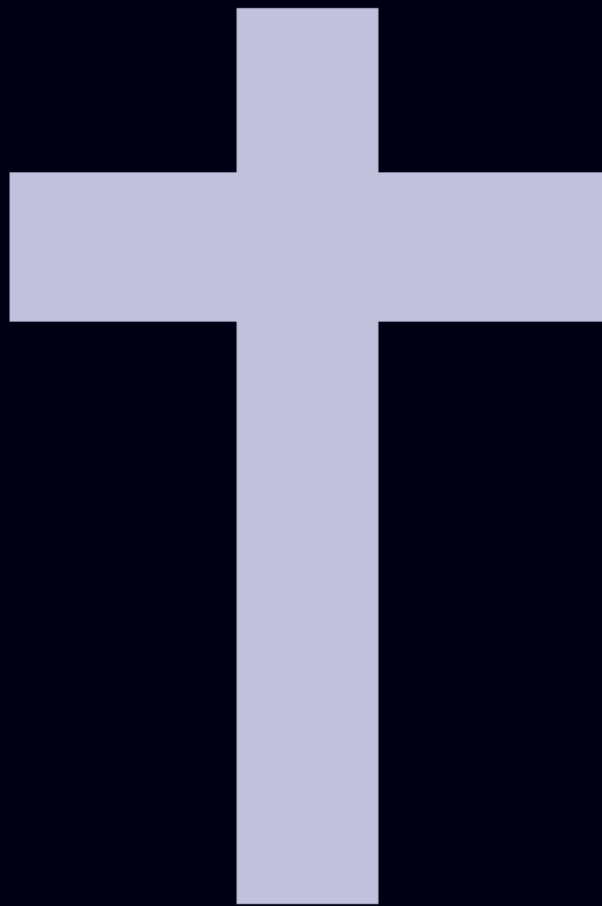

Bali -le 'fluba 'trɛ Zozi blamin pli Bali man 'e

'pee

New Testament in Yaouré

Bali -le 'fluba 'trɛ Zozi blamin pli Bali man 'e 'pee
New Testament in Yaouré

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yaouré

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Yaouré

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2019 from source files dated 1 Mar 2019
ff06db1d-9f3b-5426-a70e-8791739b38bc

Contents

Matie	1
Mark	49
Luk	77
Zan	127
Drewi (Actes)	160
Rōmen	201
1 Korēnti	225
2 Korēnti	246
Galatı	259
Efēz	267
Filip̄	274
Kol̄s	279
1 Tesalonik	284
2 Tesalonik	288
1 Timote	291
2 Timote	298
Tit	302
Filemōn	305
Ebre	307
Zaji	325
1 P̄ieri	330
2 P̄ieri	336
1 Zan	340
2 Zan	345
3 Zan	346
Zud	347
Apokalis	349

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn
Matie
 -a cɾɛn -tɛ

Zozi Crizi tranun 'tɔ nɛn 'gʊ
(Lk 3.23-38)

¹ Zozi Crizi a David kluda min -a, ɛn e ya "nyian Abraam kluda min -a. Zozi tranun 'tɔ nɛn 'gʊ.

² Abraam Izak -ya.

ɛn Izak Zago 'ya.

ɛn Zago Zuda 'lee 'e "bʊnʊn yaa.

³ ɛn Zuda 'lee Tama bɛ, o Faras 'lee Zara -ya.

ɛn Faras Esrɔm -ya.

ɛn Esrɔm Aram -ya.

⁴ ɛn Aram Aminada -ya.

ɛn Aminada Naashɔn -ya.

ɛn Naashɔn Salmɔn -ya.

⁵ ɛn Salmɔn 'lee 'e nan Rab bɛ, o Boazi -ya.

ɛn Boazi 'lee 'e nan Rut bɛ, o Yobedi -ya.

ɛn Yobedi Jese -ya.

⁶ ɛn Jese David nɛn e drɛ mingɔnnɛn -a bɛ, -a -ya.

ɛn David Salomɔn -ya 'o 'vale Uri -le -cale -a.

⁷ ɛn Salomɔn Robɔam -ya.

ɛn Robɔam Abia -ya.

ɛn Abia Asa -ya.

⁸ ɛn Asa Zozafa -ya.

ɛn Zozafa Zoram -ya.

ɛn Zoram Ozia -ya.

⁹ ɛn Ozia Zoatan -ya.

ɛn Zoatan Akaz -ya.

ɛn Akaz Ezekia -ya.

¹⁰ ɛn Ezekia Manase -ya.

ɛn Manase Amɔn -ya.

ɛn Amɔn Zozia -ya.

¹¹ ɛn Zozia Zekonia 'lee 'e "bʊnʊn yaa. E o yaa tʊ nɛn o -ko Izrael 'nɔn 'a Babilɔn bɛ -a man.

¹² Zɪ o -kʊ Babilɔn "bɛ -sru "bɛ, ɛn Zekonia Salatiel -ya.

ɛn Salatiel Zorobabel -ya.

¹³ ɛn Zorobabel Abiudi -ya.

ɛn Abiudi Eliakim -ya.

ɛn Eliakim Azo -ya.

¹⁴ ɛn Azo Sadoci -ya.

ɛn Sadoci Akim -ya.

ɛn Akim Eliu -ya.

¹⁵ ɛn Eliu Eleaza -ya.

ɛn Eleaza Matan -ya.

ɛn Matan Zago -ya.

¹⁶ ɛn Zago Zozefʊ nɛn e cɪ Mari -sran -a bɛ, -a -ya.

Mari Zozi nɛn waa laabo min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi bɛ -a -ya.

¹⁷ Klu pɛɛnɔn zɪɛ -a "nɛn "nɛn 'gʊ:

-E e "sia Abraam da -trilii, -e 'e bɔ David man bɛ, e ya klu -fuda sinjen.

-E e "sia David da -trilii, -e 'e bə tu nen o -ko Izrael 'nən 'a Babilon bə -a man bə, e ya klu -fuda sinjen.

-E e "sia tu nen o -ko Izrael 'nən 'a Babilon -trilii, -e 'e bə min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi man bə, e ya klu -fuda sinjen.

*Bali "e 'nan, o "ta -daa Zozi 'yalɛ
(Lk 2.1-7)*

¹⁸ Zɪ Zozi 'yanan wɪ cɪ 'gʊ: Mari a Zozɛfʊ 'tɔ da 'nan -e 'e 'pa. Wa'a tian 'o cin -tɔlɛ lɪ 'lee -kɔnnɛn -a dɪ, ɛn Mari 'e 'pɔn 'si Bali lei man.

¹⁹ Zozɛfʊ nɛn, e "ta -daa Mari 'palɛ bɛ, e ya min tɪglɪ 'a. E 'ka "vale 'nan 'e Mari 'ci bɔala dɪ -le "wɛan, yaa nrɔn 'e 'ji 'nan e "cɛan "man 'e yɔɔdɪ. ²⁰ E -fʊ 'e 'ci "nrɔnnan 'wɪ zɪɛ -a da, ɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -a -tʊ -ta "va "nyrinvla. E -yrɛ 'nan: «David kluda min Zozɛfʊ, te Mari 'padɪ "klan 'e 'i 'tɛ dɪ! 'Nɛn nɛn -a -pɔn cɪ "man "bɛ, e "sia Bali lei va.

²¹ Mari "ta -daa 'nɛn 'klɔnmɔn -yalɛ. 'Nɛn zɪɛ 'i 'tɔ 'pa Zozi. -Yɛɛ "ta -daa 'yɛɛ minnɔn 'silɛ 'wɪ 'wlidɪ "ji.»

²² 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, e drɛ 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -a 'lɛ sɔɔdɪ -a. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

²³ «"I 'yɪɔ! Nɔnbɛ "nɛn,
ya'a tian 'kɔnnɛn -tɔlɛ dɪɛ,
'e 'pɔn "sia,
-e 'e 'nɛn 'klɔnmɔn -ya,
waa 'tɔ "pa Emanuel.»

Emanuel -ci nɛn 'nan, Bali a -kaa 'va.

²⁴ Zɪ Zozɛfʊ fʊv bɛ, 'wɪ nɛn Bali -le 'pasiazan -a 'vɪ bɛ yaa drɛ, e -kʊ Mari -a 'yɛɛ "kɔnnɛn, ɛn yaa 'pa. ²⁵ 'Pian wa'a 'o cin -tɔlɛ lɪ 'lee 'kɔnnɛn -a "fo 'lɔɔ ɛn Mari Zozi 'ya dɪ.

2

'Wɪ 'tɔnɔn 'si -kɔɔbli ɛn o -ta Zozi bɔlɛ

¹ O Zozi 'ya Betelem 'fla Zude 'lɛglɔn 'ji, te Erodi 'bɛ cɪ Zuif 'nɔn -le mingɔnnɛn -a.

Zɪ waa -ya bɛ, ɛn 'wɪ 'tɔnɔn nɛn o mɛn crɛnnɔn -kɔnnɛn "paala bɛ, o 'si yidɛ wluan "nan 'zia, ɛn o -ta Zeruzalɛm. Zɪ o 'bɔla Zeruzalɛm bɛ, ² ɛn waa laabʊ minnɔn lɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn nɛn, o "sia -a -yanan 'gʊɛ, e ya nyin zia? Kʊ -yɛɛ mɛn crɛn 'yɪ yidɛ wluan "nan zia, ɛn kʊ -ta -a bɔlɛ.»

³ Zɪ mingɔnnɛn Erodi 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, -a ci srɛ. ɛn Zeruzalɛm 'nɔn pɛɛnɔn "le 'ci srɛ "nyian. ⁴ Tɔɔn e Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn laabʊ, ɛn yaa laabʊ -wɔlɔ 'nan: «Nyin zia nɛn, o min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi -yaa?» ⁵ O -yrɛ 'nan: «Waa -yaa Betelem, Zude 'lɛglɔn 'ji. Kɔɔ 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan -a crɛn -tɛ 'e 'cɛn bɛ -nyrɛn 'gʊ:

⁶ «Betelem 'nɔn,
'ka fla a Zude 'lɛglɔn 'ji 'fla "wɛnnɛn 'a,
'pian e ya 'fla nɛn
-a 'tɔ -taa vɪlɛ bɛ -a.
Kɔɔ 'ka 'va nɛn
o -taa Minsan -yalɛ,
-yɛɛ si -kɔɔnman 'mɛn minnɔn Izrael 'nɔn lɛ.» »

⁷ "Bɛ -sru ɛn Erodi 'wɪ 'tɔnɔn zɪɛ o laabʊ 'e yɔɔdɪ, ɛn yaa laabʊ -wɔlɔ 'nan: «Tʊ "kɔ "man 'sɛzɛ nɛn, ka mɛn crɛn zɪɛ -a 'yɪ?» ɛn waa 'vɪ -yrɛ. ⁸ -A -nan nɛn e 'o 'pa 'sia Betelem, yaa 'vɪ -wɔlɔ 'nan: «-Te ka 'bɔla 'nan nun bɛ, 'ka 'nɛn zɪɛ -a -wɛɛ tɪglɪ! ɛn -tɛ kaa 'yɪ bɛ, 'ka 'ta "mɛn "vɪ, -e "an -kʊv -a bɔ.»

⁹ Zɪ e cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vidɪ man -wɔlɔ "bɛ, ɛn o -kʊdɪ "sia. "Wɛɛ -kɔn -kʊnan -sia bɛ, ɛn o mɛn crɛn -tʊwɪli "nɛn, waa 'yɪ yidɛ wluan "nan 'zia bɛ -a 'yɪ "nyian. E -trɔɔ o 'lɛ, ɛn e -kʊ -tɔlɛ 'kɔn nɛn 'nɛn 'bɔ cɪ -ji bɛ -a ta lou. ¹⁰ Zɪ o mɛn crɛn zɪɛ -a 'yɪ bɛ, ɛn o 'ci nran 'sia 'kpa tɪglɪ. ¹¹ O wla 'kɔn zɪɛ -a -ji, ɛn o 'nɛn 'lee 'e "bʊ Mari 'yɪ. O "po sɔɔn, ɛn o 'nɛn zɪɛ -a 'bɔ. O 'wee -trɔ flu, ɛn o fɛnɔn -nɔn -yrɛ. -Siganun 'lee -laziglɔnun 'lee fɛnɔn nɛn waa laabo mire bɛ, -a 'bɔ nɛn waa -nɔn -yrɛ.

¹² "Bε -sru "bε, εn Bali 'wι tin 'ba 'wι 'tɔnɔn zιε -wλε "nyrinvla. Yaa 'vι -wλε 'nan: «Te 'ka li "nyian 'ka da Erodi -va dι.» Zι o fuu bε, o -si pee 'sia, εn o -ku 'wee 'leɣlɔn 'ji.

Zozefv 'lee Mari -ta Zozi 'a min tiidii "trɛda

¹³ Zι 'wι 'tɔnɔn "o -kuv bε, εn Bali -le 'pasiazan -ta Zozefv -va nyrinvla. E -yrε 'nan: «Erodi a "va 'nan 'e 'nɛn 'gυε -a -tɛa. -Yee "wεan 'i 'wluan, 'i 'nɛn 'lee 'e "bv 'sia -e 'ka 'ku tada min tiidii "trɛda Ezipti 'leɣlɔn 'ji. 'Ka 'fv -nan nun -trilii, -te mɛin laabu 'vaa -e 'ka 'ta.»

¹⁴ Εn Zozefv wluan, e 'nɛn 'lee e "bv 'sia, εn o Ezipti 'leɣlɔn 'ji si 'sia 'pei -man. ¹⁵ Zι o 'bɔla 'nan nun bε, o -fv -nan nun -trilii, εn Erodi -ka.

'Wι nɛn Minsan -a 'vι 'e 'cɛn 'e 'lewei vɪzan lɛ bε, zι e 'lɛ sɔɔ zιε. Kɔɔ yaa 'vι 'nan: «Ezipti 'leɣlɔn 'ji nɛn 'an 'pɪ cɪ, εn maan laabu.»

O nannannun -tɛε Betelem

¹⁶ Zι Erodi -a 'yι 'nan, 'wι 'tɔnɔn 'e see paa bε, 'bli 'fɔ 'ji -wliɔ. Εn e minnun 'pa 'sia 'nan 'o 'ku Betelem 'lee 'e "srɔn 'flanun pɛɛnɔn da, -e nannannun pɛɛnɔn nɛn o lɛ 'bɔ "fli 'lee o nɛn o lɛ 'ka tian bɔlɛ "fli "dɪε, 'o o -tɛε. Tυ nɛn 'wι 'tɔnɔn 'a 'vι Erodi lɛ bε -a da nɛn 'e 'ci nrɔn εn e lɛ "fli 'wι 'vι.

¹⁷ 'Wι nɛn Bali 'lewei vɪzan Zeremi -a 'vι 'e 'cɛn bε, zι e 'lɛ sɔɔ zιε. Kɔɔ yaa 'vι 'nan:

¹⁸ «O -paandɪ 'lee wu maan Rama 'fla.

Rashɛl 'bε 'yee 'nɛnnun -wua.

'Yee 'nɛnnun kaa,

e 'ka "vale 'wee "sii dɪ,

kɔɔ o 'ka "nyian -nan dɪ.»

Zozefv 'lee Mari 'si Zozi 'a Ezipti 'leɣlɔn 'ji

¹⁹ Zι Erodi -ka bε, εn Bali -le 'pasiazan 'wι tin 'ba "nyian Zozefv lɛ nyrinvla Ezipti 'leɣlɔn 'ji. ²⁰ E 'nan -yrε 'nan: «'I 'wluan! 'I 'nɛn 'lee 'e "bv 'sia -e 'ka li waa 'ka da Izrael 'leɣlɔn 'ji! Kɔɔ minnun nɛn waa -wɛɛman 'nan 'o 'nɛn 'gυε -a -tɛa "bε, o pɛɛnɔn kaa.»

²¹ Zozefv wluan, e 'nɛn 'lee 'e "bv 'sia, εn o Izrael 'leɣlɔn 'ji si 'sia. ²² 'Pian zι yaa 'man 'nan Akelausi 'bε 'tɔ mingɔnnɛn -a Zude 'leɣlɔn da 'e "tɪ Erodi "pa 'ji bε, tɔɔn Zude 'leɣlɔn 'bɔ 'ji -nyrandɪ "klan -a -tɛ "nyian. -A -nan nɛn Bali 'wι tin 'ba -yrε "nyrinvla, εn e Galile 'leɣlɔn 'ji si 'sia. ²³ Zι o 'bɔla 'nan nun bε, εn o -ku -nyɛnlɛa 'fla nɛn waa laabo Nazaretɪ bε -a da.

'Wι nɛn Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vι 'e 'cɛn bε, zι e 'lɛ sɔɔ zιε. Kɔɔ waa 'vι 'nan: «Waa laabo Nazaretɪ min.»

3

Zan minnun -batize dre

(Mk 1.2-6; Lk 3.1-9; Zan 1.19-23)

¹ Tυ zιε -a man nɛn min -batize drezan Zan 'bɔla Zude "bui "da εn yaa vɪdɪ 'sia minnun lɛ 'nan: ² «'Ka 'si 'wι 'wliɔ "dredɪ man -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ! Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'bɔ -kogo.» ³ Zan -le 'wι nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vι 'li. Yaa 'vι 'nan:

«Min -tυ wei 'bε "we "bui "da.

Min zιε yaa ve 'nan:

⟨'Ka Minsan -le -si ta dre!

'Ka -yee -sinun ta -sɛn 'e cin va!⟩ »

⁴ -Wi nɛn waa laabo Shamo bε, -a "cɛsɔ nɛn Zan da, εn -wi 'kɔlɛ nɛn 'e 'tɔdɪ "da -a -tɪɛn. Srɔ 'lee -srɔ 'nyrɔn nɛn yaa -ble fɛ -a. ⁵ Min "kaga "ku "va. O -mienun "sia Zeruzalem, εn o -mienun "sia Zude 'leɣlɔn 'ji, εn o -mienun "sia 'yι nɛn waa laabo Zudan bε -a "srɔn 'leɣlɔn 'ji. ⁶ O pɛɛnɔn 'ta εn o 'wee 'wι 'wliɔnɪn 'vι Bali lɛ 'wein minnun pɛɛnɔn yɪε man, te Zan o -batize dra Zudan -va.

⁷ 'Pian zι Zan -a 'yι 'nan Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn a -tanan 'e 'va "kaga -e 'e o -batize dre bε, εn yaa 'vι -wλε 'nan: «Min -wliɔnɪn! -Tɪε 'vι 'cɛε 'nan 'ka 'si Bali -le nyran -blɪdɪ nɛn e "ta -daa "bε -a wlu? ⁸ 'Ka -kɔɔn 'ka dre wι -a 'nan, ka 'si 'wι 'wliɔnɪn "dredɪ man.

⁹ 'Pian te 'ka vɪ 'e 'tun 'nan, ka 'si 'wɪ 'ji Abraam a 'ka 'tra -a -le 'wɛan dɪ! Maan ve 'cɛɛ 'nan, -kɔlɛnɪn nɛn 'lagvɛ, Bali -kɔlamɛn o drɛdɪ -a Abraam kludanɔn 'a.

¹⁰ 'Ka 'trɔɛn 'tɔ -kɔnnɛn 'gvɛ -yrɛ: 'Bɛ nɛn 'gvɛ yibanun 'cɛndɪ -le 'wɛan bɛ, -saanɛn lɛ a 'e 'trandɪ 'va. Yiba 'nɛn e baa, te -a 'blv 'ka 'yi 'dɪɛ, waa 'cɛan, -e 'o tuv 'tɛ 'va.

¹¹ 'An 'ka -batize drɛ 'yi 'a, -a -kɔɔndɪ -a 'nan, ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ 'drɛdɪ man. 'Pian min -tv 'ta -daa 'e 'fɔla 'da, ɛn -a 'plɛblɛ 'mlɪan 'an da. An 'ka -yɛɛ -manwua 'tun 'da baa 'fluzan -a dɪ. Min zɪɛ -yɛɛ 'ka -batize dra Bali lei 'lɛɛ 'tɛ 'a. ¹² -Yɛɛ -klu 'a 'e 'lɔ -e 'e fɛ 'lɛɛ 'e -flu 'cɛn 'e cin man. Yaa 'wlɛ -sɛan 'trɛbɔ -ji. 'Pian yaa -flu 'tɛ 'blɛ 'tɛ nɛn ya'a 'drɪman 'mlɔnmlɔn dɪ -a va.»

*Zan Zozi -batize drɛ
(Mk 1.9-11; Lk 3.21-22; Zan 1.29-34)*

¹³ 'Bɛ -sru Zozi 'si Galile 'lɛglɔn 'ji, ɛn e -ta Zan va 'yi nɛn waa laabo Zudan bɛ -a man. E -ta 'nan -e 'yɛɛ -batize drɛ. ¹⁴ Zan 'e -yrɛ 'nan: «-Cɛjɛ! 'I 'bɔ nɛn yɪɛ 'an -batize dra bɛ, yɪɛ ve 'pian 'mɛn 'nan, 'mɛɪn -batize drɛ?»

¹⁵ ɛn Zozi 'e -yrɛ 'nan: «'I 'wɪ 'man -e 'i drɛ, kɔɔ e ya 'wɪ 'yi 'a -e 'wɪ nɛn e cɪ Bali ci 'sɔa bɛ 'kv drɛ.» ɛn Zan 'ka 'wɪ 'pɛɛ vlɛ 'nyɪan dɪ.

¹⁶ Zɪ Zan Zozi -batize drɛ bɛ, Zozi 'ɛ 'si 'yɪa, tɔɔn labli 'lɛ 'sɔ, ɛn e Bali lei 'yɪ -sɔɔnlanɛn 'e da 'lɛ -plabɔ -le 'wɪ 'zv. ¹⁷ ɛn wei -tv wu laji. E 'nan: «Min 'labɛ, e ya 'an 'pɪ nɛn maan ye 'yi ɛn -yɛɛ 'wɪ 'an 'ci 'nranman bɛ -a.»

4

*Satan Zozi 'man -tan 'nan 'e 'wɪ 'wɪdɪ 'drɛ
(Mk 1.12-13; Lk 4.1-13)*

¹ 'Bɛ -sru, ɛn Bali lei -kv Zozi 'a 'bui 'da, -e Satan 'e man -tan -le 'wɛan. ² Zɪ e fɛ 'sɔn yi -fuba sinjɛn bodrun funnɪn bɛ, ɛn dra -a -tɛdɪ 'sia. ³ -A -nan nɛn Satan nɛn min man -tanzan -a bɛ e pli 'man, ɛn e -yrɛ 'nan: «-Te i ya Bali -pɪ -a bɛ, 'i 'wɪ 'tv vɪ -e -kɔlɛnɪn 'labɛ 'o lɪla -blɪfɛ -a!» ⁴ ɛn Zozi 'e -yrɛ 'nan: «E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«-Blɪfɛ 'saza 'man 'cɛɛ min 'belɪa dɪ.

'Pian weɪnɪn pɛɛnɔn nɛn

e 'sia Bali 'lɛ bɛ,

-a da 'ta wɔdɪ man nɛn min 'belɪa.» »

⁵ 'Bɛ -sru Satan -kv Zozi 'a Zeruzalɛm, ɛn e -kv -a -tɔlɛ Bali -pan 'kɔn 'win -ji lou. ⁶ -A -nan nɛn e 'nan Zozi lɛ 'nan: «-Te i ya Bali -pɪ -a bɛ, 'i 'sɔ -e 'i -sɔɔnla, kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Bali -a ve 'yɛɛ 'pasɪanɔn nɛn

laji bɛ -wlɛ 'nan,

'wei 'kun 'o 'lɔ lou,

'tɔgɔ 'i 'cɛɪn 'e 'lɛ wɔ

-kɔlɛ -mie ji -le 'wɛan.» »

⁷ Zozi 'e -yrɛ 'nan: «-Cɛjɛ, ma'an dra dɪ. Kɔɔ e ya 'nyɪan 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Te blamin 'e Bali nɛn

Mɪnsan -a bɛ -a man -tan dɪ!» »

⁸ 'Bɛ -sru, ɛn Satan -kv Zozi 'a 'nyɪan pɔn loulou 'tv -win -ji. -A -nan nɛn e mingɔnnɛn trɛnɪn pɛɛnɔn nɛn 'trɛda bɛ -a kɔɔn -yrɛ 'o 'valɛ 'weɛ fɛnyɪan -a. ⁹ ɛn 'e -yrɛ 'nan: «-Te i 'po sɔɔnla 'an 'wɪ -e 'yɪan bɔ bɛ, mingɔnnɛn trɛnɪn pɛɛnɔn 'labɛ, maan -nɔan 'yɪɛ.»

¹⁰ Tɔɔn Zozi 'e -yrɛ 'nan: «Satan, 'i -pli 'i -sru! E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Bali nɛn Mɪnsan -a bɛ,

-a 'bɔ nɛn min 'e bɔ,

ɛn -a -tvwɪ 'cɛ 'nɛn min 'e 'su!» »

¹¹ -A -nan nɛn Satan 'si -a 'srɔn, tɔɔn Bali -le 'pasɪanɔn nɛn laji bɛ, o pli 'man, ɛn waa 'su.

*Zozi 'lɛ 'nyranman pou sɪanɛn
(Mk 1.14-15; Lk 4.14-15)*

¹² Zi Zozi 'a 'man 'nan o Zan -fō -pυ 'kuin bε, en e 'li 'e da Galile. ¹³ Ya'a 'fule Nazareti dı, 'pian e -kv -nyenlea Kapanamo. 'Fla zıe e ya Galile 'yi -dan "srōn. E ya Zabolōn 'lee Nefutali 'leḡlōn 'ji. ¹⁴ 'Wı nen Bali 'lewei vızan Ezai -a 'vı 'e 'cēn bε, zı e 'le sōz zıe. Kōz yaa 'vı 'nan:

¹⁵ «Zabolōn 'lee Nefutali 'leḡlōn 'ji 'nōn!

Ka ya 'trε nen

e ya Galile 'yi -dan "srōn "bε

-a da 'nōn 'a.

En ka ya 'leḡlōn nen

e ya Zudan 'yi -sru "bε -a -ji 'nōn 'a.

Galile nen minnun nen

o 'ka Zuif 'nōn 'a dıe

o -nyēanla 'nan bε

-a -nan 'nōn nen kaa!

'Ka "trōen "tō 'wı 'gυε -yrε!

¹⁶ Minnun nen 'o -nyrandı klun tiidii 'va bε,

o 'tε 'san -dan 'yi.

En minnun nen o cı -ka -lō bε,

'tε 'san -sen o da.»

¹⁷ Tυ zıe -a man nen Zozi Bali -le 'wı vidı 'sia. Yaa 'vı 'nan: «'Ka 'si 'wı 'wlıdı "drēdı man -e 'ka 'fli -nōn Bali le! Bali -le mingōnnen -blıdı 'bō 'kogo.»

Zozi -srunōn tēde

(Mk 1.16-20; Lk 5.1-11)

¹⁸ Yi -tυ da nen Zozi a ciinan Galile 'yi 'plo da, en e min "fli 'yi, te o ya 'wee pō -tε "se 'wēennan 'yi 'va. Pō -tēnōn nen waa. Simōn nen waa laabo Pieri bε 'lee 'e "bυ Andre nen.

¹⁹ En e 'nan -wle 'nan: «'Ka -sōnla 'an -sru! An -taa 'ka drēle minnun nen o min laabo 'an -sru "bε waa.» ²⁰ 'Nun tōn o 'wee "senun 'tυ, en o sōnla Zozi -sru.

²¹ "Yēε -kv "nyian 'e 'le bε, te e min "fli "pee ye. Zebede -pı Zaji 'lee 'e "bυ Zan nen, o ya 'o 'fōdı -klv -ji 'o 'vale 'o "tı Zebede -a, te o 'wee "senun -peeman. Zozi o laabυ. ²² 'Nun tōn min "fli zıe o 'si 'wee -klv -ji, o 'si 'o "tı -sru, en o sōnla Zozi -sru.

Zozi cı Bali -le 'wı vidı -a Galile 'leḡlōn 'ji

(Mk 1.39; Lk 4.44)

²³ Zozi cı Galile 'leḡlōn pēenōn 'ji. E 'wı paa minnun ji Zuif 'nōn 'le cin yı 'kōnnun -ji. E Bali 'le 'wı 'nōnnōn 'vı -yee mingōnnen -blıdı da. Minnun pēenōn nen -cε cı o man 'lee minnun pēenōn nen o man "yaaman bε e 'o beli. ²⁴ -A -nan nen waa 'tō 'wıdı 'man Siri 'leḡlōn pēenōn 'ji, en minnun -ta o pēenōn nen o cı see -blınan -cε 'tō 'tōdυ pēenōn 'lō bε waa -yrε. Min -mienun man 'bε "yaaman, en -yυ -wlıdı 'bε cı min -mienun -sru, en -tōwlı "cε 'bε cı min -mienun man, en min -mienun a 'o -srandı "tra, o pēenōn zıe o -ta waa -yrε, en e o beli. ²⁵ -A -nan nen min "kaga 'kpa -sōnla -a -sru. O -mienun "sia Galile 'leḡlōn 'bō 'ji, en o -mienun "sia 'leḡlōn 'tυ nen waa laabo 'Fla 'fu bε -a -ji, en o -mienun "sia Zeruzalem, en o -mienun "sia Zude, en o -mienun "sia 'yi nen waa laabo Zudan bε -a -sru 'flanun da.

5

Zozi Bali -le 'wı 'vı pōn da

(Lk 6.20-26)

¹ Zi Zozi min "kaga zıe o 'yi bε, -a -nan nen e pōn tri, e -nyran, en -a -srunōn pli "man.

² En e 'wı "paadı 'sia o ji. Yaa 'vı -wle 'nan:

-Tı man nen Bali -le -fēa cı?

³ «Minnun nen waa -tōa 'o 'fli 'lō 'nan, -te Bali 'ka 'pale 'o 'va dıe, wa'a 'kolaman fε -tυ drēdı -a dıe, Bali -le -fēa a o man, kōz -wēε cı Bali -le mingōnnen trēdanōn 'a.

⁴ Minnun nen o cı -trunnan 'o 'man wınnun lō bε, Bali -le -fēa a o man, kōz Bali o "siiman.

⁵ Minnun nen o ci min -trəw -a bε, Bali -le -fεa a o man, kəw 'tre nen Bali -a 'vι bε -wεε ci -a da 'nən 'a.

⁶ Minnun nen Bali -le 'wι tɪgɫ dɾɛdɪ dra o -tεa "bε, Bali -le -fεa a o man, kəw Bali o ci -taa "tra 'wι zɪε -a dɾɛdɪ -a.

⁷ Minnun nen min nyrinda -sεan "o da bε, Bali -le -fεa a o man, kəw Bali o nyrinda "sia.

⁸ Minnun nen o 'wι dra 'o 'ci 'fidaa 'a bε, Bali -le -fεa a o man, kəw o -taa Bali yɪε.

⁹ Minnun nen waa -wεeman 'nan minnun yei 'e 'fυ -trəw bε, Bali -le -fεa a o man, kəw Bali -taa "o laabule 'yee 'nennun.

¹⁰ Minnun nen o ci 'tε 'panan o da Bali ci 'sə wι dɾɛdɪ -le "wεan bε, Bali -le -fεa a o man, kəw -wεε ci Bali -le mingənnən tɾɛdanən 'a.

¹¹ -Te o 'ka "srənman 'mən "wεan oo, -te o 'tε "paa 'ka da 'mən "wεan oo, -te o 'wι 'wɪdɪ 'tə 'tʊdʊ pɛɛnən ve 'ka man 'wɪ 'a 'mən "wεan oo, Bali -le -fεa a 'ka man! ¹² 'Ka 'ci 'e "nran 'e 'ciula "da, kəw 'ka 'kopa -kəan -dan laji. Bali 'lewei vɪnən nen 'ka 'lə 'e 'flin bε, 'wι 'tʊwɪ zɪε minnun -wee dɾε.»

*Zozi -srənən a 'tɾɛda "le -wε -le 'wι 'zʊ
(Mk 9.50; Lk 14.34-35)*

¹³ «Ka ya 'tɾɛda "le -wε -le 'wι 'zʊ. -Te -wε 'nənnən 'si "man "bε, -mε "a nen waa dra 'nənnən? E 'ka fε -tʊ dɾεvε -a "nyian "fo "dɪ. Waa wεenman, -e minnun 'o "taanla "da.»

*Zozi -srənən a 'tɾɛda "le 'tε 'san -le 'wι 'zʊ
(Mk 4.21; Lk 8.16)*

¹⁴ «Ka ya 'tɾɛda "le 'tε 'san -le 'wι 'zʊ. 'Fla nen pən da lou "bε, e 'ka 'e yəwɪ dɪ, -a -tʊwɪ "nen "nyian 'cee vε -a. ¹⁵ En wa'a -kannen -fəa "nen -e 'o yəw -pə wɪ dɪ. 'Pian waa -təala fεnan 'wein da, -e 'e min pɛɛnən nen 'kuin bε o va dɾε 'wein. ¹⁶ 'Wι 'tʊwɪ zɪε -a 'bə nen 'cee vε -a, minnun pɛɛnən 'o 'ka 'san yɪ! En 'wι 'yɪ "nen kaa dra bε 'o yɪ, -e 'o 'ka "tɪ "nen laji bε -a 'tə dɾε -dan.»

*Zozi 'ta Bali -le -pei 'lε səwε
(Lk 16.17)*

¹⁷ «Te -a -cin 'e 'kən 'ka 'ji 'nan, an -ta Moizi -le -pei klu -sɛnlɛa ji dɪ! Te -a -cin 'e 'kən 'ka 'ji "nyian 'nan, an -ta Bali 'lewei vɪnən wei klu -sɛnlɛa ji dɪ! Ma'an 'talɛ 'wɪnɪn zɪε -a klu -sɛnlɛa ji dɪ, an -ta 'nan -e 'an o 'lε səw 'pian. ¹⁸ Maan ve 'cεε 'wι tɪgɫ 'a 'nan, -te labli 'lee 'tre 'ka tian 'nyanlɛ dɪε, te -pei -le 'wι "wɛnnən 'tʊwɪ "cε 'ka 'sia "da "dɪ -trilii, -e 'wι pɛɛnən nen -pei -a 'vι bε 'e 'lε səw. ¹⁹ -Yee "wεan min nen e Bali -le -pei "wɛnnən 'tʊwɪ sɾɛ bε, en e 'wι paa minnun ji 'nan, 'o dɾε "le 'yee 'wι 'zʊ bε, Bali -le mingənnən tɾɛda bε, min zɪε -yεε -kəan min "wɛnnən 'a. 'Pian min nen e 'ta 'wɪla Bali -le -pei da, en yaa 'paaman minnun ji 'nan 'o 'ta wɪla "da "bε, Bali -le mingənnən tɾɛda bε, min zɪε -yεε -kəan min -dan a. ²⁰ -Yee "wεan maan ve 'cεε 'nan, -te 'ka dɾε wɪ "yɪnɪn 'ka 'mɪnlɛ 'fluba 'ci vɪnən 'lee Farizen 'nən 'le vε da dɪε, ka'a -ko Bali -le mingənnən 'tɾɛda "fo "dɪ.»

*'Wι 'wɪdɪ pɛɛnən a -tʊwɪ
(Lk 12.57-59)*

²¹ «Kaa 'man 'nan, waa 'vι -kaa tranun lɛ 'nan:
<Te blamin 'e dɾε min -tɛzan -a dɪ!

Min nen e min -tɛ bε,
o -ko -a tin 'banən 'cɛin -da.»

²² 'Pian 'an 'bə, "an "ve 'cεε 'nan, min nen 'bli 'fə 'ji 'e "bʊɪ man bε, o -ko -a tin 'banən 'cɛin -da. En min nen yaa 'vι 'e "bʊɪ lɛ -bluzan bε, o -ko -a tin 'banən -dandan cɛin -da. En min nen yaa 'vι 'e "bʊɪ lɛ klinzan bε, e ya "le 'o -fə 'tɛ nen -a va yɾa yɪdɪ 'leda "ka "dɪε, -a va.

²³ -Te i -kʊ Bali -panvε -a Bali -pannan, en -a -cin -trəa 'i 'ji 'nan, 'wι a 'ka 'vale 'i "bʊɪ -tʊ -a 'ka yei "bε, ²⁴ 'i Bali -panvε zɪε -a 'tʊla Bali -pannan bε, -e 'i 'kʊ 'i "bʊɪ zɪε -a va. 'I 'ka yei "sɛn 'e cin va 'vaa -e 'i 'ta 'yie 'sɾaga bʊ Bali lɛ.

²⁵ -Te min -tu 'i 'sanman dre, en ka "ta -ko -a tin 'bale be, 'i 'fo 'e 'flin 'i 'ka yei "sen 'e cin va, "təgə 'yei 'nən tin 'bazan le, -e tin 'bazan 'e 'i 'fo -pu 'kuin. ²⁶ Maan ve 'yie 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, "yie vɪnan i bəla -pu 'kən zɪe -a -ji be, te i cɛɛn -yee "lala pɛɛnən bələdɪ man.»

Wa'a min nan 'lee min -sran -wɛɛman dɪ
(Mk 9.43-48)

²⁷ «Kaa 'man 'nan, Bali "e 'nan:
<Te blamin 'e min nan -wɛɛ "dɪ,
ɛn te 'e min -sran -wɛɛ "dɪ!»

²⁸ 'Pian 'an 'bə, "an "ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn e min nan -nanjɛɛn, ɛn -a 'bli bu "man "be, te yaa wɛɛ 'va.

²⁹ -Yee "wɛɛn maan ve 'cɛɛ 'nan, -te 'i 'pɛ "yi "da yie 'be -maan i 'wɪ 'wɪdɪ "dra be, 'i 'si "ji -e 'i tuw -kəɔbli! Kəɔ -te 'i 'man 'mɛn -tɔwɪ "cɛ sɾɛ be, -a "yi "mlɪan 'i 'bə po -fəɔdɪ 'te nɛn -a va yɾa yɪdɪ 'leda "ka "dɪe, -a va da. ³⁰ ɛn -te 'i 'pɛ "yi 'be -maan i 'wɪ 'wɪdɪ "dra be, 'i 'cɛn -e 'i tuw -kəɔbli! Kəɔ -te 'i 'man 'mɛn -tɔwɪ "cɛ sɾɛ be, -a "yi "mlɪan 'i 'bə po -fəɔdɪ 'te nɛn -a va yɾa yɪdɪ 'leda "ka "dɪe, -a va da.»

Min nan bələdɪ da wɪ
(Lk 16.18)

³¹ «Bali -a 'vɪ "nyian 'nan:
<-Te min "ta 'e nan bəala be,
'fluba nɛn yaa -kəɔnman 'nan yaa 'bəla be,
'e 'nən -yɾe 'vaa -e 'e bəla.»

³² 'Pian 'an 'bə, "an "ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn e nan 'bəla, te -kəɔnɛn -wɛɛdɪ man "cɛɛ dɪe, te min zɪe -yɛɛ vɪnan 'e -kəɔnɛn -wɛɛ -kəɔnɛn pee 'padɪ -a. ɛn min nɛn e lɪ zɪe -a 'pa be, te Bali 'le zɪa be e min nan wɛɛ.»

Zozi -srunən 'ka 'wɪ 'ji -pɛ wuanla Bali 'tə da dɪ

³³ «Kaa 'man 'nan, waa 'vɪ -kaa tranun le 'nan:
<Te blamin 'e 'wɪ man -pɛ wɪuan Bali 'tə da dɪ!

'Pian 'wɪ ɔɔ 'wɪ nɛn
'e 'pɛ wɪuan 'ji Mɪnsan Bali 'tə be,
yaa 'le sɔɔman -kpə.»

³⁴ 'Pian 'an 'bə, "an "ve 'cɛɛ 'nan, te 'ka fɛ -tu -ji -pɛ wɪuan "fo "dɪ! ɛn te 'ka labli dre 'cee 'wɪ nan yɪzan -a "fo "dɪ, kəɔ e ya Bali -le mɪngəɔnɛn pɛɪn -a. ³⁵ Te 'ka 'trɛ dre 'cee 'wɪ nan yɪzan -a "fo "dɪ, kəɔ e ya Bali cɛɪn -trəanan "a. Te 'ka Zeruzalɛm 'trɛ dre 'cee 'wɪ nan yɪzan -a "fo "dɪ, kəɔ e ya Bali nɛn mɪngəɔnɛn -dan a be -a 'fla -a. ³⁶ ɛn te 'ka vɪnan 'wɪ 'e 'bə 'ka man 'wɪ 'tu -ji, -e 'ka 'wulo 'e 'kv -ji dɪ, kəɔ ka'a 'kəlamən 'ka 'wulo 'jɛ pou -tɔwɪ "cɛ lɪladɪ -a 'fuvu dɪ, ɛn ka'a 'kəlamən -a lɪladɪ -a tiidii "dɪ. ³⁷ -Te e ya -ɪnyan -a be, 'ka vɪ -ɪnyan! -Te e ya -cɛjɛ -a be, 'ka vɪ -cɛjɛ! 'Wɪ pɛɛnən nɛn cɛɛ ve -a -sru "be, 'e "sia Satan nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "paa 'nyranman -a be -a va.»

Zozi -srunən 'ka 'wɪ 'leji təa dɪ
(Lk 6.29-30)

³⁸ «Kaa 'man 'nan waa 'vɪ 'nan:

<-Te min 'i yie -wi be,
'i -yee ve -wi!
ɛn -te min 'i 'shɛ 'sɔ be,
'i -yee ve 'sɔ!»

³⁹ 'Pian 'an 'bə, "an "ve 'cɛɛ 'nan, te 'ka 'wɪ 'leji -tə 'wɪ 'wɪdɪ "drezan le dɪ. -Te min 'pa 'fo 'i 'pɛ "yi "da 'klanbo "da be, 'i 'pɛ bu dave -kəɔn "nyian -yɾe! ⁴⁰ -Te min a "va 'nan 'e 'ko 'yɪa tin 'bazan cɛɪn -da, 'yie -trale 'sɪdɪ -le "wɛɛn be, 'i 'ta sɔ nɛn -a 'wɪ cɪ 'i man be, 'i 'nən -yɾe "nyian! ⁴¹ -Te min -tu -trə -tə 'i 'wɪn -ji -sa -a, 'nan 'i 'kv -a kilo -tu da be, 'i 'pa "da "nyian -tu! ⁴² -Te min fɛ laabu 'i 'lə be, 'i 'nən -yɾe. ɛn te 'i koda -tə min nɛn e -ta fɛ 'fɛle 'i 'lə be -yɾe "dɪ!»

Zozi -srunon 'o 'nanmannon ye "yi

(Lk 6.27-28, 32-36)

⁴³ «Kaa 'man 'nan waa 'vi 'nan:
<Blamin 'e bəezan -tu yi "yi,
'pian 'e 'nan 'e 'nanmanzan man!»

⁴⁴ 'Pian 'an 'bō, "an "ve 'cē 'nan, 'ka 'ka 'nanmannon yi "yi, en "nyian bē 'ka Bali tru 'ba minnun nen o 'tē "paa 'ka da bē, -wee 'wī man! ⁴⁵ 'Winun zīe -a 'bō nen 'ka drē, -e 'ka 'kōn 'ka "tī nen laji bē -yee 'nennun tīglī 'a. Kōō e yidē wuanla 'wī 'wlidī "drēnōn 'lee 'wī "yi "drēnōn da, en e laa -fēan min -wlidunun 'lee min tīglunun da. ⁴⁶ -Te minnun nen o 'ka ye "yi "bē, o 'saza nen ka o ye "yi "bē, te -a -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan Bali -a man "yi "dra 'cē dī! 'Sukōlē 'sinōn nen 'wī 'wlidī "drēnōn 'a bē, 'wī 'bō zīe -nyrēn "o "dra. ⁴⁷ En -te 'ka "būnūn 'saza nen ka 'o 'tō bō bē, ka'a 'wī -dan drēlē "fo "dī. Kōō minnun nen wa'a Bali tōa dīe, 'wī 'tūwli zīe -a 'bō nen "o "dra. ⁴⁸ 'Ka 'kōn tīglī "lē zī 'ka "tī Bali nen laji bē e cī tīglī bē -yee 'wī 'zū.»

6

O fē -nōan seenōn lē 'kō?

¹ «Fē oo fē nen ka "ta -a dra Bali lē bē, te 'ka -wē 'nan 'ka dra minnun yīe lē 'nan -e 'o 'ka 'tō "yi "vī dī! Kōō -te 'wī zīe -a -cin a 'ka 'ji bē 'ka "tī "nen laji bē ya'a man "yi 'dra 'cē "fo "dī.

² -Yee "wēan fē oo fē nen yia -nōan seezan lē bē, te 'i 'nan wī fuila "man "dī! 'Wī zīe -a 'bō nen minnun nen o 'wī dra min yīe lē bē, waa dra cin yi 'kuin, en waa dra "nyian -guada. Waa -nan wī ve 'nan -e minnun 'e 'o 'tō "yi "vī -le "wēan. Maan ve 'cē 'wī tīglī 'a 'nan, o 'o -kopa 'yi 'va. ³ 'Pian 'yīe vē bē, -te "yīe "lala -nōn seezan lē bē, te min pee 'e 'nan yi dī! ⁴ 'I drē zīe 'dū -e -a 'wī 'e 'fū 'e yōōdī, -e 'i "tī "nen e fē yōōdī -tōa "bē, 'yēi -ko 'pa.»

Bali tru 'badī da wī

⁵ «En -te ka ya Bali tru 'banan bē, te 'ka drē "lē minnun nen o 'wī dra min yīe lē bē, -wee 'wī 'zū dī! O Bali tru 'badī ye "yi 'o 'tōdī lou cin yi 'kuin 'lee -guada, 'nan -e minnun 'e 'o yi -le "wēan. Maan ve 'cē 'wī tīglī 'a 'nan, o 'wee -kopa 'yi 'va. ⁶ 'Pian 'yīe vē bē, -te i ya "va 'nan i Bali tru "baa bē, 'i wla 'yīe 'kōn "bū "ji, 'i 'lē wū, -e 'i "tī "nen e cī fē yōōdī 'bō zīe -a -nan bē, 'i tru 'ba. -Te i ya -a drēnan zīe, 'i "tī "nen e 'wī yōōdī ye bē, yēi -ko "paa.

⁷ -Te ka ya Bali tru 'banan bē, te 'ka 'wī "kaga "vī "lē minnun nen wa'a Bali tōa dīe, -wee 'wī 'zū dī. E ya 'o 'ji "lē 'nan 'wee tin "kaga 'padī man nen Bali 'e "trōēn -tōa 'wlē. ⁸ Te 'ka drē "lē -wee 'wī 'zū dī! Kōō 'ka "tī "nen laji bē, "cē vīnan 'ka fēnun laabū -yrō "bē, te e 'ka 'man winun 'bō -tōa 'va.»

Bali tru 'badī

(Lk 11.2-4)

⁹ «Zī kō 'ka Bali tru 'ba bē -nyrēn 'gū, 'ka vī 'nan:
'Kū "tī Bali nen laji bē,

'i drē -e minnun 'o 'i 'tō drē -dan.

¹⁰ 'Yīe mingōnnēn -blidī 'e 'ta.

En 'i drē -e minnun 'o 'i 'cī 'sō wī drē 'trēda,

"lē zī e dra laji bē, -yee 'wī 'zū.

¹¹ 'I 'kūe cēegū -blifē nen kū cī "va "bē, -a -nōn 'kūe.

¹² 'Winun nen kūa dra 'yīe -wlidī "bē 'i 'cē 'kūe,

"lē zī minnun 'wī dra 'kūe -wlidī kūa "cēa -wlē "bē -yee 'wī 'zū.

¹³ Te 'i 'kū 'tūi -e Satan 'e 'kū 'man yi dī.

'Pian 'i 'kū 'si -yrō.

[Mingōnnēn -blidī, 'lee 'plēble, 'lee 'tō -dan a 'li 'e 'cēn 'yīe vē -a, -trilii. Amen!]

¹⁴ 'Wī 'wlidī "nen minnun -a dra 'cē bē, -te kaa "cēa -wlē "bē, 'ka "tī "nen laji bē, 'winun nen kaa drē -yrē "wlidī "bē, e "cēa "nyian 'cē. ¹⁵ 'Pian -te minnun 'wī drē 'cē, en ka'a

'cele -wle "dɛ, 'ka "tɪ "nen laji bɛ, 'wɪnɪn nɛn kaa drɛ -yrɛ "wɪdɪ "bɛ, ya'a "nyian "e cɛɛ 'cɛɛ dɪ.»

Fɛ 'sɔndɪ

¹⁶ «-Te ka ya fɛ 'sɔnnan bɛ, te 'ka 'fli ta drɛ -trɔdrɔ "le minnɪn nɛn o 'wɪ dra min yie lɛ bɛ, -wee 'wɪ 'zv dɪ. 'O 'fli ta dra -trɔdrɔ, -e 'o -kɔɔn "minnɪn lɛ 'nan, 'o ya fɛ 'sɔnnan. Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, o 'wee -kopa 'yɪ 'va. ¹⁷ -Te i ya fɛ 'sɔnnan bɛ, 'i yra "foe, ɛn 'i -lazɪglɔ -sɛn 'i da, ¹⁸ -e minnɪn 'o vɪlɛ o -kɔnnɛn "yɪ 'nan i ya fɛ 'sɔnnan dɪ. 'I "tɪ "nen e cɪ fɛ yɔɔdɪ 'bɔ zɪɛ -a -nan bɛ, -yɛɛ -nan ye 'i 'lɔ, -e 'yei -ko 'pa.»

Zozi -srunɔn 'o -wɛɛ 'nan 'o yɪfɛnɪn 'e 'kɔn Bali "srɔn

(Lk 12.33-34; 11.34-36; 16.13)

¹⁹ «Te 'ka fɛnɪn tre 'ka yɪfɛ -a 'trɛ 'gɒɛ -a da dɪ! Fadrɔnɛn 'lee mɔnnɛnnɪn o srɛman, ɛn crɪnnɔn 'kɔn 'fɔan, -e 'o "koola. ²⁰ 'Pian 'ka fɛnɪn tre 'ka yɪfɛ -a laji. Fadrɔnɛn 'lee mɔnnɛnnɪn 'ka 'nan nɪn -e 'o fɛ srɛ dɪ, ɛn crɪnnɔn 'ka 'nan nɪn -e 'o crɪn wɪ dɪ. ²¹ Fɛ nɛn yaa -maan 'lɔɔ 'an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ cɪ 'nan, fɛnan nɛn min yɪfɛ cɪ 'e pladɪ bɛ, -a -nan nɛn min -le cɪ "nrɔndɪ pɛɛnɔn -kɔan.

²² Min yie 'bɛ -maan min fɛnan ye. -Te 'i yie a "ji 'kpa bɛ, 'tɛ 'san -sɛan 'i da, yia -tɔa. ²³ 'Pian -te 'i yie 'ka fɛnan ye dɛ, 'tɛ 'san -sɛan 'i da, yɪ'a tɔa dɪ. I ya tɔ pɛɛnɔn man klun va. -Te fɛ -tɔ -si -tɔ 'tɛ 'san -lɔ ɛn i -fɔ klun va bɛ, te i ya klun tiidii -dan 'va!

²⁴ Min -tɔwɪ 'ka 'kɔlaman -e 'e drɛ min "fli 'suzan 'a dɪ. Kɔɔ -te yaa 'vɪ 'nan 'e dra bɛ, e "naan -a -tɔ man -e 'e -tɔ yɪ "yi. ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɛ, e kɔamlan -a -tɔ man, -e 'e -tɔ drɛ 'e 'pɛla koda. -A -tɔwɪ "nen "nyian 'cee vɛ -a, ka'a 'kɔlaman -e 'ka Bali 'lee "lala yɪ "yi 'e cin -a dɪ.»

Zozi -srunɔn yɪ -tɛala Bali da

(Lk 12.22-31)

²⁵ «-Yee "wɛan nɛn maan ve 'cɛɛ 'nan, te 'ka 'fɔ 'ka 'ci "nrɔnnan 'cee 'trɛda da dɪ! -Yɛɛ cɪ "le: <-Mɛ "nen kɔa -ble? -Mɛ "nen kɔa -mlɪan? Kɔa dra 'kɔ, -e 'kɔ 'man sɔnɪn yɪ?> 'Pian -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'belidɪ nɛn 'ka 'lɔ bɛ -a "yi "mlɪan -blɪfɛ da, ɛn 'ka 'kɔlɛ nɛn 'ka da bɛ, -a 'kpa "mlɪan sɔnɪn da.

²⁶ 'Ka 'ci "nrɔn "lomannɪn da! Wa'a 'saa 'fɔa dɪ, ɛn wa'a 'saa 'tɛa dɪ, ɛn wa'a 'saa 'sɛan 'trɛbɔnɪn -ji dɪ. 'Pian 'ka "tɪ "nen laji bɛ e -blɪfɛ -nɔan -wɛ. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali 'lɛ bɛ 'ka "yi "mlɪan o da! ²⁷ 'Cee cɪ "nrɔndɪ 'cee 'trɛda da bɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e yɪ -tɔwɪ "cɛ 'pa 'cee 'belidɪ da "fɔ "dɪ.

²⁸ Sɔnɪn nɛn 'kɔ ka 'wɔ 'ka man bɛ te 'ka 'ci "nrɔn -a 'wɪ 'a dɪ! Lunun nɛn 'o -fui -tɛa "lua bɛ, 'ka 'ci "nrɔn o da! Wa'a 'nyranman paa dɪ, ɛn wa'a 'nanwɛ 'taan dɪ. ²⁹ 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Salomɔn nɛn e ya mingɔnnɛn -dan tɔ a 'li bɛ, -yɛɛ sɔ -tɔ fɛnyian 'ka 'mlɪnɛ lu -fuɪnɪn zɪɛ -a -tɔwɪ "le fɛnyian da dɪ. ³⁰ Lu -fui "nen 'bɛ cɪ lua, "trɛ wɛɛ "cɛan -e 'wɛɛ 'fɔ 'tɛ 'va bɛ, -te Bali 'bɛ 'man drɛvɛ wɛɛ fɛnyian zɪɛ bɛ, 'lɔɔ kaa "nɪn? 'Cee yɪ -tɛradɪ Bali da a "wɛnnɔn.

³¹ -Yee "wɛan te 'ka 'fɔ 'ka 'ci "nrɔnnan -a laabɔdɪ -a 'nan: <-Mɛ "nen kɔa -ble? -Mɛ "nen kɔa -mlɪan? Kɔa dra 'kɔ, -e 'kɔ 'man sɔnɪn yɪ?> ³² Cɪ "nrɔndɪ nɪn zɪɛ e ya minnɪn nɛn wa'a Bali tɔa dɛ, -wee vɛ -a. 'Ka "tɪ "nen laji bɛ yaa -tɔa 'nan fɛnɪn zɪɛ -a 'wɪ a 'ka man. ³³ 'Ka -wɛɛ 'e tɛdɛ 'nan, Bali 'e mingɔnnɛn -blɪ 'ka da, ɛn 'ka -wɛɛ "nyian 'nan, 'ka Bali cɪ 'sɔ wɪ dra. "Bɛ -sru -e Bali 'e fɛ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛ 'cɛɛ. ³⁴ "Trɛ "tɔ 'lee 'e 'ci wɪ, ɛn yɪ -tɔ 'lee 'yɛɛ "koe "nyan. -Yee "wɛan te 'ka 'ci "nrɔn "trɛ "wɪ da dɪ!»

7

Zozi -srunɔn 'ka min 'tɔ 'tɛa dɪ

(Lk 6.37, 38, 41-42)

¹ «Te 'ka min 'tɔ 'tɛ dɪ, "tɔgɔ tɔ nɛn Bali 'trɛdanɔn 'le 'wɪ tin "baa bɛ, 'e tin -tɛ 'ka da! ² Kɔɔ Bali 'cee tin "baa "le zɪ ka minnɪn -le vɛ 'pa bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zv. Zɪ i 'wɪ dra 'i bɔɛzan -tɔ -va bɛ, -a da nɛn Bali "yie "dra.

³ -Mε "le "wean nen i yiba -flunen ye 'i bəezan -tu yie -goei, te 'i 'bə 'le ve nen yiba -dan 'bə ci 'be 'ji be, yi'a 'be 'ye di? ⁴ I 'bə nen yiba -dan ci 'i 'yie -goei "be, -mε "le "wean nen "yie "ve 'i bəezan le 'nan: <'I 'tə -e 'an yiba -flu 'si 'i 'yie -goei!> ⁵ -Bluzan, 'i yiba -dan 'si 'i 'yie -goei 'vaa, -e 'i fənan yu 'wein. "Be -sru i -kəlamən yiba -flu 'sidi -a 'i bəezan -tu yie -goei.

⁶ Te 'ka Bali -le fənun -nən -plənnun le di, "təgə 'o li 'o da -e 'o 'ka 'wi "cəen 'e cin man! En te 'ka 'cee -siga -fəla 'srnun le di, "təgə 'o 'tran "da!»

*Zozi -srnun Bali tru "baa 'nan 'e 'pa 'o 'va
(Lk 11.9-13)*

⁷ «'Ka fε tru 'ba, waa -nəan 'cεε! 'Ka fε -wεε, kaa ye! 'Ka 'kən 'tε, waa 'lε "so 'cεε! ⁸ Kəw min nen e fε tru "baa be, waa -nəan -yrε. Min nen e fε -wεεman be, yaa ye. En min nen e 'kən -tεa "be, waa 'lε "so -yrε.

⁹ Min -tu 'ka 'ka yei, -te 'yee 'nen -blifε tru 'ba -yrə, -e 'e 'kələ -nən -yrε "di. ¹⁰ En min -tu 'ka 'ka yei, -te -yee 'nen pə tru 'ba -yrə, -e 'e -mlen -nən -yrε "nyian di. ¹¹ Ka ya -wliidi, 'pian ka fε "yi -təa -e 'ka -nən 'cee 'nənnun le. 'Ka "tu "nen laji be, -a ci "yi "mlian 'ka da, -yee "wean 'ka -tə 'nan, e fε "yi -nəan minnun nen waa laabo -yrə "be -wle!

¹² 'Wu pəenən nen ka ya "va 'nan minnun 'o drε 'cεε be, -a 'wı 'bə -təwli zıε -nyren 'ka -wee "drε! 'Wı zıε -a 'bə nen Moizi -le -pei -a 'vı 'nan blamin 'e drε. En -a -təwli "nen "nyian Bali 'lewei vınən -a 'vı 'nan blamin 'e drε.»

*-Si nen min -a "siala -e 'e 'beli be, e ya -təwli
(Lk 13.23-24)*

¹³ «'Kən -yrε "funen be -a -ji nen 'ka -wla -e 'ka 'belidi yu! Kəw 'kən -yrε nen min -wlamlan 'ji, te -a 'le 'srannan "nen -kadı -a be e ya -dan, en -a -si a -gbagbla. -Si zıε -a da ta wudi nen min "kaga -a ye "yi. ¹⁴ 'Pian 'kən -yrε nen min -wlamlan 'ji -e 'e 'belidi yu be e ya "funən, en -a -si a "wənnən. -Yee "wean min "soglo 'nen 'be 'ta wula "da.»

*Yiba 'kpa 'lee yiba -wliidi
(Mt 12.33-35; Lk 6.43-44)*

¹⁵ «'Ka yie 'tə 'ka 'fli -va, minnun nen waa ve 'nan Bali 'lewei vınən nen waa, 'pian te o 'ka 'a diε -wee "wean. 'O 'fli dra 'ka yei "le 'blanun -le 'wı 'zv, "təgə te plə winun nen waa. ¹⁶ O drε winun man nen ka o -kənnən "ye. Kəw kaa -təa 'nan wa'a -lomin naan -təin "man di, en wa'a -wən bεwle 'naan "trəen 'fən lei man di. ¹⁷ Yiba "nen e ya 'kpa be -a 'blv a "yi, en yiba "nen e ya -wliidi "be -a 'blv a -wliidi. ¹⁸ Yiba "nen e ya 'kpa be -a 'blv 'ka 'wliidi "di, en yiba "nen e ya -wliidi "be -a 'blv 'ka "yi "di. ¹⁹ Yiba "nen e baa te -a 'blv 'ka "yi "diε, waa "cəan -e 'o 'fə 'tεa. ²⁰ -Yee "wean minnun zıε, o drε winun man nen 'ka -taa "o -tələ.»

*Zozi -srnun tıglı
(Lk 6.46; 13.27)*

²¹ «'An laabudi Minsan, Minsan be, -a 'saza 'ka 'ko min -a Bali -le mingənnən trεda di. 'Pian min nen yaan "tu "nen laji be -a ci 'sə wı dra be, -yεε ko -nan nun. ²² Yi nen an 'trεdanən 'le tin "baa be, min "kaga -taa -a vıle 'mən 'nan: <Minsan, Minsan! Kə Bali 'lewei 'vı 'i 'tə da, en kə -yu -wliidi "pin minnun -sru 'i 'tə da, en kə 'lebo "fə winun drε 'i 'tə da.> ²³ 'Pian maan ve -wle 'nan: <Ma'an 'ka 'təa "fo "di, 'ka 'si 'an "srən "kəəbli, ka ya 'wı 'wliidi "drənən 'a.>

²⁴ -Yee "wean nen, 'winun nen maan ve 'cεε 'gυε, -te min nen yaa 'man, en yaa ta 'ta 'wυ be, te -a san a "le 'nan 'wı 'təzan nen e 'yee 'kən -klu cəen 'e trudi, en yaa -pυ -fə 'plεblε be, -yee 'wı 'zv. ²⁵ Fulə fεen, en laa 'fən, en 'yi yrv, -a pəenən -sən 'kən zıε -a man, en ya'a 'wilε di, e ya 'e 'tədi -kli -le "wean. ²⁶ 'Pian min nen e 'winun nen maan ve 'gυε -a 'man, en ya'a 'ta wle "da "diε, -a san a "le 'nan -bluzan nen e 'yee 'kən 'tə nyren va be, -yee 'wı 'zv. ²⁷ Fulə fεen, en laa 'fən, en 'yi yrv, -a pəenən -sən 'kən zıε -a man, en e wiila 'nan "fo.»

²⁸ Zı Zozi cεen 'winun zıe -a vidı man be, -yee 'wı "paadı minnun pεenon zıe o 'kan, ²⁹ koo -yee 'wı "paadı 'ka "le 'fluba 'ci vınon 'le ve zv di. 'Pian yaa "paaman "le min nen Bali -koladı -non -yre "be, -yee 'wı 'zv.

8

Zozi -kogobe 'tezan -tu beli

(Mk 1.40-44; Lk 5.12-14)

¹ Zı Zozi 'si pın da be, en min "kaga sōnla -a -sru. ² -A -nan nen -kogobe 'tezan -tu pli "man, e "po sōn "wlu, en e -yre 'nan: «Minsan, maan -tōa 'nan, -te i wu "man "be, i -kolaman i -kogobe "sia 'an man, -e 'an dre 'saun Bali 'le.»

³ Zozi 'e 'pe 'sv "ji, e kle "man, en e -yre 'nan: «An "we "man, 'I dre 'saun Bali 'le!» 'Nun tōon -kogobe 'bō 'si "man, en e dre 'saun Bali 'le.

⁴ -A -nan nen Zozi "e -yre 'nan: «Te 'i -nan sεe wu min -tu le 'mlonmlon dı! 'Pian 'i 'ku Bali -panzan -tu -va, -e 'yei 'nanjen! "Be -sru -e 'i 'sraga bu Bali le, "le zı Moizi -a cren -te Bali -le 'fluba 'ji be -yee 'wı 'zv. Tōon -e minnun pεenon 'o -kōnnen "yı 'nan i beli.»

Rōm min nen 'sounjanun tazan 'a be, e pli Zozi man

(Lk 7.1-10; Zan 4.46-54)

⁵ Zozi Kapanamo si 'sia. Zı e 'bōla 'fla zıe -a da be, en 'sounjanun tazan -tu pli "man. Yaa tru 'ba ⁶ -a vidı -a 'nan: «Minsan, 'yian 'suzan 'beli! -Ce -fō "man, en e -sran "tra. E ya 'e nyinnandı "kōnnen, en e ya 'e yra yunan -wlıdı.»

⁷ Zozi "e -yre 'nan: «An "ta "lo, -e 'an -ce 'si "man.»

⁸ En 'sounjanun tazan "e -yre 'nan: «Minsan, an 'ka min nen i -wımlan -yee 'kuin be -a dı, koo Zuif min "cεe man di. 'Pian 'i 'wı 'tu vı, -e 'an 'suzan 'e 'beli. ⁹ 'An 'bō 'gve, 'an 'tanon 'be 'an "paala, en 'men 'sounjanun be mεen 'o "paala. -Te maan 'vı -a -tu le 'nan: <'I 'ku>, -e 'e 'ku. En -te maan 'vı -a pee le 'nan: <'I 'ta>, -e 'e 'ta. En -te maan 'vı 'men non le 'nan: <'I 'wı 'gve -a dre be>, yaa dra.»

¹⁰ Zı Zozi 'winun zıe -a 'man be, 'wı -a 'kan, en minnun nen -a -sru "be, e -wıe 'nan: «An 'wı tıglı ve 'cεe! Ma'an tian min -tu yıle Izrael 'non 'va, te e yi -teala 'an da tıglı zıe di. ¹¹ Maan 'le "cεan 'cεe 'nan, min "kaga "sia yıde wluan "nan 'lee yıde 'fō -nan "va, o -taa -e 'o "fedi -bli Bali fla 'o 'vale Abraam 'lee Izak 'lee Zago nun -a. ¹² 'Pian minnun nen Bali o 'si "va 'e tede 'yee mingōnnen tredave -a be, Izrael 'non nen. Bali -taa -wee 'tu wıle klun va bei. Fenan nen -wuadı 'lee 'she da -blıdı cı be -a -nan.»

¹³ Tōon Zozi "e 'sounjanun tazan zıe -yre 'nan: «'I 'ku 'yie "kōnnen. 'Wı nen, i yi -tera "da "be 'e 'le sōo 'yie!» Tv 'bō 'lein zıe -a wlu nen 'sounjanun tazan 'suzan be, e beli.

Zozi Pıeri 'sea 'lee -ce -tenon "kaga beli

(Mk 1.29-34; Lk 4.38-41)

¹⁴ "Be -sru en Zozi 'ku Pıeri -le "kōnnen. Yaa nan "bu 'yı 'e nyinnandı 'kōle 'tōndon 'lō. ¹⁵ E kle -a -pela man, en -a 'kōle 'ji 'e 'trō -fō. 'Nun tōon lı zıe e wluan lou, en e fe -non -yre.

¹⁶ Zı funninmlan 'pla be, en minnun -ta minnun nen -yv -wlıdınun cı o -sru "be o "kaga "a Zozi le. Yaa 'vı -yv -wlıdınun le 'nan, 'o 'si minnun -sru, en e -ce -tenon pεenon beli.

¹⁷ 'Wı nen Bali 'lewei vızan Ezai -a 'vı 'e 'cen be, zı e 'le sōo zıe. Koo yaa 'vı 'nan:

«E 'kve yra yıdı 'si 'ku man,
en e 'ku 'man -ce pεenon 'si 'ku man.»

Zozi -sru 'ta wıdı

(Lk 9.57-60)

¹⁸ Zı Zozi min "kaga 'yı 'e "srōn "be, en yaa 'vı 'e -srōn le 'nan: «-Kaa ku 'yı -sru.» ¹⁹ -A -nan nen 'fluba 'ci vızan -tu pli "man, en yaa 'vı Zozi le 'nan: «Bali -le 'wı "paazan, fenan pεenon nen i -ko be, kve 'ko 'yia.»

²⁰ En Zozi "e -yre 'nan: «-Canjannennun nyinnan a, en "lomannun "kōe "a, 'pian Blamin -pı "le "fe -tu -nan "ka -e 'e 'wulo 'pla 'nan di.»

²¹ En -a -sruzan 'pee -a 'vi -yre 'nan: «Minsan, 'i 'si -nɔn 'mɛn -e 'an 'ku 'an 'ti "wu 'vaa, -e 'an 'ta.»

²² Zozi "e 'vi -yre 'pian 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru! Minnun nen Bali "le 'va o ci 'o 'kadɪ bɛ, 'i o 'tu 'o 'wee min wu.»

Zozi fulɔ 'plɛblɛ 'tu ta -tɔ

(Mk 4.35-41; Lk 8.22-25)

²³ Zozi 'fɔ -klv -ji 'o 'vale 'e -srunɔn 'a, ɛn o -kudɪ 'sia. ²⁴ Tɔɔn fulɔ 'plɛblɛ 'tu "fɛɛndɪ 'sia 'yi zɪɛ -a 'yie da, ɛn 'yi 'sendɪ 'sia -klv -ji. Tu zɪɛ -a wlu bɛ, te Zozi "e "yi -tɛa. ²⁵ -A -nan nen -a -srunɔn pli "man, waa fuɔ, ɛn o -yre 'nan: «Minsan, 'i 'pa 'ku 'va, 'ku 'nan "ta -nyaan!»

²⁶ En Zozi "e -wle 'nan: «-Mɛ "klan 'bɛ 'ka -tɛa? 'Cee yi -tɛradɪ Bali da a "wɛnnɔn!» -A -nan nen e wluan, ɛn e paan fulɔ 'lee 'yi da 'plɛblɛ. Tɔɔn fɛnan -tɔ flu.

²⁷ 'Wɪ zɪɛ e minnun pɛɛnɔn 'kan, ɛn waa laabu 'nan: «-Mɛ "su -man min 'bɛ ci zɪɛ, ɛn 'bɛ 'wɪ tin "baa fulɔ 'lee 'yi lɛ -e 'o drɛla "da.»

Zozi 'yɔ -wɪdɪ "pin min "fli -sru Gadara 'lɛglɔn 'ji

(Mk 5.1-20; Lk 8.26-39)

²⁸ Zɪ Zozi 'bɔla 'yi -sru Gadara 'lɛglɔn 'ji bɛ, ɛn min "fli "nen -yɔ -wɪdɪnɔn ci o -sru "bɛ, o -ta -a 'lɛ. Min -yre nen waa bo -kɔlɛ -ji bɛ -a -mie ji nen o nyian. O nyran wo -wɪdɪ "le "wɛan, min -tu 'ka 'ciala fɛ zɪɛ -a -nan dɪ. ²⁹ Tɔɔn o -paandɪ 'sia 'nan: «Bali -pɪ! -Mɛ "nen 'yie 'nan 'e dra 'kuɛ? I -ta 'tɛ 'palɛ 'ku da 'va? Tu nen Bali -a kɔɔn bɛ ya 'a tian bɔlɛ dɪ.»

³⁰ Tu zɪɛ -a wlu bɛ te 'sru 'pa 'tu a 'e 'blunɔn. 'Srunun 'bɔ 'ka o man -kɔɔbli dɪ. ³¹ En -yɔ -wɪdɪnɔn toba -fɔ Zozi lɛ. Waa 'vi -yre 'nan: «-Te i 'ku 'pin bɛ, 'i 'ku 'pa 'sia 'sru 'pa 'labɛ -a va.»

³² Zozi "e -wle 'nan: «'Ka 'ku!» Tɔɔn o 'si min "fli zɪɛ o -sru, ɛn o -fɔ 'srunun -sru. 'Sru 'pa 'tu zɪɛ, o flan 'sia pɔn 'sɛan man zia, o -sɛn 'yia. ɛn o pɛɛnɔn kaa "fo. ³³ Minnun nen o 'srunun 'bɔ 'ta -pian "bɛ, "o "sɛn 'wu 'ji flan -a. O 'bɔla 'ji 'fla, ɛn 'wɪ nen e drɛ o yie man bɛ, 'lee 'wɪ nen e drɛ minnun nen -yɔ -wɪdɪnɔn "ci o -sru "bɛ -wle "bɛ, waa -nan 'sinan 'pa. ³⁴ En 'flanɔn pɛɛnɔn 'ku Zozi 'lɛ. Zɪ waa 'yɪ bɛ, ɛn o toba -fɔ -yre 'nan, 'e 'si 'wee 'lɛglɔn 'ji.

9

Zozi min -srandɪ "tra "tu beli

(Mk 2.1-12; Lk 5.17-25)

¹ -A -nan nen Zozi 'fɔ -klv -ji "nyian, e 'yi cɛɛn, ɛn e 'bɔla Kapanamo. 'Fla zɪɛ -a da nen e -nyɛanla. ² Tɔɔn minnun -ta min -tu nen e -sran "tra "bɛ -a -yre "se "ji. Zɪ Zozi -wee yi -tɛradɪ 'e da 'yɪ bɛ, ɛn e 'nan min -srandɪ "tra zɪɛ -yre 'nan: «'An bee, nyɛn 'e 'si 'i 'ji! 'Wunun nen yia drɛ 'wɪdɪ "bɛ, maan fui!»

³ 'Wɪ zɪɛ -a da nen 'fluba 'ci vɪnɔn -mienun -a 'vi 'o 'ji 'nan: «Min 'labɛ, e Bali sɔn!»

⁴ Zɪ Zozi -wee ci "nrɔndɪ 'yɪ bɛ, ɛn yaa laabu -wɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nen ci "nrɔndɪ -wɪdɪ zɪɛ, e ya 'ka 'ji? ⁵ -Te maan 'vi -yre 'nan: «'Wunun nen yia drɛ 'wɪdɪ "bɛ, maan fui», 'bɛ a -tv. ɛn -te maan 'vi -yre 'nan: «'I 'wluan, 'i 'tɔ lou, 'i 'ta wɔ», 'bɛ a -tv. 'Wɪ "fli zɪɛ -a "cɛn "vidɪ 'bɛ ci 'plɛblɛ? ⁶ 'Pian an "ta -a -ci -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan, Bali -kɔladɪ -nɔn Blamin -pɪ lɛ, -e 'e min -le 'wɪ -wɪdɪnɔn fui 'trɛda.» -A -nan nen yaa 'vi min -srandɪ "tra zɪɛ -yre 'nan: «'I 'wluan! 'I 'yie nyinnan "dave 'sia! 'I 'ku 'yie "kɔnnɛn!»

⁷ 'Nun tɔɔn e wluan lou, ɛn e 'yee "kɔnnɛn "si 'sia. ⁸ Zɪ min "kaga 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, "klan -sɛn o ji, ɛn o Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia, kɔɔ e -kɔladɪ zɪɛ -a -nɔn blamin lɛ.

Zozi Matie laabu

(Mk 2.13-17; Lk 5.27-32)

⁹ Zozi 'si fɛ zɪɛ -a -nan. "Yɛɛ -ku 'e 'lɛ bɛ, ɛn e min -tu nen waa laabo Matie bɛ -a 'yɪ. 'Sukɔlɛ 'sizan nen, ɛn e ya 'yee 'nyranman 'bɔ zɪɛ -a 'panan. ɛn Zozi "e -yre 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru!» Matie wluan, ɛn e sɔɔnla -a -sru.

¹⁰ "Bε -sru Zozi 'lee 'e -srunon a 'o -nyrandi -blife -sru 'kuin. En 'sukole 'sinon "kaga 'lee 'wi 'wliidi "drenon 'ta, o -nyran fe -sru o va. ¹¹ Zi Farizen 'non -a -nan 'yi be, en waa laabu Zozi -srunon lo 'nan: «-Me "le "wean nen 'ka 'san fe -ble 'o 'vale 'sukole 'sinon 'lee 'wi 'wliidi "drenon 'a?»

¹² Zozi 'wi zie -a 'man, en e 'nan Farizen 'non le 'nan: «Minnun nen -ce 'ka o man die, wa'a -dodro -sru -weeman di. 'Pian minnun nen -ce ci o man be, -wee -dodro -sru -weeman. ¹³ 'Ka 'ci "nrōn 'wi nen Bali -a 'vi be -a da. E 'nan:

«Min nyirinda 'e 'sen 'ka da!»

'Be ci 'wi 'yi "a, 'pian 'sraga budi be 'be a 'e "tun. 'Ka -wee 'nan 'ka 'wi zie -a -ci maan 'kpa! 'Wi 'bo zie -yee "wean nen an -ta. An -ta 'nan -e 'an 'wi 'wliidi "drenon laabu, -e 'o 'si 'wi 'ji. Ma'an 'tale minnun nen o ci tigli be -wee "wean di.»

Zozi 'le 'wi "paadi a "le fe -tre -le 'wi 'zu

(Mk 2.18-22; Lk 5.33-39)

¹⁴ "Bε -sru Zan -srunon 'ta Zozi 'va, en waa laabu -yru 'nan: «-Me "wean nen 'ku 'vale Farizen 'non 'a, ku fe "soan, te 'i -srunon 'ka "o "fe soan du?»

¹⁵ En Zozi "e -wle 'nan: «-Te minnun a li 'pa "fedi drenan be, tu nen li -tre 'pazan a o yei "be, o man 'ka 'kōan 'yuo di. 'Pian tu nen e 'ka "nyian o yei "die, -a -nan nen o -kolaman o fe "soan.

¹⁶ En "nyian be, -a -cin 'e 'to 'ka 'ji 'nan, wa'a so -tre 'fu 'sia -e 'o 'pa so ceje 'fu bunan di. -Te 'be "cee die, so -tre zie e so ceje 'fu bunan "paa "va te e sre. ¹⁷ Wa'a 'wen -tre sean -wi 'kole tre cejenun -ji di. -Te 'be "cee die -wi 'kole tre cejenun feaman, -e -wen 'e 'sran, te 'o sre. 'Pian o -wen -tre -sean -wi 'kole tre 'trenun -ji, -e -wen 'lee -wi 'kole 'trenun 'o vile 'e sre di.»

'Pleble a Zozi 'lo fe pēenon da

(Mk 5.21-43; Lk 8.40-56)

¹⁸ Zozi a 'winun zie -a vnan -wle, tōon en min tazan -tu -ta. E "po soon "wlu, en e -yre 'nan: «'An 'lu "sia -kanan 'nun -naagu. 'Pian 'i yra 'si, 'i 'ta 'i 'pe 'pla "da, -e 'e 'fu!»

¹⁹ Zozi wluan, en e soonla -a -sru 'o 'vale 'e -srunon 'a.

²⁰ Tōon lumon -tu nen nyen -seanla "man -a -nan le -fuda "fli 'bo, te ya'a 'nyan die, e pli Zozi man 'e koda zia, en e kle -yee so 'lebo "man. ²¹ Kōo yaa 'vi 'e 'ji 'nan: «-Te an -kōla an kle 'e "tun -yee so man be an "belia.»

²² Zozi 'e 'man lila, yaa 'yi, en e -yre 'nan: «'An 'lu, nyen 'e 'si 'i 'ji! 'Yie yi -teradi 'an da 'i beli.» Nun tōon lumon zie e beli.

²³ Zi Zozi 'bola min tazan zie -yee "kōnnen "be, e 'bei 'fennon 'lee min "kaga 'yi. O -ta -wuole -ceda. ²⁴ En e -wle 'nan: «'Ka bola! Nōnbe 'labē ya'a 'kalē di, 'pian e ya yi -tenan.» En waa see wudi 'sia. ²⁵ Zi o cēen minnun bōoladi man be, en Zozi wlala, e nōnbe zie -a 'kun 'e 'pe man, en nōnbe 'bo wluan lou. ²⁶ 'Wi zie e fuila "man 'leglōn pēenon 'ji.

Zozi yie 'winon "fli "beli

²⁷ Zi Zozi 'si fe zie -a -nan be, en yie 'winon "fli soonla -a -sru -paandi -a. O -paanman 'nan: «David kluda min Zozi, 'ku nyirinda 'e 'sen 'i da!»

²⁸ Zi e 'bola "kōnnen "be, en yie 'winon 'bo pli "man. Zozi 'a laabu -wlo 'nan: «Ka yi -teala "da 'nan, an -kolaman 'padi -a 'ka 'va?»

En waa wun -fo -yre 'nan: «-Inyan, Minsan!»

²⁹ -A -nan nen 'e 'pe kle o yie man, en e 'nan -wle 'nan: «'Wi nen ka yi -tera "da "be, 'e 'le soo "cee.» ³⁰ En o yie 'le 'su. Zozi 'wi 'pla -wle, yaa 'vi -wle 'nan: «Te 'ka -nan see wu min le di.» ³¹ 'Pian o -ku, en waa 'sinan 'pa 'leglōn pēenon 'ji.

Zozi bobo -tu beli

(Lk 11.14-15)

³² Zi min "fli zie o -ku be, en minnun -ta min -tu nen -yu -wliidi -a dre bobo -a be -a Zozi le. ³³ Zozi -yu -wliidi zie -a -pin -a -sru, en e 'wudi 'sia. 'Wi zie e minnun 'lebo "fo, en waa wudi 'sia 'nan: «Ku'a tian 'wi 'gve -a tede -nan yile Izrael 'leglōn 'ji 'mlōnmlōn di.»

³⁴ 'Pian Farizen 'nən "o 'vɪ 'nan: «-Yɒnun tazan -le 'plɛblɛ 'a nɛn e -yɒnun -pian "minnun -sru.»

*Minnun nyrinda -sen Zozi da
(Mk 6.34; Lk 10.2)*

³⁵ Zozi ciɪ 'fla -dandannun 'lee 'fla "wɛnnɛnnun pɛɛnɔn da. E 'wɪ paa minnun ji -wee cin yɪ 'kɔnnun -ji. E 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ -wɛ 'nan, Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'bɔ -kogo. Minnun pɛɛnɔn nɛn -cɛ ci o man 'lee minnun pɛɛnɔn nɛn o man "yaaman bɛ, e 'o 'beli. ³⁶ Zɪ e minnun 'yɪ "kaga "bɛ, ɛn o nyrinda -sen "da. Kɔɔ e o 'yɪ bɛ, o "koe 'ka 'o da dɪ, ɛn o ya 'fogo 'fogo "le 'blanun nɛn o -sru "pinzan "ka -e 'e o 'lɛ bʊ tɪgɪ dɪɛ -wee 'wɪ 'zv. ³⁷ -A -nan nɛn yaa 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «'Saa 'bɛ tran "kaga "bɛ, 'pian -a -tɛnɔn a "wɛnnɔn. ³⁸ -Yee "wɛan 'ka Minsan nɛn fei zɪɛ e ci -yee vɛ -a bɛ -a tru 'ba 'nan, 'e -a -tɛnɔn 'pa 'sia -e 'o -yee 'saa bɛ -a -tɛ!»

10

*Zozi minnun 'si "va 'yee 'pasianɔn 'a
(Mk 3.13-19; Lk 6.12-16)*

¹ Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli "bɛ o cin 'yɪ, ɛn e -kɔladɪ -nɔn -wɛ 'nan, 'o -yʊ -wɪdɪnɪn -pin minnun -sru, ɛn "nyian 'o minnun pɛɛnɔn nɛn -cɛ ci o man 'lee minnun pɛɛnɔn nɛn o man "yaaman bɛ o 'beli.

² Min -fuda "fli "nɛn Zozi o 'si "va 'yee 'pasianɔn 'a bɛ, o 'tɔ nɛn 'gʊ: Simɔn nɛn waa laabo "nyian Pɪɛri bɛ, 'lee 'e "bʊ Andre, 'lee Zebede -pɪ Zaji 'lee 'e "bʊ Zan, ³ 'lee Filipu, 'lee Batelemi, 'lee Toma, 'lee Matie nɛn e ya 'e tɛdɛ 'sukɔlɛ 'sizan 'a bɛ, 'lee Alife -pɪ Zaji, 'lee Tade, ⁴ 'lee Simɔn -tʊ nɛn waa laabo "nyian Zelo bɛ, 'lee Zudazi Karioti. Min nɛn e "ta -daa Zozi 'nɔnlɛ 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ, -nyɛn. Minnun zɪɛ o 'bɔ nɛn Zozi o 'si "va 'yee 'pasianɔn 'a.

*'Wɪ nɛn kɔ Zozi 'le 'pasianɔn 'o drɛ bɛ Zozi -a 'vɪ -wɛ
(Mk 6.7-13; Lk 9.2-6)*

⁵ Min -fuda "fli zɪɛ, o nɛn Zozi o 'pa 'sia. 'Wɪ nɛn yaa 'pla -wɛ 'vaa, ɛn e o 'pa 'sia bɛ -nyɛn 'gʊ. E -wɛ 'nan: «Te 'ka 'ku minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o va dɪ! ɛn te 'ka 'ku Samari 'nɔn 'le 'flanun da dɪ! ⁶ 'Ka 'ku 'pian Izrael 'nɔn 'va. -Wɛɛ ci 'blanun nɛn o 'san bɛ waa! ⁷ 'Ka 'ku Bali -le 'wɪ vɪ -wɛ! 'Ka vɪ -wɛ 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'bɔ 'kogo.» ⁸ Minnun nɛn 'cɛ ci o man bɛ, 'ka o 'beli! Minnun nɛn o -ka bɛ, 'ka o 'fuʊ! 'Ka 'kogobe 'si minnun man -e 'o drɛ 'saun Bali 'lɛ! 'Ka 'yʊ -wɪdɪnɪn -pin minnun -sru! 'Ka 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛ minnun lɛ 'e "tun! Te 'ka fɛ -tʊ 'si "man "dɪ, kɔɔ an 'plɛblɛ zɪɛ -a -nɔn 'cɛɛ 'e "tun. ⁹ Te 'ka -siga 'lee "lala 'sia 'ka -tɪɛn "ji dɪ! ¹⁰ Te 'ka 'pada 'sia dɪ! ɛn te 'ka 'trale 'sia "fli "dɪ! Te 'ka 'manwua pee 'sia dɪ! ɛn te 'ka "tonyrin pee 'sia dɪ! Kɔɔ -a -nɔn da nɛn -e 'nyranman 'pazan 'e 'yee -pan yɪ.

¹¹ -Te 'fla -dan da nɛn ka 'bɔla oo, -te 'fla "wɛnnɛn da nɛn ka 'bɔla oo, min nɛn e ya 'fla zɪɛ -a da, e "we "man -e 'e 'ka 'pɛ 'kun bɛ, -a 'bɔ nɛn 'ka -wɛɛ. 'Ka 'fʊ -a san va -trilii -e 'cee -kʊ yɪ 'e bɔ. ¹² -Te ka wɪa 'kɔn 'tʊ -ji bɛ, 'ka 'kɔn zɪɛ -a -ji 'nɔn 'tɔ bʊ! ¹³ -Te 'kɔn zɪɛ -a -ji 'nɔn 'ka 'pɛ 'kun bɛ, 'cee -fɛa 'e 'fʊdɪ -trɔɔ -nɔn -wɛɛ. 'Pian -te wa'a 'ka 'pɛ 'kunlɛ dɪ, 'cee -fɛa "nɛn 'e 'fʊ 'e "tun. ¹⁴ Minnun nɛn wa'a 'ka 'pɛ 'kunlɛ dɪ, ɛn wa'a o "trɔɛn "tɔlɛ 'ka 'wei lɛ dɪ, 'ka 'pɛ 'e 'si -wee 'wɪ 'ji -e 'ka 'si 'o fla, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, 'ka 'si 'wee "kɔnnɛn -e 'ka 'ku! ¹⁵ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, yɪ nɛn Bali minnun -le tin "baa bɛ, 'fla zɪɛ -a da 'nɔn 'o yɪ ye 'plɛblɛ. E "mlian Sodɔm 'nɔn 'lee Gomɔr 'nɔn 'le yɪ yɪdɪ da.»

*Minnun -taa 'tɛ 'palɛ Zozi 'le 'pasianɔn da
(Mk 13.9-13; Lk 12.11-19; 21.12-19)*

¹⁶ «'Ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ 'gʊɛ -yrɛ! An "ta 'ka "paa -sia 'trɛdanɔn 'va, 'pian ka ya o yɛi "le 'nan 'blanun nɛn plɔ winun yɛi "bɛ -wee 'wɪ 'zv. -Yee "wɛan 'wɪ 'tɔdɪ -a nɛn 'ka 'ta wʊ o yɛi, ɛn 'ka 'kɔn o va -trɔɔ. ¹⁷ 'Pian 'ka yɛi 'tɔ 'ka 'fli -va minnun -le "wɛan! Kɔɔ o -taa 'ka -nɔnlɛ tin 'banɔn lɛ, -e 'o 'ka 'sɔn -ngble -a Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kɔnnun -ji. ¹⁸ 'Mɛn "wɛan

o -ko 'ka 'a -kønmandannun 'le, en o -ko 'ka 'a mingønennun 'le. Fe zue -a -nan nen ka 'men 'wi 'nønnon vi. Ka dra 'men 'wi 'nan yunon 'a o 'le, en ka dra 'nyian 'men 'wi 'nan yunon 'a minnun o 'ka Zuif 'non 'a die o 'le. ¹⁹ 'Pian -te o 'ka 'non -wle "be, 'wi nen ko 'ka vi be, te -a nyen 'e 'køn 'ka 'ji di. Koo -te -a tu 'bo be, 'wi zue -a -cin -toa 'ka 'ji. ²⁰ -Yee ci 'nan 'ka "ti Bali lei 'be 'wi "paa 'ka 'le, -e 'ka vi. Cee "cee tin 'baa di!

²¹ Tu -tu -taa "bole be, "bu -mie 'e 'bo 'fli "bu -noan "minnun le 'nan 'o -te. En "nyian 'nen "ti -mie 'yee 'nen -noan "minnun le 'nan 'o -te. 'Nennun -mienun wuanla 'o "ti 'lee 'o "bu "man 'nan minnun 'e o -tee. ²² 'Men "wean be, minnun pænon -taa 'nanle 'ka man. 'Pian min nen e -to 'pleble 'trilii, en e 'bola -a 'le 'sran "nan "be, e "sia 'wi 'ji. ²³ -Te minnun a 'te 'panan 'ka da 'fla 'tu da be, 'ka 'si 'be 'nan, -e 'ka 'ku 'fla 'pee da. Maan ve 'cee 'wi tigl 'a 'nan, ka'a 'cean cidı man Izrael 'fla pænon da Bali -le 'wi vidı -a 'vaa -e 'an 'bo Blamin -pi -tadı 'e 'bo di.

²⁴ Maan ve "nyian 'cee 'nan, 'wi -tranlazan 'ka 'mlian 'wi "paazan da di. En min 'suzan 'ka 'mlian 'e plazan "da di. ²⁵ -Yee "wean te 'wi 'e 'ka 'kan di. 'Wi nen waa dre 'wi "paazan le be, waa dra "nyian -a -tranlazan "le. En 'wi nen waa dre min plazan "le be waa dra "nyian -a 'suzan le. En "nyian be "kønnenzan ceje 'bo be minnun -a laabu -yunun tazan Belzebul, -yee "wean 'wi nen o -taa -a vile -yee "kønnen 'non man be, e "mlianla "da!»

Te 'ka "klan min lo di!
(Lk 12.2-9)

²⁶ «Pian minnun nen o 'winun zue -a dra 'cee be, te 'ka "klan -wlo "di! Koo 'wi nen e ya tian 'e yoodı minnun man be, -a ta -taa "bolea. En 'wi pænon nen minnun 'ka tian -a toa die, -a -ci -taa 'sile -wle. ²⁷ -Yee "wean 'wi nen maan ve 'cee klun tiidii 'va be, 'ka vi yidea, en 'wi nen maan ve 'cee 'sure -ji be, 'ka troan -to -guada.

²⁸ En te 'ka "klan minnun lo di! O -kolaman min po -tedı -a, te wa'a 'kolaman -a lei -tedı -a di. 'Pian 'ka "klan Bali lo! Koo e -kolaman min po -tedı -a, en e -kolaman min lei -tedı -a. Yaa dra 'te nen ya'a 'driman 'mlonmlon die -a va. ²⁹ -A -cin 'e 'køn 'ka 'ji 'nan, 'loman "wenwennennun nen min 'ka o taan "lala "kaga 'va die, 'ka "ti Bali yie a o da. -A -tu 'ka 'sia "va -e 'e 'tria te Bali 'bo "cee 'vi di. ³⁰ En 'cee ve be, 'ka 'wulo "je pænon nen 'ka 'win -ji be, Bali -a pou "nen -toa. ³¹ -Yee "wean te "klan -tu 'e 'køn 'ka 'ji 'mlonmlon di, Bali 'ka "siala e -cia "lomannun "da.

³² Min nen yaa 'le "cean minnun 'le 'nan, 'e ya 'an -sruzan 'a be, maan 'le "cean "nyian 'an "ti "nen laji be -a 'le 'nan, min 'gve 'an -sruzan nen. ³³ 'Pian min nen e 'ka "vale 'e ve minnun yie man 'nan, 'e ya 'an -sruzan 'a die, an 'bo "nyian "an "ve 'an "ti "nen laji be -a 'le 'nan, 'an -sruzan "cee di.»

Minnun "cean 'e cin man Zozi -le "wean
(Lk 12.51-53; 14.26-27; 17.33)

³⁴ «Te 'e 'køn 'ka 'ji 'nan, an -ta 'treda 'nan -e 'ka 'man 'e 'fola -troo di! Ma'an 'tale 'nan -e 'ka 'man 'e 'fola -troo di, 'pian an -ta 'wi 'folea 'ka man. ³⁵ Koo an -ta 'wi 'folea 'nen -klonmøn 'lee 'e "ti yei, en an -ta 'wi 'folea nonbe 'lee 'e "bu yei, en "nyian be an -ta 'wi 'folea 'nen "bu 'lee 'e 'pi nan yei. ³⁶ En min 'bo 'mangulinun 'be -taa "drele -a 'nanmannon 'a.

³⁷ Min nen e "ti ye "yi, -te "be "cee di, 'e "bu ye "yi e "mlian 'an da be, ya'a nyenle 'an -sruzan 'a di. En min nen e 'pi ye "yi, -te "be "cee di, e 'lu ye "yi e "mlian 'an da be, ya'a nyenle 'an -sruzan 'a di. ³⁸ Min nen e ya "vale 'e -sønmlan 'an -sru "be, 'e 'wi yra yıdı man, en 'e 'wi -kadı man yiba "plan da! -Te ya'a drele zi die, ya'a nyenle 'an -sruzan 'a di. ³⁹ Min nen e ya 'e 'ladı 'yee 'treda da be, ya'a ye di. 'Pian min nen 'e 'pe 'si 'yee 'treda da "fo, en 'e 'fli -non 'men be, yaa ye.»

Min nen e 'ka 'pe 'kun be Bali -a -ko "paa
(Zan 13.20; Lk 10.16; Mk 9.41)

⁴⁰ «Min nen e 'ka 'pe 'kun be, te yaan 'pe 'kun. En min nen yaan 'pe 'kun be, te e min nen yaan 'pa 'sia be -a -pe 'kun. ⁴¹ Min nen e Bali 'lewei vızan -pe 'kun 'nan e ya Bali 'lewei vızan -a -le "wean be, Bali -a san -ko "paa "le Bali 'lewei vızan -le 'wi 'zv. En min

nen e min tıglı 'pe 'kun 'nan e ya min tıglı 'a -le "wean be, Bali -a san -ko "paa "le min tıglı 'le 'wı 'zv. ⁴² 'An -sruzan nen minnun 'ka -a siala fe -tv -a dıe, min nen e 'yi 'kulenen 'tv -nön -yre 'nan e ya 'an -sruzan 'a -le "wean be, maan ve 'cee 'wı tıglı 'a 'nan, Bali -a -ko "paa 'wı nen yaa dre be -a man.»

11

¹ Zı Zozi ceen 'winun pëenön zıe -a vıdı man 'e -srunön 'fuda "fli "le be, en e 'si fe zıe -a -nan. E -kv 'wı "paadı -a minnun ji 'lee Bali -le 'wı vıdı -a minnun le fe zıe -a "srön 'flanun da.

Min -batize drezan Zan minnun 'pa 'sia Zozi 'va
(Lk 7.18-35)

² Tv zıe -a wlu be, te Zan a -pv 'kuin. 'Winun nen Crizi -a dra be yaa 'man, en 'e -srunön 'pa 'sia "va, ³ 'nan o laabu -yrö 'nan: «Yie ci min nen kva 'man 'nan e -taa "be -a, -baa kva pee man -pëan tian?»

⁴ En Zozi 'e -wle 'nan: «'Ka 'ku! 'Winun nen kaa 'man be, 'lee 'winun nen kaa -nan 'yi be, 'ka 'sinan 'pa Zan le. ⁵ 'Winun zıe -nyren 'gv: An yie 'winön yie 'le 'sv. Minnun nen o -sran "tra "be an o wluan lou. An -kogobe 'si -kogobe 'tenön man. An "tröen "winön "tröen 'le 'sv. Minnun nen o -ka be an o fuu. En an Bali -le 'wı 'nönönön 'vi 'yale -tenön le. ⁶ Min nen e yi -tera an da en -a -pe -sru 'ka töale 'mlönmlön dıe, Bali -le -fea a -a san man.»

⁷ Zı Zan -le 'pasianön zıe o lıdı 'sia 'o da be, en Zozi Zan -le 'wı vıdı 'sia minnun nen -nan be -wle. Yaa laabu -wlo 'nan: «-Me "le "wean nen ka -kv Zan -nanjenle "bui "da? -Cëan nen fulö ci -a nyönnan be, -a yunan "cee ka -kv dı. ⁸ En -me "le "wean nen ka -kv "men? Min nen e sö fenyian 'wv 'e da be, -a yunan "cee ka -kv dı. Köö kaa -töa 'nan sö fenyian fenyian be, mingönnen -le 'kuin nen waa ye. ⁹ 'Ka 'ci nrön 'nan Bali 'lewei vızan nen, -yee "wean nen ka -kv. 'Wı 'kpa nen! 'Pian maan ve 'cee 'nan, Zan -dan "mlian Bali 'lewei vızan da. ¹⁰ Köö e ya 'e 'cren -tedı Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«'An 'bö Bali,
an 'men min -tv -töala 'i 'le,
-yee 'i 'le si dra.»

Min nen Bali -a 'vi be Zan nen. ¹¹ Maan ve 'cee 'wı tıglı 'a 'nan, 'trëda blamin -tv -dan 'ka 'mlian min -batize drezan Zan da dı. 'Pian minnun nen o ya Bali -le mingönnen trëdave -a be, o va min "wennen -dan "mlian Zan da. ¹² Tv nen min -batize drezan Zan Bali -le 'wı vıdı 'sia, 'trilii -e 'e bö cëgv yi -a be, minnun a 'o 'tödı lou 'nan te Bali -le mingönnen -blıdı 'e 'kv 'e 'le dı. En minnun 'bö nen -wee 'wı a 'töndön zıe, o ya "va 'nan 'e dre 'wee ve -a. ¹³ Bali -le mingönnen -blıdı pou siadı be, Bali 'lewei vınön pëenön -a 'vi 'e 'cën, en 'wı zıe e ya 'e 'cren -tedı "nyian Moizi -le -pei 'fluba 'ji. En Zan 'e 'wı 'töwli zıe -a 'vi "nyian. ¹⁴ 'Winun zıe -te ka yi -teala "da 'nan 'wı 'kpa nen be, maan ve 'cee 'nan, Eli nen Bali 'lewei vınön -a 'vi 'nan e -taa 'vaa -e Bali -le mingönnen -blıdı 'e pou sia be -a 'bö nen Zan -a. ¹⁵ Min nen 'wı man "tröen "ci -a -wulo -man be 'e man.

¹⁶ -Naagönnön be an o -könnman -tınun man? O ya "le nannannun nen o ya sröan -tenan -guada be, -wee 'wı 'zv. -A -mienun -a ve 'o böenun le 'nan: ¹⁷ «Kv -pv -te 'cee, 'pian ka'a 'tanle dı. "Drenun nen o min -wulo -man -taa "be kva -fö 'cee, 'pian ka'a 'wuöle dı. ¹⁸ Fe nen maan 'vi zıe -yee ci 'nan, zı Zan -ta be, e fe 'sön, en ya'a -wen mlinle dı, 'pian minnun -a 'vi "man 'nan: «-Yv -wlıdı 'be ci -a -sru.» ¹⁹ 'Be nen 'gvë 'an 'bö Blamin -pv -ta, "an "fe -ble, en "an "wen -mlian, en minnun -a 'vi 'an man 'nan: «Fe -bli -lagu nen 'maan, en -wen -tezan nen 'maan.» En "nyian minnun -a 'vi 'an man 'nan: «'Suköle 'sinön 'lee 'wı 'wlıdı "drenön bee nen 'maan.» 'Pian 'an dre winun 'be Bali -le 'wı 'tödı -ci -könnman.»

'Flanun nen -a danön 'ka yi -telea Zozi da dıe, Zozi 'wı 'pla -wle
(Lk 10.13-15)

²⁰ "Be -sru en Zozi 'wı 'tö 'flanun nen e 'lebo "fö wı "kaga dre "da "be o man, köö wa'a 'wıle "man -e 'o 'si 'o dre wı -wlıdıunun man dı. Yaa 'vi -wle 'nan: ²¹ «Koraze 'nön, 'wı -taa "böle 'ka man! Bezaida 'nön, 'wı -taa "böle 'ka man! 'Lebo "fö winun nen o dre 'ka fla

'gʷe, "te o dre Tir 'lee Sidʷn 'flanun da be, "te o 'te 'yie 'wi 'o da -a -nan 'mʷn, en "te 'o -ce bu sʷ cʷen 'o man -a -nan 'mʷn. -A -ci -kʷʷndi nen 'nan o 'si 'o dre wɪ -wɪdɪnun man. ²² -Yee "wean maan ve 'cʷe 'nan, yi nen Bali minnun -le tin "baa be, 'cee yra yɪdɪ 'plɛble "mlian Tir 'nʷn 'lee Sidʷn 'nʷn 'le ve da. ²³ En kaa nen ka ci Kapanamo 'nʷn 'a be, e ya 'ka 'ji 'nan ka -ko Bali va laji? -Cɛje, 'pian Bali 'ka -sʷʷnmlan -kanʷn 'va. Kʷʷ 'lɛbo "fʷ winun nen o dre 'ka 'va 'gʷe, "te o dre Sodʷm 'nʷn fla be, "te 'fla zɪe e ya -nan tian cʷeɣv yi -a. ²⁴ -Yee "wean maan ve 'cʷe 'nan, yi nen Bali minnun -le tin "baa be, 'cee yra yɪdɪ 'plɛble "mlian Sodʷm 'nʷn 'le ve da.»

Zozi 'e "tɪ 'tʷ 'bʷ
(Lk 10.21-22)

²⁵ Tʷ zɪe -a man nen, Zozi Bali trʷ 'ba. Yaa 'vɪ 'nan: «'An "tɪ, yɪe ci labli 'san -a, en yɪe ci 'trɛ 'san -a. Mɛin 'tʷ "yɪ 've 'nan, 'winun nen yia yʷʷ minnun nen 'o 'fli "siala 'wɪ 'tʷnʷn -a be o man be, yia ta 'bʷla minnun nen 'o 'fli dre nannannun -a be -wɛ. ²⁶ 'Wɪ 'kpa nen, kʷʷ 'wɪ nen e ci 'i 'ci 'sʷ 'a be, -a 'bʷ nen yia dre.

²⁷ Fɛ pɛenʷn 'pɛba a 'e wɪdɪ 'an 'lʷ, 'an "tɪ yɪe dre zɪ. 'An "tɪ 'saza 'be 'an 'bʷ nen an ci -a -pɪ -a be 'an -tʷa. En 'an 'bʷ nen an ci -a -pɪ -a be 'an 'saza 'be 'an "tɪ -tʷa. En "nyian 'an 'bʷ nen an ci -a -pɪ -a be, min nen an ya "va 'nan 'an ta bʷala -yɛ "be, -a san 'be 'an "tɪ -tʷa.

²⁸ 'Ka pɛenʷn, 'ka 'ta 'an 'va! 'Ka "koe "a 'e 'nyandɪ, kʷʷ -trʷ nen 'ka 'win -ji be -a cibɛn a, -yee "wean 'ka 'ta 'an 'va -e 'an 'ka 'trʷa. ²⁹ 'Ka 'wɪ "man -e 'an dre 'ka 'tazan -a! 'Ka -sʷʷnla 'an -sru -e 'ka 'wɪ -tranla 'an 'va! Ma'an 'te 'paa 'ka da dɪ, en "nyian be, an 'ka 'tʷdʷ pɛenʷn "siala min -a. 'An 'va zia be, 'ka 'ci yra "tra. ³⁰ Kʷʷ -si nen maan -kʷʷnmlan 'cʷe -e 'ka 'sia be, e ya 'ka 'sia -si -a. En -trʷ nen maan -nʷan 'cʷe -e 'ka 'sia be, e ya 'fogo 'fogo.»

12

Zozi 'wɪ tin 'ba Zuif 'nʷn 'le 'flinla "yi man
(Mk 2.23-28; Lk 6.1-5)

¹ "Be -sru 'flinla "yi -tʷ da be, en Zozi 'lee 'e -srunʷn fei -tʷ 'cɛndɪ 'sia 'ji. Tʷ zɪe -a wɪlɪ be, te dra -a -srunʷn -tɛa. Fɛ 'wɛ nen fei zɪe -a da be, waa cʷen, en waa -blɪdɪ 'sia. ² Zɪ Farizen 'nʷn -a -nan 'yɪ be, en waa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'I 'yɪʷ 'i -srunʷn 'a! 'Wɪ nen wa'a dra -cee 'flinla "yi da dɪe, -a 'bʷ nen o ci -a dɛnan be.»

³ En Zozi -a laabv -wɛ 'nan: «'Wɪ nen -kaa tra David -a dre 'o 'vale 'yee minnun -a be, ka'a tian -a ta vɪlɛ dʷv? Te dra o -tɛa "be, ⁴ e wɛla Bali -le 'kuin, en 'kpʷʷn nen waa 'pla Bali -le ve -a be, yaa 'sia, yaa bli, en e 'yee minnun "le "nʷn, 'pian te -a 'kpʷʷn 'bʷ zɪe Bali -pannʷn 'saza 'be -ble. ⁵ En "nyian be, kaa ta 'vɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, 'flinla "yi da be, Bali -pannʷn 'ko 'nyranman 'pale Bali -pan 'kuin. 'Flinla "yi 'srʷen nen waa srɛ zɪe, 'pian o ya Bali -pan 'kuin -le "wean be, min -tʷ 'ka 'wɪ 'tʷa o man dɪ. ⁶ Maan ve 'cʷe 'nan, fɛ nen 'be -dan "mlian Bali -pan 'kʷn da be, 'be a 'gʷ. ⁷ E ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: <Min nyirinda 'e 'sen 'ka da!

'Be ci 'wɪ "yi "a,

'pian 'sraga budɪ be,

'be a 'e "tun.»

"Te ka 'wɪ zɪe -a -ci 'man be, 'men minnun nen wa'a 'wɪ 'wɪdɪ "tʷ drɛlɛ 'labɛ dɪe, "te ka'a 'wɪ 'tʷa o man "fo "dɪ. ⁸ Fɛ nen maan 'vɪ zɪe -yɛe ci 'nan, 'an 'bʷ Blamin -pɪ mɛen ci 'flinla "yi san -a.»

Min -tʷ nen -a -pela 'ka 'e man be Zozi -a beli
(Mk 3.1-6; Lk 6.6-11)

⁹ Zozi 'si fɛ zɪe -a -nan, en e -kv -wee cin yɪ 'kuin. ¹⁰ 'Kʷn zɪe -a -ji be, min -tʷ nen -a -pela 'ka 'e man be, e ya -nan. -A -nan nen minnun 'wɪ 'gʷe -a laabv Zozi 'lʷ 'nan -e 'o -kʷla 'wɪ 'tʷdɪ -a "man "le "wean. O -yɛe 'nan: «-Cee -pei -tʷ wɪ -a -si -nʷn 'nan min 'e 'ce 'si min man 'flinla "yi da?»

¹¹ En Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Min -tʊ 'ka 'ka yei, -te -yee 'bla a -tʊwli "cɛ, ɛn e -tɛ -klu -ji 'flinla "yi da bɛ, -e 'e vɛɛ 'e 'si dɪ. ¹² Blamin 'wɪ a e -cia 'bla da. -Yee "wɛan -a -si a min lɔ -e 'e 'wɪ "yi "drɛ min lɛ 'flinla "yi da.»

¹³ En Zozi -a 'vɪ min nɛn -a -pɛla 'ka 'e man bɛ -yrɛ 'nan: «'I 'pɛ 'sʊ 'ji!» Min zɛ 'e 'pɛ 'sʊ 'ji, ɛn -a -pɛ zɛ e drɛ "plɔnblɔn "lɛ -a -pɛ -tʊ -lɛ 'wɪ 'zʊ. ¹⁴ Zɪ e 'wɪ zɛ -a drɛ bɛ, ɛn Farizen 'nɔn 'bɔla bei. O -kʊ 'o cin yɛɛ. Waa 'pla "da 'nan, 'o Zozi 'man -wɛɛ -e 'o -tɛ.

Bali 'suzan nɛn Bali -a 'si "va "bɛ Zozi nɛn
(Mk 3.7-12; Lk 6.17-19)

¹⁵ 'Wɪ nɛn -a -cin cɪ Farizen 'nɔn 'ji 'nan 'o dra bɛ, Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ, ɛn e 'si fɛ zɛ -a -nan, e -kʊ. Min "kaga "kɔla -a -sru, ɛn minnɔn nɛn 'o 'man "yaaman bɛ, e -cɛ 'si o pɛɛnɔn man, ¹⁶ 'pian e 'wɪ 'pla -wɛ 'kɛglɔ 'nan, te 'wee 'tɔ fuila "man "dɪ! ¹⁷ 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, zɪ e 'lɛ sɔɔ zɛɛ. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: ¹⁸ «Bali "e 'nan: <'An 'suzan nɛn maan 'si "va "bɛ, -nyɛn "bɛ.

Maan ye "yi ɛn -yee 'wɪ 'an 'ci "nranman.

An 'mɛn lei 'saun -nɔan -yrɛ.

Zɪ an min "siala min tɪglɪ 'a 'an 'lɛ bɛ,

-yɛɛ ve 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn lɛ.

¹⁹ Ya'a ve -sa -a dɪ, ɛn ya'a -paanman -a vidɪ -a dɪ.

ɛn "nyian bɛ,

ya'a ve -guada -trilii dɪ.

²⁰ Maan ve 'cɛɛ 'nan,
-cɛan nɛn e ya 'e 'widɪ bɛ,

'an 'suzan zɛɛ,

ya'a sʊvmlan "nɛn "dɪ.

ɛn 'tɛ nɛn e cɛɛn "dridɪ man bɛ,

ya'a 'driman dɪ.

Yaa dra -bleble zɛɛ -trilii,

-e zɪ an min "siala min tɪglɪ 'a 'an 'lɛ bɛ,

minnɔn pɛɛnɔn 'o -ci man.

²¹ 'Tɛdanɔn pɛɛnɔn yɛɛ 'fo -yrɛ 'nan,

-yɛɛ min "sia 'wɪ 'ji.» »

Zozi 'wɪ 'pla Farizen 'nɔn lɛ
(Mk 3.22-30; Lk 11.14-23; 12.10; 6.43-45)

²² "Bɛ -sru ɛn minnɔn -ta min -tʊ nɛn -yʊ -wɛɪdɪ "a -a -sru "bɛ, -a Zozi lɛ. Min zɛɛ -yʊ -wɛɪdɪ 'bɔ -a yɛɛ 'wi, ɛn yaa drɛ bobo -a. Zozi -a beli, ɛn e wɪ, ɛn e fɛnan yɪ. ²³ 'Wɪ nɛn Zozi -a drɛ bɛ, e minnɔn pɛɛnɔn 'plɔ 'fɔ, ɛn waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «Min 'labɛ e -kɔan David kluda min -a 'kpagba.»

²⁴ Zɪ Farizen 'nɔn 'wɪ nɛn minnɔn -a 'vɪ bɛ -a 'man bɛ, ɛn waa 'vɪ -wɛ 'nan: «-Yʊnɔn tazan Belzebul -lɛ 'plɛblɛ 'a nɛn min 'labɛ e -yʊ -wɛɪdɪnɔn -pian "minnɔn -sru.»

²⁵ 'Wɪ nɛn Farizen 'nɔn 'ji bɛ, Zozi -a -tɔ, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «-Tɛ 'lɛglɔn 'tʊ -ji minnɔn cɛɛn 'e cin man, ɛn o ya -kuli -tanan 'o cin man bɛ, 'lɛglɔn zɛɛ e -wia. -Tɛ 'fla -tʊ da 'nɔn 'bɛ cɪ 'wɪ 'tʊwli zɛɛ -a drɛnan oo, 'fla zɛɛ ya'a 'mɔan dɪ, -e 'e -wi. ɛn -tɛ 'kɔn 'tʊwli 'lɛ "nɛn 'nɔn 'bɛ cɪ 'wɪ 'tʊwli zɛɛ -a drɛnan oo, "kɔnnɛn zɛɛ e -wia. ²⁶ -A -tʊwli "nɛn "nyian Satan 'lee -yee -yʊnɔn -lɛ vɛ -a. "Tɛ -wɛɛ cɛɛn 'e cin man, ɛn o ya -kuli -tannan 'o cin yei "bɛ, "tɛ -yee mingɔnnɛn trɛ -wi -a -nan 'mɔn.

²⁷ Kaa 'vɪ 'an man 'nan, Belzebul 'bɛ 'plɛblɛ -nɔan 'mɛn ɛn an -yʊ -wɛɪdɪ -pian "minnɔn -sru, 'lɔɔ 'cee 'nɛnnɔn -lɛ vɛ bɛ cɛɛ ve -nɔn? 'Wɪ nɛn kaa ve 'an man, -tɛ ka'a ve 'cee 'nɛnnɔn man dɪɛ, yaa -kɔnnɔnman 'nan -tin a 'e 'tɛdɪ 'ka da. ²⁸ 'Pian 'mɛn vɛ bɛ, Bali lei 'bɛ 'plɛblɛ -nɔan 'mɛn, ɛn an -yʊnɔn -pian "minnɔn -sru. 'Wɪ zɛɛ -yɛɛ -kɔnnɔnman 'nan Bali -lɛ mingɔnnɛn -blidɪ 'bɔla 'ka 'va. ²⁹ ɛn "nyian bɛ, maan ve 'cɛɛ 'nan, Satan nɛn e ya min 'plɛblɛ 'a bɛ, waa "kuan waa -yrɪman 'vaa, ɛn min -kɔlaman 'e -wɛɪmlan -yee 'kuin -e 'e -yee fɛnɔn "koola.

³⁰ Min nen e 'ka 'an 'va diε, te -a pei a 'e 'padı 'an man. En min nen ya'a 'paa 'an 'va -e 'ku fe tre 'e cin man diε, yaa fuimlan "man. ³¹ E ya "le 'an 'wı 'pla 'cεε 'nan, 'wı 'wlıdı pεenon nen min -a dra be, Bali -kolaman -a 'cedı -a min le. En "nyian -te min Bali srın be, Bali -kolaman -a 'cedı -a min le. 'Pian 'wı nen Bali lei 'saun -a dra be, min nen e "we "man -wlıdı "be, Bali 'ka -a cεa -a san le 'li "fo "dı. ³² Min nen e 'wı 'wlıdı 'vı 'an 'bı Blamin -pı man be, waa "cεa -yrε. 'Pian min nen e 'wı 'wlıdı 'vı Bali lei 'saun man be, -te -a yiε a "man 'treda 'gu oo, -te e -ka oo, wa'a cεa -yrε "fo "dı.

³³ O yiba 'kpa -tıa 'e 'blv man. -Te yiba "a "yi "be, -a 'blv -kıan "yi, en -te yiba "a -wlıdı "be, -a 'blv -kıan -wlıdı. ³⁴ Min -wlıdıun! 'Wı "yi 'ka 'kolaman -e 'e 'bıla 'ka 'le dı, kıı 'ka 'ci wı a -wlıdı. -Yεε ci 'nan 'wı nen 'e fadı min -ji be -yεε bıala min 'le. ³⁵ Min nen -a ci wı a "yi "be, -a 'le nen 'wı "yi bıala, en min nen -a ci wı a -wlıdı "be, -a 'le nen 'wı 'wlıdı bıala. ³⁶ Maan ve 'cεε 'nan, yi nen Bali minnun -le tin "baa be, 'wı pεenon nen min a 'bıla 'e 'le be, yi zıε -a da nen min -a -ci ve. ³⁷ Kıı 'wı pεenon nen min -a 'vı be, -yεε -tin -tεa "min da, en -yεε min -le tin dra 'nınnıan.»

*Zozi 'ka 'wıle "man -e 'e 'lebo "fo wı dre dı
(Mk 8.11-12; Lk 11.16, 29-32)*

³⁸ "Be -sru en 'fluba 'ci vınon -mienun 'lee Farizen 'nıan -mienun 'wı laabu Zozi 'lı. O -yrε 'nan: «Bali -le 'wı "paazan, 'i 'wı 'tu dre -e 'e -ci -kıan 'kve 'nan i "sia Bali va!»

³⁹ En Zozi "e 'nan -wıle 'nan: «-Naagunon, ka ya min -wlıdıun -a, ka cεen Bali man, en ka ya "va 'nan, 'an 'wı 'tu dre -e 'e -kıan 'nan 'an "sia Bali va. 'Pian maan ve 'cεε 'nan, Bali 'ka "nyian 'wı 'nıan -kıan "ve pee dra 'ka 'va 'gu dı, -te ya'a 'silεa 'wı nen e 'bı Bali 'lewei vızan Zonazi man be -a diε. ⁴⁰ 'Wı nen e 'bı Zonazi man be -nyren 'gu. E yi dre pı -dan tu pın -ji yaaga. 'Wı 'tuwlı zıε e bıa 'an 'bı Blamin -pı man, an yi dra 'tre 'ji yaaga.

⁴¹ Yi nen Bali minnun -le tin "baa be, Ninivi 'nıan 'be 'wı -tıa -naagunon man. Kıı zı Zonazi Bali -le 'wı 'vı Ninivi 'nıan le be, o 'si 'wı 'wlıdı "dredı man, en o -sıanla Bali -sru. ⁴² En "nyian be, lınon -tu nen 'li e ya mingınnen -a 'treda "tre 'zia be, yi nen Bali minnun -le tin "baa be, -yεε 'wı -tıa -naagunon man. Kıı e 'si 'treda fenan -kııbli 'nan, 'nan -e 'e Salomın -le 'wı 'tıdı yi. Maan ve 'cεε 'nan, min nen -a -dan "mlıan Salomın da be, e ya 'gu.»

*-Yv -wlıdı "lıdı 'e da
(Lk 11.24-26)*

⁴³ «-Te -yv -wlıdı 'si min -tu -sru "be, e -cia "wıdı -a fenan -kadınun -nan. E -cia "fenan -wεedı -a 'nan -e 'e -nyran nan, 'pian -te ya'a yıle diε, ⁴⁴ -e 'e vı 'nan: «An lia 'an da 'men 'kın nen an ci "nen "ji be, -a -ji.» -Te e -ta, te -a -nan a e "koodı, te fenun a 'e wıvıladı "da, en -a -ci a 'e "tun "be, ⁴⁵ tıın e -ko 'e -sru, -e 'e -yv -wlıdı 'sıravlı "nen o -wlıdı "mlıan "da "be o 'pa 'e 'va, -e 'o 'ta -nyran 'kın zıε -a -ji. "Yεε 'le 'sran be, min zıε -yεε -kındı -wlıdı "mlıan -a tede ve da "fo. 'Wı -tuwlı zıε -yεε dra -naagunon le.»

*-Tı nen Zozi -a "sıala 'e drı 'a?
(Mk 3.31-35; Lk 8.19-21)*

⁴⁶ Zozi 'fu tin 'banan minnun zıε -wıle, en -a "bv 'lee -a "bvunun -ta. O -fu 'o 'tıdı bei, en o 'nan 'o ya "vale 'o 'wı tin "baa -yrε. ⁴⁷ En minnun nen o ci Zozi wei mannan be, o va min -tu -ku -a vıle -yrε 'nan: «'I "bv 'lee 'i "bvunun a bei, o ya "vale 'o tin "baa 'yiε.»

⁴⁸ 'Pian Zozi "e min zıε -yrε 'nan: «-Tınun 'be ci 'an "bv "a, en -tınun 'be ci 'an "bvunun -a?» ⁴⁹ Zı e 'wı zıε -a 'vı be, -a -nan nen 'e 'pe 'su "ji 'e -srınon da, en e 'nan: «"Ka 'yıı, 'an "bv 'lee 'an "bvunun nen 'gu. ⁵⁰ Fe nen an 'wı zıε -a 'vı be, -yεε ci 'nan min nen yaan "tı "nen laji be -a ci 'sı wı dra be, -yεε ci 'an "bv "a, en -yεε ci 'an "blu -a, en -yεε ci 'an "bvı -a.»

¹ Yi -tɔwli zɪe -a da bɛ, Zozi 'si 'kuin, ɛn e -kɔ -nyɛnlɛa Galile 'yi 'plo man. ² Minnun a trenan "man "kaga, -yee "wɛan e -kɔ -fɔlɛ -klɔ -ji, ɛn e -nyran. Minnun pɛɛnɔn "o -fɔv 'yi 'plo da, ³ ɛn e 'wɪ "paadi 'sia o ji -kɔnnɛnnun -fɔdɪ -a -wlɛ. E 'nan -wlɛ 'nan:

«Min -tɔ 'bɛ 'ku 'saa 'fɔlɛ. ⁴ "Yɛɛ -kɔn -a wɛɛnnan bɛ, ɛn -a 'wlɛ plɔɛn 'sran si man. "Lomannun -ta, ɛn waa bli. ⁵ -A 'wlɛ -mie -sran "nyian puo da, fɛnan nɛn 'trɛ 'ka "kaga "diɛ, -a -nan. E bɔdɪ 'sia tada, kɔɔ 'trɛ 'ka "da "kaga "di. ⁶ 'Pian zɪ yidɛ "ɛ bɔla "ji "bɛ, 'saa zɪe e 'tɛ bli, ɛn e -ka, -a "sɛin 'ka 'kɔlɛ -kɔɔbli dɪ -le "wɛan. ⁷ ɛn -a 'wlɛ -mie -sran "nyian fɛnan nɛn -tɛin -taa "bɔlɛ bɛ -a -nan. -Tɛin zɪe e 'tu, yaa -maan 'saa 'ka bɔlɛ dɪ. ⁸ ɛn -a 'wlɛ -mie -sran 'trɛ "yi "da, e 'bɔ, e -sɛn "da. 'Saa bɛ -tɔ 'wlɛ a "man -yaa tɔ, ɛn -a bɛ -tɔ 'wlɛ a "man -fuba 'shɛɛdɔ, ɛn -a bɛ -tɔ 'wlɛ a "man -fuba yaaga. ⁹ Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!»

-Mɛ "le "wɛan nɛn Zozi 'wɪ tin 'ba -kɔnnɛn "ji?

(Mk 4.10-12; Lk 8.9-10)

¹⁰ Zozi -srunɔn pli Zozi man, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn i 'wɪ tin 'ba minnun 'labɛ -wlɛ -kɔnnɛn "ji?»

¹¹ ɛn Zozi 'e -wlɛ 'nan: «Kaa 'gɔɛ, 'ka lɛ nɛn Bali 'yɛɛ 'wɪ yɔɔdɪ nɛn 'e min "paala 'a bɛ -a -ci 'si. 'Pian minnun nɛn o 'ka 'an -sru "diɛ, "o 'wɪ pɛɛnɔn maan -kɔnnɛn "ji. ¹² 'Wɪ 'kpa nɛn, kɔɔ min nɛn e ya -yrɔ "bɛ, -a lɛ nɛn waa -nɔan, -e 'e -tɔ 'e 'ciula "da. 'Pian min nɛn -yɛɛ "ka "diɛ, -a "tiɛnnɛn nɛn yaa -tɔa "bɛ, waa "sia -yrɔ. ¹³ 'Wɪ zɪe -yɛɛ "wɛan nɛn an 'wɪ tin "baa minnun 'labɛ -wlɛ -kɔnnɛn "ji, kɔɔ o yidɛ a "ji fɛnan yɪ vɛ -a, 'pian wa'a fɛnan ye dɪ. ɛn 'wɪ man "trɔɛn "a o -wulo -man, 'pian wa'a 'wɪ maan dɪ, ɛn waa 'wɪ 'ci maan dɪ. ¹⁴ 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ 'bɔ o man. Yaa 'vɪ nan:

<'Ka "trɔɛn -tɔa 'wɪ lɛ 'kpa tɪglɪ,

'pian ka'a -ci maan dɪ.

Ka fɛnan -nanjɛan 'kpa tɪglɪ,

'pian ka'a -kɔnnɛn 'ye dɪ.

¹⁵ -Yɛɛ ci 'nan minnun 'labɛ 'o 'bli da -tɔ 'plɛblɛ,

'o 'fli "trɔɛn drɛ "yuyu,

ɛn 'o yidɛ 'lɛ 'wɔ 'o 'bɔ 'a.

Waa drɛ zɪe 'nan,

-e 'o vilɛ 'o fɛnan yɪ dɪ,

ɛn -e 'o vilɛ 'o 'wɪ man dɪ,

ɛn -e 'o vilɛ 'o 'wɪ 'ci man dɪ.

'Wɪ pɛɛnɔn zɪe waa drɛ 'nan,

"tɔgɔ 'o -sɔɔnla 'an -sru

-e 'an o 'si 'wɪ 'ji.»

¹⁶ 'Pian kaa nɛn ka ci 'an -srunɔn 'a 'gɔɛ, Bali -le -fɛa a 'ka man, kɔɔ 'ka yidɛ fɛnan ye, ɛn 'ka "trɔɛn 'wɪ 'ci maan. ¹⁷ Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, Bali 'lewei vɪnɔn "kaga, 'lee minnun nɛn o 'ta 'wɔla Bali wei da bɛ o "kaga -a man wɛɛ 'nan, fɛ nɛn kaa ye bɛ "o "ye, 'pian wa'a -kɔlɛ -a yidɪ -a dɪ. ɛn "nyian waa man wɛɛ 'nan, 'wɪ nɛn kaa maan 'gɔɛ "o maan, 'pian wa'a -kɔlɛ -a mandɪ -a dɪ.»

Zozi 'saa 'fɔzan man -kɔnnɛn "ci 'vɪ

(Mk 4.13-20; Lk 8.11-15)

¹⁸ «Kaa nɛn ka ci 'an -srunɔn 'a bɛ, -kɔnnɛn "nɛn maan -fɔ 'saa 'fɔzan man bɛ, an "ta -a -ci vɛ 'cɛɛ. ¹⁹ Min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ 'saa 'wlɛ nɛn e -sran -si man bɛ -a man bɛ, -yɛɛ bɔa "nyian -wee "man. 'O "trɔɛn "tɔ Bali -le mingɔnnɛn -blidɪ min da 'wɪ lɛ, 'pian o "trɔɛn "yuyu 'tan. Tɔɔn ɛn Bali 'nanmanzan 'ta 'wunun nɛn -a -cin -fɔla o ji bɛ, -a "koole. ²⁰ Min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ 'saa 'wlɛ nɛn e -sran puo da bɛ, -a man bɛ, -yɛɛ bɔa "nyian -wee "man. 'O Bali -le 'wɪ maan, 'nun tɔɔn o "we "man ci "nrandɪ -a. ²¹ 'Pian o 'ka 'o 'tɔdɪ "da 'plɛblɛ dɪ, -Te 'wɪ 'tɔndɔn bɔdɪ "sia o man, ɛn minnun 'tɛ 'padɪ 'sia o da 'nan o wɔ Bali -le 'wɪ man -le "wɛan bɛ, tɔɔn -e 'o 'pɛ 'si Bali -le 'wɪ -sru. ²² Min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ 'saa 'wlɛ nɛn e -sran fɛnan nɛn -tɛin -taa "bɔlɛ bɛ, -a -nan

bε, -yεε bɔa -wee "man. O Bali -le 'wɪ maan, 'pian -wee ci "nrɔndɪ 'trɛda fɛnun da, 'lee -wee "lala yɪdɪ "yi "bʊv "bɛ, e -si -tɔa Bali wei lɔ -e 'e 'nyranman 'pa o man. ²³ 'Pian min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ 'saa 'wɛ nɛn e -sran 'trɛ "yi "da bɛ, -a man bɛ, -yεε bɔa "o man. O Bali -le 'wɪ maan, o "we "man, tɔɔn 'nyranman nɛn Bali wei -a 'padɪ "siala o man bɛ -a "nɛn bɔala -dan. Te o drɛ "le 'nan 'saa nɛn -a bɛ -tɔwli 'wɛ a "man -yaa tɔ, ɛn -a -tɔwli 'wɛ a "man -fuba 'shɛɛdɔ, ɛn -a -tɔwli 'wɛ a "man -fuba yaaga bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ.»

Zozi -kɔnnɛn "fɔ lu 'wɛ -wɪdɪ "da

²⁴ Zozi -kɔnnɛn "pɛe -fɔ "nyian -wɛ. E 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ, -nyrɛn 'gʊ. E ya "le min -tɔ 'bɛ 'yee fei 'pa, ɛn e 'saa 'fɔ "da. ²⁵ 'Pian, zɪ -pei 'tan, ɛn minnɔn a yi -tɛnan bɛ, min zɪe -a 'nanmanzan 'ta, e lu -wɪdɪ 'wɛ wɛɛn fei zɪe -a da, ɛn e -kʊ. ²⁶ 'Saa zɪe e 'bɔ, e -sɛn "da, ɛn lu -wɪdɪ "e 'bɔ 'wɔ "nyian.

²⁷ Minnɔn nɛn 'o yie -tɔa "fei 'bɔ 'va te waa man dra bɛ, o -ta -a vɛle fei san lɛ 'nan: <'Kʊ 'san, 'saa 'saza nɛn yia -fɔ 'yie fei. E drɛ 'kɔ, ɛn lu -wɪdɪ 'bɔ 'ji?>

²⁸ ɛn e 'nan -wɛ 'nan: <'An 'nanmanzan 'bɛ drɛ.> ɛn -yee minnɔn 'bɔ -a 'vɪ -yrɛ 'nan: <'Kʊ "ta -ko -a "sʊlɛa?>

²⁹ ɛn e 'nan -wɛ 'nan: <-Cɛjɛ, te 'ka drɛ dɪ! "Tɔgɔ "cɛɛ vɪ 'nan ka lu -wɪdɪ 'sɔla bɛ, 'ka 'saa 'pa 'va. ³⁰ 'Ka o 'tʊ 'o trʊ 'e cin va -trilii, -e 'saa 'tɛ tʊ 'e bɔ. 'Saa 'tɛ tʊ -man bɛ, maan ve 'saa 'tɛnɔn lɛ 'nan, 'o lu 'wɛ -wɪdɪ "sʊla 'e 'flin, 'wɛɛ -yrɪ, -e 'wɛɛ 'tɛ 'bli. ɛn 'saa bɛ, 'wɛɛ 'tɛ, -e 'wɛɛ 'sɛn 'mɛn 'trɛbɔ -ji.> »

Fei fɛ 'wɛ 'tʊ man -kɔnnɛn 'lee 'mannyan man -kɔnnɛn

(Mk 4.30-32; Lk 13.18-21)

³¹ Zozi -kɔnnɛn "pɛe -fɔ "nyian -wɛ. E 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ, -nyrɛn 'gʊ. E ya "le min -tɔ 'bɛ fei fɛ 'wɛ "wɛnnɛn 'tʊ 'si, ɛn yaa -fɔ 'yee fei. ³² Fei fɛ 'wɛ zɪe -a "wɛnnɛn "mlian fei fɛ 'wɛ pɛɛnɔn nɛn min -a -fɔa "fei bɛ -a da. 'Pian -te waa -fɔ ɛn e 'bɔ bɛ, -a -dan "mlian fei 'wɛ pɛɛnɔn da. E dra "le yiba 'zɔ, te "lomannɔn a o "kɔɛ "tɔnan -a plan -ji.»

³³ ɛn e -kɔnnɛn "pɛe -fɔ "nyian -wɛ. E 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ, -nyrɛn 'gʊ. E ya "le lumɔn -tɔ 'bɛ -fari puu "sonun yaaga 'si, e 'mannyan "wɛnnɔn 'wɔ 'va, ɛn yaa baa. 'Mannyan zɪe e -fari -pʊ 'bɔ siiman 'e pɛɛnɔn.»

-Mɛ "le "wɛan nɛn Zozi 'wɪ tin 'ba -kɔnnɛn "ji?

(Mk 4.33-34)

³⁴ -Kɔnnɛn "ji nɛn Zozi wɪ pɛɛnɔn zɪe -a 'vɪ minnɔn "kaga "nɛn 'o cin 'yɪ bɛ -wɛ. Ya'a 'wɪ 'tʊ vɛle -wɛ te e 'ka -kɔnnɛn "ji dɪ. ³⁵ Zozi -a drɛ zɪe 'nan, -e 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan -a 'vɪ bɛ, 'e 'lɛ sɔɔ. Bali 'lewei vɪzan -a 'vɪ 'nan: «-Kɔnnɛn "ji nɛn an 'wɪ tin "baa minnɔn lɛ.

'Wɪnɔn nɛn o -fʊ 'e yɔɔdɪ

'trɛda pou sianan "trilii

-e 'e 'bɔ cɛɛgʊ yi -a bɛ,

maan ve minnɔn lɛ.»

Zozi lu 'wɛ -wɪdɪ "man -kɔnnɛn "ci 'vɪ

³⁶ "Bɛ -sru, Zozi minnɔn "kaga zɪe o 'tʊ, ɛn e -kʊ "kɔnnɛn 'o 'vale 'e -srɔnɔn 'a. -A -srɔnɔn pli "man, ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «-Kɔnnɛn "nɛn yia -fɔ lu 'wɛ -wɪdɪ "da bɛ, 'i -ci vɪ 'kʊɛ!>

³⁷ ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Min nɛn, e 'saa 'fɔ bɛ, 'an 'bɔ Blamin -pɪ nɛn. ³⁸ Fei 'bɔ bɛ, 'trɛda nɛn. 'Saa 'wɛ bɛ, minnɔn nɛn o 'ta wɔla Bali -sru "bɛ o nɛn. Lu 'wɛ 'wɪdɪ "bɛ, minnɔn nɛn o 'ta wɔla Satan -sru "bɛ o nɛn. ³⁹ Min zɪe -a 'nanmanzan nɛn e lu 'wɛ 'wɪdɪ wɛɛn bɛ, Satan nɛn. 'Saa 'tɛ tʊ bɛ, yi nɛn Bali 'trɛdanɔn -le tin "baa bɛ -nyrɛn. ɛn 'saa -tɛnɔn bɛ, Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ o nɛn. ⁴⁰ O lu 'wɛ 'wɪdɪ 'tɛ bli, 'wɪ 'tɔwli zɪe -yɛɛ dra yi nɛn Bali 'trɛdanɔn -le tin "baa bɛ -a da. ⁴¹ 'Wɪ nɛn e -taa "drɛle bɛ -nyrɛn 'gʊ: 'An 'bɔ Blamin -pɪ 'an 'mɛn 'pasianɔn nɛn laji bɛ o "paa -sia. 'Wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn, 'lee minnɔn nɛn waa dra -e min 'e 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ bɛ, 'mɛn 'pasianɔn o bo "va minnɔn nɛn Bali mingɔnnɛn -ble o da bɛ o yei. ⁴² O minnɔn zɪe o -sɛan 'tɛ -dan 'va. Fɛnan nɛn -wɔɔdɪ

'lee 'she da -blidi ci be -a -nan. ⁴³ Tɔɔn -e minnun nen o 'ta 'wɔla Bali -sru "be, o ta 'e 'su 'o 'ti 'le mingɔnnen tɛda, te o -san a 'le yide 'san -le 'wi 'zu. Min nen 'wi man 'trɔɛn 'ci -a -wulo -man be -a san 'e man!»

Zozi -kɔnnen "fɔ -gan da

⁴⁴ Zozi 'e 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blidi min da be -nyɛn 'gu. E ya 'le 'nan -gan -tu nen 'e yɔɔdi fei -tu da. Min -tu -ku, e -gan zɛ -a 'yi, en 'e yɔɔ 'nyian. -A ci "nranman "buɔ -le "wean, e 'yee fɛnun pɛɛnɔn 'tan, en e -ku fei zɛ -a 'lɔle -a man "lala -a.»

⁴⁵ En e -kɔnnen "pee -fɔ 'nyian -wɛ. E 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blidi min da be, -nyɛn 'gu. E ya 'le 'fle 'tanzan -tu 'be ci fe -tu nen -a 'fle a 'le -siga -zu be -a -mie -wɛɛnan 'nan -e 'e 'lɔ. ⁴⁶ Fe zɛ yaa -tu 'yi te -a 'fle a 'kpa tɔglɛ. E -ku, e 'yee fɛnun pɛɛnɔn 'tan, en e -ta -a 'lɔle -a man "lala -a.»

Zozi -kɔnnen "fɔ pɔ -tɛ "se "da

⁴⁷ Zozi -kɔnnen "pee -fɔ 'nyian -wɛ. E 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blidi min da be, -nyɛn 'gu. E ya 'le min -tu 'be 'ku 'yee "se 'wɛɛnle 'yi 'va. "Se zɛ pɔ 'tɔ 'tɔɔ pɛɛnɔn 'sɛn -ji. ⁴⁸ Zi e 'fa be, minnun -a klan 'yi 'plo da, o -nyran, en waa fa bɔdi 'sia. Pɔ 'kpa nun nen 'va "be, -wɛɛ -sɛn -pɔ -ji, en -a -wɛɛɛnɔn be, -wɛɛ wɛɛn. ⁴⁹ 'Wi 'tɔwli zɛ -yɛɛ dra yi nen Bali 'tɛdanɔn 'le tin "baa be, -a da. Bali -le 'pasianɔn nen laji be, o -taa "min -wɛɛɛnɔn bule "va minnun nen o 'ta 'wɔla Bali -sru "be o yei. ⁵⁰ O minnun zɛ o -sɛan 'tɛ -dan 'va. Fɛnan nen -wuɔdi 'lee 'she da -blidi ci be -a -nan.»

⁵¹ En Zozi -a laabu 'e -srɔnɔn 'lɔ 'nan: «Ka 'wi pɛɛnɔn zɛ -a -ci 'man?»

O -yɛɛ 'nan: «-Inyan!»

⁵² En e -wɛ 'nan: «Kaa 'vi 'kpa. Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nen e Bali -le 'fluba -tɔa en e -sɔɔnla 'an -sru "be, te e dre 'le "kɔnnen san ceje -le 'wi 'zu. E 'wi cejenun 'lee 'wi 'trɛnɔn "paaman 'yee "kɔnnen 'nɔn 'ji.»

Zozi 'ku Nazareti

(Mk 6.1-6; Lk 4.16-30)

⁵³ Zi Zozi cɛɛn -kɔnnen "nun zɛ -a -fɔdi man be, en e 'si 'nan, ⁵⁴ e -ku 'e fla. Zi e 'bɔla -nan nun be, e 'wi "paadi 'sia -wee cin yi 'kuin. Min pɛɛnɔn 'plo 'fɔ en o 'nan: «-Tɛ 'wi 'tɔdi paa "ji? En yaa dra 'kɔ 'lɔɔ en e 'lebo "fɔ winun dra? ⁵⁵ Min nen e ci -a be, kva -tɔa. Yiba "nyaanzan nen 'gɔɛ -a -pɛ nen. En Mari 'be ci -a "bu "a. En -a "buɔnɔn nen Zaji 'lee Zozɛfu 'lee Simɔn 'lee Zud -a. ⁵⁶ En "nyian be, -a "blunɔn pɛɛnɔn a -kaa fla 'gu. -Yee 'wi 'tɔdi 'lee 'lebo "fɔ winun dɛɛdi 'labɛ nyin zia nen yɛɛ 'si?» ⁵⁷ 'Wi zɛ ya 'a o ci 'sɔle di. -Yee "wean nen wa 'a 'wɛ "man -e 'o yi -tɛra "da "di.

-A -nan nen Zozi 'e 'nan -wɛ 'nan: «-Te Bali 'lewei vɛzan a 'e fla, en -te 'be "cɛɛ di 'nan e ya 'yee "kɔnnen "be, minnun yiɛ 'ka "naan "man "di.»

⁵⁸ Minnun 'ka yi -tɛlɛa Zozi da di -le "wean, ya 'a 'lebo "fɔ wi "kaga "dɛɛɛ fe zɛ -a -nan di.

14

Min -batize drezan Zan -kanan wi nen 'gu

(Mk 6.14-29; Lk 9.7-9)

¹ Tu zɛ -a man nen, mingɔnnen Erodi nen e Galile 'leɛɛɛn "paala be, e Zozi 'le 'wi 'man. ² Yaa 'vi 'e 'wɛɛnɔn le 'nan: «Min 'labɛ min -batize drezan Zan nen! E wluan -kanɔn 'va, -yee "wean 'pleɛɛ a -yɛɛ en e 'lebo "fɔ winun dra.»

³ 'Wi nen e dre 'lɔɔ en Zan 'bɔ 'ka be, -nyɛn 'gu: Erodi 'be 'vi 'nan o Zan 'kun, o -yɛɛ, -e 'o -fɔ -pɔ 'kuin. Erodi 'e "buɔ Filipɔ nan nen waa laabo Erodi be -a 'si 'e 'lɔ, en yaa 'pa.

⁴ 'Wi zɛ e 'nan Zan man, tu pɛɛnɔn man be te yaa ve Erodi le 'nan: «-A -si 'ka 'i 'lɔ -e 'i "buɔ nan 'pa di.» ⁵ -Yee "wean Erodi a "va 'nan 'e Zan -tɛa. 'Pian "klan a "ji minnun "le "wean, kɔɔ min pɛɛnɔn Zan "siala Bali 'lewei vɛzan -a.

⁶ Erodi -ya yi "fɛdi dɛɛdi 'bɔ. Yi zɛ -a da be Erodi 'lu "dre 'tan minnun nen Erodi o laabu "fɛdi da be o 'le. -Yee "dre 'tandi Erodi ci 'sɔ "fo. ⁷ -Yee "wean e -tɔ 'e 'wei da nɔnbe zɛ -yɛɛ. Yaa 'vi -yɛɛ 'nan: «Fe oo fe nen i ya "va "be, 'i vi 'men, maan -nɔan 'yiɛ.»

⁸ -A "bv 'wɪ wʊv 'ji, ɛn e 'nan Erodi lɛ 'nan: «Min -batize drɛzan Zan -wulo -va nɛn an ci. 'I -nɔn 'mɛn -naagu "plɛdi da!» ⁹ 'Wɪ zɪɛ e trun -fɔ mingɔnnɛn Erodi man. 'Pian e -tɔ 'e wei da 'va, ɛn 'nyian bɛ minnɔn nɛn "fɛdi da bɛ -wee "wɛan, ya'a 'kɔlaman -e 'e vɪ -cɛjɛ dɪ. -A -nan nɛn e wu "man, ¹⁰ ɛn e min 'pa 'sia 'nan 'e 'kɔ Zan -wulo 'cɛn -pʊ 'kuin. ¹¹ Yaa cɛɛn, ɛn e -ta -a "plɛdi da. Waa -nɔn nɔnbɛ zɪɛ -yrɛ, ɛn e -kʊ -a 'e "bv "lɛ.

¹² "Bɛ -sru, Zan -srɔnɔn 'ta Zan -kadɪ 'silɛa, ɛn o -kʊ -a wʊlɛ. 'Wɪ nɛn e 'bɔ "man "bɛ, ɛn o -kʊ -a 'sinan 'palɛ Zozi lɛ.

Zozi 'blɪfɛ -nɔn min -kpi 'soolu lɛ

(Mk 6.30-44; Lk 9.10-17; Zan 6.1-13)

¹³ Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, e -fɔ -klʊ -ji, ɛn e 'si fɛ zɪɛ -a -nan. E ya 'vale 'e -kɔan fɛnan nɛn e ci flu bɛ -a -nan. 'Pian min "kaga -a -kɔnnɛn 'yɪ, o 'si 'fla, ɛn o -kʊla -a -sru 'o 'cɛin ji. ¹⁴ Zɪ e sɔɔnla -klʊ -ji bɛ, e minnɔn 'yɪ "kaga, ɛn o nyrinda -sɛn "da. -A -nan nɛn -cɛnɔn nɛn minnɔn zɪɛ o yei "bɛ e o beli.

¹⁵ Zɪ funninmlan "ta "paala bɛ, ɛn -a -srɔnɔn pli "man, o -yrɛ 'nan: «-Pei "ta taan, min 'ka 'nyɛanla 'gʊ dɪ. -Yɛɛ "wɛan 'i vɪ minnɔn lɛ 'nan, 'o 'kʊ 'fla -e 'o 'wee -blɪfɛnɔn 'lɔ, o -blɪ.»

¹⁶ ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srɔnɔn lɛ 'nan: «O -kɔlaman o -fo 'gʊ, 'ka 'blɪfɛ -nɔn -wɛlɛ 'ka 'bɔa!»

¹⁷ ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «'Kpɔn 'soolu 'lee pɔ 'fiili "cɛ "nɛn 'kʊ 'lɔ 'gʊ.»

¹⁸ ɛn Zozi "e 'nan: «'Ka 'ta -a 'mɛn!» ¹⁹ "Bɛ -sru ɛn yaa 'vɪ minnɔn "kaga zɪɛ -wɛlɛ 'nan, 'o -nyran lu da. E 'kpɔn 'soolu 'lee pɔ "fli zɪɛ -a 'si, 'e yra -tɔ laji, e Bali muo "fɔ. "Bɛ -sru e 'kpɔnnɔn 'bɔ "nɛn jɛɛn, ɛn yaa -nɔn 'e -srɔnɔn lɛ 'nan 'o -pli "minnɔn 'bɔ man. ²⁰ O pɛɛnɔn -a bli, o 'kan. -A plɔɛn nɛn e -fʊ bɛ, waa tre 'e cin man, e saannɛn -fuda "fli 'fa. ²¹ Minnɔn nɛn waa bli bɛ, o "nɛn bɔa -kpi 'soolu, te wa'a nannannɔn 'lee lɔmɔnnɔn "nrɔnlɛ dɪ.

Zozi 'ta 'wʊ 'yi yɪɛ da

(Mk 6.45-52; Zan 6.15-21)

²² "Bɛ -sru, ɛn e -tɔ 'e -srɔnɔn man 'nan, 'o 'fɔ -klʊ -ji 'o 'trɔa 'e 'lɛ 'yɪ -sru. E -fɔla "da 'nan -e 'e -si -nɔn minnɔn 'bɛ -wɛlɛ. ²³ Zɪ minnɔn -nyan -nan bɛ, e pɔn -tʊ tri ɛn e -kʊ Bali tru 'bale 'e 'saza. Funninmlan 'pla te e ya fɛ zɪɛ -nan 'e 'tʊwli. ²⁴ Tʊ zɪɛ -a man bɛ, te -klʊ -sru 'bɔ 'kɔɔbli. 'Pian te -klʊ 'bɔ a 'e yra yunan 'yɪ nɛn e 'blʊ -fɔa "bɛ -yrɔ, kɔɔ fulɔ "fɛɛnman o da zia.

²⁵ Zɪ tʊ 'cɛn mannɛn 'wɪdɪ 'sia bɛ, ɛn Zozi 'kʊla o -sru 'ta wɪdɪ -a 'yɪ yɪɛ da. ²⁶ Zɪ -a -srɔnɔn -a 'yɪ, te e ya 'ta wɔnan 'yɪ yɪɛ da bɛ, o ci nrɔn 'nan: «Min lei nɛn!» "Klan o -tɛa "lɛ "wɛan o -paandi 'sia 'plɛblɛ.

²⁷ ɛn Zozi "e -wɛlɛ 'nan: «'Ka 'fʊ flu. Maan nɛn, te 'ka "klan dɪ!»

²⁸ ɛn Pɪɪri "e 'nan -yrɛ 'nan: «Minsan, -te bii nɛn bɛ, 'yian laabu -e 'an 'lʊ 'i 'va 'ta wɪdɪ -a 'yɪ yɪɛ da.»

²⁹ ɛn e -yrɛ 'nan: «'I 'ta!»

Pɪɪri 'si -klʊ -ji, ɛn e 'ta wɪladɪ 'sia 'yɪ 'yɪɛ da te e -ko Zozi 'va. ³⁰ 'Pian zɪ yaa 'yɪ 'nan fulɔ "fɛɛnman 'plɛblɛ bɛ, "klan -sɛn 'ji, ɛn e -wɪladɪ 'sia 'yɪ 'wɪlu. -A -nan nɛn e -paandi 'sia. E 'nan: «Minsan, 'yian 'sʊ 'yɪ 'lɔ.»

³¹ 'Nun tɔɔn Zozi 'e 'pɛ 'sʊ 'ji, yaa 'kun, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'Yie yɪ -tɛradɪ 'an da a "wɛnnɔn. -Mɛ "lɛ "wɛan nɛn 'i 'ci -fɔɔdɪ 'sia?»

³² -A -nan nɛn o -fɔ -klʊ -ji, ɛn fulɔ "fɛɛndɪ 'lɛ 'tɔ. ³³ Tɔɔn ɛn -a -srɔnɔn 'o "pɔ sɔɔn "wɪlu, waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «-A -sa 'ka "fo "dɪ, Bali -pɪ nɛn yia.»

Zozi -cɛ -tɛnɔn beli Jenezaret

(Mk 6.53-56)

³⁴ O 'yɪ zɪɛ -a cɛɛn 'ji, ɛn o 'bɔla Jenezaret 'lɛglɔn 'ji. ³⁵ Minnɔn nɛn o -nyɛanla fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, zɪ o Zozi 'yɪ bɛ, waa -kɔnnɛn 'yɪ. -A -nan nɛn o minnɔn 'pa 'sia 'o "srɔn 'flanun da, ɛn minnɔn -ta -cɛ -tɛnɔn pɛɛnɔn 'a -yrɛ. ³⁶ ɛn o toba -fɔ Zozi lɛ 'nan 'e 'si -nɔn 'wɛlɛ -e 'o klɛ -yɛɛ sɔ 'lɛbɔ "tun "man. Minnɔn pɛɛnɔn nɛn o -kɔla klɛdɪ -a -yɛɛ sɔ 'lɛbɔ "man bɛ, -cɛ 'si o man "fo.

15

Zuif'nɔn tranun kluda wɪ
(Mk 7.1-13)

¹ "Bɛ -sru, ɛn Farizen 'nɔn -mienun 'lee 'fluba 'ci vɔnɔn -mienun 'si Zeruzalem, o -ta Zozi 'va, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: ² «-Mɛ "le "wɛan nɛn 'i -srunɔn 'ka 'ta 'wɔla -kaa tranun kluda winun da dɪ? "Wɛɛ fɛnun -bli bɛ, wa'a 'o 'pɛ -man foeman "le zɪ -kaa tranun -a 'vɪ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ dɪ.»

³ ɛn Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «'Ka 'bɔ "nun, -mɛ "le "wɛan nɛn -kaa tranun kluda wɪ 'tɔ 'ji bɛ, ka'a 'ta 'wɔla Bali -le -pei -tɔ winun da dɪ? ⁴ Bali "e 'nan: <'I "tɪ 'lee 'i "bɔ "bɛ, 'i yɛɛ 'e 'nan o man.> ɛn yaa 'vɪ "nyian 'nan: <Min nɛn e wu -wɪdɪ 'e "tɪ "lɛ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e wu -wɪdɪ 'e "bɔ "lɛ bɛ, -a san zɪɛ 'o -tɛ.> ⁵ 'Pian 'ka 'bɔ "ka "paaman minnun ji 'nan, min nɛn yaa 'vɪ 'e "tɪ -te 'bɛ "cɛɛ dɪ 'e "bɔ "lɛ 'nan: <"Lala nɛn 'an 'ci nrɔn 'nan 'an "paa -a 'ka 'va bɛ, an "ta -a -nɔan Bali lɛ.> ⁶ -A san zɪɛ -te -a yɛɛ 'ka 'nanlɛ 'e "tɪ 'lee 'e "bɔ "man dɛɛ, ya'a fɛ -tɔ dra dɪ. 'Wɪ zɪɛ yaa -kɔɔnman 'nan, ka Bali wei klu -sran 'ji 'ka tranun kluda wɪ -a. ⁷ Wei "flivli 'nɔn! 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'ka man bɛ, 'wɪ 'kpa nɛn. Yaa 'vɪ 'nan:

⁸ <Bali "e 'nan:

Minnun 'labɛ,

waan 'tɔ "yɪ "ve 'o 'le lou,

'pian o jinun bɛ,

o ya 'o 'sidɪ 'an man -kɔɔbli.

⁹ -Wee 'an 'sudɪ bɛ -a "nɛn "ka "dɪ.

Kɔɔ -peinun nɛn blamin a -tɔ bɛ,

-a 'bɔ nɛn waa "paaman minnun ji 'nan

-yɛɛ cɪ Bali -le -si -a.> »

-Mɛ "wɪ 'bɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ?

(Mk 7.14-23)

¹⁰ "Bɛ -sru ɛn Zozi minnun laabu 'e "srɔn "kogo, ɛn e 'nan -wɛɛ 'nan: «'Ka "trɔɛn "tɔ -e 'ka 'wɪ 'gɔɛ -a -ci man 'kpa! ¹¹ Fɛ nɛn e "sia bei -e 'e -wɪa "min ji bɛ, ya'a min "tri 'tɔa Bali 'lɛ dɪ. 'Pian fɛ nɛn e "sia min ji -e 'e bɔla bei "bɛ, -yɛɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ.»

¹² Tɔɔn ɛn -a -srunɔn pli "man, ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «'Wɪ nɛn yɪa 'vɪ 'gɔɛ, e wɪa Farizen 'nɔn man. Yɪa -tɔa zɪ?»

¹³ ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «Fɛ pɛɛnɔn nɛn 'an "tɪ "nɛn laji bɛ, -yɛɛ "cɛɛ 'wɛɛ 'fɔ 'trɛ 'ji dɛɛ, o -taa -a "sɔɔlɛa. ¹⁴ 'Ka o 'tɔɪ zɪɛ! Yɛɛ 'winɔn nɛn waa, ɛn o ya "vale 'o -si -kɔɔnman minnun nɛn o yɛɛ a 'e 'widɪ bɛ -wɛɛ. -Te yɛɛ 'wɪzan -tɔ a -si -kɔɔnman yɛɛ 'wɪzan -tɔ lɛ bɛ, o "flinɔn -tɛa "klu -ji.»

¹⁵ ɛn Pieri -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «-Kɔɔnɛn "nɛn yɪa -fɔ 'nan min "tri -tɔa Bali 'lɛ bɛ, 'i -ci vɪ 'kɔɛ.»

¹⁶ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «'Ka 'bɔ "nyian, "ka "ya wo tian minnun nɛn wa'a 'wɪ 'ci maan dɛɛ waa? ¹⁷ -Mɛ drɛ ka'a 'wɪ 'ci maan dɪ? Fɛ pɛɛnɔn nɛn e -wɪamlan min 'le bɛ, e -ko min -pɔn -ji, ɛn -a 'bɔ 'a nɛn o -fɔa "lua. ¹⁸ 'Pian fɛ pɛɛnɔn nɛn e bɔala min 'le bɛ, e "sia min souba ji, -yɛɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ. ¹⁹ Kɔɔ min souba ji nɛn ci "nrɔndɪ -wɪdɪ pɛɛnɔn "sia: min -tɛdɪ a -tɔ, min nan -wɛɛdɪ a -tɔ, min -sran -wɛɛdɪ a -tɔ, nyinnandɪ lɪ 'lee -kɔɔnɛn -a te wa'a 'o cin 'palɛ dɛɛ e ya -tɔ, crin wɔdɪ a -tɔ, 'wɪlɪ 'sendɪ minnun man a -tɔ, 'widɪ min man -wɪdɪ "a -tɔ. ²⁰ 'Winun zɪɛ -a drɛdɪ 'bɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ. 'Pian -te min fɛ -bli 'e 'pɛ -man "tri "a bɛ, ya'a min "tri 'tɔa Bali 'lɛ dɪ.»

-Pɛn lɪ -tɔ yɪ -tɛra Zozi da

(Mk 7.24-30)

²¹ Zozi 'si fɛ zɪɛ -a -nan, ɛn e -kɔ Tir 'lee Sidɔn 'lɛglɔn 'ji. ²² 'Lɛglɔn zɪɛ -a -ji 'nɔn bɛ Zuif 'nɔn "cɛɛ waa dɪ. -A -nan lumɔn -tɔ 'bɛ 'ta Zozi 'lɛ, ɛn e paan -yrɛ. E 'nan -yrɛ 'nan: «Minsan, David kluda min, 'an nyirinda 'e 'sɛn 'i da. -Yɔ -wɪdɪ "a see 'panan 'an 'lu man.»

²³ 'Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tɔ 'sɪlɛ "da "man "dɪ. ɛn -a -srunɔn pli "man, o toba -fɔ Zozi lɛ 'nan: «'I fɛ -tɔ drɛ -e lɪ 'gɔɛ 'e lɪ 'e da, kɔɔ -a -nan 'mɔn te e -paanman -kaa -sru.»

²⁴ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Izrael 'nɔn 'saza 'va nɛn Bali 'an 'pa 'sia. -Wɛɛ ci "le 'blanun nɛn -si 'san -wɔ "bɛ -wee 'wɪ 'zɔ.»

²⁵ 'Pian li zɛ e -ta 'e "pɔ sɔɔnla Zozi 'wlu ɛn e -yrɛ 'nan: «Minsan 'i yra 'si, 'i 'pa 'an 'va!»

²⁶ Zozi "e -yrɛ 'nan: «E 'ka 'wɪ "yi "a -e min 'e 'yee 'nɛnnun -blɪfɛ 'si 'e -nɔn -plɛnnun lɛ dɪ.»

²⁷ En li zɛ e 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, Minsan! 'Pian -plɛnnun bɛ, o "tɪ 'nɛan plɔɛn nɛn e -sɛanla bɛ, -nyrɛn waa -ble.»

²⁸ Tɔɔn Zozi "e -yrɛ 'nan: «'Yie yi -tɛradɪ Bali da a -dan. 'Wɪ nɛn i ci "va "bɛ 'e 'lɛ sɔɔ 'yie!» Tɔ 'bɔ 'lein zɛ -a wlu nɛn -a 'lu beli.

Zozi min "kaga beli

(Mk 7.31-37)

²⁹ "Bɛ -sru Zozi 'si fɛ zɛ -a -nan, ɛn e -kɔ Galile 'yi man. E pɔn -tɔ tri, ɛn e -nyran "da. ³⁰ En minnun -tadɪ 'sia "va "kaga. O -ta 'o 'lɔ le minnun nɛn o "tun "bɔ bɛ waa, 'lee yie 'winɔn, 'lee minnun nɛn o man mɛn -mie -ka o man bɛ waa, 'lee bobonun, 'lee -cɛ -tɛnɔn "kaga "pee "nyian. O -ta waa ɛn o o -sran -a 'lɛ, ɛn e o pɛɛnɔn beli. ³¹ Bobonun wu, minnun nɛn o man mɛn -mie -ka o man bɛ e drɛ "plɔnblɔn 'e "pa 'ji, minnun nɛn o "tun "bɔ bɛ o 'ta 'wɪ, yie 'winɔn fɛnan 'yi, zɪ minnun 'wɪ zɛ -a -nan 'yi bɛ, o 'plo 'fɔ, ɛn o Izrael 'nɔn 'le Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia.

Zozi 'kpɔun pli min -kpi sinjen man

(Mk 8.1-10)

³² Zozi 'e -srunɔn laabu, ɛn e 'nan -wle 'nan: «Min "kaga 'labɛ, o nyirinda -sɛan 'an da, kɔɔ o yi yaaga nɛn 'an "srɔn 'gɔ, ɛn o -blɪfɛ "ka "nyian dɪ. An 'ka "va 'nan 'an o lia 'o da 'o 'ci le dra -a dɪ, "tɔgɔ o "koe 'e 'si 'o da -sia.»

³³ -A -srunɔn "e -yrɛ 'nan: «Fɛnan nɛn -kaa ci 'gɔɛ, min 'ka 'nyɛanla 'nan dɪ. Nyin zia nɛn kɔ -blɪfɛ "kaga "ye -e 'kɔ -nɔn min "kaga zɛ -wle o 'kanvɛ -a?»

³⁴ En Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «-Blɪfɛ "cɛ "nɛn 'ka 'lɔ?»

ɛn o -yrɛ 'nan: «'Kpɔun 'sɔravli 'lee pɔnɛn "wɛnwɛnnɛn -mie nɛn 'kɔ 'lɔ.»

³⁵ Tɔɔn Zozi "e 'nan minnun lɛ 'nan 'o -nyran "tra. ³⁶ E 'kpɔun 'sɔravli 'lee pɔnɛnnun zɛ -a 'si, e Bali muo "fɔ, ɛn yaa "nɛn jɛɛn. "Bɛ -sru yaa -nɔn 'e -srunɔn lɛ, ɛn waa pli minnun man. ³⁷ O pɛɛnɔn -a bli, o 'kan. -A plɔɛn nɛn e -fɔ bɛ, waa tre 'e cin man, e saannɛn 'sɔravli 'fa. ³⁸ Minnun nɛn waa bli bɛ, o "nɛn bɔa -kpi sinjen, te wa'a nannannun 'lee lɔmɔnnun "nrɔnlɛ dɪ. ³⁹ Zɪ Zozi 'si -nɔn minnun lɛ o -kɔ bɛ, ɛn e -fɔ -kɔ -ji, e Magadan 'lɛglɔn 'ji si 'sia.

16

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'ka Zozi -le 'wɪ 'ci maan dɪ

(Mk 8.11-21; Lk 12.54-56)

¹ Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn pli Zozi man, ɛn o 'tan "man 'wɪ 'tɔ laabɔdɪ -a -yrɔ. Waa 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'lɛbɔ "fɔ wɪ -tɔ drɛ laji -e 'o -tɔ 'nan Bali -le 'plɛblɛ a -yrɔ.

² En Zozi "e 'nan -wle 'nan: [«-Te funninmlan 'pla te laji a 'tɛndɛn bɛ, kaa ve 'nan, "tre "bɛ fɛnan -kɔan 'e siadɪ "da. ³ En bodrun -te fɛnan a -suglɔɔ bɛ, kaa ve 'nan, cɛɛgɔ laa -fɛan. 'Wɪ nɛn e "ta dra laji bɛ, kaa -tɔa. 'Pian 'wɪ nɛn 'bɛ ci drɛnan 'ka 'bɔ yie man 'gɔɛ, ka'a 'bɛ 'ci maan dɪ.] ⁴ -Naagɔnɔn, ka ya min -wɪdinun -a, ka cɛɛn Bali man, ɛn ka ya "va 'nan, 'an 'wɪ 'tɔ drɛ -e 'e -kɔɔn 'nan Bali -le 'plɛblɛ a 'an 'lɔ. 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'ka "nyian 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ pee dra 'ka 'va 'gɔ dɪ, -te ya'a 'silɛa 'wɪ nɛn e 'bɔ Bali 'lewei vizan Zonazi man bɛ -a dɛ.» ɛn e o 'tɔ, e -kɔ.

Zozi 'wɪ 'pla 'e -srunɔn lɛ Farizen 'nɔn 'le 'wɪ "paadɪ da

(Mk 8.14-21)

⁵ Te -a -srunɔn "ta -ko 'yi -sru 'zianun bɛ, o ci 'san 'kpɔun siadɪ man. ⁶ Zɪ o 'bɔla 'nan nun bɛ, ɛn Zozi "e -wle 'nan: «'Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va 'kpa Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn 'le 'mannyan 'le "wɛan.»

⁷ -A -srunon 'o 'ci nrøn, en waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «-Ka'a tale 'kpoun -a dɪ, -yee "wɛan nen e 'wɪ zɪe -a 'vɪ.»

⁸ Zozi -a -kønnen 'yɪ, en e 'nan -wɛ 'nan: «'Cee yi -teradɪ Bali da a "wɛnnon. -Mɛ "le "wɛan nen 'ka 'ci nrøn 'nan, ka'a 'tale 'kpoun -a dɪ, -yee "wɛan nen an 'wɪ zɪe -a 'vɪ. ⁹ 'Wɪ klɔ 'ka 'ka 'ji dɔv? -A -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, an 'kpoun 'soolu pli min -kpi 'soolu man, waa bli o 'kan. -A plɔen nen e -fɔ bɛ e saannen 'fa wɛa? ¹⁰ En -a cin 'e 'tɔ 'ka 'ji "nyian 'nan, an 'kpoun 'sɔravli pli min -kpi sinjen man, waa bli o 'kan. -A plɔen nen e -fɔ bɛ e saannen 'fa wɛa? ¹¹ 'Cee 'wɪ 'ci mandɪ a 'plɛblɛ. Ma'an 'kpoun -le 'wɪ vɛɛ 'cɛɛ dɪ. 'Pian maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, 'ka yɛ 'tɔ 'ka 'fli -va Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn 'le 'mannyan 'le "wɛan.»

¹² En -a -srunon -a -ci 'man "mɛn 'nan, 'mannyan nen waa -sɛan 'kpoun -va bɛ, -yee "wɛan "cɛɛ e 'nan 'o yɛ 'tɔ 'o 'fli -va dɪ. 'Pian Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn -le 'wɪ "paadi nen yaa ve.

*Min nen Zozi cɪ -a bɛ Pieri -a 'vɪ
(Mk 8.27-30; Lk 9.18-21)*

¹³ Zɪ Zozi 'bɔla Sezare Filipu 'lɛglɔn 'ji bɛ, en yaa laabu 'e -srunon 'lɔ 'nan: «'An 'bɔ Blamin -pɪ bɛ minnun "o 'nan, -tɪ nen 'maan?»

¹⁴ En o 'nan -yɛ 'nan: «Min -mienun "o 'vɪ 'nan, min -batize drezan Zan nen e -ka bɛ, -nyɛn 'yɪa. En min plɔen "o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪzan Eli nen 'li bɛ, -nyɛn 'yɪa. En o -mienun "o 'vɪ 'nan Bali 'lewei vɪzan Zeremi nen 'li bɛ, -nyɛn 'yɪa. En -te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, Bali 'lewei vɪnɔn nen 'li bɛ -a -tɔ 'bɛ fuɔ, -nyɛn 'yɪa.»

¹⁵ En yaa laabu 'e -srunon 'lɔ 'nan: «Kaa "nun, "ka 'vɪ 'nan, -tɪ nen 'maan?»

¹⁶ Simon Pieri 'e -yɛ 'nan: «I ya Crizi nen Bali -a 'pa 'sia -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -a. Bali nen -a yɛ cɪ "man "bɛ -a -pɪ nen 'yɪa.»

¹⁷ En Zozi 'e 'nan: «Zonas -pɪ Simon, 'yɛ 'wɪ a "yɪ. Kɔɔ blamin "cɛɛ 'wɪ zɪe -a -cin -tɔ 'i 'ji dɪ, 'pian 'an "tɪ "nen laji bɛ -yɛɛ -cin -tɔ 'i 'ji. ¹⁸ Maan ve 'yɛ 'nan, 'i 'tɔ nen Pieri, -a -ci puo. En puo zɪe -a da nen an -taa 'mɛn -leglɪzi -tɔlɛa. Fɛ -tɔ 'ka 'trɛ 'gɔɛ -a da -e 'e -leglɪzi zɪe -a -wɪ dɪ. ¹⁹ Bali -le mingonnen trɛ bɛ, maan -lagle 'wɛ -nɔan 'yɛ. Fɛ oo fɛ nen yɪa ve "man "cɛɛ 'trɛ 'gɔɛ -a da bɛ, te o -cɛɛ 'vɪ "man laji. En fɛ oo fɛ nen yɪa "kuan 'i 'pɛ "fli "a 'trɛ 'gɔɛ -a da bɛ, te waa 'kun o -pɛ "fli "a laji.»

²⁰ -A -nan nen Zozi 'e -srunon "trɔɛn nyuon 'kɛglɛ. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan, te 'o -nan sɛɛ wɔ min le 'nan, min nen Bali -a 'si "va -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -nyɛn 'yɪa dɪ.

*Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandi -kanon 'va wɪ 'vɪ
(Mk 8.31-33; Lk 9.22)*

²¹ -E 'e 'sia tɔ zɪe -a man bɛ, -a -nan nen 'wɪ nen e "ta -daa "bɔlɛ Zozi man bɛ yaa vɪdɪ 'sia 'e -srunon lɛ. E 'nan -wɛ 'nan: «An -ko Zeruzalem. Min cejenun, 'lee Bali -pannon 'tanon 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'tɛ "kaga "paa 'an da. Waan -tɛa, -a yɪ yaagazan da -e 'an 'wluan -kanon 'va.»

²² -A -nan nen Pieri -a laabu 'o "fli yei, en e 'wɪ pladɪ 'sia -yɛ 'kɛglɛ. Yaa 'vɪ -yɛ 'nan: «Minsan, 'wɪ zɪe te 'an man 'i da "fo "dɪ, te Bali 'e -si -nɔn dɪ.»

²³ Zozi 'e yɛ -tɔ Pieri da, en e -yɛ 'nan: «Satan! 'I 'si 'an -sru! Te 'i 'si -tɔ 'an 'lɔ dɪ! 'Wɪ nen 'i 'ci "nrønman "da "bɛ, -a da "cɛɛ Bali e ci "nrønman dɪ. Blamin -le ci "nrøndɪ nen 'i 'wulo -ji.»

*Zozi -sru 'ta wɔdɪ
(Mk 8.34-9.1; Lk 9.23-27)*

²⁴ "Bɛ -sru en Zozi -a 'vɪ 'e -srunon lɛ 'nan: «Min nen e ya "vale 'e dra 'an -sruzan 'a bɛ, 'e 'wɪ yɛ vɪdɪ man, en 'e 'wɪ 'kadɪ man yɪba "plan da, -e 'e -sɔɔnla 'an -sru. ²⁵ Kɔɔ min nen e cɪ 'e 'ladɪ 'yɛɛ 'trɛda da bɛ, ya'a ye dɪ. 'Pian min nen 'e 'pɛ 'si 'yɛɛ 'trɛda da "fo en yaa -nɔn 'mɛn bɛ, -a san 'bɛ 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ -a ye. ²⁶ En -te min 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'yɪ, te 'belidɪ 'ka -yɛɔ "dɪɛ, -a -ci nen 'nɔn? Fɛ -tɔ 'ka 'trɛ 'gɔɛ -a da -e min 'e 'yɛɛ 'belidɪ ta pan wɔ -a dɪ. ²⁷ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪe maan -cin -tɔ 'ka 'ji, kɔɔ tɔ nen an -ta pee wo bɛ, 'an 'bɔ Blamin -pɪ, an -taa 'an "tɪ "le 'tɛ 'san da 'ku 'vale 'mɛn 'pasianon nen laji bɛ waa. Tɔ zɪe -a man nen min -tɔ 'e dre wɪ man -kopa ye. ²⁸ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'ka pɛɛnɔn

nən 'an 'lɛ 'gʊɛ, ka'a 'cɛan -kaadı man 'vaa -e 'ka yɪ 'nan, 'an 'bɔ Blamin -pɪ mingɔnnən -blɪdɪ 'sia dɪ.»

17

*Zozi -srunən yaaga Zozi 'yɪ 'yee 'tɛ 'san wlu
(Mk 9.2-13; Lk 9.28-36)*

¹ Yi 'shɛɛdʊ, "bɛ -sru ɛn Zozi 'kʊ pɔn loulou "tʊ da 'o 'vale Piəri 'lee Zaji 'lee 'e "buɪ Zan -a. ² Zozi 'kɔɛ lila o yie man. -A yra 'bidɪ 'sia "le yidɛ 'le 'wɪ 'zʊ, ɛn -yee sɔ drɛ 'fuvu 'yɪyɪ. ³ ɛn o Moizi 'lee Eli 'yɪ -a "srɔn, tɛ o -sɛɛ "wo 'o 'vale Zozi 'a.

⁴ -A -nan nən Piəri -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Minsan, e drɛ 'wɪ "yi "a ɛn -kaa ta 'gʊ. -Te 'i wu "man "bɛ, an segle pannən yaaga -tɔa. -A -tʊ -kɔan 'yie vɛ, -a -tʊ -kɔan Moizi -le vɛ, ɛn -a -tʊ -kɔan Eli -le vɛ -a.»

⁵ E -fʊ 'wɪ zɪɛ -a tin 'banan, ɛn "lolu -koei "nən e ya 'fuvu 'yɪyɪ bɛ, e -trɔa o da. -A -nan nən wei -tʊ wu "lolu -koei zɪɛ -a va. Yaa 'vɪ 'nan: «Min 'labɛ, e ya 'an 'pɪ nən maan ye "yi "bɛ -a. E ya 'an 'bli 'pa "da "nən -a. 'Ka "trɔɛn "tɔ -a wei lɛ!»

⁶ Zɪ -a -srunən wei zɪɛ -a 'man bɛ, "klan -sɛn o ji, o tɛɛla 'o 'kɔlɛnɛn, ɛn 'o yra blula.

⁷ 'Pian Zozi pli o man, e klɛ o man, ɛn e -wlɛ 'nan: «Te 'ka "klan dɪ! 'Ka 'wluan lou!» ⁸ -A -nan nən 'o 'wulo wluan lou, ɛn o Zozi 'yɪ 'e 'saza.

⁹ Zɪ o ya 'sinan pɔn da -e 'o -sɔɔn "ji "bɛ, ɛn e 'wɪ 'pla 'e -srunən lɛ. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Wɪ nən ka "sia -a -nan yɪnan 'gʊɛ, tɛ 'ka -nan sɛɛ wʊ min lɛ dɪ, -trilii -e 'an 'bɔ Blamin -pɪ 'an 'wluan -kanɔn 'va.»

¹⁰ -A -nan nən -a -srunən 'wɪ laabu -yrɔ. Waa laabu 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nən 'fluba 'ci vɪnɔn "o 'nan, Eli 'bɛ -taa 'e 'flin 'vaa -e min 'sizan 'wɪ 'ji 'e 'ta?»

¹¹ ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «-Wee tin a 'nɔnnɔn. Eli 'bɛ -taa 'e 'flin, -e 'e fɛnɪn pɛɛnɔn -tɔɔla 'e "pa 'ji. ¹² 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Eli -ta 'va, ɛn wa'a 'silɛa min -a dɪ. 'Wɪ nən o ci "va "bɛ, waa drɛ -yrɛ. 'Wɪ 'tʊwli zɪɛ -yɛɛ bɔa 'an 'bɔ Blamin -pɪ man, 'an yra ye -wlɔ.»

¹³ -A -nan nən -a -srunən -a -ci 'man 'nan, min -batize drɛzan Zan -le 'wɪ nən yaa 'vɪ.

*Zozi -yʊ -wɪdɪ 'si 'nɛn 'tʊ -sru
(Mk 9.14-29; Lk 9.37-43)*

¹⁴ Minnɪn nən o ci Zozi 'pɛnnan bɛ, Zozi 'lee 'e -srunən yaaga 'bɔ o man, ɛn min -tʊ -ta 'e "po "sran Zozi 'wlu, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: ¹⁵ «Minsan, 'an 'pɪ nyɪrinda 'e 'sɛn 'i da! -Tʊwli "cɛ a "man, ɛn e ya 'e yra yɪnan -yrɔ "wɪdɪ. Tʊ -mie man bɛ, yaa -tɛa 'tɛ 'va, ɛn tʊ -mie man bɛ yaa -tɛa 'yi 'va. ¹⁶ An -ta -a 'i -srunən lɛ, wa'a -kɔlɛlɛ -a 'belidɪ -a dɪ.»

¹⁷ Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «-Naagunɔn, 'cee yi -tɛradɪ Bali da "ka "dɪ, ɛn ka 'wɪ 'wɪdɪ "dra. 'An "koe -nyaan 'ka man 'e "tun. Tʊ wɛa nən maan dra "nyian 'ka 'va? 'Ka 'ta 'nən 'bɔ 'a 'gʊ!» ¹⁸ ɛn Zozi 'a 'vɪ 'yʊ -wɪdɪ zɪɛ -yrɛ 'nan: «'I 'si 'nɛn 'gʊɛ -a -sru.» E 'si -a -sru ɛn 'nɛn zɪɛ e beli 'nɪn.

¹⁹ "Bɛ -sru, zɪ Zozi 'lee 'e -srunən 'fʊ 'o 'saza bɛ, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nən kʊ'a -kɔlɛlɛ -yʊ -wɪdɪ zɪɛ -a -pɪndɪ -a dɪ?»

²⁰ ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Cee yi -tɛradɪ Bali da a "wɛnnɔn, -yee "wɛan ka'a -kɔlɛlɛ -a drɛdɪ -a dɪ. Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -te 'cee yi -tɛradɪ Bali da a "wɛnnɔn "le fei fɛ 'wlɛ "wɛnnɛn -tʊ -le 'wɪ 'zʊ bɛ, kaa ve pɔn 'labɛ -yrɛ 'nan: <'I 'sura fɛ 'gʊɛ -a -nan 'i 'trɔa -miɛn>, yaa dra. 'Wɪ 'tʊ 'ka 'kɔan, tɛ ka'a 'kɔlaman -a drɛdɪ -a dɪ. ²¹ ['Pian -yʊ -wɪdɪ zɪɛ, min fɛ "sɔan, e Bali trʊ "baa 'vaa ɛn e -kɔlaman -a -pɪndɪ -a min -sru.»]

*Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluannan -kanɔn 'va wɪ 'vɪ "nyian
(Mk 9.30-32; Lk 9.43-45)*

²² Yi -tʊ da tɛ Zozi 'lee 'e -srunən a ciɪnan Galile 'lɛglɔn 'ji, ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «'An 'bɔ Blamin -pɪ bɛ, o "ta -daa 'an -nɔnlɛ minnɪn lɛ, ²³ -e 'waan 'tɛ. -A yi yaagazan da -e 'an 'wluan -kanɔn 'va.» 'Wɪ zɪɛ yaa -srunən 'ta drɛ 'trɔdrɔ 'kpa.

Zozi 'lee Piəri 'sukɔlɛ -pan 'wʊ

²⁴ Le -tudv pæenon man be Zuif 'non nen -klonmōnnun -a be, o "lala -noan Bali -pan 'kon 'le ve -a. -Yee "wean yi -tu da, zi Zozi 'lee 'e -srunon 'bōla Kapanamo be, minnun nen o "lala zie -a "sia be, o pli Pieri man, en waa laabu -yrō 'nan: «"Lala nen minnun -a -noan Bali -pan 'kon 'le ve -a be, 'ka 'san "e -noan?»

²⁵ Pieri "e 'nan: «-Inyan, yaa -noan.»

"Be -sru en e wla 'kuin. -A -nan nen Zozi 'fō 'e 'flin, e 'wī 'gve -a laabu -yrō. Yaa laabu -yrō 'nan: «Simōn, 'i 'ci "nrōn 'wī 'gve -a da. Mingōnnennun nen 'tre 'gve -a da be, -tinun lō nen o 'sukōle "sia? 'O 'bō 'le "kōnnen 'non 'lō nen waa "sia, -baa min peenun lō nen waa "sia?»

²⁶ En e 'nan Zozi le 'nan: «Min peenun lō nen waa "sia.»

Zozi "e 'nan -yre 'nan: «'Wī 'kpa nen, wa'a sia 'o 'bō 'le "kōnnen 'non 'lō dī. ²⁷ 'Pian -te kva dre en 'wī 'nan o man be, e 'ka "yi "dī. -Yee "wean 'i 'kū 'yi man, 'i -kopa -fōla 'yia. Pō tede nen e -kopa zie -a "siala be 'i -te. 'I yie 'tō -a 'le! 'Lein 'wle nen -nan be, 'i 'si -e 'i -non -wle 'men ve 'lee 'yie ve -a.»

18

-Tie ci Zozi -sruzan -dan a?

(Mk 9.33-37; Lk 9.46-48)

¹ Tu zie -a man nen, Zozi -srunon pli "man, en waa laabu -yrō 'nan: «-Tie ci min -dan a Bali -le mingōnnen treda?»

² Zozi 'nen "wennen 'tō laabu, yaa -tō o yei. ³ En e 'nan -wle 'nan: «Maan ve 'cēe 'wī tiglī 'a 'nan, -te ka'a lileā -e 'ka 'fli dre "le nannannun -le 'wī 'zū dīe, ka'a 'ko Bali -le mingōnnen treda dī. ⁴ 'Pian min nen 'e 'fli dre "wennōn be, Bali -le mingōnnen treda, e ya min -dan a.

⁵ En min oo min nen e min nen "le 'nen "wennen 'zū -gv -a 'kūn tiglī 'men "wean be, te 'an 'bō nen yaan 'kūn tiglī.»

'Ka dre "yi -e 'ka vīe 'ka 'si Zozi -sru "dī!

(Mk 9.42-48; Lk 17.1-2)

⁶ «Minnun nen o yi -teala 'an da "le nannannun -le 'wī 'zū be, min oo min nen yaa dre en -a -tūwli "cē 'si 'an -sru "be, -a "yi mlin -e 'o 'kōlēbu -dan -fō -a 'klan -e 'o -fō jemie -va.

⁷ 'Wī -taa "bōle 'tredanōn 'gve o man, kōō -wēe dra -e 'men minnun 'o 'si 'an -sru. 'Wūnūn nen waa -maan 'lō -e min 'e 'si 'an -sru "be, o ya 'treda "kaga. 'Pian min nen yaa dre en 'men min -tū 'si 'an -sru "be, 'wī -taa "bōle -a san man. ⁸ -Yee "wean maan ve 'cēe 'nan, -te 'i 'pē, -te 'be "cēe dī 'i 'cēin 'be -maan i 'wī 'wlidī "dra be, 'i 'cēn -e 'i tūw -kōōbli. Kōō -te i -kū Bali va 'i 'pē ponēn 'a, -te 'be "cēe dī 'i cēin ponēn 'a 'i man be, -a "yi mlin 'i 'pē "fli 'lee 'i 'cēin "fli 'o 'fū 'i man -e 'wei 'tūw 'tē 'va be, -a da. ⁹ En -te 'i yie 'be -maan 'i 'wī 'wlidī "dra be, 'i 'si "ji, -e 'i tūw -kōōbli. Kōō -te i -kū Bali va yie 'tūwli "a be, 'be "yi mlin 'i yie "fli 'o 'fū "ji, -e 'wei 'tūw 'tē 'va be -a da.

¹⁰ 'Ka dre "yi! Minnun nen o yi -teala 'an da "le nannannun -le 'wī 'zū be, te 'ka o dre 'ka 'pela koda dī! Kōō maan ve 'cēe 'nan, Bali -le 'pasianōn nen o yie -tōa "minnun zie o va be o ya bodrun funnin 'o 'tōdī 'an "tī "nen laji be -a 'lē. 'Wī nen e bōa "minnun zie o man be -e 'o -nan 'sinan 'pa -yre.»

-Te min 'wī 'wlidī dre be, waa dra 'kō?

(Lk 15.3-7)

¹¹ [«'An 'bō Blamin -pī an -ta 'nan -e 'an minnun nen o 'san be o 'si 'wī 'ji.]

¹² 'Ka 'ci "nrōn 'wī 'gve -a da! Min -tū -le 'bla a -yaa tū, en -a -tū 'san "va. Yaa dra 'kō? Maan ve 'cēe 'nan, 'bla -fuba 'sōrasien 'wle 'sōrasien be e 'o "tve zie, -e 'e 'kū 'bla -tū nen e 'san be -a -wēe. ¹³ -Te yaa 'yi be, -a ci "nranman. Ci "nran zie e -ciala 'bla -fuba 'sōrasien 'wle 'sōrasien nen wa'a 'sanle dīe, -wee ci "nran nen waa -noan min le be -a da. ¹⁴ 'Ka "tī "nen laji be, 'wī 'tūwli zie -a 'bō nen yaa dra. -A ci 'sō "cēe 'nan, minnun nen o yi -teala 'an da "le nannannun -le 'wī 'zū be, o -tūwli "cē 'e 'san "va "dī.

¹⁵-Te 'i bəezan -tu nən e ya 'an -sruzan 'a 'le 'yie 'wɪ 'zʊ 'nan e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'yie bɛ, 'i 'kʊ 'va -e 'ka 'nan wɪ vɪ 'ka 'fɪi yei. -Te yei wei 'man bɛ, te yie drɛ ɛn 'ka yei 'sɛn 'e cin va. ¹⁶'Pian -te e 'ka 'va 'nan 'yei wei maan "dɪɛ, 'i min -tu 'pa 'i 'va, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ 'i min 'fɪi 'pa 'i 'va, -e 'ka 'kʊ 'wɪ zɪɛ -a -pɛ 'pa 'e cin man o yie man. ¹⁷-Te e 'ka 'vale 'e 'o 'wei maan "dɪɛ, 'i 'wɪ zɪɛ -a 'plɑ -leglizinɔn lɛ. ɛn -te e 'ka 'vale 'e -leglizinɔn wei maan "dɪɛ, 'i "bʊ zɪɛ -a 'sia 'sien 'le min nən e 'ka Bali -le 'nɛnnun va dɪɛ, -yee 'wɪ 'zʊ.

¹⁸Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɪlɪ 'a 'nan, fɛ oo fɛ nən kaa ve "man "cɛjɛ 'trɛ 'gʊɛ -a da bɛ, te o -cɛjɛ 'vɪ "man laji. ɛn fɛ oo fɛ nən kaa "kuan 'ka 'pɛ 'fɪi "a 'trɛ 'gʊɛ -a da bɛ, te waa 'kun o -pɛ 'fɪi "a laji.

¹⁹ɛn maan ve "nyian 'cɛɛ 'wɪ tɪɪlɪ 'a 'nan, -te ka ya min "fɪi ɛn 'ka 'ci drɛ -towli, ka 'wɪ 'tu laabu 'an "tɪ "nɛn laji bɛ -yrɔ "bɛ, yaa -nɔan 'cɛɛ. ²⁰Kɔɔ -te min "fɪi, min yaa 'o cin yɪ 'nan -e 'waan 'tɔ drɛ -dan bɛ, an ya o yei.»

-Mɛ "le "wɛan nən Zozizan 'e bəezan man wɪ "cɛa?
(Lk 17.4)

²¹ɛn Piɛri -a laabu -yrɔ 'nan: «Minsan, min nən e ya 'i -sruzan 'a 'le 'mɛn 'wɪ 'zʊ bɛ, -te e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'mɛn bɛ, maan "cɛa -yrɛ 'e 'pa -a wɛa? 'An 'cɛ -yrɛ -trilii 'e 'pa -a 'sɔravli?»

²²Zozi "e -yrɛ 'nan: «Yi'a dra 'e 'pa 'sɔravli "cɛ "dɪ, 'pian 'i drɛ -trilii -fuba 'sɔravli 'pa 'sɔravli.

²³Fɛ -le "wɛan nən an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -nyrɛn 'gʊ: Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ, e ya "le 'nan mingɔnnɛn -tu 'bɛ 'vɪ 'e 'wɪlunɔn lɛ 'nan, 'yee fiennun nən o da bɛ, 'o 'ta -e 'e "nrɔn! ²⁴Zɪ yaa "nrɔndɪ 'sia bɛ, ɛn o -ta min -tu -a -yrɛ. 'Bɛ 'ta fiɛn bɔa -mlinyɔn (1.000.000) "kaga. ²⁵Min zɪɛ fɛ -tu 'ka -yrɔ -e 'e -yee "lala 'bɔ bɔla dɪ. -A -nan nən mingɔnnɛn zɪɛ e 'nan, 'o min 'bɔ 'tan, 'o -a nan 'lee 'yee 'nɛnnɛnnun -tan. ɛn "nyian bɛ, o -a yɪfɛ pɛɛnɔn 'tan -e 'o 'yee "lala -mie bɔla.

²⁶Min zɪɛ e "po -sɔɔn mingɔnnɛn bɛ -a 'wɪlɪ, ɛn e -yrɛ 'nan: <'An 'san, 'i yra 'si! 'I tu -kɔɔn 'mɛn "nyian! An 'yie "lala -wɛɛ "man -bleble -e 'an pɛɛnɔn bɔla 'yie.> ²⁷-A nyrinda -sɛn mingɔnnɛn zɪɛ -a da, ɛn e fiɛn pɛɛnɔn 'bɔ 'cɛ -yrɛ, ɛn e 'si "man.

²⁸"Yɛɛ -kʊ bɛ, min -tu nən o 'nyranman -towli "paa 'e cin va bɛ yaa 'yɪ. -Yee "lala "wɛnnɛn a 'bɛ 'lɔ fiɛn -ji. Yaa -blɔ man sɔ 'kun, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: <'Mɛn "lala nən 'i 'lɔ bɛ, 'i -nɔn 'mɛn!»

²⁹Min zɪɛ e "po -sɔɔn "wɪlɪ, ɛn e toba -fɔdɪ 'sia, -yrɛ. E 'nan: <'I yra 'si! 'I tu -kɔɔn 'mɛn! An 'yie "lala -wɛɛ "man -bleble -e 'an pɛɛnɔn bɔla 'yie.>

³⁰'Pian ya 'a 'wɪlɛ "man "fo "dɪ. E -kʊ -a -fɔlɛ -pʊ 'kuin. Min zɪɛ, e 'cɛn -yee "lala -nɔndɪ man 'vaa ɛn 'e bɔla.

³¹-A bɔɛnun -mienun nən o 'nyranman "paa waa 'e cin va bɛ, waa -nan 'yɪ. 'Wɪ zɪɛ e o 'kan ɛn o -kʊ -a 'sinan 'pale mingɔnnɛn lɛ.

³²-A -nan nən mingɔnnɛn 'e 'suzan zɪɛ -a laabu "nyian, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: <'An 'suzan, i ya 'tɛɛ -wɪdɪ! I toba -fɔ 'mɛn -yee "wɛan fiɛn nən 'i da bɛ, maan pɛɛnɔn 'cɛ 'yie. ³³'I bəezan nyrinda "sia paan "le 'mɛin nyrinda 'si bɛ -yee 'wɪ -zʊ!» ³⁴'Bli 'fɔ mingɔnnɛn zɪɛ -a ji -wɪdɪ, ɛn yaa -nɔn minnun lɛ 'nan 'o 'kʊ 'tɛ 'pa "da -pʊ 'kuin. E cɛɛn -yee "lala -nɔndɪ man 'vaa ɛn 'e bɔla.

³⁵-A -towli "nɛn "nyian 'cɛɛ vɛ -a. -Te ka 'a cin man wɪ 'cɛlɛ 'ka 'ci 'fɪdaa 'a dɪɛ, 'an "tɪ "nɛn laji bɛ 'wɪ 'towli zɪɛ -nyrɛn yaa dra 'cɛɛ.»

19

Zozi 'wɪ tin 'ba lɪ bɔladɪ da
(Mk 10.1-12; Lk 16.18)

¹Zɪ Zozi cɛɛn 'wunun zɪɛ -a "paadɪ man 'e -srɛnɔn 'ji bɛ, e 'si Galile, ɛn e -kʊ Zude 'lɛɪɪlɔn 'fʊ nɛn Zudan 'yɪ -sru 'zia bɛ -a -ji. ²Min "kaga "kula -a -sru, ɛn minnun nən -cɛ cɪ o man bɛ e o beli.

³-A -nan nən Farizen 'nɔn pli "man. O 'wɪ laabu -yrɔ -a wei 'kundi -le "wɛan. Waa laabu -yrɔ 'nan: «-Cɛɛ -pei -tɔ wɪ -a -si -nɔn 'nan min -kɔlaman 'e nan bɔala 'wɪ pɛɛnɔn 'ji 'e "tun?»

⁴ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Wɪ nɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a ta vɪlɛ dʊv? E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan, 'trɛda pou sianan "bɛ, Bali -klɔnmɔn drɛ 'o 'vale lumɔn -a.

⁵ En Bali -a 'vɪ "nyian 'nan:

<Klɔnmɔn "sia 'e "tɪ 'lee 'e "bʊ "srɔn,
-e 'e lɛa 'e nan man,
te o drɛ min -tʊwli "a.»

⁶ O 'ka "nyian "le min "fli "le 'wɪ 'zʊ dɪ, 'pian te o drɛ min -tʊwli "a. Min "fli zɪɛ Bali o 'pa 'e cin man. Te min 'e o 'cɛn 'e cin man "fo "dɪ!»

⁷ En Farizen 'nɔn -a laabu -yrɔ "nyian 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn Moizi -a crɛn -tɛ "mɛn 'nan, min -kɔlaman 'e nan bɔala, 'pian yaa 'fluba dra -e 'e -nɔn -yrɛ 'vaa -e 'e bɔla?»

⁸ Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Ka "trɔɛn "a "yuyʊ, -yɛɛ "wɛan nɛn Moizi -si -nɔn 'cɛɛ 'nan 'ka li bɔla. 'Pian 'trɛda pou sianan "bɛ, 'wɪ zɪɛ e 'ka -nan dɪ. ⁹ 'An 'bɔ maan ve 'cɛɛ 'nan, min oo min nɛn 'e nan 'bɔla, te -kɔnnɛn -wɛɛdɪ man "cɛɛ dɪ, ɛn e li pee 'pa bɛ, te e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'e nan 'tʊdɪ -a ɛn e li pee wɛɛ.»

¹⁰ En -a -srɛnɔn 'a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te 'wɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ -klɔnmɔn 'lee lumɔn yei "bɛ, "te e ya 'wɪ "yi "a -e min 'e vɪlɛ 'e li 'pa dɪ!»

¹¹ Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Wɪ nɛn an "sia -a vɪnan 'gʊɛ, min pɛɛnɔn 'ka -a -ci maan dɪ, 'pian minnɔn nɛn Bali -a -ci 'si -wle "bɛ, -wɛɛ -ci maan. ¹² Min -mienun a bɛ, o "bʊ "o -ya te o 'ka -klɔnmɔn -a dɪ. En min -mienun a bɛ, min 'bɛ o "saa -e 'o 'si -klɔnmɔn -va. En min -mienun a bɛ, o 'ka "vale 'o li "paa dɪ -e 'o Bali -le 'nyranman 'pa 'kpa. Min nɛn e 'wɪ 'ci maan "bɛ 'e man.»

Zozi -fɛa 'vɪ nannannun man

(Mk 10.13-16; Lk 18.15-17)

¹³ Minnɔn a -tanɔn nannannun -a Zozi lɛ, -e 'e 'pɛ 'pla o da, -e 'e Bali trʊ 'ba -wle 'nan Bali 'e -fɛa vɪ o man. -A -nan nɛn -a -srɛnɔn 'si -tɔ -wɪɔ 'nan 'o 'li 'o da.

¹⁴ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Ka nannannun 'tʊ 'o 'ta 'an 'va, te 'ka 'si -tɔ -wɪɔ "dɪ! Kɔɔ minnɔn nɛn "le -wee 'wɪ 'zʊ bɛ, Bali -le mingɔnnɛn trɛ a -wee vɛ -a.» ¹⁵ 'E 'pɛ 'pla o da. "Bɛ -sru ɛn e -kv fɛ pee -nan.

-Gobonɛn fɛzan -tʊ -le 'wɪ

(Mk 10.17-31; Lk 18.18-30)

¹⁶ Yi -tʊ da bɛ, -gobonɛn 'tʊ pli Zozi man, ɛn e 'wɪ 'gʊɛ -a laabu -yrɔ. Yaa laabu -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan! 'Wɪ "yi "kɔ "nɛn maan dra, -e an 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a yi?»

¹⁷ Zozi "e -yrɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn yia laabo 'an 'lɔ 'nan, 'wɪ "cɛn 'bɛ cɪ "yi -e 'i drɛ? Bali -tʊwli 'bɛ cɪ "yi. -Te i ya "vale 'i 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, -a ye bɛ, 'i 'ta wɪla -yɛɛ -pei -tɔ winun da.»

¹⁸ En -gobo zɪɛ yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «-Yɛɛ -pei -tɔ winun 'bɔ "cɛn?»

En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Te 'i drɛ min -tɛzan -a dɪ! Te 'i min nan -wɛɛ "dɪ! Te 'i crin wʊ dɪ! Te 'i 'wɪlʊ -sɛn min man dɪ! ¹⁹ 'I yie 'e 'nan 'i "tɪ 'lee 'i "bʊ "man! En 'i bɔɛzan -tʊ yɪ "yi "le 'yie 'wɪ 'zʊ!»

²⁰ -Gobonɛn bɛ, e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a da nɛn an 'ta wɪla. -Mɛ "wɪ 'bɛ klɪ 'an man "nyian?»

²¹ En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Te i ya "vale 'yie 'wɪ 'e 'kɔn tɪglɪ Bali 'lɛ bɛ, 'i 'kv, fɛnɔn nɛn 'i 'lɔ bɛ, 'i -tan, -e 'i man "lala -pli 'yale -tɛnɔn man. E ya "le i ya 'i yɪfɛ planan "laji. "Bɛ -sru -e 'i -sɔɔnla 'an -sru.»

²² Zɪ -gobonɛn 'winun zɪɛ -a 'man bɛ, -a 'ta drɛ -trɔdrɔ, ɛn e -kʊdɪ 'sia. -A yɪfɛnɔn a "kaga "le "wɛan.

²³ En Zozi 'a 'vɪ 'e -srɛnɔn lɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, fɛzan -le drɛdɪ Bali -le mingɔnnɛn trɛdave -a bɛ, e ya 'pleblɛ. ²⁴ En maan ve "nyian 'cɛɛ 'nan, -wi -dan nɛn waa laabo shamo bɛ, ya'a -kɔlaman -wɪlɔdɪ -a 'menzrɛn -yrɛ ji dɪ. -A -tʊwli "nɛn "nyian fɛnɔn 'le vɛ -a. Drɛdɪ Bali -le mingɔnnɛn trɛdave -a bɛ, e ya -wɪɔ 'pleblɛ 'wɪlɔdɪ.»

²⁵ Zɪ -a -srɛnɔn 'winun zɪɛ -a 'man bɛ, e wɪla o man -wɪlɔdɪ, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «-Te 'bɛ a zɪɛ, -tɪɛ -kɔlaman -e 'e 'si 'wɪ 'ji "mɛn?»

²⁶ Zozi o -nanjæen, en e 'nan -wle 'nan: «Min 'ka 'kølaman 'e 'fli 'sidi -a 'wı 'ji dı, 'pian Bali -kølaman 'wı pæenøn drædi -a.»

²⁷ -A -nan nen Pieri "e -yræ 'nan: «Kv 'si fe pæenøn -sru, en kv sœnla 'i -sru. -Mæ "nen "kv "ye -ji?»

²⁸ En Zozi e 'nan -wle 'nan: «Maan ve 'cæe 'wı tıglı 'a 'nan, tu nen fænun pæenøn dra 'e 'træ, te 'an 'bō Blamin -pı an ya 'an -nyrandı 'mæn tin 'ba pein -dan da bæ, kaa nen ka 'ta 'wōla 'an -sru "bæ, ka -kōan 'ka -nyrandı "nyian mingōnnen pein -fuda "fli "da, en cæe Izrael 'lægløn 'fuda "fli "le tin "baa. ²⁹ En min oo min nen 'mæn "wean e 'si 'e 'fla, -te 'bæ "cæe dı e 'si 'e "bōunun -sru, -te 'bæ "cæe dı e 'si 'e "blunun -sru, -te 'bæ "cæe dı e 'si 'e "tı 'lee 'e "bō -sru, -te 'bæ "cæe dı e 'si 'e nan 'lee 'yee 'nennun -sru, -te 'bæ "cæe dı e 'si 'yee -yō -sru "bæ, -a san zıe yaa pæenøn zıe -a ye 'e 'pa -a -yaa tv. En 'belidi nen ya'a 'nyaan dıe, e dra -yee væ -a. ³⁰ Minnun nen o -trōa 'si 'læ bæ, o "kaga -taa "fōlæ "da, en minnun nen o -fōla "da "bæ, o "kaga -taa "dræle -si 'lænøn 'a.»

20

'Nyranman 'panøn 'man -kōnnen

¹ Zı Zozi 'wı zıe -a 'vı bæ, en e -kōnnen "tu -fō -wle. Yaa 'vı -wle 'nan: «Bali -le mingōnnen -blıdı min da bæ, -nyren 'gυ, e ya "le fei san -tv 'bæ 'bōla bodrun puunøn en e minnun -wæedi 'sia 'nan -e 'o 'kv 'nyranman 'pa 'yee ræzen fei. ² E min -mienun 'yı, en o wei dræ waa -tv 'nan yi -tv nyranman -pan nen 'e -nōan -wle. En o -kv 'yee fei zıe -a da.

³ E 'bōla "nyian te bodrun yide wluan loulou 'kpa. En e min -mienun 'yı 'o -nyrandı -guada, te 'nyranman 'ka -włō -e 'o 'pa dı. ⁴ En "e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'kv 'nyranman 'pa 'mæn fei! Maan man -ko "paa 'cæe.» ⁵ -A -nan nen minnun zıe o -kv -yee ræzen fei.

Fei san zıe e 'bōla "nyian te yide 'bō min -win -ji 'sezæ, en e 'bōla "nyian te funninmlan yide tæenla. Minnun nen e 'bō o man bæ, 'wı 'tuwli zıe -nyren yaa 'vı -wle. ⁶ Zı yide 'pla plō da bæ, en e 'bōla "nyian, e 'bō min -mienun man -guada, en yaa laabv -włō 'nan: «-Mæ "le "wean nen ka -fv 'ka -nyrandı bodrun 'trilii funninmlan, en ka'a 'nyranman 'tu 'palē dı?»

⁷ O 'nan -yræ 'nan: «Min -tv 'ka 'kv 'sile 'nan 'kv 'yee 'nyranman 'pa dı.»

En fei san "e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'kv 'nyranman 'pa 'mæn ræzen fei!»

⁸ Zı funninmlan 'pla bæ, en fei san zıe e min nen e yie -tōa 'yee 'nyranman 'panøn 'va bæ -a laabv. E 'nan -yræ 'nan: «'I 'nyranman 'panøn pæenøn laabv -e 'i o -ko 'pa. 'I 'sia minnun nen o -fōla "da "bæ o da -e 'i 'le 'sran minnun nen o -trōa -si 'læ bæ o da.»

⁹ -A -nan nen minnun nen o -kv 'nyranman 'palē te yide 'pla plō da bæ o -ta, en e yi -tv nyranman man "lala -nōn o pæenøn læ. ¹⁰ Yaa dræ zıe -trilii en e 'bō minnun nen o -trōa -si 'læ bæ o da. -A -cin a o ji 'nan 'o -kopa -taa 'ciulea "da, 'pian yi -tv nyranman man "lala nen waa 'yı 'o pæenøn.

¹¹ -A -nan nen o 'wı 'blıdı 'sia fei san va. ¹² Waa 'vı -yræ 'nan: «Minnun nen o -ta 'e -fōla "da 'gυæ, wa'a 'mōnlē 'nyranman 'panan "fo "dı. 'Kv 'bō nen kv 'nyranman 'pa yi -tv "fo, en kv -fv yideā "trilii bæ, i 'kv 'pan 'bō waa 'e cin man. -Mæ "le "wean yaa dræ zı?»

¹³ En fei san 'wı 'si "va o va min -tv læ. Yaa 'vı -yræ 'nan: «'An bee! Ma'an 'wı 'wlıdı "dræle 'yie dı. Yi -tv nyranman "lala da nen 'kv wei -tria, -njæe dvv? ¹⁴ -Yæe cı 'yie væ -a, 'i 'si -e 'i 'kv. Min nen e -fōla "da "bæ, -te maan -ko "paa "le 'yie 'wı 'zv oo, e "siala 'an 'bō 'a. ¹⁵ 'Wı nen e 'sō 'an 'ji bæ, -a 'bō nen maan dra 'an yıfæ -a. -Te an "yi dræ min læ bæ, -mæ dræ -a 'wı "naan 'i man?» »

¹⁶ En Zozi 'a 'le 'sran -wle 'nan: «Minnun nen o -fōla "da "bæ, zı o -taa "dræle -si 'lænøn 'a zıe, en minnun nen o -trōa -si 'læ bæ, zı o -taa "fōlæ "da zıe.»

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandı -kanøn 'va wı 'pa yaagazan 'vı

(Mk 10.32-34; Lk 18.31-34)

¹⁷ Zozi 'lee 'e -srønøn a -kvnan Zeruzalem. -A -nan nen Zozi 'e -srønøn 'fuda "fli laabv 'o 'saza, en e 'nan -wle 'nan: ¹⁸ «-Kaa "ta -ko Zeruzalem 'gυæ, minnun 'an 'bō Blamin -pı -nōan Bali -pannøn 'tanøn 'lee 'fluba 'ci vınøn læ. O tin -tæa 'an da -e 'an 'ka -a 'wı 'ji.

¹⁹ Waan -nōan "minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dıe -wle. Minnun zıe waan sæe wo, waan

-sɔan -ngble -a, en waan -pɛinman yiba "plan da -e 'an 'ka. 'Pian -a yi yaagazan da bɛ, -e 'an 'wluan -kanɔn 'va.»

Zaji 'lee 'e "bu Zan bɛ, o "bu "fɛ -tu -si laabu Zozi 'lo
(*Mk 10.35-45; Lk 22.24-27*)

²⁰ "Bɛ -sru en Zebede nan pli Zozi man 'o 'vale -yee 'nɛnnun -a. E "po sɔɔn Zozi 'wlu nan -e 'e 'wɪ 'tu -si laabu -yrɔ.

²¹ En Zozi 'a laabu -yrɔ 'nan: «-Mɛ 'va nɛn i ci?»

Lɪ zɪɛ e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'Mɛn 'nɛnnun "fli 'gʊɛ, tu nɛn i dra mingɔnnɛn -a bɛ, 'i 'wɪ "man -e 'o -nyran 'i "srɔn. -A -tu 'e -nyran 'i 'pɛ "yi "da, -e -a -tu 'e -nyran 'i 'pɛ bu da.»

²² En Zozi 'e 'nan -wɛ 'nan: «'Wɪ nɛn ka ci -a laabunɛn bɛ, ka'a 'ci tɔa dɪ. 'Wɪ yɪdɪ nɛn e "ta -daa "bɔlɛ 'an man bɛ, 'ka 'wulo "sɔa "wlu?»

En -yee 'nɛnnun 'bɔ -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Inyan, 'ku 'wulo "sɔa "wlu.»

²³ Zozi 'e 'nan -wɛ 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, 'wɪ nɛn e "ta -daa "bɔlɛ 'an man 'gʊɛ e bɔa "nyian "cee "man. 'Pian -nyrandɪ 'an 'pɛ "yi 'lee 'an 'pɛ bu da bɛ, 'an 'bɔ "cɛɛ -si -nɔan "min lɛ dɪ. Minnun nɛn 'an "tɪ -a pla o 'tɔ man bɛ -wee vɛ 'bɛ ci -a.»

²⁴ Zozi -srunɔn 'fu nɛn o -fʊ bɛ, zɪ o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, en 'bli 'fɔ o ji Zan 'lee 'e "bu Zaji man. ²⁵ -A -nan nɛn Zozi o pɛɛnɔn laabu, en e 'nan -wɛ 'nan: «Kaa -tɔa 'nan, 'trɛda mingɔnnɛnnun min "paala -sa wɪ -a. En minnun nɛn o ci min -dandannun -a bɛ, o -va -ble minnun da. ²⁶ 'Pian te 'wɪ zɪɛ -nyrɛn 'e 'kɔn 'ka yei "dɪ. Min oo min nɛn e ya "vale 'e dra min -dan a 'ka yei "bɛ, 'e 'fli 'pla 'ka pɛɛnɔn 'wlu o 'sudɪ -a! ²⁷ En min oo min nɛn e ya "vale 'e dra 'ka 'tazan -a bɛ, 'e 'fli drɛ 'ka pɛɛnɔn 'le nɔan -a! ²⁸ 'Wɪ 'tʊwli zɪɛ -a 'bɔ nɛn an 'bɔ Blamin -pɪ maan drɛ. Ma'an 'talɛ 'nan -e minnun 'waan 'su dɪ, 'pian an -ta 'nan -e 'an minnun 'su. En an -ta 'nan -e 'an 'ka -e min "kaga 'o 'sʊ Satan -le 'pleblɛ 'lo.»

Zozi yɪɛ 'winɔn "fli yɪɛ 'lɛ 'sʊ
(*Mk 10.46-52; Lk 18.35-43*)

²⁹ Zɪ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'si Zeriko bɛ, min "kaga 'kpa sɔɔnla o -sru. ³⁰ Yɪɛ 'winɔn "fli "a 'o -nyrandɪ -si man, waa 'man 'nan Zozi a ciunan, en o -paandɪ 'sia. O paan 'nan: «Minsan, David kluda min, 'ku nyrinda 'e 'sɛn 'i da!»

³¹ En minnun paan o da 'nan 'o 'lebo 'pla da. 'Pian yɪɛ 'winɔn zɪɛ o paan "nyian 'pleblɛ 'kpa. O paan 'nan: «Minsan, David kluda min, 'ku nyrinda 'e 'sɛn 'i da!»

³² Zozi 'tɔ, e o laabu, en e 'nan -wɛ 'nan: «Ka ya "vale 'an drɛ 'cɛɛ 'kɔ?»

³³ O 'nan -yrɛ 'nan: «Minsan, ku ya "vale 'i 'ku yɪɛ 'lɛ 'su!»

³⁴ O nyrinda -sɛn Zozi da, -a -nan nɛn 'e 'pɛ klɛ o yɪɛ man, 'nun tɔɔn o yɪɛ 'lɛ 'sʊ, en o sɔɔnla -a -sru.

21

Zozi 'bɔla Zeruzalɛm
(*Mk 11.1-11; Lk 19.28-40; Zan 12.12-19*)

¹ Zozi 'lee 'e -srunɔn a -plinɛn Zeruzalɛm. O 'bɔ 'fla nɛn waa laabo Befaze bɛ -a "srɔn. 'Fla zɪɛ e ya Olivie pɔn man. En Zozi 'e -srunɔn "fli 'pa 'sia 'o 'lɛ. ² Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «'Ka 'ku 'fla nɛn 'ka 'lɛ bɛ -a da! -Te 'ka 'bɔla 'nan nun bɛ, ka -aflumun "bu "tu 'lee -yee 'nɛn ye 'o 'baa -tɔdɪ. 'Ka o baa 'sʊ -e 'ka 'ta waa 'mɛn! ³ -Te min -tu 'wɪ laabu 'ka 'lɔ bɛ, 'ka vɪ -a san lɛ 'nan: «Minsan "e 'nan -aflumun 'wɪ a 'e man.» 'Nun tɔɔn 'e 'pɛ sia "da -e 'ka 'ta -a.»

⁴ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, e drɛ 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -a 'lɛ sɔɔdɪ -a. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

⁵ «'Ka vɪ Zeruzalɛm 'nɔn lɛ 'nan:

"Ka 'yɪɔ, 'cee mingɔnnɛn a -tanɛn 'ka 'va!

E -taala 'e man -trɔɔ.

E ya 'e -nyrandɪ -aflumun da.

-Aflumun nɛn e -trɔ "siala bɛ,

-a 'nɛn da nɛn e ya 'e -nyrandɪ.»

⁶ Zozi -srunon "fli zie o 'ku, en 'wi nen yaa 'vi -wle "be waa drela "da. ⁷ O -ta -aflumun "bu 'lee -yee 'nen 'a, o 'wee sonun -sen "da, en Zozi -nyran "da. ⁸ Minnun "kaga 'wee sonun paala -a 'le. En min -mienun yiba "penennun ceen, en waa 'pla -a 'le. Zi "o min -dan "siala zie. ⁹ Min "kaga yra -a 'le, en min "kaga -fola "da -a koda, te o preeon plaman 'e cin va. Waa ve 'nan:

«-Feavea o! -Feavea o!
David kluda min -le -feavea o!
Bali -le -fea 'e 'kon min nen
Minsan -a 'pa 'sia be -a man.
Bali 'to 'e dre -dan laji lou!»

¹⁰ Zi e 'bola Zeruzalem be, -wee pladi Zeruzalem 'si "fo, en 'flanon preeon 'man nyoon -a laabudi -a 'nan: «-Ti nen min 'bo 'labe -a?»

¹¹ Minnun "kaga "nen waa si -fo be, o 'nan: «Zozi nen! Bali 'lewei vizan nen, e "sia Nazareti Galile 'leglon 'ji.»

Zozi fenun -tannon 'pin Bali -pan 'kuin

(Mk 11.15-19; Lk 19.45-48; Zan 2.13-17)

¹² "Be -sru en Zozi 'ku Bali -pan 'kuin. Minnun nen o ya Bali -pan fenun -tannan 'lee minnun nen o ya -a 'lonan Bali -pan 'kuin be, e o -pin. E "lala ta -foonon 'le 'tablonun 'lee -plablo -tannon 'le peinnun fuila "man. ¹³ En e 'nan -wle 'nan: «E ya e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Bali 'e 'nan: <'Men 'kon -kon 'an tru 'ba 'kon 'a.> 'Pian kaa dre 'cee crin wunan -a.»

¹⁴ "Be -sru en yie 'winon 'lee minnun nen o "tun "bo be, o pli Zozi man Bali -pan 'kuin, en e o beli. ¹⁵ Bali -pannon 'tanon 'lee 'fluba 'ci vunon 'wi -dandan nen Zozi ci -a drenan be -a -nan 'yi. En o nannannun 'yi "nyian te o plaman Bali -pan 'kuin -a vidi -a 'nan: «Bali David kluda min 'to dre -dan!»

-A 'wi 'nan o man, ¹⁶ en o 'wi 'pla Zozi le. Waa 'vi -yre 'nan: «'Wi nen o ci -a vunan 'labe, yi'a maan duv?»

En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «Maan maan. -Me 'le "wean nen ka 'wi zie -a laabu 'an 'lo? 'Wi nen 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji be ka'a tian -a ta vile duv? Koo e ya 'e 'cren -tedi 'nan:

<Yia dre en nannannun 'lee 'nyonmlin 'nennun 'i 'to "yi 'vi.> »

¹⁷ -A -nan nen e o 'tu, en e 'si Zeruzalem. E -ku 'fla nen waa laabo Betani be -a da, e 'nyin 'nan nun.

Yiba "tu nen ya'a 'baa die Zozi -a -te

(Mk 11.12-14, 20-25)

¹⁸ Tu ceen bodrun en Zozi Zeruzalem si 'sia "nyian. "Yee -kon -kunan 'sia be, -a -nan nen dra -a -tedi 'sia. ¹⁹ E fijie yiba 'yi 'si man, en e pli "man 'nan -e 'e 'blu -mie 'cen 'e -bli. 'Pian -a 'la 'saza nen yaa 'yi "da, en e 'nan fijie yiba zie -yre 'nan: «Te 'i 'blu -towli 'e ba 'i man 'li "fo "di!» 'Nun toon fijie yiba 'bo 'ka.

²⁰ Zi -a -srunon 'wi zie -a -nan 'yi be, o 'lebo "fo, en o 'nan -yre 'nan: «E dre 'ko, en fijie yiba "ka 'nun zie?»

²¹ Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «Maan ve 'cee 'wi tigl 'a 'nan, -te ka yi -teala Bali da be, en "nyian -te ka'a 'ci -fooman die, 'wi nen maan dre fijie yiba 'labe -yre "be, 'ka 'pe "soa -a dredti -a. En "nyian -te kaa 'vi pon 'labe -yre 'nan: <'I 'sura 'gu, 'i 'ku -traa jemie -va be>, yaa dra. ²² -Te ka yi -teala Bali da, en ka fe -tu laabu -yru -a tru 'badu -a be, kaa ye.»

Zozi 'le -koladi "sia nyin zia?

(Mk 11.27-33; Lk 20.1-8)

²³ "Be -sru en Zozi 'ku Bali -pan 'kuin, e 'wi "paadi 'sia minnun -ji. -A -nan nen Bali -pannon 'tanon 'lee min cejenun -ta, en waa laabu -yru 'nan: «-Koladi "cen "a nen i 'winun zie -a dre? En -tie -si -non 'yie?»

²⁴ Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «An 'bo "nyian an "ta 'wi 'towli "ce laabo 'ka 'lo. -Te kaa -sru 'vi 'men be, -koladi nen an 'winun zie -a dre 'a be, maan -ci "sia 'cee. ²⁵ -Tie Zan 'pa 'sia 'nan 'e 'ta min -batize dre? Minnun 'be 'pa 'sia, -baa Bali 'be 'pa 'sia? 'Ka vi 'men!»

-A -nan nen waa vɪdɪ 'sia 'o cin yei 'nan: «-Te -kaa 'vɪ 'nan: <Bali 'bɛ 'pa 'sia bɛ>, e -taa -a laabulɛ -kaa 'lɔ 'nan: <-Mɛ "le "wɛan nen ka'a yi -tɛala 'wɪ nen Zan -a 'vɪ bɛ -a da dɪ?»

²⁶ En -te -kaa 'vɪ 'nan: <Minnun 'bɛ 'pa 'sia bɛ>, minnun pɛɛnɔn -taa 'wunlɛa -kaa man, kɔɔ o pɛɛnɔn Zan "siala Bali 'lewei vɪzan -a.»

²⁷ -A -nan nen waa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Kv'a san -tɔa dɪ.»

En Zozi "e 'vɪ "nyian -wlɛ 'nan: «An 'bɔ "nyian min nen e -si -nɔn 'mɛn ɛn an 'winun zɪɛ -a drɛ bɛ, ma'an -ci sia 'cɛɛ dɪ.»

Zozi -kɔnnɛn "fɔ 'nɛn 'klɔnmɔn "fli "man

²⁸ «'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gʊɛ -a da! Min -tʊ a, ɛn 'yɛɛ 'nɛn 'klɔnmɔnnun a 'fiili. Yi -tʊ da bɛ yaa 'vɪ -a ceje 'nɛnzɔn lɛ 'nan: <'Mɛn 'nɛn 'i 'kv 'nyranman 'pa cɛɛgʊ 'mɛn rɛzɛn fei.»

²⁹ -Yɛɛ 'nɛn zɪɛ e 'nan -yrɛ 'nan: <Ma'an 'ko dɪ>. 'Pian "bɛ -sru -a ci lila, ɛn e -kv.

³⁰ 'Wɪ 'tʊwli zɪɛ yaa 'vɪ "nyian 'yɛɛ 'nɛn 'fɔla "dazɔn lɛ. 'Nɛn zɪɛ e wu "man. Yaa 'vɪ 'e "tɪ "lɛ 'nan: <'An "tɪ, maan 'man>, 'pian "bɛ -sru ya'a 'kʊlɛ dɪ.

³¹ 'Nɛnnun "fli zɪɛ o yei "bɛ, -tɛɛ 'e "tɪ "ci 'sɔ wɪ drɛ?»

Minnun tanɔn nen o ci 'wɪ zɪɛ -a mannan bɛ, o -yrɛ 'nan: «'Nɛn ceje 'nɛnzɔn nen.»

En Zozi "e 'nan -wlɛ "nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'sukɔlɛ 'sinɔn 'lee -kɔnnɛn -wɛɛnɔn -tɔala 'ka 'lɛ -wladɪ -a Bali -le mingɔnnɛn tɛɛda. ³² Zan -ta -si tɪglɪ -kɔnnɛlɛ 'cɛɛ, ɛn ka'a yi -tɛlɛa 'wɪ nen yaa 'vɪ bɛ -a da dɪ. 'Pian 'sukɔlɛ 'sinɔn 'lee -kɔnnɛn -wɛɛnɔn yi -tɛra "da. 'Wɪ zɪɛ kaa -nan 'yɪ, 'pian ka'a 'wɪlɛ "man -e 'ka yi -tɛra 'wɪ nen Zan -a 'vɪ bɛ -a da, -e 'ka 'si 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛdɪ man dɪ.»

Zozi -kɔnnɛn "fɔ rɛzɛn fei 'panɔn man

(Mk 12.1-12; Lk 20.9-19)

³³ «'Ka "trɔɛn "tɔ -kɔnnɛn "pɛɛ lɛ: Min -tʊ 'bɛ 'yɛɛ rɛzɛn fei 'pa, e -klɔn 'bʊ "man, e rɛzɛn 'blɔnan drɛ, ɛn e fɛ -tʊ drɛ, min -tɔa "da -e 'e fei 'bɔ 'ta -pin. "Bɛ -sru e fei zɪɛ -a -pɛba 'wʊ minnun lɔ 'nan 'o 'nyranman 'pa "da, tɛ o 'yɛɛ vɛ -nɔan. Yaa drɛ zɪɛ, ɛn e -kv 'lɛglɔn 'kɔɔbli 'tʊ da. ³⁴ Zɪ rɛzɛn nan tʊ 'bɔ bɛ, ɛn min zɪɛ 'e 'sunɔn 'pa 'sia minnun nen o 'nyranman "paa 'yɛɛ rɛzɛn fei bɛ o va, 'nan 'nyranman nen waa 'pa bɛ 'o 'yɛɛ vɛ -nɔn.

³⁵ Fei 'panɔn zɪɛ waa 'sunɔn 'bɔ kuun. Waa -tʊ -sɔn, waa -tʊ -tɛ, ɛn waa yaagazɔn -tɛ -kɔlɛnɔn -a. ³⁶ Fei san zɪɛ e 'sunɔn 'pa 'sia "nyian. O "kaga "mlian minnun nen o -kv 'e tɛdɛ bɛ o da. 'Wɪ 'tʊwli zɪɛ -a 'bɔ nen fei 'panɔn -a drɛ -wlɛ.

³⁷ "Bɛ -sru ɛn 'e 'pɪ 'pa 'sia o va. 'E 'ci nrɔn 'nan, o yɪɛ -taa 'nanlɛ 'e 'pɪ man.

³⁸ 'Pian zɪ fei 'panɔn -yɛɛ 'nɛn zɪɛ -a 'yɪ bɛ, ɛn waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: <Min 'labɛ -yɛɛ 'e "tɪ -zia -ble. -Kaa -tɛ, -e -zia zɪɛ 'e drɛ -cɛɛ vɛ -a.» ³⁹ -A -nan nen waa 'kun, o ci 'a -klɔn -sru, ɛn waa -tɛ.

⁴⁰ Maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, -tɛ fei san zɪɛ e -ta bɛ, yaa dra 'yɛɛ fei 'panɔn lɛ 'kɔ?»

⁴¹ ɛn minnun tanɔn nen o ci 'wɪ zɪɛ -a mannan bɛ, o 'nan -yrɛ 'nan: «Min -wɪlɪdɪnɔn zɪɛ, e o -tɛɛman "le 'nan plɔannɔn 'le 'wɪ 'zʊ. "Bɛ -sru -e 'e 'yɛɛ fei -pɛba wʊ min peenun lɔ. Yaa -pɛba wo minnun nen -tɛ o 'nyranman 'pa, o -yɛɛ vɛ -nɔan 'e tʊ man bɛ -wɔ.»

⁴² En Zozi -a 'le 'sran -wlɛ 'nan: «'Wɪ nen 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a ta vɪlɛ dʊv? Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

<-Kɔlɛ nen 'kɔn 'tɔnɔn -a tuw 'o 'pɛla koda bɛ,

-yɛɛ drɛ 'kɔn 'pʊ -fɔ -kɔlɛ -a.

Minsan 'bɛ drɛ,

ɛn -kɔlɛ zɪɛ 'e drɛ 'kɔn 'pʊ -fɔ -kɔlɛ -a.

'Wɪ nen Minsan -a drɛ bɛ,

e min 'plo -fɔa.»

⁴³ Maan 'nan 'an ve 'cɛɛ 'nan, mingɔnnɛn -blɪdɪ Bali va bɛ Bali -taa -a 'silɛ 'ka 'lɔ. Yaa -nɔan 'lɛglɔn 'pɛɛ -ji 'nɔn nen, o 'ta 'wɪla -a wei da bɛ -wlɛ. ⁴⁴ [Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji "nyian 'nan:

<Min nen e -tria -kɔlɛ zɪɛ -a da bɛ, e -wia. ɛn -tɛ -kɔlɛ zɪɛ e -tria min da bɛ, yaa pɔlɛ "bo.»

»]

⁴⁵ Zɪ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizen 'nɔn -kɔnnɛnnun zɪe -a 'man bɛ, waa -tɔ 'nan 'wee 'wɪ nɛn Zozi -a ve. ⁴⁶ ɛn o ya "vale 'nan 'o "kuan. 'Pian minnun -le "wean "klan a o ji, kɔɔ minnun zɪe o Zozi "siala Bali 'lewei vɪzan -a.

22

Lɪ 'pa "fɛdi man -kɔnnɛn

(Lk 14.16-24)

¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi -kɔnnɛn pee -fɔ "nyian -wɛ. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: ² «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ, -nyrɛn 'gʊ. E ya "le mingɔnnɛn -tu 'bɛ "ta 'e 'pɪ -le lɪ 'pa "fɛdi dra. ³ Minnun nɛn e "fɛdi zɪe -a 'wɪ 'vɪ -wɛ "bɛ, e 'e 'sunɔn 'pa 'sia 'nan 'o 'kʊ o laabu. 'Pian wa'a 'wɛ "man -e 'o -ta "fɛdi da dɪ.

⁴ ɛn e 'e 'sunɔn 'pee 'pa 'sia "nyian. E 'nan -wɛ 'nan, 'o vɪ minnun zɪe -wɛ 'nan: «An cɛɛn -a drɛdɪ man. An trinun tɛɛ, ɛn an 'blanun tɛɛ. -A pɛɛnɔn 'man, -yee "wean 'ka 'ta "fɛdi da!»

⁵ 'Pian o 'wɪ zɪe -a -fɔla 'o "trɔɛn -sru. O -mie -kʊ 'wee fei, ɛn o -mie -kʊ 'wee 'flɛ 'tanɛ.

⁶ ɛn o -mienun -a 'sunɔn 'bɔ kuun, o o -sɔn, ɛn o o tɛɛ.

⁷ 'Bli 'fɔ mingɔnnɛn zɪe a ji -wɪdɪ. E 'yee 'sounjanun 'pa 'sia 'nan 'o min -tɛnɔn zɪe o -tɛɛ, ɛn 'o -wee 'fla 'tɛ 'blɪ.

⁸ "Bɛ -sru ɛn e 'nan 'e 'sunɔn lɛ 'nan: «An cɛɛn lɪ 'pa "fɛdi fɛnɔn drɛdɪ man. 'Pian minnun nɛn maan 'vɪ -wɛ "bɛ, o 'ka "fɛdi zɪe -a da 'nɔn 'a dɪ. ⁹ -Yee "wean 'ka 'kʊ -si -plannun da. Minnun pɛɛnɔn nɛn ka bɔa "o man bɛ, 'ka vɪ -wɛ 'nan 'o 'ta lɪ 'pa "fɛdi da.»

¹⁰ Mingɔnnɛn 'sunɔn zɪe waa drɛla "da. Minnun pɛɛnɔn nɛn o 'bɔ o man bɛ, o -ta waa. Min -wɪdɪ oo, min "yi oo, o pɛɛnɔn 'ta, ɛn o 'kɔn zɪe -a -ci 'fa.

¹¹ Mingɔnnɛn wlala o va 'nan -e 'e minnun nɛn o -ta "fɛdi da bɛ o yɪ. E min -tu 'yɪ o yei te lɪ 'pa "fɛdi da sɔ 'ka "da "dɪ. ¹² ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'An bee, lɪ 'pa "fɛdi da sɔ 'ka 'i da dɪ. E drɛ 'kɔ, ɛn i ya 'gʊ?» Min zɪe ya'a -kɔlale 'wɪ 'tu 'sɪdɪ -a "da "dɪ.

¹³ -A -nan nɛn mingɔnnɛn -a 'vɪ 'e 'sunɔn lɛ 'nan: «'Ka min 'labɛ -a 'kun, 'ka cɛɪn 'lee -a -pɛ -yrɪ, -e 'ka tuv klun va bei, fɛnan nɛn -wuɔdɪ 'lee 'shɛ da -blɪdɪ cɪ bɛ -a -nan.» »

¹⁴ ɛn Zozi -a 'le 'sran -wɛ 'nan: «Minnun nɛn Bali o laabu bɛ, o ya "kaga. 'Pian minnun nɛn Bali o "sia "va 'yee vɛ -a bɛ, o ya "wɛnnɔn.»

'Sukɔlɛ -pan wɔdɪ da wɪ

(Mk 12.13-17; Lk 20.20-26)

¹⁵ "Bɛ -sru ɛn Farizen 'nɔn 'kʊ 'o cin yɪɛ. Waa 'plɔ "da 'nan 'o Zozi 'kun 'e wei man. ¹⁶ -A -nan nɛn o 'wee minnun 'lee Erodi -le minnun 'pa 'sia 'nan 'o 'wɪ laabu Zozi 'lɔ. Waa laabu -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, kʊa -tɔa 'nan i ya 'wɪ tɪglɪ vɪzan -a, ɛn i Bali -sru 'ta wɔdɪ "paaman minnun ji 'e tɪglɪ da. Yi'a 'klanman min lɔ 'wɪ tɪglɪ 'ci 'sɪdɪ -a -yrɛ dɪ. ɛn yi'a min bo "va "dɪ. ¹⁷ -Yee "wean kʊa laabo 'i 'lɔ 'nan: «-A -si a -kaa 'lɔ -e -kaa 'sukɔlɛ -pan wɔ Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza lɛ, -baa te -ka'a drɛ dɪ? 'Wɪ nɛn "yie 'ji bɛ, 'i vɪ 'kʊɛ!» »

¹⁸ 'Pian 'wɪ nɛn -a -cin cɪ o ji bɛ Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ. ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «Wei "flivli 'nɔn! Ka ya 'an 'man -wɛɛnan -wɪdɪ! ¹⁹ "Lala nɛn ka 'sukɔlɛ -pan wo -a bɛ, 'ka 'lein 'wɛ -tu 'si "va -e 'ka -kɔɔn 'mɛn!» -A -nan nɛn o 'lein 'wɛ -tu kɔɔn -yrɛ. ²⁰ ɛn Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «-Tɪ -wulo -fodo nɛn 'gʊ? ɛn -tɪ 'tɔ 'crɛn nɛn 'gʊ?»

²¹ O 'nan -yrɛ 'nan: «Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza nɛn.»

ɛn Zozi 'e 'nan -wɛ 'nan: «Fɛ nɛn Seza -le vɛ -a bɛ, 'cɛɛ 'nɔn Seza lɛ! ɛn fɛ nɛn Bali -le vɛ -a bɛ, 'cɛɛ 'nɔn Bali lɛ!»

²² 'Wɪ zɪe -a mandɪ o 'plɔ 'fɔ, -a -nan nɛn o 'si Zozi "srɔn, ɛn o -kʊ.

Minnun nɛn o -kaa bɛ o wuanla -kanɔn 'va

(Mk 12.18-27; Lk 20.27-40)

²³ Yi 'bɔ 'lein zɪe -a da bɛ, Saduze 'nɔn -mie pli Zozi man. Saduze 'nɔn "o "ve 'nan -te min -ka bɛ, ya'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪ. Zɪ o pli "man "bɛ, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: ²⁴ «Bali -le 'wɪ "paazan, Moizi 'e 'nan: «-Te min lɪ 'pa, ɛn -a san zɪe e -ka, te wa'a tian 'nɛn 'yale 'o 'vale 'e nan 'bɔ 'a dɪɛ, -yee -cale zɪe -a "bʊ 'e 'pa, -e 'e "bʊ klu bɔla!» ²⁵ Bali -le 'wɪ

"paazan, min -tu a 'li 'ku 'va be 'yee 'nen 'klɔnmɔn a 'sɔravli. -A tɛdɛ lɪ 'pa. Wa'a tian 'nen 'yalɛ 'e nan zɪɛ -a dɪ, ɛn e -ka. -A klu 'ka 'fʊlɛ dɪ, -yee "wean -a -suannɛn 'e "bʊ -cale zɪɛ -a 'pa. ²⁶ 'Wɪ 'tʊwli zɪɛ -yɛɛ 'bɔ "nyian -yee "man, ɛn -yɛɛ 'bɔ -a yaagazan man. E drɛ zɪɛ -trilii, ɛn o 'sɔravli cɛɛn -kaadɪ man. ²⁷ "Bɛ -sru ɛn lɪ 'bɔ -ka. ²⁸ Tʊ nɛn minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ, lɪ zɪɛ e -kɔan -tɪ nan -a? Kɔɔ o 'sɔravli 'bɔ -a 'pa lɪ -a.»

²⁹ ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «Ka'a tian 'wɪ 'tʊ -ci manlɛ "fo "dɪ. 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a -ci maan dɪ, ɛn Bali -le 'plɛblɛ bɛ, ka'a tɔa dɪ. ³⁰ Kɔɔ tʊ nɛn minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ, -klɔnmɔnnun 'ka lɪ paa dɪ, ɛn lɪmɔnnun 'ka -kɔnnɛn paa dɪ. O -kɔan "le Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -wee 'wɪ 'zʊ. ³¹ -Te -a -cin a 'ka 'ji 'nan, minnun nɛn o kaa bɛ wa'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪɛ, tɛ ka ya 'ka 'fli sɛɛ "paanan. 'Wɪ 'nɛn Bali -a 'vɪ 'yee 'fluba 'ji bɛ, ka'a tian -a ta vɪlɛ dʊv? ³² Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: «An ya Abraam -le Bali -a, ɛn an ya Izak -le Bali -a, ɛn an ya Zago 'le Bali -a.» Tʊ nɛn Bali 'wɪ zɪɛ -a ve bɛ, tɛ -kaa tranun zɪɛ o kaa -a -nan 'mɔn. 'Pian Bali "le 'va bɛ, o yɪɛ a "man tian, kɔɔ Bali a minnun nɛn o yɪɛ cɪ "man "bɛ -wee Bali -a, e 'ka minnun nɛn o kaa bɛ -wee Bali -a dɪ.»

³³ Minnun nɛn o cɪ 'wɪ zɪɛ -a mannan bɛ, Zozi 'le 'wɪ "paadɪ o 'plo 'fɔ.

-Mɛ "wɪ 'bɛ cɪ Bali -le -pei -tɔ wɪ -dan a?

(Mk 12.28-31; Lk 10.25-28)

³⁴ Farizɛn 'nɔn -a 'man 'nan Zozi Saduze 'nɔn klɪ 'wɪ 'a. -A -nan nɛn o -ta 'o cin yɪlɛ Zozi man. ³⁵ ɛn o va min -tʊ nɛn e Bali -le -pei -tɔ winun -tɔa 'kpa tɪglɪ bɛ, e 'wɪ laabu Zozi 'lɔ 'nan -e 'e wei man. ³⁶ Yaa laabu -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, Bali -le -pei -tɔ wɪ pɛɛnɔn bɛ, -a "cɛn 'bɛ cɪ "va -dan?»

³⁷ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan:

« 'I Minsan 'bɔ nɛn 'yɪɛ Bali -a bɛ, -a yɪ "yɪ 'i 'bli pɛɛnɔn 'a!

'I yɪ "yɪ 'yɪɛ 'wɪ drɛdɪ pɛɛnɔn 'a!

ɛn 'i yɪ "yɪ 'i 'ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn 'a.»

³⁸ 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ Bali -le -pei -tɔ wɪ tɛdɛ -a, ɛn -yɛɛ cɪ "va -a -dan a. ³⁹ ɛn -a "flizan nɛn o cin 'sia 'a bɛ, -nyrɛn 'gʊ:

<'I bɔɛzan -tʊ yɪ "yɪ

"le 'yɪɛ 'wɪ 'zʊ!»

⁴⁰ 'Wɪ "fli zɪɛ, -wɛɛ cɪ 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali -le -pei -tɔ winun -a 'vɪ bɛ -a -wulo -a, ɛn -wɛɛ cɪ 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ bɛ -a -wulo -a.»

-Tɪ -pɪ nɛn Crizi -a?

(Mk 12.35-37; Lk 20.41-44)

⁴¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi -a laabu Farizɛn 'nɔn pɛɛnɔn nɛn 'o cin 'yɪ bɛ -wlɔ 'nan: ⁴² «Crizi nɛn Bali -a 'si "va -e 'e min 'si 'wɪ 'ji bɛ, -tɪ -pɪ nɛn? "Cɛɛ 'ji min nɛn e cɪ -a bɛ, 'ka vɪ 'mɛn!»

ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «David -pɪ nɛn!»

⁴³ ɛn Zozi -a laabu -wlɔ 'nan: «-Te Crizi a David -pɪ -a bɛ, -mɛ "le "wean nɛn zɪ Bali lei 'saun 'ta 'tɔ David man bɛ, yaa laabu 'e 'san? Kɔɔ David -a 'vɪ 'nan:

⁴⁴ «Minsan Bali -a 'vɪ 'an 'san lɛ 'nan:

'I -nyran 'an 'pɛ "yɪ "da -trilii,

-e 'an 'cɛn 'i 'nanmannɔn 'klɪdɪ man.»

⁴⁵ -Te David 'bɔ Crizi laabo 'e 'san bɛ, e drɛ 'kɔ ɛn 'bɛ -kɔan David kluda min -a?»

⁴⁶ Min -tʊ 'ka -kɔlale 'wɪ 'tʊ 'sidɪ -a "da -yrɛ "dɪ. "Bɛ -sru min -tʊ 'ka "nyian 'wɪ laabulɛ Zozi 'lɔ 'nan -e 'e wei 'kun dɪ.

23

Te 'ka 'wɪ drɛ "le Farizɛn 'nɔn 'le 'wɪ 'zʊ dɪ!

(Mk 12.38-40; Lk 20.45-46)

¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia 'e -srɔnɔn 'lee minnun pɛɛnɔn lɛ. ² Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizɛn 'nɔn 'bɛ Moizi -le -pei -tɔ winun "paaman 'ka 'ji. ³ -Yee "wean 'wɪ pɛɛnɔn nɛn waa ve 'cɛɛ bɛ, 'ka 'ta wula "da! 'Pian tɛ 'ka 'ta wula o drɛ winun da dɪ! Kɔɔ 'winun nɛn waa "paaman 'ka 'ji bɛ, -a da "cɛɛ 'o 'bɔ "o 'ta wula dɪ.

⁴ 'Winun nen o ya 'plēble bē, -a 'bō nen waa -tēa 'e cin da -e 'o vi minnun lē 'nan 'o 'ta wula "da. 'Pian o 'ka "vale o "paa o va -a drēnan dī. ⁵ -Wee 'wī pēenōn drēdī bē, e ya min yīē 'lē. 'Fluba nen waa crēn -tēa, -e 'o 'pa o nyrenbōn da bē, 'lee -nyrēn waa crēn -tēa -e 'o 'pa 'o 'pē -da bē, 'lee sō 'lēbo "nen 'e -plimlan bē, -wee vē "mlianla "da. ⁶ -Te e ya "fēdi da -a oō, ēn -te e ya cin yī 'kuin -a oō, -nyran "nan 'kpagba nen waa 'sidī ye "yī. ⁷ Waa ye "yī "le 'nan min 'e 'o 'tō bō -guada, ēn waa ye "yī "le 'nan min 'e 'o laabu 'fluba "paazan.

⁸ 'Pian 'cee vē bē, tē 'ka -wēē 'nan min -tū 'e 'ka laabu 'fluba "paazan dī! Kōō 'ka pēenōn ka drē "bōnun -a, ēn Bali -tōwli 'bē cī 'wī "paazan -a 'ka 'jī. ⁹ En "nyian bē, 'trē 'gūē -a da bē, tē 'ka min -tū bō -a laabudī -a 'nan 'ka "tī "dī, kōō 'ka "tī "a laji lou, Bali nen. ¹⁰ Tē 'ka -wēē 'nan min -tū 'e 'ka laabu 'e 'tazan dī! Kōō Crizi -tōwli 'bē cī 'ka 'tazan -a. ¹¹ 'Ka 'va min -dan 'e drē 'ka pēenōn 'suzan 'a. ¹² Min nen 'e 'fli drē -dan bē, Bali -a dra "wēnnōn. En min nen 'e 'fli drē "wēnnōn bē, Bali -a dra -dan.»

*Zozi 'wī 'pla 'fluba 'ci vūnōn 'lee Farizen 'nōn lē
(Mk 12.40; Lk 20.47; 11.39-52)*

¹³ «'Fluba 'ci vūnōn 'lee Farizen 'nōn, ka 'wī dra min yīē 'lē! 'Wī -taa "bōlē 'ka man! Kōō ka -si -tō minnun lō 'nan tē 'o 'kū Bali va dī. 'Ka 'bō, ka 'ka "vale 'ka -wla "wo Bali -lē mingōnnen trēda dī, ēn minnun nen o ya "vale "o -wlamlan 'nan bē, ka -si 'lē 'wū -wlo.

¹⁴ ['Fluba 'ci vūnōn 'lee Farizen 'nōn, ka 'wī dra min yīē 'lē! 'Wī -taa "bōlē 'ka man! Kōō ka -calenun -lē fēnun "sia 'o 'lō -dawli -a. "Bē -sru -e 'ka Bali trū 'ba -plōun 'nan -e minnun 'o 'ka "sia min tīglī 'a. 'Winun zīē -yēē "wēan Bali -wee tin "paa 'plēble.]

¹⁵ 'Fluba 'ci vūnōn 'lee Farizen 'nōn, ka 'wī dra min yīē 'lē! 'Wī -taa "bōlē 'ka man! Kōō ka -ko min -wēēlē 'trēda fē -kōōbli 'nan, 'nan -e 'o 'ta wula 'cee -pēi -tō winun da. En -tē ka min 'yī bē, 'cee 'wī "paadī a limlan min -wli dī "a "fo. -Yēē -kōndī -wli dī -ciala 'cee vē da 'e 'pa -a "fli.

¹⁶ 'Ka yīē a 'e 'widī, ēn ka ya "vale 'ka -si -kōōnman minnun lē. -Yēē "wēan 'wī -taa "bōlē 'ka man! Kaa paa minnun jī 'nan, -tē min 'e 'pē wluan Bali -pan 'kōn da bē, ya'a fē -tū dra min lē dī. 'Pian -tē min 'e 'pē wluan -siga nen Bali -pan 'kuin bē -a da bē, -yēē cī 'wī -dan a. -A san -a 'ta ta wo -kpō. ¹⁷ -Blōnōn nen kaa, ēn 'ka yīē a 'e 'widī! -Siga bē e ya fē -tū -a, 'pian Bali -pan 'kuin nen e dra 'saun Bali 'lē. Ka'a tōa zīē dūv?

¹⁸ En ka paa minnun jī "nyian 'nan, -tē min 'e 'pē wluan Bali -pan "dave da bē, ya'a fē 'tū dra min lē dī. 'Pian -tē min 'e 'pē wluan 'sraga bōvē nen Bali -pan "dave da bē, -a da bē, e ya 'wī -dan a. -A san -a 'ta ta wo -kpō. ¹⁹ Yīē 'winōn! 'Sraga bōvē bē e ya fē -tū -a, 'pian Bali -pan "dave da nen e dra 'saun Bali 'lē. Ka'a tōa zīē dūv? ²⁰ Min nen 'e 'pē wluan Bali -pan "dave da bē, tē 'e 'pē wluan Bali -pan "dave 'lee 'sraga bōvē pēenōn nen "da "bē -a da. ²¹ Min nen 'e 'pē wluan Bali -pan 'kōn da bē, tē 'e 'pē wluan Bali nen e -nyēanla 'jī bē -a da. ²² En min nen 'e 'pē wluan labli man bē, tē 'e 'pē wluan Bali -lē mingōnnen pēin man, ēn "nyian tē 'e 'pē wluan Bali da kōō -yēē cī 'e -nyrandī pēin zīē -a da.

²³ 'Fluba 'ci vūnōn 'lee Farizen 'nōn, ka 'wī dra min yīē 'lē! 'Wī -taa "bōlē 'ka man! Ka fē pēenōn 'fuzan -nōan Bali lē. En "nyian fē 'finvinnun pēenōn bē, kaa -fuzan -nōan Bali lē, -nyrēn "lē sinwlenun nen waa laabo manti 'lee anētī 'lee -cimen bē -wee 'wī 'zū. 'Pian -pēi -tō winun nen o cī -dan "lē 'cēē drē bē cēē "tūē. 'Wī tīglī drēdī a -tū, ēn min nyirinda 'sidī a -tū, ēn yī -tēradī Bali da a -tū, 'winun zīē -nyrēn kaa dra 'e tēdē paan 'vaa -e 'ka pēē drē "bē -sru! ²⁴ 'Ka yīē a 'e 'widī, ēn ka ya "vale 'ka -si -kōōnman minnun lē. -Tē 'nyrōndrū "wēnnen 'fō 'ka 'blūfē va bē, kaa "sia "va. 'Pian -wī -dandan nen waa laabo shamo bē, cēē "mēan tē ka'a -kōnnen 'yē dī.

²⁵ 'Fluba 'ci vūnōn 'lee Farizen 'nōn, ka 'wī dra min yīē 'lē! 'Wī -taa "bōlē 'ka man! Kōō ka 'kulenen 'lee -pō man "foeman fēnyian, 'pian fēnun nen kaa -blē -jī bē, crinnan fēnun 'lee fēnun nen kaa "sia minnun lō 'ka 'bō 'ci 'sō winun da bē -nyrēn. ²⁶ Farizen 'nōn, 'ka yīē a 'e 'widī! 'Ka -wēē 'nan 'ka 'ci 'e drē tīglī 'vaa -e 'ka 'kulenen 'lee -pō man "foe.

²⁷ 'Fluba 'ci vūnōn 'lee Farizen 'nōn, ka 'wī dra min yīē 'lē! 'Wī -taa "bōlē 'ka man! Kōō ka ya "lē min -yrēnun nen o trōē 'wū "man "bē -wee 'wī 'zū. O man bēi "a fēnyian, 'pian tē o cī a 'e fadī min 'wle 'lee fē fūldī pēenōn 'a. ²⁸ 'Ka 'bō "nyian, minnun 'ka ye min tīglīnun

-a, 'pian te ka 'ka 'be 'a di. Ka 'wɪ dra min yie 'le, en 'ka 'ci a 'e fadɪ 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'a.

²⁹ 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'le! 'Wɪ -taa "bɔle 'ka man! Kɔɔ Bali 'lewei vɪnɔn nɛn -kaa tranun o tɛɛ bɛ, ka 'kɔn dre o -yre da. En "nyian ka min tiglinun -yre da dre fenyian fenyian. ³⁰ "Cɛɛ vɪ 'nan kaa 'kɔn 'wɪnɔn zɪɛ -a drenan bɛ, te kaa ve 'nan: <"Te tɔ nɛn 'kɔv tranun yie a "man, kɔ ya -nan bɛ, "te kɔ'a 'pale o va -e 'kɔv Bali 'lewei vɪnɔn -tɛɛ "di.> ³¹ En 'wɪnɔn zɪɛ -a vidɪ -a -kɔɔnman 'nan kaa 'vɪ 'ka 'fli -a 'nan 'ka tranun 'bɛ Bali 'lewei vɪnɔn tɛɛ. ³² 'Wɪnɔn nɛn 'ka tranun -a dre 'li bɛ, -te ka ya "va, "ka "dre 'e 'ciula -wee vɛ da!

³³ Ka ya min -wɪdɪnɔn -a! Bali -le tin -tɛa 'ka da -kpɔ. Te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'tɛ nɛn ya'a 'driman dɪɛ e 'ka "bluman di! ³⁴ -Yee "wɛan 'ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ 'gɔvɛ -yre 'kpa! 'An "ta -daa Bali 'lewei vɪnɔn 'lee 'wɪ 'tɔnɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'pale -sia 'cɛɛ. Ka o -mie -tɛa "va, en ka o -mie -tɛa "o -pɛindɪ -a yiba "plan da, en ka o -mie -sɔan -ngble -a 'cee cin yɪ 'kɔnnun -ji. Ka 'tɛ "paa o -mienun da 'flanun da, te wa'a 'o 'wulo da ye 'ka 'lɔ di. ³⁵ 'Wɪnɔn zɪɛ -a dreɪdɪ 'bɛ -maan -e minnɔn nɛn wa'a 'wɪ 'wɪdɪ "dreɪɛ di, en 'ka tranun o tɛɛ bɛ, o -ka wɪ 'e 'pa 'ka da zia. Abel nɛn min tigɪ 'a bɛ, -a da nɛn 'ka tranun -a 'sia -trilii, en e 'bɔ Barashi -pɪ Zakari nɛn kaa -tɛ Bali -pan 'kɔn 'lee Bali -pan "dave yei "bɛ -a da. ³⁶ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tigɪ 'a 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -yee "wɛan bɛ, Bali -le tin -tɛa 'ka -naagɔnɔn da.»

Zozi 'wuɔ Zeruzalem 'nɔn 'le "wɛan
(Lk 13.34-35)

³⁷ «Zeruzalem 'nɔn, 'cee 'wɪ "naan 'an man -wɪdɪ! Ka Bali 'lewei vɪnɔn tɛɛ, en minnɔn nɛn Bali o 'pa 'sia 'cɛɛ bɛ, ka o tɛɛ -kɔlenun -a. Maan man -wɛɛ 'e 'pa -a "kaga 'nan 'an 'ka treman 'e cin man "le zɪ mɛin "bɔ 'yee 'nɛnnun treman 'e -pɛba wlu bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. 'Pian ka'a 'wɪɛ "man "di. ³⁸ -Yee "wɛan an "ta 'an 'pɛ "sia 'ka -sru, -e 'cee Bali -pan 'kɔn 'e 'fɔ 'e "tun. ³⁹ Maan ve 'cɛɛ 'nan, ka'a "nyian 'an yɪ pee wo di, -trilii -e 'ka vɪ 'nan: <Bali -le -fɛa 'e 'kɔn min nɛn e -taa Minsan 'tɔ da bɛ -a man.> »

24

Zozi Bali -pan 'kɔn 'wɪ wɪ 'vɪ
(Mk 13.1-2; Lk 21.5-6)

¹ "Bɛ -sru Zozi 'bɔla Bali -pan 'kuin, en e -kudɪ 'sia. -A -nan nɛn -a -srunɔn pli "man, en o 'nan -yre 'nan: «"I 'yɪɔ, Bali -pan 'kɔn a -mien!» ² En Zozi "e 'nan -wɪɛ 'nan: «-A pɛɛnɔn 'labɛ 'ka -nanjen! Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tigɪ 'a 'nan, 'kɔn 'labɛ e -wia. -A -kɔle pɛɛnɔn fuimlan "man, -a -tɔ 'ka 'fo 'e bɔɛzan -tɔ da di.»

'Wɪ yɪdɪ -dandan bɔa minnɔn man 'vaa -e 'trɛda -nyan tɔ 'e bɔ
(Mk 13.3-13; Lk 21.7-19)

³ Zɪ Zozi 'bɔla Olivie pɔn da bɛ, e -nyran, en -a -srunɔn -a laabu -yrɔ 'nan: «'Wɪ nɛn i "sia -a vɪnan 'gɔvɛ, tɔ "cɛn "man nɛn e dra? En "nyian -mɛ "wɪ 'bɛ dra 'vaa -e 'kɔ -tɔ 'nan 'i 'ta tɔ 'bɔ? En -mɛ "wɪ 'bɛ dra 'vaa -e 'kɔ -tɔ 'nan 'trɛ 'nyan tɔ 'bɔ?»

⁴ En Zozi "e 'nan -wɪɛ 'nan: «'Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! Te min -tɔ 'e 'ka see "paa -e 'ka 'si -si tigɪ da di! ⁵ Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, min "kaga -taa "tale 'an 'tɔ da. Waa ve 'o 'fli man 'nan, min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -nyren 'waa, -e min "kaga 'o -sɔɔnla o -sru. ⁶ Ka -kuli -tan wɪnɔn maan, en ka 'fla -kɔɔbli -kɔɔbli da -kuli wɪnɔn maan. Te 'o 'ka 'cɛn nyen -a di! Kɔɔ 'wɪnɔn zɪɛ -wɛɛ dra 'e 'flin, 'pian 'trɛda -nyan tɔ "cɛɛ di. ⁷ 'Lɛglɔn 'tɔ -ji 'nɔn -taa 'wunlɛa 'lɛglɔn 'tɔ -ji 'nɔn man, en mingɔnɔnɛn trɛ -tɔ -taa 'wunlɛa mingɔnɔn trɛ -tɔ man. Dra minnɔn -tɛɛman fɛ "kaga "nan, en 'trɛ 'nyɔɔnman fɛ "kaga "nan. ⁸ -A pɛɛnɔn zɪɛ e ya "le 'nan 'nɛn 'yadɪ -le ci -yaa pou sianan "wɛnɛn 'zɔ.

⁹ Tɔ zɪɛ -a man nɛn minnɔn 'ka "kuundi "siala, te o 'tɛ "paa 'ka da, en te o 'ka -tɛɛman. 'Lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn "naan 'ka man, ka dre 'an -srunɔn 'a -le "wɛan. ¹⁰ En "nyian min "kaga "sia 'an -sru. 'O cin man wɪɛ -fɔa, te o "naan 'o cin man. ¹¹ Minnɔn nɛn o 'wlu wɪ "sia -e 'o vɪ, te waa ve 'nan o ya Bali 'lewei vɪnɔn 'a bɛ, o bɔala 'trɛda "kaga. En o min "kaga see "paaman. ¹² 'Wɪ 'wɪdɪ "dreɪdɪ faa "da 'trɛda -le "wɛan, min "kaga "le min yɪdɪ

"yi 'e 'le -tɔa. ¹³ 'Pian min nen e -tɔ 'plɛble -trilii, en e 'bɔ -a 'le 'srannan "bɛ, e "sia 'wɪ 'ji. ¹⁴ Bali -le mingɔnnɛn -bludɪ min da bɛ, 'wɪ 'nɔnnɔn nen. En 'wɪ zɪɛ minnɔn -a fuimlan "man 'trɛda 'nɔn pɛɛnɔn 'va, -e 'lɛglɔn 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'o man. "Bɛ -sru 'vaa -e 'trɛda -nyan tɔ 'e bɔ.»

Tɔ nen 'wɪ yɪdɪ "mlianla "da "bɛ, Zozi -a 'wɪ 'vɪ

(Mk 13.14-23; Lk 21.20-24; 17.23-24)

¹⁵ «Bali 'lewei vɪzan Daniɛl -a 'vɪ 'nan, 'wɪ 'wɪdɪ "nɔnnɔn -taa "drɛle Bali -le 'kuin. Min nen e 'fluba 'gʊɛ -a ta ve bɛ 'e 'ci man 'kpa! Tɔ nen 'wɪ zɪɛ kaa -nan 'yɪ Bali -pan 'kuin bɛ, ¹⁶ minnɔn nen o ci Zude 'lɛglɔn 'ji bɛ, 'o flan 'bli, 'o 'kɔ pɔnnun yei! ¹⁷ En -te min a bei "bɛ, te 'e -wɪa 'yee 'kuin -e 'e 'kɔ fɛ -tɔ 'sia dɪ! ¹⁸ En -te min a fei bɛ, te 'e li 'e da 'fla -e 'e 'kɔ 'yee -tralɛ 'si 'yee 'kuin dɪ! ¹⁹ Lumɔnnun nen o -pɔn ci 'o man tɔ zɪɛ -a man bɛ, 'lee lumɔnnun nen 'nen 'nyɔn -mlian -wɔ tɔ zɪɛ -a man bɛ, -wee yra yɪdɪ "mlianla "da. ²⁰ -Yee "wɛan 'ka Bali trɔ 'ba 'nan, te 'wɪ zɪɛ 'e 'tria laa 'fɛn tɔ -man dɪ, en te 'e 'tria 'cee 'flinla "yi da dɪ! ²¹ Kɔɔ 'wɪ yɪdɪ -kɔan -dan 'kpa tɔ zɪɛ -a man. Zɪ Bali 'trɛ drɛ 'li -e 'e bɔ cɛɛgʊ yi -a bɛ, -a sɔman 'wɪ yɪdɪ 'ka tian drɛle dɪ. En 'wɪ yɪdɪ zɪɛ -a pee 'ka 'dra "nyian 'li 'trɛda "fo "dɪ. ²² Yinun nen 'wɪnɔn zɪɛ o dra "da "bɛ, Bali -a -mie cɛɛn "da. -Te ya'a 'wɪ zɪɛ -a drɛle dɪɛ, "te min -tɔ -wɪlo 'ka -taa bɔlɛa "va "dɪ. 'Pian minnɔn nen e o 'si "va 'yee vɛ -a bɛ, -wee "wɛan e yinun -mie cɛɛn "da.

²³ -Te min -tɔ -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi a 'gʊ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, Crizi a -mien bɛ, te 'ka yi -tera "da "fo "dɪ! ²⁴ Kɔɔ minnɔn nen o 'wɪlo -sɛan 'nan 'wɛɛ ci Crizi -a bɛ, o -taa "kɔnle 'trɛda. En minnɔn nen o 'wɪlo wɪnɔn ve, te waa ve 'nan Bali 'lewei vɪnɔn nen waa bɛ, o -taa "kɔnle "nyian. O -taa 'lɛbɔ "fɔ wɪ -dandan 'lee -cɛ -srɔn "wɪ -dandan drɛle. Waa dra 'nan -te 'o 'pɛ 'sɔ 'a bɛ -e 'o minnɔn nen Bali o 'si "va 'yee vɛ -a bɛ, o 'si -si tɪglɪ da. ²⁵ 'Wɪnɔn zɪɛ maan -cin -trɔa 'ka 'ji 'nan, te 'ka yɪɛ a 'ka 'fli -va.

²⁶ -Yee "wɛan -te min -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, Crizi a "bui "da bɛ, te 'ka 'kɔ -nan dɪ. En -te waa 'vɪ 'cɛɛ 'nan, e ya 'kɔn 'tɔ -ji bɛ, te 'ka yi -tera "da "dɪ. ²⁷ Kɔɔ tɔ nen 'an 'bɔ Blamin -pɪ 'an -taa "man "bɛ, e dra "le laa -paan 'zɔ. Laa -paan, 'e 'wlei -wlei -fɔa, e "sia yɪdɛ wɪuan "nan 'zia, -e 'e 'kɔ yɪdɛ 'fɔ -nan "va 'zia. 'Trɛda 'nɔn pɛɛnɔn -a -nan ye. ²⁸ -Kaa -tɔa 'wein 'nan fɛnan nen -wi -kadɪ ci 'e pladɪ bɛ, -a ta lou "nen -wi pɛa "bli "lomannun 'o 'ble.»

Blamin -pɪ -tadɪ da wɪ

(Mk 13.24-27; Lk 21.25-28)

²⁹ «-Te 'wɪ yɪdɪ -dan zɪɛ, e cɛɛn -nyandɪ man bɛ, 'nun tɔɔn yɪdɛ yra klun -tɔala, mɛn 'bidɪ 'e 'le -tɔa, mɛn crɛnnun "sia laji, o -tɛɛmlan "tra, en laji fɛnɔn pɛɛnɔn nen 'plɛble a -wɔ "bɛ, o "sia 'o 'kɪlɪ -ji.

³⁰ Tɔɔn minnɔn pɛɛnɔn -a -kɔnnɛn ye laji 'nan 'an 'bɔ Blamin -pɪ -tadɪ 'bɔ "mɛn. "Bɛ -sru 'trɛda 'nɔn pɛɛnɔn 'an 'bɔ Blamin -pɪ ye -tanɔn "lɔlu -kɔɛi "da laji, -e 'o 'wɪwɔdɪ 'sia. 'Plɛble -dan -kɔan 'an 'lɔ, en 'tɔ -dan -kɔan 'an 'lɔ. ³¹ Bali -le 'bei -dan "we, -e 'an 'bɔ Blamin -pɪ, 'an 'mɛn 'pasianɔn nen laji bɛ o 'pa 'sia 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan. Minnɔn pɛɛnɔn nen an o 'si "va 'mɛn vɛ -a bɛ, 'mɛn 'pasianɔn o cin ye. Fɛ -tɔ -nan 'ka 'fɔ 'trɛda, te wa'a min 'silɛ 'bɛ 'nan dɪ.»

'Ka 'man 'e 'kɔn 'e wɪwɔdɪ tɔ pɛɛnɔn man Blamin -pɪ -tadɪ -le "wɛan

(Mk 13.28-33; Lk 21.29-33)

³² «'Wɪ nen e dra fijie yiba "le bɛ, 'e drɛ 'cee 'wɪ -kɔɔn "manvɛ -a! -Te -a 'la nrɪndɪ 'sia "da "bɛ, kaa -tɔa 'nan 'munmun tɔ a -tanɔn bɔdɪ -a -kɔgɔ. ³³ -A -tɔwɪli "nen "nyian, 'an 'bɔ Blamin -pɪ -tadɪ -le vɛ -a. -Te ka 'wɪnɔn nen maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, -a 'yɪ drɛnan bɛ, 'ka -tɔ 'nan 'an 'tadɪ a bɔnan 'kɔgɔ! ³⁴ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'ka -naagɔnɔn 'gʊɛ, ka'a 'cɛan -kaadɪ man 'vaa, -e 'wɪnɔn zɪɛ 'o drɛ dɪ. ³⁵ Labli 'lee 'trɛ 'nyan tɔ a, 'pian 'an wei -fɔ -nan 'li 'trilii.

³⁶ Tɔ nen an -taa "man "bɛ, blamin -tɔ 'ka -a tɔa "fo "dɪ. En Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ, wa'a tɔa "fo "dɪ, en 'an 'bɔ Blamin -pɪ ma'an tɔa "fo "dɪ, 'pian 'an "tɪ 'bɛ -tɔa 'e 'tɔwɪli.

³⁷ Tɔ nen 'an 'bɔ Blamin -pɪ -taa "bɛ, 'wɪnɔn dra "le zɪ e drɛ Noe tɔ va bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ³⁸ Kɔɔ Noe tɔ va 'li te laa -dan 'ka tian 'fɛnlɛ 'trɛda dɪɛ, minnɔn fɛ bli, o -wɛn mɛn, o li 'pa,

o -kønnnen 'pa. Waa dre zie -trilii en Noe wla -klu -dan -ji, te waa dra tian. ³⁹ 'Wɪ 'tu -cin 'ka o ji di. O -fu -a dredɪ man zie -trilii en laa -dan o -nan -nyan "fo. 'Wɪ 'tuwli zie -yee dra 'an 'bɔ Blamin -pɪ -ta tu -man. ⁴⁰ Tu zie -a man be, min "fli -kɔan "fei, 'mɛn 'pasianɔn nen laji be waa -tu "siala -e 'o -tu 'tuɪ. ⁴¹ En "nyian be, lumɔn "fli -kɔan 'saa 'sɔnnan, 'mɛn 'pasianɔn nen laji be waa -tu "siala -e 'o -tu 'tuɪ.

⁴² -Yee "wean 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wuɔdi tu pɛɛnɔn man! Kɔɔ yi nen 'ka 'san -taa "da "be, ka'a tɔa di. ⁴³ 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gʊɛ -a da! Tu nen crinzan -taa "min crin wɔɛ -pei -man be, "te 'kɔn san -a -tɔa "be, "te -a yie 'fo "man "trilii, en ya'a 'we "man -e crinzan 'e -yee fɛnɔn "koola di. ⁴⁴ 'Kɔn san 'ka crinzan -ta tu tɔa di. -A -tuwli "nen "nyian 'cee ve -a, Blamin -pɪ -le -tadi bɔa 'ka man kligli, -yee "wean 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wuɔdi tu pɛɛnɔn man!»

Min man -kɔan 'e wuɔdi 'kɔ?
(Lk 12.42-46)

⁴⁵ «Min 'suzan "cɛn 'be 'ta wɔla 'e 'san wei da 'wɪ 'tɔdi -a? Min 'suzan nen -a tazan 'yee 'kɔn 'pɛba 'wɔ -yrɔ, en yaa 'vɪ -yre 'nan, 'e -blifɛ -nɔn min 'sunɔn -mienun lɛ 'e tu -man be, -nyren. ⁴⁶ Min 'suzan zie -te -a tazan 'bɔ "man 'wɪ zie -a drenan be -yee ve a "yi. ⁴⁷ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔglɪ 'a 'nan, -a tazan -a -tɔa 'e yifɛ pɛɛnɔn da.

⁴⁸ 'Pian -te min 'suzan -wɪdi "nen be, zi 'e 'ci "nrɔnman 'gʊ. Yaa ve 'nan: <'An 'tazan a 'mɔnnan.> ⁴⁹ Tɔɔn -e 'e 'te 'padi 'sia minnɔn nen 'e yie -tɔa "o va be o da, te e ya 'e 'fɔdi -wen -tɛnɔn -sru, o fɛnɔn -ble waa, te o -wen -mlian "waa. ⁵⁰ Tɔɔn yi nen -a -cin 'ka "ji 'nan 'e 'tazan -taa "diɛ, -e 'be bɔla kligli, ⁵¹ -e -a tazan 'e "nen "jɛɛnla 'ji -wɪdi. E 'wɪ "nen -kɔɔnman -yre "le zi o 'wɪ "nen -kɔɔnman minnɔn nen o 'wɪ dra min yie lɛ be -wɛ "be, -yee 'wɪ 'zɔ fɛnan nen -wuɔdi 'lee 'shɛ da -blɪdi ci be -a -nan.»

25

Nɔnbɛ "fu man -kønnnen

¹ En Zozi -kønnnen pee -fɔ "nyian -wɛ. E 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdi min da be, -nyren 'gʊ. E ya "le nɔnbɛ "fu 'be 'wee -kannɛnnun 'sia, en o -ku lumɔn -tu nen e "ta -kønnnen "paa be -yee 'kuin. Min nen e "ta li "paa be waa -pendɪ 'sia, kɔɔ -wɛɛ -ko o 'pale -sia 'o 'lɔ le 'wee -kannɛnnun -a. ² Nɔnbɛnɔn zie -a 'soolu a "va "be -blɔnɔn nen waa, en -a 'soolu a "va "be 'wɪ 'tɔnɔn nen waa. ³ -A 'soolu nen -blɔnɔn 'a be, o 'wee -kannɛnnun 'sia, 'pian wa'a 'kunɛ -a 'yi man di. ⁴ En -a 'soolu nen 'wɪ 'tɔnɔn 'a be o 'wee -kannɛnnun 'sia, en o 'kun -a 'yi -mie man.

⁵ Min nen e "ta li "paa be, zi e ya 'mɔnnan be, en yi -fɔla nɔnbɛnɔn zie o da.

⁶ Zi bada -tɔ be, en minnɔn pladi 'sia. O pla 'nan: <Min nen e "ta li "paa be, e ya -tanɔn. 'Ka 'ku -a 'si 'sia.>

⁷ -A -nan nen nɔnbɛnɔn zie o wluan lou, en o 'wee -kannɛnnun dre 'kpa. ⁸ Nɔnbɛnɔn 'soolu nen -blɔnɔn 'a be, waa 'vɪ 'o "luɛnɔn lɛ 'nan: <'Ka "kue 'cee -kannɛn 'yi 'nɔn, kɔɔ 'kue -kannɛnnun "ta "driman!>

⁹ 'Pian nɔnbɛnɔn nen 'wɪ 'tɔnɔn 'a be, o 'nan -wɛ 'nan: <-Cɛjɛ, ku'a 'we "man "di. Ya'a 'bɔa 'kue ve 'lee 'cee ve -a di. 'Ka 'ku 'cee ve 'lɔ -kannɛn 'yi -tanzan -va!>

¹⁰ En nɔnbɛnɔn zie o -ku -a 'lɔɛ. Tu zie -a wlu nen min nen e "ta li "paa be e 'bɔla. En nɔnbɛnɔn 'soolu nen o man ci 'e wuɔdi be, o -ku li 'pa "fɛdi da. -A -nan nen minnɔn 'kɔn 'lɛ 'wɔ o da.

¹¹ "Be -sru en nɔnbɛnɔn nen -blɔnɔn 'a be, o -ta. O 'kɔn -tɛ, te o -paanman 'nan: <'Ku 'san, 'ku 'san, 'i yra 'si, 'i 'kɔn 'lɛ 'su 'kʊɛ!>

¹² 'Pian li 'pazan zie ya'a 'wɛɛ "man "di. E 'nan -wɛ 'nan: <Ma'an 'ka 'tɔa di.> »

¹³ En Zozi -a 'le 'sran -wɛ 'nan: <'Wɪ zie -a bɔdi 'ka man -le "wean be, 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wuɔdi tu pɛɛnɔn man, kɔɔ tu nen an -taa "man "be, ka'a tɔa di.>

Zozi -kønnnen pee -fɔ minnɔn nen 'o man ci 'o wuɔdi be o man
(Lk 19.12-17)

¹⁴ «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdi min da be, -nyren 'gʊ. E ya "le min -tu 'be "ta -ko 'ta wɔnan. Min zie 'e 'sunɔn laabu, en 'e yifɛ pɛɛnɔn -pɛba 'wɔ -wɔ. ¹⁵ E -siga 'wɛ 'soolu

'nɔn -a -tu lɛ, ɛn yaa -nɔn -a -tu lɛ "nyian 'wɛ "fli, ɛn yaa -nɔn -a yaagazan lɛ 'wɛ 'tu. Zɪ min -tu -kɔlaman 'e 'pɛ man liladɪ -a bɛ, -a da nɛn yaa -nɔn -wɛ. ɛn e -ku.

¹⁶ 'Nun tɔɔn min nɛn e -siga 'wɛ 'soolu 'yɪ bɛ, 'e 'pɛ man lila -siga zɪɛ -a, ɛn -a man 'pa "nyian -siga 'wɛ 'soolu. ¹⁷ Min nɛn e -siga 'wɛ "fli 'yɪ bɛ, 'wɪ 'tuwli zɪɛ -a 'bɔ nɛn "e drɛ. -Yee vɛ man 'pa -siga 'wɛ "fli. ¹⁸ Min nɛn e -siga 'wɛ -tuwli 'yɪ bɛ, e -klu cɛɛn, ɛn yaa yɔɔ "ji.

¹⁹ -A -nan 'mɔn 'trilii, ɛn o tazan zɪɛ e -ta. -A -nan nɛn 'e 'sunɔn zɪɛ o laabu 'nan -e 'o 'nyranman nɛn waa 'pa bɛ -a -sru "vɪ 'yrɛ. ²⁰ Min nɛn e -siga 'wɛ 'soolu 'yɪ bɛ, e -ta 'e 'lɔ le -siga 'wɛ 'soolu -a "nyian. ɛn e 'nan 'e 'san lɛ 'nan: <'An 'san, -siga 'wɛ 'soolu nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, maan drɛ ɛn -a man 'pa "nyian -siga 'wɛ 'soolu. -Nyɛn 'gʊ.>

²¹ -A -nan nɛn -a tazan "e 'nan -yrɛ 'nan: <ɪ muo, yia drɛ 'kpa. I ya 'an 'suzan 'kpa -a. Fɛ "wɛnnɛn nɛn maan -pɛba 'wʊ 'i 'lɔ 'gʊɛ, i 'wɪ 'yɪ drɛ 'a. -Yee "wɛan an fɛ -dan -pɛba wɔ 'i 'lɔ. 'I 'ta -e 'ku 'ci 'e "nran 'e cin va.>

²² Min nɛn e -siga 'wɛ "fli 'yɪ bɛ, e -ta ɛn e 'nan 'e 'san lɛ 'nan: <'An 'san, -siga 'wɛ "fli "nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, maan drɛ ɛn -a man 'pa "nyian -siga 'wɛ "fli. -Nyɛn 'gʊ.>

²³ -A -nan nɛn -a tazan "e 'nan -yrɛ 'nan: <ɪ muo, yia drɛ 'kpa. I ya 'an 'suzan 'kpa -a. Fɛ "wɛnnɛn nɛn maan -pɛba 'wʊ 'i 'lɔ 'gʊɛ, i 'wɪ 'yɪ drɛ 'a. -Yee "wɛan an fɛ -dan -pɛba wɔ 'i 'lɔ. 'I 'ta -e 'ku 'ci 'e "nran 'e cin va.>

²⁴ "Bɛ -sru min nɛn e -siga 'wɛ -tu 'yɪ bɛ, e -ta ɛn e 'nan 'e 'san lɛ 'nan: <'An 'san, maan -tɔa 'nan, i ya min nɛn -yee 'wɪ a 'tɔndɔn bɛ -a. -Te min 'yie 'nyranman 'pa bɛ, -a ta -trɔn pɛɛnɔn nɛn yaa ye bɛ, yia "sia -yrɔ. ²⁵ "Klan -fʊ 'an 'ji 'nan te 'yie -siga 'e 'san 'an 'lɔ dɪ, -yee "wɛan an -ku -a yɔɔlɛ 'trɛ 'ji. -Nyɛn 'gʊ, 'i 'si.>

²⁶ ɛn -a tazan zɪɛ e 'nan -yrɛ 'nan: <ɪ ya 'an 'suzan -wlidɪ "a, ɛn kɔanzan nɛn yia. -Te -a -cin a 'i 'ji 'nan, min 'mɛn 'nyranman "paa, maan ta -trɔn pɛɛnɔn "sia -a san lɔ bɛ, ²⁷ -mɛ "le "wɛan nɛn yɪ'a -kulɛ 'mɛn -siga 'palea fɛnan nɛn -a man "paa bɛ -a -nan dɪ? Yia dra paan zɪɛ, -te an -ta bɛ, -e 'an 'ku 'mɛn -siga 'si 'o 'vale 'e 'man 'pa 'a.

²⁸ 'Ka -siga 'labe -a 'si -yrɔ, -e 'ka -nɔn min nɛn -siga -fu a -yrɔ "bɛ -yrɛ! ²⁹ Kɔɔ min nɛn fɛ a -yrɔ "kaga "bɛ -a lɛ nɛn waa -nɔn, -e -yee vɛ 'e 'pa "da. 'Pian min nɛn fɛ 'ka -yrɔ "kaga "dɛ, -a "tiɛnnɛn nɛn -yrɔ "bɛ, waa "sia. ³⁰ 'An 'suzan 'gʊɛ, -a -pɛ 'ka 'fɔala 'e man dɪ, 'ka 'ta -a tuw klun va bei, fɛnan nɛn -wuɔdɪ 'lee 'shɛ da -blidɪ cɪ bɛ -a -nan.> »

Blamin -pɪ 'tredanɔn 'le tin "baa tu -fɔla "da "ji

³¹ «Tu nɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ an -taa 'ku 'vale 'mɛn 'pasianɔn nɛn laji bɛ waa bɛ, an -taa 'mɛn 'tɛ 'san da, -e 'an -nyran 'mɛn mingɔnnɛn pɛin -da. ³² 'Leglɔn pɛɛnɔn 'jinɔn 'o cin ye 'an 'lɛ, -e 'an o 'cɛn 'e cin man "fli. Maan dra "le zɪ 'bla -sru "pinzan 'yee 'blanun 'lee 'yee bonun "cɛan 'e cin man bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ³³ E 'blanun -sɛan 'e 'pɛ 'yɪ "da, -e 'e bonun -sɛn 'e 'pɛ bu da.

³⁴ Tɔɔn 'an 'bɔ mingɔnnɛn maan ve 'an 'pɛ 'yɪ "danɔn lɛ 'nan: <Kaa 'gʊɛ, 'an "tɪ -fɛa 'vɪ 'ka man! 'Ka 'ta! Mingɔnnɛn trɛ nɛn 'an "tɪ -a man drɛ 'trɛda pou sianan "bɛ, e drɛ 'cɛe vɛ -a. 'Ka 'si! ³⁵ Fɛ -le "wɛan nɛn maan -nɔn 'cɛɛ bɛ, te dra 'an -tɛa "bɛ, ka fɛ -nɔn 'mɛn. ɛn te 'yɪ dra 'an -tɛa "bɛ, ka 'yɪ 'nɔn 'mɛn, ɛn te an 'lʊ 'ka 'va 'pɛn -a bɛ, kaan 'kun 'ka 'pɛ "fli "a. ³⁶ ɛn te sɔ 'ka 'an da dɛ, ka sɔ 'wʊ 'an man, ɛn te 'an 'man "yaaman bɛ, 'ka yɪɛ 'tɔ 'an 'va. ɛn te an ya -pʊ 'kuin bɛ, ka 'lʊ 'an 'nanjenlɛ.>

³⁷ Tɔɔn -e min tɪglunun zɪɛ 'o laabu 'an 'lɔ 'nan: <Minsan, tu "cɛn "man nɛn kʊi 'yɪ te dra 'i -tɛa ɛn ku fɛ -nɔn 'yɪɛ? ɛn tu "cɛn "man nɛn kʊi 'yɪ te 'yɪ dra 'i -tɛa ɛn ku 'yɪ 'nɔn 'yɪɛ? ³⁸ Tu "cɛn "man nɛn i 'lʊ 'ku 'va 'pɛn -a, ɛn kʊi 'kun 'ku 'pɛ "fli "a? Tu "cɛn "man nɛn i ya 'i plʊdɪ, ɛn ku sɔ 'wʊ 'i da? ³⁹ Tu "cɛn "man nɛn kʊi 'yɪ te 'i 'man "yaaman, ɛn 'ku yɪɛ 'tɔ 'i 'va? Tu "cɛn "man nɛn kʊi 'yɪ te i ya -pʊ 'kuin ɛn ku 'lʊ 'i 'nanjenlɛ?>

⁴⁰ Tɔɔn 'an 'bɔ mingɔnnɛn, maan ve -wɛ 'nan: <Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, tu nɛn ka ya 'wunun zɪɛ -a drɛnan 'an "buunun 'gʊɛ o va min "wɛnnɛn 'tu lɛ bɛ, te 'an lɛ nɛn ka cɪ -a drɛnan.>

⁴¹ "Bɛ -sru maan ve minnɛn nɛn 'an 'pɛ bu da bɛ -wɛ 'nan: <'Ka -pli 'ka -sru "kɔɔbli! Bali wei a 'e pladɪ 'ka man. 'Ka 'ku 'tɛ nɛn ya'a 'driman dɛ, -a va. Bali -a man drɛ Satan

'lee 'yee 'pasianon 'le ve -a. ⁴² Fe -le "wean nen an 'wi zie -a 'vi be, te dra 'an -tea "be, ka'a fe -nonle 'men di. En te 'yi dra 'an -tea "be, ka'a 'yi 'nonle 'men di. ⁴³ En te an 'lv 'ka 'va 'pen -a be, ka'an 'kunle 'ka 'pe "fli "a di. En te so 'ka 'an da die, ka'a so wole 'an man di. En te 'an 'man "yaaman be, ka'a yie -tole 'an 'va di. En te an ya -pu 'kuin be, ka'a 'lule 'an 'nanjenle di.»

⁴⁴ Toon -e "o laabu 'an 'lo "nyian 'nan: «Minsan, tu "cen "man nen kui 'yi te dra 'i -tea? En tu "cen "man nen kui 'yi te 'yi dra 'i -tea? En tu "cen "man nen i 'lv 'ku 'va 'pen -a? En tu "cen "man nen i ya 'i plvdi? En tu "cen "man nen kui 'yi te 'i 'man "yaaman? En tu "cen "man nen kui 'yi te i ya -pu 'kuin? En tu "cen "man nen ku'a 'pale 'i 'va di?»

⁴⁵ Toon -e 'an vi -wle 'nan: «Maan ve 'cee 'wi tigli 'a 'nan, tu nen ka 'ka 'winun zie -a drenan 'an "bunun 'gve o va min "wennen 'tu le die, te 'an 'bo le nen ka 'ka -a drenan di.»

⁴⁶ Minnun zie, wee -ko yra yidi nen -a 'leda "ka "die -a va. 'Pian minnun nen o ci min tiglunun -a be, 'belidi nen ya'a 'nyaan die, e ya -wee ve -a.»

26

Zuif 'non 'tanon 'o 'ci 'pa 'nan 'o Zozi 'te

(Mk 14.1-2; Lk 22.1-2; Zan 11.45-53)

¹ Zi Zozi cee 'wi peenon zie -a vidi man be, en yaa 'vi 'e -srunon le 'nan: ² «Kaa -toa 'nan, e -fu yi -tu -a "fli -e -kaa tranun -le 'sidi nonba -ji "fedi dredi 'e bo. Yi zie -a da nen 'an 'bo Blamin -pi waan -non "minnun le, -e 'waan 'te 'an -peindi -a yiba "plan da.»

³ Tu zie -a wlu be te Bali -pannon 'tanon 'lee min cejenun a 'o cin yunan Bali -pannon 'tazan nen waa laabo Kaifa be -yee -klon -ji. ⁴ -A -nan nen waa 'pla "da 'nan 'o Zozi 'kun ci 'cen 'a -e 'o -te. ⁵ 'Pian waa 'vi 'o cin yei 'nan: «Te -kaa dre "fedi yi da di! "Togo minnun 'o -nan yi -e 'o 'wluan -kaa man.»

Lumon -tu 'wi "yi dre Zozi le

(Mk 14.3-9; Zan 12.1-8)

⁶ Zozi a 'fla nen waa laabo Betani be -a da. E ya Simon nen -kogobe a "nen "man "be -yee 'kuin. ⁷ O ya fenun -blunan, -a -nan nen lumon -tu pli Zozi man 'e 'lo le -laziglo nen -a 'fle a 'pleble 'kpa be -a -ponen 'tu -a. En yaa -sendi 'sia Zozi 'win -ji.

⁸ Zi -a -srunon 'wi zie -a -nan 'yi be, -a 'wi 'nan o man, en o 'nan: «-Me "le "wean nen e -laziglo 'kpa be -a sre 'e "tun? ⁹ -Laziglo 'labe yaa -taan paan 'fle 'pleble 'a, -e 'e man "lala -pli 'yale -tenon man.»

¹⁰ Zozi 'wi zie -a 'man, en e 'nan -wle 'nan: «-Me "le "wean nen ka 'wi -toa li 'gve -a man? E 'wi "yi dre 'men. ¹¹ 'Yale -tenon a 'ka 'va tu peenon man, 'pian "an 'ka 'wo 'ka 'va tu peenon man di. ¹² -Laziglo nen yaa -sen 'an da 'gve, 'an 'man nen yaa dre 'nan -e 'waan wu -a. ¹³ Maan ve 'cee 'wi tigli 'a 'nan, fenan peenon nen minnun Bali -le 'wi 'nonnon ve 'treda be, 'wi nen li 'gve yaa dre be, waa -nan 'sinan "paa, en -yee -maan 'lwo -e li 'bo 'cin 'e 'fola minnun ji.»

Zudazi 'e pei -fo Zuif 'non 'tanon 'va

(Mk 14.10-11; Lk 22.3-6)

¹⁴ "Be -sru en Zozi -srunon 'fuda "fli 'va min -tu nen waa laabo Zudazi Karioti be, e -ku Bali -pannon 'tanon 'va, ¹⁵ en e 'nan -wle 'nan: «-Te an Zozi 'non 'cee be, -me "nen kaa -non 'men?» -A -nan nen o 'lein 'wle -fuba yaaga 'non -yre. ¹⁶ Yi zie -a da nen Zudazi -a man -weedi 'sia 'nan, tu "yi 'e 'pla -e 'e Zozi 'non Zuif 'non 'tanon 'bo le.

Zozi 'lee 'e -srunon Zuif 'non 'le 'si nonba -ji "fedi bli

(Mk 14.12-26; Lk 22.7-23)

¹⁷ 'Kpon nen 'mannyan 'ka "va "die, Zuif 'non -a "fedi -ble 'fle 'tu. Zi 'fle zie e 'bo be, -a yi tede da nen Zozi -srunon -ta -a laabule -yru 'nan: «Nyin zia nen i ya "vale 'ku 'ku -kaa tranun 'sidi nonba -ji "fedi be -cee ve man dre?»

¹⁸ En Zozi min -tu 'to 'vi -wle 'nan 'o 'ku "va. Yaa 'vi -wle 'nan: «'Ka 'ku Zeruzalem, -e 'ka vi -yre 'nan: «Bali -le 'wi "paazan "e 'nan, 'ku vi 'yie 'nan, 'yee tu 'bo 'kogo. 'Yie 'kuin

nen 'e -kaa tranun 'sidi nɔanba -ji "fedi -ble 'o 'vale 'e -srunɔn 'a.» ¹⁹ 'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ -wɛ "bɛ -a -srunɔn -a drɛla "da, ɛn o "fedi zɪɛ -a man drɛ.

²⁰ Zɪ funninmlan 'pla bɛ, ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn 'fuda "fli "nyran fɛnun -sru. ²¹ O ya fɛnun -blunan ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɣɪ 'a 'nan, min -tɔ a 'ka yei 'gɔ, -yɛɛ 'an -nɔan "minnun ɛ.»

²² 'Wɪ zɪɛ e o ta drɛ 'trɔdrɔ "fo, ɛn waa laabɔdɪ 'sia -yrɔ "tɔdɔ 'nan: «Minsan, 'an 'bɔ nen?»

²³ ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Min nen 'ku 'vale -a 'ku 'pɛ wla 'pɔ -tɔwli 'ji 'gɔɛ, -a san 'bɛ 'an -nɔan "minnun ɛ. ²⁴ 'Wɪ 'kpa nen, 'an 'bɔ Blamin -pɪ an -kaa, zɪ waa crɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji zɪɛ. 'Pian min nen yaan 'bɔ Blamin -pɪ -nɔan "minnun ɛ bɛ, 'wɪ -taa "bɔɛ -a san man. E ya paan -a san -le 'wɪ "yi "a -e 'o vɪɛ o -ya dɪ.»

²⁵ -A -nan nen Zudazi nen e "ta -daa -a -nɔnɛ Zuif 'nɔn 'tanɔn ɛ bɛ, yaa 'si "va. Yaa laabo -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'an 'bɔ nen?»

ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «'Yɪɛ 'bɛ 'vɪ 'i 'bɔ 'a.»

²⁶ O -fɔ fɛnun zɪɛ -a -blunan, ɛn Zozi 'kpɔun 'si, e Bali muo "fɔ, yaa "nen jɛɛn, ɛn yaa -nɔn 'e -srunɔn ɛ. E 'nan -wɛ 'nan: «'Ka 'si, 'ka -bli! -Nyɛn 'gɔɛ, 'an 'kɔɛ nen.»

²⁷ "Bɛ -sru e 'kulenɛn nen rɛzɛn -wɛn cɪ -ji bɛ -a 'si, e Bali muo "fɔ, ɛn yaa -nɔn 'e -srunɔn ɛ. E 'nan -wɛ 'nan: «'Ka mlin 'ka pɛɛnɔn! ²⁸ -Nyɛn 'gɔɛ, 'an nyɛn nen. -A 'bɔ nen Bali "ta -a "sia -e 'e blamin 'lee 'e 'bɔ yei "sɛn 'e cin va. E "ta -scanla 'nan -e Bali 'e min "kaga "le 'wɪ 'wɪdɪ 'fui. ²⁹ Maan ve 'cɛɛ 'nan, ma'an "nyian rɛzɛn -wɛn 'mlian dɪ, -trilii -e yi nen -kaa pee -mlian 'e cin va 'an "tɪ "le mingɔnnɛn trɛda bɛ 'e bɔ.»

³⁰ Zɪ o cɛɛn fɛnun -blɪdɪ man bɛ, o Bali 'tɔ bɔ "dre "fɔ. "Bɛ -sru ɛn o -ku Olivie pɔn da.

Zozi -a 'vɪ 'nan Pieri "sia 'e -sru

(Mk 14.26-31; Lk 22.31-34)

³¹ Tɔɔn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Cɛɛgɔ -pei 'gɔɛ -a man bɛ, 'ka pɛɛnɔn 'ci -taa "srɛɛ, -e 'ka 'si 'an -sru. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan,
e 'bla -sru "pinzan -tɛa
-e 'blanun 'o fuila "man.»

³² 'Pian "bɛ -sru, -te an wluan 'kanɔn 'va bɛ, an -tɔala 'ka 'le Galile 'lɛɣlɔn 'ji.»

³³ ɛn Pieri "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Te 'yie "wɛan min pɛɛnɔn 'ci srɛman -e 'o 'si 'i -sru "bɛ, 'an 'tɔwli 'gɔɛ, ma'an 'sia 'i -sru 'li "fo "dɪ.»

³⁴ -A -nan nen Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Maan ve 'yie 'wɪ tɪɣɪ 'a 'nan, -pei 'bɔ 'gɔɛ -a man bɛ, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an 'tɔa dɪ, 'vaa -e manɛn tɛdɛ 'e 'wɪ.»

³⁵ ɛn Pieri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te e ya 'nan kɔɛ -kaa 'ku 'vale 'yia oo, ma'an dra zɪɛ "fo "dɪ.» ɛn -a -srunɔn pɛɛnɔn "o 'wɪ 'tɔwli zɪɛ -a 'vɪ "nyian.

Zozi 'ku Bali trɔ 'balɛ Zezamani

(Mk 14.32-42; Lk 22.39-46)

³⁶ "Bɛ -sru Zozi 'lee 'e -srunɔn 'ku fei nen waa laabo Zezamani bɛ -a da. ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «'Ka 'nyran 'gɔ! An "ta 'sia 'ka "srɔn -e 'an Bali trɔ 'ba.» ³⁷ E Pieri 'lee Zebede -pɪ "fli "fɔ 'e -sru, ɛn o -ku waa. -A -nan nen Zozi 'ta drɛdɪ 'sia 'trɔdrɔ te "klan -a -tɛa. ³⁸ ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «'An 'ta nen e drɛ 'trɔdrɔ 'gɔɛ, e "mlianla 'an da. 'Ka 'fɔ 'gɔ, -e -kaa yi 'sɔn 'e cin val!»

³⁹ E pli 'e 'lɛ "wɛnnɔn, e blula "tra, ɛn e Bali trɔ 'badɪ 'sia. Yaa 'vɪ 'nan: «'An "tɪ, 'i yra 'si! -Te i "we "man "bɛ, 'kulenɛn nen 'wɪ yɪdɪ cɪ -ji e -taa 'labɛ, 'i drɛ -e 'e "paala 'an man! 'Pian te 'e drɛ 'an 'ci 'sɔ wɪ -a dɪ, 'i 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ nen 'e drɛ!»

⁴⁰ "Bɛ -sru ɛn e 'li 'e da 'e -srunɔn yaaga zɪɛ o va. E 'bɔ o man te o ya yi -tɛnan, e Pieri fuɔ, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Ka'a -kɔlale 'padɪ -a 'an 'va -e 'ka yi 'sɔn tɔ "wɛnnɛn 'gɔɛ -a wlu dɔv? ⁴¹ 'Ka yi 'sɔn -e 'ka Bali trɔ 'ba, "tɔgɔ 'wɪ 'wɪdɪ 'e 'ka 'man yɪ! Blamin a "va 'nan 'e 'wɪ "yi "dra, 'pian -a 'plɛblɛ 'ka -yrɔ "dɪ.»

⁴² Zozi 'li -bei "flizan 'wɔ 'e da, ɛn e Bali trɔ 'ba "nyian. Yaa 'vɪ 'nan: «'An "tɪ, 'i yra 'si! -Te i 'ka "vale 'i "we "man -e 'kulenɛn nen 'wɪ yɪdɪ cɪ -ji e -taa 'labɛ, e "paala 'an man dɪɛ, 'i 'ci 'sɔ wɪ nen 'e drɛ!»

⁴³ E 'li 'e da, en e 'bɔ o man "nyian yi -tɛnan, kɔɔ o "koe "nyan.

⁴⁴ Zozi o 'tu "nyian, en e -ku Bali tru 'bale. -A cɛin yaagazan nen te e 'wɪ 'tuwli zɪe -a ve Bali le.

⁴⁵ -A -nan nen e 'li 'e da 'e -srunɔn 'va, en yaa laabu -wɔ 'nan: «Ka yi -tɛa tian, te ka "flianla 'ka man -a -trɔɔ? Maan ve 'cɛɛ 'nan, -a tu 'bɔ "mɛn. Tu nen, minnun 'an 'bɔ Blamin -pɪ -nɔan 'wɪ 'wɪdɪ "dɛnɔn le bɛ, e 'bɔ. ⁴⁶ 'Ka 'wɪuan lou, -e -kaa ku! Min nen e "ta 'an -nɔan "minnun le bɛ, e ya -plinan 'kogo.»

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun

(Mk 14.43-50; Lk 22.47-53; Zan 18.3-12)

⁴⁷ Zozi 'fɪ 'wɪ zɪe -a vɪnan, tɔɔn en Zudazi nen -a -srunɔn 'fuda "fli 'bɔ 'va min -tu -a bɛ, e 'bɔla. -Wɛɛ cɪ 'o 'vale min "kaga "a, en sennun 'lee yibanun a -wɔ. Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun 'bɛ o 'pa 'sia. ⁴⁸ Zudazi -a 'vɪ 'e 'cɛn minnun zɪe -wɛ 'nan: «Min nen an -atu -tɛ "man "bɛ, te Zozi nen. -A 'bɔ nen 'ka 'kun!» ⁴⁹ -Yee "wɛan zɪ o 'bɔla bɛ, tɔɔn en e pli Zozi man. E 'nan: «'An 'san, mɛin 'tɔ bɔ.» -A -nan nen e -atu -tɛ "man.

⁵⁰ En Zozi "e 'nan -yɛ 'nan: «'An bee, 'wɪ nen i -ta "man "bɛ, 'i dɛ!» Tɔɔn minnun nen e -ta waa bɛ, o Zozi 'kun.

⁵¹ -A -nan nen Zozi -sruzan -tu 'yee sɛn 'sɪ 'ji, en e Bali -pannɔn 'tazan 'suzan 'tu "trɔɛn cɛɛn.

⁵² 'Pian Zozi "e 'nan -yɛ 'nan: «'I 'yie sɛn wɪ 'e 'kɔlɛ 'ji! Maan ve 'yie 'nan, minnun pɛɛnɔn nen o sɛn "siala min man bɛ, sɛn "nɛn "nɛn o -kaala. ⁵³ 'I 'tɔ 'nan, "te an ya "va 'nan min 'e 'pa 'an va bɛ, maan ve 'an "tɪ "lɛ 'nan, 'e 'yee 'pasianɔn nen laji bɛ, o 'pa 'sia 'mɛn. O 'kɔn -kuli 'pa 'tɔdɔ -fuda 'fiili, -e 'waan 'ta kuli -tan. ⁵⁴ 'Pian -te 'wɪ zɪe e dɛɛ bɛ, 'wɪ nen e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e 'lɛ sɔɔ dɪ. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan, zɪ 'e dɛɛ zɪe.»

⁵⁵ En Zozi 'a 'vɪ min "kaga zɪe -wɛ 'nan: «-Mɛ "lɛ "wɛan nen ka -ta 'an 'kunlɛ 'ka 'lɔ le sennun 'lee yibanun -a "le ka -ta crinzan -sru? Tu pɛɛnɔn man an ya Bali -pan 'kuin, te an Bali -le 'wɪ "paaman 'ka 'ji, en ka'an 'kunlɛ dɪ. ⁵⁶ 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn zɪe, e dɛɛ -e 'wɪnun nen Bali 'lewei vɪnɔn -a cɛn -tɛ 'e 'cɛn bɛ 'e 'lɛ sɔɔ.»

-A -nan nen Zozi -srunɔn pɛɛnɔn 'wɪ "man -a -sru, en o flan bli.

Minnun -ku Zozi 'a tin 'banɔn 'lɛ

(Mk 14.53-65; Lk 22.54-55, 63-71; Zan 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Minnun nen o Zozi 'kun bɛ, o -ku Zozi 'a Bali -pannɔn 'tazan nen waa laabo Kaifa bɛ, -yee "kɔnnɛn. 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee min cejenun 'o cin 'yɪ fɛ zɪe -a -nan. ⁵⁸ Pieri -fɪ -kɔɔbli, te e -kula Zozi -sru. E -ku zɪe -trilii, en e 'bɔla Bali -pannɔn 'tazan -le "kɔnnɛn. E wɪa -yee -klɔn -ji, en e -nyran -a 'sunɔn yei, 'wɪ nen e bɔa Zozi man bɛ -a -nan yɪdɪ -le "wɛan.

⁵⁹ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee tin 'banɔn pɛɛnɔn a "va 'nan o 'wɪu wɪ -tu "paa Zozi da, -e 'o -kɔla -a -tɛdɪ -a -le "wɛan. ⁶⁰ Min "kaga 'wɪu 'sɛn Zozi man, 'pian 'wɪ pɛɛnɔn zɪe ya'a tin -tɛlɛ Zozi da "fo "dɪ.

"Bɛ -sru min "fli "ta en "o 'vɪ 'nan: ⁶¹ «Min 'labɛ e 'nan: <'An -kɔlaman Bali -pan 'kɔn 'wɪdɪ -a, -e 'an pee -tɔ yi yaaga 'wɪu.» »

⁶² -A -nan nen Bali -pannɔn 'tazan wɪuan lou, en yaa 'vɪ Zozi le 'nan: «'Wɪ nen minnun -a ve 'i man bɛ, yi'a sia "va "dɪv?» ⁶³ Zozi 'ka -a 'silɛ "da -yɛɛ "dɪ.

En Bali -pannɔn 'tazan -a 'vɪ -yɛɛ 'nan: «'I 'pɛ wɪuan Bali nen -a yie cɪ "man "bɛ -a 'lɛ! Maan laabo 'i 'lɔ 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji nen yia? Bali -pɪ nen yia? 'Wɪ zɪe 'i -ci 'si 'kɔɛ!»

⁶⁴ En Zozi "e 'nan -yɛɛ 'nan: «-Nyren, yia 'vɪ 'i 'bɔ 'a bɛ. Maan ve 'cɛɛ 'nan, -e 'e 'sia cɛɛgɪ yi 'gɔɛ -a da bɛ, kaan 'bɔ Blamin -pɪ ye 'an -nyrandɪ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san Bali -pɛ "yi "da. En "bɛ -sru kaan ye "nyian laji, te an ya -tanɔn "lolu -koei "da.»

⁶⁵ -A vɪdɪ zɪe e Bali -pannɔn 'tazan ta kli, en 'e 'ta sɔnɔn 'fɪvɪ bɪdɪ 'sia. -A -nan nen e 'nan: «E Bali sɔnɔn! -Kaa 'ka "nyian -yee 'wɪ 'nan yɪzan pee -va "fo "dɪ. "Sɔnɔn nen e "sia -a wɔnan bɛ, kaa 'man 'ka 'bɔ 'a. ⁶⁶ "Ka "ve -ji 'nɔn?»

En minnun -a 'si "va -yɛɛ 'nan: «E 'sɔ -ka ve -a.»

⁶⁷ 'Wɪ zɪe -a da nɛn, o 'le 'yɪ 'sɛndɪ 'sɪa -a yɾa, ɛn o -fɔle wɔwdɪ 'va 'sɪa. Min -mienun 'pa -fɔa -a yɾa, te waa laabo -yɾɔ 'nan: ⁶⁸ «'Yie 'nan min 'sɪzan 'wɪ 'jɪ nɛn 'yɪa. -Yee "wɛan -te i ya Bali 'lewei vɪzan a bɛ, min nɛn e fɛ tuw 'yɪe bɛ, 'i -kɔɔn 'kɛ.»

Pieri yɔɔ "da 'nan 'e 'ka Zozi -sruzan 'a dɪ

(Mk 14.66-72; Lk 22.56-62; Zan 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Tɔ zɪe -a wlu bɛ, te Pieri a tian 'e -nyrandɪ -klɔn -ji. -A -nan nɛn nɔan lumɔn -tɔ pli "man, ɛn e 'nan -yɾɛ 'nan: «Bii 'gɔɛ Galile min Zozi -sruzan 'tɔ nɛn 'yɪa.»

⁷⁰ 'Pian Pieri yɔɔ "da min pɛnɔn yɪe man. E 'nan: «'Wɪ nɛn i cɪ "vale 'i ve bɛ, ma'an tɔa dɪ.»

⁷¹ ɛn Pieri -klɔn -yɾɛ "nɛn -si 'sɪa, -a -nan nɛn nɔan lumɔn pee -a 'yɪ, ɛn yaa 'vɪ minnun nɛn fɛ zɪe -a -nan bɛ -wle 'nan: «Min 'lagɔɛ, e ya Nazaretɪ min Zozi -sruzan 'tɔ -a.»

⁷² Pieri yɔɔ "da "nyian, yaa -ci -pɛ wluan, ɛn e 'nan: «Min 'labɛ, ma'an tɔa "fo "dɪ.»

⁷³ "Bɛ -sru "nyian, minnun nɛn fɛ zɪe -a -nan bɛ, o pli Pieri man ɛn o 'nan -yɾɛ 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn. 'I 'bɔ 'gɔɛ, -a -sruzan -tɔ nɛn 'yɪa. 'Yie 'wɪdɪ -a kɔɔn "man zɪe.»

⁷⁴ -A -nan nɛn Pieri "e 'nan: «-Te 'wlu nɛn maan -sɛan "bɛ, Bali 'e 'wɪ "nɛn -kɔɔn 'mɛn. Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, ma'an min 'labɛ -a tɔa "fo "dɪ.»

'Nun tɔɔn ɛn mannen wu. ⁷⁵ 'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ Pieri lɛ bɛ, ɛn -a -cin -trɔa Pieri ji. Kɔɔ Zozi -a 'vɪ -yɾɛ 'nan: «'Vaa -e mannen tɛdɛ 'e 'wɪ bɛ, te yɪa 'vɪ 'e 'pa -a yaaga 'nan yɪ'an 'tɔa dɪ.» -A -nan nɛn Pieri 'bɔla bei, ɛn e -wuɔdɪ 'sɪa 'wɪ 'nanmandɪ -a.

27

Minnun -ku Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'le

(Mk 15.1; Lk 23.1; Zan 18.28)

¹ Zɪ tɔ cɛɛn bodrun bɛ, ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun pɛnɔn 'wei 'pa 'e cin man 'nan 'o Zozi 'tɛ. ² O Zozi yɾɪ, "bɛ -sru ɛn o -ku -a -nɔnle Rɔm min -kɔnmandan Pilati lɛ. Mingɔnnɛnnun tazan nɛn Rɔm bɛ, -yɛɛ Pilati -tɔ 'nan 'e 'lɛglɔn 'bɔ 'pla.

Zudazi -ka -nan wɪ

(Drɛwɪ 1.16-20)

³ Zudazi 'bɔ nɛn, e Zozi -nɔn minnun lɛ bɛ, zɪ yaa 'yɪ 'nan minnun tanɔn tin -tɛ Zozi da 'nan 'e -ka -a 'wɪ 'jɪ bɛ, -a -nan nɛn 'wɪ 'nandɪ "man 'sɪa, ɛn e -ku 'lein 'wle 'fuba yaaga bɛ -a -nɔnle Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun lɛ 'e "pa 'jɪ. ⁴ E 'nan -wle 'nan: «An 'wɪ 'wɪdɪ drɛ min nɛn ya'a 'wɪ 'tɔ drele -wɪdɪ "dɪɛ, -a -nɔndɪ -a 'cɛɛ.»

-A -nan nɛn minnun zɪe o 'nan Zudazi lɛ 'nan: «"Kɔɛ 'man wɪ 'ka 'jɪ dɪ. 'I 'bɔ 'lɔ wɪ nɛn.»

⁵ Tɔɔn Zudazi 'lein 'wɪnɛn zɪe -a -sran Bali -pan 'kuin, ɛn e -ku 'e 'blɔ wɔle baa -ji.

⁶ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lein 'wɪnɛn zɪe -a koola, ɛn o 'nan: «-A -si 'ka -kaa 'lɔ -e -kaa "lala 'gɔɛ -a -sɛn Bali -pan 'kuin "lala -va dɪ, kɔɔ "lala nɛn yaa -maan blamin nyɛn -sran bɛ -nyɾɛn.» ⁷ 'Wɪ nɛn 'kɔ 'o drɛ "lala zɪe -a bɛ, o wei drɛ "da -tɔwɪ. -A -nan nɛn o -ku fei 'lɔle -pɔ -tɔzan -tɔ -lɔ. Fei zɪe waa 'lɔ 'nan -e 'e drɛ -pɛnɔn 'le min wɔnan -a. ⁸ 'Bɛ nɛn -kaa cɪ cɛɛgɔ yɪ -a 'gɔɛ, minnun fei zɪe -a laabo nyɛn fei, kɔɔ "lala zɪe -yɛɛ -maan blamin nyɛn -sran.

⁹ 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Zeremi -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, zɪ e 'lɛ sɔɔ zɪe. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: «'Lein 'wle 'fuba yaaga nɛn waa 'si min nɛn Izrael 'nɔn 'a 'flɛ 'tan bɛ -a manvɛ nɛn.

¹⁰ ɛn "lala -tɔwɪ zɪe

-a 'bɔ nɛn waa -nɔn -pɔ -tɔzan -le fei man.

Zɪ Minsan -a 'vɪ 'mɛn zɪe.»

Zozi a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'le

(Mk 15.2-15; Lk 23.2-5, 13-25; Zan 18.29-19.16)

¹¹ Zɪ minnun 'bɔla Zozi 'a -kɔnmandan 'le bɛ, ɛn -kɔnmandan 'wɪ laabu -yɾɔ. Yaa laabu -yɾɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn nɛn 'yɪa?»

Zozi "e 'nan -yɾɛ 'nan: «-Nyɾɛn, yɪa 'vɪ 'i 'bɔ 'a bɛ.»

¹² 'Wunun nen Bali -pannon 'tanon 'lee min cejenun -a 'vi Zozi man be, Zozi 'ka 'wi 'tu 'sile "da "fo "di. ¹³ -A -nan nen Pilati "e 'nan -yre 'nan: «'Wi pɛɛnon nen waa "paa 'i da be, yi'a maan duv?» ¹⁴ 'Pian Zozi 'ka 'wi 'tu 'sile "da -yre "fo "di. 'Wi zɛ e -kɔnmandan 'kan 'e 'ciila "da.

¹⁵ Lɛ -tudv pɛɛnon man be, -te Zuif 'non tranun -le 'sidi nonba -ji "fedi dredi 'bɔ be, -kɔnmandan "sia -pv 'kɔnzan 'tu man. -Pv 'kɔnzan nen minnun ci "va 'nan 'o 'si man be, -a man nen e "sia. ¹⁶ Lɛ 'bɔ zɛ -a -ji be, te min -tu nen e 'wi 'wliɔ -dan dre -a 'wi a 'e fuiladi "man "be e ya -pv 'kuin. Min zɛ waa laabo Barabazi. ¹⁷ -Yee "wean zi minnun a 'o cin yidi be, en Pilati -a laabu -wɔ 'nan: «Barabazi 'lee Zozi nen waa laabo min 'sizan 'wi 'ji be, -ti man nen 'an 'si o "fli yei?» ¹⁸ Pilati -a -tɔa 'nan minnun tanon "naan Zozi man 'e "tun, -yee "wean nen o -ta Zozi 'a 'yre.

¹⁹ Pilati a 'e -nyrandi 'yee tin 'ba pɛin -da tin -sru, en -a nan min 'pa 'sia -yre. E 'nan: «Min 'labe ya'a 'wi 'tu dɛɛɛ -wliɔ "di. Te 'i 'pɛ wv -yee 'wi 'ji di. Kɔɔ paan 'pei -man nyirin nen maan -tɛ be, 'an "koe 'nyan -yee "wean 'kpa tɔɔɔ.»

²⁰ Tv zɛ -a wlu be, Bali -pannon 'tanon 'lee min cejenun -a 'vi minnun lɛ 'nan, 'o vi 'nan Barabazi man nen Pilati 'e 'si -e 'e Zozi 'tɛ.

²¹ -Yee "wean nen zi -kɔnmandan -a laabu -wɔ "nyian 'nan: «Min "fli 'gve o yei "be, -ti man nen 'an 'si?»

En o pɛɛnon -a 'vi 'nan: «Barabazi man nen 'i 'si.»

²² Pilati -a laabu -wɔ 'nan: «Zozi nen waa laabo min 'sizan 'wi 'ji be, 'an dre -yre 'kɔ?»

En o pɛɛnon -a 'vi -yre 'nan: «'I -pɛin yiba "plan da.»

²³ -A -nan nen Pilati -a laabu -wɔ 'nan: «'Wi 'wliɔ "cɛn "nen yaa dre -yee "wean 'an -pɛin yiba "plan da?»

En o pɛɛnon paan "nyian 'kpa 'plɛɛɛ. Waa 'vi 'nan: «'I -pɛin yiba "plan da!»

²⁴ Pilati -a 'yi 'nan, 'e 'ka o 'klunan 'wi 'a di, te minnun plaman "buv. -A -nan nen e 'yi 'si, 'e 'pɛ -man foe minnun pɛɛnon yiɛ man, en e 'nan -wɛɛ 'nan: «Mɛɛn "cɛɛ vi 'nan o min 'lagve -a -tɛ di. -Te e -ka be, 'ka 'bɔ 'lɔ 'wi nen.»

²⁵ En minnun wv "man o pɛɛnon. Waa 'vi 'nan: «-A -ka wɛ 'e 'pa 'ku da, en 'e 'pa 'kve 'nɛnnun da.»

²⁶ -A -nan nen Pilati 'si Barabazi man, en yaa 'vi 'yee 'sounjanun lɛ 'nan, 'o Zozi 'son -ngble -a, -e 'o 'kv -a -pɛin yiba "plan da.

'Sounjanun Zozi sɛɛ 'wv

(Mk 15.16-20; Zan 19.2-3)

²⁷ -Kɔnmandan -le 'sounjanun -kv Zozi 'a -kɔnmandan -le -klɔn -ji. En o 'sounjanun pɛɛnon cin 'yi "man. ²⁸ O -yee sɔnun 'sv 'e da, en o mingɔnɛn -trale -gblɔ 'tɛnden 'tu 'wv "da. ²⁹ O lei 'tan, en waa 'wv -a -wulo -man "le mingɔnɛn kle 'zv. En o -cɛan -kɔ -tu -non -a -pɛ "yi "lɛ, "le -yee mingɔnɛn "tonyrin -zv. -A -nan nen 'o "po -sɔnɔɔɔ 'sia "wlu, te waa sɛɛ wo. Waa ve -yre 'nan: «Zuif 'non 'le mingɔnɛn, 'tu 'tɔ bo!» ³⁰ O 'le 'yi -sɛan "da, en "nyian o -cɛan -kɔ "sia -yrɔ, -e 'o 'lɛ wɔɔ -a -win -ji. ³¹ Zi o cɛɛn -a sɛɛ wɔɔ man be, en o mingɔnɛn -trale zɛ -a 'sv "da. O -yee sɔnun 'wv 'e da, en o -kv -a 'nan -e 'o -pɛin yiba "plan da.

Zozi -pɛinnan yiba "plan da

(Mk 15.21-32; Lk 23.26-43; Zan 19.17-27)

³² 'Sounjanun -kɔɔ 'sia Zozi 'a, en 'o cin 'yi Sirene min -tu nen waa laabo Simɔn be -a. 'Sounjanun 'tɔ Simɔn zɛ -a -sru "sa -a, 'nan 'e Zozi 'le yiba "plan 'sia.

³³ O 'bɔɔa fɛnan nen waa laabo Gɔɔgɔta be -a -nan. Gɔɔgɔta -ci nen 'nan, min -wulo klo.

³⁴ -Wɛn nen waa baa fɛ -tu nyranrandi -a be, waa -non -yre 'nan 'e mlin. 'Pian zi yaa -nanjɛɛn 'e 'le be, ya'a 'wɛɛ "man -e 'e mlin di.

³⁵ Waa -pɛin yiba "plan da, "be -sru en o -yee sɔnun pli 'o cin yei. Waa dre 'lein 'wɛɛ 'tuɔɔɔɔ da. ['Wi nen Bali 'lewei vɔzan -a 'vi 'e 'cɛn be, zi e 'lɛ sɔɔ zɛɛ. Kɔɔ yaa 'vi 'nan: «O 'mɛn sɔnun pli 'o cin yei, en o 'mɛn sɔ -gblɔ 'sia

'lein 'wle 'tuuladi da.»]

³⁶ "Be -sru en 'sounjanun -nyran, te o Zozi 'nanjean. ³⁷ 'Wɪ nen -yee "wean o Zozi -pein yiba "plan da be, waa cren -te en waa 'pa -a -wulo da lou. Waa cren -te 'nan:

«Min 'gve Zozi nen,

e ya Zuif 'non 'le mingonnen -a.»

³⁸ O 'wɪ 'wɪdi "drenon "fli pein "nyian yiba "plan da. Waa -tu pein yiba "plan da Zozi 'pe "yi "da, en waa -tu pein yiba "plan da -a -pe bu da.

³⁹ Minnun nen o -ciala fe zɛ -a -nan be, o Zozi "srɔnman, te 'o 'wulo nyɔonman. ⁴⁰ Waa ve 'nan: «Yie "ceɛ 'vɪ 'nan 'i Bali -pan 'kɔn -wia -e 'i pee -to yi yaaga 'wlu 'gu duv? -Te i ya Bali -pɪ -a be, 'i 'fli 'si 'wɪ 'ji, -e 'i 'si yiba "plan 'labe -a da!»

⁴¹ Bali -pannon 'tanon 'lee 'fluba 'ci vɪnon 'lee min cejenun "o seɛ 'wɪ "nyian. "O 'vɪ 'nan: ⁴² «E min peenun 'si 'wɪ 'ji, 'pian ya'a 'kolaman 'e 'fli 'sidi -a 'wɪ 'ji di. -Te e ya Izraɛl 'non 'le mingonnen -a be, 'e 'si yiba "plan da 'e -sɔnla -e 'ku yi -tera "da. ⁴³ E yi -tera Bali da 'nan Bali "paa 'e 'va, en yaa 'vɪ 'nan 'e ya Bali -pɪ -a. -Yee "wean -te Bali -a ye "yi "be, Bali 'e 'si 'wɪ "men!»

⁴⁴ 'Wɪ 'wɪdi "drenon nen minnun o pein yiba "plan da Zozi "srɔn "be, "o Zozi srɔn "nyian 'wɪ 'tuwli zɛ -a vidi -a.

Zozi 'ka -nan

(Mk 15.33-41; Lk 23.44-49; Zan 19.28-30)

⁴⁵ Zɪ yide 'bɔ min -win -ji 'seze be, en klun -trɔa 'leglon peenon 'ji. E -fu zɛ -trilii en funninmlan yide teenla. ⁴⁶ Zɪ funninmlan yide teenla be, en Zozi paan 'kpa 'pleble. Yaa 'vɪ 'e fla wei -ji 'nan: «Eli, Eli lama sabatani?» 'Wɪ zɛ -a -ci nen 'nan: «'Men Bali, 'men Bali, -me "le "wean nen 'i 'pe 'si 'an -sru?»

⁴⁷ Min -mienun nen fe zɛ -a -nan be, waa 'man, en o 'nan: «E ya Eli laabunan.»

⁴⁸ 'Nun tɔon 'sounja min -tu flan bli, e -ku sɔ 'sile, yaa 'wɪ -wen 'wle 'cen 'va, yaa 'wɪ 'cean -kɔ "nen, en yaa 'pa Zozi 'lebo "nen 'nan -e 'e 'yi flon "ji. ⁴⁹ 'Pian 'sounja -mienun "o 'vɪ 'nan: «'I 'tɔ -e -kaa -nan yɪ, -te Eli -taa -a 'sile 'wɪ 'ji -o.»

⁵⁰ Zozi paan "nyian 'kpa 'pleble, en 'e yie 'le 'wɪ.

⁵¹ 'Nun tɔon sɔ -dan nen 'e 'tindi Bali -pan 'kuin be, e 'fɪ 'bu 'ji "fli. E 'fɪ budɪ 'sia lou, en yaa -sen "tra. 'Tre nyɔon, en puo -kolɛnun 'fɪ buv. ⁵² Min -yrenun 'le sov, en Bali -le minnun "kaga wluan 'kanon 'va, ⁵³ te o bɔala 'yre -ji. 'Pian zɪ Zozi wluan 'kanon 'va be, -a -nan nen o -ku 'o 'fli -kɔonle. 'O 'fli kɔon min "kaga "le Zeruzalem nen Bali -le 'fla 'saun -a be -a da.

⁵⁴ 'Sounjanun tazan 'lee 'yee minnun nen 'o yie 'tɔ Zozi 'va be, zɪ 'tre nyɔon waa -nan 'yɪ be, en 'wɪ peenon nen e dre waa -nan 'yɪ be, -a "klan o -tedɪ 'sia. -A -nan nen waa 'vɪ 'nan: «'Wɪ 'kpa nen, min 'labe Bali -pɪ nen.»

⁵⁵ Fe 'bɔ zɛ -a -nan be, lumon "kaga "a 'o 'tɔdi -kɔbbli, te o yie a -nan nun. Lumonnun nen o sɔnla Zozi -sru Galile, te o 'nyranman "paa Zozi le be o 'bɔ nen. ⁵⁶ Lumonnun zɛ, Madala li Mari a o va, en Zaji 'lee Zozefu "bu Mari a o va, en Zebede -pinun "bu "a o va.

Zozi wɪ -nan

(Mk 15.42-47; Lk 23.50-56; Zan 19.38-42)

⁵⁷ Zɪ funninmlan 'pla be, en fezan -tu nen e 'sia Arimate be e -ta. Waa laabo Zozefu. Zozi -sruzan 'tu nen. ⁵⁸ E -ku toba -fole Pilati le 'nan 'e Zozi pa -non 'yre. En Pilati -a 'vɪ 'yee minnun le 'nan 'o -non -yre. ⁵⁹ Zozefu Zozi 'kadɪ zɛ -a 'si, e sɔ -tredre 'pa "man, ⁶⁰ en e -ku -a wule. Yaa 'wɪ min -yre -tre nen waa ceen puo -kɔle ji be -a -ji. Waa ceen paan -a 'bɔ 'fli -le ve -a. "Be -sru e -kɔle -dan blu, yaa -tɔ -yre zɛ -a "nen, en e -ku. ⁶¹ Tu zɛ -a wlu be, te Madala li Mari 'lee Mari -tu a -nan. O -fu 'o -nyrandɪ -yre 'bɔ 'le "nen.

'Sounjanun 'o yie 'tɔ Zozi 'yre -va

⁶² Zɪ tu ceen be, Bali -pannon 'tanon 'lee Farizen 'non 'ku Pilati -va. Zuif 'non 'le 'flinla 'yi da nen o -ku. -Yee ci Saba yi -a. ⁶³ O 'nan -yre 'nan: «'Ku 'san, 'wɪ 'tu -cin -trɔa 'ku 'ji, -yee "wean nen ku -ta. 'Wluzan 'labe, te -a yie a tian "man "be, e 'nan, -te e -ka be, e yi dra yaaga -e 'e 'wluan 'kanon 'va. ⁶⁴ -Yee "wean kvi tru "baa 'nan 'i vɪ 'yie minnun le -e

'o yie 'tə -a -yɾe -va -trilii yi yaaga. 'I dre zɪe "təgə Zozi -srɯnən 'o 'kʊ Zozi pa 'si -yɾe -ji, -e 'o 'wlu 'sen minnun lɛ 'nan e wluən -kanən 'va. 'Wlu zɪe 'bɛ 'cibɛn -taa 'mlinlɛ -a tɛdɛ da.»

⁶⁵ -A -nan nɛn Pilati "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Sounja 'pa 'tʊ 'labɛ, maan -nən 'cɛɛ. 'Ka 'kʊ waa, -e 'o yie 'tə -yɾe 'bɔ 'va "lɛ zɪ ka cɪ "va "bɛ -yɛe 'wɪ 'zʊ.» ⁶⁶ O -kʊ, o -yɾe 'bɔ "kənɛn 'pla, ɛn o 'sounjanun -tə -a 'lɛ "nɛn.

28

Zozi wluən -kanən 'va
(*Mk 16.1-11; Lk 24.1-12; Zan 20.1-18*)

¹ 'Mənnɛn yi nɛn 'bɛ cɪ Zuif 'nən 'lɛ 'flinla "yi -sru "yi -a. 'Mənnɛn yi zɪe, -a bodrun puənən nɛn Madala lɪ Mari 'lee Mari -tʊzən bɛ, o -kʊ -yɾe da.

² 'Nun tɔən 'trɛ nyɔən 'kpa 'plɛblɛ. Minsan -lɛ 'pasiazan -tʊ 'bɛ 'si laji, e -kɔlɛ nɛn waa -tə -yɾe "nɛn "bɛ -a 'sinan, ɛn e -nyɾan "da. ³ E "bia "lɛ zɪ laa 'e 'wlei -wlei -fɔa e "bia bɛ -yɛe 'wɪ 'zʊ. ɛn -yɛe sɔ a 'fuvu, -a -kɔən "manvɛ "ka "dɪ. ⁴ Nyɛn 'sounjanun cɛɛn, ɛn o nyɔəndɪ 'sia. -A -nan nɛn o tɛɛla "tra. O dre "lɛ minnun nɛn o kaa bɛ -wee 'wɪ 'zʊ.

⁵ ɛn Bali -lɛ 'pasiazan tin 'badɪ 'sia lumənnun lɛ. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «Te "klan 'e 'ka 'tɛ dɪ! Maan -tɔa 'nan, ka ya Zozi nɛn waa -tɛ yiba "plan da bɛ -a -wɛɛnan. ⁶ E 'ka 'gʊ dɪ. E wluən -kanən 'va "lɛ zɪ yaa 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -yɛe 'wɪ 'zʊ. 'Ka 'ta, -e 'ka yie 'tə fɛnan nɛn waa 'pla bɛ -a -nan. ⁷ "Bɛ -sru 'ka 'kʊ "nyandʊ -a vɪ -a -srɯnən lɛ. 'Ka vɪ -wlɛ 'nan: E wluən 'kanən 'va, e -trɔa 'ka 'lɛ Galile, ka bɔa "man "nan nun. 'Wɪ nɛn an -ta -a vɪlɛ 'cɛɛ bɛ, -nyɾɛn zɪe.»

⁸ Lumənnun zɪe o 'si "nyandʊ -yɾe da. Nyɛn o cɛɛn, 'pian cɪ "nrandɪ -dan a -wlɔ, ɛn o -kʊ flən 'blidɪ -a. 'Wɪ zɪe o "ta -ko -a 'sinan 'panan Zozi -srɯnən lɛ. ⁹ 'Nun tɔən Zozi 'bɔla o 'lɛ, ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «An 'ka 'tə bɔ.» Lumənnun pli Zozi man, o "pɔ sɔən "wlu, ɛn waa cɛin 'kun -a bɔdɪ -a. ¹⁰ -A -nan nɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «Te "klan 'e 'ka 'tɛ dɪ! 'Ka 'kʊ -a vɪ 'an -srɯnən nɛn o dre "lɛ 'an "bʊnʊn -zʊ bɛ -wlɛ. 'Ka vɪ -wlɛ 'nan 'o 'kʊ Galile. O bɔa 'an man -nan nun.»

Bali -pannən "lala -nən 'sounjanun lɛ 'nan -e 'o 'wlu 'sen

¹¹ Te lumənnun a -kʊnan -sia bɛ, -a -nan nɛn 'sounja -mienun 'bɔla Zeruzalɛm 'fla. 'Wɪ pɛɛnən nɛn e dre bɛ, waa 'sinan 'pa Bali -pannən 'tanən lɛ. ¹² Bali -pannən 'tanən zɪe 'o cin 'yɪ 'o 'vale min cɛjenun -a, ɛn o 'wɪ 'pla "da. -A -nan nɛn o "lala "kaga "nən 'sounjanun lɛ, ¹³ ɛn o 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka vɪ 'nan, Zozi -srɯnən 'ta Zozi pa crin wulɛ -pei -man, te ka ya yi -tɛnan. ¹⁴ 'Wɪ zɪe -tɛ -kənmandan -a 'man bɛ, kʊ toba -fɔa -yɾɛ, -e 'kʊ 'wɪ 'si 'ka man.» ¹⁵ 'Sounjanun "lala zɪe -a 'si, ɛn 'wɪ nɛn Bali -pannən 'tanən -a 'vɪ -wlɛ "bɛ, waa drɛla "da. 'Wɪ nɛn waa 'vɪ zɪe Zuif 'nən -a ve tian cɛɛgʊ yi -a.

Zozi 'e 'fi kɔən 'e -srɯnən lɛ
(*Mk 16.14-18; Lk 24.36-49; Zan 20.19-23; Drɛwɪ 1.6-8*)

¹⁶ Zozi -srɯnən 'fuda -tʊ -kʊ Galile, pən nɛn Zozi -a kɔən -wlɛ "bɛ -a da. ¹⁷ Zɪ o Zozi 'yɪ bɛ, o "pɔ sɔən "wlu -a bɔdɪ -a. 'Pian tɛ o va min -mienun 'o 'ci -fɔəmən.

¹⁸ Zozi pli 'e -srɯnən man, ɛn e 'wɪ tin 'ba -wlɛ. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «Bali 'plɛblɛ 'nən 'mɛn fɛ pɛɛnən da laji, ɛn yaa -nən 'mɛn fɛ pɛɛnən da 'trɛda. ¹⁹ 'Ka 'kʊ, 'ka 'lɛglən pɛɛnən 'ji 'nən dre 'an -srɯnən 'a! 'Ka o -batize dre -kaa "tɪ Bali 'lee 'e 'pɪ 'lee 'yɛe lei 'saun 'tə da. ²⁰ ɛn 'wɪ pɛɛnən nɛn maan paa 'ka 'ji bɛ, 'ka "paa o ji, -e 'o 'ta wula "da "lɛ "wɛan. ɛn -a -cin 'e 'kən 'ka 'ji 'nan, an -fo 'ka 'va yi pɛɛnən man 'li 'trilii, -e 'trɛ 'nyan tʊ 'e bɔ.»

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn
Mark
 -a crɛn -tɛ

Zan a Zozi 'lɛ drɛnan
 (Mt 3.1-12; Lk 3.1-18; Zan 1.19-28)

¹ Bali -pɪ Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn pou sianan 'nɛn 'gʊ. ² E pou 'sia 'le 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali 'lewei vɪzan Ezai -le 'fluba 'ji bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Bali "e 'nan:
 <An 'mɛn min -tʊ -tɔala 'i 'lɛ,
 -yɛɛ 'i 'lɛ si -tɛa.>

³ Min zɪɛ -a wei "we "bui "da.

Yaa ve 'nan:

<'Ka Minsan -le -si ta drɛ!
 'Ka -yɛɛ -sinun ta -sɛn 'e cin va!> »

⁴ Min zɪɛ Zan nɛn. E 'bɔla 'ji "bui "da, ɛn e Bali -le 'wɪ vɪdɪ 'sia minnɔn lɛ. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ! 'Ka 'ta 'ka -batize drɛ, -e Bali 'e 'cee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui.»

⁵ Minnɔn nɛn o -nyɛanla Zude 'lɛglɔn 'ji 'lee Zeruzalɛm bɛ, o "kaga "ta Zan wei manlɛ. O 'wee 'wɪ 'wɪdɪnɔn 'vɪ 'wein Bali lɛ minnɔn pɛɛnɔn yɪɛ man, te Zan o -batize dra 'yi nɛn waa laabo Zudan bɛ, -a va.

⁶ -Wi nɛn waa laabo Shamo bɛ, -a "cɛsɔ nɛn Zan da, ɛn -wi 'kɔlɛ nɛn 'e 'tɔdɪ "da -a -tɪɛn. Srɔ 'lee -srɔ 'nyrɔn nɛn yaa -ble fɛ -a. ⁷ E 'nan minnɔn lɛ 'nan: «Min -tʊ "ta -daa 'e 'fɔla "da, ɛn -a 'plɛblɛ "mlɪan 'an da. 'An 'ka -yɛɛ -manwua "tun "da baa "fluzan -a dɪ. ⁸ An 'ka -batize dra 'yi 'a, 'pɪan -yɛɛ 'ka -batize dra Bali lei 'saun 'a.»

Zan Zozi -batize drɛ
 (Mt 3.13-17; Lk 3.21-22; Zan 1.32-34)

⁹ Tʊ zɪɛ -a wɪlɔ bɛ, ɛn Zozi 'si Galile 'fla nɛn waa laabo Nazaretɪ bɛ -a da, ɛn e -ta Zan -va. -A -nan nɛn Zan -a -batize drɛ Zudan 'yi 'va. ¹⁰ Zozi "ɛ 'si 'yɪa bɛ, te e labli ye 'e 'lɛ 'sʊdɪ, ɛn e Bali lei 'yɪ e sɔɔn "da "le -plablo -le 'wɪ 'zʊ. ¹¹ -A -nan nɛn wei -tʊ wɪ laji. E 'nan: «I ya 'an 'pɪ nɛn maan ye "yɪ ɛn -yɛɛ 'wɪ 'an 'ci "nranman bɛ -a.»

Satan Zozi 'man -tan 'nan 'e 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ
 (Mt 4.1-11; Lk 4.1-13)

¹² "Bɛ -sru, ɛn Bali lei -kʊ Zozi 'a "bui "da. ¹³ E yɪ drɛ 'nan nun -fuba sinjɛn, te Satan -a man -taan. E ya -winun va lu -ji, te Bali -le 'pasianɔn -a "sua.

Zozi 'le 'nyranman pou sianan
 (Mt 4.12-17; Lk 4.14-15)

¹⁴ Zɪ minnɔn Zan -fɔ -pʊ 'kuin bɛ, ɛn Zozi 'li 'e da Galile 'lɛglɔn 'ji. -A -nan nɛn e Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ 'sia minnɔn lɛ. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: ¹⁵ «Tʊ nɛn Bali -a kɔɔn bɛ, e 'bɔ. Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'bɔ 'kogo. 'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ! 'Ka yɪ -tera Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn da!>

Zozi pɔ -tɛnɔn sinjɛn drɛ 'e -srunɔn 'a
 (Mt 4.18-22; Lk 5.1-11)

¹⁶ Zozi a ciunan 'yɪ -dan nɛn Galile bɛ -a man, ɛn e Simɔn 'lee 'e -suannɛn Andre 'yɪ, te o ya pɔ -tɛnan "se "a. ¹⁷ ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka -sɔɔnla 'an -sru! An -taa 'ka drɛlɛ minnɔn nɛn o min laabo 'an -sru "bɛ waa.» ¹⁸ Nun tɔɔn o 'wee "senun -sran, ɛn o sɔɔnla Zozi -sru.

¹⁹ E -kʊdɪ 'sia "nyɪan 'e 'lɛ, ɛn e Zebede -pɪnun 'yɪ, te o ya 'wee "senun -peenan -klʊ -ji. Zaji 'lee 'e "bʊ Zan nɛn. ²⁰ Zozi o laabu, -a -nan nɛn o 'si 'o "tɪ Zebede 'lee 'wee 'nyranman 'panɔn -sru, ɛn o sɔɔnla Zozi -sru.

Zozi -yv -wliđı "pin min -tv -sru
(Lk 4.31-37)

²¹ Zozi 'lee 'e -srunon 'ku 'fla nen, waa laabo Kapanamo be, -a da. 'Flinla "yi da be, e wla -wee cin yi 'kuin, en e Bali -le 'wı "paadı 'sia minnun ji. ²² -Yee 'wı "paadı minnun 'plo 'fö, köö yaa "paaman o ji "le Bali -a -koladı -non -yre. Ya'a "paale o ji "le 'nan 'fluba 'ci vınon 'le ve -zv dı.

²³ Min -tv a cin yi 'kón 'bö 'ji be, -yv -wliđı "a -a -sru. Min zıe e -paandı 'sia, yaa 'vı 'nan: ²⁴ «Nazaretı min Zozi, -me "wean nen i -töa 'kve 'wı 'ji? I -ta 'ku klu 'sulé. Mein -töa. Bali -le min tıglı nen 'yia.»

²⁵ Zozi 'wı 'pla -yre 'nan: «'I 'ta -tö! 'I 'si min 'gve -a -sru!» ²⁶ -Yv -wliđı "min zıe -a nyöandı 'sia 'pleble, te e -paanman, en e 'si -a -sru.

²⁷ 'Wı zıe e ciıla min pëenon da. Waa laabudı 'sia 'o cin lö 'nan: «-Me "sv -man wı 'be ci zıe? Min 'gve -yee 'wı "paadı a 'e 'tre, en Bali -a -koladı -non -yre. E -yvnun -le 'pleble yi -kaa. 'Wı nen yaa ve -wle "be, waa drala "da.» ²⁸ -A -nan nen minnun Zozi 'st -föđı 'sia 'kpa tıglı Galile 'leglon pëenon 'ji.

Zozi Simon 'sea 'lee -ce -tenon "kaga beli
(Mt 8.14-17; Lk 4.38-41)

²⁹ Zı Zozi 'böla cin yi 'kuin be, en e -ku Simon 'lee Andre -le "konnén 'o 'vale Zaji 'lee Zan -a. ³⁰ "Wee 'böla "konnén "be, te Simon nan "bv "a 'e nyinnandı 'köle -wöandı 'pleble 'lö, en waa 'vı Zozi le. ³¹ Zozi pli "man, yaa 'kun 'e 'pe -man, en yaa wluan. 'Nun tön -a 'köle 'ji 'e 'trö -fö. -A -nan nen e fe -non -wle.

³² Zı funninmlan 'pla yide 'fö plo va be, en minnun -tadı 'sia -ce -tenon pëenon 'lee minnun pëenon nen -yv -wliđı "a o -sru "be waa Zozi le. ³³ 'Flanon "kaga "ta -senle 'kón zıe -a 'le "nen. ³⁴ Zozi min "kaga beli -ce 'tö 'töđv pëenon 'sidi -a o man. En e -yv -wliđı 'si min "kaga -sru "nyian. Zozi 'ka -yv -wliđınun 'töle -e 'o 'wı dı, köö min nen Zozi ci -a be waa -töa.

Zozi Bali -le 'wı 'vı Galile 'leglon pëenon 'ji
(Lk 4.42-44)

³⁵ Bodrun te klun a tian be, Zozi wluan, en e 'böla bei. E -ku Bali trv 'balé 'fla -sru fenan nen -a -nan ci flu be -a -nan. ³⁶ Simon 'lee Zozi -srunon -mienun be, o -ku Zozi -weele. ³⁷ Zı waa 'yi be, en o -yre 'nan: «Minnun pëenon a 'i -weenan.»

³⁸ En Zozi 'a 'vı -wle 'nan: «-Kaa ku fe pee -nan! -Kaa ku 'fla 'gve -a "srón 'flanun da, -e 'an Bali -le 'wı vı -nan nun. Köö 'wı zıe -a man nen an -ta 'tre da.» ³⁹ En e ciıdı 'sia Galile 'leglon pëenon 'ji. E Bali -le 'wı 'vı cin yi 'konnun -ji, te e -yv -wliđı -pian "minnun -sru.

Zozi -kogobe 'tezan -tv beli
(Mt 8.1-4; Lk 5.12-16)

⁴⁰ Yi -tv da be, -kogobe 'tezan -tv -ta Zozi 'le. E "po söon "wlu, en yaa trv 'badı 'sia. Yaa 'vı -yre 'nan: «Maan -töa 'nan -te i wu "man "be, i -kolaman i -kogobe "sia 'an man, -e 'an dre 'saun Bali 'le.»

⁴¹ -A nyrinda -sen Zozi da. 'E 'pe 'sv "ji, e kle "man, en yaa 'vı -yre 'nan: «An "we "man! 'I dre 'saun Bali 'le!» ⁴² 'Nun tön -kogobe 'si "man, en e dre 'saun Bali 'le.

⁴³ Zozi 'wı 'pla -yre -a "tröen nyuandı -a. Yaa 'vı -yre 'nan: ⁴⁴ «Te 'i 'wı nen e dre 'gve -a -nan seé wv min -tv le "fo "dı! 'Pian 'i 'ku Bali -panzan -tv -va -e 'yei 'nanjen! "Be -sru 'sraga nen Moizi -a köön be 'i dre, -e minnun 'o -konnén "yi 'nan, i beli!»

⁴⁵ 'Pian min zıe 'wı nen Zozi -a dre -yre "be, yaa 'sinan 'padı 'sia min 'töđv pëenon le. -Yee "wean Zozi 'ka -kolale "nyian -e 'e 'fli -köön 'fla dı. En e -fv 'fla -sru fenan nen min "ka "dıe -a -nan. 'Pian te minnun "sia fe pëenon 'nan, o -ko "va "nun.

2

Zozi min -srandı "tra "tv beli
(Mt 9.1-8; Lk 5.17-26)

¹ Yi 'fli yaa "bē -sru, en Zozi 'li 'e da Kapanamo. Minnun -a 'man 'nan Zozi a "kōnnen, ² en o "kaga "ku "va. Min a "kaga "buv "le "wean, 'tōnan 'ka 'fole "nyian 'kōn 'le "nen "di. Zozi Bali -le 'wī vidi 'sia -wle.

³ -A -nan nen, minnun -tadu 'sia min -srandi -tu -a Zozi le. E ya min sinjen lo "se "ji. ⁴ 'Pian wa'a -kolale -plidi -a Zozi man di, min a "kaga "le "wean. -A -nan nen o 'kōn tri, waa 'fōn 'e 'win -ji fenan nen Zozi ci 'e 'tōdi bē -a -nan. O -cezan zīe -a sōnla. ⁵ Zi Zozi -wee yi -teradi 'e da 'yī bē, en yaa 'vī -cezan zīe -yrē 'nan: «'An 'pī, 'wī 'wliḍunun nen yia drē bē maan fui.»

⁶ Bali -le 'fluba 'ci vūnōn -mie a min "kaga zīe o yei 'o -nyrandi. Waa nrōn 'o 'ji 'nan: ⁷ «-Mē "wean nen, min 'labē, e 'wī zīe -a ve? E Bali srōn. -Te ya'a 'silēa Bali -tōwli "a diē, -tīe -kolaman min -le 'wī 'wliḍunun fuidi -a?»

⁸ Zozi -wee ci "nrōndi 'yī, en yaa 'vī -wle 'nan: «-Mē "wean nen ci "nrōndi zīe, e ya 'ka 'ji? ⁹ -Te maan 'vī min -srandi "tra 'gūe -yrē 'nan: <'Wī 'wliḍunun nen yia drē bē maan fui>, 'bē a -tu. En -te maan 'vī -yrē 'nan: <'I wluan, 'i 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wō>, 'bē a -tu. 'Wī "fli zīe, -a "cēn "vidi 'bē ci 'plēblē? ¹⁰ 'Pian an "ta -a -ci -kōnman 'cēe 'nan -koladi a 'an 'bō Blamin -pī -lō -e 'an min -le 'wī 'wliḍunun fui 'trēda.» -A -nan nen yaa 'vī -cezan zīe -yrē 'nan: ¹¹ «'I 'wluan! 'I 'yie nyinnan "dave 'sia! 'I 'ku 'yie "kōnnen!» ¹² Nun tōn min zīe e wluan, e 'yee nyinnan "dave 'sia, en e 'ta wudi 'sia min pēenōn yīe man, e 'bōla bei. 'Wī zīe e ciḷa 'o pēenōn da. O Bali 'tō 'yī 'vī, en waa 'vī 'nan: «'Wī 'gūe ku'a tian 'li -a -nan yīe di.»

Zozi Levi laabu
(Mt 9.9-13; Lk 5.27-32)

¹³ Zozi 'ku "nyian Galile 'yī man. Min "kaga "kula -a -sru, en e Bali -le 'wī 'nōnōn paa o ji. ¹⁴ 'Yēe -ku 'e 'lē bē, te e Alife -pī Levi ye 'e -nyrandi fenan nen o 'sukōle "sia bē -a -nan. E ya 'yee 'nyranman 'panan. En Zozi -a 'vī -yrē 'nan: «'I -sōnla 'an -sru!» Levi wluan, en e sōnla -a -sru.

¹⁵ 'Bē -sru en Zozi 'lee 'e -srūnōn 'ku Levi -le "kōnnen fenun -blīe. 'Sukōle 'sinōn 'lee 'wī 'wliḍi "drēnōn -mienun yra fē zīe -a -sru. Kōō min "kaga 'bē 'kula -a -sru. ¹⁶ 'Fluba 'ci vūnōn nen o ya Farizen 'nōn 'a bē, zi waa 'yī 'nan Zozi a fē -blīnan 'o 'vale 'sukōle 'sinōn 'lee 'wī 'wliḍi "drēnōn -mienun -a bē, en waa 'vī -a -srūnōn lē 'nan: «-Mē "le "wean nen e fē blī 'o 'vale 'sukōle 'sinōn 'lee min -wliḍi -mienun -a?»

¹⁷ Zozi 'wī zīe -a 'man, en e 'nan -wle 'nan: «Minnun nen -cē 'ka o man diē, wa'a -dōdro -sru -wēeman di. 'Pian minnun nen -cē ci o man bē, -wēe ci -dōdro -va. En "nyian bē minnun nen o ci tīglī bē, -wee "wean "cēe an -ta di, 'pian an -ta 'wī 'wliḍi "drēnōn 'va. An -ta o laabūle -e 'an Bali -le -si -kōōn -wle.»

Zozi 'le 'wī "paadi a "le fē -trē -le 'wī 'zv
(Mt 9.14-17; Lk 5.33-39)

¹⁸ Zan -srūnōn 'lee Farizen 'nōn a fē 'sōnnan. En minnun -ta 'wī laabūle Zozi 'lō 'nan: «-Mē "le "wean nen, Zan -srūnōn 'lee Farizen -srūnōn fē "sōan, te "yie -srūnōn 'ka fē sōan di?»

¹⁹ En Zozi -a 'vī -wle 'nan: «-Te minnun -a lī 'pa "fēdi drēnan bē, tu nen lī -trē 'pazan a o yei "bē, minnun fē "sōan? -Cēje, tu nen lī -trē 'pazan a o va bē wa'a 'kolaman fē 'sōndi -a di! ²⁰ 'Pian yī nen lī -trē 'pazan -taa 'silē o yei "bē, -a nyan nen o -taa "fē 'sōnlē.

²¹ En "nyian bē, min 'ka sō -trē 'fūi 'sia, -e 'e 'pa sō ceje 'fūi bunan di. -Te 'bē "cēe "diē, sō -trē -a ceje 'fūi bunan "paa "va. ²² En "nyian bē min 'ka 'wen -trē sēan -wī 'kōle 'tre cejenun -ji di. -Te 'bē "cēe "diē, -wen -trē -wī 'kōle 'tre cejenun fēaman, te -wen 'lee 'trenun 'bō srē. 'Pian e ya "le min 'e 'wen -trē -sēn -wī 'kōle 'tre -trenun -ji!»

Zozi 'wī tin 'ba Zuif 'nōn 'le 'flinla "yī man
(Mt 12.1-8; Lk 6.1-5)

²³ 'Flinla "yī da nen, Zozi 'lee 'e -srūnōn 'ciḍi 'sia fei -tu da. Fē 'wle nen fei zīe -a da bē, e ya 'lee 'saa 'le 'wī 'zv. -A -srūnōn 'ko -a "cēendi -a, te waa -ble. ²⁴ -A -nan nen Farizen 'nōn -a 'vī Zozi lē 'nan: «'I 'yīō 'wī nen 'i -srūnōn -a dra bē -a. -Cēe 'flinla "yī da bē, wa'a 'wī 'labē -a dra di.»

²⁵ En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «'Wɪ nɛn -kaa tra David -a dre 'li, te dra -a -tea 'o 'vale 'yee minnun -a be, ka'a tian -a ta vule duv? ²⁶ E wla Bali -le 'kuin, en Bali -le 'kpoun nen Bali -pannon 'saza 'be -ble be, yaa 'sia, yaa bli, en e 'yee minnun 'le "non. Tu zie -a va be, te Abiata 'be ci Bali -pannon 'tazan -a.»

²⁷ En Zozi -a 'pla "da 'nan: «Bali 'flinla "yi dre minnun -le ve -a! Ya'a minnun drele 'flinla "yi -le ve -a di. ²⁸ -Yee "wean nen 'an 'bɔ Blamin -pi, meen ci 'flinla "yi san -a.»

3

Min -tu nen -a -pela 'ka 'e man be Zozi -a beli
(Mt 12.9-14; Lk 6.6-11)

¹ Zozi 'ku pee 'wu "nyian cin yi 'kuin. Min -tu a 'kɔn zie -a -ji, -a -pela 'tu a 'e 'kadi. ² Farizen 'non nen 'kɔn zie -a -ji be, o Zozi 'nanjendi 'sia -gɔɛɛn 'nan, -te e min zie -a "belia 'flinla "yi da -o. Waa dre zie 'nan -e 'o -kɔla 'wɪ 'tɔdi -a "man. ³ Zozi -a 'vi -pe -kazan le 'nan: «'I 'wluan! 'I 'tɔ min yei 'gu!»

⁴ En Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «-Mɛ "wɪ nɛn -cee -pei -a vi? -Si a 'e 'nɔndɪ min le 'nan 'e 'wɪ "yi "dre 'flinla "yi da, -baa 'wɪ 'wɪdi "nen e dre? En "nyian be, e min "belia, -baa e min "tɔe -e 'e 'ka?» Min -tu 'ka 'wɪ 'sile "da "di.

⁵ Zozi o pɛɛnɔn -nanjɛɛn 'tɔdɔ nyran da. -Wee "trɔɛn "yuyu nen waa "taan Bali va be, -yee "wean -a ta dre 'trɔdrɔ. -A -nan nen yaa 'vi -cezan zie -yre 'nan: «'I 'pɛ 'sɔ 'ji!» E 'e 'pɛ 'sɔ 'ji, en -a -pe dre "plɔnblɔn 'e "pa 'ji.

⁶ Farizen 'non 'bɔla bei. O -ku Erodi -le minnun 'va -a 'palea "da 'nan 'o Zozi 'man -wee -e 'o -te.

Min "kaga "ta Zozi 'va
(Mt 12.15-16; Lk 6.17-19)

⁷ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'ku Galile 'yi man. Min "kaga 'kɔla o -sru. O -mie 'si Galile 'lɛglɔn 'ji, en o -mie 'si Zude 'lɛglɔn 'ji, ⁸ en o -mie 'si Zeruzalem, en o -mie 'si Idume 'lɛglɔn 'ji, en o -mie 'si 'lɛglɔn nen Zudan 'yi -sru "be -a -ji, en o -mie 'si 'lɛglɔnnun nen Tir 'lee Sidɔn "srɔn "be o ji. Min "kaga zie o -ta Zozi 'va, kɔɔ 'wunun nen yaa dra be waa 'man. ⁹ -Yee "wean Zozi -a 'vi 'e -srunɔn le 'nan, 'o 'klɔ -tu man wɔv, "tɔgɔ minnun 'o trun 'e man "kaga. ¹⁰ Fɛ -le "wean nen e 'wɪ zie -a 'vi be -yɛɛ ci 'nan, e min "kaga 'beli, en -cɛnɔn pɛɛnɔn 'o cin -meandɪ 'sia 'nan -e 'o kle "man. ¹¹ Minnun nen -yɔ -wɪdi "ci o -sru "be, -te o Zozi 'yi be, o -tɛɛmlan "wɪ, te o -paanman 'nan: «Bali -pi nen 'yia.» ¹² 'Pian Zozi 'wɪ "paala -wle 'kɛglɔla. Yaa ve -wle 'nan: «Te 'ka min nen 'an ci be -a ta bɔla minnun le di!»

Zozi min 'si "va -fuda "fli 'yee 'pasianɔn 'a
(Mt 10.1-4; Lk 6.12-16)

¹³ "Be -sru en Zozi pɔn -tu tri. Minnun nen Zozi ci "va "be, e o laabu 'e 'va. En o -ku -a "srɔn. ¹⁴ Zɪ e min -fuda "fli 'si "va zie, en e o 'tɔ 'pa 'yee 'pasianɔn. Yaa dre zie 'nan, -e 'o 'kɔn -a "srɔn. En yaa dre 'nan -e 'o 'ku Bali -le 'wɪ vi, ¹⁵ te -kɔladɪ a -wɔ -e 'o -yɔ -wɪdinun -pin minnun -sru. ¹⁶ Minnun nen e o 'si "va "be, o 'tɔ nen 'gu: Simɔn nen yaa 'tɔ 'pa Piri be, ¹⁷ 'lee Zebede -pinun Zaji 'lee 'e "bɔ Zan nen Zozi o 'tɔ 'pa Boanɛzi be, -a -ci nen 'nan laa -paan "sɔ -man minnun, ¹⁸ 'lee Andre, 'lee Filipɔ, 'lee Batelemi, 'lee Matie, 'lee Toma, 'lee Alife -pi Zaji, 'lee Tade, 'lee Simɔn -tu nen waa laabo "nyian Zelo be, ¹⁹ 'lee Zudazi Karioti. Min nen e "ta -daa Zozi 'nonle 'e 'nanmannɔn le be -nyɛn.

Zozi 'le 'pleble "sia nyin?
(Mt 12.22-32; Lk 11.14-23)

²⁰ "Be -sru en Zozi 'ku "kɔnnɛn. Minnun 'o cin 'yi "nyian "man "kaga "le "wean, Zozi 'lee 'e -srunɔn 'ka 'o 'wulo -da yule -e 'o fe -bli di. ²¹ Zɪ Zozi 'mangulinun 'wɪ zie -a 'man be, o -si 'sia 'nan 'o 'ko -a 'kunle. Kɔɔ -a -cin a o ji 'nan, -a -wulo sre 'e da.

²² En "nyian be, 'fluba 'ci vɔnɔn nen o 'si Zeruzalem be, o 'nan, -yɔ -wɪdinun tazan nen waa laabo Belzebul be, e ya Zozi -sru. En -yee 'pleble 'a nen e -yɔnɔn -pian "minnun -sru.

²³ -A -nan nen Zozi o laabu, en e 'wi tin 'badı 'sia -kōnnen "ji. E 'nan: «Satan 'ka 'kōlaman -e 'e 'bō 'fli -pin dı. ²⁴ -Te 'lēglōn 'tu -ji minnun cēen 'e cin man, en o ya -kuli -tannan 'o cin man bē, 'lēglōn zıe, e -wia. ²⁵ En -te 'kōn 'tuwli 'le "nen 'nōn 'bē ci 'wi 'tuwli zıe -a drēnan oo, "kōnnen zıe e -wia. ²⁶ -A -tuwli "nen "nyian Satan 'lee -yee -yōnun -le vē -a. "Te -wēe cēen 'e cin man, en o ya -kuli -tannan 'o cin yei "bē, "te -yee mingōnnen trē -wi -a -nan 'mōn. ²⁷ 'Ka -tō 'nan, Satan nen e ya min 'plēblē 'a bē, min 'ka 'kōlaman -e 'e -wla -yee 'kuin -e 'e -yee fēnun crin wu, -te ya 'a Satan 'bō -yrıle dı.

²⁸ Maan ve 'cēe 'wi tıglı 'a 'nan, 'wi 'wlıdı pēenōn nen min -a dra bē, Bali -kōlaman -a 'cēdı -a min lē. En "nyian wei -wlıdı pēenōn min -a -fōa Bali lē bē, Bali -kōlaman -a 'cēdı -a min lē. ²⁹ 'Pian 'wi nen Bali lei 'saun -a dra bē, min nen e "we "man -wlıdı "bē, Bali 'ka -a cēa -a san lē 'li "fo "dı. 'Wı 'kpa, 'wi 'wlıdı zıe e -fo -yrō 'li "fo "le vē -a.»

³⁰ Minnun nen o 'nan, -yu -wlıdı "a Zozi -sru "bē, o 'tō 'ji nen e 'wi zıe -a 'vı.

-Tı nen Zozi -a "sıala 'e drı 'a?

(Mt 12.46-50; Lk 8.19-21)

³¹ Zozi "bu 'lee -a "būnun -ta. O -fū 'o 'tōdı bei, en o min -tu 'pa 'sia 'nan 'e 'ku Zozi laabu. ³² Minnun "kaga "a 'o -nyrandı Zozi "srōn. Waa sı -fō. O 'nan -yrē 'nan: «'ı "bu 'lee 'ı "būnun a bei. O 'nan, 'ı 'lū!»

³³ Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «-Tınun 'bē ci 'an "bu "a? En -tınun 'bē ci 'an "būnun -a?»

³⁴ Zı e 'wi zıe -a 'vı bē, e minnun nen waa sı -fō bē, o -nanjēen, en e 'nan: «"Ka 'yıō! 'An "bu 'lee 'an "būnun nen 'gū. ³⁵ Fē nen maan 'vı zıe -yēe ci 'nan, min nen e Bali ci 'sō wı dra bē, -yēe ci 'an "bū -a, en -yēe ci 'an "blu "a, en -yēe ci 'an "bu "a.»

4

'Saa 'fōzan man -kōnnen

(Mt 13.1-9; Lk 8.4-8)

¹ Yı -tu da bē, Zozi 'wi "paadı 'sia minnun ji "nyian Galile 'yi man. Minnun a trenan "man "kaga, -yee "wēan e -fō -klv -ji 'yi yıe da, en e -nyran. Minnun -fū 'o 'sendı 'yi 'plo da. ² -Kōnnen "ji nen e 'wi "kaga paa o ji. Yaa 'vı -wle 'nan: ³ «"Ka 'yıō 'wi 'tu nen 'gū! 'Ka "trōen "tō -yrē! Min -tu 'bē 'ku 'saa 'fōle. ⁴ Zı e ya -a wēennan bē, -a 'wle plōen 'sran -sı man. "Lomannun -ta, waa bli. ⁵ -A 'wle -mie -sran puo da, fēnan nen 'trē 'ka "kaga "dıe -a -nan. E bōdı 'sia tada, kōō 'trē 'ka "da "kaga "dı. ⁶ Zı yıde 'bıdı 'sia bē, en e kaala 'nan, -a "sēin 'ka 'kūle -kōōbli dı -le "wēan. ⁷ -A 'wle plōen 'sran fēnan nen -tēin -taa "bōle bē -a -nan. -Tēin zıe e 'tu, e blala 'saa man, wa 'a -kōlale -sendı -a "da "dı, en o kaa. ⁸ -A 'wle plōen 'sran 'trē "yi "da. 'O 'bō, 'o tru, en 'o 'sēn "da. -A bē -tu 'wle a "man -fuba yaaga. -A bē -tu 'wle a "man -fuba 'shēedv. -A bē -tu 'wle a "man -yaa tu. ⁹ Min nen 'wi man "trōen "ci -a -wulo -man bē, -a san 'e man!»

-Mē "le "wēan nen Zozi 'wi tin 'ba -kōnnen "ji?

(Mt 13.10-17; Lk 8.8-10)

¹⁰ "Bē -sru, zı Zozi 'fū 'e 'saza 'o 'vale 'e -srūnōn 'fuda "fli 'lee min -mienun -a bē, en waa laabu Zozi 'lō 'nan: «-Kōnnen "nen, yia -fō 'gūe, -a -ci nen 'nōn?» ¹¹ -A -nan nen Zozi -a 'vı -wle 'nan: «Kaa 'gūe, 'ka lē nen Bali 'yee 'wi yōdı nen 'e min "paala 'a bē -a -ci 'si. 'Pian minnun nen o 'ka 'an -sru "dıe, "o 'wi pēenōn maan -kōnnen "ji. ¹² E drē zıe 'nan -e 'o fēnan -nanjen, te wa 'a -kōnnen 'ye dı, en -e 'o 'wi man, te wa 'a -ci maan dı, "tōgō 'o 'fli -nōn Bali lē -e 'bē -wee 'wi 'wlıdınun fui.»

Zozi 'saa 'fōzan man -kōnnen "ci 'vı

(Mt 13.18-23; Lk 8.11-15)

¹³ Zozi -a laabu -wlı 'nan: «-Te ka 'a -kōnnen 'gūe -a -ci manle dıe, kaa dra 'kō -e 'ka peenun -ci man?»

¹⁴ -A -nan nen yaa 'vı -wle 'nan: «'Saa 'fōzan -ku 'yee 'saa 'fōle, e ya "le 'nan, min -tu 'bē 'ku Bali -le 'wi vıle. ¹⁵ 'Saa 'wle nen e -sran -sı man bē, minnun nen o Bali -le 'wi maan, 'nun tōōn -e Satan 'e 'ta -a 'si o ji bē, -wee 'wi nen. ¹⁶ En 'saa 'wle nen 'e 'sran puo da bē, minnun nen o Bali -le 'wi maan, 'nun tōōn o "we "man ci "nrandı -a bē, -wee 'wi nen.

¹⁷ Wa'a tve -e -a "sein 'e 'ku -kəɔbli dɪ. Wa'a 'o "trɔɛn 'tɔala 'ji dɪ. -Te 'wɪ yɪdɪ 'lee 'tɛ 'padɪ o da a bɔnan o man Bali -le 'wɪ 'le "wɛan bɛ, tɔɔn -e 'o 'pɛ 'si Bali -le 'wɪ -sru. ¹⁸ En 'saa 'wɛ nɛn e -sran fɛnan nɛn -tɛin -taa "bɔlɛ bɛ -a -nan bɛ, minnɛn nɛn o Bali -le 'wɪ maan, o "we "man "bɛ, -wee 'wɪ nɛn. ¹⁹ 'Pian minnɛn zɪɛ, o -taa 'o 'ci "nrɔndɪ 'silɛa 'trɛda fɛnɛn "kaga "da. Fɛ yɪdɪ o see "paaman. O ya "vale fɛ pɛɛnɔn 'e drɛ 'wee vɛ -a. 'Wɪ zɪɛ e -si -tɔa Bali wei lɔ, -e 'e vɪlɛ 'e 'nyranman 'pa o man dɪ. ²⁰ En 'saa 'wɛ nɛn o -sran 'trɛ "yi "da bɛ, minnɛn nɛn o Bali -le 'wɪ maan, o "we "man -e 'o 'ta wɔla "da "bɛ, -wee 'wɪ nɛn. Tɔɔn 'nyranman nɛn Bali wei -a 'padɪ "siala o man bɛ, -a "nɛn bɔala -dan. Te o drɛ "le 'nan 'saa nɛn -a bɛ -tɔwli 'wɛ a "man -fuba yaaga, ɛn -a -tɔwli 'wɛ a "man -fuba 'shɛɛdɔ, ɛn -a -tɔwli 'wɛ a "man -yaa tɔ bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ.»

-Kannɛn man -kɔnnɛn
(Lk 8.16-18)

²¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Min 'ka -kannɛn 'fɔa "nɛn -e 'e yɔɔ -pɔ wlu dɪ. -Te 'bɛ "cɛɛ "dɪɛ, -e 'e yɔɔ nyinnan "dave wlu dɪ. 'Pian waa -tɔala fɛnan 'wein da, te minnɛn pɛɛnɔn -a ye. ²² Maan ve 'cɛɛ 'nan, fɛ -tɔ 'ka 'fo 'e yɔɔdɪ -trilii, -e 'e vɪlɛ 'e bɔla 'ji dɪ. ɛn 'wɪ yɔɔdɪ -tɔ 'ka -e 'o vɪlɛ 'o man fɛnan 'wein da dɪ. ²³ Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!

²⁴ 'Ka drɛ "yi 'wɪ nɛn ka ci -a mannan 'gɔvɛ -a va! Zɪ ka Bali wei 'man bɛ, -a da nɛn Bali 'wɪ 'tɔdɪ "paa "da 'cɛɛ, -e 'e 'ku 'e 'lɛ. ²⁵ Kɔɔ min nɛn e ci -yrɔ "bɛ, -a lɛ nɛn waa "paa "da. 'Pian min nɛn e "ka -yrɔ "dɪɛ, -a "tiennɛn nɛn -yrɔ "bɛ, o -taa -a 'silɛ.»

Fei fɛ 'wɛ bɔdɪ da -kɔnnɛn
(Ezai 55.10-11; 1 Ko 3.6-7)

²⁶ En Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ -nyren 'gɔvɛ. E ya "le min -tɔ 'saa -fɔ 'yee fei. ²⁷ "Bɛ -sru e yi -tɛa "pei -man -e 'e 'fuv bodrun. Yaa dra zɪɛ yi -tɔdɔ pɛɛnɔn man. 'Pian fɛ nɛn e dra 'lɔɔ -e 'saa nyriɛn 'e bɔ -e 'e trɔ bɛ, ya 'a tɔa dɪ. ²⁸ 'Trɛ -a bɔa 'e 'fli -a. Yaa nyriɛn bɔa 'e 'flin, "bɛ -sru -e 'e 'sɛn "da, -e 'e 'yi mlin. ²⁹ -Te -a 'wɛ tran bɛ, te -a -tɛdɪ 'bɔ. -A -nan nɛn min zɪɛ e -ko -a -tɛlɛ srɛn 'a.»

Fei fɛ 'wɛ 'tɔ man -kɔnnɛn
(Mt 13.31-35; Lk 13.18-19)

³⁰ En Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ, -mɛ "man "nɛn -kaa -kɔnnɛn? -Kɔnnɛn "cɛn "fɔdɪ -a nɛn maan -ci ve 'cɛɛ? ³¹ Maan -kɔnnɛn fei fɛ 'wɛ 'tɔ man. -A 'wɛ "wɛnnɛn "mlian 'trɛda fɛ 'wɛ pɛɛnɔn da. ³² 'Pian -te waa -fɔ bɛ, e bɔa -e 'e trɔ. -A -dan -cia fei sinwɛ pɛɛnɔn da. 'E plan -tɔa, -e "lomannɛn 'o "kɔɛ "tɔ -a 'la 'va.»

³³ -Kɔnnɛnnɛn zɪɛ -a "kaga "fɔdɪ -a bɛ, Zozi Bali -le 'wɪ paa minnɛn ji "le zɪ o -kɔlaman -a -ci mandɪ -a bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ³⁴ -Kɔnnɛn 'saza 'ji nɛn e tin 'ba minnɛn lɛ. 'Pian -te 'o 'vale 'e -srɛnɔn 'a o -fɔ 'o 'saza bɛ, -e 'e pɛɛnɔn 'ci vɪ -wɛ.

Zozi fulɔ 'plɛblɛ 'tɔ ta -tɔ
(Mt 8.23-27; Lk 8.22-25)

³⁵ Yi -tɔwli 'bɔ zɪɛ -a funninmlan nɛn, Zozi -a 'vɪ 'e -srɛnɔn lɛ 'nan: «-Kaa ku 'yi -sru!»
³⁶ O -si -nɔn minnɛn lɛ. -A -nan nɛn o -kɔdɪ 'sia. -Klɔ nɛn Zozi ci -ji paan bɛ, -a -ji nɛn e -fɔ ɛn o -kɔdɪ 'sia. -Klɔ -mienun yra o -sru. ³⁷ En fulɔ 'plɛblɛ 'tɔ "fɛɛndɪ 'sia. 'Yi 'sɛndɪ 'sia -klɔ -ji. 'Sien vɛ bɛ 'yi "ta -klɔ faa. ³⁸ Tɔ zɪɛ -a wlu bɛ, te Zozi a yi -tɛnan -klɔ pei 'ji. -A -wulo a 'e pladɪ -sunmun da. -A -srɛnɔn 'a fuv, ɛn o -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'ku 'nan cɛɛn 'nyandɪ man. "Yie 'man wɪ 'ka 'ji dɔv?»

³⁹ -A -nan nɛn Zozi wluan, e paan fulɔ da, ɛn yaa 'vɪ 'yi lɛ 'nan: «'I 'ta -tɔ! 'I 'ta "tra!»
'Nun tɔɔn fulɔ "fɛɛndɪ 'le 'tɔ, ɛn fɛnan -tɔ flu. ⁴⁰ Zozi -a laabɔ -wɔ 'nan: «-Mɛ "klan nɛn kaa wo zɪɛ? Ka 'a tian yi tɛala 'an da dɔv?»

⁴¹ -A -nan nɛn "klan -sɛn o pɛɛnɔn 'ji, ɛn waa laabɔdɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «-Mɛ "sv -man min bɛ ci zɪɛ? Fulɔ 'lee 'yi -a wei maan "yi.»

5

Zozi min -tu nen -yv -wliđi "ci -a -sru "be -a beli
(Mt 8.28-34; Lk 8.26-39)

¹ Zozi 'lee 'e -srunon 'bola Galile 'yi -sru Geraze 'non 'le 'leglon 'ji. ² Zi Zozi soonla -klv -ji be, min -tu 'si min wonan zia, en e -ta -a 'le. -Yv -wliđi "a min zie -a -sru. ³ Min wonan nen e -nyeanla. Min -tu 'ka 'kolaman -a -yruđi -a di. -Te -bulale baa nen oo, wa'a 'kolaman di. ⁴ Waa ceinnun 'lee -a -penun yru -bulale baa 'e 'pa -a "kaga, te yaa "ceenman 'e man. Min -tu 'pleble 'ka 'cia "da 'lao -e -a -pe 'e 'so -a pladi -a di. ⁵ Bodrun funnin, e -cia "min wonan 'lee ponnun da -paandi -a 'pleble, te 'e 'man 'kole buuman -kole -a.

⁶ Zi e Zozi 'yi 'koobli be, e -ta flan -a, en 'e "po soonla "wlu. ⁷ -A -nan nen e paan 'pleble, en yaa 'vi Zozi le 'nan: «Zozi, 'yie -me "wi nen 'an man? Bali nen min ta lou "be, -a -pi nen yia. Bali 'to 'ji be, te 'i 'te 'pa 'an da di!» ⁸ Zozi -a 'vi -yre 'nan, 'e 'si min zie -a -sru, -yee "wean nen e 'wi zie -a 'vi. ⁹ En Zozi -a laabu -yru 'nan: «'I 'to nen 'non?»

E 'nan Zozi le 'nan: «'An 'to nen -kuli 'pa 'tu, koo kv ya min 'gve -a -sru "kaga.» ¹⁰ En e toba -fodi 'sia Zozi le 'nan, te 'e 'o 'pin 'leglon zie -a -ji di.

¹¹ Tu zie -a wlu be, te 'sru 'pa 'tu a 'e 'blinan o "srón "pon -tu da. ¹² En -younun -a 'vi Zozi le 'nan: «'I yra 'si! 'I 'ku 'pa 'sia 'srunun 'labe o va -e 'ku 'fo o -sru!» ¹³ Zozi 'si -non -wle. -A -nan nen -yv -wliđinun 'si min zie -a -sru, en o -kv -fole 'srunun -sru. O flan 'sia pon 'sean man zia, te o -sean 'yia, en o ppeonon kaa. O ya 'sru -kpi "fli.

¹⁴ Zi 'sru -sru "pinnon 'wi zie -a -nan 'yi be, o -te -ji flan -a, en o -kv 'fla 'lee fei -paannun da. 'Wi nen e dre be, waa -nan 'sinan 'pa. Minnun -kv 'wi zie -a -nan yile. ¹⁵ Zi o 'bo Zozi man be, en o min nen blago -yv "kaga "ci -a -sru "be, -a 'yi. E ya 'e -nyrandi 'e 'ta le so -a, te -a ta 'si. 'Wi zie e o ceen nyen -a. ¹⁶ Minnun nen o ci -nan en Zozi min zie -a beli be, 'wi nen e dre be waa -nan 'sinan 'pa -wle. En 'wi nen e 'bo 'srunun man be, waa -nan 'sinan 'pa "nyian. ¹⁷ -A -nan nen o toba -fodi 'sia Zozi le 'nan, 'e 'si 'wee 'leglon 'ji.

¹⁸ Zi Zozi "ta -foa "klv -ji be, en min nen yaa beli be, e 'nan Zozi le 'nan: «'I yra si, 'kve 'ko 'yia!» ¹⁹ Zozi 'ka 'wile "man "di. 'Pian "e 'nan -yre 'nan: «'I 'ku 'yie "konnen 'i 'mangulinun va! 'Wi ppeonon nen Minsan -a dre 'yie be, 'i 'sinan 'pa -wle! En 'i nyrinda nen e -sen Minsan da be, 'i 'sinan 'pa -wle!» ²⁰ Min zie e -kv, en 'wi ppeonon nen Zozi -a dre -yre "be, yaa -nan 'sinan 'padi 'sia 'leglon nen, waa laabu 'Fla 'fu be -a -ji. Minnun ppeonon nen o 'wi zie -a 'man be, o 'lebo "fo.

Zozi Zairus 'lu 'lee li -tu beli
(Mt 9.18-26; Lk 8.40-56)

²¹ Zozi 'fo -klv -ji, en e 'li 'e da Galile 'e "pa 'ji. Minnun 'o cin 'yi "man "kaga, te e ya tian 'yi 'plo da. ²² -A -nan nen cin yi 'kon 'tazan -tu nen waa laabo Zairus be, e -ta. Zi e Zozi 'yi be, e -tria "wlu, ²³ en e 'nan -yre 'nan: «'I yra 'si! 'I 'pa 'an 'va "nyiandu! 'An 'lu ceen 'e yie 'le wudi man. 'I yra 'si, 'i 'ta 'i 'pe 'pla "da, -e 'e 'beli!»

²⁴ En Zozi soonla -a -sru, te min -a -mean "man -pe ppeonon da.

²⁵ Min "kaga zie o yei "be, li -tu a -nan, -ce a "man. -Ce zie e nyen -seanla "man, -a -nan le -fuda "fli 'bo. ²⁶ E yra 'yi -kudi -dodrō "kaga 'va 'le "wean, en e 'yee "lala ppeonon sre. 'Pian -yee -ce fa 'ka drele "yi "di, te e -ko 'padi -a "da. ²⁷ E Zozi 'le 'wi 'man, -yee "wean e wla min "kaga zie o yei. E pli Zozi man 'e koda zia, en e kle -yee so man. ²⁸ Yaa nrōn 'e 'ji 'nan, -te 'e 'pe kle 'e "tun -yee so man be, 'e "belia. ²⁹ Nun toon nyen -srandi "man 'le 'to, en yaa -konnen 'yi 'nan 'e beli.

³⁰ Zozi -a -to 'nan, 'pleble 'tu 'bola 'e 'ji. -A -nan nen 'e 'man lila minnun da, en yaa laabu 'nan: «-Tie kle 'an 'man so man?»

³¹ -A -srunon -a 'vi -yre 'nan: «"Wuo! Minnun 'i -mean "man -pe ppeonon da be, -e 'i laabu 'nan, -tie kle 'i man?»

³² Zozi 'e yie 'todi 'sia 'e man 'nan -e 'e min nen e kle 'e man be -a yi. ³³ -A -nan nen li zie, e -ta nyōndi -a. Nyen a ceen, koo 'wi nen e dre -yre "be yaa -toa 'e 'bo 'a. E "po soon Zozi 'wlu, en e 'wi ppeonon 'vi -yre. ³⁴ Zozi "e 'nan -yre 'nan: «An 'lu, i yi -tera 'an da, -yee "wean nen i beli. 'I 'ku -trōo! 'Yie -ce 'si 'i man.»

³⁵ Zozi 'fɔ 'wɪ zɪɛ -a tin 'banan, ɛn Zairus -le "kɔnnɛn 'pa 'sianɔn 'ta -a vlɛ Zairus lɛ 'nan: «'I 'lu 'ka 'va. Te 'i Bali -le 'wɪ "paazan "koe "nyan "nyian dɪ!»

³⁶ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man. E 'nan Zairus lɛ 'nan: «Te 'i "klan dɪ! 'I yi -tɛra 'an da!»

³⁷ -Te ya'a 'silɛa Piɛri 'lee Zaji 'lee 'e "bɪ Zan -a dɪɛ, Zozi 'ka 'wɪlɛ "man -e min pee 'e -sɔɔnla 'o -sru "dɪ. ³⁸ Zɪ o 'bɔla Zairus -le "kɔnnɛn "bɛ, Zozi min "kaga 'yɪ 'baba 'fɔ o man, te o -wua. ³⁹ E wla 'kuin, ɛn e 'nan -wɛlɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn 'baba 'fɔ 'ka man, te ka -wua? 'Nɛn 'labɛ ya'a 'kalɛ dɪ, 'pian e ya yi -tɛnan.» ⁴⁰ -A -nan nɛn minnun Zozi sɛɛ wudɪ 'sia.

ɛn e minnun pɛɛnɔn 'bɔla bei. E 'nɛn "tɪ 'lee -a "bɪ 'lee 'e -srunɔn yaaga 'sia, ɛn o wla 'kɔn "bɪ "nɛn 'nɛn 'bɔ cɪ -ji bɛ -a -ji. ⁴¹ Yaa 'kun 'e 'pɛ -man, ɛn yaa 'vɪ 'e wei -ji 'nan: «Talita kumu!» -A -ci nɛn 'nan, lɪmɔn 'nɛn, maan 'nan 'yɛɛ 'nan, 'i 'wluan lou. ⁴² 'Nun tɔɔn lɪmɔn 'nɛn zɪɛ e wluan, ɛn e 'ta wudɪ 'sia. -A lɛ a -fuda "fli. Zɪ o 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, o 'lɛbo "fɔ. ⁴³ 'Pian Zozi 'wɪ pla -wɛlɛ o "trɔɛn nyuɔndɪ -a. Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan, te 'o -nan sɛɛ wɪ min -tɪ lɛ dɪ! ɛn e 'nan: «'Ka fɛ -nɔn -yɛɛ!»

6

Nazaretɪ 'nɔn 'ka yi -tɛlɛa Zozi da dɪ

(Mt 13.53-58; Lk 4.16-30)

¹ "Bɛ -sru Zozi 'kɔ 'e fla Nazaretɪ 'o 'vale 'e -srunɔn 'a. ² 'Flinla "yi da bɛ, ɛn e 'wɪ "paadɪ 'sia minnun ji cin yɪ 'kuin. Min "kaga "nɛn o -yɛɛ 'wɪ "paadɪ 'man bɛ, o 'lɛbo "fɔ. ɛn waa laabudɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «Nyin zia nɛn 'wɪ 'labɛ "yɛɛ tranla? -Tɪɛ 'wɪ 'tɔdɪ zɪɛ -a -nɔn -yɛɛ? Yaa dra 'kɔ, ɛn e 'lɛbo "fɔ wɪnɪn 'labɛ -a dra? ³ Yiba "nyaanzan "tun "nɛn, ɛn Mari -pɪ nɛn. Zaji 'lee Zoze 'lee Zud 'lee Simɔn nun flinzan nɛn. ɛn "nyian bɛ, -a -suannɛn lɪmɔnnun -nyɛanla -kaa va 'gɔ.» -Yɛɛ "wɛan wa'a wei 'silɛa 'wɪ 'a dɪ.

⁴ -A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «Fɛ pɛɛnɔn 'nan bɛ, Bali 'lewei vɪzan 'tɔ a 'e wluandɪ. 'Pian -te e ya 'e 'flanɔn 'lee 'e drunun 'lee 'e 'mangulinun yɛɛ "bɛ, wa'a siala min -a dɪ.»

⁵ -Te ya'a 'silɛa -pɛ 'pladɪ -a -cɛ -tɛnɔn -mie da -e 'o 'beli dɪɛ, Zozi 'ka -kɔlɛlɛ 'lɛbo "fɔ wɪ pee drɛdɪ -a 'fla zɪɛ -a da dɪ. ⁶ Yɪ nɛn wa'a -tɛlɛa Zozi da dɪɛ, -a 'wɪ -a 'kan 'e 'ciɪla "da. "Bɛ -sru ɛn e -kɔ 'fla peenun da, ɛn e 'wɪ paa minnun ji.

Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli 'pa 'sia 'flivli

(Mt 10.5-15; Lk 9.1-6)

⁷ Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli laabɔ, ɛn e o 'pa 'sia 'flivli. E -kɔladɪ -nɔn -wɛlɛ 'nan -e 'o -yɪ -wɪdɪnɪn -pin minnun -sru.

⁸ Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «-Te ya'a 'silɛa "tonyrin -a dɪɛ, te 'ka 'ta wɪ "man "fɛ pee 'sia dɪ! Te 'ka 'blɪfɛ 'lee 'pada 'lee "lala 'sia dɪ! ⁹ 'Ka 'manwua "wɔ! Te 'ka 'tralɛ 'sia "fli "dɪ!» ¹⁰ ɛn yaa 'vɪ "nyian -wɛlɛ 'nan: «-Te 'ka 'bɔla 'fla 'tɔ da bɛ, 'ka 'fɔ 'kɔn nɛn, o 'ka laabɔ 'ji bɛ -a -ji, -trilii -e 'ka 'kudɪ 'e bɔ. ¹¹ 'Pian -te ka 'bɔla 'fla, ɛn 'fla zɪɛ -a da 'nɔn 'ka 'ka 'silɛa min -a dɪɛ, ɛn wa'a "trɔɛn "tɔlɛ 'ka wei lɛ dɪɛ, 'ka 'kɔ 'ka 'lɛ! "Cɛɛ -kɔ bɛ, 'ka 'cɛin -man fuɔn -koei "trɔa o da 'wɪ pladɪ -a -wɛlɛ. -A -ci -kɔɔndɪ nɛn 'nan 'ka 'pɛ 'si -wee 'wɪ 'ji.»

¹² -A -nan nɛn o -kɔ, ɛn o Bali -le 'wɪ vidɪ 'sia minnun lɛ. Waa 'vɪ -wɛlɛ 'nan, 'o 'si 'o dre wɪ -wɪdɪ "man -e 'o 'fli -nɔn Bali lɛ. ¹³ O -yɪ -wɪdɪ "kaga "pin minnun -sru. O 'nyrɔn ciɪ -cɛ -tɛnɔn "kaga "man, te o "belia.

Min -batize drɛzan Zan -kanan wɪ nɛn 'gɔ

(Mt 14.1-12; Lk 9.7-9)

¹⁴ Mingɔnnɛn Erodɪ Zozi 'le 'wɪ 'man, kɔɔ -a 'tɔ 'wɪdɪ fuɪla "man, te minnun -a ve 'nan: «Min -batize drɛzan Zan 'bɛ wluan -kanɔn 'va. -Yɛɛ "wɛan nɛn -kɔladɪ a -yrɔ ɛn e 'lɛbo "fɔ wɪnɪn dra.»

¹⁵ ɛn min plɔɛnnun "o 'vɪ 'nan: «Eli nɛn.»

ɛn min -mienun "o 'vɪ 'nan: «Bali 'lewei vɪzan -tɪ nɛn "le Bali 'lewei vɪnɔn 'li bɛ -wee 'wɪ 'zɔ.»

¹⁶ Zɪ Erodɪ 'wɪnɪn zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn e 'nan: «Zan nɛn maan -wulo cɛɛn bɛ, -a 'bɔ nɛn. -Yɛɛ wluan -kanɔn 'va.»

¹⁷ Koo Erodi 'be Zan -te. 'Wu nen e dre 'looo yaa -te be, -nyren 'gu. Erodi 'yee minnun 'pa 'sia, en 'o -ku Zan 'kunle, waa yri, en waa -fo -pu 'kuin. Yaa dre zie Erodi -le "wean, koo li zie e ya Erodi "bu Filipu nan -a, en Erodi -a 'si "wlu. ¹⁸ 'Wu zie Zan -a 'le ceen Erodi le. Yaa 'vi -yre 'nan: «-Si 'ka 'i 'lo -e 'i "bu nan 'si 'e 'wlu du.» ¹⁹ -A 'wu 'nan Erodi man -wliidi. En e Zan -sa 'pla 'nan 'e -tea. 'Pian -si nen ko 'e 'ciula "da "be, ya'a too di. ²⁰ Koo -a -sran Erodi 'bo "e "klan wo Zan -lo. -Yaa -too 'nan, Zan a Bali -le min tigli 'a, -yee "wean 'e yie -too "va, "togo 'o -te. Erodi Zan wei mandu ye "yi, 'pian 'wu nen Erodi "e "yi -e "e "vi Zan le be, ya'a too di.

²¹ Zi Erodi -ya le 'le soo yi 'bo be, en Erodi -si nen ko 'e 'ciula "da -e 'e Zan -te be -a 'yi. Yi zie -a da be, Erodi min -dandannun 'lee 'yee 'sounjanun tanon 'lee Galile min cejenun laabu 'nan, 'o 'ta "fedi dre 'e 'va. ²² En Erodi 'lu 'ku "dre 'tanle o 'le. Erodi 'lee 'yee minnun pegenon 'ci 'so 'e 'ciula "da.

-A -nan nen Erodi -a 'vi -yre 'nan: «Fe nen i ci "va be, 'i laabu 'an 'lo, maan -non 'yie!» ²³ En Erodi -to 'e wei da -a vidu -a 'nan: «-Te 'men mingonnen tre va nen i ci be, maan 'fu 'tu -non 'yie.»

²⁴ En nonbe zie e 'bola, e -ku -a laabule 'e "bu 'lo 'nan: «-Me "fe nen 'an laabu -yrol?»

-A "bu "e -yre 'nan: «Min -batize drezan Zan -wulo nen, 'i laabu -yrol!»

²⁵ -A -nan nen e 'li 'e da "nyandu mingonnen Erodi -va, en yaa 'vi -yre 'nan: «Min -batize drezan Zan -wulo va nen an ci. 'I -non 'men -naagu "pledi da!»

²⁶ Zi Erodi 'wu zie -a 'man be, -a ta dre 'trödro. 'Pian e -to 'e wei da minnun nen o -ta "fedi da be o yie man, -yee "wean ya'a -kolale -a vidu -a -ceje di. ²⁷ -A -nan nen e 'sounja -to 'pa 'sia 'nan, 'e 'ku Zan -wulo 'cen. 'Sounja zie e -ku -pu 'kuin, en e Zan -wulo ceen. ²⁸ E -ta -a "pledi da, en yaa -non nonbe 'bo le. En nonbe zie yaa -non 'e "bu "le. ²⁹ Zi Zan -srunon 'wu zie -a 'man be, en o -ku -a -kadu 'sile. O -ku -a wule.

Zozi -blife -non min -kpi 'soolu le

(Mt 14.13-21; Lk 9.10-17; Zan 6.1-13)

³⁰ Minnun nen Zozi o 'pa 'sia paan be, o -ta. 'Wu pegenon nen waa dre be, 'lee 'wu nen waa paa minnun ji be, waa 'sinan 'pa Zozi le. ³¹ En Zozi -a 'vi -wle 'nan: «-Kaa 'si fe 'gve -a -nan! -Kaa ku fenan nen e ci flu be -a -nan, -e -kaa 'flinla "wennon!» Fe nen e 'wu zie -a 'vi be, -yee ci 'nan, minnun nen o -ko 'lee minnun nen o -taa "be, o ya "kaga "bu -le "wean, wa'a 'o 'wulo -da ye -e 'o fe -bli di.

³² -A -nan nen Zozi 'lee 'e -srunon -fo -klv -ji 'o 'saza, en o -kudu 'sia fenan nen e ci flu be -a -nan. ³³ Minnun o -kunan 'yi. En 'wu zie min "kaga -a 'man. -Yee "wean o 'si 'fla pegenon da, en o -tra o 'le flan -a fe zie -a -nan. ³⁴ Zi Zozi soonla -klv -ji be, e min "kaga zie 'o 'yi o 'sendu. O nyrinda -sen "da, koo e o 'yi "le 'nan 'blanun nen o -sru "pinzan "ka "die, -wee 'wu 'zv. -A -nan nen e 'wu "kaga "paadu 'sia o ji.

³⁵ Zi funninmlan "ta "paala be, en Zozi -srunon pli 'man. O 'nan -yre 'nan: «-Pei "ta taan, en min 'ka 'nyeanla 'gu du. ³⁶ -Yee "wean 'i vi minnun le 'nan, 'o 'ku fei -paannun 'lee 'flanun nen -kaa "srön 'gve -a da -e 'o 'wee -blifenun 'lo, 'o -bli!»

³⁷ En Zozi -a 'vi -wle 'nan: «'Ka 'blife -non -wle 'ka 'bo 'a!»

-A -nan nen waa laabu Zozi 'lo 'nan: «Kva dra ko -e 'ku 'blife -non -wle? I ya "vale 'nan 'ku 'ku minnun "kaga 'labo o -blife 'lo yi yaa "fli "da 'nyranman "lala -a?»

³⁸ En Zozi -a laabu -wlo 'nan: «'Kpoun wea nen 'ka 'lo? 'Ka 'ku -a -nanjen!»

Waa laabu 'o cin lo, en o -yre 'nan: «'Kpoun 'soolu 'lee po "fli "nen 'ku 'lo.»

³⁹ "Be -sru en Zozi -a 'vi 'e -srunon le 'nan, 'o min pegenon 'nyran "tra 'e 'kule -a, 'e 'kule -a. ⁴⁰ En minnun -nyran 'e 'kule -a, 'e 'kule -a. -A 'kule -mie bo min -yaa tu, en -a 'kule -mie bo min -fuba 'soolu.

⁴¹ -A -nan nen Zozi 'kpoun 'soolu 'lee po "fli zie -a 'si, 'e yra -to laji, en e Bali muo "fo. E 'kpounnun ta ceen, en yaa -non 'e -srunon le 'nan, 'o -pli "minnun man. E po "fli pli "nyian minnun pegenon man. ⁴² Min pegenon fe bli, o 'kan. ⁴³ 'Kpoun ponennun 'lee ponun nen o -fu be, -a -srunon -a -sen saannen -fuda "fli "ji, yaa 'fa. ⁴⁴ Minnun nen o 'kpoun bli be, -klonmon a 'o va -kpi 'soolu.

Zozi 'ta 'wv 'yi yie da
(Mt 14.22-33; Zan 6.16-21)

⁴⁵ "Be -sru en Zozi 'tə 'e -srunən man 'nan, 'o 'fə -klv -ji -e 'o 'trəa 'e 'le Bezaida fla 'yi -sru. E -fəla "da 'nan -e 'e 'si -nən minnun le, te o -ko -wee "kənnən. ⁴⁶ Zi o pəənən cəən 'kvdı man be, en e -kv Bali tru 'balə pən -tu da.

⁴⁷ -Pei 'tan, en -klv "e 'bə 'wv 'yi yei, te Zozi a tian 'e 'təwli "tra. ⁴⁸ Zozi -a 'yi 'nan, 'e -srunən a 'o yra yınan -klv -fədi -a, kəw fulə "fəənman e -taa "o da zia. -Pei -man, mannen tədə -a be, en e -kula o -sru 'ta wvdi -a 'yi yie da. E "ta -cia "o da. ⁴⁹ -A -nan nən waa 'yi, te e ya 'ta wnan 'yi yie da. -Wee 'ji "le 'nan min lei nən, en o -paandı 'sia. ⁵⁰ Waa 'yi 'o pəənən, en nyen -sən o ji.

'Pian Zozi -a 'vı -wle 'nan: «'Ka -pəan 'kun! Te 'ka "klan dı! 'An 'bə nən.» ⁵¹ -A -nan nən e -fə o va -klv -ji. 'Nun tən fulə 'ta 'tə. 'Wı zıe e o 'plo 'fə 'e 'ciula "da. ⁵² 'Lebo "fə wı nən Zozi -a dre 'kpəun -a be, wa'a -ci manle dı. -Wee -ci mandı a -kəəbli -le "wean.

Zozi -ce -tənən beli Jenezaret
(Mt 14.34-36)

⁵³ Zi o 'yi cəən be, o 'bəla Jenezaret. ⁵⁴ O səənla -klv -ji, 'nun tən minnun Zozi -kənnən 'yi. ⁵⁵ O ci fe pəənən 'nan -a vıdı -a minnun le. -A -nan nən minnun -tadı 'sia -ce -tənən 'a "se "ji, fənan nən waa 'man 'nan e ya be -a -nan. ⁵⁶ Fənan pəənən nən e 'bə be, -te e ya 'fla "wənnən da -a oo, -te e ya 'fla -dan da -a oo, -te fei -paan "da "nən oo, minnun -taa "ce -tənən -a -guada. O toba -fəa Zozi le 'nan, 'e 'yee sə 'lebo 'fəndaa 'tvi -e -ce -tənən 'o kle "man. -Ce -tənən pəənən nən o kle "man "be, o beli.

7

Zuif 'nən kluda wı
(Mt 15.1-9; Lk 11.37-41)

¹ Yi -tu da be, Farizen 'nən 'lee 'fluba 'ci vınən -mienun 'si Zeruzalem, en o -ta Zozi 'va. ² Waa 'yi 'nan -a -srunən pləen fe bli, te wa'a 'o 'pə -man "foele "le zi o tranun -a 'vı 'nan 'o dre be -yee 'wı 'zv dı.

³ Zuif 'nən nən Farizen 'nən 'a be, 'lee Zuif 'nən pəənən be, -te wa'a 'o 'pə -man "foele "le zi o tranun -a 'vı 'nan 'o dre be -yee 'wı 'zv dıe, wa'a fe ble dı. ⁴ En -te o 'si 'fleji be, -te wa'a 'o -srule "le zi o tranun -a 'vı 'nan 'o dre be -yee 'wı 'zv dıe, wa'a fe ble dı. O kluda wı "kaga pləen a "nyian. E ya 'yi 'mlin 'kulenənnun -ci "foedı da, en e ya -pənun 'lee -daganun -ci "foedı da, [en e ya nyinnan "davenun -srudı da.]

⁵ -Yee "wean Farizen 'nən 'lee 'fluba 'ci vınən 'a laabv Zozi 'lə 'nan: «-Mə "le "wean nən, 'i -srunən 'ka 'wı nən -kaa tranun -a 'vı 'nan -kaa dre be -a dra dı? 'Pian wa'a 'o 'pə -man dra 'saun Bali 'le 'vaa -e 'o fe -bli.»

⁶ -A -nan nən Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Wei "flivli 'nən! 'Wı nən Bali 'lewei vızan Ezai -a cren -te 'ka man be, 'wı 'kpa nən, kəw yaa 'vı 'nan:

<Bali "e 'nan:

Minnun 'labə,

waan 'tə "yi "ve 'o 'le lou,

'pian o jinun be,

o ya 'o 'sidı 'an man -kəəbli.

⁷ -Wee 'an 'sudı be -a "nən "ka "dı.

Kəw -peinun nən blamin a -tə be,

-a 'bə nən waa "paaman minnun ji

'nan -yee ci Bali -le -si -a.»

⁸ En Zozi -a 'vı -wle 'nan: «'Ka "trəən 'si Bali -le -pei -va, en ka -səənla 'ka tranun kluda wı -sru. ⁹ 'Ka 'ci a 'e 'cəndı. Ka Bali -le -pei tuv 'ka 'pəla koda, en ka lea 'ka tranun kluda wı man.

¹⁰ 'Wı nən yaa -kəənman be -nyren 'gv. E ya 'e 'cren -tədi 'nan:

<'I yie 'nan 'i "tı 'lee 'i "bv "man!>

En "nyian 'nan:

⟨Min nen,
 'e wei 'pla 'e "ti "man,
 -te 'be "cɛɛ diɛ,
 'e "bu "man be,
 'o san -tɛ!⟩

-Pei zɛ Bali 'be -nɔn Moizi ɛ, ¹¹ 'pian kaa "paaman minnun ji 'nan, -si a 'e 'nɔndi min ɛ
 -e 'e vi 'e "ti 'lee 'e "bu "lɛ 'nan: ⟨Ma'an 'kɔlaman -e 'an 'pa 'ka 'va di. "Lala nen kɔ "an
 -nɔn 'cɛɛ be, maan dre Kɔrban -a. -A -ci nen 'nan, maan -nɔn Bali ɛ.⟩ ¹² 'Cee 'wi "paadi
 zɛ e -si -tɔa -yrɔ -e 'e 'pa 'e "ti 'lee 'e "bu 'va. ¹³ Zi ka Bali wei klu -seanla 'ji 'ka tranun
 kluda wi -a zɛ. En 'wi zɛ -a -twɔli "nen kaa dra 'wi "kaga "ji.»

-Mɛ "fɛ 'be min "tri -tɔa Bali 'lɛ?
 (Mt 15.10-20)

¹⁴ "Be -sru en Zozi min "kaga laabu "nyian, en e 'nan -wɛ 'nan: «'Ka "trɔɛn "tɔ 'an wei
 ɛ -e 'ka 'wi 'gɔɛ -a -ci man 'kpa. ¹⁵ Fɛ nen e "sia bei, -e 'e -wla "min ji be, ya'a min "tri 'tɔa
 Bali 'lɛ di. 'Pian fɛ nen e "sia min ji -e 'e bɔla bei "be, -yɛɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ. ¹⁶ [Min
 nen 'wi man "trɔɛn "ci -a -wulo -man be, -a san 'e man!⟩

¹⁷ Zozi 'si min "kaga yei, en e wla 'kuin. -A -nan nen -a -srunɔn 'a laabu -yrɔ 'nan, 'e -
 kɔnnen "nen yaa -fɔ be -a -ci vi 'wɛ! ¹⁸ En e 'nan -wɛ 'nan: «'Ka 'bɔ "nyian, ka'a 'kɔlaman
 -e 'ka 'wi zɛ -a -ci man duv? Fɛ nen e -wɫamlan min ji be, ya'a min "tri 'tɔa Bali 'lɛ di.
 Ka'a tɔa zi duv? ¹⁹ Kɔɔ ya'a 'wɫamlan min souba ji di, 'pian e -ko min -pɔan 'ji. "Be -sru -e
 min 'e 'ku -fɔ -a lua.»

'Wi zɛ -a vidɪ -a nen Zozi -a kɔɔn 'nan, -blɪfɛ -tu 'ka min "tri -tɔa Bali 'lɛ di.

²⁰ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Fɛ nen, e "sia min ji be, -yɛɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ. ²¹ Kɔɔ
 blamin souba 'ji nen ci "nrɔndɪ -wɫidɪ pɛɛnɔn "sia. -Kɔnnen -wɛɛdɪ "kaga 'lee li -wɛɛdɪ
 "kaga "a -tu, en crin wɔdɪ a -tu, en min -tedɪ a -tu, ²² en min nan -wɛɛdɪ 'lee min -sran
 -wɛɛdɪ a -tu, en "lala yidɪ "yi "buu "a -tu, en nyannen dɛdɪ a -tu, en -dawli dɛdɪ a -tu, en
 fɛ -blɪdɪ 'lee -wen mlɪndɪ -e 'e 'ciɫa "da "be e ya -tu, en man buɔdɪ a -tu, en 'widɪ min man
 -wɫidɪ "a -tu, en fli dɛdɪ -dandan a -tu, en -blɪ 'tandɪ a -tu. ²³ 'Wi 'wɫidɪ pɛɛnɔn zɛ, o "sia
 min ji, en -wɛɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ.»

-Pɛn li -tu yi -tɛra Zozi da
 (Mt 15.21-24)

²⁴ Zozi 'si fɛ zɛ -a -nan, en e -ku Tir 'fla "srɔn Fenizi 'lɛglɔn 'ji. E wla 'kɔn 'tu -ji. E 'ka
 "vale 'nan, minnun 'o -tɔ 'nan e ya -nan di. 'Pian ya'a -kɔlale dɛdɪ -a di. ²⁵ Lunɔn -tu a
 'fla zɛ -a da. -Yv -wɫidɪ "a -a 'lu -sru. 'Nun tɔɔn e Zozi 'le 'wi 'man, en e -ta "va, en 'e "po
 sɔɔnla "wlu. ²⁶ -A -nan nen e toba -fɔ -yrɛ 'nan, 'e 'yv -wɫidɪ "pin 'e 'lu -sru. Li 'bɔ zɛ Zuif
 li "cɛɛ di, e "sia Siri Fenizi 'lɛglɔn 'ji.

²⁷ En Zozi -a 'vi -yrɛ 'nan: «'I nannannun 'tu 'o fɛ -blɪ 'o 'kan 'lɔ! E 'ka 'wi "yi, -e min
 'e nannannun -lɔ 'kpɔun 'si 'e -nɔn -plɛnnun ɛ di.»

²⁸ En yaa 'vi Zozi ɛ 'nan: «'Wi tigɫi nen, yia 'vi, 'an 'san. 'Pian nannannun 'nean plɔɛn
 nen e -seanla be, -plɛnnun nen 'tablo wlu be, waa -ble.»

²⁹ En Zozi -a 'vi -yrɛ 'nan: «Yia 'vi fɛnyian. 'I 'ku, -yv -wɫidɪ 'si 'yie 'nen -sru!»

³⁰ -A -nan nen li zɛ e 'li 'e da 'yee "kɔnnen. E 'bɔ 'yee 'nen man 'e nyinnandɪ -saa da,
 te -yv -wɫidɪ 'si -a -sru.

Zozi bobo -tu beli
 (Mt 15.29-31)

³¹ "Be -sru en Zozi 'si 'lɛglɔn nen Tir 'fla "srɔn "be -a -ji. E ciɫa Sidɔn, en e -ku 'lɛglɔn
 nen waa laabo 'Fla 'fu be -a da Galile 'yi man. ³² -A -nan nen minnun -ta bobo -tu -a Zozi
 ɛ, en o toba -fɔ -yrɛ 'nan, 'e 'pɛ 'pla "da, -e 'e 'beli.

³³ Zozi -cɛzan zɛ -a 'si minnun "srɔn "kogo, en e -ku -a -kɔɔbli fɔɔ. E 'pɛ 'wɛ 'wɔ -a
 "trɔɛn 'ji, en e 'le 'yi 'si, yaa klɛ -a nren man. ³⁴ -A -nan nen 'e yie -tɔ laji, e flin -vɛɛ, en
 yaa 'vi -yrɛ 'e wei -ji 'nan: «Efata!» -A -ci nen 'nan, 'i 'lɛ 'su! ³⁵ 'Nun tɔɔn -a "trɔɛn 'lɛ 'su,
 en -a nren flu. -A -nan nen e 'widɪ 'sia tigɫi.

³⁶ Zozi 'wɪ 'plɑ minnun lɛ 'nan, tɛ 'o -nan wɪ vɪ minnun lɛ dɪ! E 'wɪ "paala -wɛ tɛ yaa "paala, 'pian 'bɛ 'nan nɛn minnun -a fuimlan "man "bɒv. ³⁷ Min pɛɛnɔn 'lɛbo "fɔ 'e 'ciɪla "da, tɛ waa vɛ 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn nɛn yaa dra bɛ, e ya "yi. Yaa drɛ ɛn "trɔɛn "winɔn "trɔɛn 'lɛ 'sɒ, ɛn yaa drɛ ɛn bobonun nɛn baa flu.»

8

Zozi -blifɛ -nɔn min -kpi sinjɛn lɛ
(Mt 15.32-34)

¹ Tɒ zɪɛ -a man nɛn, min "kaga 'o cin 'yɪ "nyian Zozi man. ɛn zɪ o -blifɛ "ka -e 'o -blɪ dɪɛ, -a -nan nɛn yaa 'vɪ 'e -srɒnɔn lɛ 'nan: ² «Minnun 'labɛ, o nyrinda -sɛan 'an da. Kɔɔ yi yaaga nɛn 'gɒ, tɛ o ya 'an "srɔn, ɛn -blifɛ -tɒ 'ka -wɒ "dɪ. ³ -Tɛ an o 'li 'o da 'o 'ci lɛ dra -a bɛ, o man -taa tɔalɛ -sia. ɛn "nyian bɛ, o -mienun 'sinan a -kɔɔbli.»

⁴ -A -srɒnɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Nyin zia nɛn min -blifɛ yɛ -e 'e -nɔn -wɛ fɛnan nɛn min 'ka 'nyɛanla 'gɒ dɪɛ -a -nan?»

⁵ ɛn Zozi -a laabɒ -wɒ 'nan: «'Kpɔun a 'ka 'lɔ wɛa?»

O 'nan -yrɛ 'nan: «E ya 'sɔravli.»

⁶ Tɔɔn e 'nan minnun "kaga zɪɛ -wɛ 'nan, 'o -nyran "tra. E 'kpɔun 'sɔravli zɪɛ -a 'si, e Bali muo "fɔ, ɛn yaa "nɛn jɛɛn. Yaa -nɔn 'e -srɒnɔn lɛ 'nan, 'o -pli "o man. ɛn waa pli o man. ⁷ Pɔ "wɛnwɛnnɛn -mie a "nyian -wɒ "tiɛnnɔn. Zozi Bali muo "fɔ, ɛn yaa 'vɪ 'e -srɒnɔn lɛ 'nan: «'Ka -pli "nyian o man!» ⁸ Minnun pɛɛnɔn -a blɪ, o 'kan. ɛn -a ponɛnnun nɛn o -fɒ bɛ, waa trɛ 'e cin man, e saannɛn 'fa 'sɔravli. ⁹ Minnun nɛn waa blɪ bɛ o "nɛn bɔa -kpi sinjɛn. "Bɛ -sru ɛn Zozi -si -nɔn -wɛ 'nan 'o 'li 'o da 'o fla. ¹⁰ ɛn Zozi 'lɛɛ 'e -srɒnɔn -fɔ -klɒ -ji. O -kɒ 'trɛ nɛn, waa laabo Damanuta bɛ -a da.

Farizɛn 'nɔn 'ka Zozi 'lɛ 'wɪ 'ci manlɛ dɪ
(Mt 16.1-4; Lk 12.54-56)

¹¹ Farizɛn 'nɔn 'ta, ɛn o -sa -fɔdɪ 'sia Zozi 'va. -A man -tandɪ -lɛ "wɛan, waa laabɒ -yrɔ 'nan, -tɛ -yɛɛ -kɔladɪ "sia Bali va bɛ, 'e 'lɛbo "fɔ wɪ -tɒ drɛ laji. ¹² Zozi flin -vɛɛ, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn 'ka -naagɒnɔn, 'lɛbo "fɔ wɪ nɛn kaa -wɛɛman? Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, wa'a 'lɛbo "fɔ wɪ -tɒ -kɔɔnman 'ka -naagɒnɔn lɛ dɪ.» ¹³ -A -nan nɛn e 'si o va, e -fɔ -klɒ -ji, ɛn e -kɒ 'yɪ -sru.

Zozi -srɒnɔn 'ka Zozi 'lɛ 'wɪ 'ci manlɛ dɪ
(Mt 16.5-12)

¹⁴ Zozi -srɒnɔn 'ci 'san 'kpɔun siadɪ man. 'Kpɔun -tɒwli "nɛn -wɒ "klɒ -ji. ¹⁵ ɛn Zozi 'wɪ pladɪ 'sia -wɛ. Yaa 'vɪ 'nan: «'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Erodi 'lɛɛ Farizɛn 'nɔn 'lɛ 'mannyan 'lɛ "wɛan nɛn maan vɛ zɪɛ.»

¹⁶ -A -nan nɛn -a -srɒnɔn -a vidɪ 'sia 'o cin yɛi 'nan, 'kpɔun nɛn e 'ka -kaa 'lɔ dɪɛ, -yɛɛ "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

¹⁷ Zozi 'wɪ zɪɛ -a -kɔnnɛn 'yɪ, ɛn yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «-Mɛ "wɛan nɛn kaa vɛ 'nan, 'kpɔun -lɛ "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ? Ka'a tian 'wɪ 'ci manlɛ dɒv? ɛn ka'a 'wɪ 'paala 'ka 'ka 'ji dɒv? -Mɛ "lɛ "wɛan 'cɛɛ 'wɪ mandɪ 'lɛ 'wɒ? ¹⁸ 'Ka yɪɛ nɛn "ji "bɛ, fɛnan yɪvɛ "cɛɛ dɒv? 'Ka "trɔɛn "nɛn 'ka 'wulo -man bɛ, 'wɪ manvɛ "cɛɛ dɒv? 'Wɪ 'cin 'ka 'fɔala 'ka 'ji dɒv? ¹⁹ Tɒ nɛn an 'kpɔun 'soolu -pliman min -kpi 'soolu man -e 'o 'kan bɛ, 'kpɔun ponɛn nɛn, e -fɒ bɛ, e saannɛn 'fa wɛa?»

O -yrɛ 'nan: «-Fuda "fli.»

²⁰ ɛn Zozi 'a laabɒ "nyian 'nan: «Tɒ nɛn an 'kpɔun 'sɔravli -pliman min -kpi sinjɛn man -e 'o 'kan bɛ, 'kpɔun ponɛn nɛn, e -fɒ bɛ, e saannɛn 'fa wɛa?»

O -yrɛ 'nan: «'Sɔravli.»

²¹ Zozi 'e -wɛ 'nan: «-Tɛ 'bɛ a zɪɛ, -mɛ "lɛ "wɛan ka'a tian 'wɪ 'ci manlɛ dɪ?»

Zozi yɪɛ 'wizɛn -tɒ belɪ Bezaida

²² Zozi 'lɛɛ 'e -srɒnɔn 'bɔla Bezaida, ɛn minnun -ta yɪɛ 'wizɛn -tɒ -a -yrɛ. O toba -fɔ Zozi lɛ 'nan 'e klɛ "man. ²³ -A -nan nɛn Zozi yɪɛ 'wizɛn zɪɛ, -a 'kun 'e 'pɛ -man, ɛn e -kɒ -a

'fla lunen. E 'le 'yi 'pa -a yie da, en e 'e 'pe 'pla min zie -a da. "Be -sru en yaa laabu -yru 'nan: «'I fe -tu ye?»

²⁴ E fenan -nanjen, en e 'nan: «An minnun ye. E dra "le 'nan yibanun 'be ci 'ta wunan.»

²⁵ En Zozi 'e 'pe 'pla "nyian -a yie da. -A -nan nen min zie e fenan 'yi 'wein, e beli.

²⁶ Zozi -a 'li 'e da 'e fla 'wi pladi -a -yru. Yaa 'vi -yru 'nan: «'I 'ku 'i 'mangulinun va, 'pian te 'i 'ciila Bezaida 'fla yei "di!»

Min nen Zozi ci -a be Pieri -a 'vi
(Mt 16.13-20; Lk 9.18-21)

²⁷ Zozi 'lee 'e -srunon a -kunan 'flanun nen Sezare Filipu "srøn "be -a da. O ya -sia, en e 'wi 'gve -a laabu 'e -srunon 'lo. Yaa laabu 'nan: «Minnun "o 'nan, -ti nen 'maan?»

²⁸ En o 'nan -yru 'nan: «Min -mienun "o 'vi 'nan, min -batize drezan Zan nen 'yia. En min plønnun "o 'vi 'nan, Bali 'lewei vızan Eli nen 'li be -nyren 'yia. En min -mienun "o 'vi 'nan, Bali 'lewei vınon nen 'li be, -a -tu nen 'yia.»

²⁹ En Zozi -a laabu -wlo 'nan: «Kaa "nun, "ka 'vi 'nan, -ti nen 'maan?»

Pieri 'e -yru 'nan: «I ya Crizi nen Bali -a 'pa 'sia -e 'e minnun 'si 'wi 'ji be -a.»

³⁰ En Zozi 'o "trøen nyuon 'wi pladi -a -wle 'nan, te 'o 'yee 'wi vi min le "fo "di.

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandi -kanon 'va wi 'vi
(Mt 16.21-23; Lk 9.22)

³¹ "Be -sru en Zozi 'wi "paadi 'sia 'e -srunon 'ji. Yaa vidu 'sia -wle 'nan: «Yra yidu "kaga "ta -daa "bøle 'an 'bø Blamin -pi man. Min cejenun 'lee Bali -pannon 'tanon 'lee 'fluba 'ci vınon -taa 'an drele 'o 'pela koda. Waan -tea. 'Pian -a yi yaagazan da be, -e 'an 'wluan -kanon 'va.»

³² E 'wi zie -a 'vi -wle 'wein. -A -nan nen Pieri Zozi laabu 'o "fli yei, en e 'wi 'pla Zozi le. E -yru 'nan: «Te 'i 'wi zie -a vi "fo "di!»

³³ Zozi 'e 'man lila, 'e -srunon 'nanjeen, en e 'wi 'pla Pieri le 'kagla. Yaa 'vi -yru 'nan: «Satan, 'i 'si 'an "srøn "kogo! 'Wi nen 'i 'ci "nrønman "da "be, -a 'bø "cøe Bali -a nrøn 'e 'ji di. 'Pian 'yie ci "nrøndi a blamin -le ve da.»

Zozi -sru 'ta wudi
(Mt 16.24-28; Lk 9.23-27)

³⁴ -A -nan nen Zozi minnun pøenon 'lee 'e -srunon laabu 'e "srøn. En e 'nan -wle 'nan: «-Te min nen e ya "vale 'e 'ta wula 'an -sru "be, 'e 'bli 'si 'e 'fli da, en 'e 'wi yra yidu man, en 'e 'wi 'kadu man yiba "plan da 'vaa, -e 'e -sønla 'an -sru. ³⁵ Min oo min nen e ya 'e 'ladi 'yee 'trøda da be, -yee 'trøda -taa 'sile -yru. 'Pian min nen 'e 'pe 'si -yee 'trøda da "fo, en yaa -non 'men 'an yidu "yi 'lee Bali -le 'wi 'nønnon yidu "yi "le "wean be, Bali -le 'belidi dra -a san -le ve -a. ³⁶ -Te min 'trøda fe pøenon 'yi, en 'belidi 'si -yru "be, -a -trøn nen -me "a? E 'ka "fo "di. ³⁷ Koo ya 'a 'kolaman -e 'e 'belidi zie -a ta pan wu 'e 'lo fe -tu -a di. ³⁸ -Naagøn 'o 'fli cøen Bali man, en o ya 'wi 'wli "kaga "drenan. Min nen, yra -a -te o 'le -a vidu -a 'nan 'e ya 'an -sruzan 'a be, -te "be "cøe di, 'men 'wi vidu -wle yra -a -te be, Blamin -pi -yee ve yra -tea "nyian tu nen e -taa "man "be -a man. E -taa 'e "ti "le 'te 'san 'lee 'e "ti "le 'pasianon 'le 'te 'san da.»

9

¹ En Zozi -a 'le 'sran -a vidu -a 'nan: «Maan ve 'cøe 'wi tıglı 'a 'nan, 'ka pøenon nen 'an 'le 'gve, ka 'a 'cøan -kaadi man 'vaa -e 'ka yi 'nan Bali mingønne -bli "di 'yee 'pløble 'a di.»

Zozi -srunon yaaga Zozi 'yi 'yee 'te 'san wlu
(Mt 17.1-13; Lk 9.28-36)

² Yi 'shødu "be -sru Zozi Pieri 'lee Zaji 'lee Zan 'saza 'sia, en e -ku waa pøn loulou "tu da. -A -nan nen -a 'kolø lila o yie man. ³ -A man sønun dre 'fuvu 'yryry. Min -tu 'ka 'trøda 'gve -e 'e -a suman fe 'fuvu dre di. ⁴ En o Eli 'lee Moizi 'yi Zozi "srøn te o ya -søe "wunan waa.

⁵ -A -nan nen Piēri -a 'vī Zozi lē 'nan: «'Kv 'san, e ya 'wī 'yī "a -e -kaa -fū fē 'gūē -a -nan. Kv segle pannēn yaaga -tōa. -A -tū a 'yīē vē -a, -a -tū a Moizi -le vē -a, ēn -a -tū a Eli -le vē -a.» ⁶ Piēri 'wī zīē -a vī 'e lei -sru, kōō nyēn o cēēn.

⁷ Ēn "lolu -koei "trōa o da. -A -nan nen wei -tū wū "lolu -koei zīē -a va. Yaa 'vī 'nan: «'An 'pī nēn, e 'sō 'mēn tīglī bē, -nyrēn "bē. 'Ka "trōēn "tō -a wei lē!»

⁸ Nun tōōn "wēē vīnan 'o yīē 'tō 'o "srōn "bē, tē o Zozi 'tūwli "yē 'e 'tōdī.

⁹ Zī o pōn -sōōndī "jī 'sia bē, ēn Zozi 'wī pladī 'sia -wlē. Yaa 'vī 'nan: «-Tē Blamin -pī 'ka tīan 'wunlēa -kanōn 'va dīē, 'wī nēn kaa -nan 'yī 'gūē, tē 'ka -nan sēē wū min -tū lē "fo "dī!» ¹⁰ O 'wī zīē -a 'man "yī. 'Pīan waa laabūdī 'sia 'o cīn yēi 'nan: «Wluandī -kanōn 'va bē, -a -cī nēn 'nōn?»

¹¹ Ēn -a -srunōn -a laabū -yrō 'nan: «-Mē "lē "wēan nēn Bali -le 'fluba 'cī vīnōn -a 'vī 'nan, Eli 'bē -taa 'e 'flīn 'vaa -e min nēn Bali 'sī "va "bē 'e 'ta?»

¹² Zozi -a 'vī -wlē 'nan: «-Wēē tīn a 'nōnōn, Eli 'bē -taa 'e 'flīn, -e 'e 'wī pēēnōn drē 'e "pa 'jī. 'Pīan e ya 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'jī "nyīan 'nan, Blamin -pī 'e yra yē "kaga, ēn minnūn -a dra 'o 'pēla kōda. -Mē "lē "wēan nēn e ya 'e 'crēn -tēdī zīē? ¹³ Maan vī 'cēē 'nan, Eli -ta 'va, ēn minnūn 'ka 'a 'sīlēa min -a dī. 'Wī nēn o cī "va "bē, waa drē -yrē. 'Wī nēn e 'bō "man zīē, e ya 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'jī 'e 'cēn 'nan 'e dra.»

Zozi -yū -wīdī "pīn 'nēn 'tū -sru

(Mt 17.14-21; Lk 9.37-43)

¹⁴ Zī Zozi 'lēē 'e -srunōn yaaga zīē, o "ta bōa -a -srunōn plōēn nēn o -fū pōn wlu bē o man bē, ēn o min "kaga 'yī, tē waa -srunōn 'bō 'sī -fō. Bali -le 'fluba 'cī vīnōn a o yēi, tē o -sa -fōa 'o 'vāle -a -srunōn 'bō 'a. ¹⁵ Zī minnūn zīē o Zozi 'yī bē, o drē kīglī, ēn o -kū "va "flān -a 'nan -e 'o 'tō bū.

¹⁶ -A -nan nēn Zozi -a laabū 'e -srunōn 'lō 'nan: «-Mē "sa nēn, ka cī -a -fōnan 'ka 'vāle waa?»

¹⁷ Ēn min -tū -a 'vī Zozi lē minnūn yēi 'nan: «Bali -le 'wī "paazan, an -ta 'mēn 'nēn 'a 'yīē. -Yū -wīdī "a -a -sru, ya 'a 'kōlaman 'wīdī -a dī. ¹⁸ -Tē e -ta "da "bē, yaa -tīala "tra, tē -a 'le -pōē bōa, tē e 'shē ta -ble, -e 'e 'tō -jēi. Maan 'vī 'i -srunōn lē 'nan, 'o 'yū -wīdī zīē -a -pīn -a -sru. 'Pīan 'o 'pē 'ka 'sōlē -a drēdī -a dī.»

¹⁹ Ēn Zozi -a 'vī 'e -srunōn lē 'nan: «-Naagūnōn, 'cēē yī -tērādī Bali da "ka "dī. Tū wēa nēn 'an drē "nyīan 'ka 'va, 'vaa -e 'ka yī -tēra 'an da? 'An drē "nyīan 'cēē 'kō? 'Ka 'ta 'nēn 'bō 'a 'mēn!»

²⁰ -A -nan nēn o -kū -a -yrē. Zī -yū -wīdī Zozi 'yī bē, 'nūn tōōn e 'nēn zīē -a nyōōn 'plēblē, ēn e -trīa. E kōōladī 'sia, tē -a 'le -pōē bōa.

²¹ Zozi -a laabū -a "tī 'lō 'nan: «Tū "cēn "man nēn, e drēdī 'sia -yrē?»

-A "tī "e -yrē 'nan: «E drēdī 'sia -yrē -a "wēnēn da. ²² -Yū -wīdī -a -trīa 'e 'pa -a "kaga. Tū -mīē 'bō bē, yaa -fō 'tēa, ēn tū -mīē 'bō bē, yaa -tē 'yīa. Yaa dra zīē 'nan -e 'e 'ka -le "wēan. 'I yra 'sī, -tē i -kōlaman 'wī 'tū drēdī -a bē, 'kū nyrīnda 'e 'sēn 'i da, -e 'i 'pa 'kū 'va!»

²³ Zozi "e -yrē 'nan: «-Mē "lē "wēan nēn yīa 'vī 'nan, -tē an -kōlaman? Min nēn, e yī -tēala Bali da bē, -a -pē "sōa 'wī pēēnōn drēdī -a.»

²⁴ Nun tōōn ēn 'nēn "tī -a 'vī 'plēblē 'nan: «An yī -tēala Bali da, 'pīan 'i 'pa 'an 'va -e 'mēn yī -tērādī Bali da 'e 'pa "da.»

²⁵ Zī Zozi -a 'yī 'nan, minnūn a -tanān "kaga "bē, ēn yaa 'vī -yū -wīdī "lē yra 'tōndōn 'a 'nan: «-Yū -wīdī "nēn e 'nēn 'gūē -a dra bobō -a bē, 'i 'sī -a -sru! Tē 'i 'ta "nyīan -a -sru "fo "dī!»

²⁶ -Yū -wīdī 'bō -paandī 'sia, ēn e 'nēn 'bō nyōōn 'plēblē, -a -nan nēn e 'sī -a -sru. 'Nēn 'bō yra flū "lē min -kadī -le 'wī 'zū. Ēn min "kaga -a vīdī 'sia 'nan: «E -ka.» ²⁷ 'Pīan Zozi -a 'kūn 'e 'pē -man, yaa wluān, ēn e -tō lōu.

²⁸ "Bē -sru ēn Zozi 'kū "kōnēn. -A -nan nēn -a -srunōn -a laabū -yrō 'o 'saza yēi 'nan: «-Mē "lē "wēan nēn, kū 'a -kōlālē -yū -wīdī zīē -a -pīndī -a dī?»

²⁹ Ēn Zozi -a 'vī -wlē 'nan: «-Yū -wīdīnūn nēn "lē 'nan -yū -wīdī 'labē -yēē 'wī 'zū bē, -tē ya 'a 'sīlēa Bali trū 'badī -a dīē, min 'ka 'kōlaman o -pīndī min -sru "dī.»

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandı -kanən 'va 'wɪ 'vɪ 'nyian
(Mt 17.22-23; Lk 9.43-45)

³⁰ Zozi 'lee 'e -srunən 'si fɛ zɪɛ -a -nan, ɛn o -kudɪ 'sia 'nan -e 'o Galile 'cɛn. 'Pian Zozi 'ka "vale minnun 'o -kənnɛn "yɪ 'nan 'e 'bɔ nɛn dɪ. ³¹ Kɔɔ e ya 'wɪ "paanan 'e -srunən 'ji. -A -nan nɛn 'wɪ nɛn e -taa "bɔlɛ "man "bɛ, yaa -ci 'vɪ -wlɛ. E 'nan: «Minnun "ta -daa Blamin -pɪ -nɔnlɛ minnun lɛ -e 'o -tɛ. -A yi yaagazan da nɛn e wuanla -kanən 'va.» ³² 'Pian -a -srunən 'ka 'wɪ zɪɛ -a -ci manlɛ dɪ, ɛn -a -ci laabudɪ o -tɛa "klan -a.

-Tɪɛ cɪ Zozi -sruzan -dan a?
(Mt 18.1-5; Lk 9.46-48)

³³ Zozi 'lee 'e -srunən 'bɔla Kapanamo. Zɪ o ya "kənnɛn "bɛ, ɛn Zozi -a laabu -wlɔ 'nan: «-Mɛ "sa nɛn, kaa -fɔa paan 'sia?» ³⁴ 'Pian 'o 'ta -sɛn. Kɔɔ -te o ya -sia bɛ, o -sa -fɔ 'o cin yei 'nan, -tɪɛ cɪ o yei Zozi -sruzan -dan a?

³⁵ -A -nan nɛn Zozi 'nyran, ɛn 'e -srunən 'fuda "fli laabu. E 'nan -wlɛ 'nan: «Min nɛn, e cɪ "vale 'e dra 'an -sruzan -dan a bɛ, 'e 'fli 'pla min pɛɛnən 'wlu 'nan -e 'e 'o 'su!»

³⁶ -A -nan nɛn Zozi 'nɛn "wɛnnɛn 'tʊ 'si, ɛn yaa -tɔ o 'lɛ. Yaa 'si, yaa -fɔ 'e man, ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: ³⁷ «Min oo min nɛn e min nɛn "le 'nɛn "wɛnnɛn 'zʊ 'gʊ -a 'kun tɪglɪ 'mɛn "wɛan bɛ, te 'an 'bɔ nɛn, yaan 'kun tɪglɪ. ɛn min nɛn yaan 'kun tɪglɪ bɛ, 'an 'tʊwli "cɛɛ yaa 'kun tɪglɪ dɪ, 'pian min nɛn, yaan 'pa 'sia 'trɛda bɛ, te -a san nɛn yaa 'kun tɪglɪ.»

Min -tʊ -yʊ -wliɪdɪ "pin minnun -sru
(Lk 9.49-50)

³⁸ Zan -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, ku min -tʊ 'yɪ, te e -yʊ -wliɪdɪ -pian "minnun -sru 'i 'tɔ da. ɛn kʊa 'vɪ -yrɛ 'nan, te 'e drɛ dɪ, kɔɔ ya'a 'ta 'wula 'i -sru "le 'kʊe 'wɪ 'zʊ dɪ.»

³⁹ ɛn Zozi "e 'nan: «Te 'ka 'wɪ zɪɛ -a drɛ dɪ! Kɔɔ min -tʊ "ka -e 'e 'lɛbo "fɔ wɪ drɛ 'an 'tɔ da, "bɛ -sru -e 'e 'wɪ 'an man -wliɪdɪ "dɪ. ⁴⁰ ɛn min nɛn, -a pei 'ka 'e 'padɪ -kaa man dɪɛ, te e ya -kaa -sru. ⁴¹ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min oo min nɛn e 'yi 'kulɛnɛn 'tʊ -nɔn 'cɛɛ, 'nan 'ka ya Crizi -le vɛ -a -le "wɛan bɛ, e -taa 'yɛɛ -kopa yɪɛ.»

'Ka drɛ "yi -e 'ka vɪɛ 'ka 'si Zozi -sru "dɪ!
(Mt 18.6-9; Lk 17.1-2)

⁴² «Minnun nɛn o yi -tɛala 'an da "le nannannun -le 'wɪ 'zʊ bɛ, min oo min nɛn yaa drɛ ɛn -a -tʊwli "cɛ 'si 'an -sru "bɛ, -a "yi mlin -e 'o 'kɔlɛbu -dan -fɔ -a 'klan -e 'o -fɔ jemie -va. ⁴³ -Te 'i 'pɛ 'bɛ -maan i 'wɪ 'wliɪdɪ "dra bɛ, 'i 'cɛn 'i man! Kɔɔ -te i wla 'i 'pɛ -tʊwli "a 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a va bɛ, 'bɛ "yi mlin -kudɪ 'tɛ 'va te 'i 'pɛ a "fli "bɛ -a da. 'Tɛ zɪɛ ya'a 'driman 'li "fo "dɪ. ⁴⁴ ['Wɪ 'kpa, fɛ zɪɛ -a -nan 'tɛ 'ka 'driman 'li "fo "dɪ, ɛn min -le yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪ.] ⁴⁵ -Te 'i 'cɛin 'bɛ -maan i 'wɪ 'wliɪdɪ "dra bɛ, 'i 'cɛn 'i man! Kɔɔ -te i wla 'i 'cɛin -tʊwli "a 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a va bɛ, 'bɛ "yi mlin -kudɪ 'tɛ 'va te 'i 'cɛin a "fli "bɛ -a da. ⁴⁶ ['Wɪ 'kpa, fɛ zɪɛ -a -nan 'tɛ 'ka 'driman 'li "fo "dɪ, ɛn min -le yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪ.] ⁴⁷ ɛn -te 'i yɪɛ 'bɛ -maan i 'wɪ 'wliɪdɪ "dra bɛ, 'i 'si "ji! Kɔɔ -te i -wla 'i yɪɛ -tʊwli "a Bali -le mingɔnnɛn trɛ da bɛ, 'bɛ "yi mlin -kudɪ 'tɛ 'va te 'i yɪɛ a "fli "bɛ -a da. ⁴⁸ 'Wɪ 'kpa, fɛ zɪɛ -a -nan 'tɛ 'ka 'driman 'li "fo "dɪ, ɛn min -le yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪ.

⁴⁹ Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, Bali -pan wɪ -tʊdʊ pɛɛnən bɛ, o -wɛ -fɔa "man. -A -tʊwli "nɛn "nyian 'cɛɛ vɛ -a, 'tɛ -taa 'ka 'tʊdʊ pɛɛnən 'nanjɛnlɛ.

⁵⁰ 'Wɪ 'kpa, -wɛ a fɛ "yi "a. 'Pian -te -wɛ 'nɔnnɔn 'si "man "bɛ, -mɛ "a nɛn waa dra "nyian 'nɔnnɔn? E "ka "fo "dɪ. "Le zɪ -wɛ fɛ dra 'nɔnnɔn bɛ, 'ka 'bɔ "nyian 'ka 'nɔnnɔn 'e 'kɔn 'ka cin man, -e 'ka yei 'e 'fʊ -trɔɔ.»

10

Zozi 'wɪ tin 'ba lɪ bɔladɪ da
(Mt 19.1-9; Lk 16.18)

¹ "Bɛ -sru Zozi 'si Galile, ɛn e -kʊ Zude 'lɛglɔn 'fʊɪ nɛn Zudan 'yi -sru "bɛ -a -ji. ɛn minnun o cin 'yɪ "man "nyian "kaga, -a -nan nɛn e 'wɪ "paadɪ 'sia o ji "le zɪ yaa dra 'e 'cɛn bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

² Farizen 'nɔn -mie pli "man. O 'wɪ laabu -yrɔ -a wei 'kundi -le "wɛan. Waa laabu -yrɔ 'nan: «-Cee -pei -tɔ wɪ -a -si -nɔn 'nan min 'e nan bɔla?»

³ En Zozi -a laabu -wɔɔ 'nan: «-Mɛ "wɪ nɛn Moizi -a crɛn -tɛ -pei 'fluba 'ji 'nan 'ka drɛ?»

⁴ Waa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Moizi -a -si -nɔn 'kʊɛ 'nan, -tɛ min "ta 'e nan bɔala bɛ, 'e lɪ bɔla 'fluba drɛ -e 'e 'nɔn -yrɛ 'vaa -e 'e bɔla.»

⁵ Zozi "e -wɛ 'nan: «'Ka "trɔɛn "a "yuyɪ, -yee "wɛan nɛn Moizi -pei zɪɛ -a -tɔ 'cɛɛ. ⁶ 'Pian zɪ Bali fɛ pɛɛnɔn drɛ bɛ, ɛn e -klɔnmɔn drɛ 'o 'vale lɪmɔn -a. ⁷ -Yee "wɛan -klɔnmɔn "sia 'e "tɪ 'lee 'e "bʊ "srɔn, -e 'e lɛa 'e nan man. ⁸ -A -nan nɛn o "flinɔn dra min -tɔwɪli "a. Wa'a 'kɔan "nyian min "fli "a dɪ, 'pian o drɛ min -tɔwɪli "a. ⁹ -Yee "wɛan -si 'ka 'e 'nɔndɪ blamin lɛ 'nan fɛ nɛn Bali -a 'pa 'e cin man bɛ, 'e 'cɛn 'e cin man dɪ.»

¹⁰ Zɪ o 'bɔla "kɔnnɛn "bɛ, ɛn -a -srɪnɔn "nyian "o 'wɪ laabu -yrɔ 'wɪ zɪɛ -a da. ¹¹ En yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «Min oo min nɛn 'e nan 'bɔla, ɛn e lɪ pee 'pa bɛ, tɛ e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'e nan 'tɔdɪ -a ɛn e lɪ pee wɛɛ. ¹² -A -tɔwɪli "nɛn "nyian, -tɛ lɪmɔn 'si 'e 'sran wɪlɪ, ɛn e -kɔnnɛn pee 'pa bɛ, tɛ e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'e 'sran 'tɔdɪ -a ɛn e -kɔnnɛn pee wɛɛ.»

Zozi -fɛa 'vɪ nannannun man
(Mt 19.13-15; Lk 18.15-17)

¹³ Minnɪn -ta nannannun -a Zozi lɛ 'nan -e 'e klɛ o man. 'Pian Zozi -srɪnɔn 'si -tɔ -wɔɔ. ¹⁴ Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, e 'nan "man, ɛn yaa 'vɪ 'e -srɪnɔn lɛ 'nan: «'Ka nannannun 'tɔvɪ 'o 'ta 'an 'va! Tɛ 'ka 'si -tɔ -wɔɔ "dɪ! Kɔɔ minnɪn nɛn "le -wee 'wɪ 'zʊ bɛ, Bali -le mingɔnnɛn trɛ a -wee vɛ -a. ¹⁵ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, minnɪn nɛn wa'a 'wɪlɛ "man "le zɪ nannannun -le 'wɪ 'zʊ -e Bali 'e mingɔnnɛn -blɪ o da dɪɛ, wa'a 'wɪlamlan -yee mingɔnnɛn trɛda dɪ.» ¹⁶ -A -nan nɛn e o 'si, ɛn e -fɔ 'e man. 'E 'pɛ 'pla o da -tɔdɪ, tɛ e -fɛa ve o man.

Fɛzan -tɔ -le 'wɪ
(Mt 19.16-30; Lk 18.18-30)

¹⁷ Zɪ Zozi 'si 'sia bɛ, tɔɔn min -tɔ -ta -a 'lɛ flɪn -a, ɛn 'e "pɔ sɔɔn "wɪlɪ. Yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan tɪglɪ, maan dra 'kɔ, -e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, "an "yɪ?»

¹⁸ En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn, yian laabo min tɪglɪ? -Tɛ ya'a 'silɛa Bali -tɔwɪli "a dɪɛ, min -tɔ 'ka tɪglɪ dɪ. ¹⁹ I Bali -le -pei -tɔ wɪnɪn -tɔa. Tɛ 'i drɛ min -tɛzan -a dɪ! Tɛ 'i min nan -wɛɛ "dɪ! Tɛ 'i crɪn wɔ dɪ! Tɛ 'i 'wɪlɪ 'sɛn min man dɪ! Tɛ 'i min ta -blɪ dɪ! 'I yɪɛ 'e 'nan 'i "tɪ 'lee 'i "bʊ "man!»

²⁰ E Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, -pei pɛɛnɔn zɪɛ, an 'ta wɔladɪ 'sia "da 'an "wɛnnɛn da.»

²¹ Zozi -a -nanjɛɛn tɛɪn, yaa 'yɪ "yɪ, ɛn e -yrɛ 'nan: «'Yɪɛ 'wɪ 'fʊ -tɔwɪli -yɛɛ klɪ 'i man. 'I 'kʊ, fɛnɪn nɛn 'i 'lɔ bɛ, 'i 'tan, -e 'i man "lala -pli 'yalɛ -tɛnɔn man! -Tɛ yia drɛ zɪɛ, 'i yɪfɛ -taa "kɔlɛ laji. "Bɛ -srɪ ɛn 'i -sɔɔnla 'an -srɪ!»

²² 'Pian zɪ e 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, e -si 'sia, tɛ -a ta a -trɔdrɔ, kɔɔ -a yɪfɛ a "kaga.

²³ -A -nan nɛn Zozi 'e -srɪnɔn 'nanjɛɛn 'e "srɔn, ɛn yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «Minnɪn nɛn, 'trɛda fɛnɪn cɪ -wɔɔ "bɛ, e ya 'plɛblɛ -e 'o drɛ Bali -le mingɔnnɛn trɛdave -a.»

²⁴ 'Wɪ zɪɛ yaa -srɪnɔn 'ci baa 'ji, ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛ "nyian 'nan: «'Mɛn 'nɛnnɪn, e ya 'plɛblɛ -e min 'e drɛ Bali -le mingɔnnɛn trɛdave -a. ²⁵ Min nɛn e ya fɛzan -a bɛ, -e 'e drɛ Bali -le mingɔnnɛn trɛdave -a bɛ, e ya "man 'plɛblɛ 'wɪdɪ. Kɔɔ 'vaa -e 'wɪ zɪɛ 'e drɛ bɛ, tɛ -wɪ -dan nɛn waa laabo shamo bɛ, e cɪt 'menzrɛn -yrɛ ji.»

²⁶ -A -nan nɛn -a -srɪnɔn 'ci baa 'ji "mɛn 'e ciɪla "da, ɛn waa vɪdɪ 'sia 'o cin lɛ 'nan: «-Tɛ 'bɛ a zɪɛ, -tɛ -kɔlaman 'sɪdɪ -a 'wɪ 'ji "mɛn?»

²⁷ Zozi o -nanjɛɛn tɛɪn, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «Min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'fli 'si 'wɪ 'ji dɪ, 'pian Bali 'bɛ -kɔlaman -a drɛdɪ -a. Kɔɔ Bali -kɔlaman 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -a.»

²⁸ En Pieri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kʊv "nun? Kʊ 'si fɛ pɛɛnɔn -srɪ, ɛn kʊ sɔɔnla 'i -srɪ.»

²⁹ Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min oo min nɛn e 'si 'yee 'kɔn, 'lee 'e "bʊnɪn, 'lee 'e "blunɪn, 'lee 'e "bʊ, 'lee 'e "tɪ, 'lee 'yee 'nɛnnɪn, 'lee 'yee fɛɪnɪn -srɪ 'mɛn "wɛan 'lee Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'le "wɛan bɛ, ³⁰ min zɪɛ, e fɛ pɛɛnɔn zɪɛ -a ye 'e 'pa -a -yaa tɔ 'trɛda. Yaa ye 'kɔnnɪn -a, ɛn yaa ye "bʊnɪn -a, ɛn yaa ye "blunɪn -a, ɛn

yaa ye "bɔnɔn -a, ɛn yaa ye 'nɛnɔn -a, ɛn yaa ye feɪnɔn -a. Minnɔn -tɛ "paa "da, 'pian yaa ye. "Bɛ -sru tɔ -fɔla "da ji bɛ, 'belidi nɛn, ya'a 'nyaan dɛ, e dra -yee vɛ -a. ³¹ Minnɔn nɛn o -trɔa 'si 'lɛ bɛ, o "kaga -taa "fɔlɛa "da, ɛn minnɔn nɛn o -fɔla "da "bɛ, o "kaga -taa "drɛlɛ -si 'lɛnɔn 'a.»

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandi -kanɔn 'va wɪ 'pa yaagazan 'vɪ
(Mt 20.17-19; Lk 18.31-34)

³² Zozi 'lee 'e -srunɔn a -kɔnan Zeruzalɛm, ɛn Zozi nɛn 'si 'lɛ. -Kɔdɪ Zeruzalɛm "klan -a -srunɔn 'fuda "fli 'bɔ 'tɛdɪ 'sia, ɛn minnɔn nɛn o -sru "bɛ, nyɛn a "nyian -wee 'ji. Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli laabv 'o 'saza, ɛn 'wɪ nɛn e "ta -daa "bɔlɛ "man "bɛ yaa vidɪ 'sia -wlɛ. E 'nan: ³³ «-Kaa "ta -ko Zeruzalɛm. -Te -kaa 'bɔla 'nan nɛn bɛ, minnɔn Blamin -pɪ -nɔan Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɔnɔn lɛ. O tin -tɛa "da 'nan 'e 'ka. Waa -nɔan "minnɔn nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ -wlɛ. ³⁴ Minnɔn zɪɛ, waa sɛɛ wo, 'o 'le 'yi -sɛan -a yra, waa -sɔan -ngble -a, ɛn waa -tɛa. 'Pian -a yi yaagazan da bɛ, -e 'e 'wluan -kanɔn 'va.»

Zaji 'lee 'e 'bɔvɪ Zan fɛ -tɔ -si laabv Zozi 'lɔ
(Mt 20.20-28)

³⁵ Zebede -pɪ Zaji 'lee 'e 'bɔvɪ Zan pli Zozi man. O -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, ku ya "vale 'wɪ nɛn ku "ta -a laabo 'i 'lɔ 'gɔvɛ, 'i drɛ 'kɔvɛ.»

³⁶ ɛn Zozi -a laabv -wlɔ 'nan: «-Mɛ 'va nɛn, ka ci?»

³⁷ O 'nan -yrɛ 'nan: «-Te i mingɔnɔnɛn -blidɪ 'sia bɛ, 'i 'wɪ "man -e 'ku -nyran 'i "srɔn! Min -tɔ -kɔan 'i 'pɛ "yi "da, -e min -tɔ 'e 'kɔn 'i 'pɛ bɔ da.»

³⁸ Zozi "e -wlɛ 'nan: «'Wɪ nɛn ka ci -a laabunan bɛ, ka'a 'ci tɔa dɪ. 'Wɪ yidɪ nɛn e "ta -daa "bɔlɛ 'an man bɛ, 'ka 'wulo "sɔa "wlu? ɛn 'tɛ nɛn o "ta -daa -a 'palɛ 'an da bɛ, 'ka 'wulo "sɔa "wlu?»

³⁹ O -yrɛ 'nan: «-Inyan, 'ku 'wulo "sɔa "wlu.»

ɛn Zozi "e -wlɛ 'nan: «'Wɪ tɪglɪ nɛn, 'wɪ yidɪ nɛn e "ta -daa "bɔlɛ 'an man bɛ, e bɔa "nyian "cee "man. ɛn 'tɛ nɛn minnɔn "ta -daa -a 'palɛ 'an da bɛ, waa "paa "nyian "cee "da. ⁴⁰ 'Pian -nyrandɪ 'an 'pɛ "yi 'lee 'an 'pɛ bɔ da bɛ, 'an 'bɔ "cɛɛ -si -nɔan "min lɛ dɪ. Minnɔn nɛn Bali -a pla o 'tɔ man bɛ -wee vɛ 'bɛ ci -a.»

⁴¹ Zozi -srunɔn 'fu nɛn o -fɔ bɛ, zɪ o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn 'bli 'fɔ o ji Zaji 'lee Zan man. ⁴² -A -nan nɛn Zozi o pɛɛnɔn laabv, ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «Kaa -tɔa 'nan, min tanɔn 'le min pladɪ 'bɛ ci -sa wɪ -a. ɛn minnɔn nɛn o ci min -dandannɔn -a bɛ, -wɛɛ -va -ble minnɔn da. ⁴³ 'Pian te 'wɪ zɪɛ -nyrɛn 'e 'kɔn 'ka yei "dɪ. Min oo min nɛn e ya "vale 'e dra min -dan a 'ka yei "bɛ, 'e 'fli 'pla min pɛɛnɔn 'wlu o 'sudɪ -a! ⁴⁴ ɛn min oo min nɛn e ya "vale 'e dra 'ka 'tazan -a bɛ, 'e 'fli drɛ 'ka pɛɛnɔn 'le nɔan -a! ⁴⁵ 'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -a 'bɔ nɛn Blamin -pɪ -a drɛ. Ya'a 'talɛ 'nan -e minnɔn 'o 'su dɪ, 'pian e -ta 'nan -e 'e minnɔn 'su. ɛn e -ta 'nan -e 'e 'ka -e min "kaga 'o 'sv Satan -le 'plɛblɛ 'lɔ.»

Zozi Batime yie 'lɛ 'sv
(Mt 20.29-34; Lk 18.35-43)

⁴⁶ Zozi 'lee 'e -srunɔn ciɪla Zeriko, te o "ta -ko Zeruzalɛm. "Wɛɛ 'si Zeriko bɛ, minnɔn "kaga sɔɔnla o -sru. Time -pɪ Batime yra 'e -nyrandɪ -si man, te e fɛnɔn trɔv "baa -a yie a 'e 'widɪ -le "wɛan. ⁴⁷ Zɪ yaa 'man 'nan, Zozi nɛn 'e "sia Nazaretɪ bɛ, e ya ciɪnan bɛ, ɛn e -paandɪ 'sia 'nan: «Minsan, David kluda min, 'yian nyrinda 'si!»

⁴⁸ ɛn minnɔn paan "da 'nan 'e 'lɛbo 'pla da. 'Pian e paan "nyian 'kpa 'plɛblɛ 'nan: «Minsan, David kluda min, 'yian nyrinda 'si!»

⁴⁹ -A -nan nɛn Zozi 'tɔ, ɛn e 'nan: «'Ka vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'ta 'gɔ!»

Waa 'vɪ Batime lɛ 'nan: «'I -pɔan 'kun! E 'nan, 'i 'lɔ!» ⁵⁰ Tɔɔn e 'yee sɔ 'si 'e da, e wluan lou -blɪ, ɛn e -kɔ Zozi 'va.

⁵¹ Zozi "e -yrɛ 'nan: «-Mɛ "nɛn i ya "vale 'nan 'an drɛ 'yie?»

ɛn yie 'wizan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'An 'san, an ya "vale 'yian yie 'lɛ 'sv!»

⁵² ɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «'I 'kɔ! 'Yie yi -tɛradɪ 'an da 'i beli.» 'Nun tɔɔn Batime yie 'lɛ 'sv, ɛn e -sɔɔnla Zozi -sru.

11

Zozi 'bɔla Zeruzalem

(Mt 21.1-11; Lk 19.28-40; Zan 12.12-16)

¹ Zozi 'lee 'e -srunɔn a -plinan Zeruzalem. O 'bɔ 'flanun nen o o laabo Befaze 'lee Betani be -a "srɔn. 'Flanun zɪe o ya Olivie pɔn man. En Zozi 'e -srunɔn "fli 'pa 'sia 'o 'lɛ. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: ² «'Ka 'kʊ 'fla nen, 'ka 'lɛ bɛ -a da! -Te ka 'bɔla 'nan nun bɛ, ka -aflumun planɛn ye 'e 'baa -tɔdɪ. Min 'ka tian 'fɔlɛ "da "dɪ. 'Ka baa 'sʊ -e 'ka 'ta -a 'mɛn 'gʊ! ³ -Te min -tʊ -a laabu 'ka 'lɔ 'nan, -mɛ "nɛn kaa dra -yrɛ "bɛ, 'ka vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan "e 'nan, -aflumun 'wɪ a 'e man. 'Pian e -taa "a -naagu.» »

⁴ O -kʊ, ɛn o 'bɔ -aflumun planɛn man 'e 'baa -tɔdɪ 'kɔn 'tʊ -kpɛɪn "man bei -si man. En waa baa 'sʊ. ⁵ -A -nan nen minnun nen o cɪ -nan bɛ, o -mienun -a laabu -wɔ 'nan: «-Mɛ "nɛn kaa dra? -Mɛ "le "wɛan nen kaa baa 'sʊ?» ⁶ 'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ -wɛ "bɛ, -a 'bɔ nen waa 'vɪ -wɛ. En minnun o 'tʊ, waa drɛ. ⁷ O -kʊ -aflumun planɛn zɪe -a Zozi lɛ. O 'wee sɔnɔn paala -a koda, ɛn e -nyran "da. ⁸ Minnun "kaga 'wee sɔnɔn paala -a 'lɛ. En min -mienun yiba "pɛnɛnnun cɛɛn, ɛn waa 'pla -a 'lɛ. ⁹ Minnun nen Zozi 'lɛ bɛ, 'lee minnun nen o -sru "bɛ, o pladɪ 'sia -a vidɪ -a 'nan:

«-Fɛavɛa o! -Fɛavɛa o,
Bali -le -fɛa 'e 'kɔn min nen
Minsan -a 'pa 'sia bɛ -a man!

¹⁰ Bali -le -fɛa

'e 'kɔn mingɔnnɛn -blɪdɪ nen,

e "ta -daa "bɛ -a man!

'Kʊ tra David -le mingɔnnɛn -blɪdɪ nen.

Bali 'tɔ 'e drɛ -dan laji lou!»

¹¹ Zɪ Zozi wlala Zeruzalem zɪe. ɛn e -kʊ Bali -pan 'kuin 'nan -e 'e fɛ pɛɛnɔn -nanjɛn. Zɪ -peɪ "ta taan "bɛ, ɛn e 'bɔla, e -kʊ Betani 'o 'vale 'e -srunɔn 'fuda "fli "a.

Yiba "tʊ nen ya'a 'baa dɪe Zozi 'e wei 'pla "man

(Mt 21.18-19)

¹² Tʊ cɛɛn ɛn Zozi 'si Betani 'o 'vale 'e -srunɔn 'a. "Wɛɛ -ta -sia bɛ, ɛn dra Zozi 'tɛdɪ 'sia. ¹³ -A -nan nen e fijie yiba "tʊ 'yɪ -kɔɔbli te -a 'la a "da. ɛn Zozi 'kʊ -a -nanjɛnɛ 'nan -te -a 'blʊ a "maan? Zɪ e 'bɔ yiba zɪe -a wɔ bɛ, -a 'la 'saza nen yaa 'yɪ "da. Kɔɔ fijie ba tʊ "cɛɛ dɪ. ¹⁴ ɛn Zozi -a 'vɪ yiba zɪe -yrɛ 'nan: «Te min -tʊ 'e 'i 'blʊ -bli 'li "fo "dɪ!» -A -srunɔn 'wɪ zɪe -a 'man.

Zozi fɛnɔn -tannɔn 'pɪn Bali -pan 'kuin

(Mt 21.10-17; Lk 19.45-48; Zan 2.13-16)

¹⁵ "Bɛ -sru o 'bɔla Zeruzalem, ɛn Zozi wɔla Bali -pan 'kuin. Minnun nen o cɪ Bali -pan fɛnɔn -tannɔn, 'lee minnun nen o cɪ -a 'lɔnan bɛ, e o -pɪndɪ 'sia. E "lala ta -fɔɔnɔn 'le 'tablonun, 'lee -plablo -tannɔn 'le pɛɪnnun fuila "man. ¹⁶ ɛn ya'a min -tʊ 'tʊlɛ -e 'e 'cɪ fɛ -tʊ -a Bali -pan 'kuin dɪ. ¹⁷ Zozi 'wɪ 'pla -wɛ. E 'nan: «E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Bali "e 'nan:

«'Mɛn 'kɔn -kɔan 'tɛɔdanɔn pɛɛnɔn 'le Bali trʊ 'ba 'kɔn 'a.»

'Pian kaa drɛ crɪn wɔnan -a.»

¹⁸ Zɪ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɔnɔn 'wɪ zɪe -a 'man bɛ, ɛn o Zozi 'man -wɛɛdɪ 'sia 'nan -e 'o -tɛ. Kɔɔ nyɛn o 'cɛndɪ 'sia, -yɛe 'wɪ "paadɪ nen e ya 'sɔnan minnun pɛɛnɔn lɛ bɛ, -yɛe "wɛan.

¹⁹ Zɪ funnin 'pla bɛ, ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn 'si Zeruzalem.

Yiba "nɛn Zozi 'e wei 'pla "man "bɛ e -ka

(Mt 21.20-22)

²⁰ Tʊ cɛɛn ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn lidɪ 'sia 'o da "nyian Zeruzalem. O fijie yiba zɪe -a 'yɪ, te e -ka e 'bɔ 'e "sɛɪn "man. ²¹ Tɔɔn 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ fijie yiba zɪe -a man bɛ, -a -cɪn -tɔ Pɪɛri ji. ɛn yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, "i 'yɪɔ! Fijie yiba "nɛn 'i wei 'pla "man "bɛ, e -ka.»

²² En Zozi -a 'vı 'e -srunon le 'nan: «'Ka yi -tera Bali da! ²³ Maan ve 'cee 'wı tıgı 'a 'nan, -te min -tu -a 'vı pın 'labe -yre 'nan: «'I 'sura 'gı, 'i 'kú -te jemie -va,» en min zıe ya'a 'e 'ci -fóle dı, 'pian e yi -tera "da 'nan Bali -a 'le sóoman 'yre be, e dra. ²⁴ -Yee "wean maan ve 'cee 'nan, fe pëenon nen kaa laabo Bali 'lò te ka ya Bali tru 'banan be, 'ka yi -tera "da 'nan kaa 'yı 'va, tóon kaa ye! ²⁵ En -te ka "ta Bali tru "baa, te min -tu man wı a 'ka 'ji be, 'ka 'ce -yre! 'Ka dre zıe -e 'ka "tı "nen laji lou "be, 'wınun nen kaa dre -yre "wlıdı "be, 'e 'ce 'cee. ²⁶ ['Pian -te ka'a min man wı cea dıe, 'ka "tı "nen laji lou "be, 'wınun nen kaa dre -yre "wlıdı "be, ya'a "nyian "e cea 'cee dı.»]

Zozi 'le -kóladi "sia nyin zia?

(Mt 21.23-27; Lk 20.1-8)

²⁷ "Be -sru Zozi 'lee 'e -srunon 'bóla "nyian Zeruzalem. En Zozi 'cıdı 'sia Bali -pan 'kuin. -A -nan nen Bali -pannon 'tanon 'lee 'fluba 'ci vınon 'lee min cejenun pli "man. ²⁸ Waa laabu -yró 'nan: «-Kóladi "cen "a nen i 'wınun zıe -a dre? En -tıe -si -non 'yie?»

²⁹ En Zozi -a 'vı -wle 'nan: «An 'bó "nyian an "ta 'wı 'tuwlı "ce laabo 'ka 'lò. -Te kaa -sru 'vı 'men be, -kóladi nen an 'wınun zıe -a dre 'a be, maan -ci "sia 'cee. ³⁰ -Tıe Zan 'pa 'sia 'nan 'e 'ta min -batize dre? Minnun 'be 'pa 'sia, -baa Bali 'be 'pa 'sia? 'Ka vı 'men!»

³¹ -A -nan nen waa vıdı 'sia 'o cin yei 'nan: «-Te -kaa 'vı 'nan: «Bali 'be 'pa 'sia be,» e -taa -a laabule -kaa 'lò 'nan: «-Mı "le "wean nen ka'a yi -teala 'wı nen Zan -a 'vı be -a da dı?»

³² En -te -kaa 'vı 'nan: «Minnun 'be 'pa 'sia be,» minnun pëenon -taa 'wunlea -kaa man.» Zuif 'non 'tanon zıe, "klan a o ji, kóo minnun pëenon Zan "siala Bali 'lewei vızan -a.

³³ -Yee "wean nen waa 'vı Zozi le 'nan: «Kú'a san tóa dı.»

En Zozi -a 'vı -wle 'nan: «An 'bó "nyian min nen e -si -non 'men en an 'wınun zıe -a dre be, ma'an 've 'cee dı.»

12

Zozi -kónnen "fó rızen fei 'panon man

(Mt 21.33-46; Lk 20.9-19)

¹ Zozi 'wı tin 'badı 'sia -wle -kónnen "ji. Yaa 'vı -wle 'nan: «Min -tu 'be 'yee rızen fei 'pa, e -klón 'bu "man, e rızen 'blunan dre, en e fe -tu dre, min -tóa "da -e 'e fei 'bó ta 'pın. "Be -sru e fei zıe -a -péba 'wó minnun ló 'nan 'o 'nyranman 'pa "da, te o 'yee ve -non. Yaa dre zıe, en e -kú 'leglón 'pee -ji. ² Zı rızen nan tu 'bó be, en min zıe 'e 'suzan 'tu 'pa 'sia minnun nen o 'nyranman "paa -yee rızen fei be o va, 'nan 'nyranman nen waa 'pa be 'o 'yee ve -non. ³ 'Pian waa 'suzan zıe -a 'kun, waa -són, en waa 'lı 'e da 'e 'lò 'a 'e "tun. ⁴ "Be -sru en e 'suzan 'pee 'pa 'sia "nyian o va. Wıe 'kun, wıe 'són 'e 'wulo -man, wıe srón. ⁵ Yaa yaagazan 'pa 'sia, en wıe 'te. "Be -sru min "kaga "le ve dre "nyian zı, waa -mienun -són, en waa -mienun tee.

⁶ Min -tuwlı "nen, e -fı fei san zıe -yró "be, -yee cı -a 'bó 'pı -tuwlı "nen, e 'só -yre tıgı be -a. Yaa 'pa 'sia fei 'panon zıe o va 'e -fóla "da. Yaa 'vı 'e 'ji 'nan, o -taa 'yra -tele 'e 'pı man.

⁷ 'Pian fei 'panon -a 'vı 'o cin le 'nan: «Min 'labe -yee 'e "tı -zia -ble. -Kaa -te, -e -zia zıe 'e dre -cee ve -a.» ⁸ -A -nan nen waa 'kun, waa -te, en waa -kadı tuv fei lunen -klón -sru.

⁹ 'Wı zıe -a -ji be, -mı "wı nen fei san -taa -a drele? Maan ve 'cee 'nan, e -taa -e 'e 'yee fei 'panon zıe o -tee, -e 'e 'yee rızen fei 'bó 'non min peenun le. ¹⁰ 'Wı nen 'e 'cren -tedı Bali -le 'fluba 'ji be, ka'a ta vıle dıv? Kóo e ya 'e 'cren -tedı 'nan:

«-Kóle nen 'kón 'tónon -a tuv 'o 'pela koda be,

-yee dre 'kón 'pı -fó -kóle -a.

¹¹ Mısan 'be dre en -kóle zıe

'e dre 'kón 'pı -fó -kóle -a.

'Wı nen Mısan -a dre be,

e min 'plo -fó.» »

¹² Zı Zuif 'non 'tanon -kónnen zıe -a 'man be, waa -tó 'nan 'wee 'wı nen Zozi -a ve. -Yee "wean o ya "vale 'o "kuan, 'pian minnun ló "klandı -le "wean waa 'tı, en o -kú.

'Sukɔle -pan wɔdɪ da wɪ

(Mt 22.15-22; Lk 20.20-26)

¹³ "Bɛ -sru ɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn zɪe o Farizen 'nɔn -mienun 'lee Erodi -le minnun -mienun 'pa 'sia Zozi 'va -a man -wɛɛdɪ 'nan -e 'o wei 'kun 'le "wɛan. ¹⁴ O -kɔ, ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, kva -tɔa 'nan, i ya 'wɪ tɪglɪ vɪzan -a. Yi'a 'klanman min lɔ 'wɪ tɪglɪ ci 'sɪdɪ -a -yrɛ dɪ. ɛn yi'a min bo "va "dɪ. 'Pian i Bali -sru 'ta wɔdɪ "paaman minnun ji 'e tɪglɪ da. -Yee "wɛan kva laabo 'i 'lɔ 'nan, -a -si a -kaa 'lɔ -e -kaa 'sukɔle -pan wɔ Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza lɛ, -baa te -ka'a drɛ dɪ? 'I vɪ 'kɔɛ!»

¹⁵ 'Pian 'wɪ nɛn -a -cin cɪ o ji bɛ, Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ, ɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn, ka ya "vale kaan wei "kuan? 'Ka 'ta 'lein 'wlɛ 'tɔ -a 'mɛn -e 'an yɪ!»

¹⁶ Waa -tɔ -nɔn -yrɛ. -A -nan nɛn Zozi -a laabu -wlɔ 'nan: «-Tɪ -wulo -fodo nɛn 'gɔ? ɛn -tɪ 'tɔ 'crɛn nɛn 'gɔ?»

O -yrɛ 'nan: «Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza -le vɛ nɛn.»

¹⁷ ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Fɛ nɛn Seza -le vɛ -a bɛ, 'cɛɛ 'nɔn Seza lɛ! ɛn fɛ nɛn Bali -le vɛ -a bɛ, 'cɛɛ 'nɔn Bali lɛ!»

'Wɪ zɪɛ -a mandɪ o 'plo 'fɔ.

Minnun nɛn o -kaa bɛ o wuanla -kanɔn 'va

(Mt 22.23-33; Lk 20.27-40)

¹⁸ "Bɛ -sru ɛn Saduze 'nɔn -mie pli Zozi man. Saduze 'nɔn "o "ve 'nan, -te min -ka bɛ, ya'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪ. Zɪ o pli "man "bɛ, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: ¹⁹ «Bali -le 'wɪ "paazan, 'wɪ nɛn Moizi -a crɛn -tɛ 'kɔɛ bɛ, -nyrɛn 'gɔ: <-Te min li 'pa, ɛn -a san zɪɛ e -ka, te wa'a tian 'nɛn 'yalɛ 'o 'vale 'e nan 'bɔ 'a dɪɛ, -yee -cale zɪɛ -a "bɔ 'e 'pa, -e 'e "bɔ klu bɔla!» ²⁰ Min -tɔ -le 'nɛn -klɔnmɔn a 'sɔravli. -A tɛdɛ li 'pa, ɛn e -ka, te wa'a 'nɛn 'yalɛ 'e nan 'bɔ 'a dɪ. ²¹ -A "flizan "e -cale -tɔwli zɪɛ -a 'pa, ɛn e -ka, te wa'a 'nɛn 'yalɛ dɪ. -A yaagazan 'le vɛ drɛ "nyian zɪ. ²² O 'sɔravli "li zɪɛ -a 'pa, ɛn o pɛɛnɔn kaa, te wa'a 'nɛn 'yalɛ dɪ. "Bɛ -sru ɛn li 'bɔ "e "ka 'wɔ "nyian. ²³ Tɔ nɛn minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ, li zɪɛ e -kɔan -tɪ nan -a? 'I vɪ 'kɔɛ! Kɔɔ o 'sɔravli 'bɔ -a 'pa li -a.»

²⁴ ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «Ka'a tian 'wɪ 'tɔ -ci manlɛ "fo "dɪ. 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a -ci maan dɪ, ɛn Bali -le 'plɛblɛ bɛ, ka'a tɔa dɪ. ²⁵ Kɔɔ tɔ nɛn minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ, -klɔnmɔnnun 'ka li paa dɪ, ɛn lumɔnnun 'ka -kɔnnɛn paa dɪ. O -kɔan "le Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -wee 'wɪ 'zɔ. ²⁶ -Te -a -cin a 'ka 'ji 'nan, minnun nɛn o kaa bɛ wa'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪɛ, te ka ya 'ka 'fli see "paanan. 'Wɪ 'nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Moizi -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a tian -a ta vɪlɛ dɔv? Kɔɔ tɔ nɛn Bali a yiba "kpizɛnnɛn 'va ɛn e 'wɪ tin 'ba Moizi lɛ bɛ, yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: <An ya Abraam -le Bali -a, ɛn an ya Izak -le Bali -a, ɛn an ya Zago 'le Bali -a.» ²⁷ Tɔ nɛn Bali 'wɪ zɪɛ -a ve bɛ, te -kaa tranun zɪɛ o kaa -a -nan 'mɔn. 'Pian Bali "le 'va bɛ, o yie a "man tian, kɔɔ Bali a minnun nɛn o yie cɪ "man "bɛ -wee Bali -a, e 'ka minnun nɛn o kaa bɛ -wee Bali -a dɪ. -Yee "wɛan ka'a 'wɪ 'tɔ -ci manlɛ "fo "dɪ.»

-Mɛ "wɪ 'bɛ cɪ Bali -le -pei -tɔ wɪ -dan a?

(Mt 22.34-40; Lk 10.25-28)

²⁸ 'Fluba 'ci vɪzan -tɔ -sa zɪɛ -a 'man. Zɪ yaa 'yɪ 'nan Zozi -a -ci 'vɪ Saduze 'nɔn lɛ fɛnyian bɛ, e pli Zozi man, ɛn yaa laabu -yrɔ 'nan: «Bali -le -pei -tɔ wɪ pɛɛnɔn bɛ, -a "cɛn 'bɛ cɪ "va -dan?»

²⁹ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Bali -le -peinun pɛɛnɔn 'va bɛ, -pei -dan nɛn 'gɔ:

<Izraɛl 'nɔn,

'ka "trɔɛn "tɔ!

-Kaa 'san Bali

'bɛ cɪ Minsan -a 'e 'tɔwli.

³⁰ ɛn 'i Minsan 'bɔ nɛn 'yie Bali -a bɛ,

-a yɪ "yi 'i 'bli pɛɛnɔn 'a!

'I yɪ "yi 'yie 'wɪ drɛdɪ pɛɛnɔn 'a!

'I yɪ "yi 'yie cɪ "nrɔndɪ pɛɛnɔn 'a!

'I yɪ "yi 'yie 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'a!»

³¹ ɛn -a "flizan nɛn 'gɔ:

<'I bəezan -tu yɪ 'yi
"le 'yie 'wɪ 'zɔ!>

Bali -le -pei -tɔ wɪ pee -dan 'ka 'mlɪan -pei "fli zɪe o da dɪ.»

³² En 'fluba 'ci vɪzan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, yia 'vɪ fɛnyɪan. 'Yie tin a 'nɔnɔnɔn -a vɪdɪ -a 'nan, Mɪnsan 'bɛ cɪ Bali a 'e 'tɔwli, -a pee "ka "dɪ. ³³ -Yee "wɛan min 'e Bali yɪ "yi 'e 'bli pɛɛnɔn 'a, 'lee 'yee cɪ "nrɔndɪ pɛɛnɔn 'a, 'lee 'yee 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'a! En 'e bəezan -tu yɪ "yi "le 'e 'bɔ 'le 'wɪ 'zɔ! 'Wɪ zɪe -a drɛdɪ -dan "mlɪan 'sragɪ nɛn waa 'tɛ 'ble Bali lɛ bɛ, -a da. En -a -dan "mlɪan 'sragɪ pɛɛnɔn bɔdɪ Bali lɛ da.»

³⁴ Zɪ Zozi -a 'yɪ 'nan, min zɪe yaa -sru 'vɪ 'wɪ 'tɔdɪ -a bɛ, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «E -fɔ "wɛnɔnɔn -e Bali -le mɪngɔnɔnɛn -blɪdɪ 'e pou 'sia 'i 'va.» "Bɛ -sru 'wɪ laabɔdɪ -yrɔ "cɪn 'ka "nyɪan -tɔlɛ min -tu jɪ dɪ.

-Tɪ -pɪ nɛn Crɪzɪ -a

(Mt 22.41-46; Lk 20.41-44)

³⁵ Zozi a 'wɪ "paanan minnɔn jɪ Bali -pan 'kuɪn. ɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «E drɛ 'kɔ ɛn 'fluba 'ci vɪnɔn "o 'nan, min 'sɪzan 'wɪ 'jɪ Crɪzɪ a Davɪd kluda min -a? ³⁶ Kɔɔ Davɪd 'bɔ -a 'vɪ, tu nɛn Bali lei 'saun 'ta 'tɔ "man "bɛ, -a 'nan:

<Mɪnsan Bali -a 'vɪ 'an 'san lɛ 'nan:

'I 'nyran 'an 'pɛ "yi "da -trɪlii,

-e 'an 'cɛn 'i 'nanmannɔn 'klɪdɪ man.»

³⁷ -Te Davɪd 'bɔ Crɪzɪ laabɔ 'e 'san bɛ, e drɛ 'kɔ ɛn 'bɛ -kɔan Davɪd kluda min -a?»

Min "kaga "trɔɛn "a 'e 'tɔdɪ -yrɛ cɪ "nrɔndɪ -a.

³⁸ En yaa 'vɪ "nyɪan 'yee 'wɪ "paadɪ 'bɔ 'va 'nan: «'Ka yɪe 'tɔ 'ka 'fli -va! -Te 'ka 'wɪ drɛ "le 'fluba 'ci vɪnɔn 'le 'wɪ 'zɔ! O -tɔɔdɪ ye "yi -trale -gblɔnɔn nɛn fɛnyɪan bɛ -a -jɪ. ɛn waa ye "yi "le 'nan min 'e o 'tɔ bɔ -guada. ³⁹ -Te e ya cɪn yɪ 'kuɪn -a oo, ɛn -te e ya "fɛdɪ da -a oo, -nyran "nan 'kpɔgbɔ nɛn waa 'sɪdɪ ye "yi. ⁴⁰ O fɛnɔn "sia -calɛnɔn lɔ -dawli -a. "Bɛ -sru -e 'o Bali trɔ 'ba -plɔn 'nan -e minnɔn 'o o "sia min tɪglɪ 'a. 'Wɪnɔn zɪe -a drɛdɪ -le "wɛan Bali -wee tin "paa 'plɛblɛ 'kpa.»

-Cale seezan -le fɛ -nɔndɪ 'wɪ

(Lk 21.1-4)

⁴¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ -nyɛnlɛa -gbogbo nɛn minnɔn "lala -sɛan "jɪ Bali -le vɛ -a bɛ -a "srɔn. Minnɔn nɛn o cɪ "lala -sɛnnan -jɪ bɛ, e o -nanjɛndɪ 'sia. Fɛnɔn "kaga "ta, ɛn o "lala -sɛn -jɪ "kaga. ⁴² "Bɛ -sru ɛn -cale seezan -tu -ta, e -bablu 'wlɛ 'tɔdɔ -fɔ -jɪ "fli.

⁴³ -A -nan nɛn Zozi 'e -srɔnɔn laabɔ 'e "srɔn, ɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -cale seezan 'labɛ, e fɛ -nɔn Bali lɛ e mɪn minnɔn pɛɛnɔn nɛn waa -nɔn 'gɔɛ o da. ⁴⁴ Kɔɔ o pɛɛnɔn nɛn waa -nɔn 'gɔɛ, "lala a -wlɔ "kaga. 'Pɪan lɪ 'labɛ, "lala pɛɛnɔn nɛn -yrɔ -yee fɛ -blɪ "man "vɛ -a bɛ, -a 'bɔ nɛn yaa -nɔn Bali lɛ.»

13

Zozi Bali -pan 'kɔn 'wɪ wɪ 'vɪ

(Mt 24.1-4; Lk 21.5-7)

¹ Zozi a bɔlanan Bali -pan 'kuɪn, ɛn -a -sruzan 'tu -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'i 'yɪɔ, Bali -pan 'kɔn bɛ, waa -tɔ -kɔlɛ fɛnyɪan -a. ɛn waa -tɔ -dandan 'e pɛɛnɔn.»

² En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Kɔn -dandannɔn nɛn kaa -sɪ -fɔa 'labɛ, yɪ nɛn o -wiiman bɛ, e ya -tanɔn bɔdɪ -a. -A -tɔ -kɔlɛ pɛɛnɔn fuɪmlɔn "man, -a -tu 'ka -fɔ 'e bəezan da dɪ.»

'Wɪ yɪdɪ -dandan bɔa minnɔn man 'vaa -e 'trɛda -nyan tu 'e bɔ

(Mt 24.4-14; Lk 21.8-19)

³ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ -nyɛnlɛa Olivie pɔn da te -a yra a Bali -pan 'kɔn da zia. -A -nan nɛn Pieri, 'lee Zaji, 'lee Zan, 'lee Andre 'wɪ laabɔ -yrɔ 'o 'saza yei. O 'nan: ⁴ «'Wɪ nɛn i "sia -a vɪnan 'gɔɛ, tu "cɛn "man nɛn e dra? ɛn -mɛ "man nɛn, waa -kɔnɔnɛn "ye 'nan 'wɪnɔn zɪe o "ta dra? 'I vɪ 'kɔɛ!»

⁵ Zozi -a vɪdɪ 'sia -wlɛ 'nan: «'Ka yɪe 'tɔ 'ka 'fli -va! Te min -tu 'e 'ka see "paa -e 'ka 'sɪ -sɪ tɪglɪ da dɪ! ⁶ Min "kaga -taa "talɛ 'an 'tɔ da. Waa ve 'nan, 'wɛɛ cɪ Crɪzɪ -a. ɛn o -taa

minnun 'kaga see "paale -e 'o 'si -si tiglɪ da. ⁷ Ka -kuli -tan winun maan, en ka 'fla -kɔɔbli -kɔɔbli da -kuli winun maan. 'Winun zɪe te 'o 'ka 'cɛn nyɛn -a dɪ! Kɔɔ 'winun zɪe -wee dra 'e 'flin, 'pian 'trɛda -nyan tu "cɛɛ dɪ. ⁸ 'Lɛglɔn 'tu -ji 'nɔn -taa 'wunlɛa 'lɛglɔn 'tu -ji 'nɔn man, en mingɔnnɛn trɛ -tu -taa 'wunlɛa mingɔnnɛn trɛ -tu man. 'Trɛ -taa 'nyɔɔnlɛ fɛ "kaga 'nan, en dra -dandan -taa "minnun -tɛɛlɛ. 'Wɪ yɪdɪ pou sianan "nɛn. 'Pian -a pɛɛnɔn zɪe e ya "le 'nan 'nɛn 'yadɪ -le ci -yaa pou sianan 'zɔ.

⁹ 'Ka yɪe 'tɔ 'ka 'fli -va! Minnun 'ka "kuan -e 'o -ku 'ka 'a tin 'banɔn 'cɛin -da. Zuif 'nɔn -taa 'ka 'sɔnlɛ sɔnba "a 'wee cin yɪ 'kɔnnun -ji. En "nyian bɛ, minnun -taa "kulɛ 'ka 'a -kɔnmandannun 'lee mingɔnnɛnnun cɛin -da 'mɛn "wɛan. -A -nan nɛn ka dra 'mɛn 'wɪ 'nan yɪnɔn 'a o 'lɛ. ¹⁰ Kɔɔ Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn fuimlan "man 'lɛglɔn 'tudɔ pɛɛnɔn 'ji, 'vaa -e 'trɛda -nyan tu 'e bɔ.

¹¹ -Te minnun 'ka 'kun, en o -ku 'ka 'a tin 'banɔn 'cɛin -da bɛ, 'wɪ nɛn kɔ 'ka vɪ bɛ, te -a nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji dɪ! 'Pian 'wɪ nɛn Bali -a -cin -tɔa 'ka 'ji, te -a tu 'bɔ bɛ, -a 'bɔ nɛn 'ka vɪ! Ya 'a 'taa 'silɛ 'ka 'bɔ 'va dɪ, 'pian Bali lei 'saun 'bɛ "paa 'ka 'lɛ.

¹² "Bɔ -mie -taa 'e 'bɔ 'fli "bɔ -nɔnlɛ minnun lɛ 'nan 'o -tɛ. En 'nɛn "tɪ -mie -taa 'yɛe 'nɛn 'nɔnlɛ minnun lɛ 'nan 'o -tɛ. En 'nɛnnun -mie -taa 'wunlɛa 'o "tɪnɔn 'lee 'o "bɔnɔn man 'nan minnun 'e o -tɛɛ. ¹³ Ka drɛ 'mɛn vɛ -a -le "wɛan bɛ, min pɛɛnɔn -taa 'nanlɛ 'ka man, wa 'a 'taa 'ka yɪlɛ "yɪ "dɪ. 'Pian min nɛn e -tɔ 'plɛblɛ, en e 'bɔ -a 'lɛ 'srannan "bɛ, e "sia 'wɪ 'ji.»

Tu nɛn 'wɪ yɪdɪ "mlianla "da "bɛ, Zozi -a 'wɪ 'vɪ

(Mt 24.15-28; Lk 21.20-24)

¹⁴ «Tu -tu -taa "bɔlɛ bɛ, 'wɪ 'wɪdɪ "nɔnnɔn -taa "kɔnlɛ fɛnan nɛn e 'ka "lɛ 'e 'kɔn dɪe -a -nan. Min nɛn e 'fluba 'gɔvɛ -a ta vɛ bɛ, 'e 'ci man 'kpa! Tu nɛn 'wɪ zɪe kaa 'yɪ drɛnan Bali -pan 'kuin bɛ, minnun nɛn o ci Zude 'lɛglɔn 'ji bɛ, 'o flɔn 'bli, 'o 'ku pɔnnun yɛi! ¹⁵ En -te min a bei "bɛ, te 'e -wɪlɛ 'yɛe 'kuin -e 'e 'ku fɛ -tu 'sia dɪ! ¹⁶ En -te min a fei bɛ, te 'e li 'e da 'fla -e 'e 'ku 'yɛe -trɛlɛ 'si 'yɛe 'kuin dɪ! ¹⁷ Lumɔnnun nɛn o -pɔn ci 'o man tu zɪe -a man bɛ, 'lee lumɔnnun nɛn 'nɛn 'nyɔn -mlian -wɔlɔ tu zɪe -a man bɛ, -wee yɪa yɪdɪ "mlianla "da. ¹⁸ 'Ka Bali trɔ 'ba 'nan, te 'wɪ zɪe 'e 'tria laa 'fɛn tu -man dɪ! ¹⁹ Kɔɔ 'wɪ yɪdɪ -kɔan -dan 'kpa tu zɪe -a man. Zi Bali 'trɛ drɛ 'li -e 'e bɔ cɛɛgɔ yɪ -a bɛ, -a sɔman 'wɪ yɪdɪ 'ka tian drɛlɛ dɪ. En 'wɪ yɪdɪ zɪe -a pɛe 'ka 'dra "nyian 'li 'trɛda "fo "dɪ. ²⁰ Yinun nɛn 'winun zɪe o dra "da "bɛ, Minsan Bali -a -mie cɛɛn "da. -Te ya 'a 'wɪ zɪe -a drɛlɛ dɪ, "te min -tu -wulo 'ka -taa bɔlɛa "va "dɪ. 'Pian minnun nɛn e o 'si "va 'yɛe vɛ -a bɛ, -wee "wɛan e yinun -mie cɛɛn "da.

²¹ -Te min -tu -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi a 'gɔ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, e ya -mien bɛ, te 'ka yɪ -tɛra "da "fo "dɪ! ²² Kɔɔ minnun nɛn o 'wɪlɔ -sɛan 'nan 'wɛɛ ci Crizi -a bɛ, o -taa "kɔnlɛ 'trɛda. En minnun nɛn o 'wɪlɔ winun vɛ, te waa vɛ 'nan Bali 'lewei vɪnɔn nɛn waa bɛ, o -taa "kɔnlɛ 'nyian. O -taa 'lɛbɔ "fo wɪ -dandan 'lee -cɛ -srɔn "wɪ -dandan drɛlɛ. Waa dra 'nan, -te 'o 'pɛ 'sɔ 'a bɛ -e 'o minnun nɛn Bali o 'si "va 'yɛe vɛ -a bɛ, o 'si -si tiglɪ da. ²³ 'Cɛɛ vɛ bɛ, 'ka yɪe 'tɔ 'ka 'fli -va 'kpa! An 'wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'cɛɛ 'va.»

Blamin -pɪ -tadɪ -le 'wɪ

(Mt 24.29-44; Lk 21.25-33)

²⁴ «-Te 'wɪ yɪdɪ -dan zɪe, e cɛɛn -nyandɪ man bɛ, 'nun tɔɔn yɪdɛ yɪa klun -tɔala, mɛn 'bidɪ 'e 'lɛ -tɔa, ²⁵ mɛn crɛnnun "sia laji, o -tɛɛmlan "tra, en laji fɛnɔn pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ a -wɔlɔ "bɛ, o "sia 'o 'klu -ji. ²⁶ Tɔɔn te minnun pɛɛnɔn 'an 'bɔ Blamin -pɪ ye -tanɔn "lolu -koei "da. 'Plɛblɛ -dan -kɔan 'an 'lɔ, en 'tɔ -dan -kɔan 'an 'lɔ. ²⁷ Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ, an o "paa -sia 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan -e 'o minnun nɛn an o 'si "va 'mɛn vɛ -a bɛ, o o cin yɪ. Fɛ -tu -nan 'ka 'fo 'trɛda, te wa 'a min 'silɛ 'bɛ 'nan dɪ.

²⁸ 'Wɪ nɛn e dra fijie yiba "lɛ bɛ, 'e drɛ 'cɛɛ 'wɪ -kɔɔn "manvɛ -a! -Te -a 'la nrɪndɪ 'sia "da "bɛ, kaa -tɔa 'nan 'munmun tu a -tanɔn bɔdɪ -a -kogo. ²⁹ -A -tuwɪli "nɛn "nyian, 'an 'bɔ Blamin -pɪ -tadɪ -le vɛ -a. -Te ka 'winun nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, -a 'yɪ drɛnan bɛ, 'ka -tɔ 'nan 'an 'tadɪ a bɔnan -kogo! ³⁰ Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tiglɪ 'a 'nan, 'ka -naagunɔn 'gɔvɛ, ka 'a

'cean -kaadi man 'vaa -e 'wunun zɪe 'o drɛ dɪ. ³¹ Labli 'lee 'trɛ 'nyan tu a, 'pian 'an wei -fo -nan 'li 'trilii.

³² Tu nɛn an -taa "man "bɛ, blamin -tu 'ka -a tɔa "fo "dɪ. ɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ, wa'a tɔa "fo "dɪ, ɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ ma'an tɔa "fo "dɪ, 'pian 'an 'tɪ 'bɛ -tɔa 'e 'tuwli.

³³ -Yee "wean 'ka yɪe -tɔ 'ka 'fli -va! Te 'ka yɪ -tɛ dɪ! Kɔɔ tu nɛn, 'wɪ zɪe e dra "man "bɛ, ka'a tɔa dɪ.

³⁴ -A -kɔɔn "man wɪ nɛn 'gɔ. Min -tu 'bɛ "ta -ko 'ta -kɔɔbli wunan. E 'yee 'kɔn 'pɛba 'wɔ 'e 'sunɔn 'lɔ. Min -tu 'lee 'yee 'nyranman -a 'bɔ nɛn yaa -nɔn o -tudu pɛɛnɔn lɛ. ɛn yaa 'vɪ min nɛn 'e yɪe -tɔa -klɔn -yrɛ "nɛn "bɛ, -yrɛ 'nan, te 'e yɪ -tɛ dɪ.

³⁵ -A -tuwli "nɛn "nyian 'cee vɛ -a. -Yee "wean te 'ka yɪ -tɛ dɪ! Kɔɔ tu nɛn, 'kɔn san lia 'e da "man "bɛ, ka'a tɔa dɪ. -Te funninmlan nɛn oo, -te bada nɛn oo, -te manɛn tɛdɛ -a nɛn oo, -te bodrun nɛn oo, ka'a tɔa dɪ. ³⁶ -Yee "wean te 'ka yɪ -tɛ dɪ! "Tɔgɔ e 'bɔ 'ka man kligli te ka ya yɪ -tɛnan. ³⁷ 'Wɪ nɛn an cɪ -a vɪnan 'cɛɛ 'gɔɛ, e ya min pɛɛnɔn 'le vɛ -a. Te 'ka yɪ -tɛ dɪ!»

14

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'o 'ci 'pa 'nan 'o Zozi 'tɛ

(Mt 26.1-5; Lk 22.1-2; Zan 11.45-53)

¹ Zuif 'nɔn tranun -le 'si nɛn waa 'wɔ nɔanba -ji bɛ, -a "fɛdɪ yɪ -fu "fli -e 'e bɔ. "Fɛdɪ zɪe -a da nɛn minnɔn 'kpɔun nɛn 'mannyan 'ka "va "dɪe -a -ble. Tu zɪe -a man bɛ, te Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn a Zozi 'man -fɔɔnan 'nan, -e 'o 'kun ci 'cɛn 'a -e 'o -tɛ.

² 'Pian waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «Te -kaa drɛ "fɛdɪ yɪ da dɪ! "Tɔgɔ minnɔn 'o -nan yɪ -e 'o 'wluan -kaa man.»

Lɪmɔn -tu 'wɪ "yɪ drɛ Zozi lɛ

(Mt 26.6-13; Zan 12.1-8)

³ Zozi a Betani. E ya Simɔn nɛn -kogobe a "nɛn "man "bɛ -yee 'kuin 'e -nyrandɪ fɛnɔn -sru. -A -nan nɛn lɪmɔn -tu pli Zozi man 'e 'lɔ lɛ -pɔnɛn 'tu -a. -Laziglɔ nɛn waa laabo nard bɛ, e ya -ji. E 'ka 'e baadi fɛ -tu -a dɪ, ɛn -a 'flɛ a 'plɛblɛ 'kpa. Yaa 'lɛ 'sɔ, ɛn yaa -sɛn Zozi 'win -ji.

⁴ 'Wɪ zɪe e 'nan min -mienun man, ɛn waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «-Mɛ "le "wean nɛn e -laziglɔ 'kpa bɛ -a srɛ 'e "tun? ⁵ -Laziglɔ 'labɛ yaa -taan paan. -A 'flɛ bɔa yɪ -yaa yaaga 'nyranman "lala -a, -e 'o -pli 'yale -tɛnɔn man.» ɛn o 'wɪ bli lɪmɔn zɪe -a va.

⁶ 'Pian Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «'Ka lɪ 'labɛ -a 'tuɪ flu! -Mɛ "le "wean nɛn, ka 'wɪ -tɔa "man? E 'wɪ "yɪ drɛ 'mɛn. ⁷ 'Yale -tɛnɔn a 'ka 'va tu pɛɛnɔn man. ɛn tu nɛn e 'sɔ 'cɛɛ bɛ, ka -kɔlaman 'wɪ "yɪ "drɛdɪ -a -wɛlɛ. 'Pian 'mɛn vɛ bɛ, an 'ka 'ka 'va 'gɔ tu pɛɛnɔn man dɪ. ⁸ 'Wɪ nɛn e -kɔlaman -a bɛ, -a 'bɔ nɛn yaa drɛ. -Laziglɔ nɛn yaa -sɛn 'an da 'gɔɛ, 'an 'man nɛn yaa drɛ 'nan -e 'waan wɔ -a. ⁹ Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, fɛnan pɛɛnɔn nɛn minnɔn Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vɛ 'trɛda bɛ, 'wɪ nɛn lɪ 'gɔɛ yaa drɛ bɛ, waa -nan 'sinan "paa, ɛn -yɛɛ -maan 'lɔɔ -e lɪ 'bɔ 'cin 'e 'fɔla minnɔn ji.»

Zudazi 'e pei -fɔ Zuif 'nɔn 'tanɔn 'va

(Mt 26.14-16; Lk 22.3-6)

¹⁰ "Bɛ -sru ɛn Zozi -srunɔn 'fuda "fli 'va min -tu nɛn waa laabo Zudazi Karioti bɛ, e -ku Bali -pannɔn 'tanɔn 'va, 'nan -e 'e Zozi 'nɔn -wɛlɛ. ¹¹ Zɪ e 'wɪ zɪe -a 'vɪ -wɛlɛ "bɛ, e o ci nran. -A -nan nɛn o -tɔ "da 'nan, 'o -taa "lala -nɔnlɛ -yrɛ. Yɪ zɪe -a da nɛn Zudazi -a man -wɛɛdɪ 'sia 'nan, tu 'yɪ 'e 'pla -e 'e Zozi 'nɔn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ lɛ.

Zozi 'lee 'e -srunɔn Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdɪ bli

(Mt 26.17-30; Lk 22.7-20; Zan 13.21-30)

¹² "Fɛdɪ nɛn Zuif 'nɔn 'kpɔun nɛn 'mannyan 'ka "va "dɪe, -a -ble "da "bɛ e 'bɔ. -A yɪ tɛdɛ da nɛn o 'blanun -tɛɛman -e 'o tranun 'si nɔanba -ji "fɛdɪ -bli. ɛn Zozi -srunɔn -a laabo -yrɔ 'nan: «Nyin zia nɛn i ya 'vale 'nan 'ku 'ku "fɛdɪ fɛnɔn -tɔɛn 'yɪe?»

¹³ ɛn Zozi 'e -srunɔn "fli 'pa 'sia. Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «'Ka 'ku Zeruzalɛm! Ka bɔa min -tu man. 'Yɪ 'tɔbɔ -kɔan -yrɔ. 'Ka -sɔɔnla -a -sru! ¹⁴ 'Kɔn nɛn, e wla 'ji bɛ, 'ka vɪ -a san lɛ 'nan:

«Bali -le 'wɪ "paazan "e 'nan, 'kʊ laabʊ 'i 'lɔ 'nan, 'kɔn "bʊ "nɛn 'kʊ 'vale 'an -srunɔn 'a, kʊ -kaa tranun 'sidi nɔanba -ji "fɛdi -ble -ji bɛ, e ya nyin zia?» ¹⁵ E -taa 'kɔn "bʊ -dan tʊ -kɔɔnlɛ 'cɛɛ 'kɔn 'ta lou, te -a -ci a 'e drɛdɪ 'va. Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn 'ka -cee fɛnʊn -tɔɛn!»

¹⁶ -A -nan nɛn -a -srunɔn zɪɛ, o -kʊ 'fla. Waa 'yɪ "le zɪ Zozi -a 'vɪ -wlɛ "bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ɛn o 'si nɔanba -ji "fɛdi fɛnʊn man drɛ.

¹⁷ Zɪ funninmlan 'pla bɛ, ɛn Zozi 'ta 'o 'vale 'e -srunɔn 'fuda "fli "a. ¹⁸ Tʊ nɛn o yra fɛnʊn -sru "bɛ, ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɪɪ 'a 'nan, -kaa nɛn -kaa cɪ fɛnʊn -blɪnan 'gʊɛ, 'ka 'va min -tʊ 'bɛ -taa 'an 'nɔnlɛ minnʊn lɛ.»

¹⁹ -A -srunɔn 'ta drɛ 'trɔdrɔ, ɛn waa laabʊdɪ 'sia -yrɔ "tʊdʊ 'nan: «'An 'bɔ nɛn?»

²⁰ ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Ka min -fuda "fli "nɛn, -kaa cɪ fɛnʊn -blɪnan 'e cin va 'gʊɛ, 'ka 'va min -tʊ nɛn. ²¹ 'Wɪ tɪɪɪ nɛn, Blamin -pɪ "ta -daa "kalɛ "le zɪ waa crɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. 'Pian min nɛn, e Blamin -pɪ -nɔan "minnʊn lɛ bɛ, 'wɪ -taa "bɔlɛ -a san man. E ya paan -a san -le 'wɪ "yɪ "a -e 'o vɪɛ 'o -ya dɪ.»

²² O -fʊ fɛnʊn -blɪnan, ɛn Zozi 'kɔɔn 'si. E Bali muo "fɔ, yaa "nɛn jɛɛn, ɛn yaa -nɔn -wlɛ. E 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka 'si! -Nyɛn 'gʊɛ, 'an 'kɔlɛ nɛn!»

²³ "Bɛ -sru e 'kulɛnɛn nɛn rɛzɛn -wɛn cɪ -ji bɛ -a 'si. E Bali muo "fɔ, yaa -nɔn -wlɛ, ɛn waa mlin 'o pɛɛnɔn.

²⁴ Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Nyɛn 'gʊɛ, 'an nyɛn nɛn. -Yɛɛ "ta -sɛanla -e 'e drɛ min "kaga -pli "vɛ -a "nyian Bali man 'e 'pɛɛ. ²⁵ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɪɪ 'a 'nan, ma'an "nyian rɛzɛn -wɛn pɛɛ mlian dɪ -trɪlii, -e yɪ nɛn maan -mlian 'e 'pɛɛ Bali -le mingɔnɛn trɛda bɛ 'e bɔ.»

²⁶ Zɪ o cɛɛn fɛnʊn -blɪdɪ man bɛ, o Bali 'tɔ bɔ "drɛ "fɔ. ɛn o -kʊ Olivie pɔn da.

*Zozi -a 'vɪ 'nan Pieri 'sia 'e -sru
(Mt 26.31-35; Lk 22.31-34; Zan 13.36-38)*

²⁷ -A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «'Ka pɛɛnɔn 'ci -taa "srɛɛɛ -e 'ka 'si 'an -sru. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan,

e 'bla -sru "pinzan -tɛa

-e 'blanun 'o fuila "man.»

²⁸ 'Pian "bɛ -sru, -te an wluan 'kanɔn 'va bɛ, an -tɔala 'ka 'lɛ Galile 'lɛɪɪɪn 'ji.»

²⁹ ɛn Pieri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te 'yɪɛ "wɛan min pɛɛnɔn 'ci srɛman -e 'o 'si 'i -sru "bɛ, ma'an 'sia 'i -sru "fo "dɪ.»

³⁰ -A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Maan ve 'yɪɛ 'wɪ tɪɪɪ 'a 'nan, -pɛɪ 'bɔ 'gʊɛ -a man bɛ, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yɪ'an 'tɔa dɪ, 'vaa -e manɛn "flizan 'e 'wɪ.»

³¹ ɛn Pieri -a 'vɪ "nyian 'nan: «-Te e ya 'nan kʊɛ -kaa 'kʊ 'vale 'yɪa oo, ma'an dra zɪ "fo "dɪ.» ɛn -a -srunɔn pɛɛnɔn "o 'wɪ 'tʊwli zɪɛ -a 'vɪ "nyian.

*Zozi 'kʊ Bali trʊ 'balɛ Zezemani
(Mt 26.36-46; Lk 22.39-46)*

³² "Bɛ -sru Zozi 'lɛɛ 'e -srunɔn 'bɔla fei nɛn waa laabo Zezemani bɛ -a da. Yaa 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «'Ka 'nyɛn 'gʊɪ! An "ta -kɔ Bali trʊ 'balɛ.» ³³ E Pieri, 'lɛɛ Zaji, 'lɛɛ Zan -fɔ 'e -sru, ɛn o -kʊ waa. -A -nan nɛn nyɛn Zozi 'cɛndɪ 'sia ɛn "klan -dan 'kpa -a -tɛdɪ 'sia.

³⁴ ɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «'An 'ta nɛn e drɛ 'trɔdrɔ 'gʊɛ, e "mlianla 'an da. 'Ka 'fʊ 'gʊɪ! Te 'ka yɪ -tɛ dɪ!»

³⁵ E pli 'e 'lɛ "wɛnɔn, e blula "tra, ɛn e Bali trʊ 'badɪ 'sia 'nan, -te e -kɔlamɛn drɛdɪ -a bɛ, tʊ -wɪdɪ 'gʊɛ 'e 'si 'e man -kɔɔbli. ³⁶ Yaa 'vɪ 'nan: «'An "tɪ -baba! I -kɔlamɛn 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -a. 'Kulɛnɛn nɛn 'wɪ yɪdɪ cɪ -ji 'gʊɛ, 'i drɛ -e 'e "paala 'an man! 'Pian te 'e drɛ 'an 'ci 'sɔ wɪ -a dɪ, 'i 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ nɛn 'e drɛ!»

³⁷ ɛn e 'li 'e da, e 'bɔ 'e -srunɔn yaaga 'bɔ man, te o ya yɪ -tɛnan. -A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ Pieri lɛ 'nan: «Simɔn, i yɪ -tɛ 'va? Yɪ'a -kolalɛ -e 'i tʊ "wɛnɛn 'gʊɛ -a drɛ, te 'i yɪɛ a "man "dʊʊ? ³⁸ Te 'ka yɪ -tɛ dɪ! 'Ka Bali trʊ 'ba, "tɔgɔ 'wɪ 'wɪdɪ 'e 'ka 'man yɪ! Blamin a "va 'nan 'e 'wɪ "yɪ "dra, 'pian -a 'plɛblɛ 'ka -yrɔ "dɪ.»

³⁹ "Bε -sru en e -ku "nyian Bali trv 'bale, te e 'wɪ 'tɔwli zɪe -a ve. ⁴⁰ En e 'li 'e da 'e -srunɔn 'va. E 'bɔ o man "nyian yi -tenan. Kɔɔ o yiε 'cibɛn -tɔ. En wa'a 'wɪ 'tɔ yɪε -e 'o vɪ -yrɛ "dɪ.

⁴¹ Zozi 'cɛin yaagazan da bε, en yaa 'vɪ -wɪε 'nan: «Ka yi -tɛa tian, te ka "flianla 'ka man -a -trɔɔ? E -nyan, -a tɔ 'bɔ "mɛn. Minnun "ta -daa Blamin -pɪ -nɔnɪε 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn lɛ.

⁴² 'Ka 'wɪuan lou, -e -kaa kv! Min nɛn e "ta 'an -nɔan "minnun lɛ bε, e ya -plinan 'kogo.»

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun

(Mt 26.47-56; Lk 22.47-53; Zan 18.3-12)

⁴³ Zozi 'fɔ 'wɪ zɪe -a vɪnan, tɔɔn en Zudazi nɛn -a -srunɔn 'fuda "fli 'bɔ 'va min -tɔ -a bε, e 'bɔla. -Wɛε cɪ 'o 'vale min "kaga "a, en sennun 'lee yibanun a -wɪɔ. Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee min cejenun 'bε o 'pa 'sia.

⁴⁴ Zudazi nɛn e wɪε -fɔ bε, yaa 'vɪ 'e 'cɛn minnun zɪe -wɪε 'nan: «Min nɛn an -atu -tɛ "man "bε, te Zozi nɛn. -A 'bɔ nɛn 'ka 'kun -e 'ka 'kv -a! 'Pian 'ka 'kun "man 'kpa!» ⁴⁵ -Yee "wɛan zɪ e 'bɔla bε, tɔɔn en e pli Zozi man. E 'nan -yrɛ 'nan: «'An 'san.» En e -atu -tɛ "man. ⁴⁶ -A -nan nɛn minnun nɛn o cɪ waa bε, o Zozi 'kun. ⁴⁷ Tɔɔn minnun nɛn -nan bε, -a -tɔ 'yee sɛn 'sɔ 'ji, en e Bali -pannɔn 'tazan 'suzan 'tɔ "trɔɛn cɛɛn.

⁴⁸ Zozi -a 'vɪ -wɪε 'nan: «-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn ka -ta 'an 'kunɪε 'ka 'lɔ le sennun 'lee yibanun -a "lɛ ka -ta crɪzan -sru? ⁴⁹ Tɔ pɛɛnɔn man an ya 'ka yei Bali -pan 'kuin, te an 'wɪ "paaman minnun ji, en ka'an 'kunɪε dɪ. 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn zɪε, e drɛ -e 'wɪnɔn nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bε 'e 'lɛ sɔɔ.» ⁵⁰ -A -nan nɛn -a -srunɔn pɛɛnɔn 'wɪ "man -a -sru, en o flɔn bli.

⁵¹ -Gobonɛn 'tɔ sɔɔnla Zozi -sru 'e 'ta le sɔ -tɔwli "cɛ "a. Minnun -a 'kun, ⁵² 'pian e 'si 'yee sɔ man, en e flɔn bli 'e plɔdɪ.

Minnun -kv Zozi 'a tin 'banɔn 'lɛ

(Mt 26.57-68; Lk 22.54-55, 63-71; Zan 18.13-14, 19-24)

⁵³ Minnun -kv Zozi 'a Bali -pannɔn 'tazan -dan 'va. Bali -pannɔn 'tanɔn, 'lee min cejenun, 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'o cin 'yɪ fɛ zɪe -a -nan. ⁵⁴ Pɪɛri -fɔ -kɔɔbli, en e -kula Zozi -sru -trilii, en e wɪa Bali -pannɔn 'tazan -dan le -klɔn -ji. E -nyran -a 'sunɔn yei, te e 'tɛ "klanman.

⁵⁵ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee tin 'banɔn pɛɛnɔn 'wɪ 'tɔ -wɛɛdɪ 'sia 'nan -e 'o 'pa Zozi da -e 'o -kɔla -a -tɛdɪ -a -le "wɛan. 'Pian wa'a 'wɪ 'tɔ yɪε "fo "dɪ. ⁵⁶ Min "kaga 'wɪ 'sɛn Zozi man, 'pian o wei 'ka drɛɪε -tɔwli "dɪ.

⁵⁷ Min -mienun wɪuan en o 'wɪu 'gɔvɛ -a -sɛn "man. Waa 'vɪ 'nan: ⁵⁸ «Kva 'yɪ -a vɪnan 'nan: «Bali -pan 'kɔn nɛn blamin -pɛ -a -tɔ bε, maan -wia, -e 'an pee -tɔ yi yaaga 'wɪu. 'Kɔn nɛn blamin "cɛε -tɔ 'e 'pɛ -a dɪε, -a 'bɔ nɛn maan -tɔa.» » ⁵⁹ 'Wɪ 'bɔ zɪε 'bε da oo, minnun wei 'ka "nyian drɛɪε -tɔwli "dɪ.

⁶⁰ En Bali -pannɔn 'tazan -dan wɪuan, e -tɔ minnun yei, en yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «'Wɪ nɛn minnun -a ve 'i man bε, yi'a sia "va "dɔv?» ⁶¹ 'Pian Zozi 'ta -fɔ flu, ya'a 'wɪ 'tɔ 'silɛ "da "dɪ.

En Bali -pannɔn 'tazan -dan -a laabu -yrɔ "nyian 'nan: «Min 'sɪzan 'wɪ 'ji Crɪzi nɛn 'yia? Bali -pɪ nɛn 'yia?»

⁶² Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Inyan, -a 'bɔ nɛn 'maan. En 'ka pɛɛnɔn, ka -taa Blamin -pɪ yɪε 'e -nyrandɪ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san Bali -pɛ "yi "da. En ka -taa -a yɪε 'sinan laji "lolu -koei "da.»

⁶³ -A -nan nɛn Bali -pannɔn 'tazan -dan 'e 'ta sɔ 'fɔ 'bɔ, en yaa 'vɪ 'nan: «-Kaa 'ka "nyian -yee 'wɪ 'nan yɪzan pee -va "fo "dɪ. ⁶⁴ Bali srɔn nɛn yaa 'wɔ bε, kaa 'man. "Ka "ve -ji 'nɔn?»

En minnun -a 'si "va -yrɛ 'nan: «E 'sɔ -ka ve -a.» ⁶⁵ En min -mienun 'le 'yi 'sɛndɪ 'sia Zozi da. O sɔ 'pa -a yra, en o 'pa 'fɔ -a yra, te waa laabo -yrɔ 'nan: «Bali 'lewei vɪzan, -tɪε fɛ tɔv 'yie? 'I -kɔɔn 'kvɛ!» En Bali -pannɔn 'sunɔn -a 'kun, te o -ko -a -sɔndɪ -a.

Pɪɛri yɔɔ "da 'nan 'e 'ka Zozi -sruzan 'a dɪ

(Mt 26.69-75; Lk 22.56-62; Zan 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Tɔ zɛ -a wlu bɛ, tɛ Piɛri a tian -klɔn -ji. Ɛn Bali -pannɔn 'tazan -le nɔan lumɔn -tu -ta.
⁶⁷ Ɛ Piɛri 'yɪ 'tɛ "klannan. Yaa -nanjɛɛn tɛin, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'bɔ "nyian Nazaretɪ min Zozi -sruzan 'tu nɛn 'yia.»

⁶⁸ 'Pian Piɛri yɔɔ "da. Ɛ 'nan: «'Wɪ nɛn i cɪ "vale 'i ve bɛ, ma'an tɔa dɪ, ɛn ma'an ci man dɪ.» Tɔɔn e 'wluan, e -kɔ bei -sia, ɛn mannen -tu wu.

⁶⁹ "Bɛ -sru nɔan lumɔn zɛ, e Piɛri 'yɪ "nyian, ɛn yaa vidɪ 'sia minnun nɛn o cɪ -nan bɛ -wɛ 'nan: «Min 'lagɔɛ e ya 'o 'va.» ⁷⁰ Piɛri yɔɔ "da "nyian.

Ɛɔɔnɔn minnun nɛn fɛ zɛ -a -nan bɛ, waa 'vɪ "nyian -yrɛ 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn. 'I 'bɔ 'gɔɛ, -a -sruzan 'tu nɛn 'yia, kɔɔ Galile min nɛn 'yia.»

⁷¹ Tɔɔn Piɛri -a vidɪ 'sia: «-Te 'wlu nɛn maan -sɛan "bɛ, Bali 'e 'wɪ "nɛn -kɔɔn 'mɛn. Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, ma'an min 'labɛ -a tɔa "fo "dɪ.»

⁷² 'Nun tɔɔn mannen "flizan wu. 'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ Piɛri lɛ bɛ, -a -cin -trɔa Piɛri ji. Kɔɔ Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Vaa -e mannen "flizan 'e 'wɪ bɛ, tɛ yia 'vɪ 'e 'pa -a yaaga 'nan yi'an 'tɔa dɪ.» Tɔɔn e -wuɔdɪ 'sia.

15

Minnun -kɔ Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'lɛ
(Mt 27.1-2, 11-14; Lk 23.1-5; Zan 18.28-38)

¹ Zɪ tɔ cɛɛn bodrun bɛ, ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn nɛn o ya Zuif 'nɔn 'le tin 'banɔn 'a bɛ, o wei 'pa 'e cin man 'nan 'o Zozi yɪ, -e 'o 'kɔ -a -nɔn Rɔm min -kɔnmandan Pilati lɛ.

² Pilati -a laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnɔnɛn nɛn 'yia?»

Zozi 'e 'nan -yrɛ 'nan: «-Nyɛn, yia 'vɪ 'i 'bɔ 'a bɛ.»

³ Ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'wɪ "kaga 'pa Zozi da. ⁴ -A -nan nɛn Pilati -a 'vɪ -yrɛ "nyian 'nan: «'Yi'a 'wɪ 'tu ve dɔv? 'Wunun nɛn, waa "paa 'i da bɛ, yi'a maan dɔv?»

⁵ 'Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tu 'silɛ "da "dɪ. 'Wɪ zɛ e Pilati 'kan.

Minnun "o 'nan Pilati 'e Zozi 'tɛ!
(Mt 27.15-26; Lk 23.13-25; Zan 18.39-19.16)

⁶ Lɛ -tɔdɔ pɛɛnɔn man bɛ, -tɛ Zuif 'nɔn tranun -le 'sidɪ nɔanba -ji "fɛdɪ dɛɛdɪ 'bɔ bɛ, -kɔnmandan "sia -pɔ 'kɔnzɔn 'tu man. -Pɔ 'kɔnzɔn nɛn minnun cɪ "va 'nan 'o 'si 'man "bɛ, -a man nɛn e "sia. ⁷ Lɛ 'bɔ zɛ -a -ji bɛ, min -tu nɛn waa laabo Barabazi bɛ, tɛ e ya -pɔ 'kuin 'o 'vale 'wɪ 'wɪdɪ "dɛnɔn nɛn, o 'wɪ 'fɔla minnun 'lee min tanɔn yei, ɛn o min -tɛ 'wɪ zɛ -a -ji bɛ waa. ⁸ Minnun "kaga "kɔ Pilati -va, ɛn 'wɪ nɛn yaa dra -wɛ -wee "fɛdɪ da -tidi bɛ, waa laabu -yrɔ.

⁹ Pilati -a laabu -wɔ 'nan: «Ka ya "vale 'nan, 'an 'si Zuif 'nɔn 'le mingɔnɔnɛn man?»

¹⁰ Kɔɔ Pilati -a -kɔnɛn 'yɪ 'nan, Bali -pannɔn 'tanɔn "naan Zozi man 'e "tun, -yɛɛ "wɛan nɛn o -ta Zozi 'a 'yrɛ. ¹¹ Bali -pannɔn 'tanɔn -tɔa minnun man, -e 'o vɪ Pilati lɛ 'nan, Barabazi man nɛn 'e 'si.

¹² Ɛn Pilati -a laabu minnun "kaga zɛ -wɔ 'nan: «-Mɛ 'va nɛn ka cɪ 'nan, 'an dɛɛ min nɛn kaa laabo Zuif 'nɔn 'le mingɔnɔnɛn bɛ -yrɛ?»

¹³ -A -nan nɛn o paan 'nan: «'I -pɛin yiba "plan da!»

¹⁴ Pilati -a laabu -wɔ 'nan: «'Wɪ 'wɪdɪ "cɛn "nɛn yaa dɛɛ?»

'Pian o paan "nyian 'kpa 'pleblɛ. Waa 'vɪ 'nan: «'I -pɛin yiba "plan da!»

¹⁵ Minnun ci "nrandɪ 'sɔ Pilati lɛ, -yɛɛ "wɛan e 'si Barabazi man. Ɛn e Zozi 'nɔn 'yɛɛ 'sounjanun lɛ 'nan 'o -sɔn -ngble -a, -e 'o 'kɔ -a -pɛin yiba "plan da.

'Sounjanun Zozi sɛɛ 'wɔ
(Mt 27.27-31; Zan 19.2-3)

¹⁶ 'Sounjanun -kɔ Zozi 'a -kɔnmandan -le -klɔn -ji. Ɛn o 'sounjanun pɛɛnɔn cin 'yɪ "man. ¹⁷ O mingɔnɔnɛn -tralɛ -gblɔ 'tɛndɛn 'tu 'wɔ Zozi da. O lei 'tan, ɛn waa 'wɔ -a -wulo -man "le mingɔnɔnɛn kle 'zv. ¹⁸ -A -nan nɛn waa 'tɔ budɪ 'sia, tɛ waa ve 'nan: «Kui 'tɔ bo, Zuif 'nɔn 'le mingɔnɔnɛn!» ¹⁹ Waa -sɔndɪ 'sia 'e 'wulo -man -cɛan -kɔ -a, tɛ o 'le 'yi -sɛan "da. Ɛn 'o "pɔ -sɔnmlan "wlu, tɛ o "kuannan -a 'lɛ. ²⁰ Zɪ o cɛɛn -a sɛɛ wudɪ man bɛ, ɛn o

mingönnen -trale zıe -a 'sv "da. O -yee sönnun 'wv 'e da, en o -kv -a 'nan -e 'o -pein yiba "plan da.

Zozi -peinnan yiba "plan da

(Mt 27.32-44; Lk 23.26-43; Zan 19.17-27)

²¹ 'Sounjanun -kudı 'sia Zozi 'a, en 'o cin 'yi Sirene min -tu -a. Waa laabo Simön, e 'sia fei. Alezandre 'lee Rufus "tı "nen. 'Sounjanun 'tö Simön zıe -a -sru "sa -a 'nan -e 'e Zozi 'le yiba "plan 'sia. ²² O -kv Zozi 'a fenan nen waa laabu Gølgota be -a -nan. Gølgota -ci nen 'nan, min -wulo klo. ²³ -Wen nen waa baa 'yile nen waa laabo mire be -a be, o ya "vale 'nan 'o -nön -yre. 'Pian Zozi 'ka -a mlinle dı. ²⁴ En waa pein yiba "plan da, "be -sru en o -yee sönnun pli 'o cin yei. Waa dre 'lein 'wle 'tuwladı da.

²⁵ Waa pein yiba "plan da bodrun te yide wluan fəw. ²⁶ 'Wı nen waa -te "man "be, waa cren -te yiba 'fvi da, en waa pein Zozi 'ta lou. Waa cren -te "da 'nan:

«Min 'gve,

Zuif 'nön 'le mingönnen nen.»

²⁷ O 'wı 'wlıdı "drenön "fli pein yiba "plan da. Waa -tu pein yiba "plan da Zozi 'pe "yi "da, en waa -tu pein yiba "plan da -a -pe bu da. ²⁸ ['Wı nen e ya 'e 'cren -tedı Bali -le 'fluba 'ji be, zı e 'le söw zıe. Kəw e ya 'e 'cren -tedı 'nan: «Minnun -taa -a 'sileä 'wı 'wlıdı "drezan -a.»]

²⁹ Minnun nen o -ciala fe zıe -a -nan be, o Zozi "srönman, te 'o 'wulo nyönnman. Waa ve -yre 'nan: «Eel! Yie "cəe 'vı 'nan 'i Bali -pan 'kön -wia -e 'i pee -tö yi yaaga 'wlu 'gü dıv?

³⁰ 'I 'fli 'si 'wı 'ji, -e 'i 'si yiba "plan 'labə -a da!»

³¹ Bali -pannön 'tanön 'lee 'fluba 'ci vünön "o sēe 'wv "nyian. "O 'vı 'o cin le 'nan: «E min peenun 'si 'wı 'ji, 'pian ya'a 'kølaman 'e 'fli 'sıdı -a 'wı 'ji dı. ³² -Te e ya min 'sizan 'wı 'ji Crizi nen, e ci Izrael 'nön 'le mingönnen -a be, 'e 'si yiba "plan da! -Te 'kv 'wı zıe -a -nan 'yi be, kv yi -teala "da.» En min "fli "nen minnun o pein yiba "plan da Zozi "srön "be, "o Zozi srön "nyian.

Zozi -ka -nan

(Mt 27.45-56; Lk 23.44-49; Zan 19.28-30)

³³ Yide 'bö min -win -ji 'seze, en klun -trəa 'tre peenön da. E -fv zıe -trilii, en funninmlan yide tēenla. ³⁴ Zı e 'bö zıe, en Zozi paan 'kpa 'pleble. Yaa 'vı 'e fla wei -ji 'nan: «Eloi, Eloi, lama sabatani?» 'Wı zıe -a -ci nen 'nan: «'Men Bali, 'men Bali, -mē "le "wean nen 'i 'pe 'si 'an -sru?»

³⁵ Min -mienun nen fe zıe -a -nan be, waa 'man, en o 'nan: «'Ka "tröen 'pla! E ya Eli laabönan.»

³⁶ 'Sounja min -tu flan bli, e -kv sö 'sile, yaa 'wv 'wen 'wle 'cēn 'va, yaa 'wv -cēan -kö "nen, en yaa 'pa Zozi 'lebo "nen 'nan -e 'e 'yi flön "ji. En min zıe e 'nan: «'Ka 'tö -e -kaa -nan yı, -te Eli -taa -a 'sile yiba "plan da -o.»

³⁷ 'Pian Zozi paan 'pleble, en 'e yie 'le 'wv.

³⁸ -A -nan nen sö -dan nen 'e 'tındı Bali -pan 'kuin be, e 'fvi 'bu 'ji "fli. E 'fvi budı 'sia lou, en yaa -sen "tra.

³⁹ Zı 'sounjanun tazan nen 'e 'tödı Zozi 'le be, yaa -kanan 'yi be, e 'nan: «'Wı 'kpa nen, min 'labə Bali -pı nen.»

⁴⁰ Fe 'bö zıe -a -nan be, lumön -mienun a 'o 'tödı -kəbıli, te o yie a -nan nun. Madala li Mari, 'lee Salome, 'lee Mari nen, e ci Zaji -gobonen 'lee Zoze "bu "a be, o ya 'o yei.

⁴¹ Tu nen Zozi a Galile be, lumönnun zıe o söönla -a -sru, te o 'nyranman "paa -yre. Lumön -mienun nen 'o 'vale Zozi nun -a, o -kv Zeruzalem be, "o ya "nyian -nan.

Zozi wv -nan

(Mt 27.57-61; Lk 23.50-56; Zan 19.38-42)

⁴² Yi zıe, yaa yi nen, en Zuif 'nön 'le 'flinla "yi "ta 'e pou "siala. -Yee "wean zı funninmlan 'pla be, ⁴³ Arimate min Zozefv -kv Pilati -va. E -pöan 'kun 'pleble, en e toba -fö Pilati le 'nan 'e Zozi pa -nön 'yre. Zozefv zıe, e ya Zuif 'nön 'le 'wı tin 'banön 'va min -dan tu -a. En e ya -a man -pennan 'nan Bali 'e mingönnen -blıdı 'sia 'yee minnun da. ⁴⁴ Pilati

'plo 'fɔ -a mandɪ -a 'nan Zozi 'ka 'va. En e min 'pa 'sia 'sounjanun tazan laabunan. Zi e -ta be, en yaa laabu -yrɔ 'nan: «Zozi 'ka -a -nan 'mɔn?»⁴⁵ Zi Pilati 'sounjanun tazan wei 'man be, en e Zozi pa -nɔn Zoze fu le. ⁴⁶ Zoze fu sɔ fɛnyian 'lɔ, e Zozi 'kadɪ 'si yiba "plan da, en yaa 'pa "man. -A -nan nen e -ku -a wɛle -yre nen waa 'bu puo -kɔle ji be, -a ji. "Be -sru e -kɔle -dan blu, en yaa -tɔ -yre zi e -a "nen. ⁴⁷ Madala li Mari 'lee Zoze "bu Mari be, fɛnan nen o Zozi 'wɔ be, waa -nan 'yi.

16

Zozi wluan -kanɔn 'va
(Mt 28.1-8; Lk 24.1-12; Zan 20.1-10)

¹ Zi Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi ciɪ be, Madala li Mari, 'lee Salome, 'lee Zaji "bu Mari -ku tɔɔ nen -a -koei "a 'nɔnnɔn be -a 'lɔle. Kɔɔ o ya "vale 'nan 'o 'ko -a wɛle Zozi man.

² En 'mɔnnɛn yi nen 'flinla "yi -sru "yi "a be, -a bodrun puunɔn, te yidɛ "ta wuanla be, limɔnnun zi e -ku -yre da. ³ Waa vi 'o cin le 'nan: «-Tɛ 'ta -tɔa -kɔle -dan nen -yre "nen "be -a man -cɛɛ?»

⁴ 'Pian "wɛɛ 'o yi e 'tɔ be, waa 'yi 'nan, -kɔle -dan 'bɔ nen -yre "nen "be, e ya 'e "bludi. ⁵ -A -nan nen o wla 'yre 'bɔ 'ji, en o -gobonɛn 'tu 'yi. -Tralɛ -gblɔ 'fuvu a "da, en e ya 'e -nyrandɪ 'o 'pɛ 'yi "da. Nyen o cɛɛn.

⁶ 'Pian min zi e 'nan -wɛle 'nan: «Te nyen 'e 'ka 'cɛn dɪ! Ka ya Nazaretɪ min Zozi nen waa pɛin yiba "plan da be, -a -wɛɛnan. E 'ka fɛ 'gɔvɛ -a -nan dɪ, e wluan -kanɔn 'va. "Ka 'yɔ, fɛnan nen waa 'pla "nen "be, -a -nan nen 'gu. ⁷ 'Ka 'ku -a vi -a -srunɔn 'lee Pieri le 'nan, e -trɔa o 'le Galile. Ka bɔa "man "nan nun, "le zi yaa 'vi 'cɛɛ 'e 'cɛn be -yee 'wɪ 'zɔ.»

⁸ O 'bɔla 'yre -ji "nyiandɔ flɔn -a, gligli o 'kun. En wa'a -kɔlale -a -nan wɪ vidɪ -a min -tu le dɪ, nyen 'plɛblɛ o cɛɛn 'le "wɛan.

Zozi 'e 'fli kɔɔn Madala li Mari le

⁹ Zozi wluan -kanɔn 'va 'mɔnnɛn yi nen 'flinla "yi -sru "yi "a be, -a bodrun puunɔn. 'E 'fli kɔɔn 'e tɛdɛ Madala li Mari le. Li zi e -a -sru "nen e -yɔ -wɪdɪ 'sɔravli "pin. ¹⁰ Minnun nen o ci "nen Zozi -sru "be, trun -fɔ o pɛɛnɔn man, te o ya -a -wuɔnan, en li zi e -ku -a vile -wɛle. ¹¹ 'Pian zi yaa 'vi 'nan, Zozi a 'e 'belidɪ be, wa'a yi -tɛlɛa "da "dɪ.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn 'fli le

(Lk 24.13-35)

¹² "Be -sru Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn "fli "le, te o ya -kunɔn 'fla "wɛnnɛn 'tu da. 'Pian 'e 'fli kɔɔn 'e 'kɔle pee -a. ¹³ O 'li 'o da, en waa -nan wɪ 'vi -a -srunɔn -mienun le, 'pian wa'a yi -tɛlɛa "da "dɪ.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn 'fuda -tu le

(Mt 28.16-20; Lk 24.36-49; Zan 20.19-23)

¹⁴ "Be -sru Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn 'fuda -tu le, te o ya fɛ -blunan. E 'o "trɔɛn nyuɔn, kɔɔ -wee yi -tɛradɪ 'wɪ da "ka "dɪ, en o "trɔɛn a "yuyuu. -Yɛɛ ci 'nan, minnun nen waa 'yi 'nan e 'beli en waa 'vi -wɛle be, wa'a yi -tɛlɛa o da dɪ.

¹⁵ "Be -sru e 'nan -wɛle 'nan: «'Ka 'ku 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan -e 'ka Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vi minnun pɛɛnɔn le! ¹⁶ Min oo min nen e yi -tɛra "da en waa -batize drɛ be, e -taa 'silɛ 'wɪ 'ji. 'Pian min oo min nen, ya'a yi -tɛlɛa "da "dɪ, ya'a 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪ -a ye dɪ. ¹⁷ Minnun nen o yi -tɛra "da "be, o 'lɛbo "fɔ wɪnun 'gɔvɛ -a dra. O -yɔ -wɪdɪnun -pian "minnun -sru 'an 'tɔ da, en o wei 'trɛ -fɔa. ¹⁸ -Te o -mlɛn 'kun 'o 'lɔ oo, -te o min -tɛ 'yile mlin oo, ya'a fɛ -tu dra -wɛle "dɪ. 'O 'pɛ "paala -cɛ -tɛnɔn da, -e 'o 'beli.»

Zozi 'li 'e da Bali va

(Lk 24.50-53)

¹⁹ Zi Minsan Zozi cɛɛn 'wɪnun zi e -a vidɪ man be, en e wluan, e -ku laji, en e -nyran Bali -pɛ "yi "da. ²⁰ -A -srunɔn 'ku Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vile fɛ pɛɛnɔn 'nan. Minsan Zozi 'pa o -va. En 'wɪ nen waa 'vi be, Bali 'bɔ -a -ci kɔɔn 'nan 'wɪ tɪglɪ nen, kɔɔ e ciula o va, en o 'lɛbo "fɔ wɪnun drɛ.

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn
Luk
-a crɛn -tɛ

¹ 'Tu Teofil,

'wɪnɪn nɛn o drɛ 'kʊ 'vɑ 'gʊɛ, minnɪn "kaga -a man wɛɛ ɛn waa crɛn -tɛ. ² Minnɪn nɛn 'wɪnɪn zɪɛ o drɛ o yɪɛ man -a pou sianan "bɛ, -wɛɛ 'sinan 'pɑ 'kʊɛ. ɛn 'o 'bɔ nɛn Bali o 'plɑ 'nan 'o 'yɛɛ 'wɪ 'nɔnnɔn fuɪla "man. ³ -Yɛɛ "wɛan, zɪ an cɛɛn 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a pou -wɛɛdɪ man 'e klɔʒɪ bɛ, 'an 'bɔ, "an 'yɪ "nyian 'kpa, ɛn 'an "yɪɛ crɛn -tɛ 'e "nɛn 'e "nɛn. ⁴ Maan drɛ zɪɛ 'nan -e 'wɪ pɛɛnɔn nɛn minnɪn -a paa 'i ʒɪ bɛ, 'i -tɔ 'nan 'wɪ tɪʒɪ nɛn.

Bali "e 'nan o "ta -daa Zan -yale

⁵ Tʊ nɛn mingɔnnɛn Erodi Zude 'lɛʒlɔn "paala bɛ, -a -nan nɛn 'wɪ 'gʊɛ 'e drɛ. Tʊ zɪɛ -a va bɛ, te min -tʊ a, waa laabo Zakari. E ya Bali -panzan -tʊ -a Abia nun va. ɛn waa nan laabo Elizabeti. Bali -panzan -tʊ nɛn 'li, waa laabo Arɔn bɛ, -a kluda lɪ nɛn. ⁶ Min "fli zɪɛ o ya min tɪʒɪ 'a Bali 'lɛ. ɛn -wɛɛ 'wɪ drɛdɪ 'lee -wɛɛ 'ta wʊdɪ Minsan -le -pei da bɛ, -a -pɛ -tʊwli 'ka "va "wɪdɪ "dɪ. ⁷ 'Pian -wɛɛ 'nɛn "ka "dɪ, kɔɔ Elizabeti a lɪmɔn nɛn ya'a nɛn 'yaa dɪɛ -a, ɛn o "flinɔn drɛ "nyian ceje.

⁸ Yɪ -tʊ da bɛ, ɛn Zakari -kʊ 'yɛɛ Bali -pan 'nyranman 'palɛ Bali -pan 'kuin. Kɔɔ Bali -pannɔn nɛn e cɪ o va zia bɛ o da nɛn e 'bɔ. ⁹ 'Wɪ nɛn Bali -pannɔn -a dra -tɪdɪ bɛ, -a 'bɔ nɛn waa drɛ. ɛn cɛɛgʊɛ, Zakari da nɛn e -tria. E wla Bali -pan 'kuin, ɛn e -kʊ fɛ -tʊ nɛn -a -koei "a 'nɔnnɔn bɛ, -a 'tɛ 'blɪlɛ Bali lɛ. ¹⁰ Tʊ zɪɛ -a wlu bɛ, te minnɪn "kaga "a 'o 'sɛndɪ 'kɔn 'lɛ "nɛn bei Bali trʊ 'banan.

¹¹ -A -nan nɛn Bali -le 'pasiazan nɛn laʒɪ bɛ, -a -tʊ 'e 'fli kɔɔn -yrɛ. E ya 'e 'tɔdɪ lou, fɛnan nɛn o fɛ zɪɛ -a 'tɛ 'ble bɛ -a -pɛ "yɪ "da. ¹² Zɪ Zakari -a 'yɪ bɛ, nyɛn -a cɛɛn, ɛn "klan -a -tɛdɪ 'sia. ¹³ ɛn Bali -le 'pasiazan 'e 'nan -yrɛ 'nan: «Zakari, te "klan 'e 'i 'tɛ dɪ! 'Wɪ nɛn yia laa 'bʊ Bali lɔ bɛ, e wu "man. 'I nan Elizabeti "ta -daa 'yɪɛ 'nɛn 'klɔnnɔn -yale. 'I 'tɔ 'pa Zan. ¹⁴ E -kɔan 'yɪɛ cɪ "nran wɪ -dan tʊ -a, ɛn -a -yadɪ min "kaga 'cɪ "nranman. ¹⁵ E -kɔan min -dan tʊ -a Minsan 'lɛ. Ya'a 'wen mlɪan dɪ, ɛn -wen nɛn e min -tɛa "bɛ, ya'a mlɪan dɪ. -A -srandɪ man 'e "bʊ 'pɔn -ʒɪ bɛ, -e Bali lei 'saun 'e 'ta "da. ¹⁶ -Yɛɛ dra -e Izraɛl 'nɔn 'o -sɔɔnla "nyian Minsan nɛn -wɛɛ Bali -a bɛ -a -sru 'e 'pɛɛ. ¹⁷ Min nɛn Bali -a -trɔa Minsan 'lɛ bɛ, -nyrɛn. E dra Bali 'lewei vɪzan -a "le zɪ Eli cɪ 'li Bali 'lewei vɪzan -a bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. 'Plɛblɛ 'lee Bali lei 'saun nɛn Eli -lɔ 'li bɛ, -yɛɛ -kɔan -yrɔ. E 'nɛn 'lee 'e "tɪ -sɛan 'e cin va. Minnɪn nɛn wa'a 'yra tɛa Bali man dɪɛ, yaa dra -e 'o -sɔɔnla -si tɪʒɪ da. ɛn "nyian bɛ, yaa dra -e min "kaga 'o 'man wʊv Minsan -pɛndɪ -a.»

¹⁸ Zɪ Zakari 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn e 'nan Bali -le 'pasiazan zɪɛ -yrɛ 'nan: «Maan dra 'kɔ -e 'an -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nɛn yia ve? Kɔɔ an drɛ ceje ɛn 'an nan drɛ "nyian ceje.»

¹⁹ ɛn Bali -le 'pasiazan "e 'nan -yrɛ 'nan: «'An 'tɔ nɛn Gabriel, mɛɛn cɪ Bali 'lɛ. Bali 'an 'pa 'sia, 'nan -e 'an 'wɪ tin 'ba 'yɪɛ, -e 'an 'wɪ "yɪ zɪɛ -a vɪ 'yɪɛ. ²⁰ 'Wɪ nɛn maan 'vɪ 'yɪɛ 'gʊɛ e dra te -a tʊ 'bɔ. ɛn yɪ'a yɪ -tɛlɛa 'an wei da dɪ. -Yɛɛ "wɛan i dra bobo -a. Yɪ'a 'we 'lɔɔ -e -a drɛ yɪ 'e bɔ dɪ.»

²¹ Tʊ zɪɛ -a wlu bɛ te minnɪn "kaga "a Zakari -pɛnnan tian. ɛn 'wɪ o 'kan 'nan e ya 'mɔnnan Bali -pan 'kuin "bʊv. ²² Zɪ e 'bɔla bɛ, ya'a -kɔlale 'wɪ tin 'badɪ -a -wɛlɛ "dɪ. Tɔɔn 'o 'cɪ nrɔn 'nan Bali 'e 'fli kɔɔn Zakari lɛ Bali -pan 'kuin. -A -nan nɛn e 'wɪ tin 'badɪ 'sia 'e 'pɛ -a, te ya'a 'we dɪ.

²³ Zɪ -yɛɛ 'nyranman 'pa yɪ -nyan bɛ, ɛn e -kʊ 'yɛɛ "kɔnnɛn.

²⁴ "Bɛ -sru -a -nan 'ka 'mɔnlɛ dɪ, ɛn -a nan Elizabeti 'e 'pɔn 'si. E -fʊ 'e yɔɔdɪ "kɔnnɛn mlɛn 'soolu, te yaa ve 'nan: ²⁵ «Minsan 'pa 'an 'va. ɛn 'wɪ nɛn e 'yra "sia 'an yɪɛ man minnɪn yɛi "bɛ yaa drɛ 'mɛn.»

*Bali "e 'nan o "ta -daa Zozi 'yale
(Mt 1.18-25)*

²⁶ Zı Elizabethı -pɔn mlɛn 'shɛɛdɔ 'bɔ bɛ, ɛn Bali 'yɛɛ 'pasiazan Gabriɛl 'pa 'sia Galilɛ 'fla 'tɔ nɛn waa laabo Nazaretı bɛ -a da. ²⁷ Yaa 'pa 'sia nɔnbɛ 'nɛn 'tɔ -va. Nɔnbɛ zıɛ, -a 'tɔ nɛn Mari, ɛn ya'a tian 'kɔnnɛn -tɔlɛ "fo "dɪ. 'Pian e ya Zozɛfɔ 'tɔ da 'nan -e 'e 'pa. Zozɛfɔ zıɛ, David kluda min nɛn. ²⁸ Bali -le 'pasiazan wlala "va, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «Mein 'tɔ bo. Bali "yi drɛ 'yie, ɛn Minsan yie a 'i 'va.»

²⁹ 'Wɪ zıɛ e Mari cɛɛn nyɛn -a, ɛn yaa laabu 'e 'fli -lɔ 'nan, 'tɔ bɔdɪ "cɛn 'bɛ cɪ zıɛ?

³⁰ ɛn Bali -le 'pasiazan "e 'nan -yrɛ 'nan: «Mari, te "klan 'e 'i 'tɛ dɪ! Bali "yi drɛ 'yie. ³¹ I "ta -daa 'i 'pɔn 'silɛ, -e 'i 'nɛn 'klɔnmɔn -ya. 'Nɛn zıɛ 'i 'tɔ 'pa Zozi! ³² E -kɔan "min -dan tɔ -a, ɛn waa laabo Bali nɛn min ta lou "bɛ -a -pɪ. Minsan Bali -a -nyɛanla mingɔnnɛn pɛin nɛn -a tra David -nyran "da "bɛ -a da. ³³ E mingɔnnɛn -ble Zago kludanɔn da 'li 'trilii, ɛn -yɛɛ mingɔnnɛn -blɪdɪ 'le 'ka 'tɔa dɪ.»

³⁴ ɛn Mari "e 'nan Bali -le 'pasiazan zıɛ -yrɛ 'nan: «'Wɪ zıɛ 'bɛ dra 'kɔ -e 'bɛ drɛ? Kɔɔ ma'an 'kɔnnɛn tɔa dɪ.»

³⁵ ɛn Bali -le 'pasiazan "e 'nan -yrɛ 'nan: «Bali lei 'saun 'bɛ dra. Bali nɛn min ta lou "bɛ, -yɛɛ 'plɛblɛ -taa 'i 'va "le fulɔ -le 'wɪ 'zɔ. -Yɛɛ "wɛan 'nɛn nɛn i "ta -daa -a -yalɛ bɛ, waa laabo Bali -pɪ. E ya Bali -le vɛ -a. ³⁶ ɛn "nyian bɛ, 'i drɪ lumɔn Elizabethı "e 'pɔn 'si 'e ceje da. E "ta -daa 'nɛn 'klɔnmɔn -yalɛ. Lumɔn nɛn minnɔn -a ve "nɛn 'nan, ya'a 'nɛn 'yaa dıɛ, -a -pɔn mlɛn 'shɛɛdɔ nɛn 'gɔ. ³⁷ Kɔɔ 'wɪ 'tɔ 'ka 'kɔlaman Bali 'klɪdɪ -a dɪ.»

³⁸ ɛn Mari "e 'nan: «An ya Bali 'suzan 'a, 'wɪ nɛn e cɪ "va "bɛ -nyrɛn 'e drɛ 'mɛn.» -A -nan nɛn Bali -le 'pasiazan 'si -a "srɔn.

Mari -kɔ Elizabethı -va

³⁹ "Bɛ -sru ɛn Mari -kɔ "nyianɔv Zude 'lɛglɔn 'ji 'fla 'tɔ nɛn e ya pɔn da bɛ -a da. ⁴⁰ E wla Zakari -le 'kuin, ɛn e Elizabethı 'tɔ 'bɔ. ⁴¹ Zı Elizabethı Mari -le 'tɔ bɔdɪ 'man bɛ, ɛn 'nɛn nyɔɔn -a -pɔn -ji. -A -nan nɛn Bali lei 'saun 'ta Elizabethı da. ⁴² ɛn e paan wei 'plɛblɛ 'a 'nan: «Bali -fɛa 'vɪ 'i man lumɔn nun va. ɛn 'nɛn nɛn 'i 'pɔn -ji bɛ, Bali -fɛa 'vɪ "man. ⁴³ -Tɪ nɛn 'maan ɛn 'mɛn Minsan "bɔ -taa 'an 'va? 'Wɪ zıɛ yaan 'ci "nranman -dan. ⁴⁴ Zı an 'yie 'tɔ bɔdɪ 'man bɛ, 'nɛn "le 'ci nran "nyian, ɛn e nyɔɔn 'an 'pɔn -ji. ⁴⁵ Bali -le -fɛa a 'i man, kɔɔ 'wɪ nɛn Bali -le 'pasiazan -a 'vɪ 'yie bɛ, i yi -tɛra "da 'nan e 'lɛ sɔɔman.»

Mari "dre "fɔ

⁴⁶ ɛn Mari "e 'nan:

«An Minsan 'tɔ bɔa 'tandan.

⁴⁷ Bali nɛn yaan 'si 'wɪ 'ji bɛ,

-yɛɛ "wɛan ci "nran -dan a 'an 'lɔ.

⁴⁸ Kɔɔ 'an 'bɔ nɛn

an cɪ -a 'suzan "tun "a bɛ,

'an 'cin -trɔa "ji.

-E 'e 'sia cɛɛgɔ man bɛ,

blamin pɛɛnɔn -a ve 'an man

'nan Bali -le -fɛa a 'an man.

⁴⁹ Kɔɔ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san Bali 'wɪ -dandan drɛ 'mɛn.

E ya Bali nɛn "tri 'ka "man "dɛ -a.

⁵⁰ ɛn e ya "yi 'li 'trilii

minnɔn nɛn waa ye "yi,

ɛn waa bɔa "bɛ -wlɛ.

⁵¹ E -pɛ 'plɛblɛ 'ci kɔɔn

'wɪ -dandan drɛdɪ -a.

Minnɔn nɛn fli drɛdɪ -dan bli a o ji bɛ,

e o fuila "man.

⁵² E mingɔnnɛnnɔn 'sia 'wee mingɔnnɛn pɛin -da.

ɛn minnɔn nɛn min 'ka o siala fɛ -tɔ -a dɛ,

e o wluan lou.

⁵³ Minnɔn nɛn dra o -tɛa "bɛ,

e man yifɛ "kaga "nɔn -wlɛ.

En e fənən 'li 'o da 'o 'lo 'a 'e 'tun.

⁵⁴ E -ta 'palē Izraēl nən yaa 'si 'va
'nan 'e 'yee 'nyranman 'pa bē -a va.
"Yi "nən e 'nan 'e dra -yrē "bē,
-a -cin -trōa "ji.

⁵⁵ 'Wɪ zɪe yaa 'vɪ 'e 'cən -kaa tranun lē.

E 'nan 'e "yi dra 'ku tra Abraam

'lee 'e kludanən lē 'li 'trilii.»

⁵⁶ Mari -fū Elizabeti -va mlēn yaaga, "bē -sru en e 'li 'e da 'e fla.

Zan -ya tɔ 'bɔ

⁵⁷ Zɪ Elizabeti pən plala bē, en e 'nən 'klōnmōn -ya. ⁵⁸ -A "srōnnōn 'lee -a drunun -a
'man 'nan Minsan "yi drē Elizabeti lē, en o ci nran 'o 'vale waa.

⁵⁹ En -a yi 'sōrazan da bē, o -ta 'nən zɪe -a -fōlē -klōnmōn -va. O ya "vale 'o laabu 'e "tɪ
'tɔ 'a Zakari. ⁶⁰ 'Pian -a "bu 'ka 'wɪlē "man "dɪ. E 'nan: «'O laabu Zan.»

⁶¹ En minnun zɪe o 'nan -yrē 'nan: «Wa'a 'i drɪ 'tɔ laabo 'tɔ zɪe -a dɪ. -Mē "le "wēan nən
yie 'nan 'o laabu Zan?»

⁶² -A -nan nən o 'wɪ laabudɪ 'sia -a "tɪ 'lo 'o 'pē -a. Waa laabu 'nan: «'Nən 'bɔ 'tɔ nən
'nōn?» ⁶³ En Zakari yiba 'fūnēn 'tɔ -nan laabu 'nan -e 'e 'cɪrēn -tē. Yaa cɪrēn -tē "da 'nan:
«-A 'tɔ nən Zan.» En 'wɪ o pēnōn 'kan. ⁶⁴ 'Nun tōōn -a nɪrēn flū en e 'wɪdɪ 'sia tē e Bali 'tɔ
bɔa.

⁶⁵ Minnun pēnōn nən o -nyēanla fē zɪe -a -nan -kogo bē, nyēn o cēēn. 'Wɪ zɪe -a -nan
sēē nən waa wo Zude pōnnun pēnōn da. ⁶⁶ Min -tɔdɔ pēnōn nən o 'wɪ zɪe -a maan "bē,
'o 'ci 'nrōndɪ 'siala 'nan: «-Mē "a nən 'nən zɪe e -taa "drēlē?» Kōō waa -tōa 'wein 'nan
Bali -pē -trōō a 'e 'padɪ 'nən 'bɔ da.

Zakari Bali muo "fɔ "dre "a

⁶⁷ Zakari nən 'nən zɪe -a "tɪ "a bē, Bali lei 'saun 'ta "da, en e Bali 'lewei vidɪ 'sia. E 'nan:
⁶⁸ «Minnun pēnōn 'o Minsan 'tɔ bɔ!

-Yēē cɪ Izraēl 'nōn 'le Bali -a.

E -ta 'palē 'yee minnun va,

en e o 'si nōanba -ji.

⁶⁹ Bali -ta min 'plēblē nən

e -kōlaman e min "sia 'wɪ 'ji bē -a -cēē.

-Yēē 'nyranman 'pazan David kluda min nən.

⁷⁰ 'Wɪ zɪe yaa 'pa 'e 'lewei vɪnōn 'saun 'le 'e 'cən,

en waa 'vɪ -a -nan lē 'ka lē va dɪ.

Yaa 'pa o 'le 'nan:

⁷¹ E -kaa "sia -kaa 'nanmannōn 'le nōanba -ji,

en minnun pēnōn nən o "naan -kaa man bē,

e -kaa "sia -wee 'plēblē 'wlu.

⁷² 'Bē nən 'gūē,

e "yi drē -kaa tranun lē,

en cibɔ "da "wɪ 'saun nən

yaa 'vɪ bē -a -cin -trōa "ji.

⁷³ 'Wɪ zɪe e -tɔ 'e wei da -a -kaa tra Abraam lē.

Yaa 'vɪ -yrē 'nan:

⁷⁴ E -kaa "sia -kaa 'nanmannōn 'le 'plēblē 'wlu,

'nan -e -kaa -kōla 'yēē 'nyranman 'padɪ -a,

te nyēn 'ka -kaa 'ji dɪ.

⁷⁵ En "nyian

te -kaa ya -yēē vē -a,

en -kaa 'ta wōla 'e wei da

tɔ -tɔdɔ pēnōn man -trilii,

-e -kaa ka yi 'e bɔ.

⁷⁶ 'Mēn 'nēn, minnūn -taa 'i laabulē Bali nēn
min ta lou "bē -a 'lewei vīzan.

Kōō yīē -tōala Minsan 'lē
-e 'i -yēē -si man drē.

⁷⁷ Yīē ve -yēē minnūn lē 'nan,
o 'sīzan 'wī 'jī a -tanān,
ēn -yēē -wēē 'wī 'wlīdī "fuīman.

⁷⁸ Kōō -cēē Bali cī a "yī,
ēn e min ye "yī.
-Yēē "wēan e 'tē 'san 'sī lou,
ēn e bīī -kaa da
"lē yīdē 'bē cī wluannān.

⁷⁹ Yaa drē zīē 'nan
-e -yēē 'tē 'san 'bō 'e minnūn nēn o cī klun "va,
te o "klanman -ka -lō bē,
o man drē 'wēin.
ēn "nyīan 'nan
-e 'e 'wī 'tōdī nēn
e blamin -fō -trōō bē,
-a "paa -kaa 'jī.»

⁸⁰ Zī Zan drē cējē bē, ēn -yēē 'wī 'tōdī 'pa "da. "Bē -sru ēn e -kū "būī "da, e -fū -nan nūn
-trīlīī, ēn yī nēn e bōala 'jī Izraēl 'nōn 'lē bē, e 'bō.

2

Zozi 'ya tv 'bō

¹ 'Wī nēn e drē Zozi 'ya tv man bē, -nyrēn 'gū. Mīngōnnēnūn tazān nēn Rōm bē, waa
laabo Ogust. E 'nan, minnūn pēēnōn nēn 'e mīngōnnēn -ble o da bē, o o "nrōn. ² Min
"nrōndī tēdē nēn. E drē te Cīrīnī 'bē cī Sīrī 'lēglōn da -kōnmāndan -a. ³ ēn min -tūdv
pēēnōn 'kū 'o 'tō 'crēn -tēlē 'o 'ya 'trē -da.

⁴ -Yēē "wēan Zozēfū 'sī Galīlē 'lēglōn 'jī, 'fla nēn waa laabo Nazārētī bē -a da. ēn e -kū
Zudē 'lēglōn 'jī, 'fla nēn waa laabo Bētelēm bē -a da. 'Fla zīē -a da nēn, o Zuīf 'nōn 'lē
mīngōnnēn Davīd -ya. Zozēfū a Davīd kluda min -a, -yēē "wēan nēn e -kū -nan nūn. ⁵ E
-kū 'e 'tō 'crēn -tēlē 'o 'vālē Marī nēn e "ta -daa "drēlē -a nan -a bē -a, te Marī 'pōn a 'e
man.

⁶ Zī o 'bōla Bētelēm bē, ēn -yēē 'nēn 'ya tv 'bō. ⁷ -A -nan nēn Marī 'nēn tēdē -ya -klōnmōn
-a. E sō 'pa 'nēn zīē -a man, ēn yaa 'nyīnnān -wīnūn -lē fē -blīvē -jī. Kōō wa'a nyīnnān
"nan "yīlē -pēn 'nōn nyīnnān dī.

Bali -le 'pasianōn 'wī tin 'ba 'bla -sru "pinnōn lē

⁸ Bētelēm 'fla 'bō zīē -a "srōn "bē, 'bla -sru "pinnōn a -nan. 'O yīē -tōa 'wēē 'blānūn da
-pēī -man. ⁹ -A -nan nēn Mīnsan -lē 'pasīāzan -tv 'bōla o va, ēn Mīnsan -lē 'tē 'san o sī -fō.
Nyēn -dan sēn o jī, ¹⁰ 'pīan Bali -lē 'pasīāzan "e -wlē 'nan: «Te "klan 'e 'ka 'tē dī! An -ta 'wī
nēn e minnūn pēēnōn 'cī "nranman tīglī bē -a vīlē 'cēē! ¹¹ 'Wī zīē -nyrēn 'nan, min nēn e
"ta -daa 'ka 'sīlē 'wī 'jī bē, waa -ya cēēgū Davīd flā. Crīzī nēn Mīnsan -a bē -nyrēn! ¹² 'Ka
'kū -a -nanjēn! -A -kōnnēn "yī vē nēn 'gū: Ka bōa 'nēn 'tv man, te sō a 'e -blādī "man, te
e ya 'e nyīnnāndī -wīnūn -lē fē -blī vē -jī. 'Nēn zīē -nyrēn.»

¹³ 'Nūn tōōn Bali -lē 'pasīānōn "kaga 'sī lajī, ēn o -ta trēlē 'pasīāzan tēdē bē -a "srōn, ēn
o Bali 'tō bōdī 'sia. Waa 'vī 'nan:

¹⁴ «'Tō -dan a Bali -lē vē -a lajī lou.

ēn e -fūdī -trōō -nōn
'trēdanōn pēēnōn nēn
e o ye "yī "bē -wēē vē -a.»

¹⁵ Zī Bali -lē 'pasīānōn 'lī o da lajī bē, ēn 'bla -sru "pinnōn a vīdī 'sia 'o cīn lē 'nan: «-Kaa
kū Bētelēm, 'wī nēn Mīnsan -a 'vī -cēē bē -a 'yī.» -A -nan nēn o -sī 'sia.

¹⁶ Ζι ο -ku, ο 'bōla 'nan nun βε, ο 'bō Mari 'lee Zozeḡv man. Εν ο 'nen zie -a 'yι 'e nyinnandι -winun -le fε -blive -ji. ¹⁷ Ζι waa 'yι βε, tōon 'wι nen Bali -le 'pasiazan -a 'vι -wle 'nen zie -a man βε, waa vidι 'sia minnun pēenon le. ¹⁸ Minnun nen ο 'wι zie -a 'man βε, 'wι ο 'plo 'fō. ¹⁹ 'Pian Mari "e 'winun pēenon zie -a klō "paala 'e 'ji, te 'e 'ci "nrōnman "da.

²⁰ "Be -sru εν 'bla -sru "pinnon 'li 'o da, te ο Bali 'tō bōa 'winun nen waa 'man 'lee waa -nan 'yι βε -yee "wean. Kōō 'wι nen Bali -le 'pasiazan -a 'vι -wle "be -a da nen e dre.

²¹ Ζι 'nen zie -a yi 'sōrazan 'bō βε, εν waa -fō -klōnmōn -va. -A -nan nen ο Zozi 'tō 'pa "man. 'Tō zie Bali -le 'pasiazan 'be 'vι, te -a "bu 'ka tian 'e 'pōn 'sile dι.

O -ku Zozi 'a Bali -pan 'kuin

²² Tυ nen ο Mari -sruman -e 'e dre 'saun Bali le "le zi Moizi -le -pei -a 'vι βε -yee 'wι 'zu βε e 'bō. -A -nan nen ο -ku Zozi 'a Zeruzalem, 'nan -e 'o -kōon Minsan le, ²³ "le zi Minsan -le -pei -a 'vι βε -yee 'wι 'zu. Kōō e ya 'e 'cren -tedι 'nan:

«Fε pēenon 'nen flin nen,
waa -yaa te e ya 'e 'kōnnen -a βε,
'o 'pla Minsan le kōnglōn -yee vε -a.»

²⁴ O -ku -nan nun, 'nan -e 'o Bali -pan "le zi e ya 'e 'cren -tedι Minsan -le -pei -a βε -yee 'wι 'zu. 'Yale -tenon -a -nōan -plablo "fli, -te 'be "cεe dι, -plablo 'nen "fli. -A 'bō nen Zozi 'mangulinun "o "nōn.

²⁵ Min -tυ a Zeruzalem. -A 'tō nen Simeon. Min zie e ya min tiglι 'a, εν e 'ta 'wōla Bali wei da. E ya min nen e "ta -daa Izrael 'nōn 'sile 'wι 'ji βε -a -pēnnan. Bali lei 'saun a -yrō.

²⁶ Εν Bali lei 'saun 'bō -a 'vι -yre 'nan, min 'sizan 'wι 'ji nen Minsan Bali -taa "tale -a βε, yaa ye 'e yie 'a 'vaa εν e -kaa.

²⁷ Bali lei 'saun -a -cin -tō Simeon -ji 'nan 'e 'ku Bali -pan 'kuin, εν e -ku. Nun tōon Zozi "tι 'lee -a "bu wla 'o 'lō le 'nen 'linen 'bō 'a. 'Wι nen Bali -le -pei -a 'vι βε -a 'bō nen ο "ta -a dra -yre. ²⁸ Simeon Zozi 'si 'e 'pe -ji. E Bali 'tō 'bō, εν e 'nan:

²⁹ «'An 'san,
'i 'si "men 'i 'suzan man,
-e 'e 'ka -trōō,
kōō 'wι nen yia 'vι βε, e dre.

³⁰ -Yεe ci 'nan,
an min nen e min "sia 'wι 'ji βε -a 'yι 'an yie 'a.

³¹ Min nen yia 'si "va
'tredanon pēenon 'le vε -a βε -nyren.

³² -Yεe ci 'te 'san nen,
e 'leglōn pēenon 'ji dra 'wein βε -a,
εν -yεe 'yie minnun Izrael 'nōn 'tō dra -dan.»

³³ 'Wι nen Simeon ci -a vnan Zozi man βε, e Zozi "bu 'lee -a "tι 'plo 'fō. ³⁴ Simeon -fεa 'vι 'o man, εν e 'nan Zozi "bu Mari le 'nan: «'Nen 'gυe Bali -a 'si "va 'nan, Izrael 'nōn 'va βε min "kaga -tiala -yee "wean, εν min "kaga wuanla -yee "wean. Εν Bali -a 'si "va 'nan -e 'e 'kōn 'wι 'nōan -kōon "vε nen e 'wι "paala minnun le βε -a. 'Pian minnun 'o 'ci "paa "man. ³⁵ 'Wι zie -a dredi βε, e ο ci wι yōōdι ta bōala 'wein. Εν bii nen i ci -a "bu "a βε, 'wι -taa 'nanle 'i man "le sren 'be 'i 'fōn.»

³⁶ Εν "nyian βε Bali 'lewei vizan lumōn -tυ -nyeanla Zeruzalem 'bō 'nan nun. Waa laabo Anne, Panuel -le 'nen nen Aser -le 'leglōn 'ji. E ya ceje 'kpa. E -kōnnen 'pa 'e nōnbe "da, εν ο le dre 'e 'sran -a 'sōravli 'vaa εν -a -sran 'bō 'ka. ³⁷ E -fō -cale -a -trilii, εν -a le 'bō -fuba 'sōra 'wle sinjen. E ya Bali -pan 'kuin, te e Bali "sua bodrun funnin fε 'sōndι 'lee Bali trυ 'badι -a. ³⁸ Tυ nen Simeon a 'wι zie -a vnan 'nen man βε, te e ya -nan. -A -nan nen lι zie, e Bali 'tō bōdι 'sia. E Zozi 'le 'wι vidι "sia minnun pēenon nen ο ci Zeruzalem -le 'sidι nōanba -ji -pēnnan βε -wle.

³⁹ Ζι Zozi "tι 'lee -a "bu cēen -a dredi man "le Minsan -le -pei -a 'vι βε -yee 'wι 'zu βε, εν ο 'li 'o da 'o fla Nazareti Galile 'leglōn 'ji. ⁴⁰ Zozi dredi 'sia ceje, εν e -tōdι 'sia 'plēble. E 'wι 'tōdι 'sia 'kpa tiglι, εν Bali -le -fεa a 'e vidι "man.

Zozi le 'bɔ 'fuda 'fli

⁴¹ Le -tɔvɔ pɛɛnɔn man bɛ, Zozi 'mangulinun -ko Zeruzalem Zuif 'nɔn 'le 'si nɔamba -ji 'fɛdi da. ⁴² Zi Zozi le 'bɔ 'fuda 'fli "bɛ, -wɛɛ -kɔ waa 'fɛdi zɪɛ -a da 'le zɪ waa dra 'e 'cɛn bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. ⁴³ Zi 'fɛdi drɛdɪ -nyan bɛ, Zozi 'tɪ 'lee -a "bɔ 'o fla si 'sia. Zozi -fɔla "da Zeruzalem nun, 'pian wa'a -kɔnnɛn "yɪlɛ dɪ. ⁴⁴ E ya o ji 'nan, Zozi a minnun nɛn o -taala waa bɛ o va. Zi o yi drɛ 'sia -tɔ bɛ, ɛn waa -wɛɛdɪ 'sia o drɪnɪn 'lee o beenun va. ⁴⁵ Wa'a yɪlɛ dɪ -le "wɛan, o 'li 'o da "nyian Zeruzalem -a -wɛɛdɪ -a.

⁴⁶ -A -wɛɛdɪ yi yaagazan da nɛn o -kɔ bɔlɛ "man Bali -pan 'kuin. E ya 'e -nyrandɪ Bali -le 'fluba 'ci vɪnɔn -dandan yɛi, te -a "trɔɛn yra 'o wei lɛ, te e 'wɪ -mienun laabo -wlɔ, ɛn te o -yɛɛ -mie laabo 'e 'lɔ. ⁴⁷ Minnun pɛɛnɔn nɛn o "trɔɛn "ci -a wei lɛ bɛ, -yɛɛ 'winun laabvɪ 'lee -yɛɛ 'winun -ci vɪdɪ o 'plo 'fɔ.

⁴⁸ Zi -a "tɪ 'lee -a "bɔ "ta bɔlɛ "man 'kɔn zɪɛ -a -ji bɛ 'wɪ o 'kan. -A -nan nɛn -a "bɔ "e -yrɛ 'nan: «'Mɛn 'nɛn, -mɛ "wɛan nɛn yia dra 'kɔvɛ zɪ? 'Kɔ 'vale 'i "tɪ "a, kɔi -wɛɛdɪ 'sia, 'kɔ 'ci -tɔ lou.»

⁴⁹ ɛn Zozi "e -wlɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn, kaan -wɛɛman? Fɛnan nɛn 'an "tɪ "man wɪ ci bɛ -a -nan nɛn an -kɔan. Ka'a tɔa zɪ dɔv?»

⁵⁰ 'Wɪ nɛn, yaa 'vɪ -wlɛ "bɛ, wa'a -ci manlɛ "fo "dɪ.

⁵¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'lee 'e "tɪ 'lee 'e "bɔ 'li 'o da Nazaretɪ. Yaa 'sia 'e "tɪnɪn 'wei -da. Mari 'winun zɪɛ -a 'pla 'e 'ji. ⁵² Zozi trɔv ɛn 'yɛɛ 'wɪ 'tɔdɪ 'pa "da. 'Wɪ zɪɛ e minnun ci nran, ɛn e Bali ci nran.

3

*Zan minnun -batize drɛ
(Mt 3.1-12; Mk 1.3-8)*

¹ Tɔ nɛn 'wɪ 'gɔvɛ e drɛ "man "bɛ, te Tiber 'bɛ ci mingɔnnɛnnun tazan -a Rɔm. -A lɛ -fuda 'sooluzan nɛn, te e ya mingɔnnɛn -a 'lɛglɔn pɛɛnɔn da. ɛn tɔ zɪɛ -a va bɛ te Rɔm min Ponzɔ Pilati 'bɛ ci -kɔnmandan -a Zude 'lɛglɔn da. ɛn te Erodi 'bɛ ci Galile 'lɛglɔn 'tazan -a, ɛn -a "bɔvɪ Filipɔ 'bɛ ci Iture 'lɛglɔn 'lee Trakoni 'lɛglɔn 'tazan -a. ɛn te Lisania 'bɛ ci Abilenɛn 'lɛglɔn 'tazan -a. ² ɛn te Ane 'lee Kaifa 'bɛ ci Bali -pannɔn 'tanɔn 'a. Tɔ zɪɛ -a man nɛn Bali 'wɪ tin 'ba Zakari -pɪ Zan lɛ "bui "da.

³ -A -nan nɛn Zan ciɪdɪ 'sia 'yi nɛn waa laabo Zudan bɛ -a "srɔn 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji, te e 'wɪ tin "baa minnun lɛ. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Ka 'si 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛdɪ man -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ! 'Ka 'ta 'ka -batize drɛ -e Bali 'e 'cɛɛ 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'fui!»

⁴ 'Wɪ nɛn e ci 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali 'lewei vɪzan Ezai -le 'fluba 'ji bɛ, zɪ 'e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Min -tɔ wei 'bɛ "we "bui "da.

Min zɪɛ yaa ve 'nan:

'Ka Minsan -le -si ta drɛ!

'Ka -yɛɛ -sinun ta -sɛn 'e cin va!

⁵ 'Ka pɔn -klo pɛɛnɔn 'ji -sɛn 'e cin va!

'Ka pɔnnun 'lee pɔn 'nɛn 'ta "nyaan -e 'o 'ta "tra!

ɛn 'ka 'si plinnan pɛɛnɔn 'sɔ "ji tɪglɪ!

ɛn "nyian bɛ 'ka 'si srɛdɪ pɛɛnɔn 'ta drɛ "yi!

⁶ 'Ka drɛ zɪɛ

-e minnun pɛɛnɔn 'o -kɔla min 'sizan 'wɪ 'ji nɛn

Bali -ta -a bɛ -a yɪdɪ -a.»

⁷ Minnun -ta Zan -va "kaga, 'nan -e 'e 'o -batize drɛ. -A -nan nɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «Min -wɪlɪdɪnɪn! -Tɪɛ 'vɪ 'cɛɛ 'nan, 'ka 'si Bali -le nyran -blɪdɪ nɛn e "ta -daa "bɛ, -a wlu?

⁸ 'Ka -kɔɔn 'ka drɛ wɪ -a 'nan, ka 'si 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛdɪ man. 'Pian te 'ka vɪ 'e "tɪn 'nan, ka 'si 'wɪ 'ji Abraam a 'ka tra -a -le "wɛan dɪ. Maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali -kɔlamɛn e -kɔlɛnɪn 'labɛ o dra Abraam kludanɔn 'a. ⁹ 'Ka drɛ "yi! Tɔ nɛn o yibanun "cɛan bɛ, e 'bɔ 'va. Yiba "nɛn e baa te -a 'blɔ 'ka "yi "dɪɛ, waa "cɛan -e 'o tuv 'tɛ 'va.»

¹⁰ -A -nan nɛn minnun nɛn o -ta "va "bɛ, waa laabvɪ -yrɔ 'nan: «Kɔa dra "mɛn 'kɔ?»

¹¹ En Zan "e 'nan -wle 'nan: «Min nen -trale -a -yrō "fli "be, 'e -tu -nōn min nen -yee "ka "dūe -yre. En min nen -blufe -a -yrō "be, 'e bōezan "le "nōn.»

¹² -Va "lala 'sinōn "o "ta wu "nyian 'o -batize drele, en waa laabu Zan -lō 'nan: «Bali -le 'wī "paazan, "ku "dre 'kō?»

¹³ En Zan "e 'nan -wle 'nan: «Te 'ka -va "lala 'si 'e 'ciula -nyren waa 'vī 'cēe be -a da dī!»

¹⁴ En 'sounjanun "o laabu "nyian -yrō 'nan: «Kuv "nun, "ku "dra 'kō?»

E 'nan 'wle 'nan: «Te 'ka "lala 'si minnun lō -sa -a dī! En te 'ka 'si 'wlu wī man dī! 'Pian 'ka 'pan 'be cī 'cee vē -a!»

¹⁵ Minnun nen fe zīe -a 'nan be, 'wī nen Bali "e 'nan, e -taa "drele be -a -cin a o ji. -Yee "wēan 'o 'ci nrōn 'nan, Zan -kōan Crizi nen e min "sia 'wī 'ji be -a. ¹⁶ Tōōn en Zan "e 'nan o pēēnōn le 'nan: «"An 'ka -batize dra 'yi 'a. 'Pian min nen -a 'pleble "mlian 'an da be, e "ta -daa. An 'ka -yee -manwua "tun "da baa "fluzan -a dī. -Yēē 'ka -batize dra Bali lei 'saun 'lee 'tē 'a. ¹⁷ -Yee -klu "a 'e 'lō, -e 'e fe 'lee 'e -flu 'cēn 'e cin man. Yaa 'wle -sēan 'yee 'trēbō -ji, 'pian -a -flu "be yēē -sēan 'tē nen ya'a 'driman 'mlōnmlōn dūe -a va, -e 'e 'tē 'bl.»

¹⁸ 'Wī zīe 'lee 'wī "kaga "pee nen Zan -a 'vī minnun le Bali -le 'wī 'nōnnōn 'a. ¹⁹ En "nyian be, Zan 'wī 'pla Galile 'lēglōn 'tazan Erodi le. Kōō Erodi 'e "būi nan Erodi 'pa, en e 'wī 'wlidī "pee dre "nyian "kaga. ²⁰ "Bē -sru en e 'wī 'wlidī dre "nyian Zan -fōdī -a -pū 'kuin.

Zan Zozi -batize dre

(Mt 3.13-17; Mk 1.9-11; Zan 1.32-34)

²¹ Minnun pēēnōn -ta 'o -batize drele Zan -va. En Zozi "e "ta 'wū "nyian "e -batize drele. "Bē -sru zī Zozi Bali trū 'badī 'sia be, en lablī 'le 'sv. ²² -A -nan nen Bali lei 'saun sōōn "da -goezee "le -plablo -le 'wī 'zv. En wei -tu wū laji. Yaa 'vī 'nan: «I ya 'an 'pī nen maan ye 'yi en -yee 'wī 'an 'cī "nranman be -a.»

Zozi Crizi tranun 'tō nen 'gū

(Mt 1.1-17)

²³ Zozi le a -fuba yaaga, en e Bali -le 'wī 'nōnnōn vīdī 'sia. Waa "siala 'nan Zozevū nen Eli -pī -a be, -yee 'nen nen.

²⁴ Mata -pī nen Eli -a

en Levi -pī nen Mata -a

en Mēci -pī nen Levi -a

en Zanayī -pī nen Mēci -a

en Zozevū -pī nen Zanayī -a.

²⁵ Matatia -pī nen Zozevū -a

en Amōn -pī nen Matatia -a

en Naun -pī nen Amōn -a

en Ezli -pī nen Naun -a

en Nagayī 'pī nen Ezli -a.

²⁶ Maati 'pī nen Nagayī 'a

en Matatia -pī nen Maati 'a

en Semeyī 'pī nen Matatia -a

en Yose 'pī nen Semeyī 'a

en Yoda -pī nen Yose 'a.

²⁷ Yoana 'pī nen Yoda -a

en Reza 'pī nen Yoana 'a

en Zorobabel -pī nen Reza -a

en Salatiel -pī nen Zorobabel -a

en Neri 'pī nen Salatiel -a.

²⁸ Mēci -pī nen Neri 'a

en Adi 'pī nen Mēci -a

en Kozan 'pī nen Adi 'a

en Emadan -pī nen Kozan 'a

29 Են Էրի -բլ նեն Էմադան -ա.
 29 Yesua 'բլ նեն Էրի -ա
 Են Էլիեզե -բլ նեն Yesua 'ա
 Են Կորի 'բլ նեն Էլիեզե -ա
 Են Մատատիա -բլ նեն Կորի 'ա
 Են Լեւի -բլ նեն Մատատիա -ա.
 30 Simeon -բլ նեն Լեւի -ա
 Են Զուդա -բլ նեն Simeon -ա
 Են Զոզեֆո -բլ նեն Զուդա -ա
 Են Կոնան 'բլ նեն Զոզեֆո -ա
 Են Էլիակիմ -բլ նեն Կոնան 'ա.
 31 Melea -բլ նեն Էլիակիմ -ա
 Են Մենան -բլ նեն Melea -ա
 Են Մատատա -բլ նեն Մենան -ա
 Են Նատան -բլ նեն Մատատա -ա
 Են Դաւիթ -բլ նեն Նատան -ա
 32 Jese -բլ նեն Դաւիթ -ա
 Են Կոբեդի -բլ նեն Jese -ա
 Են Բոազի -բլ նեն Կոբեդի -ա
 Են Տալա -բլ նեն Բոազի -ա
 Են Նաաշոն -բլ նեն Տալա -ա
 33 Aminada -բլ նեն Նաաշոն -ա
 Են Ադիմեն 'բլ նեն Aminada -ա
 Են Անի 'բլ նեն Ադիմեն 'ա
 Են Էսրոմ -բլ նեն Անի 'ա
 Են Քարաս -բլ նեն Էսրոմ -ա
 Են Զուդա -բլ նեն Քարաս -ա.
 34 Zago 'բլ նեն Զուդա -ա
 Են Իզակ -բլ նեն Zago 'ա
 Են Աբրաամ -բլ նեն Իզակ -ա
 Են Կերա 'բլ նեն Աբրաամ -ա
 Են Նաւո -բլ նեն Կերա 'ա.
 35 Seru 'բլ նեն Նաւո -ա
 Են Դագո -բլ նեն Seru 'ա
 Են Քելե 'բլ նեն Դագո -ա
 Են Էբե 'բլ նեն Քելե 'ա
 Են Տալմոն -բլ նեն Էբե 'ա.
 36 Jena 'բլ նեն Տալմոն -ա
 Են Ապազա 'բլ նեն Jena 'ա
 Են Տեմ -բլ նեն Ապազա -ա
 Են Նոե -բլ նեն Տեմ -ա
 Են Լամե 'բլ նեն Նոե -ա.
 37 Matuzale 'բլ նեն Լամե 'ա
 Են Էնոկ -բլ նեն Matuzale 'ա
 Են Կարեդի -բլ նեն Էնոկ -ա
 Են Մալալե 'բլ նեն Կարեդի -ա
 Են Ենա 'բլ նեն Մալալե 'ա.
 38 Eno 'բլ նեն Ենա 'ա
 Են Տեդի -բլ նեն Eno 'ա
 Են Ադան -բլ նեն Տեդի -ա
 Են Բալի -բլ նեն Ադան -ա.

4

Satan Zozi 'man -tan 'nan 'e 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ
(Mt 4.1-11; Mk 1.12-13)

¹ Bali lei 'saun a Zozi 'lɔ, ɛn e 'si Zudan 'yi "srɔn. Bali lei 'saun 'kɔ -a "bui "da. ² -A -nan nen 'wɪ 'wɪdɪ "drɛzan nen waa laabo Satan bɛ, e Zozi 'man -tandɪ 'sia "bui zɪɛ -a da. Zɪ e yi -fuba sinjen drɛ, te ya'a fɛ ble dɪɛ, ɛn dra -a -tɛdɪ 'sia 'plɛblɛ.

³ -A -nan nen Satan "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Te Bali -pɪ nen yia bɛ, 'i vɪ -kɔlɛ 'labɛ -yrɛ 'nan 'e lila "da -blɪfɛ -a.»

⁴ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan: <-Blɪfɛ 'saza man "cɛɛ min "belia dɪ.» »

⁵ "Bɛ -sru ɛn Satan -kɔ -a "nyian loulou, ɛn e mingɔnnɛn trɛ pɛɛnɔn nen 'trɛda bɛ -a kɔɔn -yrɛ. ⁶ -A -nan nen e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'An 'plɛblɛ -nɔan 'yie -e 'i drɛ mingɔnnɛn trɛ 'lee 'e da fɛnun fɛnyian pɛɛnɔn 'labɛ -a tazan -a. -A pɛɛnɔn 'labɛ waa -nɔn 'mɛn, ɛn "an -nɔan "min nen an ya "va "bɛ -yrɛ. ⁷ -Te 'i "po sɔɔnla 'an 'wɪlɔ ɛn yian 'bɔ bɛ, -a pɛɛnɔn zɪɛ te e drɛ 'yie vɛ -a.»

⁸ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan: <Bali nen Minsan -a bɛ, -a 'bɔ nen min 'e bɔ. ɛn -a -tɔwɪ "cɛ "nen min 'e 'su.» »

⁹ "Bɛ -sru ɛn Satan -kɔ Zozi 'a Zeruzalem. ɛn e -kɔ -a -tɔlɛ Bali -pan 'kɔn 'win -ji lou. -A -nan nen e 'nan -yrɛ 'nan: «-Te i ya Bali -pɪ -a bɛ, 'i 'si 'i 'fli man -e 'i 'kɔ "tra. ¹⁰ Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

<Bali -a ve 'yee 'pasianɔn lɛ 'nan 'wei 'kun,

¹¹ 'o 'lɔ lou,

"tɔgɔ 'i 'cɛɪn 'e 'lɛ wɔ -kɔlɛ ji -le "wɛan.» »

¹² ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Cɛjɛ ma'an dra dɪ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian 'nan:

<Te blamin 'e Bali nen

Minsan -a bɛ -a man -tan dɪ!» »

¹³ Zɪ Satan "koe "nyan Zozi 'man -tandɪ man bɛ, ɛn e 'si -a "srɔn, -a man -tandɪ pee man -pendɪ -a.

Zozi 'le 'nyranman pou sianan

(Mt 4.12-17; Mk 1.14-15)

¹⁴ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'li 'e da Galile 'lɛglɔn 'ji. Bali lei 'saun 'le 'plɛblɛ a -yrɔ. ɛn -a 'tɔ 'wɪdɪ 'sia fɛ pɛɛnɔn 'nan. ¹⁵ E -cia Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kɔnnun -ji te e Bali -le 'wɪ "paaman minnun ji. -A 'tɔ "yi "a min pɛɛnɔn 'le.

Nazarɛtɪ 'nɔn 'ka yi -tɛlɛa Zozi da dɪ

(Mt 13.53-58; Mk 6.1-6)

¹⁶ Zozi 'bɔla Nazaretɪ, 'fla nen waa 'lɛ 'bɔ "da "bɛ -a da. Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi bɛ, waa laabo Saba. -A -tɔ da nen e wlala -wee cin yɪ 'kuin "le zɪ yaa dra 'e 'cɛn bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. E wluan lou 'nan -e 'e Bali -le 'fluba ta vɪ. ¹⁷ ɛn o Bali 'lewei vɪzan Ezai -le 'fluba 'nɔn -yrɛ. Yaa 'le 'sɔ, ɛn fɛnan nen 'wɪ 'gɔvɛ e cɪ 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ, yaa 'yɪ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

¹⁸ «Minsan lei 'saun a 'an 'lɔ,

kɔɔ yaan 'si "va,

'nan -e 'an Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ 'yale -tɛnɔn lɛ,

'nan -e 'an minnun nen

o cɪ 'o yɪ yɪnan bɛ,

o 'si 'wɪ 'ji.

'Nan -e 'an minnun nen

o yie a 'e 'wɪdɪ bɛ,

-a 'lɛ 'sɔ,

'nan -e 'an minnun nen

o cɪ 'tɛ 'panan o da bɛ

o 'si 'wɪ 'lɔ.

¹⁹ 'Nan -e lɛ nen

Minsan 'yee "yi -kɔɔnman -ji bɛ,

'an vɪ 'cɛɛ.»

²⁰ Zɪ e cɛɛn 'fluba zɪɛ -a ta vɪdɪ man bɛ, yaa 'lɛ 'wɔ, ɛn yaa -nɔn cin yɪ 'kuin 'pasiazan lɛ. -A -nan nɛn e -nyran. Minnun pɛɛnɔn nɛn cin yɪ 'kuin bɛ, 'o yɪɛ 'sɛn "da. ²¹ -A -nan nɛn e 'nan -wɛ 'nan: «'Wɪ nɛn kaa 'man Bali -le 'fluba 'gʊɛ -a -ji bɛ, 'e 'lɛ sɔɔdɪ 'sia cɛɛgʊ.»

²² ɛn minnun pɛɛnɔn 'tɔ -a -sru. 'Wɪ 'nɔnnɔn nɛn e bɔala -a 'lɛ bɛ e o 'plo 'fɔ, te waa ve 'nan: «Zozɛfv -pɪ "cɛɛ dʊv?»

²³ ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Maan -tɔa 'nan -kɔnnɛn 'gʊɛ ka -taa -a -fɔlɛ 'mɛn. -Kɔnnɛn zɪɛ -nyrɛn 'nan: «Min 'belizan, 'i 'fli 'beli 'i 'bɔ 'a! ɛn ka -taa "nyian -a vɪlɛ 'mɛn 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn yɪa drɛ Kapanamo kʊa 'man bɛ, 'i drɛ 'i fla 'gʊ!»

²⁴ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, minnun 'ka Bali 'lewei vɪzan 'tʊ siala -dan 'e 'bɔ fla dɪ.

²⁵ ɛn e ya "lɛ 'an 'wɪ 'gʊɛ -a -cin -tɔ 'ka 'ji. Tʊ nɛn Bali 'lewei vɪzan Eli a 'li bɛ, laa cɛɛn lɛ yaaga mlɛn 'shɛɛdʊ, ɛn dra -dan -ta 'fla pɛɛnɔn da. Tʊ zɪɛ -a man bɛ te -calɛ "kaga "a Izraɛl, ²⁶ 'pian Bali 'ka Eli 'palɛ -sia o -tʊ -va dɪ. -Pɛn lɪ -tʊ nɛn e ya -calɛ -a Sidɔn 'lɛglɔn 'ji 'fla nɛn waa laabo Saretɔ bɛ -a da bɛ, -a va nɛn Bali Eli 'pa 'sia. ²⁷ ɛn "nyian tʊ nɛn Bali 'lewei vɪzan Elize a 'li bɛ, te -kogobe 'tɛnɔn "kaga "a "nyian Izraɛl. -Kogobe 'ka 'silɛ min -tʊwli "man dɪ, 'pian Siri min Naaman man nɛn -kogobe 'si.»

²⁸ Zɪ minnun 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, 'bli 'fɔ o pɛɛnɔn 'ji cin yɪ 'kɔn 'bɔ 'ji. ²⁹ O -sɛn lou, ɛn o Zozi 'bɔla bei "sa -a. -A -nan nɛn o -kʊ -a 'fla lu "nɛn, 'nan -e 'o 'ta 'tɔ "man pɔn -yro -ji. Kɔɔ -wee 'fla 'bɔ a pɔn da. ³⁰ 'Pian Zozi 'bɔla o yei 'e "tʊn, ɛn e -kʊ.

Zozi -yʊ -wɪdɪ "pin min -tʊ -sru

(Mk 1.21-34)

³¹ Zozi 'bɔla Kapanamo. E ya Galile 'lɛglɔn 'fla 'tʊ -a. ɛn -wee 'flinla "yɪ da bɛ e Bali -le 'wɪ "paadɪ 'sia -wee cin yɪ 'kuin. ³² -Yee 'wɪ "paadɪ minnun 'plo 'fɔ, kɔɔ yaa ve "lɛ Bali -a -kɔladɪ -nɔn -yrɛ.

³³ Min -tʊ a cin yɪ 'kɔn 'bɔ 'ji bɛ, -yʊ -wɪdɪ "a -a -sru. E -paandɪ 'sia 'plɛblɛ. Yaa 'vɪ 'nan: ³⁴ «Nazaretɪ min Zozi, -mɛ "wɛan nɛn i -tɔa 'kʊɛ 'wɪ 'ji? I -ta 'kʊ klu 'sʊlɛ. Mɛin -tɔa. Bali -le min tɪglɪ nɛn 'yɪa.»

³⁵ ɛn Zozi -a -tɛra -a 'nɛan, e -yʊ -wɪdɪ "lɛ 'nan: «'I 'ta -tɔ! 'I 'si min 'labɛ -a -sru!» -A -nan nɛn -yʊ -wɪdɪ "min zɪɛ -a -tria minnun yei, ya'a fɛ -tʊ drɛlɛ -yrɛ "dɪ, ɛn e 'si -a -sru.

³⁶ 'Wɪ zɪɛ e min pɛɛnɔn 'kan, ɛn waa 'vɪ 'o cin lɛ 'nan: «-Mɛ "sʊ -man wɪ 'bɛ cɪ zɪɛ? Yaa ve -yʊ -wɪdɪnɛn lɛ 'yee 'plɛblɛ 'lee 'yee -kɔladɪ -a, 'nan 'o 'si minnun -sru -e 'o drela "da.»

³⁷ 'Wɪ nɛn Zozi 'a drɛ zɪɛ, -yee "wɛan -a 'tɔ "yɪ "vɪdɪ 'pa "nyian "da Galile 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji.

Zozi Simɔn Pieri 'sɛa 'lee -cɛ -tɛnɔn "kaga beli

(Mt 8.14-17; Mk 1.29-34)

³⁸ Zɪ Zozi 'bɔla cin yɪ 'kuin bɛ, ɛn e -kʊ min -tʊ nɛn waa laabo Simɔn bɛ -yee "kɔnnɛn. Tʊ zɪɛ -a man bɛ, te Simɔn nan "bʊ "a 'e yra yɪnan 'kɔlɛ -wɔandɪ 'plɛblɛ 'lɔ. -A -nan nɛn minnun Zozi trʊ 'ba 'nan 'e -nanjɛn. ³⁹ Zozi 'kunnan lɪ zɪɛ -a da, ɛn e 'nan 'kɔlɛ -wɔan "cɛ lɛ 'nan: «'I 'si lɪ 'gʊɛ -a man.» Tɔɔn ɛn -a 'kɔlɛ 'e 'trɔ -fɔ. -A -nan nɛn e wluan, ɛn e fɛ -nɔn -wɛlɛ.

⁴⁰ Zɪ funninmlan 'pla bɛ, ɛn minnun -tʊdʊ pɛɛnɔn nɛn -cɛ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn cɪ o man bɛ, o -ta waa Zozi lɛ. 'E 'pɛ 'pla o -tʊdʊ pɛɛnɔn da, ɛn e o beli. ⁴¹ E -yʊ -wɪdɪnɛn -pin min "kaga -sru "nyian. O "sia o -sru -paandɪ -a. O -paanman 'nan: «Bali -pɪ nɛn 'yɪa.» 'Pian Zozi 'ka o 'tʊlɛ -e 'o 'wɪ dɪ, kɔɔ waa -tɔa 'nan Zozi a min 'sɪzan 'wɪ 'ji -a.

Zozi Bali -le 'wɪ 'vɪ Galile 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji

(Mk 1.35-39)

⁴² Zɪ tʊ cɛɛn bɛ, ɛn Zozi 'si 'fla. E -kʊ fɛnan nɛn -a -nan cɪ flu bɛ -a -nan. 'Pian minnun -kʊ -a -wɛɛdɪ -a, ɛn o -kʊ bɔlɛ "man. O ya "vale o dra 'nan -e 'e vɪlɛ 'e 'si 'o "srɔn "dɪ. ⁴³ -A -nan nɛn e 'nan -wɛ 'nan: «Bali 'bɛ cɪ mingɔnnɛn -a fɛ pɛɛnɔn da. E ya "lɛ 'an 'kʊ -yee mingɔnnɛn -blɪdɪ 'wɪ vɪ min peenun lɛ "nyian, kɔɔ 'wɪ zɪɛ -a man nɛn Bali 'an 'pa 'sia.»

⁴⁴ ɛn Zozi 'kʊ Bali -le 'wɪ vɪlɛ 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji -wee cin yɪ 'kɔnnun -ji.

5

Zozi -srunon tede
(Mt 4.18-22; Mk 1.16-20)

¹ Yi -tu da, te Zozi a 'e 'todi 'yi nen waa laabo "nyian Jenezaret be -a 'plo da, en minnun tredu 'sia "man "kaga, 'nan -e 'o Bali -le 'wi man. ² -A -nan nen e -klv "fli 'yi 'e 'todi 'yi 'bo zue -a 'plo man, te po -tenon soonla 'ji, 'nan -e 'o 'wee po -te "se -sru. ³ Zozi 'fo -klv zue -a -tu -ji, te Simon -le ve nen. En e 'nan Simon 'bo le 'nan: «'Ku 'si 'yi 'plo man -kogo.» Toon en e -nyran. E -fu -klv -ji, en e 'wi "paadu 'sia minnun ji.

⁴ Zi e ceen -a 'widu man be, en e 'nan Simon le 'nan: «'I -pli "klv -a fenan nen 'yi -klu ci be -a -nan, -e 'ka 'cee "se 'ween -e 'ka po -te.»

⁵ En Simon "e 'nan -yre 'nan: «'Ku 'san, ku 'nyranman 'pa paan 'pei -man "fo, en fe -tu 'ka 'fole 'kue "se "ji di. 'Pian 'i wei da nen, an "ta "se 'gve -a weenman.»

⁶ Zi waa dre be, en po -sen -wee "se "ji "kaga 'kpa. -Yee "wean -wee "se "ta 'fui buuman. ⁷ -A -nan nen o po -tenon nen -klv -tu -ji be o laabu 'nan, 'o 'ta 'pa 'o 'va. Zi o -ta be, en o 'wee -klv "fli 'bo 'fa ponen 'a. -Klv "fli zue o ya "vale 'o 'ko 'sien 'yi 'wlu.

⁸ Zi Simon Pieri 'wi zue -a -nan 'yi be, 'e "po soonla Zozi 'wlu, en e 'nan -yre 'nan: «Minsan, 'i 'si 'an "srøn "kogo, koo an ya min nen e 'wi 'wli "dra be -a.» ⁹ Po "kaga "nen waa -te be, -yee "wean "klan -dan sen Simon 'lee o pēenon nen o ci waa be o ji, en e 'wi zue -a 'vi. ¹⁰ 'Wu 'towli zue -yee dre "nyian Zebede -punun Zaji 'lee Zan nen Simon "srøn "be -wle.

En Zozi "e 'nan Simon le 'nan: «Te nyen 'e 'i 'cen di! -Po -tezan nen 'yia, 'pian -e 'e 'sia cēegv man be, i dre min nen e -taa "minnun laabule 'an -sru "be -a.» ¹¹ "Be -sru en o -ta 'wee -klv -a 'yi 'plo man. O 'si fe pēenon zue -a -sru, en o soonla Zozi -sru.

Zozi -kogobe 'tezan -tu beli
(Mt 8.1-4; Mk 1.40-45)

¹² Yi -tu da be, en Zozi 'lee min -tu 'o cin 'yi 'fla 'tu da. Min zue -kogobe a 'kole pēenon da 'si "fo. Zi e Zozi 'yi be, 'nun toon 'e "po soon "wlu, en 'e yra blula. -A -nan nen e toba -fodi 'sia -yre. E 'nan: «Minsan, maan -toa 'nan, -te i wu "man "be, i -kolaman i -kogobe "sia 'an man, -e 'an dre 'saun Bali 'le.»

¹³ En Zozi 'e 'pe 'su "ji, e kle "man, en yaa 'vi -yre 'nan: «An "we "man. 'I dre 'saun Bali 'le!» 'Nun toon en -kogobe 'si "man.

¹⁴ "Be -sru Zozi "e -yre 'nan: «Te 'i 'vi min le 'nan, mein beli di! 'Pian 'i 'ku Bali -panzan -tu -va, -e 'yei 'nanjen! "Be -sru -e 'i 'sraga bu Bali le, "le zi Moizi -a cren -te Bali -le 'fluba 'ji be -yee 'wi 'zv. Toon -e minnun pēenon 'o -kōnnen "yi 'nan, i beli.»

¹⁵ Zozi 'to "yi "a min -tudv pēenon 'le fe pēenon 'nan, te minnun -taa "va 'nan -e 'o wei man -e 'e 'wee -ce 'si 'o man. ¹⁶ 'Pian Zozi 'si o va, en e -kv fenan nen -a -nan ci flu be -a -nan, 'nan -e 'e Bali tru 'ba.

Zozi min -srandi "tra "tu beli
(Mt 9.1-8; Mk 2.1-12)

¹⁷ Yi -tu da, te Zozi a Bali -le 'wi "paanan minnun ji be, Farizen 'non 'lee 'fluba 'ci vunon a -nan. O 'si Galile 'lee Zude 'fla pēenon da, en o -mie 'si "nyian Zeruzalem. Bali -le 'pleble a Zozi 'lo, te e minnun "belia -a.

¹⁸ -A -nan nen minnun -tadu 'sia, te min -srandi -tu a -wlo "se "ji. O ya "vale 'o min zue -a -wlamlan 'kuin 'nan -e 'o 'pla Zozi 'le. ¹⁹ 'Pian wa'a -kolale -a -wladu -a di, koo min -a -nan "kaga. Toon en o 'kōn tri. O 'kōn bo 'fōn 'e 'win -ji lou, en o -cezan zue -a soonla "se "ji minnun pēenon yei Zozi 'le.

²⁰ Zi Zozi -wee yi -teradu 'e da 'yi be, en e 'nan -cezan zue -yre 'nan: «An 'yie 'wi 'wli "dunun fui.»

²¹ -A -nan nen 'fluba 'ci vunon 'lee Farizen 'non 'o 'ci "nrōndi 'sia, en o 'nan: «-Tie Bali 'to sreman zue? Min -tu 'ka 'kolaman -e 'e blamin -le 'wi 'wli "fui di, -te ya'a 'sile'a Bali -tuwli "a di!»

²² 'Pian Zozi -wee ci "nrōndi 'yi, en yaa laabu -wlo 'nan: «-Me "wean nen 'ka 'ci "nrōnman zue? ²³ -Te maan 'vi -yre 'nan: «'Wunun nen yia dre -wli "be, maan fui, 'be a

-tv. En -te maan 'vi -yre 'nan: <'I 'wluan, 'i 'tə lou, 'i 'ta wv>, 'be a -tv. 'Wɪ "fli zɪe -a "cɛn "vidi 'bɛ ci 'plɛblɛ? ²⁴'Pian an "ta -a -ci -kəɔnman 'cɛɛ 'nan, Bali -kəladɪ -nən Blamin -pɪ lɛ, -e 'e min -le 'wɪ 'wliɔnɪn fui 'trɛda.» -A -nan nɛn yaa 'vi min -srandɪ "tra zɪe -yre 'nan: «'I 'wluan! 'I 'yie nyinnan "dave 'sia! 'I 'ku 'yie "kənnɛn!»

²⁵'Nun təɔn min zɪe e wluan o yie man, en e 'yee nyinnan "dave 'sia, en e -kudɪ 'sia 'yee "kənnɛn, te e Bali 'tə bəa. ²⁶'Wɪ zɪe e min pɛɛnən 'plo 'fə, en o Bali 'tə bəɔɪ 'sia. O klan Bali lə, en waa vidɪ 'sia 'nan: «Cɛɛgɔ nɛn, kv -cɛ "srən wɪnɪn zɪe -a -nan 'yɪ.»

Zozi Levi laabv
(Mt 9.9-13; Mk 2.13-17)

²⁷"Bɛ -sru, en Zozi 'si fɛ zɪe -a -nan. "Yɛɛ -kv 'e 'lɛ bɛ, en e 'sukələ 'sizan 'tu 'yɪ, te e ya 'yee 'nyranman 'panan. Waa laabo Levi. Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «'I -səɔnla 'an -sru!»

²⁸Levi fɛ pɛɛnən 'tuɪ, e wluan, en e səɔnla -a -sru.

²⁹"Bɛ -sru en Levi "fɛɔɪ -dan da fɛnɪn təɛn Zozi lɛ 'yee "kənnɛn. 'Sukələ 'sinən "kaga 'lee min -mienun 'bɛ ci 'o -nyrandɪ 'o 'vale Zozi nun -a fɛ -sru. ³⁰Farizen 'nən 'lee 'wee minnɪn nɛn o 'fluba 'ci ve bɛ o ci 'ka 'e 'səɔɪ dɪ. -A -nan nɛn waa laabv Zozi -srunən lɛ 'nan: «-Mɛ "wɛan nɛn ka fɛnɪn -ble, 'e cin va 'sukələ 'sinən 'lee 'wɪ 'wliɔɪ "drɛnən 'a? En -mɛ "wɛan nɛn ka 'yɪ -mlɪan 'e cin va waa?»

³¹En Zozi 'e 'nan -wlɛ 'nan: «Minnun nɛn -cɛ 'ka o man dɪɛ, wa'a -dəɔɔrə -sru -wɛɛman dɪ. 'Pian minnɪn nɛn -cɛ ci o man bɛ, -wɛɛ ci -dəɔɔrə -va.» ³²En e 'nan "nyian -wlɛ 'nan: «Min tɪglɪnɪn -le "wɛan "cɛɛ an -ta dɪ. 'Pian an -ta 'nan -e 'wɪ 'wliɔɪ "drɛnən 'o 'si 'wɪ 'wliɔɪ "drɛɔɪ man, -e 'o -səɔnla Bali -sru.»

Zozi 'le 'wɪ "paadɪ a "le fɛ -trɛ -le 'wɪ 'zɔ
(Mt 9.14-17; Mk 2.18-22)

³³Minnun -a 'vi Zozi lɛ 'nan: «Zan -srunən 'lee Farizen 'nən -srunən fɛ "səan yɪ -mie da, te o Bali tru "baa. 'Pian "yie -srunən fɛ -ble, te o 'yɪ -mlɪan.»

³⁴Zozi 'e -wlɛ 'nan: «-Te minnɪn -a lɪ 'pa "fɛɔɪ drɛnan bɛ, tɔ nɛn lɪ -trɛ 'pazan a o yei "bɛ, wa'a fɛ səan dɪ. ³⁵'Pian tɔ -tɔ -taa "bələ bɛ, o lɪ -trɛ 'pazan "sia o yei. Tɔ zɪe -a man nɛn o fɛ "səan.»

³⁶En Zozi -kənnɛn "tɔ -fəɔɪ 'sia -wlɛ. Yaa 'vi 'nan: «Min -tɔ 'ka sɔ -trɛ 'fɔɪ 'bo, -e 'e 'pa sɔ ceje 'fənnan dɪ. -Te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, sɔ -trɛ 'bə 'fɔɪ 'bɔ 'e "tun, en o yie 'ka 'kəan 'e cin va dɪ.

³⁷En "nyian bɛ, e 'ka "le 'o -wɛn -trɛ -sɛn -wi 'kələ 'tre cejenun -ji dɪ. -Te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, -wɛn -trɛ -wi 'kələ 'tre cejenun fɛaman -e -wɛn 'e 'sran, te -wi 'kələ 'trenun wii. ³⁸'Pian o -wɛn -trɛ -sɛan -wi 'kələ 'tre -trenun -ji!

³⁹En "nyian bɛ, min nɛn -wɛn 'cɛn 'mlɪndɪ -trəa -a bɛ, ya'a 'wɛn -trɛ ye "yɪ "dɪ. Kəɔ yaa ve 'nan: <-Wɛn 'cɛn 'mlɪndɪ 'bɛ ci "yɪ.> »

6

Zozi 'wɪ tin 'ba Zuif 'nən 'le 'flinla "yɪ man
(Mt 12.1-8; Mk 2.23-28)

¹'Flinla "yɪ da nɛn, Zozi 'lee 'e -srunən fei -tɔ 'cɛndɪ 'sia 'ji. Fɛ 'wlɛ nɛn fei zɪe -a da bɛ, -a -srunən 'ko -a 'cɛndɪ -a. Waa plɔmlan "man 'o 'lɔ, te waa -ble. ²-A -nan nɛn Farizen 'nən -mienun -a 'vi -wlɛ 'nan: «-Mɛ "nɛn kaa dra bɛ? -Si 'ka -kaa 'lɔ 'nan -kaa 'wɪ zɪe -a drɛ -cɛɛ 'flinla "yɪ da dɪ.»

³En Zozi 'e 'nan -wlɛ 'nan: «'Wɪ nɛn -kaa tra David -a drɛ 'li, te dra -a -tɛa 'o 'vale 'yee minnɪn -a bɛ, ka'a tian -a ta vlɛ dɔv? ⁴E wla Bali -pan 'kuin, en 'kpəun nɛn waa 'pla Bali -le ve -a bɛ, yaa 'sia, yaa blɪ, en e 'yee minnɪn "le "nən. 'Wɪ zɪe yaa drɛ, 'pian te e ya 'e vidɪ 'nan Bali -pannən 'saza 'bɛ -ble.» ⁵En Zozi -a 'le 'sran -wlɛ 'nan: «'An 'bə Blamin -pɪ mɛɛn ci 'flinla "yɪ san -a.»

Min -tɔ nɛn -a -pɛla 'ka 'e man bɛ Zozi -a beli
(Mt 12.9-14; Mk 3.1-6)

⁶ Flinla "yi pee 'bō "nyian, en Zozi wla cin yi 'kuin. E Bali -le 'wī "paadı 'sia minnun ji. Min -tu a 'kōn zīe -a -ji, -a -pē "yi "pēla a 'e 'kadī 'e man. ⁷ En 'fluba 'ci vūnōn 'lee Farizen 'nōn Zozi -nanjēndī 'sia -gōēn. O ya -a -nanjēnnan 'nan -te e -cē "sia min man 'flinla "yi da -o. O ya -a man -wēēnan 'nan -e 'o 'wī 'tū yi, -e 'o -kōla 'wī 'tōdī -a "man.

⁸ Pīan Zozi -wee ci "nrōndī 'yi, en e 'nan min nēn -a -pēla ci 'e 'kadī 'e man bē -yrē 'nan: «'I 'wluān lou -e 'i 'tō min yei 'gū!» E wluān, en e -tō lou minnun yei.

⁹ -A -nan nēn Zozi -a laabv -wlo 'nan: «-Mē "wī nēn -cee -pēi -a 'vī? -Si a 'e 'nōndī min lē 'nan 'e 'wī "yi "drē 'flinla "yi da, -baa te 'e drē dī? En "nyian min -kōlaman e min "belia, -baa yaa "tve -e 'e 'ka?»

¹⁰ Zozi o pēēnōn 'nanjēndī 'sia 'tōdū, en e 'nan min nēn -a -pēla 'ka 'e man bē -yrē 'nan: «'I 'pē 'sv "ji.» Min zīe yaa drē, 'nun tōōn en -a -pē drē "plōnblōn. ¹¹ 'Wī zīe e 'bli 'fō Zozi 'nanmannōn 'ji, en o 'wī nēn o "ta -daa -a drēle -yrē "bē, -a -sa -fōdī 'sia 'o cin yei.

*Zozi min -fuda "fli 'si "va 'yee 'pasianōn 'a
(Mt 10.1-4; Mk 3.13-19)*

¹² Yi -tu da en Zozi 'kū Bali trv 'balē pōn -tu da. E -fū Bali trv 'banan -trilii, en tū cēēn. ¹³ Zi tū cēēn bē, en 'e -srunōn laabv. E min 'si o va -fuda "fli, e o 'tō 'pa 'yee 'pasianōn. ¹⁴ O 'tō nēn 'gū: Simōn nēn yaa 'tō 'pa Pīeri bē, 'lee 'e "bvī Andre, 'lee Zaji, 'lee Zan, 'lee Filipv, 'lee Batelemi, ¹⁵ 'lee Matie, 'lee Toma, 'lee Alife -pī Zaji, 'lee Simōn -tū nēn waa laabo "nyian Zelo bē, ¹⁶ 'lee Zaji -pī Zude, 'lee Zudazi Karioti. Min nēn e "ta -daa Zozi 'nōnlē 'e 'nanmannōn lē bē -nyrēn.

*Min "kaga "ta Zozi 'va
(Mt 4.23-25; 12.15-16; Mk 3.7-12)*

¹⁷ Zozi pōn sōōn "ji o 'vale 'yee 'pasianōn 'bō 'a, en e -tō fēnan pablanēn 'tū -nan. Min "kaga "a o 'sēndī fē zīe -a -nan 'o 'vale -a -srunōn "kaga "a "nyian. Minnun zīe o 'si 'lēglōn 'tōdū pēēnōn 'ji, en o -ta. O -mie 'si Zude 'lēglōn 'ji, en o -mie 'si Zeruzalēm 'fla, en o -mie 'si jemīe "srōn Sidōn 'lee Tir 'lēglōn 'ji. ¹⁸ O -ta 'nan -e 'o Zozi wei man, en 'nan -e 'e -cē 'si 'o man. Minnun nēn -yv -wliđī "ci o -sru "bē, o beli. ¹⁹ En minnun pēēnōn -a -wēēman 'nan 'o kla Zozi man, kōō 'plēble 'tū bōala "ji, te e -cē "sia o pēēnōn man.

*-Tī man nēn Bali -le -fēa ci?
(Mt 5.1-12)*

²⁰ Zozi 'e yīe 'tō 'e -srunōn 'va, en e 'nan:
«Kaa nēn ka ya 'yalē -tēnōn 'a bē, Bali -le -fēa a 'ka man, kōō ka ya Bali -le mingōnnēn trēdanōn 'a.

²¹ Kaa nēn dra ci 'ka -tēnan bē, Bali -le -fēa a 'ka man, kōō ka -taa 'kanlē.

Kaa nēn 'ka ci -wūōnan bē, Bali -le -fēa a 'ka man, kōō 'ka 'ci -taa "nranlē.

²² -Te minnun "naan 'ka man Blamin -pī -le "wēan oo, en -te minnun 'ka 'si o 'va Blamin -pī -le "wēan oo, en -te minnun 'ka "srōnman Blamin -pī -le "wēan oo, en -te minnun 'ka 'tō srēman Blamin -pī -le "wēan oo, Bali -le -fēa a 'ka man.

²³ 'Wī zīe 'e 'ka 'ci "nran, en 'ka 'sv lou ci "nran -a, kōō 'ka -kopa a -dan laji. -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, 'wī -tūwli zīe o tranun -a drē Bali 'lewei vūnōn lē 'li.

²⁴ En "nyian bē, kaa nēn ka ci fēnōn 'a bē, 'wī -taa "bōlē 'ka man, kōō ka ya 'cee vē drēnan 'va.

²⁵ En kaa nēn ka ci 'ka kandi bē, 'wī -taa "bōlē 'ka man, kōō dra "ta -daa 'ka 'tēlē.

En kaa nēn ka ci 'shē 'blinan bē, 'wī -taa "bōlē 'ka man, kōō ka "ta -daa "wūōlē "le -cē 'bō 'ka da.

²⁶ -Te minnun -cee 'wī "yi "vē bē, 'wī -taa "bōlē 'ka man. -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, 'wī 'tūwli zīe o tranun -a drē minnun nēn o Bali 'lewei 'vī 'li 'wlu 'a 'bē -wlē.»

*Zozi -srunōn 'ka 'wī 'lēji tōa dī
(Mt 5.38-48; 7.12)*

²⁷ «Kaa nēn 'ka "trōēn "ci 'mēn bē, maan vē 'cēē 'nan: 'Ka 'ka 'nanmannōn yi "yi! 'Ka "yi "drē -wlē! ²⁸ 'Ka 'fēa vī minnun nēn o -yv -saanman 'ka man bē o man! Minnun nēn

o 'te "paa 'ka da be, 'ka Bali tru 'ba -wle! ²⁹ -Te min 'pa 'fo 'i 'klanbo "tu da be, 'i -tu -to "nyian -yre. En -te min 'yie -sen "daso 'si 'i 'lo be, te 'i 'si -to -yro 'yie -trale 'sinan di.

³⁰ Min oo min nen e fe -tu laabu 'i 'lo be, -te e ya 'i 'lo, 'i -non -yre. -Te min 'yie fe 'si 'i 'lo, te yie "cee -non -yre "dye, te 'i vi -yre 'nan 'e 'leji bala 'yie di. ³¹ 'Wɪ nen ka ci "vale minnun 'o dre 'cee be, -a 'wɪ 'lein zɛ -nyren 'ka -wee "dre.

³² -Te minnun nen o 'ka ye "yi "be, o 'saza nen ka o ye "yi "be, te -a -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan Bali -a man "yi "dra 'cee di! 'Wɪ 'wɪdi "drenon "nyian, min nen e o ye "yi "be, -nyren waa ye "yi. ³³ Minnun nen o "yi "dra 'cee, -te o le nen ka "yi "dra be, te -a -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan Bali -a man "yi "dra 'cee di! 'Wɪ 'wɪdi "drenon "o "dra "nyian zi. ³⁴ -Te ka fe "fea minnun nen kaa -toa 'nan waa 'leji bala be -wle "be, te -a -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan Bali -a man "yi "dra 'cee di! 'Wɪ 'wɪdi "drenon fe "fea 'wɪ 'wɪdi "drenon le, 'nan -e 'o 'leji bala.

³⁵ Te 'cee ve 'e 'kon zi di! 'Pian minnun nen o "naan 'ka man be, 'ka o yi "yi! 'Ka "yi "dre -wle! En "nyian be 'ka fe 'fe min le 'e 'tun. Te 'ka 'ci "nrɔn 'nan, e -kolaman -a 'leji baladi -a di. -Te ka ya 'winun zɛ -a drenan be, 'ka -kopa -kon -dan. En ka -kon Bali nen lou "be -yee 'nennun -a. -A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, Bali "yi "dra minnun nen wa'a min 'to "yi 've dye -wle, en e "yi "dra nyannennon le. ³⁶ -Yee "wean 'ka 'ci 'e 'kon "yi "le zi 'ka "ti Bali ci ci "yi "be -yee 'wɪ 'zv.»

*Zozi -srunon 'ka min 'to 'tea di
(Mt 7.1-5)*

³⁷ «Te 'ka min 'to 'te di, "tɔgɔ tu nen Bali 'tredanon 'le tin "baa be, 'e tin -te 'ka da! Te 'ka 'wɪ bɔ min man di, "tɔgɔ tu nen Bali 'tredanon 'le tin "baa be, 'e 'wɪ bɔ 'ka man! 'Ka 'wɪ 'ce min le, -e Bali 'e "cee 'wɪ 'ce! ³⁸ 'Ka fe -non min le, -e Bali 'e "cee "non! Bali -a faa 'coun -e 'e -sen 'ka 'man so -ji. Zi 'i 'wɪ dra 'i bɛzan -tu -va be, -a da nen Bali "yie "dra.»

³⁹ En Zozi 'wɪ 'tu 'vi -wle -konnen "ji. E 'nan: «Yie 'wizan 'ka -si konman 'e bɛzan yie 'wizan le di, -te 'be "cee di, o "flinon -tea "klu -ji. ⁴⁰ En min nen e ci 'wɪ -tranlanan "be, ya'a 'mlian 'wɪ "paazan da di, 'pian min nen e 'wɪ 'to tɪglɪ be, e dra "le min nen e 'wɪ paa "ji "be -yee 'wɪ 'zv.

⁴¹ -Me "le "wean nen i yiba -flunen ye 'i bɛzan -tu yie -goei, te 'i 'bɔ 'le ve nen yiba -dan 'bɔ ci 'be 'ci be, yi'a 'be 'ye di? ⁴² 'I 'bɔ nen yiba -dan a 'i 'yie -goei te yi'a 'ye dye, -me "le "wean nen yie ve 'i bɛzan le 'nan: 'An "bu, 'i 'to -e 'an yiba -flu 'si 'i 'yie -goei!> -Blɔzan, 'i yiba 'si 'i 'yie -goei 'e 'flin 'vaa, -e 'i fenan yi 'wein. "Be -sru i -kolaman yiba -flu 'sidi -a 'i bɛzan -tu yie -goei.»

*Yiba 'kpa 'lee yiba -wɪdi
(Mt 7.16-20)*

⁴³ «Yiba 'kpa 'ka 'baa yiba "bewle 'wɪdi "a di! En yiba -wɪdi 'ka 'baa yiba "bewle "yi "a di. ⁴⁴ O yiba -toa 'e 'blɔ man, kɔ kaa -toa 'nan wa'a -lomin 'naan -tein "man di, en wa'a -wen bewle 'naan "trɔen 'fon lei man di.

⁴⁵ Min nen -a ci wɪ a "yi "be, -a 'le nen 'wɪ "yi bala. En min nen -a ci wɪ a -wɪdi "be, -a 'le nen 'wɪ 'wɪdi bala. -Yee ci 'nan, 'wɪ nen 'e fadi min ji be, -yee bala min 'le.»

*Zozi -srunon tɪglɪ
(Mt 7.24-27)*

⁴⁶ «-Me "le "wean nen kaan laabo Minsan, Minsan, 'pian 'wɪ nen maan ve 'cee be, te ka'a dra di? ⁴⁷ Min nen e dre 'an -sruzan 'a, te yaan wei maan, en e 'ta wɪla "da "be, an "ta -a -konman 'cee. ⁴⁸ E ya "le min nen e "ta 'yee 'kon -toa, yaa -klu cɛen 'e trudi, en yaa -pu -fo 'pleble be, -yee 'wɪ 'zv. -Te 'yi 'fa, 'yi nen e "yro "be, ya'a 'kolaman 'kon zɛ -a -widi -a di, kɔ e ya 'e 'todi -kli. ⁴⁹ 'Pian min nen yaan wei 'man, en ya'a 'ta wɪla "da "dye, -a san a "le min nen e 'kon 'trɔa nyren va, en ya'a -pu -fole 'tre 'ji dye, -yee 'wɪ 'zv. Zi 'yi 'fa be, e ween "man, en 'kon zɛ e -wi 'nun. E wiila 'nan "fo.»

7

Ròm min nen 'sounjanun tazan 'a be e pli Zozi man

(Mt 8.5-13; Zan 4.46-54)

¹ Zì Zozi cɛɛn 'wɪ tin 'badɪ man minnun lɛ bɛ, ɛn e -kɪ Kapanamo. ² 'Sounjanun tazan -le nɔan -tɪ man "yaaman 'fla zɪɛ -a da. -A -kadɪ -fɔla tɪ, ɛn -a tazan 'bɔ -a ye "yɪ 'kpa tɪglɪ. ³ Zì e Zozi 'le 'wɪ 'man bɛ, ɛn e Zuif min ceje -mienun 'pa 'sia 'va, 'nan 'e 'ta 'yee nɔan 'beli. ⁴ Minnun zɪɛ o -kɪ, ɛn o 'bɔ Zozi man. O kɔala "man -a trɪ 'badɪ -a. Waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Sounjanun tazan 'labɛ, e ya "le 'i 'wɪ zɪɛ -a drɛ -yrɛ. ⁵ E -cee 'lɛglɔn ye "yɪ, ɛn -yɛɛ 'kɔɛ cin yɪ 'kɔn 'tɔ.» ⁶ ɛn Zozi 'kɔdɪ 'sia 'o 'vale waa.

"Yɛɛ -pli 'sounjanun tazan zɪɛ -yee vɛ -nan "srɔn "bɛ, ɛn min zɪɛ e beenun 'pa 'sia 'nan 'o vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, te 'i 'fli "koe "nyan dɪ! An 'ka min nen i -wlamlan -yee 'kuin bɛ -a dɪ, kɔɔ Zuif min "cɛɛ 'maan dɪ. ⁷ 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan nen ma'an 'fli yɪlɛ tɪglɪ -e 'an 'lɔ 'i 'va 'an 'bɔ 'a dɪ. 'Pian an ya "vale 'i 'wɪ 'tɪ vɪ -e 'mɛn nɔan 'e 'beli. ⁸ Kɔɔ 'an 'bɔ 'gɔɛ, 'an 'tanɔn 'bɛ 'an "paala, ɛn 'mɛn 'sounjanun bɛ mɛɛn o "paala. -Te maan 'vɪ -a -tɪ lɛ 'nan: <'I 'kɔ>, -e 'e 'kɔ. -Te maan 'vɪ -a pee lɛ 'nan: <'I 'ta>, -e 'e 'ta. -Te maan 'vɪ 'mɛn nɔan lɛ 'nan: <'I 'wɪ 'gɔɛ -a drɛ bɛ>, yaa dra.»

⁹ 'Sounjanun tazan -le 'wɪ nen yaa 'pa 'e beenun 'le bɛ, zɪ Zozi -a 'man bɛ, yaa 'kan. -A -nan nen 'e man lila minnun "kaga nen o -kɪla -a -sru "bɛ o da, ɛn e 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'nan, Izraɛl 'nɔn 'va bɛ, ma'an min -tɪ yɪlɛ te e yɪ -tɛala Bali da tɪglɪ zɪɛ dɪ.»

¹⁰ Minnun nen 'sounjanun tazan o 'pa 'sia bɛ, "wɛɛ li 'o da "kɔnnɛn "bɛ, te -cɛ 'si nɔan zɪɛ -a man "fo.

Zozi min -kadɪ -tɪ fuv

¹¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɪ 'fla 'tɪ nen waa laabo Naɛn bɛ -a da. -Wɛɛ kɪ 'o 'vale 'e -srɔnɔn 'lee minnun "kaga "a. ¹² Zozi "ɛ vɪnan 'e -pli 'fla zɪɛ -a man -klɔn -kpsɛɪn "srɔn "bɛ, te o "ta -ko min -kadɪ -tɪ -a -yrɛ da. -Cale lɔmɔn -tɪ -le 'nen -tɪwli "nen yaa -ya bɛ, -nyrɛn. 'Flanɔn "kaga 'lee -cale 'bɔ 'bɛ cɪ -kɔnan. ¹³ Zì Minsan lɪ zɪɛ -a 'yɪ bɛ, -a nyrinda -sɛn "da, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «Te 'i 'wɔɔ dɪ!»

¹⁴ -A -nan nen Zozi pli 'e 'lɛ, e klɛ -planɛn man. ɛn minnun nen -planɛn 'bɔ cɪ o -win -jɪ bɛ, o -tɔ. ɛn Zozi "e 'nan: «-Gobonɛn, 'an 'bɔ "e 'yɪɛ 'nan, 'i 'wluan lou!» ¹⁵ Min -kadɪ zɪɛ e wluan lou, ɛn e 'wɪdɪ 'sia. ɛn Zozi "e 'nan -a "bɔ "lɛ 'nan: «'Yɪɛ 'nen nen 'gɔ.»

¹⁶ Nyɛn minnun pɛɛnɔn cɛɛn, ɛn o Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia 'nan: «Bali 'lewei vɪzan -dan 'bɔla -kaa 'va, ɛn "nyian, Bali -ta 'palɛ 'yee minnun va.» ¹⁷ 'Wɪ nen Zozi -a drɛ zɪɛ, e fuila "man Zude 'lɛglɔn 'lee 'e "srɔn 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'jɪ.

Min -batize drɛzan Zan minnun 'pa 'sia Zozi 'va

(Mt 11.2-19)

¹⁸ ɛn Zan -srɔnɔn 'kɪ 'wɪ zɪɛ -a 'sinan 'palɛ Zan lɛ. 'E -srɔnɔn "fli laabu, ¹⁹ ɛn e o 'pa 'sia Minsan -va. E 'nan -wle 'nan: «'Ka laabu -yrɔ 'nan, -yɛɛ cɪ min nen kɪa 'man 'nan e -taa "bɛ -a, -baa 'kɪ min pee man -pɛn tian?»

²⁰ Zì o 'bɔ Zozi man bɛ, ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «Min -batize drɛzan 'kɪ 'pa 'sia 'i 'va, 'nan -e 'kɪ laabu 'i 'lɔ 'nan, min nen kɪa 'man 'nan e -taa "bɛ, -nyrɛn 'yɪa, -baa 'kɪ min pee -pɛn?»

²¹ Tɪ 'bɔ zɪɛ -a wlu bɛ, te Zozi man "yaa 'nɔn "kaga beli, ɛn e -cɛ -tɛnɔn "kaga beli, ɛn e -yɔ -wɪdɪ "pin min "kaga -sru, ɛn e yɪɛ 'winɔn "kaga yɪɛ 'lɛ 'sɔ. ²² Zozi "e 'nan Zan -le 'pasianɔn zɪɛ -wle 'nan: «'Wɪ nen -kaa -nan 'yɪ 'lee 'wɪ nen -kaa 'man bɛ, ka 'kɪ -a 'sinan 'pa Zan lɛ. 'Ka vɪ -yrɛ 'nan: Yɪɛ 'winɔn yɪɛ 'lɛ 'sɔ, "tun "bɔnɔn 'ta 'wɔ, -kogobe 'si -kogobe 'tɛnɔn man, "trɔɛn "winɔn "trɔɛn 'lɛ 'sɔ, ɛn minnun nen o kaa bɛ o fuv, ɛn 'yalɛ -tɛnɔn Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'man. ²³ ɛn "nyian bɛ, min nen e yɪ -tɛra an da ɛn -a -pɛ -sru 'ka tɔale 'mlɔnmlɔn dɛ, Bali -le -fɛa a -a san man.»

²⁴ Zì Zan -le 'pasianɔn 'kɪ bɛ, ɛn Zozi Zan 'bɔ 'le 'wɪ vɪdɪ 'sia minnun lɛ. Yaa 'vɪ -wle 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nen ka -kɪ Zan -nanjɛnle "bui "da? -Cɛan nen fulɔ cɪ -a nyɔnnan bɛ, -a -nanjennan "cɛɛ ka -kɪ dɪ. ²⁵ ɛn -mɛ "le "wɛan nen ka -kɪ "mɛn? Min nen e sɔ fɛnyian 'wɔ 'e da bɛ, -a -nanjennan "cɛɛ ka -kɪ dɪ. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan minnun nen o sɔ

fenyian wo 'o da, te 'o 'ci 'sɔ wunun dra 'lala -a bɛ, o -nyɛanla mingɔnnɛn -le 'kuin. ²⁶ 'Ka 'ci nrɔn 'nan Bali 'lewei vɪzan nɛn -yɛe "wɛan nɛn ka -ku. 'Wɪ 'kpa nɛn! 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Zan -dan "mlian Bali 'lewei vɪzan da. ²⁷ Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan:

An 'mɛn min -tu -tɔala 'i 'lɛ,

-yɛɛ 'i 'lɛ si dra.»

Min nɛn Bali -a 'vɪ bɛ Zan nɛn. ²⁸ Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'trɛda blamin -tu -dan 'ka 'mlian Zan da dɪ. 'Pian minnɛn nɛn o ya Bali -le mingɔnnɛn trɛdave -a bɛ, o va min "wɛnnɛn -dan "mlian Zan da.

²⁹ Minnɛn pɛɛnɔn Zan wei 'man "yi. ɛn 'sukɔlɛ 'sinɔn "nyian "o wei 'man "yi. O pɛɛnɔn zɪɛ, waa -tɔ 'o 'fli -a 'nan, Bali -le tin a 'nɔnnɔn, ɛn Zan o -batize drɛ. ³⁰ 'Pian Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'ka 'wɪlɛ 'wɪ nɛn Bali -a "vale 'e dra -wɪlɛ "bɛ -a man dɪ. -Yɛe "wɛan wa'a 'wɪlɛ "man -e Zan 'e o -batize drɛ dɪ.»

³¹ ɛn Zozi "e 'nan "nyian 'nan: «-Tɪ man nɛn an -naagɔnɔn -kɔɔnman, ɛn -tɪ nɛn waa 'sia? ³² O ya "lɛ 'nan nannannɛn nɛn o ya srɔan -tɛnan -guada bɛ, -wee 'wɪ 'zv. -A -mienun -a ve 'o bɔɛnɛn lɛ 'nan: «Ku -pɔ -tɛ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'tanlɛ dɪ. "Drenun nɛn o min -wulo -man -taa "bɛ kva -fɔ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'wuɔlɛ dɪ.» ³³ Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ ci 'nan zɪ min -batize drɛzan Zan -ta bɛ, e fɛ 'sɔn, ɛn ya'a -wɛn mlinlɛ dɪ, ɛn kaa 'vɪ "man 'nan: «-Yɔ -wɪdɪ "a -a -sru.» ³⁴ 'Bɛ nɛn 'gɔvɛ 'an 'bɔ Blamin -pɪ -ta, "an "fɛ -ble, "an "wɛn -mlian, ɛn ka 'vɪ 'an man 'nan: «Fɛ -blɪ -lagu nɛn 'maan, ɛn -wɛn -tɛzan nɛn 'maan, ɛn 'sukɔlɛ 'sinɔn 'lee 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn bɛɛ nɛn 'maan.» ³⁵ 'Pian minnɛn nɛn o drɛ Bali -le 'nɛnnɛn -a bɛ, -wɛɛ Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ -ci -kɔɔnman.»

Zozi 'kv Farizen min Simɔn -va

³⁶ Farizen min -tu nɛn waa laabo Simɔn bɛ, e Zozi trɔ 'ba 'nan 'e 'kv fɛnɛn -blɪ 'e 'va. Zozi wɪa Farizen min zɪɛ -yɛe 'kuin ɛn e -nyran fɛnɛn -sru. ³⁷ Lumɔn -tu nɛn e -kɔnnɛn -wɛɛman 'fla zɪɛ -a da bɛ, yaa 'man 'nan Zozi a fɛnɛn -blunɛn Farizen min zɪɛ -yɛe 'kuin. -A -nan nɛn e -ta -kɔlɛ -tu nɛn waa -ci 'bɔ "lɛ -pɔ -zv bɛ -a. E ya 'e fadɪ 'nyrɔn nɛn -a -kɔɛi "a 'nɔnnɔn, ɛn waa wo min man bɛ -a. ³⁸ E -tɔ Zozi 'cɛin 'srɔn, ɛn e -wuɔdɪ 'sia te -a yɛi yɪ -sɛan Zozi 'cɛin -da. E -sɛan "da te yaa buuman 'e 'wulo "jɛ "a, te yaa cɛin 'bɔ lɛaman 'e man. "Bɛ -sru ɛn e 'nyrɔn 'bɔ 'sɛn -a cɛin -da.

³⁹ Zɪ Farizen min Simɔn 'bɔ 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn 'e 'ci "nrɔndɪ 'sia 'nan: «"Te min 'labɛ Bali 'lewei vɪzan nɛn bɛ, "te lɪ nɛn e klɛ "man 'labɛ yaa -tɔa 'nan 'wɪ 'wɪdɪ "drɛzan nɛn.»

⁴⁰ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Simɔn, an ya "vale 'an 'wɪ 'tɔ ve 'yɛɛ.»

ɛn Simɔn "e 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'an "trɔɛn "a 'yɛɛ.»

⁴¹ -A -nan nɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Min -tu 'bɛ "lala 'fɛ min "fli "lɛ. Min -tu "e 'si -kpi yaa tu, ɛn min -tu "e 'si -kpi fu. ⁴² Zɪ fɛ -tu 'ka -wɔlɔ -e 'o -yɛe "lala bɔla dɪɛ, ɛn e "lala zɪɛ -a 'cɛ o "flinɔn lɛ. Min "fli zɪɛ o yɛi "bɛ, -tɪɛ min nɛn e "lala 'fɛ -wɪlɛ "bɛ -a ye "yɪ "bɔv? 'I vɪ 'mɛn.»

⁴³ ɛn Simɔn "e 'nan -yrɛ 'nan: «"Mɛɛn 'ji "lɛ 'nan, min nɛn e "lala "kaga 'cɛ -yrɛ "bɛ -a san nɛn.»

ɛn Zozi 'a 'vɪ Simɔn lɛ 'nan: «Yia -tɛ.»

⁴⁴ -A -nan nɛn Zozi 'e 'man lila lɪ zɪɛ -a da. E 'nan Simɔn lɛ 'nan: «Lɪ 'gɔvɛ yia ye? An wɪa 'yɛi 'kuin, yɪ'an cɛin -man "foe yɪ -nɔnlɛ dɪ. 'Pian "yaan cɛin -man foe 'e yɛi 'yɪ 'a, ɛn yaa man bɔv 'e 'wulo "jɛ "a. ⁴⁵ Yɪ'a -atu -tɛlɛ 'an man dɪ. 'Pian -yɛe vɛ bɛ, zɪ an wɪa paan 'i 'va 'gɔvɛ, ya'a tian 'flinlɛ 'an 'cɛin lɛadɪ -a 'e man dɪ. ⁴⁶ Yɪ'a 'nyrɔn 'sɛnlɛ 'an 'win -ji dɪ. 'Pian "e 'nyrɔn nɛn -a -kɔɛi "a 'nɔnnɔn bɛ -a -sɛn 'an 'cɛin -da. ⁴⁷ -Yɛe "wɛan maan ve 'yɛi 'nan, Bali -yɛe 'wɪ 'wɪdɪ fui. ɛn lɪ 'bɔ -a -ci kɔɔn 'an yɪdɪ "yɪ -dan zɪɛ -a. Min nɛn Bali -yɛe 'wɪ 'wɪdɪ "wɛnnɛn fui bɛ, min zɪɛ ya'a yɪdɪ "yɪ -dan ci kɔɔnman Bali lɛ dɪ.»

⁴⁸ ɛn Zozi "e 'nan lɪ zɪɛ -yrɛ 'nan: «Bali 'yɛi 'wɪ 'wɪdɪ fui.»

⁴⁹ Minnɛn nɛn o cɪra waa fɛnɛn -sru "bɛ, 'o 'ci "nrɔndɪ 'sia 'nan: «Min 'labɛ, -tɪ nɛn? ɛn "bɛ -kɔlaman blamin -le 'wɪ 'wɪdɪ "fuidɪ -a?»

⁵⁰ ɛn Zozi 'a 'vɪ "nyian lɪ zɪɛ -yrɛ 'nan: «'Yɛi yɪ -tɛradɪ Bali da 'i 'si 'wɪ 'ji. 'I 'fɔ -trɔɔ.»

8

Lumənnun -kula Zozi -sru

¹ "Bε -sru ɛn Zozi 'ku 'fla -dandan 'lee 'fla "wɛnwɛnnɛnnun da, te e -ko Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vidɪ -a -yee mingɔnnɛn -blɪdɪ da. -Wɛɛ ci 'o 'vale 'e -srɛnɔn 'fuda 'fli "a. ² ɛn lumɔn -mienun nɛn e -yɔ -wɪdɪ "pin o -sru, ɛn e -cɛ 'si o man bɛ o -kula Zozi -sru "nyian. Mari nɛn waa laabo Madala bɛ e ya o va. Zozi -yɔ -wɪdɪ 'sɔravli "pin lɪ zɪɛ -a -sru. ³ ɛn lumɔn -tɔ nɛn waa laabo Zanɛn bɛ e ya "nyian o va. Lɪ zɪɛ -a -sran 'tɔ nɛn Suza, -yɛɛ yɛ -tɔa Erodi -le 'kɔn 'va. ɛn lumɔn -tɔ waa laabo Sizanɛn bɛ e ya o va "nyian, 'lee lumɔn -mienun nɛn o 'pa Zozi 'lee 'e -srɛnɔn 'va 'wee fɛnɛn -a bɛ -wɛɛ ci.

'Saa 'fɔzan man -kɔnnɛn

(Mt 13.1-9; Mk 4.1-20)

⁴ Yi -tɔ da bɛ minnɛn "kaga "ta Zozi 'va. O 'si 'fla 'tɔdɔ pɛɛnɔn da, ɛn o -ta. ɛn Zozi 'wɪ "paadɪ 'sia o ji -kɔnnɛn "ji. Yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan:

⁵ «Min -tɔ 'bɛ 'ku 'yee 'saa 'fɔɛ. "Yɛɛ 'saa 'wɛɛn bɛ, -a 'wɛɛ plɔɛn 'sran -si man. Minnɛn taanla "da, ɛn "lomannɛn -ta, waa bli. ⁶ -A 'wɛɛ -mie -sran puo da. "Yɛɛ 'bɔ bɛ, ɛn e -ka, 'yi 'ka "man "dɪ -le "wɛɛn. ⁷ -A 'wɛɛ -mie -sran fɛnan nɛn -tɛɪn -taa "bɔɛ -a -nan. -Tɛɪn zɪɛ e 'tu, e blala 'saa man, ɛn yaa -tɛ. ⁸ -A 'wɛɛ plɔɛn 'sran 'trɛ "yi "da. E 'bɔ, ɛn e -sɛn "da. -A bɛ -tɔ 'wɛɛ a "man -yaa tɔ.»

ɛn Zozi -a 'le 'sran -wɛɛ 'nan: «Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!»

-Mɛ "le "wɛɛn nɛn Zozi 'wɪ tin 'ba -kɔnnɛn "ji?

(Mt 13.10-17; Mk 4.10-12)

⁹ ɛn Zozi -srɛnɔn -a laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «-Kɔnnɛn "nɛn yia -fɔ zɪɛ, -a -ci nɛn 'nɔn?»
¹⁰ ɛn Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «Kaa 'gɔɛ, 'ka lɛ nɛn Bali 'yee 'wɪ yɔɔdɪ nɛn 'e min "paala 'a bɛ -a -ci 'si. 'Pian minnɛn nɛn o 'ka 'an -srɛnɔn 'a dɪɛ, "o 'wɪ pɛɛnɔn maan -kɔnnɛn "ji. Bali -a drɛ zɪɛ 'nan -e 'o fɛ -nanjɛn, te wa'a -kɔnnɛn 'ye dɪ, ɛn -e 'o 'wɪ man, te wa'a -ci maan dɪ.»

Zozi 'saa 'fɔzan man -kɔnnɛn "ci 'vɪ

(Mt 13.18-23; Mk 4.13-20)

¹¹ ɛn Zozi "e -wɛɛ 'nan: «-Kɔnnɛn "nɛn maan -fɔ bɛ, -a -ci nɛn 'gɔ: 'Saa 'wɛɛ bɛ -yɛɛ ci "le Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'le 'wɪ 'zɔ. ¹² Min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ 'saa 'wɛɛ nɛn e -sran -si man bɛ -a man bɛ, -yɛɛ bɔa "nyian -wee "man. O Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn maan, 'nɛn tɔɔn -e Satan 'e 'ta -a 'si o ji. Kɔɔ e 'ka "vale 'o 'ta wɔla "da -e 'o 'si 'wɪ 'ji dɪ. ¹³ Min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ 'saa 'wɛɛ nɛn e -sran puo da bɛ -a man bɛ, -yɛɛ bɔa "nyian -wee "man. O Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn maan, 'nɛn tɔɔn o "we "man ci "nrandɪ -a. 'Pian wa'a tɔɛ -e -a "sɛɪn 'e 'ku -kɔɔbli dɪ. O yi -tɛala "da tɔ "wɛnnɛn 'a, 'pian -te 'wɪ 'tɔndɔn bɔdɪ 'sia o man bɛ, tɔɔn -e 'o 'si Bali -sru. ¹⁴ Min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ 'saa 'wɛɛ nɛn e -sran fɛnan nɛn tɛɪn -taa "bɔɛ bɛ -a -nan bɛ -yɛɛ bɔa "nyian -wee "man. O Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn maan, o "we "man. Minnɛn zɪɛ 'o 'ci "nrandɪ "siala 'trɛda fɛnɛn "kaga "da. Fɛ yɪdɪ o see "paaman. O ya "vale fɛ pɛɛnɔn 'e drɛ -wee vɛ -a. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -si -tɔa Bali wei lɔ, -e 'e vɪɛ 'e 'nyranman 'pa o man dɪ. ¹⁵ Min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ 'saa 'wɛɛ nɛn e -sran 'trɛ "yi "da bɛ -a man bɛ, -yɛɛ bɔa "nyian -wee "man. O Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn maan 'o 'ci 'fɪdaa 'a. Waa paala 'o 'ji te o 'ta wɔla "da -e -a "nɛn 'e bɔla.»

-Kannɛn man -kɔnnɛn

(Mk 8.21-25)

¹⁶ "Bε -sru ɛn Zozi "e 'nan -wɛɛ "nyian 'nan: «Min 'ka -kannɛn 'fɔa "nɛn 'vaa -e 'e yɔɔ fɛ -tɔ -a dɪ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, -e 'e yɔɔ nyinnan "dave wlu dɪ. 'Pian yaa -tɔala fɛnan 'wein da, 'nan -e minnɛn nɛn o -wɪlman 'yee 'kuɪn bɛ, 'o -san yɪ. ¹⁷ Maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan, fɛ -tɔ 'ka 'fo 'e yɔɔdɪ -trilii, -e 'e vɪɛ 'e bɔla 'ji dɪ. ɛn 'wɪ yɔɔdɪ -tɔ "ka -e 'o vɪɛ 'o man fɛnan 'wein da dɪ. ¹⁸ 'Wɪ nɛn maan vɛ 'cɛɛ bɛ, 'ka "trɔɛn "tɔ -yɛɛ 'kpa tɔglɪ! Kɔɔ min nɛn yaa 'pla 'e 'ji bɛ, -a san lɛ nɛn maan "paa "da "nyian. 'Pian min nɛn ya'a 'palea 'e 'ji dɪɛ, -a "tiennɛn nɛn -yrɔ "bɛ, waa "sia -yrɔ.»

-Tɪ nɛn Zozi -a "siala 'e drɪ 'a?
(Mt 12.46-50; Mk 3.31-35)

¹⁹ En Zozi "bɔ 'lee Zozi "bɔnɔn -ta. 'Pian minnɔn "kaga "le "wɛan wa'a -kɔlale -plidi -a Zozi "srɔn "di. ²⁰ Tɔɔn en minnɔn -a 'vɪ Zozi le 'nan: «'I "bɔ 'lee 'i "bɔnɔn a bei, o ya "vale 'wei 'man ye.»

²¹ En Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Minnɔn nɛn, o Bali wei maan, te o 'ta wɔla "da "bɛ, -wɛɛ ci 'an "bɔ "a, en -wɛɛ ci 'an "bɔnɔn -a.»

Zozi fulɔ 'plɛblɛ 'tu ta -tɔ
(Mt 8.18, 23-27; Mk 4.35-41)

²² Yi -tu da bɛ, Zozi 'fɔ -klɔ -tu -ji 'o 'vale 'e -srɔnɔn 'a, en e 'nan -wɛ 'nan: «-Kaa ku 'yi -sru.» En o -si 'sia. ²³ "Wɛɛ -kɔn -kɔnan 'yi yie da bɛ, en yi -fɔla Zozi da. Tɔɔn fulɔ 'plɛblɛ 'tu "fɛɛndɪ 'sia 'yi zɪɛ -a yie da, en 'yi 'sendɪ 'sia 'klɔ -ji. 'Wɪ nɛn e 'bɔ o man bɛ, e ya 'plɛblɛ.

²⁴ -A -nan nɛn -a -srɔnɔn -pli "man, en waa fuudɪ 'sia. Waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Ku 'san! 'Ku 'san! 'I 'fuɔ! 'Ku 'nan cɛɛn 'nyandɪ man.»

En Zozi wɔlan, e paan fulɔ 'lee 'yi da 'plɛblɛ. 'Nun tɔɔn fulɔ "fɛɛndɪ -ta "tra, en 'yi 'ta "tra. En fɛnan -tɔ flu.

²⁵ "Bɛ -sru en Zozi 'a laabu 'e -srɔnɔn 'lɔ 'nan: «Ka'a yi tɛala 'an da duv?»

'Wɪ nɛn Zozi "sia -a drɛnan bɛ, e o cɛɛn nyɛn -a, en e o 'lɛbo "fɔ. Waa laabudɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «-Mɛ "su -man min 'bɛ ci zɪɛ? Yaa 'vɪ fulɔ 'lee 'yi le 'nan, 'o 'ta -tɔ, en waa wei 'man "yi.»

Zozi min nɛn -yɔ -wɔlɪdɪ "ci -a -sru "bɛ -a beli
(Mt 8.28-34; Mk 5.1-20)

²⁶ Zozi 'lee 'e -srɔnɔn Galile 'yi cɛɛn 'ji, en o 'bɔla Geraze 'nɔn 'le 'lɛglɔn 'ji. Geraze 'lɛglɔn 'lee Galile 'lɛglɔn a 'o cin yra 'sɛzɛ, 'pian 'yi 'bɛ o "cɛɛn 'e cin man. ²⁷ Zɪ Zozi 'si -klɔ -ji, e sɔɔnla "tra "bɛ, en 'fla zɪɛ -a da min -tu -ta -a 'lɛ. Min zɪɛ -yɔ -wɔlɪdɪ "kaga "a -a -sru. -A -nan 'mɔn 'kpa te ya'a sɔ wo 'e man dɪ, en ya'a 'nyian 'kuin dɪ, 'pian e nyian min -yrɛ da. ²⁸ Zɪ e Zozi 'yi bɛ, en e paan. E "po sɔɔn Zozi 'wɔlu, en yaa 'vɪ -yrɛ wei 'plɛblɛ 'ji 'nan: «Zozi, 'yie -mɛ "wɪ nɛn 'an man? Bali nɛn min ta lou "bɛ -a -pɪ nɛn yia, maan -tɔa zɪ. 'I yra 'si, te 'i 'tɛ 'pa 'an da dɪ!» ²⁹ Zozi a -a vɔnan -yɔ -wɔlɪdɪ "lɛ 'nan, 'e 'si -a -sru. -Yee "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

Min zɪɛ -yɔ -wɔlɪdɪnɔn a -a -sru -a -nan 'mɔn. Minnɔn -a -pɛ -yrɔman -bulalɛ baa -a, -e 'o -bulalɛ -fɔ -a cɛɛn -man. 'Pian e baa zɪɛ -a "cɛɛnman 'e man, -e -yɔ -wɔlɪdɪnɔn 'o 'ku -a "bui "da.

³⁰ Zozi -a laabu -yrɔ 'nan: «'I 'tɔ nɛn 'nɔn?»

En e 'nan Zozi le 'nan: «'An 'tɔ nɛn -kuli 'pa 'tu.»

-Yɔ -wɔlɪdɪ "kaga "nɛn -a -sru, -yee "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

³¹ -A -nan nɛn -yɔnɔn 'bɔ toba -fɔdɪ 'sia Zozi le 'nan: «'I yra 'si, te 'i 'tɔ 'ku man 'nan 'ku 'ku -klu nɛn -a 'leda "ka "dɪɛ, -a ji dɪ.»

³² Tɔ zɪɛ -a wɔlu bɛ, te 'sru 'pa 'tu a 'e 'blɔnan o "srɔn "pɔn -tu da. En -yɔ -wɔlɪdɪnɔn -a 'vɪ Zozi le 'nan: «'I yra 'si, 'i 'ku 'pa 'sia 'srɔnɔn nɛn 'labɛ o va -e 'ku 'fɔ o -sru.» -A -nan nɛn Zozi 'si -nɔn -wɛ, en o -ku. ³³ -Yɔ -wɔlɪdɪnɔn 'si min zɪɛ -a -sru, en o -fɔ 'srɔnɔn -sru. 'Srunɔn 'bɔ flan 'sia pɔn 'sɛan man zia, en o pɛɛnɔn 'sɛn 'yi 'va, te 'yi o -tɛɛman.

³⁴ Zɪ 'sru -sru "pɪnnɔn 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, o -tɛ -ji flan -a. O -ku -a -nan 'sinan 'palɛ 'fla 'lee fei -paannɔn da. ³⁵ -A -nan nɛn minnɔn -ku 'wɪ nɛn e drɛ bɛ -a -nan yɪɛ. O 'bɔ Zozi man, en o min nɛn -yɔnɔn 'si -a -sru "bɛ, -a 'yɪ. Sɔ a "da 'e wɔdɪ, en e ya 'e -nyrandɪ Zozi 'cɛɛn -man, te -a ta 'si. Zɪ o 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, "klan -sɛn o ji. ³⁶ Minnɔn nɛn 'wɪ zɪɛ e drɛ o yie man bɛ, zɪ e drɛ 'lɔɔ en -yɔ -wɔlɪdɪ 'si min zɪɛ -a -sru "bɛ, waa -nan 'sinan 'pa -wɛ. ³⁷ -A -nan nɛn Geraze 'nɔn "kaga toba -fɔdɪ 'sia Zozi le 'nan, 'e 'si 'wee 'lɛglɔn 'ji. Kɔɔ 'wɪ nɛn Zozi -a drɛ bɛ "klan -dan -sɛn o ji. En Zozi 'fɔ -klɔ -ji, 'nan -e 'e 'li 'e da.

³⁸ Min nen Zozi -a beli be e 'nan Zozi le 'nan: «'I yra 'si, 'kve 'ko 'yia!» 'Pian Zozi "e -yre 'nan: ³⁹ «-Ceje! 'I 'ku 'yie "konnēn, -e 'wɪ pɛɛnōn nen Bali -a dre 'yie be, 'i -nan 'sinan 'pa!» E -ku, en 'wɪ pɛɛnōn nen Zozi -a dre -yre "be, yaa 'sinan 'pa 'fla yei fe pɛɛnōn 'nan.

Zairus 'lu 'lee li nen e kle Zozi 'le sō man be
(Mt 9.18-26; Mk 5.21-43)

⁴⁰ Zi Zozi 'li 'e da Galile 'lɛglōn 'ji be, e 'bōla, te min "kaga "a -a -pennan. O -ta -a 'sile -sia. ⁴¹ -A -nan nen Zuif 'nōn 'le cin yɪ 'kōn 'tazan -tu nen, waa laabo Zairus be, e -ta Zozi 'va, e "po sōn "wlu. E Zozi tru 'badɪ 'sia 'nan 'o 'ku -a 'yee 'kuin. ⁴² Kōō -yee 'nen 'tuwli "a -kanan. 'Nen zɪe lumōn nen, en -a le a -fuda 'fiili.

En Zozi sōnla -a -sru, te minnun -a -mēan "man -pe pɛɛnōn da. ⁴³ Minnun zɪe o yei "be, li -tu a -nan, -ce a "man. -Ce zɪe e nyen -seanla "man, -a -nan le -fuda 'fli 'bō. [E -dōdrō dre "kaga "buv "le "wēan, -yee "lala pɛɛnōn 'nyan -yrō.] 'Pian -dōdrō -tu 'ka -kōlale -yee -ce zɪe -a 'yile yɪdɪ -a "fo "dɪ. ⁴⁴ Li zɪe e pli Zozi man 'e koda zia, en e kle -yee sō 'lēbo "man. 'Nun tōn, nyen -srandɪ "man 'le 'tō.

⁴⁵ En Zozi 'a laabv 'nan: «-Tɪe kle 'an man?»

Zi min -tu 'ka 'wɪle dɪe, en Pieri "e 'nan Zozi le 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, min "kaga 'i 'si -fō, en minnun 'i -mēan "man -pe pɛɛnōn da.»

⁴⁶ 'Pian Zozi "e 'nan: «'Wɪ 'kpa, min -tu kle 'an man. Maan -tōa 'nan 'plɛble 'tu 'bōla 'an 'ji.»

⁴⁷ Zi li zɪe, yaa -tō 'nan, Zozi -a -konnēn 'yɪ be, e nyōndɪ 'sia, en e -ta. E "po sōn Zozi 'wlu. 'Wɪ nen e dre 'lōō, en 'e kle Zozi man be, yaa 'vɪ minnun pɛɛnōn yie man. En e 'yee -ce -nyandɪ wɪ 'vɪ "nyian. ⁴⁸ -A -nan nen Zozi "e -yre 'nan: «An 'lu, i yɪ -tera 'an da, -yee "wēan nen i beli. 'I 'fɪ -trō!»

⁴⁹ Zozi 'fɪ 'wɪ zɪe -a vɪnan, en cin yɪ 'kōn 'tazan Zairus -le "konnēn 'pasiazan -tu -ta, en e 'nan Zairus le 'nan: «'I 'lu 'ka 'va. Te 'i Bali -le 'wɪ "paazan "koe "nyan "nyian dɪ.»

⁵⁰ Zi Zozi 'wɪ zɪe -a 'man be, en e 'nan Zairus le 'nan: «Te 'i "klan dɪ. 'I yɪ -tera 'an da, -e 'e 'beli.»

⁵¹ Zi o 'bōla "konnēn "be, Zozi 'ka 'wɪle "man -e min -tu 'e -wla -a -sru 'kuin dɪ. 'Pian yaa -si -nōn Pieri 'lee Zan 'lee Zaji 'lee 'nen "tɪ 'lee 'nen "bu "le 'nan 'o -wla. ⁵² Minnun nen 'kuin be, o pɛɛnōn a -wuōnan, te o -pe a 'o 'win -ji. En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Te 'ka 'wuō dɪ! 'Nen 'gɛe ya'a 'kale dɪ, 'pian e ya yɪ -tenan.»

⁵³ Minnun -a sɛe wɔdɪ 'sia, kōō waa -tōa 'nan e -ka. ⁵⁴ 'Pian Zozi 'nen 'bō 'kun 'e 'pe -man, en yaa 'vɪ wei 'plɛble 'ji 'nan: «'Nen, 'i 'wluan lou!» ⁵⁵ 'Nun tōn 'nen zɪe e fuv, en e wluan lou. Zozi "e 'nan, 'o fe -nōn -yre 'e -bli. ⁵⁶ 'Wɪ nen Zozi -a dre be, e 'nen "tɪ 'lee -a "bu 'kan. En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Te 'o 'wɪ zɪe -a -nan sɛe wɔ min -tu le dɪ.»

9

Zozi 'e -srunōn 'fuda "fli 'pa 'sia "flivli
(Mt 10.1, 5-14; Mk 6.7-13)

¹ Zozi 'e -srunōn 'fuda "fli "be o cin 'yɪ. E -kōladɪ 'lee 'plɛble -nōn -wle 'nan -e 'o -yv -wɪdinun -pin minnun -sru, -e 'o -ce 'si minnun man. ² E o 'pa 'sia 'nan 'o 'ku -a vɪ minnun le 'nan Bali -le mingōnnēn -blɪdɪ 'bō, te o -ce "sia minnun man. ³ Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Te 'ka fe -tu 'sia dɪ! -Yɛe cɪ "le "tonyrin -le 'wɪ 'zv, en "le 'pada 'le 'wɪ 'zv, en "le -blɪfe -le 'wɪ 'zv, en "le "lala -le 'wɪ 'zv. -A pɛɛnōn zɪe, te 'ka -tu 'sia "fo "dɪ! En te 'ka 'trale 'sia "fli "dɪ. ⁴ 'Kōn nen 'ka wla 'ji 'nan o 'ka 'sia tɪglɪ be, -a -ji nen 'ka 'fɪ, -e 'ka 'kudɪ 'e 'bō. ⁵ -Te ka 'bōla 'fla 'tu da, en -a -nannōn 'ka 'ka 'sileā dɪe, en wa'a "trōen "tōle 'cɛe dɪe, 'ka 'si 'fla zɪe -a da. 'Pian "cɛe 'si 'fla 'bō da be, 'ka 'cɛin -man fuōn -koei "trōa o da, -a -ci -kōndɪ nen 'nan 'ka 'pe 'si -wee 'wɪ 'ji.»

⁶ Zozi -srunōn 'fuda "fli zɪe, o -ku. O cɪt 'flanun da, te o Bali -le 'wɪ 'nōnnōn ve minnun le, te o -ce "sia minnun man fe pɛɛnōn 'nan.

Erodi ci 'kla "tra "dɪ
(Mt 14.1-2; Mk 6.14-16)

⁷ Erodi nen e Galile 'leglɔn "paala be, 'wɪ pɛɛnɔn nen Zozi cɪ -a drɛnan be yaa 'man. En zɪ kɔ 'e ci "nrɔn be, ya'a tɔa dɪ. Kɔɔ min -mienun -a ve 'nan: «Min -batize drɛzan Zan nen e -ka be, -yɛɛ fuw.» ⁸ En min plɔɛnnun -a ve 'nan: «Bali 'lewei vɪzan Eli nen 'li be, -yɛɛ 'ta 'e 'fli -kɔɔnle.» En min -mienun "o 'vɪ 'nan: «Bali 'lewei vɪnɔn nen 'li be, -a -tɔ 'be fuw.» ⁹ 'Pian Erodi "e 'vɪ 'nan: «'An 'bɔ 'gɔɛ, 'mɛn minnun 'be Zan -wulo cɛɛn. En min nen an -yɛɛ 'wɪ maan 'gɔɛ, -tɪ 'be "mɛn 'be 'a?» -Yɛɛ "wɛan Erodi -a man -wɛɛdɪ 'sia 'nan 'e Zozi ye.

Zozi -blifɛ -nɔn min -kpi 'soolu lɛ

(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Zan 6.1-14)

¹⁰ Zozi 'le 'pasianɔn 'fuda "fli "be o 'li 'o da. En 'wɪ pɛɛnɔn nen, waa drɛ be, waa 'sinan 'pa Zozi lɛ.

"Be -sru en Zozi 'ku o 'saza 'a 'fla 'tɔv nɛn waa laabo Bezaida be -a "srɔn. ¹¹ Min "kaga "o -kɔnan 'yɪ, en o -kɔla Zozi -sru. Zozi 'ka o lile 'o da dɪ. E Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'wɪ 'vɪ -wɛɛ, en minnun nen -cɛ cɪ o man be, e -cɛ 'si o man.

¹² Zɪ funninmlan "ta "paala be, en Zozi -srunɔn pli Zozi man. O 'nan -yɛɛ 'nan: «'I vɪ minnun lɛ 'nan, 'o 'ku fei -paannun 'lee 'flanun nen -kogo 'gɔɛ -a da, -e 'o -blifɛ 'lee nyinnan "nan 'yɪ. Kɔɔ fɛnan nen -kaa cɪ 'gɔɛ, min 'ka 'nyɛanla 'nan dɪ.»

¹³ En Zozi "e -wɛɛ 'nan: «'Ka 'bɔ, 'ka 'blifɛ -nɔn -wɛɛ!»

En o 'nan -yɛɛ 'nan: «'Kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli "nɛn 'ku 'lɔ "cɛ. I ya "vale 'nan, 'ku 'ku minnun "kaga 'labɛ o -blifɛ 'lɔ?» ¹⁴ Minnun nen -nan be, -klɔnmɔn a 'o va -kpi 'soolu.

En Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «'Ka o -nyran 'e cin da -fuba 'souzou.» ¹⁵ Waa drɛla "da, en o pɛɛnɔn 'nyran. ¹⁶ Zozi 'kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli zɪɛ -a 'si, 'e yra -tɔ laji lou, en e Bali muo "fɔ. E 'kpɔunnun "nɛn jɛɛn, en yaa -nɔn 'e -srunɔn lɛ 'nan 'o -pli "minnun zɪɛ o man. ¹⁷ O pɛɛnɔn -a blɪ, o 'kan. En -a -mie nen e -fɔ be waa -tɛ 'e cin da, e saannɛn 'fa -fuda "fli.

Min nen Zozi cɪ -a be Pieri -a 'vɪ

(Mt 16.13-20; Mk 8.27-30)

¹⁸ Yɪ -tɔ da Zozi a Bali trɔv 'banan 'e 'saza, te -a -srunɔn a -a "srɔn. En yaa laabu -wɔ 'nan: «Minnun "o 'nan, -tɪ nen 'maan?»

¹⁹ O -yɛɛ 'nan: «Min plɔɛn "o 'vɪ 'nan, min -batize drɛzan Zan nen 'yia. Min -mienun "o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪzan Eli nen 'li be, -nyrɛn 'yia. En o -mienun "o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪnɔn nen 'li be, -a -tɔ 'be fuw, -nyrɛn 'yia.»

²⁰ En Zozi -a laabu -wɔ "nyian 'nan: «Kaa "nun, "ka 'vɪ 'nan, -tɪ nen 'maan?» En Pieri "e -yɛɛ 'nan: «I ya Crizi nen, Bali -a 'pa 'sia -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji be -a.»

²¹ En Zozi 'wɪ 'pla -wɛɛ 'kɔlɔ 'nan, te 'o 'wɪ zɪɛ -a vɪ min -tɔ lɛ 'mlɔnmlɔn dɪ!

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandɪ -kanɔn 'va wɪ 'vɪ

(Mt 16.21-23; Mk 8.31-33)

²² Zozi 'a 'pla "da "nyian -wɛɛ 'nan: «E ya 'e vidɪ 'nan, Blamin -pɪ 'e yra ye "kaga. En "nyian be, min cejenun 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn -a dra 'o 'pɛla koda, en o Blamin -pɪ -tɛa. -A yi yaagazan da -e 'e 'wluan -kanɔn 'va.»

Zozi -sru 'ta wɔdɪ

(Mt 16.24-28; Mk 8.34-9.1)

²³ "Be -sru en Zozi "e 'nan o pɛɛnɔn lɛ 'nan: «Min nen e ya "vale 'e dra 'an -sruzan 'a be, 'e 'wɪ tɔ pɛɛnɔn man yra yɪdɪ man, en 'e 'wɪ -kadɪ man yiba "plan da -e 'e -sɔɔnla 'an -sru. ²⁴ Kɔɔ min nen e cɪ 'e 'ladɪ 'yɛɛ 'trɛda da be, -yɛɛ 'trɛda -taa 'silɛ -yrɔ. 'Pian min nen 'e 'pɛ 'si 'yɛɛ 'trɛda da "fo, en yaa -nɔn 'mɛn be, -a san 'be 'belɪdɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ -a ye. ²⁵ -Te min 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'yɪ, en 'belɪdɪ 'si -yrɔ "be, -a -ci nen 'nɔn? -A -ci "ka "dɪ.

²⁶ Min nen, 'yra -a -tɛa -a vidɪ -a 'nan 'e ya 'an -sruzan 'a be, en -te 'be "cɛɛ dɪ, 'mɛn 'wɪ vidɪ min pee lɛ yra -a -tɛa "be, Blamin -pɪ -yɛɛ vɛ yra -tɛa "nyian tɔv nɛn e -taa "man "be -a man. E -taa 'e 'bɔ 'le 'tɛ 'san 'lee 'e "tɪ "le 'tɛ 'san 'lee 'e "tɪ "le 'pasianɔn 'le 'tɛ 'san da.

²⁷ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔglɪ 'a 'nan, min -mienun a fɛ 'gɔɛ -a -nan be, wa'a 'kaa 'vaa -e 'o -tɔ 'nan Bali mingɔnnɛn -blɪdɪ 'sia dɪ.»

Zozi -srunon yaaga Zozi 'yi 'yee 'te 'san wlu
(Mt 17.1-9; Mk 9.2-10)

²⁸ Zozi 'wi zie -a 'vi, -a -nan yi 'sora "be -sru, en e Pieri 'lee Zan 'lee Zaji 'sia, en o -ku Bali tru 'bale pon -tu da. ²⁹ E ya Bali tru 'banan, en -a yra liladi 'sia, en -yee so dre 'fuvu 'yryry. ³⁰ -A -nan nen 'o 'vale min "fli "a o -see "wudi 'sia. Min "fli zie Moizi 'lee Eli nen waa. ³¹ Bali -le 'te 'san o si -fo, en 'wi nen e "ta -daa "drele Zozi le Zeruzalem be, waa -nan wi vidi 'sia -yre.

³² Tu zie -a wlu be, te yi -fola Pieri 'lee min "fli "nen o -ku waa be, o da "fo. 'Pian o fuv en o Zozi 'yi Bali -le 'te 'san wlu. En o min "fli 'yi "nyian 'o 'todi -a "srøn. ³³ Minnun zie "wee 'si Zozi "srøn "be, en Pieri "e 'nan Zozi le 'nan: «'An 'san, e dre 'wi 'yi "a en -kaa ta 'gu. Ku segle pannen yaaga -toa. -A -tu a 'yie ve -a, -a -tu a Moizi -le ve -a, en -a -tu a Eli -le ve -a.» 'Wi nen Pieri -a 'vi be, yaa 'vi 'e lei -sru.

³⁴ Zi Pieri a 'wi zie -a vnan be, en "lolu -koei "trøa o da. "Lolu -koei "a -trøanan Zozi -srunon da "fo. -A -nan nen nyen o cæn. ³⁵ 'Nun tøn wei -tu wu "lolu -koei 'bo 'va. E 'nan: «'An 'pi nen, maan 'si "va "be, -nyren "be. 'Ka "trøen "to -a wei le!» ³⁶ Zi wei zie e wu be, en Zozi 'fu 'e 'twli. 'Wi nen Zozi -srunon 'a -nan 'yi be, wa'a -nan see wole min -tu le "fo 'vaa en Zozi 'ku laji di.

Zozi -yv -wli di "pin 'nen 'tu -sru
(Mt 17.14-21; Mk 9.14-27)

³⁷ Zi tu cæn be, en o pon søn "ji. Min "kaga "ta Zozi 'sile -sia. ³⁸ Minnun 'bo zie o yei "be, min -tu -paandi 'sia. Yaa 'vi 'nan: «Bali -le 'wi "paazan, mein tru "baa, 'i 'men 'nen 'gve -a -nanjen! -Yee ci 'men 'nen 'twli "a. ³⁹ -Yv -wli di "tu -taa "da, 'nun tøn -e 'e -paandi 'sia. -Yv -wli di 'bo -a "cæn "da, te yaa 'le -pøe baa. "Yee vnan 'e 'si "da "be, te e 'te 'pa "da "kaga. ⁴⁰ Mein -srunon tru 'ba 'nan, 'o 'yv -wli di zie -a -pin -a -sru. 'Pian wa'a -kolale -a di.»

⁴¹ En Zozi "e 'nan: «-Naagvøn, 'cee yi -teradi Bali da "ka "di. 'Ka 'wi 'wli di "dra. Tu wea nen "nyian maan dra 'ka 'va? 'An "koe -nyaan 'ka man 'e "tun. 'I 'ta 'yie 'nen 'a 'gu!»

⁴² Zi 'nen 'bo "e -pli Zozi man be, en -yv -wli di -a -tria "tra. Yaa cæn "da. 'Pian Zozi 'e yra 'tøn 'to -yv -wli di "da, en e 'nan -yre 'nan: «'I 'si 'nen 'gve -a -sru.» Zi Zozi -a beli be, en e 'nan -a "ti "le 'nan: «'Yie 'nen nen 'gu.» ⁴³ Bali -le -dan 'lee -yee 'pleble min pænøn 'kan.

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandi -kanon 'va wi 'vi "nyian
(Mt 17.22-23; Mk 9.30-32)

'Wi nen Zozi -a dre be, min pænøn 'plo 'fu 'e 'fodi. -A -nan nen Zozi 'a 'vi 'e -srunon le 'nan: ⁴⁴ «'Ka "trøen "to 'wi 'gve -yre 'kpa tigli! Minnun "ta -daa Blamin -pi -nønle minnun le -e 'o -te.» ⁴⁵ -A -srunon 'ka 'wi zie -a -ci manle di. -A -ci a 'e yøadi -wlo, 'du -e 'o vile 'o -ci man di. 'Pian -a -ci laabudi "klan o -te.

-Tie ci Zozi -sruzan -dan a?
(Mt 18.1-5; Mk 9.33-37)

⁴⁶ "Be -sru -sa -tu -tria Zozi -srunon yei. -Sa zie -nyren 'nan, -tie ci o yei Zozi -sruzan -dan a? ⁴⁷ Zozi 'a -kønne 'yi -wlo. -A -nan nen e 'nen "wennen 'tu 'si, yaa -to 'e "srøn, ⁴⁸ en e 'nan -wle 'nan: «Min nen e 'nen "wennen 'gu -a 'kun tigli 'men "wean be, te 'an 'bo nen yaan 'kun tigli. En min nen yaan 'kun tigli be, te min nen yaan 'pa 'sia 'trøda be, -a 'bo nen yaa 'kun tigli. Maan ve 'cee 'nan, 'an -sruzan nen 'e 'fli dre 'nen "wennen 'a be, -a san 'be ci -dan.»

Min -tu -yv -wli di "pin minnun -sru
(Mk 9.38-40)

⁴⁹ En Zan "e 'nan Zozi le 'nan: «Bali -le 'wi "paazan, ku min -tu 'yi, te e -yv -wli di -pian "minnun -sru 'i 'to da. En kva 'vi -yre 'nan, te 'e dre di, koo ya'a 'ta 'wula 'i -sru "le 'kve 'wi 'zv di.»

⁵⁰ En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «Te 'ka 'wi zie -a dre di! Koo min nen, -a pei 'ka 'e 'padi 'ka man di, te e ya 'ka 'va.»

Zozi Zeruzalem si 'sia

⁵¹ Tu nen Bali Zozi 'sia 'tre 'gve -a da -e 'e 'ku -a laji be, e 'bo 'kogo. -A -nan nen Zozi 'nyinnan 'e 'fli da, en e Zeruzalem si 'sia. ⁵² E minnun 'pa 'sia 'e 'le. Minnun zie o -ku, en o 'bala Samari 'non fla. O nyinnan 'nan -wædi 'sia Zozi le 'fla zie -a da. ⁵³ 'Pian Samari 'non 'ka 'wle "man "fo "di, koo Zeruzalem nen e "ta -ko.

⁵⁴ Zi Zozi -srunon Zaji 'lee Zan 'wi zie -a 'man be, en waa 'vi Zozi le 'nan: «Minsan, i ya "vale 'ku 'te 'si laji -e 'e o -nan -nyan?» ⁵⁵ Zozi 'e man lila o da, en e 'wi 'pla -wle 'kagla. [Yaa 'vi -wle 'nan: «Min nen ka dre -yee 'nennun -a be -a -cin 'san 'ka 'ji 'va? ⁵⁶ Koo 'an 'bo Blamin -pi ma'an 'tale 'treda 'nan -e 'an minnun -tee "di. 'Pian an -ta 'nan -e 'an minnun 'si 'wi 'ji.»] -A -nan nen o 'fla pee da si 'sia.

Zozi -sru 'ta wudi

(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Zi o ya -kunan -sia be, en min -tu "e 'nan Zozi le 'nan: «Fenan pænon nen i -ko be, kve 'ko 'yia.»

⁵⁸ En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «-Canjannennun nyinnan a, en "lomannun "koe "a, 'pian Blamin -pi "le "fe -tu -nan "ka -e 'e 'wulo 'pla 'nan di.»

⁵⁹ En Zozi 'a 'vi min -tu le 'nan: «'I -sounla 'an -sru!»

Min zie e 'nan Zozi le 'nan: «Minsan, 'i 'si -non 'men, -e 'an 'ku 'an "ti "wu 'vaadr.»

⁶⁰ Zozi "e 'nan -yre 'nan: «Minnun nen Bali "le 'va o ci 'o 'kadu be, 'i o 'tu 'o 'wee min wu. 'Pian 'i 'bo 'i 'ku -a vi minnun le 'nan Bali -le mingonnen -blidi 'bo.»

⁶¹ En min pee -a 'vi 'nan: «Minsan, an -taa -sounla 'i -sru, 'pian an ya "vale 'i 'si -non 'men -e 'an 'ku -si tru 'ba 'an 'mangulinun lo.»

⁶² En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «-Te min -si -tu 'sia, te -a "træn "a 'e koda be, -a san zie ya'a dra Bali -le mingonnen tredave -a "fo "di.»

10

Zozi 'e -srunon pee 'pa 'sia "flivli

(Mt 9.37-38; 10.5-16)

¹ "Be -sru en Minsan min -fuba 'souvli 'wle "fli 'si "va, en e o 'pa 'sia "flivli 'e 'le. Yaa 'vi -wle 'nan 'o 'ku 'fla 'lee fenan pænon nen 'e "ta -ko be -a -nan. ² En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Saa 'be tran "kaga "be, 'pian -a -tenon a "wennon. -Yee "wean 'ka Minsan nen fei zie e ci -yee ve -a be -a tru 'ba, 'nan 'e -a -tenon 'pa 'sia -e 'o -yee 'saa be -a -te. ³ 'Ka -si 'sia! 'Pian 'ka dre "yi, koo an "ta 'ka "paa 'sia "le 'bla 'nennun nen o "ta -ko plo winun yei "be -wee 'wi 'zu. ⁴ Te 'ka "lala 'lee 'pada 'lee -manwua 'sia di, en te 'ka 'mon -sia min minnun 'to budu -a di.

⁵ -Te ka wla 'kon 'tu -ji be, 'ka -a -ji 'non 'to bu 'nan, Bali 'e 'fudu -træ -non -wle! ⁶ En -te min -tu a 'kon zie -a -ji, te e ya -fudu -træ -wennan be, 'cee -fea -fudu -træ -non -yre. 'Pian -te 'be "ka "dæ, 'cee -fea "nen "fo 'e "tun. ⁷ 'Kon nen -a 'le "nen 'non 'ka 'pe 'kun be, -a -nan nen 'ka 'fu. En fe oo fe nen waa -non 'cee -ji -blive -a 'lee mlinve -a be, 'ka -bli en 'ka mlin. Koo min nen e ya 'nyranman -tu 'panan be, -a -non da nen -e -a -pan 'e 'kon. 'Pian te 'ka 'ci 'kon 'le "nen -tæladu -a "da "di.

⁸ 'Fla nen ka 'bala "da, en o 'ka 'kun tigli be, fe nen o -taa 'cee be, 'ka -bli. ⁹ 'Ka -ce 'si minnun man 'fla zie -a da, en 'ka vi -wle 'nan, Bali -le mingonnen -blidi 'sia 'ka 'va.

¹⁰ 'Pian -te ka wla 'fla 'tu da, en 'fla zie -a danon 'ka 'o yie 'tæle 'ka yra dæ, 'ka 'ku -wee -guada, -e 'ka vi 'nan: ¹¹ 'Ka -to 'nan, Bali -le mingonnen -blidi 'bo 'kogo. 'Pian ka'a 'wle "man "di. -Yee "wean 'ka fla fuon nen e -fu 'ku 'cein -man be, kua -tæla 'ka da. -A -kændi nen 'nan 'ku 'pe 'si 'cee 'wi 'ji. ¹² Maan ve 'cee 'wi tigli 'a 'nan, yi nen Bali 'tredanon 'le tin "baa be, 'fla zie -a da 'non 'le yra yidi 'pleble "mlian Sodom 'non 'le ve da.»

'Flanun nen -a da 'non 'ka yi -tæla Zozi da dæ, Zozi 'wi 'pla -wle

(Mt 11.20-23)

¹³ En Zozi -a -to "nen -a vidu -a 'nan: «Koraze 'non, 'wi -taa "bæle 'ka man! Bezaida 'non, 'wi -taa "bæle 'ka man! Koo, "te 'lebo "fo winun nen o dre 'ka yie man 'gve, 'nan o dre 'fla nen waa laabo Tir 'lee Sidon be -a da be, "te -a da 'non 'si 'o dre wi -wli "man -a

-nan 'mən. En "te o 'te 'yie 'wi 'o da -a -nan 'mən, en "te o -ce bu sō cēen 'o man -a -nan 'mən. ¹⁴ -Yee "wēan nēn maan ve 'cēe 'nan, yi nēn Bali minnūn -le tin "baa bē, 'cēe yra yidi 'plēblē 'mlian Tir 'lee Sidōn 'nōn 'le vē da. ¹⁵ En kaa nēn ka ci Kapanamo 'nōn 'a bē, e ya 'ka 'ji 'nan ka -ko Bali va laji? -Cēje, 'pian Bali 'ka -sōnmlan -kanōn 'va.

¹⁶ Min nēn e 'ka wei 'man "yi "bē, te 'an 'bō nēn yaan wei 'man "yi. En min nēn ya'a 'e yie 'tōlē 'ka yra diē, te 'an yra nēn -a san 'ka 'e yie 'tōlē di. En "nyian bē, min nēn ya'a 'e yie 'tōlē 'an yra diē, te -a san 'ka 'e yie 'tōlē min nēn yaan 'pa 'sia 'trēda bē -a yra di.»

Min -fuba 'sōravli 'wle "fli "bē o 'li 'o da

¹⁷ Min -fuba 'sōravli 'wle "fli "nēn Zozi o 'pa 'sia bē o 'li 'o da ci "nrandi -a. En waa 'vī Zozi lē 'nan: «'Ku 'san, 'kūe ci -yū -wliḍunūn da. 'Wī nēn kūa 'vī -wle 'i 'tō da 'nan 'o drē bē, waa dra.»

¹⁸ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Maan -tōa zi. An Satan yī 'sinan laji, te e "ta -sōnman "le laa -paan 'zū. ¹⁹ 'An 'bō mēen -kōladi -nōn 'cēe, 'nan -e 'ka 'ta wūla -sanjre 'lee -mlēn 'lee Bali 'nanmanzan 'le 'plēblē pēēnōn da. 'Wī 'tū 'ka 'dra 'cēe "fo "di. ²⁰ En te 'ka 'ci 'e "nran 'nan, cēe ci -yū -wliḍunūn da di! 'Pian 'ka 'ci 'e "nran 'nan, 'ka 'tō a 'e 'crēn -tēdi Bali va!»

Zozi 'e "ti 'tō 'bō

(Mt 11.25-27)

²¹ Tū zīe -a wlu bē, Bali lei 'saun ci "nrandi -nōn Zozi lē. -A -nan nēn Zozi "e 'nan: «'An "ti, yie ci labli 'san -a, en yie ci 'trē 'san -a. Mēin 'tō "yi "ve 'nan 'wunūn nēn yia yōō minnūn nēn 'o 'fli "siala 'wī 'tōnōn -a bē o man bē, yia ta 'bōla minnūn nēn 'o 'fli drē nannannūn -a bē -wle. 'Wī 'kpa nēn, kōō 'wī nēn e ci 'i 'ci 'sō 'a bē, -a 'bō nēn yia drē.

²² Fē pēēnōn 'pēba a 'e wūdi 'an 'lō, 'an "ti yie drē zi. 'An "ti 'saza 'bē 'an 'bō nēn an ci -a -pī -a bē 'an -tōa. En 'an 'bō nēn an ci -a -pī -a bē, 'an 'saza 'bē 'an "ti -tōa. En "nyian 'an 'bō nēn an ci -a -pī -a bē, min nēn an ya "va 'nan 'an ta bōala -yrē "bē, -a san 'bē 'an "ti -tōa.»

²³ Zozi 'e 'man lila 'e -srūnōn 'saza da, en yaa 'vī -wle 'nan: «Bali -le -fēa a kaa nēn ka 'wī zīe -a -nan ye bē 'ka man. ²⁴ Maan ve 'cēe 'nan, Bali 'lewei vūnōn "kaga 'lee mingōnnēnūn -a man wēe 'nan, 'wī nēn kaa -nan ye bē, "o "ye, 'pian wa'a yīlē di. En 'nan 'wī nēn kaa maan "bē, "o maan, 'pian wa'a manlē di.»

Zozi -kōnnēn "fō "yi "drēzan -tū man

(Mt 22.34-40; Mk 12.28-31)

²⁵ 'Fluba 'ci vīzan -tū wluan 'nan -e 'e Zozi wei 'kun. En yaa laabu Zozi 'lō 'nan: «Bali -le 'wī "paazan, maan dra 'kō -e 'an 'belidi nēn ya'a 'nyaan diē -a yī?»

²⁶ Zozi "e -yrē 'nan: «Bali -le -pei 'fluba 'ji bē, e ya 'e 'crēn -tēdi 'kō? -Mē "wī nēn yia 'man 'ji?»

²⁷ En e 'nan:

«'I Minsan Bali yī "yi

'i 'bli pēēnōn 'a!

'I yī "yi 'yie 'wī drēdi pēēnōn 'a!

'I yī "yi 'yie 'plēblē pēēnōn 'a!

'I yī "yi 'i 'ci "nrōndi pēēnōn 'a!

En "nyian 'i bōēzan -tū yī "yi

"le 'yie 'wī 'zū.»

²⁸ Zozi "e -yrē 'nan: «Yia 'vī 'kpa. 'I drē zi -e 'i 'belidi nēn ya'a 'nyaan diē -a yī.»

²⁹ 'Fluba 'ci vīzan zīe e ya 'yee tin 'nōnnōn -wēēnan, -yee "wēan yaa laabu "nyian Zozi 'lō 'nan: «-Tīe ci 'an bōēzan -tū -a?»

³⁰ En Zozi 'wī zīe -a -sru 'vī -kōnnēn "fōdi -a. E 'nan -yrē 'nan: «Min -tū 'si Zeruzalēm, e "ta -ko Zeriko. Zi e 'bō -si yēi "bē, en crinnōn 'bō "man, o 'wū "da, en o -yee fēnūn pēēnōn kōō -yrō. Waa -sōn -trilii -a -kadī -fōla tū, en o 'si -a -sru. ³¹ "Bē -sru en Bali -panzan -tū -si -tūwli zīe -a 'sia. Min nēn crinnōn -a -sōn bē, yaa 'yī, en e paala "man -kōōbli, e -kū. ³² "Bē -sru en min -tū nēn e 'nyranman "paa Bali -pan 'kuin bē e -si -tūwli zīe -a 'sia "nyian. Min

zɪ Levi min nɛn. 'Wɪ -tʊwli 'nɛn Bali -panzan -a drɛ bɛ, -nyrɛn yaa drɛ. Min nɛn crinnɔn -a -sɔn bɛ, yaa 'yɪ, ɛn e paala "man "kɔɔbli, e -ku. ³³ ɛn "nyian bɛ Samari min -tʊ "ta -ko 'ta wunan. E -si -tʊwli zɪɛ -a 'sia. E 'bɔ min zɪɛ -a man. Zɪ yaa 'yɪ bɛ, ɛn -a nyrinda -sɛn "da. ³⁴ E pli "man, ɛn yaa mlɔnnun yra bʊʊ 'nyrɔn 'lee -wɛn -a, ɛn yaa ta yri. Zɪ e cɛɛn "man "bɛ, ɛn yaa 'si 'yɛɛ -sʊ da, tɔɔn ɛn e -ku -a -pɛnnɔn nyin -ji 'kuin, ɛn 'e yɪɛ 'tɔ "va.

³⁵ -A ta tʊ cɛɛn, e 'lein 'wɛɛ 'si "fli, yaa -nɔn -pɛnnɔn nyin -ji 'kɔn san lɛ, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: <'I yra 'si, 'i yɪɛ 'tɔ min 'gʊɛ -a va 'mɛn! "Lala nɛn i "ta -a srɛman -a -wulo -wlu bɛ, -te an -ta bɛ -e 'an bɔla 'yɪɛ.> »

³⁶ ɛn Zozi -a laabu 'fluba 'ci vɪzan zɪɛ -yrɔ 'nan: «"Yɪɛ 'ji, min yaaga zɪɛ o yɪɛ "bɛ, -tɪɛ drɛ min nɛn crinnɔn -a -sɔn bɛ, -a bɔɛzan -tʊ -a? 'I vɪ 'mɛn!»

³⁷ ɛn 'fluba 'ci vɪzan "e 'nan: «Min nɛn yaa nyrinda 'si bɛ, -a san nɛn.»

ɛn Zozi -a 'le 'srɛn -yrɛ 'nan: <'I 'ku! 'I 'bɔ "i "drɛ "nyian zɪɛ!»

Zozi 'ku Mat 'lee Mari -va

³⁸ Zozi 'lee 'e -srɛnɔn a -kʊnan -sia, ɛn o 'bɔla 'fla 'tʊ da. Lɔmɔn -tʊ a 'fla zɪɛ -a da, waa laabo Mat. E "yɪ drɛ Zozi lɛ 'e 'bɔ 'le "kɔnnɛn. ³⁹ -A "blu -tʊ a, wɛɛ laabo Mari. Mari zɪɛ e -nyran Minsan cɛin -man, ɛn yaa wei mandɪ 'sia. ⁴⁰ Tʊ zɪɛ -a wlu, te Mat "le yra 'kla "tra "di, fɛnɔn -tɔɛndɪ 'lee 'wɪ "kaga "drɛdɪ -le "wɛan. Tɔɔn e -ta, ɛn e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Minsan, 'an "blu 'an "tʊɛ 'an 'tʊwli fɛnɔn drɛnan. 'Wɪ zɪɛ yɪ'a siala 'wɪ 'a dʊʊ? 'I vɪ -yrɛ 'nan 'e 'pa 'an 'va!»

⁴¹ ɛn Minsan "e 'nan -yrɛ 'nan: «Mat, 'i 'ci "nrɔnman 'wɪ "kaga "da, ɛn 'i yra 'kla "tra "di. ⁴² 'Pian maan ve 'yɪɛ 'nan, 'wɪ nɛn e ci tɪglɪ bɛ e ya -tʊwli "cɛ. -A 'bɔ nɛn 'i "blu Mari -a -si 'sia 'gʊ, ɛn min 'ka -a sia -yrɔ "fo "di.»

11

*Bali trʊ 'badɪ
(Mt 6.9-13)*

¹ Yɪ -tʊ da bɛ, Zozi Bali trʊ 'badɪ 'sia fɛ -tʊ -nan. Zɪ e cɛɛn "man "bɛ, ɛn -a -srɛzan 'tʊ "e -yrɛ 'nan: «Minsan, 'i Bali trʊ 'badɪ "paa 'ku 'ji "le zɪ Zan -a paa 'e -srɛnɔn 'ji bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.»

² ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srɛnɔn lɛ 'nan: «"Cɛɛ vɪ 'nan ka Bali trʊ 'ba bɛ, 'ka vɪ 'nan: 'Kʊ "tɪ Bali,

'i drɛ -e minnɔn 'o 'i 'tɔ drɛ -dan!

'Yɪɛ mingɔnnɛn -blɪdɪ 'e 'ta!

³ Yɪ -tʊdʊ pɛɛnɔn da bɛ,

'i 'ku 'blɪfɛ nɛn kʊ ci "va "bɛ -a -nɔn 'kʊɛ.

⁴ 'Wɪnɔn nɛn kʊa dra 'yɪɛ -wɪdɪ "bɛ, 'i 'cɛ 'kʊɛ!

Kɔɔ min 'wɪ dra 'kʊɛ -wɪdɪ "bɛ, kʊa "cɛa -yrɛ.

Te 'i 'ku 'tʊvɪ -e Satan 'e 'ku 'man yɪ dɪ!»

⁵ "Bɛ -sru ɛn Zozi -kɔnnɛn "tʊ -fɔ -wɛɛ. E 'nan: «Min -tʊ a 'ka yɪɛ, ɛn -a bee -tʊ -a. Bada -tɔ, ɛn e -ku 'e bee zɪɛ -a -va. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: <'An bee, 'i yra 'si, 'i "mɛn 'kʊpʊn yaaga 'fɛ! ⁶ Min -tʊ "sia 'ta wunan, e 'bɔla 'an 'va. ɛn fɛ -tʊ 'ka 'an 'lɔ -e 'an -nɔn -yrɛ "dɪ.>

⁷ Tɔɔn -a bee zɪɛ, -e 'e vɪ -yrɛ 'nan: <'Yian 'tʊvɪ flu! 'An 'kɔn 'fɔ -ji 'va. 'Kʊ 'vale 'mɛn 'nɛnnɔn -a kʊ ya yɪ -tɛnan. Ma'an 'wuanla -e 'an 'kʊpʊn -nɔn 'yɪɛ dɪ.>

⁸ -Te min zɪɛ e 'ka "vale 'e wuanla 'e bee -le "wɛan dɪɛ, maan ve 'cɛɛ 'nan, e wuanla 'nan 'e bee a 'e man drɛnan -wluwlu -le "wɛan.

⁹ -Yɛɛ "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan: 'Ka fɛ trʊ 'ba, waa -nɔan 'cɛɛ! 'Ka fɛ -wɛɛ, kaa yɛ! 'Ka 'kɔn 'tɛ, waa 'lɛ "so 'cɛɛ! ¹⁰ Kɔɔ min nɛn e fɛ trʊ "baa bɛ, waa -nɔan -yrɛ. ɛn min nɛn e fɛ -wɛɛman bɛ, yaa yɛ. ɛn min nɛn e 'kɔn -tɛa "bɛ, waa 'lɛ "so -yrɛ.

¹¹ Min "tɪ "tʊ 'ka 'ka yɪɛ, -te 'yɛɛ 'nɛn pɔ trʊ 'ba -yrɔ "bɛ -e 'e -mlɛn -nɔn -yrɛ -a "pa 'ji dɪ. ¹² ɛn "nyian bɛ, min "tɪ "tʊ 'ka 'ka yɪɛ, -te 'yɛɛ 'nɛn mannyrɛn trʊ 'ba -yrɔ "bɛ -e 'e -sanjre -nɔn -yrɛ -a "pa 'ji dɪ. ¹³ Ka ya min -wɪdɪ "a, 'pian ka fɛ "yɪ -tɔa -e 'ka -nɔn 'cɛɛ 'nɛnnɔn lɛ. 'Ka "tɪ "nɛn laji bɛ, -a ci "yɪ "mlɛn 'ka da, -yɛɛ "wɛan 'ka -tɔ 'nan, e lei 'saun -nɔan minnɔn nɛn waa laabo -yrɔ "bɛ -wɛɛ.»

Zozi 'le 'plɛblɛ "sia nyin?

(Mt 12.22-30; Mk 3.22-27)

¹⁴ Yi -tu da bɛ, ɛn Zozi bobo -tu beli. -Yu nɛn e min zɛ -a drɛ bobo -a bɛ, Zozi -a -pin -a -sru. Zi -yu zɛ e 'si bobo -sru "bɛ, ɛn min 'bɔ 'wɪdɪ 'sia. Tɔɔn minnɔn pɛɛnɔn nɛn -nan bɛ, 'wɪ o 'plo 'fɔ.

¹⁵ 'Pian min -mienun "o 'vɪ 'nan: «-Yɔnɔn tazan nɛn waa laabo Belzebul bɛ, -yɛɛ 'plɛblɛ 'nɔn Zozi lɛ, ɛn e -yu -wɪdɪnɔn -pian "minnɔn -sru.» ¹⁶ ɛn "nyian bɛ min -mienun -a laabo Zozi 'lɔ 'nan, 'e 'lɛbo "fɔ wɪ -tu drɛ, -e 'o 'tɔ 'nan e "sia laji.

¹⁷ Zi 'wɪ nɛn -a -cin cɪ o ji bɛ, Zozi 'a -kɔnnɛn 'yɪ bɛ, ɛn e 'nan -wɛlɛ 'nan: «-Te 'lɛglɔn 'tu -ji minnɔn cɛɛn 'e cin man, ɛn o ya -kuli -tannan 'o cin man bɛ, 'lɛglɔn zɛ e -wia. 'Kɔnnɔn -wiiman 'o cin da. ¹⁸ -A -tuwɪli "nɛn "nyian Satan 'lee -yee -yɔnɔn -le vɛ -a. "Te -wɛɛ cɛɛn 'e cin man, ɛn o ya -kuli -tannan 'o cin yei "bɛ, "te -yee mingɔnnɛn trɛ -wi -a -nan 'mɔn. -Yee "wɛan -te 'ka ve 'an man 'nan Belzebul 'bɛ 'plɛblɛ -nɔan 'mɛn, ɛn 'an -yu -wɪdɪnɔn -pian "minnɔn -sru "bɛ, 'cee tin 'ka 'nɔnnɔn dɪ. ¹⁹ ɛn -te 'wɪ nɛn ka 'vɪ zɛ e ya 'wɪ 'kpa 'a bɛ, 'lɔɔ 'cee minnɔn bɛ, -tɪ -le 'plɛblɛ 'a nɛn "o "yu -wɪdɪnɔn -pian? 'Ka 'bɔ 'le minnɔn 'bɛ -kɔnnɔn 'nan 'cee tin 'ka 'nɔnnɔn dɪ. ²⁰ 'Ka -tɔ 'nan, Bali -le 'plɛblɛ 'a nɛn an -yu -wɪdɪnɔn -pian "minnɔn -sru. ɛn 'wɪ zɛ -a drɛdɪ 'bɛ -kɔnnɔn 'nan, Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'bɔ 'ka 'va.

²¹ Min 'plɛblɛ nɛn -kuli -tan fɛnɔn cɪ -yrɔ, ɛn -a yɛ a 'yee 'kɔn 'va bɛ, -a yɪfɛnɔn pɛɛnɔn 'man yɪ flu. ²² 'Pian min nɛn -a 'plɛblɛ -cia "da "bɛ, -te e -ta, ɛn yaa kɪ bɛ, e -yee -kuli -tan fɛnɔn nɛn e yɪ -tɛra "da "bɛ -a "kooman -yrɔ -e 'e -a yɪfɛnɔn -pli.

²³ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, min nɛn e 'ka 'an 'va dɛ, te -a pei a 'e 'padɪ 'an man. ɛn min nɛn ya 'a 'paa 'an 'va -e 'ku fɛ trɛ 'e cin man dɛ, yaa fuimlan "man.»

Zozi -yu -wɪdɪ "lɪdɪ 'e da 'wɪ 'vɪ

(Mt 12.43-45)

²⁴ «-Te -yu -wɪdɪ 'si min -sru "bɛ, e -cia "wɔdɪ -a fɛnan -kadinun -nan. E -cia "fɛnan -wɛɛdɪ -a 'nan -e 'e -nyran -nan. 'Pian -te ya 'a yɪlɛ dɛ, -e 'e vɪ 'nan: «An lia 'an da 'mɛn 'kɔn nɛn an cɪ "nɛn "ji bɛ, -a -ji.» ²⁵ -Te e -ta, te -a -nan a 'e "koodɪ, te -a -nan fɛ pɛɛnɔn yɪ "cɛjɛ, ²⁶ tɔɔn -e 'e 'ku 'e -sru, -e 'e -yu -wɪdɪ 'sɔravli "nɛn o -wɪdɪ "mlɪan "da "bɛ o 'pa 'e 'va, -e 'o 'ta -nyran 'kɔn zɛ -a -ji. "Yɛɛ 'le 'sran bɛ, min zɛ -yee -kɔndɪ -wɪdɪ "mlɪan -a tɛdɛ vɛ da.»

²⁷ Zi Zozi cɛɛn 'wɪnɔn zɛ -a vɪdɪ man bɛ, tɔɔn ɛn lɔmɔn -tu wei wu minnɔn yei. Yaa 'vɪ 'nan: «Bali -fɛa 'vɪ lɔmɔn nɛn yei 'ya ɛn e 'nyɔn 'nɔn 'yɛ bɛ -a man.»

²⁸ 'Pian Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Min nɛn e Bali wei maan te e 'ta wɔla "da "bɛ, -a san man nɛn Bali -le -fɛa cɪ.»

Zozi 'ka 'wɛlɛ "man -e 'e 'lɛbo "fɔ wɪ drɛ dɪ

(Mt 12.38-42)

²⁹ Zi minnɔn a trenan "kaga "bɛ, tɔɔn Zozi "e 'nan: «-Naagɔnɔn, ka ya min -wɪdɪnɔn -a. Ka ya "va 'nan, 'an 'wɪ 'tu drɛ -e 'e -kɔɔn 'nan 'an "sia Bali va. 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'ka "nyian 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ pee dra 'ka 'va 'gɔ dɪ, -te ya 'a 'silɛa 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Zonazi -a drɛ bɛ -a dɛ. ³⁰ Kɔɔ Blamin -pɪ -taa "drɛlɛ 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ -a -naagɔnɔn lɛ, "le zi Zonazi -a drɛ 'li Ninivi 'nɔn lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

³¹ ɛn lɔmɔn -tu nɛn 'li e ya mingɔnnɛn -a 'trɛda "trɛ 'zia bɛ, yɪ nɛn Bali minnɔn -le tin "baa bɛ, -yɛɛ 'wɪ -tɔa -naagɔnɔn man. Kɔɔ e 'si 'trɛda fɛnan -kɔɔbli 'nan, 'nan -e 'e Salomɔn -le 'wɪ 'tɔdɪ yɪ. Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn -a -dan "mlɪan Salomɔn da bɛ, e ya 'gɔ. ³² ɛn "nyian bɛ, yɪ nɛn Bali minnɔn -le tin "baa bɛ, Ninivi 'nɔn 'wɪ -tɔa -naagɔnɔn man. Kɔɔ zi Zonazi Bali -le 'wɪ 'vɪ -wɛlɛ "bɛ, o 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, ɛn o -sɔɔnla Bali -sru. Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn -a -dan "mlɪan Zonazi da bɛ, e ya 'gɔ.»

Min nɛn e Zozi -tɔa "bɛ e ya 'tɛ 'san da

(Mt 5.15; 6.22-23; Mk 4.21)

³³ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Min 'ka -kannen 'fɔa "nen -e 'e yɔɔ dɪ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, -e 'e wɔ -pɔ wlu dɪ. 'Pian yaa -tɔala fɛnan 'wein da, -e minnun "ɛ -wla 'kuin bɛ, te waa -san ye.

³⁴ Min yie 'bɛ -maan min fɛnan ye. -Te 'i yie a 'ji 'kpa bɛ, 'tɛ 'san -sɛan 'i da, yia -tɔa. 'Pian -te 'i yie 'ka fɛnan ye dɪɛ, 'tɛ 'san -sɛan 'i da, yi'a tɔa dɪ. I ya tɔ pɛɛnɔn man klun va. ³⁵ -Yee "wɛan 'ka drɛ "yi, te fɛ -tɔ 'e 'si -tɔ 'tɛ 'san -lɔ, -e 'ka 'fɔ klun va dɪ. ³⁶ Kɔɔ -te 'tɛ 'san a 'e -sɛndɪ 'i fɛ pɛɛnɔn 'nan, ɛn 'i fɛ -tɔ -nan 'ka 'fɔ klun va dɪɛ, 'i man -kɔan 'wein "fo "le zɪ -kannen 'i 'man dra 'wein bɛ, -yee 'wɪ 'zv.»

Zozi 'wɪ 'pla Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn lɛ
(Mt 23.1-36; Mk 12.38-40)

³⁷ Zozi 'fɔ 'wɪ tin 'banan, ɛn Farizen min -tɔ -ta -a tru 'balɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'kɔ fɛnɔn -bli 'yee "kɔnnɛn. Zozi wɪ "man. Zɪ e -kɔ, e wla -yee 'kuin bɛ, 'nun tɔɔn ɛn e -nyran fɛnɔn -sru. ³⁸ 'Wɪ zɪɛ e Farizen min 'plo 'fɔ. Kɔɔ Zozi 'ka 'e 'pɛ -man "foelɛ "le zɪ 'o tranun -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zv dɪ.

³⁹ -A -nan nɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «'Ka Farizen 'nɔn bɛ, ka 'kulɛnɛn 'lee -pɔ man bei "foeman fɛnyian. 'Pian 'ka 'pɔn -ji a 'e fadɪ crin -pɔan 'lee nyannɛn -pɔan "a. ⁴⁰ Ka ya -blɔ -a! Bali nɛn e fɛ man bei drɛ bɛ, -yɛɛ fɛ -ji drɛ. ⁴¹ -Yee "wɛan fɛ nɛn e ci 'cee 'kulɛnɛn 'lee 'cee -pɔ -ji bɛ, -nyrɛn 'ka -nɔn 'yalɛ -tɛnɔn lɛ, -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'lɛ.

⁴² Farizen 'nɔn, 'wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ sinwɛnɔn nɛn waa laabo manti 'lee ru bɛ, 'lee 'cee sinwɛlɛ pɛɛnɔn bɛ, kaa -fuzan -nɔan Bali lɛ. 'Pian ka'a Bali ye "yi "dɪ, ɛn ka'a va wɪ dra "yi "dɪ. Te 'wɪ zɪɛ -yɛɛ ci "le blamin 'e drɛ 'vaa -e 'e fɛ -fuzan -nɔn Bali lɛ.

⁴³ Farizen 'nɔn, 'wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ -te ka ya cin yɪ 'kuin bɛ, ka -nyran "nan 'kpagba 'sidɪ ye "yi. ɛn -te ka ya -guada bɛ, ka ya "valɛ min yie 'e 'nan 'ka man -e 'e 'ka 'tɔ bu.

⁴⁴ 'Wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ ka ya "le min -yrɛ nɛn -a ta a 'e 'sandɪ bɛ -yee 'wɪ 'zv. -Te min 'tran "da bɛ, -e fɛ nɛn "ji "bɛ 'e min "tri "tɔ Bali 'lɛ.»

⁴⁵ Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -a -nan nɛn 'fluba 'ci vɪzan -tɔ -a 'si "da. Yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, -te yia vɪ zɪɛ, te i ya "nyian "kɔvɛ "srɔn wunan.»

⁴⁶ En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «'Fluba 'ci vɪnɔn, 'wɪ -taa "bɔlɛ "nyian "cee "man! Kɔɔ 'wɪ 'pleblɛ nɛn kaa ve minnun lɛ 'nan 'o drɛ, te ka'a 'paa o va -a drɛnan dɪ.

⁴⁷ 'Wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ Bali 'lewei vɪnɔn nɛn 'ka tranun o tɛɛ bɛ, ka 'kɔn drɛ o -yrɛ da. ⁴⁸ 'Wɪ nɛn 'ka tranun -a drɛ bɛ, e ya 'ka 'ji 'wɪ "yi "a, -yee "wɛan nɛn ka 'kɔn drɛ Bali 'lewei vɪnɔn zɪɛ o -yrɛ da. ⁴⁹ Bali nɛn 'wɪ 'tɔdɪ pɛɛnɔn a -yrɔ "bɛ, e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'e 'cɛn. Yaa 'vɪ 'nan: «An -taa 'an 'lewei vɪnɔn 'lee 'mɛn 'pasianɔn 'a -wɛ, 'pian o o -mie -tɛa, ɛn o 'tɛ "paa o -mie da.» ⁵⁰ -Yee "wɛan Bali 'lewei vɪnɔn nɛn minnun o tɛɛ 'trɛda pou sianan "bɛ, -naagɔnɔn da nɛn Bali -a nyran -sɛan. ⁵¹ E 'sia Abel da -trilii, ɛn e 'bɔ Zakari nɛn waa -tɛ Bali -pan 'kɔn 'lee Bali -pan "dave yei "bɛ -a da. Maan ve 'cɛɛ 'nan, -naagɔnɔn da nɛn Bali -a nyran -sɛan.

⁵² 'Fluba 'ci vɪnɔn, 'wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ -si nɛn minnun -a "siala -e 'o 'kɔ Bali va bɛ kaa 'lɛ 'wɔ. 'Ka 'bɔ 'ka -si 'bɔ zɪɛ -a da dɪ, ɛn "nyian bɛ minnun nɛn o ya "valɛ 'nan 'o 'si zɪɛ -a "siala bɛ, ka -si -tɔ -wɔ!»

⁵³ Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vidɪ man bɛ, ɛn e 'bɔla Farizen min zɪɛ -yee 'kuin. 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn Zozi 'a 'vɪ bɛ, e 'bli 'fɔ 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn 'ji "fo. -Yee "wɛan -e 'e 'sia tɔ zɪɛ -a man bɛ, o 'wɪ laabu 'sien -yrɔ "kaga. ⁵⁴ Waa dra zɪɛ 'nan -e 'o wei 'kun -e 'o 'kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a man.

12

'Ka wei 'e 'kɔn 'towli!
(Mt 10.26-27)

¹ En minnun tredɪ 'sia "nyian Zozi man "kaga 'kpa 'nan -e 'o wei man. O ya "kaga "bɔv "le "wɛan o "taanmlan 'o cin cɛinla da. 'Pian Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia 'e tɛdɛ 'e -srɔnɔn lɛ. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «'Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va Farizen 'nɔn 'le 'mannyan 'le "wɛan. O wei a "flivli, -yɛɛ ci "le 'mannyan 'le 'wɪ 'zv. Te 'wɪ zɪɛ 'e 'ka 'sa -e 'ka 'wɪ drɛ "le -wee 'wɪ 'zv dɪ.

² Maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan, fɛ -tu 'ka 'fo 'e yɔɔdi -trilii, -e 'e vɛlɛ 'e bɔla 'ji di. En 'wɪ yɔɔdi -tu 'ka -e 'o vɛlɛ o man fɛnan 'wein da di. ³ -Yee "wean 'wɪ pɛɛnɔn nɛn kaa ve klun va bɛ, o -taa -a manlɛ yidɛa. En 'wɪ nɛn kaa ve 'sure -ji min lɛ 'kɔn "bu 'ji bɛ, o -taa -a trɔan -tɔlɛ min yei.»

Te 'ka "klan min lɔ di!
(Mt 10.28-33; 12.32)

⁴ «'An beenun, maan ve 'cɛɛ 'nan, te 'ka "klan minnun nɛn o min po -tɛa, te wa'a 'kɔlaman "nyian fɛ pee dɛɛdi -a diɛ, -wɔlɔ "di. ⁵ Min nɛn 'kɔ 'ka "klan -yrɔ "bɛ, maan -kɔɔnman 'cɛɛ. 'Ka "klan Bali lɔ, kɔɔ e -kɔlaman e min -tɛa, en e -kɔlaman e -ko min -a yra yidi nɛn ya'a 'nyaan diɛ -a -nan. ⁶ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, "loman "wɛnwɛnnɛnnun 'bɔ nɛn min 'ka o taan "lala "kaga 'va diɛ, Bali yie a o -tɔdɔ pɛɛnɔn da. ⁷ En 'cee vɛ bɛ, Bali 'ka 'wulo "je "pou -tɔdɔ pɛɛnɔn "nɛn -tɔa. -Yee "wean te nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji di! Bali 'ka "siala e -cia "loman "kaga "da.

⁸ Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn yaa 'lɛ "cɛan minnun pɛɛnɔn 'lɛ 'nan, 'e ya 'an -sruzan 'a bɛ, 'an 'bɔ Blamin -pɪ maan 'lɛ "cɛan "nyian Bali -le 'pasianɔn 'lɛ 'nan, min 'gɔvɛ 'an -sruzan nɛn. ⁹ 'Pian min nɛn e 'ka "vale 'e ve minnun yie man 'nan, e ya 'an -sruzan 'a diɛ, 'an 'bɔ "nyian "an "ve Bali -le 'pasianɔn yie man 'nan, 'an -sruzan "cɛɛ di. ¹⁰ En min nɛn e wu 'wɛlidi Blamin -pɪ man bɛ, Bali -a man wɪ "cɛa. 'Pian min nɛn e wu 'wɛlidi Bali lei 'saun man bɛ, Bali 'ka -a cɛa -yrɛ "fo "di.

¹¹ -Te o -ku 'kaa tin 'banɔn 'cɛin -da bɛ, 'wɪ nɛn 'kɔ 'ka vɪ bɛ, te -a nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji di. -Te Zuif 'nɔn 'lɛ cin yɪ 'kuin nɛn oo, en -te min tanɔn 'cɛin -da nɛn oo, en -te mingɔnnɛnnun cɛin -da nɛn oo, 'wɪ nɛn 'kɔ ka vɪ bɛ, te -a nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji di. ¹² Kɔɔ 'wɪ nɛn 'kɔ 'ka vɪ bɛ, Bali lei -a "paaman 'ka 'ji tu zɪɛ -a wlu.»

Fɛzan man -kɔnnɛn

¹³ Min -tu nɛn minnun yei "bɛ, e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'i vɪ 'an "bu lɛ 'nan, 'ku "tɪ -zia fɛnun bɛ, 'ku -pli!»

¹⁴ En Zozi 'e 'nan min zɪɛ -yrɛ 'nan: «-Tɪɛ 'vɪ 'yie 'nan maan nɛn 'an dɛɛ 'ka yei fɛ -plidi da tin 'bazan 'a?» ¹⁵ En Zozi -a 'vɪ minnun nɛn -nan bɛ -wɛlɛ 'nan: «'Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! Te 'ka -wɛɛ 'nan fɛ pɛɛnɔn 'e 'kɔn 'ka 'lɔ di! Kɔɔ -te min a fɛzan -a 'kɔ oo, -yee 'belidi 'ka 'sia 'e lɔ fɛ man di.»

¹⁶ -A -nan nɛn Zozi -kɔnnɛn 'gɔvɛ -a -fɔdi 'sia -wɛlɛ. E 'nan: «Fɛzan -tu -a, en -yee fei -a. -Yee fei zɪɛ -a ta fɛ 'bɔla "kaga 'kpa. ¹⁷ -A -nan nɛn yaa "nrɔndi 'sia 'e 'ji 'nan: «Maan dra 'kɔ? Kɔɔ fɛ pee -nan "ka "nyian -e 'an 'mɛn fɛnun -sɛn -nan di.»

¹⁸ Tɔɔn 'wɪ 'tu -cin -tɔ "ji. -Nyɛn 'nan: «'An 'mɛn fɛnun tre 'kɔnnun -wia, -e 'an pee -tɔ 'kpa -dan. "Bɛ -sru -e 'an 'mɛn fei fɛ 'wɛlɛ 'lee 'an yɪfɛ pɛɛnɔn -sɛn -ji, ¹⁹ -e 'an vɪ 'an 'fli lɛ 'nan: 'An bee, i yɪfɛ a "kaga lɛ "kaga 'wlu vɛ -a. 'I 'flinla 'e "tun, en 'i fɛ -bli 'e "tun, en 'i 'wɛn mlin 'e "tun, -e 'i 'ci 'e "nran 'e "tun!»

²⁰ 'Pian Bali -a vɪ -yrɛ 'nan: «-Bluzan! Cɛɛgɔ 'pɛi 'gɔvɛ -a man bɛ, 'yie vɛ -nyaan 'trɛ da. Fɛnun pɛɛnɔn nɛn yia tre bɛ, -tɪ -lɔ nɛn e -fo?»

²¹ En Zozi -a 'lɛ 'sran 'nan: «'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -yɛɛ bɔa min nɛn 'e yɪfɛ -wɛɛman 'e 'bɔ 'lɛ vɛ -a bɛ -a man. Kɔɔ -a san 'ka fɛzan -a Bali 'lɛ di.»

Zozi -srɔnɔn yi -tɛala Bali da!

(Mt 6.25-34)

²² "Bɛ -sru en Zozi -a 'vɪ 'e -srɔnɔn lɛ 'nan: «-Yee "wean maan ve 'cɛɛ 'nan: Te 'ka 'fo 'ka 'ci "nrɔnnan 'cee 'trɛda da di! -Yɛɛ ci "lɛ: «-Mɛ "nɛn kɔa -ble? En kɔa dra 'kɔ, -e 'ku 'man sɔnun yɪ?» ²³ Kɔɔ 'belidi nɛn 'ka 'lɔ bɛ -a "yi "mlian -blifɛ da. En 'ka 'kɔlɛ nɛn 'ka da bɛ -a 'kpa "mlian sɔnun da.

²⁴ 'Ka 'ci "nrɔn "lomannun da -tu! Wa'a 'saa 'fɔa di, en wa'a 'saa 'tɛa di, en -wee fɛ 'ka 'e tɛɛdi fɛ -tu -nan di, en -wee fɛ trenan "ka "di, 'pian te Bali -blifɛ -nɔan -wɛlɛ. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali 'lɛ bɛ, 'ka "yi "mlian "lomannun da! ²⁵ 'Cee ci "nrɔndi 'cee 'trɛda da bɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e yi -tɔwli "cɛ 'pa 'cee 'belidi da "fo "di. ²⁶ -Te ka'a 'kɔlaman 'wɪ zɪɛ 'bɛ dɛɛdi -a diɛ, -mɛ "lɛ "wean nɛn 'ka 'ci "nrɔnman 'wɪ pɛnun da?

²⁷ 'Ka 'ci "nrøn lu -fuinun da "nyian -tu! 'Ka -wee drædi yu! Wa'a 'nyranman 'paa di, en wa'a sɔ taan di. 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Salomøn nen e ya mingønnen -dan tu -a 'li bɛ, -yee sɔ -tu fenyian 'ka 'mlinlɛ lu -fuinun zɛ -a -tuwli "le fenyian da di. ²⁸ Lu -fui "nen 'bɛ ci lua, "trɛ wɛɛ "cɛan -e 'wɛɛ -fɔ 'tɛ 'va bɛ, -te Bali 'bɛ 'man drɛ ve wɛɛ fenyian zɛ bɛ, 'lɔ kaa "nun? 'Cee yi -teradi Bali da a "wennøn.

²⁹ -Yee "wɛan fɛ nen 'kɔ 'ka -bli 'lee fɛ nen 'kɔ 'ka mlin bɛ, te 'ka 'fɔ 'ka 'ci "nrønman "da "di! ³⁰ Kɔɔ minnun nen wa'a Bali tɔa diɛ, -wɛɛ ci "nrønman 'winun zɛ -a da. 'Pian 'ka "ti Bali -a -tɔa 'nan, fɛnun zɛ -a 'wi a 'ka man. ³¹ 'Cee ve bɛ, 'ka -wɛɛ 'e tɛdɛ 'nan Bali 'e mingønnen -bli 'ka da. "Bɛ -sru -e -a 'bɔ 'e 'wi pɛɛnøn zɛ -a drɛ 'cɛɛ.

³² Te nyen 'e 'køn 'ka 'ji di! Ka ya "le 'bla 'pa "wennøn 'zv. Kɔɔ 'ka "ti Bali 'ka 'si "va 'nan 'yee mingønnen trɛ a 'cee ve -a.

³³ 'Ka 'ka yifɛnun -tan, -e 'ka man "lala -nøn 'yale -tɛnøn lɛ. Fɛ nen ya'a srɛman diɛ, -a 'bɔ nen 'ka -wɛɛ! -Yɛɛ ci min yifɛ nen laji bɛ -a. Crinnøn 'ka 'pliman fɛ zɛ -a -nan di, en fɛ srɛ bɛbɛ 'ka 'nan di. ³⁴ Kɔɔ fɛnan nen min yifɛ ci bɛ, -a -nan nen -yee ci "nrønɔdi pɛɛnøn 'kɔan.»

'Ka Blamin -pɪ man -pɛn
(Mt 24.43-51)

³⁵ «'Ka 'man 'e 'køn 'e wɔɔdi, en 'cee -kannen 'e 'fɔ 'fɔdi "nen! ³⁶ 'Ka 'køn "le minnun nen o ci 'o 'tazan -pɛnnan bɛ -wee 'wi 'zv. Minnun zɛ, -te o tazan 'si li 'pa "fɛdi da 'nan e -ta, en e 'køn 'tɛ bɛ, -wɛɛ 'lɛ "so -yrɛ. ³⁷ Bali -le -fɛa a minnun nen Minsan bɔa o man, te o yie a "man "bɛ o man. Maan ve 'cɛɛ 'wi tɪglɪ 'a 'nan, 'e 'man wɔɔman, -e 'e o -nyran fɛnun -sru, -e 'e -wee fɛ 'pa. ³⁸ E -ta bada oo, en -te 'bɛ "cɛɛ di, e -ta tu "nen "tu -a oo, -te e 'bɔ o man te o yie a "man "bɛ, Bali -le -fɛa a o man. ³⁹ Maan ve 'cɛɛ 'nan, tu nen crinzan -taa "min crin wulɛ bɛ, "te 'køn san -a -tɔa "bɛ, "te -a man -kɔan 'e wɔɔdi tu pɛɛnøn man, en ya'a tue -e 'e 'yee 'køn 'fɔn di. ⁴⁰ -Yee "wɛan 'ka 'bɔ "nyian 'ka 'man wɔɔ! Kɔɔ Blamin -pɪ -taa tu nen -a -cin 'ka 'kɔan 'ka 'ji diɛ -a man.»

⁴¹ -A -nan nen Pieri -a laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, -kɔnnən "nen yia -fɔ zɛ, 'ku 'saza 'le ve nen, -baa min pɛɛnøn 'le ve nen?»

⁴² En Minsan "e 'nan -yrɛ 'nan: «Min 'suzan "cɛn 'bɛ 'ta wula 'e 'san wei da 'wi 'tɔdi -a? Min 'suzan nen -a tazan 'yee 'køn 'pɛba 'wɔ -yrɔ, en yaa 'vi -yrɛ 'nan, 'e -blifɛ -nøn min 'sunøn -mienun lɛ 'e 'tu -man bɛ -nyrɛn. ⁴³ Min 'suzan zɛ -te -a tazan 'bɔ "man 'wi zɛ -a drɛnan bɛ, -yee ve a "yi. ⁴⁴ Maan ve 'cɛɛ 'wi tɪglɪ 'a 'nan, -a tazan -a -tɔa 'e yifɛ pɛɛnøn da.

⁴⁵ 'Pian -te min 'suzan zɛ 'e ci nrøn 'nan: <'An 'tazan -a 'mønman.> Tɔɔn -e 'e 'tɛ 'padɪ 'sia minnun nen 'e yie -tɔa "o va bɛ o da, te e ya "fɛdi -blinan 'saza, en e ya -wɛn mlinnan 'saza. ⁴⁶ Tɔɔn yi nen -a -cin 'ka 'ji 'nan 'e 'tazan -taa "diɛ, -e 'bɛ bɔla kligli, -e -a tazan 'e "nen "jɛɛnla 'ji -wliɔdi. E 'wi "nen -kɔnman -yrɛ "le zɪ Bali 'wi "nen -kɔnman minnun nen wa'a yi -tɛlɛa 'e da diɛ -wɛlɛ "bɛ -yee 'wi 'zv.

⁴⁷ Min 'suzan nen 'e 'tazan 'ci 'sɔ winun -tɔa, 'pian e 'ka "vale 'e 'ta wula "da "diɛ, waa -sɔan "kaga 'kpa. ⁴⁸ En "nyian bɛ, min nen e 'wi 'tu drɛ 'wliɔdi 'e 'tazan lɛ, te ya'a ci 'sɔ winun tɔa diɛ, waa -sɔan, 'pian waa -sɔan "wennøn. -A -cin 'e 'køn 'ka 'ji 'nan, min nen Bali fɛ "kaga "nøn -yrɛ "bɛ, yaa laabo -yrɔ "nyian "kaga. En min nen Bali fɛ "kaga "pɛba 'wɔ -yrɔ "bɛ, -a san lɔ nen e 'wi "kaga laabo.»

Minnun "cɛan 'e cin man Zozi -le "wɛan
(Mt 10.34-36)

⁴⁹ «'An -ta 'tɛ 'fɔlɛ "nen 'trɛ da. An ya "vale 'e 'køn 'e 'bidɪ 'va. ⁵⁰ 'Pian e ya "le 'mɛn yra yɪ tu 'e bɔ 'vaa, -e 'e 'bidɪ 'sia. 'Bɛ nen 'gɔɛ, an ya -a -pɛnnan 'an 'ci le nyen -a, 'nan 'wi zɛ 'e drɛ. ⁵¹ Te 'e 'køn 'ka 'ji 'nan 'an -ta 'trɛda, 'nan -e minnun man 'e 'fɔla -trɔɔ di! 'Pian an -ta 'wi 'fɔlɛa minnun man. ⁵² Maan ve 'cɛɛ 'nan, -te min a 'soolu 'køn 'tuwli 'le "nen "bɛ, o "cɛan 'e cin man 'mɛn "wɛan. Min yaaga -taa "kønle -pɛ -tu -a, -e min "fli 'o 'køn -pɛ -tu -a. ⁵³ En 'nen "ti 'lee 'e 'pɪ yei 'ka 'taa -a -blɪlɛ di. En 'nen "bu 'lee 'e lu yei 'ka 'taa -a -blɪlɛ di. En -sran "bu 'lee 'e 'pɪ nan yei 'ka 'taa -a -blɪlɛ di.»

Minnun 'ka "vale 'o Zozi 'le 'wɪ 'ci maan "dɪ
(Mt 16.2-3; 5.25-26)

⁵⁴ Zozi -a 'vɪ "nyian minnun nen -nan bɛ -wɛ 'nan: «-Te laa wɪa "ji yidɛ 'fɔ -nan "va 'zia bɛ, 'nun tɔɔn kaa ve 'nan, laa "ta -fɛan, -e 'e drɛ zɪ. ⁵⁵ ɛn -te fulɔ nen e "sia 'trɛda "tre 'zia bɛ, ka 'yɪ "fɛnnan bɛ -a 'yɪ bɛ, 'nun tɔɔn ka ve 'nan, 'tɛdɛ "ta -daa, -e 'e drɛ zɪ. ⁵⁶ Ka 'wɪ dra min yidɛ 'lɛ! Fɛ nen e "ta dra 'trɛ da bɛ, 'lee fɛ nen e "ta dra laji bɛ, 'cɛɛ -tɔa. 'Pian 'wɪ nen 'an cɪ 'bɛ drɛnan tu 'gʊɛ -a bɛ, ka 'ka "vale 'cɛɛ -tɔa "dɪ. ⁵⁷ ɛn 'wɪ nen 'bɛ cɪ tɪglɪ "le 'cɛɛ drɛ bɛ, ka 'ka "vale 'cɛɛ tɔa dɪ. -Mɛ "le "wɛan nen kaa dra zɪ?

⁵⁸ 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gʊɛ -a da -tu! -Te min -tu 'i 'sanman drɛ, ɛn ka "ta -ko -a tin 'balɛ bɛ, 'i 'fɔ 'e 'flin 'i 'ka yei "sɛn 'e cin va, "tɔgɔ 'yei 'nɔn tin 'bazan lɛ, -e tin 'bazan 'e 'i 'fɔ -pu 'kuin. ⁵⁹ Maan ve 'yidɛ 'nan, "yidɛ vɪnan i bɔla -pu 'kɔn zidɛ -a -ji bɛ, te i cɛɛn "lala pɛɛnɔn bɔladɪ man.»

13

'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man!

¹ Tu zidɛ -a man bɛ, -kɔnmandan Pilati Galile 'nɔn -mienun tɛɛ Zeruzalɛm. E o tɛɛ te o ya Bali -pannan Bali -pan 'kuin. -A -nan nen min -mienun -ta 'wɪ zidɛ -a 'sinan 'palɛ Zozi lɛ. ² ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «E ya 'ka 'ji 'nan, Galile 'nɔn zidɛ o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ e ciɪla Galile 'nɔn -mie -le vɛ da, -le "wɛan 'wɪ zidɛ e 'bɔ o man? ³ -Cɛjɛ, e 'ka zɪ "fo "dɪ! 'Pian -te ka'a 'silɛ 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -e 'ka -sɔɔnla Bali -sru "dɪɛ, ka -kaaman "le -wee 'wɪ 'zv. ⁴ ɛn "nyian bɛ, min -fuda 'sɔra nen 'kɔn loulou o tɛɛ Siloe bɛ, e ya 'ka 'ji 'nan, o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ e ciɪla Zeruzalɛm 'nɔn pɛɛnɔn da? ⁵ -Cɛjɛ, e 'ka zɪ "fo "dɪ! 'Pian -te ka'a 'silɛ 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -e 'ka -sɔɔnla Bali -sru "dɪɛ, ka -kaaman "le -wee 'wɪ 'zv.»

Zozi -kɔnnɛn "fɔ fijie yiba "nɛn ya'a 'baa dɪɛ -a man

⁶ ɛn Zozi -kɔnnɛn 'gʊɛ -a -fɔdɪ 'sia. E 'nan: «Min -tu -le fijie yiba "a 'e 'tɔdɪ 'yee rɛzɛn fei. Min zidɛ e -ta -a 'blɔ -wɛɛɛ "man, 'pian ya'a yidɛ "fo "dɪ. ⁷ -A -nan nen yaa 'vɪ min nen 'e yidɛ -tɔa rɛzɛn fei 'bɔ va bɛ -yrɛ 'nan: «Lɛ yaaga nen 'gʊ, te 'an -taa fijie yiba 'gʊɛ, -a 'blɔ -wɛɛɛ "man, te ma'an ye dɪ. -Yee "wɛan 'i yiba 'cɛn! Kɔɔ e ya -nan 'e "tun.»

⁸ ɛn min nen 'e yidɛ -tɔa "fei 'bɔ va bɛ, e 'nan min zidɛ -yrɛ 'nan: «Minsan, 'i 'tʊɪ "nyian lɛ -tu! Maan "srɔn "kluman, -e 'an 'bli -sɛn "man 'dʊ -e 'e ba. ⁹ Lɛ pee -te ya'a balɛ dɪɛ, -e 'i 'cɛn.» »

Zozi lɪmɔn -tu beli

¹⁰ Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi bɛ, waa laabo Saba. -A -tu da nen, te Zozi a Bali -le 'wɪ "paanan minnun ji -wee cin yɪ 'kuin. ¹¹ Lɪmɔn -tu a 'kɔn zidɛ -a -ji. -A lɛ -fuda 'sɔra 'bɔ, te 'e yra ye -yʊ -wɪdɪ "tu -lɔ. -A 'klɔn 'tɔ 'sien, ɛn ya'a "nyian 'kɔlaman wluandɪ -a dɪ. ¹² Zɪ Zozi lɪ zidɛ -a 'yɪ bɛ, yaa laabu, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'Yidɛ -cɛ 'e 'si 'i man!» ¹³ -A -nan nen 'e 'pɛ 'pla lɪ zidɛ -a da. 'Nun tɔɔn ɛn e 'sʊ "ji, ɛn e Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia.

¹⁴ 'Wɪ nen Zozi 'a drɛ bɛ, e 'bli 'fɔ cin yɪ 'kɔn 'tazan ji, kɔɔ Zozi min beli Saba yi da. ɛn e 'nan minnun lɛ 'nan: «Yɪ a 'shɛɛdʊ, -a da nen blamin 'nyranman "paa. Yinun zidɛ -a -tu da nen, 'ka 'ta, -e 'o 'ka 'beli. 'Pian te 'ka 'ta Saba yi da "fo "dɪ!»

¹⁵ ɛn Minsan "e 'nan -yrɛ 'nan: «Ka ya min -wɪdɪ "a, ka 'wɪ dra min yidɛ 'lɛ. Saba yi da bɛ, ka "we "man, -e min 'e 'yee trʊvɛ baa "flu 'e 'blɪfɛ -sru, -e 'e 'ku 'yi 'nɔn -yrɛ. -Te e ya tri a oo, ɛn te 'bɛ "cɛɛ dɪ, -te e ya -aflumun a oo, kaa dra zɪ, -njɛɛ dʊv? ¹⁶ 'Pian ka 'ka "vale 'an baa 'si Abraam kluda lɪ 'gʊɛ -a man Saba yi da dɪ. Kɔɔ Satan -a yri -a -nan lɛ -fuda 'sɔra nen 'gʊ.»

¹⁷ Zɪ Zozi 'wɪ zidɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn 'yra -a 'nanmannɔn 'tɛdɪ 'sia. 'Pian te min pɛɛnɔn 'ci "nranman 'wɪ "yi 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn nen Zozi a dra bɛ -yee "wɛan.

Fei fɛ 'wɛɛ man -kɔnnɛn 'lee 'mannyan man -kɔnnɛn
(Mt 13.31-32; Mk 4.30-32)

¹⁸ "Bɛ -sru Zozi -kɔnnɛn "fɔdɪ 'sia minnun lɛ. E 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ, -mɛ "man nen 'an -kɔlaman maan -kɔnnɛn? ¹⁹ E ya "le min -tu 'bɛ fei fɛ 'wɛɛ

"wennen 'tu 'si, en yaa -fɔ 'yee fei. E bɔa -e 'e dre yiba "a, te "lomannun a o "kɛ "tɔnan -a plan -ji.»

²⁰ En e -kɔnnen pee -fɔ "nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ min da bɛ, -mɛ "man nen 'an -kɔlaman maan -kɔnman? ²¹ E ya "le lumɔn -tu 'bɛ -fari puu "sonun yaaga 'si, e 'mannyan "wennɔn 'wɔ 'va, en yaa baa. 'Mannyan zɛ e -fari -pu 'bɔ siiman 'e pɛɛnɔn.»

-Si nen min -a "siala -e 'e 'beli bɛ e ya -tuwli

(Mt 7.13-14, 22-23; 8.11-12; 25.10-12)

²² "Bɛ -sru Zozi Zeruzalem si 'sia "nyian. E -ku Bali -le 'wɪ "paadɪ -a minnun ji 'flanun nen -si -a bɛ -a da. ²³ En min -tu -a laabu -yrɔ 'nan: «'An 'san. 'Wɪ 'kpa, min "nen "wennen nen Bali -a "sia 'wɪ 'ji?»

En Zozi -a vidɪ 'sia minnun lɛ 'nan: ²⁴ «'Ka man -wɛɛ 'nan 'ka -wlamlan 'kɔn -yrɛ "funɛn 'ji -e 'ka 'belɪdɪ yɪ! Maan ve 'cɛɛ 'nan, min "kaga -taa -a man -wɛɛɛ 'nan 'o -wlamlan 'kɔn zɛ -a -ji, 'pian wa'a 'bɔala 'nan nun dɪ. ²⁵ Tu -tu -taa "bɔlɛ bɛ, -te 'kɔn san "ta 'yee 'kɔn -fɔa "ji, te ka -fɔ bei. Ka 'kɔn 'tɛdɪ "siala, te ka "ta -a ve -yrɛ 'nan: «'Kv 'san, 'i 'kɔn 'lɛ 'sɔ 'kɔl!» Yaa ve 'cɛɛ 'nan: «Ma'an 'ka 'tɔa dɪ.»

²⁶ Tɔɔn -e 'ka vɪ -yrɛ 'nan: «-Kaa fɛ -bli 'e cin va, en -kaa 'yi mlin 'e cin va. En i Bali -le 'wɪ paa 'kv fla.»

²⁷ "Bɛ -sru yaa ve 'cɛɛ 'nan: «Ma'an 'ka 'tɔa "fo "dɪ. Ka ya 'wɪ 'wɪdɪ "drenɔn 'a, 'ka 'si 'an "srɔn "kogl!»

²⁸ Tu zɛ -a man bɛ, te ka Abraam 'lee Izak 'lee Zago 'lee Bali 'lewei vɪnɔn pɛɛnɔn ye Bali -le mingɔnnen tɛda. 'Pian ka -fo bei, -e 'ka -wuɔdɪ 'sia te 'ka 'shɛ da -ble. ²⁹ Minnun "sia yidɛ wluan "nan 'zia, en o "sia yidɛ 'fɔ -nan "va 'zia, en o "sia 'tɛda lou 'zia, en o "sia 'tɛda "tre 'zia, -e 'o "fɛdɪ -dan -bli Bali -le mingɔnnen tɛda. ³⁰ Minnun nen o -fɔla "da "bɛ, o "kaga -taa "dreɛ -si 'lenɔn 'a. En minnun nen o -trɔa -si 'lɛ bɛ, o "kaga -taa "dreɛ min -fɔla "danɔn 'a.»

Zozi 'wɪ 'pla Zeruzalem 'nɔn lɛ

(Mt 23.37-39)

³¹ Tu zɛ -a man bɛ, Farizen 'nɔn -mie -ta -a vilɛ Zozi lɛ 'nan: «'I 'kv, 'i 'si 'gu! Erodi a 'i -wɛɛnan 'nan -e 'yei 'tɛ.»

³² En Zozi 'a 'vɪ -wle 'nan: «'Ka 'kv -a vɪ -dawlizan 'labɛ -yrɛ 'nan, an -yv -wɪdɪ -pian "minnun -sru, en an minnun "belia cɛɛɣv 'lee "trɛ "a. -A yi yaagazan da -e 'an 'cɛn "man. ³³ 'Wɪ 'kpa, maan dra cɛɛɣv, en maan dra "trɛ, en maan dra "bɛ -sru. En an bɔala Zeruzalem, kɔɔ -nan nun nen Bali 'lewei vɪzan -kaa.

³⁴ Zeruzalem 'nɔn, ka Bali 'lewei vɪnɔn -tɛɛman. En minnun nen Bali -taa "waa 'cɛɛ bɛ, ka o -tɛɛman -kɔlɛbu -a. Maan man wɛɛ 'e 'pa -a "kaga 'nan 'an 'ka treman 'e cin man, "le zi mɛin "bɔ 'yee 'nɛnnun treman 'e 'pɛba 'wlu bɛ -yee 'wɪ 'zv. 'Pian ka'a 'wɪlɛ "man "dɪ. ³⁵ -Yee "wɛɛan Bali "ta 'e 'pɛ "sia 'cee Bali -pan 'kɔn -sru. En 'an 'bɔ 'gɣɛ, ka'a "nyian 'an 'ye dɪ. 'Pian ka -kɔlaman 'an yɪdɪ -a 'e 'pee yi nen kaa vidɪ "siala 'nan: «Bali -le -fɛa 'e 'kɔn min nen Minsan -a 'pa 'sia bɛ -a man!» »

14

Zozi min -tu beli 'flinla "yi da

¹ Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi nen waa laabo Saba bɛ -a -tu da nen, Zozi wlala Farizen 'nɔn 'tazan -tu -le 'kuin 'nan -e 'e fɛ -bli. Minnun nen 'kɔn zɛ -a -ji bɛ, te o yie a Zozi 'va. ² En min -tu -ta -tɔlɛ Zozi 'lɛ. Min zɛ -a 'kɔlɛ pɛɛnɔn a 'e -tɔɔladɪ -cɛ -tu -lɔ. ³ Tɔɔn en Zozi -a laabu 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn 'lɔ 'nan: «-Mɛ "wɪ nen -cee -pei -a 'vɪ? -Si a 'e 'nɔndɪ min lɛ 'nan 'e 'cɛ 'si min man 'flinla "yi da?» ⁴ 'Pian o 'ka "vale 'o 'wɪ "sia "da "fo "dɪ. Tɔɔn Zozi klɛ -cɛzan zɛ -a man, en yaa beli. E -si -nɔn -yrɛ, en e -ku.

⁵ -A -nan nen Zozi -a vidɪ 'sia 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn lɛ 'nan: «Min -tu 'ka 'ka yei, -te -yee 'nen 'fɔ 'yi 'klu -ji 'flinla "yi da bɛ, -e 'e vilɛ 'e 'si dɪ. En -te -yee tri -fɔ 'yi 'klu

-ji 'flinla 'yi da bε, -e 'e vλε 'e 'si dι. -Njεε dυv?» ⁶ Wa'a -kɔlale -e 'o 'wι zιε -a -zi -fɔ -yrε "dι.

-Tι le nen Bali -nyrannan fenyian -nɔan?

⁷ Zozi -a 'yι 'nan minnun nen o -taa "bε, o -nyrannan tɪglɪ tɪglɪ "sia, te o -nyεanla. -A -nan nen e -kɔnnen 'gυε -a -fɔdɪ 'sia -wλε. E 'nan: ⁸ «-Te min 'i laabu 'nan 'i 'lυ "fedi -blɪ 'e 'va bε, te 'i 'nyrannan tɪglɪ 'si dɪ! Kɔɔ -a -mie da bε, te min nen 'bε a min -dan a e -cia 'i da bε, wεε laabu "nyian. ⁹ Min nen e 'ka laabu bε, yaa ve 'yιε 'nan: <'I pεin 'labε -a -nɔn min 'gυε -yrε!> Tɔɔn te i "ta wuanla 'yra -a, -e 'i 'kυ -nyran pεin -fɔla "dazan da. ¹⁰ -Yee "wean -te min 'i laabu 'nan, 'i 'lυ "fedi -blɪ 'e 'va bε, 'i -nyran pεin -fɔla "dazan da! Min nen yei laabu bε, -te yei 'yι bε, -e 'e 'ta -a vι 'yιε 'nan: <An bee, 'i 'ta -nyrannan tɪglɪ 'gυε -a 'si!> -Te e dre zιε, min pεenɔn nen ka "ta -nyεanla waa bε, 'yra "sia 'i yιε man o yei.»

¹¹ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Min nen 'e 'fli dre -dan bε, Bali -a dra "wennɔn. En min nen 'e 'fli dre "wennɔn bε, Bali -a dra -dan.»

¹² "Bε -sru en Zozi 'wι tin 'badɪ 'sia min nen e Zozi 'bɔ laabu 'nan 'e 'lυ "fedi -blɪ 'e 'va bε, -yrε. Yaa 'vι -yrε 'nan: «-Te 'i "ta minnun laabo "fedi fε man bε, te 'i beenun laabu dɪ! En te 'i "bυnun laabu dɪ! En te 'i 'mangulinun laabu dɪ! En te 'i bɔenun fenɔn laabu dɪ! "Tɔgɔ -wee vε da, -e 'wei laabu te 'e dre fε 'leji bɔladɪ -a. ¹³ 'Pian -te 'i "ta minnun laabo "fedi fε man bε, 'i 'yale -tɛnɔn laabu! En minnun nen -cε cɪ o man bε 'i o laabu! En minnun nen o "tun "bɔ bε 'i o laabu! En minnun nen o yιε 'wi bε 'i o laabu! ¹⁴ -Te i 'wι zιε -a dre bε, Bali -fεa ve 'i man, kɔɔ wa'a 'leji bɔala 'yιε dɪ. 'Pian Bali -a 'leji bɔala 'yιε, tu nen min tɪglɪ nun wuanla -kanɔn 'va bε, -a man.»

"Fedi -dan man -kɔnnen
(Mt 22.1-10)

¹⁵ -A -nan nen min -tu nen fε zιε -a -nan bε yaa 'vι Zozi le 'nan: «Min nen e fε -ble Bali -le mingɔnnen trɛda bε, Bali -le -fεa a -a san man.»

¹⁶ En Zozi -kɔnnen "tυ -fɔdɪ 'sia -yrε. E 'nan: «Min -tυ 'bε "ta "fedi -dan dra, en yaa 'wι 'vι min "kaga "lε. ¹⁷ Zɪ "fedi yι 'bɔ bε, en 'e 'suzan 'tυ 'pa 'sia 'nan 'e 'kυ o laabu. 'E vι -wλε 'nan: <'Ka 'ta! O cεen fenun dredɪ man.>

¹⁸ 'Pian o -tudu pεenɔn 'wι 'tυ 'yι, en waa 'vι -yrε. Min tɛdε -a 'vι -yrε 'nan: <An "sia fei -tυ 'lɔnan. An "ta -ko -a -nanjenlε. -Yee "wean 'i yra 'si, ma'an 'kɔlaman 'ludɪ -a dɪ.>

¹⁹ En -a -tυ "e 'vι -yrε 'nan: <An tri 'lɔ -fu. An "ta -ko o -nanjenlε, -te o 'nyranman "paa 'kpa -o. -Yee "wean 'i yra 'si, ma'an 'kɔlaman 'ludɪ -a dɪ.>

²⁰ En -a pee "e 'vι 'nan: <An "sia li 'panan. -Yee "wean ma'an 'kɔlaman 'ludɪ -a dɪ.>

²¹ Min 'suzan zιε e 'li 'e da 'e 'tazan -va. 'Wι nen o pεenɔn -a 'vι bε yaa 'sinan 'pa -yrε. -A -nan nen 'bli 'fɔ -a tazan 'bɔ 'ji, en e 'nan 'e 'suzan le 'nan: <'I 'kυ tada 'fla yei, -e 'i vι 'yale -tɛnɔn lε, en 'i vι minnun nen -cε cɪ o man bε -wλε, en 'i vι minnun nen o yιε 'wi bε -wλε, en 'i vι minnun nen o "tun "bɔ bε -wλε, -e 'ka 'ta waa!>

²² En min 'suzan zιε e -kυ "nyian. Fɔɔnɔn, en e -ta -a vλε 'e 'tazan le 'nan: <'An 'san, 'wι nen yia 'vι bε, maan dre, 'pian -nyrannan -mie a tian 'nan.>

²³ -A -nan nen -a tazan -a 'vι "nyian -yrε 'nan: <'I 'kυ -siblυ 'nennun da, en 'i 'kυ fei -paannun da, -e 'i vι minnun le 'nan 'o 'ta. 'I 'tɔ o man, -e 'o 'wι "man, 'dυ -e 'mɛn 'kuin 'e fa!> »

²⁴ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Maan ve 'cεε 'nan, minnun nen Bali o laabu, en wa'a 'wλε "man "dɛ, o -tυ 'ka 'taa "fedi -blɪlε 'an 'va dɪ.»

-Tιε -kɔlaman dredɪ -a Zozi -sruzan -a?
(Mt 10.37-38)

²⁵ "Bε -sru en Zozi Zeruzalem si 'sia "nyian. Min yra -a -sru "kaga 'kpa. -A -nan nen Zozi 'e 'man lila, en e 'nan -wλε 'nan: ²⁶ «Min nen e ya "vale 'e -sɔɔnmlan 'an -sru "bε, 'yaan 'sia e 'mlin 'e "tɪ 'lee 'e "bυ "da. En 'yaan 'sia e 'mlin 'e nan 'lee 'yee 'nennun da. En 'yaan 'sia e 'mlin 'e "bυnun 'lee e "blunun "da. En 'yaan 'sia e 'mlin 'e 'bɔ 'le 'belidɪ da. -Te ya'a drele zɪ dɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e dre 'an -sruzan 'a "fo "dɪ. ²⁷ En "nyian bε,

min nen e ya "vale 'e -səonmlan 'an -sru "bɛ, 'e 'wɪ yɾa yɪdɪ man, ɛn 'e 'wɪ -kadɪ man yiba "plan da! -Te ya'a drɛlɛ zɪ dɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e drɛ 'an -sruzan 'a "fo "dɪ.

²⁸ -A -kəon "man wɪ -tɔ nen 'gɔ. Min -tɔ a 'ka yei, ɛn e ya "vale 'e 'yee 'kɔn -dan -tɔa. Min zɛ zɪ 'kɔ 'e drɛ bɛ, yaa "nrɔnman 'e 'ji 'vaa, ɛn yaa -si "siala. E 'yee "lala -nanjean, -te e bɔa -yee 'kɔn 'tɔvɛ -a -o. ²⁹ "Tɔgɔ -te e 'yee 'kɔn 'pɔ -fɔ 'trɛ 'ji bɛ, -e 'e vɪlɛ 'e 'cɛn "man "dɪ. Tɔon minnun nen o 'wɪ zɛ -a -nan ye bɛ, waa sɛɛ wɔdɪ "siala -a vɪdɪ -a 'nan: ³⁰ «Min 'labɛ e 'kɔn 'tɔdɪ 'sia, 'pian ya'a -kɔlale 'cɛndɪ -a "man "dɪ.»

³¹ ɛn -a -kəon "man wɪ -tɔ nen "nyian 'gɔ. Mingɔnɛn -tɔ "ta -ko -kuli man mingɔnɛn -tɔ -va. Mingɔnɛn zɛ zɪ 'kɔ 'e drɛ bɛ, yaa "nrɔnman 'e 'ji 'vaa, ɛn e -kuli -si "siala. 'E 'ci "nrɔnman 'nan, 'yee minnun -kpi fu (10.000) 'gɔvɛ, o -pɛ "sɔa min -kpi yɔ -tɔ (20.000) -a? ³² -Te yaa -tɔ 'nan 'e 'pɛ 'ka 'taa 'sɔlɛ -kuli -a dɛ, e minnun "paa 'sia mingɔnɛn -tɔ zɛ -a va, te 'bɛ a tian 'kɔɔbli. E toba -fɔa -yrɛ 'nan, te 'o 'kuli -tan "nyian dɪ.»

³³ ɛn Zozi -a 'le 'sran 'nan: «'Wɪ 'tɔwli zɛ -nyrɛn 'e drɛ 'cɛɛ vɛ -a! -Te min 'ka 'e 'bli 'silɛ 'yee fɛ pɛɛnɔn da dɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e drɛ 'an -sruzan 'a "fo "dɪ.

³⁴ 'Wɪ 'kpa, -wɛ a fɛ "yi "a. 'Pian -te -wɛ 'nɔnɔn 'si "man "bɛ, -a drɛ vɛ "ka "nyian 'nɔnɔn dɪ. ³⁵ E 'ka "nyian "yi fɛ -tɔ drɛ vɛ -a 'trɛda dɪ. ɛn e 'ka -angle -a dɪ. 'Pian waa wɛɛnman 'e "tun. Min nen 'wɪ man "trɔɛn ci -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!»

15

'Bla nen e 'san bɛ waa 'yɪ

(Mt 18.12-14)

¹ Yi -tɔ da 'sukɔlɛ 'sinɔn "kaga pli Zozi man 'nan -e 'o wei man. ɛn minnun nen o 'tɔ 'wliɪdɪ "a "nyian minnun 'le bɛ, o "kaga "ta "nyian. ² 'Wɪ zɛ ya'a Farizɛn 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'ci 'sɔlɛ "fo "dɪ. -A -nan nen waa vɪdɪ 'sia 'nan: «Min 'labɛ, e ta -kli "wɪ dra. E 'wɪ 'wliɪdɪ "drɛnɔn "kuan 'e 'pɛ "fli "a, ɛn o fɛ -ble waa 'e cin va.»

³ -A -nan nen Zozi -kɔnɛn "fɔdɪ 'sia -wlɛ. E 'nan: ⁴ «Min -tɔ -le 'bla a -yaa tɔ, ɛn -a -tɔwli "cɛ 'san "va. Min zɛ yaa dra 'kɔ? Maan vɛ 'cɛɛ 'nan e 'bla -fuba 'sɔrasɛn 'wlɛ 'sɔrasɛn "tɔvɛ "bui "da, -e 'e 'kɔ -a -tɔwli "nen e 'san bɛ -a -wɛɛ. -Njɛɛ dɔv? ⁵ -Te yaa yɪ bɛ, -a ci "nranman 'kpa tɪgɪ. Yaa "sia -e 'e -fɔ 'e 'plabei da. ⁶ -Te e 'bɔla "kɔnɛn "bɛ, 'e beenun 'lee 'e "srɔnɔn laabo 'e va. Yaa vɛ -wlɛ 'nan: <'Ka 'ta -e -kaa ci 'e "nran 'e cin va! An 'mɛn 'bla nen e 'san bɛ -a 'yɪ.»

⁷ 'Wɪ 'tɔwli zɛ -yɛɛ dra Bali lɛ. -Te min -tɔwli "cɛ 'si 'wɪ 'wliɪdɪ "drɛdɪ man, ɛn 'e 'fli -nɔn Bali lɛ bɛ, Bali ci "nranman. Ci "nran nen min -tɔwli zɛ, yaa -nɔn Bali lɛ bɛ, e "mlian min -fuba 'sɔrasɛn 'wlɛ 'sɔrasɛn nen o ya tɪgɪ 'va bɛ -wee ci "nran nen waa -nɔn Bali lɛ bɛ -a da.»

'Lein 'wlɛ nen e 'san bɛ waa 'yɪ

⁸ ɛn Zozi -a 'vɪ "nyian -wlɛ 'nan: «-Te lumɔn -tɔ -le 'lein 'wlɛ a -fu, ɛn -a -tɔwli "cɛ 'san "va "bɛ, e -kannɛn -fɔa "nen, -e 'e 'yee 'kuin "koodɪ 'sia. Yaa -wɛɛman -trilii, -e 'e yɪ. ⁹ -Te yaa 'yɪ bɛ, 'e "luɛnɔn 'lee 'e "srɔnɔn laabo 'e 'va. Yaa vɛ -wlɛ 'nan: <'Ka 'ta -e -kaa ci 'e "nran 'e cin va! An 'mɛn 'lein 'wlɛ nen e 'san bɛ -a 'yɪ.»

¹⁰ 'Wɪ 'tɔwli zɛ -yɛɛ dra Bali 'le 'pasianɔn nen laji bɛ -wlɛ. -Te min -tɔwli "cɛ 'si 'wɪ 'wliɪdɪ "drɛdɪ man, ɛn 'e 'fli -nɔn Bali lɛ bɛ, Bali -le 'pasianɔn 'ci "nranman.»

'Nɛn "tɪ 'lee 'yee 'nɛnnun "fli "le 'wɪ

¹¹ Zozi -kɔnɛn "tɔ -fɔ "nyian -wlɛ. E 'nan: «Min -tɔ a, ɛn -yee 'nɛnnun a "fli. ¹² Yi -tɔ da bɛ, ɛn -a "tiɛnnɛzan -a 'vɪ 'e "tɪ "lɛ 'nan: <'An "tɪ, 'an 'blɪnan nen e -taa "kɔnɛ 'mɛn vɛ -a bɛ, 'i -nɔn 'mɛn!» -A -nan nen o "tɪ 'e yɪfɛ cɛɛn 'e cin man -wlɛ.

¹³ Yi "fli, yaa, "bɛ -sru ɛn -a "tiɛnnɛzan 'bɔ 'yee vɛ pɛɛnɔn 'tan. Yaa man "lala 'si, ɛn e -kɔ -a -blɪlɛ 'fla 'kɔɔbli 'tɔ da, te 'e 'ci 'sɔ winun dra. ¹⁴ "Yɛɛ 'cɛn -a -blɪdɪ man bɛ, te dra -dan 'le "so 'fla zɛ -a da. -A -nan nen 'e yɾa yɪdɪ 'sia. ¹⁵ ɛn e -kɔ toba -fɔlɛ 'fla zɛ -a da min -tɔ lɛ, 'nan -e 'e 'nyranman "va. Min zɛ 'bɛ 'pa 'sia 'nan 'e 'kɔ 'e yɪɛ 'tɔ 'yee 'srɛnɔn va lua. ¹⁶ Dra -a -tɛa, e ya "vale 'e 'srɛnɔn -blɪfɛ -ble, 'pian min -tɔ 'ka -a -nɔn -yrɛ "fo "dɪ.

¹⁷ Ἐν 'e 'wulo 'ji 'nrōndi 'sia. Yaa 'vɪ 'e 'ji 'nan: <'An "tɪ "le 'nyranman 'panōn 'bɛ fɛ -ble -mien, te e o "kle. 'Pian mɛɛn -kaa "dra lɔ 'gv. ¹⁸ 'Wɪ nɛn an -taa -a drɛɛ bɛ -nyren 'gv. An lia 'an da 'an "tɪ 'va -e 'an vɪ -yrɛ 'nan: <'An "tɪ, 'i yra 'si! 'An 'wɪ 'wɪdɪ drɛ Bali wlu, ɛn 'an 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'yie. ¹⁹ E 'ka "le 'waan laabu "nyian 'yie 'nɛn "fo "dɪ. 'I yra 'si, 'yian drɛ 'yie 'nyranman 'pazan 'tɪ -a!> »

²⁰ -A -nan nɛn e 'li 'e da 'e "tɪ 'va. E -fʊ "kōnnɛn "man -kōɔbli, ɛn -a "tɪ -a 'yɪ. -Yee 'nɛn nyrinda -sɛn "da, ɛn e -kʊ -a 'lɛ flɛn -a. Yaa 'kun, ɛn e -atu -tɛ "man.

²¹ -A -pɪ "e -yrɛ 'nan: <'An "tɪ, an 'wɪ 'wɪdɪ drɛ Bali wlu, ɛn an 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'yie. E 'ka "le 'waan laabu "nyian 'yie 'nɛn "fo "dɪ.>

²² 'Pian -a "tɪ -a 'vɪ 'yee nōannun lɛ 'nan: <'Ka 'ta "nyianɔv sɔ -trɛ fɛnyian -a, -e 'ka wɪ 'mɛn 'nɛn 'gvɛ -a da! 'Ka sōɔnwɛ wɪ -a -pɛ 'wɛ man, -e 'ka 'manwua "wɪ -a cɛin -man!

²³ 'Ka 'ta tri -blonɛn bɔadi bɛ -a, -e 'kaa -tɛ -yrɛ! E ya "le -kaa "fɛdi -bli, -e -kaa ci 'e "nran 'e cin va. ²⁴ Kōɔ 'an 'pɪ nɛn kaa ye 'gvɛ, e -ka, ɛn e fʊv. E 'san, ɛn maan 'yɪ.> Tōɔn ɛn o "fɛdi drɛdɪ 'sia.

²⁵ Tʊ zɪɛ -a wlu bɛ, te -yee 'nɛn cɛjɛnɛzan a tian fei. Zɪ e 'si fei, e ya -tanan bɛ, "yɛɛ -pli "kōnnɛn "man bɛ, ɛn e "drɛ 'man. ²⁶ -A -nan nɛn e nōan -tʊ laabu, ɛn e "kōnnɛn "wɪ laabu -yrɔ. ²⁷ 'Bɛ 'vɪ -yrɛ 'nan: <'I -suannɛn 'bɛ 'ta. 'I "tɪ tri -blonɛn bɔadi bɛ -a -tɛ -yrɛ, 'nan 'wɪ 'tʊ 'ka drɛɛ -yrɛ "dɪ -le "wɛan.>

²⁸ 'Wɪ zɪɛ e 'bli 'fɔ "ji, ɛn e 'ka "vale 'e -wɪamlɛn "kōnnɛn "dɪ. Tōɔn ɛn -a "tɪ 'bɔla. E toba -fɔdɪ 'sia -yrɛ 'nan 'e -wɪa "kōnnɛn. ²⁹ 'Pian e 'nan 'e "tɪ "lɛ 'nan: <'An lɛ "kaga 'kpa nɛn 'gv, te 'an 'nyranman "paa 'yie, ɛn ma'an tian 'li -a vɪlɛ 'yie 'wɪ 'tʊ man -cɛjɛ dɪ. 'Pian yɪ'a tian bɔ 'nɛn 'tʊwɪ "nōnlɛ 'mɛn, -e 'kʊ "fɛdi -bli "va 'kʊ 'vale 'an bɛnɛn -a dɪ. ³⁰ 'I 'yɪɔ, 'wɪ nɛn yia drɛ bɛ -a! 'I 'pɪ nɛn e 'yie "lala pɛɛnɔn bli lumōnnun man bɛ, zɪ e -ta bɛ, ɛn i tri -blonɛn bɔadi bɛ -a -tɛ -yrɛ.>

³¹ Ἐν -a "tɪ "e -yrɛ 'nan: <'Mɛn 'nɛn, tʊ pɛɛnɔn man bɛ, i ya 'an 'va 'gv, ɛn 'an yɪfɛ pɛɛnɔn bɛ e ya 'yie vɛ -a. ³² E ya "le -kaa "fɛdi -bli, -e -kaa ci 'e "nran 'e cin va. -Ka'a 'kōlaman -e -kaa 'wɪ 'pɛɛ drɛ "fo "dɪ, kōɔ 'i -suannɛn 'gvɛ e -ka, ɛn e fʊv, e 'san, ɛn maan 'yɪ.> »

16

'Ka 'man wɪv, "trɛ "wɪ -le "wɛan!

¹ "Bɛ -sru Zozi -kōnnɛn "tʊ -fɔdɪ 'sia 'e -srunɔn lɛ. E 'nan: <'Fɛzan -tʊ a, ɛn min -tʊ 'bɛ 'e yie -tɔa -a yɪfɛ pɛɛnɔn 'va. ɛn minnɛn -a -nan sɛɛ 'wɪ fɛzan zɪɛ -yrɛ 'nan, min nɛn 'e yie -tɔa -a yɪfɛ va bɛ, yaa "sia "va te 'e man wɪ dra -a. ² -A -nan nɛn fɛzan -a laabu, ɛn e 'wɪ 'gvɛ -a laabu -yrɔ. E 'nan: <-Mɛ "wɪ nɛn maan 'man 'i man 'gv? Yɪ'a 'kōlaman -e 'i 'fʊ 'an yɪfɛ da "nyian "fo "dɪ. -Yee "wɛan 'nyranman pɛɛnɔn nɛn yia 'pa bɛ, 'i -sru "vɪ 'mɛn!>

³ Ἐν min nɛn 'e yie -tɔa -a yɪfɛ va bɛ, 'e 'ci "nrōndi 'sia. Yaa 'vɪ 'e 'ji 'nan: <'An 'san "ta 'mɛn 'nyranman "sia 'an 'lɔ. -Mɛ "nɛn an -taa -a drɛɛ "mɛn? 'An "koe "ka -e 'an fei 'pa dɪ, ɛn 'tra 'tɛdɪ 'yra 'an -tɛa. ⁴ 'Pian 'wɪ nɛn 'kɔ 'an drɛ -e minnɛn 'o 'an yɪ "yɪ "bɛ, maan -tɔa. 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn maan dra, 'bɛ 'lɛ vɛ bɛ, -tɛ 'an 'san 'si 'an man bɛ, -e minnɛn 'waan 'kun 'o 'pɛ "fli "a 'wee "kōnnɛn.>

⁵ -A -nan nɛn minnɛn nɛn -a san -le fiɛn ci o da bɛ, e o laabudɪ 'sia 'tʊdʊ. Yaa laabu -a tɛdɛ -lɔ 'nan: <'An 'san -le fiɛn a 'i da wɛa?>

⁶ "Bɛ -yrɛ 'nan: <E ya 'nyrɔn "tugu -yaa tʊ!>

ɛn e -yrɛ 'nan: <'I 'yie 'fluba 'si, 'i -nyran "nyianɔv, -e 'i crɛn -tɛ -fuba 'soolu!>

⁷ "Bɛ -sru yaa laabu "nyian -a -tʊ -lɔ 'nan: <Bii "nun? E ya "yie 'lɔ wɛa?>

"Bɛ -yrɛ 'nan: <E ya 'saa 'wɛ 'plablu -yaa tʊ.>

ɛn e -yrɛ 'nan: <'I 'yie 'fluba 'si, -e 'i crɛn -tɛ -fuba 'sɔra!> »

⁸ Ἐν Zozi -a 'le 'sran 'e -srunɔn lɛ 'nan: <'Min 'suzan 'wɪdɪ zɪɛ, e 'wɪ 'tʊ wɪ drɛ. Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, minnɛn nɛn wa'a Bali tɔa dɪɛ, o 'wɪ -tɔa 'o cin yei e "mlian minnɛn nɛn o ci Bali -le vɛ -a bɛ o da.

⁹ -Yee "wɛan 'wɪ zɪɛ -a da nɛn 'ka 'ci "nrɔn -e 'ka 'wɪ drɛ! 'Ka bɛɛ -wɛɛ "lala nɛn e ya 'wɪ 'wɪdɪ 'tʊ 'tʊdʊ pɛɛnɔn pou -a bɛ -a! -Te ka 'wɪ zɪɛ -a drɛ bɛ, tʊ nɛn "lala 'wɪ 'ka 'kōan "nyian dɪɛ, o 'ka "kuan 'o 'pɛ "fli "a Bali fla.

¹⁰ -Te min dre wɪ a tɪɡli 'wɪ 'sɛzɛnɛn pɛɛnɔn 'ji bɛ, min dre wɪ -kɔan tɪɡli 'wɪ -dandan ji. ɛn -te min -dawli ye "yi 'wɪ 'sɛzɛnɛn pɛɛnɔn 'ji bɛ, min -dawli ye "yi 'wɪ -dandan ji.

¹¹ -Yee "wɛan -te minnun 'ka yi -tɛlɛa 'ka da "lala nɛn e ya 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn pou -a bɛ -a va dɪɛ, Bali 'ka fɛ nɛn e ci tɪɡli bɛ -a nɔan 'cɛɛ dɪ. ¹² ɛn -te minnun 'ka yi -tɛlɛa 'ka da fɛ nɛn e 'ka 'cɛɛ vɛ -a dɪɛ -a va dɪɛ, fɛ nɛn Bali -a 'pla 'cɛɛ vɛ -a bɛ, ya'a nɔan 'cɛɛ dɪ.

¹³ Maan ve 'cɛɛ 'nan, nɔan -tu 'ka 'kɔlaman -e 'e min "fli 'su 'e cin -a dɪ. E lɛaman -a -tu man, te ya'a -tu ye "yi "dɪ. Fɛ -le "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, min nɛn e "lala ye "yi "bɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e Bali yi "yi "dɪ.»

¹⁴ Farizen 'nɔn nɛn -nan bɛ, zɪ o 'wɪnun zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn o Zozi 'shɛ blɪ. Kɔɔ o "lala ye "yi. ¹⁵ -A -nan nɛn Zozi "e 'nan -wɛlɛ 'nan: «'Ka 'fli dra min yɪɛ lɛ min tɪɡlɪnɪn -a. 'Pian Bali 'cɛɛ ci "nrɔndɪ ye. ɛn fɛ nɛn minnun -a "siala 'nan, ka ya 'wɪ -dan drenan bɛ, Bali "le 'va bɛ, e ya 'wɪ 'wɪlɪdɪ "a "fo.

¹⁶ -Pei -tɔ wɪnun nɛn Bali -a -nɔn Moizi lɛ bɛ, 'lee 'wɪnun nɛn Bali 'lewei vɪnɔn 'a 'vɪ bɛ, -a da nɛn minnun 'ta 'wɔla -trɪlii ɛn Zan -ta. 'Pian zɪ e -ta bɛ, ɛn Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn 'nan -yee mingɔnnɛn -blɪdɪ 'bɔ 'kogo bɛ, waa vɪdɪ 'sia minnun lɛ. -A -nan nɛn minnun "kaga -a "vale 'nan Bali 'e mingɔnnɛn -blɪ 'o da. ¹⁷ 'Pian -te labli 'lee 'trɛ 'ka tian 'nyanlɛ dɪɛ, te -pei -le 'wɪ "wɛnnɛn 'tɔwli 'ka tian 'silɛ "da "fo "dɪ.

¹⁸ -Yee "wɛan min nɛn e 'si 'e nan man ɛn e lɪ pee 'pa bɛ, te e lɪ wɛɛ 'e nan ceje man. ɛn "nyian bɛ, min nɛn e lɪ nɛn -a -sran -a 'bɔla bɛ -a 'pa bɛ, te min nan wɛɛ.»

Fɛzan -tu 'lee Laza man -kɔnnɛn

¹⁹ "Bɛ -sru Zozi -kɔnnɛn "tu -fɔ "nyian. E 'nan: «Fɛzan -tu a. Min zɪɛ mingɔnnɛnnɪn da sɔ nɛn -a 'flɛ ci bɛ, -nyrɛn yaa wo. ɛn tu -tɔdɔ pɛɛnɔn man te -a ci a 'e 'sɔdɪ, te e "fɛdɪ -ble. ²⁰ ɛn 'yalɛ -tɛzan -tu a "nyian. Wɛɛ laabo Laza. Min zɪɛ mlɔn "a -a 'kɔlɛ pɛɛnɔn da. ɛn e ya 'e nyinnandɪ fɛzan zɪɛ -yee -klɔn -yrɛ "nɛn. ²¹ E ya "vale 'e fɛzan 'nɛan pɔnnɛn nɛn e -sɛanla bɛ -a -ble. 'Pian min -tu 'ka -a -nɔnlɛ -yrɛ "dɪ. E ya 'e nyinnandɪ fɛ zɪɛ -a -nan, te -plɛnnɪn -a mlɔnnɪn 'ji flannan.

²² Yi -tu 'bɔ ɛn 'yalɛ -tɛzan zɪɛ e -ka. -A -nan nɛn Bali -le 'pasianɔn -a 'si, o -ku -a Abraam "srɔn.

"Bɛ -sru ɛn fɛzan "e "ka 'wɔ "nyian, ɛn wɛɛ 'wɔ. ²³ Zɪ e 'bɔla -yremo fla bɛ, ɛn 'e yra yɪdɪ 'sia. -A -nan nɛn 'e yɪɛ 'tɔ lou, ɛn e Abraam 'yɪ 'kɔɔbli, te Laza yra -a "srɔn. ²⁴ ɛn e -paandɪ 'sia. E 'nan: <'Ku tra Abraam, 'an nyrɪnda 'e 'sɛn 'i da! 'I yra 'si, 'i Laza 'pa 'sia 'e 'ta 'e 'pɛ 'wɛlɛ wɔ 'yɪa, -e 'e 'tɔ 'an 'le! Kɔɔ 'an ya 'an yra yɪnan 'tɛ 'gɔɛ -a va.>

²⁵ ɛn Abraam "e -yrɛ 'nan: <'Mɛn 'nɛn, -a -cin 'e 'tɔ 'i 'ji 'nan, tu nɛn i ya 'trɛda bɛ i "yi 'yɪ, te Laza "e yra ye. -Yee "wɛan 'bɛ nɛn 'gɔɛ, -a "sɪi tu 'bɔ ɛn 'yɪɛ yra yɪ tu 'bɔ. ²⁶ ɛn "nyian bɛ -klu -dan -kaa cɛɛn 'e cin man. -Te min a "vale 'nan 'e "sia 'ku 'va 'gɔ -e 'e 'lɔ 'ka 'va nun bɛ, ya'a 'kɔlaman -a drɛdɪ -a dɪ. ɛn -te min a "vale 'nan 'e "sia 'ka 'va nun -e 'e 'ta 'ku 'va 'gɔɛ, ya'a 'kɔlaman -a drɛdɪ -a dɪ.>

²⁷ Tɔɔn fɛzan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: <'Ku tra Abraam, 'pian mɛɪn trɔ "baa, 'i Laza 'pa 'sia 'an "tɪ "le "kɔnnɛn! ²⁸ 'An "bɔunɪn a 'soolu, -e 'e 'wɪ tin 'ba -wɛlɛ, "tɔgɔ 'o 'ta fɛnan nɛn 'an yra ye 'gɔɛ -a -nan.>

²⁹ ɛn Abraam "e -yrɛ 'nan: <Bali -le -pei -tɔ wɪnun nɛn yaa -nɔn Moizi lɛ bɛ, e ya o va nun. ɛn 'wɪnun nɛn Bali 'lewei vɪnɔn 'a 'vɪ bɛ, e ya o va nun. 'O "trɔɛn "tɔ -yrɛ -e 'o 'ta wɔla "da!>

³⁰ ɛn fɛzan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: <'Ku tra Abraam, 'bɛ 'ka 'bɔa waa "fo "dɪ. 'Pian -te min 'si -kanɔn 'va, ɛn e -ku 'wɪ tin 'balɛ -wɛlɛ "bɛ, waa wei maan. O "sia 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛdɪ man, -e 'o -sɔɔnla Bali -sru.>

³¹ -A -nan nɛn Abraam -a 'vɪ -yrɛ 'nan: <-Te wa'a 'o "trɔɛn 'tɔa Bali -le -pei -tɔ wɪnun nɛn yaa -nɔn Moizi lɛ bɛ -yrɛ "dɪɛ, ɛn -te wa'a 'o "trɔɛn 'tɔa 'wɪnun nɛn Bali 'lewei vɪnɔn 'a 'vɪ bɛ -yrɛ "dɪɛ, te wa'a 'kɔlaman "nyian -e 'o "trɔɛn "tɔ min nɛn e 'si -kanɔn 'va bɛ -a wei lɛ dɪ.> »

17

Zozi 'wɪ 'plɑ 'e -srunən lɛ
(Mt 18.6-7, 15, 21-22; Mk 9.42)

¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srunən lɛ 'nan: «'Wɪnun nɛn o -kɔlaman o min "sia Bali -sru "bɛ, o ya 'trɛda "kaga. 'Pian min nɛn yaa drɛ ɛn 'wɪ zɪɛ 'e bɔ min -tʊ man bɛ, 'wɪ -taa "bɔlɛ -a san man. ² E ya "lɛ 'o -kɔlɛbu -fɔ min zɪɛ -a 'klan, -e 'o tuv jemie -va. 'Bɛ "yi mlin, "tɔgɔ 'e drɛ -e 'mɛn 'nɛn 'tʊ 'e 'si 'an -sru. ³ 'Ka drɛ "yi 'ka 'fli -va!

-Te 'i "bʊɪ -tʊ 'wɪ 'wɪdɪ drɛ bɛ, 'i 'wɪ tɪgɪ tin 'ba -yrɛ. -Te yaa -tɔ 'e 'fli -lɔ bɛ, -e 'i man wɪ 'cɛ! ⁴ ɛn -te e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'yɪɛ 'e 'pa -a 'sɔravli yɪɛ 'wɛ 'tʊwɪ 'wɪ, te e lia 'e da 'i 'va 'e 'pa -a 'sɔravli, te yaa ve 'yɪɛ 'e 'bɔ 'a bɛ, 'i man wɪ 'cɛ!»

⁵ -A -nan nɛn Zozi 'lɛ 'pasianən -a 'vɪ Mɪnsan 'bɔ lɛ 'nan: «'I 'kʊɛ yi -tɛradɪ 'i da 'pa "da!»

⁶ ɛn Mɪnsan "e 'nan: «-Te 'cɛɛ yi -tɛradɪ Bali da a "wɛnnən "lɛ fei fɛ 'wɛ 'tʊ -lɛ 'wɪ 'zʊ bɛ, kaa ve yɪba -dan 'gʊɛ -yrɛ 'nan: «'I 'sura, 'i 'kʊ -tɔ jemie -va, yaa dra.»

Zozi -sruzan 'nyranman "paa 'e 'ci -a -tʊwɪ

⁷ «'Ka 'ci 'nrən 'wɪ 'gʊɛ -a da! 'Cɛɛ nɔan a, ɛn e 'nyranman "paa 'cɛɛ fei, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, 'e yɪɛ -tɔa 'cɛɛ -winun va. Min -tʊ 'ka 'ka yei, -te nɔan zɪɛ e 'si lua, e -ta bɛ, -e 'e vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'ta "nyɪandʊ -nyran fɛ -sru "dɪ?» ⁸ 'Pian yaa ve -yrɛ 'nan: «'I fɛnʊn -tɔɛn "nyɪandʊ, 'i 'man wʊv, -e 'i 'ta 'mɛn fɛ 'pa! -Te an fɛ blɪ, an 'kan, ɛn an 'yi mlin bɛ, -e 'i 'yɪɛ vɛ -blɪ.» ⁹ ɛn "nyɪan bɛ, min -tʊ 'ka 'yɛɛ nɔan muo 'fɔa 'nyranman nɛn yaa 'pa bɛ -a man dɪ. ¹⁰ Zɪ ka cɪ Bali lɔ zɪɛ. -Yɛɛ "wɛan -te ka cɛɛn Bali -lɛ 'nyranman nɛn e 'nan 'ka 'pa bɛ -a man bɛ, 'ka vɪ 'nan: «Nɔan "tʊn "nɛn 'kʊa. 'Wɪ nɛn e cɪ "lɛ 'kʊ drɛ bɛ, -a 'bɔ nɛn kʊa drɛ.» »

Zozi -kogobe 'si min -fu man

¹¹ Te Zozi a -kunan Zeruzalɛm zɪa bɛ, e ciɪladɪ 'sia Samari 'lɛglɔn 'lɛɛ Galilɛ 'lɛglɔn yei. ¹² Zɪ Zozi "ta bɔla 'fla 'tʊ da bɛ, ɛn -kogobe -tɛnən 'fu -ta -a 'lɛ. O -fu "man "kɔɔbli, ¹³ ɛn o -paandɪ 'sia -yrɛ. Waa 'vɪ 'nan: «'Kʊ 'san Zozi! 'I yra 'si! 'I 'kʊ nyɪrɪnda 'si!»

¹⁴ Zɪ Zozi o 'yɪ bɛ, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «'Ka 'kʊ 'ka 'fli -kɔɔn Bali -pannən lɛ.» "Wɛɛ -kɔn -kunan -sia bɛ, ɛn -kogobe 'si o pɛɛnən man.

¹⁵ Zɪ o va min -tʊ -a 'yɪ 'nan, -kogobe 'si 'e man bɛ, ɛn e 'li 'e da Zozi 'va. E Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia wei 'plɛblɛ 'a. ¹⁶ Zɪ e 'bɔ Zozi man bɛ, ɛn e "pɔ sɔɔn "wɪ, 'e yra blula, ɛn yaa muo "fɔdɪ 'sia. Min zɪɛ e "sia Samari, Zuif min "cɛɛ dɪ.

¹⁷ ɛn Zozi -a laabʊ minnʊn lɔ 'nan: «-Kogobe 'si min -fu bɛ, o pɛɛnən man. ɛn min 'sɔrasɪɛn a nyɪn zɪa? ¹⁸ -Mɛ "lɛ "wɛan nɛn min nɛn e 'ka Zuif min -a dɪɛ, -yɛɛ 'si o yei, ɛn e -ta Bali 'tɔ "yi "vɪlɛ?» ¹⁹ -A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ min zɪɛ -yrɛ 'nan: «'I 'wɪuan, 'i 'kʊ! I yi -tɛra 'an da, -yɛɛ "wɛan 'i beli.»

Bali mingɔnnɛn -ble min da 'kɔ?

(Mt 24.23)

²⁰ Farizɛn 'nɔn -a laabʊ Zozi 'lɔ 'nan: «Tʊ "cɛn "man nɛn Bali mingɔnnɛn -blɪdɪ "sɪala?» ɛn e -wɛ 'nan: «Bali -lɛ mingɔnnɛn -blɪdɪ 'ka 'taa "lɛ fɛ nɛn waa ye bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ dɪ. ²¹ ɛn wa'a 'kɔlaman -e 'o vɪ 'nan, -yɛɛ 'bɔla -mɪɛn dɪ, ɛn -yɛɛ 'bɔla 'gʊ dɪ. Maan ve 'cɛɛ 'nan Bali mingɔnnɛn -blɪdɪ 'sia 'ka yei 'va.»

Zozi 'lɛ -tadɪ pee dra 'kɔ?

(Mt 24.26-28, 37-41)

²² "Bɛ -sru ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srunən lɛ 'nan: «Tʊ -tʊ -taa "bɔlɛ bɛ, te ka ya "va 'nan 'ka Blamin -pɪ ye. -Te e ya yi -tʊwɪ "cɛ "a oɔ, ka ya "vale 'ka ye -kpɔ, 'pian ka'a 'kɔlaman -a yɪdɪ -a "fo "dɪ. ²³ Tʊ zɪɛ -a man nɛn minnʊn -a ve 'cɛɛ 'nan, e ya -mɪɛn, ɛn e ya 'gʊ. 'Pian te 'ka 'kʊ -nan dɪ, ɛn te 'ka sɔɔnla o -sru "dɪ. ²⁴ Kɔɔ tʊ nɛn Blamin -pɪ -taa "man "bɛ, e -taa "lɛ laa -paan "lɛ 'wɪ 'zʊ. E 'wɛɪ -wɛɪ -fɔa, -e -a -san 'e labli 'cɛn 'ji "fo. ²⁵ 'Pian e ya "lɛ Blamin -pɪ 'e yra yi, ɛn -naagʊnən 'o 'nan "man 'vaa, -e 'wɪ zɪɛ 'e drɛ.

²⁶ Tu nen Blamin -pi -taa "man "be, 'winun nen minnun -a dre 'li Noe tu va be, waa dra "nyian. ²⁷ Koo Noe tu va be, minnun fe bli, o -wen mlin, o li 'pa, en o -konnēn 'pa. Waa dre zie -trilii, en tu nen Noe -wlamlan -klv -dan ji be e 'bō. Tu zie -a man nen laa -dan fendu 'sia, en o pēenōn 'nan -nyan.

²⁸ En "nyian be, 'winun nen minnun -a dre 'li Lot tu va be, waa dra "nyian. Minnun fe bli, o -wen mlin, o fenun lōō, o fenun taan, o feinun paa, o 'konnun tōō. ²⁹ 'Pian yi nen Lot 'si Sodōm be, -a -nan nen Bali 'te 'lee 'te nyin nen -a -koei "min -tea "be, -a -fen laa 'a 'fla zie -a da. En o pēenōn 'nan -nyan.

³⁰ 'Wī 'tuwli zie -a 'bō nen minnun -kōan -a drenan, en Blamin -pi -taa. ³¹ Tu zie -a man be, min nen e ci 'yee 'kōn 'le "nen "be, te 'e -wla 'kuin fe -tu 'sinan dī! En min nen fei be, te 'e li 'e da 'fla dī! ³² 'Wī nen 'li e 'bō Lot nan man, te 'e yie 'tō 'e koda be, 'e 'wī 'cin -trōa 'ka 'ji! ³³ Min nen e ci 'e 'ladī 'yee 'trēda da be, ya'a ye dī. 'Pian min nen 'e 'pē 'si 'yee 'trēda da 'fo, en yaa -nōn 'mēn be, -a san 'be 'belidī nen ya'a 'nyaan dīe -a ye.»

³⁴ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Maan ve 'cēe 'nan, -pei zie -a man be, min "fli -kōan 'o nyinnandī -saa -tuwli "da, waa -tu "siala, -e -a -tu "e -fuv. ³⁵ En līmōn "fli -kōan "fe -sōnnan, waa -tu "siala, -e -a -tu "e -fuv. ³⁶ [En min "fli -kōan fei -tuwli "da, waa -tu "siala, -e -a -tu "e -fuv.»]

³⁷ -A -nan nen Zozi -srunōn -a laabu -yrō 'nan: «'Kv 'san! 'Wī zie nyin zia nen e dra?»

En e 'nan -wle 'nan: «Fēnan nen -wi -kadī ci 'e pladī be, -a ta lou "nen -wi pēa "bli "lomannun 'o 'ble!»

18

Zozi -kōnnēn "fō tin 'bazan 'tu 'lee -cale -tu man

¹ "Be -sru en Zozi -kōnnēn "tu -fōdī 'sia -wle. E ya "vale 'e -kōonman -wle 'nan 'o Bali tru 'ba tu pēenōn man, te o "koe 'e 'nyan dī. ² E 'nan -wle 'nan: «'Fla 'tu da be, tin 'bazan 'tu a -nan. Min zie ya'a 'klan man Bali lō dī, en -a yie 'ka 'naan min man dī. ³ En -cale -tu a "nyian 'fla -tuwli 'bō zie -a da. Tu pēenōn man be, e -taa 'yee 'wī 'a tin 'bazan zie -yre. Yaa ve -yre 'nan, 'e 'tō 'e -sru -e 'yee tin 'e 'te 'e 'nanmanzan da.

⁴ -A -nan 'mōn 'wī zie -a drenan, te ya'a -yee tin 'baa "fo "dī. 'Pian zī yi -tu 'bō be, en 'e 'ci "nrōndī 'sia. Yaa 'vī 'e 'ji 'nan: «Ma'an 'klan man Bali lō dī. En 'an yie 'ka 'naan min man dī. ⁵ 'Pian -cale 'gve, e see "paa 'an man "buu, -yee "wēan an -yee tin dra 'nōnnōn. Maan dra zie -e 'e vīle 'e 'wī 'wīdī "dre 'mēn dī.» »

⁶ En Mīnsan -a 'le 'sran -wle 'nan: «'Wī nen tin 'bazan 'wīdī zie e 'sia -a vūnan be, kaa 'man 'kpa? ⁷ E ya 'ka 'ji 'nan, minnun nen Bali o 'si "va 'yee ve -a te o -paanman -yre "tu pēenōn man be, 'e 'trōen "sia o va? -Cejē, ya'a dra "fo "dī. ⁸ Maan ve 'cēe 'nan, Bali 'ka 'mōan dī, te e -tō o -sru -e 'e tin 'nōnnōn 'nōn -wle. 'Be a zī, 'pian tu nen Blamin -pi -taa "nyian 'trēda be, e bōa minnun nen o yi -tēra Bali da be o man?»

Zozi -kōnnēn "fō Farizen min 'lee 'sukōle 'sizan 'tu man

⁹ Zozi -kōnnēn "tu -fōdī 'sia minnun nen 'o 'fli "siala min tīglunun -a, te wa'a 'o bōenun siala min tīglunun -a dīe, o man. E 'nan: ¹⁰ «Min "fli 'be 'kv Bali tru 'bale Bali -pan 'kuin. Min -tu a Farizen min -a, en -a -tu a 'sukōle 'sizan 'a. ¹¹ Farizen min a 'e 'tōdī lou, en e Bali tru 'badī 'sia 'e 'ji. E 'nan: «Bali, mēin muo -fōa 'nan an 'ka "le min pēenun -le 'wī 'zū dī. Kōō o crin wo, en o ya 'wī 'wīdī "drenōn 'a, en o ya min nan -wēenōn 'a. En "nyian be mēin muo -fōa 'nan an 'ka "le 'sukōle 'sizan 'labē -yee 'wī 'zū dī. ¹² Kōō an fe "sōan yi "fli 'fle 'tu -ji, en fe pēenōn nen maan ye be, maan -fuzan -nōan 'yie.»

¹³ Tu zie -a wlu be te 'sukōle 'sizan a 'e 'tōdī -kōōbli, en e ya Bali tru 'banan. 'E 'wulo -fō 'e 'wlu, en 'e 'pē 'pa 'e 'kōle "nen. En yaa vīdī 'sia 'nan: «Bali 'i yra 'si! 'Wī 'wīdī "drezan nen maan, 'yian nyrinda 'si!» »

¹⁴ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Maan ve 'cēe 'nan, 'sukōle 'sizan zie, 'o 'vale Bali -a o yei "sēn 'e cin va, en e -kv 'yee "kōnnēn. 'Pian Farizen min 'lee Bali yei 'ka 'sēnle 'e cin va dī. Kōō min nen 'e 'fli "siala -dan be, Bali -a dra "wēnnōn. En min nen 'e 'fli dre "wēnnōn be, Bali -a dra -dan.»

Zozi -fɛa 'vɪ nannannun man
(Mt 19.13-15; Mk 10.13-16)

¹⁵ Yi -tu bɛ, ɛn minnun -tadɪ 'sia nannannun -a Zozi lɛ, 'nan -e 'e klɛ o man. 'Pian zɪ -a -srunɔn 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn o -si -tɔ -wɔ. ¹⁶ -A -nan nɛn Zozi nannannun laabu 'e 'va, ɛn e 'nan 'e -srunɔn lɛ 'nan: «'Ka nannannun 'tɔ 'o 'ta 'an 'va! Te 'ka 'si -tɔ -wɔ 'dɪ! Kɔɔ minnun nɛn 'le nannannun -le 'wɪ 'zɔ bɛ, Bali -le mingɔnnɛn trɛda si a 'e 'lɛ 'sɔdɪ -wɛ. ¹⁷ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, minnun nɛn wa'a yi tɛala Bali da 'le zɪ nannannun yi -tɛala 'o 'tɪ "da bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ dɪɛ, Bali 'ka mingɔnnɛn blɛ o da "fo "dɪ.»

Fɛzan -tu -le 'wɪ
(Mt 19.16-30; Mk 10.17-31)

¹⁸ "Bɛ -sru ɛn min tazan -tu -ta 'wɪ laabulɛ Zozi 'lɔ. E 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, i ya min tɪglɪ 'a. Maan dra 'kɔ, -e 'an 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, -a yi?»

¹⁹ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn, yia ve 'nan an ya min tɪglɪ 'a? Min -tu 'ka tɪglɪ dɪ, -te ya'a 'silɛa Bali -tɔwli "a dɪɛ. ²⁰ Bali -le -pei -tɔ wunun 'gɔɛ, yia -tɔa. -Nyɛn 'nan:

<Te 'i min nan -wɛɛ "dɪ!
Te 'i drɛ min -tɛzan -a dɪ!
Te 'i crin wɔ dɪ!
Te 'i 'wlu 'sɛn min man dɪ!
'I yɛ 'e 'nan 'i "tɪ 'lɛɛ 'i "bu "man!> »

²¹ ɛn e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, maan drɛdɪ 'sia 'an "wɛnnɛn da, ɛn an drɛ ceje.»

²² Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'Pian 'yɛ 'wɪ 'fɔ -tu. -Nyɛn 'nan, 'i 'yɛ fɛnɔn pɛɛnɔn 'tan, -e 'i man "lala -pli 'yalɛ -tɛnɔn man. -Te yaa drɛ zɪɛ, laji fɛnɔn nɛn, wa'a srɛman dɪɛ, o dra 'yɛ ve -a. "Bɛ -sru -e 'i -sɔɔnla 'an -sru!»

²³ Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn -a -pɛ -sru -tɔa, kɔɔ -a yɪfɛ a "kaga.

²⁴ Zɪ Zozi -a 'yɪ 'nan -a ta drɛ 'trɔdrɔ bɛ, ɛn e 'nan: «Minnun nɛn, o yɪfɛ a "kaga 'trɛda bɛ, -wee -sɔɔnladɪ Bali -sru "a 'tɔndɔn. ²⁵ Maan ve 'cɛɛ 'nan, -wi -dan nɛn waa laabo shamo bɛ, ya'a 'kɔlaman -wɔladɪ -a 'mɛnzrɛn -yrɛ ji dɪ. -A -tɔwli "nɛn "nyian fɛnɔn 'le ve -a, -wee -sɔɔnladɪ Bali -sru "a 'plɛblɛ 'wɔlɪdɪ.»

²⁶ Zɪ minnun 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn o 'nan: «-Te 'bɛ a zɪɛ, -tɛ -kɔlaman 'sidɪ -a 'wɪ 'ji "mɛn?»

²⁷ ɛn Zozi "e 'nan -wɛlɛ 'nan: «'Wɪ nɛn min 'ka 'kɔlaman -a drɛdɪ -a dɪɛ, Bali -kɔlaman -a drɛdɪ -a.»

²⁸ -A -nan nɛn Pieri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, 'ku 'bɔ 'gɔɛ, ku 'si 'kɔɛ fɛnɔn pɛɛnɔn -sru, ɛn ku sɔɔnla 'i -sru!»

²⁹ ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min oo min nɛn e 'si 'yɛɛ "kɔnnɛn, -tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪ, e 'si 'e "bɔnɔn 'lɛɛ 'e "blunɔn -sru, -tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪ, e 'si 'e "bu 'lɛɛ 'e "tɪ -sru, -tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪ, e 'si 'yɛɛ 'nɛnnun -sru, 'nan -e Bali 'e mingɔnnɛn -blɪ 'e da -le "wɛan bɛ, ³⁰ -a san zɪɛ e fɛ pee ye "kaga 'trɛda. ɛn "bɛ -sru tɔ nɛn Bali fɛ pɛɛnɔn limlan bɛ e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a ye.»

Zozi 'e 'kanan 'lɛɛ 'e wluandɪ -kanɔn 'va wɪ 'pa yaagazan 'vɪ
(Mt 20.17-19; Mk 10.32-34)

³¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli 'saza laabu. ɛn e 'nan -wɛlɛ 'nan: «-Kaa "ta -ko Zeruzalem, -e 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali 'lewei vɔnɔn -a 'vɪ Blamin -pɪ man bɛ, 'e 'lɛ sɔɔ. -Nyɛn 'nan: ³² Minnun -a -nɔan minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wɛlɛ, -e 'o -tɛ. Minnun zɪɛ, waa sɛɛ wo, o 'le 'yɪ -sɛan -a yɛ, ³³ waa -sɔan -ngble -a, -e 'o 'ku -a -tɛ. 'Pian -a yi yaagazan da bɛ, -e 'e 'wluan -kanɔn 'va.»

³⁴ -A -srunɔn 'ka 'wɪ zɪɛ -a -ci manlɛ dɪ. -A -ci -fɔ 'e yɔɔdɪ o man. 'Wɪ nɛn Zozi "e 'nan 'e ve bɛ, wa'a -tɔlɛ dɪ.

Zozi yɛ 'wizan -tu beli
(Mt 20.29-34; Mk 10.46-52)

³⁵ Zozi a -plinan Zeriko 'fla "srøn, te yie 'wizan -tu yra 'e -nyrandi -si man, te e fēnun tru "baa. ³⁶ Zi yie 'wizan zie, e minnun -cin 'man 'ciunan be, en yaa laabu 'nan: «-Mε 'be dre?»

³⁷ O -yre 'nan: «Nazaretu min Zozi 'be ci ciunan!»

³⁸ -A -nan nen e -paandi 'sia. E 'nan: «David kluda min Zozi, 'i yra 'si, 'yian nyrinda 'si!»

³⁹ En minnun nen o cura 'si 'le be o paan "da 'nan 'e 'lebo 'pla "da. 'Pian e paan "nyian 'kpa 'pleble 'nan: «David kluda min, 'yian nyrinda 'si!»

⁴⁰ En Zozi 'to, e 'nan minnun le 'nan 'o 'ta yie 'wizan zie -a 'e 'va 'gv. Zi e pli "man "be, en Zozi -a laabu -yru 'nan: ⁴¹ «-Mε "nen i ya "vale 'an dre 'yie?»

En e 'nan Zozi le 'nan: «Minsan, an ya "vale 'yian yie 'le 'su!»

⁴² En Zozi -a 'vi -yre 'nan: «'I yie 'e 'le 'su! 'Yie yi -teradi 'an da 'i beli!» ⁴³ Nun tōon -a yie 'le 'su, en e sōonla Zozi -sru, te e Bali 'to bōa. Zi min pēenōn 'wi zie -a -nan 'yi be, en o Bali 'to dre -dan.

19

Zashe -le 'wi

¹ "Be -sru en Zozi 'bōla Zeriko 'fla. E 'fla zie -a 'cendi 'sia 'ji. ² Fezan -tu a 'fla 'bō da, waa laabo Zashe. 'Sukōle 'sinōn 'tazan nen. ³ Min zie e ya "vale 'e Zozi ye. 'Pian e ya tounōn, en min "kaga "le "wean ya'a 'kōlaman -a yidi -a di. ⁴ -A -nan nen e -trōa o 'le flan -a, en e yiba "tu nen waa laabo Sikomor be -a tri. Yaa dre zie 'nan -te Zozi a ciunan "wlu "be -e 'e yi.

⁵ Zi Zozi 'bō fe zie -a -nan be, en 'e yie 'to lou. Yaa 'vi Zashe le 'nan: «Zashe, 'i -sōonla tada! Kōō e ya "le cēegv 'an -nyran 'yie "kōnnen.» ⁶ En Zashe sōonla "nyiandu. E -ku Zozi 'a 'yee "kōnnen, en e "yi dre -yre ci "nrandi -a.

⁷ Minnun nen waa -nan 'yi be, o Zozi 'man wi vidi 'sia. Waa 'vi 'nan: «E wla 'wi 'wliidi "drezan zie -yee 'kuin.»

⁸ Zashe pli Minsan man, en e -yre 'nan: «Minsan, an "ta 'an yife "cēan 'e cin man "fli, -e 'an -tu -nōn 'yale -tēnōn le. En "nyian be, "lala nen maan 'si minnun lō 'e 'ciiladi "da "be, an min -tu -le ve 'leji bōala 'e 'pa -a sinjen.»

⁹ Tōon en Zozi -a 'vi -yre 'nan: «Cēegv, Bali 'kōn 'gve -a 'le "nēnōn 'si 'wi 'ji. Kōō yia kōōn 'nan Abraam kluda min nen 'yia. ¹⁰ Blamin -pi -ta 'trēda 'nan -e 'e min nen e 'si Bali man -kōōbli be, -a 'si 'wi 'ji.»

Zozi -kōnnen "fō nōan yaaga man

(Mt 25.14-30)

¹¹ Zozi a -plinan Zeruzalem "srøn "kogo, -yee "wean 'wi nen Zozi 'sia -a vūnan be, zi minnun -a 'man be, en 'o ci "nrōndi 'sia 'nan, Bali -le mingōnnen -bliidi 'bō 'kogo. Zozi -a -kōnnen 'yi, en e -kōnnen "fōdi 'sia -wle. ¹² E 'nan: «Mingōnnen kluda min -tu 'be "ta -ko 'lēglōn -kōōbli 'tu da. E "ta -ko 'nan -e 'wee 'to mingōnnen -a. "Be -sru -e 'e 'ta mingōnnen -bli 'e 'ya tre da. ¹³ "Yēē -ku be, 'e 'sunōn laabu -fu, en e -siga 'wle nen -a 'fle -kōan tiglī be, -a pli o man -tōdv. E 'nan -wle 'nan: «'Ka fe -wēē "a -trilii, -e 'an 'tadi 'e bō.»

¹⁴ Min zie -yee 'lēglōn 'jinōn 'ka -a ye "yi "di, -yee "wean o minnun 'pa 'sia -a -sru 'nan 'o 'ka "vale 'e 'to 'o da mingōnnen -a di.

¹⁵ 'Pian e dre mingōnnen -a, en e 'li 'e da.

Zi e 'bōla be, en 'e 'sunōn nen e -siga pli o man be o laabu. Yaa dre zie 'nan, -e 'o 'nyranman nen waa 'pa be -a -sru "vi 'yre.

¹⁶ -A tēde -ta, en e -yre 'nan: «'An 'san, -siga nen yia -nōn 'mēn be, an -siga 'yi "man "fu.»

¹⁷ En -a tazan -a 'vi -yre 'nan: «'I muo, yia dre "yi. I ya 'an 'suzan 'kpa -a. Fe "wennen nen maan -pēba 'wv 'i 'lō 'gve, i 'wi "yi dre 'a. -Yee "wean an 'fla 'fu -nōan 'yie -e 'mēin 'to o tazan -a.»

¹⁸ "Be -sru en -a "flizan 'ta. E -yre 'nan: «'An 'san, 'yie -siga nen yia -nōn 'mēn be, an -siga 'yi "man 'soolu.»

¹⁹ En -a tazan -a 'vi -yre 'nan: <'I muo, yia dre "yi "nyian. -Yee "wean an 'fla 'soolu -nəan 'yie -e 'mein 'tə o tazan -a.>

²⁰ "Bε -sru en -a pee -ta. "Bε 'vi -yre 'nan: <'An 'san, 'yie -siga nen yia -nən 'mən bε, maan 'pa sɔ -ji en maan 'pla 'yie. -Nyren 'gu. ²¹ "Klan -fu 'an 'ji 'i 'va zia, kɔɔ 'yie 'wɪ a 'təndən. Fε nen 'yie vε "cεε diε, yia "sia. En -te min 'yie 'nyranman 'pa bε, -a ta -trən pεenən nen yaa ye bε yia "sia -yrɔ.>

²² En -a tazan -a 'vi -yre 'nan: <'I ya 'an 'suzan 'wliɔ 'a. 'I wei 'i -tεa. Yia -təa 'nan, 'mən 'wɪ a 'təndən, en yie 'nan: «Fε nen e 'ka 'mən vε -a diε, maan "sia. En -te min 'mən 'nyranman 'pa bε, -a ta -trən pεenən nen yaa ye bε, maan "sia -yrɔ.» ²³ -Te i 'wɪ zie -a -təa "bε, -mε "le "wean nen yia 'mən -siga 'palea fεnan nen -a man "paa "bε -a -nan di? Yia dra paan zie -e "mən vɪnan 'an 'ta bε, te -a man 'pa.>

²⁴ Təən en mingənnən zie yaa 'vi minnun nen o ci -nan bε, -wle 'nan: <'Ka -siga bε -a 'si -yrɔ, -e 'ka -nən min nen -siga -fu a -yrɔ "bε -yre!>

²⁵ En minnun 'bɔ -a 'vi -yre 'nan: <'Kv 'san, -siga a -yrɔ -fu 'va.>

²⁶ -A -nan nen mingənnən -a 'vi 'nan: <Min nen e ya -yrɔ "bε, -a le nen waa -nəan. 'Pian min nen -yee "ka "diε, -nyren -yrɔ "bε waa "sia.> ²⁷ En yaa 'vi "nyian 'nan: <'An 'nanmannən nen wa'a yile "yi 'nan 'an 'tə 'o da diε, 'ka 'ta waa 'an 'le 'gu, -e 'ka o -blɔ "cεen!> »

²⁸ Zi Zozi cεen 'wɪ zie -a vidɪ man bε, en e Zeruzalem si 'sia "nyian.

Zozi 'bɔla Zeruzalem

(Mt 21.1-11; Mk 11.1-10; Zan 12.12-16)

²⁹ Zi Zozi 'bɔ Befaze 'lee Betani "srən "bε, en 'e -srunən "fli 'pa 'sia 'o 'le. 'Fla "fli zie o ya Olivie pən 'sean man. ³⁰ E 'nan -wle 'nan: <'Ka 'kv 'fla nen 'ka 'le bε -a da. -Te ka 'bɔla 'nan nun, ka -aflumun planen ye 'e 'baa -tɔɔɔ. Min -tu 'ka tian 'fɔle "da "di. 'Ka baa 'sv, -e 'ka 'ta -a 'mən 'gu! ³¹ -Te min -a laabu 'ka 'lɔ 'nan: <-Mε "le "wean nen ka ci -a baa 'sɔnan bε>, 'ka vi -yre 'nan: <Minsan "e 'nan, -aflumun 'wɪ a 'e man.> »

³² Minnun nen e o 'pa 'sia bε, o -kv. O 'bɔ "man "le zi yaa 'vi bε -yee 'wɪ 'zv. ³³ Zi o ya -aflumun baa "flunan bε, en minnun nen -wee vε ci -a bε, waa laabu -wɔ 'nan: <-Mε "le "wean ka ya -a "flunan?>

³⁴ En o 'nan -wle 'nan: <Minsan "e 'nan, -aflumun 'wɪ a 'e man.>

³⁵ -A -nan nen o -kv -aflumun zie -a Zozi le. O 'wee sɔnun paala -a koda, en o Zozi -nyran "da. ³⁶ En e -kvɔɔ 'sia. Minnun 'wee sɔnun "paaladi 'sia "wɔ, te e -kvɔla "da.

³⁷ Zi e Olivie pən səən "ji en e 'bɔ Zeruzalem "srən "kogo bε, -a -nan nen -a -srunən pεenən Bali 'tə bɔɔ 'sia 'ci "nrandɪ -a. 'Lebo "fɔ winun nen waa -nan 'yɪ bε, ³⁸ -yee "wean waa vidɪ 'sia 'nan:

«Bali -le -fεa 'e 'kən

mingənnən nen

Minsan -a 'pa 'sia bε -a man!

Bali -a dre en kv -fvɔɔ -trɔɔ 'yɪ.

-A 'tə 'e dre -dan laji lou!»

³⁹ Farizen 'nən -mienun a o yei. Zi o 'wɪ zie -a 'man bε, en waa 'vi Zozi le 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'i -paan 'i -srunən da!»

⁴⁰ 'Pian Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Maan ve 'cεε 'nan, -te 'o 'lebo 'pla "da "bε, -kɔlenun 'bε -taa 'wɔle o "pa 'ji.»

Zozi 'wuɔ Zeruzalem 'nən 'le "wean

⁴¹ Zi Zozi Zeruzalem 'fla 'yɪ 'e 'le bε, en e -wuɔɔ 'sia. ⁴² E 'nan: «Zeruzalem 'nən, -fvɔɔ -trɔɔ a paan 'cee vε -a, -mε "le "wean nen ka'a 'wɔle "man "di? 'Pian 'bε nen 'gυε, ka'a "nyian -kɔlaman -a yɪɔ -a di. ⁴³ Tv -tv -taa "bɔle bε, 'ka 'nanmannən 'ka 'si -fɔa "klən -a, -e 'o 'kuli -tə 'ka man -pε pεenən da. ⁴⁴ O 'ka 'fla -wia, en o minnun pεenən -tεeman. Fε -towli 'ka 'fo 'fla 'bɔ da di. 'Wɪ pεenən zie e bɔa 'ka man, kɔɔ tv nen Bali -ta 'pale 'ka 'va bε, ka'a 'wɔle "man "di.»

Zozi fɛnun -tannɔn 'pin Bali -pan 'kuin
(Mt 21.10-17; Mk 11.15-19; Zan 2.13-16)

⁴⁵ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'ku Bali -pan 'kuin. Minnun nɛn o Bali -pan fɛnun -taan "bɛ, e o -pindi 'sia 'kɔn zɛ -a -ji, 'nan 'o bɔla bei. ⁴⁶ Yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan: «E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Bali "e 'nan:

«'Mɛn 'kɔn -kɔan 'an tru 'ba 'kɔn 'a.»
'Pian kaa drɛ crin wɔnan -a.»

⁴⁷ "Bɛ -sru tɛ Zozi 'ko Bali -le 'wɪ "paalɛ yi -tudv pɛɛnɔn man Bali -pan 'kuin. ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee minnun tanɔn Zozi 'man -wɛɛdɪ 'sia, 'nan -e 'o -tɛ. ⁴⁸ 'Pian 'wɪ nɛn 'kɔ 'o drɛ -e 'o -kɔla -a man yɪdɪ -a bɛ, wa'a tɔa dɪ. Kɔɔ Zozi 'le 'wɪ "paadɪ 'sɔ min pɛɛnɔn ɛ, ɛn "nyian bɛ o Zozi 'bɔ ye "yi.

20

Zozi 'le -kɔladɪ "sia nyin zia?
(Mt 21.23-27; Mk 11.27-33)

¹ Yi -tv da Zozi a Bali -le 'wɪ "paanan minnun ji Bali -pan 'kuin. ɛn e Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vidɪ 'sia -wɛɛ. -A -nan nɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee min cejenun -ta "va, ² ɛn waa laabv -yrɔ 'nan: «-Kɔladɪ "cɛn "a nɛn i 'wɪnɔn zɛ -a dra? ɛn -tɛ -si -nɔn 'yɛ? 'I vɪ 'kɔɛ!»

³ ɛn Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «'An 'bɔ "nyian an "ta 'wɪ 'tɔwli "cɛ laabo 'ka 'lɔ. ⁴ -Tɛ Zan 'pa 'sia 'nan 'e 'ta min -batize drɛ? Minnun 'bɛ 'pa 'sia, -baa Bali 'bɛ 'pa 'sia? 'Ka vɪ 'mɛn!»

⁵ -A -nan nɛn waa vidɪ 'sia 'o cin yei 'nan: «-Tɛ -kaa 'vɪ 'nan, Bali 'bɛ 'pa 'sia bɛ, yaa laabo -kaa 'lɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn ka'a yi -tɛɛa -a wei -da dɪ?» ⁶ ɛn -tɛ -kaa 'vɪ 'nan, minnun 'bɛ 'pa 'sia bɛ, min pɛɛnɔn 'kɔɛ wɛɛndɪ "siala -kaa 'va -e 'o -kaa -tɛɛ. Kɔɔ -a -cin a o pɛɛnɔn 'ji 'nan Zan a Bali 'lewei vɪzan -a.»

⁷ -A -nan nɛn waa 'vɪ Zozi ɛ 'nan: «Min nɛn e Zan 'pa 'sia bɛ, ku'a tɔa dɪ.»

⁸ ɛn Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «'An 'bɔ "nyian min nɛn e -si -nɔn 'mɛn, ɛn an 'wɪnɔn zɛ -a dra bɛ, ma'an -ci sia 'cɛɛ dɪ.»

Zozi -kɔnnɛn "fɔ rɛzɛn fei 'panɔn man
(Mt 21.33-46; Mk 12.1-12)

⁹ ɛn Zozi -kɔnnɛn 'gɔvɛ -a -fɔdɪ 'sia minnun ɛ. E 'nan: «Min -tv 'bɛ 'yɛɛ rɛzɛn fei 'pa, ɛn yaa -nɔn minnun ɛ 'nan 'o 'nyranman 'pa "da, tɛ o 'yɛɛ vɛ -nɔan. Yaa drɛ zɛ, ɛn e -ku 'lɛglɔn 'kɔɔbli 'tv da, e "mɔan -nan nun. ¹⁰ Zi rɛzɛn nan tv 'bɔ bɛ, ɛn min zɛ 'e 'suzan -tv 'pa 'sia, 'nan 'e 'ku 'yɛɛ vɛ 'si. Fei 'panɔn -a 'suzan zɛ -a 'kun, waa -sɔn, ɛn o 'si "man. Wa'a fɛ -tv -nɔnɛ -yrɛ "dɪ. ¹¹ "Bɛ -sru ɛn 'e 'suzan 'pɛɛ 'pa 'sia "nyian. Waa -sɔn, waa srɔn, ɛn waa 'li 'e da 'e 'lɔ 'a 'e "tun. ¹² "Bɛ -sru ɛn yaa yaagazan 'pa 'sia "nyian. Wɛɛ 'sɔn -trilii, nyɛn 'bɔ 'bɛ da, ɛn wɛɛ 'pin.

¹³ -A -nan nɛn fei san 'bɔ "e 'nan: «Maan dra 'kɔ? -A -cin -tɔ 'an 'ji. 'An 'pɪ nɛn e 'sɔ 'mɛn tɪglɪ bɛ, -a 'bɔ nɛn maan "paa -sia o va. Maan ye "le o yɛɛ -taa 'nanɛ 'bɛ man.»

¹⁴ 'Pian zɪ fei 'panɔn 'nɛn zɛ -a 'yɪ 'tanɔn bɛ, ɛn waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «'Nɛn 'labɛ, -yɛɛ -taa "drɛɛ 'e "tɪ -ziazan -a. -Yɛɛ "wɛan -kaa -tɛ, -e fei 'e 'fɔ -kaa 'lɔ.» ¹⁵ Waa 'kun, ɛn o -ku -a rɛzɛn fei -sru "sa -a, ɛn waa -tɛ.

'Wɪ zɛ -a -ji bɛ, -mɛ "wɪ nɛn fei san -taa -a drɛɛ minnun nɛn o -yɛɛ fei dra bɛ -wɛɛ?

¹⁶ Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, e -taa -e 'e 'yɛɛ fei 'panɔn zɛ o -tɛɛ, -e 'e 'yɛɛ rɛzɛn fei 'bɔ 'nɔn min pɛɛnɔn ɛ.»

Minnun nɛn -nan bɛ, o 'nan: «'Wɪ nɛn i "sia -a vɪnan 'labɛ, ya'a dra dɪ.»

¹⁷ Zozi o -nanjɛndɪ 'sia, ɛn yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan: «'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, -a -ci nɛn 'nɔn? Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«-Kɔɛ nɛn, 'kɔn 'tɔnɔn -a tuv 'o 'pɛla kɔda bɛ,
-yɛɛ drɛ 'kɔn 'pɪ -fɔ -kɔɛ -a.»

¹⁸ Min nɛn e -tria -kɔɛ zɛ -a da bɛ, e -wia. ɛn -tɛ -kɔɛ zɛ e -tria min da bɛ, yaa pɔɛ "bo.»

¹⁹ Zi 'fluba 'ci vūnōn 'lee Bali -pannōn 'tanōn 'wī zīe -a 'man bē, en waa -tō 'nan, 'wee "wean nēn Zozi -kōnnēn zīe -a -fō. -A -nan nēn o ya "vale 'o Zozi "kuan -nan nūn, 'pian o klan minnūn lō.

'Sukōlē -pan wōdī da wī
(Mt 22.15-22; Mk 12.13-17)

²⁰ Tū zīe -a man nēn 'fluba 'ci vūnōn 'lee Bali -pannōn 'tanōn Zozi 'man -fōōdī 'sia. -Yee "wean o minnūn 'pa 'sia "va, 'nan 'o 'fli drē min tīglunūn -a, -e 'o Zozi wei 'kun. O ya "vale 'o 'wī 'tū ye -e 'o -kōla Zozi 'nōndī -a -kōnmandan lē. ²¹ Minnūn zīe o 'wī laabū Zozi 'lō. O 'nan: «Bali -le 'wī "paazan, kva -tōa 'nan, i 'wī "paaman 'wī tīglī 'a. En kva -tōa "nyian 'nan, yī'a min bō "va "dī. En "nyian bē, 'wī nēn Bali "e 'nan blamin 'e drē bē, -a tīglī 'bō nēn yīa "paaman minnūn jī. ²² -Yee "wean kū "ta 'wī 'gūe -a laabō 'i 'lō. -Nyren 'nan: -Si a 'e 'nōndī -cēe, -e -kaa 'sukōlē -pan wū Rōm 'nōn 'le mingōnnēn Seza lē, -baa te -ka'a drē "fo "dī?»

²³ 'Pian Zozi -wee -dawli -kōnnēn 'yī. En e 'nan -wlē 'nan: ²⁴ «'Ka 'ta 'lein 'wle 'tū -a 'men -e 'an yī! -Tī -wulo -fodo nēn 'gū? En -tī 'tō 'crēn nēn 'gū?» O 'nan -yrē 'nan: «Rōm 'nōn 'le mingōnnēn Seza nēn.»

²⁵ En Zozi "e 'nan -wlē 'nan: «Fē nēn Seza -le vē -a bē, 'cēe 'nōn Seza lē! En fē nēn Bali -le vē -a bē, 'cēe 'nōn Bali lē!»

²⁶ Wa'a -kōlālē Zozi wei 'kundī -a minnūn yīe man "fo "dī. En 'wī 'bō nēn Zozi -a 'vī bē e o 'kan, -yee "wean wa'a "nyian 'wī 'tū vīlē "fo "dī.

Minnūn nēn o -kaa bē o wuanla -kanōn 'va
(Mt 22.23-33; Mk 12.18-27)

²⁷ "Bē -sru en Saduze 'nōn -mie pli Zozi man. Saduze 'nōn "o "ve 'nan, -te min -ka bē, ya'a 'wuanla -kanōn 'va dī. Zi o pli "man "bē, en waa laabū -yrō 'nan: ²⁸ «Bali -le 'wī "paazan, 'wī nēn Moizi -a crēn -tē 'kūe bē, -nyren 'gū: <-Te min lī 'pa, en -a san zīe e -ka, te wa'a tian 'nēn 'yalē 'o 'vale 'e nan 'bō 'a dīe, -yee -cale zīe -a "bū 'e 'pa, -e 'e "bū klu bōla!» ²⁹ Min -tū -le 'nēn -klōnmōn a 'sōravli. -A tēdē lī 'pa, en e -ka, te wa'a 'nēn 'yalē 'e nan 'bō 'a dī. ³⁰ -A "flīzan "e -cale -tūwli zīe -a 'pa, en e drē "nyian zī. ³¹ En -a yaagazan "e -cale -tūwli zīe -a 'pa, en e drē "nyian zī. 'Wī 'tūwli zīe e 'bō o 'sōravlinōn man. Wa'a 'nēn 'yalē dī, en o pēēnōn kaa. ³² "Bē -sru en lī 'bō "e "ka 'wū "nyian. ³³ Tū nēn minnūn wuanla -kanōn 'va bē, lī zīe e -kōan -tī nan -a? 'I vī 'kūe! Kōō o 'sōravli 'bō -a 'pa lī -a.»

³⁴ En Zozi "e 'nan -wlē 'nan: «Minnūn nēn 'trē 'gūe -a da bē, -wēe lī 'lee -kōnnēn "paa. ³⁵ 'Pian minnūn nēn Bali o 'yī tīglī 'trē pee dave -a, en e o wluan -kanōn 'va bē, wa'a lī 'lee -kōnnēn 'paa dī. ³⁶ En wa'a 'kolaman "nyian -kadī -a dī. O -kōan "le Bali -le 'pasianōn nēn laji bē -wee 'wī 'zū. Bali o wluan -kanōn 'va, en o drē -yee 'nēnnūn -a. ³⁷ 'Ka Saduze 'nōn, -a -cin a 'ka 'jī 'nan, min 'ka 'wuanla -kanōn 'va dī. Ka ya 'ka 'fli see "paanan, kōō 'wī nēn Moizi -a 'vī 'lī bē, yaa -ci -kōōnman 'nan, minnūn nēn o kaa bē, o wuanla -kanōn 'va. 'Wī nēn Moizi -a -nan 'yī te 'tē nēn a yība "kpizrēnnēn 'va bē, -nyren 'gū. Yaa crēn -tē 'nan: <Mīnsan "e 'nan, 'e ya Abraam -le Bali -a, en 'e ya Izak -le Bali -a, en 'e ya Zago 'le Bali -a.» ³⁸ Tū nēn Bali 'wī zīe -a vē bē, te -kaa tranūn zīe o kaa -a -nan 'mōn. 'Pian Bali "le 'va bē, o yīe a "man tian, kōō Bali a minnūn nēn o yīe cī "man "bē -wee Bali -a, e 'ka minnūn nēn o kaa bē -wee Bali -a dī.»

³⁹ -A -nan nēn 'fluba 'ci vūnōn -mienūn -a 'vī -yrē 'nan: «Bali -le 'wī "paazan, yīa -ci 'vī tīglī.» ⁴⁰ En wa'a "nyian 'wī 'pee laabūlē Zozi 'lō dī.

-Tī -pī nēn Crīzi -a?
(Mt 22.41-46; Mk 12.35-37)

⁴¹ "Bē -sru en Zozi -a laabū minnūn lō 'nan: «E drē 'kō en minnūn "o 'nan, min 'sīzan 'wī 'jī Crīzi a David kluda min -a? ⁴² Kōō David 'bō -a 'vī "drē 'fluba 'jī 'nan:

<Mīnsan Bali -a 'vī 'an 'san lē 'nan:
'I 'nyran 'an 'pē "yī "da -trīlī,

⁴³ -e 'an 'cēn 'i 'nanmannōn 'klūdī man.»

⁴⁴ -Te David 'bō Crīzi laabō 'e 'san bē, e drē 'kō en 'bē -kōan David kluda min -a?»

Te 'ka 'wɪ drɛ "le 'fluba 'ci vɪnɔn 'le 'wɪ 'zʊ dɪ!
(Mt 23.1, 6-7, 14; Mk 12.37-40)

⁴⁵ Zɪ minnɔn pɛɛnɔn a Zozi wei mannan bɛ, ɛn e 'wɪ pladɪ 'sia 'e -srɔnɔn lɛ. E 'nan -wɛ 'nan: ⁴⁶ «Te 'ka 'wɪ drɛ "le 'fluba 'ci vɪnɔn 'le 'wɪ 'zʊ dɪ! O -tɔdɪ ye "yi -trale -gblɔnɔn nɛn fɛnyian bɛ -a -ji. ɛn waa ye "yi "le 'nan min 'e o 'tɔ bʊ -guada. -Te e ya "fɛdɪ da -a oo, ɛn -te e ya cin yi 'kuin -a oo, -nyran "nan 'kpagba nɛn waa 'sidɪ ye "yi. ⁴⁷ O fɛnɔn "sia -calɛnɔn lɔ -dawli -a. "Bɛ -sru -e 'o Bali trɔ 'ba -plɔn 'nan -e minnɔn 'o o "sia min tɪglɪ 'a. 'Wɪnɔn zɪɛ -a drɛdɪ -le "wɛan Bali -wee tin "paa 'plɛblɛ 'kpa.»

21

-Cale seezan -le fɛ -nɔndɪ 'wɪ

(Mk 12.41-44)

¹ Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vidɪ man bɛ, "yɛɛ yɛɛ 'tɔ 'e "srɔn Bali -pan 'kɔn 'bɔ 'ji bɛ, te e fɛnɔn ye. O ya "lala nɛn kɔ 'o -nɔn Bali lɛ bɛ -a -sɛnnan -gbogbo -tʊ -ji. ² ɛn Zozi -cale seezan -tʊ 'yɪ, te e ya -bablu 'wɛ 'tʊdʊ "fli "fɔnan -ji. ³ -A -nan nɛn e 'nan 'e -srɔnɔn lɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -cale seezan 'labɛ, e fɛ -nɔn Bali lɛ e mlin minnɔn pɛɛnɔn nɛn waa -nɔn 'gʊɛ o da. ⁴ Kɔɔ o pɛɛnɔn nɛn waa -nɔn 'gʊɛ, "lala a -wɛlɔ "kaga. 'Pian lɪ 'labɛ, "lala pɛɛnɔn nɛn -yɔɔ -yɛɛ fɛ -blɪ "man "vɛ -a bɛ, -a 'bɔ nɛn yaa -nɔn Bali lɛ.»

Zozi Bali -pan 'kɔn 'wɪ wɪ 'vɪ

(Mt 24.1-2; Mk 13.1-2)

⁵ Tʊ zɪɛ -a wɛlɔ bɛ, te min -mienun a -a vɪnan 'nan: «"Ii, Bali -pan 'kɔn bɛ, waa -tɔ -kɔlɛ fɛnyian -a! 'Ka 'yɛɛ 'tɔ fɛnɔn fɛnyian nɛn minnɔn -a -nɔn Bali lɛ bɛ -a 'bɔ 'a nɛn waa 'man drɛ.» ɛn Zozi "e 'nan 'wɛ 'nan: ⁶ «Tʊ -tʊ -taa "bɔlɛ bɛ, fɛnɔn nɛn ka o ye 'labɛ, minnɔn -a -wiiman 'e pɛɛnɔn. -A -kɔlɛ pɛɛnɔn fuimlan "man, -a -tʊ 'ka 'fo 'e bɔɛzan da dɪ.»

'Wɪ yɪdɪ -dandan bɔa minnɔn man 'vaa -e 'trɛda -nyan tʊ 'e bɔ

(Mt 24.3-14; Mk 13.3-13)

⁷ Minnɔn -a laabʊ Zozi 'lɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, tʊ "cɛn "man nɛn, 'wɪnɔn zɪɛ o dra? ɛn -mɛ "man nɛn, waa -kɔnnɛn "ye 'nan 'wɪnɔn zɪɛ o "ta dra?»

⁸ ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «'Ka yɛɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Te min -tʊ 'e 'ka see "paa -e 'ka 'si -si tɪglɪ da dɪ! Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, min "kaga -taa "talɛ 'an 'tɔ da. Waa ve 'nan, 'wɛɛ cɪ Crizi -a. ɛn waa ve "nyian 'nan, 'trɛda -nyan tʊ 'bɔ! Te 'ka -sɔɔnla minnɔn zɪɛ o -sru "dɪ! ⁹ Ka -kuli -tan wɪnɔn maan, ɛn 'lɛglɔn 'tʊ -ji 'nɔn wuanla 'o cin man, kaa -nan wɪ maan. Te 'o 'ka 'cɛn nyɛn -a dɪ! Kɔɔ 'wɪnɔn zɪɛ -wɛɛ dra 'e flin, 'pian 'trɛda -nyan tʊ "cɛɛ dɪ.»

¹⁰ ɛn Zozi "e 'nan "nyian -wɛ 'nan: «'Lɛglɔn 'tʊ -ji 'nɔn wuanla 'lɛglɔn 'tʊ -ji 'nɔn man, ɛn mingɔnnɛn trɛ -tʊ wuanla mingɔnnɛn trɛ -tʊ man. ¹¹ ɛn "nyian bɛ, 'trɛ 'nyɔɔnman fɛ "kaga "nan. Dra -dandan -taa, ɛn -cɛ -wɛlɪdɪ -kɔan fɛ "kaga "nan. ɛn "nyian bɛ, nyɛn 'cɛn wɪ -dandan 'lee 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ -dandan dra laji.

¹² Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'vaa -e 'wɪnɔn zɪɛ 'o drɛ bɛ, minnɔn 'ka "kuan, o 'tɛ "paa 'ka da. Ka drɛ 'mɛn vɛ -a -le "wɛan bɛ, minnɔn -ko 'cɛɛ tin 'palɛ 'wee cin yi 'kuin, ɛn o 'ka -fɔa "pʊ 'kuin. ɛn "nyian bɛ, o -ko 'ka 'a mingɔnnɛnnun 'lee -kɔnmandannun 'lɛ. ¹³ Tʊ zɪɛ -a man bɛ, ka dra 'mɛn 'wɪnɔn yɪnɔn 'a o 'lɛ. ¹⁴ 'Wɪ nɛn kɔ 'ka vɪ -e 'cɛɛ tin 'e drɛ 'nɔnnɔn bɛ, te -a nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji dɪ! ¹⁵ Kɔɔ 'an 'bɔ 'bɛ 'wɪ 'tɔdɪ -nɔan 'cɛɛ, ɛn "nyian bɛ 'wɪ nɛn kɔ 'ka vɪ bɛ, maan -cin -tɔa 'ka 'ji. -Yɛɛ "wɛan 'ka 'nanmannɔn 'ka 'kɔlaman -e 'o -zi -fɔ dɪ.

¹⁶ 'Ka "tɪ 'lee 'ka "bʊ 'bɛ -taa 'silɛ 'ka -sru. -Te 'bɛ "cɛɛ dɪ, 'ka "bʊnɔn 'lee 'ka "blunɔn 'bɛ -taa 'silɛ 'ka -sru. -Te 'bɛ "cɛɛ dɪ, 'ka drɪnɔn 'lee 'ka beenun 'bɛ -taa 'silɛ 'ka -sru. O pɛɛnɔn "sia 'ka -sru -e 'o 'ka -nɔn minnɔn lɛ. 'Wɪ zɪɛ -a -ji bɛ, 'ka "kaga 'wulo -ko -ji. ¹⁷ Ka drɛ 'mɛn vɛ -a -le "wɛan bɛ, min pɛɛnɔn -taa 'nanlɛ 'ka man, wa 'a 'taa 'ka yɛlɛ "yi "dɪ.

¹⁸ Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'ka 'wulo "jɛ "pou -tʊwɪlɪ 'ka 'saan "va "dɪ. ¹⁹ 'Pian 'ka -pɔan 'e 'sɔ -e 'ka 'belidɪ nɛn ya 'a 'nyaan dɪɛ -a yɪ.»

Zozi Zeruzalem sɾɛ tʋ 'wɪ 'vɪ
(Mt 24.15-21; Mk 13.14-19)

²⁰ Ɛn Zozi "e 'nan -wɛ "nyian 'nan: «Tʋ nɛn ka Zeruzalem 'yɪ te -a 'nanmannɔn 'le 'sounjanun -a si -fɔ bɛ, 'ka -tɔ 'nan, -a -nan sɾɛ tʋ 'bɔ 'kogo. ²¹ Tʋ zɪɛ -a man bɛ, minnunun nɛn Zude 'lɛglɔn 'ji bɛ, 'o flɔn 'bli, 'o 'kʋ pɔnnun yei! Ɛn minnunun nɛn Zeruzalem bɛ 'o 'si 'nan! Ɛn minnunun nɛn fei -paan "da "bɛ, te 'o li 'o da Zeruzalem dɪ! ²² Tʋ nɛn Bali minnunun -le tin "baa bɛ, -a pou siadi nɛn. Ɛn 'winun nɛn 'o 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, -a 'lɛ sɔɔ tʋ nɛn. ²³ Lumɔnnun nɛn o -pɔn -kɔan 'o man tʋ zɪɛ -a man bɛ, 'lee lumɔnnun nɛn 'nɛn 'nyɔn -mlɪan -wɔ tʋ zɪɛ -a man bɛ, -wee yɾa yɪdɪ "mlɪanla "da. Kɔɔ minnunun pɛɛnɔn -taa 'o yɾa yɪɛ -wɪdɪ 'lɛglɔn zɪɛ -a -ji. Bali -le nyɾan -bli tʋ nɛn o va. ²⁴ O min -mienun -tɛɛman sɾɛn 'a. O -ko o -mienun drɛɛ nɔannun -a 'lɛglɔn pɛɛnun -ji. Minnunun nɛn wa'a Bali tɔa dɪɛ, o Zeruzalem sɾɛman "fo. 'Pɪan -wee tʋ 'bɔ 'leda a.»

Blamin -pɪ -ta pee wo "nyian 'trɛ da
(Mt 24.29-35; Mk 13.24-31)

²⁵ Ɛn Zozi "e 'nan -wɛ "nyian 'nan: «Fɛ -nɔan -kɔɔn "vɛ -kɔan yɪɛ yɾa, ɛn e -kɔan mlɛn yɾa, ɛn e -kɔan mlɛn crɛnnun yɾa. 'Wɪ zɪɛ e "klan -dan -sɛan 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji minnunun ji. Ɛn "nyian bɛ, jemie 'blʋ 'fɔdɪ 'lee -a -klundɪ 'plɛblɛ o "cɛan nyɛn -a. ²⁶ Minnunun -kaa "klan -dan 'lɔ, te o ya 'wɪ nɛn e "ta -daa "drɛɛ 'trɛda bɛ -a man -pɛnnan. Kɔɔ laji fɛnun 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'nyɔɔnman. ²⁷ Tʋ zɪɛ -a man nɛn, minnunun pɛɛnɔn Blamin -pɪ ye 'sinan laji "lolu -koei "da. -Kɔladɪ 'plɛblɛ 'lee 'tɔ -dan -kɔan -yɾɔ. ²⁸ -Te 'winun zɪɛ -a drɛdɪ "ta 'e pou "sɪala bɛ, 'ka -pɔan 'kun, -e 'ka 'wulo wluan lou, kɔɔ te 'ka 'sɪdɪ 'wɪ 'ji a -plɪan 'kogo.»

²⁹ "Bɛ -sru ɛn Zozi -a vidɪ 'sia -kɔnnɛn "ji 'nan: «Yɪba "tʋ nɛn waa laabo fijie bɛ, 'ka drɛ 'cee 'wɪ -kɔɔn "manvɛ -a 'lee yɪba -mienun "nyian! ³⁰ -Te -a 'la nrɪndɪ 'sia "da "bɛ, kaa -tɔa 'nan 'munmun tʋ a -tanɔn bɔdɪ -a -kogo. ³¹ -A -tʋwɪ "nɛn "nyian Bali -le mingɔnnɛn trɛ -tadɪ -le vɛ -a. -Te ka 'winun zɪɛ -a 'yɪ drɛnan bɛ, 'ka -tɔ 'nan Bali -le mingɔnnɛn trɛ -tadɪ 'bɔ 'kogo.

³² Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'ka -naagunɔn 'gʋɛ, ka'a 'cɛan -kaadɪ man 'vaa -e 'winun zɪɛ 'o drɛ dɪ. ³³ Labli 'lee 'trɛ 'nyan tʋ a, 'pɪan 'an wei -fo -nan 'li 'trɪlii.

³⁴ 'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Te 'ka 'fli -nɔn -wɛn lɛ 'e 'ciɪla "da "dɪ! Ɛn te 'ka 'fli -nɔn 'trɛda ci "nrɔndɪ lɛ 'e 'ciɪla "da "dɪ! "Tɔgɔ tin 'ba yɪ 'e bɔ 'ka man kɪglɪ. ³⁵ Kɔɔ yɪ nɛn Bali 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'le 'wɪ tin "baa bɛ, e dra kɪglɪ. E dra "lɛ zɪ "se -sɛanla pɔnun da kɪglɪ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʋ. ³⁶ -Yɛɛ "wɛan te 'ka 'ci 'e 'san 'ka 'fli man dɪ! 'Ka Bali trʋ 'ba tʋ pɛɛnɔn man, -e 'ka 'koe 'e 'kɔn 'ka da! 'Ka drɛ zɪ, -e 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e -taa "bɔɛ 'ka man bɛ 'ka 'sʋ -yɾɔ, -e 'ka 'kɔla -plɪdɪ -a Blamin -pɪ man.»

³⁷ Yɪ -tʋdʋ pɛɛnɔn man bɛ, Zozi 'ko Bali -le 'wɪ "paale minnunun ji Bali -pan 'kuin, 'pɪan -peɪ -man bɛ, -e 'e 'kʋ Olivie pɔn da. ³⁸ Tʋ "lɛ 'cɛndɪ man bodrun puunɔn bɛ, te minnunun pɛɛnɔn a -kʋnan Zozi 'va Bali -pan 'kuin 'nan -e 'o wei man.

22

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'o 'ci 'pa 'nan 'o Zozi 'tɛ
(Mt 26.1-5; Mk 14.1-2, 10-11; Zan 11.45-53)

¹ Zuif 'nɔn tranun -le 'si nɛn waa 'wʋ nɔanba -ji bɛ, -a "fɛdɪ "ta bɔa. "Fɛdɪ zɪɛ -a da nɛn minnunun 'kpɔun nɛn 'mannyan 'ka "va "dɪɛ -a -ble. ² Tʋ zɪɛ -a man bɛ, te Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn a Zozi 'man -fɔnnan, 'nan -e 'o -tɛ 'e yɔɔdɪ. Kɔɔ "klan a o ji minnunun -le "wɛan.

Zudazi 'e peɪ -fɔ Zuif 'nɔn 'tanɔn 'va
(Mt 26.14-16; Mk 14.10-11)

³ Satan -fɔ Zudazi nɛn waa laabo "nyian Karioti bɛ -a -sru. Zozi -srunɔn 'fuda "fli 'bɔ 'va min -tʋ nɛn. ⁴ Zudazi zɪɛ e -kʋ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee minnunun tanɔn nɛn o yɪɛ -tɔa Bali -pan 'kɔn 'va bɛ o va. Ɛn 'wɪ nɛn kɔ 'e drɛ 'lɔɔ -e 'e Zozi 'nɔn -wɛ "bɛ, yaa 'vɪ -wɛ. ⁵ 'Wɪ zɪɛ e o ci nɾan. -A -nan nɛn waa 'vɪ -yɾɛ 'nan, o "lala -nɔan -yɾɛ. ⁶ E wɪ "man, ɛn zɪ kɔ 'o drɛ 'lɔɔ -e 'o Zozi 'kun te minnunun 'ka 'nan dɪɛ, yaa man -wɛɛdɪ 'sia.

Zozi 'lee 'e -srunon fe -nyranman bli 'e cin va
(Mt 26.17-30; Mk 14.12-25; Zan 13.21-30)

⁷ "Fedi nen Zuif 'non 'kpoun nen 'mannyan 'ka 'va "die -a -ble "da "be e 'bo. Waa dredi 'sia, en yi nen o 'blanun -teeman -e 'o tranun 'si nonba -ji "fedi -bli be e 'bo. ⁸ -A -nan nen Zozi Pieri 'lee Zan 'pa 'sia. E 'nan -wle 'nan: «'Ka 'ku 'fla -cee "fedi fenun man dre, 'du -e -kaa -bli.»

⁹ En waa laabu Zozi 'lo 'nan: «Nyin zia nen i ya "vale 'ku 'ku -a dre?»

¹⁰ En Zozi -a 'vi -wle 'nan: «-Te ka 'bola 'fla be, ka min -tu ye, te 'yi 'tobo a -yru. 'Ka 'kula -a -sru! 'Kon nen e -ko -ji be, 'ka 'ku waa! ¹¹ 'Ka vi 'kon zie -a san le 'nan: «Bali -le 'wi "paazan 'e 'nan, 'ku vi 'yie 'nan, 'kon "bu "nen 'ku 'vale 'an -srunon 'a, ku "fedi fenun -ble -ji be, e ya nyin zia?» ¹² Min zie e 'kon "bu -dan tu -koonman 'cee 'kon 'ta lou te -a -ji a 'e dredi "fo. Fe zie -a -nan nen 'ka -cee "fedi fenun man dre!»

¹³ Zozi -srunon zie o -ku, en waa 'yi "le zi Zozi -a 'vi be -yee 'wi 'zu. -A -nan nen o 'wee "fedi fenun man dredi 'sia.

¹⁴ Zi "fedi fenun -bli tu 'bo be, en Zozi 'lee 'yee 'pasianon 'nyran fenun -sru. ¹⁵ En e 'nan -wle 'nan: «-Kaa tranun 'sidi nonba -ji "fedi 'gve, maan wee 'kpa tigli 'nan -kaa -bli 'e cin va 'vaa -e 'men yra yi tu 'e bo. ¹⁶ Koo maan ve 'cee 'wi tigli 'a 'nan, ma'an "nyian -a pee ble di, -trilii, en tu nen Bali "fedi 'bo 'ci "sia 'cee -yee mingonnen tre da be e bo.»

¹⁷ -A -nan nen Zozi 'kulenen 'tu 'si, e Bali muo "fo, en e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'si -e 'ka mlin 'seznon! ¹⁸ Maan ve 'cee 'nan, ma'an "nyian rezen -wen pee mlian di, -trilii -e Bali -le mingonnen tre 'e 'ta.»

¹⁹ "Be -sru en Zozi 'kpoun 'si, e Bali muo "fo, yaa "nen jeen, en yaa -non -wle. E 'nan -wle 'nan: «-Nyren 'gve, 'an 'kole nen. -Yee -taa "drele 'sraga buve -a Bali le 'ka 'leji. 'Wi nen an ci -a drenan 'gve, 'ka dre, te 'an 'cin -tala 'ka 'ji!»

²⁰ O cee fenun -bludi man, en e 'kulenen 'nyranman 'si. E 'nan -wle 'nan: «'Kulenen 'gve 'an nyen nen -ji. -Yee "ta -seanla -e 'e dre 'ka -pli "ve -a "nyian Bali man 'e 'pee.»

²¹ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Min nen e "ta -daa 'an -nonle 'an 'nanmannon le be, 'ku 'pe a -a san -a -po -tuwli "ji. ²² 'Wi tigli, Blamin -pi "ta -daa "kale "le zi Bali -a 'vi be -yee 'wi 'zu. 'Pian min nen, e Blamin -pi -non 'e 'nanmannon le be, 'wi -taa "bole "man.» ²³ -A -nan nen Zozi -srunon -a laabudi 'sia 'o cin lo 'nan: «-Tie ci 'wi zie -a drezan -a?»

-Tie ci Zozi -sruzan -dan a?

(Mt 20.25-28; Mk 10.42-45)

²⁴ "Be -sru en -sa -fola Zozi -srunon yei. -Sa zie -nyren 'nan, -tie ci 'o yei Zozi -sruzan -dan a? ²⁵ En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «Kaa -toa 'nan, 'tre da mingonnenun min "paala -sa wi -a. En minnun nen o ci min -dandannun -a be, waa ve minnun le 'nan 'o 'o laabu "yi "drenon. ²⁶ 'Pian 'cee ve be, te 'e 'kon zi di! Min nen e ci min -dan a 'ka yei "be, 'e 'fli dre "le 'nen "wennen 'zu. En min nen e ci min tazan -a 'ka yei "be, 'e 'fli dre "le min 'suzan 'zu. ²⁷ 'Ka 'ci "nrøn 'wi 'gve -a da! Min nen e ya 'e -nyrandi fenun -sru "be, 'lee min nen e ya fenun zie -a "paanan be, -tie ci o yei min -dan a? Maan ve 'cee 'nan, min nen 'e -nyrandi fe -sru "be -a san nen. 'Pian meen ci 'ka yei "le min 'suzan 'zu.

²⁸ Kaa 'gve, cee -fu 'an -sru "trilii 'men yra yidi pænon 'ji. ²⁹ -Yee "wean mingonnen tre nen 'an "ti -a -non 'men be, maan -non "nyian "cee "le. ³⁰ -Kaa -taa "fedi -blile 'e cin va 'men mingonnen tre da. Tu zie -a man be, ka -koon 'ka -nyrandi mingonnen peinnun da, -e 'ka Izrael 'leglon 'fuda "fli "le tin 'ba.»

Zozi -a 'vi 'nan Pieri 'sia 'e -sru

(Mt 26.31-35; Mk 14.27-31)

³¹ -A -nan nen Zozi -a vidu 'sia Simon Pieri le 'nan: «Simon! Satan 'ka laabu 'nan, -e 'e 'ka "fee "le 'saa 'zu. ³² 'Pian an Bali tru 'ba 'yie 'nan, -e 'yie yi -teradi 'an da 'e vile 'e 'le 'to di. En "be -sru, -te i 'li 'i da "nyian 'an -sru "be, 'i "bunun man -to 'pleble.»

³³ En Pieri -a 'vi Zozi le 'nan: «Minsan, 'an 'man a 'e wudu. -Te e ya -pu 'kuin -a oo, en -te e ya -kadu -a oo, 'an 'man a 'e wudu -e 'ku 'ku 'yia.»

³⁴ En Zozi -a 'vi -yre 'nan: «Pieri, maan ve 'yie 'nan, cee gu, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an toa di, 'vaa -e mannen tede 'e 'wi.»

³⁵ "Bε -sru en Zozi -a laabv o pɛɛnɔn 'lɔ 'nan: «Tɔ nɛn an 'ka 'pa 'sia, te 'lala 'ka 'ka 'lɔ diɛ, en te 'pada 'ka 'ka 'lɔ diɛ, en te -manwua 'ka 'ka 'cɛin -man diɛ, fɛ -tɔ klɪ 'ka man?»

En o 'nan -yrɛ 'nan: «-Cɛjɛ. Fɛ -tɔ 'ka 'klilɛ 'ku man dɪ.»

³⁶ En Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Pian 'bɛ nɛn 'gɔɛ, min nɛn 'lala a -yrɔ "bɛ, 'e 'sia! En min nɛn 'pada a -yrɔ "bɛ, 'e 'sia! En min nɛn sɛn 'ka -yrɔ "diɛ, 'e 'yɛɛ -tralɛ 'tan, -e 'e 'yɛɛ sɛn 'lɔ! ³⁷ Fɛ -lɛ "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji bɛ, e "ta 'lɛ sɔɔman 'an da. 'Wɪ zɪɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Minnun -taa -a 'silɛa 'wɪ 'wlidɪ "drezan -a.»

'Wɪ pɛɛnɔn nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ 'an man bɛ, -a 'lɛ sɔɔdɪ 'bɔ 'kogo.»

³⁸ En -a -srunɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, sɛn "fli "nɛn 'gɔ!»

'Pian e 'nan -wlɛ 'nan: «E 'bɔ 'yi!»

Zozi 'ku Bali trɔ 'balɛ Olivie pɔn da

(Mt 26.36-46; Mk 14.32-42)

³⁹ "Bε -sru en Zozi 'ku Olivie pɔn da "lɛ zɪ yaa dra 'e 'cɛn bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. En -a -srunɔn sɔɔnla -a -sru. ⁴⁰ Zɪ o 'bɔla fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, en e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka Bali trɔ 'ba -e 'wɪ 'wlidɪ 'e vɪlɛ 'e 'ka 'man yɪ dɪ!» ⁴¹ En e 'si o "srɔn "kogo, e -ku 'e 'lɛ fɔɔ. 'E "pɔ sɔɔnla en e Bali trɔ 'badɪ 'sia. ⁴² Yaa 'vɪ 'nan: «'An "tɪ, -te i "we "man "bɛ, 'kulɛnɛn nɛn 'wɪ yɪdɪ cɪ -ji 'gɔɛ, 'i 'si 'an man -kɔɔbli! 'Pian te 'an 'ci 'sɔ wɪ nɛn 'e drɛ dɪ, 'i 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ nɛn 'e drɛ!»

⁴³ [Tɔɔn en Bali -lɛ 'pasiazan -tɔ 'si laji, e -ta -a man -tɔlɛ 'plɛblɛ. ⁴⁴ "Klan -a -tɛdɪ 'sia 'wlidɪ, en e Bali trɔ 'badɪ 'sia 'kpa tɪglɪ. -A man 'tɛdɛ drɛ nyɛn -a te e -sɛanla "tra.]

⁴⁵ Zɪ e cɛɛn Bali trɔ 'badɪ man bɛ, en e -ta 'e -srunɔn 'va. E 'bɔ o man, te o ya yɪ -tɛnan. O ta drɛ 'trɔdrɔ -lɛ "wɛan. ⁴⁶ En Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn ka ya yɪ -tɛnan? 'Ka 'wluan lou, 'ka Bali trɔ 'ba, -e 'wɪ 'wlidɪ 'e vɪlɛ 'e 'ka 'man yɪ dɪ!»

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun

(Mt 26.47-56; Mk 14.43-50; Zan 18.3-11)

⁴⁷ Zozi 'fɔ 'wɪ zɪɛ -a vɪnan, en minnun -tadɪ 'sia "kaga. Zudazi nɛn -a -srunɔn 'fuda "fli 'bɔ 'va min -tɔ -a bɛ, e yra o 'lɛ. E pli Zozi man 'nan -e 'e -atu -tɛ "man. ⁴⁸ En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Zudazi, -atu -tɛdɪ -a nɛn i Blamin -pɪ -nɔan "minnun lɛ -e 'o -tɛ?»

⁴⁹ Zozi -srunɔn nɛn Zozi "srɔn "bɛ, waa -kɔnnɛn 'yɪ 'nan 'wɪ 'tɔ "ta dra, en waa laabv Zozi 'lɔ 'nan: «'Ku 'san, sɛn -a nɛn 'ku 'kuli -tan o man?» ⁵⁰ En o va min -tɔ 'yɛɛ vɛ tuw Bali -pannɔn 'tazan 'suzan 'tɔ lɛ. Yaa -pɛ "yɪ "da "trɔɛn cɛɛn.

⁵¹ 'Pian Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka 'tɔ! 'Ka 'tɔ!» -A -nan nɛn e klɛ min zɪɛ -a "trɔɛn "man, en e drɛ "plɔnblɔn 'e "pa 'ji.

⁵² En Zozi "e 'nan Bali -pannɔn 'tanɔn, 'lɛɛ minnun tanɔn nɛn 'o yɛɛ -tɔa Bali -pan 'kɔn 'va bɛ, 'lɛɛ min cɛɛnɛn lɛ 'nan: «-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn ka -ta 'an 'kunlɛ 'ka 'lɔ lɛ sɛnnun 'lɛɛ yibanun -a "lɛ ka -ta crinzan -sru? ⁵³ Tɔ pɛɛnɔn man an ya 'ka yɛi Bali -pan 'kuin, en ka'an 'kunlɛ dɪ. 'Pian 'bɛ nɛn 'gɔɛ 'cɛɛ tɔ 'bɔ "mɛn. En Satan nɛn e -cia "klun va bɛ, -yɛɛ tɔ 'bɔ "nyian.»

Piɛri yɔɔ "da 'nan e 'ka Zozi -sruzan 'a dɪ

(Mt 26.57-58, 69-75; Mk 14.53-54, 66-72; Zan 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ O Zozi 'kun, en o -ku -a Bali -pannɔn 'tazan -lɛ -klɔn -ji. Piɛri sɔɔnla o -sru "kɔɔbli.

⁵⁵ O 'tɛ 'sɔn -klɔn 'bɔ yɛi 'sɛzɛ, en o -nyran -a "srɔn. En Piɛri -nyran o yɛi. ⁵⁶ -A -nan nɛn nɔan lumɔn -tɔ -a 'yɪ 'e -nyrandɪ 'tɛ man. Yaa -nanjɛɛn tɛin, en e 'nan: «Min 'gɔɛ, e ya "nɛn -a -sru.»

⁵⁷ 'Pian Piɛri yɔɔ "da. E 'nan: «Lumɔn, ma'an min 'labɛ -a tɔa dɪ.»

⁵⁸ Fɔɔnɔn min pee Piɛri 'yɪ "nyian, en "bɛ -yrɛ 'nan: «'I 'bɔ 'gɔɛ -a -sruzan -tɔ nɛn yia.» En Piɛri "e -yrɛ 'nan: «An 'ka o va dɪ.»

⁵⁹ Zɪ o 'mɔn "nyian -trilii bɛ, en min -tɔ kɔala "man -a vɪdɪ -a 'nan: «'Wɪ tɪglɪ nɛn min 'gɔɛ e ya "nɛn -a -sru. Kɔɔ Galilɛ min nɛn.»

⁶⁰ En Piɛri "e 'nan -yrɛ 'nan: «'Wɪ nɛn yɛɛ 'nan 'i ve bɛ, ma'an tɔa dɪ.» E -fɔ 'wɪ zɪɛ -a vɪnan en mannɛn wu. ⁶¹ -A -nan nɛn Minsan 'e 'man lila, en e Piɛri -nanjɛɛn. 'Wɪ nɛn

Minsan -a 'vɪ bɛ, -a -cin -tɔ Pɪəri ji. Kɔɔ Minsan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Cɛɛɣv, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an tɔa dɪ, 'vaa -e mannen tɛdɛ 'e 'wɪ.»⁶² -A -nan nɛn Pɪəri 'bɔla bei, ɛn e -wuɔdɪ 'sia 'wɪ 'nanmandɪ -a.

Minnun -kv Zozi 'a tin 'banɔn 'lɛ
(Mt 26.57-68; Mk 14.53-65; Zan 18.12-24)

⁶³ Minnun nɛn o yie cɪ Zozi 'va bɛ, waa sɛɛ wo te waa -sɔan. ⁶⁴ O sɔ -fɔa -a yra -e 'o 'wɪ laabu -yrɔ 'nan: «I ya Bali 'lewei vɪzan -a, min nɛn e fɛ tuw 'yie bɛ, 'i san -kɔɔn!»⁶⁵ Te o 'wɪ "kaga "ve -yrɛ "nyian "srɔn pɛ -ji.

⁶⁶ Zɪ tv cɛɛn bɛ, ɛn min cejenun 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'o cin 'yɪ. 'O cin 'yɪ 'nan -e 'o Zozi 'le tin 'ba. O 'nan 'o 'ta Zozi 'a 'wɛ. -A -nan nɛn minnun -ta Zozi 'a. ⁶⁷ ɛn tin 'banɔn 'bɔ -a laabu -yrɔ 'nan: «Min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi nɛn 'yia? 'I vɪ 'kvɛ!»

ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «-Te maan 'vɪ 'cɛɛ oo, ka'a yi tɛala "da "fo "dɪ. ⁶⁸ ɛn -te an 'wɪ laabu 'ka 'lɔ oo, ka'a ve 'mɛn dɪ. ⁶⁹ Maan ve 'cɛɛ 'nan, -e 'e 'sia cɛɛɣv yi 'gʊɛ -a da bɛ, 'an 'bɔ Blamin -pɪ -kɔɔn 'an -nyrandɪ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san Bali -pɛ "yi "da.»

⁷⁰ ɛn o pɛɛnɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Yioo, Bali -pɪ nɛn 'yia?»

ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «-A 'bɔ nɛn kaa 'vɪ bɛ, an ya -a.»

⁷¹ Tɔɔn ɛn o 'nan: «E 'ka "le -e -kaa 'wɪ laabu "nyian min pee -lɔ "fo "dɪ. -Kaa 'wɪ 'bɔ 'man -a 'le 'va.»

23

Minnun -kv Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'lɛ
(Mt 27.1-2, 11-14; Mk 15.1-5; Zan 18.28-38)

¹ Minnun pɛɛnɔn wɪuan lou 'e cin va, ɛn o -kv Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'lɛ. ² O 'wɪ 'padɪ "da 'sia -a vidɪ -a 'nan: «Min 'lagʊɛ, 'e 'wɪ 'fɔla minnun yei -cɛɛ 'lɛɣlɔn 'ji. -Yɛɛ 'vɪ 'nan, te minnun 'o 'sukɔlɛ -pan wɔ Rɔm 'nɔn 'le mingɔnɛn Seza lɛ dɪ. ɛn yaa 'vɪ 'e 'fli man 'nan, 'yɛɛ cɪ 'kvɛ mingɔnɛn -a, ɛn Bali 'e 'pa 'sia 'nan -e 'e 'kv 'si 'wɪ 'ji.»

³ -A -nan nɛn Pilati 'wɪ laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnɛn nɛn 'yia?»

ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-A 'bɔ nɛn yia 'vɪ bɛ.»

⁴ ɛn Pilati "e 'nan Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee minnun lɛ 'nan: «Ma'an 'wɪ 'wɪdɪ 'ye min 'gʊɛ -yɛɛ 'wɪ 'va -e 'o 'kun "man "dɪ.»

⁵ 'Pian o kɔala "man te waa ve 'nan: «E 'wɪ 'fɔla minnun yei 'wɪ "paadɪ -a Zude 'lɛɣlɔn pɛɛnɔn 'ji. Yaa pou 'sia Galile ɛn e 'bɔla Zeruzalɛm 'gʊ.»

Minnun -kv Zozi 'a Erodi 'lɛ

⁶ Zɪ Pilati 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn yaa laabu 'nan: «Galile min nɛn?»⁷ Minnun -a wun -fɔ -yrɛ. Zɪ yaa 'man 'nan, Zozi "sia 'lɛɣlɔn nɛn Erodi -a "paala bɛ -a -ji bɛ, ɛn e 'nan 'o 'kv -a Erodi lɛ. Kɔɔ tv zɪɛ -a man bɛ te Erodi 'bɔ a Zeruzalɛm.

⁸ Zɪ Erodi Zozi 'yɪ bɛ, ɛn -a ci nran 'kpa tɪɣlɪ. Kɔɔ -a -nan 'mɔn te e ya "vale 'e Zozi 'bɔ ye, 'wɪnɔn nɛn yaa maan "man "bɛ -yɛɛ "wɛan. ɛn -a -cin a Erodi 'bɔ 'ji 'nan 'e 'lɛbo "fɔ wɪ -tv drɛ 'e yie man. ⁹ E 'wɪ laabu Zozi 'lɔ "kaga, 'pian Zozi 'ka 'wɪ 'silɛ "da -yrɛ "dɪ.

¹⁰ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn a 'o 'tɔdɪ Zozi "srɔn, te "o 'wɪ "paa "da 'lɛbo 'plɛ 'a. ¹¹ -A -nan nɛn Erodi 'lee 'yɛɛ 'sounjanun Zozi drɛdɪ 'sia 'o 'pɛla koda. Waa sɛɛ 'wɔ, o mingɔnɛn sɔ fɛnyian 'wɔ "da -a sɛɛ wɔdɪ -a "nyian. "Bɛ -sru ɛn Erodi -a 'li 'e da Pilati lɛ. ¹² Yi 'bɔ 'lein zɪɛ -a da nɛn, Pilati 'lee Erodi drɛ bee -a, te o yei 'ka "nɛn -a ble dɪ.

Minnun "o 'nan Pilati 'e Zozi 'tɛ!
(Mt 27.15-26; Mk 15.6-15; Zan 18.39-19.16)

¹³ "Bɛ -sru ɛn Pilati Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee minnun tanɔn cin 'yɪ. ¹⁴ ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «Ka -ta min 'gʊɛ -a 'mɛn, ɛn ka 'nan e ya 'wɪ 'fɔlanan minnun yei. -Yɛɛ "wɛan an 'wɪ laabu -yrɔ 'ka yie man. 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn nɛn kaa 'pa "da "bɛ, ma'an yile -a drɛzan -a dɪ. ¹⁵ ɛn "nyian bɛ Erodi 'ka "nyian "e "yile -a drɛzan -a dɪ, kɔɔ yaa 'li 'e da -cɛɛ. Min 'gʊɛ, ya'a 'wɪ 'tv drɛɛ -e 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ. ¹⁶ -Yɛɛ "wɛan maan ve 'mɛn minnun lɛ 'nan 'o -sɔn, -e 'o 'si "man.»

¹⁷ [Lε -tudu p̄een̄on man bε, -te Zuif 'n̄on tranun -le 'sidi n̄anba -ji "fedi d̄red̄i 'b̄o bε, Pilati "sia -pu 'k̄onzan 'tu man.]

¹⁸ Zi minnun 'w̄i n̄en Pilati -a 'v̄i bε -a 'man bε, en o p̄een̄on -paandi 'sia. O 'nan: «'I min 'labε -a -tε, -e 'i 'si Barabazi man 'k̄ue!» ¹⁹ Barabazi z̄iε waa -f̄o -pu 'kuin, k̄o e 'w̄i 'f̄ola minnun 'lee min tan̄on yei 'fla, en e min -tε 'w̄i z̄iε -a -ji.

²⁰ Pilati 'w̄i tin 'ba "nyian -w̄lε, k̄o e ya "vale 'e "sia Zozi man. ²¹ 'Pian te minnun -paanman 'nan: «'I -p̄ein yiba "plan da! 'I -p̄ein yiba "plan da!»

²² Pilati 'w̄i laabu -w̄l̄o -a 'pa yaagazan da 'nan: «'W̄i 'w̄lidi "c̄en "n̄en yaa d̄rε? K̄o ma'an 'w̄i 'tu ȳlε "man -e 'e 'ka 'b̄ε 'ji d̄i. -Yee "w̄ean maan ve 'm̄en minnun lε 'nan 'o -s̄on, -e 'o 'si "man.»

²³ 'Pian minnun k̄oala "man, te o -paanman 'pl̄εbl̄ε -a vid̄i -a 'nan: «'I -p̄ein yiba "plan da!» -Wee -paandi -le "w̄ean, ²⁴ Pilati w̄i 'w̄i n̄en waa 'v̄i bε -a man. ²⁵ -A -nan n̄en e 'si Barabazi man. Min z̄iε waa -f̄o -pu 'kuin 'nan e 'w̄i 'f̄ola minnun 'lee min tan̄on yei, en e min -tε. En e Zozi 'n̄on 'yee 'sounjanun lε 'nan 'o 'k̄v̄ -a -tε "le z̄i minnun c̄i "va "b̄ε -yee 'w̄i 'z̄v̄.

Zozi -p̄einnan yiba "plan da

(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Zan 19.17-27)

²⁶ 'Sounjanun -k̄udi 'sia Zozi 'a, en 'o cin 'ȳi Sirene min -tu -a. Waa laabo Sim̄on, en e "sia fei. Waa 'kun, en o Zozi 'le yiba "plan -n̄on -ȳrε 'nan 'e 'sia -e 'e -s̄ōnla Zozi -sru.

²⁷ Min "kaga 'k̄pa 'lee lum̄on "kaga 'k̄pa yra -a -sru. Lum̄onnun 'o 'p̄e -s̄en 'o 'win -ji, te o -wua -yee "w̄ean. ²⁸ En Zozi 'e 'man lila o da. E 'nan -w̄lε 'nan: «Zeruzal̄em lum̄onnun, te 'ka 'w̄ūo 'm̄en "w̄ean d̄i! 'Pian 'ka 'cee 'n̄ennun 'lee 'ka 'b̄o 'fli -w̄ūo. ²⁹ Maan ve 'c̄ε 'nan tu -w̄lidi -taa "b̄ōlε, te ka ya -a v̄inan 'nan: «Bali -le -f̄εa a lum̄onnun n̄en wa'a 'n̄en 'yaa d̄iε o man. En Bali -le -f̄εa a "nyian lum̄onnun n̄en wa'a 'n̄en 'yale d̄iε o man.» ³⁰ Tu z̄iε -a man bε, kaa ve p̄onnun lε 'nan:

«'Ka 'k̄v̄ 'ta 'san!»

En kaa ve p̄onnennun lε 'nan:

«'Ka 'tε 'k̄v̄ da!»

³¹ Maan ve 'c̄ε 'nan, -te 'w̄i 'ḡv̄ε minnun a -a d̄renan yiba "bedren "lε bε, yiba "kad̄i -le ve -taa 'ciulea "da.»

³² 'Sounjanun -k̄o 'w̄i 'w̄lidi "d̄ren̄on "fli "a, 'nan -e 'o o -t̄εε 'o 'vale Zozi 'a. ³³ Zi o 'b̄ola f̄enan n̄en waa laabo min -wulo klo bε -a -nan bε, en 'sounjanun Zozi 'lee 'w̄i 'w̄lidi "d̄ren̄on "fli 'b̄o p̄ein yiba "plan da. 'Sounjanun o p̄ein 't̄udu, -a -tu a Zozi 'p̄e "yi "da, en -a -tu a -a -p̄ε b̄v̄ da. ³⁴ -A -nan n̄en Zozi "e 'nan: «'An "t̄i, 'w̄i 'w̄lidi "n̄en o c̄i -a d̄renan 'm̄en bε, 'i o man w̄i 'c̄ε. K̄o 'w̄i n̄en o c̄i -a d̄renan bε, wa'a t̄ōa d̄i.» 'Sounjanun Zozi 'man s̄o pli 'lein 'w̄lε 'tuvladi da.

³⁵ Minnun a -nan te waa -nan ye. Minnun tan̄on 'le v̄ε bε, "o Zozi s̄εε 'w̄o -a vid̄i -a 'nan: «E min peenun 'si 'w̄i 'ji. -Te -ȳεε c̄i min 'sizan 'w̄i 'ji n̄en Bali -a 'pa 'sia bε -a bε, 'e 'fli 'si 'w̄i 'ji.»

³⁶ 'Sounjanun "o s̄εε 'w̄o "nyian, en o -w̄en 'w̄lε 'c̄en 'n̄on -ȳrε. ³⁷ Waa 'v̄i -ȳrε 'nan: «-Te i ya Zuif 'n̄on 'le minḡonnen -a bε, 'i 'fli 'si 'w̄i 'ji!»

³⁸ Waa c̄ren -tε yiba 'f̄v̄i da, en waa p̄ein Zozi 'ta lou. Waa c̄ren -tε "da 'nan:

«Min 'ḡv̄ε, Zuif 'n̄on 'le minḡonnen n̄en.»

³⁹ 'W̄i 'w̄lidi "d̄rezan n̄en yiba "plan -tu da bε, e Zozi "sr̄ondi 'sia. E 'nan: «Yie 'nan 'i ya min 'sizan 'w̄i 'ji -a, 'i 'fli 'si 'w̄i 'ji, -e 'i 'k̄v̄ 'si 'w̄i 'ji "nyian!»

⁴⁰ En -a b̄ōzan 'w̄i 'pla -ȳrε 'nan: «Yi'a 'k̄lanman Bali l̄o d̄v̄? I ya 'i yra ȳinan "le -yee 'w̄i 'z̄v̄. ⁴¹ 'Pian 'k̄v̄ε yra yidi bε, -a -n̄an da n̄en. K̄o 'w̄i n̄en k̄va d̄rε bε, -a "n̄en "n̄en k̄v̄ c̄i -a ȳinan. Min 'labε, ya'a 'w̄i 'w̄lidi "tu d̄r̄εlε "fo "d̄i.»

⁴² En 'w̄i 'w̄lidi "d̄rezan z̄iε yaa 'v̄i Zozi lε 'nan: «Zozi, tu n̄en i minḡonnen -bl̄idi "siala bε, 'an 'cin 'e 't̄o 'i 'ji!»

⁴³ En Zozi -a 'v̄i -ȳrε 'nan: «Maan ve 'yie 'w̄i t̄igl̄i 'a 'nan, c̄εḡv̄ε, 'k̄v̄ 'vale 'yia k̄v̄ε -k̄oan Bali -le f̄enan n̄en min 'ka 'e yra ye d̄iε -a -nan.»

*Zozi 'ka -nan**(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Zan 19.28-30)*

⁴⁴ Yide 'bɔ min -win -ji 'sezɛ, ɛn klun -trɔa 'tre pɛɛnɔn da. E -fɔ zɪɛ -trilii, ɛn funninmlan yide tɛɛnla. ⁴⁵ Klun -fɔ yide yra, ɛn sɔ -dan nɛn 'e 'tindi Bali -pan 'kuin bɛ, e 'fɔ 'bɔ 'ji 'fli. E 'fɔ budɪ 'sia lou, ɛn yaa -sɛn 'tra. ⁴⁶ Zozi paan wei 'plɛblɛ 'ji. Yaa 'vɪ 'nan: «'An 'ti, 'an lei -nɔan 'yie 'e 'pa 'ji.» E 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ, ɛn 'e yie 'lɛ 'wɔ.

⁴⁷ Zɪ 'sounjanun tazan 'winun zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn e 'tɔ -dan nɔndɪ 'sia Bali lɛ. E 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, min 'labɛ min tɪglɪ nɛn.» ⁴⁸ Minnun pɛɛnɔn nɛn o -ta 'wɪ zɪɛ -a -nan yilɛ bɛ, 'winun nɛn e drɛ o yie man bɛ, waa 'yɪ. -Yɛɛ 'wɛan o 'li 'o da, te 'o 'pɛ a 'e 'fɔdɪ 'o man.

⁴⁹ Minnun pɛɛnɔn nɛn o Zozi -tɔa 'bɛ, 'lee lumɔnnun nɛn o 'si waa Galile ɛn o -ta -a 'palɛ bɛ, o ya 'o 'tɔdɪ -kɔɔbli, te 'wɪ nɛn e ɔɪ drɛnan bɛ waa ye.

*Zozi wɔ -nan**(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Zan 19.38-42)*

⁵⁰ Min -tɔ a bɛ, waa laabo Zozeɔfɔ. E ya min tɪglɪ 'a, ɛn e ya Zuif 'nɔn 'le tin 'bazan -dan tɔ -a. ⁵¹ 'Pian 'wɪ nɛn tin 'banɔn -mie -a 'vɪ 'lee waa drɛ Zozi lɛ bɛ, e 'ka -a -sru 'di. Zozeɔfɔ 'bɔ zɪɛ, e 'sia Zude 'lɛglɔn 'ji, 'fla nɛn waa laabo Arimate bɛ -a da, ɛn e ya -a man -pɛnnan 'nan Bali 'e mingɔnnɛn -blɪdɪ 'sia 'yɛɛ minnun da. ⁵² Zozeɔfɔ zɪɛ -yɛɛ ku toba -fɔlɛ Pilati lɛ 'nan, 'e Zozi pa -nɔn 'yrɛ -e 'e wɔ. ⁵³ Zozeɔfɔ Zozi 'kadɪ 'si yiba 'plan da. E sɔ fɛnyian 'pa 'man, ɛn e -ku -a wɔlɛ -yrɛ nɛn, waa ɔɛn puo -kɔlɛ ji bɛ -a -ji. -Yrɛ zɪɛ, wa'a tian min wɔlɛ 'ji 'di. ⁵⁴ Yi zɪɛ, yaa yi nɛn, ɛn Zuif 'nɔn 'le 'flinla 'yi 'ta 'e pou 'siala.

⁵⁵ Lumɔnnun nɛn o 'si 'o 'vale Zozi 'a Galile bɛ, o -ku Zozeɔfɔ 'palɛ. O yie 'tɔ fɛnan nɛn o 'ta Zozi wɔ bɛ -a -nan. Zɪ waa 'pla bɛ waa 'yɪ. ⁵⁶ -A -nan nɛn o 'li 'o da 'wee 'kɔnnɛn, o -ku 'nyrɔn 'lee tɔɔ nɛn -a -kɔɛi 'a 'nɔnnɔn bɛ -a drɛlɛ. Kɔɔ 'trɛ 'bɛ 'flinla 'yi nɛn, ɛn o 'flianla 'le zɪ -wee -pɛi -a 'vɪ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ.

24

*Zozi wluan -kanɔn 'va**(Mt 28.1-8; Mk 16.1-8; Zan 20.1-13)*

¹ 'Mɔnnɛn yi 'bɛ ɔɪ Zuif 'nɔn 'le 'flinla 'yi -sru 'yi -a. 'Mɔnnɛn yi zɪɛ -a bodrun puunɔn nɛn lumɔnnun zɪɛ o -ku Zozi 'yrɛ da 'o 'lɔ le 'nyrɔn 'lee tɔɔ nɛn waa drɛ bɛ -a. ² -Kɔlɛbu -dan nɛn 'e 'tɔdɪ -yrɛ 'nɛn 'bɛ, waa 'yɪ 'e 'sɪdɪ 'nɛn. ³ -A -nan nɛn o wlala -yrɛ 'bɔ 'ji. 'Pian wa'a Minsan Zozi pa yilɛ di. ⁴ 'Wɪ zɪɛ e 'baba 'fɔ o man. ɛn min 'fli 'bɔla 'ji o va 'o 'ta le sɔ 'fuvu 'yryryrɪ 'a. ⁵ -A -nan nɛn nyɛn o ɔɛn ɛn 'o 'wulo -fɔ 'o 'wlu. 'Pian min 'fli zɪɛ o 'nan -wɛ 'nan: «-Mɛ 'le 'wɛan nɛn min nɛn -a yie ɔɪ 'man 'bɛ, kaa -wɛɛman minnun nɛn o kaa bɛ o va? ⁶ Zozi 'ka fɛ 'gɔɛ -a -nan di, e wluan 'kanɔn 'va. 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ te e ya tian Galile bɛ, -a -cin 'e -sɔɔnla 'ka 'ji. ⁷ Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: «Minnun Blamin -pɪ -nɔan 'wɪ 'wɪdɪ 'drɛnɔn lɛ -e 'o -tɛ. Waa -pɛinman yiba 'plan da, -a yi yaagazan da bɛ -e 'e 'wluan -kanɔn 'va.» ⁸ Tɔɔn ɛn 'wɪ nɛn Zozi -a tin 'pa -wɛ 'bɛ, -a -cin sɔɔnla o ji.

⁹ -A -nan nɛn o 'bɔla -yrɛ zɪɛ -a ji. ɛn o -ku 'wɪ zɪɛ -a vɪlɛ Zozi -srunɔn 'fuda -tɔ 'lee min -mienun lɛ. ¹⁰ Lumɔnnun nɛn o -ku -yrɛ da bɛ, o 'tɔ nɛn 'gɔ: Madala li Mari a, ɛn Zanɛn a, ɛn Zaji 'bu Mari a, 'lee lumɔn -mienun. -Wɛɛ 'wɪ nɛn e drɛ bɛ, -a 'sinan 'pa Zozi 'le 'pasianɔn lɛ. ¹¹ 'Wɪ zɪɛ Zozi -srunɔn 'a 'sia -sɛɛ 'wɔ wɪ -a, ɛn wa'a yi -tɛlɛa 'da 'di. ¹² 'Pian Pɛiri wluan, ɛn e -ku flɔn -a Zozi -yrɛ da. Zɪ e 'bɔla 'nan nun bɛ, ɛn e 'kunnan, 'yɛɛ yie 'tɔ bɛ, te e sɔ nɛn waa 'pa Zozi man bɛ, -a ye 'e -srandɪ 'tra. -A -nan nɛn e 'li 'e da 'yɛɛ venan, te -a 'plo a 'e 'fɔdɪ 'wɪ nɛn yaa -nan 'yɪ bɛ -a.

*Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn 'fli lɛ**(Mk 16.12-13)*

¹³ Yi 'bɔ 'lein zɪɛ -a da nɛn Zozi -srunɔn 'fli -kɔdɪ 'sia 'fla nɛn waa laabo Emauzi bɛ -a da. 'Fla zɪɛ e ya Zeruzalɛm man kilo -fu da. ¹⁴ O ya -sɛɛ 'wɔnan 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e drɛ bɛ -a da. ¹⁵ 'Wɛɛ -kɔn 'wɪ tin 'banan 'winun zɪɛ -a da bɛ, ɛn Zozi 'bɔ o man, ɛn o -kɔdɪ 'sia waa. ¹⁶ Waa 'yɪ, 'pian wa'a -kɔnnɛn 'yilɛ di.

¹⁷ ɛn Zozi -a laabu -wɔlɔ 'nan: «-Mɛ 'wɪ nɛn kaa ve, te ka -ko 'ta wɔdɪ -a 'gɔ?»

O ta dre 'trōdrō, en o -tō. ¹⁸ Min 'fli zīe -a -tv a 'va "bē waa laabo Kleopa. E 'nan Zozi le 'nan: «'I 'towlī yīe cī Zeruzalem, te 'wī nēn e dre 'nan bē, yī'a tian 'i "manle 'fo "dī!»

¹⁹ En Zozi -a laabu -wlō 'nan: «-Mē "wī 'bē dre Zeruzalem?»

-A -nan nēn o 'nan -yrē 'nan: «Nazaretī min Zozi 'le 'wī nēn. Bali 'lewei vīzan -dan nēn. 'Wīnun nēn yaa 'vī, 'lee 'wīnun nēn yaa dre bē, -wēē -cī -kōōnman 'nan Bali 'bē 'pa 'sia, en minnūn -a -tō 'nan 'wī 'kpa nēn. ²⁰ 'Pian -cee Bali -pannōn 'tanōn 'lee -kaa tanōn -a -nōn minnūn le 'nan 'o -tē. En waa -tē yība "plan da. ²¹ -A -cīn a "nēn 'kū 'jī 'nan, -yēē "ta -daa Izrael 'nōn 'sīle 'wī 'jī. 'Pian 'wī zīe e 'bō "man -a -nan yī yaaga nēn 'gū. ²² En "nyian bē cēēgū bodrun 'gūē, lūmōnnūn nēn kū cī waa bē, o -kū -yrē da. En o -ta 'lēbo "fō wī -dan vīle 'kūē. ²³ O 'nan, wa'a Zozi pa yūle -yrē -jī dī, en Bali -le 'pasianōn 'bōla 'jī o va. Bali -le 'pasianōn zīe o 'nan Zozi yīe a "man. ²⁴ Min -mienūn nēn kū cī waa bē, "o -kū "nyian -yrē da. Waa 'yī "le zī lūmōnnūn -a 'vī bē -yēē 'wī 'zū. En o 'bō "nyian wa'a Zozi yūle dī.»

²⁵ En Zozi "e 'nan -wlē 'nan: «'Cee 'wī cī mandī a 'plēble. -Mē "le "wēan nēn 'wīnun nēn Bali 'lewei vīnōn -a 'vī bē, e ya 'ka 'lō 'plēble -e 'ka yī -tēra "da? ²⁶ Kōō Bali 'lewei vīnōn -a crēn -tē 'wein 'nan, 'wīnun zīe -wēē bōa min 'sīzan 'wī 'jī Crīzī man, 'vaa -e 'e mingōnnēn -blīdī 'sia.» ²⁷ -A -nan nēn Zozi 'wī pēēnōn nēn 'e 'crēn -tēdī 'e 'bō man bē, -a -cī 'vī -wlē. Yaa 'sia 'wīnun nēn 'o 'crēn -tēdī Moīzī -le 'fluba 'jī bē -a da, en yaa 'le 'sran 'wī pēēnōn nēn Bali 'lewei vīnōn -a 'vī bē -a da.

²⁸ Zī o 'bōla 'fla nēn o "ta -ko "da "bē -a "srōn "kogo bē, en Zozi -a dre "le 'e "ta -ko -kōōbli. ²⁹ 'Pian min "fli zīe o kōala "man -a trū 'badī -a 'nan: «'I 'fū 'kū va 'gū, kōō funnīnmlan 'pla, en -pēi cēēn tandī man.» Zozi wlala o va, en e -fū o va.

³⁰ Zī o -nyran 'nan -e 'o fē -blī bē, en Zozi 'kpōun 'sī, e Bali muo "fō, yaa "nēn jēēn, en yaa -nōn -wlē. ³¹ -A -nan nēn o yīe da 'sī, en o Zozi -kōōnnēn 'yī. 'Nūn tōōn en e 'san o 'lē. ³² En waa vīdī 'sia 'o cīn le 'nan: «Fē -le "wēan nēn -a wēi 'kū 'sīanan paan -sia, te e ya Bali wēi nēn 'e 'crēn -tēdī bē, -a -cī vīnan 'kūē bē, kūa -cī 'man "mēn.»

³³ -A -nan nēn min "fli zīe, o 'lī 'o da "nyian Zeruzalem. O 'bō Zozi -srūnōn 'fuda -tv 'lee min -mienūn man 'o cīn yīdī. ³⁴ En minnūn nēn 'o cīn yīdī bē, waa vīdī 'sia min "fli zīe -wlē 'nan: «Mīnsan wluan 'kanōn 'va, 'wī 'kpa nēn. 'E 'flī kōōn Sīmōn lē.» ³⁵ En min "fli zīe, 'wī nēn e dre "nyian -wēē "lē -sia bē waa 'vī. En zī waa -kōōnnēn 'yī 'kpōun "nēn 'jēnnan bē, waa 'vī.

Zozi 'e 'flī kōōn 'e -srūnōn lē

(Mk 16.14-18; Zan 20.19-23)

³⁶ O -fū 'wī zīe -a vīnan, en Zozi 'bōla 'jī o yēi, en e o 'tō 'bū. Yaa 'vī -wlē 'nan: «Bali 'e 'fūdī -trōō -nōn 'cēē!»

³⁷ -A -nan nēn "klan -sēn o jī, en nyēn o cēēn. 'O 'cī nrōn 'nan min lei nēn. ³⁸ En Zozi "e 'nan -wlē 'nan: «-Mē "le "wēan nēn "klan 'ka -tēa? En -mē "le "wēan nēn 'wī zīe -a -cīn -tōa 'ka 'cī? ³⁹ 'Kaan -pēlanūn 'lee 'an 'cēinnūn -nanjēn! 'An 'bō nēn. 'Ka klē 'an man -e 'ka -tō 'nan maan nēn. 'An nēn a 'an man, en 'an 'wlē a "jī. Kaa -tōa 'nan, min lei -le vē 'ka zī dī.»

⁴⁰ E ya 'wī zīe -a vīnan en 'e 'pēnūn 'bōla 'jī -wlē, en 'e 'cēinnūn 'bōla 'jī -wlē. ⁴¹ 'Wī o 'kan "fo, en o cī "nranman 'kpa, 'pian wa'a tian yī tēala "da 'nan 'wī 'kpa nēn dī. -Yēē "wēan Zozi -a laabu -wlō 'nan: «-Blīfē -tv a 'ka 'lō 'gū?» ⁴² En o pōnnēn srēndī pōnēn 'tv -nōn -yrē. ⁴³ Yaa 'sī, en yaa blī o yīe man.

⁴⁴ "Bē -sru en e 'nan -wlē 'nan: «'Wī nēn maan 'vī 'e 'cēn bē -a -cīn 'e 'tō 'ka 'jī! Kōō maan 'vī 'cēē 'nan, 'wī pēēnōn nēn 'e 'crēn -tēdī 'mēn 'wī 'a Moīzī -le -pēi 'fluba 'jī bē, 'lee Bali 'lewei vīnōn 'le 'fluba 'jī bē, 'lee "dre 'fluba 'jī bē, 'o bōa 'an man.»

⁴⁵ Zozi 'padī 'sia o va, 'nan -e Bali wēi nēn 'e 'crēn -tēdī bē 'o -cī man. ⁴⁶ Yaa 'vī -wlē 'nan: «E ya 'e 'crēn -tēdī 'nan, min 'sīzan 'wī 'jī Crīzī 'e yra ye, -e 'e 'ka. 'Pian -a yī yaagazan da bē, -e 'e 'wluan -kanōn 'va. ⁴⁷ En e ya 'e 'crēn -tēdī "nyian 'nan, minnūn Bali -le 'wī vē -a 'tō da minnūn lē 'lēglōn pēēnōn 'jī. Waa vē minnūn lē 'nan, 'o 'sī 'wī 'wlīdī "drēdī man, -e 'o 'flī -nōn Bali lē, -e Bali 'e -wēē 'wī 'wlīdī 'fūi. Waa vīdī 'sīala Zeruzalem, -e 'e bō 'lēglōn

'tudu pɛɛnɔn 'ji 'nɔn man. ⁴⁸ 'Ka 'kɔn 'winun zɛ -a -nan yɔnɔn 'a! ⁴⁹ Fɛ nɛn 'an "tɪ -a 'vɪ 'nan 'e -nɔn 'cɛɛ bɛ, 'an 'bɔ, mɛɛn "paa -sia 'cɛɛ. 'Pian 'ka 'fɔ Zeruzalɛm 'fla 'bɔ da -trilii, -e Bali -le 'plɛblɛ zɛ 'e 'ta 'ka da!»

*Zozi 'li 'e da Bali va
(Mk 16.19-20)*

⁵⁰ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ 'e -srunɔn 'a 'fla nɛn waa laabo Betani bɛ -a "srɔn. 'E 'pɛ wluan lou, ɛn e -fɛa vɪdɪ 'sia o man. ⁵¹ E -fɔ -fɛa vɪnan, ɛn e 'si o "srɔn, te e -ko laji. ⁵² -A -nan nɛn -a -srunɔn 'o "pɔ sɔn, ɛn waa 'bɔ. "Bɛ -sru ɛn o 'li 'o da Zeruzalɛm te o ci "nranman 'kpa tɪgɪ. ⁵³ Tɔ -tudu pɛɛnɔn nɛn e "cɛan bɛ te o ya Bali -pan 'kuin. O Bali 'tɔ bɔ "drenun -fɔa, te waa tru "baa.

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn
Zan
-a cɾɛn -tɛ

Wei nɛn e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ, Zozi Crizi nɛn

¹ Fɛ pɛɛnɔn dɾɛdɪ pou sianan "bɛ, tɛ min nɛn waa laabo wei bɛ e ya. Wei 'bɔ a Bali va, ɛn e ya Bali -a. ² -A pou sianan "bɛ tɛ e ya Bali va.

³ Bali ciula "va ɛn e fɛ pɛɛnɔn dɾɛ. Fɛ -tʊ 'ka 'e dɾɛdɪ, tɛ -yɛɛ "cɛɛ dɾɛ dɪ. ⁴ -A va nɛn 'belidɪ 'si. 'Belidɪ zɪɛ, 'tɛ 'san nɛn e 'tɾɛdanɔn 'man dra 'wein bɛ -nyɾɛn. ⁵ 'Tɛ zɪɛ -a -san -sɛn klun va, ɛn klun 'ka -tɔlɛ -a 'lɛ dɪ.

⁶ Bali min -tʊ 'pa 'sia, -a 'tɔ nɛn Zan. ⁷ E -ta 'nan -e 'e 'tɛ 'san -le 'wɪ vɪ minnɔn lɛ, 'dʊ -e minnɔn 'o man, -e 'o yi -tɛra "da. ⁸ Zan 'bɔ "cɛɛ 'tɛ 'san zɪɛ -a -nɔan "dɪ, 'pian e -ta 'nan -e 'e 'tɛ 'san -le 'wɪ vɪ minnɔn lɛ.

⁹ Min nɛn waa laabo wei bɛ, -yɛɛ cɪ 'tɛ 'san tɪglɪ 'a, ɛn -yɛɛ 'ta 'tɾɛdanɔn pɛɛnɔn 'man dɾɛlɛ 'wein. ¹⁰ Bali ciula "va ɛn e fɛ pɛɛnɔn dɾɛ. 'Pian zɪ e -ta 'tɾɛda bɛ, minnɔn 'ka -a 'silɛa min -a dɪ. ¹¹ E -ta 'yɛɛ 'tɾɛda, ɛn -yɛɛ minnɔn 'ka -a 'kunlɛ 'o 'pɛ "fli "a dɪ. ¹² 'Pian min -mienun -a 'kun 'o 'pɛ "fli "a, ɛn o yi -tɛra "da. Minnɔn zɪɛ yaa -si -nɔn -wlɛ -e 'o dɾɛ Bali -le 'nɛnnɔn -a. ¹³ Wa'a dɾɛlɛ Bali -le 'nɛnnɔn -a "lɛ zɪ min 'nɛn -yaa 'e 'pɔn -ji bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ dɪ. ɛn min "cɛɛ o dɾɛ Bali -le 'nɛnnɔn -a dɪ. 'Pian Bali 'bɔ 'bɛ o dɾɛ 'yɛɛ 'nɛnnɔn -a.

¹⁴ Wei zɪɛ, e dɾɛ blamin -a, ɛn e -ta -nyɛnlɛa 'ku 'va. Ku -yɛɛ -dan cɪ 'yɪ, -dan zɪɛ e ya -kaa "tɪ Bali -le 'nɛn 'tʊwli "lɛ vɛ -a. E ya 'e fadɪ 'yɪ "a, ɛn zɪ Bali cɪ bɛ, yaa kɔɔn 'kʊɛ 'e tɪglɪ da.

¹⁵ Yi -tʊ da nɛn Zan -yɛɛ 'wɪ vidɪ 'sia minnɔn lɛ. 'E wei wluan 'plɛblɛ, ɛn yaa 'vɪ 'nan: «Min nɛn an -yɛɛ 'wɪ 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -nyɾɛn "bɛ. Maan 'vɪ 'nan, e -fɔla "da 'an -sru e -taa. -A -dan "mlian 'an da, kɔɔ e ya 'li 'e 'cɛn.»

¹⁶ "Yi "nɛn -yrɔ "bɛ e -cɛɛ "nɔn. Yi -tʊdʊ pɛɛnɔn man tɛ e "yɪ zɪɛ -a -sɛan "da -cɛɛ. ¹⁷ Bali ciula Moizi -va, ɛn e -pɛi -tɔ -cɛɛ. 'Pian Zozi 'bɛ 'ta Bali -le "yɪ "a, ɛn zɪ Bali cɪ bɛ -yɛɛ kɔɔn -cɛɛ 'e tɪglɪ da. ¹⁸ Min -tʊ 'ka tian Bali ylɛ dɪ. 'Pian Bali -le 'nɛn -tʊwli "nɛn e ya Bali -a, ɛn e ya 'e 'cɛn -kaa "tɪ Bali "srɔn "bɛ, zɪ Bali 'bɔ cɪ bɛ -yɛɛ kɔɔn -cɛɛ.

Zan 'yɛɛ 'nyranman -ci 'vɪ minnɔn lɛ

(Mt 3.1-12; Mk 1.1-8; Lk 3.1-18)

¹⁹ Yi -tʊ da, Zuif 'nɔn 'tanɔn nɛn Zeruzalɛm bɛ, o Bali -pannɔn 'lɛɛ Levi kludanɔn -mienun 'pa 'sia Zan -va. Levi kludanɔn 'bɔ bɛ, -wɛɛ nyranman "paa Bali -pan 'kuin. O o 'pa 'sia 'nan 'o laabu Zan -lɔ 'nan: «-Tɪ nɛn 'yɪa?» 'Wɪ nɛn Zan -a 'vɪ minnɔn zɪɛ -wlɛ "bɛ -nyɾɛn 'gʊ. ²⁰ Ya'a 'wɪ 'tʊ yɔɔlɛ o man dɪ, yaa 'vɪ -wlɛ -gbaa 'nan: «An 'ka Crizi nɛn Bali -a 'si "va -e 'e minnɔn 'si 'wɪ 'ji bɛ -a dɪ.»

²¹ Tɔɔn ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «'Lɔɔ -tɪ nɛn 'yɪa "mɛn, Bali 'lewei vɪzan -dan nɛn waa laabo Eli bɛ, -nyɾɛn 'yɪa?»

ɛn Zan "e 'nan: «Eli "cɛɛ 'maan dɪ.»

ɛn waa laabu -yrɔ "nyian 'nan: «Bali 'lewei vɪzan nɛn o -yɛɛ 'wɪ 'vɪ bɛ, -nyɾɛn 'yɪa?»

ɛn e 'nan: «-Cɛjɛ.»

²² ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «'Lɔɔ, -tɪ nɛn 'yɪa -kpɔ? 'I vɪ 'kʊɛ, 'dʊ -e 'ku -kɔla 'ku 'wɪ 'tʊ yɪ, -e 'ku vɪ minnɔn nɛn o 'ku 'pa 'sia bɛ -wlɛ. -Mɛ "wɪ nɛn i -kɔlaman -e 'i vɪ 'i 'fli man?»

²³ Tɔɔn ɛn Zan "e 'nan -wlɛ 'nan: «Mɛɛn cɪ min nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'li bɛ -a. Yaa 'vɪ 'nan:

«Min -tʊ wei 'bɛ "we "bui "da, -a san -a ve 'nan:

'Ka Minsan -le -si ta dɾɛ!»

²⁴ Minnɔn nɛn o o 'pa 'sia Zan -va bɛ Farizen 'nɔn a o va. ²⁵ ɛn waa laabu -yrɔ nan: «Crizi "cɛɛ 'yɪa dɪ, ɛn Eli "cɛɛ yɪa dɪ, ɛn Bali 'lewei vɪzan nɛn o -yɛɛ 'wɪ 'vɪ bɛ -njɛɛ 'yɪa dɪ. -Mɛ "lɛ "wɛan nɛn i min -batize dra "mɛn?»

²⁶ Zan "e 'nan -wle 'nan: «'An 'bɔ, "an "min -batize dra 'yi 'a, 'pian 'ka yei "be, min -tu a -nan, ka'a tɔa di. ²⁷ E -fɔla "da. An 'ka -yee -manwua "tun "da baa "fluzan -a di.»

²⁸ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪe e drɛ 'fla nɛn waa laabo Betani be -a da. 'Fla zɪe e ya 'yi nɛn waa laabo Zudan be -a -sru, fɛ zɪe -a -nan nɛn Zan minnun -batize drɛ.

²⁹ -A ta tu cɛɛn, zɪ Zan -a 'yi 'nan Zozi a -tanan 'e 'va zia be, ɛn e 'nan: «"Ka 'yio, Bali -le 'bla 'a. -A 'bɔ nɛn Bali -a -nɔn 'nan -e 'e 'tredanɔn 'le 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn "nɛn wɪ yɪ, -e -wee 'wɪ 'wɪdɪ 'e 'fui. ³⁰ Min nɛn, an -yee 'wɪ 'vɪ 'e 'cɛn be, -nyrɛn "be. Maan 'vɪ 'nan e -fɔla "da e -taa, -a -dan "mlian 'an da, kɔɔ e ya -nan 'li 'e 'cɛn. ³¹ Tu nɛn an 'wɪ zɪe -a ve be te ma'an min 'bɔ 'tɔa di, 'pian an minnun -batize drɛdɪ 'sia 'nan -e Izrael 'nɔn 'o min zɪe -a -tɔ.»

³² 'Wɪ nɛn Zan -a -nan 'yi, ɛn yaa 'vɪ minnun le be, -nyrɛn 'gu: «An Bali lei 'saun 'yi 'sinan laji, e sɔɔn "da "le -plablo -zu, ɛn e -fu "va. ³³ Tu nɛn an 'wɪ zɪe -a ve be te ma'an min 'bɔ 'tɔa di, 'pian Bali nɛn e 'nan 'an 'ta min -batize drɛ 'yi 'a be, -yɛɛ 'vɪ 'mɛn 'nan: «Min nɛn 'i Bali lei ye -e 'e -sɔɔn "da -e 'e 'fu "va "be, -yɛɛ Bali lei 'saun -nɔan "min le.»

³⁴ Maan -nan 'yi, ɛn maan 'vɪ 'wein 'nan, min 'labɛ Bali -pɪ nɛn.»

Zozi -srunɔn tɛde

³⁵ -A ta tu cɛɛn, te Zan 'lee 'e -srunɔn "fli 'be cɪ fɛ zɪe -a -nan, ³⁶ ɛn zɪ e Zozi 'yi te e ya cinan be, ɛn e 'nan: «"Ka 'yio Bali -le 'bla be, -nyrɛn "be.»

³⁷ -A -srunɔn "fli "be, o 'wɪ zɪe -a 'man, tɔɔn ɛn o sɔɔnla Zozi -sru. ³⁸ Zozi 'e 'man lila, zɪ yaa 'yi 'nan Zan -srunɔn be o sɔɔnla 'e -sru "be, ɛn yaa laabu -wɔ 'nan: «-Mɛ "nɛn kaa -wɛɛman?»

O 'nan -yrɛ 'nan: «Rabi, 'yie "kɔnnɛn "a nyin zia?» Rabi -ci nɛn 'nan Bali -le 'wɪ "paazan.

³⁹ ɛn Zozi "e -wle 'nan: «'Ka 'ta -e 'ka -nan yɪ!»

O sɔɔnla -a -sru, ɛn waa -nyrannan 'yi. Yi zɪe -a da be, o -fu -a "srɔn. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪe e drɛ te yidɛ "ta -pliman "tra.

⁴⁰ Min "fli "nɛn o Zan wei 'man ɛn o sɔɔnla Zozi -sru "be, Simɔn Pieri "bɪ Andre nɛn -a -tu -a. ⁴¹ Andre zɪe, min tɛde nɛn e -kɪ "va "be, -a 'bɔ "bɪ Simɔn nɛn. ɛn e -yrɛ 'nan: «Kɪ min nɛn e cɪ Crizi -a be -a 'yɪ.» Crizi -ci nɛn 'nan min nɛn Bali -a 'si "va. ⁴² ɛn e -kɪ Simɔn -a Zozi le.

Zozi -a -nanjɛɛn tɛin ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «Zan -pɪ Simɔn nɛn 'yia, o -taa 'i laabule Keva.» Keva 'bɔ nɛn waa ve "nyian Pieri.

Zozi Filipu 'lee Natanael laabu 'nan 'o -sɔɔnla 'e -sru

⁴³ 'Be 'ta tu cɛɛn, ɛn Zozi a "vale 'e 'ko Galile 'lɛglɔn 'ji, -a -nan nɛn e 'bɔ Filipu man ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru.»

⁴⁴ Filipu zɪe, Bezaida nɛn Andre 'lee Pieri fla -a be, -a -nan min nɛn. ⁴⁵ Filipu 'bɔ min -tu nɛn waa laabo Natanael be -a man, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «Min nɛn -yee 'wɪ cɪ 'e 'crɛn -tɛdɪ Moizi -le -pei 'fluba 'lee Bali 'lewei vɔnɔn 'le 'fluba 'ji be, kva 'yɪ. Nazaretɪ min Zozi nɛn Zozeɔvɔ -pɪ -a be, -nyrɛn.»

⁴⁶ ɛn Natanael -a laabu -yrɔ 'nan: «Fɛ 'kpa -kɔlaman -e 'e bɔla 'fla nɛn waa laabo Nazaretɪ be -a da?»

-A -nan nɛn Filipu "e -yrɛ 'nan: «'I 'ta -e 'i yɪ 'i 'bɔ 'a.»

⁴⁷ Zɪ Zozi Natanael 'yɪ 'tanan 'e 'va be, ɛn yaa 'vɪ 'nan: «Cɛɛ Izrael min tɪglɪ nɛn 'e 'wɪ tɪglɪ ve be, -nyrɛn "be.»

⁴⁸ ɛn Natanael -a laabu -yrɔ 'nan: «Nyin zia nɛn yian -tɔa?»

Zozi "e -yrɛ 'nan: «Te i ya 'i -nyrandɪ Fijie yiba 'wɪ -e Filipu 'e 'i laabu be, te mein 'yɪ 'va.»

⁴⁹ -A -nan nɛn Natanael "e 'nan -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, Bali -pɪ nɛn 'yia, yie cɪ Izrael 'nɔn 'le mingɔnnɛn -a.»

⁵⁰ Zozi -a laabu -yrɔ 'nan: «Maan 'vɪ 'yie 'nan mein 'yɪ Fijie yiba 'wɪ 'le "wean nɛn i yɪ -tera 'an da? I -taa 'wɪ -dandan -nan yile e -ciala 'wɪ 'labɛ 'be da.»

⁵¹ ɛn Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, ka -taa labli yile 'e 'le 'sɔdɪ -e 'ka Bali -le 'pasianɔn yɪ, te o -ko laji, ɛn te o "sia laji -e 'o -sɔɔn 'an Blamin -pɪ da.»

2

Zozi -yee 'plēble 'ci kōon minnun lē 'e tēde

¹ Yi yaaga "bē -sru, en li 'pa "fēdi drēdi 'bō 'fla nen waa laabo Kanan bē -a da, Galile 'lēglōn 'ji. Zozi "bū "a "fēdi zīe -a da, ² en o Zozi 'lee 'e -srunōn laabu "nyian "fēdi 'bō da.

³ Zī -wēn -nyan bē, en Zozi "bū "e 'nan Zozi lē 'nan: «-Wēn -nyan -wlo.»

⁴ Zozi "e 'nan -yrē 'nan: «Manmi, -mē "le "wēan nen i -tōa 'wī zīe 'bē 'ji, 'mēn tū 'ka tian bōlē dī.»

⁵ -A -nan nen Zozi "bū "e 'nan minnun nen o ci fēnun -plinān bē -wle 'nan: «'Wī pēēnōn nen yaa 've 'cēē bē, 'ka drēla "da.»

⁶ 'Yi 'tōbō nen 'e drēdi -kōlē -a bē, -a 'shēēdu a fē 'bō zīe -a -nan. 'Yi 'tōbō zīe -a -ji nen Zuif 'nōn 'o 'cēin 'lee 'o 'pē -man "foe yi "sia -e 'o 'fli drē 'saun Bali 'lē. -A -tū -kōlaman e 'yi "siala "tugu -yaa tū.

⁷ En Zozi "e 'nan minnun nen o ci fēnun -plinān bē -wle 'nan: «'Ka 'pōnūn 'labē o fa 'yi 'al» O -pōnūn zīe -a 'fa, e -sran "man.

⁸ -A -nan nen Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'yi 'gūē -a 'kolu "tiēnōn -e 'ka 'kū -a min nen 'e yīē -tōa "fēdi 'gūē -a da bē -yrē!»

En waa kolu o -kū -a -yrē. ⁹ Min nen 'e yīē -tōa "fēdi 'bō da bē, e 'yi zīe -a -nanjēēn 'e 'le te e lila 'wēn -a. Fēnan nen -wēn zīe e 'si bē ya'a tōa dī. 'Pian fē -plinōn nen o 'yi 'bō 'tō bē, "o -tōa. E li 'pazan laabu en e 'nan -yrē 'nan: ¹⁰ «Minnun pēēnōn 'gūē, -wēn nen e ci 'kpa bē, -a 'bō nen waa -nōan "min lē 'e 'flin. "Bē -sru te -wēn ci min yīē da bē, -e -wēn nen e 'ka 'kpa dīē, 'wēē 'nōn min lē. 'Yīē vē bē, -wēn nen e ci 'kpa bē, yia ta -tō -trilii tū 'gūē -a.»

¹¹ 'Lēbo "fō wī tēde nen Zozi -a drē bē, -nyrēn zīe. Yaa drē Kanan, Galile 'lēglōn 'ji. E 'yēē -dan ci kōon en -a -srunōn yi -tēra Zozi 'bō da.

¹² "Bē -sru, en e sōōn "ji 'fla nen waa laabo Kapanamo bē -a da, 'o 'vale 'e "bū 'lee 'e "būnūn 'lee 'e -srunōn 'a. O -fū 'fla zīe -a da tū "wēnnēn 'a.

Zozi fēnun -tannōn 'pin Bali -pan 'kuin

(Mt 21.12-13; Mk 11.15-17; Lk 19.45-46)

¹³ Zuif 'nōn 'le 'si nōanba -ji "fēdi drēdi 'bō 'kogo, en Zozi 'kū Zeruzalēm. ¹⁴ Zī e 'bōla 'nan nūn bē, en e wla Bali -pan 'kuin. E minnun 'yī te o ya trinun 'lee 'blanun 'lee -plablonun -tannan. En e minnun 'yī "nyian te o ya "lala ta -fōōnan. ¹⁵ Zī e 'wī zīe -a -nan 'yī bē, e baa drē sōnba "a, en e 'blanun 'lee trinun 'lee minnun pēēnōn 'pin Bali -pan 'kuin. E "lala ta -fōōnōn 'le "lala fuila "man e -wēē 'tablonun -sran ji. ¹⁶ En e 'nan -plablo -tannōn lē 'nan: «'Ka fēnun 'gūē -a bōla fē 'gūē -a -nan. Te 'ka 'an "tī "le 'kōn drē 'flē 'tan 'kōn 'a dī!»

¹⁷ En -a -cin -tōra -a -srunōn 'ji 'nan 'e ya 'e 'crēn -tēdi Bali -le 'fluba 'ji 'nan: «'Yīē 'kōn yīdī "yī "a 'an 'ji -dan e -ciala "da.»

¹⁸ Zī Zozi 'wī zīe -a drē bē, en Zuif 'nōn 'tanōn -a laabu -yrō 'nan: «'Lēbo "fō 'wī "kō 'nēn yia dra -e 'e -kōōn 'nan Bali 'bē 'si -nōn 'yīē 'nan 'i 'wī zīe -a drē?»

¹⁹ En Zozi -a -sru "fō -wle 'nan: «Bali -pan 'kōn 'gūē, 'ka -wī! E ya yī yaaga -e 'an wluan lou 'e "pa 'ji.»

²⁰ En o 'nan -yrē 'nan: «Bali -pan 'kōn 'labē, lē -fuba sinjēn 'wle 'shēēdu wlu nen minnun -a -tō, en yīē 'nan, yī yaaga 'wlu -e 'i pēē -tō?»

²¹ 'Pian -te Zozi a 'wī zīe -a vīnan bē, -a 'bō pō nen Bali -le 'kōn 'a bē -nyrēn yaa vē. ²² Zī 'e wluan -kanōn 'va bē, -a -ci -tō -a -srunōn 'ji 'nan e 'wī zīe -a 'vī 'e 'cēn. En o yī -tēra Bali wēi nen 'e 'crēn -tēdi bē -a da, 'lee 'wī nen Zozi -a 'vī -wle "bē -a da.

²³ Tū nen te Zozi a Zeruzalēm Zuif 'nōn 'le 'si nōanba -ji "fēdi da bē, zī minnun 'lēbo "fō wunūn nen yaa drē bē -a -nan 'yī -yrō "bē, en min "kaga "yī -tēra Zozi 'bō da. ²⁴ 'Pian Zozi 'ka yī -tēlēa o da dī, kōō e o pēēnōn -tōa "fo. ²⁵ En Zozi 'ka -a wēēman 'nan, min 'e min -tū man wī vī 'yrē dī. 'Wī nen min ji bē, Zozi -a -tōa 'e 'bō 'a.

3

Nikodem -ku 'wɪ laabʊɛ Zozi 'lɔ

¹ Zuif 'nɔn 'tazan -tu nɛn waa laabo Nikodem bɛ, e ya Farizen 'nɔn 'va. ² E -ta Zozi 'va 'pei -man, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'An 'san, kua -tɔa 'nan i ya min nɛn Bali -a 'pa 'sia -e 'e 'wɪ "paa minnun ji bɛ -a. Kɔɔ 'lɛbo "fɔ winun nɛn yia dra 'gʊɛ min nɛn Bali a 'e 'padɪ "va "bɛ, -a san 'bɛ -kɔlaman -a drɛdɪ -a.»

³ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Maan ve 'yie 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min 'ka 'kɔlaman -e 'e Bali -le mingɔnnɛn trɛ yi, te wa'a -yalɛ 'e 'trɛ dɪ.»

⁴ -A -nan nɛn yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Min nɛn e drɛ ceje 'gʊɛ, waa dra 'kɔ -e 'o -ya? E -wlaman "nyian 'e "bʊ 'pɔn -ji -e 'o -ya 'e 'pee?»

⁵ ɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «Maan ve 'yie "nyian 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'ku Bali -le mingɔnnɛn trɛ da, te wa'a -yalɛ 'yi 'lee Bali lei -a dɪ. ⁶ Fɛ nɛn min -a -ya bɛ, e ya min -a. 'Pian fɛ nɛn Bali lei -a -ya bɛ, e ya -yee vɛ -a. ⁷ -Te 'an 'bɔ maan 'vɪ 'yie 'nan e ya "le 'wei 'ya "nyian 'e 'trɛ bɛ, te -a 'wɪ 'e 'i 'kan dɪ. ⁸ Waa -kɔɔnman fulɔ man. Fɛnan nɛn fulɔ cɪ "vale 'e 'ko bɛ, -a -nan nɛn e "fɛɛnman e -ko. Waa -cin maan, 'pian -a -nan nɛn e "sia bɛ wa'a tɔa dɪ, ɛn -a -nan nɛn e -ko bɛ wa'a tɔa dɪ. -A -tuwli "nɛn "nyian min nɛn Bali lei -a -ya 'e 'trɛ bɛ -yee vɛ -a.»

⁹ Nikodem -a laabu -yrɔ 'nan: «'Wɪ zɪɛ e dra 'kɔ -e 'bɛ drɛ?»

¹⁰ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «'I 'bɔ nɛn i 'wɪ "paaman Izrael 'nɔn 'ji bɛ, yi'a 'winun zɪɛ -a tɔa dʊv? ¹¹ Maan ve 'yie 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'wɪ nɛn kua -tɔa "bɛ -nyrɛn kua ve, ɛn 'wɪ nɛn kua -nan 'yi bɛ, -nyrɛn kua ve, ɛn 'kʊɛ 'wɪ zɪɛ ya'a 'ko 'ka 'wulo -ji dɪ. ¹² An 'trɛ 'gʊɛ -a da wɪ 'vɪ 'cɛɛ, ka'a yi -tɛlɛa 'bɛ da dɪ, 'lɔɔ -te an laji lou "wɪ 'vɪ 'cɛɛ bɛ, e dra 'kɔ -e 'ka yi -tera 'bɛ da? ¹³ Min -tu 'ka tian 'kʊɛ laji dɪ, -te ya'a 'silɛa Blamin -pɪ nɛn e 'si laji bɛ -a dɪɛ. ¹⁴ "Le zɪ Moizi a "bui "da 'li ɛn e -bulalɛ drɛ -mlɛn -a ɛn yaa 'pa yiba "man ɛn yaa wluan lou "bɛ, -a -tuwli "nɛn "nyian waan 'bɔ blamin -pɪ wuanla lou. ¹⁵ 'Dʊ -e min nɛn e yi -tera Blamin -pɪ 'bɔ da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ 'e drɛ -a san -le vɛ -a.»

¹⁶ -Yɛɛ cɪ 'nan Bali 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'yi "yi "bʊɔ "le "wɛan, 'e 'pɪ -tuwli "nɔn -wee 'wɪ 'ji, 'nan -e min nɛn e yi -tera -a -pɪ zɪɛ -a da bɛ, -a san -nan 'e vɪɛ 'e 'nyan dɪ, 'pian -e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, 'e drɛ -a san -le vɛ -a. ¹⁷ Bali 'ka 'e 'pɪ 'palɛ -sia 'trɛda 'nan -e 'e tin -tɛ min da dɪ, yaa 'pa 'sia 'nan -e 'e min 'si 'wɪ 'ji. ¹⁸ Min nɛn e yi -tɛala -a -pɪ zɪɛ -a da bɛ, wa'a -yee tin 'baa dɪ, 'pian min nɛn ya'a yi 'tɛala "da "dɪɛ -a san -le 'wɪ a 'e tin 'badɪ 'va, kɔɔ ya'a yi -tɛlɛa Bali -pɪ -tuwli "da dɪ -le "wɛan. ¹⁹ 'Wɪ nɛn -yee "wɛan, Bali 'trɛdanɔn 'le tin "baa bɛ, -nyrɛn 'gʊ, 'tɛ 'san -ta 'trɛda, ɛn minnun 'ka -a yɪɛ "yi "dɪ, o klun 'yi "yi e mlin 'tɛ 'san da, o drɛnan wɪ a -wɪdɪ "le "wɛan. ²⁰ -Yɛɛ cɪ 'nan min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, ya'a 'tɛ 'san ye "yi "dɪ. ɛn -a san 'ka 'taa 'tɛ 'san da dɪ, "tɔgɔ -yee 'wɪ 'wɪdɪ "ta 'e bɔla. ²¹ 'Pian min nɛn e 'ta 'wɔla 'wɪ tɪglɪ da bɛ, e -taa 'tɛ 'san da, 'dʊ -e 'tɛ 'san 'e drɛ wɪ -ci -kɔɔn 'nan e 'ta 'wɔla Bali wei da.»

Zan Zozi 'le 'wɪ 'vɪ

²² "Bɛ -sru ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn 'ku Zude 'lɛglɔn 'ji. O -fʊ fɛ zɪɛ -a -nan tu "wɛnnɛn 'a, ɛn e minnun -batize drɛdɪ 'sia. ²³ Tu 'bɔ 'lein zɪɛ -a wlu bɛ, te Zan "e minnun -batize dra "nyian 'fla nɛn waa laabo ɛnɔn bɛ -a da, kɔɔ 'yi banun a -nan "kaga. 'Fla zɪɛ, e ya 'fla nɛn waa laabo Salim bɛ -a "srɔn. Minnun -ko -nan nun te Zan o -batize dra, ²⁴ Tu zɪɛ -a man bɛ, te wa'a tian -a -fɔlɛ -pʊ 'kuin dɪ.

²⁵ Yi -tu da, ɛn -sa -tu -fɔla Zan -srunɔn 'lee Zuif min -tu yei. -Sa zɪɛ e ya min drɛdɪ 'saun Bali 'lɛ da. ²⁶ O -ku Zan -va, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, min nɛn "nɛn ka cɪ 'ka 'vale -a Zudan 'yi -sru, te i -yee 'wɪ ve minnun lɛ bɛ, e ya minnun -batize drɛnan ɛn minnun pɛɛnɔn a -kunan "va 'zia.»

²⁷ -A -nan Zan "e 'nan -wɪɛ 'nan: «Min 'ka 'kɔlaman -e 'e fɛ -tu yi te Bali "cɛɛ -nɔn -yrɛ "dɪ. ²⁸ Maan 'vɪ 'ka yie man 'nan, min nɛn e min "sia 'wɪ 'ji bɛ, -a 'bɔ "cɛɛ 'maan dɪ, 'pian an ya min nɛn Bali -a -trɔa -a 'lɛ bɛ -a. 'Ka 'bɔ ka ya 'mɛn 'wɪ 'nan yunɔn 'a. ²⁹ Lɪmɔn nɛn e -kɔnnɛn 'pa bɛ, e ya -tɪ -le vɛ -a? Min nɛn yaa 'pa bɛ, -yee vɛ nɛn. Lɪ 'pazan 'bɔ bee -le vɛ "cɛɛ dɪ, -a bee bɛ, "bɛ "ya wo min nɛn e -tɔa -a "srɔn, te -a "trɔɛn "a 'e 'tɔdɪ -a wei lɛ

bε -a. En -a wei mandı -a ci "nranman. Zı 'an 'ci ci zıε. 'Bε nen 'gυε, 'an 'ci "nranman e -ciala "da "men "fo. ³⁰ E ya "le -a 'bō 'tō nen 'e dre -dan -e 'an 'tō "e "ta wu "tra.

³¹ Min nen e "sia laji lou "bε, e ya fε pεenōn da, 'pian min nen e 'si 'trēda bε, e ya 'trēda min -a, en 'trēda wı nen yaa ve. Min nen e "sia laji bε, e ya fε pεenōn da. ³² En 'wı nen yaa -nan 'yı, 'lee 'wı nen yaa 'man bε -nyren yaa ve, 'pian min -tu 'ka yi -tεlεa 'wı zıε -a da dı. ³³ Min nen e yi -tεra 'wı nen yaa 'vı bε -a da bε, te 'bε 'san "e 'nan 'wı 'kpa, Bali 'wı tıglı ve. ³⁴ -Yεε cı 'nan min nen Bali -a 'pa 'sia bε, Bali 'bō wei nen yaa ve, kōō Bali 'ka 'yee lei 'saun 'nōndı "nen 'palea dı. ³⁵ -Kaa "tı Bali 'e 'pı ye "yi, en e fε pεenōn 'pεba 'wu -yrō. ³⁶ Min nen e yi -tεra -a -pı zıε -a da bε, 'belidı nen ya'a 'nyaan dıε, e ya -a san -le ve -a. 'Pian min nen ya'a -pı 'sileā min -a dıε, -a san 'ka 'belidı ye dı, te 'bli a 'e 'fōdı Bali -ji -a san man.»

4

Zozi 'lee Samari lımōn -tu 'o cin 'yı

¹ Zozi -a -tō 'nan, Farizen 'nōn -a 'man 'nan minnun nen 'e -sru te 'e o -batize dra bε, o ya "kaga, en o "mlıan Zan -srunōn da. ² Zozi 'bō "cεε min -batize dra 'e 'bō 'a dı, 'pian -a -srunōn nen. ³ Zı Zozi 'wı zıε -a -kōnnen 'yı bε, -a -nan nen e 'si Zude 'lēglōn 'ji, en e Galile si 'sia. ⁴ -Si zıε e -ciala Samari 'lēglōn 'ji.

⁵ Zozi 'bōla Samari 'fla 'tu da. 'Fla zıε waa laabo Sisha e ya fei nen Zago -a -nōn 'li 'e 'pı Zozεfu le bε -a "srōn. ⁶ Fε zıε -a -nan nen Zago 'le 'yi -klu cı. Zı Zozi "koe "nyıan 'ta wudı -a bε, en e -nyran 'yı -klu zıε -a "srōn te yidε 'bō min -win -ji 'sεzε.

⁷ -A -nan nen Samari lımōn -tu -ta 'yı 'tōlε, en Zozi "e 'nan -yrε 'nan: «'I 'yı 'nōn 'men -e 'an mlin.» ⁸ Tu zıε -a wlu, te -a -srunōn 'ku -blıfenun 'lōlε 'fla.

⁹ En Samari lı zıε e 'nan Zozi le 'nan: «-Mε "le "wean nen 'i 'bō nen Zuif min -a bε, i 'yı laabo 'an 'lō -e 'i mlin, te Samari lı nen 'maan?» Zuif 'nōn 'lee Samari 'nōn bε te o yei 'ka -a ble "fo "dı.

¹⁰ En Zozi "e 'nan -yrε 'nan: «"Te fε nen Bali -a -nōn minnun le bε, 'nan yia -tōa "bε, en min nen yaa ve 'yıε 'nan 'i 'yı 'nōn 'men 'gυε, yia -tōa "bε, "te 'i 'bō 'bε 'yı laabu -yrō, -e 'i mlin, -e 'e 'yı nen e 'belidı -nōan "min le bε -a -nōn 'yıε.»

¹¹ En lı zıε e 'nan Zozi le 'nan: «Mınsan, fε -tu 'ka 'i 'lō -e 'i 'yı 'tō 'a dı, en -klu 'gυε e ya 'e trūdı. Nyın zıa nen i 'yı nen e 'belidı -nōan "bε, -a "sia? ¹² 'Kv tra Zago nen e 'yı -klu 'gυε -a -nōn 'kūε bε, -a 'bō "e ci yi mlin 'o 'vale 'e 'pınun 'lee 'yee trinun -a. 'I -dan "mlıan 'bε da?»

¹³ En Zozi "e -yrε 'nan: «Min nen e 'yı 'gυε -a mlin bε, 'yı dra pee -a -tεa. ¹⁴ 'Pian min nen e 'yı nen maan -nōan "bε -a mlin bε, 'yı dra pee 'ka "nyıan 'li -a tεa dı, en 'yı nen maan -nōan -yrε "bε, e dra "ji 'yı ku -a, en e 'belidı nen ya'a 'nyaan dıε -a -nōan -yrε.»

¹⁵ -A -nan nen lı bε e 'nan Zozi le 'nan: «Mınsan, 'yı zıε 'i "men "nōn -e 'yı dra pee 'e vıle 'yaan 'te dı, -e 'an vınan 'an 'ta "nyıan 'yı 'tō 'gυ dı.»

¹⁶ En Zozi "e -yrε 'nan: «'I 'kv 'i -sran laabu -e 'ka 'ta -a.»

¹⁷ Lı zıε e 'nan -yrε 'nan: «'An -sran "ka "dı.»

En Zozi "e -yrε 'nan: «'I 'wı tıglı 'vı -a vıdı -a 'nan, 'i -sran "ka "dı. ¹⁸ -Yεε cı 'nan i -kōnnen 'pa tıan 'soolu, en min nen i cı "wlu "bε, 'i -sran "cεε dı, i 'wı tıglı 'vı.»

¹⁹ Tōōn lı bε e 'nan Zozi le 'nan: «Mınsan, maan ye "le 'nan Bali 'lewei vızan nen 'yia.

²⁰ 'Kv tranun nen Samari 'nōn 'a bε, pōn 'gυε -a da nen o Bali 'bō, en 'ka Zuif 'nōn "ka 'vı 'nan Zeruzaleın nen 'o 'kv Bali 'bō -kpō.»

²¹ En Zozi "e 'nan -yrε 'nan: «'I "trōen "tō 'an wei 'gυε -yrε 'kpa. Tu -tu -taa "bōlε bε, te ka'a Bali bōa pōn 'gυε -a da dı, en ka'a 'ko Bali bōlε Zeruzaleın dı. ²² 'Ka Samari 'nōn bε, ka Bali bōa, 'pian ka'a Bali 'bō 'tōa dı, 'kv Zuif 'nōn bε, "kv Bali bōa en "kv Bali 'bō -tōa. -Yεε cı 'nan min nen e 'trēdanōn "sia 'wı 'ji bε, Zuif 'nōn 'va nen e "sia. ²³ 'Pian tu -tu -taa "bōlε bε, en -a tu 'bō 'bō 'va. Tu zıε -a man nen Bali bō 'nōn tıglı -kaa "tı Bali bōa Bali lei 'saun 'le 'pleblε 'a, en waa bōa 'e -si tıglı da. Bali bō 'nōn zıε o va nen -kaa "tı Bali cı. ²⁴ Bali a lei -a. -Yee "wean minnun nen waa bōa "bε, 'o bō -yee lei 'saun 'le 'pleblε 'a, en 'o bō 'e -si tıglı da.»

²⁵ En li zɪe e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Maan -tɔa 'nan min nɛn e ci Crizi -a bɛ e -taa, -a 'bɔ nɛn Bali -a 'si 'va. Tɔ nɛn e -ta bɛ, e 'wɪ pɛɛnɔn 'ci ve 'kɔɛ.»

²⁶ En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «'An 'bɔ nɛn an 'wɪ tin "baa 'yie 'gɔɛ, mɛɛn ci -a.»

²⁷ E -fɔ 'wɪ zɪe -a vɪnan, nun tɔɔn ɛn -a -srunɔn 'bɔla. 'Wɪ o 'kan 'nan o 'vale lɔmɔn -a o ya 'wɪ tin 'banan. 'Pian o va min -tɔ 'ka -a laabɔlɛ -yrɔ 'nan, -mɛ "wɪ nɛn e ci -a laabɔnan li 'labɛ -yrɔ "dɪ? ɛn wa'a laabɔlɛ "nyian 'nan, -mɛ "wɪ nɛn e ci -a tin 'banan -yrɛ "dɪ?

²⁸ -A -nan nɛn li zɪe e 'yee 'yi 'tɔvɛ 'tɔl, ɛn e -kɔ 'fla -a vɪlɛ minnɔn lɛ 'nan: ²⁹ «'Ka 'ta min -tɔ yi. Min zɪe yaan drɛ wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'mɛn. -Te Crizi nɛn -o?» ³⁰ ɛn minnɔn pɛɛnɔn 'si 'fla, o -ta fɛnan nɛn e ci bɛ -a -nan.

³¹ Tɔ zɪe -a wɪlɔ bɛ, te Zozi -srunɔn Zozi man dra -wɪwɪlɔ 'nan 'e fɛ -bli.

³² 'Pian Zozi "e 'nan -wɪlɛ 'nan: «-Blɪfɛ nɛn 'an 'le 'gɔɛ, ka'a tɔa dɪ.»

³³ ɛn Zozi -srunɔn -a laabɔ 'o cin lɔ 'nan: «Min -tɔ -ta -blɪfɛ -a -yrɛ "baalɛ?»

³⁴ Zozi "e -wɪlɛ 'nan: «'Mɛn -blɪfɛ nɛn 'nan min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, 'an 'ci 'sɔ wɪnɔn drɛ, ɛn 'nyranman nɛn yaa -nɔn 'mɛn bɛ 'an 'pa. ³⁵ 'Ka bɔ, "ka 'vɪ 'nan, e -fɔ mlɛn sinjɛn 'vaa -e 'o 'saa 'tɛdɪ 'sia. 'Pian 'an 'bɔ, maan ve 'cɛɛ 'nan, 'ka 'wɪlɔ wɪlɔn lɔu 'saa tran 'tɛvɛ -a. ³⁶ Min nɛn e ci 'saa 'tɛnan bɛ, -a san -kɔpa a 'va, ɛn fɛ 'wɪlɛ 'bɔ nɛn yaa -tɛ bɛ, yaa tre 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪe -yee vɛ -a. E drɛ zɪe 'nan -e min nɛn e 'saa 'fɔ bɛ, 'lee min nɛn yaa -tɛ bɛ, o 'ci 'e "nran 'e cin va. ³⁷ O -kɔnnɛn "tɔ -fɔa 'nan: «Min -tɔ 'bɛ fɛ 'wɪlɛ -fɔa 'trɛ 'ji -e min pɛɛ nɛn 'e -tɛ.» E ya 'wɪ 'kpa -a. ³⁸ An 'bɔ, an 'ka 'pa 'sia 'nan, 'ka 'kɔ 'saa 'tɛ fɛi nɛn ka'a 'nyranman 'palɛ "da "dɪe -a da. Min pɛɛnɔn -a da nyranman 'pa 'va, ɛn cɛɛ "ta -a "nɛn "blɛ.»

³⁹ 'Wɪ nɛn li zɪe yaa 'vɪ bɛ, -yee "wɛan Samari 'nɔn "kaga "yi -tɛra Zozi da. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan, Zozi 'e drɛ wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'yrɛ. ⁴⁰ Zɪ Samari 'nɔn 'ta Zozi 'va bɛ, ɛn waa tru 'ba 'nan 'e 'fɔ 'o 'va. -A -nan nɛn Zozi yi 'fiili drɛ o va. ⁴¹ 'Wɪ nɛn yaa ve bɛ, -yee "wɛan minnɔn nɛn o yi -tɛra "da "bɛ, o 'bɔ "nyian "kaga 'kpa.

⁴² ɛn waa 'vɪ 'sɪɛn li zɪe -yrɛ 'nan: «Wa'a vɪlɛ 'nan 'wɪ nɛn yia 'vɪ bɛ, -a 'saza 'le "wɛan nɛn kɔ yi -tɛra "da "dɪ. 'Pian 'wɪ nɛn kɔa 'man "da 'kɔ 'bɔ 'a bɛ, -yee "wɛan nɛn kɔ yi -tɛra "da, ɛn kɔa -tɔ "mɛn 'nan -yɛɛ ci 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'sizan 'wɪ 'ji -a.»

Mingɔnnɛn wɪlɔzan -tɔ -le 'nɛn 'man "yaaman ɛn Zozi -a beli

⁴³ Zɪ Zozi yi "fli drɛ o va bɛ, ɛn e Galile -si 'sia "nyian. ⁴⁴ Te Zozi -a 'vɪ 'e 'bɔ 'a 'nan, wa'a Bali 'lewei vɪzan -tɔ sɪala -dan 'e 'bɔ flɔ dɪ. ⁴⁵ 'Pian zɪ e 'bɔla Galile bɛ, Galile 'nɔn -a 'sia 'kpa tɪglɪ. Kɔɔ 'wɪ nɛn yaa drɛ "fɛdɪ da Zeruzalɛm bɛ, waa -nan 'yi, o -kɔ -nan nun -le "wɛan.

⁴⁶ E 'bɔla "nyian Kanan Galile 'lɛglɔn 'bɔ 'ji, 'fla nɛn e 'yi lɪla 'wɛn -a bɛ -a da.

Tɔ zɪe -a man bɛ, mingɔnnɛn wɪlɔzan -tɔ nɛn e -nyɛanla Kapanamo bɛ, te -a -pɪ 'man "yaaman 'kpa tɪglɪ. ⁴⁷ Mingɔnnɛn wɪlɔzan zɪe, yaa 'man 'nan Zozi 'si Zude, ɛn e 'bɔla Galile. -A -nan nɛn e -kɔ Zozi 'va, ɛn e toba -fɔ -yrɛ 'nan, 'e -sɔɔn "ji Kapanamo -e 'e 'yee 'nɛn nɛn -a man "yaaman -nan nun bɛ -a 'beli. 'Nɛn zɪe -a -kadɪ -fɔla tɔ.

⁴⁸ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Te ka'a tian 'lɛbo "fɔ wɪnɔn 'lee -cɛ -srɔn "wɪnɔn -nan yɪlɛ dɪe, ka'a yi 'tɛala 'wɪ da 'mlɔnmlɔn dɪ.»

⁴⁹ Mingɔnnɛn wɪlɔzan "e -yrɛ 'nan: «Mɪnsan, 'i yra 'si, 'i -ta -trɛlɛ 'vaa -e 'mɛn 'nɛn 'e yɪɛ 'lɛ wɔ.»

⁵⁰ ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'kɔ, 'i -pɪ "belia.» E yi -tɛra 'wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ bɛ -a da ɛn e -kɔ.

⁵¹ "Yɛɛ -kɔn -kɔnan -sia bɛ, ɛn -a 'sunɔn 'ta -a 'lɛ, ɛn o -yrɛ 'nan: «-Cɛ 'si 'yie 'nɛn man.»

⁵² -A -nan nɛn yaa laabɔ -wɪlɔ 'nan: «Tɔ "cɛn "man nɛn -cɛ 'si "man?» ɛn o -yrɛ 'nan: «'Sɪ te yɪdɛ 'sia 'mɔɛnnɛn man "tiɛnnɔn, tɔɔn ɛn -cɛ 'si "man.»

⁵³ ɛn -a -cin -tɔ mingɔnnɛn wɪlɔzan ji 'nan, tɔ 'lein zɪe -a wɪlɔ nɛn Zozi -a 'vɪ 'yrɛ 'nan: «'I 'pɪ "belia.» -A -nan nɛn -a 'bɔ 'lee 'yee "kɔnnɛn 'nɔn pɛɛnɔn yi -tɛra Zozi da.

⁵⁴ Zɪ Zozi 'si Zude ɛn e -kɔ Galile bɛ, -a -nan nɛn e 'lɛbo "fɔ wɪ zɪe -a drɛ. -Yee 'lɛbo "fɔ wɪ "flɪzan nɛn yaa dra fɛ 'lein zɪe -a -nan.

5

Zozi min -tu nen e -sran "tra "be -a beli

¹ "Be -sru, Zuif 'nɔn 'le "fedi -tu dredi 'bɔ Zeruzalem, ɛn Zozi 'ku -nan nun. ² Zeruzalem 'bɔ man -klɔn be, -a -wlala "nan "tu a, waa laabo 'blanun -wlala "nan. -Wlala "nan zɛ -a "srɔn "be, 'yi 'tu a -nan, waa laabo Ebre wei -ji «Betesda». -Duban 'soolu a 'e 'tɔdi 'yi zɛ -a "srɔn. ³ -Dubannun zɛ -a wlu be, -ce -tenɔn "kaga yra 'o nyinnandi -nan. Yiɛ 'winɔn 'lee minnun nen o "tun "bo be 'lee minnun nen 'o -srandi "tra "be, o nen. [O ya -a man -pennan 'nan 'yi 'e 'nyɔɔn "ji. ⁴ -Yɛɛ ci 'nan Bali -le 'pasianɔn nen laji be, -a -tu -sɔɔn "man 'yi zɛ -a va, -e 'e nyɔɔn. Min nen e sɔɔn "va 'e tɛdɛ te Bali -le 'pasiazan "sia -a nyɔɔnnan be, -te -a san -le -ce a 'kɔ oo, e "sia "man.]

⁵ ɛn min -tu a fe "bɔ zɛ -a -nan, -ce a "man. -A -ce zɛ -a -nan le -fuba yaaga 'wle 'sɔra nen 'gɔ. ⁶ Zi Zozi -a 'yi 'e nyinnandi be, ɛn yaa -tɔ 'nan -ce nen "man "be -a yi "fli 'bɔ, -a -nan nen yaa laabu -yrɔ 'nan: «I ya "vale -ce 'e 'si 'i man?»

⁷ ɛn min zɛ e 'nan Zozi le nan: «Minsan, "mɛɛn -mie "ka -e 'yaan 'fɔ 'yi 'va te 'yi nyɔɔn "ji "di. ɛn -te "mɛɛn vɛnan 'an -pli 'yi 'bɔ man be, -e min -tu 'e 'fɔ "va 'an 'lɔ 'e 'flin.»

⁸ -A -nan nen Zozi -a 'vi -yre 'nan: «'I 'wluan lou, 'i 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wɔ!»
⁹ 'Nun tɔɔn -ce 'si min zɛ -a man, e 'yee nyinnan "dave 'sia, ɛn e 'ta wɔdi 'sia.

Yi zɛ -a da be, te Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi nen waa laabo Saba be -nyren. ¹⁰ ɛn zi Zuif 'nɔn 'tanɔn -a 'yi be, ɛn waa 'vi -yre 'nan: «Cɛɛgɔ 'flinla "yi nen, -yee "wean -a -si 'ka 'e 'nɔndi 'yie -e 'i 'ku 'yie nyinnan "dave -a di.»

¹¹ ɛn e 'nan -wle 'nan: «Min nen e -ce 'si 'an man be, e 'nan 'men 'nan: «'I 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wɔ.» »

¹² Waa laabu -yrɔ 'nan: «Min "cɛn 'be 'vi 'yie 'nan 'i 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wɔ?»

¹³ 'Pian min nen -ce 'si "man "be, ya'a min zɛ -a tɔa di. Kɔɔ Zozi 'si fe zɛ -a -nan min "kaga "le "wean.

¹⁴ "Be -sru, Zozi min zɛ -a 'yi Bali -pan 'kuin, ɛn e 'nan -yre 'nan: «'I 'trɔɛn "tɔ 'wɔ 'gɔɛ -yre 'kpa! -Ce 'si 'i man, te 'i 'wɔ 'wliɔdi "dre "nyian di, "tɔgɔ 'wɔ nen e -ciala 'wɔ zɛ 'be da be, 'e bɔ 'i man.»

¹⁵ Min zɛ e -ku, ɛn yaa 'vi Zuif 'nɔn le "men 'nan Zozi 'be -ce 'si 'e man. ¹⁶ -Yee "wean Zuif 'nɔn Zozi -wɛɛdi 'sia 'nan e 'wɔ zɛ -a dre 'flinla "yi da.

¹⁷ 'Pian Zozi 'wɔ 'ci 'vi -wle, yaa 'vi 'nan: «'An "ti 'nyranman "paa tian tu 'gɔɛ -a, -yee "wean 'an 'bɔ "nyian, "an "ya wo -a 'panan.»

¹⁸ 'Wɔ zɛ -yee "wean Zuif 'nɔn a Zozi -wɛɛnan 'kpa tɔglɔ 'nan o -tɛa. Wa'a vɛle 'nan e -wee 'flinla "yi 'srɔɛn srɛ -yee "wean di, 'pian 'nan, e 'nan Bali 'be ci 'e "ti "a, te 'e 'fli -kɔɔnnan Bali man.

Zozi 'le 'pleble be Bali 'bɔ 'be -nɔn -yre

¹⁹ ɛn Zozi 'e 'fli -le 'wɔ 'vi -wle 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɔ tɔglɔ 'a 'nan, Bali -pɔ 'ka 'kɔlaman 'wɔ 'tu dredi -a 'e 'bɔ 'wulo -ji wɔ -a di, 'pian 'wɔ nen yaa -nan 'yi 'e "ti 'lɔ be -nyren yaa dra. 'Wɔ pɛɛnɔn nen -a "ti -a dra be, -nyren -a -pɔ -a dra "nyian. ²⁰ -Yɛɛ ci 'nan -kaa "ti Bali 'e 'pɔ ye "yi, ɛn 'wɔ pɛɛnɔn nen Bali -a dra be, yaa -kɔɔnman 'e 'pɔ le. 'Winun nen e ci -dandan 'kpa e -ciala 'gɔ da be, yaa -kɔɔnman -yre, 'nan -e 'wɔ 'e 'ka 'kan 'le "wean. ²¹ Zi -kaa "ti Bali minnun wuanla -kanɔn 'va -e 'e 'belidi -nɔn -wle "be, -a -towli "nen "nyian -a -pɔ -a dra -e min nen e 'sɔ "ji "be 'e 'belidi -nɔn -a san le. ²² ɛn "nyian be, -kaa "ti Bali "cɛɛ min -le 'wɔ tin 'baa di, 'pian e 'wɔ tin 'badɔ pɛɛnɔn -pɛba 'wɔ 'e 'pɔ -lɔ. ²³ Yaa dre zɛ 'nan -e minnun pɛɛnɔn 'o -pɔ 'tɔ bɔ "le zi o -a 'bɔ 'tɔ bɔa "be -yee 'wɔ 'zɔ. Min nen ya'a -pɔ 'tɔ bɔle diɛ, te -a "ti "nen yaa 'pa 'sia be, ya'a 'tɔ bɔle di.

²⁴ Maan ve 'cɛɛ 'wɔ tɔglɔ 'a 'nan, min nen yaan wei 'man "yi, ɛn e yi -tera Bali nen yaan 'pa 'sia be -a da be, 'belidi nen ya'a 'nyaan diɛ e ya -a san -le ve -a. -A san -le tin 'badɔ 'ka 'kɔan 'mlɔnmlɔn di, 'pian e 'su 'ka -lɔ ɛn e 'belidi 'yi. ²⁵ Maan ve 'cɛɛ 'wɔ tɔglɔ 'a 'nan, tu -tu -taa "bɔle, ɛn e 'bɔ 'va. Tu zɛ -a man nen minnun nen o ci minnun -kadɔ -a Bali 'le be, o Bali -pɔ wei maan. ɛn minnun nen waa 'man "yi "be o "belia. ²⁶ -Yɛɛ ci 'nan zi 'pleble a -kaa "ti Bali 'lɔ -e 'e 'belidi -nɔn minnun le be, -a -towli "nen yaa -nɔn 'e 'pɔ le 'nan 'e

'belidi -nɔn minnun lɛ. ²⁷ En yaa -si -nɔn -yrɛ 'nan 'e minnun -le 'wɪ tin 'ba, e ya blamin -pɪ -a -le "wɛan.

²⁸ Te 'wɪ 'gʊɛ 'e 'ka 'kan dɪ, kɔɔ -a tʊ -a -tanan bɔdɪ -a. Tʊ zɪɛ -a man nɛn minnun nɛn o kaa o ya -yrɛ -ji bɛ, o Blamin -pɪ wei maan, ²⁹ en o bɔala 'yrɛ -ji. Minnun nɛn o 'wɪ 'yi drɛ bɛ, o wuanla -e 'o 'belidi yɪ. En minnun nɛn o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ bɛ, o wuanla -e tin 'e 'tɛ o da.

³⁰ Ma'an 'kɔlaman -e 'an 'wɪ 'tʊ drɛ 'an 'bɔ 'wulo -ji wɪ -a dɪ. 'Wɪ nɛn 'an "tɪ -a ve 'mɛn bɛ, -a da nɛn an min -le 'wɪ tin "baa. Kɔɔ an 'ka 'an 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnɪn -wɛɛnan dɪ, 'pian Bali nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, -a ci 'sɔ wɪnɪn -wɛɛnan nɛn an cɪ.

³¹ -Te 'an 'bɔ mɛɛn cɪ 'an 'bɔ 'fli -le 'wɪ 'nan yɪzan -a bɛ, min 'ka 'an wei siala 'wɪ 'kpa -a dɪ. ³² 'Pian 'mɛn 'wɪ 'nan yɪzan a, en maan -tɔa 'nan 'wɪ nɛn yaa ve 'an man bɛ 'wɪ 'kpa nɛn.

³³ 'Ka 'bɔ, 'ka minnun 'pa 'sia Zan -va, en e 'wɪ tɪgɪ 'vɪ 'an man. ³⁴ An 'bɔ 'le vɛ bɛ, ma'an wɛɛman 'nan min nɛn 'e drɛ 'mɛn 'wɪ 'nan yɪzan -a dɪ, 'pian 'an Zan -le 'wɪ ve cɛɛ 'nan -e 'ka yi -tera "da, -e Bali 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. ³⁵ Zan a "le 'nan 'tɛ nɛn waa -fɔ "nɛn en e bli bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. Ka wu "man, en 'ka 'ci nɛn -a -san man tʊ "wɛnɛn 'a.

³⁶ 'Wɪ nɛn 'bɛ 'mɛn 'wɪ -kɔɔnman bɛ, 'bɛ -dan "mlɪan 'wɪ nɛn Zan -a 'vɪ 'an man bɛ -a da. 'Wɪnɪn nɛn 'an "tɪ -a -nɔn 'mɛn 'nan 'an drɛ bɛ, -a 'wɪnɪn 'bɔ nɛn maan dra 'gʊ. -Yɛɛ -kɔɔnman 'nan 'an "tɪ 'bɛ 'an 'pa 'sia. ³⁷ 'An "tɪ 'bɔ nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, -yɛɛ 'an 'man wɪ 'vɪ 'e 'bɔ 'a. 'Pian ka'a tian 'li -a wei manlɛ 'mlɔnmlɔn dɪ, en ka'a tian 'li -a yɪa yɪlɛ 'mlɔnmlɔn dɪ. ³⁸ En -a wei -cin 'ka 'fɔla 'ka 'ji dɪ, kɔɔ ka'a yi 'tɛala -a -pɪ nɛn yaa 'pa 'sia bɛ -a da dɪ. ³⁹ Kaa -tɔa 'nan Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ, e 'belidi nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan "min lɛ, -yɛɛ "wɛan kaa ta ve tʊ pɛɛnɔn man. 'Fluba 'crɛnnun zɪɛ, -wɛɛ 'an 'man wɪ ve minnun lɛ. ⁴⁰ 'Pian ka 'ka "vale 'ka -taa 'an -sru, -e 'belidi 'kpa 'e drɛ 'cɛɛ vɛ -a dɪ.

⁴¹ An 'ka -a -wɛɛnan 'nan minnun 'waan 'tɔ bɔ dɪ, ⁴² 'pian an 'ka -tɔa. Maan -tɔa 'nan Bali yɪdɪ 'yi 'ka 'ka 'ji dɪ. ⁴³ 'An "tɪ 'bɛ 'an 'pa 'sia, en ka 'ka "vale 'kaan "sia 'cɛɛ vɛ -a dɪ. -Te min pɛɛ -ta 'e 'bɔ 'tɔ da bɛ, cɛɛ "sia 'cɛɛ vɛ -a. ⁴⁴ Kaa -wɛɛman 'nan 'ka bɔɛzan -tʊ 'e 'ka 'tɔ bɔ. Ka'a wɛɛman 'pian 'nan Bali -tʊwɪlɪ "nɛn 'e 'ka 'tɔ bɔ dɪ. En -te ka ya zɪɛ 'wɪ 'kpa bɛ, e dra 'kɔ -e 'ka yi -tera 'an da?

⁴⁵ Te 'ka 'ci "nrɔn 'nan 'an "tɪ 'va nun bɛ, 'an 'bɔ 'bɛ 'wɪ -tɔa 'ka man dɪ! Min nɛn e 'wɪ -tɔa 'ka man bɛ, Moizi nɛn 'ka 'ci "nrɔn man "da 'nan e -taa 'palɛ 'ka 'va bɛ -nyrɛn. ⁴⁶ -Yɛɛ cɪ 'nan "te ka yi -tɛala Moizi da bɛ, "te ka yi -tɛala 'an da "nyian, kɔɔ 'mɛn 'wɪ nɛn Moizi -a crɛn -tɛ. ⁴⁷ 'Pian 'wɪ nɛn yaa crɛn -tɛ bɛ, ka'a yi 'tɛala "da "dɪ, e dra "mɛn 'kɔ 'lɔɔ -e 'ka yi -tera 'wɪ nɛn maan ve bɛ -a da?»

6

Zozi 'blɪfɛ -nɔn min "kaga "lɛ

(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Lk 9.10-17)

¹ "Bɛ -sru en Zozi 'kʊ Galile 'yi nɛn waa laabo "nyian Tiberia 'yi bɛ -a -sru. ² Min "kaga 'kʊla Zozi -sru, -yɛɛ 'lɛbɔ "fɔ wɪnɪn nɛn yaa drɛ -cɛ -tɛnɔn 'belidi -a en waa -nan 'yi bɛ -yɛɛ "wɛan. ³ Zozi pɔn -tʊ tri 'o 'vale 'e -srɪnɔn 'a, en o -nyran. ⁴ Te Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdɪ drɛdɪ 'bɔ 'kogo.

⁵ Zɪ Zozi 'e 'wulo wɪuan, en e min "kaga 'yɪ -tanan 'o 'va zia bɛ, -a -nan nɛn yaa laabu Filipu -lɔ 'nan: «Nyin zia nɛn, -kaa -blɪfɛ "lɔa, -e -kaa -nɔn min "kaga 'labɛ -wlɛ?» ⁶ Zɪ kɔ Zozi 'e drɛ bɛ -a -cin a "ji, 'pian e 'tan Filipu man -a ci wɪ mandɪ -le "wɛan.

⁷ En Filipu "e -yrɛ 'nan: «-Te -kaa -blɪfɛ 'lɔ -kpi fuba sinjɛn bɛ, ya'a 'bɔa waa "fo "dɪ.»

⁸ En Zozi -srɪzan 'pɛɛ nɛn, waa laabo Andre, Simɔn Pieri "bʊ -a bɛ e 'nan: ⁹ «'Kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli "a 'nɛn 'klɔnmɔn -tʊ -lɔ 'gʊ, 'pian ya'a 'bɔa waa "fo "dɪ?»

¹⁰ En Zozi "e 'nan 'e -srɪnɔn lɛ 'nan: «'Ka min pɛɛnɔn -nyran "tra.» Waa 'vɪ -wlɛ, en o -nyran lu da, kɔɔ -a -nan lu a fɛnyian -nyran "dave -a. Minnun zɪɛ, -klɔnmɔn a o va -kpi 'soolu.

¹¹ Zozi 'kpɔun 'soolu zɪɛ -a 'si, e Bali muo "fɔ, en yaa pli o man. E pɔ 'si en yaa drɛ "nyian zɪ. Min -tʊ "e bli "le zɪ e cɪ "va "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

¹² Zi e o 'kan be, en Zozi "e 'nan 'e -srunon le 'nan: «'Ka -nyranman "koola! Te 'ka 'blife 'tu -e 'e sre di.» ¹³ En -a -srunon -a koola. 'Kpoun 'soolu be e min "kaga zie o 'kan, en -a -nyranman saannen -fuda "fli 'fa.

¹⁴ Zi minnun Zozi 'le 'lebo "fo wi -dan zie, -a -nan 'yi be, en o 'nan: «'Wl 'kpa! Min 'labε, e ya Bali 'lewei vizan nen o 'nan e -taa "be -a.»

¹⁵ Zi Zozi -a -konnen 'yi 'nan, o "ta -daa 'e 'kunle -e 'wee 'to 'wee mingonnen -a be, en e 'li 'e da "nyian pon da nun 'e 'saza.

Zozi 'ta 'wv Galile 'yi yie da

(Mt 14.22-33; Mk 6.45-52)

¹⁶ Zi funninmlan 'pla be, en -a -srunon soun "ji 'yi man. ¹⁷ O -fo -klv -tu -ji, en o -kvdī 'sia 'fla nen waa laabo Kapanamo be -a da. E ya 'yi 'bo -sru. Klun -trōa, te Zozi 'ka tian bōle o man di, ¹⁸ en fulō 'pleble 'tu "fændi 'sia, te 'yi 'bo 'nyōnman. ¹⁹ O -klv -fo o -sru 'bo 'kōbli, waa dre kilo 'soolu te 'be "cεε di kilo 'shēdv. "Wεε vnan 'o yie -tōa "be, te o Zozi ye -tanān 'ta wvdī -a 'yi yie da, en "klan -sen o ji. ²⁰ 'Pian Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'An 'bo nen. Te "klan 'e 'ka 'te di!»

²¹ -A -nan nen o ya 'vale 'nan 'o Zozi -fōa 'o 'va 'klv -ji. 'Nun tōn en o bōla fēnan nen o ci -kvnān be -a -nan.

Zozi a -blife nen e 'belidī -nōan "min le be -a

²² Zi tu cēn be, minnun nen o -fv "yi -sru "be, en -a -cin -trōa o ji 'nan -klv a 'sī 'towli, en Zozi 'ka 'fōle -ji di. Waa -tōa 'pian 'nan -a -srunon 'ku 'o 'saza. ²³ Tōn en -klv -mienun 'si minnun -a Tiberia. O 'bōla fēnan nen Minsan Bali muo "fo 'vaa en o fēnun blī be, -a -nan "srōn. ²⁴ Zi wa'a Zozi yile diε, te wa'a "nyian -a -srunon 'ye diε, en minnun pēnōn 'fo -klvnun zie -a -ji, en o -kv Zozi -wεεle Kapanamo.

²⁵ O 'bo Zozi man 'yi -sru "nun, en waa laabu -yrō 'nan: «Bali -le 'wī "paazan, tu "cēn "man nen i -ta 'gv?»

²⁶ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Maan ve 'cεε 'wī tiglī 'a 'nan, ka -blife 'yi, kaa blī, ka 'kan, -yee "wēan ka ya 'an -wēnan. Ka 'ka 'an -wēnan 'nan -cε -srōn "wunun nen maan dre be, kaa -ci 'man 'le "wēan di. ²⁷ Te 'ka -wεε 'nan -blife nen e srēman be, -nyrēn 'ka ye di. 'Pian 'ka -wεε 'nan -blife nen e "mōan en e 'belidī -nōan "min le be, -nyrēn 'ka ye. 'An 'bo Blamin -pī 'be -blife zie -a -nōan 'cεε, kōō 'an "tī Bali -a 'pleble 'nōn 'mēn.»

²⁸ En waa laabu -yrō 'nan: «Kva dra 'kō, 'wunun nen e ci Bali ci 'sō 'a be, -e 'kv -kōla -a dredi -a?»

²⁹ En Zozi -a 'vī -wle 'nan: «'Wī -towli "nen Bali ci "vale 'ka dre be, -nyrēn 'nan, 'ka yi -tera min nen Bali 'bō -a 'pa 'sia be -a da.»

³⁰ -A -nan nen waa laabu Zozi 'lō 'nan: «'Lebo "fo wī "kō "nen yia dra -e 'kv yi -tera 'i da? -Mε "wī nen i -taa -a drelε? ³¹ 'Li te 'kv tranun a "bui "da be, o fε -tu nen waa laabo manen be, -a blī. E ya 'e 'crēn -tēdi Bali -le 'fluba 'ji nan:

«E -blife nen e 'si laji be

-a -nōn -wle.» »

³² En Zozi -a 'vī -wle 'nan: «Maan ve 'cεε 'wī tiglī 'a 'nan, Moizi "cεε -blife tiglī 'si laji en yaa -nōn 'cεε di. 'Pian 'an "tī 'be -blife tiglī 'si laji, en yaa -nōn 'cεε. ³³ -Yεε ci 'nan fē nen Bali -a -nōn -blife -a be, min nen e 'si laji te e 'belidī -nōan 'trēdanōn le be -nyrēn.»

³⁴ En minnun -a 'vī -yrē 'nan: «Minsan, -blife zie 'i -nōn 'kvε tu pēnōn man.»

³⁵ Zozi "e 'nan "mēn -wle 'nan: «'An 'bō 'be ci -blife nen e 'belidī -nōan "be -a. Min nen e -ta 'an 'va be, dra 'ka -a tea "nyian 'mlōnmlōn di, en min nen e yi -tera 'an da be, 'yi dra 'ka "nyian -a tea 'mlōnmlōn di. ³⁶ Maan 'vī 'cεε 'va, en kaan 'yi 'ka 'bōa, 'pian ka'a yi 'tēala 'an da di. ³⁷ Minnun pēnōn nen 'an "tī "o -nōn 'mēn be, o -taa 'an 'va, en min "ε -ta 'an 'va be, ma'an pian 'mlōnmlōn di. ³⁸ Kōō ma'an 'sile laji 'nan -e 'an 'bō 'fli ci 'sō wunun dre di, 'pian 'nan -e 'an min nen yaan 'pa 'sia be -a ci 'sō wunun dre. ³⁹ Min nen yaan 'pa 'sia be, -a ci 'sō wunun nen 'nan: Minnun nen e o -nōn 'mēn be, te 'an -towli "cε 'san "va "di, 'pian 'nan 'an o wluan -kanōn 'va yi -fōla "da "ji. ⁴⁰ 'An "tī 'ci 'sō wunun nen "nyian 'nan, minnun pēnōn nen waan 'yi -a -pī -a en o yi -tera "da "be, 'belidī nen ya'a 'nyaan diε e ya -wee vε -a. 'An 'bō 'be o wuanla -kanōn 'va yi -fōla "da "ji.»

⁴¹ Zozi -a 'vi 'nan 'e ya -blife nen e 'si laji, en e 'belidi -nɔan "min le be -a, -yee "wean minnun wunwun "vidi 'sia 'o cin yei. ⁴² Waa ve 'nan: «Min 'labe, Zozefv -pi Zozi be -nyren. -Kaa "ti -tɔa, en kaa "bu -tɔa. E dre "men 'kɔ, en yaa ve 'nan 'e 'si laji?»

⁴³ En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «'Ka wunwun "vidi 'le 'tɔ. ⁴⁴ Min -tu 'ka 'kɔlaman -e 'e 'ta 'an 'va, te 'an "ti "nen yaan 'pa 'sia be -yee "cee 'taa 'men di. En -te e -ta be, maan wuanla -kanɔn 'va yi -fɔla "da "ji. ⁴⁵ E ya 'e 'cɛn -tedi Bali 'lewei vɛnɔn 'le 'fluba 'ji 'nan: <Bali 'be 'wi "paaman min pɛenɔn 'ji.>

Min nen e -kaa "ti Bali wei 'man, en e wu -yee 'wi "paadi man be, -a san 'be -taa 'an 'va. ⁴⁶ E 'ka 'nan min -tu -kaa "ti 'yi di. An 'bɔ nen 'an 'si "va "nun be, mɛen -kaa "ti Bali 'yi.

⁴⁷ Maan ve 'cee 'wi tɔgl 'a 'nan min nen e yi -teala 'an da be, 'belidi nen ya 'a 'nyaan die, e ya -a san -le ve -a. ⁴⁸ 'An 'bɔ 'be ci -blife nen e 'belidi -nɔan "be -a. ⁴⁹ 'Ka tranun fe -tu nen waa laabo Manen be -a bli "bui "da, en ya 'a 'kadɔ si 'le wule -wɔ "di. ⁵⁰ 'Pian -blife 'gve, 'be 'si laji, min nen yaa bli be, ya 'a 'kaa 'fo "di. ⁵¹ 'An 'bɔ 'be ci -blife nen e 'belidi -nɔan "be -a. Min nen e -blife zɛ -a bli be, 'belidi nen ya 'a 'nyaan die e ya -a san -le ve -a. -Blife 'bɔ nen an -taa -a -nɔnle be, 'an 'bɔ 'kɔle nen. Maan -nɔan 'tredanɔn pɛenɔn 'beli ve -a.»

⁵² -A -nan nen Zuif 'nɔn 'sa -fɔdi 'sia 'o cin yei, te waa ve 'nan: «Yaa dra 'kɔ -e 'e 'kɔle 'nɔn min le -blife -a?»

⁵³ En Zozi -a 'vi -wle 'nan: «Maan ve 'cee 'wi tɔgl 'a 'nan, -te ka 'an 'bɔ Blamin -pi 'kɔle 'blɛ die, en -te ka 'an nyen mlinle die, te 'belidi 'ka 'ka 'lɔ di. ⁵⁴ Min nen yaan 'kɔle 'ble, en yaan nyen -mlian "be, 'belidi nen ya 'a 'nyaan die, e ya -a san -le ve -a. Maan wuanla -kanɔn 'va yi -fɔla "da "ji. ⁵⁵ -Yee ci 'nan 'an 'kɔle be, -blife tɔgl nen, en 'an nyen be, mlin ve tɔgl nen. ⁵⁶ Min nen yaan 'kɔle 'ble en yaan nyen -mlian "be, te 'ku 'vale -a san -a ku dre min -tɔwli "a, ku 'a 'sia 'e cin man di. ⁵⁷ -Kaa "ti "nen yaan 'pa 'sia be 'belidi a -yrɔ, en -yee 'belidi -nɔn 'men, -a -tɔwli "nen "nyian min nen yaan 'kɔle bli be, an 'belidi -nɔan -a san le. ⁵⁸ 'An 'kɔle be, -blife tɔgl nen e 'si laji be -nyren. E 'ka "le 'nan fe nen 'ka tranun -a bli "bui "da be -yee 'wi 'zv di. Waa bli, en ya 'a 'kadɔ si 'le wule -wɔ "di. Min nen e -blife 'gve -a bli be, 'belidi nen ya 'a 'nyaan die e ya -a san -le ve -a.»

⁵⁹ 'Wi zɛ, -a 'bɔ nen Zozi -a 'vi te e ya 'wi "paanan minnun ji Zuif 'nɔn 'le cin yi 'kuin, 'fla nen waa laabo Kapanamo be -a da. ⁶⁰ En zɛ -a -srunɔn 'winun zɛ -a 'man be, -a -nan nen o va min "kaga 'e 'nan: «'Wi nen yaa "paaman 'gve, e ya 'pleble, min -tu 'ka 'kɔlaman -e 'e "trɔen "tɔ -yre "di.»

⁶¹ Te Zozi -a -tɔ 'e 'fli -lɔ 'va 'nan 'wi zɛ e wunwun "vidi 'pla 'e -srunɔn 'nean. En yaa laabu -wɔ 'nan: «'Wi nen maan 'vi 'gve e 'ka 'ci baa 'ji? ⁶² 'Lɔ -te ka Blamin -pi 'yi te e "ta wuanla -e 'e 'ku fɛnan nen e ci 'e tedɛ be -a -nan be, e dra 'cee 'kɔ? ⁶³ Bali lei 'saun 'be 'belidi -nɔan "min le. Min 'bɔ 'saza 'ka 'kɔlaman -e 'e 'belidi yi di. Wei nen maan 'vi 'cee 'gve, min nen e yi -tera "da "be, e Bali lei 'saun ye, en e 'belidi ye. ⁶⁴ 'Pian min -mienun a 'ka yei te wa 'a yi 'teala "da "di.»

-Te Zozi 'wi zɛ -a 'vi be, -yee ci 'nan -a pou sianan "be, te e minnun nen wa 'a yi 'teala -a wei da die o -tɔa, en min nen e -taa -a -nɔnle minnun le be yaa -tɔa. ⁶⁵ Tɔɔn en Zozi -a 'vi "nyian 'nan: «-Yee "wean nen maan 'vi 'cee 'nan min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'ta 'an 'va te 'an "ti "cee -si -nɔn -yre "di.»

⁶⁶ Tu zɛ -a man nen Zozi -srunɔn "kaga 'li 'o da, en wa 'a "nyian -sɔnle -a -sru "di.

⁶⁷ En Zozi -a laabu min -fuda "fli "nen o -fɔ -a -sru "be -wɔ 'nan: «Kaa "nun, ka 'ka "vale "ka -koo "nyian du?»

⁶⁸ -A -nan nen Simɔn Pieri -a 'vi -yre 'nan: «Minsan, -ti -va nen ku lia 'ku da? 'I wei 'be 'belidi nen ya 'a 'nyaan die -a -nɔan "min le. ⁶⁹ Ku yi -tera "da en kua -tɔ 'nan yiɛ ci min nen Bali -a 'si "va "be -a.»

⁷⁰ En Zozi -a 'vi -wle 'nan: «'An 'bɔ 'be 'ka 'si "va -fuda "fli, 'pian 'ka 'va min -tu a Satan -le 'nen 'a!» ⁷¹ Min nen Zozi ci -yee 'wi vɛnan be, Simɔn Karioti -pi Zudazi nen. -A -srunɔn 'fuda "fli 'bɔ 'va min -tu nen, -yee -taa Zozi 'bɔ 'nɔnle minnun le.

¹ "Bε -sru en Zozi ci Galile 'leɣlɔn 'ji. E 'ka "vale 'e 'ko Zude 'leɣlɔn 'ji di, kɔɔ Zuif 'nɔn 'tanɔn a -a -wɛɛnan 'nan -e 'o -tɛ. ² Zuif 'nɔn 'le "fedi nen waa -ble lo 'la -paannun wlu be -a tu 'bɔ 'kogo. ³ En Zozi "buunun "e Zozi le 'nan: «'I 'si 'gu! 'I 'ku Zude 'leɣlɔn 'ji -e 'i -srunɔn 'o 'lebo "fɔ wunun nen yia dra be -a -nan yi. ⁴ Min nen yaa -wɛɛman 'nan min pɛɛnɔn 'o 'e 'tɔ be, ya'a 'yɔɔman di. 'Wunun nen yia dra 'gυɛ, 'i dre -e min pɛɛnɔn 'o -nan yi.» ⁵ Zozi 'bɔ "buunun 'ka "nyian "o yi 'tɛala Zozi da di.

⁶ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Mɛn tu 'ka tian bɔle di. 'Pian tu pɛɛnɔn a "yi 'cee ve "le "a. ⁷ -A -ci "ka -e 'tredanɔn 'o 'nan "cee "man di, 'pian o "naan "mɛɛn "man, kɔɔ maan -tɛala o yra 'nan o dre wɔ a -wliɔ. ⁸ 'Ka 'bɔ, 'ka 'ku "fedi da. Ma'an 'koo "fedi 'labɛ -a da di, kɔɔ 'mɛn tu 'ka tian bɔle di.» ⁹ E 'wɔ zɛ -a 'vɔ -wle, en e -fɔ Galile.

Zozi 'ku "fedi da Zeruzalem

¹⁰ Zi Zozi "buunun -ku "fedi 'bɔ da be, en Zozi 'bɔ 'kula o -sru "mɛn. 'Pian ya'a 'yee -kudi -ci -tɛle di. ¹¹ Zuif 'nɔn 'tanɔn -a -wɛɛdi 'sia minnun nen o -ku "fedi zɛ -a da be o yei, te waa laabo -wɔ 'nan: «-Vɛ -mie 'gυɛ e ya nyin zia?»

¹² Minnun wunwun "vɔdi 'sia fɛ zɛ -a -nan "kaga. Min -mienun -a ve 'nan: «E ya min tigl 'a.»

Te -a -mienun "o "ve 'nan: «-Cɛɛ! Min nen e min see "paaman be -nyɛn.» ¹³ 'Pian min -tu 'ka 'wɔ 'bɔ zɛ -a vɛle wei 'pleble 'ji di, kɔɔ "klan a o ji Zuif 'nɔn 'tanɔn 'le "wean.

¹⁴ Zi "fedi dredi 'bɔ 'e yei "be, Zozi 'ku Bali -pan 'kuin, en e 'wɔ "paadi 'sia minnun ji. ¹⁵ -Yee 'wɔ "paadi Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ 'kan te waa ve 'nan: «Min 'labɛ ya'a drele min -tu -sruzan 'a di, e dre 'kɔ en e 'wɔ nen 'e 'cɛn -tɛdi be -a -tɔa zɛ.»

¹⁶ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Wɔ nen maan "paaman minnun ji 'gυɛ, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va di, 'pian e "sia Bali nen yaan 'pa 'sia be -a va. ¹⁷ Min nen e ya "vale 'e Bali zɛ -a ci 'sɔ wunun dra be, -yɛɛ 'mɛn 'wɔ "paadi 'gυɛ -a -tɔa. -Te Bali va nen e "sia oo, en te 'an 'bɔ 'va nen e "sia oo, -a san 'be -tɔa. ¹⁸ Min nen 'e 'bɔ 'wulo -ji wɔ "paaman minnun ji be, te e ya 'e 'bɔ 'fli 'tɔ -wɛɛnan. 'Pian min nen e ya "vale 'nan min nen yee 'pa 'sia be minnun 'o bɔ be, -a san zɛ min tigl nen, ya'a 'wɔ 've 'wlu 'a diɛ, -nyɛn. ¹⁹ Moizi -pei -tɔ wunun paa 'ka 'ji, 'pian 'ka pɛɛnɔn ka'a 'ta wula "da "di. En ka ya "vale 'kaan -tɛa "nyian, -mɛ "le "wean?»

²⁰ Minnun "kaga "be waa 'vɔ -yɛɛ 'nan: «Fɛ -wliɔdi "tu a 'i -sru. -Tɛ ci -a -wɛɛnan 'nan 'yei -tɛa?»

²¹ Zozi "e 'nan -wle 'nan: «An 'lebo "fɔ wɔ -tuwli dre 'gυɛ, -a 'wɔ 'nan 'ka pɛɛnɔn man. ²² Moizi -a 'vɔ 'cɛɛ 'nan, 'ka 'nen 'fɔ -klɔnmɔn -va 'e -ya yi 'sɔra da. En -te yi 'sɔrazan zɛ e -tria 'flinla "yi da be, kaa dra -kpɔ. -Pɛ -tu da zia be, Moizi "cɛɛ -pei -trɔa di, 'pian -a tranun -a dra 'e 'cɛn. ²³ 'Flinla "yi da be ka 'nen -fɔa "klɔnmɔn -va, -e 'ka vɛle 'ka Moizi -le -pei 'srɔɛn srɛ di -le "wean. -Te 'be a zɛ, -mɛ "le "wean 'bli 'fɔ 'ka 'ji 'an man 'nan, "an "blamin -munmuan beli 'flinla "yi da? ²⁴ Ka min -le 'wɔ ve "ta lou. 'Cɛɛ 'le 'tɔ, 'ka 'wɔ 'fa 'si 'vaa -e 'ka min -le 'wɔ 'cɛn!»

Min nen Bali -a 'si "va "be -nyɛn Zozi 'a

²⁵ -A -nan nen Zeruzalem 'nɔn -mienun "o 'nan: «"Ka 'yɔɔ, min nen o ci -a -wɛɛnan 'nan 'o -tɛa "be -nyɛn 'gυ. ²⁶ En -yɛɛ 'wɔ tin "baa minnun yei te wa'a 'wɔ tu ve -yɛɛ "be di. Maan ye "le -kaa 'tanɔn -a -tɔ 'nan -yɛɛ ci min nen Bali -a 'si "va "be -a. ²⁷ 'Pian min 'labɛ -cɛɛ 'sinan -tɔa. Min nen Bali -a 'si "va "be -te 'be 'ta be, min -tu 'ka 'be 'sinan 'tɔa di.»

²⁸ Tu zɛ -a wlu be, te Zozi a 'wɔ "paanan minnun ji Bali -pan 'kuin, en yaa 'vɔ wei 'pleble 'ji 'nan: «Kaa "nrɔnman 'ka 'ji 'nan, kaan -tɔa, en -a -nan nen an 'si be kaa -tɔa. 'Pian ma'an 'talɛ 'an 'bɔ 'fli -ji di. Min nen yaan 'pa 'sia be e ya tigl, en ka'a min zɛ -a tɔa di. ²⁹ 'Mɛn vɛ be "an -tɔa, kɔɔ -a va nen an 'si, en -yɛɛ 'an 'pa 'sia.»

³⁰ -A -nan nen Zeruzalem 'nɔn zɛ o ya "vale 'o Zozi "kuan. 'Pian min -tu 'ka -kɔlale -a 'kundi -a di, kɔɔ -yee tu 'ka tian bɔle di. ³¹ Min -mienun "o "yi -tera Zozi 'bɔ da. Minnun zɛ o ya "kaga en "o laabu 'nan: «Min nen Bali -a 'si "va "be, yi nen e -ta be, e -cɛ -srɔn "wɔ "kaga "dra e "mlian min 'labɛ -a da?»

³² Wunwun "nen minnun ci -a vunan Zozi man be, Farizen 'non -a 'man. -A -nan nen 'o 'vale Bali -pannon 'tanon 'a o minnun 'pa 'sia 'nan 'o 'kun.

³³ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «An "flian tian 'ka yei tu "wennen 'a, "be -sru -e 'an li 'an da min nen yaan 'pa 'sia be -a va. ³⁴ Ka -taa 'an -wele, 'pian ka'a 'kolaman 'an yidi -a di. En fenan nen an -koon "be, ka'a 'kolaman -e 'ka 'ku -nan di.»

³⁵ En Zuif 'non 'tanon -a laabu 'o cin lo 'nan: «Nyin zia nen e -taa "kule -e -kaa vile -kaa yi di? E -ko Zuif 'non nen 'o fuiladi "man 'treda be o va, -e 'e 'wi "paa minnun nen 'o 'ka Zuif 'non 'a die o ji? ³⁶ 'Wi nen yaa 'vi 'labe -a -ci nen 'non? Koo yaa 'vi 'nan: «Ka -taa 'an -wele, 'pian ka'a 'kolaman 'an yidi -a di.» En: «Fenan nen an -koon "be, ka'a 'kolaman -e 'ka 'ku -nan di.» »

³⁷ "Fedi yi -nyranman da nen, -yee ci yi -dan 'bo 'a. Yi zie -a da nen Zozi a minnun yei 'e 'todi, en yaa 'vi wei 'pleble 'ji 'nan: «Min nen 'yi dra -a -tea "be, -a san 'e 'ta 'an 'va -e 'e 'yi 'mlin. ³⁸ Min nen e yi -tera 'an da be, -a san -koon "le 'yi ku nen e 'belidi -non "min le be -yee 'wi 'zu. Zi e ci 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji zie.» ³⁹ Lei 'saun nen minnun nen o yi -tera Zozi da o -taa -a yule be, -yee 'wi nen Zozi 'bo ci -a vunan. Tu zie -a man be, te Bali lei 'saun 'ka tian 'tale di, koo Zozi 'ka tian 'kule 'e "ti "le mingonnen tre nen e "bia be -a da di.

⁴⁰ Zi min "kaga 'wi zie -a 'man be, en o -mienun -a 'vi 'nan: «Min 'labe, 'wi 'kpa e ya Bali 'lewei vizan nen o 'nan e -taa "be -a.»

⁴¹ Min plöennun "o 'vi 'nan: «Min 'labe, min nen Bali -a 'si "va "be -nyren.» En min peenun "o 'vi 'nan: «Min nen Bali -a 'si "va "be ya'a 'kolaman -e 'e 'si Galile di. ⁴² Koo e ya 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan, min nen Bali -a 'si "va "be, e -koon David kluda min -a, en e "sia Betelem, David -ya tre -da.»

⁴³ Zozi 'le "wean, -sa -fola minnun "kaga zie o yei. ⁴⁴ En o va min -mienun a "vale 'o "kuan, 'pian min -tu 'ka -kolale -a 'kundi -a di.

Zuif 'non 'tanon 'ka yi -telea Zozi da di

⁴⁵ -A -nan nen minnun nen Bali -pannon 'tanon 'lee Farizen 'non o 'pa 'sia be o 'li 'o da o 'va. En Bali -pannon 'tanon 'lee Farizen 'non -a laabu -wlo 'nan: «-Me "le "wean nen ka'a 'kunle -e 'ka 'ta -a di?»

⁴⁶ En 'pa 'sianon "o -wle 'nan: «'Wi nen yaa ve be, min -tu 'ka tian 'li -a vile 'mlonmlon di.»

⁴⁷ En Farizen 'non "o 'nan: «'Ka 'bo "nyian, maan ye "le -yee 'wi 'ka 'sia 'nan. ⁴⁸ -Kaa Farizen 'non -ka'a tole -a -sru "di, en -kaa tazan -tu 'ka 'tole -a -sru "di. ⁴⁹ 'Pian minnun nen wa'a Moizi -le -pei -to wi toa di, en Bali wei a 'e 'pladi o man be, o 'saza 'be -toa -a -sru.»

⁵⁰ Nikodem nen e -ku Zozi 'man yule 'e tede be, e ya Farizen 'non 'bo 'va. En yaa 'vi Farizen 'non zie -wle 'nan: ⁵¹ «-Cee -pei "e 'nan, -te wa'a tian min -le tin 'bale die, wa'a 'wi 'toa -a san man di. 'Pian -te min 'wi dre be, waa wei maan 'vaa, en o 'wi -toa "man.»

⁵² En Farizen 'non -a laabu -ywo 'nan: «Galile min nen "nyian "yie "a? 'I -nanjen Bali -le 'fluba 'ji 'kpa tigli -e 'i -to 'nan Bali 'lewei vizan 'ka 'li 'sia Galile di.»

-Können -wezan 'tu -le 'wi

⁵³ ["Be -sru en o pëenon 'ku 'wee "können.

8

¹ -A -nan nen Zozi 'ku Olivie pon da. ² -A ta tu cëen, bodrun puunon en Zozi 'li 'e da Bali -pan 'kuin. Töon min "kaga "ku "va. Zozi -nyran, en e 'wi "paadi 'sia o ji. ³ -A -nan nen 'fluba 'ci vunon 'lee Farizen 'non 'ta lumon -tu -a, en waa -to minnun yei. Li zie o 'bo "man, te e ya nyinnan -können -sru. ⁴ En o 'nan Zozi le 'nan: «Bali -le 'wi "paazan, li 'gwe, ku 'bo "man te e ya nyinnan -können -sru. ⁵ Moizi -a cren -te -pei 'fluba 'ji 'nan lumon nen e 'wi zie -a dre be, 'o -te -kole -a. Bii "nun "i 'vi 'non?» ⁶ O 'wi zie -a laabu 'nan -e 'o wei 'kun, -e 'o -kole 'wi 'todi -a "man.

'Pian Zozi 'kunnan, en e fe -tu cren -tedi 'sia 'e 'pe 'wle 'a 'tre da, ⁷ te Farizen 'non 'lee 'fluba 'ci vunon 'wi laabo Zozi 'lo. O ya 'wi laabunan Zozi 'lo "buu "le "wean, 'e 'wulo

wluan, en e 'nan -wle 'nan: «Min nen 'ka yei, te ya'a tian 'wi 'wliɗi "drele ɗie, -a san 'e -kole tede tuv -yre.»⁸ E 'kunnan "nyian 'e "pa 'ji, en yaa cren -tedi 'sia "nyian 'tre da.

⁹ Zi Farizen 'non 'lee 'fluba 'ci vnan 'bo 'wi zie -a 'man be, en o pɛɛnon 'ku -tudv. Min cejenun 'be 'kodi 'sia 'e 'flin.

-A -nan nen li be e -fu 'e 'todi Zozi 'le 'e -tuwli minnun yei. ¹⁰ Zozi 'e 'wulo wluan, en yaa laabv -yrɔ 'nan: «Minnun nen o 'wi 'to 'i man be, o ya nyin zia? Min -tu 'ka "nyian -nan -e 'e 'wi 'to 'i man duv?»

¹¹ En li zie e 'nan Zozi le 'nan: «'An 'san, min -tu 'ka "nyian -nan di.»

Zozi 'e -yre 'nan: «'An 'bo "nyian, ma'an 'wi toa 'i man di. 'I 'ku! Te 'i 'wi 'wliɗi "dre "nyian di!»]

Zozi 'be ci 'te 'san nen e 'tredanɔn man dra 'wein be -a

¹² Tu pee -a be, en Zozi 'wi tin 'badi 'sia "nyian minnun le. Yaa 'vi -wle 'nan: «'An 'bo 'be ci 'te 'san nen e 'tredanɔn 'man dra 'wein be -a. Min nen e soɔnla 'an -sru "be, te ya'a "nyian 'ta wo klun va di, en 'te 'san nen e 'belidi -noan "min le be e ya -a san -le ve -a.»

¹³ En Farizen 'non -a 'vi Zozi le 'nan: «'Wi nen yia ve be, e 'ka 'wi 'kpa 'a di, koo yie ci -a vnan 'i 'fli man.»

¹⁴ Zozi -a 'vi -wle 'nan: «-Te 'an 'bo meen ci 'an 'bo 'fli -le 'wi vnan oo, 'wi nen maan ve 'gve, 'wi 'kpa nen. Koo fenan nen an 'si be, maan -toa. En fenan nen an ci -kunan be, maan -toa. 'Pian 'cee ve be, fenan nen an "sia be, ka'a -nan toa di, en fenan nen an ci -kunan be, ka'a -nan toa di. ¹⁵ "Ka "tin -tea "min da blamin -wulo -ji wi yra man. 'An 'bo 'le ve be, ma'an tin tea min da di. ¹⁶ 'Pian -te an tin -te min da be, e ya 'e 'noan da. Koo an 'ka 'an -tuwli "di, 'ku 'vale 'an "ti "nen yaan 'pa 'sia be -a kve ci. ¹⁷ E ya 'e 'cren -tedi 'cee -pei 'fluba 'ji 'nan: «-Te min "fli "wei a -tuwli 'wi 'tu da be, te 'wi zie e ya 'wi 'kpa -a.»
¹⁸ 'An 'bo 'an 'fli -le 'wi ve, en 'an "ti "nen yaan 'pa 'sia be, e 'men 'wi ve.»

¹⁹ En waa laabv -yrɔ 'nan: «'I "ti 'bo a nyin zia?»

Zozi 'e -wle 'nan: «Ka'an toa di, en ka'an "ti toa di. "Te kaan -toa "be, "te kaan "ti -toa "nyian.»

²⁰ Zozi a 'wi zie -a "paanan minnun ji, te e ya Bali -pan 'kuin, fenan nen minnun "lala -sean -gbogbo -ji Bali -le ve -a be -a -nan. En min -tu 'ka -a 'kunle di, koo -yee tu 'ka tian bole di.

Zozi 'e "ti "srɔn "kodi -nan wi 'vi

²¹ Zozi -a 'vi "nyian -wle 'nan: «'An "ta -ko. Ka -taa 'an -wele, 'pian ka'an 'ye di. En 'cee 'wi 'wliɗi "fo 'ka 'lo -e 'ka 'ka. Fenan nen an "ta -ko 'gve, ka'a 'kolaman -e 'ka 'ku -nan di.»

²² En Zuif 'non 'tanɔn -a laabv 'o 'fli -lo 'nan: «E "ta -ko 'e 'fli -tele -baale, koo yaa 'vi 'nan, fenan nen 'e "ta -ko be, -ka'a 'kolaman -e -kaa ku -nan di.»

²³ En e 'nan -wle 'nan: «'Tre 'gve -a da 'non nen "cee "a. "Ka 'si wo 'treda 'gu, 'pian "an 'si wo laji lou. Ma'an 'sia 'treda 'gu di. ²⁴ -Yee "wean maan 'vi 'cee 'nan, 'cee 'wi 'wliɗi "fo 'ka 'lo -e 'ka 'ka. Koo min nen an ci -a be, -te ka'a yi 'teala "da 'nan an ya min zie -a ɗie, 'cee 'wi 'wliɗi "fo 'ka 'lo -e 'ka 'ka.»

²⁵ En waa laabv Zozi 'lo 'nan: «-Ti nen 'yia?»

Zozi -a 'vi -wle 'nan: «Min nen an ci -a be, maan ve 'cee, te maan ve. ²⁶ 'Wi "kaga "a -e 'an vi 'ka man -e tin 'e 'te 'ka da. 'Pian 'wi nen maan 'man min nen yaan 'pa 'sia be -a da be, -nyren maan ve 'tredanɔn le. Min zie ya'a 'wi 've 'wlu 'a di.»

²⁷ Wa'a -ci manle "le 'nan -a "ti "le 'wi nen e ci -a vnan di. ²⁸ En Zozi -a 'vi -wle 'nan: «Tu nen ka Blamin -pi "paa yiba "man lou "be, -a tu zie -a man nen kaa -toa 'nan min nen an ci -a be -nyren 'maan. En kaa -toa 'nan ma'an 'wi 'dra 'an 'bo 'fli -ji di, 'pian 'wi nen maan 'man 'an "ti "da be -nyren maan ve. ²⁹ Min nen yaan 'pa 'sia be, 'ku 'vale -a kve ci. Ya'an 'tole 'an -tuwli "di, koo -a ci 'so winun nen maan dra tu pɛɛnon man.» ³⁰ Zi Zozi 'winun zie -a 'vi be, en min "kaga yi -tera Zozi 'bo da.

Min nen e 'wi 'wliɗi "dra be, te e ya 'wi 'wliɗi "le noan -a

³¹ -A -nan nen Zuif 'nōn nen o yi -tēra Zozi 'bō da bē, Zozi -a 'vī -wle 'nan: «-Te 'ka 'ta 'wula 'an wei da 'kpa bē, te ka ya 'an -srunōn 'a. ³² Ka -taa 'wī tiglī 'tōlē, -e 'wī tiglī 'e 'ka drē minnūn nen o 'ka nōan -a diē waa.»

³³ En Zuif 'nōn 'bō -a 'vī -yrē 'nan: «Kū ya Abraam kluda 'nōn 'a, en kū'a tian 'li drēle min -tū -le nōan -a di. -Mē "le "wēan nen yia ve 'nan: <Kū dra minnūn nen o 'ka nōan -a diē waa?> »

³⁴ En Zozi -a 'vī -wle 'nan: «Maan ve 'cēē 'wī tiglī 'a 'nan, min oo min nen e 'wī 'wliđi "dra bē, te e ya 'wī 'wliđi "le nōan -a. ³⁵ Nōan 'ka 'fo "kōnnēn 'li 'trilii đi, 'pian 'nen nen e ci 'yee vē -nan bē, -yēē fo "kōnnēn 'li 'trilii. ³⁶ -Te 'an 'bō Bali -pī an 'ka 'si nōanba -ji bē, ka'a 'kōan "nyian fē -tū -lō nōan -a di.

³⁷ Maan -tōa 'nan ka ya Abraam kluda 'nōn 'a, 'pian ka ya -a -wēnan 'nan 'kaan -tēa, kōō ka 'ka "vale 'ka 'ta wula 'mēn 'wī "paadı da di. ³⁸ 'Wī nen maan -nan 'yī 'an "tī 'lō bē, -nyrēn maan ve, en 'cēē vē bē, 'wī nen kaa 'man 'ka "tī "da bē, -nyrēn kaa dra.»

³⁹ En o 'nan Zozi lē 'nan: «Abraam 'bē ci 'kū "tī "a.»

En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «"Te Abraam -le 'nēnnūn nen 'kaa bē, "te Abraam drē wī nen kaa dra. ⁴⁰ 'Wī tiglī nen maan 'man Bali da bē, maan ve 'cēē tū pēēnōn man. 'Pian 'bē nen 'gūē, ka ya -a -wēnan 'nan 'kaan -tēa. 'Wī zīē Abraam 'ka 'bē drēle di. ⁴¹ 'Pian 'cēē vē bē, 'ka "tī "drē wī nen kaa dra.»

En o 'nan Zozi lē 'nan: «Bōēda nen "cēē 'kūa đi, Bali -tūwli 'bē ci 'kū "tī "a.»

⁴² En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «"Te Bali 'bē ci 'ka "tī "a bē, "te kaan ye "yi. Kōō Bali va nen an 'si, en an -ta. Ma'an 'talē 'an 'bō 'fli -ji đi, 'pian -yēē 'an 'pa 'sia. ⁴³ Ka 'ka "vale 'ka "trōēn -tōa 'an wei lē đi, -yēē "wēan nen ka'an wei -ci maan đi? ⁴⁴ Satan nen e 'wī 'wliđi "paa min lō bē, -yēē ci 'ka "tī "a, en 'ka "tī 'ci 'sō wunūn nen kaa dra. -A pou sianan 'li 'trilii -e 'e bō cēēgūē, min -tēzan nen. Ya'a 'ta wula 'wī tiglī da 'mlōnmlōn đi, kōō ya'a 'tōa 'wī tiglī -sru "đi. 'Wlu 'sēndi -cin nen "ji, kōō 'wluzan nen, en -a va nen 'wlu wī pēēnōn "sia. ⁴⁵ 'Mēn vē bē, an 'wī tiglī ve, -yēē "wēan ka'a yi 'tēala 'an da di. ⁴⁶ Min -tū 'ka 'ka yēi -e 'e -ci -kōōn 'nan an 'wī 'wliđi drē di. En -te 'wī tiglī nen maan ve bē, -mē "le "wēan ka'a yi 'tēala 'an da di? ⁴⁷ Min nen Bali ci -a "tī "a bē, 'wī nen Bali -a ve bē 'e "trōēn -tōa -yrē. 'Pian 'cēē vē bē, Bali "cēē 'ka "tī "a di -yēē "wēan ka'a "trōēn 'tōa -a wei lē di.»

Zozi -dan "mlian Abraam da

⁴⁸ Zuif 'nōn 'tanōn "e Zozi lē 'nan: «'Kūē tin a 'nōnnōn -a vīđi -a 'nan Samari min nen yia, en -yū -wliđi "a 'i -sru.»

⁴⁹ Zozi -a 'vī -wle 'nan: «-Yū -wliđi 'ka 'an -sru "đi. 'An "tī "nen maan 'tō dra -dan, en 'cēē vē bē, "kaan 'tō sremān. ⁵⁰ 'An 'bō an 'ka -a -wēnan 'nan min 'e 'an 'tō drē -dan di. 'Pian min -tū 'bē ci -a -wēnan. En -a min zīē, -yēē 'cēē tin "baa. ⁵¹ Maan ve 'cēē 'wī tiglī 'a 'nan min nen e 'ta 'wula 'an wei da bē, -a san 'ka 'kaa 'mlōnmlōn di.»

⁵² En Zuif 'nōn -a 'vī -yrē 'nan: «Kūa -tō "mēn 'nan -yū -wliđi "a 'i -sru. Abraam -ka, en Bali 'lewei vūnōn "o "ka 'wū "nyian. -E 'i vī 'nan: <Min nen e 'ta 'wula 'i wei da bē, -a san 'ka 'kaa 'mlōnmlōn di.> ⁵³ 'Kū tra Abraam -ka, en Bali 'lewei vūnōn "o "ka 'wū "nyian. 'I -dan "mlian Abraam da? 'I 'bō 'i 'fli "siala 'kō?>»

⁵⁴ En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «-Te 'an 'bō mēēn 'an 'fli 'tō dra -dan bē, 'mēn 'tō -dan zīē, e ya 'wī "tūn "a. 'An "tī 'bō 'bē 'an 'tō dra -dan. 'Ka 'bō cēē 'vī 'nan -yēē ci 'cēē Bali -a, ⁵⁵ 'pian ka'a tōa di. 'An 'bō 'bē -tōa. -Te maan 'vī 'nan ma'an tōa diē, te an drē 'wluzan 'a "le 'cēē 'wī 'zū. 'Pian maan -tōa, en an 'ta 'wula -a wei da. ⁵⁶ Tū nen an -taa "man 'trēda bē, Bali -a 'vī 'ka tra Abraam lē. 'Wī zīē e Abraam ci -ta "tra. Abraam -a -nan 'yī, en yaa ci nran.»

⁵⁷ En Zuif 'nōn -a vī Zozi lē 'nan: «'I lē -fuba 'soolu 'ka 'bōa di -e 'i Abraam yī?>»

⁵⁸ Zozi -a 'vī -wle 'nan: «Maan ve 'cēē 'wī tiglī 'a 'nan, tū nen te wa'a tian Abraam -yale diē, te an ya.» ⁵⁹ 'Wī zīē -a da nen o -kōlē siila 'nan -e 'o Zozi 'tē -a. 'Pian Zozi yōō, en e 'bōla Bali -pan 'kuin.

¹ Zozi a ciunan en e min -tu nen waa -ya 'e yie 'a 'e 'widu be -a 'yi. ² En Zozi -srunon 'a laabu Zozi 'lo 'nan: «Bali -le 'wi "paazan, -me "le "wean nen o min 'gve -a -ya 'e yie 'a 'e 'widu? -A 'bo 'le 'wi 'wliu "man nen, -baa -a "ti 'lee -a "bu "le 'wi 'wliu "man nen?»

³ En Zozi "e -wle 'nan: «Wa'a vile 'nan -a 'bo 'le 'wi 'wliu "man nen di, en -te 'be "cee di, -a "ti 'lee -a "bu "le 'wi 'wliu "man nen -a yie 'wi di. 'Pian -a yie 'wi 'nan -e minnun 'o 'wi -dan nen Bali "ta -daa -a drele -yre "be -a -nan yi. ⁴ 'Be nen tu a tian 'e 'cendu 'gve, min nen yaan 'pa 'sia be, -kaa -yee 'nyranman 'pa. -Pei -taa "tanle, te min -tu 'ka 'kolaman -e 'e 'nyranman 'pa "nyian di. ⁵ 'Be nen an ya tian 'treda 'gve, meen ci 'te 'san nen e 'tredanon 'man dra 'wein be -a.»

⁶ Zi Zozi cee 'wi zie -a vidu man be, en 'e 'le 'yi -sran "tra. E -feli dre 'e 'le 'yi 'bo 'a, yaa ciu yie 'wizan zie -a yie da, ⁷ En e 'nan -yre 'nan: «'I 'ku 'i yra "foe 'yi nen waa laabo Siloe be -a va.» Siloe -ci nen 'nan 'padu -sia. E -ku 'e yra foe, en e 'li 'e da te e fenan ye 'wein.

⁸ Yie 'wizan zie -a 'srøn 'nøn 'lee minnun nen waa 'yi te e fe tru "baa be, 'o laabu 'nan: «Min nen "nen e -nyeanla 'gu te e fe tru "baa be, -nje be du?» ⁹ Min -mienun "o 'vi 'nan: «-A 'bo nen.»

Min pløennun "o 'vi 'nan: «-A 'bo "cee di, 'pian -a siazan "nen.»

En -a 'bo "e 'nan: «'Wi 'kpa, 'e 'bo nen.»

¹⁰ -A -nan nen waa laabu -yrø 'nan: «E dre 'kø en 'i yie 'le 'su?»

¹¹ En e 'nan -wle 'nan: «Min nen waa laabo Zozi be, e -feli dre, yaa ciu 'an yie da, en e 'men 'nan 'an 'ku 'an yra "foe Siloe 'yi 'va. An -ku -nan nun, zi 'an yra foe be, en 'an yie 'le 'su.»

¹² En waa laabu -yrø 'nan: «Min 'bo -a nyin zia?»

E 'nan -wle 'nan: «Ma'an 'tøa di.»

Farizen 'nøn 'wi laabu min nen -a yie 'le 'su be -yrø

¹³ O -ku min nen -a yie 'le 'su be -a Farizen 'nøn 'va. ¹⁴ 'Flinla "yi da nen Zozi 'feli dre, en e min zie -a yie 'le 'su 'a. ¹⁵ Farizen 'nøn "o laabu "nyian min be -yrø 'nan: «E dre 'kø en 'i yie 'le 'su?»

En e 'nan -wle 'nan: «E -feli ciu 'an yie da, 'an yra foe, en an fenan 'yi.» ¹⁶ Zi e 'wi zie -a 'vi be, en Farizen 'nøn -mienun "o 'nan: «Min nen e 'wi 'labø -a dre be, ya'a 'sia Bali va di, koo e 'flinla "yi 'srøen sre.»

Te min pløennun "o "ve 'nan: «'Wi 'wliu "drezan 'ka 'kolaman -e 'e 'ce -srøn "wi zie -a dre di.»

-A -nan nen o wei 'ka "nyian drele -towlu "di. ¹⁷ Waa laabu min nen -a yie 'le 'su be -yrø 'nan: «'I 'bo "i "ve min nen yei yie 'le 'su be -a man 'nøn?»

En e 'nan -wle 'nan: «Bali 'lewei vnan nen.»

¹⁸ Zuif 'nøn 'tanøn 'ka yi -telea "da 'nan min zie -a yie a 'e 'widu 'e 'cen di. En waa "ti 'lee -a "bu laabu. ¹⁹ Zi o -ta be, en waa laabu -wlo 'nan: «'Cee 'nen nen ka 'nan waa -ya 'e yie 'a 'e 'widu be -nyren 'gu? E dre "men 'kø, en -a yie 'le 'su 'sien?»

²⁰ -A "ti 'lee -a "bu "o 'nan: «Kva -tøa 'nan 'kve 'nen nen, en kva -ya te -a yie a 'e 'widu.

²¹ 'Pian fe nen e dre 'løø en -a yie 'le 'su 'sien 'gve, ku'a tøa di. En min 'bo nen yaa yie 'le 'su be, ku'a 'be 'tøa "nyian di. 'Ka 'wi laabu -a 'bo 'lo, e ya ceje -e 'e -ci vi 'e 'bo 'a.» ²² -A "ti 'lee -a "bu "klanman Zuif 'nøn 'tanøn 'lo -yee "wean o 'wi zie -a 'vi. Koo Zuif 'nøn 'o 'ci 'pa 'nan, min oo min nen yaa 'vi 'nan, Zozi 'be ci min 'sizan 'wi 'ji Crizi -a be, 'o -pian 'wee cin yi 'kuin. ²³ -Yee "wean -a "ti 'lee -a "bu -a 'vi 'nan: «E ya ceje 'ka 'wi laabu -a 'bo 'lo.»

²⁴ -A -nan nen min nen -a yie 'le 'su be, Farizen 'nøn -a 'pa "flizan laabu "nyian, en o 'nan -yre 'nan: «'I Bali 'tø dre -dan 'wi tuglu vidu -a! Kva -tøa 'nan min be 'wi 'wliu "drezan nen.»

²⁵ En e 'nan -wle 'nan: «-Te e ya 'wi 'wliu "drezan -a be, ma'an tøa di. Maan -tøa 'pian 'nan, 'an yie a "nen 'e 'widu en 'be nen 'gve, an fenan ye 'sien.»

²⁶ Waa laabu -yrø "nyian 'nan: «-Me "nen yaa dre 'yie? Yaa dre 'kø en yei yie 'le 'su?»

²⁷ En e 'nan -wle 'nan: «Maan 'vi 'cee 'va en ka'a "trøen "tøle -yre "di. -Me "le "wean ka ya "nyian -a mandt va? "Ka "ya wo "nyian "vale 'ka dra -a -srunon 'a?»

²⁸ -A -nan nen waa 'srɔndɪ 'sia, en o 'nan -yrɛ 'nan: «'I 'bɔ 'bɛ ci -a -sruzan 'a, "ku "ya wo Moizi -srunɔn 'a. ²⁹ Kva -tɔa 'nan Bali 'wɪ tin 'ba Moizi lɛ, 'pian min 'labɛ, ku'a 'bɛ 'sinan 'tɔa dɪ.»

³⁰ En min nen -a yie 'lɛ 'sɔ bɛ, yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «"Ka 'yɪɔ 'wɪ 'a bɛ, fɛnan nen e 'si bɛ, ka'a tɔa dɪ, en yaan yie 'lɛ 'sɔ! ³¹ -Kaa -ci -tɔa 'nan Bali 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "drenɔn wei maan dɪ. 'Pian -te min Bali bɔa en yaa ci 'sɔ winun dra bɛ, min zɪɛ Bali -a wei maan. ³² En ka'a tian 'li -a manlɛ 'nan min nen waa -ya 'e yie 'a 'e 'wɪdɪ bɛ, min -tɔ -a yie 'lɛ 'sɔ dɪ. ³³ "Te min 'bɛ ya'a 'silɛ Bali va dɪɛ, "te ya'a -kɔlale -a dɛdɪ -a dɪ.»

³⁴ En waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'bɔ nen wei 'ya 'wɪ 'wɪdɪ va "fo "bɛ, yie 'wɪ "paaman 'ku 'ji?» En waa -pin 'o yei.

Minnun yie a 'e 'wɪdɪ Bali -le 'wɪ 'ji

³⁵ Zɪ Zozi -a 'man 'nan waa -pin 'o yei "bɛ, e -ku "va en yaa laabu -yrɔ 'nan: «I yi -tɛala Blamin -pɪ da?»

³⁶ En e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'An 'san, -tɪɛ ci "nyian 'bɛ 'a -e 'an yi -tɛra "da?»

³⁷ Zozi "e -yrɛ 'nan: «Yia 'yɪ, 'an 'bɔ nen an 'wɪ tin "baa yie 'gɔɛ, 'an 'bɔ nen.»

³⁸ -A -nan nen e 'nan: «Minsan, 'an yi -tɛala 'i da.» En e blula "wlu.

³⁹ -A -nan nen Zozi "e 'nan: «An -ta 'trɛ 'gɔɛ -a da 'nan -e 'an minnun 'cɛn 'le cin man. -Yɛɛ ci 'nan minnun nen wa'a fɛnan ye dɪɛ, o fɛnan ye, en minnun nen 'o 'fli "siala fɛnan yunɔn 'a bɛ o yie -wia.»

⁴⁰ Farizen 'nɔn -mienun nen -a "srɔn "bɛ, zɪ o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, en waa laabu -yrɔ 'nan: «Yie 'nan 'i ve 'nan, 'ku yie a 'e 'wɪdɪ?»

⁴¹ Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «"Te 'ka 'kɔn yie 'winɔn 'a bɛ, "te 'cee 'wɪ 'wɪdɪ "ka "fo "dɪ. 'Pian 'bɛ nen 'gɔɛ, 'ka 'nan, 'ka fɛnan ye, te ka'a 'we 'mɛn 'wɪ "paadi man dɪ, -yee "wean 'cee 'wɪ 'wɪdɪ "a tian.»

10

Zozi a 'bla -sru "pinzan 'kpa -a

¹ Zozi "e 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min nen ya'a 'wɪlamlan 'bla 'klɔn -ji -klɔn 'bɔ -yrɛ "nen "dɪɛ, 'pian yaa -tria "fɛ pee -nan bɛ, min zɪɛ crinzan nen, en 'bla 'tɛzan nen. ² 'Pian min nen e -wɪlamlan 'klɔn -yrɛ "nen "bɛ, -yɛɛ ci 'blanun 'bɔ -sru "pinzan -a. ³ Min nen 'e -nyrandɪ -klɔn 'bɔ -yrɛ "nen "bɛ, e -klɔn 'lɛ "so -yrɛ. En 'blanun nen o ci -yee ve -a bɛ, 'o "trɔɛn -tɔa -a wei lɛ, e o laabo 'o 'tɔ man -e 'e bɔla waa bei. ⁴ -Te e cɛɛn 'blanun nen o ci -yee ve -a bɛ o bɔladɪ man bɛ, -e 'e -trɔa o 'lɛ, te 'blanun -kɔla -a -sru, kɔɔ waa wei -tɔa. ⁵ Wa'a 'sɔɔnmlan min nen e ci -pɛn -a bɛ -a -sru 'mlɔnmlɔn dɪ. O flɔn "blia 'pian -yrɔ, kɔɔ minnun nen o ci -pɛn -a bɛ wa'a o wei tɔa dɪ.» ⁶ Zozi -kɔnnɛn zɪɛ -a -fɔ -wlɛ, 'pian 'wɪ 'bɔ nen yaa tin 'ba -wlɛ "bɛ, wa'a -ci manlɛ dɪ.

⁷ En Zozi -a -ci 'vɪ "nyian -wlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'blanun man -klɔn 'bɔ bɛ, mɛɛn ci -a -yrɛ -a. ⁸ Minnun pɛɛnɔn nen o -trɔa 'an 'lɛ 'e tɛdɛ bɛ, crinnɔn nen waa, en 'bla 'tɛnɔn nen waa. 'Pian 'blanun 'ka 'o "trɔɛn "tɔlɛ o wei lɛ 'mlɔnmlɔn dɪ. ⁹ -Klɔn 'bɔ man -yrɛ bɛ, 'an bɔ nen. Min nen e ciula 'an 'va, en e wɪla 'klɔn -ji bɛ, e "sia 'wɪ 'ji. E bɔala e "tun, en e -wɪlamlan 'e "tun, -a -blɪfɛ a -e 'e -blɪ. ¹⁰ Crinzan bɛ, "e "ta wo crin wɔdɪ 'lee 'bla 'tɛdɪ 'lee fɛ sɛdɪ 'tɔ 'ji. 'Pian 'mɛn ve bɛ, "an "ta 'wɔ 'nan -e 'blanun 'o 'beli, -e -wee 'belidɪ 'e 'kɔn 'e 'lɛ sɔɔdɪ.

¹¹ Mɛɛn ci 'bla -sru "pinzan 'kpa -a. 'Bla -sru "pinzan 'kpa bɛ, e "we "man -e 'e 'ka 'yee 'blanun -le "wean. ¹² 'Pian min nen 'bɛ 'nyranman "paa "lala -le "wean bɛ, te 'blanun 'bɔ 'ka -a san -le ve -a dɪɛ, -te e beli 'yɪ 'tanɔn bɛ, e "sia 'blanun -sru -e 'e flɔn 'bli. Beli 'bɔ o fuimlan "man -e 'e o "kuun. ¹³ Min nen 'bɛ 'nyranman "paa "lala -le "wean bɛ, 'bɛ flɔn "blia, kɔɔ 'blanun -tɛdɪ bɛ, -a 'wɪ 'ka 'naan "man "dɪ.

¹⁴ Mɛɛn ci 'bla -sru "pinzan 'kpa -a. An 'mɛn 'blanun -tɔa, en waan -tɔa, ¹⁵ "le zɪ 'an "tɪ 'an -tɔa en 'an "tɪ 'bɔ -tɔa "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. 'An 'man a 'e wɔvɔdɪ -e 'an 'ka 'mɛn 'blanun -le "wean. ¹⁶ 'Mɛn 'bla -mienun a te o 'ka tian -klɔn 'gɔɛ -a -ji dɪ. 'Blanun zɪɛ, an o -fɔa 'ji, o -taa 'an wei manlɛ -e 'o dre 'blanun nen o -sru "pinzan a -tɔwɪ "bɛ waa.

¹⁷ 'An "ti 'an ye "yi, koo 'an 'fli -nōn 'nan -e 'an 'ka, -e 'an 'belidi yi "nyian. ¹⁸ Min -tu 'ka 'men 'belidi sia 'an 'lo di, 'pian 'an 'bo 'be -nōan 'an 'fli -a. 'Pleble a 'an 'lo -e 'an -nōn, en 'pleble a 'an 'lo -e 'an 'si "nyian 'e "pa 'ji. 'Wu nen 'an "ti "e 'men 'nan 'an dre be, -nyren "be.»

¹⁹ 'Wu nen Zozi -a 'vi zie, -yee "wean Zuif 'nōn cēn "nyian 'e cin man. ²⁰ Min "kaga "a o yei te "o "ve 'nan: «-Yu -wli di "a -a -sru, en klin "a -a -wulo -ji. Te 'ka "trōen "tō -a wei le.»

²¹ Min -mienun "o 'vi 'nan: «Ya'a 'wu 've "le min nen -yu -wli di "a -a -sru "be -yee 'wu 'zu di. -Yu -wli di 'ka 'kolaman -e 'e min nen -a yei ci 'e 'widi be -a yei 'le 'su di.»

Zuif 'nōn 'tanōn 'ka 'wile Zozi 'le 'wu "paadi man di

²² Minnun a Bali -pan 'kōn 'le "fēdi drenan Zeruzalem. "Fēdi zie, waa dra le pēenōn man 'nan -e Bali -pan 'kōn nen waa 'le 'su "nyian 'e 'pee be, -a -cin 'e -trōa o ji. Tu zie -a man be te trun -taa. ²³ En Zozi ci di 'sia Bali -pan 'kōn 'le "nen, fēnan nen waa 'tō 'pa Salomōn man be -a -nan. ²⁴ En Zuif 'nōn 'o cin 'yi "man, waa laabu -yru 'nan: «Tu "cēn "a nen, i 'wu 'ci "sia 'kve 'wein -e 'ku vnan 'ku 'ci -tō "nyian di? -Te min 'sizan 'wu 'ji Crizi nen 'yia be, 'i -ci 'si 'kve tigl.»

²⁵ Zozi -a 'vi -wle 'nan: «Maan 'vi 'cēe 'va, en ka'a yi 'teala 'an da di. 'Wunun nen maan dra 'an "ti 'tō da 'gve, yaa -ci -kōnman 'nan, min 'sizan 'wu 'ji nen 'maan. ²⁶ 'Pian ka'a yi 'teala 'an da di, 'men 'blanun "cēe 'kaa di -le "wean. ²⁷ 'Blanun nen 'o ci 'men ve -a be, 'waan wei maan, an 'o -tōa, en 'o 'ta wola 'an -sru. ²⁸ 'Belidi nen ya'a 'nyaan die, maan -nōan -wle, wa'a 'li 'kaa 'mlōnmlōn di. En min -tu 'ka 'kolaman -e 'e o 'si 'an 'lo di. ²⁹ 'An "ti "nen e o -nōn 'men be, -a 'pleble "mlian fe pēenōn da, en min -tu 'ka 'kolaman -e 'e o 'si 'an "ti 'lo di. ³⁰ 'An 'bo 'lee 'an "ti "be, ku ya min -towli "a.»

³¹ Tōn en Zuif 'nōn -kōle koola 'nan -e 'o wēen "nyian Zozi 'va. ³² En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «An 'wu -dandan dre 'ka yei man "kaga 'an "ti "le 'pleble 'a. 'Wu 'bo "cēn "le "wean nen ka "ta -kōle wēenman 'an 'va?»

³³ En Zuif 'nōn -a 'vi -yre 'nan: «Wa'a vle 'nan 'wu 'tō nen yia dre "yi "be, -a 'tō 'ji nen ku "ta -kōle wēenman 'i 'va di, 'pian 'nan i Bali srōn "le "wean. 'I ya min -a en 'i 'fli dre Bali -a, -yee "wean ku "ta -kōle wēenman 'i 'va.»

³⁴ Zozi "e 'nan -wle 'nan: «E ya 'e 'cēn -tēdi 'cee -pei 'fluba 'ji 'nan:

⟨Bali "e 'nan, 'ka ya balinun -a.⟩

³⁵ En -kaa -tōa 'nan 'wu nen Bali -le 'fluba 'ji be, 'wu 'kpa 'nen. Minnun nen Bali 'wu tin "baa -wle "be, e o laabo balinun. ³⁶ En 'an 'bo be, Bali 'an 'si "va en yaan 'pa 'sia 'trēda. -Me "le "wean nen -te maan 'vi 'nan Bali -pi nen 'maan be, en kaa ve 'nan an Bali srōn? ³⁷ -Te 'wu nen maan dra 'gve, 'an "ti "dre wu "cēe die, te 'ka yi -tera 'an da di! ³⁸ 'Pian -te -a 'bo nen maan dra be, 'ka yi -tera 'an da. -Te 'be "cēe di, 'ka yi -tera 'wu 'bo nen maan dra be -a da. 'Ka dre zie, -e 'ka -tō 'kpa tigl 'nan 'ku 'vale 'an "ti "a be, ku ya min -towli "a.»

³⁹ 'Wu zie -a da nen, o ya "nyian "va 'nan 'o "kuan, 'pian e 'su -wlo.

⁴⁰ Zozi 'ku "nyian Zudan 'yi -sru, fēnan nen Zan minnun -batize dre 'e tēde be -a -nan, en e -fu -nan nun. ⁴¹ Min "kaga "kula Zozi -sru. Minnun zie waa 'vi 'nan: «Zan 'ka -cē -srōn "wu -tu drele di, 'pian 'wu pēenōn nen yaa 'vi min 'gve -a man be, e ya 'wu 'kpa -a.»

⁴² Minnun nen o -ku fe zie -a -nan be, o "kaga "yi -tera Zozi da.

11

Laza -kanan wu

¹ Min -tu nen waa laabo Laza be, -a man "yaaman. E -nyēanla 'fla nen waa laabo Betani be -a da. -A "blu Mari 'lee Mat "o "nyenwla "nyian 'fla 'bo zie -a da. ² Mari zie, -yee "ta -daa -laziglo -senle Minsan cēn -da, -e 'e man buu 'e 'wulo "je "a. -A "bui Laza man 'be "yaaman. ³ -A "blunun zie, o min 'pa 'sia 'nan 'e vi Zozi le 'nan: «Minsan, 'i bee be -a man "yaaman.»

⁴ Zı Zozi 'wı zıe -a 'man bε, εn e 'nan: «Laza -le -cε 'labε, -a -tε vε "cεε dı. 'Pian e -fō Laza man 'nan -e 'e Bali -le 'plεblε 'ci -kōn. En "nyian 'dū -e Bali -pı 'tō 'e dre -dan -cε 'bō 'le "wεan.» ⁵ Mat 'lee Mari 'lee o "bı Laza 'bō bε, Zozi o ye "yi.

⁶ Zı yaa 'man 'nan Laza man "yaaman bε, εn e yi dre "nyian fεnan nen e cı bε -a -nan 'fiili. ⁷ "Bε -sru, εn yaa 'vı "e -srunōn lε 'nan: «-Kaa 'li -kaa da Zude.»

⁸ En -a -srunōn -a laabu -yrō 'nan: «Bali -le 'wı "paazan, tı nen e "sia ciunan -kogo 'gυε -a -ji "cεε Zuif 'nōn nen Zude bε, o ya -a -wεenan 'nan 'wei -tεa "kōlε -a 'gυ dū? Yie 'nan 'i 'kō -nan nun?»

⁹ En Zozi -a 'vı -wlε 'nan: «-Te tı cεen bε, fεnan a 'wein bodrun 'trilii -e funnin 'e 'pla. Min nen e 'ta wo te tı cεen bε, -a srōen 'ka 'wia dı, kō 'tε nen e "bia 'trεda bε, -a -san man nen e 'ta wo. ¹⁰ 'Pian min nen e 'ta wo klun va bε, -a srōen -wia, kō 'tε 'ka -a 'lε dı.»

¹¹ Zı e cεen 'wı zıe -a vıdı man bε, εn e 'nan -wlε 'nan: «-Kaa bee Laza a yi -tεnan, 'pian 'an 'kō -a fuwlε.»

¹² En -a -srunōn -a 'vı -yrε 'nan -te e ya yi -tεnan bε, -a fa dra "yi -e 'e 'beli. ¹³ Laza -kadı 'wı nen Zozi -a 'vı, 'pian e ya -a -srunōn "le 'ji 'nan yi tıglı 'bε 'fōla Laza da.

¹⁴ En Zozi -a -ci 'vı -wlε "men 'wein 'nan: «Laza -ka. ¹⁵ 'Cee "wεan, εn 'dū -e 'ka yi -tεra 'an da bε -yee "wεan, 'an 'ci "nranman. Kō an 'ka 'nan nun dı εn e dre. 'Pian -kaa kū "va "nun.»

¹⁶ 'Wı zıe -a da nen Toma nen waa laabo "nyian "flēn bε, e 'nan Zozi -srunōn -mienun lε 'nan: «-Kaa kula Zozi -sru -e -kaa ka 'e cin va waa.»

¹⁷ Zozi "ε bōla 'nan nun bε, te o Laza 'wı -a -nan yi sinjen 'bō. ¹⁸ Betani 'lee Zeruzalem bε, o yei bōa kilo "fli, -te 'bε "cεε dı kilo yaaga. ¹⁹ -Yee "wεan Zuif 'nōn "kaga "ta -nyenlea Mat 'lee Mari 'srōn o "bı nen e -ka bε -a -cε -da. ²⁰ Zı Mat -a 'man 'nan Zozi -a -tanān bε, εn e -kū -a 'silε -sia te Mari yra 'e -nyrandı "kōnnen.

²¹ Mat -a 'vı Zozi lε 'nan: «'An 'san, "te 'i 'kōn 'gυε, "te 'an "bı 'ka 'kalε dı. ²² 'Pian 'bε 'bō nen 'gυε, an yi -tεala "da 'nan 'wı pεenōn nen yia laabo Bali lō bε, yaa 'lε sōoman 'yie.»

²³ En Zozi "e 'nan -yrε 'nan: «I "bı bε, e wuanla -kanōn 'va.»

²⁴ Mat "e -yrε 'nan: «'Wı 'kpa nen, maan -tōa 'nan tı -fōla "da "ji bε, minnun nen o kaa bε, o wuanla -kanōn 'va. 'An "bı wuanla -kanōn 'va "nyian.»

²⁵ En Zozi "e -yrε 'nan: «'An 'bō 'bε min wuanla -kanōn 'va, εn mēen 'belidı -nōan "min lε. Min nen e yi -tεala 'an da bε, -te e -ka o, 'belidı a -yrō. ²⁶ Min nen -a yie a "man εn e yi -tεra 'an da bε, -a san 'ka kaa 'li 'mlōnmlōn dı. 'I yi -tεala 'wı zıe -a da?»

²⁷ En Mat "e 'nan Zozi lε 'nan: «'An 'san 'wı 'kpa nen. An yi -tεala "da 'nan yie cı min nen Bali -a 'si "va "bε -a. Bali -pı nen waa 'vı 'e 'cēn 'nan e -taa 'trεda bε -nyren 'yia.»

²⁸ Zı Mat 'wı zıe -a 'vı bε, εn e 'li 'e da. E "blu Mari laabu, εn yaa 'vı -yrε 'o "fli yei 'nan: «'Kū 'san bε e -ta, e ya "vale yei 'man ye.» ²⁹ Zı Mari 'wı zıe -a man bε, e wluan "klı, εn e -kū fεnan nen Zozi cı bε -a -nan. ³⁰ Zozi 'ka tian bōlea 'fla yei "dı, e ya tian fεnan nen Mat -kū -a 'silε -sia 'o cin yı 'a bε -a -nan. ³¹ Zuif 'nōn nen o -kū -nyenlea Mari 'srōn "bε, zı o Mari yı e wluan "klı e bōla bε, εn o sōnla -a -sru. Waa nrōn 'o 'ji 'nan e "ta -kō -wūlε 'e "bı -yrε da.

³² Zı Mari 'bōla fεnan nen Zozi cı bε -a -nan, εn e Zozi 'bō yı bε, -a -nan nen e -tria "wlu εn e 'nan: «'An 'san, "te 'i 'kōn 'gυε, "te 'an "bı 'ka 'kalε dı.»

³³ Zı Zozi Mari 'yı 'wūnan 'o 'vale Zuif 'nōn nen o -tra -a -sru "bε waa bε, -a -wulo -man -ta, εn -a 'wı 'nan "man 'kpa tıglı. ³⁴ Yaa laabu 'nan: «Nyin zia nen kaa 'wı?»

En o 'nan -yrε 'nan: «'I 'ta -e 'kū -kōn 'yie.»

³⁵ Zozi 'wū.

³⁶ Zı Zuif 'nōn -a -nan 'yı bε, εn o 'nan: «'Ka 'yio, yaa ye "yi e -ciala "da.»

³⁷ -A -nan nen Zuif 'nōn 'bō 'va min -mienun "o 'vı 'nan: «E min nen -a yie cı 'e 'widı bε -a 'lε 'sv, εn ya'a -kōlale -a dredı -a -e Laza 'e vılε 'e 'ka dı.»

³⁸ Zozi 'wulo -man -ta, εn e -kū -yrε da. -Wee min -yrε bε, -kōlε -dan tı nen -a ci a 'e budı bε -nyren, εn -kōlε nen waa -tōa "nen -a 'lε wūvε -a. ³⁹ Zozi "e 'nan: «-Kōlε 'labε 'ka 'si "nen.»

En Laza 'bō "blu Mat "e 'nan: «Minsan, -a -koei bōa, kō waa 'wı -a -nan yi sinjen nen 'gυ.»

⁴⁰ En Zozi 'e Mat le 'nan: «Maan 'nan 'yie 'nan -te i yi -tera 'an da be, i Bali -le -dan ci ye.»

⁴¹ Tōn en o -kole be -a 'si -yre 'nen. Zozi 'e yra -tō lou en e 'nan: «'An 'ti, mein muo -foa 'nan yian wei 'man. ⁴² An 'bō 'le ve be, maan -tōa 'nan yian wei maan tu pēnōn man. 'Pian minnun nen 'an "srōn 'gve, -wee "wean maan 'vi 'du -e 'o -tō 'nan yie 'an 'pa 'sia.»

⁴³ Zi e 'wī zie -a 'vī be, en e paan wei 'pleble 'ji. E 'nan: «Laza, 'i bōla!» ⁴⁴ En min -kadū zie e 'bōla te -a cēin 'lee -a -pē a 'e -yridi sō -a. -A yra a 'e -yridi "nyian.

Zozi 'e 'nan -wle -nan: «'Ka sōnun "flu "man -e 'ka 'si "man!»

⁴⁵ Zuif 'nōn nen o -ta Mari "srōn, en o 'wī nen Zozi -a dre be -a -nan 'yī be, o "kaga "yi -teradū 'sia Zozi da. ⁴⁶ 'Pian o va min -mienun -kv Farizen 'nōn 'va, en 'wī nen Zozi -a dre be, waa 'vī -wle.

Zuif 'nōn 'tanōn Zozi 'tedi 'wī 'pla "da

⁴⁷ Bali -pannōn 'tanōn 'lee Farizen 'nōn be, o tin 'banōn cin 'yī, en waa laabu -wlv 'nan: «-Kaa dra kō? Min 'labē e ya -cē srōn "wī "kaga "drenan. ⁴⁸ -Te e -fv 'wī zie -a drenan 'nan -ka'a 'wī 'silē "da "man "diē, min "kaga "yi -tēala "da -e Rōm 'nōn 'o -cēe Bali -pan 'kōn 'wī, -e 'o -cēe 'lēglōn 'wī.»

⁴⁹ O va min -tu nen waa laabo Kaifa be, -yēē cī 'le 'bō zie -a -ji Bali -pannōn 'tazan -a. Yaa 'vī -wle 'nan: «'Wī 'tu a be, ka'a tōa di. ⁵⁰ 'Ka "nrōn 'ka 'ji 'nan, e ya 'cēe 'wī "yī "a -e min -tūwli 'e min pēnōn 'ji -ka wv, "tōgō -cēe 'lēglōn 'ji minnun pēnōn 'nan 'e 'nyan.»

⁵¹ 'Wī nen Kaifa -a 'vī be, ya'a 'silē -a 'bō 'le cī "nrōndi va di. 'Pian le 'bō zie -a -ji be Bali -pannōn 'tazan nen, -yēe "wean Bali ciila "va en e 'wī zie -a 'vī 'nan, Zozi -taa "kalē Zuif 'nōn 'lēji. ⁵² Wa'a vīle 'nan e -kaa Zuif 'nōn 'saza 'lēji di, 'pian Bali -le 'nēnnun pēnōn nen 'o fuiladū "man 'trēda be, o 'lēji nen e -kaa, -e 'o 'tē 'e cin da min 'pa 'tu -a.

⁵³ Yi 'lein nen Kaifa 'wī zie -a 'vī "da "be, -a nyan nen Zuif 'nōn 'tō "da 'nan 'o Zozi 'tē. ⁵⁴ -Yēe "wean ya'a "nyian bōlēa 'ji Zude 'lēglōn 'ji di. 'Pian e 'si Zude, en e -kv 'trē 'tu da "bui "da zia 'fla nen waa laabo Efrai be -a da. 'O 'vale 'e -srūnōn 'a o -fv 'fla zie -a da.

⁵⁵ Zuif 'nōn 'le 'si nōanba -ji "fēdi drēdi 'bō 'kogo. En 'lēglōn pēnōn 'ji minnun be, o "kaga "kv Zeruzalem. O -kv -nan nun te "fēdi 'bō 'ka tian bōlē di, 'nan -e 'o 'fli drē 'saun Bali 'le. ⁵⁶ En o Zozi -wēēdi 'sia. Zi 'o cin 'yī Bali -pan 'kōn 'le "nen "be, en waa laabu 'o cin lō 'nan: «Zozi 'ka 'kōlaman -e 'e 'ta "fēdi 'gve -a da di, "ka "nrōnman 'ka 'ji 'kō?» ⁵⁷ Fē -le "wean nen o 'wī zie -a 'vī be, Bali -pannōn 'tanōn 'lee Farizen 'nōn -a 'vī 'nan min nen e Zozi 'yī be, -a san 'e srōēn wv "man 'wle 'du -e 'o 'kun.

12

Lūmōn -tu -laziglv -sen Zozi 'cēin -da

(Mt 26.6-13; Mk 14.3-9)

¹ E -fv yi 'shēēdv -e Zuif 'nōn 'le 'si nōanba -ji "fēdi 'e bō, en Zozi 'kv 'fla nen waa laabo Betani be -a da. Laza nen e -ka en yaa fuu be -a fla nen. ² Zi e 'bōla Betani nun be, o fēnun tōēn en waa -nōn -yre. Mat 'be fē zie -a -pliman. En minnun nen o cī 'o -nyrandi Zozi "srōn fēnun -sru "be, Laza a o va.

³ Tōn Mari -laziglv -pōn -tu 'si, yaa -sen Zozi 'cēin -da, en yaa man buv 'e 'wulo "jē "a. -A -koei 'kōn 'bō 'ji 'si 'e pēnōn. -Laziglv zie waa dre fē -tu nen waa laabo Nard be -a, e 'ka 'e baadi fē -tu -a di, en -a 'flē a.

⁴ O Zozi -sruzan 'tu laabo Zudazi Karioti, -yēē "ta -daa Zozi 'nōnle minnun le. Min zie e 'nan: ⁵ «-Mē "le "wean nen wa'a -laziglv 'labē -a -tanlē di? -Kaa taan paan, -a "lala bōa -kpi fuba 'shēēdv, -e -kaa -pli 'yale -tēnōn man.» ⁶ 'Yale -tēnōn 'le 'wī "cēē "naan "man -yēe "wean e 'wī zie -a 'vī di. 'Pian crinzan nen, en -wee "lala nen yaa "paala be, yaa "sia "va te yaa -ble.

⁷ En Zozi 'e 'nan: «'Ka lī 'labē -a 'tu flu, yaan 'man dre yi nen waan wo be -yēe "wean. ⁸ Tu pēnōn 'a be, te 'yale -tēnōn a 'ka 'va. 'Pian 'mēn ve be, ma'an 'fo 'ka 'va tu pēnōn 'a di.»

Bali -pannōn 'tanōn -a 'pla "da 'nan 'o Laza -tē

⁹ Zuif 'nōn "kaga -a 'man 'nan Zozi a Betani, en o -ku -nan nun. Wa'a 'kōle Zozi yidi 'saza 'le "wean di, 'pian o -ku 'nan -e 'o Laza nen e -ka en yaa fuv be -a yi. ¹⁰ -A -nan nen Bali -pannōn 'tanōn -a 'pla "da 'nan 'o Laza -te. ¹¹ Kōō Laza -le "wean Zuif 'nōn "kaga "a 'sinan o -sru, te o yi -teala Zozi da.

*Zozi 'bōla Zeruzalem
(Mt 21.1-11; Mk 11.1-11; Lk 19.28-40)*

¹² -A ta tu nen e cēn be, Zuif 'nōn "kaga "nen o -ku Zeruzalem Zuif 'nōn 'le 'si nōanba -ji "fēdi da be, zi waa 'man 'nan Zozi -a -tanān Zeruzalem be, ¹³ o lo 'lanun 'sia, en o -ku Zozi 'sile -sia te o plaman. Waa ve 'nan:

«-Fēavea o! -Fēavea o!
Min nen e ci -tanān Minsan 'tō da be,
Bali -le -fēa 'e 'kōn -a san man.
Izrael 'nōn 'le mingōnnen nen.»

¹⁴ Zozi -aflumun pla 'nen 'tu 'yi, en e -nyran "da "le 'wī nen 'e 'cēn -tēdi 'e 'cēn Bali -le 'fluba 'ji be -yee 'wī 'zv. E ya 'e 'cēn -tēdi 'nan:

¹⁵ «Zeruzalem minnun,
te nyen 'e 'kōn 'ka 'ji di!
"Ka 'yio, 'cee mingōnnen a -tanān
'e -nyrandi -aflumun pla 'nen da.»

¹⁶ Tu zīe -a wlu be, Zozi -srunōn 'ka 'wī nen e ci 'e 'le sōōnan zīe -a -ci manle di. 'Pian tu nen Zozi 'ku 'e "ti "le mingōnnen trē nen e "bia be -a da be, -a -nan nen -a -cin -tō o ji 'nan 'wī nen e cēn -tēdi Zozi 'bō 'le 'wī 'a be, -yēe 'le sōō.

¹⁷ Tu nen te Laza -ka e ya -yrē -ji -e Zozi 'e fuv be, minnun pēēnōn nen waa -nan 'yi be, o Zozi 'le 'wī 'vi. ¹⁸ En minnun "kaga "ta Zozi 'sile -sia 'lēbo "fō wī nen yaa drē waa 'man be -yee "wean. ¹⁹ -A -nan nen Farizen 'nōn -a vidi 'sia 'o cin le 'nan: «Kaa ye, ka'a 'kōlaman fē -tu drēdi -a "nyian di. "Ka 'yio, 'trēda minnun pēēnōn -sen -a -sru.»

Minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a diē o -ta Zozi 'va

²⁰ Minnun nen o -ku Bali bōle "fēdi da Zeruzalem be, minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a diē o -mie a o va. ²¹ O 'nōn zīe, o pli Filipu man. Filipu be, Bezaida min nen Galile 'lēglōn 'ji. En o kōala "man -a vidi -a 'nan: «'Kū 'san, ku ya "vale 'ku Zozi ye.» ²² Filipu -ku -a vile Andre le, en Andre 'lee Filipu -ku -a vile Zozi le.

²³ En Zozi -a 'vi -wle 'nan: «Tu nen 'an 'bō Blamin -pī 'an -ko 'an "ti "le mingōnnen trē nen e "bia be -a da be e 'bō. ²⁴ Maan ve 'cēe 'wī tiglī 'a 'nan, -te wa'a 'saa 'wle 'fōle 'trē 'ji -e 'e fūli "ji "diē, e -fo 'e -tuwli, yaa 'bōa "da "di. 'Pian -te e fūli "ji "be, -a -kōn bōa "da -e 'e 'sen "da "kaga. ²⁵ Min nen -yee 'belidi wī ci "man "bū "be, e -taa 'yee 'belidi 'bō srēle, 'pian min nen 'e 'pē 'si 'trēda wūnūn -sru "be, 'belidi nen ya'a 'nyaan diē e ya -a san -le vē -a. ²⁶ -Te min a "va 'nan 'an drē 'e 'san -a be, 'e -sōōnla 'an -sru. -Te e sōōnla 'an -sru "be, fēnan nen an ci be, 'an 'suzan zīe e -kōan "nan "nyian. Min nen yaan "sua be, 'an "ti -a 'tō dra -dan.

²⁷ 'Be nen 'gūe, 'an 'ci baa 'ji. -Mē "wī nen an -taa -a vile 'an "ti "le? Maan ve 'an "ti "le 'nan, 'e yra yidi 'labē -a 'si 'an man -kōōbli. -Cēje, ma'an 'wī zīe -a ve di, kōō -yee "wean nen an -ta 'trēda. ²⁸ Maan ve 'pian 'nan: «'An "ti, 'i drē -e minnun 'o -tō 'nan 'i 'tō a -dan.»

»
'Nun tōōn, en wei -tu wu laji. E 'nan: «Maan -ci kōōn 'nan 'an 'tō a -dan 'va, en maan dra "nyian -dan.» ²⁹ Min "kaga "nen fē zīe -a -nan, en o 'wī zīe -a 'man be, o 'nan: «Laa -paan 'be klun.» En o -mienun "o 'vi 'nan: «Bali -le 'pasianōn nen laji be, -a -tu 'be 'wī tin 'ba -yrē.»

³⁰ En Zozi 'bō -a 'vi -wle 'nan: «Wei nen e wu 'gūe, 'mēn "wean "cēe e wu di, 'pian 'ka le nen e 'wī tin 'ba. ³¹ 'Be nen 'gūe, 'trēdanōn 'le tin 'badī be e 'bō. Satan nen e 'trē 'gūe -a "paala be -a -pin tu 'bō. ³² 'Mēn vē be, tu nen minnun 'an "paa yiba "plan da -e 'an 'si 'trēda be, -te -a tu 'bō be, maan dra -e min pēēnōn 'o yi -tēra 'an da.» ³³ -Te Zozi 'wī zīe -a 'vi be, zi e -taa "kalē be -a -nan wī nen yaa 'vi.

³⁴ En minnun -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kua 'man -pei 'fluba 'ji 'nan, min nen Bali -a 'si "va "bɛ, ya'a kaa 'li "fo "dɪ. -Mɛ "le "wɛan nen yia ve 'nan: <Yi nen o Blamin -pɪ "paa yiba "plan da? Blamin -pɪ zɪɛ -tɪ nen?> »

³⁵ En Zozi "e -wlɛ 'nan: «'Tɛ 'san a tian 'ka 'va tɔ "wɛnnɛn 'a. 'Ka 'ta wɔ tɛ -a 'san a tian 'ka 'va, "tɔgɔ klun 'e bɔ 'ka man kligli. Min nen e 'ta wɔ klun va bɛ, fɛnan nen e cɪ -kunan bɛ, ya'a tɔa dɪ. ³⁶ 'Ka yi -tɛra 'tɛ 'san da tɛ e ya tian 'ka 'va, -e 'ka 'kɔn minnun nen o ya 'tɛ 'san da bɛ waa.»

Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, e 'si o "srɔn, ɛn e yɔɔ -wɔɔ.

Zuif 'nɔn 'ka yi -tɛlɛa Zozi da dɪ

³⁷ Zozi 'lɛbo "fɔ wɪ "kaga drɛ Zuif 'nɔn yɪɛ man, 'pian wa'a yi -tɛlɛa Zozi da dɪ. ³⁸ E drɛ zɪɛ 'nan -e 'wɪ nen Bali 'lɛwɛi vɪzan Ezai -a 'vɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ. Yaa 'vɪ 'nan:

«Minsan, -tɪɛ yi -tɛra 'wɪnun nen kua 'vɪ bɛ -a da?

ɛn -tɪ lɛ nen Minsan 'yɛɛ -pɛ 'pɛlɛ 'cɪ kɔɔn?»

³⁹ 'Wɪ nen -yɛɛ "wɛan wa'a 'kɔlaman -e 'o yi -tɛra 'wɪ da dɪɛ, Ezai -a 'vɪ "nyian. Yaa 'vɪ 'nan:

⁴⁰ «Bali o yɪɛ 'wɪ,

-e 'o vɪlɛ 'o fɛnan 'yɪ dɪ,

ɛn e o -pɔan "da -tɔ 'plɛblɛ,

-e 'o vɪlɛ 'o 'wɪ 'wɪ man dɪ.

E drɛ zɪɛ 'nan

"tɔgɔ 'o -sɔɔnla 'e -sru,

-e 'e o 'si 'wɪ 'ji.»

⁴¹ Zozi 'le 'wɪ nen Ezai -a 'vɪ. E Zozi 'le -dan cɪ 'yɪ, -yɛɛ "wɛan e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

⁴² Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ bɛ, o "kaga "yi -tɛala Zozi da. 'Pian Farizen 'nɔn 'le "wɛan o 'ka "vale 'o ve 'weɪn dɪ, "tɔgɔ 'o o -pɪn cɪn yɪ 'kuɪn. ⁴³ -Tɛ minnun o 'tɔ "yi "ve bɛ, waa yɛ "yi e "mlɪan Bali -le o 'tɔ "yi "vɪdɪ da.

⁴⁴ Zozi paan 'nan: «Min nen e yi -tɛala 'an da bɛ, 'an 'saza da "cɛɛ e yi -tɛala dɪ, 'pian e yi -tɛala "nyian min nen yaan 'pa 'sia bɛ -a da. ⁴⁵ Min nen yaan 'yɪ bɛ, tɛ e min nen yaan 'pa 'sia bɛ -a 'yɪ. ⁴⁶ Mɛɛn cɪ 'tɛ 'san -a, an -ta 'trɛda 'nan -e min nen e yi -tɛra 'an da bɛ, -a san 'e vɪlɛ 'e 'fɔ klun va -trɪlɪi dɪ.

⁴⁷ -Tɛ min 'an wɛi 'man, ɛn -a san 'ka 'ta wɔlɛa "da "dɪɛ, mɛɛn "cɛɛ tɪn -tɛa -a san da dɪ. -Yɛɛ cɪ 'nan an -ta 'trɛda 'nan -e 'an 'trɛdanɔn 'si 'wɪ 'ji, ma'an 'talɛ 'nan -e 'an tɪn -tɛ 'trɛdanɔn da dɪ. ⁴⁸ Min nen yaan tɔv 'e 'pɛla koda, ɛn ya'a 'an wɛi 'silɛa 'wɪ 'a dɪɛ, -a san -le 'wɪ tɪn 'bazan a. 'An wɛi nen maan 'vɪ bɛ, -yɛɛ tɪn -tɛa -a san da yi -fɔla "da "ji. ⁴⁹ 'Wɪ nen maan ve bɛ, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va dɪ, 'pian 'an "tɪ "nen yaan 'pa 'sia bɛ, -yɛɛ 'wɪ nen kɔ 'an vɪ bɛ -a 'pa 'an 'le. ⁵⁰ ɛn maan -tɔa 'nan 'an "tɪ "le 'wɪ nen yaa 'vɪ bɛ, e 'belɪdɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan "min lɛ. 'Wɪnun nen maan ve 'gɔvɛ, zɪ 'an "tɪ -a 'vɪ 'mɛn bɛ -a da nen maan ve.»

13

Zozi 'lee 'e -srunɔn fɛ -nyranman blɪ 'e cɪn va

¹ E -fɔ yɪ -tɔ -e Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdɪ yɪ 'e bɔ. Zozi -a -tɔa 'nan 'yɛɛ tɔ 'bɔ -e 'e 'si 'trɛ 'gɔvɛ -a da -e 'e 'kɔ 'e "tɪ "srɔn. Minnun nen o yi -tɛra Zozi da 'trɛda bɛ, e o 'yɪ "yi, e o 'yɪ "yi "trɪlɪi, ɛn yaa 'le 'sran.

² Yi zɪɛ -a funninmlan nen Zozi 'lee 'e -srunɔn a fɛnun -blɪnan 'e cɪn va. Tɔ zɪɛ -a man bɛ, tɛ Satan cɪ "nrɔndɪ 'pla Simɔn -pɪ Zudazi Karioti man. Yaa -cɪn -trɔa "ji 'nan 'e Zozi 'nɔn 'e 'nanmannɔn lɛ. ³ Zozi -a -tɔa 'nan 'e "sia Bali va ɛn 'e lia 'e da Bali va. Yaa -tɔa "nyian 'nan 'e "tɪ 'e 'tɔ fɛ pɛɛnɔn da. ⁴ E wɪuan fɛnun nen o cɪ -a -blɪnan bɛ -a -sru, e 'yɛɛ sɔ 'si 'e da, ɛn e sɔ -tɔ 'si yaa -trɔa 'e -tɪɛn "da. ⁵ E 'yɪ 'sɛn 'kpɔngbo 'tɔ -ji, ɛn 'e -srunɔn 'cɛɪn -man "foɛdɪ 'sia, tɛ yaa man buuman sɔ nen -a -tɪɛn "da bɛ -a.

⁶ Zɪ e 'bɔ Simɔn Pɛrɪ da bɛ, ɛn 'bɛ laabu -yrɔ 'nan: «Minsan, yɪɛ 'an 'cɛɪn -man "foɛman?»

⁷ ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Wɪ nen an cɪ -a drɛnan 'gɔvɛ yɪ'a -cɪ maan tɔ 'gɔvɛ -a dɪ, 'pian yɪa -cɪ maan 'e 'fɔla "da.»

⁸ En Pieri 'e -yre 'nan: «Maan 'we "man "di, yi'a 'li 'an 'cēin -man foeman "fo "di.»

Zozi 'e -yre 'nan: «-Te ma'an 'i 'cēin -man "foele di, te i 'ka 'men ve -a di.»

⁹ -A -nan nen Simōn Pieri 'e Zozi le 'nan: «Te 'yian 'cēin 'saza 'man "foe di. Minsan, 'an 'pe 'lee 'an 'wulo nen 'gu, 'i o man "foe "nyian.»

¹⁰ En Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «Min nen 'e sru 'va be, -a 'kōle pēenōn da a 'saun. -A cēin -man 'saza nen yaa "foeman. Ka ya 'saun, 'pian 'ka pēenōn "cēe di.» ¹¹ Min nen e "ta -daa Zozi 'nōnle 'e 'nanmannōn le be, Zozi -a -tōa, -yee "wean yaa 'vi 'nan, o pēenōn 'ka 'saun di.

¹² Zi Zozi cēen 'e -srunōn 'cēin -man "foedi man be, en e 'yee sō 'wv "nyian 'e da. E -nyran fenun -sru 'e "pa 'ji, en yaa laabu -wlv 'nan: «'Wv nen maan dre 'cēe 'gve, kaa -ci 'man? ¹³ Kaan laabo Bali -le 'wv "paazan, en kaan laabo Minsan. Kaa ve 'e 'nōan da, kōo an ya -a. ¹⁴ 'An 'bō 'be ci Bali -le 'wv "paazan -a, en mēen ci Minsan -a, -yee "wean -te an 'ka 'cēin -man foe be, 'ka cin cēin -man "foe "nyian. ¹⁵ 'Wv -kōōn "man wv nen man dre 'cēe, 'dv -e 'ka dre "le zi maan dre 'cēe be -yee 'wv 'zv. ¹⁶ Maan ve 'cēe 'wv tigl 'a 'nan, min 'suzan -dan 'ka 'mlian 'e 'tazan da di. En 'pasiazan -dan 'ka 'mlian min nen yaa 'pa 'sia be -a da di. ¹⁷ 'Wvunun zie kaa -tōa 'sien. -Te ka 'ta 'wvula "da "be, Bali -le -fēa a 'ka man.

¹⁸ 'Ka pēenōn "cēe maan ve di. Minnun nen an o 'si "va "be, an o -tōa, 'pian 'wv nen 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji be, e ya "le 'e 'le sōō. E ya 'e 'cren -tedi 'nan:

«Min nen 'kv fe blv a 'e cin va be,
e dre 'an 'nanmanzan 'a.»

¹⁹ Maan ve 'cēe 'vaa -e -a tv 'e bō. Tv nen 'wvunun zie e dra "man "be, -e min nen an ci -a be 'ka -tō. ²⁰ Maan ve 'cēe 'wv tigl 'a 'nan, min nen maan 'pa 'sia be, -te min nen yaa -pe 'kun be, 'an 'bō nen -a san 'an 'pe 'kun. En min nen yaan 'pe 'kun be, te min nen yaan 'pa 'sia be, -a 'bō nen -a san -a -pe 'kun.»

*Zozi 'e 'nan Zudazi "ta 'e -nōan 'e 'nanmannōn le
(Mt 26.20-25; Mk 14.17-21; Lk 22.21-23)*

²¹ Zi Zozi 'wv zie -a 'vi be, en -a ci baa 'ji. -A -nan nen yaa 'vi -wlv 'wein 'nan: «Maan ve 'cēe 'wv tigl 'a 'nan, min -tv a 'ka yei, -yee 'an -nōan 'an 'nanmannōn le.»

²² En Zozi -srunōn 'o yie 'tō 'o cin yra, kōo min nen e ci -yee 'wv vnan be, wa'a san tōa di. ²³ Zozi -sruzan 'tv nen Zozi -a ye "yi 'kpa tigl be, -yee ci 'e -nyrandi Zozi 'bō "srōn "kogo. ²⁴ En Simōn Pieri 'wv 'tv dre -yre 'nan 'e laabu Zozi 'lv 'nan -ti nen Zozi 'bō -a ve.

²⁵ Zozi -sruzan zie, e tēen "ji Zozi kugu da, en yaa laabu Zozi 'lv 'nan: «Minsan, -ti nen?»

²⁶ Zozi 'e -yre 'nan: «Min nen an 'kpōun ponēn 'fōdi -nōn -yre "be, te -a san nen.» -A -nan nen Zozi 'kpōun ponēn 'si, yaa 'fō, en yaa -nōn Simōn -pī Zudazi Karioti le. ²⁷ Zi Zudazi 'kpōun ponēn zie -a 'si be, en Satan -fō -a -sru.

Zozi 'e -yre 'nan: «'Wv nen i "ta -a dra be, 'i dre tada.» ²⁸ Minnun nen o ci 'o -nyrandi waa fenun -sru "be, o -tv 'ka 'wv nen Zozi 'wv zie -a 'vi "man "be -a -ci manle di. ²⁹ Zudazi "kuan 'wee "lala man, -yee "wean min -mienun -a nrōn 'o 'ji 'nan, Zozi -a 'vi -yre 'nan 'e 'kv fe nen e klv 'o man "fēdi fe -a be -a 'lv. -Te 'be "cēe di 'nan 'e 'kv fe -tv -nōn 'yale -tenōn le. ³⁰ Zudazi 'kpōun ponēn zie -a 'si, nun tōōn en e 'bōla bei "nyiandu klun va.

Zozi 'wv 'nyranman paa 'e -srunōn 'ji

³¹ Zi Zudazi bōla be, en Zozi 'e 'nan: «'Be nen 'gve, Blamin -pī 'tō dre -dan "men, en minnun Bali -le -dan ci ye Blamin -pī -le "wean. ³² En -te minnun Bali -le -dan ci 'yī Blamin -pī -le "wean be, -e Bali 'bō 'e 'pī 'tō dre -dan 'e 'bō 'a. -A -nan 'ka "nyian mōan di -e 'e 'wv zie -a dre.

³³ 'Mēn 'nēnnun, an ya tian ka yei tv "wēnnen 'a, 'pian ka -taa 'an -wēele. 'Wv nen maan 'vi Zuif 'nōn le be, an "cēe "ve "nyian. Ka'a 'kōlaman -e 'ka 'kv fenan nen an "ta -ko be -a -nan di.

³⁴ An -pei -tre -tōa 'cēe, -nyren 'nan 'ka cin yī "yi "le zi an 'ka 'yī "yi "be -yee 'wv 'zv. ³⁵ -Te 'ka cin ye "yi "be, minnun pēenōn -taa -a -tōle 'nan ka ya 'an -srunōn 'a.»

*Zozi -a 'vi Pieri le 'nan e "sia 'e -sru
(Mt 26.31-35; Mk 14.27-31; Lk 22.31-34)*

³⁶ Simōn Pieri -a laabu Zozi 'lō 'nan: «Minsan, i "ta -ko nyin zia?»

En Zozi "e -yrē 'nan: «Fenan nen an "ta -ko tu 'gūe -a bē, yi'a 'kōlaman -e 'i -tra 'an -sru 'dī, 'pian "bē -sru, i -taa -sōnlea 'an -sru.»

³⁷ En Pieri -a laabu -yrō "nyian 'nan: «Minsan, -mē "le "wēan ma'an 'kōlaman -e 'an 'kōla 'i -sru tu 'gūe -a dī? 'An 'man a 'e wūdī -e 'an 'ka 'yie "wēan.»

³⁸ En Zozi "e 'nan Pieri lē 'nan: «Yia ve 'nan, 'i 'man a 'e wūdī -e 'i 'ka 'mēn "wēan? 'Pian 'an 'bō "an "ve 'yie 'wī tīglī 'a 'nan, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an 'tōa dī, 'vaa -e mannen tēdē 'e 'wī.»

14

Zozi 'tūwli "bē cī Bali va -si -a

¹ Zozi "e 'nan 'e -srūnōn lē 'nan: «Te 'ka 'cī 'e baa -ji 'mlōnmlōn dī! 'Ka yi -tera Bali da, en 'ka yi -tera "nyian 'an da! ² 'An "tī "le "kōnēn "bē, -nyrannan "kaga "a -nan. An "ta -ko 'ka -nyrannan "man drēle. "Te -nyrannan 'ka 'nan dīe, "te ma'an vīle 'cēe dī. ³ -Yee "wēan -te an -kū en an 'ka -nyrannan "man drē bē, an -taa 'ka 'sīle -e -kaa kū -nan nun. -Kaa -nyrannan -kōan 'e cīn va. ⁴ Fē nen an "ta -ko -nan 'gūe, -kaa -nan sī -tōa.»

⁵ En Toma "e -yrē 'nan: «Minsan, fē nen i "ta -ko -nan bē, kū'a -nan sī tōa dī. Kua dra 'kō -e 'kū -nan sī -tō?»

⁶ Zozi "e -yrē 'nan: «Mēn cī -sī -a, en mēn cī 'wī tīglī 'a, en mēn cī 'belidī -a. Min 'ka 'kōlaman -e 'e 'kū 'an "tī 'va, te ya'a 'cīulea 'an 'va dī. ⁷ Min nen an cī -a bē kaa -tō, -yee "wēan kaan "tī -tōa. 'Bē nen 'gūe kaan "tī 'yī, en zī e cī bē, kaa -tōdī 'sia.»

⁸ En Filipu "e 'sī "va 'nan: «Minsan, 'i "tī 'bō bē, 'i -kōn 'kūe, te 'kū 'cī 'sō.»

⁹ Zozi "e -yrē 'nan: «Filipu, an 'mōn 'ka yēi "kaga, en yia tian 'an 'tōle dūv? Min nen yaan 'yī bē, te -a san 'an "tī 'yī. -Mē "le "wēan yia ve 'nan 'an "tī -kōn 'cēe? ¹⁰ Yi'a yi 'tēala "da 'nan 'kū 'vale 'an "tī "a kū ya min -tūwli "a dūv? 'Wīnun nen maan ve 'cēe 'gūe, ya'a 'sia 'an 'bō 'va dī. 'An "tī 'bō nen kū ya -a min -tūwli "bē, -yēe -ciala 'an 'va -e 'e 'yēe 'wīnun 'le sō. ¹¹ 'Ka yi -tera "da 'nan 'kū 'vale 'an "tī "a kū ya min -tūwli "a. En -te ka'a yi 'tēala 'an da 'an 'lewei 'le "wēan dīe, 'ka yi -tera 'an da, wīnun nen maan dra bē -yēe "wēan. ¹² Maan ve 'cēe 'wī tīglī 'a 'nan, min nen e yi -tera 'an da bē, 'wīnun nen maan dra 'gūe, -a san "e "dra "nyian. -A -san -taa 'wī -dandan drēle e "mlīan 'mēn vē da, kōō an "ta -ko 'an "tī 'va. ¹³ 'Wī pēnōn nen kaa laabo 'an "tī 'lō te ka ya 'mēn vē -a bē, maan dra, 'dū -e 'an "tī 'tō 'e drē -dan 'mēn "wēan. ¹⁴ -Te ka 'wī 'tū laabu 'an 'lō te ka ya 'mēn vē -a bē, maan dra.»

Zozi "e 'nan 'e -taa Bali lei 'saun 'a 'yēe minnun da

¹⁵ «-Te kaan yē "yī "bē, 'an wēi da nen 'ka 'ta wūla. ¹⁶ Tōōn 'an "tī trū "baa -e 'e 'ka 'pa "vazan 'pa 'sia 'cēe, -yēe fo 'ka 'va 'lī 'trīlī. ¹⁷ 'Ka 'pa "vazan zīe Bali lei nen 'e 'wī tīglī -kōōnman min lē bē -nyrēn. Minnun nen 'trēda 'wīnun 'gūe -nyrēn waa yē "yī "bē, ya'a 'kōlaman -e 'e drē -wēe vē -a dī, kōō o yra 'ka "da 'zia dī, en wa'a -tōle dī. 'Pian 'cēe vē bē, "ka "tō, kōō e ya 'ka 'va, en 'ka -taa "drēle waa min -tūwli "a. ¹⁸ Ma'an 'ka 'tūe 'ka 'saza "le 'nen nen -a "tī 'lee -a "bū "ka 'e da bē -yēe 'wī 'zū dī. An līa 'an da 'ka 'va. ¹⁹ E -fū tū "wēnnen 'a, te 'trēda minnun 'ka "nyian 'an 'yē dī. 'Pian 'cēe vē bē, ka -taa -a yīle 'nan 'an yīe a "man "nyian 'e "pa 'jī. En "cēe yīe fo "man "nyian. ²⁰ Tū zīe -a man nen kaa -tōa 'nan 'an "tī 'bō bē, kū ya -a min -tūwli. En 'ka 'bō 'lee 'an 'bō bē, -kaa ya min -tūwli "a. ²¹ Min nen 'mēn -pēi -tō wīnun -cīn a "jī, te e 'ta 'wūla "da "bē, -a san 'bē 'an yē "yī. Min nen yaan yē "yī "bē, 'an "tī -taa -a san yīle "yī, 'an 'bō an -taa -a san yīle "yī "nyian, en 'an 'fīlī -kōōnman -yrē.»

²² En -a -srūzan 'tū nen "nyian waa laabo Zudazi, te Zudazi Karioti "cēe 'bē 'a dīe, 'bē laabu -yrō 'nan: «Minsan, -mē "le "wēan 'i 'fīlī -kōōnman 'kūe, en yi'a 'i 'fīlī kōōnman 'trēda minnun lē dī?»

²³ En Zozi -a 'vī -yrē 'nan: «-Te min 'an yē "yī te e 'ta 'wūla 'an wēi da bē, -a -nan nen 'an "tī -taa -a san yīle "yī. Tōōn 'kū 'vale 'an "tī "a bē, kū -taa "tāle -a san va -e 'kū -nyran "va.

²⁴ 'Pian min nen ya'an ye "yi "diε, ya'a 'ta wula 'an wei da di. Wei nen ka ci -a mannan 'gυε, ya'a 'sia 'an 'va di, 'pian 'an "ti 'nen yaan 'pa 'sia be -a va nen e "sia.

²⁵ 'Winun 'gυε maan tin "baa 'cεε te an ya tian 'ka yei. ²⁶ 'An "ti -taa "talε 'ka 'pa "vazan 'a 'an 'leji, Bali lei 'saun nen. -Yεε 'wi pεεnōn nen maan 'vi be -a -cin -tōa 'ka 'ji, εn -yεε -ci "sia 'cεε.

²⁷ 'Ka 'fu -trōō, 'mēn -fūdi -trōō be, maan -nōn 'cεε. Ma'an -fūdi -trōō ve 'ka 'man "le 'nan 'trēda minnun -a ve 'ka man be -yee 'wi 'zū di. Te nyen 'e 'ka 'cēn di, εn te "klan 'e 'ka 'tε di.

²⁸ Maan 'vi 'cεε 'nan, an "ta -ko -e 'an li 'an da "nyian 'ka 'va. "Te kaan ye "yi "bε, "te 'ka 'ci "nranman, kōō an "ta -ko 'an "ti 'va, εn 'an "ti -dan "mlian 'an da. ²⁹ 'Winun zιε, maan 'vi 'cεε 'vaa -e -a drε tū 'e bō. 'Dū -e "yεε vīnan 'e drε be, -e 'ka yi -tεra 'an da.

³⁰ 'Mēn tū 'ka "nyian "kaga -e 'an 'wi tin 'ba 'cεε di, kōō Satan nen e 'trε 'gυε -a "paala be, e ya -tanān. -Yee 'plεble 'ka 'an da di, ³¹ 'pian -e 'trēda minnun 'o -tō 'nan, 'an "ti ye "yi "bε, 'wi nen yaa 'vi 'mēn be an 'ta 'wula "da.

'Ka 'wluan lou, -kaa kō!»

15

Zozi -kōnne "tu -fō yiba 'lee 'e pe 'nennun da

¹ Yaa vidī 'sia -wle 'nan: «Mēn ci rεzen yiba 'kpa -a, εn 'an "ti 'be ci min nen e rεzen 'bō 'ta be -a. ² 'An pe 'nennun nen wa'a 'baa diε, 'an "ti o "cεan, εn 'an pe 'nennun nen o baa "bε, 'an "ti "o man dra 'dū -e 'o ba 'kpa "kaga. ³ Cεε ci 'an pe 'nennun nen o -taa "bale "kaga "bε waa, kōō 'wi nen maan paa 'ka 'ji 'gυε, e 'ka drε 'saun 'va. ⁴ 'Ka 'fu 'ka leadi 'an man te -kaa ya min -tūwli "a. Yiba "pe 'ka 'kōlaman -e 'e ba 'e 'saza, te e 'ka 'e leadi yiba 'bō man di. -A -tūwli "nen "nyian 'cee vε -a, -te ka'a 'fūle 'ka leadi 'an man diε, ka'a 'kōlaman 'wi 'tū drēdi -a di.

⁵ Mēn ci rεzen yiba "a, εn cεε ci 'an pe 'nennun -a. Min nen e -fū 'e leadi 'an man be, kū 'vale -a kū dra min -tūwli "a. -A san -kōan "le yiba "pe nen e baa "kaga "bε -yee 'wi 'zū. -Yεε ci 'nan -te ma'an 'pale 'ka 'va diε, ka'a 'kōlaman 'wi 'tū drēdi -a di. ⁶ Min nen ya'a -fūle 'e leadi 'an man diε, waa -tua bei. -A san a "le 'nan yiba "pe nen waa cεen εn waa tūv bei "bε -yee 'wi 'zū. E -kaa, waa "siala -e 'o -fō 'tεa. ⁷ -Te ka -fū 'ka leadi 'an man, εn 'an wei -cin -fōla 'ka 'ji be, fε oo fε nen ka ci "va "bε, 'ka laabv 'an "ti 'lō, yaa -nōan 'cεε. ⁸ -Te ka ya "le 'nan yiba "pe nen e baa "kaga "bε -yee 'wi 'zū be, 'an "ti 'tō dra -dan. 'Wi zιε -yεε -kōnman 'nan ka ya 'an -srūnōn 'a.

⁹ Zī 'an "ti 'an ye "yi "bε, -a da nen an 'ka ye "yi. 'Ka 'fu 'ka leadi 'an man -e 'an 'ka yī "yi. ¹⁰ -Te ka 'ta 'wula 'mēn -pei -tō winun da be, an 'ka ye "yi. An 'bō "nyian, "an 'ta wula 'an "ti "le -pei -tō winun da εn yaan 'yī "yi.

¹¹ 'Winun zιε maan 'vi 'cεε 'nan -e ci "nrandī nen an 'lō 'gυε -e 'kōn "nyian "cee 'lō. -E 'cee vε 'e 'ciula "da "fo. ¹² 'Mēn -pei -tō wī nen 'nan, 'ka cin yī "yi "le zī an 'ka ye "yi "bε -yee 'wi 'zū. ¹³ Yīdi "yi "nen e "mlian yīdi "yi pεεnōn da be, -nyrēn 'nan min 'e 'wi "man -e 'e 'ka 'e beenun "pa 'ji. ¹⁴ -Te ka 'ta 'wula 'wi nen maan 'vi 'cεε be -a da be, te ka ya 'an beenun -a. ¹⁵ Ma'an "nyian 'ka laabo 'an 'sunōn di, 'pian an 'ka laabo 'an beenun. Min 'suzan 'ka 'e 'tazan drε wī tōa di, 'pian 'wi pεεnōn nen maan 'man 'an "ti "da be, maan 'vi 'cεε, -yee "wεan an 'ka laabo 'an beenun. ¹⁶ 'Ka 'bō "cεε 'an 'si "va εn ka sōnla 'an -sru "di, 'pian mēn 'ka 'si "va. An 'ka 'si "va 'nan -e 'ka 'nyranman 'pa, -e 'ka drε yiba "pe nen e baa "kaga "bε -a. 'Cee 'nyranman "nen 'ka 'fo 'e "tūn "di. -Te kaa drε zιε, fε pεεnōn nen kaa laabo 'an "ti 'lō te ka ya 'mēn vε -a be, yaa -nōan 'cεε. ¹⁷ 'Winun nen maan 'vi 'cεε 'gυε, 'ka 'ta wula "da 'dū -e 'ka cin yī "yi.»

'Trēda minnun "naan Zozi 'lee 'e -srūnōn man

¹⁸ «'Trēdanōn "naan 'ka man, 'pian 'ka -tō 'nan o 'nan 'an man 'ka 'lō 'e 'flin. ¹⁹ "Te ka ya "le 'trēdanōn 'zū be, "te o 'ka ye "yi "le 'o 'va minnun zū. 'Pian an 'ka 'si o yei, εn ka 'ka "nyian 'trēdave -a di, -yee "wεan o "naan 'ka man. ²⁰ 'Wī nen maan 'vi 'cεε be, -a -cin 'e 'fōla 'ka 'ji. Maan 'vi 'nan, min 'suzan -dan 'ka 'mlian 'e 'tazan da di, -yee "wεan -te

minnun 'te 'pa 'an da be, 'ka -tə 'nan o 'te "paa "nyian "cee "da. -Te minnun 'ta 'wula 'an wei da be, 'ka -tə 'nan o 'ta wula "nyian "cee "wei da. ²¹ 'Wunun pɛɛnɔn zɪe waa dra 'cɛɛ, ka ya 'mɛn vɛ -a -le "wɛan. Min nɛn yaan 'pa 'sia be, wa'a tɔa dɪ, -yee "wɛan nɛn waa dra. ²² "Te ma'an 'talɛ -e 'an 'wɪ tin 'ba -wɛ "dɪɛ, "te o 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'a dɪ. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, -wee 'wɪ 'pa "davɛ pee "ka "dɪ. ²³ Kɔɔ min nɛn e "naan 'an man be, te -a san "nan "nyian 'an "tɪ "man. ²⁴ 'Wunun nɛn min -tʊ 'ka tian 'li -a drɛɛ dɪɛ, "te ma'an drɛɛ o yɪɛ man dɪɛ, "te o 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'a dɪ. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, waan drɛ wunun 'yɪ, te o "naan tian 'kʊ 'vale 'an "tɪ "a 'kʊ man. ²⁵ 'Wɪ zɪe e dra 'nan -e 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ -wee -pei 'fluba 'jɪ be 'e 'lɛ sɔɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ -wee 'nan:

«Minnun 'nan 'an man te -a -ci "ka "dɪ.»

²⁶ Tʊ nɛn an -ko 'an "tɪ 'va be, an 'ka 'pa "vazan "paa -sia. Bali lei nɛn, e "sia 'an "tɪ 'va, ɛn e 'wɪ tɪgɪ 'ci "sia min lɛ. -Te e -ta be, -yɛɛ 'an 'nan wɪ ve. ²⁷ 'Ka 'bɔ "nyian, cɛɛ 'an 'nan wɪ ve minnun lɛ. Kɔɔ -e 'e 'sia 'mɛn 'nyranman pou sianan "trilii -e 'e bɔ cɛɛgʊ yɪ -a be, ka -fʊ 'an "srɔn.

16

¹ 'Wunun 'gʊɛ maan 'vɪ cɛɛ 'nan -e "wɛɛ vɪnan 'o 'te "paa 'ka da be -e 'ka vɪɛ 'ka 'si 'an -sru "dɪ. ² Minnun -taa 'ka 'pinlɛ 'wee cin yɪ 'kɔnnun -jɪ. ɛn tʊ -mie -taa "bɔɛ be, minnun 'ka -tɛɛman, te o 'ci "nrɔnman 'nan 'o ya Bali 'sunan. ³ 'Wunun zɪe waa dra, kɔɔ wa'an "tɪ 'tɔa dɪ, ɛn wa'an 'tɔa dɪ.

⁴ 'Wunun zɪe maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan -te -a -tʊ 'bɔ be, -e 'an wei -cin 'e 'trɔa 'ka 'jɪ. Ma'an vɪɛ 'cɛɛ -a pou sianan "dɪ, kɔɔ te an ya 'ka yei.»

Zozi "e 'nan Bali lei 'saun -taa 'wɪ tɪgɪ 'ci 'sile

⁵ «'Bɛ nɛn 'gʊɛ, an "ta lia 'an da min nɛn yaan 'pa 'sia be -a va. 'Wɪ zɪe maan 'vɪ 'cɛɛ, ɛn min -tʊ 'ka yɪɛ 'ka yei -e 'e laabʊ 'an 'lɔ 'nan nyin zia nɛn an "ta -ko dɪ. ⁶ 'Pian zɪ an 'wɪ zɪe -a 'vɪ 'cɛɛ be, ɛn 'ka 'ta drɛ 'trɔdrɔ. ⁷ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, e ya 'cee 'wɪ 'yɪ "a -e 'an 'kʊ. Kɔɔ -te ma'an 'kʊɛ dɪɛ, 'ka 'pa "vazan 'ka 'taa dɪ. 'Pian -te an -kʊ be, maan "paa -sia 'cɛɛ.

⁸ -Te e -ta be, 'wɪ nɛn e cɪ 'wɪ 'wɪdɪ "a be 'lee 'wɪ nɛn e cɪ 'wɪ tɪgɪ 'a be 'lee Bali -le tin 'badɪ be, -yɛɛ -ci -kɔɔnman 'trɛdanɔn lɛ. ⁹ -Wee 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn 'nan wa'a yɪ 'tɛala 'an da dɪ. ¹⁰ Bali -le 'wɪ tɪgɪ drɛdɪ nɛn 'nan an lia 'an da 'an "tɪ 'va, ɛn ka'a "nyian 'an 'ye dɪ. ¹¹ Bali -le tin 'badɪ nɛn 'nan Satan nɛn e 'trɛ 'gʊɛ -a "paala be tin -tɛ "da.

¹² 'Wɪ "kaga "a -e 'an vɪ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'kɔlaman -e 'ka -ci man tʊ 'gʊɛ -a dɪ. ¹³ Bali lei nɛn e 'wɪ tɪgɪ 'ci "sia min lɛ be, -te e -ta be, -yɛɛ 'wɪ tɪgɪ pɛɛnɔn 'ci "sia 'cɛɛ. Ya'a 'wɪ 've 'e 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a dɪ, 'pian 'wɪ nɛn yaa man be, -nyrɛn yaa ve minnun lɛ. 'Wɪ nɛn e -taa "drɛɛ -kɔɔbli be, -nyrɛn yaa -ci "sia minnun lɛ. ¹⁴ -Yɛɛ 'mɛn -dan cɪ -kɔɔnman minnun lɛ, kɔɔ 'wunun nɛn e -taa -a vɪɛ 'cɛɛ be, e "sia an 'va. ¹⁵ Fɛ pɛɛnɔn nɛn e cɪ 'an "tɪ 'lɔ be, te e ya 'mɛn vɛ -a "nyian, -yee "wɛan maan 'vɪ 'nan, 'wunun nɛn yaa ve 'cɛɛ be, e "sia 'an 'va.»

Zozi "e 'nan ci "nrandɪ -taa 'e -srɔnɔn 'lɔ

¹⁶ Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Tʊ -fʊ "wɛnɔn -e 'ka vɪɛ 'kaan yɪ "nyian dɪ, ɛn tʊ "wɛnɛn 'a "nyian -e 'kaan yɪ.»

¹⁷ Zɪ Zozi 'wɪ zɪe -a 'vɪ be, ɛn -a -srɔnɔn -mienun 'wɪ vɪdɪ 'sia o cin yei. Waa 'vɪ 'nan: «'Wɪ nɛn yaa 'vɪ -cɛɛ 'gʊɛ, -a -ci nɛn 'nɔn? Yaa 'vɪ 'nan, tʊ -fʊ "wɛnɔn -e 'ka vɪɛ 'kaan yɪ "nyian dɪ, ɛn tʊ "wɛnɛn 'a "nyian -e 'kaan yɪ. ɛn yaa 'vɪ "nyian 'nan an "ta -ko 'an "tɪ "srɔn. ¹⁸ Tʊ "wɛnɛn 'bɔ nɛn yaa ve 'gʊɛ -a -ci nɛn 'nɔn? 'Wɪ nɛn e cɪ "vale 'e ve be, -ka'a -ci maan dɪ.»

¹⁹ Zozi -a -tə 'nan o ya "vale 'o 'wɪ zɪe -a -ci laabo 'e 'lɔ, ɛn e 'nan -wɛɛ 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan tʊ -fʊ "wɛnɔn, te ka'a "nyian 'an 'ye dɪ ɛn tʊ "wɛnɛn 'a "nyian -e 'kaan yɪ. 'Wɪ zɪe -a da nɛn ka 'wɪ laabo 'ka cin lɔ 'gʊ? ²⁰ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, ka -taa "wuɔɛ 'kpa tɪgɪ, 'pian te 'trɛdanɔn 'le 'ci "nranman. 'Ka 'ta dra -trɔdrɔ, 'pian 'cee ta drɛdɪ -trɔdrɔ zɪe e limlan "da ci "nrandɪ -a. ²¹ 'Ka 'ci "nrɔn -pɔnzɔn da. -Te -yee 'nɛn 'ya tʊ 'bɔ be, -a ta dra -trɔdrɔ, kɔɔ -yee yɪ yɪdɪ 'bɔ. 'Pian -te e 'nɛn 'bɔ 'ya be, -e 'yee yɪ

yidi -cin 'e 'san 'ji. -A ci 'nranman 'sien 'nan 'e min 'bɔla 'trɛda. ²² -A -tɔwli 'nen 'nyian 'cee vɛ -a. Tɔ 'gɔvɛ -a bɛ 'ka 'ta a -trɔdrɔ, 'pian an 'ka yi pee wo -e 'ka 'ci 'e 'nran. En min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'e ci 'nrandi zɛ -a 'si 'ka 'lɔ di. ²³ Tɔ zɛ -a man bɛ, ka'a 'nyian 'wɔ 'tɔ laabo 'an 'lɔ di.

Maan vɛ 'cɛɛ 'wɔ tɔglɔ 'a 'nan, fɛ nen kaa laabo 'an 'tɔ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a bɛ yaa -nɔan 'cɛɛ. ²⁴ Ka'a tian fɛ -tɔ laabɔlɛ 'an 'tɔ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a di. 'Ka laabɔ -yrɔ, yaa -nɔan 'cɛɛ -e 'cee ci 'nrandi 'e 'ciɩla "da "fo.»

Sozi 'e 'nan 'e -srunɔn 'o -pɔan 'kun

²⁵ «'Wɩnɩn zɛɛ, maan 'vɔ 'cɛɛ -kɔnnɛn 'ji. Tɔ -tɔ -taa "bɔlɛ, te ma'an 'nyian 'wɔ tin 'baa 'cɛɛ -kɔnnɛn 'ji di, 'pian 'an 'tɔ 'lɛ 'wɔ tin 'baa 'cɛɛ 'wein. ²⁶ Tɔ zɛ -a man bɛ, 'ka fɛ laabɔ 'an 'tɔ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a. 'An 'bɔ "cɛɛ 'an 'tɔ trɔ "baa -yɛɛ fɛ -nɔndi 'cɛɛ -a di, ²⁷ kɔɔ 'an 'tɔ 'bɔ 'ka ye 'yi, kaan 'yɔ 'yi 'lɛ "wean. Kaan ye 'yi, en ka yi -tɛala "da 'nan an 'si Bali va, -yɛɛ "wean 'an 'tɔ 'bɔ 'ka ye 'yi. ²⁸ An 'si 'an 'tɔ 'va, en an -ta 'trɛ 'gɔvɛ -a da. 'Bɛ nen 'gɔvɛ, an 'ta 'sia 'trɛda -e 'an li 'an da 'an 'tɔ 'va.»

²⁹ En -a -srunɔn 'e 'nan -yrɛ 'nan: «I ya 'wɔ tin 'banan "mɛn 'e 'ci -a 'wein te e 'ka -kɔnnɛn 'ji di. ³⁰ 'Bɛ nen 'gɔvɛ, kɔa -tɔ "mɛn 'nan i 'wɔ pɛɛnɔn -tɔa. 'Wɔ nen kɔ ci "vale 'kɔ laabo 'i 'lɔ bɛ yia -tɔa, te kɔ'a tian -a laabɔlɛ di. -Yɛɛ "wean kɔ yi -tɛala 'i da 'nan i 'si Bali va.»

³¹ En Sozi 'e 'nan -wlɛ 'nan: «Ka yi -tɛala 'an da, 'bɛ a zɩ. ³² 'Pian maan vɛ 'cɛɛ 'nan, tɔ -tɔ -taa "bɔlɛ, 'ka pɛɛnɔn fuimlan "man -e min -tɔ 'e 'kɔ 'e 'lɛ zia. -A tɔ 'bɔ 'bɔ 'va. Tɔ zɛ -a man nen kaan "tɔvɛ 'an -tɔwli. 'Pian an 'ka 'an -tɔwli "di, kɔɔ 'an 'tɔ -kɔan 'an "srɔn.

³³ An -fɔ 'e 'flin an 'wɩnɩn pɛɛnɔn 'gɔvɛ -a 'vɔ 'cɛɛ 'nan -e 'ka 'fɔ -trɔɔ, -e -kaa drɛ min -tɔwli "a -lɛ "wean. Ka -taa 'ka yra yɩlɛ 'trɛda, 'pian 'ka -pɔan 'e 'sɔ, an 'trɛda 'plɛblɛ pɛɛnɔn klɩ.»

17

Sozi Bali trɔ 'ba 'e -srunɔn lɛ

¹ Zɩ Sozi cɛɛn 'wɔ zɛɛ -a vidɩ man bɛ, 'e yra -tɔ laji, en e 'nan:

«'An 'tɔ, -a tɔ 'bɔ. 'An 'bɔ nen 'i 'pɔ -a bɛ, 'yian 'tɔ drɛ -dan, -e 'mɛn 'tɔ drɛ -dan 'nyian.

² I 'plɛblɛ 'nɔn 'mɛn, en yian 'pla fɛ pɛɛnɔn 'ta lou, -yɛɛ "wean minnɩn nen i o -nɔn 'mɛn bɛ, an 'belidɩ nen ya'a 'nyaan diɛ -a -nɔan -wlɛ. ³ 'Belidɩ nen ya'a 'nyaan diɛ, -nyrɛn 'nan, min 'e 'i 'tɔ, 'nan 'i 'bɔ 'tɔwli yɩɛ ci Bali tɔglɔ 'a, en 'an 'bɔ Sozi Crizi nen yian 'pa 'sia bɛ min 'e 'an 'tɔ. ⁴ Mɛn 'tɔ drɛ -dan 'trɛda, en 'nyranman nen yia -nɔn 'mɛn 'nan 'an 'pa bɛ, maan 'lɛ sɔɔ. ⁵ 'Bɛ nen 'gɔvɛ, 'an 'tɔ, 'yian drɛ -dan 'i "srɔn "nɩn. Zɩ an ci -dan 'i "srɔn "nɩn 'e 'cɛn, te 'trɛ "ka tian diɛ, 'yian drɛ -a 'e "pa 'ji.

⁶ Zɩ i ci bɛ, maan -ci 'si minnɩn nen i o 'si 'va 'trɛdanɔn yɛi en i o -nɔn 'mɛn bɛ -wlɛ. O ya 'yɩɛ vɛ -a, en i o -nɔn 'mɛn. O 'ta 'wɔla 'i wei da, ⁷ en waa -tɔ "mɛn 'nan, fɛ pɛɛnɔn nen yia -nɔn 'mɛn bɛ, e "sia 'i 'va 'kpagba. ⁸ -Yɛɛ ci 'nan weinɩn nen yia -nɔn 'mɛn bɛ, maan 'vɔ -wlɛ en waa 'sia "da. Waa -tɔ 'nan 'wɔ tɔglɔ an 'si 'i 'va, en o yi -tɛra "da 'nan yɩɛ 'an 'pa 'sia.

⁹ -Wee "wean nen an ci 'i trɔ 'banan. An 'ka 'i trɔ 'banan 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'lɛ "wean di. 'Pian minnɩn nen i o -nɔn 'mɛn bɛ, -wee "wean nen an ci 'i trɔ 'banan, kɔɔ o ya 'yɩɛ vɛ -a. ¹⁰ Minnɩn pɛɛnɔn nen o ci 'mɛn vɛ -a bɛ, o ya 'yɩɛ vɛ -a. En minnɩn nen yɩɛ vɛ -a bɛ, o ya 'mɛn vɛ -a, -wee "wean nen 'an 'tɔ drɛ -dan. ¹¹ An 'ta 'sia 'trɛda -e 'an 'lɔ 'i 'va nun te "o "ya wo 'trɛda 'gɔ. 'An 'tɔ "nen e ya 'saun bɛ, 'i 'tɔ nen yia -nɔn 'mɛn bɛ -yɛɛ 'plɛblɛ 'a, 'i yɩɛ 'tɔ o va, 'dɔ -e -kaa fɔ waa -tɔwli "lɛ zɩ 'kɔ ci 'yia min -tɔwli "a bɛ -yɛɛ 'wɔ 'zv. ¹² Tɔ nen te an ya o va 'trɛda bɛ, 'an yɩɛ 'tɔ o va, 'i 'tɔ nen yia -nɔn 'mɛn bɛ, -yɛɛ 'plɛblɛ 'a. Min -tɔwli 'ka 'sanlɛ di, -te yaa 'silɛa min -wlidɩ "a diɛ. -Yɛɛ 'san 'nan -e Bali wei nen 'e 'crɛn -tɛdi bɛ 'e 'lɛ sɔɔ.

¹³ 'Bɛ nen 'gɔvɛ an 'ta "lɔ 'i 'va, en 'wɩnɩn 'gɔvɛ maan vɛ trɛda 'gɔ 'nan -e ci 'nrandi nen 'an 'lɔ bɛ, 'e 'kɔn "nyian -wee 'lɔ 'e 'ciɩladɩ "da "fo. ¹⁴ 'I wei bɛ, maan 'vɔ -wlɛ, -yɛɛ "wean 'trɛdanɔn 'nandɩ 'sia o man. O 'nandɩ 'sia o man 'nan o 'ka "nyian 'wee vɛ -a di, "lɛ zɩ an 'ka -wee vɛ -a diɛ -yɛɛ 'wɔ 'zv. ¹⁵ An 'ka 'i trɔ 'banan 'nan 'i o 'si 'trɛdanɔn yɛi "di. An ya

'i tru 'banan 'pian 'nan, 'i yie 'tə o va Satan nen e 'wɪ 'wɪdɪ "paa 'nyranman -a bɛ -yee "wɛan. ¹⁶ O 'ka 'trɛdave -a dɪ, "le zɪ an 'ka 'trɛdave -a dɪe -yee 'wɪ 'zv. ¹⁷ 'I 'wɪ tɪglɪ -kɔɔn -wɛ -e 'o drɛ 'yie vɛ -a "fo. 'Wɪ tɪglɪ zɪe 'i wei nen. ¹⁸ Zɪ yian 'pa 'sia 'trɛda bɛ, -a -tɔwli "nen "nyian an o 'pa 'sia 'trɛda. ¹⁹ An 'fli -nɔan -e 'an 'ka -wee "wɛan, 'dʊ -e 'o drɛ 'yie vɛ -a "fo.

²⁰ -Wee "wɛan nen an ya 'i tru 'banan, ɛn minnun nen o yi -tɛra 'an da o wei -le "wɛan bɛ, an ya 'i tru 'banan "nyian -wee 'wɪ man. ²¹ An ya 'i tru 'banan 'nan -e 'o drɛ min -tɔwli "a. 'An "tɪ, 'o 'kɔn 'o lɛadɪ 'kʊ man, "le zɪ 'kʊ 'vale 'yia, kʊ ya min -tɔwli "a bɛ -yee 'wɪ 'zv. 'O drɛ min -tɔwli "a -e 'trɛdanɔn 'o -tɔ 'nan yie 'an 'pa 'sia. ²² An o drɛ -dan "le zɪ yian drɛ -dan bɛ -yee 'wɪ 'zv. An o drɛ -dan 'nan -e 'o drɛ min -tɔwli "a, "le zɪ kʊ cɪ 'yia min -tɔwli "a bɛ -yee 'wɪ 'zv. ²³ Kʊ ya waa min -tɔwli "a, ɛn kʊ ya 'yia min -tɔwli "a 'nan -e 'o drɛ min -tɔwli "a 'kpa tɪglɪ. 'E drɛ zɪe -e 'trɛdanɔn 'o -tɔ 'nan, yie 'an 'pa 'sia, ɛn i o ye "yi "le zɪ yian ye "yi "bɛ -yee 'wɪ 'zv.

²⁴ 'An "tɪ, minnun pɛɛnɔn nen i o -nɔn 'mɛn bɛ, an ya "va 'nan 'kʊ 'kɔn waa fɛnan nen an -kɔan "bɛ -a -nan. An ya "va 'nan 'o 'mɛn -dan cɪ yɪ. Yian drɛ -dan, kɔɔ yian 'yɪ "yi, te yɪ'a tian 'trɛ drɛɛ dɪ. ²⁵ 'An "tɪ, i ya tɪglɪ. 'Trɛdanɔn 'ka 'i 'tɔa dɪ, 'pian 'an 'bɔ 'mɛin -tɔa. ɛn 'an -srɔnɔn "o "tɔ "nyian 'nan yie 'an 'pa 'sia. ²⁶ Zɪ i cɪ bɛ, maan kɔɔn -wɛ, ɛn maan -kɔɔnman tian -wɛ, 'nan -e 'o cɪn yɪ "yi "le zɪ yian ye "yi "bɛ -yee 'wɪ 'zv, te kʊ ya waa min -tɔwli "a.»

18

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun

(Mt 26.47-58; Mk 14.43-50, 53-54; Lk 22.47-54)

¹ Zɪ Zozi cɛɛn Bali tru 'badɪ man bɛ, ɛn 'o 'vale 'e -srɔnɔn 'a, o -kʊ 'yi nen waa laabo Cedrɔn bɛ -a -sru. Fei -tʊ a fɛ zɪe -a -nan, -a da nen o -kʊ. ² Zozi 'lee 'e -srɔnɔn 'o cɪn ye 'e 'cɛn fɛ zɪe -a -nan, -yee "wɛan Zudazi nen e "ta -daa Zozi 'nɔnɛ 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ, yaa -nan -tɔa.

³ 'Sounja 'pa 'tʊ 'lee minnun nen Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizen 'nɔn o 'pa 'sia bɛ, Zudazi -trɔa o 'lɛ, ɛn e -kʊ waa fei zɪe -a da. "Wɛɛ vɔnan 'o 'kʊ bɛ, srɔannun a -wɔ, -kannennun a -wɔ, ɛn -kuli -tan fɛnɔn a -wɔ.

Zɪ o 'bɔla bɛ, ⁴ ɛn Zozi 'kʊ o 'lɛ, te e 'wɪ nen e "ta -daa "bɔlɛ "man "bɛ -a -tɔa, ɛn yaa laabu -wɔ 'nan: «-Tɪ nen -kaa -wɛɛman?»

⁵ O 'nan -yrɛ 'nan: «Nazaretɪ min Zozi nen kʊa -wɛɛman.»

ɛn Zozi "e -wɛ 'nan: «'An 'bɔ nen 'gʊ.»

Zudazi nen e Zozi 'bɔ 'nɔn 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ e ya o yei. ⁶ Zɪ Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan, 'e 'bɔ nen 'gʊɛ, o -kʊ 'o koda ɛn o tiila "tra.

⁷ -A -nan nen Zozi -a laabu "nyian -wɔ 'nan: «-Tɪ nen kaa -wɛɛman?»

ɛn o -yrɛ 'nan: «Nazaretɪ min Zozi nen.»

⁸ Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va 'nan 'an 'bɔ nen 'gʊ. -Yee "wɛan -te maan nen ka cɪ 'an -wɛɛnan bɛ, ka minnun 'gʊɛ o 'tʊ 'o 'kʊ.»

⁹ Zɪ 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ 'e 'lɛ sɔɔ zɪe. Yaa 'vɪ 'e 'cɛn 'nan: «Minnun nen i o -nɔn 'mɛn bɛ, o va min -tɔwli 'ka 'sanɛ dɪ.»

¹⁰ -A -srɔzan nen Simɔn Pieri -a bɛ, sɛn a -yrɔ, yaa 'sʊ 'e 'kɔlɛ 'ji, ɛn e Bali -pannɔn 'tazan 'suzan 'tʊ -pɛ "yi "da "trɔɛn cɛɛn. Min zɪe waa laabo Maku.

¹¹ ɛn Zozi "e Pieri lɛ 'nan: «'I 'yie sɛn wʊ 'e 'kɔlɛ 'ji! 'Kulenɛn nen yra yɪdɪ cɪ -ji 'gʊɛ, 'an "tɪ -a 'plɔ 'mɛn, ma'an ve "man "cɛɛ dɪ.»

¹² 'Sounjanun 'lee 'o 'tazan 'lee minnun nen Zuif 'nɔn 'tanɔn o 'pa 'sia bɛ, o Zozi 'kun, waa yri, ¹³ ɛn o -kʊ -a 'e tɛdɛ min -tʊ nen waa laabo Ane bɛ -a va. Waa nan "tɪ laabo Kaifa, -yɛɛ cɪ lɛ 'bɔ zɪe -a -ji Bali -pannɔn 'tazan -a. ¹⁴ Kaifa zɪe, -yɛɛ 'wɪ tin 'ba "nen Zuif 'nɔn 'tanɔn lɛ. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan, -a "yi mlin -e min -tɔwli 'e min pɛɛnɔn 'lɛji -ka wʊ.

Pieri yɔɔ "da 'nan 'e 'ka Zozi -srɔzan 'a dɪ

(Mt 26.69-70; Mk 14.66-68; Lk 22.55-57)

¹⁵ Simōn Pieri 'lee Zozi -sruzan 'tu, 'be sōnla Zozi 'bō -sru. Zozi -sruzan 'tu zīe Bali -pannōn 'tazan 'bō -a -tōa. -Yee "wēan -yēē wlala 'o 'vale Zozi 'a Bali -pannōn 'tazan 'bō 'le -klōn -ji. ¹⁶ 'Pian Pieri "e -fōv bei -klōn -yē "nen. -A -sruzan 'tu bē, e 'li 'e da, en e 'wī tin 'ba lumōn nen 'e yīe -tōa -klōn 'bō -yē "nen "bē -yē.

Tōn, en e -si -nōn Pieri lē, ¹⁷ yaa laabu Pieri -lō 'nan: «Bii 'gūē, -a -sruzan 'tu nen "nyian "yīe "a?»

En Pieri "e 'nan -yē 'nan: «An 'ka -a -sruzan 'a dī.»

¹⁸ Bali -pannōn 'tazan 'bō 'sunōn 'lee 'sounjanun nen -nan bē, o 'tē 'fō "nen, en waa si -fō trun -taa "le "wēan. Pieri -tō o va, en e 'tē "klandī 'sia.

Bali -pannōn 'tazan Ane 'wī laabu Zozi 'lō

¹⁹ Bali -pannōn 'tazan 'wī laabu Zozi 'lō. Yaa laabu -yrō -a -srunōn da, en yaa laabu -yēē 'wī "paadi da.

²⁰ En Zozi "e 'nan -yē 'nan: «An 'wī tin 'ba min pēēnōn yīe man, en yī pēēnōn man te an 'wī "paaman minnūn ji Bali trū 'ba 'kōnnūn -ji 'lee Bali -pan 'kōnnūn nen Zuif 'nōn o cin ye -ji bē -a -ji. Ma'an 'wī 'tu drēlē 'e yōōdī dī. ²¹ -Mē "le "wēan i 'wī laabo 'an 'lō 'wī zīe -a da? Minnūn nen waan wei 'man bē, 'wī nen maan tin 'ba -wlē "bē, waa -tōa. O lō nen 'i laabu.»

²² Zī Zozi 'wī zīe -a 'vī bē, en Bali -pannōn 'tazan 'suzan 'tu nen 'e 'tōdī Zozi "srōn "bē, e 'pa 'fō Zozi yra, en e 'nan -yē 'nan: «-Tīē 'vī 'yīē 'nan 'i 'wī tin 'ba Bali -pannōn 'tazan lē zīe?»

²³ En Zozi -a 'vī -yē 'nan: «-Te maan 'vī 'wīdī "bē, 'wī nen maan 'vī "va "wīdī "bē, 'i vī 'mēn. En -te ma'an 'wī 'wīdī "vīlē dīē, -mē "le "wēan nen i fē 'lē wo 'an 'ji?»

²⁴ Ane Zozi 'tu 'e -yrīdī, en yaa -nōn 'nan 'o 'kū -a Kaifa lē. -Yēē cī Bali -pannōn 'tazan -a lē 'bō zīe -a -ji.

Pieri yōō "da "nyian 'nan ya'a Zozi 'tōa dī

(Mt 26.71-75; Mk 14.69-72; Lk 22.58-62)

²⁵ Tu zīe -a wlu bē, te Simōn Pieri a tian 'e 'tōdī 'tē man 'tē "klannan. En waa laabu -yrō 'nan: «Bii 'gūē, -a -sruzan 'tu nen "nyian "yīe "a?»

Simōn yōō "da, en e 'nan: «An 'ka -a -sruzan 'a dī.»

²⁶ Bali -pannōn 'suzan 'tu a fē 'bō zīe -a -nan. Min nen Pieri -a "trōēn cēēn bē, -a drī nen, e 'nan Pieri lē 'nan: «Mein 'yī 'ka 'vale Zozi 'a fei.» ²⁷ Pieri yōō "da "nyian. 'Nun tōn, en mannen wū.

O -kū Zozi 'a Rōm min -kōnmandan Pilati 'lē

(Mt 27.1-2, 11-14; Mk 15.1-5; Lk 23.1-5)

²⁸ Bodrun puunōn nen Zuif 'nōn 'tanōn 'si Zozi 'a Kaifa -va, en o -kū -a Rōm min -kōnmandan -le -klōn -ji. Zuif 'nōn 'ka "o -wla "wōlē Rōm min -kōnmandan -le -klōn -ji dī, "tōgō 'o "tri "tō Bali 'lē, -e 'o vīlē 'o -kōla Zuif 'nōn 'le 'si nōanba -ji "fēdī da fēnūn -blūdī -a dī.

²⁹ -Yēē "wēan -kōnmandan Pilati 'bō 'bē 'bōla en e -kū o va. Yaa laabu -wlō 'nan: «-Mē "wī nen min 'labē yaa drē, en ka 'wī -tōa "man?»

³⁰ En o 'nan Pilati lē 'nan: «"Te 'wī 'wīdī "drēzan "cēē dīē, "te kua 'talē -a 'i 'va 'gū dī.»

³¹ En Pilati -a 'vī -wlē 'nan: «'Ka 'bō, 'ka 'kū -a -e 'ka -yēē 'wī tin 'ba "lē zī 'cēē -pei -a 'vī bē -yēē 'wī 'zū.»

En Zuif 'nōn "o 'nan -yē 'nan: «Ka'a -si -nōnlē 'kūē 'nan 'kū min -tē dī.» ³² Zī 'wī nen Zozi -a 'vī 'e 'cēn 'yēē -kadī da bē 'e 'lē sō zīē.

³³ Tōn en Pilati 'li 'e da 'yēē -klōn -ji. E Zozi laabu, en yaa laabu -yrō 'nan: «Zuif 'nōn 'le mingōnnēn nen 'yīa?»

³⁴ En Zozi -a laabu -yrō 'nan: «'I 'bō, yīē 'wī zīē -a 'vī 'i 'bō 'a, -baa minnūn 'bē 'vī en "i "man?»

³⁵ Pilati "e -yē 'nan: «Zuif min nen maan? 'I 'bō flānōn 'lee Bali -pannōn 'tanōn 'bē 'i 'nōn 'nan 'meīn 'tē. -Mē "nen yīa drē?»

³⁶ En Zozi "e 'nan: «'Trɛda minnun "cɛɛ 'an 'tɔ mingɔnnɛn -a dɪ. "Te -wɛɛ 'an 'tɔ mingɔnnɛn -a bɛ, "te 'an 'sunɔn 'an 'ta kuli -tan, -e minnun 'o vɪlɛ 'waan 'nɔn Zuif 'nɔn 'tanɔn lɛ dɪ. 'Trɛ 'gʊɛ -a da minnun "cɛɛ 'an 'tɔ mingɔnnɛn -a dɪ.»

³⁷ En Pilati -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Yɪoo, mingɔnnɛn nɛn 'yia?»

Zozi "e 'nan: «-Inyan, -a 'bɔ nɛn i "sia -a vɪnan bɛ an ya -a. An -ta 'trɛda 'nan -e 'an 'wɪ tɪgɪ vɪ minnun lɛ. -Yɛɛ "wɛan waan 'ya, minnun pɛɛnɔn nɛn o 'wɪ tɪgɪ -tɔa "bɛ, 'o "trɔɛn -tɔa 'an wei lɛ.»

³⁸ Pilati -a laabu -yrɔ 'nan: «-Mɛ "nɛn 'wɪ tɪgɪ 'a?»

Zɪ Pilati 'wɪ zɪɛ -a laabu bɛ, e 'bɔla, ɛn e -ku "nyian Zuif 'nɔn 'va. ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «Ma'an 'wɪ 'tʊ yɪlɛ min 'gʊɛ -a man, -e min 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ. ³⁹ 'Pian 'wɪ nɛn -cɛɛ dra 'e 'cɛn bɛ, 'bɛ cɪ 'nan -te Zuif 'nɔn 'le 'si nɔnba -ji "fɛdɪ 'bɔ bɛ, an "sia -pʊ 'kɔnzɔn 'tʊ man. -Yɛɛ "wɛan maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, ka ya 'va 'nan 'an 'si Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn man?»

⁴⁰ Tɔɔn, ɛn o pɛɛnɔn -paandɪ 'sia 'e cɪn va. Waa ve 'nan: «-Cɛjɛ oo! -Cɛjɛ oo! Te 'i 'si min 'labɛ 'bɛ man dɪ oo! Barabazi man nɛn 'i 'si o!» Barabazi 'bɔ zɪɛ, min nɛn e min -tɛ bɛ -nyrɛn.

19

¹ En Pilati "e 'nan 'sounjanun lɛ 'nan 'o Zozi 'kun, -e 'o -sɔn -ngble -a. ² 'Sounjanun 'bɔ lei 'tan, ɛn waa 'wʊ -a -wulo -man "le -yɛɛ mingɔnnɛn kle 'zʊ. O mingɔnnɛn -trɛlɛ 'tɛndɛn 'tʊ 'si, ɛn waa 'wʊ "da. ³ O -pli "man -a "srɔn te waa ve -yrɛ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn, 'tʊ 'tɔ bɔ», -e 'o 'pa 'fɔ -a yra.

⁴ Pilati 'bɔla "nyian, ɛn e 'nan Zuif 'nɔn lɛ 'nan: «An "ta -a bɔala 'cɛɛ bei -e 'ka -tɔ 'nan ma'an 'wɪ 'tʊ yɪlɛ "man -e 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ.» ⁵ En Zozi 'bɔla te lei kle "a -a -wulo -man, ɛn mingɔnnɛn -trɛlɛ a "da. -A -nan nɛn, Pilati "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Cɛɛ min bɛ, -nyrɛn "bɛ.»

⁶ Zɪ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee o 'sunɔn -a 'yɪ bɛ, ɛn o -paandɪ 'sia. Waa ve 'nan: «'I -pɛɪn yiba "plan da! 'I -pɛɪn yiba "plan da!»

En Pilati "e -wlɛ 'nan: «'Ka 'si, -e 'ka -pɛɪn yiba "plan da 'ka 'bɔ 'a! Kɔɔ ma'an 'wɪ 'tʊ yɪlɛ "man -e 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ.»

⁷ Zuif 'nɔn "o 'nan -yrɛ 'nan: «'Kʊɛ -pɛɪ -tɔ 'wɪ 'tʊ a. 'Kʊɛ -pɛɪ -tɔ wɪ zɪɛ -a pɛ -ji nɛn waa -tɛa, kɔɔ e 'nan Bali -pɪ nɛn 'yaa.»

⁸ Zɪ Pilati 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn -yɛɛ "klandɪ 'pa "da. ⁹ Pilati wla "nyian 'yɛɛ -klɔn -ji, ɛn yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «'I "sia nyin?» 'Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tʊ 'sɪlɛ "da "dɪ. ¹⁰ En Pilati "e -yrɛ "mɛn 'nan: «'An 'bɔ 'lɛ nɛn yɪ'a 'wɪ 'tʊ sia "da "dʊʊ? Yɪ'a tɔa 'nan -a -si a 'an 'lɔ -e 'an 'si 'i man dʊʊ, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ -e 'mɛɪn -pɛɪn yiba "plan da dʊʊ?»

¹¹ Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Yɪ'a 'kɔlaman fɛ -tʊ drɛdɪ -a 'mɛn, te Bali "cɛɛ -si -nɔn dɪ, -yɛɛ "wɛan min nɛn yaan 'nɔn 'yɪɛ bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'bɛ cɪ -dan.»

¹² Zɪ Pilati 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn yaa -wɛɛdɪ 'sia 'nan 'e "sia Zozi man. 'Pian te Zuif 'nɔn -paanman 'nan: «-Te i 'si "man "bɛ, te 'i 'ka Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn tazan Seza bee -a dɪ. Kɔɔ min nɛn e 'fli drɛ mingɔnnɛn -a bɛ, te -a pɛɪ a 'e 'padɪ "man.»

¹³ Zɪ Pilati 'wɪ zɪɛ 'bɛ 'man "nyian bɛ, ɛn e 'nan 'o Zozi bɔla bei. Tɔɔn ɛn Pilati 'bɔ -nyran 'yɛɛ tin 'ba pɛɪn -da. Fɛ zɪɛ -a -nan a 'e wluandɪ, waa drɛ -kɔlɛ -a "le lazo nɛn waa -fɔ. Waa laabo Ebre wei -ji «Gabata». ¹⁴ Te yɪdɛ 'bɔ min -win -ji 'sɛzɛ, ɛn Zuif 'nɔn a 'wee 'si nɔnba -ji "fɛdɪ man drɛnan.

-A -nan nɛn Pilati "e 'nan Zuif 'nɔn 'tanɔn lɛ 'nan: «'Cɛɛ mingɔnnɛn 'bɔ nɛn bɛ.»

¹⁵ En o -paandɪ 'sia 'nan: «'O -tɛ, 'o -tɛ! 'I -pɛɪn yiba "plan da!»

En Pilati -a laabu -wlɔ 'nan: «'An 'cɛɛ mingɔnnɛn -pɛɪn yiba "plan da?»

Tɔɔn ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Kʊɛ mingɔnnɛn a -tʊwɪ "cɛ, waa laabo mingɔnnɛn Seza.»

¹⁶ 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn Pilati 'e 'pɛ 'si Zozi da, ɛn yaa -pɛɪndɪ yiba "plan da -si -nɔn.

Zozi -pɛɪnnɔn yiba "plan da
(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Lk 23.26-43)

'Sounjanun -kv Zozi 'a. ¹⁷ Zozi 'bɔ 'bɛ 'yee yiba "plan 'sia, ɛn o -kv -a fɛnan nɛn waa laabo min -wulo klo bɛ -a -nan. Waa ve Ebre wei -ji «Golgota». ¹⁸ Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn waa pɛin yiba "plan da. O min -tu pɛin yiba "plan da -a -pɛ "yi "da, ɛn o min -tu pɛin "nyian yiba "plan da -a -pɛ bu da.

¹⁹ Pilati 'e 'nan 'o yiba 'fɔnɛn da 'crɛn -tɛ, -e 'o 'pa Zozi 'le yiba "plan ta lou. Waa 'crɛn -tɛ "da 'nan:

«Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn, Nazaretɪ min Zozi.»

²⁰ 'Wɪ 'bɔ a 'e 'crɛn -tɛdɪ Ebre wei -ji, ɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Latɛn wei -ji, ɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian Grɛk wei -ji. Zuif 'nɔn "kaga 'wɪ zɪɛ -a ta 'vɪ, kɔɔ fɛnan nɛn o Zozi pɛin yiba "plan da bɛ, e ya 'fla "srɔn "kogo. ²¹ ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'kv -a vɛlɛ Pilati lɛ 'nan: «Te 'e 'kɔn 'e 'crɛn -tɛdɪ Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn dɪ! 'Pian 'i crɛn -tɛ 'nan, e 'nan 'e ya Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn -a!»

²² Pilati -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «'Wɪ nɛn maan crɛn -tɛ bɛ, ma'an "nyian -a limlan dɪ.»

²³ Zɪ 'sounjanun cɛɛn Zozi -pɛindɪ man yiba "plan da bɛ, ɛn o sɔnɔn nɛn waa 'sɔ "da "bɛ, waa 'pla sinjɛn, ɛn waa 'sia 'tɔdɔ. -Yee sɔ -gblɔ -tu nɛn wɛɛ pee 'tɔwli "plɔun bɛ, wɛɛ 'si, ²⁴ ɛn waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «Te -kaa 'fɔvɪ bɔvɪ dɪ, 'pian -kaa 'lein 'wɛlɛ tuɔla, -e min nɛn e -tria "da "bɛ, 'o -nɔn -yrɛ.»

Zɪ Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ 'e 'cɛn bɛ e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan: «O 'mɛn sɔ pli 'o cin yei,

ɛn o 'mɛn sɔ -gblɔ 'si

'lein 'wɛlɛ 'tuɔladɪ da.»

'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'sounjanun -a drɛ.

²⁵ Tu zɪɛ -a wlu bɛ, te yiba "plan nɛn o Zozi pɛin "da "bɛ, lumɔn sinjɛn a 'o 'tɔdɪ "wlu. Zozi 'bɔ "bɔ 'lee Zozi "bɔ "blu 'lee Klopa nan Mari 'lee Madala lɪ Mari. ²⁶ Zɪ Zozi 'e "bɔ 'yɪ, te 'e -srɔzan nɛn yaa ye "yi "bɛ -a ye 'e 'tɔdɪ 'e "bɔ "srɔn "bɛ, ɛn e 'nan 'e "bɔ 'lɛ 'nan: «'I 'pɪ nɛn bɛ o.» ²⁷ ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srɔzan zɪɛ -yrɛ 'nan: «'I "bɔ "nɛn bɛ o.» 'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ bɛ, -a da nɛn -a -srɔzan -a drɛ, 'e yɪɛ 'tɔ -a "bɔ 'va.

Zozi 'kanan

(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Lk 23.44-49)

²⁸ Zozi -a -tɔ 'nan 'e 'wɪ pɛɛnɔn 'lɛ sɔɔ, ɛn e 'nan "mɛn 'nan: «'Yɪ dra 'an -tɛa.» Zɪ 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. ²⁹ -Wɛn 'wɛlɛ nɛn e -fɔla -trilii bɛ, -a -pɔ -tu a 'sounjanun 'bɔ 'lɔ -wee mlinvɛ -a. ɛn o sɔ -tu 'si, waa 'fɔ -wɛn zɪɛ -a, waa yrɪ -cɛan "nɛn, ɛn waa -tɔ -a 'lɛbo "nɛn. ³⁰ Zɪ Zozi cɛɛn -a flɔndɪ man "ji "bɛ, ɛn e 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn 'e 'lɛ sɔɔ "mɛn.» -A -nan nɛn 'e 'wulo -fɔ 'e 'wlu, ɛn 'e yɪɛ 'lɛ 'wɔ.

³¹ 'Yaa yi da nɛn, ɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'kv Pilati trɔ 'balɛ 'nan minnɔn nɛn o o -pɛin yiba "plan da bɛ, o o cɛin "yee -e 'o 'o 'si 'nan. Waa drɛ zɪɛ, kɔɔ -te tu cɛɛn bɛ, -wee 'flinla "yi nɛn, ɛn o 'ka "vale min -kadɪ 'e 'fɔ 'e 'padɪ yiba "plan da dɪ.

³² Pilati 'sounjanun 'pa 'sia 'nan 'o 'kv -a drɛ. Zɪ 'o 'bɔla 'nan nun bɛ, ɛn min "fli "nɛn o o pɛin Zozi "srɔn "bɛ, waa -tu cɛin "fli yee, ɛn waa -tu cɛin "fli yee. ³³ O 'bɔ Zozi da, ɛn waa 'yɪ 'nan e ya 'e 'kadɪ -yee "wɛan wa'a cɛin "yeeɛ dɪ. ³⁴ 'Pian 'sounja min -tu Zozi 'fɔn 'e 'sɛan da 'yee -tin -a. 'Nun tɔɔn 'yi -sran, ɛn nyɛn -sran.

³⁵ Min 'bɔ nɛn e 'wɪ 'gɔvɛ -a -nan 'yɪ bɛ, -a san 'bɛ 'vɪ. Yaa 'vɪ 'nan -e 'ka 'bɔ "nyian 'ka yi -tera "da. 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ 'gɔvɛ, 'wɪ 'kpa nɛn, ɛn -a 'bɔ "e -tɔa 'nan e ya 'wɪ 'kpa -a.

³⁶ 'Wɪnɔn 'bɔ zɪɛ e drɛ 'nan -e Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«-A 'wɛlɛ -tɔwli 'ka 'wia dɪ.»

³⁷ ɛn e ya "nyian 'e 'crɛn -tɛdɪ fɛ pee -nan 'nan:

«Min nɛn waa 'fɔn bɛ,

-a lɛ nɛn min pɛɛnɔn yɪɛ 'e 'fɔ.»

Zozi wɔnan

(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Lk 23.50-56)

³⁸ Min -tu nɛn waa laabo Zozɛfɔ bɛ, e "sia Arimate, Zozi -srɔzan nɛn. 'Pian 'e "klanman Zuif 'nɔn 'tanɔn 'lɔ 'lɛ "wɛan, e ya -a -sru 'e yɔɔdɪ. Zozɛfɔ -si trɔ 'ba Pilati -lɔ 'nan 'e Zozi

pa -nən 'yɾe -e 'e wɔ. Pilati -a -si -nən -yɾe, ɛn e -kɔ Zozi 'kadɪ 'bɔ 'silɛa. ³⁹ Nikodɛm nɛn yi -tɔ da e -kɔ Zozi 'va -pei -man bɛ, "e "ta wɔ "nyian 'e 'lɔ le 'yile nɛn waa wo min pa man bɛ -a. 'Yile zɪɛ, e ya 'e baadɪ mire 'lee aloɛ -a, ɛn -a kilo a -fuba yaaga. ⁴⁰ 'O 'vale Zozɛfɔ -a, -wɛɛ Zozi pa yɾɪ. O 'yile -sɛn sɔ ji ɛn waa drɛ 'a. Zɪ Zuif 'nən 'wee pa dra zɪɛ -e 'o wɔ.

⁴¹ Fɛnan 'bɔ nɛn o Zozi pɛin yiba "plan da bɛ, fei -tɔ a -a "srɔn. Fei zɪɛ -a da bɛ, min -yɾe nɛn waa cɛɛn -kɔlɛ -ji bɛ -a -tɔ a -nan. -Yɾe zɪɛ wa'a tian min wɔlɛ "ji "dɪ. ⁴² -A 'bɔ 'ji nɛn o Zozi 'wɔ. Zuif 'nən 'le 'flinla "yi a -tanən bɔdɪ -a, ɛn -yɾe 'bɔ a "nyian -kogo -yee "wɛan -a ji nɛn o Zozi 'wɔ.

20

Zozi wluan -kanɔn 'va
(Mt 28.1-8; Mk 16.1-8; Lk 24.1-12)

¹ 'Mɔnnɛn yi da, bodrun puunɔn, te klunglun 'nɛn a tian, ɛn Madala lɪ Mari -kɔ Zozi -yɾe da. -Kɔlɛ nɛn o -yɾe 'bɔ 'lɛ 'wɔ 'a bɛ, yaa 'yɪ 'e 'sidɪ "nɛn. ² Mari 'li 'e da flən -a, ɛn e -kɔ e 'bɔ Simɔn Pɛiri 'lee Zozi -sruzan 'tɔ nɛn Zozi -a ye "yi "bɛ o man, ɛn e 'nan -wɛlɛ 'nan: «O Minsan pa 'si 'yɾe -ji, ɛn fɛnan nɛn o kɔ -a bɛ ku'a tɔa dɪ.»

³ Pɛiri 'lee Zozi -sruzan zɪɛ o 'bɔla ɛn o -kɔ -yɾe da. ⁴ O "flinɔn 'ko flən -a, 'pian min -tɔ bɛ, e flən bli e mlin Simɔn Pɛiri da. -Yɛɛ 'bɔla -yɾe da 'e 'flin. ⁵ 'Pian ya'a -wlalɛ -nan nun dɪ, e 'kunnan ɛn 'e yɪɛ 'tɔ -yɾe 'bɔ 'ji. Sɔnun nɛn waa 'pa Zozi man bɛ yaa 'yɪ. ⁶ Simɔn Pɛiri 'bɔla -yee -sru, ɛn "bɛ wla 'wɔ 'yɾe 'bɔ 'ji nun. E sɔnun nɛn waa 'pa Zozi man bɛ -a 'yɪ 'e -srandɪ. ⁷ Sɔ nɛn waa -tɔ Zozi 'wulo -man bɛ, yɛɛ 'yɪ 'e -srandɪ 'e 'tɔ, te e ya 'e plindɪ. ⁸ ɛn Zozi -sruzan nɛn e 'bɔla paan 'e tɛdɛ bɛ, "e wla 'wɔ "nyian -yɾe 'bɔ 'ji nun. Zɪ yaa -nan 'yɪ bɛ, ɛn e yi -tɛra "da 'nan Zozi wluan -kanɔn 'va. ⁹ Tɔ zɪɛ -a wlu bɛ, te 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: Zozi -kaa -e 'e 'wluan -kanɔn 'va bɛ, -a -srunɔn 'ka tian -a -ci manlɛ dɪ. ¹⁰ Zozi -srunɔn "fli "bɛ, o 'li 'o da 'wee vɛ -nan.

Zozi 'e 'fli kɔɔn Madala lɪ Mari lɛ
(Mt 28.9-10; Mk 16.9-11)

¹¹ ɛn Mari "e fɔv 'e 'tɔdɪ -yɾe 'bɔ "srɔn, te e -wua. E ya -wuɔnan ɛn e 'kunnan 'e yɪɛ 'tɔ -yɾe -ji nun. ¹² ɛn e Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ o "fli 'yɪ 'o 'ta le sɔ 'fuvu 'a fɛnan nɛn o Zozi pa 'pla bɛ -a -nan. -A -tɔ a 'e -nyrandɪ -a -wulo -man zia, ɛn -a -tɔ a 'e -nyrandɪ -a cɛin -man zia.

¹³ Bali -le 'pasianɔn -a laabv lɪ zɪɛ -yɾɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn i ya -wuɔnan?»
ɛn lɪ bɛ e -wɛlɛ 'nan: «Minnun 'an 'san pa 'si 'yɾe -ji, ɛn fɛnan nɛn waa 'pla bɛ ma'an tɔa dɪ, -yee "wɛan an ya -wuɔnan.»

¹⁴ E 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ, "yɛɛ vɪnan 'e man lila, te e min -tɔ ye 'e 'tɔdɪ. Min zɪɛ Zozi nɛn, 'pian ya'a -tɔlɛ 'nan Zozi nɛn dɪ.

¹⁵ ɛn Zozi 'bɔ -a laabv -yɾɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn i ya -wuɔnan? -Tɪ nɛn yia -wɛɛman?»

Mari -a nrɔn 'e 'ji 'nan min nɛn e 'nyranman "paa fei 'bɔ da bɛ -nyɾɛn. ɛn e 'nan -yɾe 'nan: «'An 'san, -te yɪɛ 'si 'yɾe -ji bɛ, fɛnan nɛn yia 'pla bɛ, 'i vɪ 'mɛn -e 'an 'kɔ -a 'sia.»

¹⁶ ɛn Zozi -a laabv: «Mari!»

Mari 'e man lila, ɛn yaa 'vɪ -yɾe Ebre wei -ji 'nan: «Rabuni!» -A -ci nɛn 'nan Bali -le 'wɪ "paazan.

¹⁷ Zozi "e -yɾe 'nan: «Te 'i klɛ 'an man dɪ! Ma'an tian 'kɔlɛ 'an "tɪ 'va dɪ. 'I 'kɔ -a vɪ 'an "buunun lɛ 'nan: «An "ta -ko 'an "tɪ 'va, e ya 'ka "tɪ "a. An "ta -ko 'mɛn Bali va, e ya 'cee Bali -a.» »

¹⁸ ɛn Madala lɪ Mari -kɔ -a vɪlɛ Zozi -srunɔn lɛ. Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan 'e Minsan 'yɪ, ɛn e 'wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ -yɾe "bɛ, -a tin 'ba -wɛlɛ.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn lɛ
(Mt 28.16-20; Mk 16.14-18; Lk 24.36-49)

¹⁹ 'Mɔnnɛn yi 'bɔ 'lein zɪɛ -a funninmlan, ɛn Zozi -srunɔn 'o cin 'yɪ 'kɔn 'tɔ -ji. 'Kɔn zɪɛ waa -fɔ -ji, o ya "klannan Zuif 'nən 'tanɔn 'lɔ 'le "wɛan. 'Nun tɔɔn, ɛn Zozi 'bɔla o va, e

-tə o yei, en e -wle 'nan: «Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ!»²⁰ E 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ, en 'e -pɛlanun kɔɔn -wle 'lee 'e 'sɛan da. Zɪ o Minsan 'yɪ bɛ, o 'ci nran.

²¹ En Zozi -a 'vɪ "nyian -wle 'nan: «Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ! Zɪ 'an "tɪ 'an 'pa 'sia bɛ, -a da nɛn 'an 'bɔ "nyian "an 'ka "paa -sia.»²² E cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man, tɔɔn en 'e 'le fulɔ fɛɛn o man, en yaa 'vɪ -wle 'nan: «Bali lei 'saun nɛn bɛ, e ya 'cee vɛ -a, 'ka 'si.²³ Minnun nɛn o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ, en kaa 'vɪ 'nan -wee 'wɪ 'wɪdɪ fui bɛ, te Bali -wee 'wɪ 'wɪdɪ fui. En -te ka'a -wee 'wɪ 'wɪdɪ "fuile dɛɛ, Bali 'ka -wee 'wɪ 'wɪdɪ 'fuiman dɪ.»

Zozi 'e 'fli kɔɔn Toma lɛ

²⁴ Tɔ zɪɛ -a wɪlɔ bɛ, -a -sruzan 'tɔ nɛn waa laabo Toma bɛ, te e 'ka 'nan dɪ. Waa laabo "nyian "flɛn.²⁵ Zɪ e -ta bɛ, en Zozi -srunɔn -mienun -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kɔ Minsan 'yɪ.»

En e 'nan -wle 'nan: «-Te ma'an tian -a -pɛ nɛn waa pɛin bɛ -a "pa 'ji yɪlɛ dɛɛ, ma'an yi 'tɛala "da 'mlɔnmlɔn dɪ. 'An 'pɛ 'wle -tɔala -a "pa 'ji, en 'an 'pɛ "paa -a 'sɛan 'ji 'vaa, en an yi -tɛala 'wɪ nɛn kaa 'vɪ 'gɔɛ -a da.»

²⁶ Yi 'sɔra "bɛ -sru, Zozi -srunɔn a 'o cin yɪdɪ "nyian 'kuin, te Toma a 'sɪɛn o va. 'Kɔn 'bɔ -kpɛinnun a 'e 'fɔdɪ -ji, 'nɔn tɔɔn en Zozi bɔla o va, e -tə o yei en e 'nan -wle 'nan: «Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.»²⁷ En Zozi -a 'vɪ Toma lɛ 'nan: «'An -pɛlanun nɛn 'gɔ, 'i -pli 'i -pɛ 'wle 'a 'gɔ, en 'i 'pɛ 'pa "nyian 'an 'sɛan 'ji. 'I yi -tɛra "da, te 'i 'ci -fɔɔ "nyian dɪ.»

²⁸ Toma "e -yrɛ 'nan: «Yɪɛ cɪ 'an 'san -a, en yɪɛ cɪ 'mɛn Bali -a.»

²⁹ En Zozi -a 'vɪ -yrɛ "mɛn 'nan: «Yian 'yɪ, -yɛɛ "wɛan nɛn i yi -tɛra 'an da. Minnun nɛn o yi -tɛala 'an da te wa'a 'an yɪlɛ dɛɛ, Bali -le -fɛa a o man.»

-Mɛ "le "wɛan nɛn o 'fluba 'gɔɛ -a cɛn -tɛ?

³⁰ Zozi 'lɛbo "fɔ wɪ "kaga drɛ 'e -srunɔn yɪɛ man, te 'bɛ 'ka 'e 'cɛn -tɛdɪ 'fluba 'gɔɛ -a -ji dɪ.³¹ 'Pian 'wɪnɔn nɛn 'gɔɛ, wɛɛ 'cɛn -tɛ 'nan -e 'ka yi -tɛra "da 'nan min nɛn Bali -a 'si "va, en e ya Bali -pɪ -a bɛ Zozi nɛn. -Te ka yi -tɛra Zozi da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛɛ, e dra 'cee vɛ -a.

21

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn 'sɔravli "lɛ

¹ "Bɛ -sru en Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn lɛ "nyian 'yɪ nɛn waa laabo Tiberia bɛ -a man. Zɪ 'e 'fli kɔɔn -wle "bɛ, -a -nan wɪ nɛn 'gɔ. ² Yi -tɔ da te -a -srunɔn a 'o cin yɪdɪ. Simɔn Pɪɛri, 'lee Toma nɛn waa laabo "nyian "flɛn bɛ, 'lee Natanaɛl nɛn 'e 'sia 'fla nɛn waa laabo Kanan bɛ -a da Galile 'lɛglɔn 'ji bɛ, 'lee Zebede -pɪnɔn 'lee Zozi -srunɔn "fli "pɛɛ 'bɛ cɪ.

³ En Simɔn Pɪɛri -a 'vɪ -wle 'nan: «An "ta -ko pɔ -tɛɛ.» O 'nan -yrɛ 'nan: «Kɔ 'bɔ "nyian, "kɔ -koo 'i -sru.» O -kɔ, en o -fɔ -klɔ -ji. -Pɛi zɪɛ -a man bɛ, wa'a pɔ -tɛɛ 'mlɔnmlɔn dɪ.

⁴ Tɔ "ɛ vɪnɔn 'e 'cɛn bodrun, te Zozi a 'e 'tɔdɪ 'yɪ 'plo da. 'Pian Zozi -srunɔn 'ka -a -tɔɛ "le Zozi nɛn dɪ.

⁵ En Zozi -a laabɔ -wɔ 'nan: «-Gobonun, ka pɔ "tiɛnnɛn 'yɪ?»

O 'nan -yrɛ 'nan: «-Cɛɛɛ, kɔ'a -vɛ -tɛɛ dɪ.»

⁶ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'cee "se 'wɛɛn -klɔ 'bɔ -pɛ "yɪ "da zia, pɔ -sɛan "ji.» Waa drɛla "da, en pɔ "kaga "sɛn -wee "se "ji, -yɛɛ "wɛan wa'a -kɔlɔlɛ "nyian "se zɪɛ -a -kɔlɔlɛ -a dɪ.

⁷ -A -nan nɛn Zozi -sruzan 'tɔ nɛn Zozi -a ye "yɪ "bɛ, e 'nan Pɪɛri lɛ 'nan: «Minsan nɛn!» Zɪ Simɔn Pɪɛri -a 'man 'nan Minsan nɛn bɛ, en e 'yɛɛ sɔ nɛn yaa wo sɔ ta lou "bɛ -a 'sia, yaa 'wɔ 'e man, en e -fɔ 'yɪ 'va 'nan -e 'e 'kɔ 'yɪ 'plo man. E sɔ zɪɛ -a 'sɔ 'e man 'nyranman 'padɪ -le "wɛan.

⁸ Zozi -srunɔn -mienun bɛ, "o "ta 'wɔla 'klɔ -ji, te o -taa "se "nɛn 'e fadɪ pɔ -a bɛ -a -kɔlɔlɛ -a 'o -sru. Fɛnan nɛn o 'si bɛ, -a -nan bɔa -mɛnliɛ -fuba 'soolu. ⁹ Zɪ o sɔɔnla 'klɔ -ji bɛ, en o 'tɛ 'yɪ 'e 'sɔndɪ, te pɔ a "da 'e 'padɪ, en 'kpɔun a -a "srɔn.

¹⁰ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Pɔ nɛn kaa -tɛ bɛ, 'ka 'ta -a -mie -a.»

¹¹ Simɔn Pɪɛri -fɔ -klɔ -ji, en e "se "nɛn 'e fadɪ pɔ -dandan -a bɛ -a klan 'yɪ 'plo man. Pɔ a "se 'bɔ 'ji "kaga, -a -yaa tɔ -fuba 'soolu 'wle yaaga bɔa, 'pian ya'a 'fɔɪ bulɛ dɪ.

¹² En Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «'Ka 'ta fɛnɪn -blɪ!» -A -srɪnɔn 'bɔ 'tɔ 'ka -kɔlɛ -a laabɔdɪ -a -yrɔ 'nan -tɪ nɛn dɪ. Kɔɔ o pɛɛnɔn -a -tɔ 'nan Mɪnsan 'bɔ nɛn. ¹³ Zozi pli o "srɔn, e 'kpɔun 'sia, yaa pli o man, ɛn e pɔ 'sia, yaa pli o man.

¹⁴ Zozi 'fli -kɔɔndɪ 'e -srɪnɔn lɛ tɛ 'e wluan -kanɔn 'va bɛ, -a 'pa yaagazan nɛn zɪɛ.

Zozi 'wɪ tin 'ba Pɪɪri lɛ

¹⁵ Zɪ o cɛɛn fɛnɪn -blɪdɪ man bɛ, ɛn Zozi -a laabu Sɪmɔn Pɪɪri -lɔ 'nan: «Zan -pɪ Sɪmɔn, yian ye "yi e "mlɪan 'i bɔɛnɪn 'gʊɛ -wee 'an yɪdɪ "yi "da?»

Sɪmɔn "e -yrɛ 'nan: «-Inyan, Mɪnsan, yia -tɔa 'nan mɛɪn ye "yi.»

En Zozi "e -yrɛ 'nan: «'I yɪɛ 'tɔ 'mɛn 'bla 'nɛnnɪn va!»

¹⁶ Zozi -a 'pa "flɪzan laabu -yrɔ. E 'nan: «Zan -pɪ Sɪmɔn, yian ye "yi?»

Pɪɪri "e -yrɛ 'nan: «-Inyan, Mɪnsan, yia -tɔa 'nan mɛɪn ye "yi.»

En Zozi "e -yrɛ 'nan: «'I yɪɛ 'tɔ 'mɛn 'blanun va!»

¹⁷ Zozi -a 'pa yaagazan laabu "nyɪan -yrɔ. E 'nan: «Zan -pɪ Sɪmɔn, yian ye "yi?»

En Pɪɪri ta drɛ 'trɔdrɔ, kɔɔ e 'wɪ -tɔwli laabu -yrɔ 'e cɪn -sru 'e 'pa -a yaaga. En Pɪɪri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Mɪnsan, i 'wɪ pɛɛnɔn tɔa. Yia -tɔa 'nan mɛɪn ye "yi.»

En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I yɪɛ 'tɔ 'mɛn 'blanun va! ¹⁸ Maan ve yɪɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan: Tɔ nɛn tɛ i ya "wɛnnɔn bɛ, yɪɛ 'i -tɪɛn -tɔa 'i 'bɔ 'a -e 'i 'ku fɛnan nɛn i cɪ "va "bɛ -a -nan. 'Pɪan tɔ nɛn i dra ceje bɛ, mɪn pee 'bɛ 'i -yrɪman -e 'e 'ku 'yɪa fɛnan nɛn i 'ka "va "dɪɛ -a -nan.»

¹⁹ Zɪ Pɪɪri -taa "kalɛ -e 'e Bali 'tɔ drɛ -dan bɛ, -a da -kɔnnɛn "nɛn Zozi -a -fɔ. E cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man, ɛn e 'nan Pɪɪri lɛ 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru!»

²⁰ Pɪɪri 'e 'man 'lɪla, ɛn 'e yɪɛ 'tɔ 'o -sru, tɛ e Zozi -srɪzan nɛn Zozi -a ye "yi 'kpa bɛ -a ye. -A -srɪzan zɪɛ, -yɛɛ tɛɛn yɪ -tɔ da Zozi 'pɛ -jɪ, tɛ o ya fɛnɪn -blɪnɪn, ɛn yaa laabu -yrɔ 'nan: «Mɪnsan, -tɪɛ "ta 'i -nɔan 'i 'nanmannɔn lɛ?» ²¹ Zɪ Pɪɪri -a 'yɪ bɛ, ɛn yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Mɪnsan, mɪn 'labɛ "nɪn, -mɛ "wɪ 'bɛ bɔa -yɛɛ "man?»

²² En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Tɛ an ya "va 'nan 'e 'fʊ -trɪlɪɪ -e 'an 'tadɪ 'e bɔ bɛ, 'yɪɛ 'wɪ 'tɔ 'ka 'jɪ dɪ. 'I 'bɔ, 'i -sɔɔnla 'an -sru.»

²³ "Wɪ zɪɛ e fuɪla "man "bʊnɪn yei 'nan Zozi -srɪzan zɪɛ, ya'a 'lɪ 'kaa 'mlɔnmlɔn dɪ. 'Pɪan Zozi 'ka -a vɪɛ Pɪɪri lɛ 'nan ya'a 'kaa dɪ. Zozi "e 'vɪ 'nan: «-Tɛ an ya "va 'nan 'e 'fʊ -nan -trɪlɪɪ -e 'an 'tadɪ 'e bɔ bɛ, 'yɪɛ 'wɪ 'tɔ 'ka 'jɪ dɪ.»

²⁴ Zozi -srɪzan zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'wɪnɪn 'gʊɛ -a -nan yɪzan -a, ɛn -yɛɛ crɛn -tɛ. Kʊa -tɔa 'nan 'wɪnɪn nɛn yaa 'vɪ bɛ 'wɪ 'kpa nɛn.

²⁵ Zozi 'wɪ "kaga "pee drɛ "nyɪan. -Tɛ waa pɛɛnɔn 'crɛn -tɛ paan bɛ, 'an 'cɪ "nrɔnman 'nan -a 'flubanun 'bɔ 'ka 'sɔa 'trɛ 'gʊɛ -a da "fo "dɪ.

Zozi Crizi -le 'pasianon Drewi (Actes)

Zozi 'li 'e da Bali va

¹ 'Tu Teofil,

'men 'fluba tede -ji be, Zozi 'le 'wi nen yaa dre 'lee yaa paa minnun ji be, maan cren -tedi 'sia 'e pou sianan 'trilii, ² en e 'bo yi nen Bali -a 'si be -a. Te e 'ta -ko laji be, -yee 'wi nen 'ko 'o 'ta wula "da "be, yaa paa 'yee 'pasianon nen, e o 'si "va "be, o ji Bali lei 'saun -le 'pleble 'a. ³ Zi -yee yra yidi tu -nyan be, o le nen 'e 'fli koon 'e 'pa -a "kaga. Yaa -ci koon -wle 'nan, 'e yie a "man. 'E 'fli koon -wle yi -fuba sinjen wlu te e Bali -le mingonnen -bludi 'wi ve -wle.

⁴ Yi -tu da te Zozi a o yei "be, en e 'nan -wle 'nan: «Te 'ka 'si Zeruzalem di! Bali lei 'saun nen maan 'nan 'an -noon 'cee be, 'kaa man -pen! ⁵ Zan "e "min -batize dre 'yi 'a, 'pian 'cee ve be, tu -fu "wennon -e Bali 'e "cee -batize dre 'yee lei 'saun 'a.»

⁶ En minnun nen Zozi 'srön "be, waa laabu Zozi 'lo 'nan: «Minsan, tu zie -a man nen Izrael 'non dra 'yie mingonnen tredanon 'a?»

⁷ Zozi "e -wle 'nan: «'An "ti 'ka 'si -nonle 'nan -e "ka "to di, -a 'bo 'tuwli 'be yi 'lee tu nun zie -a 'pla. ⁸ En Bali lei 'saun -taa 'ka da, e 'pleble -noon 'cee, -e 'ka dre 'men 'wi 'nan yunon 'a. Ka 'men 'wi ve Zeruzalem, 'lee Zude 'leglon pëenon 'ji 'lee Samari 'leglon 'ji 'lee 'tre pëenon da.»

⁹ Zi Zozi cëen 'wi zie -a vidi man be, en e wluan laji. O yie a -a -sru en "lolu -koei -a -sru 'san -wlo.

¹⁰ O yie yra tian -a -sru laji, en min "fli 'bola 'ji o va kligli 'o 'ta le so 'fuvu 'a, en o 'nan -wle 'nan: ¹¹ «Galile 'non, -me "le "wean nen ka ya 'ka 'todi te 'ka yie a laji? Bali Zozi 'si 'ka yei, en e -ku -a laji. E -ta pee wo "le zi kaa 'yi 'kunan be, -yee 'wi 'zu.»

Zozi 'le 'pasianon Zudazi "pa 'jizan 'to

¹² -A -nan nen Zozi 'le 'pasianon 'si Olivie pon da, en o 'li 'o da Zeruzalem. Pon zie e 'ka Zeruzalem man -koo bli "bu "di. ¹³ Zi o 'bola Zeruzalem be, en o -ku 'kon "bu "tu -ji 'kon 'ta lou. 'Kon 'bo zie, -a -ji nen 'o cin ye 'e 'cen. Pieri 'lee Zan 'lee Zaji 'lee Andre 'lee Filipu 'lee Toma 'lee Batelemi 'lee Matie 'lee Alife -pi Zaji 'lee Simon nen waa laabo "nyian Zelo be, 'lee Zaji -pi Zude, 'be ci. ¹⁴ O 'ci a -tuwli, en o pëenon Bali tru "baa 'kon zie -a -ji tu pëenon man. -Wëe ci 'o 'vale lumon -mienun 'lee Zozi "bu Mari 'lee Zozi "bunun -a.

¹⁵ Yi -tu da, minnun nen o yi -teala Zozi da be, 'o cin 'yi. O ya min -yaa tu -yo -tu (120). Pieri wluan lou, en e 'nan -wle 'nan:

¹⁶ «"Bunun, 'wi nen 'e 'cren -tedi Zudazi man be 'e 'le so. Bali lei 'saun Zudazi -le 'wi 'bola David 'le 'nan, Zudazi 'be -si -koonmlan Zozi 'kunnon le. ¹⁷ E ya "nen -kaa 'va, en -cee 'nyranman -tuwli 'pa waa. ¹⁸ "Lala nen waa -pan 'wu 'a, 'nan -e 'e Zozi -koon "be, e fei -tu 'lo 'a. 'Pian -a fei 'bo da nen e -ka. -A -pon fea, en -a -pan ween bei. ¹⁹ Zeruzalem 'non pëenon 'wi zie -a 'man, -yee "wean nen o fei zie -a 'to 'pa 'o wei -ji 'nan: «Akeldama», -a -ci nen 'nan: «nyen fei». ²⁰ En e ya 'e 'cren -tedi "dre 'fluba 'ji 'nan:

<-Yee 'kuin 'e 'fu 'e "tun.

Te min -tu 'e 'nyran ji di.»

En e ya "nyian 'e 'cren -tedi -ji 'nan:

<Min pee 'e "pa 'ji nyranman 'pa.»

²¹⁻²² Zi Zan Zozi -batize dre, -trilii -e 'e 'bo yi nen Bali -a 'si -kaa yei "be -a man be, minnun nen o -ko -kaa 'pale fe pëenon 'nan te Minsan Zozi a -kaa 'va be, -kaa o -tu -to -a "pa 'ji. -Kaa min -tu 'si o yei, -e 'e 'pa -kaa 'va, -e 'e dre Zozi 'le wluandi -kanon 'va -nan yizan -tu -a.»

²³ -A -nan nen o min "fli koon, -a -tu 'to nen Matias, en -a -tu 'to nen Zozefu. Waa laabo "nyian Barsaba, -te be "cee di Zuti. ²⁴ Toon en o Bali tru 'ba, o 'nan: «Minsan, 'i 'bo nen, i min pëenon souba ji ye be, min "fli 'gwe o yei "be, min nen yia 'si "va "be, 'i -koon 'kue.

²⁵ Zudazi 'si 'ku 'va, en e -ku -a -nan nen ko 'e 'ku be -a -nan. Min "fli 'gve o yei "be -tε "pa 'ji nyranman "paa?» ²⁶ En o 'lein 'wle tuola o 'tō da. Matias da nen e -tria, en e 'pa Zozi 'le 'pasianon 'fuda -tu be o va.

2

Bali lei 'saun 'ta Zozi 'le 'pasianon da

¹ "Fedi -tu nen waa laabo Pantekot be -a yi da, te minnun pεenon nen o yi -tera Zozi da be, o ya 'o cin yidi 'wee Bali tru 'banan 'cen 'nan. ² "Nun tōon en fe -tu -cin 'widu 'pleble 'si laji. 'E 'cin wu "le fulō 'pleble 'be ci "fεennan. -A -cin 'widu zε, e 'kōn nen o ci o -nyrandi -ji be -a -ci 'si. ³ Fεnun o 'fli kōon -wle "le 'tε nren -le 'wi 'zu, te o "siiman 'e cin man. 'Tε nren zε, e sōon o -tudv pεenon da. ⁴ Bali lei 'saun 'ta o pεenon da 'nun, en o 'widu 'sia wei peenun -ji. Bali lei 'be 'wi zε -a 'pa o 'le.

⁵ Yi 'bō 'lein zε -a da be, minnun nen o "sia 'trēda fe pεenon 'nan te o 'ta wula Moizi -le -pei da tigli be, o ya Zeruzalem. ⁶ Zi o fe -cin 'widu zε -a 'man be, en o -ku 'o cin yile -nan. 'Wu o 'kan 'e 'ciula "da, kōo minnun zε te o ya 'wunān be, min -tu "e 'e 'bō fla wei 'man. ⁷ 'Wu o 'kan, en 'wi nen kō 'o yi 'o 'vi be, wa'a tōa di, te waa ve 'nan: «Minnun nen o "we 'labε, Galile 'nōn nen waa 'o pεenon, ⁸ en e dre "mēn 'kō 'lō, en o "we -kaa wei -ji te -kaa maan? ⁹ -Kaa "sia Part 'trēda. En -kaa -mie "sia Medi 'trēda 'lee Elam 'trēda. En -kaa -mie "sia Mesopotami 'trēda 'lee Zude 'trēda 'lee Kapadōs 'trēda 'lee Pōnt 'trēda 'lee Azi 'trēda. ¹⁰ En -kaa -mie "sia Pirigi 'lee Panfili 'trēda. En -kaa -mie "sia "nyian Ezipti 'trēda. En -kaa -mie "sia "nyian Sirene 'trēda Libi 'nōn 'va. En -kaa -mie "sia Rōm 'nōn 'va. ¹¹ -Kaa -mie a Crēt 'nōn 'a, en -kaa -mie a Arabi 'nōn 'a. En Zuif 'nōn a -kaa yei, en min -mienun nen o yi -tεala Zuif 'nōn 'le Bali da be o ya -kaa yei. En -kaa -tudv pεenon -kaa fla wei maan, te minnun zε o ya 'wi -dandan nen Bali -a dre be -a vīnan.»

¹² 'Wu o pεenon 'kan 'e 'ciula "da, en 'wi nen kō 'o yi 'o 'vi be, wa'a tōa di, te waa laabo 'o cin lō 'nan: «'Wu zε 'be 'ci be ci 'nōn?»

¹³ 'Pian te min -mienun o sεε wo, -a vidu -a 'nan: «-Wen o -tεa 'e 'ciuladu "da.»

Pieri 'wi tin 'ba minnun le

¹⁴ Pieri 'lee Zozi 'le 'pasianon 'fuda -tu -tō lou, en Pieri -a 'vi o yei wei 'pleble 'ji minnun pεenon le 'nan:

«Zuif 'nōn, 'lee 'ka pεenon nen ka ci Zeruzalem 'gu, 'wi 'gve 'ka man, en 'ka "trōen "tō 'an wei le. ¹⁵ Te 'ka vi zε di! Minnun 'gve, -wen "cεε o -tεa "di. Bodrun nen tian, wa'a -wen mlinle di. ¹⁶ 'Pian 'wi nen Bali 'lewei vīzan Zoel -a 'vi be, -yεε ci drenan. ¹⁷ Yaa 'vi 'nan:

«Bali "e 'nan,
tu -fōla "da "ji be,
an -taa 'mēn lei 'saun 'a minnun da.
'Cee 'nen 'klōnmōnnun
'lee 'cee 'nen lūmōnnun Bali 'lewei ve.
Bali fēnan -kōonman
'yie -goei 'wein 'a 'cee -gobonun le.
Bali fēnan -kōonman
nyrinvla min cejenun le.

¹⁸ 'Wu 'kpa, an -taa 'mēn lei 'saun 'a
-klōnmōn 'lee lūmōn pεenon nen waan "sua be o da,
tu zε -a man
-e 'o Bali 'lewei vi.

¹⁹ An -cε -srōn "wunūn dra laji lou,
-e 'an 'lēbo "fō wunūn dre 'trēda.
E -kōan 'tε 'a, e -kōan "nyen -a,
e -kōan "lolu -koei "a.

²⁰ Klun -tōala yide yra,
mlen dra 'tēnden "le nyen -zu,
'vaa -e Minsan -le yi -dan nen e "bia be, 'e bō.

²¹ Tυ zιe -a man be,
min nen e Minsan laabu be,
Minsan -a "sia 'wι 'ji. »

²² En Pieri "e 'nan "nyian 'nan: «Izrael 'nōn 'ka "trōen "tō: Nazareti min Zozi 'ta 'treda,
-ce -srōn "wunun nen Bali ciula "va, en yaa dre be, yaa -kōonman 'wein 'nan Bali 'be 'pa
'sia. ²³ En o min 'bō 'nōn 'ceē 'nan 'ka -te. Bali 'bō 'be 'vι 'nan 'e dre zιe, en yaa -tōa 'e
'cēn 'nan e dra. Kaa -nōn minnun nen wa'a Bali tōa dīe -wle, en waa -te -a -peindī -a yiba
"plan da. ²⁴ 'Pian Bali -a wluan -kanōn 'va, yaa 'si 'ka -lō, -yee ci 'nan ya'a 'kolaman -e 'e
'fū -ka -le 'pleble 'wlu dī. ²⁵ En mingōnnen David 'wι 'gυe -a 'vι 'e 'cēn Zozi man. Yaa 'vι
'nan:

«Maan -tōa 'nan 'ku 'vale Minsan -a 'kve ci tυ pēenōn man.

E ya tυ pēenōn man 'an "srōn

te 'e 'klan "sia 'an 'ji 'wι dre nan.

²⁶ Tυ pēenōn man

ci "nrandī a 'an 'lō,

en an Bali 'tō bō "dre -fōa.

En -te an -ka oo,

Bali ci 'ka 'saan 'an man dī.

²⁷ -Yee ci 'nan

Bali 'ka 'an lei tve -ka -lō dī,

en ya'a 'e 'suzan 'tve

-e 'e fūlī -yree -ji dī.

²⁸ -Si nen waa "siala

-e 'o 'belidī nen

ya'a 'nyaan dīe -a yι be,

ya kōon 'men,

en yie -kōndī 'an "srōn "le "wean

'an 'ci "nranman "fo.»

²⁹ "Būnun, -si a 'e 'nōndī 'men -e 'an vι 'ceē 'nan: -Kaa tra David -ka, waa 'wυ, en a -yree
a tian -kaa 'va 'gυ. ³⁰ 'Pian, e ya Bali 'lewei vīzan -a "nen, en yaa -tōa 'e 'cēn 'nan Bali -tō
'e wei -da -a vīdī -a 'yree 'nan: «'E kluda min -tυ 'e 'leji mingōnnen -ble.» ³¹ 'Wι nen Bali -a
'vι 'nan 'e dra be, David -a -nan 'yι 'e 'cēn -yee "wean nen, e min 'sīzan 'wι 'ji -le wluandī
-kanōn 'va wι 'vι 'vaa en e dre. E 'nan:

«Bali 'ka -a 'tūle -ka -lō dī,

en ya'a fūlīle -yree -ji dī.»

³² Zozi 'bō nen an -yee 'wι ve 'gυe, Bali -a wluan -kanōn 'va, en -kaa pēenōn -kaa ya -a
-nan yūnōn 'a. ³³ Bali -a -nyran 'e 'pe "yι "da, en e lei 'saun nen e 'nan 'e -nōan "be yaa
-nōn -yree. -A lei 'saun 'bō zιe en Zozi 'ta -a 'ku da. -A 'bō nen ka ci -a -nan yūnan, en ka
ci -a da weinun mannan 'gυ. ³⁴ -Yee ci 'nan, David 'bō 'ka "e -kūle laji dī, 'pian -a 'bō 'be
'vι 'nan:

«Bali -a 'vι 'an 'san le 'nan,

'i -nyran 'an 'pe "yι "da,

³⁵ -trilīī -e 'mēin 'nanmannōn dre

'i 'cēin -trōa "dave -a.»

³⁶ -Yee "wean 'ka Izrael 'nōn pēenōn 'ka -ci -tō 'wein 'nan, Zozi nen kaa -te -a -peindī
-a yiba "plan da be, Bali -a dre Minsan -a, en yaa dre 'tredanōn pēenōn 'sīzan 'wι 'ji Crizi
-a.»

-Leglizi tede -trōanan

³⁷ Zi minnun nen -nan be, o 'wunun zιe -a 'man be, -a 'wι wla o man. En waa laabu Pieri
'lee Zozi 'le 'pasianōn -mienun lō 'nan: «"Būnun, "ku "dra "men 'kō?»

³⁸ En Pieri 'e 'nan wle 'nan: «'Ka 'si 'wι 'wīdī "dredī man, -e 'ka 'fīlī -nōn Bali le, -e o 'ka
-tūdū pēenōn -batize dre Zozi 'tō da, -e Bali 'e 'cee 'wι 'wīdī fūi, -e 'e 'yee lei 'saun 'nōn
'ceē. ³⁹ -Yee ci 'nan, Bali -le 'wι nen yaa 'vι 'nan 'e dra be, 'ka le nen, en 'cee 'nēnnun le
nen, 'lee minnun pēenōn nen o ya tian -kōbli en Minsan nen -cee Bali -a be, e "ta -daa
"o laabule be, o le nen.»

⁴⁰ En Pieri 'wi "kaga "pee 'vi "nyian -wle, -e 'o -tə 'nan 'wi 'kpa nen be, e 'wi 'pla -wle. Yaa 'vi -wle 'nan: «'Ka 'fli -nən Bali le, -e Bali 'e 'ka 'si yra yidi nen e 'ta -daa "bəle 'wi 'wliđi "drenən man be -yɾə.»

⁴¹ Minnun nen o Pieri wei 'man "yi "be, Zozi 'le 'pasianən o -batize dre. Yi 'bə zɪe -a da, min -kpi yaaga be 'o 'fli -nən Bali le.

⁴² En tu pɛənən man 'wunun nen Zozi 'le 'pasianən -a "paaman o ji be, waa maan te o 'ta wula "da 'o 'ci 'fidaa 'a. O ci a -tɔwli, o "paa 'o cin va te 'o cin man wi dra. O pɛənən fe -tɔwli "ble 'e cin va Minsan -cin -trəadi o ji -a, en o Bali tru "baa 'e cin va.

⁴³ Zeruzalem 'nən nen -nan be nyen o cɛən kə Zozi 'le 'pasianən -ce -srən "wunun 'lee 'lebo "fo wunun dra. ⁴⁴ Minnun pɛənən nen o yi -tɛra Zozi da be, o ya 'e cin va, en -wee fɛnən pɛənən a 'e cin va. ⁴⁵ 'O 'lɔ fɛnən pɛənən 'tan, en waa man "lala pli minnun man. O min -tɔ 'le "nən "le zɪ "lala 'wi ci "man "be -yee 'wi 'zɔ. ⁴⁶ Tɔ -tɔdɔ pɛənən man, te 'o cin ye Bali -pan 'kuin, 'kən 'tɔdɔ nen o -wee -blufe -təɔmlan 'ji be, 'o cin -pliman -e 'o 'ku -a -bli ci "nran 'lee ci 'fidaa 'a. ⁴⁷ O Bali bəa te minnun o 'tə "yi "ve. En tu pɛənən man be, Minsan minnun "sia 'wi 'ji te e o -sɛan "o va.

3

Pieri min -srandi "tra "tu beli

¹ Yi -tɔ da, te yide tɛɛnla, en Zan 'lee Pieri "ta -ko yidɛa Bali tru 'balɛ. ² Bali -pan 'kən 'bə man -klən -yɾɛ nen waa laabo -kɛin fɛnyian be, min -srandi "tra "tu yra -a "nən. -A min 'bə, waa -ya zɪe. Tɔ pɛənən man, o -taa min 'bə 'nyenleə -kɛin 'bə "srən 'nan te e "lala tru "baa minnun nen o -wlamlan Bali -pan 'kuin be -wɔ. ³ Zɪ e Pieri 'lee Zan 'yi te o "ta -wlamlan be, en e fe tru 'ba -wɔ.

⁴ Tɔən en Pieri 'lee Zan 'o yie 'sɛn "da, waa -nanjɛɛn, en Pieri "e -yɾɛ 'nan: «'I 'ku 'nanjɛn.» ⁵ En e o -nanjɛɛn, "yee 'ji "le o "ta fe -tɔ -nɔan 'yɾɛ.

⁶ En Pieri "e -yɾɛ 'nan: «'Lala 'ka 'an 'lɔ dɪ, en -siga 'ka 'an 'lɔ dɪ, 'pian fe nen 'an 'lɔ be, maan -nɔan 'yie: Nazaretɪ min Zozi Crizi 'tə da, 'i 'wluan lou, 'i 'ta wu!» ⁷ -A -nan nen yaa 'kun 'e 'pɛ "yi "man, en yaa wluan lou. 'Nun tɔən en min -srandi "tra zɪe -a cɛin 'lee -a -sezenɛnnun -tə 'e man 'plɛble. ⁸ E dre "klɪ, en e -tə lou, en e 'ta wudɪ 'sia 'o 'vale Pieri 'lee Zan -a. O wla Bali -pan 'kuin, te e -ko 'ta wudɪ -a. E -ko 'sɔdɪ -a lou, te e Bali 'tə bəa.

⁹ Minnun pɛənən -a 'yi 'ta wɔnan, te e Bali 'tə bəa. ¹⁰ Waa -təa 'nan, min nen 'e -nyrandi -klən -yɾɛ nen waa laabo -kɛin fɛnyian be -a "nən te e fe tru "baa be -nyɾɛn. En 'wi nen e dre -yɾɛ "be -a 'wi ciula minnun pɛənən da, 'wi o 'kan.

Pieri 'wi tin 'ba Bali -pan 'kuin

¹¹ Te ya'a tian 'sile Pieri 'lee Zan "srən "dɪ, en o 'bə Bali -pan 'kən 'le "nən "nən waa 'tə 'pa Salomən man be -a -nan, tɔən en minnun nen 'wi o 'kan 'gɔɛ, o -ku o 'le flan -a. ¹² Zɪ Pieri 'wi zɪe -a -nan 'yi be, tɔən en e -wle 'nan: «Izrael 'nən, -mɛ "le "wean nen 'wi 'ka 'kan? -Mɛ "le "wean nen ka 'ku -nanjɛan? Bali -le 'plɛble 'be min 'gɔɛ -a beli, 'ku 'bə 'le 'plɛble "cɛɛ dɪ. ¹³ Bali nen e ci Abraam -le Bali -a 'lee Izak -le Bali -a 'lee Zago 'le Bali -a 'lee -kaa tranun -le Bali -a be, -yɛɛ e 'suzan Zozi Crizi -le 'plɛble 'ci kɔən. -A -pɪ Zozi zɪe, Pilati "e 'vi 'nan 'o 'si "man 'pian ka'a 'wile "man "dɪ. Ka kɔala "man, en kaa -nən minnun le, en waa -tɛ. ¹⁴ Min nen 'be a Bali 'le 'saun en 'be a min tɪglɪ 'a be, 'cɛɛ 'nən en wɛɛ 'tɛ, en ka wu min -tezan man 'be "pa 'ji 'nan te 'wɛɛ 'tɛ dɪ. ¹⁵ Ka min nen e ci 'belidi nen ya'a 'nyaan dɪe -a san -a be, -a -tɛ, 'pian Bali -a wluan -kanən 'va, en ku ya -a -nan yinən 'a. ¹⁶ Yi -tɛradɪ -a 'tə da -le "wean, -a 'tə 'bə 'le 'plɛble min nen kaa -təa en kaa ye 'gɔɛ e beli. Yi -tɛradɪ Zozi da 'be beli "fo 'ka pɛənən yie man 'gɔ.

¹⁷ 'An "bɔunun, maan -təa 'nan 'wi nen 'ka 'bə 'lee 'ka 'tanən 'a dre Zozi le be, ka'a -ci -tɔle 'vaa, en kaa dre dɪ. ¹⁸ 'Pian Bali 'be 'vi 'nan 'e dre zɪ, -e 'wi nen Bali 'lewei vinən pɛənən -a 'vi be, 'e 'le sɔɔ. -A 'wi zɪe, -yɛɛ ci -yee min 'sizan 'wi 'ji Crizi -le yra yidi -a. ¹⁹ -Yee "wean 'ka 'si 'wi 'wliđi "dredɪ man, -e 'ka 'fli -nən Bali le, -e Bali 'e 'cee 'wi 'wliđi 'fui. ²⁰ -Te kaa dre zɪe -e Minsan Bali 'e 'fudɪ -trəə -nən 'cɛɛ, -e min 'sizan 'wi 'ji Zozi nen yaa 'pla 'cee vɛ -a be, 'e -ta -a. ²¹ 'Bɛ nen 'gɔɛ, Zozi Crizi -fo tian laji -trilii -e tɔ nen Bali "e

'nan 'wɪ 'wɪdɪ 'ka 'kɔn 'trɛda dɪ 'le 'trɛda pou sianan 'zʊ bɛ, 'e 'bɔ. 'Wɪ zɪɛ, Bali 'lewei vɪnɔn 'saun -a 'vɪ 'e 'cɛn. ²² Moizi -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan:

<Minsan nɛn 'cɛɛ Bali -a bɛ,
e -taa Bali 'lewei vɪzan -tʊ -a 'cɛɛ 'le 'mɛn 'wɪ 'zʊ.

'Ka 'va nɛn e min zɪɛ -a "sia,
'ka min zɪɛ -a wei man -e 'ka 'ta wɔla "da.

²³ 'Pian bii nɛn yi'a min zɪɛ -a wei manlɛ dɪɛ,

'i klu "so Bali -le minnɪn yei.>

²⁴ ɛn 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Sanmian 'lee Bali 'lewei vɪnɔn pɛɛnɔn nɛn o -ta -yee -sru "bɛ, waa 'vɪ bɛ, -yɛɛ cɪ "mɛn "drɛnan 'gʊ. ²⁵ Bali 'lewei vɪnɔn zɪɛ ka ya o kludanɔn 'a, ɛn 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ -kaa tranun lɛ 'nan 'e dra bɛ, 'cɛɛ cɪ -a "nɛn "blinɔn 'a. Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan:

<'I kluda min -tʊ 'tɔ 'ji

an -fɛa ve 'trɛdanɔn pɛɛnɔn man,

tɔn ɛn Bali -ta 'e 'suzan 'a.>

²⁶ -Yee "wɛan Bali 'e 'suzan Zozi Crizi 'bɔla 'ka 'va 'e 'flin 'nan -e 'ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -e 'ka 'fli -nɔn -yɛɛ -e 'e -fɛa vɪ 'ka man.>

4

O -kʊ Pieri 'lee Zan -a tin 'banɔn 'cɛin -da

¹ Pieri 'lee Zan -fʊ tin 'banan minnɪn lɛ, ɛn Bali -pannɔn 'lee min nɛn e yɪɛ -tɔa Bali -pan 'kɔn 'va bɛ 'lee Saduze 'nɔn 'ta. ² 'Bli 'fɔ o ji 'nan, Zozi 'le 'pasianɔn "fli zɪɛ o ya 'wɪ "paanan minnɪn ji, te waa ve -wlɛ 'nan, Zozi wluan -kanɔn 'va, -yee "wɛan minnɪn nɛn o -ka bɛ o wuanla -kanɔn 'va. ³ O Zozi 'le 'pasianɔn "fli zɪɛ o 'kun, ɛn o -kʊ o -fɔlɛ -pʊ 'kuin 'nan -e tʊ 'e 'cɛn o man, kɔɔ fɛnan -kʊ -kɔɔbli. ⁴ 'Pian minnɪn nɛn o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, o "kaga "fɔ Zozi 'va, ɛn Zozi -sru 'ta wɔnɔn "nɛn 'bɔ -kpi 'soolu (5.000).

⁵ Zɪ tʊ cɛɛn bɛ, ɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'lee min cejenun 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'o cin 'yɪ Zeruzalɛm. ⁶ Bali -pannɔn 'tazan Ane a o va, 'lee Kaifa 'lee Zan 'lee Alɛzandre 'lee Bali -pannɔn 'tazan "srɔnnɔn -mienun "nyian. ⁷ ɛn o 'nan 'o 'ta Pieri 'lee Zan -a 'o yei. Zɪ Pieri 'lee Zan -ta bɛ, ɛn waa laabʊ -wlɔ 'nan: «'Pleblɛ "cɛn "a nɛn ka min -srandɪ "tra beli, ɛn -tɪ 'tɔ da nɛn ka 'wɪnɪn zɪɛ -a dra?»

⁸ ɛn Pieri nɛn 'e fadɪ Bali lei 'saun 'le 'pleblɛ 'a bɛ, e 'nan -wlɛ 'nan: «Zuif 'nɔn 'tanɔn 'lee min cejenun, ⁹ -te cɛɛgʊ o 'wɪ laabʊ 'kʊ 'lɔ "yi "nɛn kʊa drɛ min -srandɪ "tra "lɛ bɛ -a da bɛ 'lee min nɛn kʊa drɛ -a 'tɔ da bɛ -a da bɛ, ¹⁰ kʊa ve 'cɛɛ -e 'ka -tɔ, ɛn "nyian -e Izraɛl 'nɔn pɛɛnɔn 'o -tɔ 'nan: Nazaretɪ min Zozi Crizi nɛn kaa -tɛ -a -pɛindɪ -a yiba "plan da, ɛn Bali -a wluan -kanɔn 'va bɛ, -a 'tɔ da nɛn ka min 'labɛ -a ye 'e 'belidɪ. ¹¹ E ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'saun 'ji 'nan:

<-Kɔlɛ nɛn 'ka 'kɔn 'tɔnɔn,

kaa tuw 'ka 'pɛla koda bɛ,

-yɛɛ drɛ 'kɔn 'tɔ -kɔlɛ tɪglɪ 'a.>

¹² -A 'saza 'va nɛn 'belidɪ cɪ, -yɛɛ cɪ 'nan lakɔlɛ 'wlu 'gʊ, Bali 'ka 'tɔ 'tʊ -nɔnlɛ minnɪn lɛ -e min 'e 'ciɪla "va -e 'e 'belidɪ yɪ dɪ.>

¹³ Tɔn ɛn tin 'banɔn nɛn 'o cin 'yɪ bɛ 'wɪ o 'kan. -Yɛɛ cɪ 'nan, waa -ci -tɔ 'nan, Pieri 'lee Zan -le 'wɪ nɛn waa 'vɪ bɛ, o yɪ -tɛra 'o 'fli da ɛn nyɛn 'ka o ji dɪ. ɛn waa -ci -tɔ "nyian 'nan, Zan 'lee Pieri bɛ 'flanɔn "tun "nɛn waa, ɛn wa'a Bali -le 'fluba -tranlɛa dɪ. 'Pian waa -tɔa 'nan, 'o 'vale Zozi nun -a o 'ta wɔla, ¹⁴ ɛn min -srandɪ "tra "nɛn -cɛ 'si "man te waa ye 'e 'tɔdɪ o "srɔn "bɛ, -yee "wɛan 'wɪ 'tʊ 'ka o ji -e 'o vɪ dɪ. ¹⁵ Tɔn ɛn o 'nan -wlɛ 'nan 'o 'man 'tɛn "tiennɔn. -A -nan nɛn -sa -fɔla tin 'banɔn 'bɔ yei. ¹⁶ ɛn waa laabʊdɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «Kaa dra minnɪn 'labɛ -wlɛ 'kɔ? Zeruzalɛm 'nɔn pɛɛnɔn -a -ci -tɔa 'wein, 'nan -cɛ -srɔn "wɪ -dan nɛn 'labɛ -wɛɛ drɛ. ɛn -ka'a 'kɔlaman -a -sa -fɔdɪ -a dɪ. ¹⁷ 'Pian -e o "fli zɪɛ, -e -wee 'wɪ 'bɔ 'e vɪlɛ 'e fuɪla "man "minnɪn pɛɛnɔn 'va dɪɛ, -kaa 'wɪ 'pla -wlɛ 'kɪagla 'nan, te o 'wɪ tin 'ba min -tʊ lɛ "nyian -wee Zozi zɪɛ -a 'tɔ da dɪ.>

¹⁸ Tɔn ɛn o Zan 'lee Pieri laabʊ, ɛn o 'wɪ 'pla -wlɛ 'kɪagla 'nan, te 'o 'wɪ tin 'ba "nyian minnɪn lɛ Zozi 'tɔ da dɪ, ɛn te 'o 'wɪ "paa "nyian minnɪn ji Zozi 'tɔ da dɪ.

¹⁹ En Pieri 'lee Zan "e 'nan -wle 'nan: «'Wl nēn e ci tigli bē, 'ka vī 'ka 'bō 'a: 'Kv 'ta wula 'ka wei da, -baa 'kv 'ta wula Bali wei da? ²⁰ 'Pian 'kve vē bē 'wl nēn kva -nan 'yī, en kva 'man bē, ku'a 'kōlaman -e 'kv 'lēbo 'pla "da -a 'wl zīe -a vīdī -a dī.»

²¹ Tōōn en tin 'banōn 'wl 'pla "nyian -wle 'kragla 'kpa, en o -si -nōn -wle 'nan 'o 'kv. Tin 'banōn 'bō 'ka -kōlale -si -tu yīdī -a -e 'o 'wl 'nōn -wle "dī, kōō minnūn pēēnōn a Bali 'tō bōnan 'wl nēn e drē bē -yēe "wēan. ²² En "nyian min -srandī "tra "nēn -cē -srōn "wl zīe e drē, en -cē 'si "man "bē, min ceje nēn -a lē -fuba sinjēn -cia "bē -nyrēn.

Zozinōn Bali trv 'ba

²³ Zī o 'si o man bē, en o -kv 'o "bvī Zozinōn -mienun va, en 'wl nēn Bali -pannōn 'tanōn 'lee min cejenun -a 'vī -wle "bē, o -wee 'vī. ²⁴ En zī o 'wl zīe -a 'man bē, o pēēnōn 'ci drē 'tu, en o Bali trv 'ba 'nan: «'Kv 'san, yīe 'trē drē, yīe lakōlē 'pla, yīe jemīe 'lee 'e 'va fēnūn pēēnōn drē. ²⁵ Yīe 'pa 'kv tra David 'le 'yīe lei 'saun 'a 'nan:

«-Mē "le "wēan nēn 'bli a 'e 'fōdī 'lēglōn pēēnōn da minnūn jī zīe,

en -mē "le "wēan nēn 'wl nēn -a -ci "ka "dīe,

-a -cin a minnūn jī zīe?

²⁶ 'Trēda mingōnnēn nūn 'o man wv 'kuli da,

en 'o 'ci 'pa 'o 'vale minnūn tanōn 'a

Minsan Bali 'lee -yēe min nēn yaa 'si "va

en yaa 'pa 'sia 'nan 'e min 'si 'wl 'jī bē o man.»

²⁷ 'Wl 'kpa nēn, -yēe ci 'nan Erodi 'lee Ponzv Pilati 'o cin 'yī 'fla zīe -a da 'o 'vale -pēēnōn 'lee Izrael 'nōn 'a, en 'o 'ci 'pa 'i 'suzan 'saun Zozi nēn yīa 'si "va, en yīa 'pa 'sia, 'nan 'e min 'si 'wl 'jī bē -a man. ²⁸ 'Wl nēn yīa 'vī 'i 'bō 'le 'plēblē 'lee 'i 'bō 'ci 'sō 'a 'e 'cēn bē, -a 'bō nēn waa 'lē sōō. ²⁹ -Yēe "wēan, 'bē nēn 'gve Minsan Bali, 'i 'wl nēn waa dra -wle "bē, 'i 'yī 'i drē -e 'i 'sunōn 'o 'yīe 'wl 'nōnnōn vī minnūn lē yī -teradī 'o 'fli da -a. ³⁰ 'I 'yīe 'plēblē 'ci -kōōn 'dv -e 'i 'sunōn 'o -cē 'si minnūn man -e 'o 'lēbo "fō wūnūn 'lee -cē -srōn "wūnūn drē 'i 'suzan 'saun Zozi nēn yīa 'si "va "bē -a 'tō da.»

³¹ Zī o cēēn Bali trv 'badī man bē, en fēnan nēn o ci 'o cin yīdī bē -a -nan nyōōndī 'sia, tōōn en Bali lei 'saun o pēēnōn 'fa, en o Bali -le 'wl 'nōnnōn vīdī 'sia minnūn lē te "klan 'ka o jī "nyian dī.

Zozinōn 'pa 'o cin va 'wūnūn drēnan

³² Minnūn pēēnōn nēn o yī -tera Zozi Crizi da bē, o drē min -tūwli "a, o ci wī a -tūwli. -Te min -tu yīfē a bē, te o pēēnōn 'le vē nēn. ³³ 'Plēblē -dan nēn -wlv "bē, -a 'bō 'a nēn o Minsan Zozi 'le wluandī -kanōn 'va wī vē minnūn lē, en "nyian bē, Bali -le -fēa a o man 'kpa. ³⁴ Fē -tu 'ka 'kle min -tu man o va dī. Kōō minnūn nēn -wee fēi 'lee 'kōōnnūn a bē waa -tan, en o -ta -a man "lala -a, ³⁵ en waa -sran Zozi 'le 'pasianōn 'wlu. Zozi 'le 'pasianōn zīe, o min -tu "le "nōn "le zī "lala 'wl ci "man "bē -yēe 'wl 'zv.

³⁶ Levi min -tu a o va, waa -ya Sipri 'lēglōn 'jī, -a 'tō nēn Zozēfv, en Zozi 'le 'pasianōn -a 'tō 'pa "nyian Barnaba, 'bē 'ci 'bē ci 'nan min nēn e min "koe -tōa 'e da. ³⁷ -Yēe fēi nēn 'e 'lō bē yaa -tan, en e -ta -a man "lala -a, yaa -sran Zozi 'le 'pasianōn 'wlu.

5

Anania 'lee Safira -le 'wl

¹ 'Pian min -tu a, -a 'tō nēn Anania, 'o 'vale 'e nan Safira -a o 'wee -yō -tan. ² Yaa man "lala -mie 'si "va, en yēē 'pla 'yēe vē -a, -a nan -a -tōa zīe, en e -kv -a -nyranman -a Zozi 'le 'pasianōn lē.

³ Tōōn en Pieri "e -yrē 'nan: «Anania, -mē "le "wēan nēn 'i 'fli 'tvī en Satan wla 'i 'jī, en i 'wlu 'sēn Bali lei 'saun lē, en i 'yīe -yō man "lala -mie 'pla 'yīe vē -a? ⁴ 'I 'bō 'le -yō nēn, en yīa -tan. En zī yīa -tan, -a man "lala bē, 'i 'bō 'le vē "cēē dvv? En -mē "le "wēan nēn 'wl 'wldī zīe, yīa nrōn 'i 'jī? Minnūn lē "cēē i 'wlu 'sēn dī, 'pian Bali lē nēn i 'wlu 'sēn.»

⁵ Zī Anania 'wl zīe -a 'man bē, e -tria, en e -ka. Minnūn pēēnōn nēn o 'wl zīe -a 'man bē, "klan -dan -sēn o jī. ⁶ -Gobonun nēn -nan bē, o sō 'pa -a -kadī man, en o -kv -a wvlē.

⁷ -A -nan 'mōn -trilii, "bē -sru en -a nan -ta, te 'wī nen e drē bē, ya'a tian "e "manlē dī.
⁸ En Pieri -a laabu -yrō 'nan: «-Yō nen kaa -tan bē, -a man "lala nen 'gu?»

En -a nan -a wun -fō 'nan -a man "lala nen bē.

⁹ Tōn en Pieri "e -yre 'nan: «-Mē "le "wēan nen 'ka 'ci 'pa, en ka Minsan lei 'man -tan? "I 'yio, minnun nen wei -sran 'wū bē, o nen 'kōn 'lē "nen "bē, o "ta -ko "nyian "yie "a.»

¹⁰ 'Nun tōn e -tria Pieri 'wlu, en e -ka. -A -nan nen -gobonun wla o 'bō "man te e ya 'e 'kadi, en waa 'sia o -kv -a wulē 'e -sran "srōn. ¹¹ -Leglizi 'nōn 'lee minnun pēnōn nen o 'wī zīe -a 'man bē, "klan -dan -sēn o ji.

Zozi 'le 'pasianōn minnun "kaga beli

¹² Zozi 'le 'pasianōn 'lebo "fō wī 'lee -cē -srōn "wī "kaga drē minnun yīe man. Zozinōn pēnōn a 'o cin yidi Bali -pan 'kōn 'lē "nen "nen waa 'tō 'pa Salomōn man bē -a -nan. -A -nan nen 'o cin ye 'e 'cēn. ¹³ En minnun nen o 'ka Zozi 'va diē o -tv 'ka -plilē o man dī, 'pian te o Zozinōn 'tō "yi "ve. ¹⁴ Minnun "kaga "yi -tera Minsan da, -e 'e 'sia lūmōn 'lee 'klōnmōn man, te o -ko -sēndī -a Zozinōn 'va. ¹⁵ Minnun 'bōla 'ji -cē -tēnōn 'a 'fla yei, te o -cē -tēnōn 'bō nyianla -saa 'lee nyinnan "dave -mienun da. Minnun zīe, waa "nrōnman 'o 'ji, 'nan -te Pieri "ē ciū -e -a fulō lei "tun 'e 'ciū min -tv da 'fēndaa. ¹⁶ Minnun "kaga 'sia 'flanun nen Zeruzalem "srōn "bē -a da, te o -taa "nyian -cē -tēnōn 'lee minnun nen pōn 'e 'pē klē o man bē waa, te o pēnōn "belia.

Minnun 'tē 'pa Zozi 'le 'pasianōn da

¹⁷ Man budī wlala Bali -pannōn 'tazan 'lee Saduze 'nōn 'ji Zozi 'le 'pasianōn man. ¹⁸ -A -nan nen o Zozi 'le 'pasianōn 'kun, en o o -fō -pv 'kuin. ¹⁹ 'Pian zī -pei 'tan bē, en Minsan -le 'pasiazan -tv -ta -pv 'kōn 'lē 'sulē o da, e o 'bōla bei, en e 'nan -wlē 'nan: ²⁰ «'Ka 'ku Bali -pan 'kuin -e 'ka Bali wei nen e 'belidī -nōan "bē -a -nan wī vī minnun lē.»

²¹ En o wū "man. Bodrun puunōn o -kv Bali -pan 'kuin, en o 'wī "paadi 'sia minnun ji. Tv 'bō zīe -a wlu bē, Bali -pannōn 'tazan 'lee 'e "srōnnōn tin 'banōn cin 'yī 'o 'vale Zuif min cejenun -a. En o minnun 'pa 'sia -pv 'kuin 'nan 'o 'ta Zozi 'le 'pasianōn 'a. ²² 'Pian, minnun nen o o 'pa 'sia bē, wa'a Zozi 'le 'pasianōn yīlē -pv 'kuin dī. En o 'li 'o da tin 'banōn 'va, o 'wī zīe -a 'sinan 'pa -wlē. ²³ Waa 'vī -wlē 'nan: «-Pv 'kōn a 'e 'fōdī -ji "fo, en 'sounjanun a -a 'lē "nen 'pian zī kv 'kōn 'lē 'sv bē, kv'a Zozi 'le 'pasianōn yīlē -ji dī.»

²⁴ Zī min nen o yīe -tōa Bali -pan 'kōn 'va bē, 'lee Bali -pannōn 'tanōn 'wī zīe -a 'man bē, wa'a 'wī 'tv yīlē -e 'o vī Zozi 'le 'pasianōn 'le 'sandi da dī, en waa laabu 'o cin lō 'nan, -mē "wī 'bē ci zīe.

²⁵ -A -nan nen min -tv -ta -a vlē -wlē 'nan: «"Ka 'yio, minnun nen ka o -fō -pv 'kuin 'gūē, o ya 'wī "paanan minnun ji Bali -pan 'kuin.» ²⁶ En min nen e yīe -tōa Bali -pan 'kōn 'va bē 'lee 'yee minnun -kv o 'kunlē, en o -ta waa. 'Pian wa'a drēlē -sa -a dī, kōō "klan a o ji 'nan minnun "ta -kōlē wēnman 'o 'va.

²⁷ Zī o -ta waa bē, en o -kv waa tin 'banōn 'lē. -A -nan nen Bali -pannōn 'tazan 'wī laabu -wlo. ²⁸ E 'nan -wlē 'nan: «Kv 'wī 'pla 'cēē 'klagla 'nan, te 'ka 'wī "paa "nyian minnun ji 'tō 'labē -a da dī. "Ka 'yio "lē kaa drē, en 'cēē 'wī "paadi fuila "man Zeruzalem "fo, en ka 'nan minnun lē 'nan, 'kvē min zīe -a -tē.»

²⁹ Tōn Pieri 'lee Zozi 'le 'pasianōn -mienun -a 'vī -wlē 'nan: «Bali wei da nen min 'ta 'wula 'e 'flin 'vaa -e 'e 'ta wula min wei da. ³⁰ Zozi nen kaa -tē -a -pēindī -a yiba "plan da bē, 'kv tranun -le Bali -a wluan -kanōn 'va. ³¹ Bali -a -nyran 'e 'pē "yi "da, en yaa drē min 'sizan 'wī 'ji -a. En yaa drē min tazan -a. Yaa drē zīe 'nan -e Izrael 'nōn o 'si 'o drē wī -wli dī "man -e Bali 'e -wee 'wī 'wli dī 'fui. ³² Kv ya 'wī zīe -a -nan yūnōn 'a, en lei 'saun nen Bali -a -nōn minnun nen o 'ta 'wula Bali 'bō wei da bē -wlē "bē, e ya "nyian -a -nan yīzan -a.»

³³ Zī tin 'banōn 'wī zīe -a 'man o da bē, en 'bli 'fō o ji 'e 'ciula "da, o ya "vale o Zozi 'le 'pasianōn 'bō -tēman. ³⁴ 'Pian Farizen min -tv nen waa laabo Gamaliel, e Moizi -le -pei 'fluba "paaman, en minnun pēnōn -a bōa "bē, e -tō lou tin 'banōn yei, en e 'nan 'o Zozi 'le 'pasianōn 'man 'tēn "tiennōn. ³⁵ -A -nan nen e 'nan tin 'banōn lē 'nan: «Izrael 'nōn, 'wī nen ka "ta -a dra minnun 'labē -wlē "bē, 'ka 'wulo -ji "nrōn "da 'kpa. ³⁶ Min -tv nen waa

laabo Teida be, e 'bōla -a -nan 'ka tian 'mōnle "buv di. Zi -yee 'wī 'bōla zie, e 'nan 'e 'fli man 'nan 'e ya min -dan tv -a, en min -yaa sinjen sōnla -a -sru. 'Pian waa -te, en minnun nen o sōnla -a -sru "be o fuila "man. Min -tv 'ka "nyian -fule -nan di. ³⁷ "Be -sru, te min "nrōndi tv 'bō, en Galile min Zuda "e "ta wv, "be minnun "kaga "sen 'e -sru. 'Pian wee 'te "nyian, en minnun pēenōn nen o sōnla -a -sru "be, o fuila "man. ³⁸ "Be nen 'gve maan ve 'cēe 'nan, te 'ka "trōen "tō "nyian minnun 'labe o va di, en 'ka 'si o man 'o 'kv. -Yee ci 'nan, -te -wee 'wī nen 'o ci "man "be 'nan min wei da nen o 'ta 'wōla be, "te 'li 'pei te -a 'wī 'nyan. ³⁹ 'Pian -te Bali wei da nen o 'ta 'wōla be, "te ka'a 'kōlaman o fuiladi -a "man "di. 'Ka dre "yi, "tōgō 'ka 'kuli -tan Bali man.»

Tōn en tin 'banōn -a 'sia Gamaliel -le ve da. ⁴⁰ O Zozi 'le 'pasianōn laabu, en o 'nan 'sounjanun le 'nan 'o o -sōn -ngble -a, en o 'wī 'pla -wle 'nan, te 'o 'wī tin 'ba "nyian min le Zozi 'tō da di. Tōn en o 'si o man.

⁴¹ -A -nan nen Zozi 'le 'pasianōn 'si tin 'banōn 'le. O 'si o 'le ci "nran -a, kōo 'o yra 'yī Zozi 'tō 'ji. ⁴² Yi -tudv pēenōn man te o ya Bali -pan 'kuin 'lee 'wee 'kōnnun -ji, wa'a 'flinle 'wī "paadi -a di, en wa'a 'flinle Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn vidī -a minnun le di.

6

O Etiēnen 'lee min 'shēedu 'si "va -e 'o 'pa Zozi 'le 'pasianōn 'va

¹ Tv zie -a man te Zozinōn a bōnan "kaga "be, en minnun nen o Grēk wei -fōa "be, o Zuif 'nōn nen o Ebre wei -fōa "be, o man wī 'pla 'nan, tv pēenōn man, -te "wee -blifēnun -pli "be o ci "saan 'o 'va -calēnun man. ² En Zozi 'le 'pasianōn 'fuda "fli Zozinōn pēenōn cin 'yī, en o 'nan -wle 'nan: «E 'ka "yi, -e -kaa Bali -le 'wī 'tvī -e -kaa "trōen "tō -blifē -le 'wī "ji di. ³ -Yee "wean "bunūn, 'ka min -wee 'ka 'va 'sōravli -e -kaa o 'pla 'nyranman zie -a da. O 'nōn zie, 'o 'tō "yi 'e 'kōn minnun 'le, 'o 'kōn minnun nen o 'ta wōla Bali lei 'saun 'le 'wī da be waa, en 'o 'kōn 'wī 'tōnōn 'a. ⁴ -Cee ve be, -e -kaa yie 'trōa Bali -le 'wī da te -kaa Bali tv "baa.»

⁵ 'Wī zie, e Zozinōn pēenōn 'ci 'sō, en o Etiēnen -tō. Etiēnen zie, e yi -teala Bali da 'kpa, en e 'ta 'wōla Bali lei 'saun 'le 'wī da. En o Filipv 'lee Prokōr 'lee Nikanōr 'lee Timōn 'lee Parmena 'lee Antīōs min Nikola nen e dre Zuif min -a be, o 'yī. ⁶ Zozinōn o kōn Zozi 'le 'pasianōn le, tōn en 'o 'pē 'pla o da, en o Bali tv 'ba -wle.

⁷ Bali -le 'wī 'nōnnōn 'ko fuiladi -a "man, te Zozinōn 'ko bōdi -a "kaga Zeruzalem, en te Bali -pannōn "kaga 'ta wōla "nyian Zozi 'le 'wī da.

Minnun Etiēnen 'kun

⁸ Bali 'yee 'pleble 'lee 'yee yidi "yi "nōn Etiēnen le, -a 'bō 'a nen e -cē -srōn "wūnun 'lee 'lēbo "fō wūnun dra minnun yie man. ⁹ 'Pian minnun nen o -ko Bali tv 'balē nōannun nen o 'si o man be, -wee cin yi 'kuin be, o -sa -fōdi 'sia 'o 'vale Etiēnen -a. Minnun zie Zuif 'nōn nen waa, o "sia Sirene, en o -mie "sia Alezandri, en o -mie "sia Silisi 'lee Azi 'lēglōn 'ji. ¹⁰ 'Pian Etiēnen o "kle "sa -fōdi -a. -Yee ci 'nan 'wī 'tōdi nen Bali lei 'saun -a -nōan -yre "be -a 'bō 'a nen 'e "we.

¹¹ En o -kv -fōle minnun -sru "lala -a 'nan 'o vi Etiēnen man 'nan, 'o 'bō "man te e ya Moizi 'lee Bali 'tō srēnan. ¹² 'Wī zie, e 'bli 'fō min cejenun 'lee 'fluba 'ci vūnōn 'ji, en o -kv -a 'kunle -sa -a, en o -kv -a tin 'banōn 'cein -da. ¹³ O -fō "nyian minnun pēenun -sru, en 'o 'ta 'wlu 'senle "man "nyian. Waa 'vī 'nan: «Min 'gve, e wū 'wli di Bali -pan 'kōn nen Bali -le ve -a be -a man, en e wū "nyian -wli di Moizi -le -pēinun man. ¹⁴ Kua 'man "da 'nan: Nazareti min Zozi 'kōn zie -a -wia, en Moizi -le -pēinun nen yaa -tō -kaa tranun le be, Zozi -a limlan -e -ka'a vile -kaa 'ta wōla "da "di.»

¹⁵ -A -nan nen minnun pēenōn nen tin 'banan be, 'o yie 'sen Etiēnen da, en waa yra 'yī "le Bali -le 'pasianōn nen laji be -a -tv -zv.

7

Etiēnen 'wī tin 'ba tin 'banōn le

¹ Tōn en Bali -pannōn 'tazan -a laabu Etiēnen -lō 'nan: «'Wī 'kpa nen?»

² En Etiennen 'e 'nan: «'An "bunun, 'an "tunun, 'ka "træn "tō 'an wei lē. 'Li 'kpa te Abraam -nyeanla Mesopotami bē, en -cee Bali nen -a -kōon "manvē "ka "diē, 'e 'fli kōon -yre 'vaa, en e -ku -nyenlēa Aran. ³ E 'nan Abraam lē 'nan:

⟨'I 'si 'yie 'lēglōn 'ji,

'i si 'i 'mangulinun va,

-e 'i 'ku 'trē nen

an "ta -daa -a -kōonlē 'yie 'gūē -a da.⟩

⁴ En Abraam 'si Kalde 'lēglōn 'ji, en e -ku -nyenlēa Aran. E -fv -nan nun. Zi -a "tī "ka bē, en Bali -ta -a 'lēglōn nen ka ci -ji cēgū 'gūē -a -ji. ⁵ Bali 'ka -yēē -yō -nōnlē 'lēglōn zīē -a -ji dī. Bali 'ka -yēē "blinan "wēnnēn 'nōnlē dī. 'Pian e -tō 'e wei da 'nan 'e 'lēglōn zīē -a -nōan -yre -yēē vē -a, en -yēē -sru 'e -nōan -a klu lē. Bali 'wī zīē -a 'vī, te Abraam -le 'nen "ka "dī. 'Pian Bali -a 'vī 'nan:

⁶ ⟨'Lēglōn nen -pēn da bē,

-a 'ji nen 'i kludanōn -nyeanla.

O -kōan "minnun -le nōannun -a -nan nun.

Minnun 'tē "paa o da lē -yaa sinjēn wlu.

⁷ 'Pian 'lēglōn nen o drē -wee nōannun -a bē,

an 'wī "nen -kōonman -wlē.

'An 'bō Bali 'bē 'vī.

"Bē -sru 'i kludanōn lia 'o da

-e 'o 'ta 'an trū 'ba Kanan 'lēglōn 'bō 'gūē -a -ji.⟩

⁸ Bali -tō 'e wei da Abraam lē 'nan e 'lēglōn zīē -a -nōan -yre. -A -nōan -kōon "vē nen 'e 'fōdī -klōnmōn -va -a. -Yēē "wēan Abraam Izak -ya, en yaa -fō -klōnmōn -va -a -ya yi 'sōravli "da. -A -tūwli "nen Izak "e drē Zago lē, en Zago "e drē "nyian 'yēē 'nēnnun -fuda "fli "nen -kaa tra "le "tranun -a bē -wlē.

⁹ Zozēfv "bunun man bū Zozēfv -va, en waa -tan "le nōan -zū Ezipti. 'Pian Bali 'pa "va,

¹⁰ en yaa 'si 'wī 'plēblē pēnōn 'ji. Bali 'wī 'tōdī -nōn -yre, en Ezipti mingōnnēn -a 'yī 'yi.

Mingōnnēn zīē e Zozēfv -tō 'e 'wluzan -dan tū -a Ezipti 'lēglōn da 'lēē 'e yūfēnūn da.

¹¹ Tōōn en dra -dan tū -ta Ezipti 'lēglōn 'lēē Kanan 'lēglōn 'ji. Dra zīē -a cibēn a "bū "le "wēan, -kaa tranun 'ka 'blifē yē -e 'o -bli dī. ¹² -A -nan nen Zago -a man 'nan -blifē a Ezipti, en e Zozēfv "bunun nen -kaa tranun -a bē, o 'pa 'sia 'e tēdē. ¹³ -A "flizan da bē, en Zozēfv 'e 'fli -kōon 'e "bunun lē. -A -nan nen Ezipti mingōnnēn Zozēfv 'sinan 'tō. ¹⁴ Zozēfv "e 'nan 'e "bunun lē 'nan, 'o 'ku 'e "tī Zago 'sī 'o -taa. -A "tī Zago 'lēē 'e 'mangulinun a min -fuba 'sōravli 'wlē 'soolu. ¹⁵ Zago 'ku Ezipti, en e -ka -nan nun 'o 'vale 'yēē 'nēnnun nen -kaa tranun -a bē waa. ¹⁶ O -ta o pēnōn wōlē Sizēm 'fla Kanan 'lēglōn 'ji. Minnun o 'wū min wōnan nen Abraam -a 'lō "lala -a Emor -pūnūn lō bē -a -nan.

¹⁷ Zi tū nen Bali 'e wei -nōn Abraam lē 'nan e 'wī 'tū dra -yre "bē, e ya bōnan -kogo bē, en Abraam kludanōn fādī 'sia "da, en o bōdī 'sia "kaga Ezipti 'lēglōn 'ji. ¹⁸ -A -nan nen mingōnnēn -trē -tū mingōnnēn -blūdī "sia Ezipti 'lēglōn da. Mingōnnēn zīē, ya'a Zozēfv -tōlē dī. ¹⁹ -A mingōnnēn zīē, e -cee minnun see paa, en e 'tē 'pa -kaa tranun da, e -tō -kaa tranun man -sa -a, 'nan 'o 'sī 'nen 'linēnnun -sru, -e 'o kaa.

²⁰ -A tū zīē -a man nen o Moizi -ya. Moizi 'sō Bali lē tūglī, en e -fv 'e "tī "le "kōnnēn mlēn yaaga te e 'nyōn -mlīan. ²¹ En zī o 'sī -a -sru "bē, -a -nan nen Ezipti mingōnnēn 'lu -a 'sia, en yaa 'lēbū "le 'yēē 'nen 'zū. ²² O Moizi 'lēbū Ezipti 'nōn 'le 'wī 'tōdī -a, en Moizi 'lēwēi 'lēē -a drē wūnūn -a kōon 'nan e ya min 'plēblē 'a.

²³ Zi Moizi lē 'bō -fuba sinjēn bē, -a -nan nen -a -cin -trōa "ji 'nan 'e 'ku 'e "bū Izraēl 'nōn 'nanjēn. ²⁴ En e Ezipti min -tū 'yī, te e ya 'tē 'panan Izraēl min -tū da, te -a -ci "ka "dī, en e 'padī 'sia Izraēl min zīē -a va, en Ezipti min -ka -yrō. ²⁵ Moizi 'e 'ci nrōn 'nan 'e "bū Izraēl 'nōn -a -ci -tōa paan 'nan Bali 'e 'sī "va 'nan -e 'e o 'sī nōanba -ji. 'Pian wa'a -ci manlē dī. ²⁶ "Bē -sru, tū cēēn te Moizi Izraēl 'nōn "fli "yē te o ya 'wī 'blinan, en e ya "vale e o yēi "paamlan. E 'nan -wlē 'nan: ⟨'An beenun, ka ya "bunun -a. -Mē "le "wēan nen ka 'tē "paa 'ka cin da te -a -ci "ka "dī?⟩

²⁷ 'Pian min nen e ci 'te 'panan 'e bəezan -tu da be, e 'nan Moizi le 'nan: <-Tie i -to 'ku 'tazan -a? -Tie i -to 'kve tin 'bazan 'a? ²⁸ I ya "vale 'yian -tea "le zi i Ezipti min -te 'si be -yee 'wi 'zu?> ²⁹ Zi Moizi 'wi zie -a 'man be, en e -te -ji, e -ku yəəle Mandian 'leɣlən 'ji. E 'nen 'ya -nan nun "fli.

³⁰ Le -fuba sinjen "be -sru, en Bali -le 'pasiazan -tu 'e 'fli kəən -yre "bui "da Sinai pən "srən. 'E 'fli kəən -yre 'te nren yei yibanen 'tu -va. ³¹ Zi Moizi 'wi zie -a -nan 'yi be, 'wi -a 'kan, 'pian zi e ya -plinan "man 'nan -e 'e -nan yi be, en e Minsan wei 'man 'nan: ³² <An ya 'i tranun -le Bali -a. An ya 'i tranun Abraam 'lee Izak 'lee Zago 'le Bali -a.> En Moizi nyəəndi 'sia, ya'a -kələle Bali -nanjəndi -a di.

³³ -A -nan nen Minsan "e -yre 'nan: <'I 'yie -manwua 'su 'i 'cein -man, kəə fənan nen i ci 'i 'tədi be, e yra kənglən 'mən ve -a. ³⁴ An 'mən minnun nen Ezipti be, -wee yra yidi 'yi, an -wee -paandı 'man, en an səənla 'nan -e 'an o 'si nəanba -ji. -Yee "wean, mēin "paa -sia Ezipti 'leɣlən 'ji.>

³⁵ Moizi -təwli "nen, "nen minnun zie wa'a yile "yi "di, waa 'vi "man 'nan: <-Tie i -to 'ku 'tazan -a? -Tie i -to 'kve tin 'bazan 'a?> be, -a 'lein nen Bali -a 'pa 'sia 'nan 'e 'to o tazan 'lee o 'sizan nəanba -ji -a. Bali -le 'pasiazan -tu 'be 'e 'fli kəən -yre yibanen 'va, en e 'wi zie -a 'vi -yre. ³⁶ Moizi 'be o 'si Ezipti 'leɣlən 'ji -ce -srən "wi 'lee 'lebo "fə winun dredi -a. -Ce -srən "winun zie yaa dre Ezipti 'leɣlən 'ji, en yaa dre jemie 'tənden man, en yaa dre "bui "da le -fuba sinjen wlu.

³⁷ Moizi 'bə zie, -yee 'vi Izrael 'nən le 'nan: <Bali -taa "talə Bali 'lewei vızan -tu nen "le 'mən 'wi 'zu be -a 'ce. -A Bali 'lewei vızan zie, 'ka 'bə 'va nen e bəala.> ³⁸ Tu nen Izrael 'nən 'o cin 'yi "bui "da be, Moizi 'bə 'be 'to Bali 'lee Izrael 'nən yei, e -to 'ka tranun 'lee Bali -le 'pasiazan nen e 'wi tin 'ba -yre Sinai pən da be o yei. Moizi le nen Bali wei nen e 'belidi -nəan "be, Bali 'bə -a -nən 'nan 'e vi 'ce.

³⁹ En -kaa tranun 'ka -a wei 'sileə 'wi 'kpa -a di, o 'ci 'pa "man. En waa nrən 'o 'ji 'nan 'o lia 'o da Ezipti 'leɣlən 'ji. ⁴⁰ Waa 'vi Arən le 'nan: <'I -cee balinun dre -e 'o 'si -kəən -ce. -Yee ci 'nan Moizi 'bə nen e -kaa 'si Ezipti 'leɣlən 'ji be, 'wi nen e 'bə "man "nun be, -ka'a təa di.> ⁴¹ -A -nan nen o fe -tu dre "le tri -zu 'nan -e 'o -pan, en o tri zie -a -pan. En o ci "nrandi 'sia 'o 'bə 'pə drevə le. ⁴² Təən en Bali 'e koda -to o va, e o 'tu 'nan 'o laji fənun -pan "le zi e ci 'e 'cren -tədi Bali 'lewei vınən 'le 'fluba 'ji be -yee 'wi 'zu. E ya 'e 'cren -tədi 'nan:

<Izrael 'nən, le -fuba sinjen wlu
te ka ya "bui "da be, ka -wi -te 'mən?
En ka 'sraga dre 'mən?

⁴³ -Ceje!

'Pian 'cee bali nen waa laabo Molok be
-yee -tandan nen 'ka 'lə,

'lee 'cee bali Rənfə -le mlen cren nen
kaa dre be, -nyren 'ka 'lə.

Fənun nen kaa dre 'nan
-e 'ka -pan be -nyren 'ka 'lə.

-Yee "wean nen an 'ka "tua,
an -ko 'ka 'a Babilən 'leɣlən -sru,

ka dra -wee nəannun -a.>

⁴⁴ Te -kaa tranun a "bui "da be, -tandan nen Bali -taa "ji be, e ya -wlə. Moizi -tandan zie -a -to "le zi Bali -a 'vi -yre "be -yee 'wi 'zu, en -a 'lein nen yaa 'yi be, -nyren yaa -to.

⁴⁵ "Be -sru en -tandan 'lein zie, e -fə -kaa tranun -le 'nennun lə. Zozue -trəa o 'le, en o -ku -nyenleə 'leɣlən nen Bali -a -ji 'nən 'pin o 'le be -a -ji. O -ku -tandan zie -a 'leɣlən zie -a -ji, -tandan 'bə 'fə -nan nun -trilii, en e 'bə David da. ⁴⁶ David zie e 'sə Bali le, en yaa laabu Bali lə 'nan 'e 'si -nən 'yre -e 'e 'kən 'to -yre, 'du -e Bali nen Zago kludanən 'le Bali -a be 'e -nyran ji, ⁴⁷ 'pian Salomən 'be 'kən zie -a -to Bali le.

⁴⁸ Te e ya 'e vidi 'nan Bali nen min ta lou "be ya'a 'nyeanla min -to 'kən -ji di. Bali 'lewei vızan 'wi zie -a 'vi 'e 'cən. Yaa 'vi 'nan:

⁴⁹ <'An Minsan, 'mən mingənnen pēin a labli 'ji,

en 'trɛ a 'an 'cɛin -trɔa "dave -a.
 'Kɔn "cɛn "nɛn ka -kɔlamɛn -a -tɔdɪ -a 'mɛn?
 En nyin zia 'bɛ -kɔan 'an 'flinla "nan "a?

⁵⁰ -Yɛɛ ci 'nan 'an 'bɔ 'pɛ drɛvɛ fɛnɛn pɛɛnɔn zɪɛ -a.» »

⁵¹ En Etiɛnɛn "e 'nan tin 'banɔn lɛ 'nan: «Ka ya minnɛn nɛn 'wɪ 'ka 'ko o -wulo -ji dɪɛ, waa. Ka ya "lɛ minnɛn nɛn wa'a Bali tɔa dɪɛ -wee 'wɪ 'zv. 'Ka "trɔɛn "a "yuyu, en 'ka 'ci 'pa Bali lei 'saun 'lɛ 'wɪ man "lɛ 'ka tranun 'zv. ⁵² Bali 'lewei vɪzan "cɛn "da nɛn 'ka tranun 'ka 'tɛ 'palɛ dɪ? Bali 'lewei vɪnɔn nɛn waa 'vɪ 'nan Bali -lɛ min tɪglɪ -taa "talɛ bɛ, 'ka tranun o tɛɛ, en 'cɛɛ min tɪglɪ zɪɛ 'bɛ 'nɔn "nyian minnɛn lɛ, en waa -tɛ. ⁵³ Zɪ Bali -lɛ -pɛi -tɔ wunɛn ci bɛ, Bali -lɛ 'pasianɔn -a -nɔn 'cɛɛ, en ka'a 'ta wɔlɛa "da "dɪ.»

Minnun Etiɛnɛn -tɛ, en Saul 'tɛ 'padɪ 'sia Zozinɔn da

⁵⁴ Zɪ tin 'banɔn 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, 'bli 'fɔ o ji Etiɛnɛn man, en 'o 'shɛ da -blɪdɪ 'sia. ⁵⁵ 'Pian Etiɛnɛn nɛn 'e fadɪ Bali lei 'saun 'a bɛ, 'e yɪɛ 'tɔ laji, en e Bali -lɛ 'tɛ 'san 'yɪ, tɛ e Zozi ye 'e 'tɔdɪ lou Bali -pɛ "yɪ "da. ⁵⁶ En e 'nan: «"Ka 'yɪɔ, an labli ye 'e 'lɛ 'sɔdɪ, en an Blamin -pɪ ye 'e 'tɔdɪ lou Bali -pɛ "yɪ "da.»

⁵⁷ Minnɛn -paandɪ 'sia 'plɛblɛ, tɛ 'o 'pɛ 'wɪlɛ wo 'o "trɔɛn 'ji. En o pɛɛnɔn 'kɪ Etiɛnɛn -va, waa 'kun. ⁵⁸ Waa plɪla, o -kɪ -a 'fla lunɛn, en waa -sɔn -kɔlɛ -a. Minnɛn nɛn waa drɛ bɛ, o 'wee sɔnɛn -sran -gobo "tɔ nɛn waa laabo Saul bɛ -a "srɔn.

⁵⁹ Minnɛn Etiɛnɛn -sɔan "kɔlɛ -a, 'pian tɛ Etiɛnɛn "e Bali trɪv "baa 'nan: «Minsan Zozi, 'an lei -nɔan 'yɪɛ 'e "pa 'ji.» ⁶⁰ -A -nan nɛn 'e "pɔ sɔɔn, en e paan 'plɛblɛ 'kpa. E 'nan: «Minsan, 'i 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'gɪvɛ -a 'cɛ -wɪlɛ.» Zɪ e cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, en 'e yɪɛ 'lɛ 'wɪ.

8

¹ Saul "lɛ 'ci 'sɔ nɛn 'nan minnɛn Etiɛnɛn -tɛ.

Yɪ 'bɔ 'lɛin zɪɛ -a da nɛn minnɛn 'tɛ 'padɪ 'sia Zozinɔn nɛn Zeruzalɛm bɛ o da. Zozinɔn pɛɛnɔn fuɪla "man Zude 'lɛɛ Samari 'lɛglɔn 'ji, 'pian Zozi 'lɛ 'pasianɔn "o -fɔv Zeruzalɛm. ² En minnɛn nɛn o 'ta wɔla Bali wei tɪglɪ da bɛ, o Etiɛnɛn -wɔɔ, en o -kɪ -a wɔlɛ. ³ 'Pian Saul -lɛ vɛ bɛ, e 'tɛ 'padɪ 'sia Zozinɔn da. E -cia 'kɔnnɛn 'lɛ "nɛn 'nan -e 'e Zozinɔn "kuun. E 'sia lumɔn 'lɛɛ 'klɔnmɔn man, e o 'kun, en e -kɪ o -fɔlɛ -pɪ 'kuin.

Filipɪ Bali -lɛ 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ Samari 'nɔn lɛ

⁴ Zozinɔn nɛn o fuɪla "man "bɛ, o ci Zeruzalɛm fɛnan pɛɛnɔn 'nan Bali -lɛ 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ -a minnɛn lɛ. ⁵ Filipɪ -kɪ Samari 'lɛglɔn 'ji, en e min 'sizɛn 'wɪ 'ji -lɛ 'wɪ 'vɪ. ⁶ Samari 'nɔn 'ta "kaga, o pɛɛnɔn o "trɔɛn "tɔ Filipɪ wei lɛ 'kpa tɪglɪ, tɛ o -cɛ -srɔn "wunɛn nɛn yaa dra bɛ -a -nan ye, 'lɛɛ 'wunɛn nɛn yaa vɛ bɛ, -a maan. ⁷ -Yɛɛ ci 'nan, -yɪ -wɪlɪdɪnɛn nɛn o ya minnɛn -sru "bɛ o 'si o -sru -paandɪ -a, en minnɛn nɛn o "tun "bɔ bɛ, 'lɛɛ minnɛn nɛn o -srandɪ "tra "bɛ, -cɛ 'si o man. ⁸ -A -nan nɛn ci "nran -dan drɛ 'fla zɪɛ -a da.

⁹ Min -tɔ a 'fla 'bɔ zɪɛ -a da 'e 'cɛn waa laabo Simɔn. E fɛnɛn dra 'bui da. -Yɛɛ 'bui wunɛn drɛdɪ Samari 'nɔn 'plo 'fɔ, en yaa vɛ 'e 'fli man 'nan 'e ya min -dan a. ¹⁰ -E 'e 'sia 'nɛn "wɛnnɛn 'lɛɛ min ceje man, o pɛɛnɔn 'wunɛn nɛn Simɔn -a dra bɛ e o 'sianan, tɛ waa vɛ 'nan: «Min 'labɛ, Bali nɛn, 'plɛblɛ -dan bɛ -nyrɛn.» ¹¹ -Yɛɛ ci 'nan, o pɛɛnɔn -a wei "siala 'wɪ 'a, kɔɔ e o 'plo 'fɔ 'yɛɛ 'bui wunɛn drɛdɪ -a, -a -nan 'mɔn. ¹² 'Pian zɪ Filipɪ Bali -lɛ mingɔnnɛn -blɪdɪ 'wɪ 'vɪ, tɛ e Zozi Crizi -lɛ 'wɪ vɛ -wɪlɛ "bɛ, en o yɪ -tɛra "da. Tɔɔn lumɔn 'lɛɛ 'klɔnmɔn pɛɛnɔn 'o -batize drɛ. ¹³ Simɔn 'bɔ "nyian "e "yɪ -tɛra "da, en waa -batize drɛ. Zɪ waa -batize drɛ bɛ, ya'a 'sɪlɛ "nyian Filipɪ "srɔn "dɪ. -Cɛ -srɔn "wɪ 'lɛɛ 'lɛbo "fɔ wunɛn nɛn Simɔn -a -nan ye Filipɪ -lɔ bɛ, yaa 'plo 'fɔ.

¹⁴ Zɪ Zozi 'lɛ 'pasianɔn nɛn o -fɔ Zeruzalɛm bɛ, waa 'man 'nan Samari 'nɔn yɪ -tɛra Bali wei da bɛ, en o Pieri 'lɛɛ Zan 'pa 'sia o va. ¹⁵ Zɪ Pieri 'lɛɛ Zan 'bɔla o va nun bɛ, en o Bali trɪv 'ba -wɪlɛ 'nan -e 'o Bali lei 'saun yɪ. ¹⁶ -Yɛɛ ci 'nan, min -tɔ 'ka tian Bali lei 'saun yɪlɛ o va dɪ, o 'o -batize drɛ 'e tɛdɛ Minsan Zozi 'tɔ da 'e "tun. ¹⁷ -A -nan nɛn Pieri 'lɛɛ Zan 'o 'pɛ 'pla o da, en o Bali lei 'saun 'yɪ.

¹⁸ Simɔn -a 'yɪ 'nan, Zozi 'le 'pasianɔn 'o 'pɛ 'pla minnun da en o Bali lei 'saun 'yɪ, -a -nan nɛn Simɔn 'lala 'si, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: ¹⁹ «'Ka "mɛɛn 'plɛblɛ 'nɔn "nyian, -e -te 'an 'pɛ 'pla min da bɛ, -a san 'e Bali lei 'saun yɪ.»

²⁰ 'Pian Pɛri "e -yrɛ 'nan: «'Yie "lala 'e 'ku 'yia 'tɛ nɛn ya'a 'driman dɛ -a va. Kɔɔ "yie 'ji "le o Bali -le 'plɛblɛ zɛ -a "lɔa "lala -a. ²¹ 'Yie 'wɪ 'tɔ 'ka 'wɪ zɛ -a -ji dɪ, ɛn 'i 'blunɔn 'ka 'nan dɪ, kɔɔ 'i 'wulo -ji wɪ 'ka tɪɪɪ Bali 'lɛ dɪ. ²² -Yee "wɛɛn 'i 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -e 'i 'fli -nɔn Bali lɛ. 'I Mɪnsan trɔ 'ba, 'dɔ -e 'e -kɔla 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn 'i 'wulo -ji bɛ -a fuidɪ -a. ²³ -Yɛɛ cɪ 'nan maan -tɔa 'nan i ya 'i fadɪ 'wɪ 'wɪdɪ "nɔnɔn -a, ɛn i ya 'wɪ 'wɪdɪ "le nɔn -a.»

²⁴ -A -nan nɛn Simɔn "e 'nan Pɛri 'lee Zan lɛ 'nan: «'Ka 'bɔ 'ka Mɪnsan trɔ 'ba 'mɛn 'wɪ man -e 'wɪ nɛn kaa 'vɪ bɛ 'e vɪlɛ 'e bɔ 'an man dɪ.»

²⁵ 'Wɪnun nɛn Mɪnsan Zozi -a 'vɪ 'lee 'wɪnun nɛn yaa drɛ Zan 'lee Pɛri yɛ man bɛ, o Samari 'nɔn "le 'vɪ. Zɪ o cɛɛn -a vidɪ man bɛ, ɛn o 'li 'o da Zeruzalɛm. "Wɛɛ -ta -sia bɛ, o -tɔ Samari 'fla -mie da, te o Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn ve minnun lɛ.

Filipɔ Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn 'vɪ Etiopi min -tɔ lɛ

²⁶ Mɪnsan -le 'pasiazan -tɔ 'wɪ tin 'ba Filipɔ lɛ 'nan: «'I -ku 'trɛda "tre 'zia, -e 'i -si nɛn e "sia Zeruzalɛm -e 'e 'ku 'fla nɛn waa laabo Gaza bɛ -a 'sia. -A da 'bɛ cɪ flu.» ²⁷ Filipɔ wluan, ɛn e -ku. "Yɛɛ -kɔn -kɔnan -sia bɛ, ɛn e min -tɔ 'yɪ 'e 'lɛ. Min zɛ, Etiopi min nɛn, ɛn e ya 'e 'sadɪ. Etiopi lɪ Kandas nɛn mingɔnɛn -a bɛ, -a yɪfɛ va nɛn 'e yɛ -tɔa. E -ta Bali trɔ 'balɛ Zeruzalɛm, ²⁸ ɛn e "ta lia 'e da 'e fla. E ya 'e -nyrandɪ odro nɛn -sɔ -a -klanman bɛ -a -ji, te e Bali 'lewei vɪzan Ezai -le 'fluba 'ta ve.

²⁹ Bali lei "e Filipɔ lɛ 'nan: «'I -pli odro 'labɛ -a man.»

³⁰ ɛn Filipɔ sɔɔnla odro zɛ -a -sru, te e Etiopi min -le 'fluba ta vidɪ maan. E ya -a ta vɪnan Bali 'lewei vɪzan Ezai -le 'fluba 'ji, ɛn Filipɔ "e -yrɛ 'nan: «'Fluba nɛn yia ta ve bɛ yia -ci maan?»

³¹ Etiopi min "e -yrɛ 'nan: «Te min 'ka 'a -kɔnɛ 'mɛn dɛ, maan dra kɔ -e 'an -ci man?» ɛn e Filipɔ laabɔ 'nan 'e -nyran 'e "srɔn odro -ji.

³² 'Wɪ nɛn e cɪ -a ta vɪnan Ezai -le 'fluba 'ji bɛ -nyren 'gɔ:

«O -ku -a -tɛlɛ "le 'bla 'zɔ,
ɛn o -ku -a "le 'bla 'nɛn nɛn
o cɪ -a "cɛ "bɔnan ya'a 'we dɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

Ya'a 'wɪ 'tɔ 'silɛ "da "dɪ.

³³ Wa'a 'silɛa fɛ -tɔ -a dɪ,
ɛn min -tɔ 'ka 'tɔlɛ -a -sru "dɪ.

-Tɛ -kɔlaman -a kludanɔn 'le 'wɪ vidɪ -a?
Kɔɔ minnun 'bɛ -yee 'belidɪ 'le 'tɔ 'trɛda.»

³⁴ ɛn Etiopi min -a laabɔ Filipɔ -lɔ 'nan: «-Tɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan -a ve 'gɔ? -A 'bɔ 'fli nɛn yaa ve, -baa min pee nɛn yaa ve?» ³⁵ -A -nan nɛn Filipɔ Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn vidɪ 'sia -yrɛ, 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ zɛ -a da.

³⁶ O ya -kɔnan 'o 'lɛ, ɛn o 'bɔ 'yɪ ba man, ɛn Etiopi min "e 'nan -yrɛ 'nan: «'Yɪ nɛn 'gɔ, -mɛ -maan yɪ'an -batize dra dɪ?» ³⁷ [-A -nan nɛn Filipɔ "e -yrɛ 'nan: «-Te i yɪ -tɛala "da 'i 'bli pɛɛnɔn 'a bɛ, -e 'wei -batize drɛ.» ɛn Etiopi min "e 'nan: «Maan -tɔa 'nan Zozi Crizi a Bali -pɪ -a.»] ³⁸ ɛn Etiopi min "e 'nan 'o odro -tɔ. -A -nan nɛn o "flinɔn sɔɔn 'yia, ɛn Filipɔ -a -batize drɛ. ³⁹ Zɪ o 'si 'yia bɛ, ɛn Mɪnsan lei Filipɔ 'sia, -a -nan nɛn Etiopi min 'ka "nyian -a yɪlɛ dɪ. -A cɪ -fɔ 'e "nrandɪ, ɛn e -ku.

⁴⁰ 'Pian Filipɔ "e 'fli 'yɪ 'fla nɛn waa laabo Azo bɛ -a da, ɛn e Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vidɪ 'sia 'fla pɛɛnɔn nɛn e 'bɔ "man, ɛn e 'bɔla Sezare bɛ -a da.

9

Fɛ nɛn e drɛ 'lɔɔ, ɛn Saul sɔɔnla Zozi -sru "bɛ

¹ Tɔ zɛ -a man te Saul -ko tian 'tɛ 'padɪ -a Mɪnsan -srunɔn da, te e -ko o -tɛɛdɪ -a. ɛn Saul -ku Bali -pannɔn 'tazan va, ² 'nan 'e 'fluba nɛn e -si -nɔn 'yrɛ -e 'e -wla Zuif 'nɔn

'le cin yɪ 'kɔn nɛn Damas bɛ -a -ji bɛ -a -nɔn 'yrɛ. Saul 'ta -ko 'nan -e 'e 'sia lɔmɔn 'lee 'klɔnmɔn nɛn o 'ta wɔla Minsan -sru "bɛ, -e 'e o "kuun -e 'e 'ta waa Zeruzalɛm.

³ E Damas si 'sia e ya -kɔnan, e "ta bɔa 'fla 'bɔ "srɔn "kogo 'nun tɔɔn 'tɛ 'san -tu bii laji, ɛn e -sɛn "da. ⁴ Saul -tria "tra, ɛn e wei -tu 'man, te 'bɛ ve -yrɛ 'nan: «Saul, Saul, -mɛ "le "wɛan i 'tɛ "paa 'an da?»

⁵ ɛn Saul "e -yrɛ 'nan: «'An 'san, -tɪ nɛn 'yia?»

ɛn Minsan wu "man 'nan: «'An 'bɔ Zozi nɛn i 'tɛ "paa 'an da bɛ, maan nɛn. ⁶ 'I 'wluan lou, 'i 'ku 'fla. -Te i 'bɔla 'nan nun bɛ, 'wɪ nɛn kɔ 'i drɛ bɛ, waa ve 'yie.»

⁷ Minnun nɛn o ci -kɔnan 'o 'vale Saul nun -a bɛ, 'wɪ ciɔla o da, wa'a -kɔlale 'wɪdɪ -a dɪ, "o wei 'bɔ maan, 'pian wa'a min -tu ye dɪ. ⁸ Saul wluan, -a yie a 'e 'le 'sɔdɪ, 'pian te ya'a fɛnan ye dɪ. Waa 'kun 'e 'pɛ -man, ɛn o -ku -a Damas. ⁹ E yi drɛ yaaga te ya'a fɛnan ye dɪ, ya'a 'yi mlɪan dɪ, ɛn ya'a fɛ ble dɪ.

¹⁰ Te Zozi -sruzan -tu a Damas, waa laabo Anania, Minsan 'wɪ tin 'ba -yrɛ "le nyrɪnvla -zv. Yaa laabu Anania, ɛn Anania "e -yrɛ 'nan: «Minsan, maan nɛn 'gɔ.»

¹¹ ɛn Minsan "e -yrɛ 'nan: «'I 'wluan, 'i 'ku 'fla yei "si nɛn 'e 'sɔdɪ "ji tɪglɪ 'labɛ -a da, 'i 'ku Zudazi -le "kɔnnɛn. Min -tu nɛn waa laabo Saul bɛ e ya Bali tru 'banan 'nan nun. Saul zɪɛ, e "sia 'fla nɛn waa laabo Tars bɛ -a da. ¹² Te Saul 'bɔ "e min -tu nɛn waa laabo Anania bɛ -a ye "nyian "le nyrɪnvla zv e wla, ɛn 'e 'pɛ 'pla "da 'nan -e -a yie 'e 'le 'sɔ.»

¹³ ɛn Anania "e 'nan: «Minsan, 'tɛ nɛn yaa 'pa 'i -srɔnɔn da Zeruzalɛm bɛ, maan 'man min "kaga "da. ¹⁴ ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'si -nɔn -yrɛ 'nan, minnun pɛɛnɔn nɛn o Bali tru "baa 'i 'tɔ da bɛ, 'e o "kuun.»

¹⁵ -A -nan nɛn Minsan "e Anania lɛ 'nan: «'I 'ku! -Yɛɛ ci 'nan, 'an 'bɔ mɛɛn min 'labɛ -a 'si "va 'nan -e 'e 'mɛn 'nyranman 'pa, 'dɔ -e 'an 'tɔ 'e bɔla 'ji 'lɛglɔn nun 'lɛ, 'lee mingɔnnɛn nun 'lɛ 'lee Izrael 'nɔn 'lɛ. ¹⁶ Zɪ e -taa 'e yra yɪɛ -e 'an 'tɔ 'e fuila "man "bɛ, 'an 'bɔ 'bɛ -kɔɔnman -yrɛ.»

¹⁷ Tɔɔn ɛn Anania -ku. Zɪ e 'bɔla "kɔnnɛn "bɛ, 'e 'pɛ 'pla Saul da, ɛn e 'nan: «'An "bɔ Saul, te i ya -tanɔn -sia, Minsan Zozi nɛn 'e 'fli kɔɔn 'yie bɛ, yaan 'pa 'sia 'nan -e 'i yie 'e 'le 'sɔ, 'nan -e 'i 'kɔn 'i fadɪ Bali lei 'saun 'a.» ¹⁸ 'Nun tɔɔn, fɛ -tu 'si Saul yie da "le pɔnɛn fɛɛ 'zv, e -fɔla, ɛn -a yie 'le 'sɔ. Saul wluan lou, ɛn waa -batize drɛ. ¹⁹ Zɪ e -nyan bɛ, e fɛnun bli, ɛn -a "koe "tɔ 'e da.

Saul Bali -le 'wɪ 'vɪ Damas

E yi "fli yaa drɛ Zozi -srɔnɔn nɛn Damas bɛ o va. ²⁰ Tɔɔn ɛn e Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn vidɪ 'sia minnun lɛ Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin 'nan Zozi bɛ, Bali -pɪ nɛn. ²¹ Minnun pɛɛnɔn nɛn waa ye -a vɪnan bɛ 'wɪ o "kaan, te waa ve 'nan: «Min 'labɛ, -yɛɛ minnun nɛn o Bali tru "baa Zozi 'tɔ da Zeruzalɛm bɛ, o tɛɛ te e 'tɛ "paa o da 'gɔ, ɛn e -ta "nyian Zozinɔn "kuunlɛ 'gɔ, ɛn e -ku waa Bali -pannɔn 'tanɔn lɛ. E drɛ 'kɔ, ɛn -yɛɛ 'wɪ zɪɛ -a ve?» ²² 'Pian te Saul -ko Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn vidɪ -a minnun lɛ 'kpa tɪglɪ. 'Wɪ nɛn Saul -a ve zɪɛ, Zuif 'nɔn nɛn Damas bɛ e o kɪ 'a, ɛn wa'a -kɔlale -a -zi -fɔdɪ -a dɪ. Yaa -ci -kɔɔnman -wɛ 'wein 'nan Zozi 'bɛ ci min 'sizan 'wɪ 'ji -a.

²³ Zɪ -a -nan 'mɔn 'trilii bɛ, ɛn Zuif 'nɔn 'o cin wei -ci 'man 'nan 'o -tɛ. ²⁴ 'Pian -wee 'wɪ nɛn waa 'pla "da "bɛ, Saul -a 'man. O Saul man -pɛnnan bodrun funnin -klɔn -yrɛ "nɛn 'nan -e 'o -tɛ. ²⁵ -Yɛɛ "wɛan -pei -tu man, Saul -srɔnɔn Saul 'si, ɛn waa sɔɔnla 'fla man -klɔn -sru saannɛn 'ji.

Saul 'li 'e da Zeruzalɛm

²⁶ Zɪ Saul 'bɔla Zeruzalɛm bɛ, ɛn e ya "vale 'e -fɔa Zozi -srɔnɔn 'va. 'Pian o pɛɛnɔn "klanman -yrɔ, kɔɔ wa'a yi 'tɛala "da 'nan Zozi -sruzan nɛn dɪ. ²⁷ -A -nan nɛn Barnaba -a 'kun, ɛn e -ku -a Zozi 'le 'pasianɔn 'va, ɛn zɪ Minsan 'e 'fli -kɔɔn Saul lɛ -sia bɛ, 'lee 'wɪ nɛn yaa 'vɪ -yrɛ "bɛ, Barnaba -a 'vɪ -wɛ. ɛn zɪ Saul Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ 'wein Damas bɛ, Barnaba -a 'vɪ "nyian -wɛ. ²⁸ -A -nan nɛn Saul -fɔ o va, o ci waa Zeruzalɛm fɛ pɛɛnɔn 'nan, te e 'wɪ 'nɔnnɔn ve minnun lɛ 'wein Minsan 'tɔ da. ²⁹ Saul 'wɪ 'vɪ Zuif 'nɔn nɛn o Grɛk wei -fɔa "bɛ -wɛ, ɛn o -sa -fɔ waa. 'Pian minnun zɪɛ waa -wɛɛ "man 'nan 'o -tɛa. ³⁰ -A "bɔ Zozinɔn 'wɪ zɪɛ -a 'man, ɛn o -ku Saul -a Sezare 'fla, ɛn o -yrɛ 'nan 'e 'ku Tars.

Piɛri min -srandɪ beli

³¹ -A -nan nen -leglizinun nen Zude 'lee Galile 'lee Samari 'leglɔn 'ji be, o man flin, en o -tɔ 'plɛble. O 'yra -tɛa Minsan 'man, en o 'ta wɔla -a -sru tɪglɪ. Bali lei 'saun 'pa o va, en -leglizi -ji 'nɔn dre "kaga.

³² Pieri a cinan 'fla pɛɛnɔn zɪɛ -a da. Yi -tu da, en e 'bɔla minnun nen Zozi 'le vɛ -a Lida 'fla be o va. ³³ En e 'bɔ min -srandɪ "tra "tu nen waa laabo Ene be -a man 'e nyinnandɪ -saa da. E yra "tra -a -nan lɛ 'sɔra nen 'gɔ. ³⁴ En Pieri "e -yrɛ 'nan: «Zozi Crizi 'i beli, 'i 'wluan lou 'i 'bɔ 'a -e 'i 'yie nyinnan "dave plin.» 'Nun tɔɔn en e wluan lou. ³⁵ Lida 'nɔn pɛɛnɔn 'lee minnun pɛɛnɔn nen o -nyɛanla Sarɔn fɛnan pɛble da be, zɪ o min zɪɛ -a 'yɪ te e 'ta wo be, en 'o 'fli -nɔn Minsan lɛ.

Dɔrka -ka, en Pieri -a fɔv

³⁶ Lumɔn -tu a Zozi 'va, e ya 'fla nen waa laabo Zope be -a da. Lɪ zɪɛ -a 'tɔ nen Tabita, en -te 'be "cɛɛ dɪ Dɔrka. 'Tɔ zɪɛ -a -ci nen Grɛk wei -ji «sru». Lɪ zɪɛ, e "yɪ "dra min pɛɛnɔn lɛ, te e "paa 'yalɛ -tɛnɔn 'va. ³⁷ Tu nen te Pieri a Lida be -a man, lɪ zɪɛ e -tria -cɛ -a, e -ka. Zɪ o cɛɛn -a -sruɪ man be, en o -kɔ -a 'palɛa 'kɔn "bɔ "tu -ji 'kɔn 'ta lou. ³⁸ Lida 'fla a Zope 'fla "srɔn "kogo, en Zozi -srunɔn -a 'man 'e 'cɛn, 'nan Pieri a Lida. -A -nan nen o min "fli 'pa 'sia 'nan 'o 'kɔ -a tru 'ba, 'nan 'o vɪ -yrɛ 'nan 'e 'ta 'o 'va 'treɛ.

³⁹ Zɪ o 'bɔ Pieri man be, waa 'vɪ -yrɛ, 'nun tɔɔn en 'o 'vale waa o -kɔ. Zɪ o 'bɔla 'nan nun be, en o -kɔ Pieri -a 'kɔn "bɔ "ji lou. Lumɔnnun pɛɛnɔn nen o -sran -ka 'o da be, o pli Pieri man te o -wua, en o Tabita -le -tralɛ 'lee -yɛɛ sɔnun nen yaa dre te o ya waa be, -a kɔɔn -yrɛ.

⁴⁰ En Pieri min pɛɛnɔn 'sɛn bei, 'e "pɔ sɔɔnla, en e Bali tru 'ba. Tɔɔn 'e yra -tɔ min pa zɪɛ -a da, en e -yrɛ 'nan: «Tabita, 'i 'wluan lou.» En 'e yɪɛ 'lɛ 'sɔ. Zɪ e Pieri 'yɪ be, en e -nyran lou. ⁴¹ Pieri 'e 'pɛ -nɔn -yrɛ, en yaa wluan lou, en e -calɛnun 'lee Zozinɔn -mienun laabu. -A -nan nen e lɪ zɪɛ -a kɔɔn -wɛ 'e 'belidɪ. ⁴² Zɪ Zope 'nɔn "kaga 'wɪ zɪɛ -a 'man be, en o -mienun yɪ -tɛradɪ 'sia Minsan da. ⁴³ Pieri -fɔ Zope 'fla tu "wɛnnɛn 'a. E -fɔ min -tu nen waa laabo Simɔn be -a va. Simɔn zɪɛ e -jeliba 'kɔlɛ dra.

10

Pieri 'lee Kɔrneli

¹ Min -tu a waa laabo Kɔrneli, e ya 'fla nen waa laabo Sezare be -a da. Itali 'sounjanun tazan nen. ² Kɔrneli zɪɛ, e Bali ye "yɪ, en e 'yra -tɛa "man. O 'vale 'e 'mangulinun pɛɛnɔn 'a o Bali tru "baa, e "yɪ "dra Zuif 'nɔn nen 'yalɛ o -tɛ be -wɛ, en e Bali tru "baa tu pɛɛnɔn man. ³ Yi -tu da te yidɛ tɛɛnla be, e dre -yrɛ "le nyrinvla zɪ, en e Bali -le 'pasiazan -tu 'yɪ -goezee, 'be wlala "va, en 'be laabu: «Kɔrneli!»

⁴ E Bali -le 'pasiazan zɪɛ -a -nanjɛɛn "klan da, en e 'nan -yrɛ 'nan: «Minsan, -mɛ "nen -nan?»

En Bali -le 'pasiazan "e -yrɛ 'nan: «I Bali tru "baa, en i "yɪ dra 'yalɛ -tɛnɔn lɛ Bali -a -nan 'yɪ, en -a ci 'ka 'sanlɛ 'i man dɪ. ⁵ 'Be nen 'gɔɛ, 'i minnun 'pa 'sia Zope -e 'o 'kɔ Simɔn nen waa laabo "nyian Pieri be -a laabu. ⁶ Simɔn zɪɛ, e -nyɛanla Simɔn nen e -jeliba 'kɔlɛ dra be -a va. -Yɛɛ 'kɔn a jemie "srɔn.»

⁷ Zɪ Bali -le 'pasiazan nen e 'wɪ tin 'ba -yrɛ "be, e 'si -a "srɔn "be, tɔɔn en Kɔrneli 'yɛɛ 'nyranman 'pazan "fli laabu, en e 'yɛɛ 'sounjanun va 'sounja -tu nen e Bali ye "yɪ, en e 'yra -tɛa "man "be -a laabu. ⁸ 'Wɪ pɛɛnɔn nen e dre be, e -wee 'vɪ, en e o 'pa 'sia Zope.

⁹ -A ta tu cɛɛn "wɛɛ -kɔn -kɔnan, o pli 'fla 'bɔ "srɔn "kogo, te Pieri -kɔ 'kɔn 'ta lou Bali tru 'balɛ, te yidɛ 'bɔ min -win -ji 'sezɛ. ¹⁰ Dra Pieri zɪɛ -a -tɛa, en e ya "vale 'e fɛ -ble. Te o ya -yɛɛ fɛ -tɔɛnnan, en e dre -yrɛ "le nyrinvla zɪ, ¹¹ e labli 'yɪ 'e 'lɛ 'sɔdɪ, te e fɛ -tu ye "le sɔla -dan nen o ya 'o 'kundɪ -a "nen "sinjɛn man be -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. E -tadɪ 'sia "tra, te e -pliman 'trɛ man. ¹² -Wi 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn nen o 'ta wo 'o 'pɛ "fli 'lee 'o 'cɛin "fli "da be, 'lee -winun nen o -plimlan 'o 'kɔlɛnɛn "be 'lee "lomɔn 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn a sɔ zɪɛ -a -ji. ¹³ En wei -tu "e -yrɛ 'nan: «Pieri 'i 'wluan lou, 'i -tɛ -e 'i -blɪ.»

¹⁴ 'Pian Pieri "e 'nan -yrɛ 'nan: «Minsan, te 'i vɪ 'mlɔnmlɔn dɪ. Ma'an tian 'li fɛnun nen e ci min 'srɔɛn 'a 'lee fɛnun nen e min "tri -tɔa Bali 'lɛ be, -a -blɪɛ dɪ.»

¹⁵ En wei zie e 'nan -yre -a "flizan da 'nan: «Fenun nen Bali -a vi 'nan e ya -blive -a be, te 'i dre 'i 'srōen 'a di.»

¹⁶ E 'vi zie 'e 'pa -a yaaga, 'nun tōn "be -sru, en fe zie e -ku laji.

¹⁷ Te Pieri 'ka 'wi nen yaa -nan 'yi be -a -ci maan di, -a tu 'bō zie -a wlu be, te minnun nen Kōrneli o 'pa 'sia be, o Simōn -le 'kōn 'yi, en o 'bōla "nen 'seze. ¹⁸ O min -tu laabu, en o 'wi laabu -yrō 'nan: «Simōn nen waa laabo Pieri be, e ya -nan?»

¹⁹ Pieri -fu 'e ci "nrōnnan 'wi nen yaa -nan 'yi be -a da, tōn en Bali lei 'saun "e -yre 'nan: «"I 'yio, min yaaga a 'i -wēnan. ²⁰ "I 'wluan lou, 'i sōnla, te 'i 'ci -fō "di, -e 'ka 'ku waa. -Yee ci 'nan 'an 'bō 'be o 'pa 'sia.»

²¹ Pieri sōnla, en e 'nan minnun zie -wle 'nan: «'An 'bō nen ka ci 'an -wēnan be, 'an 'bō nen 'gv. -Me "wi man nen ka -ta 'gv.»

²² En o 'nan -yre 'nan: «'Sounjanun tazan Kōrneli 'be 'ku 'pa 'sia. E ya min tugli 'a Bali 'le, e 'yra -tea Bali man, en Zuif 'nōn pēnōn -a 'tō "yi "ve. Bali -le 'pasiazan "e 'nan -yre 'nan, 'o 'lv 'yia 'yee vnan -e 'yei wei man.» ²³ Tōn en Pieri o wla 'yee 'kuin, en o 'nyin 'nan nun. Zi tu cēn be, en 'o 'vale Zope Zozinōn -mienun -a, o -si 'sia.

Pieri -ku Kōrneli -va

²⁴ 'Be 'ta tu cēn, en o 'bōla Sezare. Kōrneli 'e 'mangulinun 'lee 'e bee tugli tugli laabu 'e 'va te o ya o -pennan. ²⁵ Zi Pieri 'bōla be, tōn en Kōrneli -ku -a 'le, en 'e "po sōn "wlu, en 'e 'wulo -fō 'e 'wlu. ²⁶ 'Pian Pieri -a wluan lou te yaa ve -yre 'nan: «'An 'bō 'gv, min nen maan "nyian, -yee "wēan 'i 'wluan.»

²⁷ O -ku -sēe "wōdi -a, o wlala 'kuin, en Pieri min "kaga 'yi 'o cin yidi. ²⁸ -A -nan nen e 'nan -wle 'nan: «Kaa -tōa 'nan Zuif 'nōn 'le -pei "e 'nan: «Te Zuif min 'lee -pen min 'e 'kōn 'e cin va di, en te Zuif min 'e -wla -pen min -le 'kuin di.» 'Pian Bali -a kōn 'men 'nan, te min 'e vi min -tu man 'nan e ya 'e "tri -tōdi Bali 'le, en te 'o -pli -a san man di. ²⁹ -Yee "wēan, zi ka min 'pa 'sia 'an 'va be, ma'an 'wi 'tu vile di, en an -ta. Maan laabo "men 'ka 'lō 'nan, -me "wi man nen ka 'nan, 'an 'ta.»

³⁰ En Kōrneli "e 'nan: «An ya Bali tru 'banan 'men 'kuin -a -nan yi yaaga nen 'gv, te yide tēnla. -A -nan nen min -tu 'bōla 'an 'le. Min zie sō 'fuvu 'yriyri nen "da, ³¹ en e 'nan 'men 'nan: «Kōrneli, Bali 'i wei 'man, en 'yie "yi "nen yia dra be -a -cin -trōa "ji. ³² -Yee "wēan 'i min 'pa 'sia Zope Simōn nen waa laabo Pieri be -a va. E -nyēanla jemie man, Simōn nen e -jeliba 'kōle dra be -a va.» ³³ 'Nun tōn en an min 'pa 'sia 'i -sru, en i 'bō "nyian, "i dre "yi, en i -ta. 'Be nen "men 'gvē, -kaa pēnōn -kaa ya Bali 'le, -e 'wi nen Minsan -a 'vi "yie "le be -e -kaa man.»

³⁴ -A -nan nen Pieri -a 'bōla 'e 'le 'nan: «'Wl 'kpa nen, maan -tō "men 'nan, Bali 'ka min bo "va "di. ³⁵ 'Pian 'tre pēnōn da, min nen e 'yra -tea "man, en e 'ta wula 'wi nen yaa 'vi be -a da be, te yaa san ye "yi. ³⁶ Bali -ta 'e wei -a Izrael 'nōn le, en e 'wi 'nōnnōn 'gvē -a 'vi -wle, e 'nan min -fōdi -trōa ye Zozi Crizi 'tō 'ji. -Yee ci min pēnōn 'san -a. ³⁷ Zi Zan Bali -le 'wi 'vi, en e min -batize dre be, 'wi nen e dre Galile 'lee Zude 'lēglōn pēnōn 'ji be, kaa -tōa. ³⁸ En zi Bali Nazareti min Zozi Crizi 'si "va, en -yee lei 'saun 'ta "da "be, kaa -tōa. Zozi ci 'flanun da, te e "yi "dra minnun le, te minnun nen o ci Satan -le 'pleble 'wlu be, e -cē "sia o man, kōo Bali a 'e 'padī "va.

³⁹ 'Wl pēnōn nen yaa dre Zuif 'nōn fla 'lee Zeruzalem be, -kaa ya -a -nan yūnōn 'a. En waa -te -a -pēindī -a yiba "plan da. ⁴⁰ -A yi yaagazan da, Bali -a wluan -kanōn 'va, Bali -a dre, en 'e 'fli kōn. ⁴¹ 'Pian min pēnōn le "cēe di, -kaa nen Bali -kaa 'si "va 'e 'cēn 'yee 'wi 'nan yūnōn 'a be, -kaa le nen. Zi e wluan -kanōn 'va be, -kaa nen -kaa fenun 'lee 'yi mlin waa 'e cin va be, ⁴² -kaa le nen yaa 'vi 'nan, -kaa 'yee 'wi 'nōnnōn vi Izrael 'nōn le. En 'nan -kaa vi minnun le 'nan Bali 'be 'si "va, en yaa -tō minnun nen o yie ci "man 'lee minnun nen o -ka be -wee tin 'bazan 'a. ⁴³ Bali 'lewei vūnōn pēnōn Zozi 'le 'wi 'vi 'nan min nen e yi -tera "da "be, Bali -a san -le 'wi 'wli di "fuiman.»

⁴⁴ Pieri -fu 'wi zie -a vnan, en Bali lei 'saun 'ta min pēnōn nen o ci -a wei mannan be, o da. ⁴⁵ Zuif 'nōn nen o ci Zozi 'va, en o -ta Pieri 'pale be, zi Bali lei 'saun 'ta minnun nen

o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ o da bɛ, ɛn 'wɪ o 'kan. ⁴⁶ -Yɛɛ cɪ 'nan minnun nɛn o "we wei peenun -ji, te o Bali 'tɔ bɔa "bɛ, "o maan.

En Pieri -a 'vɪ "nyian 'nan: ⁴⁷ «Min 'ka 'kɔlamən -e 'e vɪ 'nan ya'a minnun 'labɛ o -batize dra dɪ, kɔɔ o Bali lei 'saun 'yɪ "le -cee 'wɪ 'zɔ.» ⁴⁸ En yaa 'vɪ minnun lɛ 'nan 'o o -batize drɛ Zozi Crizi 'tɔ da. -A -nan nɛn minnun zɛ, waa 'vɪ Pieri nun lɛ 'nan, 'o yɪ "fli "drɛ 'o 'va.

11

Pieri 'li 'e da Zeruzalɛm

¹ Zozi 'le 'pasianɔn 'lee o "bɪ Zozinɔn nɛn Zude bɛ, waa man 'nan minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ, o wɪ Bali -le 'wɪ man. ² Zɪ Pieri 'li 'e da Zeruzalɛm bɛ, ɛn Zuif 'nɔn nɛn Zozi 'va bɛ, o 'wɪ 'tɔ "man -a vɪdɪ -a 'nan: ³ «I wla minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ -wee 'kuin, ɛn ka fɛnun bli waa 'e cin va.»

⁴ -A -nan nɛn 'wɪ nɛn e drɛ bɛ, Pieri -a -ci 'vɪ -wɛ 'e "nɛn 'e "nɛn. E 'nan -wɛ 'nan: ⁵ «An ya Bali tru 'banan Zope 'fla. -A -nan nɛn e drɛ 'mɛn "le nyrinvla zɔ, an fɛ -tu 'yɪ, te e -taa "tra 'an 'va. E ya "le sɔla -dan nɛn o ya 'o 'kundi -a "nɛn "sinjɛn man bɛ -yee 'wɪ 'zɔ, te e ya 'sinan laji, ɛn e -ta 'an "srɔn "kogo. ⁶ An yɛ 'tɔ -ji tɛin, ɛn an truvenun, 'lee luji winun, 'lee -winun nɛn o -plimlan o 'kɔlɛnɛn "bɛ, 'lee "lomannun 'yɪ. ⁷ En an wei -tu 'man "nyian te 'bɛ ve 'mɛn 'nan: <Pieri 'i 'wɪuan, 'i -tɛ, -e 'i -bli.>

⁸ 'Pian maan 'vɪ 'nan: <Minsan, te 'i vɪ 'mlɔnmlɔn dɪ. Ma'an tian 'li fɛnun nɛn o cɪ min 'srɔn 'a, 'lee fɛnun nɛn o min "tri -tɔa Bali 'lɛ bɛ -a -blɛ dɪ.>

⁹ Wei zɛ, ɛn yaa 'vɪ "nyian laji 'e 'pee 'nan: <Fɛnun nɛn Bali -a 'vɪ 'nan e ya -blɪvɛ -a bɛ, te 'i drɛ 'i 'srɔn 'a dɪ.> ¹⁰ 'Wɪ zɛ, e drɛ 'e 'pa -a yaaga, ɛn fɛnun 'bɔ 'sinan 'e -kɔ laji.

¹¹ Tɔ 'bɔ 'lein zɛ -a wɪ bɛ, te min yaaga bɔala 'kɔn nɛn an cɪ -ji bɛ -a 'lɛ "nɛn. O o 'pa 'sia 'an 'va, o 'si Sezare. ¹² En Bali lei 'saun "e 'mɛn 'nan, te 'an 'ci -fɔɔ "dɪ! 'Kɔ 'kɔ waa. "Bɔnun 'shɛɛdɔ nɛn 'gɔvɛ, -wɛɛ kɔ 'an 'palɛ, ɛn kɔ wla Kɔrneli -le 'kuin. ¹³ 'Wɪ nɛn Kɔrneli -a 'vɪ 'kɔvɛ bɛ -nyrɛn 'gɔ. E 'nan Bali -le 'pasiazan -tu 'bɔala 'ji 'e 'lɛ 'yee 'kuin, ɛn "bɛ 'yrɛ 'nan: <'I minnun 'pa 'sia Zope -e 'o 'kɔ Simɔn nɛn waa laabo Pieri bɛ -a laabu. ¹⁴ 'Wɪ nɛn e -taa 'i 'silɛ 'wɪ 'ji 'ka 'vale 'i 'mangulinun -a bɛ, yaa ve 'yɛ.>

¹⁵ An 'wɪ tin 'badɪ 'sia, tɔɔn ɛn Bali lei 'saun 'ta o da "lɛ zɪ e -ta -kaa da 'e tɛdɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ¹⁶ -A -nan nɛn Minsan -le 'wɪ nɛn yaa 'vɪ bɛ, -a -cin -trɔa an 'ji. Yaa 'vɪ 'nan: <Zan min -batize drɛ 'yɪ 'a 'pian 'cee vɛ bɛ, 'ka -batize dra Bali lei 'saun 'a.> ¹⁷ Bali 'yee lei 'saun 'nɔn minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ -wɛ "lɛ zɪ yaa -nɔn -cɛɛ te -kaa wɪ Minsan Zozi Crizi -le 'wɪ man bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. -Tɪ nɛn maan -e 'an vɪ Bali lɛ 'nan, te 'e 'wɪ zɛ -a drɛ dɪ?»

¹⁸ Zɪ o 'wɪ zɛ -a 'man bɛ, ɛn o ci -ta "tra, ɛn o Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia -a vɪdɪ -a 'nan: «"Ka 'yɪɔ, Bali -a drɛ ɛn minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ, o 'si 'o drɛ wɪ -wɪdɪ "man, ɛn o 'belidɪ tɪglɪ 'yɪ!»

Antɪɔs 'nɔn wɪ Zozi 'le 'wɪ man

¹⁹ Zɪ Etiɛnɛn -ka bɛ, ɛn o 'tɛ 'padɪ 'sia Zozinɔn da. 'Tɛ 'padɪ o da zɛ, -yee "wɛan Zozinɔn fuila "man. O va min -mienun -kɔ Fenizi 'lee Sipri 'lee Antɪɔs. 'Pian Zuif 'nɔn 'saza lɛ nɛn o Bali -le 'wɪ 'vɪ. ²⁰ ɛn o va min -mienun nɛn Sipri 'nɔn 'a bɛ, 'lee Sirene 'nɔn 'a bɛ, "o -kɔvɔ Antɪɔs, ɛn "o Minsan Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn 'vɪ minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ -wɛ. ²¹ Minsan 'pa o va, ɛn min "kaga "yɪ -tɛra Zozi da, ɛn o sɔɔnla Minsan -sru.

²² Zɪ Zeruzalɛm -leglizi 'nɔn 'wɪ zɛ -a 'man bɛ, -a -nan nɛn o Barnaba 'pa 'sia Antɪɔs 'nan 'e 'kɔ -a -nan yɪ. ²³ Zɪ e 'bɔla 'nan nun bɛ, Bali -le "yɪ "nɛn yaa drɛ -wɛ "bɛ yaa -nan 'yɪ, ɛn yaa ci nran. -A -nan nɛn Barnaba o "koe "tɔ 'o da 'nan, te 'o 'si Minsan -sru "fo "dɪ. ²⁴ -Yɛɛ cɪ 'nan Barnaba ci a "yɪ, e ya 'e fadɪ Bali lei 'saun 'a, ɛn e yɪ -tɛala Bali da. -A -nan nɛn min "kaga 'kpa sɔɔnla Minsan -sru.

²⁵ ɛn Barnaba -kɔ Tars Saul -wɛɛɛ. ²⁶ Zɪ yaa 'yɪ bɛ, ɛn o -ta 'o 'vale -a Antɪɔs. Waa drɛ lɛ -tu Antɪɔs -leglizi -ji. O 'pa o va, ɛn o Bali -le 'wɪ paa minnun "kaga 'ji. Antɪɔs nɛn o minnun nɛn o 'ta 'wɔla Zozi 'le 'wɪ da bɛ o 'tɔ 'pa 'e tɛdɛ Crizi -le minnun.

²⁷ Tɔ zɛ -a man nɛn Bali 'lewei vɪnɔn 'si Zeruzalɛm, ɛn o -kɔ Antɪɔs. ²⁸ Waa -tu laabo Agabo, -a 'le nɛn Bali lei 'saun -a 'pa 'nan: «Dra -dan -taa "talɛ 'trɛ pɛɛnɔn da.» Dra zɛ e -ta, te Klodu 'bɛ cɪ mingɔnnɛnnun tazan -a Rɔm. ²⁹ ɛn Zozinɔn -a 'pla "da 'nan, min -tu

'e fe nen e -kolaman -a yidi -a -e 'e 'pa "bui Zozinon nen Zude be o va be, -a -non. ³⁰ Zi waa dre zie, en -wee "yi "nen waa 'yi be, waa -non Barnaba 'lee Saul le, en o -ku -a Zude -leglizi min cejenun le.

12

Minnun Zaji -te, en o Pieri -fo -pu 'kuin

¹ Tu zie -a man nen mingonnen Erodi 'te 'padu 'sia -leglizi 'non da. ² -Yee 'sounjanun Zan "bui Zaji -te -kuli -tan sen -a. ³ Zi yaa 'yi 'nan, 'wi zie e ya Zuif 'non 'ci 'so 'a be, en e 'nan 'yee 'sounjanun le 'nan, 'o Pieri 'kun. "Fedi nen o 'kpoun nen 'mannyan 'ka "va "die -a -ble "da "be -a drenan nen. ⁴ Zi o Pieri 'kun, en waa -fo -pu 'kuin be, -a -nan nen Erodi min -fuda 'shædv 'pla 'nan 'o yie 'to "va. E baa "o da min sienzien. E ya Erodi 'ji 'nan, -te 'si nonba -ji "fedi ci be, -e 'o -yee tin 'ba min pæenon yie man.

⁵ Pieri a -pu 'kuin, 'pian te Zozinon -yee Bali tru "baa 'kpa tigli.

⁶ 'Be ta tu nen e "cean be, -a 'bo 'a nen Erodi Pieri -le tin "baa min pæenon yie man. -Pei zie -a man, te Pieri a 'e nyinnandi 'sounja "fli yei, te e ya yi -tenan. E ya 'e -yridi -bulale baa "fli "a, en minnun nen o yie ci "va "be o yra 'o "pa 'ji -pu 'kon 'le "nen. ⁷ Nun toun Minsan -le 'pasianon nen laji be -a -tu -ta, en 'te 'san -tu bii 'kon "bu 'bo 'ji. 'Pasiazan zie, 'e 'pe -te Pieri man, yaa fuv, en e -yre 'nan: «'I 'wluan lou "nyiandu.» -A -nan nen -bulale baa 'si -a -pe -man.

⁸ En Minsan -le 'pasiazan "e -yre 'nan: «'I 'yie sounun -yri 'i man tigli -e 'i 'yie -manwua "wu.» Yaa dre zi. E 'nan "nyian -yre 'nan: «'I 'yie so -gblø -fo 'i da -e 'i soonla 'an -sru.»

⁹ Pieri 'bola, en e soonla -a -sru. "Yee 'ji "le 'nan nyrinvla nen, "togo te Bali -le 'pasiazan -ta 'pale 'va 'yie -goei 'wein 'a. ¹⁰ O ci 'sounja tedæ da, en o ci -a "flizan da, toun en o 'bo -bulale -kpein "nen, e 'le "so -e 'o bola 'ji 'fla be -a man. -Kpein zie 'e 'le 'sv 'e 'bo 'a o 'le. O 'bola, en o soonla 'fla yei "si -tu da, 'nun toun en Bali -le 'pasiazan 'si -a "srøn.

¹¹ Zi Pieri yie da 'si tigli be, en e 'nan: «'Be 'gve maan -to "men 'nan 'wi 'kpa nen, Minsan 'be 'yee 'pasiazan -tu 'pa 'sia, en yaan 'si Erodi 'lee 'wi pæenon nen Zuif 'non ci -a -pennan be -yru.»

¹² Zi 'wi zie -a -cin -trøa Pieri ji be, en e -ku Zan nen waa laabo Mark be -a "bu Mari -le "konnen. Min -mienun a 'o cin yidi -nan nun Bali tru 'banan. ¹³ Zi Pieri 'kon 'te be, en lumon -tu nen e 'nyranman "paa 'kon zie -a -ji, waa laabo Rode be, e pli "man 'nan -e 'e 'le 'sv, ¹⁴ en e Pieri wei -konnen 'yi. Toun -a ci "nrandi 'sia, en -a ci 'san 'kon 'le 'sudi man, en e -ku 'pian flan -a 'kuin zia nun -a vile 'nan: «Pieri a bei.»

¹⁵ En waa laabu -yru 'nan: «'I 'ta 'ka 'e yidi duv?»

'Pian te lu zie yaa ve 'nan: «'Wi 'kpa nen.»

-A -nan nen o 'nan -yre 'nan: «Pieri lei nen.»

¹⁶ Te Pieri 'ka 'flian 'kon 'tedi -a di. Zi o 'kon 'le 'sv be, o Pieri 'yi, en 'wi o 'kan "fo. ¹⁷ En Pieri 'e 'pe dre -wle 'nan 'o 'lebo 'pla "da. -A -nan nen zi Minsan -a 'bola 'pu 'kuin be, yaa pæenon 'sinan 'pa -wle. En e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'wi zie -a vi Zaji 'lee -kaa "bui Zozinon -mienun le.» Toun en e 'bola e -ku fe pee -nan.

¹⁸ Zi tu ceen be, 'wi -dan fola 'sounjanun yei, te waa laabo 'o cin lo 'nan: «Pieri wla nyin?» ¹⁹ Erodi "e 'nan 'sounjanun 'o -wee, waa wee, 'pian wa'a yile di. Erodi 'wi laabu 'sounjanun nen o yie 'to "va "be -wlo, en e 'nan 'o 'sounjanun zie 'o -tee. -A -nan nen Erodi 'si Zude 'leglon 'ji, en e -ku Sezare 'fla, e 'mon 'nan nun.

Mingonnen Erodi -ka

²⁰ 'Bli a 'e 'fodi Erodi 'ji Tir 'non 'lee Sidon 'non man. 'Pian minnun zie o ci dre 'tu, en o -fo min -tu nen waa laabo Blasitu be -a -sru, 'nan -e 'e 'o yei "paala 'o 'vale Erodi nun -a. Blasitu zie, -yee Erodi 'bo 'le 'kon 'ta -nanjean. -Yee ci 'nan -wee -blife pæenon "sia 'tre nen Erodi -a "paala be -a da.

²¹ Yi 'bo nen o -sean 'e cin va "da "be, zi e 'bo be, Erodi 'yee mingonnen so 'wu, en e -nyran 'yee mingonnen pein -da, en e 'wi tin 'ba -wle min pæenon yie man. ²² Minnun pla

"man -a vidi -a 'nan: «Blamin "cεε "we "bε di, Bali 'bε ci 'winan.»²³ 'Nun tōon tu 'bō zie -a wlu bε, en Minsan -le 'pasianōn nen laji bε -a -tu 'wi "nen kōon Erodi lε, kōō 'e 'fli 'sia 'le Bali -le 'wi 'zū. -Cε -tu -sen "man, 'e sri 'si, en e -ka.

²⁴ -A -nan nen Bali -le 'wi 'nōnnōn 'ku fuiladi -a "man te minnun yi -tεala "da 'kpa tigl.

Pōl cεin tede nen te e -ko Bali -le 'wi 'nōnnōn vile

²⁵ Zi Barnaba 'lee Saul cεen 'wi nen o -ku "man Zeruzalem bε -a dredi man bε, en o 'li 'o da Antios. -Wεε ta 'o 'vale Zan nen waa laabo Mark bε waa.

13

¹ Bali 'lewei vūnōn 'lee Bali -le 'fluba "paanōn a -leglizi nen Antios bε -a -ji. O 'tō nen Barnaba 'lee Simeōn nen waa laabo min tiidii "bε 'lee Sirene min Lusiyu 'lee Manael nen o 'vale Galile 'leglōn plazan Erodi -a o o 'lεbu 'e cin va bε 'lee Saul. ² Yi -tu da, te o Minsan tru 'ba, te o ya fε 'sōnnan, -a -nan nen Bali lei 'saun "e -wle 'nan: «'Ka Barnaba 'lee Saul 'si "va -e o 'nyranman nen an o laabu 'nan 'o 'pa bε -a 'pa.»³ -A -nan nen zi o cεen Bali tru 'badi 'lee fε 'sōndi man bε, en 'o 'pε 'pla o da, en o 'si o man, o -ku.

Barnaba 'lee Saul -ku Sipri

⁴ Barnaba 'lee Saul nen Bali lei 'saun o 'pa 'sia bε, o -ku Selusi 'fla jemie man, en o -fō -klv -dan ji, en o -ku Sipri 'trēda 'yi yei. ⁵ Zi o 'bōla 'fla nen waa laabo Salami bε -a da bε, en o Bali -le 'wi 'nōnnōn vidi 'sia minnun lε Zuif 'nōn 'le cin yi 'kuin. Zan nen waa laabo "nyian Mark bε, e ya o va, te e "paa o va.

⁶ O cεen 'yi yei 'trε zie -a 'cendi man -ji, tōon en o 'bōla 'fla nen waa laabo Pafō bε -a da, en o -dravia drezan -tu 'yi. Waa laabo Barzozi, Zuif min nen, 'e 'fli "siala Bali 'lewei vūzan -a, te e 'ka 'a di. ⁷ E ya -kōnmandan Serji Polo bee -a. -Kōnmandan zie, e 'wi -tōa 'kpa tigl. -A -nan nen e Barnaba 'lee Saul laabu 'e 'va, kōō e ya "vale 'e Bali wei maan. ⁸ 'Pian te -dravia drezan -towlī "nen waa laabo "nyian Elima Grēk wei -ji bε e 'ka "vale 'o 'ta di, te yaa -wεε "man 'nan, te -kōnmandan 'e yi -tera Barnaba 'lee Saul da di.

⁹ -A -nan nen Saul nen waa laabo "nyian Pōl bε, e ya 'e fadi Bali lei 'saun 'a, en e -dravia drezan zie -a -nanjeen tēin, ¹⁰ en e 'nan: «Bii 'gυε, i ya 'i fadi -dawli winun 'lee 'wi 'wliidi 'tō 'tudu pēenōn 'a. I ya Bali 'nanmanzan 'le 'nen 'a, 'wi "yi pēenōn 'nanmanzan nen 'yia. 'I 'flin Minsan -le -si tigl ta sredi -a. ¹¹ 'Bε nen 'gυε, "i 'yio, Minsan "ta 'wi "nen -kōonman 'yie -e 'i 'flin yide 'san yidi -a fōōnōn.»

'Nun tōon en Elima yie 'wi, e -fō klun va, te 'e 'man limlan -pε pēenōn da min -wεēdi -a 'nan -e 'e 'kun 'e 'pε -man. ¹² Zi -kōnmandan 'wi zie -a -nan 'yi bε, en e -fō Zozi 'va. Minsan -le 'wi nen yaa 'man, en yaa -nan 'yi bε, yaa 'kan 'e 'ciula "da.

Pōl 'lee Barnaba -ku Antios 'fla Pisidi 'leglōn 'ji

¹³ Pōl 'lee 'e beenun -fō -klv -ji Pafō, en o -ku Pergi 'fla Panfili 'leglōn 'ji. Zan nen waa laabo Mark bε, e 'si o -sru, en e 'li 'e da Zeruzalem. ¹⁴ O 'si Pergi, en o -ku Antios 'fla Pisidi 'leglōn 'ji. 'Flinla "yi da, o wla Zuif 'nōn 'le cin yi 'kuin, en o -nyran. ¹⁵ Zi o cεen Bali -le 'wi mandī man -pei 'fluba 'ji 'lee Bali 'lewei vūnōn 'le 'fluba 'ji bε, en Zuif 'nōn 'le cin yi 'kōn 'tazan min 'pa 'sia Pōl 'lee Barnaba -va 'nan 'o laabu -wlo 'nan: «"Būnun, -te 'wi -mie a 'ka 'ji -e 'ka 'ku "koe "tō 'ku da bε, 'ka vī "men!»

¹⁶ En Pōl wluan 'e 'pε nyōōn 'nan, te 'o sōō -tō "nyian di, en e 'nan: «'Ka Izrael 'nōn, 'lee kaa nen ka Izrael 'nōn 'le Bali bōa "bε, 'ka "trōen "tō 'men. ¹⁷ Izrael 'nōn 'le Bali -kaa tranun 'si "va, en o 'pa Izrael 'nōn 'va, en o 'bō "kaga te o ya Ezipti 'leglōn 'ji. "Bε -sru, en Bali o 'si Ezipti 'yee 'plēble 'a. ¹⁸ Bali 'e yie 'tō 'yee 'nennun va "bui "da lε -fuba sinjen wlu. ¹⁹ Bali 'leglōn 'sōravli sre Kanan 'leglōn 'ji, en e -wee 'trε 'nōn 'yee minnun lε. ²⁰ -A pēenōn zie e dre lε yaa sinjen -fuba 'soolu 'wlu.

"Bε -sru, en e -kaa tranun -le tin 'banōn 'nōn 'trilii, en e 'bō Bali 'lewei vūzan Sanmian da. ²¹ -A -nan nen -kaa tranun -a laabu 'nan Sanmian 'e mingōnnen -tō 'o da. En Bali Kis -pī Saul -tō o da, Benzamen -le 'leglōn 'ji min nen. Zi e mingōnnen blī o da lε -fuba sinjen wlu bε, ²² "bε -sru Bali -a -nyran, en yaa ta fōō David -a. David zie Bali 'bō -a 'vī "man 'nan:

«An Jese -pī David 'yi,

'an 'ci 'sɔ 'ji "min nen,
e -taa 'an 'ci 'sɔ wɪ pɛnɔn drele be -a.>

²³ David zɪɛ, -a kluda nen, Bali 'bɔ Zozi 'bɔla min 'sizan 'wɪ 'ji -a, "le zɪ yaa 'vɪ 'e 'cɛn be -yee 'wɪ 'zʊ. ²⁴ Te Zozi 'ka tian Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪdɪ 'silɛa dɪɛ, Zan -a 'vɪ Izrael 'nɔn le 'nan, 'o 'si 'o drɛ wɪ -wɪdɪ "man, 'o 'fli -nɔn Bali le, -e 'o 'ta 'o -batize drɛ. ²⁵ Te Zan -le 'nyranman 'padɪ "ta -nyan "bɛ, yaa 'vɪ 'nan: <Min nen 'ka 'ci "nrɔnman "da "bɛ, ma'an "cɛɛ dɪ, 'pian e -taa "mɛn -sru. 'An 'bɔ an 'ka -a cɛin -man -manwua "tun "da baa "fluzan -a dɪ.>

²⁶ "Bɔnun, kaa nen ka cɪ Abraam kludanɔn 'a be, 'lee minnun nen 'ka yei te o 'yra -tɛa Bali man be, -kaa le nen Bali cɪ 'yee 'wɪ nen e min "sia 'wɪ 'ji be -a vɪnan. ²⁷ -Yɛɛ cɪ 'nan, Zeruzalem minnun tanɔn 'lee Zeruzalem 'nɔn 'ka -a -tɔle 'nan Zozi 'be cɪ min 'sizan 'wɪ 'ji -a dɪ, ɛn wa'a Bali 'lewei vɪnɔn wei nen waa ta 'vɪ -wɪle 'flinla "yi -tʊdʊ pɛnɔn da be -a -ci manle dɪ. 'Pian 'wɪ nen Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ be, waa 'le sɔɔ Zozi 'tɛdɪ -a. ²⁸ Wa'a 'wɪ 'tʊ yɪle Zozi man -e min 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ, 'pian waa 'vɪ Pilati le 'nan, 'e -nɔn minnun le -e 'o -tɛ. ²⁹ 'Wɪ pɛnɔn nen e cɪ 'e 'cɛn -tɛdɪ Zozi 'le 'wɪ 'a be, zɪ 'e 'le sɔɔ be, waa 'si yiba "plan da, ɛn o -kʊ -a wɪle. ³⁰ 'Pian Bali -a wɪuan -kanɔn 'va, ³¹ ɛn 'e 'fli kɔɔn yi "kaga 'wɪ minnun nen o 'si waa Galile, ɛn o -kʊ Zeruzalem be -wɪle. ɛn 'be 'gʊɛ -wɛɛ drɛ -yee 'wɪ 'nan yɪnɔn 'a, te o -yee 'wɪ ve Izrael 'nɔn le.

³² ɛn 'kʊ 'bɔ 'gʊ, kʊ -ta 'wɪ 'nɔnɔn nen Bali -tɔ 'e wei da -kaa tranun le 'nan 'e dra be -a vɪle 'cɛɛ. ³³ 'Wɪ zɪɛ, yaa 'le sɔɔ -kaa nen -kaa cɪ o kluda 'nɔn 'a be -cɛɛ: E Zozi wɪuan -kanɔn 'va. E ya 'e 'cɛn -tɛdɪ "dre 'fluba 'la "fli "ji 'e 'cɛn 'nan:

<Yɪɛ cɪ 'mɛn 'nen 'a,
-e 'e 'sia cɛɛgʊ man be,
an drɛ 'i "tɪ "a.>

³⁴ 'Wɪ nen Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan, 'e Zozi wuanla -kanɔn 'va, 'dʊ -e 'e vɪle 'e 'fʊ -a -nan nen min fʊlman be -a -nan dɪɛ -nyren 'gʊ:

<-Fɛa tɪglɪ nen
an -tɔ 'an wei da 'nan
'an ve David man be,
ya'a 'nyaan dɪ,
ɛn e ya tian 'cee vɛ -a.>

³⁵ -Yee "wɛan nen Bali -a 'vɪ David -le "dre 'fluba pee ji 'nan:

<Yɪ'a 'yie 'nen 'saun 'tʊɛ
-e 'e fʊlɪ -yrɛ -ji dɪ.>

³⁶ David -le vɛ be, "e Bali 'su "le zɪ Bali -a 'vɪ be -yee 'wɪ 'zʊ. ɛn -a -kadɪ 'bɔ, waa 'wʊ 'e tranun "srɔn, ɛn e fʊlɪ 'yrɛ -ji. ³⁷ 'Pian Zozi 'ka fʊlɪle -yrɛ -ji dɪ, Bali -a wɪuan -kanɔn 'va.

³⁸ -Yee "wɛan, "bɔnun, 'ka -tɔ 'nan Zozi 'tɔ 'ji nen waa ve 'cɛɛ cɛɛgʊ 'nan, Bali 'cee 'wɪ 'wɪdɪ fui. 'Ta wɪladɪ Moizi -le -pei -tɔ winun da 'ka -kɔlale 'cee 'wɪ 'wɪdɪ "fuidɪ -a dɪ.

³⁹ 'Pian minnun pɛnɔn nen o yi -tɛra Zozi da be, Bali o "siala min tɪglɪ 'a.

⁴⁰ -Yee "wɛan, 'wɪ nen 'e vɪdɪ Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji be, 'ka drɛ "yi, te 'e bɔ 'ka man dɪ. ⁴¹ E ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan:

<Min sɛɛ wɔnɔn "ka 'yɪɔ,
'wɪ 'e 'ka 'kan -e 'ka 'san "fo.
-Yɛɛ cɪ 'nan 'ka yɪɛ -kɔan "man
-e 'an 'wɪ 'tʊ nen
e -ciala min da be -a drɛ.
-Te waa -nan -sɛɛ "wʊ 'cɛɛ
-e 'ka vɪle 'ka yi -tɛra "da "dɪ.> »

⁴² Zɪ Pɔl 'lee Barnaba "ta bɔala -wee cin yɪ 'kuin be, ɛn o 'nan -wɪle 'nan, 'o 'ta 'flinla "yi pee -a -e 'o 'wɪ 'lein zɪɛ -a vɪ "nyian. ⁴³ Zɪ cin yɪdɪ -nyan be, o "ta fuimlan "man, ɛn Zuif 'nɔn "kaga 'lee minnun nen o Izrael 'nɔn 'le Bali bɔa "bɛ, o sɔɔnla Pɔl 'lee Barnaba -sru. Pɔl 'lee Barnaba 'bɔ 'be 'wɪ tin 'ba -wɪle, ɛn o o "koe "tɔ 'o da 'nan 'o 'fʊ Bali -le "yi 'wɪli 'trilii.

⁴⁴ 'Flinla 'yi pee nen e 'bɔ be, 'fla 'bɔ da 'nɔn pɛɛnɔn 'be cin 'yi 'nan -e 'o Bali wei man.
⁴⁵ Zi Zuif 'nɔn min "kaga zɛ o 'yi be, en man bɔdɪ wla o ji, te 'wɪ nen Pɔl -a ve be, waa fuimlan 'nan 'wɪ 'pee -a, te waa "srɔn man.

⁴⁶ -A -nan nen Pɔl 'lee Barnaba -a -ci 'vɪ -wɛ 'wein 'nan: «Ka Zuif 'nɔn, 'ka le nen paan 'kɔ Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn ve 'e 'flin, 'pian kaa -tua 'ka 'pela koda. "Cɛɛ drɛ zɛ, kaa -kɔnnman 'nan, ka'a 'ka 'fli ye 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛ -a yunɔn 'a dɪ. -Yee "wean kɔ -ko 'siɛn minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ o va. ⁴⁷ -Yɛɛ ci 'nan 'wɪ nen Minsan "e 'nan 'kɔ drɛ be -nyɛn 'nan:

«Mein drɛ 'te 'san nen
 e 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji dra 'wein be -a.

'I vɪ minnun lɛ 'trɛ pɛɛnɔn da 'nan

Bali 'o "sia 'wɪ 'ji.» »

⁴⁸ Zi minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ o 'wɪ zɛ -a 'man be, o ci nran, en o 'nan, Minsan wei a 'nɔnnɔn. -A -nan nen minnun pɛɛnɔn nen Bali o 'si "va 'nan -e 'o 'kɔn 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛ -a yunɔn 'a be, o yi -tɛradɪ 'sia Zozi da.

⁴⁹ Tɔɔn en Minsan -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'kɔ fuiladɪ -a "man 'lɛglɔn zɛ -a da "fo. ⁵⁰ 'Pian Antɪɔs 'fla 'bɔ da be lumɔnnun nen o Izraɛl 'nɔn 'le Bali bɔa, te o mangulinun a fɛnɔn 'a be, o ya -nan. Zuif 'nɔn o 'pa 'o 'va 'lee 'fla 'bɔ da min cejenun, en o 'tɛ 'padɪ 'sia Pɔl 'lee Barnaba da, en o Pɔl 'lee Barnaba -pin 'o fla. ⁵¹ Tɔɔn 'o 'cɛin -man fuɔn -koei plu o da, -a -kɔndɪ -a -wɛ 'nan 'o 'pɛ 'si -wee 'wɪ 'ji, en o -kɔ 'fla nen waa laabo Ikomien be -a da.

⁵² 'Pian Zoziɔn nen Antɪɔs be o -fɔ ci "nran -a, en o -fɔ 'o fadɪ Bali lei 'saun 'a.

14

Pɔl 'lee Barnaba 'bɔla Ikomien

¹ Zi Pɔl 'lee Barnaba 'bɔla Ikomien be, en o wla "nyian Zuif 'nɔn 'le cin yi 'kuin. O Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ -wɛ, -a -nan nen Zuif 'nɔn "kaga 'lee minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ, o -fɔ Zozi 'va. ² 'Pian Zuif 'nɔn nen o 'ka "vale o yi -tɛala 'wɪ zɛ -a da dɛ, o 'wɪ wɔɔman minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ 'o 'ji, te 'o 'wulo -ji "nrɔnman -wɪdɪ "bɔt Zoziɔn man. ³ Pɔl 'lee Barnaba 'mɔn 'kpa tɪglɪ Ikomien. O yi -tɛra Minsan da, en o -yee 'wɪ 'nɔnnɔn nen e min "sia 'wɪ 'ji be -a 'vɪ 'kpa tɪglɪ. Bali 'pa o va, -a -nan nen o -cɛ -srɔn "winun 'lee 'lɛbo "fɔ winun drɛ.

⁴ Min "kaga cɛɛn 'e cin man 'fla 'bɔ da, min -mienun a Zuif 'nɔn -sru, en min -mienun a Zozi 'le 'pasianɔn -sru. ⁵ Zi minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ, 'lee Zuif 'nɔn, 'lee 'o 'tanɔn a 'o man wɔɔnan 'nan -e 'o 'tɛ 'pa Pɔl 'lee Barnaba da, -e 'o -kɔle wɛɛn o va be, ⁶ en Pɔl 'lee Barnaba a -kɔnnɛn 'yi, -a -nan nen o flɔn bli, o -kɔ Lisiani 'lɛglɔn 'ji 'flɔnun nen o o laabo Lisitri 'lee Dɛrbɔ be -a da, 'lee o "srɔn 'flɔnun da. ⁷ En o Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ 'nan nun.

Pɔl 'lee Barnaba 'bɔla Lisitri

⁸ Min -tɔ a Lisitri 'fla, e ya 'e -srandɪ "tra. Waa -ya 'e 'lɔ le -a, ya'a tian 'li 'ta wɔle dɪ. ⁹ 'Wɪ nen Pɔl ci -a vnan be, -a "trɔɛn "a -yrɛ, -a -nan nen Pɔl -a -nanjen tɛin, en Pɔl -a -tɔ 'nan min zɛ e yi -tɛala 'yee 'belidɪ da, ¹⁰ en Pɔl "e -yrɛ wei 'plɛblɛ 'ji 'nan: «'I 'wɪuan lou 'i 'cɛin -da tɪglɪ.» 'Nun tɔɔn e drɛ "klɪ, en e wɪuan, en e 'ta wɔdɪ 'sia.

¹¹ 'Wɪ nen Pɔl -a drɛ be, zi minnun -a -nan 'yi be, en o -paandɪ 'sia -a vidɪ -a Lisiani wei -ji 'nan: «Bali lila "da "minnun -a, en o 'bɔla -kaa 'va.» ¹² Te o Barnaba laabo «Zeus», en o Pɔl "le laabo «Ermɛs», kɔɔ -yɛɛ 'wɪ tin 'ba 'le "wean. ¹³ "Wɛɛ bɔla -wee fla 'bɔ da be, -wee bali Zeus 'bɔ 'pan 'kɔn a 'e 'tɔdɪ -nan. -A -nan nen -wee Zeus -panzan -ta trinun -a 'fla 'bɔ man -klɔn -yrɛ "nen te lu -fui "a 'e 'fɔdɪ o -blɔ -man. Zeus -panzan 'bɔ 'lee minnun "kaga "a "vale 'nan 'o Zozi 'le 'pasianɔn 'bɔ -paan.

¹⁴ 'Pian zi Zozi 'le 'pasianɔn Barnaba 'lee Pɔl 'wɪ zɛ -a 'man be, o ta kli, -a 'wɪ 'nan o man, en o 'wee sɔnɔn 'fɔvɪ bɔvɪ 'o da, en o -kɔ minnun yei "nun, te o -paan "man -wɛ 'nan: ¹⁵ «-Mɛ "wean nen kaa dra zɛ, minnun "tun "nen 'kɔ 'a "le 'cee 'wɪ 'zv. Kɔ -ta Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪlɛ 'cɛɛ, 'nan -e 'ka 'si 'cee 'wɪ "tun "nun 'labɛ -a dɛdɪ man, -e 'ka -sɔɔnla Bali nen -a yie ci "man "be -a -sru. -Yɛɛ 'trɛ drɛ, en -yɛɛ la drɛ, en -yɛɛ jemie drɛ 'lee 'e 'va

fenun pæenon. ¹⁶Li 'e tæde bæ, e minnun 'tu, en o sœnla 'o 'bɔ 'ci 'sɔ wunun -sru. ¹⁷Pian ya'a 'flinle 'yee 'yi 'ci -kœndi -a di. -Yee ci 'nan e laa "sia laji te yaa -fean 'cæe, e 'cee fe 'wlenun dra 'e tu -man, e ci "nrandi 'lee -blife -nœan 'cæe "kaga.» ¹⁸Pɔl 'lee Barnaba "koe "nyan -a vidɪ -a -wle 'nan, te 'o 'o 'pan di, 'vaa en waa 'man.

¹⁹-A -nan nen Zuif 'nœn 'si Antios 'lee Ikomien, en o -sen minnun zɪe o va, en o Pɔl -sœn -kœle -a. Waa plila, o -kv -a lunen 'o 'ci nrœn 'nan e -ka. ²⁰Pian zi Zozinœn -a si -fɔ bæ, en Pɔl wluan lou, e -ta 'fla.

Pɔl 'lee Barnaba -kv Derbu en o 'li 'o da Antios

-A ta tu cœen en Pɔl 'lee Barnaba -kv Derbu. ²¹O Bali -le 'wɪ 'nœnnœn 'vɪ 'fla zɪe -a da, en min "kaga "fɔ Zozi 'va. -A -nan nen o 'li 'o da Lisitri 'lee Ikomien 'lee Antios Pisidi. ²²O -ta Zozinœn "koe "tɔdi -a 'o da, te o 'wɪ "paala -wle 'nan, 'o yi -tera Bali da 'li 'trilii, te waa ve -wle 'nan: «-Kaa yra ye "kaga 'vaa, -e -kaa kv Bali -le mingœnnen treda.» ²³-Te o 'bœla -leglizi -tu -nan -e 'o -wee min cejenun -tœ, en -te o cœen Bali tru 'badɪ 'lee fe 'sœndɪ man, -e 'o o -pæba wu Minsan nen o yi -tera "da "bæ -yrœ.

²⁴Zɪ Pɔl 'lee Barnaba Pisidi 'leglœn cœen bæ, en o 'bœla Panfili 'leglœn 'ji. ²⁵O Bali -le 'wɪ 'nœnnœn 'vɪ Pergɪ, en o sœn "ji Atali.

²⁶'Fla zɪe -a da nen o -fɔ -klv -ji, en o 'li 'o da Antios. Antios 'bɔ 'nan nen o o -pæba 'wu Bali lɔ 'nan 'e 'yi dre -wle, -e 'nyranman nen o "sia -a 'panan zɪe bæ o 'pa.

²⁷Zɪ o 'bœla Antios bæ, en o -leglizi 'nœn cin 'yɪ, en 'wunun nen Bali ciula o va yaa dre bæ, waa 'sinan 'pa. Waa -ci 'vɪ "nyian -wle 'nan, minnun nen o 'ka Zuif 'nœn 'a diæ, Bali -si 'le 'sv -wle 'nan 'o yi -tera 'e da. ²⁸"Bæ -sru Pɔl 'lee Barnaba -fv o va tu "kaga 'kpa -a.

15

Zozinœn wei dre 'tu Moizi -le -pei da Zeruzalem

¹Min -mienun 'si Zude 'leglœn 'ji. Zɪ o 'bœla Antios bæ, en o 'wɪ "paadi 'sia "bvi Zozinœn 'ji, waa 'vɪ -wle 'nan: «-Te min 'ka 'fœle -klœnmœn -va "le zɪ Moizi -le -pei -a 'vɪ bæ -yee 'wɪ 'zv diæ, Bali 'ka -a san sia 'wɪ 'ji di.» ²Pɔl 'lee Barnaba 'ka 'wɪ zɪe -a manle 'yi "fo "di, en -sa 'plæble 'fœla o yei 'wɪ zɪe -a da.

-A -nan nen minnun -a 'pla "da 'nan, Pɔl 'lee Barnaba 'lee Zozinœn -mienun 'o 'kv 'wɪ zɪe -a tin 'ba Zeruzalem 'o 'vale Zozi 'le 'pasianœn 'lee -a -nan -leglizi min cejenun -a. ³En Antios -leglizi 'pa o va -wee -kvdi -ji. "Wæe -kv, o ciula Fenizi 'lee Samari, te 'wɪ nen e dre 'lœ, en minnun nen o 'ka Zuif 'nœn 'a diæ, o sœnla Bali -sru "bæ, te o -ko -a -nan wɪ vidɪ -a Zozinœn læ. 'Wɪ zɪe -a vidɪ ci "nran -dan nœn "bvi Zozinœn pæenœn læ.

⁴Zɪ o 'bœla Zeruzalem bæ, -leglizi 'nœn 'lee Zozi 'le 'pasianœn 'lee -leglizi min cejenun o 'sia 'kpa tɪgt, en 'wɪ pæenœn nen Bali ciula o va yaa dre bæ, waa -nan 'sinan 'pa -wle.

⁵-A -nan nen Farizen 'nœn 'va min -mienun nen o dre Zozinœn 'a bæ, o wluan lou, en o 'nan: «Minnun nen o 'ka Zuif 'nœn 'a diæ, o o -fœa paan 'klœnmœn -va -e 'o vɪ -wle 'nan 'o 'ta wla Moizi -le -peinun da.»

⁶Zozi 'le 'pasianœn 'lee -leglizi min cejenun 'o cin 'yɪ, 'nan -e 'o 'wɪ zɪe -a 'pla "da. ⁷Zɪ o cœen -sa 'plæble 'fœdi man 'o cin yei "bæ, Pieri wluan lou, en e -wle 'nan: «'An "bvunun, kaa -tœa 'nan 'cee Bali an 'si "va -e 'an 'yee 'wɪ 'nœnnœn vɪ minnun nen o 'ka Zuif 'nœn 'a diæ -wle, 'dv -e 'o 'fli -nœn Bali læ. ⁸En Bali 'bɔ nen e min ci wɪ -tœa "bæ, yaa -ci kœn 'yee lei 'saun 'nœndɪ -a -wle 'nan o ya 'yee vœ -a "le zɪ yaa -nœn -cæe bæ -yee 'wɪ 'zv. ⁹Bali 'ka -kaa 'cœnle 'e cin man -kaa 'vale waa di. E -wee 'wɪ 'wliɪ fui 'nan o yi -tera 'e da -le "wean.

¹⁰En -mœ "le "wean nen ka Bali man -weeman? -Yee ci 'nan -trœ cibœn nen -kaa tranun 'ka -kœlale -a siadi -a di, en -kaa 'bɔ 'ka 'kœlaman -a siadi -a diæ, ka ya "vale 'ka -tœa "mœn Zozinœn 'win -ji. ¹¹Pian -kaa yi -tœala "da 'nan, Minsan Zozi 'bɔ 'le "yi "le "wean nen -kaa 'si 'wɪ 'ji "le -wee 'wɪ 'zv.»

¹²'Nun tœn minnun nen 'o cin yɪɪ bæ, 'o 'ta -sen, en o Barnaba 'lee Pɔl wei mandɪ 'sia, en 'lebo "fɔ wɪ nen Bali ciula o va yaa dre minnun nen o 'ka Zuif 'nœn 'a diæ o yei "bæ, waa 'vɪ -wle.

¹³Zɪ o cœen -a vidɪ man bæ, en Zaji -a vidɪ 'sia 'nan: «"Bvunun, 'ka "trœn "tœ 'mœn. ¹⁴Simœn "sia 'wɪ 'tu vnan -cæe. E 'nan: Bali 'bɔ minnun 'sidi 'sia 'yee vœ -a, minnun nen

o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ o yei, 'nan -e 'wee 'tɔ bɔ. ¹⁵ En Bali 'lewei vɛnɔn 'le 'wɪ nɛn waa cɛn -tɛ bɛ, 'wɪ zɪɛ yaa 'lɛ sɔɔ. -Yɛɛ ci 'nan, e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan: ¹⁶ Bali "e 'nan:

<"Bɛ -sru an lia 'an da
-e 'an David -le 'kɔn nɛn
e -wi bɛ, -a pee -tɔ.
-A "pa 'ji nɛn e -fɪ -nan bɛ,
maan -tɔɔman 'e cin da
-e 'an 'wluan lou,
¹⁷ 'dɔ -e min -mienun nɛn
o -fɪ bɛ, 'o Minsan -wɛɛ
'o 'vale 'lɛglɔn -mienun nɛn
'an 'tɔ yra o man bɛ waa.

¹⁸ 'An 'bɔ Minsan,
'wɪ nɛn maan 'vɪ 'e 'cɛn
-a -nan lɛ 'ka lɛ va dɛ,
maan 'lɛ sɔɔman.> »

¹⁹ En Zaji -a 'le 'sran 'nan: «-Yee "wɛan, e ya 'an 'ji 'nan, minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ, en o sɔɔnla Bali -sru "bɛ, e ya "yi -e min 'e vɪlɛ 'e 'tɔ o -sru 'nan 'o 'ta wɔla Moizi -le -pei da dɪ. ²⁰ 'Pian -kaa 'fluba 'cɛn -tɛ -wɛ 'nan, te 'o 'wɪ nɛn waa -tɛ -yɪ lɛ bɛ -a -bli dɪ, en te 'o cin nan 'lee 'o cin -sran -wɛɛ "dɪ, en te min 'e "blu -wɛɛ "dɪ. En te 'o 'wɪ nɛn min 'ka -a -blɔ 'cɛnɛ -e -a nyɛn 'e -sran dɛ -a -bli dɪ, en te 'o 'wɪ nyɛn -bli dɪ. ²¹ -Yɛɛ ci 'nan, 'li 'e 'cɛn bɛ Moizi -le -pei -tɔ wunun zɪɛ 'flanɔn pɛɛnɔn -a -tɔa, kɔɔ waa ta ve minnun lɛ Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin tɔ pɛɛnɔn man 'flinla "yi da.»

Zozi 'le 'pasianɔn 'fluba 'pa 'sia minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ -wɛ

²² -A -nan nɛn Zozi 'le 'pasianɔn, 'lee min cejenun, 'lee -leglizi 'nɔn pɛɛnɔn wei dre 'tɔ, en o min -mienun 'si o yei, en o o 'pa 'sia Antɪɔs 'o 'vale Pɔl 'lee Barnaba -a. Zudazi nɛn waa laabo "nyian Barsaba bɛ 'lee Sila nɛn Zozinɔn 'yra -tɛa "o man bɛ, o nɛn o o 'si o yei.

²³ 'Fluba nɛn waa -nɔn -wɛ "bɛ -nyɛn 'gɔ:

«'Kɔ Zozi 'le 'pasianɔn 'lee min cejenun 'bɛ 'fluba 'cɛn -tɛ 'ka Zozinɔn nɛn ka ci Antɪɔs 'lee Siri 'lɛglɔn 'ji 'lee Silisi 'lɛglɔn 'ji, te o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ, 'cɛɛ.

Kɔ ya 'ka "bɔnɔn -a, kɔ "we 'ka 'va.

²⁴ Kɔa 'man 'nan, 'kɔ 'va min -mienun nɛn kɔ'a 'si -nɔnɛ 'wɛ "dɛ, o 'lɔ 'ka 'ci baale -ji 'wee 'wɪ "paadi -a, en o 'ka "koe 'si 'ka da. ²⁵ -Yee "wɛan, zɪ 'kɔ cin wei -ci 'man bɛ, en kɔa 'yɪ 'nan, e ya "yi -e 'kɔ min -mienun 'si "va -e 'kɔ o 'pa 'sia 'cɛɛ 'o 'vale 'kɔ "bɔ Barnaba 'lee Pɔl nɛn kɔ o ye "yi "bɛ waa. ²⁶ Min "fli zɪɛ, e -fɪ "wɛnɔn -e 'o 'ka -kaa san Zozi Crizi 'tɔ 'ji. ²⁷ En kɔ Zudazi 'lee Sila 'pa 'sia 'nan 'o 'wɪ 'bɔ 'lein 'gɔɛ -a vɪ 'cɛɛ 'o 'bɔ 'a. ²⁸ -Yɛɛ ci 'nan Bali lei 'saun 'lee 'kɔ 'bɔ, 'wɪ nɛn 'kɔ 'ka 'ta wɔla "da "bɛ, kɔɛ 'vɪ 'cɛɛ, kɔ'a 'wɪ 'pee 'palɛ "va "dɪ. ²⁹ 'Bɛ 'wɪ zɪɛ, 'bɛ ci 'nan: Te 'ka 'wɪ nɛn waa -tɛ -yɪ lɛ bɛ -a -bli dɪ, en te 'ka 'wɪ nyɛn -bli dɪ, en te 'ka 'wɪ nɛn min 'ka -a -blɔ 'cɛnɛ -e -a nyɛn 'e -sran dɛ -a -bli dɪ, en te 'ka cin nan 'lee 'ka cin -sran -wɛɛ "dɪ, en te min 'e "blu -wɛɛ "dɪ. 'Wunun zɪɛ, 'ka 'ta wɔla "da.

Kɔ 'ka 'tɔ bɔ.»

³⁰ -A -nan nɛn o o 'pa 'sia, en o -kɔ Antɪɔs. Zɪ o 'bɔla 'nan nun bɛ, en o Zozinɔn cin 'yɪ, en o 'fluba zɪɛ -a -nɔn -wɛ. ³¹ Waa ta 'vɪ, en o pɛɛnɔn 'ci nɛn, e o "koe "tɔ 'o da -le "wɛan.

³² Zudazi 'lee Sila nɛn Bali 'lewei vɛnɔn 'a bɛ, o 'wɪ "kaga tin 'ba -wɛ, o man -tɔ 'plɛblɛ, en o "koe "tɔ 'o da. ³³ O -fɪ Antɪɔs 'fla tɔ "wɛnɛn 'a 'vaa, en Zozinɔn 'kɔ o 'palɛ -sia -trɔɔ 'nan -e 'o li 'o da Zeruzalɛm. ³⁴ ['Pian Sila "e 'vɪ 'nan "e -foo Antɪɔs 'fla.] ³⁵ Pɔl 'lee Barnaba "o -fɪv Antɪɔs, en 'o 'vale min "kaga "a o 'wɪ paa minnun ji, en o Minsan -le 'wɪ 'nɔnɔn 'vɪ -wɛ.

Pɔl cɛin "flizan nɛn te e -ko Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪlɛ

Pɔl 'lee Barnaba cɛɛn 'e cin man

³⁶ Yɪ "fli yaa "bɛ -sru, en Pɔl "e 'nan Barnaba lɛ 'nan: «'Fla pɛɛnɔn nɛn kɔ ci "da Minsan -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪdɪ -a bɛ, 'kɔ 'ci "nyian "da -e 'kɔ "bɔ Zozinɔn nɛn -nan nun bɛ o yɪ.»

³⁷ Barnaba a "vale 'nan Zan nɛn waa laabo Mark bɛ 'e 'kɔla 'o -sru. ³⁸ 'Pian Pɔl 'ka 'wɛ

"man -e 'o 'ku waa dɪ, kɔɔ Mark 'nyranman 'tu o man Panfili 'lɛglɔn 'ji, ɛn e 'si o -sru. ³⁹ Pɔl 'lee Barnaba wei 'ka drɛlɛ -tuwli "fo "dɪ, -a -nan nɛn o cɛɛn 'e cin man. Barnaba Mark -fɔ 'e -sru, ɛn o -fɔ -klɔ -dan ji, o -ku Sipri 'trɛda. ⁴⁰ Pɔl "e Sila -fɔ 'e -sru, ɛn Zozinɔn o -pɛba 'wɔ Bali lɔ, ɛn o -ku. ⁴¹ O ciɩla Siri 'lɛglɔn 'lee Silisi 'lɛglɔn 'ji, te o -ko Zozinɔn "koe "tɔdɪ -a 'o da.

16

Pɔl 'lee Sila -ku Dɛrbu 'lee Lisitri 'lee Ikomien

¹ -A -nan nɛn Pɔl ciɩla Dɛrbu, ɛn e 'bɔla Lisitri. 'Fla zɩɛ -a da bɛ, Zozi -sruzan 'tu a -nan, waa laabo Timote. -A "tɪ "a Grɛk min -a, lumɔn -tu nɛn e ya Zozi 'va bɛ -yɛɛ 'nɛn nɛn, Zuif lɪ nɛn. ² -A 'tɔ "yi "a Zozinɔn nɛn Lisitri 'lee Ikomien bɛ o 'lɛ. ³ Pɔl a "vale 'e 'ku 'o 'vale 'waa, ɛn e -ku -a -fɔlɛ -klɔnmɔn -va, Zuif 'nɔn nɛn fɛ zɩɛ -a -nan bɛ -wee "wɛan. Kɔɔ o pɛɛnɔn -a -tɔa 'nan Timote "tɪ "a Grɛk min -a. ⁴ 'Flanun nɛn o ciɩla "da "bɛ, 'wɪ nɛn Zozi 'lɛ 'pasianɔn 'lee Zeruzalɛm min cɛjɛnɔn -a 'vɪ bɛ, waa 'vɪ 'fla zɩɛ -a da 'nɔn lɛ, 'nan 'o 'ta wɔla "da. ⁵ -A -nan nɛn Zozinɔn 'lɛ yi -tɛradɪ Bali da 'pa "da, te Zozinɔn 'ko bɔdɪ -a "kaga yi -tudɔ pɛɛnɔn man.

Pɔl -ku Masedɔa

⁶ Pɔl a "vale 'o 'ku Bali -lɛ 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ Azi 'lɛglɔn 'ji, 'pian Bali lei 'saun 'ka 'wɛlɛ "man "dɪ. -Yɛɛ "wɛan o ciɩla Pirigi 'lee Galatɪ 'lɛglɔn 'ji. ⁷ Zɪ o 'bɔla Misi 'lɛglɔn 'ji bɛ, ɛn waa man wɛɛ 'nan 'o 'ko Bitini 'lɛglɔn 'ji, 'pian Zozi lei 'saun 'ka 'wɛlɛ "man "dɪ. ⁸ -A -nan nɛn o ciɩla Misi, ɛn o 'bɔla Troas 'fla. ⁹ -Pɛi -man, e drɛ Pɔl lɛ "lɛ nyrinvla -zv, e drɛ -yrɛ "lɛ Masedɔa min -tu a 'e 'tɔdɪ lou, te yaa tru "baa -a vidɪ -a 'nan: «'I ciɩla Masedɔa 'lɛglɔn 'ji, 'i 'ta 'pa 'ku 'va!» ¹⁰ Zɪ Pɔl 'wɪ zɩɛ -a -nan 'yɪ "lɛ nyrinvla -zv bɛ, ɛn kva man wɛɛ 'nan 'ku 'ku Masedɔa 'lɛglɔn 'ji, kɔɔ kva -tɔa 'nan Bali 'ku laabu 'nan -e 'ku 'yɛɛ 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ -nan nun.

Pɔl 'bɔla Filipu 'fla

¹¹ Zɪ ku -fɔ -klɔ -dan ji Troas bɛ, ɛn ku -ku Samotras. 'Bɛ 'ta tu cɛɛn ɛn ku -ku Neapoli. ¹² Ku 'si 'bɛ 'nan, ɛn ku -ku Filipu 'fla. Filipu 'fla zɩɛ, -yɛɛ cɪ Masedɔa 'lɛglɔn 'ji 'fla tɛdɛ -a, ɛn Rɔm 'nɔn 'bɛ 'fla 'bɔ 'tɔ. Ku -fu 'fla zɩɛ -a da tu "wɛnnɛn 'a.

¹³ 'Flinla "yi da, ku 'si 'fla zɩɛ -a da, ɛn ku -ku lu "nɛn 'yi 'tu "srɔn. -A -cin a 'ku 'ji 'nan Zuif 'nɔn 'lɛ Bali tru 'banan -kɔan fɛ zɩɛ -a -nan. Zɪ ku cɛɛn -nyrandɪ man bɛ, ɛn lumɔnnun nɛn 'o cin yɪdɪ fɛ zɩɛ -a -nan bɛ, ku 'wɪ tin 'badɪ 'sia -wɛlɛ. ¹⁴ Lumɔn -tu a fɛ zɩɛ -a -nan te e 'yra -tɛa Bali man, -a 'tɔ nɛn Lidi, e "sia Tiatire. Min -dandan nun ta sɔ nɛn yaa -taan. E ya 'wɪ zɩɛ -a mannan, ɛn Minsan -a "trɔɛn 'lɛ 'sɔ, ɛn 'wɪ nɛn Pɔl cɪ -a vɪnan bɛ, yaa -ci 'man 'kpa tɔglɪ. ¹⁵ -A -nan nɛn waa -batize drɛ 'o 'vale 'e 'mangulinun -a, ɛn e 'ku tru 'ba -a vidɪ -a 'nan: «-Te kaa "nrɔnman 'ka 'ji 'nan, an wu Minsan man 'an 'bli pɛɛnɔn 'a bɛ, 'ka 'fɔ 'an 'va tu "wɛnnɛn 'a.» E kɔala 'wɪ zɩɛ -a man, ɛn ku wu "man.

Minnun Pɔl 'lee Sila -fɔ -pu 'kuin

¹⁶ Te ku "ta -ko fɛnan nɛn o Bali tru "baa bɛ -a -nan, ɛn nɔan lumɔn -tu -ta 'ku 'lɛ. Lɪ zɩɛ -mlɛngan a -a -sru, e -pɛ -tɔala, -yɛɛ "wɛan minnun nɛn waa "paala bɛ o "lala ye "man "kaga. ¹⁷ E sɔɔnla 'ku 'vale Pɔl -a 'ku -sru, te e -paan "man 'nan: «Minnun 'labɛ, Bali nɛn min ta lou "bɛ, -yɛɛ 'nyranman 'panɔn nɛn waa. O ya Bali -lɛ 'wɪ nɛn e min "sia 'wɪ 'ji bɛ -a vɪnan 'cɛɛ.» ¹⁸ Yaa 'vɪ zɩɛ yi "kaga 'wɪ, tɔɔn Pɔl 'ka 'vale e 'wɪ zɩɛ -a maan "nyian dɪ, ɛn e 'man lila "da, e 'nan -yɔ nɛn -a -sru "bɛ -yrɛ 'nan: «'An 'bɔ "e 'yɪɛ 'nan Zozi Crizi 'tɔ da, 'i 'si lɪ 'gɔɛ -a -sru.» ɛn -yɔ zɩɛ e 'si -a -sru 'nun.

¹⁹ Nɔan lumɔn zɩɛ minnun nɛn waa "paala bɛ, zɪ waa 'yɪ 'nan wa'a "nyian "lala ye lɪ zɩɛ -a man dɩɛ, ɛn o Pɔl 'lee Sila 'kun, o -ku waa 'fla 'tanɔn 'lɛ fɛnan nɛn o tin "baa bɛ -a -nan. ²⁰ Zɪ o -ku waa tin 'banɔn 'lɛ bɛ, ɛn o 'nan: «-Vɛ -mienun 'gɔɛ, o -tein -tria 'ku flɔnɔn yɛi, Zuif 'nɔn nɛn waa. ²¹ O ya "vale o 'wɪ -trɛ "paaman 'ku 'ji, ku'a 'we "man "dɪ, ɛn ku'a 'kɔlaman -e 'ku 'ta wɔla "da "dɪ, ku ya Rɔm 'nɔn 'a -lɛ "wɛan.»

²² -A -nan nɛn 'bli 'fɔ min "kaga 'ji o man, ɛn tin 'banɔn "e 'nan minnun lɛ 'nan, 'o -wee sɔnɔn "koo 'o man, ɛn 'o o -sɔn sɔnba "a. ²³ Zɪ o cɛɛn o -sɔndɪ man bɛ, ɛn o o -fɔ -pu 'kuin.

Waa 'vi min nen 'e yie -tɔa "o va be -yre 'nan, 'e yie 'tɔ o va 'kpa. ²⁴ Zi min zie e 'wi zie -a 'man be, en e o -fɔ -pu 'kɔn kplo -ji, en e 'ploblo 'fɔ o cɛin -man.

²⁵ -Pei -man te bada -tɔ, en Pɔl 'lee Sila Bali tru 'badi 'sia, te o Bali 'tɔ bɔ "dre -fɔa, te minnun nen -pu 'kuin be, o o wei maan. ²⁶ 'Nun tɔɔn en 'tre nyɔɔn, e nyɔɔn 'plɛble "bɔu "le "wean -pu 'kɔn nyɔɔn 'e 'klu -ji. Tu 'bɔ zie -a wlu, en -pu 'kɔn -kpein pɛɛnɔn 'le 'su, en fɛnɔn nen 'e 'fɔdi -pu 'kɔnnɔn 'cɛin -man be, -a pɛɛnɔn 'le 'su.

²⁷ Zi min nen 'e yie -tɔa "o va be e fuw be, e -kpeinnun 'yi 'e 'le 'sɔdi, en e 'yee sɛn 'su 'ji 'nan -e 'e 'fli -te, kɔɔ yaa nrɔn 'e 'ji 'nan -pu 'kɔnnɔn pɛɛnɔn 'te -ji. ²⁸ 'Pian Pɔl paan -yre wei 'plɛble 'ji 'nan: «Te 'i 'wi 'wɔli "dre 'i 'fli le di, ku ya 'gu 'ku pɛɛnɔn.»

²⁹ Tɔɔn en min zie e 'nan 'o 'te 'bi, en e wla "nyianɔv -pu 'kɔnnɔn 'va, en e blula Pɔl 'lee Sila wlu, te e nyɔɔnman. ³⁰ "Be -sru e o 'bɔla bei, en yaa laabv -wɔ 'nan: «'An "tɔnɔn, maan dra 'kɔ -e 'an 'si 'wi 'ji?»

³¹ En o -yre 'nan: «'I yi -tera Minsan Zozi da -e 'ka 'vale 'yie "kɔnnɛn 'nɔn 'a 'ka 'si 'wi 'ji.» ³² -A -nan nen o Minsan -le 'wi 'nɔnnɔn 'vi -yre 'o 'vale 'yee "kɔnnɛn 'nɔn pɛɛnɔn 'a. ³³ -Pei 'bɔ 'lein zie -a man be, min nen 'e yie -tɔa -pu 'kɔnnɔn 'va be, e -ku Pɔl 'lee Sila mlɔn 'ji "foele. 'Nun tɔɔn en waa -batize dre 'o 'vale 'yee "kɔnnɛn 'nɔn 'a. ³⁴ E -ku waa 'yee 'kuin, en e fɛnɔn -nɔn -wle, waa bli. -A -nan nen -a ci "nrandi 'sia 'o 'vale 'yee "kɔnnɛn 'nɔn pɛɛnɔn 'a, e yi -tera Bali da -le "wean.

³⁵ Zi tu cɛen be, en tin 'banɔn minnun 'pa 'sia, 'nan 'o vi min nen e yie -tɔa -pu 'kɔnnɔn 'va be -yre 'nan, 'e 'si o man. ³⁶ En min nen 'e yie -tɔa -pu 'kɔnnɔn 'va be, e 'wi 'gɔe -a 'vi Pɔl le. E 'nan: «Tin 'banɔn min 'pa 'sia 'nan, 'an 'si 'ka man. -Yee "wean 'ka bɔla, 'ka 'ku, 'ka 'fɔ -trɔɔ.»

³⁷ 'Pian Pɔl -a 'vi 'pasianɔn le 'nan: «O 'ku 'sɔn minnun yie man, en o 'ku 'fɔ -pu 'kuin, wa'a 'wi zie -a -ci vile di, -e te ku ya Rɔm 'nɔn 'a, en o ya "vale 'o "sia 'ku man 'e yɔɔdi. -Yee "wean ku'a 'we "man "di. 'O 'ta 'ku bɔla 'o 'bɔ 'a.»

³⁸ En 'pasianɔn 'ku 'wi zie -a vile tin 'banɔn le. Zi tin 'banɔn -a 'man 'nan, Rɔm 'nɔn nen waa be, nyen o cɛen. ³⁹ Tin 'banɔn 'ta toba -fɔle -wle, en o o 'bɔla -pu 'kuin, en waa 'vi -wle 'nan, 'o yra 'si, 'o 'si 'fla 'bɔ da. ⁴⁰ Zi o 'bɔla -pu 'kuin be, en o -ku Lidi -va, 'o cin 'yi 'o 'vale 'o "bɔu Zozinɔn 'a. O o "koe "tɔ o da 'vaa, en o 'si 'fla 'bɔ da.

17

Pɔl 'lee Sila -ku Tesalonik 'nɔn fla

¹ O ciula Anfipoli 'fla 'lee Apoloni 'fla, en o 'bɔla Tesalonik. Zuif 'nɔn 'le cin yi 'kɔn a fɛ zie -a -nan. ² Pɔl wla cin yi 'kɔn zie -a -ji "le yaa dra 'e 'cɛn be -yee 'wi 'zu. 'Flinla "yi yaaga 'a 'e cin -sru, te Pɔl 'wi nen 'e 'cɛn -tɛdi Bali -le 'fluba 'ji be -a ve -wle. ³ Pɔl -a ta ve -wle, te yaa -ci ve -wle 'nan, e ya 'e vidɔ 'nan min 'sizan 'wi 'ji 'e yra yi, -e 'e 'ka, -e 'e 'wluan -kanɔn 'va. En e 'nan: «Zozi nen an -yee 'wi ve 'cɛe 'gɔe, -yɛe ci min 'sizan 'wi 'ji -a.»

⁴ Min plɔennun 'wi zie -a 'man 'wi 'kpa -a, en o -fɔ Pɔl 'lee Sila -sru, 'lee Grek 'nɔn "kaga "nen o 'yra -tea Bali man be, 'lee lumɔn -mienun nen o 'yra -tea "o man 'fla be. ⁵ 'Pian man bɔdi wla Zuif 'nɔn 'ji, en o yie 'plɛnɔn kuun 'fla yei, o o -sɛn 'o 'va, en o 'wi 'fɔla 'fla. O -ku 'wi 'tɔle min -tu nen waa laabo Zason be -a man 'yee "kɔnnɛn 'nan, 'e Pɔl 'lee Sila -nɔn 'wle -e 'o 'ku waa 'flanɔn 'le. ⁶ Wa'a Pɔl 'lee Sila yile di, en o Zason 'lee "bɔu Zozinɔn -mienun 'kun, en o -ku waa 'fla 'tanɔn 'le, te o -paanman -a vidɔ -a 'nan: «Minnun nen o 'trɛda baa 'ji be, o -ta 'gu, en Zason o 'sia. ⁷ Mingɔnnennun tazan nen Rɔm be, -yee -pei -tɔ winun be, o ya -a srenan. Waa 'vi 'nan, mingɔnnɛn -tu a "nyian, wee laabo Zozi.» ⁸ 'Wi zie e 'nan 'fla 'tanɔn 'lee minnun man. ⁹ Zason 'lee "bɔu Zozinɔn -mienun -a man pan 'wu -wle 'vaa, en o 'si o man.

Pɔl -ku Bere 'fla

¹⁰ Zi -pei 'tan be, en Zozinɔn 'ku Pɔl 'lee Sila 'pale -sia, en o -ku Bere 'fla. Zi o 'bɔla 'nan nun be, en o wla Zuif 'nɔn 'le cin yi 'kuin. ¹¹ 'Fla zie -a da 'nɔn be -wee 'wi a "yi, en o 'wi maan e "mlian Tesalonik 'nɔn da. Waa -weeman 'nan 'o Bali wei maan. Bali wei nen 'e 'cɛn -tɛdi be, waa ta ve tu pɛɛnɔn man, -e 'wi nen Pɔl a ve -wle "be, 'o -tɔ 'nan 'wi 'kpa

nɛn. ¹² O va Zuif 'nɔn "kaga "yi -tɛra Zozi da, 'lee Grɛk lumɔn -mienun nɛn o 'yra -tɛa "o man bɛ, 'lee -klɔnmɔn "kaga 'kpa.

¹³ 'Pian zɪ Tesalonik Zuif 'nɔn -a 'man 'nan, Pɔl a Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪnan Bere bɛ, ɛn o -ta 'wɪ 'fɔlɛa 'fla zɪɛ -a da 'nɔn yei. ¹⁴ -A -nan nɛn Zozinɔn 'ku Pɔl 'palɛ -sia jemie man. 'Pian Sila 'lee Timote "o fɔv 'fla 'bɔ da. ¹⁵ Minnun nɛn o -ku Pɔl 'palɛ -sia bɛ o 'bɔ 'a Atɛn 'fla, ɛn o 'li 'o da. Pɔl o kalɪ 'nan 'o vɪ Timote 'lee Sila lɛ 'nan 'o 'lɔ tada.

Pɔl 'bɔla Atɛn 'fla

¹⁶ Tɛ Pɔl a Sila 'lee Timote -pɛnnan Atɛn 'fla bɛ, ɛn e 'fla zɪɛ -a da 'yɪ 'e fadɪ -yɔ nɛn waa -paan "bɛ -a. 'Wɪ zɪɛ e 'nan "man. ¹⁷ -Yɛɛ "wɛan Pɔl 'wɪ tin 'ba Zuif 'nɔn 'lee minnun nɛn o 'yra -tɛa Bali man bɛ -wlɛ cin yɪ 'kuin, ɛn minnun nɛn e bɔa "o man -guada tɔ pɛɛnɔn man bɛ, e 'wɪ tin 'ba "nyian -wlɛ.

¹⁸ 'Fluba 'tɔnɔn nɛn o cɪ Epikuri -sru "bɛ, 'lee o nɛn Sitoiki -sru "bɛ, o -sa -fɔdɪ 'sia 'o 'vale Pɔl -a. O -mienun -a laabu 'nan: «-Mɛ "wɪ nɛn sɔɔ -tɔzan 'labɛ yaa ve?» O -mienun "o "ve 'nan: «Maan ye "le 'nan 'lɛglɔn pee -le Bali -le 'wɪ nɛn yaa ve.» -Yɛɛ cɪ 'nan Pɔl a Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪnan, tɛ e minnun nɛn o -ka bɛ -wee wluandɪ -kanɔn 'va 'wɪ ve, -yɛɛ "wɛan o 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ. ¹⁹ -A -nan nɛn o Pɔl 'kun, ɛn o -ku -a tin 'banɔn 'lɛ fɛnan nɛn waa laabo Aeropaz bɛ -a -nan. Waa laabu -yrɔ 'nan: «'Wɪ -trɛ nɛn i cɪ -a "paanan 'gɔvɛ, ku ya "vale "ku maan. ²⁰ -Yɛɛ cɪ 'nan 'wɪ nɛn e -ciala 'ku da bɛ, -nyrɛn yɪa ve 'kuɛ. -Yɛɛ "wɛan ku ya "vale 'ku 'wɪ zɪɛ -a -ci maan.» ²¹ Atɛn 'nɔn 'lee -pɛn 'nɔn nɛn Atɛn 'fla bɛ, -sɛɛ "wɔdɪ 'lee 'sinan -trɛnɔn nɛn waa mandɪ ye "yi.

²² ɛn Pɔl wluan lou tin 'ba 'nɔn yei, ɛn e 'nan: «Atɛn 'flanɔn, maan -tɔa 'nan 'cee balinun a 'ka 'yra -tɛa "o man 'kpa. ²³ -Yɛɛ cɪ 'nan "mɛɛn vɪnan 'an 'ciɪ 'ka fla yei "bɛ, an 'cee balinun -pannan 'yɪ. An Bali -pan "dave -tɔ 'yɪ tɛ waa crɛn -tɛ "man 'nan:

«E ya Bali nɛn ku'a tɔa dɪɛ -yɛɛ vɛ -a.»

Bali 'bɔ nɛn kaa -paan tɛ ka'a tɔa dɪɛ, an -ta 'nan -e 'an -yɛɛ 'wɪ vɪ 'cɛɛ.

²⁴ Bali nɛn e 'trɛ 'lee 'e ta fɛnɔn pɛɛnɔn drɛ bɛ, -yɛɛ cɪ Minsan nɛn e 'trɛ 'lee la "paala bɛ -a, ɛn ya'a 'nyɛanla min -pɛ drɛ fɛnɔn ji dɪ. ²⁵ ɛn ya'a wɛɛman 'nan min 'e 'pɛ "nɛn "fɛ 'si -e 'e -nɔn 'yrɛ dɪ. -Yɛɛ cɪ 'nan Bali 'bɔ 'bɛ min cɪ fulɔ 'lee 'belidɪ 'lee fɛ pɛɛnɔn -nɔan "min lɛ. ²⁶ Bali 'bɔ -a drɛ, ɛn 'lɛglɔn pɛɛnɔn "tɪ "a -tɔwli, ɛn e -wee 'trɛ 'leda drɛ, ɛn e -wee lɛ "nɛn 'pla.

²⁷ Yaa drɛ zɪɛ, 'nan -e minnun 'o 'e -wɛɛ 'o 'pɛ "paadɪ -a fɛ pɛɛnɔn 'nan, 'nan -e 'wee yɪ. 'Pian -e tɛ Bali 'bɔ 'ka -kaa man -kɔɔbli dɪ. ²⁸ -Yɛɛ drɛ ɛn -kaa ya 'trɛda, ɛn -yɛɛ -maan -kaa kla -kaa man, ɛn -yɛɛ 'belidɪ -nɔn -cɛɛ. 'Ka 'bɔ 'va 'fluba 'tɔnɔn 'wɪ zɪɛ -a crɛn -tɛ 'va, waa crɛn -tɛ 'nan: «'Wɪ 'kpa, -kaa ya -yɛɛ 'nɛnnun -a.» ²⁹ ɛn -tɛ -kaa ya -yɛɛ 'nɛnnun -a bɛ, -ka'a 'kɔlamɔn paan -e -kaa cɪ "nrɔn 'nan, -kaa Bali -kɔɔnman -siga minnun 'lee "lala minnun 'lee -kɔlɛ minnun nɛn minnun o nyaan 'o 'pɛ -a 'lee 'o 'wulo -ji wunɔn da bɛ -a man dɪ.

³⁰ ɛn tɔ nɛn tɛ min 'ka Bali tɔa dɪɛ, Bali 'ka -a paa bɛ man dɪ, 'pian 'bɛ nɛn 'gɔvɛ, e 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn laabu 'nan 'o 'si 'o drɛ wɪ -wɪlɪdɪ "man -e 'o 'fli 'nɔn 'yrɛ. ³¹ Kɔɔ Bali yɪ -tɔ 'pla 'nan -e 'e 'trɛda 'nɔn pɛɛnɔn 'le 'wɪ tin 'ba 'e 'nɔan da. Bali min -tɔ 'si "va, yaa -tɔ 'wɪ zɪɛ -a -ji tin 'bazan 'a, ɛn yaa -ci kɔɔn -wlɛ -a wluandɪ -a -kanɔn 'va.»

³² Zɪ o -kanɔn wluandɪ da wɪ 'man bɛ, ɛn o plɔɛnnun -a sɛɛ wɔdɪ 'sia, ɛn o -mienun "o 'vɪ 'nan: «Yɪ pee nyan, -e 'kvi wei man "nyian.»

³³ -A -nan nɛn Pɔl 'bɔla o yei. ³⁴ 'Pian min -mienun -fɔ -a -sru, ɛn o yɪ -tɛra Zozi da. Dioni 'bɔ nɛn tin 'bazan 'tɔ -a bɛ e ya o va, 'lee lumɔn -tɔ nɛn waa laabo Damari bɛ, 'lee min -mienun "nyian.

18

Pɔl 'bɔla Korenti 'fla

¹ "Bɛ -sru ɛn Pɔl 'si Atɛn 'fla, e -ku Korenti. ² E Zuif min -tɔ nɛn waa laabo Akila bɛ -a 'yɪ 'nan nun. Waa -ya Pɔnt 'lɛglɔn 'ji. 'O 'vale 'e nan Priskil -a, o "sia 'sinan Itali 'lɛglɔn 'ji 'e -trɛ. Kɔɔ mingɔnnɛnnun tazan Klodu nɛn Rɔm bɛ, e 'nan, Zuif 'nɔn pɛɛnɔn 'o 'si Rɔm

'leɣlɔn 'ji. En Pɔl -kɔ Akila 'lee Priskil -va. ³ O 'pa nyranman a -tɔwli "le "wean Pɔl -fɔ o va, en o 'nyranman 'pa 'e cin va. -Wee 'nyranman nen 'nan 'o -tandannun dre.

⁴ 'Flinla "yi -tɔdɔ pɛɛnɔn da bɛ, te Pɔl 'wɪ "paaman Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin, yaa -weɛman 'nan Zuif 'nɔn 'lee Grɛk 'nɔn 'o -sɔɔnla 'e -sru. ⁵ 'Pian zɪ Sila 'lee Timote 'si Masedɔa 'leɣlɔn 'ji o -ta bɛ, en Pɔl Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'saza "paadɪ "sia. Yaa ve Zuif 'nɔn lɛ 'nan, Zozi 'bɛ ci min 'sizan 'wɪ 'ji -a. ⁶ Zuif 'nɔn 'ka 'o "trɔɛn "tɔlɛ -a wei lɛ dɪ. En zɪ waa wei fuimlan 'nan te waa "srɔnman bɛ, en Pɔl 'yee sɔ ci plu -a -ci -kɔɔndɪ -a 'nan, 'e 'pɛ 'si -wee 'wɪ 'ji. E 'nan -wɛlɛ 'nan: «'Wɪ nen e -taa "bɔlɛ 'ka man bɛ 'ka 'bɔ 'lɔ wɪ nen. Te 'ka 'an 'tɔ vɪ dɪ. 'Bɛ nen 'sien 'gɔvɛ minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, o va nen an -ko.»

⁷ Pɔl 'bɔla cin yɪ 'kuin, en e -kɔ min -tɔ nen e 'yra -tɛa Bali man bɛ -yee 'kuin. Min zɪɛ waa laabo Titu Zuti -yee 'kɔn a Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kɔn 'bɔ "srɔn. ⁸ 'Pian Cripu 'bɔ nen cin yɪ 'kɔn 'tazan -a bɛ, e yɪ -tɛra Minsan da 'o 'vale 'yee "kɔnnɛn 'nɔn 'a. En Korɛnti 'nɔn "kaga "nen o ci Pɔl wei mannan bɛ, o yɪ -tɛra Minsan da "nyian, en o o -batize dre.

⁹ -A -nan nen Minsan 'wɪ tin 'ba Pɔl lɛ -pei -man "le nyrinvla -zɔ. Yaa 'vɪ 'nan: «Te "klan 'e 'kɔn 'i 'ji dɪ. 'I 'wɪ vɪ minnun lɛ, te 'i 'flin 'wɪdɪ -a dɪ. ¹⁰ -Yɛɛ ci 'nan, an ya 'i "srɔn, en min -tɔ 'ka 'kɔlaman 'i 'kundɪ -a -e 'e 'wɪ 'wɪdɪ "dre 'yɪɛ dɪ, kɔɔ 'mɛn minnun a "kaga 'fla 'gɔvɛ -a da.» ¹¹ Pɔl -fɔ 'fla zɪɛ -a da lɛ -tɔ mɛn 'shɛɛdɔ te e Bali -le 'wɪ "paaman minnun ji.

¹² Tɔ nen Rɔm 'nɔn 'le -kɔnmandan Galɔn -tɔ Akai 'leɣlɔn da bɛ, en Zuif 'nɔn 'o 'ci 'pa Pɔl man, waa 'kun, en o -kɔ -a -a cɛin -da. ¹³ Waa 'vɪ -kɔnmandan zɪɛ -yrɛ 'nan: «-Vɛ -mie 'gɔvɛ, e 'wɪ "paaman minnun ji 'nan, minnun 'o Bali 'tɔ bɔ 'e 'pee, -pei -tɔ wɪnun man.»

¹⁴ Pɔl "ta 'wɪ "sia "va, 'nun tɔɔn en Galɔn "e Zuif 'nɔn lɛ 'nan: «"Te min 'gɔvɛ, 'wɪ 'wɪdɪ -dan tɔ nen yaa dre bɛ, "te maan 'sinan "va 'yɪ 'ka Zuif 'nɔn lɛ. ¹⁵ 'Pian en ka ya 'wɪ 'blɪnan 'wɪ "paadɪ 'lee 'wɪ "paanɔn da bɛ, 'lee 'ka 'bɔ 'le -pei -tɔ wɪnun da bɛ, 'ka 'bɔ 'lɔ wɪ 'bɛ. Ma'an 'we "man -e 'an dre 'bɛ tin 'bazan 'a dɪ.» ¹⁶ En Galɔn "e 'nan -wɛlɛ 'nan, 'o bɔla tin 'ba 'kuin. ¹⁷ -A -nan nen minnun pɛɛnɔn Sostɛn nen cin yɪ 'kɔn 'tazan -a bɛ -a 'kun, en waa -sɔndɪ 'sia tin 'ba 'kɔn 'bɔ 'lɛ "nen. 'Pian Galɔn 'ka 'wɪ 'tɔ 'silɛ "da "dɪ.

Pɔl 'li 'e da Antɔs

¹⁸ Zɪ 'wɪ zɪɛ e dre bɛ, Pɔl tɔ "kaga dre Korɛnti, en e 'si "bɔl Zozinɔn nen -nan nun bɛ o va 'o 'vale Priskil 'lee Akila -a, o -kɔ Cɛncre 'nan -e 'o 'fɔ -klɔ -dan nen e -ko Siri bɛ -a -ji. Pɔl -tɔ 'e wei -da Bali lɛ, -yee "wean 'e 'wulo "jɛ "bɔ "klɔɣlɔ 'vaa en e 'si Cɛncre. ¹⁹ O 'bɔla Efɛz, en Akila 'lee Priskil -fɔ 'fla zɪɛ -a da, en Pɔl -kɔ cin yɪ 'kuin, e 'wɪ tin 'ba Zuif 'nɔn lɛ. ²⁰ -A -nan nen Zuif 'nɔn "e -yrɛ 'nan 'e yɪ -mie dre 'o 'va. ²¹ 'Pian Pɔl 'ka 'wɛlɛ "man "dɪ, en e -si trɔv 'ba -wɔ. E -wɛlɛ 'nan: «-Te Bali wɪ "man "bɛ, an -taa "nyian 'ka 'va 'gɔ.»

Pɔl 'si Efɛz, en e -fɔ -klɔ -dan nen e -ko Sezare bɛ -a -ji. ²² Zɪ e 'bɔla Sezare bɛ, en e -kɔ 'e cɛin -ji Zeruzalɛm Zozinɔn 'tɔ bɔlɛ. "Bɛ -sru en e Antɔs si 'sia.

Pɔl cɛin yaagazan nen te e -ko Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪlɛ

²³ Pɔl 'mɔn "wɛnnɔn Antɔs, en e -kɔ 'e 'lɛ. E ciɪla Galatɪ, "bɛ -sru Pirigi te e -ko -a -nan Zozinɔn pɛɛnɔn "koe "tɔdɪ -a 'o da.

Apolo 'wɪ paa Efɛz 'lee Korɛnti

²⁴ Zuif min -tɔ nen waa laabo Apolo, en waa -ya Alɛzandri bɛ, e 'bɔla Efɛz. Apolo zɪɛ, e "we 'wɪ 'tɔ wei -ji, en e Bali -le 'fluba 'wɛlɛ "kaga -tɔa. ²⁵ Zɪ kɔ min 'e 'ta wɔla Minsan -sru "bɛ, -nyrɛn waa paa "ji. Apolo 'e 'fli -nɔn Bali -le 'nyranman 'padɪ -ji, en e Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn ve minnun lɛ "le zɪ Zozi -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ 'sezɛ, 'pian 'wɪ nen Zan min -batize dre "man "bɛ -nyrɛn yaa -tɔa "cɛ. ²⁶ Apolo yɪ -tɛra 'e 'fli da, en e Bali -le 'wɪ vidɪ 'sia Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin. Zɪ Priskil 'lee Akila -a wei 'man bɛ, en waa laabu 'o 'va, en zɪ kɔ min 'e 'ta wɔla Bali -sru "bɛ, waa paa "ji 'kpa tɪɣlɪ.

²⁷ Zɪ Apolo a "vale 'e 'ko Akai 'leɣlɔn 'ji bɛ, en Zozinɔn -a "koe "tɔ 'e da -kɔdɪ -a. -A -nan nen o 'fluba 'crɛn -tɛ, waa -nɔn -yrɛ. Waa crɛn -tɛ -ji 'nan, Zozinɔn nen -nan nun bɛ 'o Apolo 'sia tɪɣlɪ. Zɪ e 'bɔla Korɛnti bɛ, minnun nen Bali -le "yi "le "wean o yɪ -tɛra Zozi da bɛ, e 'pa o va -dan. ²⁸ -Yɛɛ ci 'nan 'wɪ nen Zuif 'nɔn -a dra te e 'ka "yi "dɪɛ, yaa -tɛala o yra

minnun yie man 'e klɔ ji. 'Wɪ zɪe yaa -ci kɔɔn -wle Bali wei nen 'e 'cren -tɛdɪ bɛ -a 'nan Zozi 'bɛ ci min 'sizan 'wɪ 'ji -a.

19

Pɔl 'li 'e da Efɛz

¹ Te Apolo a Korɛnti, ɛn Pɔl ciula Azi pɔnnun yei 'zia, -a -nan nen e 'bɔla Efɛz. 'O 'vale Zozinɔn -mienun -a 'o cin 'yɪ, ² ɛn yaa laabu -wɔɔ 'nan: «Zɪ ka yi -tɛra Zozi da bɛ, ka Bali lei 'saun 'yɪ?»

ɛn o 'nan -yɛ 'nan: «Kv'a 'bɔ manlɛ 'nan Bali lei 'saun a dɪ.»

³ ɛn Pɔl -a laabu -wɔɔ 'nan: «O 'ka -batize drɛ 'wɪ "cɛn "man?»

O 'nan -yɛ 'nan: «O 'kv -batize drɛ "le zɪ Zan -a 'vɪ bɛ -yɛe 'wɪ 'zɔ.»

⁴ -A -nan nen Pɔl "e 'nan: «Zan minnun nen o 'si 'o drɛ wɪ -wɪdɪ "man, ɛn 'o 'fli -nɔn Bali lɛ bɛ o -batize drɛ. Zan 'bɔ -a 'vɪ minnun lɛ 'nan, min nen e -taa "talɛ 'an -sru "bɛ, 'ka yi -tɛra -a san da. -Yɛɛ ci Zozi 'a.»

⁵ Zɪ o 'wɪ zɪe -a 'man bɛ, ɛn o o -batize drɛ Minsan Zozi 'tɔ da. ⁶ Pɔl 'e 'pɛ 'pla o da ɛn Bali lei 'saun 'ta o da. -A -nan nen o 'wɪdɪ 'sia wei peenun -ji, ɛn o Bali 'lewei vidɪ 'sia.

⁷ Minnun zɪe o pɛɛnɔn "nen bɔa -fuda "fli.

⁸ ɛn Pɔl wla Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin. E yi -tɛala 'e 'fli da, ɛn -a mlɛn yaaga 'bɔ te e 'wɪ "paaman minnun ji. Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ -le 'wɪ nen yaa ve minnun lɛ, te yaa -wɛɛman 'nan minnun 'o man "yi, -e 'o -sɔɔnla Bali -sru. ⁹ 'Pian zɪ min -mienun 'ka 'wɪ zɪe -a siala 'wɪ 'a dɪ, ɛn wa'a 'we "man -e 'o yi -tɛra "da "dɪ, te o "we 'wɪ "paadɪ zɪe -a man -wɪdɪ min pɛɛnɔn yie man bɛ, -a -nan nen Pɔl 'si o va. Yi -tɔdɔ pɛɛnɔn man e 'wɪ "paaman 'sien Zozinɔn 'ji, min -tɔ nen waa laabo Tirani bɛ -yɛe -lugɔlu 'kuin. ¹⁰ Pɔl -a drɛ zɪe -trilii lɛ 'fiili, ɛn minnun pɛɛnɔn nen o -nyɛanla Azi 'lɛglɔn 'ji, te o ya Zuif 'nɔn 'a oo, te o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪ oo, o Minsan 'le 'wɪ 'nɔnnɔn 'man.

Keva -le 'nɛnnun -a "vale 'o 'yɔ -wɪdɪ -pian minnun -sru

¹¹ Bali -ciala Pɔl -va te Pɔl 'lɛbo "fɔ wɪ -dandan dra. ¹² -Yɛe "wɛan sɔnɔn 'lee sɔ plinun nen o klɛ Pɔl 'kɔlɛ man bɛ, waa "sia te waa "paaman man "yaa 'nɔn man te e -cɛ "sia o man te e -yɔ -wɪdɪ "sia o -sru.

¹³ ɛn Zuif 'nɔn -mienun nen o -cia "wɔdɪ -a 'fla 'tɔdɔ pɛɛnɔn da bɛ, o -yɔ -wɪdɪ -pian "minnun -sru Minsan Zozi 'tɔ da. Waa ve -yɔ -wɪdɪnɔn lɛ 'nan: «Zozi nen Pɔl -yɛe 'wɪ ve bɛ, -a 'tɔ da maan vɪ 'cɛɛ 'nan, 'ka 'si min 'gɔɛ -a -sru.» ¹⁴ Minnun nen o 'wɪ zɪe -a dra bɛ, min -tɔ nen waa laabo Seva bɛ -yɛe 'nɛnnun nen waa, o ya 'sɔravli. Seva zɪe, Zuif min nen, ɛn e ya Bali -pannɔn 'tazan -tɔ -a. ¹⁵ ɛn -yɔ -wɪdɪ -a 'vɪ -wle 'nan: «An Zozi -tɔa. ɛn min nen 'bɛ ci Pɔl -a bɛ mɛɛn -tɔa. -Tɪ nun nen "cɛɛ "a?» ¹⁶ -A -nan nen min nen -yɔ -wɪdɪ "ci -a -sru "bɛ, e 'wɔ o da, -a -pɛ 'bɔ o pɛɛnɔn man -le "wɛan o 'bɔla 'kɔn zɪe -a -ji flan -a 'o plɔdɪ te nyɛn a o da.

¹⁷ 'Wɪ zɪe, Zuif 'nɔn pɛɛnɔn 'lee Grek 'nɔn pɛɛnɔn nen Efɛz bɛ waa 'man, ɛn o klan Bali lɔ. -A -nan nen e drɛ Minsan Zozi 'tɔ bɔ wɪ -a. ¹⁸ Minnun nen o yi -tɛra Zozi da bɛ, o "kaga "ta 'wee 'wɪ 'wɪdɪ "vɪlɛ minnun yie man 'wein. ¹⁹ ɛn minnun nen o 'bui -fɔa "bɛ, o "kaga "ta 'wee 'bui 'flubanun -a, 'lee 'wee fɛnɔn -a, ɛn waa 'tɛ 'bli minnun yie man. 'Flubanun zɪe, -te waa man "lala nrɔn bɛ, e bɔa yi -kpi fuba 'soolu da nyranman "lala -a (50.000).

²⁰ Bali -le 'plɛblɛ 'le "wɛan zɪ Minsan -le 'wɪ 'nɔnnɔn fuila "man zɪe.

Efɛz 'nɔn wluan Zozinɔn man

²¹ Zɪ 'wɪ zɪe e drɛ bɛ, "bɛ -sru ɛn Pɔl "e 'nan, 'e "ta -ko Zeruzalɛm. 'Pian e 'nan, 'e 'ko Masedɔa 'lee Akai 'vaa -e 'e 'kv. E 'nan, -te 'e 'kv bɛ, 'e bɔala Rɔm. ²² -A -nan nen e Timote 'lee Eras nen o "paa "va "bɛ o 'pa 'sia Masedɔa, ɛn -a 'bɔ "e fɔv tɔ "wɛnnɛn 'a Azi 'lɛglɔn 'ji.

²³ Tɔ zɪe -a man nen -tein -tria Minsan -le 'wɪ 'nɔnnɔn da Efɛz 'fla. ²⁴ Min -tɔ nen waa laabo Demetri bɛ, e ya fɛ zɪe -a -nan. E -siga man nyranman "paa, ɛn e -siga 'kɔn "wɛnnɛn nun dra -wee Bali -tɔ nen waa laabo Artemi bɛ -yɛe vɛ -a. -Yɛe minnun nen waa dra waa bɛ, e "lala "kaga "ye o da. ²⁵ Minnun nen o 'nyranman -towli 'bɔ zɪe -a "paa

be e 'o cin 'yi, en e -wle 'nan: «Ka p̄een̄on kaa -t̄oa 'nan, -cee 'nyranman 'ḡue -yee -maan, en -kaa ci. ²⁶ En kaa 'man 'nan, P̄ol a -a v̄unan minnun le 'nan balinun nen min o dre 'o 'pe -a be, o 'ka bali t̄igli 'a di. 'W̄i z̄ie, ya 'a v̄ile Ef̄ez 'saza "ce "di, 'p̄ian yaa 'v̄i Azi 'l̄egl̄on p̄een̄on 'ji. En z̄i yaa 'v̄i be, min "kaga "yi -t̄era "da, en o 'si -cee bali Artemi -sru. ²⁷ 'W̄i z̄ie e -taa -cee 'nyranman klu -s̄enl̄ea ji, en -cee bali Artemi be, -yee 'k̄on klu -taa "s̄enl̄ea ji, en "yee 'le 'sran be, Artemi 'b̄o 't̄o 'ka "nyian taa -k̄onle min 'le di. Te Artemi 'b̄o nen minnun p̄een̄on -a ye "yi Azi 'l̄egl̄on 'ji 'lee 'tr̄e p̄een̄on da.»

²⁸ Z̄i minnun 'w̄i z̄ie -a 'man be, 'bli 'f̄o 'o 'ji, en o -paandi 'sia te waa ve 'nan: «Ef̄ez 'n̄on 'le bali Artemi a -dan.» ²⁹ 'W̄i z̄ie e 'fla nȳōon, en 'flan̄on 'ci dre 'tu. -A -nan nen o Gai 'lee Ariza 'kun 'sa -a, en o -ku waa f̄enan nen 'flan̄on 'o cin ye be -a -nan. Gai 'lee Ariza z̄ie Mased̄a 'n̄on nen waa, -w̄ee Bali -le 'nyranman 'pa 'o 'vale P̄ol nun -a 'e cin va. ³⁰ Z̄i P̄ol a "vale 'e b̄oala 'ji minnun z̄ie o 'le be, Zozin̄on 'ka 'w̄ile "man "di. ³¹ En P̄ol bee -mienun nen o 'fla "paala be o min 'pa 'sia -ȳre 'nan, te 'e b̄ola 'ji minnun 'le di.

³² T̄u z̄ie -a wlu be, te minnun nen 'o cin 'yi be, wa 'a tian 'o cin wei -ci manle di. Min -mienun -paanman, "o 'w̄i 'pee ve -e min -mienun "o -paan "w̄u 'w̄i 'pee -a. En min "kaga "a o yei, te 'w̄i 'b̄o nen 'o cin 'yi "man "be, wa 'a tian "o -ci manle di. ³³ Min -tu nen waa laabo Alezandre be, Zuif 'n̄on a 'ta 't̄onan "man, 'nan -e 'e b̄ola 'ji minnun 'le, en min -mienun 'w̄i z̄ie -a -ci 'v̄i -ȳre. -A -nan nen 'e 'pe wluan minnun le 'nan, 'o s̄o 'pla, -e 'e 'w̄i tin 'ba -w̄le. ³⁴ 'P̄ian z̄i minnun -a -t̄o 'nan Zuif min nen be, en o p̄een̄on -paandi 'sia 'e cin va 'w̄i -t̄owli "vidi -a 'nan: «Ef̄ez 'n̄on 'le bali Artemi a -dan.» O 'm̄on -paandi z̄ie -a da.

³⁵ E dre z̄ie f̄ōon̄on, en min nen e -t̄oa 'flan̄on 'lee 'fla 'tan̄on yei "be, 'e -k̄ola 'e 'pe -t̄odi -a o da, en e 'nan -w̄le 'nan: «Ef̄ez 'n̄on, min p̄een̄on -a -t̄oa 'nan Ef̄ez 'be ȳie -t̄oa -cee bali Artemi -le 'k̄on 'va. En Artemi 'b̄o -a yiba "min nen e 'si laji e -tria be -cēe ȳie -t̄oa "va. ³⁶ Min -tu 'ka 'k̄olaman -e 'e -sa -f̄o di. -Yee "w̄ean 'ka 'l̄ebo 'pla "da -e 'ka 'wulo -ji "nr̄on 'vaa, -e 'ka 'ta w̄i dre. ³⁷ -Ȳee ci 'nan, minnun nen ka -ta waa 'ḡue, wa 'a -cee bali -le f̄e -tu crin w̄le di, en waa -cee bali "sr̄onle di. ³⁸ -Yee "w̄ean -te Demetri 'lee 'yee 'nyranman 'pan̄on a "vale o 'w̄i -t̄oa "min man be, yinun nen o tin 'ba "da "be o ya, en minnun nen o tin 'ba o va be o ya. O va nen 'o 'ku o -sanman dre. ³⁹ En -te 'w̄i 'pee a "nyian 'ka 'ji -e 'ka v̄i be, ȳi nen minnun 'o cin ye -e 'o 'w̄i tin 'ba be -e 'ka 'w̄i 'b̄o z̄ie -a b̄ola -w̄le. ⁴⁰ 'W̄i nen e dre cēeḡue -yee "w̄ean be, o -k̄olaman -e 'o 'w̄i 't̄o -kaa man 'nan, -kaa wluan minnun man. -Cee cin ȳidi 'ḡue -a -ci "ka "di, en -ka 'a 'k̄olaman -e -kaa -ci t̄igli ȳi -e -kaa v̄i minnun le di.»

⁴¹ Z̄i e cēen 'w̄i z̄ie -a v̄idi man be, en e 'nan minnun le 'nan, 'o 'ku 'wee ve -nan.

20

P̄ol -ku Mased̄a 'vaa, en e -ku Gr̄ek 'tr̄eda

¹ Z̄i 'w̄i nen e 'fla nȳōon be e -ta "tra "be, en P̄ol Zozin̄on cin 'yi, e o "koe "t̄o 'o da, en e -w̄le 'nan, 'e "ta -ko Mased̄a. ² P̄ol 'b̄ola Mased̄a, en e Zozin̄on "koe "t̄o 'o da wei "kaga "a. "Be -sru, en e -ku Gr̄ek. ³ E ml̄en dre 'nan nun yaaga. Te P̄ol 'e 'man w̄u 'nan -e 'e -klu -dan nen e "ta -ko Siri be -a 'sia be, en yaa 'man 'nan, Zuif 'n̄on 'o 'ci 'pa 'e man, -a -nan nen e 'nan, 'e lia 'e da -e 'e ciula Mased̄a "nyian.

⁴ Min 's̄ravli "nen o -ku P̄ol 'pale be, o 't̄o nen 'ḡu: Min -tu 'si Bere 'fla, Pirus -p̄i Sopater nen. Min 'fli 'si Tesalonik 'fla, Ariza 'lee Sekundus 'be 'waa. Min -tu 'si Derbu 'fla, Gai 'be. Min yaaga 'si Azi 'l̄egl̄on 'ji, Timote 'lee Tisik 'lee Trofi 'be 'waa. ⁵ O z̄ie o -tr̄oa 'ku 'le, en o -ku 'ku 'penle Troas. ⁶ 'K̄ue ve be, "ku 'f̄o 'w̄u -klu -dan ji Filipu 'fla, te "f̄edi nen o 'kp̄oun nen 'mannyan 'ka "va "dīe -a -ble "da "be e -nyan. Ȳi 'soolu "be -sru, en ku 'b̄o o man Troas, ku ȳi dre Troas 's̄ravli.

P̄ol 'b̄ola Troas

⁷ 'M̄onnen ȳi -tu da, 'ku cin 'yi 'nan -e f̄e nen Minsan "e 'nan 'ku -bli 'e cin va be 'ku -bli. -A -nan nen P̄ol 'w̄i tin 'bad̄i 'sia Zozin̄on le, k̄ō -te tu cēen be, e -ko -le "w̄ean. E 'w̄i tin 'ba -w̄le "tr̄ilii, en bada -t̄o. ⁸ Ku ya 'ku cin ȳidi 'k̄on "bu "nen 'k̄on 'ta lou "be -a -ji. 'K̄on "bu z̄ie -a -ji be, -kannen "kaga "a 'e 'f̄odi "nen. ⁹ -Gobo 'nen 'tu nen waa laabo Etiko be,

e ya 'e -nyrandi -fenedi 'plo da. Pól a 'wí tin 'banan "kaga, en yi 'nen zie -a -tedi 'sia. Yi -wlamlan "buu "le "wean e 'si -fenedi da 'kón 'ta lou 'kón yaagazan 'win -ji, en e -ta -tilea "tra. Minnun -ta, en waa wluan lou, 'pian te e -ka 'va.

¹⁰ Pól sòonla e 'kunnan 'nen zie -a da, en yaa 'si 'e 'pé -ji, e 'nan: «Te nyen 'e 'ka 'cendi, e beli 'va.» ¹¹ "Bé -sru, en Pól -ku 'e "pa 'ji 'kón 'ta lou. E 'kpoun "nen jéen, waa bli 'e cin va, en e 'wí tin 'ba 'trilii tv céen "man, -a -nan nen e -ku. ¹² O -ku -gobo 'nen zie -a 'yee "kónnen te e ya 'e 'belidi, -a -nan nen e dre ci "nran -dan tv -a.

Pól 'si Troas, en e -ku Mile

¹³ Kúe -tróa 'e tede Pól lé -klv -dan ji, en kv -ku 'fla nen waa laabo Azo bé -a da. 'Fla zie -a da nen kv Pól -fóa 'ku 'va, -yee ci 'nan Pól "e 'nan 'e -ciala 'e 'cein -ji zia. ¹⁴ Pól 'bó 'ku man Azo, en e -fó 'ku 'va -klv -dan ji, -a -nan nen kv -ku 'fla nen waa laabo Mitilen bé -a da. ¹⁵ Kv 'si 'bé 'nan, en kv -kóla "nyian -klv -dan ji. 'Bé 'ta tv céen, kv 'bóla 'yi yei 'tre 'tv nen waa laabo Kio bé -a "srón. "Bé -sru "yi -a, en kv 'bóla 'yi yei 'tre nen waa laabo Samos bé -a da. 'Bé 'ta tv céen "nyian, en kv 'bóla 'fla nen waa laabo Mile bé -a da. ¹⁶ -Yee ci 'nan Pól 'ka "vale 'e -tóa Eféz di, kó e 'ka "vale 'e "móan Azi 'leglón 'ji di, en yaa -wée "man 'nan 'e bóala Zeruzalem Pantekót "fedi yi da.

Pól 'wí tin 'ba Eféz -leglizi min cejenun le

¹⁷ 'Pian zí Pól 'bóla Mile bé, en e min 'pa 'sia 'nan 'o 'ku Eféz -leglizi min cejenun laabu. ¹⁸ Zí min cejenun zie o -ta bé, en e 'nan -wle 'nan: «Te an 'bóla 'e tede 'ka 'va, 'nyranman nen maan 'pa Azi 'leglón 'ji -trilii -e 'e 'bó ceegeve, kaa -tóa. ¹⁹ Ma'an 'fli drele -dandan Minsan -le 'nyranman 'panan di. An yra 'yí Zuif 'nón 'ló, en an 'nyranman 'pa 'an 'ta le 'an yie 'yi 'a. -Yee ci 'nan Zuif 'nón a "vale 'o 'wí 'wliidi "dra 'men. ²⁰ Ma'an 'wí 'tv yóole 'ka man di, an Bali -le 'wí 'vú cee, en an -yee 'wí nen e ka dra tígí bé -a paa 'ka 'ji min pèenón yie man 'kónnun -ji. ²¹ Maan 'vú Zuif 'nón 'lee minnun nen o 'ka Zuif 'nón 'a die -wle, 'nan 'o 'si 'wí 'wliidi "dredi man -e 'o -sòonla Bali -sru -e 'o yi -tera -cee Minsan Zozi Crizi da.

²² En 'bé nen 'gúe, an "ta -ko Zeruzalem "le zí Bali lei 'saun -a 'vú 'men 'nan 'an dre bé -yee 'wí 'zv. 'Pian 'wí nen e bóa 'an man -nan nun bé, ma'an tóa di. ²³ Maan -tóa 'pian 'nan 'fla 'túdv pèenón da bé, Bali lei 'saun -a ve 'men 'nan minnun 'te "paa 'an da -e 'waan 'fó -pv 'kuin. ²⁴ 'Pian 'men vé bé, 'men 'belidi -cin 'ka 'an 'ji "le 'nyranman nen Minsan Zozi -a -nón 'men 'nan 'an 'pa bé -yee 'wí 'zv di. 'Wí nen Minsan "e 'nan 'men 'an dre bé, -nyren 'nan, 'an Bali -le 'wí 'nónnón vú minnun le 'nan Bali "yi dre -wle.

²⁵ An ci 'ka pèenón 'va te an Bali -le mingónnen -blidi 'wí ve 'cee. 'Pian 'bé nen 'gúe, maan -tóa 'nan 'ka 'va min -tv 'ka "nyian 'an ye di. ²⁶ -Yee "wean maan ve 'cee ceegeve 'nan: Zí kó "an "dre bé, maan dre 'ka pèenón lé. -Te 'li 'pei ka'a yi -telea 'men 'wí "paadi da die, méen "cee dre di. ²⁷ -Yee ci 'nan 'wí nen Bali -a dre 'nan -e min 'e pli 'e man bé, maan 'vú 'cee 'e pèenón. Ma'an 'wí 'tv yóole 'ka man di. ²⁸ -Yee "wean 'ka dre "yi 'ka 'fli -va 'lee minnun nen Bali lei 'saun o -nón 'cee 'nan 'ka yie 'tò o va bé o va. 'Ka yie 'tò Bali -le -leglizi bé -a va, Minsan Bali -a 'ló 'e 'pí nyen -a. ²⁹ Maan -tóa 'nan, -te an -kv bé, minnun nen o ya "le pló wí -zv bé, o -taa -wlalea 'ka yei, -e 'o 'wí 'wliidi "dre minnun nen 'ka yie -tóa "o va bé -wle. ³⁰ En "nyian 'ka yei min -mienun -taa 'wunléa, o 'wlu winun ve Zozinón lé -e 'o 'sen o -sru. ³¹ -Yee "wean 'ka yie 'tò 'ka 'fli -va, en -a -cin 'e 'fóla 'ka 'ji 'nan lé yaaga 'wlu bodrun funnin te an 'wí "paala 'cee 'an 'ta le 'an yie 'yi 'a.

³² En 'bé 'gúe, an "ta "men 'ka -péba wo Bali 'lee Bali -le 'wí nen e "yi "dra min lé bé -wlo. -Yee 'wí zie, 'pleble a -yró -e 'e 'ka "koe "tò 'ka da, "bé -sru -e 'e 'yi "nen yaa 'pla 'nan e dra minnun nen o ci -yee vé -a bé -wle "bé, 'e dre 'cee. ³³ En ma'an -wéele 'nan min e 'yee "lala 'lee 'yee -siga 'lee 'yee sònun -nón 'men di. ³⁴ Kaa -tóa 'ka 'bó 'a 'nan an 'nyranman 'pa 'an 'pé -a, en maan "nen "fé bli, en minnun nen o -kv 'an 'pale bé, en waa "nen "fé bli. ³⁵ Zí kó min e 'nyranman 'pa -e 'e 'pa 'yale -tenón 'va bé, maan -nan kóon 'cee. En 'wí nen Minsan Zozi -a 'vú bé, -a -cin 'e 'fóla 'ka 'ji. Yaa 'vú 'nan: «Min nen e fé -nóan "min le bé, -féa a -a san man e "mlian min nen e fé "sia min ló bé -a san da.» »

³⁶ Zi Pól cēen 'wɪ zɪe -a vidɪ man bɛ, ɛn e "po sɔnla o 'vale waa, ɛn e Bali tru 'ba. ³⁷ -A -nan nen o pɛɛnɔn -sran wu -a, te o -tɛa Pól -pɛ -ji, te waa lɛa man 'o man. ³⁸ 'Wɪ nen e o ta drɛ 'trɔdrɔ bɛ, -nyrɛn 'nan Pól "e 'nan min -tu 'ka "nyian 'e 'ye dɪ. Tɔɔn ɛn o -ku Pól 'palɛ -a -nan nen e -fɔa -klv -dan ji bɛ -a -nan.

21

Pól -ku Zeruzalɛm

¹ Zi ku 'si o "srɔn "bɛ, ɛn ku -fɔ -klv -dan nen e -ko Kos tɪglɪ bɛ -a -ji. 'Bɛ 'ta tu cɛɛn, ɛn ku -ku Rodɛs, ku 'si 'bɛ 'nan, ɛn ku -ku Patara. ² -A -nan nen ku -klv -dan tu nen e "ta -ko Fenizi bɛ -a 'yɪ, ɛn ku -fɔ -ji. ³ Ku 'bɔla 'yɪ yei 'trɛ nen waa laabo Sipri bɛ -a "srɔn. Ku ya -klv -ji, te ku Sipri 'trɛ 'bɔ ye. Sipri -fu 'ku 'pɛ bu da zia, ɛn ku -ku Siri 'lɛglɔn 'ji zia, 'nan -e 'ku 'tɔ 'fla nen waa laabo Tir bɛ -a da. 'Fla zɪe -a da nen -klv 'bɔ -tɔa -e 'o -ci fɛnun pɛɛnɔn -sɔnla.

⁴ Zi ku -a -nan Zozinɔn 'yɪ bɛ, ɛn ku -fu o va yi 'sɔravli. Zozinɔn nen Bali lei 'saun 'ta 'tɔ o man bɛ, waa 'vɪ Pól lɛ 'nan, te 'e 'ku Zeruzalɛm dɪ. ⁵ 'Pian zɪ yi 'sɔravli zɪe e -nyan bɛ, ɛn lɔmɔn 'lee -klɔnmɔn 'lee 'nen "wɛnnɛn, o pɛɛnɔn 'ta 'ku 'palɛ -sia fɛnan nen o -klv -dan "siala bɛ -a -nan. ɛn 'ku pɛɛnɔn 'ku "po sɔnla jemie man, ɛn ku Bali tru 'ba. ⁶ Zi ku 'si 'ku cin "srɔn "bɛ, "ku "fɔ 'wɔ -klv -dan ji, ɛn "o kuv 'wee vɛ -nan.

⁷ Zi ku 'si Tir bɛ, ɛn ku 'bɔla Potelemai, -a -nan nen 'kve -fɔdɪ -klv -dan ji -nyan. Zozinɔn nen fɛ zɪe -a -nan bɛ, ku o 'tɔ bu, ɛn ku yi -tu drɛ o va. ⁸ 'Bɛ 'ta tu cɛɛn, ɛn ku -ku, ku 'bɔla Sezare. Ku -ku Filipv nen waa laabo Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪzan bɛ -yee "kɔnnɛn, ɛn ku -nyran "va. Filipv zɪe, e ya min 'sɔravli "nen o o 'si "va Zeruzalɛm bɛ o va. ⁹ Filipv -le 'nen lɔmɔnnun a sinjɛn, wa'a 'kɔnnɛn tɔa dɪ. O ya Bali 'lewei vɪnɔn 'a.

¹⁰ ɛn zɪ ku ya 'mɔnnan fɛ zɪe -a -nan bɛ, ɛn Bali 'lewei vɪzan -tu nen waa laabo Agabo bɛ e 'si Zude, e -ta 'ku 'va. ¹¹ -A -nan nen e Pól -le -tɪɛn 'kɔlɛ 'si, ɛn 'e 'cɛɪn 'lee 'e 'pɛ yɪ 'a, ɛn e 'nan: «'Wɪ nen Bali lei 'saun -a 'vɪ bɛ -nyrɛn 'gɔ, e 'nan: «Min nen -tɪɛn 'kɔlɛ 'gɔvɛ e cɪ -yee vɛ -a bɛ, zɪ Zuif 'nɔn -a -yruman -gɔ Zeruzalɛm -e 'o -nɔn minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wɛ.» »

¹² 'Ku 'vale Zozinɔn nen Sezare bɛ waa, zɪ ku 'wɪ zɪe -a 'man bɛ, ɛn ku Pól tru 'ba 'kpa tɪglɪ 'nan, te 'e 'ku Zeruzalɛm dɪ. ¹³ ɛn Pól "e 'nan 'kve 'nan: «-Mɛ "wɛan nen ka -wua -e te kaan 'ta dra -trɔdrɔ? -Yɛɛ cɪ 'nan, 'an 'man a 'e wɔudɪ, 'an 'man 'ka 'e wɔudɪ 'nan -e 'waan -yɪ 'saza "cɛ "dɪ, 'pian 'an 'man a 'e wɔudɪ 'nan -e 'an 'ka Zeruzalɛm 'bɔ 'nan nun Minsan Zozi 'tɔ 'ji.» ¹⁴ Zi Pól 'ka 'wɪnan "man -e 'wɪ nen kva ve bɛ 'e 'sia "da "dɪɛ, ku'a "nyian kɔalɛa "man "dɪ, ɛn ku -yrɛ 'nan: «Minsan cɪ 'sɔ winun 'e drɛ!»

¹⁵ Zi ku yi -mie drɛ fɛ zɪe -a -nan bɛ, ɛn ku 'kve fɛnun wɔvɔla "da, ɛn ku -ku Zeruzalɛm. ¹⁶ -A -nan nen Sezare Zozinɔn 'ku 'ku 'palɛ -sia, ɛn o -ku 'ku 'a Sipri min Nasɔn -le "kɔnnɛn 'nan -e 'ku nyin -nan nun. Nasɔn zɪe e ya Zozi 'va -a -nan 'mɔn.

Pól -ku Zaji -le "kɔnnɛn

¹⁷ Zi ku 'bɔla Zeruzalɛm bɛ, -a -nan Zozinɔn 'ku 'sia cɪ "nran -a. ¹⁸ 'Bɛ 'ta tu cɛɛn ɛn 'ku 'vale Pól nun -a, ku -ku Zaji -va. -A -nan nen -leglizi min cejenun pɛɛnɔn 'o cin 'yɪ. ¹⁹ Zi Pól o 'tɔ 'bɔ bɛ, 'wɪ nen Bali ciɔla "va yaa drɛ minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o yei "bɛ, ɛn yaa 'vɪ -wɛ 'e klɔ ji.

²⁰ Zi min cejenun 'wɪ zɪe -a 'man bɛ, ɛn o Bali 'tɔ bɔ "dre "fɔ. -A -nan nen o 'nan Pól lɛ 'nan: «"Bɔ, 'i 'yɪɔ, Zuif 'nɔn "kaga drɛ Zozinɔn 'a, ɛn o pɛɛnɔn a 'o kɔaladɪ -pei -tɔ wɪ man 'kpa tɪglɪ. ²¹ Waa 'vɪ 'wɛ 'nan, yie 'nan Zuif 'nɔn pɛɛnɔn nen o cɪ -pɛnnɔn yei "bɛ, 'nan te 'o 'ta wɔla Moizi -le -pei da dɪ, ɛn te 'o 'wee 'nen 'fɔ -klɔnmɔn -va dɪ, ɛn te 'o 'ta wɔla Zuif 'nɔn 'le -pei da dɪ. ²² Waa dra "mɛn 'kɔ? -Yɛɛ cɪ 'nan o -taa -a manlɛ 'nan i ya 'gɔ. ²³ -Yee "wɛan, 'wɪ nen ku "ta -a ve yɪɛ 'gɔvɛ, 'i 'ta wɔla "da! Min sinjɛn a 'ku yei 'gɔ, o -tɔ 'o wei da. ²⁴ 'I 'ku waa, -e 'ka 'fli drɛ 'saun Bali 'lɛ "le zɪ Moizi -le -pei -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. 'I "lala nen waa -nɔan -e 'o 'wɔlo "jɛ "bɔ bɛ -a -nɔn o 'lɛji -e 'o -kɔla 'o 'wɔlo "jɛ "budɪ -a. -Te e drɛ zɪe, -e min pɛɛnɔn o -tɔ 'nan, 'wɪ nen waa ve 'i man bɛ, wɔlɔ nen, -e 'o -tɔ 'nan, 'i 'bɔ "nyian, 'i 'ta wɔla Moizi -le -pei da. ²⁵ Minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, ɛn

o yi -tera Zozi da be, 'wi nen kva 'pla "da 'e 'cen be, -nyren kva 'vi -wle. Kva 'vi 'nan: Te 'o 'wi nen waa -te -yv le be -a -bli di, en te 'o 'wi nyen -bli di, en te 'o 'wi nen min 'ka -a -blo 'cenle -e -a nyen 'e -sran die -a -bli di, en te 'o cin nan 'lee 'o cin -sran -wεε "di, en te min 'e "blu -wεε "di.»

²⁶ 'Be 'ta tv cεen, en Pōl min sinjen zie o 'sia, fe nen min -a dra 'lō -e min 'e dre 'saun Bali 'le be, waa dre. "Be -sru, en Pōl -kv Bali -pan 'kuin, en yi nen 'winun zie -a dređi -nyaan "da "be yaa 'vi -wle, -e o -tvdv pεenōn 'o Bali -panve -nōn Bali le yi zie -a da.

Minnun Pōl 'kun Bali -pan 'kuin

²⁷ Te yi 'sōravli zie -a -nyandı 'bō, -a -nan nen Azi Zuif 'nōn nen o Pōl 'yī Bali -pan 'kuin be, o minnun "kaga wluan "man, en waa 'kun. ²⁸ Minnun zie o -paanman -a vidi -a 'nan: «Izrael 'nōn 'ka 'ta 'pa 'ku 'va. "Ka 'yio, min nen e 'wi "paaman minnun ji fe pεenōn 'nan be -nyren 'gu. Yaa "paaman 'nan, Moizi -le -peinun 'lee -cee Bali -pan 'kōn 'lee -kaa 'bō Izrael 'nōn be, 'nan -kaa 'ka -si tiglī da di. En e wla Grek 'nōn 'a -cee Bali -pan 'kuin. 'Wī nen wa'a dra die, yaa dre -cee fenan nen e ci 'saun Bali 'le be -a -nan.» ²⁹ Waa 'vi zie, kō o Pōl 'lee Efez min Trofi 'yī 'fla yei, en 'o ci nrōn 'nan, -wεε wla 'o 'vale -a Bali -pan 'kuin.

³⁰ 'Wī zie, e min pεenōn nyōōn 'fla, en o 'si flan -a fe pεenōn 'nan, o -kv 'o cin yule -nan. O Pōl 'kun, waa klan, en waa 'bōla Bali -pan 'kuin -sa -a, en o 'kōn 'bō 'le 'wu 'nun. ³¹ O ya Pōl -sōnnan 'nan -e 'e 'ka 'o 'pe "nen.

-A -nan nen minnun -kv -a vile Rōm 'nōn 'le 'sounjanun tazan -dan le 'nan, Zeruzalem 'nōn pεenōn "ta wuanla 'o cin man. ³² Nun tōōn en 'sounjanun tazan -dan zie e 'yee 'sounjanun 'lee 'sounjanun tanōn wluan, en o -kv minnun "kaga zie o va. Zī minnun zie o 'sounjanun tazan -dan 'yī 'o 'vale 'yee 'sounjanun -a be, en o Pōl -sōndi 'le 'tō.

³³ -A -nan nen 'sounjanun tazan -dan pli Pōl man, en e 'nan 'yee 'sounjanun le 'nan, 'o 'kun -e 'o -yri -bulale baa "fli "a. Tōōn en yaa laabv minnun lō 'nan: «-Tī nen -a 'bō 'a, en -mε "nen yaa dre?» ³⁴ Minnun pεenōn -paandı 'sia 'e cin va, min -mie "e -paan "wo 'wi 'pee vidi -a, -e min -mie "e -paan "wu 'wi 'pee vidi -a. -Yee "wεan 'sounjanun tazan -dan 'ka -kōlale 'wi 'tv -ci mandī -a sōō zie -a yei "di, en e 'nan, 'o 'kv Pōl -a 'sounjanun -le 'kuin. ³⁵ Zī Pōl 'lee 'sounjanun "ta bōa fenan nen waa -tria 'vaa, -e 'o -wla 'kōn 'bō 'ji be -a -nan be, en 'sounjanun Pōl 'si lou, kōō minnun "ta -gla -fōa 'nan, te 'sounjanun 'o 'kv -a di. ³⁶ -Yεε ci 'nan, minnun pεenōn yra -a -sru te o -paanman 'nan: «'Ka -te, 'ka -te.»

Pōl 'e 'ci wī 'vi

³⁷ Te o "ta Pōl -wlamlan 'sounjanun -le 'kōn zie -a -ji be, en yaa laabv 'sounjanun tazan -dan lō 'nan: «I -kōlaman i -si -nōan 'mēn -e 'an 'wi 'tv vī yei?»

En 'sounjanun tazan "e 'nan: «Yioo, Grek min nen 'yia, ³⁸ Ezipti min nen e minnun wluan 'o cin man -a yi "fli 'ka tian bōle 'gu die, -njεε 'yia dvv? Min zie, e -kv o -kpi sinjen (20.000) -a "bui "da te -kuli -tan fenun 'lee sennun a -wlō.»

³⁹ En Pōl "e 'nan: «Silisi Zuif min nen maan, an "sia Tars, an ya 'fla nen -a 'tō "we "be -a da 'tre 'wle 'a. Mein trv "baa, 'i 'si -nōn 'mēn -e 'an 'wi tin 'ba minnun le.»

⁴⁰ -A -nan nen 'sounjanun tazan -si -nōn -yre. En Pōl -tō fenan nen waa -tria 'vaa -e 'o -wla 'kōn 'bō 'ji be -a -nan, en 'e 'pe wluan minnun le 'nan, 'o sōō 'pla. Zī minnun pεenōn 'ta -tō be, en Pōl 'wi tin 'badī 'sia -wle Ebre wei -ji.

22

¹ E 'nan: «'An "bvunun 'lee 'an "tunun, 'ka "trōēn "tō 'an wei le -e 'wi nen kō 'an vī 'cεε 'lōō, -e 'ka 'si 'an man be 'ka man.»

² Zī waa wei 'man te e "we -wle Ebre wei -ji be, en 'o 'lēbo 'pla "da "fo. -A -nan nen Pōl "e -wle 'nan:

³ «Silisi Zuif min nen maan, an "sia Tars, 'pian waan 'lēbv Zeruzalem 'gu. Min nen e 'wi paa 'an 'ji be, waa laabo Gamaliel, -yεε -kaa tranun dre wī paa 'an 'ji 'kpa tiglī. 'An bō 'gu an ya "nen Bali nen ka ci cεεgv -a -sru 'labε, -a -sru 'kpa tiglī. ⁴ Minnun nen o 'ta 'wula "nen 'wi "paadı -tre nen 'gve -a -sru "be, an 'te 'pa o da -trilii, min -mie -ka -a 'wi 'ji. An -klōnmōn 'lee limōn nun 'kun, an o -fō -pv 'kuin -a 'wi man. ⁵ Bali -pannōn 'tazan

'lee min cejenun -kɔlamən waa ve 'nan, 'wɪ tɪɡlɪ nən maan ve. -Yɛɛ cɪ 'nan, o 'bɔ -wɛɛ 'fluba nən e -si -nɔan 'mɛn -e 'an -wla Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kɔn nən Damas bɛ -a -ji bɛ -a -nɔn 'mɛn. An -kɔ 'nan -e 'an Zozinɔn nən -nan nun bɛ o ''kuun -e 'an 'ta waa Zeruzalem -e 'o 'wɪ ''nɛn -kɔɔn -wɛɛ.

⁶ An sɔɔnla 'sia, ''mɛɛn vɪnan 'an -pliman Damas ''srɔn te yidɛ ''ta bɔa min -win -ji 'sɛzɛ bɛ, -a -nan nən 'tɛ 'san -dan bii laji, e -sɛn 'an da. ⁷ 'An -tria ''tra, ɛn an wei -tɔ 'man, te yaa ve 'mɛn 'nan: <Saul, Saul -mɛ ''le ''wɛan nən i 'tɛ ''paa 'an da?>

⁸ ɛn maan laabu 'nan: <'An 'san, -tɪ nən 'yia?>

E 'mɛn 'nan: <Nazaretɪ min Zozi nən i 'tɛ ''paa ''da ''bɛ -nyrɛn 'maan.> ⁹ Minnun nən kɔ cɪ waa bɛ, ''o 'tɛ 'san 'bɔ 'yɪ, 'pian min 'bɔ nən kɔ wu 'a bɛ, wa'a wei manɛ dɪ.

¹⁰ Maan laabu 'nan: <Minsan 'an drɛ ''mɛn 'kɔ?>

ɛn Minsan ''e ''mɛn 'nan: <'I 'wluən lou -e 'i 'kɔ Damas -a -nan nun nən 'wɪ nən Bali ''e 'nan 'yie 'i drɛ bɛ, waa ve 'yie.>

¹¹ 'Tɛ 'san 'pleble zɛ, yaan yie 'wi, -yɛɛ ''wɛan minnun nən kɔ cɪ waa bɛ, waan 'kun 'an 'pɛ -man, ɛn o -kɔ maan Damas.

¹² Min -tɔ a 'fla zɛ -a da bɛ, waa laabo Anania e Bali bɔa 'kpa tɪɡlɪ ɛn e 'ta 'wɔla -cee -peinun da, ɛn Damas 'bɔ 'nan bɛ Zuif 'nɔn pɛɛnɔn -a 'tɔ 'yɪ ''ve. ¹³ Min zɛ, e -ta 'an 'va, e -tɔ 'an ''srɔn, ɛn e 'mɛn 'nan: <'An ''bɔ Saul 'i yie 'e 'le 'sɔ!>

'Nun tɔɔn ɛn 'an yie 'le 'sɔ, ɛn maan 'bɔ 'yɪ. ¹⁴ -A -nan nən yaa 'vɪ 'nan: <-Kaa tranun -le Bali 'i 'pla 'e 'cɛn 'nan -e 'yie 'ci 'sɔ wunun -tɔ, -e min nən e cɪ tɪɡlɪ 'e -tɔwli ''bɛ 'i -tɔ, -e wei nən e 'sia -a 'le bɛ 'i man.> ¹⁵ -Yɛɛ cɪ 'nan e 'nan: <'I -kɔan 'yɛɛ 'wɪ -nan yɪzan -a, -e 'wɪ nən yia -nan 'yɪ, ɛn yia 'man bɛ, 'i vɪ min pɛɛnɔn lɛ! ¹⁶ 'Bɛ nən 'ɡvɛ, -mɛ ''nɛn i cɪ -a man -pɛnnan? 'I 'wluən lou. 'Wei -batize drɛ, 'i vɪ Zozi lɛ 'nan, -yɛɛ cɪ 'i 'san -a, -e Zozi 'e 'yie 'wɪ 'wɪdɪ fui.>

¹⁷ An 'li 'an da Zeruzalem, an ya Bali trɔ 'banan Bali -pan 'kuin, ɛn e drɛ 'mɛn ''le nyrinvla zɔ. ¹⁸ An Minsan 'yɪ, ɛn e 'mɛn 'nan: <'I klɛ 'i man! 'I 'si ''nyianɔvɔ Zeruzalem! -Yɛɛ cɪ 'nan -a -nan 'nɔn 'ka 'taa 'wɛɛ 'mɛn 'wɪ nən i -taa -a vɛɛ bɛ -a man dɪ.>

¹⁹ ɛn maan 'nan -yrɛ 'nan: <Minsan, waa -tɔa 'nan ''nɛn an -cia cin yɪ 'kɔnnun -ji, te an minnun nən o yɪ -tɛala i da bɛ o ''kuunman, te an o -fɔa ''pɔ 'kuin, te an o -sɔan. ²⁰ ''Wɛɛ vɪ 'nan o Etienɛn nən 'yie 'wɪ 'nan yɪzan -a bɛ -a -tɛ te an ya -nan, ɛn 'an 'bɔ 'bɛ 'kun -wɛɛ sɔnun man.>

²¹ ɛn Minsan ''e 'mɛn ''mɛn 'nan: <'I 'kɔ! An -taa 'i 'palɛ -sia -kɔɔbli minnun nən o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ o va.> »

²² Minnun ''trɔɛn ''fɔ 'e 'tɔdɪ Pɔl wei lɛ -trilii 'pian zɪ e 'wɪ zɛ -a 'vɪ bɛ, tɔɔn ɛn o -paandɪ 'sia -a vɪdɪ -a 'nan: <'O min 'labɛ -a -tɛ, 'e 'sɪnan ''fo, e 'ka ''le -a yie 'e 'fɔ ''man ''dɪ.>

²³ O -paandɪ 'sia te o 'wɛɛ sɔnun wɛɛnman, te o fuɔn wɛɛnman lou 'bli 'fɔ o ji -le ''wɛan.

²⁴ ɛn 'sounjanun tazan ''e 'nan 'o Pɔl -wla 'sounjanun -le 'kɔn 'bɔ 'ji, -e 'o 'wɪ laabu -yrɔ sɔnba ''a. 'Sounjanun tazan a ''vale 'wɪ nən yaa -maan 'lɔɔ, minnun paan Pɔl da bɛ 'e -ci maan. ²⁵ Zɪ o ya Pɔl -yrɔnən 'nan -e 'o -sɔn bɛ, ɛn 'sounjanun tazan nən 'e 'tɔdɪ -nan bɛ, Pɔl -a laabu -yrɔ 'nan: <-A -si a 'e 'nɔndɪ 'cɛɛ 'nan, Rɔm min tɪɡlɪ nən wa'a tian -yɛɛ tin 'balɛ -e tin 'e 'tɛ ''da ''dɛ, 'ka -sɔn?>

²⁶ Zɪ 'sounjanun tazan 'wɪ zɛ -a 'man bɛ, ɛn e -kɔ -a vɛɛ 'sounjanun tazan -dan lɛ 'nan: <Min 'labɛ, Rɔm min tɪɡlɪ nən. I ''ta -a dra -yrɛ 'kɔ?>

²⁷ -A -nan nən 'sounjanun tazan -dan -ta, ɛn yaa laabu Pɔl -lɔ 'nan: <Rɔm min nən 'yia?>

ɛn Pɔl ''e -yrɛ 'nan, Rɔm min nən 'yaa.

²⁸ ɛn 'sounjanun tazan -dan ''e Pɔl lɛ ''nyian 'nan: <'Mɛn vɛ bɛ, ''lala ''kaga ''a nən an drɛ Rɔm min tɪɡlɪ 'a.>

ɛn Pɔl ''e 'nan: <'O ''mɛɛn ''ya 'wɔ Rɔm min tɪɡlɪ 'a.>

²⁹ 'Nun tɔɔn minnun nən o ''ta paan 'wɪ laabo Pɔl -lɔ sɔnba ''a bɛ, o pli 'o -sru, ɛn o 'si Pɔl ''srɔn. Zɪ 'sounjanun tazan -dan a 'man 'nan, Pɔl nən 'e 'nɔn minnun lɛ waa yɪ bɛ, 'nan Rɔm min tɪɡlɪ nən bɛ, -a -nan nən nyɛn -a cɛɛn.

O -kɔ Pɔl a tin 'banɔn 'lɛ

³⁰ 'Sounjanun tazan -dan a "vale 'nan 'wi nen 'e dre 'lɔɔ, en Zuif 'nɔn 'wi 'tɔ Pɔl man be "e -tɔa. -Yee "wean zi tv cɛen bodrun be, en e 'nan Bali -pannɔn 'lee tin 'banɔn pɛenɔn le 'nan, 'o cin yi. E 'nan 'o baa 'si Pɔl man, -a -nan nen o 'ta Pɔl -a tin 'banɔn 'le, en waa -tɔ o yei.

23

¹ Pɔl tin 'banɔn pɛenɔn 'nanjen tein, en e 'nan: «'An "bɔunun, Bali -le 'nyranman nen maan 'pa 'trilii -e 'e 'bɔ cɛɛgv yi -a be, maan -tɔa 'an 'fli -lɔ 'nan, -a -tɔwli 'ka "va te e ya -wliɔ "fo "di.»

² En Bali -pannɔn 'tazan Anania "e 'nan minnun nen 'o 'tɔɔ Pɔl "srɔn "be -wle 'nan, 'o Pɔl 'lebo "wi "da. ³ En Pɔl "e -yre 'nan: «Bali 'be -taa "yie "sɔn wɔle, i ya "le 'kɔnba ceje nen waa man 'wɔ 'fuvu be -yee 'wi 'zɔ. I ya 'i -nyrandi 'men 'wi -sru 'nan -e 'i 'men 'wi tin 'ba "le zi -pei -a 'vi be -yee 'wi 'zɔ, en i -pei -tɔ wɔ 'bɔ sɛman -a vidɔ -a minnun le 'nan, 'waan 'sɔn.»

⁴ Minnun nen Pɔl "srɔn "kogo be, en o 'nan Pɔl le 'nan: «I ya Bali -pannɔn 'tazan -dan be -a "srɔnnan?»

⁵ En Pɔl "e -wle 'nan: «"Bɔunun, ma'an -ci -tɔle 'nan Bali -pannɔn 'tazan nen di. 'Pian maan -tɔa 'nan Bali wei a 'e 'cɛen 'tɛɔ 'nan: «Te 'i 'wi 'wliɔ "vi 'yie minnun tazan le di.»

⁶ Zi Pɔl -a -ci -tɔ "le 'nan minnun nen 'o cin 'yi be o -mienun a Saduze 'nɔn 'a, en o plɔennun a Farizen 'nɔn 'a be, -a -nan nen yaa 'vi 'plɛble tin 'banɔn yei 'nan: «'An "bɔunun, Farizen min nen maan, en Farizen min 'be 'an 'ya. Cɛɛgv -te o -ta maan tin 'banɔn 'le be, -yee ci 'nan 'an yi -tɛra "da 'nan, minnun nen o kaa be o wuanla -kanɔn 'va.»

⁷ Zi Pɔl 'wi zɛ -a 'vi be, en -sa -fɔla Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn yei, -a -nan nen o "kaga cɛen 'e cin man. ⁸ -Yee ci 'nan, Saduze 'nɔn "o 'vi 'nan, minnun nen o -kaa "be, wa'a 'fua di, en Bali -le 'pasianɔn "ka "di, en Bali lei 'saun "ka "di, te Farizen 'nɔn "o "ve 'nan, 'wi 'kpa nen 'wi zɛ -a.

⁹ Minnun -le -paandi a cilanan "da, -a -nan nen Farizen 'nɔn va 'fluba 'ci vɔnɔn wluan lou, en o -sa -fɔɔɔ 'sia 'plɛble, te waa ve 'nan: «Ku'a 'wi 'wliɔ -tɔwli 'ye min 'gɔe -a man di. -Te Bali lei 'be 'wi "paaman 'ji? En -te 'be "cɛe di Bali -le 'pasiazan 'be 'wi "paaman 'ji? -Ka'a tɔa di.»

¹⁰ -Sa -fɔɔɔ 'bɔ 'fɔla "va 'plɛble "bɔ "le "wean, nyen 'sounjanun tazan cɛen 'nan, te 'o Pɔl sɛe -ji di. En e 'nan 'yee minnun le 'nan, 'o -sɔɔnla -e 'o Pɔl 'kun o yei, -e 'o -ku -a 'sounjanun -le 'kuin.

¹¹ -Pei -man be, Minsan pli Pɔl man, en e 'nan -yre 'nan: «'I -pɔan 'kun! -Yee ci 'nan, zi i -tɔ 'an -sru 'men 'wi vidɔ -a Zeruzalem be, -a -tɔwli "nen "nyian 'i dre Rɔm!»

Zuif 'nɔn 'o 'ci 'pa Pɔl man

¹² Zi tv cɛen be, en Zuif 'nɔn 'o 'ci 'pa, en o -tɔ 'o wei -da 'nan, -te wa'a tian Pɔl -tɛle di, wa'a fe ble di, en wa'a 'yi 'mlian di. ¹³ Minnun nen o 'wi zɛ -a 'pla "da "be, o -fuba sinjen -cia. ¹⁴ Minnun zɛe, o -ku Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun va, en o 'nan -wle 'nan: «Kva 'pla "da, en ku -tɔ 'ku wei -da 'nan, -te ku'a tian Pɔl -tɛle di, -blife -tɔwli 'ka 'ko 'ku 'le di. ¹⁵ -Yee "wean, 'ka vi 'sounjanun tazan -dan le 'nan, 'e 'ta Pɔl -a 'cɛe, -e 'wi nen kɔ ka dre -yre "be 'ka vi. -Te "yee vi 'nan 'e -pli 'ka man be, te "kve man a 'e wuɔɔ -e 'ku -tɛ.»

¹⁶ -Wee san nen waa nɛen be, Pɔl "blu -le 'nen -a 'wi vidɔ 'man, en e -ku 'sounjanun -le 'kuin -a -nan sɛe wɔle Pɔl le.

¹⁷ -A -nan nen Pɔl 'sounjanun tazan -tv laabu, en e -yre 'nan: «'I 'ku 'nen 'gɔe -a 'sounjanun tazan -dan 'va. 'Wɔ 'tv a "ji -e 'e tin 'ba -yre.»

¹⁸ 'Sounjanun tazan -trɔa 'nen zɛe -a 'le, en o -ku 'sounjanun tazan -dan 'va, en e -yre 'nan: «Pɔl nen -pv 'kuin be, yaan laabu, en e 'men 'nan, 'an 'ta 'nen 'gɔe -a 'yie 'nan, 'wi 'tv a "ji -e 'e vi 'yie.»

¹⁹ 'Sounjanun tazan -dan a 'kun 'e 'pe -man, en 'o 'man tɛen -a -nan nen yaa laabu -yɔ 'nan: «-Mɛ "wi nen yie 'nan 'i ve 'men?»

²⁰ 'Nen zɪe e -yrɛ 'nan: «Zuif 'nɔn 'o 'ci 'pa 'nan -e 'o vɪ 'yie 'nan "trɛ "bɛ, 'i 'ku Pɔl -a tin 'banɔn 'lɛ "lɛ "mɛn o "ta -ko 'wɪ nɛn kɔ 'o drɛ -yrɛ "bɛ -a vɪlɛ -yrɛ. ²¹ Te 'i 'wɪ zɪe -a 'sia 'wɪ 'kpa -a dɪ. -Yɛɛ ci 'nan, minnɔn nɛn o san nɛn -yrɛ "bɛ o -fuba sinjɛn -cia. Waa 'pla "da, ɛn o -tɔ o wei -da 'nan, -te wa'a tian Pɔl -tɛlɛ dɪɛ, wa'a fɛ ble dɪ, ɛn wa'a 'yi 'mlian dɪ. O man a 'e wɔvɔdɪ 'va, ɛn o ya -a man -pɛnnan 'nan 'i 'wɪ tɪglɪ 'si "va 'wlɛ.»

²² 'Sounjanun tazan -dan "e 'nan 'nɛn zɪe -yrɛ 'nan: «Te 'i 'wɪ zɪe -a vɪ "nyian min pee lɛ dɪ.» -A -nan nɛn e 'si "man, ɛn e -ku.

'Sounjanun -ku Pɔl -a Sezare

²³ "Bɛ -sru, ɛn e 'sounjanun tanɔn "fli laabu, e -wlɛ 'nan: «'Ka 'sounja -yaa "fli 'pla 'ka 'pɛ -a, 'lee 'sounjanun nɛn -sv da bɛ o -fuba 'sɔravli, 'lee 'sounjanun nɛn -tin a -wlɔ "bɛ o -yaa "fli, -e 'ka 'ku Sezare, te minnɔn nyinla. ²⁴ 'Ka 'sv -mie 'sia Pɔl -fɔ "davɛ -a, -e 'ka 'ku -a -kɔnmandan Felizi lɛ. 'Ka bɔla 'a -nan nun "cɛ, te 'wɪ 'tɔ 'e drɛ -yrɛ "dɪ.»

²⁵ -A -nan nɛn e 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ, yaa 'pa "va. Yaa crɛn -tɛ 'nan:

²⁶ «'An 'bɔ Klodu Lisias 'bɛ 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ -kɔnmandan Felizi lɛ. 'An "we 'i 'val

²⁷ Min nɛn maan 'pa 'sia 'yie bɛ, Zuif 'nɔn -a 'kun 'nan -e 'o -tɛ. ɛn zɪ maan 'man 'nan, Rɔm min nɛn bɛ, -a -nan nɛn maan 'vɪ 'mɛn minnɔn lɛ, ɛn waa 'si -wlɔ. ²⁸ Fɛ nɛn e drɛ 'lɔɔ, ɛn o 'wɪ 'tɔ "man "bɛ, an ya "vale "an -tɔa, ɛn an -ku -a -wee tin 'banɔn 'lɛ.

²⁹ ɛn maan 'yɪ 'nan, o 'wɪ 'tɔ Pɔl man 'nan, e ya 'wee -pei -tɔ winun sɛnan. 'Pian 'wɪ 'wlidɪ "tɔ nɛn -e min 'e 'ka 'bɛ man, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ -e 'o min -fɔ -pɔ 'kuin 'bɛ man bɛ, ya'a 'bɛ dreɛ dɪ. ³⁰ O 'ci 'pa min zɪe -a man, ɛn maan 'wɪ 'man, -yee "wean maan 'pa 'sia 'yie "nyiandu, ɛn maan 'vɪ minnɔn nɛn o 'wɪ 'tɔ "man "bɛ -wlɛ 'nan 'o 'lɔ 'wɪ 'tɔ "man 'i 'va nun.»

³¹ 'Wɪ nɛn waa 'vɪ 'sounjanun lɛ bɛ, o 'ta 'wɔla "da. O Pɔl 'sia -pei 'bɔ 'lein zɪe -a man, ɛn o -ku -a Antipatri. ³² "Bɛ -sru "tɔ nɛn e cɛɛn bɛ, 'sounjanun nɛn o 'cɛin -ji bɛ, o 'li 'o da 'sounjanun -le 'kuin, o 'si -sv da 'nɔn -sru. ɛn -sv da 'nɔn 'lee Pɔl nun -ku. ³³ Zɪ o 'bɔla Sezare bɛ, ɛn -sv da 'sounjanun Pɔl -nɔn -kɔnmandan lɛ, ɛn o 'fluba bɛ -a 'pa "va. ³⁴ -Kɔnmandan 'fluba zɪe -a ta 'vɪ, ɛn yaa laabu Pɔl -lɔ 'nan, e "sia 'lɛglɔn "cɛn "ji. Zɪ yaa 'man 'nan, Pɔl "sia Silisi bɛ, ɛn e 'nan: ³⁵ «'Mɛn 'i wei man bɛ, te minnɔn nɛn o 'wɪ 'tɔ 'i man bɛ, o 'bɔla 'gʊ.» -A -nan nɛn e -si -nɔn 'nan 'o 'ku Pɔl 'pa -e 'o yie 'tɔ "va Erodi -le mingɔnɛn 'kuin.

24

¹ Yi 'soolu "bɛ -sru, ɛn Bali -pannɔn 'tazan Anania 'bɔla Sezare 'o 'vale min ceje -mienun 'lee min nɛn o -fɔa -a -sru -e 'e min 'lɛji wɪ -blɪ bɛ -a -tɔ -a. Min zɪe waa laabo Tertulu. O Pɔl -sanman drɛ -kɔnmandan -va. ² O Pɔl laabu, ɛn Tertulu 'wɪ 'gʊɛ -a 'padɪ "da 'sia, e 'nan:

«Min -dan Felizi, 'yie "wean nɛn 'ku man yra -trɔɔ, ɛn 'ku 'ci "nranman. 'I 'ku man 'wɪ dra tɪglɪ. -Yee "wean nɛn 'kʊɛ minnɔn 'gʊɛ, i ya -wee 'trɛda drɛnan tɪglɪ. ³ Min -dan Felizi, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn yia dra 'kʊɛ tɔ pɛɛnɔn man bɛ, -a -cin 'ka 'saan 'ku 'ji dɪ. ⁴ An 'ka "vale 'an see "paa 'i man 'wɪ pɛɛnɔn vɪdɪ -a dɪ, -yee "wean mɛin trɔ "baa 'nan 'i "trɔɛn "tɔ 'ku wei lɛ "wɛnnɔn.

⁵ Kʊa 'yɪ 'nan, min 'gʊɛ -yɛɛ minnɔn yei 'srɛman, e 'winun ve te -sa -dan -fɔala Zuif 'nɔn yei fɛ pɛɛnɔn 'nan. -Yɛɛ ci minnɔn nɛn o ci Nazaretɪ min Zozi -sru "bɛ o tazan -a.

⁶ Yaa man wɛɛ 'nan, 'e -cee Bali -pan 'kɔn "tri -tɔa Bali 'lɛ, ɛn kʊa 'kun. [Kʊ ya "vale 'ku -yee 'wɪ tin "baa "lɛ zɪ 'kʊɛ -pei -a 'vɪ bɛ -yee wɪ 'zɔ. ⁷ 'Pian ɛn 'sounjanun tazan Lisias -ta 'palɛ "va, ɛn yaa 'si 'ku 'lɔ 'sa -a. ⁸ Yaa 'vɪ minnɔn nɛn o 'wɪ 'tɔ "man "bɛ -wlɛ 'nan 'o 'ta 'wɪ 'tɔ "man 'i 'va 'gʊ.] 'I 'wɪ laabu -yrɔ 'i 'bɔ 'a, -e 'wɪ nɛn e drɛ 'lɔɔ ku 'wɪ 'tɔ "man "bɛ, "i "man.»

⁹ ɛn Zuif 'nɔn 'tɔ 'wɪ zɪe -a -sru te waa ve 'nan e ya 'wɪ 'kpa -a.

Pɔl 'wɪ 'ci 'vɪ -kɔnmandan Felizi 'lɛ

¹⁰ -Kɔnmandan Felizi -si -nɔn Pɔl lɛ 'nan, 'e 'wɪ. -A -nan nɛn Pɔl "e 'nan:

«Maan -tɔa 'nan, i ya 'lɛglɔn 'gʊɛ -a da tin 'bazan 'a -a -nan lɛ "kaga 'bɔ. -Yee "wɛan an yi -tɛala 'an 'fli da, ɛn an ya tin 'banan 'i 'lɛ 'gʊ. ¹¹ An -ku Bali trɔ 'balɛ Zeruzalɛm, -a -nan yi -fuda "fli 'ka tian 'ciɛlɛ dɪ. -Te yia laabu minnun lɔ, o -taa -a vilɛ yɛ zɪ. ¹² -Te e ya Bali -pan 'kuin -a oo, -te e ya cin yi 'kɔnnun -a oo, -te e ya 'fla yɛi "a oo, min -tʊ 'ka 'an yɛlɛ, te an ya -sa -fɔnan dɪ. ɛn min 'ka 'an yɛlɛ, te an ya 'wɪ vɪnan minnun lɛ -e 'o 'wluan 'o cin man dɪ. ¹³ Minnun 'labɛ, 'wɪ 'bɔ nɛn waa -tɔa 'an man 'gʊɛ, wa'a 'kɔlaman -e 'o -ci -kɔɔn 'wein dɪ. ¹⁴ Maan vɛ 'i yɛɛ man 'wein 'nan, 'an tranun -lɛ Bali nɛn an cɪ -a trɔ 'banan, "lɛ zɪ Minsan -a 'vɪ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. 'Pian -wɛɛ vɛ bɛ, an ya 'ta wɪlanan 'wɪ 'pɛɛ -sru. ɛn 'mɛn vɛ bɛ, "an "yi -tɛala 'wɪ pɛɛnɔn nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Moizi -lɛ -pɛi 'fluba 'ji 'lɛɛ 'wɪ pɛɛnɔn nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali 'lɛwɛi vɪnɔn 'lɛ 'fluba 'ji bɛ -a da. ¹⁵ Bali "e 'nan, minnun nɛn o 'wɪ tɪglɪ dra ɛn o kaa bɛ, 'lɛɛ minnun nɛn o 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra ɛn o -ka bɛ, o wuanla -kanɔn 'va. An yi -tɛala 'wɪ zɪɛ -a da, ɛn o 'bɔ "o "yi -tɛala "da "nyian. ¹⁶ -Yee "wɛan, maan -wɛɛman tʊ pɛɛnɔn man 'nan, 'mɛn 'wɪ pɛɛnɔn 'e 'kɔn 'e 'sʊdɪ "ji Bali 'lɛ 'lɛɛ minnun 'lɛ.

¹⁷ Zɪ an 'si Zeruzalɛm -a -nan lɛ "kaga 'bɔ bɛ, ɛn an 'li 'an da -nan nun, 'nan -e 'an "yi "drɛ 'mɛn minnun lɛ "lala -a, -e fɛ nɛn e -fɔ 'an 'lɔ bɛ 'an -nɔn Bali lɛ -a. ¹⁸ 'Wɪ zɪɛ -a drɛnan nɛn an cɪ, ɛn o 'bɔ 'an man Bali -pan 'kuin. "Wɛɛ bɔ 'an man bɛ, te an ya fɛ nɛn waa dra 'lɔɔ -e min 'e drɛ 'saun Bali 'lɛ bɛ -a drɛnan. Minnun 'ka 'nan "kaga "dɪ, ɛn minnun 'ka 'sa -fɔnan 'o cin yɛi "dɪ. ¹⁹ 'Pian Azi 'lɛglɔn 'ji Zuif 'nɔn -mienun 'bɛ cɪ -nan, -wɛɛ -kɔlaman paan -e 'o 'ta 'i 'va -te 'wɪ a o 'ji -e 'o -tɔ 'an man. ²⁰ ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, minnun 'gʊɛ zɪ o -ku maan tin 'banɔn 'lɛ bɛ, 'wɪ "cɛn "nɛn waa 'yɪ, ɛn e 'pa 'an man. ²¹ -Te ya'a 'silɛa 'wɪ nɛn maan 'vɪ wɛi 'plɛblɛ 'ji o pɛɛnɔn yɛi "bɛ -a dɪɛ. Maan 'vɪ 'nan: 'An "bʊnɪn, an yi -tɛala "da 'nan minnun nɛn o kaa bɛ, o wuanla -kanɔn 'va. -Yee "wɛan nɛn o -ta maan tin 'banɔn 'lɛ cɛɛgʊ.»

²² Zɪ kɔ min 'e 'ta wɪla Minsan -lɛ 'wɪ da bɛ, Felizi -a tɔa. -A -nan nɛn e tin 'banɔn wluan lou, ɛn e 'nan -wɛlɛ 'nan: «-Te yi nɛn 'sounjanun tazan Lisias -ta bɛ -e 'an 'cɛɛ 'wɪ 'gʊɛ -a fa 'si.» ²³ ɛn Felizi "e 'nan 'sounjanun tazan lɛ 'nan, 'e yɛɛ 'tɔ Pɔl -va. 'Pian te 'e 'kɔn "lɛ -pʊ 'kuinzan 'zʊ dɪ, -te -a beenun "ta "yi "dra -yɛɛ "bɛ, te 'o 'si -tɔ -wɪlɔ "dɪ.

Pɔl 'wɪ tin 'ba Felizi 'lɛɛ 'e nan lɛ

²⁴ Yi "fli yaa "bɛ -sru, ɛn Felizi 'lɛɛ 'e nan -ta. -A nan zɪɛ Zuif lɪ nɛn, waa laabo Drusil. -A -nan nɛn e min 'pa 'sia 'nan, 'o 'ku Pɔl laabu -e 'e yi -tɛradɪ Zozi Crizi da 'wɪ vɪ 'wɛlɛ. ²⁵ Zɪ Pɔl -ta bɛ, ɛn e 'wɪ zɪɛ -a -ci vidɪ 'sia, zɪ kɔ min 'e 'ta wɪ -e 'e 'sɔ Bali lɛ bɛ, yaa 'vɪ, ɛn zɪ kɔ min 'e 'fli 'kun 'wɪ man bɛ, yaa 'vɪ, ɛn yaa 'vɪ "nyian 'nan Bali -taa minnun pɛɛnɔn 'lɛ tin 'balɛ. -A -nan nɛn nyɛn Felizi cɛɛn, ɛn e Pɔl lɛ 'nan: «Cɛɛgʊ vɛ 'bɔ "yi, -te 'an 'wulo da 'yɪ -e 'mɛin laabu.» ²⁶ Felizi -a "nrɔnman 'e 'ji 'nan, Pɔl "ta "lala -nɔan 'yɛɛ, -yɛɛ "wɛan e Pɔl laabu 'e 'va 'e 'pa -a "kaga, te o -sɛɛ "wo -a.

²⁷ Zɪ -a -nan lɛ "fli cɪɪ bɛ, ɛn o Felizi "pa 'jizan 'tɔ. Wɛɛ laabo Porci Fetus. Felizi a "vale Zuif 'nɔn 'o 'yɛɛ 'wɪ yɪ "yi "lɛ "wɛan, e Pɔl 'tʊ -pʊ 'kuin.

25

Pɔl 'wɪ tin 'ba Fetus 'lɛ

¹ Zɪ Fetus 'bɔla 'lɛglɔn zɪɛ -a -ji bɛ, yi yaaga "bɛ -sru ɛn e 'si Sezare, e -ku Zeruzalɛm. ² Bali -pannɔn 'tanɔn 'lɛɛ Zuif 'nɔn 'va min cejenun -ku Fetus -va, ɛn o 'wɪ 'tɔ Pɔl man. ³ O toba -fɔ Fetus lɛ 'nan 'e 'pa 'o 'va -e 'e drɛ -e Pɔl 'e 'ta Zeruzalɛm. O "ta san nrɛnman Pɔl lɛ 'nan "yɛɛ -ta -sia -e 'o -tɛ. ⁴ ɛn Fetus -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «Pɔl a -pʊ 'kuin Sezare, ɛn an 'bɔ -taa "kɔlɛ -nan nun -naagu. ⁵ -Yee "wɛan, 'ka 'va min cejenun nɛn o -kɔlaman bɛ 'o 'pa 'an 'va, -e 'ku 'ku waa, -e 'wɪ nɛn min zɪɛ yaa drɛ 'wɪlɪdɪ "bɛ 'o -tɔ "man.»

⁶ Fetus yi drɛ Zeruzalɛm 'sɔra, -a -fuzan da, ɛn e 'li 'e da Sezare. 'Bɛ 'ta tʊ cɛɛn, ɛn e -nyran fɛnan nɛn o tin "baa bɛ -a -nan, ɛn e 'nan 'o 'ta Pɔl -a 'yɛɛ. ⁷ Zɪ Pɔl -ta bɛ, ɛn Zuif 'nɔn nɛn o 'si Zeruzalɛm bɛ, 'o cin yɪ "man. -A -nan nɛn o 'wɪ "kaga "nɛn e cɪ -wɪlɪdɪ "bɛ -a 'pa "da, 'pian te wa'a 'kɔlaman -a -ci -kɔɔndɪ -a dɪ.

⁸ Pəl -tə 'e 'fli -sru -a vidı -a 'nan: «Ma'an 'wı 'wlıdı "drele Zuif 'nən -le -pei man dı, en ma'an 'wı 'wlıdı "drele Bali -pan 'kən man dı, en ma'an 'wı 'wlıdı "drele mingənnennun tazan nən Rəm be -yre "dı.»

⁹ Fetus a "vale Zuif 'nən 'o 'yee 'wı yı "yi, -yee "wean yaa laabu Pəl -lə 'nan: «I ya "vale 'i 'ko Zeruzalem -e 'ka tin 'ba 'wı zıe -a da 'an yie man?»

¹⁰ En Pəl "e 'nan: «An ya mingənnennun tazan nən Rəm be -yee tin 'banən 'le. -Wεε 'mən 'wı tin "baa. Yia -təa 'i 'bə 'a 'nan ma'an 'wı 'wlıdı "drele Zuif 'nən le dı. ¹¹ "Te an 'wı 'wlıdı "tv dre 'nan -e min 'e 'ka -a 'wı 'ji be, "te an "we "man -e 'an 'ka. En -te -wee 'wı 'bə nən waa -tə 'an man be -a -ci "ka "dıe, min -tv 'ka 'kolaman -e 'yaan 'nən -wle -e 'waan 'te dı. An ya "vale mingənnennun tazan nən Rəm be, -a 'bə nən 'e 'mən 'wı tin 'ba.»

¹² Fetus 'lee 'yee minnun 'o cin wei -ci man, en e 'nan Pəl le 'nan: «I ya "vale mingənnennun tazan nən Rəm be, -a 'bə nən 'e 'yie 'wı tin 'ba. -Yee "wean o -ko 'yie 'wı tin 'ba le "va "nun.»

Fetus Pəl -le 'wı 'vı Agripa le

¹³ Yi "fli yaa "be -sru, mingənnen Agripa 'lee 'e "blu Bereni -ta Fetus 'tə bule Sezare. ¹⁴ Zı o "ta yi "kaga "dra Sezare be, en Fetus Pəl -le 'wı 'vı mingənnen Agripa le. E 'nan: «Min -tv a 'gve, Felizi -a 'tvı -pv 'kuin. ¹⁵ Zı an -kv Zeruzalem be, en Bali -pannən 'tanən 'lee Zuif min cejenun 'wı 'tə "man, 'nan -a 'wı zıe -a -ji be, 'an tin -te "da.

¹⁶ En maan 'vı -wle 'nan, Rəm 'nən 'ka tin teā min da zıe dı. Min nən o 'wı 'tə "man "be, 'o 'vale minnun nən o 'wı 'bə 'tə "man "be waa, 'o cin ye, -e min zıe 'wı nən e dre 'lō, o 'wı 'tə "man "be, 'e 'si "va. ¹⁷ -A -nan nən Zuif 'nən zıe, kv -ta waa 'gv. Ma'an yi 'palēa dı, -a ta tv cēen, en an -nyran 'mən tin 'banan, en maan 'vı 'nan, 'o 'ta min zıe -a 'mən.

¹⁸ Minnun nən o 'wı 'tə "man "be o -ta, en ma'an nrən 'an 'ji 'nan, o "ta 'wı 'wlıdı "tv ve -e 'e dre paan -a dre wı -a. ¹⁹ 'Pian o 'wı 'vı 'o 'bə 'le -pei -tə wunun da 'lee min -tv nən waa laabo Zozi be -a da. Min zıe e -ka, en Pəl "e vı 'nan, -a yie a "man. ²⁰ Zı ma'an 'wı zıe -a 'kun "man "klə yile dıe, en maan laabu Pəl 'bə 'lə 'nan, -te e ya "vale 'e 'ko Zeruzalem -e 'o 'wı zıe -a tin 'ba 'nan nun. ²¹ 'Pian Pəl "e 'nan, 'e ya "vale 'nan mingənnennun tazan nən Rəm be, -a 'bə nən 'e 'yee 'wı tin 'ba. -Yee "wean maan 'vı 'nan, 'o yie 'tə tian "va -pv 'kuin, -e tv nən maan -nəan 'sounjanun le -e 'o 'kv -a -yre "be 'e bə.»

²² En Agripa "e Fetus le 'nan: «"An "ya wo "vale "an "min 'bə wei maan "nyian.»

-A -nan nən Fetus "e 'nan: «"Tre -e 'i wei man.»

²³ -A ta tv nən e cēen be, Agripa 'lee Bereni -ta. -Wεε ta 'o 'vale min "kaga "nən o -kv o 'sile -sia be waa. 'O 'vale 'sounjanun tanən 'lee 'flanən cejenun -a -wεε wla tin 'banan. En Fetus "e 'nan, 'o -ta Pəl -a. Zı o -ta -a be, ²⁴ en Fetus "e 'nan:

«Mingənnen Agripa 'lee 'ka pēnən nən fe 'gve -a -nan be, "ka 'yio, cēe min nən Zuif 'nən pēnən nən o ya Zeruzalem 'lee Sezare be, o -paanman -a vidı -a 'nan, e 'ka "le -e -a yie 'e 'fv "man "dıe, -nyren 'gv. ²⁵ 'Pian "mēen 'va zia be, ya'a 'wı 'wlıdı "tv drele -e 'e 'ka -a 'wı 'ji dı, en -a 'bə "e 'vı 'nan mingənnennun tazan nən Rəm be, -yee 'yee tin "baa. -Yee "wean an wı "man 'nan 'an -nəan "minnun le -e 'o 'kv -a -yre. ²⁶ En 'wı nən 'kə 'an 'cřen -te 'an 'san le 'nan, yaa dre -e 'an 'pa "va "be, -a -cin 'ka 'an 'ji dı. -Yee "wean an -ta -a 'ka pēnən 'le, -te 'be "cēe dı 'i 'bə 'le "buv mingənnen Agripa, 'i 'wı laabu -yrv, -te e -nyan -e 'an 'wı 'tv yı 'an cřen -te 'nan yaa dre. ²⁷ -Yεε cı 'nan -e min 'e 'kv min -a min le 'nan, 'e -fv -pv 'kuin te 'wı nən yaa dre be e 'ka "va "dıe, -a -ci "ka "mēen 'va dı.»

26

Pəl 'wı tin 'ba Agripa 'le

¹ -A -nan nən Agripa "e Pəl le 'nan: «-Si a 'yie -e i 'wı nən e dre be -a 'vı.»

En Pəl 'e 'pe nyōn minnun le 'nan -e 'e 'wı tin 'ba. E 'nan: ² «Mingənnen Agripa, 'wı pēnən nən Zuif 'nən -a 'pa 'an da be, 'an 'ci a 'e 'sōdı cēegv -e 'an 'nan wı vı 'i 'le. ³ -Yεε cı 'nan Zuif 'nən 'le -pei -tə wunun pēnən be yia -təa, en 'wı nən Zuif 'nən 'bə o -sa -fōa "da "be yia -təa. -Yee "wean maan laabo 'i 'lə 'nan, 'i man -sran -e 'i "trōen "tə 'an wei le.

⁴ 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn maan drɛdɪ 'sia 'an "wɛnnɛn da, 'an 'ya trɛda 'lee Zeruzalɛm bɛ, Zuif 'nɔn pɛɛnɔn -a -tɔa. ⁵ Farizɛn 'nɔn 'bɛ 'ta 'wula -pei -tɔ winun da "kaga, ɛn -a min -tɔ nɛn "nɛn 'maan. -Te o ya "vale 'o 'nan wɪ vɛ bɛ, o -kɔlaman waa vɛ 'o 'bɔ 'a, kɔɔ waan -tɔa -a -nan 'mɔn.

⁶ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, 'wɪ nɛn -yɛɛ "wɛan o -ta maan tin 'banɔn 'lɛ bɛ -nyrɛn 'nan: Bali -tɔ e wei -da -kaa tranun lɛ, 'nan 'e 'wɪ 'tɔ dra -wɛ, ɛn an ya 'wɪ zɪɛ -a drɛdɪ man -pɛnnan. ⁷ 'Kvɛ 'lɛglɔn 'fuda "fli 'bɔ 'ji bɛ, minnɔn -a "nrɔnman 'o 'ji 'nan Bali 'wɪ zɪɛ -a 'lɛ sɔɔman, te waa "sua bodrun funnin, wa'a 'flian dɪ.

Mingɔnnɛn Agripa, 'wɪ 'lein zɪɛ "an "nrɔnman "nyian 'an 'ji, -yɛɛ "wɛan Zuif 'nɔn 'wɪ 'tɔ 'an man. ⁸ -Mɛ "lɛ "wɛan ka'a yi -tɛra "da 'nan, min nɛn e -ka bɛ Bali -kɔlaman -a wluandɪ -a -kanɔn 'va dɪ?

⁹ 'An 'bɔ 'gʊ zɪ -a -cin cɪ 'e tɛdɛ 'an 'ji zɪɛ, 'an pei 'pa Nazaretɪ min Zozi man 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -ji. ¹⁰ -A 'bɔ nɛn maan drɛ Zeruzalɛm, ɛn an Zozinɔn "kaga "fɔ -pʊ 'kuin, Bali -pannɔn 'tanɔn 'bɛ -si -nɔn 'mɛn. -Te waa 'vɪ 'nan 'o o -tɛɛ "bɛ 'kv pei a waa -tʊwli. ¹¹ An cɪ cɪn yɪ 'kɔn 'tʊdʊ pɛɛnɔn 'ji, te an Zozinɔn -sɔan. An -tɔa "o -sru "sa -a, te o "we "wliɪdɪ Zozi man. 'An 'ci a 'e srɛdɪ o man "bʊ -le "wɛan, an 'tɛ 'pa o da, ɛn an -kv 'tɛ 'palɛ o da 'flanun nɛn -pɛn da bɛ -a da.

¹² 'Wɪ zɪɛ -a -ji nɛn yi -tʊ da an "ta -ko Damas, Bali -pannɔn 'tanɔn 'bɛ 'fluba 'nɔn 'mɛn 'nan, 'an 'kv Zozinɔn nɛn -nan nun bɛ o "kuun.

¹³ Mingɔnnɛn Agripa, te an ya -sia yidɛ 'bɔ min -win -ji 'sɛzɛ, -a -nan nɛn an 'tɛ 'san -tʊ 'yɪ, te e "sia laji, ɛn e 'kv 'si -fɔ 'kv 'vale minnɔn nɛn o -kv 'an 'palɛ bɛ waa. 'Tɛ zɪɛ, -a 'bidɪ "mlian yidɛ da. ¹⁴ 'Kv pɛɛnɔn kv -tria "tra, ɛn an wei -tʊ 'man, te yaa vɛ 'mɛn Ebre wei -ji 'nan: <Saul, Saul, -mɛ "lɛ "wɛan i 'tɛ "paa 'an da? -Yɛɛ cɪ 'nan, i ya "lɛ 'nan -wi nɛn -a -sru "pinzan yiba "nɛnbʊdɪ -sɔɔnman "man, te ya'a 'ko 'e 'lɛ dɪɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.>

¹⁵ Maan laabʊ -yrɔ 'nan: <'An 'san, -tɪ nɛn 'yia?>

ɛn Minsan "e 'nan: <Zozi nɛn maan, 'an 'bɔ da nɛn i 'tɛ "paa 'gʊ. ¹⁶ 'Pian 'i 'wluan, 'i 'tɔ 'i 'cɛin -da lou. -Yɛɛ cɪ 'nan 'wɪ nɛn 'an 'fli kɔɔn 'yɛɛ "man "bɛ, -nyrɛn 'gʊ: Mein 'pla 'nan -e 'i drɛ 'an 'suzan 'a, -e 'i 'wɪ nɛn yia -nan 'yɪ bɛ -a vɪ minnɔn lɛ, -e 'an 'fli -kɔɔn "nyian 'yɛɛ 'wɪ pɛɛnɔn -ji. ¹⁷ An "ta 'i "sia 'wɪ 'ji, Zuif 'nɔn 'lee minnɔn nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o yei. ɛn mɛin "paa -sia o va, ¹⁸ -e 'i o yɛɛ 'lɛ 'sʊ, 'dʊ -e 'o 'si klun va, -e 'o 'ta 'tɛ 'san da, -e 'o 'si Satan -le 'plɛblɛ 'wlu, -e 'o 'ta Bali va. -Te o yi -tɛra 'an da -e Bali 'e -wee 'wɪ 'wliɪdɪ 'fui, -e 'o -nyrannan "yɪ minnɔn nɛn o cɪ Bali -le vɛ -a bɛ o va.>

¹⁹ Mingɔnnɛn Agripa, zɪ e drɛ zɪɛ, 'wɪ nɛn maan -nan 'yɪ, ɛn e "sia Bali va bɛ, ma'an tuvlɛ 'an 'pɛla koda dɪ. ²⁰ 'Pian 'wɪ nɛn maan 'vɪ Damas 'nɔn lɛ, 'lee Zeruzalɛm 'nɔn lɛ, 'lee Zude 'lɛglɔn 'ji 'nɔn lɛ, 'lee 'lɛglɔn pɛɛ da 'nɔn lɛ bɛ, -nyrɛn 'gʊ: 'Ka 'si 'wɪ 'wliɪdɪ "drɛdɪ man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ. 'Ka 'wɪ 'yɪ "drɛ, -e 'e -kɔɔn 'nan 'ka 'si 'wɪ 'wliɪdɪ "drɛdɪ man. ²¹ 'Wɪ nɛn -yɛɛ "wɛan Zuif 'nɔn 'an 'kun Bali -pan 'kuin, ɛn o 'nan, waan -tɛa "bɛ -nyrɛn zɪɛ.

²² 'Pian Bali -le 'padɪ 'an 'va 'lɛ "wɛan bɛ yaa drɛ 'trilii, ɛn yi 'gʊɛ e 'bɔ 'an man, ɛn an ya -yɛɛ 'wɪ 'nan yɪzan -a min pɛɛnɔn yɛɛ man. An ya -yɛɛ 'wɪ 'nan yɪzan -a min -dandannun 'lee min "tunnun yɛɛ man, te ma'an 'wɪ 'pɛɛ 'palɛ 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪnɔn 'lee Moizi -a 'vɪ 'nan, e -taa "drɛlɛ bɛ -a da dɪ. ²³ Waa 'vɪ 'nan: Min 'sizan 'wɪ 'ji e yra ye, ɛn -yɛɛ wuanla 'e flin -kanɔn 'va, ɛn -yɛɛ -taa "drɛlɛ 'tɛ 'san -a Zuif 'nɔn yei 'lee 'lɛglɔn pɛɛ -ji 'nɔn yei.»

²⁴ Pɔl a 'wɪ nɛn e drɛ bɛ -a tin 'banan, ɛn Fetus paan wei 'plɛblɛ 'ji 'nan: «Pɔl, klin "a 'i 'wulo -ji? 'Yɛɛ 'wɪ 'tɔdɪ "bʊ 'bɔ "ta klin -fɔa 'i 'wulo -ji "bɛ -sru?»

²⁵ ɛn Pɔl "e -yrɛ 'nan: «Min -dan Fetus, klin 'ka 'an 'wulo -ji dɪ, 'pian 'wɪ 'tɔ wei nɛn maan -fɔa, ɛn 'wɪ tɪglɪ nɛn maan vɛ. ²⁶ -A -cin a mingɔnnɛn Agripa ji 'e pɛɛnɔn, -yɛɛ "wɛan an yi -tɛala 'an 'fli da, ɛn maan vɛ -a 'lɛ. An yi -tɛala "da 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ yaa -tɔa, -yɛɛ cɪ 'nan 'wɪ zɪɛ ya'a drɛlɛ 'e yɔɔdɪ dɪ.» ²⁷ ɛn Pɔl a laabʊ Agripa lɔ 'nan: «Mingɔnnɛn i yi -tɛala Bali 'lewei vɪnɔn wei da? Maan -tɔa 'nan, i yi -tɛala "da.»

²⁸ -A -nan nɛn Agripa "e Pɔl lɛ 'nan: «E -fʊ "wɛnnɔn -e 'yia drɛ Zozizan 'a.»

²⁹ En Pól -a 'wɪ 'nan: «-Te e -fʊ "wɛnnɔn oo, en -te e ya tian "kaga oo, 'e dre Bali ci 'sɔ wɪ -a, 'nan te 'i 'saza nɛn 'i 'fɔ "va "dɪ. 'Pian minnɔn pɛɛnɔn nɛn o ci 'an wei mannan cɛɛgʊɛ, 'o dre "le 'mɛn 'wɪ 'zʊ. 'Pian te o 'ka min lɔ -pʊ 'kuin dɪ.»

³⁰ En mingɔnnɛn Agripa 'lee -kɔnmandan 'lee Bereni 'lee o pɛɛnɔn nɛn o ci o -nyrandɪ waa bɛ, o wluan lou, ³¹ o 'bɔla bei, te waa ve 'o cin yei 'nan: «Min 'labɛ ya 'a 'wɪ 'wɪdɪ "tu dreɛ -e min 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ, en -te 'bɛ "cɛɛ dɪ -e 'o min -fɔ "man -pʊ 'kuin dɪ.»

³² -A -nan nɛn Agripa "e Fetus lɛ 'nan: «Kʊ -kɔlaman paan 'kʊ "sia "man, 'pian -a 'bɔ 'bɛ ci "va 'nan mingɔnnɛnnɔn tazan nɛn Rɔm bɛ, -a 'bɔ nɛn 'e 'yɛɛ 'wɪ tin 'ba.»

27

O -kʊ Pól -a Rɔm

¹ Zɪ waa 'pla "da 'nan 'kʊ 'kʊ Itali -klʊ -dan ji bɛ, en o Pól 'lee -pʊ 'kɔnnɔn -mie -nɔn 'sounjanun tazan -tʊ lɛ. Waa laabo Zulis, e ya Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn -le 'sounjanun 'va.

² Kʊ -fɔ -klʊ -dan tʊ nɛn e 'si 'fla nɛn waa laabo Adramit bɛ -a da bɛ -a -ji. -Klʊ zɪɛ e -ciala Azi fɛnannun nɛn -klʊ -tɔa "bɛ -a -nan. En kʊ -kʊdɪ 'sia. 'Kʊ 'vale min -tʊ nɛn waa laabo Ariza bɛ waa kʊɛ ci, Masedɔa min nɛn, e "sia Tesalonik.

³ 'Bɛ 'ta tʊ cɛɛn, en kʊ 'bɔla 'fla nɛn waa laabo Sidɔn bɛ -a da. Zulis ci "yi dre Pól lɛ, e -si -nɔn -yrɛ 'nan, 'e 'kʊ 'e beenun va -e fɛ nɛn -a 'wɪ ci "man "bɛ, 'o -nɔn -yrɛ. ⁴ Kʊ 'si 'bɛ 'nan, en kʊ ci 'yi yei 'trɛ nɛn waa laabo Sipri bɛ -a "srɔn. Kɔɔ fulɔ yra a 'kʊ da zia -le "wɛan. ⁵ Kʊ jemie nɛn Silisi 'lee Panfili 'lɛglɔn "srɔn "bɛ -a cɛɛn, en kʊ 'bɔla 'fla nɛn waa laabo Mir bɛ -a da, Lisi 'lɛglɔn 'ji. ⁶ 'Fla zɪɛ -a da nɛn 'sounjanun tazan -klʊ -dan tʊ 'yɪ, te e "sia Alezandri e "ta -ko Itali, en e 'kʊ 'fɔ -ji.

⁷ Kʊ yi dre "kaga te kʊ -kʊla yɔɔ. 'Kʊ "koe "nyan -sia "kaga 'vaa, en kʊ 'bɔla 'fla nɛn waa laabo Nide bɛ -a "srɔn. 'Pian fulɔ -le "wɛan kʊ 'a 'kɔlaman -e 'kʊ 'kʊ 'kʊ 'lɛ zia dɪ. -Yɛɛ "wɛan kʊ ciɪla Salome zia, en kʊ -kʊla 'yi yei 'trɛ nɛn waa laabo Crɛt bɛ -a "srɔn. ⁸ 'Kʊ "koe "nyan -sia "kaga, en kʊ ci 'yi yei 'trɛ zɪɛ -a "srɔn, kʊ 'bɔla fɛ -tʊ -nan. Fɛ zɪɛ waa -nan laabo -klʊ -dandan -tɔnan 'kpa. E ya 'fla nɛn waa laabo Lase bɛ -a "srɔn.

⁹ Kʊ tʊ "kaga 'kpa dre -sia, en -kʊdɪ 'kʊ 'lɛ 'tɔ "nyian 'plɛblɛ 'kpa tɪglɪ. -Yɛɛ ci 'nan tʊ nɛn o fɛ "sɔan "man "bɛ e ciɪ, en tʊ -wɪdɪ "ta bɔa. ¹⁰ -Yɛɛ "wɛan Pól 'wɪ 'gʊɛ -a 'pla -wɛɛ, e 'nan: «'An beenun, maan ye "le 'nan, -cee -kʊdɪ -kaa 'lɛ dra 'plɛblɛ 'kpa tɪglɪ. -Klʊ -dan 'lee 'e 'ci fɛnɔn pɛɛnɔn srɛman, en -kaa 'bɔ 'nyian -te kaa dreɛ "yi "dɪɛ, -kaa wulo -ko -ji.»

¹¹ 'Pian 'sounjanun tazan yi -tɛra -klʊ -dan fɔzan 'lee min 'bɔ nɛn -yɛɛ -klʊ ci -a bɛ -a da e mlin Pól wei da. ¹² En "nyian -a -nan nɛn -klʊ -dannun 'bɔ -tɔa "bɛ, -a -nan "ka "yi 'kpa "le -e 'o tʊ -wɪdɪ zɪɛ -a dre -nan dɪ, -yɛɛ "wɛan -klʊ -dan 'bɔ 'ji minnɔn pɛɛnɔn wei dre 'tʊ 'nan, 'o 'si fɛ zɪɛ -a -nan. O ya "vale 'o dra -kpɔ 'nan, -e 'o 'bɔ -klʊ -dandannun -tɔnan nɛn waa laabo Fenis bɛ -a -nan. -A -nan a Crɛt 'trɛ 'bɔ da "nyian, en 'fla zɪɛ -a da bɛ -wee fulɔ 'sia yidɛ 'fɔ -nan "va 'zia 'pɛ "yi "da, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ -e 'e 'si -a -pɛ bʊ da. -Yɛɛ "wɛan fɛnan zɪɛ e ya "yi -e 'o 'fʊ -nan tʊ -wɪdɪ "man.

Fulɔ 'plɛblɛ "fɛɛndɪ 'sia jemie da

¹³ Fulɔ nɛn e "sia 'trɛda "tre 'zia bɛ, e "fɛɛndɪ 'sia fɔɔvɔ. En minnɔn nɛn -klʊ -dan ji bɛ, "wee 'ji "le 'wee 'wɪ nɛn 'o 'pla "da "bɛ e "ta -daa "dreɛ "yi. -Bulalɛ nɛn o -klʊ baa -tɔ -a bɛ, waa 'si 'yia, en o 'wee -klʊ da sɔnɔn wluan lou, 'nan -e 'o -pli 'o 'lɛ Crɛt 'bɔ "srɔn. ¹⁴ 'Pian fɔɔnɔn, en fulɔ 'plɛblɛ 'tʊ 'si 'yi yei 'trɛ 'bɔ da, e "fɛɛndɪ 'sia 'plɛblɛ. Fulɔ zɪɛ e 'si fɛnan nɛn yidɛ wuanla bɛ -a -pɛ bʊ da zia. ¹⁵ -Klʊ -dan 'ka -kɔlale -tɔdɪ -a fulɔ zɪɛ -a yra dɪ, en 'kʊ 'fli 'tʊ e -kʊ 'kʊ 'a. ¹⁶ "Kʊɛ vɪnan 'kʊ 'ciɪ 'yi yei 'trɛ 'tʊ nɛn waa laabo Kloda bɛ, -a wlu "tre, en kʊ kɔla 'kʊɛ -klʊ "wɛnnɛn -trɔadɪ -a -si yra. Kʊa 'sia, ¹⁷ en kʊa -fɔ -klʊ -dan 'bɔ 'ji. -A -nan nɛn minnɔn nɛn o 'nyranman "paa -klʊ 'bɔ da bɛ, o baa -fɔ 'kʊɛ -klʊ 'bɔ man, 'nan -e 'e 'kɔn 'cinjin. En "nyian "klan a o ji 'nan, 'o "ta -daa kɔalɛ nyren nɛn Libi 'lɛglɔn "srɔn "bɛ -a va, -yɛɛ "wɛan o 'kʊɛ -klʊ da sɔnɔn -ta "tra. Zɪ kʊa dre zɪɛ, en fulɔ -ko 'kʊ 'a 'kʊ 'lɛ.

¹⁸ Tu cċen te fulo 'kve -klv -dan 'bō 'nyoōn man tian 'pleble, -yee "wean fenun nen -klv -dan 'bō 'ji be, kva wċendi 'sia 'yia. ¹⁹ -A yi yaagazan da be, minnun nen o 'nyranman "paa -klv -dan 'bō 'ji be, -wċċ -klv 'bō da fenun "sovdı 'sia te waa wċenman 'yia. ²⁰ Yi "kaga 'kpa -a, te wa'a yide 'lee mlċn crċn -tōwli 'ye dı. Fulō a tian 'e "pa 'ji 'pleble "bv "le "wean kva -tōa 'nan 'ku 'wulo 'ka bōala "va "dı.

²¹ Ku yi "kaga dre, te ku'a fċ ble dı, en Pōl -tō lou minnun yei, -a -nan nen e 'nan -wle 'nan: «Kaan wei maan paan -e 'ka vile 'ka 'si Crċt 'trċda dı. "Te kaan wei man paan be, "te 'wı 'pleble 'ka bōle -kaa man dı, en "te fenun 'ka srċle dı. ²² 'Pian 'be nen 'gve, an 'wı "paala 'nyian 'cċċ 'nan, 'ka -pōan 'kun, -yċċ cı 'nan 'ka 'va min -tōwli 'ka 'kaa -a 'wı 'ji dı. 'Pian -klv be, ka'a 'be 'ye "nyian dı. ²³ Paan 'pei -man be, Bali nen an cı -yċċ ve -a en maan "sua 'gve, -yċċ 'pasiazan -tv -ta 'an 'va, en e 'nan 'men 'nan: ²⁴ «Pōl, te nyen 'e 'i 'cċn dı. I -tōa mingōnnennun tazan nen Rōm be -a 'le, en Bali -a dra 'yie 'yi, -e minnun nen ka cı waa -klv -ji be, o pċċnōn 'wulo 'e bōla "va.» ²⁵ -Yċċ "wean 'ka -pōan 'kun, kōō an yi -tċala Bali da 'nan, 'wı nen yaa 'vı 'men be, yaa drala "da. ²⁶ 'Pian fulō -taa -kaa 'wċenle 'yi yei 'trċ 'tv da.»

-Wee -klv -dan wi

²⁷ -A -nan 'fle "fli nen 'gv, te fulō 'be 'ta -tōa 'ku man 'yi 'bō nen waa laabo Atria be -a yie da. -Pei -tv man te bada -tv, en minnun nen o 'nyranman "paa -klv 'bō 'ji be, 'o 'ci nrōn 'nan ku "ta -pliman 'trċ man. ²⁸ -A -nan nen o baa -tv nen -bulale cı 'e 'fōdı -a "nen "be -a -fō 'yia, en waa 'yı 'nan 'yi 'bō -klu bōa "nan -menlie -yō -tv. Zı o -ku "nyian 'o 'le -voo be, en waa -fō "nyian 'yia, en waa 'yı 'nan 'yi 'bō -klu bōa "nan -menlie -fuda 'soolu. ²⁹ "Klan a o ji 'nan, te fulō 'e 'kve -klv kōa -kōle da dı, -yċċ "wean o -bulale -dandan sinjen nen 'e 'fōdı 'kve -klv man be o -fō 'yia -klv -sru, 'nan 'e 'kve -klv 'e vile 'e 'ku 'e 'le dı. En o tv 'cċndı man -pċn.

³⁰ Minnun nen o 'nyranman "paa -klv 'bō 'ji be, o ya "vale o -tċa "ji, en o -klv "wennen be -a -fō 'yia -a vidı -a 'nan 'o "ta -klv baa -tōa -bulale -a 'e 'le zia. ³¹ -A -nan nen Pōl -a 'vı 'sounjanun tazan 'lee 'sounjanun le 'nan: «-Te minnun 'labċ, wa'a 'fule -klv -ji dıċ, 'ka 'wulo 'ka bōala "va "dı.» ³² En 'sounjanun -klv "wennen 'bō man baa cċċn, en 'yi 'ku -a.

³³ Te o ya tv 'cċndı man -pċnnan be, en Pōl minnun pċċnōn cin 'yı 'nan 'o fenun -bli, te yaa ve -wle 'nan: «'Ka yi -fuda sinjen nen 'gv te ka ya -a -man -pċnnan 'nan, fulō 'e 'cċn, en 'yi 'ka 'ka 'ji dı. ³⁴ -Yċċ "wean an 'ka trv "baa 'nan, 'ka fenun -bli. -Yċċċ -maan 'lōō, -e 'ka 'wulo 'e vile 'e 'ku -ji dı. Maan ve 'cċċ 'nan, 'ka 'va min -tōwli "srōċn 'ka 'sōanla dı.»

³⁵ Zı Pōl cċċn 'wı zıċ -a vidı man be, e 'kpōun 'si, e Bali muo "fō min pċċnōn yie man, yaa "nen jċċn, en yaa -blıdı 'sia. ³⁶ Min pċċnōn 'o -pōan 'kun, en o fenun bli. ³⁷ Ku pċċnōn nen -klv -dan zıċ -a -ji be, 'ku "nen bōa min -yaa "fli -fuba 'sōravli 'wle 'shċċdv. ³⁸ Zı o cċċn fenun -blıdı man o 'kan be, -weċċ -blıfenun -mie nen e -fv -klv -dan 'bō ji be, en waa -sen 'yia, 'nan -e -klv 'e dre 'fogo 'fogo.

³⁹ Zı tv cċċn be, 'trċ nen o cı da "be, wa'a -kōnnċn "yule dı. 'Pian o kōmıda 'yı, te nyren a -nan. -A -nan nen waa 'pla "da 'nan, o dra -e 'weċċ -klv -dan 'e bō -nan nun -kpō. ⁴⁰ En o -bulalenun nen o -klv baa -tō -a paan be o flu, en o -ku 'yı 'wlu. En o -klv yra -trōa "ve -si yra be -a man baa flu, en e -fv 'yia. -A -nan nen o sō -tv nen -klv -dan 'bō le be -a wluan lou 'nan -e fulō 'e 'tō -ji -e 'e 'ku waa -a -nan nen nyren 'bōla be -a -nan. ⁴¹ 'Pian 'weċċ -klv -dan 'bō wla nyren va 'yia, en e kōa. -Klv -dan 'bō 'le zia wla nyren va, en ya'a "nyian -kōlaman bōladı -a dı. -A -nan nen fulō 'pleble 'tv -klv -dan 'bō koda zia -wi.

⁴² 'Sounjanun a "vale 'o -pv 'kōnnōn -tċċman, 'dv -e o -tv 'e vile 'e 'yı 'wċċ -e 'e -tċċ -ji dı. ⁴³ 'Pian 'sounjanun tazan nen e 'ka "vale o Pōl -tċċ dıċ, ya'a o tvle -e o 'wı zıċ -a dre dı. Yaa 'vı 'e 'flin minnun nen o 'yı "wċa sidō be -wle 'nan, 'o 'tċċ 'yia -e 'o bōla kōmıda. ⁴⁴ En yaa 'vı -a -mienun le 'nan, "o "dre yiba 'founun da, en -tċċ be "cċċ dı, o -kula -klv -dan nen fulō cı -a -winan be -a fenun plı -mie da. Zı waa dre zıċ, en o pċċnōn 'wulo 'bōla "va.

¹ Zi ku 'bōla 'ji 'kloun 'gloun be, -a -nan nen kua 'man 'nan, o 'yi yei 'tre zie -a laabo Malt. ² -A -nan 'nōn 'ku 'sia 'kpa tigli. Zi laa a -fennan, te trun -taa "wlu "be, o 'te -dan fō "nen, en o 'ku laabu 'nan 'ku "klan. ³ Pōl lu koola 'nan, -e 'e -sen 'te zie -a da, 'pian 'te flu -le "wean buli 'tu 'bōla lu zie -a yei, en e 'she 'wu Pōl -pe -man. ⁴ Zi 'fla zie -a da 'nōn -mlen 'yi 'e 'tindi Pōl -pe -man be, en waa 'vi 'o cin le 'nan: «Min 'labē min -tezan nen, -yee "wean e "sia 'sōnan 'yi 'lō, en 'wi nen yaa dre be, -a yra "nen "wi bō "man.»

⁵ 'Pian Pōl -mlen zie -a plu 'e 'pe -man 'te 'va, en 'wi 'tu 'ka drele Pōl le di. ⁶ Minnun zie, o ya -a man -pennan 'nan, Pōl 'e -sii, en -te 'be "cēē di, e -tria -e 'e 'ka. 'Pian zi waa man -pen -trilii, en waa 'yi 'nan, 'wi 'tu 'ka drenan -yre "fo "diē, en o ci lila te waa ve 'sien 'nan: «Min 'labē Bali nen.»

⁷ Fe 'bō zie -a -nan be, 'yi yei 'tre 'bō 'tazan nen waa laabo Publi be, -yee ve -nan a -nan -kogo. -A va nen ku 'nyin yi yaaga, en e 'ku 'sia 'kpa tigli. ⁸ Publi zie -a "ti "a 'e nyinnandi, te -a 'kōle a 'e -wōandi, en -a ci -seanla 'kpa tigli. Pōl -ku -a -nanjenle, e Bali tru 'ba -yre, te -a -pe yra "da, en -ce 'si "man. ⁹ "Be -sru man "yaa 'nōn -mienun nen 'yi yei 'tre zie -a da be "o "ta 'wu "nyian, en -ce 'si o man. ¹⁰ O 'ku 'tō dre -dan, en zi 'ku 'kudi 'bō be, fenun nen -a 'wi ci 'ku man be, waa -nōn 'kve.

Pōl 'bōla Rōm

¹¹ Ku mlen dre yaaga 'yi yei 'tre zie -a da, en ku -fō Alezandri -klv -dan tu -ji. -Klv zie, waa laabo «"flen bali». E -fu 'yi yei 'tre 'bō da tu -wli di "a. ¹² Ku 'bōla 'fla nen waa laabo Sirakuze be -a da, en ku yi dre 'nan yaaga. ¹³ Ku 'si 'be 'nan, en ku -ku Reshio. 'Be 'ta tu nen e cēēn be, en fulō nen e "sia 'tre da "tre 'zia be, e "fēēndi 'sia. Ku yi dre 'fli, en ku 'bōla Puteoli. ¹⁴ 'Fla 'bō zie -a da be, ku 'bō "bui Zozinōn -mienun man, en waa laabu 'ku 'lō 'nan 'ku 'fle 'tu dre 'o 'va. Zi kve dre be, en ku Rōm si 'sia.

¹⁵ 'Ku "bui Zozinōn nen Rōm be, zi o 'ku 'tadi 'wi 'man be, en o -ta 'ku 'le 'flanun nen waa laabo Forōm Api 'lee Troa Taverne be -a da. Zi Pōl o 'yi be, e Bali muo "fō, en -a "koe "tō 'e da.

¹⁶ "Be -sru ku 'bōla Rōm, en o -si -nōn Pōl le 'nan 'e nyin 'kōn 'tu -ji -e 'sounja -tu 'e yie 'tō "va.

¹⁷ Yi yaaga "be -sru, en Pōl Zuif 'nōn 'tanōn nen Rōm be o laabu 'e 'va. Zi 'o cin 'yi be, en e 'nan -wle 'nan: «"Būnūn, ma'an 'wi 'tu drele -cee minnun le di, en ma'an 'wi 'tu drele -kaa tranun -le -pei -tō wi man di, 'pian waan 'kun Zeruzalem, en waan 'nōn Rōm 'nōn le.

¹⁸ Rōm 'nōn zie, o 'wi laabu 'an 'lō, en o ya "vale 'o 'sia 'an man, kōō wa'a 'wi 'tu yile 'an man -e 'an 'ka -a 'wi 'ji di. ¹⁹ 'Pian Zuif 'nōn 'ka 'wle "man "di, -yee "wean maan laabu 'nan mingōnnennun tazan nen Rōm be, -a 'bō nen 'e 'men 'wi tin 'ba. E 'ka 'an 'ji 'nan 'an 'wi -tōa 'pian 'men 'leglōn man di. ²⁰ -Yee "wean maan man weē 'nan, 'an 'ka man ye -e 'an 'wi zie -a vi 'cēē. -Yēē ci 'nan waan 'fō -pū 'kuin 'wi nen -a -cin a Izrael 'nōn 'ji be -yee "wean.»

²¹ En o 'nan Pōl le 'nan: «'Fluba 'ka 'sile Zude 'leglōn 'ji -e 'e 'ta 'gū te 'i 'man wi -a -ji di, en 'ku "bui -tu 'ka 'sile -nan nun -e 'e ta 'i man 'vi 'kve di, -te 'be "cēē di -e 'e 'yie 'wi 'wli di "vi 'kve di. ²² 'Pian ku ya "vale 'wi nen e dre be 'i -ci vi 'kve 'i 'bō 'a, kōō kua -tōa 'nan, -si nen i ci "da "be, fe pēēnōn 'nan minnun "we "man "wli di.»

²³ O yi -tu kōōn Pōl le, en yi zie -a da be 'o cin 'yi fenan nen Pōl nyin "be -a -nan "kaga 'kpa. -E 'e 'sia bodrun -trilii -e -pei 'e tan be te Pōl 'wi 'ci ve -wle. Bali -le mingōnnēn -bli di 'wi 'lee Zozi 'le 'wi nen yaa 'vi -wle. Yaa man weē 'nan 'o -tō 'nan 'wi 'kpa nen, te yaa -kōōnman Moizi -le -pei 'fluba 'lee Bali 'lewei vūnōn 'le 'fluba 'ji. ²⁴ 'Wū nen Pōl ci -a vūnān be, min -mienun yi -tera "da, 'pian o -mienun 'ka 'wle "man -e 'o yi -tera "da "di.

²⁵ Zi o ya bōōlanān te o wei 'ka tian drele -tu diē, en Pōl 'wi 'gūē -a 'vi -wle: «Bali lei 'saun 'le tin a 'nōnōn tu nen e ciula Ezai -va, en e 'wi tin 'ba 'ka tranun le be -a man. ²⁶ Yaa 'vi tu zie -a man 'nan:

<'I ku minnun 'labē o va

-e 'i vi -wle 'nan:

'Ka "trōēn -tōa 'wi le 'kpa tigli,

'pian ka'a -ci maan di.

Ka fenān -nanjeān 'kpa tigli,

'pian ka'a fɛ -tʊ ye dɪ.

²⁷ -Yɛɛ cɪ 'nan minnun 'labe

o 'bli da -tʊ 'plɛblɛ,

'o 'fli "trɔɛn drɛ "yuyu,

ɛn 'o yɪɛ 'lɛ 'wʊ 'o 'bɔ 'a.

Waa drɛ zɪɛ 'nan,

-e 'o vɪlɛ 'o fɛnan yɪ dɪ,

ɛn 'nan -e 'o vɪlɛ 'o 'wɪ man dɪ,

ɛn 'nan -e 'o vɪlɛ 'o 'wɪ 'ci man dɪ.

'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ waa drɛ 'nan,

"tɔgɔ 'o -sɔɔnla 'an -sru

-e 'an o 'si 'wɪ 'ji.»

²⁸ -Yee "wɛan 'ka -tʊ 'nan, Bali wei nɛn e min "sia 'wɪ 'ji bɛ, Bali -ta -a "mɛn minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wɛɛ. -Wee vɛ bɛ "o "trɔɛn -tɔa -yɛɛ.»

²⁹ [Zɪ Pɔl 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn Zuif 'nɔn bɔɔla tɛ o -ko -sa 'plɛblɛ 'fɔdɪ -a 'o cin yei.] ³⁰ 'Kɔn nɛn Pɔl 'nyin 'ji tɛ yaa -pan wo bɛ, e lɛ drɛ 'ji "fli. Minnun pɛɛnɔn nɛn o -taa -a -nanjɛnlɛ bɛ, e o "siala. ³¹ E Bali -lɛ mingɔnnɛn -blɪdɪ 'wɪ vɛ -wɛɛ, tɛ e 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e cɪ Mɪnsan Zozi Crizi -lɛ vɛ -a bɛ -a "paaman o ji. Ya'a paaman o ji 'e yɔɔdɪ dɪ, ɛn min -tʊ 'ka 'wɪ -tɔlɛ "man "dɪ.

'Fluba nēn Pōl -a cren -te Rōm 'nōn lē Rōmen

¹ 'An 'bō Pōl bē, an ya Zozi Crizi 'suzan 'a. Bali 'an laabu 'nan 'an dre Zozi 'le 'pasiazan -a. En yaan 'si 'va 'nan 'an 'yee 'wī 'nōnnōn vī minnun lē. ² 'Wī 'nōnnōn 'bō zīe Bali ciula 'e 'lewei vūnōn 'va, en waa 'vī -a -nan 'mōn. E ya 'e 'cren -tēdī Bali -le 'fluba 'ji. ³ 'Wī 'nōnnōn zīe -a -pī -le 'wī nēn. Waa -ya blamin -a, mingōnnēn David nēn 'li bē -a kluda. ⁴ 'Pian Bali lei 'saun 'le 'plēble -a -ci kōōn minnun lē 'nan Bali -pī nēn. Yaa -ci kōōn -a wluandī -a -kanōn 'va. -Yēē cī -kaa san Zozi Crizi -a.

⁵ Bali ciula "va en e "yi dre 'mēn. Yaan dre Zozi 'le 'pasiazan -tū -a, 'nan -e 'an -yee 'wī 'nōnnōn vī minnun pēēnōn nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a dīe -wlē. Yaa dre zīe 'nan -e 'o yi -tēra Zozi da, te o 'ta wula -a wei da. ⁶ Ka dre minnun zīe o va 'nōn 'a, kōō Bali 'ka laabu 'nan -e 'ka 'kōōn Zozi Crizi -le vē -a.

⁷ Ka pēēnōn 'bō nēn ka cī Rōm en Bali 'ka ye "yi "bē, e 'ka laabu 'nan 'ka 'kōōn 'yee vē -a. 'Ka lē nēn an cī 'fluba 'gūē -a cren -tēnan.

-Kaa "tī Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fūdī -trōō -nōn 'cēē.

Pōl a "vale 'e 'ko Zozinōn nēn Rōm bē o yūē

⁸ Maan pou "siala 'mēn Bali muo "fūdī -a. An ciula Zozi Crizi -va -e 'an muo "fō 'cee "wean, kōō minnun 'cee yi -tēradī Zozi da -sī -fōa fē pēēnōn 'nan. ⁹ An Bali "sua 'mēn cī "nrōndī pēēnōn 'a -a -pī -le 'wī 'nōnnōn vīdī -a minnun lē. Bali zīe yaa -tōa 'nan, 'wī nēn an "ta -a ve 'gūē 'wī 'kpa nēn. -Nyren 'nan, 'ka 'cin a 'an 'ji tū pēēnōn man, ¹⁰ te an ya -a trū 'banan. En maan laabo -yrō 'nan -te e ya -a cī 'sō 'a bē, 'an 'wulo -da yī -e 'an 'lū 'ka 'va nūn.

¹¹ 'Ka dra 'an -tēa 'kpa tūglī "le 'an 'ka yī. "Yī "nēn Bali lei 'saun -a -nōn 'mēn bē, an ya "vale 'an "paa -a 'ka 'va 'nan -e 'ka 'man 'e 'tō 'plēble Bali -le 'wī 'ji. ¹² Maan ve 'pian 'nan, -e -kaa pēēnōn 'man 'e 'tō 'plēble -cee yi -tēradī Zozi da nēn e ya -tūwli "bē -yee "wean. ¹³ 'An "būi Zozinōn, 'ka -tō 'nan, maan man wēē 'e 'pa -a "kaga 'nan 'an "lo 'ka 'va. 'Pian -e 'e bō cēēgū yi -a bē, -sī 'ka tian 'lē 'solē 'mēn dī. An ya "vale 'an "lo 'nan -e 'an minnun dre Zozi 'le vē -a, "le zī maan dre 'lēglōn 'pēēnūn -ji bē -yee 'wī 'zū.

¹⁴ E ya 'an da fiēn -a 'nan 'an Zozi 'le 'wī 'nōnnōn vī min -tūdv pēēnōn lē. -Te o ya Grēk 'nōn 'a oō, en -te o "sia 'lēglōn 'pēē -ji oō, en -te o ya 'fluba 'tōnōn 'a oō, en -te o 'ka 'fluba 'tōnōn 'a dī oō, e ya 'an da fiēn -a 'nan 'an vī -wlē. ¹⁵ -Yee "wean -a -cin a 'an 'bō "le 'ji 'kpa tūglī 'nan 'an Zozi 'le 'wī 'nōnnōn ve kaa nēn ka cī Rōm bē 'cēē.

Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn bē Bali -le 'plēble nēn

¹⁶ Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn vīdī bē, -a 'yra 'ka 'an 'tēa dī. Kōō -yēē cī Bali -le 'plēble 'a, en min oō min nēn e yi -tēra "da "bē, Bali -a "sia 'wī 'ji. Zuif 'nōn 'va nēn e 'bōla 'e tēdē, en "bē -sru e dre minnun pēēnōn 'le vē -a. ¹⁷ Zī Bali minnun "siala 'e 'lē min tūglī 'a bē, Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn 'bō 'bē -ci "sia min lē. Kōō -yēē vī 'nan yi -tēradī Zozi da -tūwli "man nēn Bali min "siala min tūglī 'a 'e 'lē. E pou "siala yi -tēradī Zozi da -a, en e 'le -sēanla yi -tēradī Zozi da -a. 'Wī zīe e ya 'e 'cren -tēdī 'e 'cēn Bali -le 'fluba 'ji. Kōō e ya 'e 'cren -tēdī 'nan:

«Min nēn -yee yi -tēradī Bali da man nēn

Bali -a 'sia min tūglī 'a 'e 'lē bē,

-a san 'belidī nēn ya'an 'nyaan dīe -a ye.»

Bali -le tin a 'e 'tēdī 'trēda blamin da

¹⁸ -A -cī a 'e 'sidī 'wein 'nan, Bali -le nyran -blīdī a 'e 'pladī blamin man. Wa'a Bali bōa dī, en o 'wī 'wīdī 'tō 'tūdv pēēnōn dra. 'Wī 'wīdī "drēdī -a nēn o -sī -tōa Bali -le 'wī tūglī 'lō. ¹⁹ -A -nōan da nēn en Bali -le nyran -blīdī a 'e 'pladī o man. Kōō 'wī nēn blamin -kōlaman -a -tōdī -a Bali da bē, e ya 'wein -wee vē -a. Bali 'bō 'bē dre zī. ²⁰ Fē nēn maan ve zīe -yēē cī 'nan, min 'ka 'kōlaman Bali 'bō yīdī -a dī, 'pian 'e 'fīi kōōn minnun lē 'e 'pē

drē fēnun -a. E 'trē drē, en e la drē. 'Wī zīe -a drēdi -a -kōnman blamin lē 'nan, Bali -le 'plēblē 'leda "ka "dī, en -yēē cī Bali -a fē pēnōn da. -Yēē "wēan blamin 'ka 'kōlaman 'yēē tin 'nōnōn -wēēdi -a Bali 'lē dī.

²¹ Minnun -a -tōa 'nan Bali a, 'pian wa'a 'wūlē "man -e 'o 'tō -dan -nōn -yēē "lē zī e cī "lē blamin 'e drē Bali lē bē -yēē 'wī 'zū dī. En wa'a 'wūlē "man -e 'o muo "fō dī. 'Pian -wēē cī "nrōndī pēnōn a fēnun nēn -a -cī "ka "dīē -a da. En 'wī nēn Bali cī "vale 'o drē bē, wa'a -kōlālē -a -tōdī -a dī, tē o -kō -wladī -a klun va. ²² 'O 'fli "siala 'wī 'tōnōn 'a, 'pian tē -blū nēn waa "taan. ²³ Bali nēn e ya -nan 'lī 'trilīi, en e ya "lē blamin 'e bō bē, wa'a 'bē bōlē dī. 'Pian blamin nēn 'bē -kaa "bē, 'bē min yibanun bē wēē bōa. En "nyian bē o "lomannun 'lēē -wī 'tō 'tūdū pēnōn yiba drē 'wēē Bali -a, tē waa bōa.

²⁴ 'Wīnun zīē -a drēdi -lē "wēan, Bali 'e 'pē 'sī o -sru 'nan -e 'o 'wī nēn e min "tri -tōa Bali 'lē bē -a drē. 'O 'bō 'cī 'sō wīnun -wladī "nēn. -Yēē -maan 'wī nēn e 'ka "lē blamin 'e drē dīē waa dra 'o cīn va. ²⁵ En "nyian bē o Bali -pē drē fēnun bōa en o o "sua, 'pian Bali nēn e fēnun pēnōn drē bē, wēē dra 'o 'pēla kōda. 'Wī zīē -yēē -kōnman 'nan, o Bali -lē 'wī tīglī 'ta fōō 'o 'bō 'lē 'wlu wīnun drēdi -a. 'Pian -a -cīn 'e 'kōn 'ka 'jī 'nan, Bali nēn e fēnun pēnōn drē bē, 'tō -dan a -yēē vē -a 'lī 'trilīi. Amen!

²⁶ Minnun a 'wīnun zīē -a drēnan -lē "wēan bē, Bali o -nōn 'o 'bō 'cī 'sō wīnun -wladī "drēdi lē. -A -mie nēn "lē lūmōn 'lēē lūmōn -lē nyinnandī lī 'lēē -kōnnēn -a -lē 'wī 'zū. ²⁷ -A -tūwli "nēn "nyian -klōnmōnnun -a dra. Lūmōn 'lēē -klōnmōn nēn o nyianla lī 'lēē -kōnnēn -a bē wēē 'tū. En -klōnmōn 'lēē -klōnmōn 'o cīn -wēēdi 'yī "yī, tē o nyianla. 'Wī nēn e 'ka "lē blamin 'e drē dīē, -klōnmōn 'lēē -klōnmōn -a dra 'o cīn va. 'O 'bō 'cī 'sō wīnun -wladī "nēn, o 'ta 'wūla -a -sru "bē, -a "nēn "wī 'bē bōa o man zīē.

²⁸ Wa'a 'wūlē "man -e Bali nēn 'e drē o tazan -a dī. -Yēē "wēan Bali o -nōn 'wēē klin 'wī drēdi lē. En 'wī nēn e 'ka "lē blamin 'e drē dīē waa dra 'o cīn va. ²⁹ 'O 'wī 'wladī 'tō 'tūdū pēnōn dra. O ya min -wladīnun -a. O ya "vale fē pēnōn 'e 'kōn 'wēē vē -a. O cī a nyrannyrandī. O 'bli bō min lō fē man. O min -tēa. O 'wī 'blidī yē "yī. O -dawli drēdi yē "yī. Waa -wēēman 'nan 'wī 'e bō 'o bōēzan -tū man. O 'wī "paa min da. ³⁰ 'O "wē "min man -wladī. O "naan Bali man. O 'wī dra min va -blū pē -jī. 'O 'fli "siala -dandan. 'O 'fli 'tō vīdī yē "yī. O 'wī 'wladī -wēēman tē waa dra. O yīē 'ka "naan 'o 'mangulinun man dī. ³¹ 'O 'bō 'wūlo -jī wī da nēn o 'ta wō. 'Wī nēn waa vē min lē 'nan 'o dra bē, wa'a 'ta 'wūla "da "dī. Wa'a min yē "yī "dī. En min nyrinda 'ka 'sēan o da dī. ³² Bali -a 'vī 'nan, minnun nēn o 'wīnun zīē -a dra bē, -a 'lē 'srannan "nēn -kadī -a. 'Wī nēn Bali -a 'vī bē, minnun zīē waa -tōa, 'pian tē waa dra. En "nyian bē, minnun nēn o 'wī dra "lē -wēē 'wī 'zū bē, o o 'tō "yī "vē.

2

Bali minnun pēnōn 'lē 'wī tin "baa

¹ 'Wī 'wladī "drēnōn 'ka 'kōlaman 'wēē tin 'nōnōn -wēēdi -a Bali 'lē dī. En 'i 'bō "nyian, min nēn i cī -a, en i tin -tēa "o da bē, yī'a 'kōlaman 'yīē tin 'nōnōn -wēēdi -a Bali 'lē dī. -A -cīn 'e 'kōn 'i 'jī 'nan, -tē i ya tin -tēnan minnun da bē, tē i ya tin -tēnan 'i 'bō 'fli da. Kōō i ya 'wī 'wladī "drēzan -a "lē -wēē 'wī 'zū. ² Minnun pēnōn nēn o 'wī 'wladīnun zīē -a dra bē, Bali tin -tēa "o da 'e 'nōan da. -Kaa -tōa zī. ³ I tin -tēa "minnun zīē o da, tē i ya 'wī 'wladī "drēzan "lē -wēē 'wī 'zū. -Tē -a -cīn a 'i 'jī 'nan Bali 'ka tin tēa 'i da dīē, tē i ya 'i 'fli sēē "paanan. ⁴ Bali cī a "yī, en e 'wī man -pēan "sidō, en e -sēanla min man -trōō. -Kaa -tōa zī. 'Pian -tē 'wīnun zīē -a -cīn nēn 'i 'jī, -yēē "wēan nēn i 'wī 'wladī "dra bē, tē i ya 'i 'fli sēē "paanan, en i ya Bali -lē "yī -fōlanan 'i "trōēn -sru. E ya "lē 'i -tō 'nan, Bali a "va 'nan 'i 'sī 'wī 'wladī "drēdi man -e 'i -sōōnla 'e -sru, -yēē "wēan nēn 'e 'man -sēanla 'i 'va!

⁵ 'Pian i ya "trōēn "yuyu 'tannan, en i 'ka "vale 'i "sia 'wī 'wladī "drēdi man dī. 'Wī nēn i cī "man zīē, Bali -lē nyrān -blidī -dan nēn i cī -a planan 'i 'fli man. E bōa 'i man yī nēn Bali 'yēē nyrān -blidī cī -kōnman 'e 'nōan da bē -a da.

⁶ Yī zīē -a da nēn 'wī nēn min -tū -a drē bē Bali -a man -pan wō -a san lē. ⁷ 'Belidī nēn ya'a 'nyāan dīē, yāa -nōan "minnun nēn o "kōē 'ka 'nyānlē Bali cī 'sō wī drēdi -a dīē -wlē. Kōō tū pēnōn man bē, waa -wēēman 'nan Bali 'e 'tō -dan 'nōn 'wlē, en waa -wēēman 'nan

'belidi nen ya'a 'nyaan di'e 'e dre 'wee ve -a. ⁸ 'Pian Bali -le nyran -blidi -dan be, e ya minnun nen 'o 'bō 'ci 'sō winun -wliđi 'yi 'yi "be -wee ve -a. Kōō tū pēenōn man be, o 'wī 'wliđi "dredī 'yi 'yi, te o Bali -le 'wī tiglī -fōala 'o "trōen -sru. ⁹ Maan ve 'cēe 'nan, min -tūđv pēenōn nen o 'wī 'wliđi dre be, yra yidi bōa "o man, en "klan -dan o -tea. Zuif 'nōn da nen 'e pou "siala, "be -sru -e 'e 'bō minnun pēenōn da. ¹⁰ 'Pian min oo min nen e 'wī "yi dre be, Bali 'tō -dan -nōan -yre, en e -fōđi -trōō -nōan -yre. Zuif 'nōn da nen 'e pou "siala, "be -sru -e 'e 'bō minnun pēenōn da. ¹¹ Kōō Bali 'ka min bo "va "đi.

¹² Maan ve 'cēe 'nan, minnun pēenōn nen o 'wī 'wliđi dre be, Bali tin -tea "o da. Min -mienun 'ka -a tōa 'nan Bali -le -pei -tō wī a đi, te o 'wī 'wliđi "dra. Bali tin -tea "o da, en o -nan -nyaan. 'Pian Zuif 'nōn Bali -le -pei -tō winun -tōa. -Yee "wean -te o 'wī 'wliđi dre be, Bali -le -pei 'bō 'be tin -tea "o da. ¹³ Kōō Bali 'ka min siala min tiglī 'a 'nan 'e "trōen -tōa 'yee -pei -tō winun le -le "wean đi. 'Pian min nen e 'ta wūla Bali -le -pei -tō winun da be, Bali -a "siala min tiglī 'a.

¹⁴ Minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a di'e, wa'a tōa 'nan Bali -le -pei -tō wī a đi. 'Pian -te o -mie 'wī dra "le zī Bali -le -pei -a 'vī be -yee 'wī 'zv be, yaa -kōōnman 'nan -pei -tō wī a -wlo. ¹⁵ En 'wī zīe -a dredī be, yaa -kōōnman 'nan, Bali -le -pei -tō winun a 'o 'cren -tedī o ji. -Wee -wulo -ji "nrōndī 'be -kōōnman zīe, kōō -yee tin -tea "o da, en -yee -tōa "o -sru. ¹⁶ Yi -tū bōa "be, Bali -ciala Zozi Crizi -va -e 'e 'wī pēenōn nen 'e yōđđi min -ji be, -yee tin 'ba. Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn nen maan ve minnun le be, -yee 'vī zī.

Zuif min man "cēe min -le tin dra 'nōnnōn Bali 'le đi

¹⁷ Ka -dandan "taan 'nan Zuif 'nōn nen kaa, en Bali -le -pei -tō winun a 'ka 'lō. Ka 'nan 'cēe Bali -tōa, ¹⁸ en kaa ci 'sō winun -tōa. En zī kō min 'e 'ta wūla Bali -le -pei -tō winun da be, ka 'nan kaa -tōa, kōō kaa tranla. ¹⁹ Ka 'nan 'cēe ci minnun nen o -si -kōōnman yie 'winōn le be waa. En 'cēe ci minnun nen klun va be -wee 'te 'san -a. ²⁰ 'Ka 'fli "siala 'nan, 'cēe 'wī "paala -blōnōn le, en 'cēe 'wī "paaman nannannun ji. Kōō ka 'nan 'wī 'tōđi 'lee 'wī tiglī pēenōn be, e ya 'ka 'lō Bali -le -pei 'fluba 'ji.

²¹ Ka ya 'ka 'fli see "paanan. E ya "le 'ka 'wī "paa 'ka 'fli ji 'vaa -e 'ka 'wī "paa min peenun ji. Kaa ve minnun le 'nan, te 'o crin wū đi, 'pian te 'ka 'bō ka crin wo. ²² Kaa ve minnun le 'nan, te 'o min 'nan -wee "đi, 'pian te 'ka 'bō ka min nan -weeman. Kaa ve minnun le 'nan, yiba "minnun nen min o -paan "be o 'ka "yi "đi, 'pian te kaa -nan fenun crin wo. ²³ Ka -dandan "taan 'nan Bali -le -pei -tō winun a 'ka 'lō, 'pian te ka'a 'ta 'wūla "da "đi. 'Wī zīe e ya Bali 'tō sredi -a. ²⁴ En e ya 'e 'cren -tedī Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cēn. Kōō e ya 'e 'cren -tedī 'nan:

«'Ka 'bō Zuif 'nōn 'le "wean nen Bali 'tō a 'e sredi minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a di'e o yei.»

-Fōđi -klōnmōn -va man "cēe Zuif 'nōn 'le tin dra 'nōnnōn Bali 'le đi

²⁵ 'Wī 'kpa, 'ka Zuif 'nōn be, -te ka ya 'ta wūlanan Bali -le -pei -tō winun da be, 'cee -fōđi -klōnmōn -va be -a -ci a. 'Pian -te ka'a 'ta 'wūla Bali -le -pei -tō winun da di'e, 'cee -fōđi -klōnmōn -va be, e ya 'wī "tun "a Bali 'le. ²⁶ Min nen e 'ka 'e 'fōđi -klōnmōn -va đi, en e 'ta wūla Bali -le -pei -tō winun da be, Bali -a "siala "le min nen e ya 'e 'fōđi -klōnmōn -va be -yee 'wī 'zv. ²⁷ -Yee "wean min nen e 'ka 'e 'fōđi -klōnmōn -va di'e, 'pian te e 'ta wūla Bali -le -pei -tō winun da be, -yee tin -tea 'i 'bō nen i ci Zuif min -a be 'i da. Kōō i ya 'i 'fōđi -klōnmōn -va en Bali -le -pei -tō winun a 'i 'lō, 'pian yi'a 'ta 'wūla "da "đi.

²⁸ Zuif min tiglī nen e ya Bali -le minnun va min -a be, e 'ka min nen e ya Zuif min -a 'e 'kōle man be -a đi. En e 'ka min nen o plō 'pla "man -a -fōđi -a -klōnmōn -va be -a đi. ²⁹ 'Pian Zuif min tiglī be e ya Zuif min -a 'e 'ji. En e ya min nen Bali lei 'saun -a -fō -klōnmōn -va be -a. Ya'a 'sia plō nen blamin -a "paala min man Bali -le -pei -tō wī da be -a va "fo "đi. -Te Zuif min a zīe Bali 'bō 'be 'tō -dan -nōan -yre, -yee 'tō -dan 'ka 'sia blaminun va đi.

3

Bali wei 'bōla Zuif 'nōn 'va man "cēe 'wee tin dra 'nōnnōn Bali 'le đi

¹ Min nen e 'ka Zuif min -a dɛ, -te Bali -a 'siala 'yee minnun va min -a bɛ, 'wɪ 'yi 'cɛn 'bɛ ci Zuif 'nɔn 'le vɛ -a Bali 'lɛ 'mɛn? En 'wɪ 'yi 'cɛn 'nen Zuif min a ye Bali 'lɛ -fɔdɪ -klɔnmɔn -va man? ² Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'wɪ nen e ci -wee vɛ -a 'yi Bali 'lɛ bɛ e ya 'kaga. -Wee 'wɪ 'yi 'tɛdɛ nen e 'mlian minnun pɛɛnɔn 'le vɛ da bɛ, -nyren 'nan, Bali wei bɛ o va nen e 'bɔla.

³ 'Bɛ nen 'gʊɛ, Zuif 'nɔn -mienun -a -kɔɔnman 'nan, wa'a yi tɛala Bali wei zɛ -a da dɪ. 'Wɪ zɛ -yee 'wɛan bɛ, 'wɪ nen Bali -a 'vɪ 'nan 'e dra bɛ -e 'e vɪlɛ 'e drɛ dʊv? ⁴ E 'ka zɪ 'fo 'dɪ. 'Pian minnun pɛɛnɔn 'o -tɔ 'nan Bali 'ta wɔla 'e wei da, en o 'bɔ 'bɛ ci 'wɪlunɔn 'a. 'Wɪ zɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«E ya zɛ 'nan -e minnun 'o -tɔ 'nan,

'i wei a tin 'nɔnnɔn 'a.

En 'nan -te min a 'wɪ 'tɔnan 'i man bɛ,

'yie tin 'e 'kɔn 'e 'tɛdɪ -a san da.»

⁵ 'Wɪnun nen blamin -a ve bɛ, -a da nen 'an 'ci nrɔn en an 'ta 'wɪ 'gʊɛ -a ve. Min -mienun -a ve 'nan: «'Wɪ 'wɪdɪ 'drɛdɪ bɛ, e ya 'wɪ 'yi 'a. Kɔɔ 'te -kaa 'wɪ 'wɪdɪ 'dra dɛ, 'te -kaa Bali -le tɪglɪ 'ci ye dɪ. -Yee 'wɛan Bali -le nyran -blɪdɪ min va bɛ, e 'ka 'e 'nɔan da dɪ.» Minnun nen o 'wɪ zɛ -a ve bɛ -wee tin a 'nɔnnɔn? ⁶ -Cɛɛ, -wee tin 'ka 'nɔnnɔn 'fo 'dɪ. -Kaa -tɔa 'nan, Bali 'wɪ dra 'e 'nɔan da, kɔɔ -yɛɛ -taa 'tin -tɛlɛ 'tɛdanɔn pɛɛnɔn da.

⁷ En 'nyian bɛ min -mienun -a ve 'nan: «E ya 'wɪ 'yi 'a -e min 'e vɪnan 'e ya Bali -sru, te ya'a 'ta 'wɔla -a wei da dɪ. Kɔɔ -te min a 'wɪ zɛ -a drɛnan bɛ, Bali 'ta wɔla 'e wei da tian 'va. 'Wɪ nen Bali -a dra zɛ, e ya 'wɪ 'yi -dan a, en e Bali 'tɔ wuanla. -Mɛ 'le 'wɛan nen Bali tin -tɛa 'min da 'mɛn?» ⁸ -Yee 'wɛan minnun zɛ waa 'vɪ 'nan: «-Kaa 'wɪ 'wɪdɪ 'drɛ, -e -a 'nen 'e bɔla 'wɪ 'yi 'a!» 'Wɪ 'paadɪ -wɪdɪ zɛ, -a 'bɔ nen waa 'paa 'kv da 'nan -nyren kua 'paaman minnun ji. -A -nɔan da nen Bali -taa 'tin -tɛlɛ minnun zɛ o da.

Blamin -tʊdʊ pɛɛnɔn a 'wɪ 'wɪdɪ 'drɛnɔn 'a Bali 'lɛ

⁹ Maan 'le -sɛanla 'nan, -kaa Zuif 'nɔn bɛ, -kaa 'kpa 'ka 'mlian 'lɛglɔn 'pɛɛ -ji 'nɔn da dɪ. Kɔɔ maan 'vɪ paan 'va 'nan, -te min a Zuif min -a oo, en -te min a 'lɛglɔn 'pɛɛ -ji min -a oo, o pɛɛnɔn a 'wɪ 'wɪdɪ 'le 'plɛblɛ 'wɪlɪ. ¹⁰ 'Wɪ zɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Min -tʊ 'ka min tɪglɪ 'a dɪ,

en -a min -tʊwɪ 'ka 'fo 'dɪ.

¹¹ Min -tʊ 'ka 'wɪ 'tɔzan -a

-e 'e Bali -wɛɛ 'dɪ.

¹² 'Pian min -tʊdʊ pɛɛnɔn 'si Bali man -kɔɔbli,

en o pɛɛnɔn 'wɪ 'wɪdɪ 'dra.

Min -tʊ 'ka 'wɪ 'yi 'dra dɪ,

en -a min -tʊwɪ 'ka 'fo 'dɪ.

¹³ Weinun nen o bɔala o 'le bɛ,

e 'ka 'yi 'fo 'dɪ.

'Wɪlɪ wɪnun nen.

E ya 'wɪdɪ

'le -mlɛn 'shɛ 'ji yi nen

e min -tɛa 'bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

¹⁴ -Yʊ -saandɪ 'lee wei -wɪdɪnɪn 'bɛ bɔala o 'le.

¹⁵ O cɛin a o man 'fɛavea min -tɛnan.

¹⁶ Fɛnan nen o -ko bɛ,

fɛ sɛdɪ 'lee min -tɛdɪ nen -nan.

¹⁷ -Si nen e -fʊdɪ -trɔɔ -nɔan 'min lɛ bɛ,

o 'ka 'vale 'o -tɔa 'dɪ.

¹⁸ O yie 'ka 'naan Bali man dɪ.»

¹⁹ -Kaa -tɔa 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn zɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Zuif 'nɔn 'le vɛ -a. En -yɛɛ -kɔɔnman 'nan -kaa 'bɔ Zuif 'nɔn bɛ, -cee 'tɔ 'da 'cɛin 'ka 'nyian Bali 'lɛ dɪ. Blamin -tʊ 'ka 'kɔlaman 'yee tin 'nɔnnɔn -wɛɛdɪ -a Bali 'lɛ dɪ. E ya zɛ 'nan -e Bali -le tin 'e 'kɔn 'e 'tɛdɪ 'tɛdanɔn pɛɛnɔn da. ²⁰ -Yee 'wɛan 'ta wɔladɪ Bali -le -pei -tɔ wɪnun da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, -a

man "cēe Bali min "siala min tıglı 'a 'e 'lε dı. 'Pian Bali -le -pei -tō wunun 'bε -maan εn min -a -tōa 'nan e ya 'wı 'wlıdı "drezan.

Bali min "siala 'e 'lε min tıglı 'a yi -teradı Zozi man

²¹ 'Bε nen 'gυε, 'wı nen yaa -maan 'lōō Bali min "siala 'e 'lε min tıglı 'a bε, Bali -a ta bōla min lε. 'Wı zıε e ya 'e 'cren -tedı 'e 'cēn Bali -le 'fluba 'ji. 'Pian 'ta wıladı Bali -le -pei -tō wı da min 'bō 'le 'plεble 'a bε -a man "cēe Bali min "siala 'e 'lε min tıglı 'a dı. ²² Bali min "siala min tıglı 'a 'e 'lε yi -teradı Zozi Crizi da man. Bali -a dra min -tudu pēenōn nen o yi -tera Zozi Crizi da bε -wle. Kōō Bali 'lε bε, Zuif min 'ka 'e 'to, εn 'lεglōn 'pee -ji min 'ka 'e 'to dı. ²³ O pēenōn a 'wı 'wlıdı "drenōn 'a Bali 'lε, εn Bali 'yee 'te 'san 'si -wlo. ²⁴ Fε nen blamin 'ka 'kōlaman -a yıdı -a 'e 'bō 'le 'plεble 'a dıε, Bali -le "yi "le "wean yaa -nōn 'e "tun. -Nyren 'nan e min "siala min tıglı 'a 'e 'lε. εn min nen Zozi Crizi -a 'si 'wı 'wlıdı "le 'plεble 'wlu bε, -a san nen Bali -a "siala min tıglı 'a 'e 'lε.

²⁵ Zozi Crizi 'bō zıε, -a 'bō nen Bali -a 'pla 'nan 'e 'ka yıba "plan da 'sraga bu vε -a 'tredanōn man. -Yee -kadı zıε -yεε -maan -e Bali 'e minnun nen o yi -tera "da "bε -wee 'wı 'wlıdı 'fui. Bali 'wı zıε -a dre -a -kōōndı -a 'nan 'e ya tıglı. Kōō 'li bε, Bali 'ka 'wı "nen -kōōnle tıglı blamin lε 'wı 'wlıdı "dredı man dı. ²⁶ Tυ zıε -a man bε, e 'man -sran blamin va. 'Pian 'bε nen 'gυε, Bali -a -kōōn 'nan e ya tıglı, kōō 'wı 'wlıdı pēenōn nen blamin -a dre bε, ya'a 'tυle 'e "tun "dı. E -ta Zozi Crizi -a εn 'wı 'wlıdı pēenōn zıε -a "nen "wı 'bō "man. Bali -a dre zıε 'nan -e min -tudu pēenōn 'o -tō 'nan Bali 'bō a tıglı. εn "nyian 'nan -e 'e min -tudu pēenōn nen o yi -tera Zozi da bε, o 'sia min tıglı 'a 'e 'lε.

²⁷ 'Wı nen Bali -a dre zıε -yee "wean bε, -si -tυ 'ka blamin lō -e 'e -dandan 'tan Bali 'lε dı. Kōō Bali min "siala min tıglı 'a 'e 'lε yi -teradı Zozi da man. 'Pian ya'a siala min tıglı 'a 'ta wıladı -pei -tō wunun da min 'bō 'le 'plεble 'a bε -a man dı. ²⁸ -Yee "wean -a -cin 'e 'kōn -kaa 'ji 'nan yi -teradı Zozi da man nen Bali min "siala min tıglı 'a. 'Pian ya'a 'sia 'ta wıladı -pei -tō wunun da min 'bō 'le 'plεble 'a bε -a va dı.

²⁹ 'Wı zıε e ya Zuif 'nōn 'saza -le vε -a? -Cεje, kōō Bali 'ka Zuif 'nōn 'saza 'le Bali -a dı, 'pian e ya 'lεglōn pēenōn 'jinōn 'le Bali -a. ³⁰ Fε -le "wean nen maan 'vı zıε, -yεε cı 'nan, Bali a -towlı "cε. εn Zuif min nen 'e 'fōdı -klōnmōn -va 'lee 'lεglōn 'pee -ji min nen e 'ka 'e 'fōdı -klōnmōn -va dıε, Bali o "siala 'e 'lε min tıglı 'a yi -teradı Zozi da man. ³¹ 'Wı nen maan 'vı zıε, -a -ci nen 'nan, an Bali -le -pei klu -sran ji yi -teradı Zozi da -a? -Cεje, 'bε "cēe dı. 'Pian 'wı 'bō nen Bali -le -pei -a 'vı tıglı bε, -a -ci nen maan "sia.

4

Abraam 'e dre -cee 'wı -kōōn "manvε -a

¹ -Kaa ci "nrōn -kaa tra Abraam -le 'wı da. -Mε "wı nen -yee 'wı -a "paaman -kaa 'ji? ² Abraam dre wı man "cēe Bali -a 'sia 'e 'lε min tıglı 'a dı. Kōō "te 'e 'kōn 'nan -a dre wı man nen bε, "te -a -si a Abraam -lō -e 'e -dandan 'tan. 'Pian Bali 'lε bε -a -si 'ka -yrō "fo "dı. ³ Kōō e ya 'e 'cren -tedı Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Abraam yi -tera Bali da, -yee "wean nen Bali -a 'sia 'e 'lε min tıglı 'a.»

⁴ Blaminun yei "bε, -te min 'nyranman -tυ 'pa bε, waa -pan wo. -Pan zıε "yi "cēe waa dre -yre "dı. 'Pian 'nyranman nen yaa 'pa bε -a manvε nen. ⁵ Bali 'lε bε, e 'ka zı dı. Min 'ka 'kōlaman 'nyranman -tυ 'padı -a Bali lε, 'nan -e Bali -le "yi 'e dre 'yee vε -a dı. 'Pian min nen e yi -tera "da 'nan, Bali -kōlaman 'yee 'wı 'wlıdı "fuidı -a bε, Bali -a "siala 'e 'lε min tıglı 'a.

⁶ 'Wı zıε -a 'bō nen mingōnnen David nen 'li bε yaa 'vı 'seze. Kōō yaa 'vı 'nan min nen Bali -a "siala 'e 'lε min tıglı 'a, te 'nyranman -tυ "cēe yaa 'pa εn Bali 'wı zıε -a dre -yre "dıε, ci "nrandı -dan 'e 'kōn -a san lō. 'Wı zıε yaa cren -te Bali -le 'fluba 'ji. Yaa cren -te 'nan:

⁷ «Minnun nen

o Bali -le -pei -tō wunun sre

εn Bali -a 'cε -wle "bε,

ci "nrandı -dan 'e 'kōn -wlo.

Kɔɔ Bali -wee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui.
⁸ En 'wɪ 'wɪdɪ "drezan nɛn
 Minsan Bali 'ka -a siala "nyian
 'wɪ 'wɪdɪ "drezan -a dɛ,
 ci "nrandɪ -dan 'e 'kɔn -a san lɔ.»

Bali Abraam 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ te e 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ

⁹ Ci "nrandɪ zɪɛ Zuif 'nɔn nɛn 'o 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va bɛ, o 'saza 'le vɛ "cɛɛ dɪ. E ya 'lɛglɔn 'pee -ji minnɔn nɛn o 'ka 'o 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɛ -wee vɛ -a "nyian. -Kaa ci "nrɔn Abraam -le 'wɪ da "nyian! -Kaa -tɔa 'nan, Abraam yi -tɛra Bali da, ɛn -yee yi -tɛradɪ Bali da man nɛn Bali -a 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ. ¹⁰ 'Pian tɔ nɛn Bali Abraam "siala min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ bɛ, -kaa ci "nrɔn "da. Te e ya 'kɔ? Te Abraam a 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va, -baa te e 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ? Maan ve 'cɛɛ 'nan, tɔ zɪɛ -a man bɛ te Abraam 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ. 'Pian te e ya "le 'lɛglɔn 'pee -ji min nɛn e 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɛ -yee 'wɪ 'zv. ¹¹ Bali Abraam 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ 'vaa ɛn e -fɔ -klɔnmɔn -va "bɛ -sru. Plɔ zɪɛ waa pla Abraam man -a -kɔɔn "vɛ -a 'nan Bali -a 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ 'yee yi -tɛradɪ 'e da man. Zɪ e -tra zɪɛ ɛn min -tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn o yi -tɛala Bali da bɛ Abraam drɛ "le o tra -le 'wɪ 'zv. -Te o 'ka 'o 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ oo, Bali o "siala min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ 'wee yi -tɛradɪ 'e da man "le zɪ yaa drɛ Abraam lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zv. ¹² En "nyian bɛ, Abraam a Zuif 'nɔn nɛn 'o 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va bɛ, o tra -a. 'Pian 'vaa -e Abraam 'bɔ 'e 'kɔn o tra -a Bali 'lɛ bɛ, te o yi -tɛra Bali da "le zɪ Abraam 'bɔ "e drɛ te e 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɛ -yee 'wɪ 'zv.

'Ta wɔladɪ -pei -tɔ wɪnɔn da man "cɛɛ Bali Abraam 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ dɪ

¹³ Bali -tɔ "da Abraam lɛ 'nan, e 'treda -nɔan -yrɛ. 'Wɪ 'tɔwɪ zɪɛ yaa 'vɪ Abraam ci 'nɛnnɔn lɛ. Wa'a vɪlɛ 'nan Abraam 'ta 'wɔla Bali -le -pei -tɔ wɪnɔn da, -yee "wɛan Bali 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ -yrɛ "dɪ. 'Pian Bali Abraam 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ -yee yi -tɛradɪ 'e da man, -yee "wɛan nɛn e -tɔ 'wɪ zɪɛ -a da -yrɛ. ¹⁴ "Te 'e 'kɔn 'nan 'ta wɔladɪ Bali -le -pei -tɔ wɪnɔn da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, -a man nɛn min dra 'wɪ zɪɛ -a "nɛn "blɪzan -a bɛ, "te maan ve 'nan yi -tɛradɪ Bali da a 'wɪ "tun "a. En "nyian bɛ "te 'wɪ 'bɔ nɛn Bali -tɔ "da Abraam lɛ zɪɛ -a -ci "ka "dɪ.

¹⁵ Bali -le -pei -tɔ wɪnɔn 'bɛ min "paala Bali -le nyran -blɪdɪ wɪ. Kɔɔ blamin -pɛ 'ka 'sɔa -a drɛdɪ -a dɪ. "Te Bali -le -pei -tɔ wɪ "ka "dɛ, "te -a srɛ wɪ "ka "dɪ.

¹⁶ -Yee "wɛan fɛ nɛn Bali -tɔ "da Abraam lɛ bɛ, e ya minnɔn pɛɛnɔn nɛn o yi -tɛala Bali da bɛ -wee vɛ -a. "Yi "tun "nɛn Bali -a drɛ -wɛ. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e Abraam kludanɔn pɛɛnɔn 'o -kɔla -a "nɛn "blɪdɪ -a. Zuif 'nɔn nɛn Bali -le -pei a -wɔ "bɛ, -te o yi -tɛra Bali da "le Abraam -le 'wɪ 'zv bɛ, o -kɔlaman -a "nɛn "blɪdɪ -a. En 'lɛglɔn 'pee -jinɔn bɛ, -te o yi -tɛra Bali da "le Abraam -le 'wɪ 'zv bɛ, o -kɔlaman "nyian -a "nɛn "blɪdɪ -a. -Yee "wɛan min -tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn o yi -tɛala Bali da bɛ, Abraam drɛ "le o tra -le 'wɪ 'zv. ¹⁷ En 'wɪ zɪɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan, Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan: «'lɛglɔn "kaga "ji minnɔn pɛɛnɔn bɛ, mɛin -tɔa "o tra -a.»

Bali 'lɛ bɛ Abraam drɛ "le -kaa tra -le 'wɪ 'zv. Bali nɛn e 'belɪdɪ -nɔan "minnɔn nɛn o kaa bɛ -wɛ "bɛ, -a da nɛn Abraam yi -tɛra. En Bali 'bɔ zɪɛ, fɛ nɛn min 'ka tɪan -a yɪlɛ 'e yɪɛ -a dɛ, yaa dra -e 'e 'kɔn.

¹⁸ Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan, -a kludanɔn -taa "kɔnɛ "kaga, ɛn e -taa "dreɛ "le 'lɛglɔn "kaga "jinɔn tra -le 'wɪ 'zv. 'Wɪ zɪɛ -a -cin 'ka blamin 'ji 'nan e -kɔlaman 'lɛ sɔɔdɪ -a dɪ. 'Pian Abraam yi -tɛra "da 'nan 'e dra. ¹⁹ Tɔ zɪɛ -a man bɛ, te Abraam lɛ -kɔlaman 'e bɔa -yaa tɔ. En Abraam -a -tɔa 'nan 'e ci 'nɛn 'yadi lɔ, ɛn yaa -tɔa "nyian 'nan 'e nan Sara ci 'nɛn 'yadi lɔ, 'pian 'wɪnɔn zɪɛ ya'a Abraam "koe 'sɪlɛ 'e da yi -tɛradɪ -a Bali da dɪ. ²⁰ En 'wɪ 'bɔ nɛn Bali -tɔ "da 'nan 'e dra -yrɛ "bɛ, ya'a 'e 'ci -fɔɔlɛ "da "dɪ. 'Pian -yee yi -tɛradɪ Bali da 'pa "da, ɛn e Bali 'tɔ "yi 'vɪ. ²¹ E yi -tɛra "da 'kpa 'nan, 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ 'nan 'e dra bɛ -a -pɛ "sɔa -a drɛdɪ -a. ²² 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -maan Bali Abraam 'sia 'e 'lɛ min tɪglɪ 'a.

²³ 'Wɪ nɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan Bali Abraam 'sia 'e 'lɛ min tɪglɪ 'a bɛ, e 'ka Abraam 'saza 'le vɛ -a dɪ. ²⁴ 'Pian e ya -kaa 'bɔ 'le vɛ -a "nyian. Bali nɛn e -kaa san Zozi Crɪzi wɪlan

-kanōn 'va bē, e -kaa "siala min tiglī 'a 'e 'lē -cee yi -teradī 'e da man. ²⁵ Zozi Crizi zīe -a 'bō nēn Bali -a -nōn 'sraga buvē -a -kaa man -cee 'wī 'wliđī 'lē "wēan. En Bali -a wluan -kanōn 'va 'nan -e -kaa kōn min tiglī 'a 'e 'lē.

5

Yi -teradī Zozi da man nēn Bali 'lee blamin yei -sean 'e cin va

¹ Bali -kaa 'sia min tiglī 'a 'e 'lē -cee yi -teradī Zozi da man. -Yee "wēan 'bē nēn 'gūē, 'wī nēn -kaa san Zozi Crizi -a drē bē, -yēē -maan -fudī -trōō a -kaa yei -kaa 'vale Bali -a. -Kaa man -wēē 'nan 'e 'fū "da zīē! ² -Kaa san Zozi Crizi 'bō 'bē 'sī 'lē 'sū -cēē 'nan, -e Bali -le "yi 'e drē -cee vē -a. -Cee yi -teradī Zozi da man nēn -kaa sōōnla 'sī zīē -a da, en Bali -le "yi drē -cee vē -a. -Yee "wēan -kaa ci 'e "nran, kōō -a -cin a -kaa 'jī 'nan Bali -le 'tē 'san -taa "drēē -cee vē -a. ³ En -te 'wī 'tōndōn bōa -kaa man oō, -kaa ci 'e "nran "nyian. Kōō -kaa -tōa 'nan, -te -kaa ya -kaa yra yūnan bē, e -pōan 'sōđī -nōan -cēē. ⁴ En -te -kaa -pōan 'sō bē, -cee yi -teradī Bali da "paa "da 'kpa 'plēblē. En -te -cee yi -teradī Bali da a 'plēblē bē, te -kaa yīē yra Bali lē. ⁵ En -cee yīē 'fudī Bali lē zīē -a "nēn 'ka 'fō 'e "tun "dī. Kōō -kaa -tōa 'nan Bali -kaa ye "yi. Bali lei 'saun nēn yaa -nyran -kaa 'jī bē, -yēē 'wī zīē -a -cin -tōa -kaa 'jī.

⁶ Bali -kaa ye "yi, kōō tū nēn -kaa ya 'wī 'wliđī 'lē 'plēblē 'wlu bē, en Crizi -ka -kaa 'wī 'wliđī "drēnōn 'gūē -cee "wēan. 'Wī zīē e drē tū nēn Bali -a 'plā 'e 'bō 'a bē -a man. ⁷ Min -le 'wliđī "man -e 'e 'ka min tiglī 'lējī bē e ya 'plēblē. 'Pian -te min nēn e cī -yee min "yi "a bē, -nyrēn "bē e "we "man, -te e ya -kadī -a oō -e 'e 'fli -nōn -yee 'wī 'jī. ⁸ 'Wī nēn Bali -a drē bē, yaa -ci -kōōnman 'wein 'nan Bali -kaa ye "yi 'kpa tiglī. Kōō Crizi -kaa 'lējī -ka 'wū, te -kaa ya tian 'wī 'wliđī "drēnōn 'a Bali 'lē.

⁹ En Zozi Crizi -le -ka nēn yaa 'wū bē -yee "wēan nēn 'bē nēn 'gūē Bali -kaa 'sia min tiglī 'a 'e 'lē. -Te Zozi Crizi 'wī zīē -a drē, te -kaa ya tian 'wī 'wliđī "drēnōn 'a bē, 'bē nēn Bali -kaa 'sia 'e 'lē min tiglī 'a 'gūē, -mē "wī nēn e -taa -a drēē -cēē? Maan ve 'cēē 'nan, yi nēn Bali tin -tēa 'trēdanōn da bē, Zozi -kaa "sia Bali -le nyran -bludī wlu -kpō. ¹⁰ En "nyian bē, te -kaa ya tian Bali 'nanmannōn 'a bē, en Bali -kaa yei "sēn 'e cin va -kaa 'vale 'waa 'e 'pī -le -kadī -a. -Te e 'wī zīē -a drē te -kaa ya tian -a 'nanmannōn 'a bē, 'bē nēn -kaa drē -a beenun -a 'gūē, -mē "wī nēn e -taa -a drēē -cēē? Maan ve 'cēē 'nan, -a -pī Zozi Crizi -le wluandī -kanōn 'va bē, -yee "wēan nēn Bali -taa -kaa 'sīlē 'wī 'jī, -e 'belidī nēn ya 'a 'nyaan dīē 'e drē -cee vē -a. ¹¹ 'Pian -a pēēnōn "cēē dī. 'Bē 'bō nēn 'gūē, -kaa san Zozi Crizi -kaa yei "sēn 'e cin va -kaa 'vale Bali -a. 'Wī zīē -yee "wēan cī "nrandī -dan a -kaa 'lō Bali va zia.

Zozi Crizi 'bē min "sia -kadī lō en e 'belidī -nōn -yre

¹² Min -tūwli "lē 'wī 'wliđī "nēn yaa drē bē, -yēē -maan 'wī 'wliđī "drēđī wla 'trēda. En 'wī 'wliđī "drēđī zīē, e -ta -kadī -a. Min 'bō 'tō nēn Adan. 'Wī nēn yaa drē bē, -yēē -maan min -tūđv pēēnōn 'wī 'wliđī drē, en -kadī 'plā o man. ¹³ 'Wī zīē -yēē -kōōnman 'nan, tū nēn Bali 'ka tian -yee -pei -tō wī -nōnlē Moizi lē dīē, te blamin 'wī 'wliđī "dra 'trēda. 'Pian tū zīē -a man bē, 'wī 'wliđī "drēđī 'ka Bali -le -pei sredī -a dī, kōō te Bali 'ka tian -a -nōnlē Moizi lē dī. ¹⁴ 'Bē a zī, 'pian -e 'e 'sia Adan tū va -trilīī -e 'e bō Moizi tū va bē, te minnūn -kaaman. Minnūn 'bō nēn wa 'a Bali wei -fōlēa 'o "trōēn -sru "lē Adan -a drē bē -yee 'wī 'zū dīē, te o -kaaman.

E ya "lē 'an vī 'cēē 'nan 'wī -mie -jī zia bē, Adan 'lee Crizi 'o cin 'sia. ¹⁵ 'Pian Adan -le 'wī 'wliđī "nēn yaa drē bē, -a "nēn "wī 'ka "lē Bali -le "yi "nēn e -ta -a 'trēda bē -a "nēn "wī -le 'wī 'zū dī. Fē nēn maan ve zīē -yēē cī 'nan, -kaa -tōa 'nan, minnūn pēēnōn -kaaman Adan -le 'wī 'wliđī "drēđī -le "wēan. 'Pian 'bē nēn 'gūē, Bali -le "yi drē minnūn pēēnōn 'lē vē -a min -tūwli "lē "wēan. Min zīē Zozi Crizi nēn. -A va nēn Bali cīla en e 'yee "yi "nōn -cēē 'e 'cīladī "da. ¹⁶ -Yee "wēan Bali -le "yi "nēn e -ta -a 'trēda bē, -a "nēn "wī 'ka "lē Adan -le 'wī 'wliđī "nēn yaa drē bē -a "nēn "wī -le 'wī 'zū dī. Kōō Adan 'wī 'wliđī "tū drē en Bali tin -tē "da. 'Bē nēn 'gūē blamin -le 'wī 'wliđī "a "kaga, 'pian "yi "nēn Bali -a drē blamin lē 'e "tun "bē, -yēē -maan Bali min "siala min tiglī 'a 'e 'lē.

¹⁷ Maan ve "nyian 'nan, min -towlī "le 'wī 'wliđī "nen yaa dre be, -yee -maan -kadī 'pla blamin man. -Te 'be a zīe, 'be nen Bali "yi dre -cee 'e 'ciula "da en e -kaa 'sia 'e 'le min tiglī 'a 'gve, -mē "wī nen e -taa -a drele -cee? Maan ve 'cee 'nan, 'wī nen Zozi Crizi -a dre be, -yee -maan 'belidī nen ya'a 'nyaan diē e ya -cee ve -a.

¹⁸ 'Wī 'kpa nen! 'Wī 'wliđī "towlī "nen min -tō -a dre be, -yee -maan en min -tōđv pēenōn a Bali -le tin -tedī min da wlu. En "nyian be, 'wī tiglī 'towlī "nen min -tō -a dre be, -yee -maan Bali minnūn pēenōn 'sia min tiglī 'a 'e 'le en e 'belidī -nōn -wle. Crizi -le -kadī yiba "plan da be -nyren. ¹⁹ Min -towlī "le Bali wei nen yaa -fōla 'e "trōen -sru "be, -yee -maan en min "kaga dre 'wī 'wliđī "drenōn 'a. -A -towlī "nen "nyian, min -towlī "le 'ta wladī Bali wei da be, -yee -maan min "kaga -kōlaman dredi -a min tiglī 'a Bali 'le.

²⁰ En -mē "le "wean nen Bali -ta -pei -tō winun -a "men? E -ta -a 'nan -e blamin 'e -tō 'nan 'e ya -pei -tō wī "kaga "srēzan -a. 'Pian fēnan nen Bali -le -pei -tō wī cī 'e sredi "kaga "be, -a fē 'bō 'nan nen Bali -le "yi -ciala "da "nyian. ²¹ Kōđ 'wī 'wliđī "dredi 'be -maan -kadī 'pla blamin man. En Bali -le "yi 'be -maan Bali min "siala 'e 'le min tiglī 'a -e 'e 'belidī nen ya'a 'nyaan diē -a -nōn -yre. 'Wī nen -kaa san Zozi Crizi -a dre be, -yee -maan 'belidī zīe e dra -cee ve -a.

6

'Wī 'wliđī "dredi 'ka Zozizan 'sōle dī

¹ 'Wī nen an 'sia -a vīnan zīe -a -cī nen 'nōn? -A -cī nen 'nan Zozizan 'fo 'wī 'wliđī "dredi man, 'dō -e Bali 'e 'yee "yi "nōn -yre 'e 'ciuladī "da? ² -Cēje, e 'ka zī "fo "dī. -Ka'a 'kōlaman -e -kaa dre zī dī, kōđ -kaa ya "le minnūn nen o kaa 'wī 'wliđī "dredi va zīa be -wee 'wī 'zv.

³ -A -cīn 'e 'kōn 'ka 'jī 'nan, -kaa pēenōn nen o -kaa -batize dre be, -kaa dre Zozi Crizi nun -a -towlī, en -kaa ka waa 'e cīn va. ⁴ -Yee "wean -kaa -batize dredi be, e ya "le -cee ka -kaa 'vale Zozi Crizi nun -a en o -kaa 'wū 'e cīn va. E dre zīe 'nan -e -cee ta wū -pē 'e 'kōn 'e -trē, "le zī -kaa "tī Bali -le 'plēble Zozi Crizi wluan -kanōn 'va en -yee ta wū -pē dre 'e -trē be -yee 'wī 'zv.

⁵ 'Wī 'kpa nen! -Kaa -batize dredi be, e ya "le -kaa dre Crizi nun -a min -towlī "a -yee -kadī -jī. -Yee "wean Crizi -le wluandī -kanōn 'va be, -kaa ya "nyian "le min -towlī "le 'wī 'zv -kaa 'vale waa. ⁶ -Kaa -tō 'nan, min nen -kaa cī -a "nen 'e tedē be, -yee ka 'o 'vale Crizi -a! -Yee "wean -cee 'wī 'wliđī "dre 'kōle nen -kaa da 'gve -a -nan a 'e 'nyandī. E dre zīe 'nan -e 'wī 'wliđī "le 'plēble 'e vīle 'e 'kōn "nyian -kaa da dī. ⁷ Kōđ min nen e -ka be, te 'wī 'wliđī "le 'plēble 'ka "nyian "da "dī.

⁸ 'Be nen 'gve, -kaa ka -kaa 'vale Crizi -a. -Yee "wean -kaa yi -tera "da tiglī 'nan, Crizi -le 'belidī be, -kaa -taa "kōnle "nyian -a "nen "blūnōn 'a -kaa 'vale waa. ⁹ Kōđ -kaa -tōa 'nan, Crizi nen e wluan -kanōn 'va be, ya'a "nyian kaa dī. En -ka -le 'plēble 'ka "nyian "da "dī. ¹⁰ Crizi -ka 'e 'pa -a -towlī en yaa dre 'lī "fo "le ve -a. 'Wī 'wliđī "le 'plēble 'le 'ka "va 'zia. 'Pian 'be nen 'gve -a yīe a "man, en Bali nen yaa "sua.

¹¹ -A -towlī "nen 'e 'kōn 'cee ve -a "nyian. 'Ka -tō 'nan, ka ya "le minnūn nen o kaa, en 'wī 'wliđī "le 'plēble 'le 'ka o va zīa be -wee 'wī 'zv. 'Pian 'be nen 'gve, ka dre min -towlī "a 'ka 'vale Zozi Crizi -a, -yee "wean 'ka yīe a "man Bali -le ve -a, en kaa "sua.

¹² -Yee "wean te 'ka 'wī "man -e 'wī 'wliđī "nen 'e 'ka 'pla dī! -Yee cī "le 'ta wladī 'ka 'bō 'cī 'sō winun -wliđī "da -le 'wī 'zv. ¹³ En "nyian be, te 'ka 'man mennūn -nōn 'wī 'wliđī "dredi le -e 'o dre 'wī 'wliđī "le 'nyranman 'pa ve -a dī. 'Pian 'ka 'fīlī 'nōn Bali le "le minnūn nen o wluan -kanōn 'va en o yīe a "man "be -wee 'wī 'zv. En 'ka 'man mennūn -nōn Bali le, Bali -le 'wī "yi "dre ve -a. ¹⁴ Maan ve 'cee 'nan, 'wī 'wliđī "le 'plēble 'ka "nyian kōan 'ka da dī. Kōđ Bali -le "yi dre 'cee ve -a, -pei -le 'plēble 'ka "nyian 'ka da dī.

'Wī "yi "dredi Zozizan 'sō

¹⁵ -Te maan 'vī 'nan, Zozinōn a Bali -le "yi 'wlu -le "wean -pei -le 'plēble 'ka "nyian o da diē, -a -cī nen 'nan, -sī a 'e 'nōndī -wle -e 'o 'fū 'wī 'wliđī "dredi man? -Cēje, e 'ka zī "fo "dī. ¹⁶ Kaa -tōa 'ka 'bō -a 'nan, -te min wū "man 'nan 'e dra min -tō 'suzan 'a be, e 'nyranman "paa 'e 'tazan zīe -yre en e 'ta wula -a wei da. Te e dre 'sīen "le 'e 'tazan -le

nōan -le 'wɪ 'zv. -A -tʊwli "nɛn "nyian 'cee vɛ -a. -Te ka wu "man ɛn 'wɪ 'wɪdɪ 'ka 'pla bɛ, te ka drɛ "le 'wɪ 'wɪdɪ "le nōan -le 'wɪ 'zv. 'Wɪ nɛn e -taa "bɔlɛ 'ka man -a 'le 'srannan "bɛ, -nyrɛn -kadɪ -a. ɛn -te ka wu "man 'nan ka 'ta wɪla Bali wei da bɛ, te ka drɛ "le Bali -le nōan -le 'wɪ 'zv. 'Wɪ nɛn e -taa "drɛlɛ 'cee vɛ -a -a 'le 'srannan "bɛ, -nyrɛn 'nan Bali 'ka "siala min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ.

¹⁷ -Kaa Bali muo "fɔ! Kɔɔ 'li 'e tɛdɛ bɛ, ka ya "le 'wɪ 'wɪdɪ "le nōannun -le 'wɪ 'zv. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn waa paa 'ka 'ji bɛ, ka wu "man 'ka 'ci 'fɪdaa 'a, ɛn ka ya 'ta wɪlanan "da. ¹⁸ 'Wɪ 'wɪdɪ "le 'plɛblɛ 'ka "nyian 'ka da dɪ. Ka drɛ "le Bali -le nōannun -le 'wɪ 'zv 'nan -e 'ka 'wɪ "yi "drɛ.

¹⁹ Ka ya blaminun -a, -yee "wɛan 'wɪnɛn nɛn blamin -a vɛ bɛ, -a da nɛn 'an 'ci nɔn ɛn an ci 'wɪnɛn 'gʊɛ -a vɪnan. 'Li 'e tɛdɛ bɛ, 'ka 'man mɛnnun -nɔn 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn e 'ka "le blamin 'e drɛ dɪɛ -a drɛdɪ lɛ, ɛn ka Bali -le -pei -tɔ wɪnɛn srɛ -pɛ "kaga 'ji. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, 'ka 'man mɛnnun bɛ, 'ka -nɔn Bali lɛ 'wɪ "yi "drɛ vɛ -a. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ 'bɛ -maan 'cee 'ta wɪ -pɛ -taa 'sɔlɛ Bali lɛ.

²⁰ Fɛ -le "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ ci 'nan, tʊ nɛn ka ya 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ lɔ "le nōan -le 'wɪ 'zv bɛ, te 'wɪ "yi "drɛdɪ "cɛɛ -kaa "paala dɪ. ²¹ ɛn tʊ zɪɛ -a man bɛ -mɛ "nɛn kaa 'yɪ 'wɪ zɪɛ -a drɛdɪ -ji? Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, 'bɛ nɛn 'gʊɛ, -te ka ya 'ka 'ci "nɔnnan 'wɪ zɪɛ -a da bɛ, -a 'yra 'ka -tɛa 'sɪɛn. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan -a 'le 'srannan "nɛn -kadɪ -a.

²² 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, ka 'ka "nyian 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ lɔ "le nōan -le 'wɪ 'zv dɪ. Ka ya Bali 'sunan "le -yee nōannun -le 'wɪ 'zv. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ 'bɛ -maan 'cee 'ta wɪ -pɛ -taa 'sɔlɛ Bali lɛ, ɛn -a 'le 'srannan "bɛ Bali 'belidɪ nɛn ya 'a 'nyaan dɪɛ -a -nōan 'cɛɛ. ²³ 'Wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -pan nɛn -kadɪ -a. 'Pian Bali -le "yi "nɛn yaa -nɔn -cɛɛ 'e "tun "bɛ, -nyrɛn 'belidɪ nɛn ya 'a 'nyaan dɪɛ -a. Ka drɛ min -tʊwli "a 'ka 'vale Zozi Crizi -a, -yee "wɛan 'belidɪ zɪɛ e drɛ -cee vɛ -a.

7

-Pei -le 'plɛblɛ 'ka "nyian Zozinɔn da dɪ

¹ 'An "bʊi Zozinɔn, ka -peinun -tɔa. ɛn kaa -tɔa 'nan, -te min -ka bɛ, te -pei -le 'plɛblɛ 'ka "nyian "da "dɪ. ² An -kɔlamaman maan -kɔnnan lɪ 'padɪ 'lee -kɔnnɛn 'padɪ man. -Pei "e 'nan, lɪmɔn nɛn e -kɔnnɛn 'pa bɛ, -te -a -sran yɪɛ a tian "man "bɛ, ya 'a 'sia 'e 'sran zɪɛ -a wɪlɪ "li "fo "dɪ. 'Pian -pei -a -si -nɔn -yrɛ 'nan, -te -a -sran -ka bɛ, e -kɔlamaman -e 'e -kɔnnɛn pee 'pa. ³ -Te -a -sran yɪɛ a tian "man, ɛn e -kʊ -klɔnmɔn pee -va bɛ, te e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ -kɔnnɛn -wɛɛdɪ -a. 'Pian -pei -a -si -nɔn -yrɛ 'nan, -te -a -sran -ka bɛ, e -kɔlamaman -kʊdɪ -a -klɔnmɔn pee -va, 'nan -e 'o cin 'pa. 'Wɪ zɪɛ e 'ka -kɔnnɛn -wɛɛdɪ -a "fo "dɪ.

⁴ 'An "bʊi Zozinɔn, 'wɪ 'tʊwli zɪɛ an -kɔlamaman maan -kɔnnan 'ka man. Zozi Crizi -ka yiba "plan da, ɛn ka drɛ min -tʊwli "a 'ka 'vale waa. E ya "le 'cee -kadɪ -le 'wɪ 'zv -pei -va zia. 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, ka drɛ 'sɪɛn min nɛn e wɪuan -kanɔn 'va bɛ -yee vɛ -a. E drɛ zɪ 'nan -e -kaa Zozinɔn bɛ, -kaa Bali 'su 'wɪ "yi "drɛdɪ -a.

⁵ 'Li 'e tɛdɛ te -ka 'a tian drɛlɛ Zozi 'le vɛ -a dɪɛ, te -kaa 'ta wɪla -kaa 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnɛn -wɪdɪ "da. ɛn -pei 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'bɛ 'ta -tɔa -kaa man -kaa 'bɔ 'ci 'sɔ 'wɪnɛn zɪɛ -a da ta wɪdɪ -a. -Yee "wɛan 'wɪnɛn nɛn -a 'le 'srannan "a -kadɪ -a bɛ, -kaa drɛ. ⁶ 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, -pei -le 'plɛblɛ 'ka "nyian -kaa da dɪ. -Kaa ya "le min -kadɪ -le 'wɪ 'zv -pei -va zia. -Yee "wɛan -kaa ya Bali 'sunan -pɛ -trɛ -ji 'ta wɪladɪ -a 'wɪ nɛn Bali lei 'saun -a 've bɛ -a da. -Ka 'a 'ta 'wɪla "nyian -pei -tɔ wɪnɛn da -e -kaa Bali 'su "le zɪ waa dra 'e tɛdɛ bɛ -yee 'wɪ 'zv dɪ.

-Pei 'bɛ -maan blamin -a -tɔa 'nan e ya 'wɪ 'wɪdɪ "drɛzan -a

⁷ -Te maan 'vɪ 'nan, -pei 'le 'plɛblɛ 'bɛ 'ta -tɔa -kaa man ɛn -kaa 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, -a -ci nɛn 'nan -pei a 'wɪ 'wɪdɪ "a? -Cɛjɛ, e 'ka zɪ "fo "dɪ. 'Pian -kaa -tɔa 'nan, "te -pei "ka "dɪɛ, "te fɛ nɛn e ci 'wɪ 'wɪdɪ "a bɛ blamin 'ka -a tɔa dɪ. Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, blamin ci 'sɔ wɪnɛn a -wɪdɪ, -kaa -tɔa zɪ, kɔɔ -pei -a 'vɪ 'nan: «Te blamin 'bli 'e bʊ fɛ nɛn e 'ka -yee vɛ -a dɪɛ -a man dɪ.» ⁸ 'Wɪ nɛn -pei -a 'vɪ zɪɛ, -a 'bɔ nɛn 'wɪ 'wɪdɪ "a 'si, ɛn e 'plɛblɛ 'sia 'an da -a. -A -nan nɛn an 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn drɛdɪ 'sia. Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, tʊ nɛn -pei "ka "dɪɛ, 'wɪ 'wɪdɪ 'ka 'plɛblɛ 'silɛa 'an da dɪ. ⁹ Kɔɔ 'e tɛdɛ

bε, -pei -le 'pleble 'ka 'an da di. Tυ zιe -a man bε te 'an 'man yra flu. 'Pian tυ nen -pei 'pleble "siala 'an da bε, zι e 'bō bε, -a -nan nen 'wι 'wliđi 'pleble 'sia 'an da, ¹⁰ en an dre min -kadι -a Bali 'le. 'Wι 'kpa nen, Bali 'yee -pei -tō winun -nōn min le 'nan -e 'e 'beliđi yι. 'Pian -pei zιe yaan 'nōn -ka le. ¹¹ Fε nen maan 've zιe -yεε ci 'nan, tυ nen -pei 'pleble 'sia 'an da bε, -a -nan nen 'wι 'wliđi 'pleble 'sia 'an da "nyian. Yaan see paa, 'nan 'an -pei -tō winun srε en yaan -nōn -ka le. ¹² 'Pian -pei 'bō "fo "bε e ya Bali -le ve -a. En -pei -tō winun pεenōn bε, e ya 'saun Bali 'le, e ya tiglι, en e ya 'kpa.

¹³ Fε nen e ci 'kpa bε, e -kōlaman e min -nōan "ka le? -Cεje, -pei "cεε min -nōn -ka le di. 'Wι 'wliđi 'bε dre. -Pei nen e ci 'kpa bε, yaa 'si en 'yaan see paa 'a, 'nan -e 'yaan 'nōn -ka le. 'Winun zιe -a dređi 'bε -maan minnun pεenōn -yee -wliđi "ci 'yι.

¹⁴ -Kaa -tōa 'nan, -pei -tō winun 'si Bali va. 'Pian 'an 'bō 'gυε, blamin nen 'maan, en an ya 'wι 'wliđi 'lō "le -yee nōan -le 'wι 'zv. ¹⁵ 'An dre winun 'ka 'sia 'an 'bō 'va di. Kōō 'wι nen an ci "vale 'an dra bε, ma'an 'bε dra di. 'Pian 'wι nen -a dređi 'wι "naan 'an man bε, -a 'bō nen maan dra. ¹⁶ 'Wι zιe -yεε -kōōnman 'nan, an Bali -le -pei -tō winun "siala 'wι "yι "a. Kōō an 'ka "vale 'an 'wι 'wliđi "nen maan dra zιe -a dra di. ¹⁷ 'Mεn "cεε 'wι 'wliđi 'bō zιe -a dra 'an yιe man di. 'Pian 'wι 'wliđi 'bō nen an dre -yrō "le nōan -le 'wι 'zv bε -yεε 'ta -tōa 'an man, en maan dra.

¹⁸ Maan -tōa 'nan, 'an 'bō blamin 'gυε, 'wι "yι "dređi 'ka 'an nyen va di. Kōō an ya "vale 'an 'wι "yι "dra, 'pian 'an 'pε 'ka 'sōa -a dređi -a di. ¹⁹ 'Wι "yι "nen -a -cin ci 'an 'ji "le 'an dre bε, ma'an 'bε 'dra di, 'pian 'wι 'wliđi "nen an 'ka "vale 'an dra dιe -a 'bō nen maan dra. ²⁰ En -te an 'wι zιe -a dra bε, yaa -kōōnman 'nan, 'mεn "cεε dra 'an yιe man di. 'Pian 'wι 'wliđi 'bō nen an dre -yrō "le nōan -le 'wι 'zv bε -yεε 'ta -tōa 'an man, en maan dra.

²¹ 'Winun 'bō nen maan dra zιe, -yεε -maan maan -tōa 'nan, 'wι "yι "cin a 'an 'ji 'nan 'an dre, 'pian mεen "tve -e 'an 'wι 'wliđi "dre. ²² 'Mεn ci "nrōndι va bε, an Bali -le -pei -tō winun "siala 'wι tiglι 'a "le 'an 'ta wula "da. ²³ 'Pian 'an dre winun -ko -si pee da zia. -Si pee zιe e ya -si nen e 'ka "vale Bali -le -pei 'e 'kōn dιe -a. 'Ta wuladı -si zιe -a da bε, -yεε 'an dre 'wι 'wliđi 'lō "le -yee nōan -le 'wι 'zv. En an 'wι 'wliđi "dra.

²⁴ 'Wι -dan 'bε 'bō 'an man. -Tι nen maan ye -e 'yaan 'sv 'wι zιe -yrō? En -tιe 'an "sia -ka -lō? ²⁵ An -ciala Zozi Crizi -va -e 'an -kaa "tι Bali muo "fō, kōō -yεε 'wι zιe -a dre.

Maan 'le -sεanla -a vιđi -a 'nan, 'mεn ci "nrōndι va bε, an dre Bali -le -pei -lō "le -yee nōan -le 'wι 'zv. 'Pian 'an dre winun va bε, an ya 'wι 'wliđi 'lō "le -yee nōan -le 'wι 'zv.

8

Bali lei 'saun 'bε Zozizan "paala

¹ 'Bε nen 'gυε, minnun nen o dre Zozi Crizi -le ve -a bε, Bali -le tin -tεđi o da 'si o man. ² Kōō Bali lei 'saun 'bε o "paala. -Yee "wεan 'beliđi 'kpa dre -wee ve -a, en o dre min -tuwli "a o 'vale Zozi Crizi -a. 'Wι zιe -yee "wεan o 'sv 'wι 'wliđi "le 'pleble 'lō, en -ka -le 'pleble 'ka "nyian o da di.

³ -Kaa ya blaminun -a -le "wεan bε, Bali -le -pei 'ka -kōlale 'wι 'wliđi "le 'pleble 'siđi -a -kaa da di. 'Pian Bali -a dre. 'E 'pι 'pa 'sia 'trεda "le blamin -le 'wι 'zv. En e tin -te "da blaminun -le 'wι 'wliđi "dređi man. E -ka 'wι zιe -a -ji. ⁴ Bali 'wι zιe -a dre 'nan -e 'wι nen -pei -a 'vι bε 'e dre -cee ve -a. 'Wι zιe -nyren 'nan, -kaa -kōan "min tiglι 'a Bali 'le. E ya -kaa nen -ka'a 'ta 'wula -kaa 'bō 'ci 'sō winun da di, 'pian -kaa 'ta wula 'wι nen Bali lei 'saun -a ve bε -a da bε -cee ve -a.

⁵ Fε nen maan ve zιe -yεε ci 'nan, minnun nen o 'ta wula 'o 'bō 'ci 'sō winun da bε, o 'bō 'ci 'sō winun nen waa -wεeman. 'Pian minnun nen Bali lei 'saun 'bε o "paala bε, 'wι nen e "sia Bali lei 'saun 'va bε, -a 'bō nen waa -wεeman 'nan 'o dra. ⁶ Maan ve 'cεε 'nan, 'ta wuladı min 'bō 'ci 'sō winun da bε, -a 'le 'srannan "nen -kadι -a. 'Pian min nen yaa -wεeman 'nan, 'e 'ta wula 'wι nen Bali lei 'saun -a ve bε -a da bε, 'beliđi nen ya'a 'nyaan dιe e ya -yee ve -a. En -fūđi -trōō a -yee ve -a. ⁷ Min nen e 'ta wula 'e 'bō 'ci 'sō winun da bε, e ya Bali 'nanmanzan 'a. Kōō ya'a 'ta 'wula Bali -le -peinun da di. En 'wι 'kpa, -a san

'ka 'kōlaman -a drēdi -a "fo "di. ⁸ -Yee "wēan minnun nēn o 'bō 'ci 'sō wunun 'bē o "paala bē, wa'a 'kōlaman -e o 'sō Bali lē "fo "di.

⁹ 'Cee vē bē, 'ka 'bō 'ci 'sō wunun "cēē 'ka "paala "nyian dī, 'pian Bali lei 'saun nēn. -Te e ya 'wī 'kpa -a 'nan Bali lei 'saun a 'ka 'lō bē, -a -nan nēn e 'ka "paala. Maan vē 'cēē 'nan, min nēn Crizi lei 'saun 'ka -yrō "diē, te -a san 'ka Crizi -le vē -a dī. ¹⁰ 'Pian 'cee vē bē, 'ka 'vale Crizi -a ka drē "le min -tūwli "le 'wī 'zv. 'Bē nēn 'gūē, 'ka po -le -kōndī 'le 'srannan "nēn -kadī -a, ka 'wī 'wli dī drē 'le "wēan. 'Pian Bali 'ka drē min tīglī 'a 'e 'lē, -yee "wēan Bali lei 'saun 'belidī -nōn 'cēē. ¹¹ Bali 'bē Zozi Crizi wluan -kanōn 'va. -Yee "wēan kaa nēn Bali lei 'saun a 'ka 'lō bē, Bali 'bō 'belidī -nōan 'ka po nēn e -taa "kalē bē -yrē. Kōō ka drē "le min -tūwli "le 'wī 'zv 'ka 'vale Bali lei 'saun 'a.

¹² 'An "bū Zozinōn, 'wī nēn Bali lei 'saun -a vē -cēē bē, -a da nēn -kaa 'ta wūla. -Yēē cī -kaa da "le fiēn -le 'wī 'zv. 'Pian wa'a vūlē 'nan -kaa 'ta wūla -kaa 'bō 'ci 'sō wunun da dī.

¹³ Kaa -tōa 'ka 'bō 'a 'nan, -te ka 'ta wūla 'ka 'bō 'ci 'sō wunun da bē, -a 'le 'srannan "nēn -kadī -a. 'Pian -te ka Bali lei 'saun 'tūē ēn e 'ka 'bō 'ci 'sō wunun yī -ka bē, 'belidī dra 'cee vē -a.

¹⁴ Minnun pēēnōn nēn Bali lei 'saun o "paala bē, o ya Bali -le 'nēnnun -a. ¹⁵ Lei nēn Bali -a -nōn 'cēē bē, -a -cī "cēē 'nan, ka ya Bali -le nōannun nēn o "klanman Bali lō bē waa dī. 'Pian -a -cī nēn 'nan, ka drē Bali -le 'nēnnun -a. -Yee "wēan nēn -kaa -kōlaman Bali laabudī -a -kaa "tī -baba. ¹⁶ Bali lei 'saun 'bō 'bē -cīn -tōa -kaa 'jī 'nan, 'wī 'kpa, -kaa ya Bali -le 'nēnnun -a. ¹⁷ -Yee "wēan -te -kaa ya Bali -le 'nēnnun -a bē, "yīnūn nēn Bali -tō "da 'nan 'e dra 'yee minnun lē bē, -kaa blūnā a "va. -Kaa blūnā a "va -kaa 'vale Crizi -a. Kōō 'bē nēn 'gūē, -te -kaa ya -kaa yra yūnān Crizi -le "wēan bē, e dra 'wī 'kpa -a -e Bali 'e 'tō -dan -nōn -cēē -kaa 'vale Crizi -a tū -fōla "da "jī.

Zozinōn -taa "drēlē Bali -le -dan "nēn "blūnōn 'a

¹⁸ Maan -tōa 'nan, Bali -le -dan nēn -kaa -taa "drēlē -a "nēn "blūnōn 'a bē, e "mlīan yra yīdī nūn pēēnōn nēn -kaa man tū 'gūē -a -jī bē -a da. ¹⁹ 'Wī 'kpa, Bali -le -dan zīē e -taa "drēlē Bali -le 'nēnnun -le vē -a tū -fōla "da "jī. -Yee "wēan Bali -pē drē fēnūn pēēnōn 'cī 'kla "tra yī zīē -a -pēndī -a dī. ²⁰ Kōō Bali -pē drē fēnūn zīē o ya -nan 'e "tūn, ēn yī -tū bōa "bē -e o -nan 'e 'nyān. Bali -pē drē fēnūn 'bō "cēē wēē 'nan 'e drē zī dī, Bali 'bō 'bē 'vī 'nan 'e drē zī. 'Pian Bali 'tō "da 'nan, ²¹ yī -tū bōa "bē, -ka -le 'plēblē zīē e "sia o da. Tū zīē -a man bē 'belidī nēn Bali -le 'nēnnun -le vē -a bē, e -kōan -weē vē -a "nyīan.

²² -Kaa -tōa 'nan, Bali -pē drē fēnūn pēēnōn bē, o "kōē "a -nyānān, ēn o ya -trūnnān "le lūmōn nēn e -fō -srūnān bē -yee 'wī 'zv.

²³ 'Pian Bali -pē drē fēnūn 'bō 'saza "cēē dī, -kaa 'bō "nyīan -kaa nēn Bali 'yee lei 'saun 'nōn -cēē fē 'tēdē -a bē, -kaa ya -trūnnān -kaa 'jī. -Kaa ya yī nēn Bali -kaa dra 'yee 'nēnnun -a 'e 'va nūn bē -a -pēnnān. Tū zīē -a man bē, -ka -le 'plēblē 'ka 'kōan "nyīan -kaa da dī.

²⁴ 'Bē nēn 'gūē -kaa 'bli a "da 'nan, -kaa ya -kaa 'sīdī 'wī 'jī, 'pian -a -cī 'ka tīān 'e bōladī 'wein dī. Kōō -te fē nēn min 'bli -a -yrē 'nan yaa 'yī bē, wa'a "nyīan -a vē 'nan -a 'bli -a -yrē "dī. Fē nēn min -a yē 'e yīē 'a bē ya'a 'kōlaman -e 'e vī 'nan 'e 'bli a -yrē "dī. ²⁵ 'Pian -cee vē bē, fē nēn -ka'a yē tīān -kaa yīē -a dīē, -a lē nēn -kaa 'bli a, ēn -kaa 'man a 'e -srandī -a man -pēndī -a.

²⁶ Bali lei 'saun 'bē -tōa -kaa 'wlu 'wī zīē -a drēdi -a. -Kaa "kōē 'ka -kaa da dī, ēn zīē kō -kaa 'wī tīn 'ba Bali lē bē, -ka'a tōa dī. -Yee "wēan nēn Bali lei 'saun 'bō 'bē -tōa -kaa 'wlu -e 'wī nēn blāmīn 'ka 'kōlaman -a vīdī -a dīē 'e vī Bali lē. ²⁷ 'En Bali 'bō nēn e min cī wī -tōa "bē, 'wī nēn Bali lei 'saun cī "vale 'e vē bē, yaa -cī maan. Kōō minnun nēn o cī Bali -le vē -a bē, o lē nēn Bali lei 'saun Bali trū "baa "le zīē Bali cī "va "bē -yee 'wī 'zv.

²⁸ -Kaa -tōa 'nan, 'wī pēēnōn nēn e bōa Zozinōn man bē, Bali -a dra -e 'e 'kōn -weē 'wī "yī "a. Kōō o Bali yē "yī, ēn e o laabū "le zīē e cī -a 'bō 'ci 'sō 'a bē -yee 'wī 'zv. ²⁹ Minnun nēn Bali o 'sī "va 'e 'cēn bē, e o 'plā 'e 'cēn 'nan, o -taa "drēlē "le 'e 'pī -le 'wī 'zv. Yaa drē zīē 'nan, -e -a 'pī 'e 'kōn "būnūn "kaga zīē o yēi 'nēn flīn -a. ³⁰ Minnun nēn Bali o 'plā 'e 'cēn bē, e o laabū. 'En o 'bō nēn e o laabū bē, e o drē min tīglī 'a 'e 'lē. 'En o 'bō nēn e o drē min tīglī 'a 'e 'lē bē, e 'tō -dan nōn -wlē.

Bali -le blāmīn yīdī "yī "bē -a -kōōn "manvē "ka "dī

³¹ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪe e ya "le 'e -kaa "koe "tɔ -kaa da. Kɔɔ -te Bali a -kaa va zia bɛ, min 'e 'ci "paa -kaa man, 'pian ya'a -kɔlaman 'wɪ 'tʊ drɛdɪ -a -cɛɛ "fo "dɪ. ³² Bali 'ka 'e 'pɪ 'tʊlɛ 'e "tun "dɪ, yaa -nɔn 'sraga bʊvɛ -a -kaa pɛɛnɔn man. -Yee "wɛan e 'wɪ "yi pɛɛnɔn dra -cɛɛ -kaa 'vale -a -pɪ -a. ³³ Minnun nɛn Bali o 'si "va 'nan 'o 'kɔn 'yee vɛ -a bɛ, min -tʊ 'ka 'kɔlaman 'wɪ 'tɔdɪ -a o man dɪ. Kɔɔ Bali o drɛ min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ. ³⁴ 'Wɪ 'kpa nɛn, min -tʊ 'ka 'kɔlaman tin -tɛdɪ -a o da dɪ. Kɔɔ Zozi Crizi -ka -wee "wɛan. ɛn "nyian bɛ, e wluan -kanɔn 'va, ɛn e ya Bali -pɛ "yi "da 'nan te e Bali trʊ "baa -kaa Zozinɔn 'le 'wɪ man.

³⁵ Crizi -le -kaa yɪdɪ "yi zɪe, -mɛ 'bɛ -kɔlaman -kaa 'sɪdɪ -a -a -sru? -Te e ya yra yɪdɪ -a oo, ya'a 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dɪ. ɛn -te e ya "klandɪ -a oo, ya'a 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dɪ. ɛn -te e ya 'tɛ 'padɪ min da -a oo, ya'a 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dɪ. ɛn -te e ya dra -tɛdɪ -a oo, ya'a 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dɪ. ɛn -te e ya 'yalɛ -tɛdɪ -a oo, ya'a 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dɪ. ɛn -te e ya 'wɪ bɔdɪ min man -a oo, ya'a 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dɪ. ɛn -te e ya -kadɪ -a oo, ya'a 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dɪ. ³⁶ 'Wɪnun zɪe e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Kʊ drɛ 'yie vɛ -a -le "wɛan

tʊ -tʊdʊ pɛɛnɔn man bɛ,

'kʊ 'ta a 'e "fluladɪ -ka lɛ.

ɛn minnun 'kʊ "siala 'blanun nɛn o ya -tɛvɛ -a bɛ waa.»

³⁷ 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn zɪe -a -ji bɛ, maan ve 'cɛɛ 'nan, -kaa wulo bɔla "va. Bali nɛn e -kaa 'yɪ "yi "bɛ, -yɛɛ dra -e -kaa wulo 'e bɔla "va. ³⁸ Maan -tɔa 'kpa tɪglɪ 'nan, fɛ -tʊ 'ka 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -yee yɪdɪ "yi -sru "dɪ. -Te e ya -kadɪ -a oo, ɛn -te e ya 'belɪdɪ -a oo, -a -tʊ 'ka 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "dɪ. -Te e ya Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ waa oo, ɛn -te e ya lei -wɪdɪnun -a oo, -a -tʊ 'ka 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "dɪ. -Te e ya tʊ 'gʊɛ -a -ji fɛnun -a oo, ɛn te e ya tʊ nɛn e -taa "bɛ -a -ji fɛnun -a oo, -a -tʊ 'ka 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "dɪ. -Te e ya fɛnun nɛn o min "paala bɛ waa oo, -a -tʊ 'ka 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "dɪ. ³⁹ 'O 'kɔn laji oo, ɛn 'o 'kɔn 'trɛda oo, wa'a 'kɔlaman -e 'o -kaa 'si -a -sru "dɪ. 'Wɪ 'kpa nɛn, Bali -pɛ drɛ fɛ -tʊ 'ka 'kɔlaman -e 'e -kaa 'si Bali -le blamin yɪdɪ "yi -sru "dɪ. Yɪdɪ "yi zɪe Bali ciɪla -kaa san Zozi Crizi -va ɛn yaa -ci kɔɔn -cɛɛ.

9

Izraël 'nɔn -mienun Bali -le "yi "fɔla 'o "trɔɛn -sru

¹ 'Wɪ nɛn an "ta -a ve 'gʊɛ, Crizi -a -tɔa 'nan 'wɪ tɪglɪ nɛn. 'Wlu "cɛɛ maan -sɛan "dɪ. Bali lei 'saun -a -tɔa "nyian 'nan 'wɪ 'kpa nɛn, ɛn 'mɛn 'ci "nrɔndɪ 'ka tin tɛa 'an da "fo "dɪ. ² -Te 'an 'ci nrɔn 'an "bʊɪ Izraël 'nɔn da bɛ, an 'ta dra -trɔdrɔ, ɛn 'wɪ "naan 'an man. ³ -Yee "wɛan "te 'mɛn 'sɪdɪ Crizi man -kɔlaman paan -a drɛdɪ -a -e 'an "bʊɪ Izraël 'nɔn 'o 'si 'wɪ 'ji bɛ, "te maan wɛɛ 'nan Bali 'e 'an 'si Crizi man -kɔɔbli.

⁴ 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ nɛn Bali -a drɛ Izraël 'nɔn lɛ bɛ -a da! Bali o drɛ 'yee 'nɛnnun -a. ɛn e 'tɔ -dan nɔn -wɛɛ. ɛn e -tɔ 'e wei da -wɛɛ 'nan, -si a 'e 'lɛ 'sʊdɪ -wɛɛ -e 'o -pli 'e man. ɛn e 'yee -pei -tɔ wɪnun -nɔn -wɛɛ. ɛn zɪ kɔ 'wee 'pan bɛ, yaa 'vɪ -wɛɛ. ɛn e -tɔ 'e wei da -wɛɛ 'nan, 'e o "sia 'wɪ 'ji. ⁵ ɛn o tranun nɛn 'li bɛ, -wɛɛ cɪ Bali -le min -dandannun -a. ɛn "nyian bɛ Crizi nɛn min 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ, o va nɛn waa -ya blamin -a. Bali nɛn e ya fɛ pɛɛnɔn da bɛ, 'tɔ -dan 'e 'kɔn -yee vɛ -a 'wɪ nɛn yaa drɛ zɪe -a man 'li 'trilii. Amen!

-Tɪnun 'bɛ cɪ Bali -le minnun tɪglɪ 'a?

⁶ 'Wɪ nɛn Bali -tɔ "da Izraël 'nɔn lɛ zɪe -a "nɛn "fʊ 'e "tun? -Cɛjɛ -a "nɛn 'ka 'fo 'e "tun "dɪ. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Izraël 'nɔn pɛɛnɔn "cɛɛ cɪ Bali -le minnun -a dɪ. ⁷ O ya Abraam kludanɔn 'a. 'Bɛ a zɪ, 'pian o pɛɛnɔn "cɛɛ cɪ Abraam -le 'nɛnnun nɛn Bali -a 'vɪ bɛ waa dɪ. Kɔɔ Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan: «'I 'pɪ Izak 'bɛ -taa 'i kludanɔn 'yalɛ.» ⁸ 'Wɪ zɪe yaa -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, 'nɛnnun nɛn Abraam o -ya 'e 'pɔn -ji bɛ, o pɛɛnɔn "cɛɛ cɪ Bali -le 'nɛnnun -a dɪ. 'Pian 'nɛnnun nɛn e o -ya 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ bɛ -a da bɛ, -wɛɛ cɪ 'o "nrɔndɪ "le Abraam kludanɔn 'le 'wɪ 'zʊ. ⁹ Kɔɔ 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ Abraam lɛ bɛ, -nyrɛn 'gʊ. E 'nan:

«Le pee, tu 'bō 'lein 'gυε -a man be, "men vnan 'an 'ta be, te 'i nan Sara 'nen 'klōnmōn -ya.»

¹⁰ En "nyian be, 'wι nen e dre Rebeka -le ve -a be, 'ka 'ci "nrōn "da. 'O 'vale 'ku tra Izak -a 'o 'pōn 'si. ¹¹⁻¹² Tu nen te wa'a tian 'nennun 'bō yra yile di, en Bali -a 'vι Rebeka le 'nan: «'Nen ceje 'be -taa "drele 'e -suannēn 'suzan 'a.» Tu nen Bali 'wι zιe -a ve Rebeka le be, te 'nennun 'bō 'ka tian 'wι 'wli dι "twli "drele dι, en wa'a tian 'wι "yi "twli "drele dι. 'Wι zιe yaa -kōnman -ceē 'nan, Bali 'ka min sia "va 'yee ve -a 'e dre winun man dι. 'Pian Bali min "sia "va "le zι e ci "va "be -yee 'wι 'zυ. ¹³ 'Wι 'kpa nen, 'wι zιe -yēē dra. Kōō e ya 'cren -tēdι 'nan: «An Zago 'yι "yi, en an 'nan Ezo man.»

¹⁴ 'Wι nen an "sia -a vnan zιe, -a -ci nen 'nan Bali 'ka 'wι 'dra 'e 'nōan da dυv? -Ceje, -njēē dι. ¹⁵ 'Pian 'wι nen Bali -a 'vι Moizi le be, 'ka 'ci "nrōn "da "tu. Yaa 'vι -yre 'nan:

«Min nen an ci "vale 'an nyrinda "sia be,

-a san nen maan nyrinda "sia.

En min nen an ci "vale 'an "paa "va "be,

-a san va nen an "paa.»

¹⁶ -Yee "wean Bali -le min nyrinda 'sidι 'lee -yee 'padι min va be, ya'a 'sia min 'bō 'va dι. En e 'ka 'nan min -a -weēman 'e 'bō 'le 'plēble 'a dι. 'Pian e "sia Bali 'bō nen min nyrinda -sean "da "be -a va.

¹⁷ En "nyian be, 'ka 'ci "nrōn 'wι nen Bali -a 'vι Ezipti mingōnnen nen waa laabo Faraōn be -yre "be -a da. Kōō e ya 'e 'cren -tēdι 'nan:

«Mein dre mingōnnen -a,

'nan 'yie "wean

-e minnun 'o 'men 'plēble 'ci yι,

-e 'waan 'tō fuilaman

'trēda 'lēglōn pēēnōn 'ji.»

¹⁸ 'Winun zιe -weē -kōnman 'nan, min nen Bali -a "vale 'e nyrinda "sia be, -a san nen yaa nyrinda "sia. En min nen Bali -a "vale 'e 'bli da -tōa 'plēble -e 'e vιle 'e 'wι 'ci man di, -a san le nen yaa dra.

¹⁹ -A -mienan blamin -kōlaman -a laabudι -a 'nan: «-Te 'be -a zιe, -mē "le "wean nen Bali 'wι "nen -kōnman min le "men? Kōō min -tu 'ka 'kōlaman -sa -fōdι -a Bali 'nean dι.»

²⁰ E ya "le 'an laabu 'nan: «-Tι nen blamin -a, en e -sa -fōa Bali 'nean?» Kōō blamin a Bali -pē dre fē "tun "a. En -pē dre fē 'ka 'kōlaman -e 'e 'wι 'tō 'e drezan man dι. ²¹ -Kaa -tōa 'wein 'nan, -pō nen -pō -tōzan ci "vale 'e -tōa "be, -a 'bō nen yaa -tōa. Yaa -mie -tōa "be, weē bōala 'ji min "fli yaa cin yunan, en yaa -mie -tōa "be, 'o ya fēnun tre -ji ve -a. Zι blamin ci Bali lō zιe.

²² -Yee "wean, -te Bali a "va 'nan 'e 'yee nyran -blidι -ci -kōnman -e minnun 'o 'yee 'plēble 'ci yι be, -a -nōan da nen. 'Pian minnun 'bō nen o ci paan "le 'nan Bali 'e nyran -bli o va -e 'e o -nan -nyan zιe, Bali 'e 'man -sran o va. ²³ Bali 'wι zιe -a dre min peenun nen e ya "vale 'e o nyrinda "sia be -weē "wean. Minnun zιe e 'o 'si "va 'e 'cēn 'nan -e 'o 'yee -dan ci yι.

²⁴ -Kaa 'bō Zozinōn nen, en -kaa ya 'lēglōn 'tūdυ -ji 'nōn 'a. Bali 'ka min laabule Zuif 'nōn 'saza 'va dι. ²⁵ 'Wι zιe Bali 'lewei vīzan -to a 'li waa laabo Oze, yaa 'vι -a -nan 'mōn. Kōō yaa cren -tē Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Minnun nen o 'ka 'e 'cēn 'men minnun -a di,

an -taa "o laabule 'men minnun.

En 'lēglōn nen

ma'an yile "yi 'e 'cēn di,

an -taa -a laabule 'an 'ci 'sō 'lēglōn.

²⁶ En "nyian be, minnun nen

maan 'vι -wle 'nan,

ka 'ka 'men minnun -a di,

'o 'tō -taa "kōnle Bali nen

-a yie -a "man "be,

-yee 'nennun.»

²⁷ 'Pian Izrael 'nōn 'bō 'le vε -a bε, Bali 'lewei vīzan -tū nēn 'li waa laabo Ezai bε e 'wī 'tū 'vī -a -nan 'mōn. Kōō yaa crēn -tε Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Te Izrael 'nōn a "kaga

"le 'nan jemie man nyren -le 'wī 'zū oo,

o va min "nēn

"wēnnēn "cε "nēn

Bali -a "sia 'wī 'ji.

²⁸ 'Wī nēn Minsan -a 'vī 'nan

'e dra 'trēda bε,

yaa 'le sōōman "fo,

ēn yaa dra tada.»

²⁹ En Ezai -a 'vī "nyian 'e 'cēn 'nan:

«"Te 'e 'kōn 'nan

'plēblē pēēnōn 'san Bali 'ka -kaa klu "wēnnēn 'tūlē 'trēda dīe,

"te -kaa -nan -nyan "le 'fla nēn

waa laabo Sōōm bε -yēe 'wī 'zū,

ēn "te -kaa -nan -nyan "le 'fla nēn

waa laabo Gomōr bε -yēe 'wī 'zū.»

Yi -teradī Zozi Crizi da man nēn Bali min "siala 'e 'lε min tīglī 'a

³⁰ 'Wī nēn an "sia -a vīnan zīe, -a 'le 'srannan "nēn 'nōn? -Nyren 'nan, minnūn nēn o 'ka Izrael 'nōn 'a dī, ēn o 'ka -a -wēēnan 'nan, 'o -kōan "min tīglī 'a Bali 'lε dīe, Bali o "siala min tīglī 'a 'e 'lε -wee yi -teradī 'e da man. ³¹ 'Pian Izrael 'nōn 'bō nēn waa wēē 'kpa tīglī 'nan, 'ta wuladī -pei -tō wīnūn da 'o 'bō 'le 'plēblē 'a nēn 'o -kōan "min tīglī 'a Bali 'lε bε, wa'a bōlē -ji dī. ³² -Mε "le "wēan nēn Izrael 'nōn 'ka bōlē -ji dī? Fε -le "wēan nēn wa'a bōlē -ji dīe, -yēē cī 'nan, -wee -kōndī "min tīglī 'a Bali 'lε bε, wa'a -wēēlē 'nan 'e 'sī 'wee yi -teradī Bali da va dī. 'Pian waa wēē 'nan, 'o -kōan "min tīglī 'a Bali 'lε 'ta wuladī -pei -tō wīnūn da 'o 'bō 'le 'plēblē 'a. -Yēē "wēan o srōēn -wī -kōlē nēn e min -tiala bε -a man. -Kōlē zīe Crizi nēn. ³³ 'Wī zīe e ya 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cēn. Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī 'nan:

«Bali "e 'nan,

an -kōlē -tū 'pla Zeruzalēm.

-Kōlē zīe minnūn srōēn -wīa "man,

ēn e minnūn -tiala.

Min oo min nēn

e yi -tēra -kōlē zīe -a da bε,

-a -pε 'ka 'seanla 'e "tun "dī.»

10

¹ 'An "būi Zozinōn, 'an 'nanman wī a -tūwli, ēn 'wī nēn maan laabo Bali lō Zuif 'nōn 'lε vε -a bε e ya -tūwli. 'Wī zīe -nyren 'nan Bali 'e Zuif 'nōn 'sī 'wī 'ji. ² 'Wī 'kpa, maan ve o man 'nan, o ya 'o kōaladī Bali man 'kpa tīglī. 'Pian wa'a 'wī 'tōdī paa "va "dī. ³ Kōō 'wī nēn Bali -a drē 'nan -e 'e blamin 'sia min tīglī 'a 'e 'lε bε, wēē -fōla 'o "trōēn -sru. 'Wī zīe wa'a -cī maan "fo "dī, ēn waa -wēēman tian 'nan 'o dra 'o 'bō 'le 'plēblē 'a -e 'o -kōn min tīglī 'a Bali 'lε. ⁴ 'Pian -kaa -tōa 'nan, 'ta wuladī -pei -tō wīnūn da -e Bali 'e min 'sia min tīglī 'a 'e 'lε bε, Crizi -a yi -ka. E Bali -le -pei -tō wīnūn 'lε sōō, -yēē "wēan 'bε nēn 'gūē, yi -teradī Crizi 'bō da man nēn Bali min "siala 'e 'lε min tīglī 'a.

⁵ 'Wī nēn Moizi -a 'vī bε, 'ka 'cī "nrōn "da "tū! 'Ta wuladī -pei -tō wīnūn da -e Bali 'e min 'sia min tīglī 'a 'e 'lε bε, Moizi -a 'wī crēn -tε. Yaa crēn -tε 'nan:

«Min nēn e 'ta 'wūla -pei -tō wīnūn da,

ēn ya'a -a -tūwli "cε "srēlē dīe,

e 'belidī ye.»

⁶ En min -tūdv pēēnōn nēn Bali o 'sia 'e 'lε min tīglī 'a 'wee yi -teradī 'e da man bε, -wee vε a "yi. Kōō Moizi -a crēn -tε "nyian 'nan:

«Te 'i 'cī "nrōn 'nan,

-tɛ -taa "kʊlɛ laji

-e 'e 'ta min 'sizan 'wɪ 'ji -a dɪ?»

⁷ «En te 'i 'ci "nrɔn "nyian 'nan,

-tɛ -taa "kʊlɛ -yremo fla

-e 'e min 'sizan 'wɪ 'ji wluan -kanɔn 'va dɪ?»

⁸ 'Pian -wee vɛ nɛn 'gʊ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Bali wei a 'e -plidɪ 'ka man -kogo.

E ya 'ka 'bɔ 'le,

ɛn e ya 'ka souba ji.»

'Wɪ zɪɛ e ya yi -tɛradɪ Bali da 'wɪ nɛn kʊa ve 'cɛɛ bɛ -a. ⁹ -Nyɛn 'nan, min oo min nɛn yaa ve 'e 'le 'nan, Zozi a Minsan -a, ɛn e yi -tɛala "da 'nan, Bali -a wluan -kanɔn 'va bɛ, min zɪɛ Bali -taa -a 'silɛ 'wɪ 'ji. ¹⁰ Kɔɔ -te min yi -tɛala Crizi da 'e 'bli pɛɛnɔn 'a, ɛn yaa ve 'e 'le 'nan, -yɛɛ cɪ Minsan -a bɛ, min zɪɛ Bali -taa -a 'silɛa min tuglɪ 'a 'e 'lɛ, ɛn yaa "sia 'wɪ 'ji. ¹¹ 'Wɪ zɪɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Min oo min nɛn

e yi -tɛra Minsan da bɛ,

-a -pɛ 'ka 'sɛanla 'e "tun "dɪ.»

¹² 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ zɪɛ e ya blamin -tʊdʊ pɛɛnɔn 'le vɛ -a. -Te min a Zuif min -a oo, ɛn -te min a 'lɛglɔn 'pɛɛ -ji min -a oo, o san a -tʊwli. ɛn e "yi "dra min -tʊdʊ pɛɛnɔn nɛn waa tru "baa bɛ -wɛɛ. ¹³ Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Min oo min nɛn

e Minsan tru "baa bɛ,

Bali -taa -a 'silɛ 'wɪ 'ji.»

Izraɛl 'nɔn 'le toba wei "ka "dɪ

¹⁴ -Kaa -tɔa 'nan, -te minnɔn 'ka yi tɛala Minsan da dɪɛ, wa'a -kɔlaman -e 'o tru 'ba dɪ. ɛn -te minnɔn 'ka Minsan -le 'wɪ manlɛ dɪɛ, wa'a -kɔlaman -e 'o yi -tɛra "da "dɪ. ɛn -kaa -tɔa "nyian 'nan, -te min 'ka Minsan -le 'wɪ vlɛ minnɔn lɛ dɪɛ, wa'a -kɔlaman -e 'o man dɪ. ¹⁵ ɛn min -tʊ "ka -e 'e Minsan -le 'wɪ vɪ minnɔn lɛ, te Minsan 'ka -a 'palɛ -sia dɪ. 'Pian 'wɪ zɪɛ Bali -a drɛ Izraɛl 'nɔn "le "lɛ. 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn bɛ, -a da wɪ 'bɛ drɛ -wee vɛ -a. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«E drɛ 'wɪ "yi "a,

ɛn minnɔn nɛn

o 'wɪ 'nɔnnɔn ve bɛ o -ta.»

¹⁶ 'Pian Izraɛl 'nɔn "kaga 'ka 'ta wulɛa 'wɪ 'nɔnnɔn zɪɛ -a da dɪ. 'Wɪ 'bɔ nɛn waa drɛ zɪɛ Bali 'lewei vɪzan Ezai nɛn 'li bɛ yaa 'vɪ -a -nan 'mɔn. Kɔɔ yaa crɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Minsan, min "kaga 'ka yi -tɛlɛa 'yie 'wɪ nɛn

kʊa 'vɪ bɛ -a da dɪ.»

¹⁷ Maan ve 'cɛɛ 'nan, yi -tɛradɪ Bali da bɛ -a pou 'sia 'wɪ nɛn min -a maan "bɛ -a va. ɛn 'wɪ zɪɛ 'wɪ 'pɛɛ "cɛɛ dɪ, Crizi -le 'wɪ nɛn.

¹⁸ -Yɛɛ "wɛan maan laabo "mɛn 'nan, 'wɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn Izraɛl 'nɔn 'ka "o "manlɛ dʊv? -Cɛjɛ, -njɛɛ dɪ. Waa 'man -goezɛɛ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Minsan -le 'pasianɔn 'kʊ

'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan,

ɛn o wei fuilaman 'trɛda "fo.»

¹⁹ -Te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, 'wɪ nɛn waa 'man bɛ -a 'bɔ nɛn wa'a -ci manlɛ dʊv? -Cɛjɛ, -njɛɛ dɪ. Waa -ci 'man -goezɛɛ. Moizi -wee 'wɪ 'vɪ 'e 'cɛn. Kɔɔ yaa crɛn -tɛ o man 'nan:

«Bali "e 'nan,

an -taa -a drɛɛ

-e 'ka man bʊ minnɔn nɛn

wa'a 'kɔan paan 'mɛn minnɔn -a dɪɛ o va.

ɛn an -taa 'bli 'fɔlɛ 'ka 'ji minnɔn nɛn

wa'a paan 'an 'tɔa dɪɛ o man.»

²⁰ ɛn Ezai "e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ "nyian. Kɔɔ yaa crɛn -tɛ 'nan:

«Bali "e 'nan,
 minnun nen o 'ka paan 'an -wēnan diē waan 'yi.
 En minnun nen
 wa'a -wēle paan 'nan
 'waan -tōa "diē,
 'an 'fli kōon -wle.»
²¹ 'Pian Ezai -a 'vi Izrael 'nōn 'le vē -a 'nan:
 «Bali "e 'nan,
 'an 'pē -fū 'e 'svdī "ji minnun nen
 o "trōen "yuyu "taan,
 te waan wei fuimlan 'nan bē -wle.»

11

Bali 'ka 'e yie 'sile 'yee minnun Izrael 'nōn 'va di
¹ -Yee "wēan maan laabo "mēn 'nan, Bali 'e 'pē 'si Izrael 'nōn -sru 'nan o 'ka "nyian 'yee minnun -a duv? -Cēje, e 'ka zi "fo "di. Kōō 'an 'bō 'gve, Izrael min nen 'maan, en Abraam 'bē ci 'an tra -a. Waan 'ya Benzamen kluda. ² Bali 'ka 'e 'pē 'sile Izrael 'nōn nen e o 'si 'va 'e 'cēn bē o -sru 'nan o 'ka "nyian 'yee minnun -a di. 'Wī nen 'e 'crēn -tēdi Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Eli Izrael 'nōn man wī 'pla Bali lē bē, 'ka 'ci "nrōn "da. ³ 'Wī nen Eli -a 'vi bē -nyren 'nan:
 «Minsan,
 Izrael 'nōn 'i 'lewei vūnōn tēē,
 en fēnan pēnōn nen minnun 'sraga 'bū 'yie bē,
 waa -nan wii.
 'An 'tōwli 'mēn 'fū 'i 'lewei vūzan -a
 en o ya -a -wēnan 'nan 'waan -tēa.»
⁴ -Mē "wī nen Bali -a 'vi Eli lē? Yaa 'vi -yre 'nan:
 «An minnun 'si "va -kpi 'sōravli (7.000) 'mēn vē -a.
 Minnun zīē wa'a 'o "pō -sōnlēa yība "min nen
 waa laabo Baal bē -a wlu -e 'o bō di.»
⁵ -A -tōwli "nen "nyian tian cēegv yi -a. Bali "yi drē Izrael 'nōn lē, en e min "nen "wēnen
 "cē 'si "va 'yee vē -a. ⁶ E 'ka 'nan o drē wūnūn man nen Bali "yi zīē -a drē di. -Te 'e 'kōn
 'nan o drē wūnūn man nen bē, "te maan vē 'nan Bali -le "yi zīē "yi "cēē di.
⁷ 'Wī nen an "sia -a vūnan zīē, -a 'le 'srannan "nen 'nan, fē nen Izrael 'nōn ci -a -wēnan
 bē, o pēnōn 'ka -a yūle di. Minnun nen Bali o 'si "va o yēi "bē -wēē 'yi, 'pian min -mienun
 -le vē bē Bali o 'bli 'ta -tō 'plēblē -e 'o vīlē 'o 'wī 'wī man di. ⁸ 'Wī zīē e ya 'e 'crēn -tēdi
 Bali -le 'fluba 'ji. Kōō e ya 'e 'crēn -tēdi 'nan:
 «Bali yi -fōla o da 'nan
 -e 'o vīlē 'o 'wī 'tō di,
 en -e 'o vīlē 'o fēnan yī di,
 en -e 'o vīlē 'o 'wī man di.
 E ya zīē -trilii cēegv yi -a.»
⁹ 'Wī 'tōwli zīē mingōnnen David nen 'li bē, "e 'vi 'nan, e bōa "o man "nyian. Kōō yaa crēn
 -tē 'nan:
 «-Weē "fēdi drēdi bē,
 'e drē "le 'nan san nen
 waa nyren 'o 'bō 'fli lē -e 'e o 'kun.
 En 'e drē "le 'nan "se "nen
 waa -tin 'o 'bō 'fli lē -e 'e o 'kun.
 En "nyian bē 'e o 'si Bali man -kōōbli,
 -e Bali 'e 'wī "nen -kōōn -wle.
¹⁰ Bali 'e o yie 'wi
 -e 'o vīlē 'o fēnan yī di.
 En 'o 'fū nōan -a 'li 'trilii.»

Zozinōn nen o 'ka Zuif 'nōn 'a diē, Paul 'wī 'pla -wle

¹¹ Maan laabo "men 'nan, 'wunun nen an "sia -a vunan zɛ, -a -ci nen 'nan, Bali 'e 'pɛ 'si Izrael 'nɔn -sru 'li "fo "le vɛ -a? -Cɛjɛ, -njɛɛ "fo "di. 'Pian -wee "trɔɛn "yuyu 'tandɪ -le "wean nen Bali 'lɛglɔn 'pee -ji minnun 'si 'wɪ 'ji. Yaa drɛ zɛ 'nan -e Izrael 'nɔn 'o man -wee man budɪ -a 'nan Bali 'e 'o 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ. ¹² -Kaa ye 'nan, Izrael 'nɔn 'le "trɔɛn "yuyu nen waa 'tan bɛ, -yɛɛ "yi -dan drɛ 'trɛda 'nɔn pɛɛnɔn lɛ. En -wee 'sidɪ Bali man 'bɔ zɛ, e "yi -dan drɛ minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ -wɛ. -Yee "wean tɔ nen Izrael 'nɔn pɛɛnɔn -fɔa Zozi 'va bɛ, "yi zɛ e -ciala "da min -tɔdɔ pɛɛnɔn 'le vɛ -a.

¹³ 'Ka pɛɛnɔn nen ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ, maan ve 'cɛɛ 'nan, Zozi 'an drɛ 'yee 'pa 'siazan -a 'ka 'va zia. 'Wɪ zɛ yaan 'ci "nranman 'kpa tɪglɪ. ¹⁴ Kɔɔ -a -cin a 'an 'ji 'nan, 'cee drɛdɪ min tɪglɪ 'a Bali 'lɛ 'le "wean bɛ, man budɪ -wɛlamlan 'an "bɔ Zuif 'nɔn 'ji, -e 'o man -wɛɛdɪ 'sia 'nan Bali 'e 'o 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ. 'Wɪ zɛ -yɛɛ -maan 'lɔɔ -e 'an -kɔla o "fli yaa 'sidɪ -a 'wɪ 'ji. ¹⁵ -Kaa -tɔa 'nan, tɔ nen Bali 'e 'pɛ 'si Izrael 'nɔn -sru "bɛ, -a -nan nen e -si 'lɛ 'sɔ en 'o 'vale 'trɛda min -tɔdɔ pɛɛnɔn 'a o yei "sɛn 'e cin va. -Yee "wean tɔ nen Bali o -sɛan "nyian 'e 'va bɛ, 'wɪ nen e -ciala "da "bɛ e dra. 'Wɪ 'kpa, yi zɛ -a da bɛ minnun nen o kaa bɛ o wuanla -kanɔn 'va.

¹⁶ E ya "le 'an 'wɪ -kɔɔn "man wɪ -tɔ vɪ 'cɛɛ. -Te fɛ -tɔ a en waa tɛdɛ -nɔn Bali lɛ bɛ, fɛ zɛ -a pɛɛnɔn dra 'saun Bali 'lɛ. -A -tɔwɪ "nen "nyian 'gɔ. Yiba "nen -a pou a Bali -le vɛ -a bɛ, te -a pɛɛnɔn drɛ Bali -le vɛ -a.

¹⁷ Izrael 'nɔn a "le yiba nen waa pɛ -mie cɛɛn "da "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. En 'ka 'bɔ nen ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ, 'cɛɛ ci "le 'nan plɔ -ji yiba "pɛnɔn nen waa -tɔɔ yiba "pɛnɔn zɛ o "pa 'ji bɛ -wee 'wɪ 'zɔ. 'Bɛ nen 'gɔɛ 'cee 'plɛblɛ "sia yiba 'bɔ pou ji.

¹⁸ -Yee "wean te 'ka 'fli 'sia 'nan ka "yi "mlian yiba "pɛnɔn nen ka ya o "pa 'ji bɛ o da dɪ! -Te 'wɪ zɛ -a -cin nen 'ka 'ji bɛ, e ya "le 'an vɪ 'cɛɛ 'nan, cɛɛ "cɛɛ ci 'ka 'tɔdɪ yiba "pou wɪ dɪ, 'pian -yɛɛ ci 'e 'tɔdɪ 'ka 'wɪ. ¹⁹ En -a -mie dra bɛ, kaa ve 'nan: «'Wɪ zɛ e ya 'wɪ 'kpa -a. 'Pian Bali yiba "pɛnɔn zɪ o cɛɛn "da 'nan -e 'kɔ drɛ o "pa 'ji 'nɔn 'a.» ²⁰ Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'wɪ 'kpa nen kaa 'vɪ. 'Pian -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, wa'a yi -tɛlɛa Bali da dɪ, -yee "wean nen e o 'si 'nan. En 'cee yi -tɛradɪ Bali man nen ka drɛ o "pa 'ji 'nɔn 'a. -Yee "wean te 'ka 'fli 'sia 'nan ka "yi "mlian o da dɪ, 'pian 'ka "klan Bali lɔ! ²¹ Kɔɔ Zuif 'nɔn 'bɔ nen o ci Bali -le minnun wɛ tɪglɪ 'a bɛ, Bali 'ka o 'tɔlɛ 'e "tun "dɪ. -Yee "wean -te kaa drɛ "le -wee 'wɪ 'zɔ bɛ, ya'a 'ka 'tɔvɛ 'e "tun "fo "dɪ.

²² 'Wɪ nen an "sia -a vunan 'gɔɛ -a da bɛ, 'ka Bali -le "yi "nanjɛn -tɔ! En 'ka -yee 'wɪ 'tɔndɔn -nanjɛn -tɔ! Bali -a kɔɔn minnun nen o 'si -a -sru "bɛ -wɛ 'nan 'yee 'wɪ a 'tɔndɔn, en e "yi drɛ 'cɛɛ. 'Ka 'fɔ -yee "yi zɛ -a -sru, -te bɛ "cɛɛ dɛ, 'ka 'bɔ "nyian Bali "cee 'si wo -nan "le zɪ yaa drɛ yiba "pɛ tɛdɛnɔn lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ²³ En Izrael 'nɔn 'bɔ 'le vɛ bɛ, -te -wee "trɔɛn "yuyu zɛ o 'si -a 'tandɪ man en o yi -tɛradɪ 'sia Zozi da bɛ, Bali o -tɔa 'o "pa 'ji "nyian. Kɔɔ Bali a 'plɛblɛ -e 'e 'wɪ zɛ -a drɛ. ²⁴ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, ka ya "le 'nan plɔ -ji yiba "pɛnɔn nen Bali o cɛɛn en e o tɔɔ 'yee yiba 'kpa da bɛ -wee 'wɪ 'zɔ. 'Pian -kaa -tɔa 'weɪn 'nan 'wɪ zɛ -njɛɛ wa'a dra dɪ. En Izrael 'nɔn 'bɔ nen -yee yiba 'kpa pɛnɔn -a bɛ, -te Bali o tɔɔ 'o "pa 'ji yiba 'kpa da bɛ, -a -nɔan da nen.

Bali a "va 'nan 'yee "yi 'e drɛ 'trɛda minnun pɛɛnɔn 'le vɛ -a

²⁵ 'An "bɔ Zozinɔn, 'wɪ nen -a -ci a 'e yɔɔdɪ minnun man bɛ, an ya "vale "ka -ci man. Kɔɔ an 'ka "vale 'ka 'fli see "paa -e 'wɪ 'pee -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'wɪ zɛ -a da dɪ. 'Wɪ zɛ -nyrɛn 'nan, Izrael 'nɔn -mienun a "trɔɛn "yuyu 'tannan, 'nan 'o 'ka "vale 'o yi -tɛala Zozi da dɪ. E -fo zɛ -trilii -e tɔ nen 'lɛglɔn 'pee -ji minnun pɛɛnɔn nen Bali o laabu bɛ e o "sia 'wɪ 'ji bɛ 'e bɔ. ²⁶ "Bɛ -sru -e 'e Izrael 'nɔn pɛɛnɔn 'si 'wɪ 'ji "mɛn. 'Wɪ zɛ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan:

«Zeruzalɛm nen,
min 'sizan 'wɪ 'ji -taa 'silɛ.

En -yɛɛ -taa "trɔɛn "yuyu 'tandɪ 'silɛ Izrael 'nɔn 'lɔ
-e 'o yi -tɛra -a 'bɔ da.

²⁷ Bali "e 'nan,
an -taa 'kɔ yei "sɛnɛ 'e cin va.

An -taa -wee 'wɪ 'wɪdɪ "fuile.»

²⁸ Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn waa -fɔla 'o "trɔɛn -sru "bɛ, -yee "wɛan nɛn o drɛ Bali 'nanmannɔn 'a. ɛn e drɛ zɪɛ 'nan -e 'ka "nɛn "blɪ. 'Pian Bali -tɔ 'e wei da o tranun lɛ -le "wɛan bɛ, o -fo 'lɛglɔn nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -a, ɛn Bali o ye "yi. ²⁹ Kɔɔ -te Bali 'yee "yi "nɔn min lɛ bɛ, ya'a "nyian -a sia "fo "dɪ. ɛn -te e min laabu bɛ, ya'a "nyian 'e 'pɛ sia -a -sru "dɪ.

³⁰ 'Ka 'bɔ 'labɛ, ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪ, ɛn 'e tɛdɛ bɛ, te ka Bali wei -fɔala 'ka "trɔɛn -sru. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, Bali "yi drɛ 'cɛɛ Zuif 'nɔn 'bɔ nɛn o cɪ Bali -le minnun -a bɛ -wee Bali wei -fɔladɪ 'o "trɔɛn -sru "le "wɛan. ³¹ An -kɔlaman maan ve "nyian 'nan, Bali -le "yi "nɛn e drɛ 'cɛɛ vɛ -a bɛ -a man nɛn Zuif 'nɔn Bali wei -fɔla 'o "trɔɛn -sru. E drɛ zɪɛ 'nan -e Zuif 'nɔn 'o -tɔ 'nan Bali -le "yi "bɛ "wee 'si wo "nyian 'wɪ 'ji. ³² Bali 'bɔ 'bɛ 'trɛda blamin -tʊdʊ pɛɛnɔn 'nɔn "trɔɛn "yuyy 'tandɪ lɛ. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e 'o pɛɛnɔn 'o -tɔ 'nan Bali -le "yi 'saza 'bɛ -kɔlaman 'o 'sidɪ -a 'wɪ 'ji.

Pɔl Bali muo "fɔ 'wɪ nɛn Bali -a drɛ bɛ -a man

³³ 'An 'ci "nranman.

Bali -le -dan nɛn e cɪ -a bɛ

-a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪ.

ɛn Bali -le 'wɪ -tɔdɪ

'lee -yee cɪ "nrɔndɪ bɛ

-a 'leda "ka "dɪ.

Min -tʊ 'ka 'kɔlaman

-e 'e 'wɪ nɛn -a -cin cɪ Bali ji bɛ -a -ci vɪ dɪ.

ɛn min -tʊ 'ka 'kɔlaman

-e 'e -yee 'wɪ drɛdɪ -ci man dɪ.

³⁴ 'Wɪ zɪɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ

Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn.

Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Min -tʊ 'ka Minsan cɪ "nrɔndɪ tɔa dɪ.

ɛn min -tʊ 'ka 'kɔlaman

-e 'e 'wɪ 'pa "va -yrɛ "dɪ.

³⁵ ɛn min -tʊ 'ka 'kɔlaman

fɛ -tʊ -nɔndɪ -a Bali lɛ

'vaa -e Bali 'e man -pan wʊ -yrɛ "dɪ.»

³⁶ Kɔɔ fɛ pɛɛnɔn "sia "va,

ɛn -yɛɛ -maan fɛ pɛɛnɔn a -nan,

ɛn -yɛɛ cɪ fɛ pɛɛnɔn pou -a.

'Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali zɪɛ

-yee vɛ -a 'li 'trilii.

Amen!

12

Zozinɔn 'le 'ta wʊ -pɛ -kɔan 'kɔ?

¹ 'An "bʊ Zozinɔn, kaa 'yɪ 'nan Bali -le min nyrinda nɛn yaa "sia bɛ e ya -dan, -yee "wɛan an 'ka trʊ "baa 'nan, 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ "le 'sraga nɛn kaa 'bʊ -yrɛ. 'Pian 'ka yɪɛ 'e 'fʊ "man, ɛn 'ka 'kɔn Bali -le vɛ -a "fo, ɛn 'cɛɛ 'ta wʊ -pɛ pɛɛnɔn 'e 'sɔ -yrɛ. Bali bɔdɪ tɪglɪ nɛn e cɪ "le min 'e drɛ Bali lɛ bɛ, -nyrɛn zɪɛ. ² 'Winun nɛn minnun -a dra 'trɛ 'gʊɛ -a da bɛ, te 'ka o si drɛ dɪ! 'Pian 'ka Bali 'tʊ -e 'e 'cɛɛ 'wɪ 'tɔdɪ pɛɛnɔn lila 'e -trɛ! -Te kaa drɛ zɪɛ, -a -nan nɛn 'wɪ nɛn Bali cɪ "va "bɛ, kaa -ci maan, -e 'ka 'wɪ nɛn e cɪ "yi "bɛ -a -tɔ, -e 'ka 'wɪ nɛn e 'sɔ Bali lɛ bɛ -a -tɔ, -e 'ka 'wɪ nɛn e cɪ tɪglɪ bɛ -a -tɔ.

³ Bali -le "yi "nɛn yaa drɛ 'mɛn bɛ, yaa -si -nɔan 'mɛn -e 'an vɪ 'ka -tʊdʊ pɛɛnɔn lɛ 'nan, te 'ka 'fli 'sia -dandan 'ka cin man 'nan cɛɛ cɪ dɪ! 'Pian Bali -le "yinun nɛn yaa drɛ 'cɛɛ -tʊdʊ 'cɛɛ yi -tɛradɪ Zozi da man bɛ, -a -cin nɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji -e 'ka 'ci "nrɔn min nɛn ka drɛ -a bɛ -a da.

⁴ -Kaa po 'e drɛ -cɛɛ 'wɪ -kɔɔn "manvɛ -a. -Kaa -tɔa 'nan -a man mɛnnun a "kaga, 'pian man mɛn -tʊ 'lee 'yee 'nyranman. ⁵ -A -tʊwli "nɛn "nyian -cɛɛ vɛ -a. -Kaa ya "kaga, 'pian

-cee -tēdi 'e cin da 'bē ci Crizi po -a. En -kaa -tōa -kaa cin wlu -tūdv. ⁶ Bali 'yi drē -kaa -tūdv lē en min -tv 'lee 'yee vē. -Te min -tv -le vē a Bali 'lewei vidī -a bē, 'e vī 'lē zī 'yee yi -teradī Bali da -a -cin -tōa 'ji "bē -yee 'wī 'zū. ⁷ En -te min -tv -le vē a "nyian 'nyranman -tv 'padī -a -leglizi bē, 'e drē. En -te min -tv -le vē a "nyian Bali -le 'wī "paadī -a bē, 'e "paa. ⁸ En -te min -tv -le vē a "nyian Zozinōn "koe "tōdī -a o da bē, 'e drē. En -te min -tv -le vē a "nyian fē -tv -nōndī -a minnun lē bē, 'e drē 'e 'ci 'fīdaa 'a. En -te min -tv -le vē a yīe -tōdī -a -leglizi 'nōn 'va bē, 'e drē 'e 'ta 'lē "koe "a. En -te min -tv -le vē a "nyian min nyirinda 'sidī -a bē, 'e drē 'ci "nrandī -a.

Bali lei 'saun nen 'e 'ka 'pla!

⁹ 'Ka min yī 'yi 'ka 'ci 'fīdaa 'a! -Yee "wēan 'wī nen e ci 'yi "bē, ka yī 'yi, en 'wī nen e ci -wliđī "bē, te 'cēē yī 'yi "dī. ¹⁰ 'Ka cin yīđī 'yi 'ka Zozinōn yēi "bē, 'ka drē "lē min 'lee 'e "būi -le vē zū! En 'ka yīe 'e 'nan 'ka cin man 'kpa tūglī! ¹¹ 'Ka Minsan -le 'nyranman 'pa 'ka 'ta lē "koe "a! Te 'ka kōan wū "fo "dī! ¹² Fē nen 'ka 'bli ci -yrē "bē -yee "wēan 'ka 'ci 'e 'fū 'e "nrandī! En 'wī 'tōndōn pēēnōn nen e bōa 'ka man bē, 'ka 'pē -tō 'ka -pōan "da! En te 'ka "koe 'e 'nyan Bali trū 'badī -a dī! ¹³ 'Ka "būi Zozinōn nen fē -tv 'wī -a o man bē, 'ka 'pa o va! En minnun nen o bōala 'ka 'va bē, 'ka o 'kun 'ka 'pē "fī "a!

¹⁴ Minnun nen o 'tē "paa 'ka da bē, 'ka 'fēa vī o man! Te 'ka wei 'pla o man dī, 'pian 'ka 'fēa vī o man! ¹⁵ -Te minnun ci a "nrannan bē, 'ka 'ci 'e "nran waa 'e cin va! En -te minnun a -wūōnan bē, 'ka 'wūō waa 'e cin va! ¹⁶ 'Ka 'ci -pōan 'e 'kōn -tūwli! Te 'ka -wēē 'nan 'ka -dandan "taan 'ka cin man dī! 'Pian minnun nen blamin yīe 'ka 'naan o man dīe, 'o 'kōn 'ka beenun -a! Te 'ka 'fī 'sia 'ka cin man 'wī 'tōnōn 'a dī!

¹⁷ Te 'ka 'wī 'wliđī 'lēji -tō min lē 'wī 'wliđī "a dī! 'Wī nen e ci 'yi "bē, -a 'bō nen 'ka -wēē 'nan 'ka dra min -tūdv pēēnōn lē! ¹⁸ 'Ka man -wēē 'kpa tūglī 'nan, 'ka yēi 'e 'kōn 'e 'sendī 'e cin va 'ka 'vale min -tūdv pēēnōn 'a! ¹⁹ 'An beenun, te 'ka -wēē 'nan 'ka 'fī 'ta 'kuli -taan 'ka 'bō 'a dī. 'Pian 'ka Bali -le nyran -bliđī 'tūi -e 'e 'wī zīe -a drē. Kōō e ya 'e 'cren -tēdi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan, mēēn 'ka 'ta 'kuli -taan,
en mēēn 'wī 'lēji -tōa "min lē,
'wī nen yaa drē bē -a man.»

-Yee "wēan te 'ka 'fī 'ta 'kuli -tan 'ka 'bō 'a dī. ²⁰ 'Pian 'ka drē "lē zī e ci 'e 'cren -tēdi Bali -le 'fluba 'ji bē -yee 'wī 'zū. Kōō e ya 'e 'cren -tēdi 'nan:

«-Te dra 'i 'nanmanzan -tēa "bē,
'i fē -nōn -yrē 'e -bli!
En -te 'yi dra -a -tēa "bē,
'i 'yi 'nōn -yrē 'e mlin!
-Te i ya 'wī zīe -a drēnan -yrē "bē,
'yra -a -tēa 'e -ciala "da.»

²¹ Maan ve 'yīe 'nan, te 'i 'fī 'tūi -e 'wī 'wliđī 'e 'i 'klī dī, 'pian 'i 'wī 'wliđī 'klī 'wī 'yi "drēdi -a.

13

Zozinōn yīe "naan minnun tanōn man

¹ Min -tūdv pēēnōn nen 'trēda bē, 'o 'ta wūla 'wī nen minnun tanōn 'a ve bē -a da! Kōō minnun tanōn pēēnōn bē, Bali 'bē o -tō. ² -Yee "wēan min nen e o wei fuila 'nan bē, te Bali va nen e ci yīe 'plē 'tannan. Minnun nen o 'wī zīe -a dra bē, Bali 'wī "nen -kōōnman -wle.

³ -Te min 'wī 'yi "dra bē, "klan 'ka 'kōan 'ji minnun tanōn 'va zīa dī. 'Pian -te e 'wī 'wliđī "dra bē, -a -nōan da nen -e 'e "klan -wle. -Yee "wēan -te ka ya "va 'nan 'ka yēi 'e 'fū -trōō 'ka 'vale minnun tanōn 'a bē, 'ka 'wī 'yi "drē! -Te ka ya 'wī zīe -a drēnan bē, o 'ka 'tō "yi "ve. ⁴ Fē nen maan ve zīe -yrēē ci 'nan, minnun tanōn bē, Bali o 'pla 'nan -e 'o 'ka "koe "tō 'ka da 'nan -e 'ka 'wī 'yi "drē. 'Pian -te 'ka 'wī 'wliđī "dra bē, 'ka "klan -wle! Kōō -wēē 'wī "nen -kōōnman min lē. 'Wī 'kpa, Bali -a -si -nōn -wle 'nan 'o 'wī "nen -kōōn 'wī 'wliđī "drēnōn lē. ⁵ -Yee "wēan maan ve 'cēē 'nan -a -nōan da nen -e min 'e 'ta wūla o

wei da. E 'ka 'nan 'cee "klandı Bali -le nyran -blıdı lō 'saza man nen 'ka dre dı. 'Pian 'ka dre "tōgō 'ka 'wulo -ji "nrōndı 'e tin -te 'ka da.

⁶ 'Wı zıe -a bōdı 'ka man -le "wean be, 'ka 'sukōle -pan wu -wle! Kōō -te minnun tanōn a -a -weenan 'nan, 'fla 'e 'fu -trōō be, Bali -le 'nyranman nen waa "paa. ⁷ Fe pēenōn nen 'ka da fiēn -a be, 'ka 'nōn minnun le. -A -mie nen "le 'sukōle -pan wōdı -zv, 'ka 'pan wu. En -a -mie nen "le 'cee fēnun man -pan wōdı -zv, 'ka -pan wu. En -a -mie nen "le yie 'nandı min man -zv, 'ka yie 'e 'nan min man. En -a -mie nen "le min bōdı -zv, 'ka min bō.

'Ka bōezan yı "yi!

⁸ Te min -tv -le fiēn 'e 'kōn 'ka da "fo "dı! 'Pian fe nen 'e 'kōn 'ka da "le fiēn -le 'wı 'zv be, -yee cı 'ka cin yıdı "yi "a. Kōō min nen 'e bōezan ye "yi "be, te 'wı nen Bali -le -pei -a 'vı be, -a da nen e cı 'ta wōlanan. ⁹ Bali -le -pei -a 'vı 'nan:

«Te blamin 'e min nan -weēdı,

en te 'e min -sran -weēdı!

En te blamin 'e dre min -tezan -a dı!

En te blamin 'e crin wu dı!

En te blamin 'bli 'e bu fe nen

e 'ka -yee ve -a dıe -a man dı!»

'Pian -pei -tō wı -tūdv pēenōn zıe -a -wulo a -tūwli. -Nyren 'nan:

«Blamin 'e bōezan -tv yı "yi

"le 'e 'bō 'le 'wı 'zv!»

¹⁰ Kōō -te min 'e bōezan ye "yi "be, ya'a 'wı 'wlıdı 'dra -yre "dı. -Yee "wean min nen 'e bōezan ye "yi "be, te 'wı nen Bali -le -pei -a 'vı be, -a da nen e cı 'ta wōlanan.

¹¹ 'Ka dre zıe kōō tv nen -kaa cı -ji 'gve kaa -tōa. Tv 'bō -e 'ka 'wluan yı fla. Tv nen ka yı -tera Crızı da 'e tēde be, te 'ka 'sıdı 'wı 'ji 'a tian 'kōōbli. 'Pian 'be nen 'gve e 'bō 'kogo.

¹² -Pei 'tandı -sru trv, en tv a -tanān 'cēndı -a. -Yee "wean -kaa 'pe 'e 'si 'wı 'wlıdı 'tō 'tūdv pēenōn -sru. Klun -le 'wınun 'be. 'Pian -cee ve be, -kuli -tan fēnun nen 'te 'san -le ve -a be, -nyren 'e 'kōn -kaa 'lō. ¹³ -Cee 'ta wu -pe 'e 'kōn tıglı, en 'e 'kōn 'wein minnun pēenōn 'le ve -a, -e o yie 'e 'nan -kaa man. Te -kaa fe -blı 'e 'ciula "da "dı! En te -kaa wen mlin 'e 'ciula "da "dı! Te -kaa nyin lı -sru te -kaa nan "cēe dı! En te -kaa nyin -kōnnen -sru te -kaa sran "cēe dı! Te 'ka dre lı -weēnōn 'a dı, en te 'ka dre -kōnnen -weēnōn 'a dı! Te -kaa 'wı 'blı dı, en te -kaa man bu dı! ¹⁴ 'Ta wu -pe -tre nen Minsan Zozi Crızı -a -nōn 'cēe be, -a 'bō nen 'ka 'sia! Te 'ka 'fli 'tvı "nyian -e 'ka 'ta wōla 'ka 'bō 'ci 'sō wınun -wlıdı -sru "dı!

14

Te 'ka tin -te 'ka "bvı Zozizan 'tv da -blıfe man dı!

¹ 'Ka "bvı Zozinōn nen o fe -mie -blıdı ye 'wı 'wlıdı "dređı -a be, te 'ka o dre 'ka 'pela koda dı! En 'wı nen -a -cin cı 'ka -mie ji 'lee 'wı nen -a -cin -wee 'ji be, te 'e dre 'wı 'blı wı -a dı. ² -A -cin a min -mie ji 'nan, Bali -a -si -nōn -e min 'e fe pēenōn 'blı. 'Pian min -mie -wı -blıdı ye 'wı 'wlıdı "dređı -a. ³ Min nen e fe pēenōn 'ble be, te 'e min nen e fe -mie -blıdı ye 'wı 'wlıdı "dređı -a be -a dre 'e 'pela koda "fo "dı! En "nyian be, min nen e fe -mie -blıdı ye 'wı 'wlıdı "dređı -a be, te 'e tin -te min nen e fe pēenōn 'ble be -a da "fo "dı! Kōō Bali -a dre 'yee min -a. ⁴ -Tı nen 'i 'bō "le "a, en 'i tin -tea "min pee 'suzan da? -A 'wı a -a 'bō 'lee 'e 'tazan yei. -Yee ve 'nan, e ya -si tıglı da, -te 'be "cēe dı e 'si -si tıglı da. Maan ve 'yie 'nan 'pleble a Minsan Bali lō -e min zıe 'e vıle 'e 'si -si tıglı da dı.

⁵ Zozinōn -mienun -a ve 'nan, yı -wlıdı 'be cı 'gv, en yı "yi 'be cı 'gv. En o -mienun -a ve 'nan, yı pēenōn a -tūwli. Maan ve 'ka 'tūdv pēenōn le 'nan, zı min -tv -wulo -ji "nrōndı tin -tea "da, -te 'be "cēe dı ya'a tin tea "da "dıe, -a da wı nen 'e dre. ⁶ -Te min a yı -mie 'sinan "va "be, Minsan 'tō dređı -dan -le "wean nen yaa dra. En -te min -mie fe pēenōn 'ble be, Minsan 'tō dređı -dan -le "wean nen yaa dra. Kōō e Bali muo -fōa fe pēenōn nen yaa -ble be -a da. En "nyian be, min nen e fe -mie -blıdı ye 'wı 'wlıdı "dređı -a be, Minsan 'tō dređı -dan -le "wean nen yaa dra. En -a 'bō "nyian "e Bali muo -fōa fe nen yaa -ble be -a da.

⁷ Min -tu 'ka 'trēda te -a tazan "ka "di. En min -tu 'ka 'kaa te -a tazan "ka "di. ⁸ Kōō -kaa Zozinōn bē, -kaa ya 'trēda Minsan -le vē -a. En -te -kaa "ta -kaa "bē, -kaa -kaa Minsan -le vē -a. -Te -kaa yīe a "man oo, en -te -kaa ka oo, -kaa ya Minsan -le vē -a. ⁹ 'Wī zīe -yee "wēan nēn Crizi -ka en e wluan -kanōn 'va, 'nan -e 'e drē minnūn pēnōn 'san -a. -Te min yīe a "man oo, -yēē cī -a san -a, en -te min -ka oo, -yēē cī -a san -a.

¹⁰ -Yee "wēan -a -si 'ka min -tu -lō -e 'e tin -tē 'e "bū Zozizan da di. En -a -si 'ka min -tu -lō -e 'e 'e "bū Zozizan drē 'e 'pēla koda di. Maan ve 'cēē 'nan, Bali 'bē -taa -kaa -tūdv pēnōn 'le tin 'balē. ¹¹ Kōō e ya 'e 'crēn -tēdi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Minsan "e 'nan,

an ya 'an 'tōdi "da 'nan,

'trēda blamin -tūdv pēnōn -taa 'o "po -sōōnlēa 'an 'wlu.

En o -tūdv pēnōn -taa

-a vīlē 'nan

'tō -dan a 'an 'bō Bali -le vē -a.»

¹² 'Wī zīe -yēē -kōōnman 'nan, -kaa -tūdv pēnōn -taa 'wūnūn nēn -kaa drē bē, -a -sru "vīlē Bali lē.

Te -kaa drē -e -kaa "bū Zozizan 'e 'si -si tīglī da di!

¹³ 'Wī pēnōn zīe -yee "wēan bē, tin -tēdi -kaa cin da bē, -cēē 'le 'tō! 'Pian 'ka -wēē 'nan, te 'ka 'wī 'tū drē -e 'e 'ka "bū Zozizan 'tū 'si -si tīglī da di! ¹⁴ An yī -tēala "da 'kpa tīglī 'nan, fē -tū 'ka min "tri 'tōa Bali 'lē di. Minsan Zozi -a 'si -nōn 'mēn -e 'an 'wī zīe -a vī. 'Pian -te -a -cin a min -tū ji 'nan, fē -tū 'e "tri -tōa Bali 'lē bē, 'wī 'kpa fē zīe yaa "tri -tōa Bali 'lē.

¹⁵ -Yee "wēan maan ve 'cēē 'nan, -te fē nēn yīa -ble bē, yēi "bū Zozizan 'tū cī baaman -ji bē, te i 'ka 'ta wulanān yīdi "yī "da di. 'I drē "yī -e fē nēn yīa -ble bē 'e vīlē 'yēi "bū Zozizan 'tū 'si -si tīglī da di. Kōō Zozi Crizi -ka 'nan -e Bali 'e -yēē 'si wū "nyian 'wī 'ji.

¹⁶ 'Ka drē "yī, -blīfēnūn nēn Bali -a -si -nōn 'cēē 'nan 'ka -blī bē, te 'ka drē -e minnūn 'o 'wī 'ka man -wīdi "di! ¹⁷ Fē nēn maan ve zīe -yēē cī 'nan, -te Bali a mingōnēn -blīnān min da bē, fēnūn nēn min -a -ble bē, 'lēē fēnūn nēn min -a -mlīan "bē, o ya 'wī "tūn "a. 'Pian fē nēn e cī 'wī -dan a bē, -nyrēn 'nan, Bali 'e min 'sia 'e 'lē min tīglī 'a. En Bali lēi 'saun 'e 'fūdi -trōō -nōn min lē, en 'e cī "nrandī -nōn min lē. ¹⁸ Maan ve 'cēē 'nan, min nēn yaa -wēēman 'nan, 'e Crizi "sua -pē zīe -a man bē, -yēē 'sō Bali lē, en min zīe -a 'tō "yī -kōān "minnūn 'lē.

¹⁹ -Yee "wēan 'wī nēn e -kaa yēi -sēan 'e cin va bē, -a 'bō nēn -kaa -wēē! En 'wī nēn e -kaa "bū Zozinōn "kōē -tōa 'o da 'ta wūdi -a Zozi -sru "bē, -a 'bō nēn -kaa -wēē! ²⁰ -Blīfē -le "wēan bē, 'nyranman nēn Bali -a 'pa bē, te 'ka srē di! Maan ve 'cēē 'nan, -a tīglī da bē, fē -tū 'ka min "tri 'tōa Bali 'lē "fo "di. 'Pian -blīfē nēn min -a -ble -e -yēē "wēan -a "bū Zozizan 'tū 'e 'si Zozi -sru "bē e 'ka 'wī "yī "a di. ²¹ 'Wī nēn e cī "yī "bē, -nyrēn 'nan, te min 'e 'wī -blī, en te min 'e 'wēn mlin -e 'e -maan -a "bū Zozizan 'tū 'e 'si Zozi -sru "di! En te min 'e 'wī 'tū drē -e 'e -maan -a "bū Zozizan 'tū 'e 'si Zozi -sru "di!

²² 'Wī nēn -a -cin cī 'i 'ji 'wūnūn zīe -a da bē, i 'tū 'i 'saza 'lē vē -a Bali 'lē. Te 'i -wēē 'nan 'i "bū Zozizan 'tū 'e drē "lē 'yīe 'wī 'zū di! Min nēn ya'a 'wī 'tū drēlē -e -yēē -wūlo -ji "nrōndī 'e tin -tē -a 'bō 'flī da diē, Bali -le -fēa a -a san man. ²³ 'Pian min nēn e -blīfē -tū -ble te 'e 'cī -fōōman "da bē, Bali tin -tēa -a san da. Kōō ya'a 'ta wūlēa 'wī nēn -yēē yī -tēradī Zozi da -a -si -nōān -yrē "bē -a da di. 'Wī oo 'wī nēn min -a dra te ya'a 'sia min -le yī -tēradī Zozi da va diē, e ya 'wī 'wīdi "drēdi -a.

15

-Kaa -wēē 'nan -kaa drē Zozi si drēnōn 'a

¹ -Kaa nēn -kaa -tōa 'nan, fē -tū 'ka min "tri 'tōa Bali 'lē "fo "diē, -kaa "bū Zozinōn nēn wa'a 'wī zīe -a tōa "lē -cēē 'wī 'zū diē, o -nan wī 'e 'kōn -kaa man. Te -kaa -wēē 'nan 'wī nēn e 'sō -cēē bē -a da nēn -kaa 'ta wūla di! ² 'Pian 'wī nēn e "sōa -kaa "bū Zozizan lē, en yaa "kōē -tōa 'e da 'ta wūdi -a Zozi -sru "bē, -a 'bō nēn -kaa -wēē!

³ Fē -le "wean nēn an 'wɪ zɪe -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ cɪ 'nan Crizi 'ka -a -wɛɛlɛ 'nan 'wɪ nēn e 'sɔ 'e 'bɔ lɛ bɛ, -nyrɛn 'e dra dɪ. 'Pian 'wɪ nēn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, -a ta wɪ 'bɛ 'bɔ "man. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«"Srɔn pɛɛnɔn nēn
minnun -a wo 'i 'bɔ Bali lɛ bɛ,
'an lɛ nēn waa 'wɔ.»

⁴ 'Wɪ pɛɛnɔn nēn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, minnun -a crɛn -tɛ 'nan -e 'e 'wɪ "paa -kaa 'ji. Bali wei zɪe e -pɔan 'sɔdɪ "paaman -kaa 'ji, ɛn e -kaa "koe -tɔa -kaa da, 'nan -e -kaa 'bli 'e 'fɔ Bali lɛ.

⁵ Bali nēn e -pɔan 'sɔdɪ -nɔan "min lɛ bɛ, ɛn e min "koe -tɔa 'e da bɛ, maan tru "baa 'nan, 'e -pɔan -tɔwli "nɔn 'cɛɛ. 'E drɛ zɪe -e 'ka drɛ Zozi Crizi si drɛnɔn 'a. ⁶ -A -nan nēn -pɔan -tɔwli "a 'lee wei -tɔwli "a bɛ, ka -taa Bali nēn -kaa san Zozi Crizi "tɪ "a bɛ, -a 'tɔ drɛlɛ -dan.

⁷ -Yee "wean te 'ka cin drɛ 'ka 'pɛla koda dɪ! 'Pian 'ka cin 'kun 'ka 'pɛ "fli "a, "le Crizi 'ka 'kun bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. -Te ka ya 'wɪ zɪe -a drɛnan bɛ, Bali 'tɔ dra -dan. ⁸ Maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan, Crizi -ta 'trɛda, ɛn e Izraɛl 'nɔn 'su. Yaa drɛ zɪe 'nan -e minnun 'o -tɔ 'nan, -te Bali 'wɪ 'tɔ 'vɪ bɛ e 'ta wɔla "da. 'Wɪnun nēn Bali 'bɔ 'tɔ "da 'kɔ tranun lɛ bɛ, Crizi -ta -a 'lɛ sɔɔlɛ. ⁹ ɛn e -ta 'nan, -e minnun nēn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, 'o Bali 'tɔ -dan vɪ -yee o nyrinda 'sidɪ man. 'Wɪ 'bɔ zɪe e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'e 'cɛn Bali -le 'fluba 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«'Wɪ nēn yia drɛ bɛ
-yee "wean mɛin 'tɔ vɛ
'lɛglɔn 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'ji,
ɛn mɛin 'tɔ -fɔa "drɛ "a.»

¹⁰ ɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian 'nan:

«Kaa nēn ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ,
'ka 'ci 'e "nran
'ka 'vale Bali -le minnun -a.»

¹¹ ɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian 'nan:

«Kaa nēn ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ,
'ka pɛɛnɔn 'ka Bali 'tɔ drɛ -dan.

ɛn 'ka Bali 'tɔ bɔ "drɛ "a!»

¹² ɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai nēn 'li bɛ, "e 'vɪ "nyian 'nan:

«Jese kluda min -tɔ -taa "talɛ.
-Yɛɛ -taa "mingɔnnɛn -blɪlɛ minnun nēn
o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o da.
ɛn o 'bli -taa "fɔlɛ -yrɛ.»

¹³ Bali nēn 'ka 'bli a -yrɛ 'nan e -kaa "sia 'wɪ 'ji bɛ, maan tru "baa 'nan, 'e ci "nrandɪ 'lee -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ 'cɛɛ yi -tɛradɪ Zozi da -ji. Bali 'e 'wɪ zɪe -a drɛ, -e -yee lei 'saun 'le 'plɛblɛ 'e 'ka 'bli 'fɔ -yrɛ 'kpa tɪglɪ.

Pɔl 'yee 'ta wɔdɪ 'wɪnun 'vɪ

¹⁴ 'An "bɔvɪ Zozinɔn, maan -tɔa 'nan, ka 'wɪ "yi "dra 'ka cin lɛ "fɔ. ɛn 'wɪ nēn e cɪ "le 'ka -tɔ bɛ, kaa -tɔa 'e 'ciula "da. ɛn "nyian bɛ, maan -tɔa 'nan 'ka 'pɛ "sɔa 'wɪ 'padɪ -a "va 'ka cin lɛ. ¹⁵ 'Pian 'wɪnun nēn kaa -tɔa 'va bɛ -a -cin -tɔdɪ 'ka 'ji 'le "wean nēn an 'fluba 'gɔɛ -a crɛn -tɛ 'cɛɛ. Ma'an 'wɪ 'tɔ yɔɔlɛ 'ka man "fo "dɪ. Kɔɔ Bali -a -pɛba 'wɔ 'an 'lɔ, ¹⁶ 'nan 'an drɛ Zozi Crizi -le 'pasiazan -a minnun nēn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o va. An ya "le Bali -panzan -le 'wɪ 'zɔ Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ -a minnun zɪe -wɛlɛ. Maan dra zɪe 'nan -e minnun 'bɔ nēn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, 'o 'kɔn "le 'nan 'sraga bɔvɛ nēn e "sɔa Bali lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. O "sɔa Bali lɛ, kɔɔ Bali lei 'saun 'bɔ 'bɛ o dra Bali -le vɛ -a "fɔ.

¹⁷ 'Wɪ pɛɛnɔn nēn Zozi Crizi ciula 'an 'va ɛn yaa drɛ zɪe, -yɛɛ cɪ 'mɛn ci "nran wɪ -dan a Bali 'lɛ. ¹⁸ Kɔɔ an 'ka "vale 'an 'wɪ 'tɔ vɛ, -te e 'ka 'wɪ nēn Zozi Crizi ciula 'an 'va ɛn yaa drɛ bɛ -a dɪ. E ciula 'an 'va, ɛn minnun nēn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, o -sɔɔnladɪ 'sia Bali -sru. E ciula 'an 'lewei 'va, ɛn yaa drɛ. E ciula 'an drɛ winun va, ɛn yaa drɛ. ¹⁹ Yaa drɛ 'lebo "fɔ winun drɛdɪ -a, ɛn yaa drɛ Bali lei 'saun 'le 'plɛblɛ 'a. -Yee "wean an kɔla Zozi Crizi -le 'wɪ

'nōnnōn fuiladī -a "man 'lēglōn "kaga "ji. Maan 'sia Zeruzalem, -trilii ēn e 'bō 'lēglōn nēn waa laabo Iliri bē -a -ji. ²⁰ 'Pian maan wēē 'nan, 'an Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn ve fenan nēn wa'a Zozi 'le 'wī manlē tian "fo "diē, -a -nan. Maan drē zīē 'nan -e 'an vīlē 'an drē 'kōn 'tōzan -a 'kōn 'pū nēn min pee -a -fō 'trē 'ji 'va bē -a da dī. ²¹ 'Wī nēn 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cēn bē, -a da wī nēn maan drē. Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī 'nan:

«Minnun nēn

wa'a -yēē 'wī vīlē -wīē "diē,

o -taa -a -tōlē.

'Wī 'kpa minnun nēn

wa'a tian -yēē 'wī manlē diē,

o -taa -a manlē.»

²² 'Wī zīē -a drēdī -le "wēan nēn ma'an tian 'an 'wulo da yūlē -e 'an 'lū 'ka 'va dī. ²³ 'Pian 'bē nēn 'gūē, 'mēn 'nyranman -nyan 'lēglōnnun zīē -a -ji. -Yēē "wēan an -kōlaman 'lūdī -a "mēn 'ka 'va, kōō -a -nan lē "kaga 'bō te -a -cin a 'an 'ji 'nan 'an "lō 'ka 'va. ²⁴ An ya "vale 'an dra tū nēn an -kō Espanyēn bē -a man. -A -cin a 'an 'ji 'nan "mēēn vūnan 'an 'kō bē, 'an 'ciula 'ka 'va. An ya "vale -kaa tū -mie drē 'e cin va -e 'an 'ci 'e "nran. "Bē -sru "mēēn vūnan 'an 'kō bē, cēē -tōā 'an 'wlu 'mēn -kūdī -ji.

²⁵ 'Pian 'bē 'bō nēn 'gūē, an "ta -kō "yi "drēlē Bali -le minnun nēn Zeruzalem bē -wīē. ²⁶ Fē -le "wēan an "ta -kō -nan nun bē, Zozinōn nēn Masedōa 'lēglōn 'ji bē 'lee Akai 'lēglōn 'ji bē, o "lala 'bō 'e cin man 'nan -e 'o "yi "drē 'yalē -tēnōn nēn Zeruzalem -lēglizi -ji bē -wīē. ²⁷ O 'wī zīē -a drē 'o 'bō 'ci 'sō 'a. 'Pian -a tīglī da bē, fiēn nēn o cī -a bōlanan. Fē -le "wēan nēn an 'wī zīē -a 'vī bē, -yēē cī 'nan, Zozinōn nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a diē, -a -nōan da nēn -e 'o 'pa Zuif 'nōn nēn o drē Zozinōn 'a bē o va. Kōō Bali -le "yi "nēn yaa drē Zuif 'nōn zīē -wīē "bē, wa'a 'tūlē 'o 'saza -le vē -a dī, 'pian o minnun nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a diē -wēē "nōn. ²⁸ -Te an cēēn 'wī zīē -a drēdī man, ēn fēnun nēn kō 'an -nōn -wīē "bē, maan -nōn bē, te an "ta -kō Espanyēn. An -ciala 'ka 'va -e 'an 'kū. ²⁹ Maan -tōā 'nan, -te an 'bōla 'ka 'va nun bē, Zozi Crizi -fēa ve -kaa man 'e -ciala "da.

³⁰ 'An "bū Zozinōn, Zozi Crizi 'bē cī -kaa san -a -le "wēan, ēn Bali lei 'saun -kaa ye "yi "le "wēan bē, an toba -fōā 'cēē 'nan, 'ka 'pa 'an 'va Bali trū 'badī -a 'mēn 'wī man. ³¹ 'Ka Bali trū 'ba 'nan, Zuif 'nōn nēn Zude 'lēglōn 'ji ēn wa'a yi tēala Zozi Crizi da diē, te 'waan 'man yī dī. ēn 'ka Bali trū 'ba "nyian 'nan, "yi "nēn waa -nōn 'mēn 'nan 'an 'kū -a Zeruzalem Zozinōn lē bē, 'o 'kūn 'o 'pē "fli "a. ³² 'Ka drē zīē 'nan, -te an cēēn 'wī pēēnōn zīē -a drēdī man, ēn e ya Bali 'bō cī 'sō 'a bē, -e 'an -kōla 'lūdī -a 'ka 'va cī "nrandī -a. -A -nan nēn -kaa "flian 'e cin da fōōnōn.

³³ Bali nēn e -fūdī -trōō -nōan "min lē bē, 'e 'kōn 'ka pēēnōn 'va. Amen!

16

Pōl Zozinōn 'tō 'bū

¹ An ya "vale 'ka -tō 'nan, -kaa "blu Zozizan Foebe bē, e ya lūmōn 'kpa -tū -a. ēn e 'nyranman -tū "paa -lēglizi nēn Cēncre bē -a -ji. ² Maan ve 'cēē 'nan, 'ka 'kūn 'ka 'pē "fli "a 'cēē -lēglizi -ji "le zī e cī "le Bali -le minnun 'o drē bē -yēē 'wī 'zū. Fē oō fē nēn -a 'wī cī "man "bē, 'ka 'pa "va "a. Kōō 'wī zīē "e drē min "kaga "lē, ēn yaa drē "nyian 'an 'bō "le "lē.

³ Priskil 'lee 'e 'sran Akila nēn kū Zozi Crizi -le 'nyranman "paa waa bē, an 'o 'tō bō.

⁴ Tū nēn o ya 'an 'wulo kōōnan bē, e -fū "wēnōn 'e 'o 'bō 'wulo nēn 'e 'kū -ji. An o muo -fōā 'wī nēn waa drē zīē -a man. 'Pian e 'ka "le 'an 'saza nēn 'an o muo "fō "dī. Zozinōn pēēnōn nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a diē, 'o 'o muo "fō 'wī zīē -a man "nyian.

⁵ Zozinōn nēn 'o cin ye -wēē 'kuin bē, an o 'tō bō.

'An bēē Epanēt bē, maan 'tō bō. -Yēē cī min tēdē nēn e -fō Zozi 'va Azi 'lēglōn 'ji bē -a.

⁶ Mari nēn -a "kōē "nyan 'ka man "kaga "bē, maan 'tō bō.

⁷ 'An "bū Zuif 'nōn nēn Andrōniku 'lee Yunia -a bē, an o 'tō bō. 'Kūē yra 'yī waa -pū 'kuin. -Wēē -fō Zozi 'va 'an 'lō 'e 'flin, ēn Zozi 'le 'pasianōn yēi "bē o 'tō "yi "a minnun 'lē.

⁸ Apliatu nēn e drē 'an bēē -a -kaa san Zozi 'le "wēan bē, maan 'tō bō.

⁹ Urban nen ku Zozi Crizi -le 'nyranman "paa waa be, maan 'tō bo o "vale 'an bee Staki -a.

¹⁰ Apeles nen e 'yee yi -teradi Zozi Crizi da -ci kōn be, maan 'tō bo.

En "nyian be, an Aristobul -le "kōnnen 'nōn pēenōn 'tō bo.

¹¹ 'An "bui Zuif min nen Erodion -a be, maan 'tō bo.

En Narsis -le "kōnnen 'nōn nen o ya Zozi 'va be, an o 'tō bo.

¹² En an Trifin 'lee Trifos 'tō bo. Lumōn "fli zīe o 'nyranman "paa 'kpa tiglī Minsan -le vε -a.

En "nyian be, 'an bee lumōn nen Perfi -a be, maan 'tō bo. -A 'bō "nyian "e 'nyranman 'pa 'kpa tiglī Minsan -le vε -a.

¹³ En an Rufus 'tō bo. Minsan -a 'si "va 'yee 'nyranman 'pazan 'tu -a. En -a "bu "nen yaan "siala 'e 'pī -a be, maan 'tō bo "nyian.

¹⁴ Asenkri 'lee Flegōn 'lee Ermes 'lee Patroba 'lee Ermas 'lee Zozinōn nen o va be, an o pēenōn 'tō bo.

¹⁵ En Filogus 'lee Yuli 'lee Nere 'lee 'e "blu be an o 'tō bo. An o 'tō bo 'o 'vale Olimpa 'lee Bali -le minnūn pēenōn nen o va be waa.

¹⁶ 'Ka Zozinōn pēenōn 'tō bu -atu -tēdi o man. Zozinōn pēenōn nen 'an 'va 'gυε o 'ka 'tō bo.

Pōl 'wī 'nyranman 'pla Rōm 'nōn lē

¹⁷ 'An "bui Zozinōn, an toba -fōa 'cēe 'nan, 'ka drē "yi minnūn nen o Zozinōn "cēan 'e cin man 'wee 'wī 'paadi -wliđi "a be o va. -Wee 'wī 'paadi a 'e 'pēe 'wī nen kaa 'man 'va be -a man. Te 'ka 'sia -wee vε da dī! ¹⁸ Kōō minnūn zīe Crizi nen -kaa san -a be, -a 'bō "cēe wa'a "sua dī. 'Pian 'o 'bō 'ci 'sō wunūn nen waa -weeman. O wei a 'o 'le 'nōnōn, en Zozinōn nen o 'ka 'o nyinnandi "da 'nan min -kolaman 'o 'sidi -a -si tiglī da dīe, o o see "paaman 'o wei -a.

¹⁹ 'Cee vε be, min -tūdv pēenōn 'a 'man 'nan, ka 'ta wula Bali wei da 'e tiglī da. -Yee "wean 'cee 'wī 'an 'ci "nranman. An ya "vale 'wī nen e ci "yi "be, 'ka -tō, te kaa dra. En 'wī nen e ci -wliđi "be, 'ka "paala "man -e 'ka 'kōn 'saun Bali 'le.

²⁰ Maan ve 'cēe 'nan, -a -nan 'ka "nyian mōan dī, -e Bali nen e -fūdi -trōō -nōan "min lē be, 'e drē -e 'ka Satan 'klī 'li "fo "le vε -a.

-Kaa san Zozi Crizi -le "yi 'e 'kōn 'ka pēenōn 'va!

Minnūn nen o 'nyranman "paa Pōl -a be o Zozinōn 'tō 'bu

²¹ Timote nen ku 'nyranman "paa -a be, e 'nan 'e 'ka 'tō bo. En 'an "bui Zuif 'nōn nen Lusiyu 'lee Zason 'lee Sosipate -a be o 'nan 'o 'ka 'tō bo.

²² En 'an 'bō Tertu nen Pōl 'fluba 'nōn 'mēn en an ya -a cren -tenan be, an ya Minsan -le vε -a "le 'cee 'wī 'zv, -yee "wean an 'ka 'tō bo.

²³ Gai "e 'nan, 'e 'ka 'tō bo. -Yee "kōnnen "nen an -nyēanla, en -yee vε -nan nen Zozinōn 'o cin ye.

Eras "e 'nan, 'e 'ka 'tō bo. -A va nen "lala 'wī pēenōn -ciala 'fla 'bō 'gυε -a da. En "nyian be -kaa "bui Zozizan Kartus "e 'nan 'e 'ka 'tō bo.

[²⁴ -Kaa san Zozi Crizi -le "yi 'e 'kōn 'ka pēenōn 'va! Amen!]

'Tō -dan 'e 'kōn Bali -le vε -a

²⁵ -Kaa Bali 'tō bō! -Yēē 'ka 'man -tōa 'plēble 'cee yi -teradi Zozi da -a. Zozi Crizi -le 'wī 'nōnōn nen maan ve minnūn lē be, -a 'bō 'a nen e 'ka 'man -tōa 'plēble. 'Wī 'nōnōn zīe -yēē Bali -le 'wī yōōdi nen e -fū 'e yōōdi minnūn man -a -nan lē 'ka lē va dīe, -a 'ta bōala minnūn lē. ²⁶ -Yee "wean 'be nen 'gυε min -tūdv pēenōn -kolaman -a -ci mandī -a. 'Wī zīe Bali 'lewei vūnōn -a cren -tē 'li 'e 'cēn. En Bali 'bō nen e ya -nan 'li 'e 'cēn be, yaa 'vī 'nan, minnūn 'o 'wī zīe -a 'sinan 'pa 'trēda minnūn pēenōn lē, 'nan -e 'o yi -tēra 'e da -e 'o 'ta wula 'e 'wei da. ²⁷ Bali nen 'wī 'tōdi pēenōn a -yee vε -a be, e ciula Zozi Crizi -va en 'e 'fli kōōn minnūn lē. 'Tō -dan 'e 'kōn Bali zīe -yee vε -a 'li 'trilii. Amen!

'Fluba tēde nēn Pōl -a crēn -tē
Korēnti
'nōn lē

¹ 'An 'bō Pōl bē, Bali 'bō 'ci 'sō 'a nēn yaan laabu 'nan 'an drē Zozi Crizi -le 'pasiāzan -a. Mēn 'fluba 'gūē -a crēn -tē 'ku 'vale -kaa "būi Zozizan Sostēn -a. ² Kūa crēn -tē Bali -le -leglizi nēn Korēnti fla bē -a -ji 'nōn lē. Bali ciula Zozi Crizi -va, ēn e 'ka drē 'saun 'e 'lē 'nan -e 'ka 'kōn 'yēē minnūn -a. Bali 'ka laabu 'nan -e 'ka 'kōn 'yēē minnūn -a 'ka 'vale minnūn nēn o ya fē -tūdv pēēnōn 'nan tē o -kaa san Zozi Crizi trv "baa bē waa.

³ -Kaa "tū Bali 'lēē Minsan Zozi Crizi 'o 'wēē "yi 'lēē 'wēē -fūdv -trōō -nōn 'cēē.

Pōl Bali muo "fō 'wī nēn Bali -a drē Korēnti 'nōn lē bē -a man

⁴ An Bali muo -fōa "tū pēēnōn man "yi "nēn Bali ciula Zozi Crizi -va yaa drē 'cēē bē -a man. ⁵ 'Wī 'kpa nēn, Bali ciula Zozi Crizi -va ēn e "yi 'tō 'tūdv pēēnōn drē 'cēē. -Yēē "wēan nēn minnūn a 'ka yēē ēn o Bali -le 'wī "paaman 'ka 'ji. En Bali -le 'wī tūglī bē waa -ci maan 'kpa tūglī. ⁶ 'Ka "trōēn "tō 'wī nēn Crizi -a drē ēn waa 'vī 'cēē bē -yēē, ēn ka ya 'ka 'tōdv "da 'plēblē. ⁷ -Yēē "wēan 'bē nēn 'gūē, Bali -le "yi "tū 'ka 'e 'klūdv 'ka man dv. En ka ya -a man -pēnnan 'nan -kaa san Zozi Crizi 'e 'ta pēē wū. ⁸ Bali -tōa 'ka 'wlu, 'dv -e 'ka 'pē 'e vīlē 'e plv dv -trilīi -e tū zīē 'e bō. Bali -a dra zīē 'nan -e tū nēn -kaa san Zozi Crizi -taa "man "bē 'tō 'tū 'e vīlē 'e 'kōn 'e 'padv 'ka man dv. ⁹ Bali 'ka laabu 'nan -e 'ka 'vale -a -pī Zozi Crizi nēn -kaa san -a bē waa, 'ka yēē 'e 'kōn 'e 'sēndv 'e cīn va. Bali zīē -tē e 'wī 'vī bē, yaa dra.

Pōl 'wī pla Korēnti Zozinōn lē o cēēn 'e cīn man -le "wēan

¹⁰ 'An "būi Zozinōn, -kaa san Zozi Crizi 'tō da an 'ka trv "baa 'nan, 'ka yēē 'e 'kōn 'e 'sēndv 'e cīn va. Tē 'cēndv 'e cīn man 'e 'kōn 'ka yēē "fo "dv! 'Pīan 'ka 'ci wī 'e 'kōn -tūwli, ēn 'ka 'wulo -ji "nrōn 'wī 'tūwli "da. ¹¹ 'An "būi Zozinōn, fē -le "wēan nēn an 'wī zīē -a 'vī bē, Kloe mangulinūn -a 'sīnan 'pa 'mēn 'nan 'wī 'fōla 'ka yēē. ¹² 'Wī nēn maan 'nan 'an vē bē -nyrēn 'gū, maan 'man 'nan 'ka 'va min -mīēnūn -a vē 'nan 'o ya Pōl -srūnōn 'a, ēn min -mīēnūn -a vē 'nan 'o ya Apolo -srūnōn 'a, ēn min -mīēnūn -a vē 'nan 'o ya Pīēri -srūnōn 'a, ēn min -mīēnūn -a vē 'nan 'wēē cī Crizi -srūnōn 'a.

¹³ E ya "lē 'an 'wī 'tū laabu 'ka 'lō. -Tīē 'vī 'cēē 'nan, Crizi a 'e 'cēndv 'e cīn man? En maan laabo "nyian 'ka 'lō 'nan: «'An 'bō Pōl nēn, minnūn -a pēēn yība "plan da 'cēē 'wī 'wlvdv "lē "wēan?» -Cējē. En "nyian bē: «'An 'tō da nēn o 'ka -batize drē?» -Cējē. ¹⁴ An Bali muo -fōa 'nan, ma'an min -tū -batize drēlē 'ka 'va dv, -tē yaa 'sīlēa Cripū 'lēē Gai -a dv. ¹⁵ E drē "yi ēn 'wī zīē e drē. 'Bē 'lē vē bē ka'a 'kōlaman -e 'ka vī 'nan 'an 'tō da nēn o 'ka -batize drē dv. ¹⁶ -A -cīn -trōa 'an 'ji "nyian 'nan, an Sefana -batize drē 'o 'vale 'e 'mangulinūn -a. -Tē an min pēē -batize drē "nyian bē, -a -cīn 'ka 'an 'ji "fo "dv. ¹⁷ Kōō Crizi 'ka 'an 'pālē -sia 'nan 'an 'ta minnūn -batize drē dv. 'Pīan yaan 'pa 'sia 'nan 'an 'ta 'yēē 'wī 'nōnnōn vī minnūn lē. En 'wī zīē blamin -le 'wī 'tōdv -dandan "cēē maan "sia -e 'an vī minnūn lē dv. Maan dra zīē 'nan -e Crizi -le -ka nēn yaa 'wū yība "plan da bē, -yēē 'plēblē 'lē 'e 'fo "man.

Bali -le 'wī 'tōdv -dan "mlīan blamin -le 'wī 'tōdv da

¹⁸ Crizi -le -ka nēn yaa 'wū yība "plan da bē, minnūn nēn o ya 'o 'sīdv Bali man -kōōbli bē, waa -nan wī maan klīn "tē wī -a. 'Pīan -kaa nēn Bali -taa -kaa 'sīlē 'wī 'ji bē, -kaa -ci maan 'nan Bali -le 'plēblē nēn. ¹⁹ 'Wī 'kpa nēn, kōō 'wī nēn 'e 'crēn -tēdv Bali -le 'fluba 'ji bē -nyrēn 'gū. E ya 'e 'crēn -tēdv 'nan: «An -taa "blamin -le 'wī 'tōdv klu 'sōlē. En an -taa -yēē cī "nrōndv -nan -nyanlē.»

²⁰ -Mē "wī nēn 'wī 'tōzan -kōlaman -a vīdv -a "nyian? En -mē "wī nēn 'fluba 'ci vīzan -kōlaman -a vīdv -a "nyian? Min nēn e 'wī man -wēēman bē, -mē "wī nēn e -kōlaman -a vīdv -a "nyian? Wa'a 'kōlaman 'wī 'tū vīdv -a "fo "dv. Kōō Bali blamin -le 'wī 'tōdv ta 'bōla 'nan -yēē cī klīn "tē wī -a. ²¹ Fē -le "wēan nēn an 'wī zīē -a 'vī bē, -yēē cī 'nan blamin 'ka

'kolaman -e 'e Bali -tō 'yee 'wī 'tōdī -a dī. Bali 'bō 'bē 'wī zīe -a drē 'yee 'wī 'tōdī -a. Yaa 'yī 'yī 'nan, min nen e yī -tēra 'wī nen kva ve 'cēē bē -a da bē 'e "sia 'wī 'jī. 'Wī zīe te ku ya -a vnan 'cēē bē, minnun -a maan "le klin "tē wī -zū.

²² Zuif 'nōn a "va 'nan -cē "srōn winun nen "o -nan ye. En Grēk 'nōn a 'wī 'tō winun -wēenan. ²³ 'Pian -cēē vē bē, Crizi nen waa -tē yiba "plan da bē, -yee 'wī nen -kaa ve minnun lē. 'Wī zīe e "naan Zuif 'nōn man, en minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dīe, "o maan "le klin "tē wī -le 'wī 'zū. ²⁴ 'Pian minnun nen Bali o laabv 'nan -e 'e o 'si 'wī 'jī bē, -tē o ya Zuif 'nōn 'a oō, en -tē o 'ka Zuif 'nōn 'a dī oō, waa -tōa 'nan Crizi a Bali -le 'plēblē 'a, en e ya Bali -le 'wī 'tōdī -a. ²⁵ 'Wī nen Bali -a drē zīe minnun -a "siala "le klin "tē wī -le 'wī 'zū. -Wee tin 'ka 'nōnōn "fo "dī, kōō Bali -le 'wī 'tōdī "mlian blamin -le vē da -kōōbli. En "nyian bē, 'wī 'bō zīe -a drēdī bē, blamin -a "siala 'nan Bali 'ka 'plēblē dī. -Wee tin 'ka 'nōnōn "fo "dī, kōō Bali -le 'plēblē "mlian blamin -le vē da -kōōbli.

²⁶ 'An "bvī Zozinōn, 'wī nen maan 'nan 'an ve bē, e ya "le 'ka 'fli -nanjen -e 'ka -tō 'ka 'bō 'a. Kaa nen Bali 'ka laabv 'labē, minnun nen blamin o "siala 'wī 'tōnōn 'a bē, o 'ka 'ka yei "bvū "dī. En min tanōn 'ka 'ka yei "bvū "dī. En min -dandan nun 'ka 'ka yei "bvū "dī.

²⁷ 'Pian minnun nen blamin o "siala -blunōn 'a bē, o 'bō nen Bali o 'si "va. Yaa drē zīe 'nan -e minnun nen 'wī 'tōnōn 'a bē, 'yra 'e o -tē. En "nyian bē, minnun nen blamin 'ka o "siala fē -tū -a dīe, o 'bō nen Bali o 'si "va. Yaa drē zīe 'nan -e minnun nen min tanōn 'a bē, 'yra 'e o -tē. ²⁸ En "nyian bē, minnun nen o 'ka min -dandannun -a dīe, en blamin yīe 'ka 'naan o man dīe, o 'bō nen Bali o 'si "va. Minnun nen o 'ka fē -tū -a dīe o nen. Bali -a drē zīe 'nan -e minnun nen blamin o "siala fē -tū -a bē, o -nan wī 'e vīlē 'e 'kōn dī. ²⁹ E ya zīe 'nan -e 'trēda blamin -tū 'e vīlē 'e -dandan 'tan Bali 'lē dī.

³⁰ -A -tūwli "nen 'cēē vē -a. Bali 'bō 'bē 'ka drē Zozi Crizi -le vē -a. Zozi Crizi zīe, 'wī 'tōdī nen e 'si Bali va bē -nyrēn, en -yēē drē -cēē vē -a. Kōō Crizi 'bō 'lē "wēan nen Bali -kaa 'sia min tīglī 'a, en e -kaa 'si "va 'yee vē -a "fo, en e -kaa 'si 'wī 'wīdī "lē nōanba -jī.

³¹ Bali -a drē zīe 'nan -e 'wī nen 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'jī bē, -kaa ta wī drē. E ya 'e 'crēn -tēdī 'nan:

«-Te min a "va 'nan

'e -dandan "taan Bali 'lē bē,

'wī nen Minsan -a drē -yrē "bē -a 'bō 'e vī!»

2

Pōl Zozi Crizi -le 'wī 'vī Korēnti 'nōn lē 'kō?

¹ 'An "bvī Zozinōn, 'an 'bō 'gūē, zī an 'lū 'ka 'va bē, blamin -le 'wī 'tōdī -dandan 'lēe 'wīdī sidō -a "cēē an 'wī nen Bali -a drē bē -a 'vī 'cēē dī. ² Kōō maan 'yī 'yī 'nan Zozi Crizi -tūwli "le 'wī nen 'an ve 'cēē. Zozi Crizi nen waa -tē yiba "plan da bē -a 'bō nen maan ve.

³ Tū nen an 'lū 'ka 'va bē, te an "kōē 'ka 'an da 'kpa dī. En "nyian bē te "klan a 'an 'jī.

⁴ Bali -le 'wī nen maan 'vī 'cēē bē, blamin -le 'wī 'tōdī -dandan 'lēe 'wīdī sidō -a "cēē maan 'vī 'cēē en kaa 'man "yī "dī. 'Pian Bali lei 'saun 'bē 'nyranman 'pa 'plēblē en ka 'wī zīe -a 'man "yī. ⁵ Maan drē zīe 'nan -e Bali -le 'plēblē 'lē "wēan bē 'ka yī -tēra Zozi da. Kōō an 'ka "vale 'nan blamin -le 'wī 'tōdī -dandan man nen 'ka yī -tēra "da "dī.

Bali -le 'wī 'tōdī

⁶ Zozinōn nen o drē Bali -le 'wī 'jī ceje bē, waa -tōa 'nan 'wī 'tōdī nen kva 'vī. 'Pian 'wī 'tōdī zīe ya 'a 'sīlē 'trē 'gūē -a da dī, en ya 'a 'sīlē minnun tanōn 'va dī. -A -cin 'e 'kōn 'ka 'jī 'nan minnun tanōn zīe yī -tū bōa "bē o -nan -nyaan. ⁷ 'Wī 'tōdī nen kva "paaman minnun jī bē, Bali -le 'wī 'tōdī nen -a -ci mandī a 'plēblē bē -nyrēn. Te Bali 'ka tian 'trē drēlē dīe, en yaa man drē 'e 'cēn 'nan 'yee 'tō -dan bē 'ka drē -a "nen "blunōn 'a. 'Wī 'tōdī zīe e ya 'e yōōdī minnun man. ⁸ Minnun tanōn nen 'trē 'gūē -a da bē, wa 'a Bali -le 'wī 'tōdī zīe -a -ci manlē dī. "Te waa -ci 'man bē, "te Minsan nen 'tō -dan a -yrō "bē wa 'a -pēinlē yiba "plan da dī. ⁹ 'Wī nen 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'jī bē, -yēē 'lē sōō. Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī 'nan:

«'Wī nen blamin 'ka tian 'lī -a -nan yūlē dīe,

en 'wī nen blamin 'ka tian 'lī -a manlē dīe,

en 'wī nen -a -cin 'ka blamin jī 'nan e dra dīe,

-a 'bō nen Bali -a man drē minnun nen

o Bali 'bɔ ye "yi "bɛ -wee vɛ -a.»

¹⁰ 'Pian -cee vɛ bɛ Bali 'bɛ 'wɪ zɪɛ -a -ci 'si -cɛɛ 'yee lei 'saun 'a. Kɔɔ Bali lei 'saun 'wɪ pɛɛnɔn -tɔa. Yaa -tɔa "trilii e Bali -le 'wɪ yɔɔdɪ pɛɛnɔn -tɔa. ¹¹ 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gʊɛ -a da -tʊ, blamin 'bɔ 'bɛ 'e 'fli man wɪ -tɔa 'e -tʊwli "cɛ. -Njɛɛ dʊv? -A -tʊwli "nɛn "nyian Bali lei 'saun 'le vɛ -a. 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali da bɛ, Bali lei 'saun 'bɛ -tɔa 'e -tʊwli. ¹² Lei nɛn Bali -a -nɔn -cɛɛ bɛ, ya'a 'sia 'trɛda 'gʊ dɪ, 'pian e "sia Bali 'bɔ 'va. -Yee "wɛan Bali -le "yinun nɛn yaa dra -cɛɛ bɛ, -kaa -tɔa.

¹³ ɛn "yinun zɪɛ blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ -dandan -a "cɛɛ -kaa -nan wɪ ve minnɔn lɛ dɪ. 'Pian 'wɪnɔn nɛn Bali lei 'saun -a "paa -kaa 'le bɛ, -a 'bɔ nɛn -kaa ve minnɔn lɛ. 'Wɪ 'kpa nɛn, 'wɪnɔn nɛn e cɪ Bali -le 'wɪ 'a bɛ, -kaa -ci "sia minnɔn nɛn Bali lei 'saun o "paala bɛ -wɛ. ¹⁴ 'Pian min nɛn e 'ta wɔla 'e 'bɔ 'wulo -ji wɪnɔn da bɛ, wɪnɔn nɛn e 'si Bali lei va bɛ, ya'a 'we "man 'nan 'wɪ 'kpa nɛn dɪ. -A san "e 'wɪnɔn zɪɛ -a "siala klin "tɛ wɪnɔn -a ɛn ya'a 'kɔlaman -e 'e -ci man dɪ. Fɛ nɛn maan ve zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'nan 'wɪnɔn nɛn e 'si Bali va bɛ Bali lei 'saun 'bɛ -ci "sia min lɛ. ¹⁵ Min nɛn Bali lei 'saun -a "paala bɛ, e -kɔlaman 'wɪ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn 'fa 'sɪdɪ -a, 'pian min nɛn Bali lei 'saun "cɛɛ "paala dɪɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e min zɪɛ -yee 'wɪnɔn drɛdɪ -ci man dɪ. ¹⁶ Kɔɔ 'wɪ zɪɛ Bali -le 'fluba -a 'vɪ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Tɪɛ Minsan -le ci "nrɔndɪ -tɔa?

ɛn -tɪɛ -kɔlaman 'wɪ "paadɪ -a "ji?»

-A san "ka "fo "dɪ, 'pian -cee vɛ bɛ, Crizi lei 'bɛ -kaa "paala. -Yee "wɛan -kaa -yee ci "nrɔndɪ -tɔa.

3

-Mɛ "wɪ nɛn Bali 'sunɔn -a dra?

¹ 'An "bʊi Zozinɔn, 'wɪ tɪglɪ 'ji bɛ, ma'an 'kɔlaman -e 'an 'wɪ tin 'ba 'cɛɛ "le minnɔn nɛn Bali lei 'saun o "paala bɛ -wee 'wɪ 'zʊ dɪ. 'Pian an 'wɪ tin "baa 'cɛɛ "le minnɔn nɛn o 'ta wɔla 'o 'bɔ 'wulo -ji wɪnɔn da bɛ -wee 'wɪ 'zʊ. Kɔɔ ka ya "le minnɔn nɛn o ya Crizi -le 'wɪ 'ji 'nɛn 'linɛn nun -a bɛ -wee 'wɪ 'zʊ. ² -Yee "wɛan 'wɪnɔn nɛn an "sia -a tin 'banan 'cɛɛ 'gʊɛ, e 'ka 'plɛblɛ dɪ. 'Nɔnnɔn nɛn waa -nɔan 'nɛn 'linɛn lɛ bɛ, e ya "le -a 'bɔ nɛn maan -nɔn 'cɛɛ. Kɔɔ ka'a 'kɔlaman -e 'ka fɛ 'plɛblɛ 'blɪ dɪ. ɛn 'bɛ nɛn 'gʊɛ, 'nɔnnɔn nɛn min -a -nɔan tian 'cɛɛ. ³ Kɔɔ ka 'ta wɔla 'ka 'bɔ 'wulo -ji wɪnɔn da. Fɛ -le "wɛan an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, man bʊdɪ a 'ka yei, ɛn 'wɪ a 'e -fɔladɪ 'ka yei. 'Wɪ zɪɛ yaa -kɔɔnman 'nan Bali lei 'saun "cɛɛ 'ka "paala dɪ ɛn 'cee 'ta wʊ -pɛ a "le minnɔn nɛn wa'a Bali tɔa dɪɛ -wee vɛ zʊ. ⁴ Kɔɔ min -mienun a 'ka yei "o "ve 'nan: «"Kʊ "ya wɔ Pɔl -srɔnɔn 'a», ɛn min -mienun "o "ve 'nan, Apolo -srɔnɔn nɛn "wee "a. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan Bali lei 'saun "cɛɛ 'ka "paala dɪ.

⁵ 'Pian e ya "le 'an 'wɪ 'tʊ laabʊ 'ka 'lɔ. -Tɪ nɛn Apolo -a? ɛn -tɪ nɛn 'an 'bɔ Pɔl -a? Maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'sunɔn "tun "nɛn 'kʊa. 'Kʊ 'va nɛn Bali ciɪla ɛn ka yi -tera Zozi da. 'Wɪ nɛn Minsan -a -pɛba 'wʊ 'kʊ 'lɔ bɛ, -a 'bɔ nɛn kʊa drɛ. ⁶ E ya "le 'nan fɛ 'wɛ nɛn maan -fɔ 'trɛ 'ji, ɛn Apolo 'yi 'sɛn "da. 'Pian Bali 'bɛ fɛ 'wɛ zɪɛ -a 'bɔ ɛn -yɛɛ cɪ -a trɔnan. ⁷ Maan 'nan 'an ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn e fɛ 'wɛ 'fɔ 'trɛ 'ji bɛ -a san 'tɔ "cɛɛ wa'a ve dɪ, ɛn min nɛn e 'yi 'sɛn "da "bɛ -a san 'tɔ "cɛɛ wa'a ve dɪ, 'pian Bali nɛn yaa 'bɔ ɛn e cɪ -a trɔnan bɛ, -a 'tɔ nɛn waa ve. ⁸ Min nɛn e fɛ 'wɛ -fɔa 'trɛ 'ji 'lee min nɛn e 'yi -sɛan "da "bɛ, wa'a 'mlian 'o cin da dɪ. 'Pian 'nyranman nɛn min -tʊ -a 'pa bɛ, -a man -kopa nɛn Bali -a -nɔan -a san lɛ. ⁹ Kɔɔ kʊ ya Bali lɔ "le -yee 'nyranman 'panɔn 'zʊ, ɛn cɛɛ cɪ Bali -le fei 'bɔ 'a. ɛn "nyian bɛ, ka ya "le -yee 'kɔn 'le 'wɪ 'zʊ.

¹⁰ Bali -le "yi "nɛn yaa drɛ 'mɛn 'an drɛdɪ -a Zozi 'le 'pasiazan -a bɛ, -yɛɛ -maan an drɛ "le 'kɔn 'tɔzan -dan -le 'wɪ 'zʊ. An 'kɔn 'pʊ -fɔ 'trɛ 'ji, ɛn min peenun a -a -tɔnan "da. 'Pian 'ka 'tʊdʊ pɛɛnɔn nɛn ka cɪ -a -tɔnan "da "bɛ, 'ka yei 'tɔ 'ka 'fli -va. ¹¹ Fɛ nɛn maan ve zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'nan 'kɔn 'pʊ nɛn maan -fɔ 'trɛ 'ji 'va bɛ, Zozi Crizi nɛn. ɛn min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'kɔn 'pʊ pee -fɔ "nyian 'trɛ 'ji "fo "dɪ.

¹² Minnun a 'kōn zīe -a -tōnan "da -siga -a, en min -mienun a 'kōn zīe -a -tōnan "da -kōlenun nen o 'fle cī bē waa, en min -mienun a "nyian -a -tōnan "da yiba "a, en min -mienun a "nyian -a -tōnan "da "lō "a. ¹³ 'Pian 'nyranman nen min -tu -a 'pa bē, -a ta -taa "bōlea yi nen Bali 'trēdanōn 'le tin "baa bē -a da. Yi zīe -a da bē, 'tē 'a nen Bali min -tu -le 'nyranman -nanjēan. ¹⁴ Min nen e 'kōn zīe -a -tō "da en 'tē 'ka -kōlale -yee vē sredi -a diē, -a san 'yee -kopa ye. ¹⁵ 'Pian -te 'nyranman nen yaa 'pa bē 'tē -a sre bē, ya'a 'yee -kopa 'ye "fo "di. 'Pian min 'bō zīe e "sia 'wī 'ji. E -kōan "le min nen e 'sv 'tē 'lō fē -a blu bē -yee 'wī 'zv.

¹⁶ 'Ka Zozinōn bē cēe cī Bali -le 'kōn 'a, en Bali lei 'saun -nyēanla 'ka 'ji. Ka'a tōa zī dūv?
¹⁷ Min nen e Bali -le 'kōn -wī bē, Bali min zīe -a -nan -nyaan. Kōō Bali -le 'kōn a 'saun en 'ka Zozinōn 'bē cī Bali -le 'kōn 'bō zīe -a.

¹⁸ Te min -tu 'e 'fli see "paadi! Maan ve 'cēe 'nan, -te -a -cin a min -tu ji 'ka yei 'nan 'yēe cī 'wī 'tōzan -a bē, min zīe 'e 'fli dre 'blōzan -a 'trēdanōn 'lē. E dre zīe, 'dū -e Bali 'e 'wī 'tōdi -nōn -yēe. ¹⁹ Kōō 'wī 'tōdi nen 'trēdanōn -a "siala 'nan -yēe cī 'wī 'tōdi 'kpa -a bē, e ya Bali 'lē klin "tē wī -a. E ya 'e 'cren -tēdi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali 'wī 'tōnōn "kuan 'o 'bō 'le -dawli wunun dredi man.»

²⁰ En e ya 'e 'cren -tēdi Bali -le 'fluba 'ji "nyian 'nan:

«'Wunun nen 'wī 'tōnōn -a "nrōnman 'o 'ji bē,

Minsan -a -tōa, en yaa -tōa 'nan -a -ci "ka "di.»

²¹ E ya zīe 'nan -e min -tu 'e vīle 'e 'fli dre -dandan 'trēda blamin -le "wēan di. Kōō Bali fē pēēnōn 'nōn 'cēe. ²² Maan ve 'cēe 'nan -te e ya 'an 'bō Pōl -a oo, en -te e ya Apolo -a oo, en -te e ya Piēri -a oo, en -te e ya 'trē 'bō 'gūe -a da -a oo, en -te e ya 'belidi -a oo, en -te e ya -kadī -a oo, en -te e ya 'trēda fēnun nen -nan 'gūe -a oo, en -te e ya fēnun nen o -taa "bē -a oo, -a pēēnōn zīe, Bali -a -nōn 'cēe. ²³ 'Pian 'ka 'bō bē, ka ya Crizi -le vē -a, en Crizi a Bali -le vē -a.

4

Minsan 'bē Zozī 'le 'pasianōn 'le tin "baa

¹ 'Wī nen -a -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'ku 'va zīa bē -nyren 'gū, ku ya Crizi 'sunōn 'a, en e 'ku 'pla 'nan 'ku Bali -le 'wī yōōdi "paa 'ka 'ji. ² 'Pian 'wī -dan nen 'va "bē, -nyren 'nan 'nyranman nen yaa -pēba 'wū 'ku 'lō bē 'ku yīe -trōa "da. ³ -Yee "wēan 'an 'bō 'le vē bē, -te ka 'mēn 'wī tin "baa oo, -te 'bē "cēe di, tin 'banōn 'mēn 'wī tin "baa oo, ma'an siala 'wī 'a di. En "nyian bē 'an 'bō mēēn "cēe 'an 'fli -le 'wī tin "baa di. ⁴ Maan ve 'cēe 'nan, -te 'an 'wulo -ji "nrōndi 'ka tin tēa 'an da di oo, wa'a vīle 'nan 'wī zīe -yee "wēan 'mēn tin a 'nōnōn di. 'Pian Minsan -tōwli 'bē cī 'mēn tin 'bazan 'a. ⁵ -Yee "wēan te 'ka tin -tē min da, te -a tu 'ka tian bōle di. 'Pian 'ka Minsan -tadi man -pēn! Tu zīe -a man nen, e 'wunun nen 'e yōōdi klun va bē -a ta bōala. En "nyian bē, 'wunun nen min ji 'e yōōdi bē, yaa ta bōala. Maan ve 'cēe 'nan, yi zīe -a da bē Bali min 'tō "yi "ve 'nyranman nen min 'bō -a 'pa bē -a man.

Zozī Crizi -le 'pasianōn 'o dre 'cēe 'wī -kōn "mannōn 'a

⁶ 'An "būi Zozinōn, 'cēe "wēan nen an "sia 'wunun 'gūe -a vūnan 'ku 'vale Apolo -a 'ku man. Waa 'vī 'nan: «'Wī nen 'e 'cren -tēdi bē, te min 'e 'ciila "da "di!» An ya "vale 'nan 'wī zīe 'ka -tō 'nan, -a -tōwli "nen "nyian 'kūe vē -a. -Yee "wēan te 'ka 'tu 'e -dandan 'tan 'ku "fli 'gūe 'ku yei "min -tu -le "wēan di. ⁷ -Tīe 'vī 'yīe 'nan i ya -dan 'i bōēzan -tu man? Fē -tu nen 'i 'lō, te Bali "cēe 'nōn 'yīe diē, e 'ka "fo "di! -Yee "wēan nen 'i -dandan 'tandi 'le 'tō!

⁸ -A -cin a 'ka 'ji 'nan fē -tu 'ka 'e 'klūdi 'ka man di, 'nan ka dre fēnōn 'a. En ka mingōnnen -blūdi 'sia 'va, 'pian ku 'ka wo "va di. An ya "va 'nan 'wī zīe 'e dre 'wī 'kpa -a, 'dū -e "ku "kōn wū "va. ⁹ -A -cin a 'an 'ji 'nan, kūv nen ku cī Zozī 'le 'pasianōn 'a bē, Bali 'ku dre minnun nen o 'ka min va minnun -a diē waa. Ku dre "le minnun nen o ya 'o 'pladi 'nan 'o -ka bē -wee 'wī 'zv. -Te e ya Bali -le 'pasianōn 'a oo, en -te e ya blamin -a oo, o pēēnōn -a -nan ye. ¹⁰ Minnun 'ku "siala klinnōn 'a Crizi -le "wēan. 'Pian 'cēe vē bē, 'ka 'fli "siala 'wī 'tōnōn 'a Zozinōn yei. Ka ya min 'plēble nun -a, 'pian 'kūe vē bē e 'ka zī di. Minnun 'ka 'tō "yi "ve, 'pian 'kūe vē bē o "naan "kūe "man.

¹¹ 'Bē nen cēegv yi -a 'gʷe, dra 'kv -tēa tian, en 'yi dra 'kv -tēa tian. 'Kv man sōnun "ka 'di. Minnun 'kv -sōan, en "nyian bē 'kv -nyran pei "ka "di. ¹² 'Kv "koe -nyaan 'nyranman 'padī -a -e 'kv "nen "fē -bli. Minnun 'kv "srōnman 'pian -fēa nen kua ve o man. Minnun 'tē "paa 'kv da, 'pian 'kv 'wulo -tōa "wlu. ¹³ Minnun "we 'kv man -wliđi, 'pian kua "sia "da -wle wei 'nōnnōn 'a. Kv drē 'trēdanōn 'lō "le bli -le 'wī 'zv, en kv da nen o 'wee "tri pēēnōn 'wēēnman tian cēegv yi -a.

¹⁴ -Te an 'winun zīe -a cren -tē 'cēē bē, wa'a vīle 'nan -e 'yra 'e 'ka -tē di. 'Pian an ya "vale 'nan ka -sōnla -si tiglī da, kōō ka drē 'mēn 'nēnnun nen an o ye "yi "bē waa. ¹⁵ Maan ve 'cēē 'nan -tē min -kpi fu (10.000) 'bē Crizi -le 'wī "paaman 'ka 'ji oo, 'pian -a -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan 'ka "tī 'ka "kaga "di. 'An 'bō 'bē drē 'ka "tī "a, kōō mēēn Crizi -le 'wī 'nōnnōn 'vī 'cēē en ka drē -yee vē -a. ¹⁶ -Yee "wēan an 'ka trv "baa 'nan, 'ka drē 'an 'si drēnōn 'a. ¹⁷ En 'wī zīe -a -ji bē, an Timote "paa -sia 'cēē. Mēēn Bali -le 'wī 'vī -yre en e wū "man. Zozinōn yei "bē, e drē "le 'an 'pōn -ji 'nen nen maan ye "yi en an yi -tēala "da "bē -yee 'wī 'zv. Zī 'mēn 'ta wv -pē cī Crizi -sru "bē, e "ta "lō -a -cin -tōlē 'ka 'ji. En 'wī 'bō zīe -a 'bō nen maan "paaman minnun ji -leglizi -tvdv pēēnōn 'ji.

¹⁸ Min -mienun a 'ka yei "bē waa nrōn 'o 'ji 'nan ma'an "nyian lia 'an da 'ka 'va "fo "di, en o -dandan 'tandī 'sia. ¹⁹ 'Pian maan ve 'cēē 'nan -tē Minsan wū "man "bē, -a -nan 'ka "nyian mōan dī -e 'an 'lv 'ka 'va. -Te an 'lv bē, minnun 'bō nen 'o 'fli dra -dandan 'labē, wa'a vīle 'nan o wei lē nen 'an "trōēn -tōa "di, 'pian 'plēble nen Bali -a -nōn -wle "bē -a 'bō nen maan -nanjean. ²⁰ Kōō Bali -le mingōnnēn -bliđi min da bē, wa'a vīle 'nan 'wī 'saza nen min -a tin "baa 'e 'le dī, 'pian Bali 'yee 'plēble 'cī -kōōnman. ²¹ 'An sōnba 'sia -e 'an 'lv 'ka 'va, 'bē a -tv. En 'an 'lv dī 'ka 'va 'ka yīđi "yi 'lee -pōan "trōō -a bē, 'bē a -tv. 'Wī "fli zīe -a "cēn 'va nen ka cī?

5

'Wī 'wliđi -dan wla Korēnti Zozinōn yei

¹ Maan 'man 'e 'pa -a 'fli yaa 'nan, 'wī 'wliđi "tv nen minnun 'bō nen wa'a Bali tōa dīe, wa'a 'kolaman -e 'o drē dīe, min -tv a -a drēnan 'ka yei. Kōō min zīe 'o 'vale 'e "tī "nan -a, -wēē cī lī 'lee 'kōnnēn -a. ² 'Wī zīe min -tv a -a drēnan 'ka yei, te ka -dandan "taan. 'Pian e ya "le 'ka 'ta 'e drē paan -trōđrō -e min nen 'e 'wī zīe -a drē bē, 'ka -pin 'ka yei. ³ 'An 'bō Pōl -le vē bē, an 'ka 'ka yei "nun dī, 'pian 'mēn cī "nrōndī pēēnōn a 'ka 'va nun. Maan ve 'cēē 'nan, min nen e 'wī zīe -a drē bē, "te 'an 'kōn 'ka 'va nun bē, "te an tin -tē "da -a -nan 'mōn. ⁴ 'Wī nen kō 'ka drē bē, -nyrēn 'gʷ, 'ka cin yī -yee 'wī man Minsan Zozi Crizi 'tō da. 'Mēn cī "nrōndī pēēnōn a 'ka 'va nun "le -cēē cī. -Kaa san Zozi Crizi -le 'plēble 'a, ⁵ 'ka min zīe -a -pin 'ka yei -e 'e drē Satan -le vē -a 'e "pa 'ji. 'Ka drē 'nan -e Satan 'e 'wī "nen -kōōn -yre. 'Wī zīe -yēē -maan 'lōō 'e lia 'e da -e 'e -kōla 'sīđi -a 'wī 'ji yi nen -kaa san Zozi Crizi -taa "man "bē, -a da.

⁶ 'E 'ka 'wī "yi "a "fo -e 'ka -dandan 'tan 'wī zīe -a -ji dī. Kaa -tōa 'ka 'bō 'a 'nan: «Sī 'wle -towli min 'shē pēēnōn "tranman!» ⁷ -Yee "wēan 'wī 'wliđi "nen e -kolaman -e 'ka pēēnōn "saa bē, 'ka 'si 'ka yei. 'Ka drē zīe, 'dv -e 'ka 'kōn 'saun Bali 'lē! Kōō 'ka 'pa nyranman "cēē 'wī 'wliđi "drēđi -a "fo "di. 'Wī nen Izraēl 'nōn -a dra te o "ta 'o tranun 'si nōnba -ji "fēđi -ble bē, 'e drē 'cēē 'wī -kōōn "manvē -a! O 'mannyan pēēnōn 'wēēnman bei 'vaa -e 'o 'kpōun -pv nen 'mannyan 'ka 'kōan "va "dīe -a drē. "Bē -sru -e 'o 'wee 'bla 'bli. Fē nen maan ve zīe -yēē cī 'nan, Crizi drē "le -cēē 'bla 'zv. E -ka 'nan -e 'e -cēē 'wī 'wliđi 'fui, -e -kaa 'kōn 'saun Bali 'lē. ⁸ 'Wī zīe -yēē "wēan bē, te -kaa -cēē "fēđi -bli te 'mannyan ceje a -kaa 'va dī! -Yēē cī "le 'wī 'wliđinun nen -cēē drē 'e tēđē bē, -yēē 'wī 'zv. Te -cēē drē "nyian "fo "di! 'Pian 'wī nen e cī 'saun Bali 'lē bē, -nyrēn -kaa drē! En 'wī nen e cī tiglī bē, -nyrēn -kaa drē!

⁹ 'Fluba ceje nen an 'lv 'a 'cēē bē, maan cren -tē -ji 'nan, -kōnnēn -wēēnōn 'lee lī -wēēnōn bē te 'ka -bli waa "fo "di. ¹⁰ -Te an ya 'wī zīe -a vūnan bē, minnun nen o 'ka Zozi 'va dīe, 'wee 'wī "cēē ma'an ve dī. En wa'a vīle 'nan minnun nen 'trē 'gʷe -a da te o ya "lala yī "yi 'nōn 'a, en o ya crinnōn 'a, en o ya -yv -pannōn 'a bē, -wee 'wī nen maan ve dī. "Te e ya paan 'bē 'a bē, "te ka "sia 'trē 'bō da "fo.

¹¹ 'Pian fē -le "wean nēn an 'winun zīe -a crēn -tē 'cēē bē, -nyrēn 'gυ: Minnun nēn waa ve 'o 'fli man 'nan o ya -kaa "bυi Zozinōn 'a te o ya 'wī 'wlidī "drēnōn 'a bē, te 'ka -bli waa "fo "dī! -Nyrēn "le 'nan -kōnnēn -wēēdī -le 'wī 'zυ, ēn -nyrēn "le 'nan lī -wēēdī -le 'wī 'zυ, ēn -nyrēn "le 'nan "lala yidī "yī "le 'wī 'zυ, ēn -nyrēn "le 'nan -yυ -pandī -le 'wī 'zυ, ēn -nyrēn "le 'nan 'wī 'wlidī "vidī Bali man -le 'wī 'zυ, ēn -nyrēn "le 'nan -wēn mlindī -trōadī 'o 'win -jī -le 'wī 'zυ, ēn -nyrēn "le 'nan fē 'sidī min lō -glā -a -le 'wī 'zυ. Minnun zīe, te 'ka -bli waa "fo "dī, ēn te 'ka fē -bli waa 'e cin va "fo "dī!

¹² Minnun nēn o 'ka Zozi 'va dīe, mēēn "cēē tin -tēa "o da dī. 'Pian minnun nēn Zozi 'va bē, -cēē tin -tēa "o da. ¹³ Ēn minnun nēn o 'ka Zozi 'va dīe, Bali 'bē tin -tēa "o da. -Yēē "wean nēn 'wī nēn 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'jī bē, 'ka 'ta wula "da! E ya 'e 'crēn -tēdī 'nan:

«Min nēn e 'wī 'wlidī "dra bē,
'ka -pin 'ka yei!»

6

-Te 'wī 'fōla Zozinōn yei "bē, -tē "paamlan?

¹ 'Wī -fōala Zozizan 'tu 'lee 'e "bυi Zozizan 'tu yei, 'pian kaa "siala -e 'ka -kυ -a minnun nēn wa'a Bali tōa dīe o cēin -da. 'Wī nēn ka dra zīe e 'ka "yī "fo "dī. Kaa tin "baa paan 'ka "bυi Zozinōn 'cēin -da. ² -Kaa 'bō nēn -kaa ya Bali -le minnun -a bē, -cēē -taa 'trēdanōn 'le tin 'balē. Ka'a 'wī zīe -a tōa dūv? -Mē "le "wean nēn ka'a 'kōlaman -e 'ka 'wī 'sēzēnēn zīe -a tin 'ba 'ka 'bō 'a dī? ³ Ēn "nyian bē, -cēē -taa Bali -le 'pasianōn 'le tin 'balē. Ka'a 'wī zīe -a tōa dūv? -Mē "le "wean nēn ka'a 'kōlaman -e 'ka 'trēda wī 'sēzēnēn 'gυē -a tin 'ba 'ka 'bō 'a dī? ⁴ 'Pian -te 'wī 'fōla 'ka yei "bē, ka -kō 'wī zīe -a tin 'banōn nēn o 'ka Zozinōn 'a dīe, o cēin -da.

⁵ An ya "vale 'wī nēn kaa dra bē, -a 'yra 'e 'ka 'tē, -yēē "wean nēn an 'wī zīe -a ve. 'Wī 'tōzan 'bō 'tu 'ka "cēē yei, -te 'wī 'fōla Zozinōn "fli yei "bē -e 'e -kōla o yei "paaladī -a 'mlōnmlōn dūv? ⁶ 'Cēē 'wī drēdī -a -kōōnman 'nan 'wī 'tōzan 'ka 'ka yei "fo "dī. Kōō -te 'wī 'fōla Zozizan 'tu 'lee 'e "bυi Zozizan 'tu yei "bē, kaa "sia -e 'ka -kυ -a minnun nēn wa'a Bali tōa dīe o cēin -da.

⁷ -A mandī 'nan 'wī 'fōla Zozinōn "fli yei ēn o ya tin 'banan bē, yaa -kōōnman 'nan 'cēē 'ta wυ -pē 'ka "le Zozinōn 'zυ dī. -Mē "le "wean nēn ka'a 'we "man -e min 'e 'wī drē 'ka 'va -wlidī "dī? Ēn "nyian bē, -mē "le "wean nēn ka'a 'we "man -e min 'e 'ka 'ta -bli dī? ⁸ 'Pian 'cēē vē bē, 'ka 'bō cēē 'wī dra min va -wlidī, ēn cēē minnun ta -ble. Min pee "tun "cēē dī, 'ka 'bō "bυi Zozinōn lē nēn ka 'winun zīe -a dra.

⁹ 'Wī 'gυē -a -cin 'e -trōa 'ka 'jī. -Nyrēn 'nan minnun nēn o 'wī dra -wlidī "min va bē, wa'a 'ko Bali -le mingōnnēn trēda "fo "dī. Ēn "nyian bē, te 'ka 'wī 'gυē -a 'sia 'wlu wī -a "fo "dī! Minnun nēn o ya -kōnnēn -wēēnōn 'a bē, 'lee minnun nēn o ya lī -wēēnōn 'a bē, 'lee minnun nēn o ya -yυ -pannōn 'a bē, 'lee minnun nēn o min -sran -wēēman bē, 'lee minnun nēn o min nan -wēēman bē, 'lee -klōnmōn 'lee -klōnmōn nēn o nyianla "le lī 'lee -kōnnēn -le 'wī 'zυ bē, ¹⁰ 'lee minnun nēn o ya crinnōn 'a bē, 'lee minnun nēn o ya "lala yī "yī 'nōn 'a bē, 'lee minnun nēn o -wēn mlindī -tōala 'o 'win -jī bē, 'lee minnun nēn o 'wī 'wlidī "ve Bali man bē, 'lee minnun nēn o fē "sia min lō -glā -a bē, o pēēnōn zīe, wa'a 'ko Bali -le mingōnnēn trēda "fo "dī. ¹¹ Min -mienun a 'ka yei 'e tēdē bē, te o 'winun zīe -a -mie dra. 'Pian 'bē nēn 'gυē, Minsan Zozi Crizi 'lee -kaa "tī Bali lei 'saun bē, -wēē 'cēē 'wī 'wlidī fui 'ka man, ēn o 'ka 'si "va Bali -le vē -a "fo, ēn o 'ka drē min tūglī 'a Bali 'lē.

'Wī nēn e Bali 'tō dra -dan bē -nyrēn 'ka drē!

¹² Min -mienun a 'ka yei, waa ve 'nan: «Fē pēēnōn drēdī -si a 'e 'lē 'sudī min lē.» 'Pian maan ve 'cēē 'nan fē pēēnōn 'ka 'wī "yī 'dra min lē dī. An -kōlaman maan ve 'nan, fē pēēnōn drēdī -si a 'e 'nōndī 'mēn, 'pian ma'an 'fli tūē -e 'an drē fē -tυ -le nōan -a dī. ¹³ Kaa ve "nyian 'nan: «Bali -bli fē -nōn min lē 'nan -e 'e 'kυ min -pōn -jī. Ēn Bali min -pōn drē 'nan -e -bli fē 'e 'kυ 'jī. Ēn tυ -tυ -taa "bōlē bē, Bali 'o "fli zīe o -nan -nyaan.» 'Wī zīe e ya 'wī 'kpa -a. 'Pian Bali 'ka -kaa drēlē 'nan -e -kaa 'fli -nōn -kōnnēn -wēēdī 'lee lī -wēēdī lē dī. Kōō Minsan a "va 'nan -kaa 'kōlē 'e 'kōn 'e 'bō 'le vē -a. Ēn 'e 'bō 'yēē yīē -tōa -kaa 'kōlē

'va. ¹⁴ Fē -le "wēan nēn an 'wī zīe -a 'vī bē, zī Zozi Crizi -ka bē, Bali -a 'kōlē wluān -kanōn 'va. -A -tōwli "nēn "nyian Bali -a dra -cēē. -Te -kaa -ka bē, Bali -kaa 'kōlē 'gūē -a wuanla -kanōn 'va 'yēē 'plēblē 'a.

¹⁵ Crizi man mēnnun nēn 'kaa. Ka'a 'wī zīe -a tōa dūv? Min -kōlaman -e 'e Crizi man mēn -tū 'sī -e 'e drē -kōnnēn -wēēzan man mēn -a? -Cējē! ¹⁶ Kaa -tōa 'nan, -te min 'nyin -kōnnēn -wēēzan -sru "bē, te o "flinōn drē min -tōwli "a. Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'jī 'nan:

«Min "fli zīe o dra min -tōwli "a.»

¹⁷ 'Pian min nēn 'bē lēa Minsan man bē, o dra -tōwli Bali lei 'saun 'le "wēan.

¹⁸ -Yēē "wēan te 'ka 'fli -nōn -kōnnēn -wēēdī 'lēē lī -wēēdī lē "fo "dī. Kōō 'wī 'wlidī 'tō 'tōdū pēēnōn nēn blamin -a dra, te e 'ka -kōnnēn -wēēdī 'lēē lī -wēēdī da dīē, ya'a fē -tū dra min 'kōlē lē dī. 'Pian 'wī 'wlidī "nēn -kōnnēn -wēēdī 'lēē lī -wēēdī da bē, -te min -a drē bē, te -a san 'wī 'wlidī drē 'e 'bō 'kōlē lē. ¹⁹ -A -cin 'e 'trōa 'ka 'jī 'nan, 'ka 'kōlē bē, e ya Bali lei 'saun 'le 'kōn 'a. En Bali 'yēē lei 'saun zīe -a -nōn 'cēē, e ya 'ka 'lō. Ka 'ka "nyian 'ka 'fli -jī dī. ²⁰ Maan ve 'cēē 'nan, Bali 'ka 'ta pan 'wū 'flē 'plēblē 'a. -Yēē "wēan 'ka Bali 'tō drē -dan 'ka 'kōlē nēn e cī -yēē vē -a bē -a.

7

Pōl 'wī tin 'ba lī 'padī 'lēē -kōnnēn 'padī da

¹ 'Fluba nēn ka -ta -a 'mēn bē, 'wī nēn kaa laabū 'an 'lō 'jī bē, an "ta -a "sia "va 'cēē. -Te kaa 'vī 'nan, te -klōnmōn 'e -wla 'e nan -sru "dīē, 'wī 'tū nēn kaa 'vī. ² 'Pian 'an 'bō Pōl, maan ve 'cēē 'nan, e ya 'wī "yī "a -e -klōnmōn nan 'e 'kōn. En e ya "nyian 'wī "yī 'a -e lūmōn -sran 'e 'kōn. "Tōgō lūmōn 'e drē -kōnnēn -wēēzan 'a, en -klōnmōn 'e drē lī -wēēzan 'a. ³ -Klōnmōn 'e -wla 'e nan -sru! -Yēē cī "le 'e drē 'e nan lē. En lūmōn 'e wī "man -e -a -sran 'e -wla -a -sru! -Yēē cī "le 'e drē 'e -sran lē. ⁴ Lūmōn 'kōlē bē, e 'ka lūmōn 'bō 'saza 'le vē -a dī. 'Pian e ya -a -sran -le vē -a. -A -tōwli "nēn "nyian -klōnmōn -le vē -a. -Klōnmōn 'kōlē bē, e 'ka -klōnmōn 'bō 'saza 'le vē -a dī. 'Pian e ya -a nan -le vē -a. ⁵ -Yēē "wēan te 'ka vī 'ka cin lē -cējē "fo "dī. 'Pian -te 'ka "flinōn wei drē -tōwli, 'nan -e 'ka 'flin tū "wēnnēn 'a Bali trū 'badī -le "wēan bē, 'ka drē. "Bē -sru -e 'ka 'kū 'ka cin va, "tōgō 'ka vīlē 'ka 'kōla 'ka 'fli 'kundī -a dī, -e Satan 'e 'ka 'man yī.

⁶ 'Wī zīe -a da bē, -a -cin 'e 'kōn 'ka 'jī 'nan, -sī -tū nēn maan kōōn 'cēē, 'pian -pei "cēē maan -tō 'cēē dī. ⁷ E ya 'an 'jī 'nan minnūn pēēnōn 'o 'fū paan "kōnnēn -gōnnēn -a "le 'mēn 'wī 'zū. 'Pian Bali "yī drē min lē -tōdū. Yaa drē min -mienun lē 'e 'tō, en yaa drē min -mienun lē 'e 'tō.

⁸ -Klōnmōnnun nēn o nan "ka "dīē, 'lēē lūmōnnun nēn o -sran "ka "dīē, 'lēē -calēnūn bē, maan ve -wlē 'nan, e ya 'wī "yī "a -e 'o 'fū "le 'mēn 'wī 'zū. ⁹ 'Pian -te wa'a 'kōlaman 'o 'fli 'kundī -a dīē, 'o lī 'pa, en -te 'bē "cēē dīē, 'o -kōnnēn 'pa! Lī 'padī 'lēē -kōnnēn 'padī bē, -a "yī "mlīan yra yīdī -kōnnēn dra lō, -te 'bē "cēē dī lī dra lō bē -a da.

Pōl 'wī tin 'ba lī bōladī da

¹⁰ -Klōnmōnnun nēn o lī 'pa bē, 'lēē lūmōnnun nēn o -kōnnēn 'pa bē, 'wī nēn maan laabo -wlo "bē, -nyrēn 'gū. 'Wī zīe Minsan 'bē vī 'nan, 'o 'ta wōla "da. -Nyrēn 'nan, te lūmōn 'e 'cēn 'e -sran man 'lī "fo "dī. ¹¹ 'Pian -te lūmōn cēēn 'e -sran man bē, 'e 'fū 'e "tūn, te 'e -kōnnēn pēē 'pa "fo "dī. -Te 'bē "cēē dīē, 'e 'o yēi "sēn 'e cin va 'o 'vale 'e -sran -a. -A -tōwli "nēn "nyian -klōnmōn -le vē -a. Te -klōnmōn 'e nan bōla 'lī "fo "dī.

¹² Zozizan nēn -a nan a te e 'ka Zozi 'va dīē, 'lēē Zozizan nēn -a -sran a te e 'ka Zozi 'va dīē, -wēē vē nēn 'gū. 'Wī zīe -a da bē, Minsan 'ka 'wī 'tū vīlē dī, 'pian an -kōlaman an 'wī -mie ve 'cēē "da. Zozizan nēn -a nan a te e 'ka Zozi 'va dīē, -te -a nan a 'va 'nan 'o 'kōn -a bē, te 'e lī zīe -a bōla "fo "dī. ¹³ En Zozizan nēn -a -sran a te e 'ka Zozi 'va dīē, -te -a -sran a "va 'nan 'o 'kōn -a bē, te 'e 'sī 'e 'sran zīe -a wlu "fo "dī. ¹⁴ Lūmōn zīe e 'ka 'e "tri "tōdī Bali 'lē dī, 'pian lī 'bō 'le "wēan bē -a -sran dra 'saun Bali 'lē. -A -tōwli "nēn "nyian -klōnmōn -le vē -a, -klōnmōn 'ka 'e "tri "tōdī Bali 'lē dī, 'pian -klōnmōn 'bō 'le "wēan bē -a nan dra 'saun Bali 'lē. -Te e 'ka zī dīē, "te 'o cin 'nēnnun -kōān 'o "tri "tōdī Bali 'lē. 'Pian e 'ka zī "fo "dī, o ya 'saun Bali 'lē.

¹⁵ 'Pian -te -klōnmōn 'bō nēn e 'ka Zozi 'va diē -yēē 'vī 'nan 'e "cēan 'e nan man bē, 'e drē. En -te lumōn 'bō nēn e 'ka Zozi 'va diē -yēē 'vī 'nan 'e "cēan 'e 'sran man bē, 'e drē. Kōō lumōn nēn Zozi 'va bē, 'lee -klōnmōn nēn Zozi 'va bē, o 'ka 'o -mēan drēdī 'wī zīē -a -ji "fo "dī.

'Pian -a -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, Bali -kaa laabu 'nan -e -kaa yēi 'e 'kōn -trōō -kaa 'vale min pēēnōn 'a. -Yēē "wēan te 'cēē 'cēndī 'e 'si 'ka Zozinōn 'va zīa dī. ¹⁶ Kōō 'i 'bō lumōn nēn Zozi 'va bē, -te 'yīē "wēan nēn 'i 'sran "sia 'wī 'ji oo, yī'a tōa dī. En 'i 'bō 'klōnmōn nēn Zozi 'va bē, -te 'yīē "wēan nēn 'i nan "sia 'wī 'ji oo, yī'a tōa dī.

-Pē nēn i cī "man 'lōō ēn Minsan 'i laabu bē, -a man nēn 'i 'fū!

¹⁷ 'Wī nēn e cī 'wī -dan a bē, -nyrēn 'nan, zī Minsan 'i 'pa 'trēda bē -a da nēn 'i 'fū! En -pē nēn i cī "man 'lōō ēn Minsan 'i laabu bē, -a man nēn 'i 'fū! 'Wī nēn maan "paaman -leglizi -tūdv pēēnōn 'ji bē, -nyrēn zīē. ¹⁸ Maan 'nan an 've 'nan, -te Bali 'i laabu te i ya 'i -fōdī -klōnmōn -va bē, e ya 'kpa. En -te Bali 'i laabu te i 'ka 'i -fōdī -klōnmōn -va diē, te 'i -wēē 'nan i -fōa "klōnmōn -va -e 'i 'kōn 'saun Bali 'lē dī. ¹⁹ -Te min a 'e -fōdī -klōnmōn -va bē, e ya 'wī "tun "a. En -te min 'ka 'e -fōdī -klōnmōn -va diē, e ya "nyian 'wī "tun "a. 'Pian 'wī nēn e cī 'wī -dan a bē, -nyrēn 'nan, min 'e 'ta wōla 'wī nēn Bali -a 'vī bē -a da.

²⁰ Maan ve "nyian 'nan, -pē nēn min cī "man 'lōō ēn Bali -a laabu bē, -a -ji nēn min 'e 'fū. ²¹ -Te Bali 'i laabu te i ya nōan -a bē, te 'yīē -kōndī nōan -a 'wī 'e 'nan 'i man "fo "dī. 'Pian -te -a -si 'lē 'sū 'yīē 'nan -e 'i vīlē 'i 'kōn "nyian nōan -a diē, 'i 'wī "man. ²² Maan 'vī 'nan, te -kōndī nōan -a 'wī 'e 'nan min man dī, kōō -te min a nōan -a ēn Bali -a laabu bē, te e drē nōan nēn Minsan -a ta pan 'wō 'e 'tazan lē bē -a. En "nyian bē, -te min 'ka nōan -a dī, 'nan Bali -a laabu bē, min zīē e ya Crizi -le nōan -a. ²³ Crizi 'ka pēēnōn 'ta pan 'wō 'flē 'plēblē 'a. Te 'ka 'fli 'tūi -e 'ka drē blamin -le nōan -a 'ta wōladī -a -yēē 'wī "paadī da dī! ²⁴ 'An "būi Zozinōn, -pē nēn ka cī "man 'lōō ēn Bali 'ka laabu bē, -a man nēn 'ka 'fū!

Minnun nēn wa'a tian lī 'lee -kōnnēn 'palē diē 'wēē 'wī nēn 'gū

²⁵ -Klōnmōnnun nēn wa'a tian lī 'palē diē, 'lee lumōnnun nēn wa'a tian -kōnnēn 'palē diē, ka -wēē 'wī laabu 'an 'lō. 'Wī zīē -a da bē, Minsan 'ka 'wī 'tū vīlē dī, 'pian an -kōlaman an 'wī -mie ve 'cēē "da. -A -cin -a 'an 'ji 'nan, min -kōlaman 'e yī -tēala 'an da "fo, kōō Minsan "yī drē 'mēn 'an drēdī -a 'yēē 'pasiāzan -a. 'Wī nēn maan "sia "va 'cēē bē, -nyrēn 'gū: ²⁶ -Te 'an 'cī nrōn yra yīdī nun nēn o cī 'o pou sianan 'gūē -a da bē, maan ye 'wī "yī "a, -e -klōnmōn 'e vīlē 'e lī 'pa dī, ēn "nyian -e lumōn 'e vīlē 'e -kōnnēn 'pa dī. ²⁷ 'Pian -te 'i nan a 'va bē, te 'i -wēē 'nan 'i "cēan "man "dī, ēn -te 'i nan "ka "diē, te 'i -wēē 'nan 'i lī "paa dī. ²⁸ En -te -klōnmōn lī 'pa bē, 'wī 'wīdī "cēē yaa drē dī. -A -tūwli "nēn "nyian lumōn -le vē -a. -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, -klōnmōn nēn e lī 'pa bē, 'lee lumōn nēn e -kōnnēn 'pa bē, o -taa 'o yra yīlē. An 'ka "vale 'nan yra yīdī nun zīē 'o bō 'ka man dī, -yēē "wēan nēn an 'wī 'plā 'cēē.

²⁹ 'An "būi Zozinōn, 'wī nēn -yēē "wēan an 'wī zīē -a 'vī bē, -nyrēn 'gū. Tū 'ka -kaa 'lō "kaga -e -kaa Minsan -le 'nyranman 'pa dī. -Yēē "wēan, -klōnmōn nēn -a nan a bē, 'e yīē -trōa Minsan -le 'nyranman da "lē 'nan -a nan "ka "dī. En lumōn nēn -a -sran a bē, 'e yīē -trōa Minsan -le 'nyranman da "lē 'nan -a -sran "ka "dī. ³⁰ -Te e ya 'wī 'nanmandī -a oo, ēn -te e ya cī "nrāndī -a oo, te -a -tūwli 'e 'si -tō min lō -e 'e vīlē 'e yīē -trōa Minsan -le 'nyranman da dī. Minnun nēn o fē "lōa bē, -a -cin 'e 'kōn o jī 'nan fē 'bō zīē 'e 'ka 'o 'lō dī. ³¹ En minnun nēn 'wēē 'wūnūn drēdī cī 'trēda bē, te 'o drē 'wūnūn 'bō 'lē nōan -a dī. Fē -le "wēan nēn an 'wī zīē -a 'vī bē, 'trē 'lēē 'e 'ta fēnūn -nan -taa -nyanlē.

³² An ya "vale 'nan te cī "nrōndī 'trēda 'wūnūn da 'e 'kōn 'ka man dī. Min nēn lī 'ka -yrō "diē, 'e yīē -tōala Minsan -le 'nyranman da, ēn yaa -wēēman 'nan 'e "sōa Minsan lē. ³³ 'Pian min nēn lī a "wlu "bē, 'wūnūn nēn 'trēda wūnūn -a bē, -a da nēn 'e 'cī "nrōnman. Yaa -wēēman 'nan 'e "sōa 'e nan lē. ³⁴ 'Wī zīē -a drēdī bē, e min 'bō dra min nēn -a yīē a 'trē 'fli "ji bē -a. -A -tūwli "nēn "nyian lumōn -le vē -a. Lumōn nēn -a -sran "ka "diē, 'e yīē -tōala Minsan -le 'nyranman da, ēn yaa -wēēman 'nan 'e -kōan Minsan -le vē -a "fo. 'Pian lumōn nēn e -kōnnēn 'pa bē, 'wūnūn nēn 'trēda wūnūn -a bē, -a da nēn 'e 'cī "nrōnman. Yaa -wēēman 'nan 'e "sōa 'e -sran lē.

³⁵ E ya 'ka 'bō 'le 'wī 'yi "a, -yee "wean nēn an 'wī zīe -a 'vī 'cēē. Ma'an wēēman 'nan an 'tē "paa 'ka da dī. 'Pian e ya 'an 'ji 'nan, 'ka Minsan -le 'nyranman 'pa 'ka 'bli pēēnōn 'a "le zī e 'sō -yrē "bē -yee 'wī 'zū.

³⁶ -Te -a -cin a -klōnmōn -ji 'nan 'o 'vale 'e bōē -a 'wee cin 'padī a 'mōnnan, te 'e yra ye lī dra lō bē, 'e lī 'bō zīe -a 'pa. E 'ka 'wī 'wīdī "drēdī -a dī. ³⁷ 'Pian -klōnmōn nēn e -kōlaman 'e 'fli 'kundī -a -e lī dra 'e vīlē 'e 'tē dīē, -te e -tō "da 'nan ya'a 'e bōē paa dīē, 'wī "yi "nēn yaa drē. ³⁸ Maan ve 'cēē 'nan, -klōnmōn nēn 'e bōē 'pa bē, 'wī "yi "nēn yaa drē. 'Pian -klōnmōn nēn ya'a 'e bōē 'palē dīē, 'wī "yi "nēn yaa drē bē e "mlīanla "da.

³⁹ En "nyian bē, lūmōn nēn e -kōnnēn 'pa bē, -te -a -sran 'ka tian 'kalē dīē, te e ya 'e -sran -le vē -a 'lī 'trīlī. 'Pian -te -a -sran -ka bē, -si a 'e 'lē 'sūdī -yrē, -e 'e -kōnnēn nēn e cī "va "bē -a 'pa. En Zozizan nēn yaa "paa -kpō. ⁴⁰ 'An 'bō Pōl, e ya "mēn 'ji 'nan, -te ya'a -kōnnēn pēē 'palē dīē, cī "nrandī -kōan -yrō 'e "mlīanla "da. "Mēn 'ji 'wī nēn zīē 'pian maan -tōa 'nan 'an 'bō "nyian Bali lei 'saun a 'an 'lō.

8

Zozizan -kōlaman e -yū -pan wī -ble?

¹ 'Wī tūglī nēn, 'wī nēn -yū -pan wī da bē, -kaa pēēnōn -kaa -tōa. 'Pian e ya "le 'an 'wī 'tū vī 'cēē. -Te min -a 'vī 'nan 'e 'wī 'tū -tōa "bē, e ya 'fli drēdī -dandan "tūn "a. 'Wī nēn e cī "yi "bē, -nyrēn 'nan 'i bōēzan -tū yī "yi. Kōō -yēē "paa "va -e -yee yī -tērādī Bali da 'e 'pa "da. ² En "nyian bē, -te -a -cin a min 'ji 'nan 'e 'wī 'tū -tōa "bē, yaa -kōōnman 'nan min zīē, 'wī nēn e cī "le 'e -tō bē, ya'a 'tōa dī. ³ 'Pian min nēn e Bali ye "yi "bē, min zīē, -nyrēn Bali -a -tōa.

⁴ -Yū -pan wī -blīdī bē, -kaa -tōa 'nan, -yūnūn 'bō "ka "dī. Bali a -tūwli, en fē pēē "ka -e 'wēē 'sia "nyian bali -a "fo "dī. ⁵ 'Pian minnūn nēn 'trē 'gūē -a da bē, o laji fēnūn -mie drē 'wee bali -a. En o 'trēda fēnūn -mie drē 'wee bali -a. Fēnūn nēn minnūn o "siala bali -a bē, o ya "kaga. En fēnūn nēn 'plēblē a -wlo "bē, o ya "nyian "kaga. ⁶ -Cee vē bē, Bali a -tūwli "cē. Bali zīē, -yēē cī -kaa "tī "a, en -yēē fē pēēnōn drē, -kaa ya 'trēda -yee vē -a. En min nēn e cī Minsan -a bē e ya -tūwli "cē, Zozi Crizi nēn. Bali cīla "va en e fē pēēnōn drē, en Bali cīla "va en e 'belīdī -nōn -cēē.

⁷ 'Pian Zozinōn -mienūn 'ka 'wī zīē -a tōa dī. -Yū -le 'wīnūn a tian o -wulo -ji, -yee "wean nēn -te o ya -wī zīē -a -blīnan bē, -a -cin a o 'ji 'nan waa -te -yū lē. Tōōn -e -wee cī "nrōndī 'e tin -tē o da, te waa ye 'nan -wī zīē e 'o "tri "tō Bali 'lē. ⁸ 'Pian -blī fēnūn "cēē -maan -e Bali cī 'e 'kōnnan "tra "min va dī. Maan ve 'cēē 'nan, -te -ka'a -blīlē dīē, ya'a fē -tū 'sia "da -cēē dī, en -te -kaa blī bē, ya'a fē -tū paa "da -cēē dī.

⁹ -Yee "wean 'ka drē "yi! Kaa ve 'nan 'wī -mie drēdī -si a 'ka 'lō -e 'ka drē. 'Wī 'kpa nēn. 'Pian te -a drēdī 'e 'ka "bū Zozinōn nēn wa'a 'tōa "le 'cēē 'wī 'zū dīē, o drē 'wī 'wīdī "drēnōn 'a dī!

¹⁰ 'Ka 'cī "nrōn 'wī 'gūē -a da -tū! 'I 'bō nēn yīa ve 'nan i -tōa "bē, i ya 'i -nyrandī -yū -pan 'kuin te i -yū -pan wī -ble. 'I "bū Zozizan nēn ya'a 'wī zīē -a tōa "le 'yīē 'wī 'zū dīē, yēi 'yī -a -blīnan. "Bē -sru -e 'e 'tē 'wīnūn zīē -a drēdī va, te -yee cī "nrōndī tin -tēa "da. ¹¹ 'Yīē 'wī 'tōdī bē, yaa drē en 'i "bū Zozizan nēn ya'a 'wī zīē -a tōa "le 'yīē 'wī 'zū dīē, -a -nan -nyan. 'Wī 'wīdī "nēn yīa drē, kōō 'i "bū Zozizan nēn, en Crizi -ka 'nan -e 'e 'belīdī -nōn -yrē. ¹² 'Wī 'wīdī zīē -a drēdī 'o "bū Zozinōn lē te -wee cī "nrōndī tin -tēa "o da bē, e ya 'wī 'wīdī "drēdī Crizi man. ¹³ -Yee "wean -te -blīfē "tūn "le "wean 'an "bū Zozizan dra 'wī 'wīdī "drēzan -a bē, "te ma'an -wī ble 'lī "fo "dī. Maan dra zīē, "tōgō 'an "bū Zozizan 'e drē 'wī 'wīdī "drēzan -a.

9

-Kaa drē Pōl si drēnōn 'a!

¹ 'An 'bō "nyian, -si a 'e 'lē 'sūdī 'mēn -e 'an 'wī nēn an cī "va "bē -a drē. Zozi Crizi -le 'pasiazan nēn 'maan. En an -kaa san Zozi Crizi 'yī 'an yīē 'a. En Minsan -le 'nyranman nēn maan 'pa 'ka 'va bē, -yee "wean nēn ka drē Zozinōn 'a. ² -Te -a -cin a min -mienūn 'ji 'nan an 'ka Zozi 'le 'pasiazan -a dī oō, 'cēē vē bē, kaa -tōa 'nan Zozi 'le 'pasiazan nēn

'maan. Fē nēn yaa -kōōnman 'nan Zozi 'le 'pasiazan nēn maan bē, 'ka 'bō nēn, kōō ka drē Zozinōn 'a.

³ Minnun nēn waan 'tō -tēa 'nan an 'ka Zozi 'le 'pasiazan -a diē, e ya "le 'an 'wī 'gūē -a laabv -wlo. ⁴ Minsan -le 'nyranman nēn maan "paa bē -a man, -te Zozinōn "yi drē 'mēn bē, -a -nōan da "cēē dūv? ⁵ Zozi 'le 'pasianōn -mienun bē, 'lee Minsan "būunun bē, 'lee Piēri bē, -wēē ko 'ta wōnan 'o 'vale 'o nannun -a Bali -le 'wī vūnan. 'Wī zīē -te "an drē bē, -a -nōan da "cēē dūv? ⁶ 'Kū 'vale Barnaba -a Minsan -le 'nyranman nēn kva "paa. -A -si a 'e 'nōndi 'kūē, -e 'kū vīlē 'kū 'nyranman 'pa 'kū 'bō 'a 'vaa -e 'kū "nēn "fē -bli dī. -A -nōan da "cēē dūv?

⁷ 'Wī nēn an "sia -a vūnan 'gūē, -a -kōōn "man wūnun nēn 'gū. 'Ka 'ci "nrōn "da! Maan ve 'cēē 'nan, 'sounja -tū 'ka -kōōn 'sounja -ji -e -a 'bō nēn 'e 'fli -pan wū dī. E 'ka zī dūv? En "nyian bē, fē nēn min -a fei 'pa bē, -a 'wlē nēn yaa -ble. E 'ka zī dūv? En "nyian bē, min nēn e trōvēnun -sru -pian "bē, e o 'nyōōn 'yi -mlian. E 'ka zī dūv?

⁸ 'Wūnun nēn blamin -a dra bē, -a man "cēē man -kōōnman 'saza "cē "dī. E ya "nyian 'e 'crēn -tēdi -pei -tō wūnun nēn Bali -a -nōn Moizi lē bē -a va. ⁹ Kōō e ya 'e 'crēn -tēdi Moizi -le -pei 'fluba 'ji 'nan:

«Tri nēn e ya 'nyranman 'panan

fei fē 'wlē 'sōndi -a bē,

te 'i 'si -tō -yrō -e 'e -bli dī!»

-Te Bali 'wī zīē -a 'vī bē, trinun 'saza -le 'wī "cēē yaa 'vī dī. ¹⁰ 'Pian e ya "nyian 'kūē vē -a. 'Wī 'kpa nēn, 'wūnun zīē e ya 'e 'crēn -tēdi 'kūē vē -a. Kōō -te min -tū a fei 'panan, en -te 'bē "cēē dī e ya 'saa 'sōnnan bē, -a -nōan da nēn -e -a -cin 'e 'kōn 'ji 'nan 'e "nēn "fē -ble.

¹¹ An Bali -le 'wī 'vī 'cēē, e ya "le fē 'wlē nēn maan -fō. -Yēē "wēan nēn -a -nōan da nēn -e -a -cin 'e 'kōn paan 'an 'ji 'nan 'an 'ka 'pē "nēn "fē -ble. ¹² Min peenun "o 'wī zīē -a dra. Maan ve 'cēē 'nan -a -si a paan 'an 'lō -e 'an 'wī zīē -a drē 'e 'ciila "da. 'Pian ma'an -wēēlē 'nan 'an dra "fo "dī. Maan dra zīē 'nan -e 'wī 'tū 'e vīlē 'e 'si -tō Crizi -le 'wī 'nōōnōn 'lō dī.

¹³ 'Wī nēn an "sia -a vūnan 'gūē, -a -kōōn "man wūnun nēn "nyian 'gū. Maan ve 'cēē 'nan, minnun nēn o 'nyranman "paa Bali -le 'kuin, 'lee minnun nēn o Bali -pan 'nyranman "paa bē, 'nyranman 'bō nēn waa "paa bē -a "nēn "fē nēn waa -ble. E 'ka zī dūv? ¹⁴ 'Wī 'tūwli zīē Minsan -a -tō -pei -a. Yaa 'vī 'nan, minnun nēn o wū Crizi -le 'wī 'nōōnōn man bē, -wēē yīē -tōa min nēn e 'wī 'nōōnōn 'bō vē bē -a va.

¹⁵ 'Pian 'an 'bō 'le vē bē, ma'an -wēēlē 'nan min 'e 'wī zīē -a drē 'mēn "fo "dī. En an 'ka 'wī 'bō zīē -a crēn -tēnan 'nan -e minnun 'o drēdi 'sia 'mēn dī. 'An 'ka dra lō, 'bē "yi mlin. Kōō an 'ka "vale 'nan min 'e vī 'an man 'nan, an Crizi -le 'wī 'nōōnōn vē minnun lē o lō fēnun yidi -le "wēan dī. ¹⁶ Crizi -le 'wī 'nōōnōn vidi minnun lē bē, ma'an 'kōlaman -e 'an -dandan 'tan 'a dī. Kōō Minsan 'bē 'tō 'an man 'nan 'an drē. -Yēē "wēan -te ma'an Crizi -le 'wī 'nōōnōn vīlē minnun lē diē, 'wī 'e 'bō 'an man! ¹⁷ 'Te 'e 'kōn 'nan 'an 'bō mēēn 'kū 'nyranman zīē -a -wēēlē en an ya -a 'panan bē, "te maan vē minnun lē 'nan 'waan 'pan wū. 'Pian Minsan 'bē 'tō 'an man 'nan 'an drē, en an ya -a drēnan. -Yēē "wēan -a drēnan 'ka 'an 'lō "fo "dī. ¹⁸ 'An 'pan nēn "mēn -mē "a? -Nyren 'nan, 'an Crizi -le 'wī 'nōōnōn vī minnun lē 'e "tūn. En fē nēn -a -si a 'e 'nōndi 'mēn 'nan 'an 'si -wlo "bē, ma'an sia "fo "dī.

Pōl a "vale 'nan 'e 'yēē -kōpa yē 'o 'vale min pēēnōn 'a

¹⁹ 'Wī zīē -yēē -kōōnman 'nan min -tū -le 'wī 'ka 'an man "fo "dī. 'Pian 'an 'fli drē minnun pēēnōn 'le nōan -a. Maan drē zīē 'nan -e 'an min "kaga "yī Crizi -le vē -a. ²⁰ -Te an ya Zuif 'nōn yēi "bē, an 'wī dra "le Zuif min -le 'wī 'zv. Maan dra zīē 'nan -e 'an Zuif 'nōn drē Crizi -le vē -a. Maan -tōa 'nan -pei -tō wūnun -le 'plēblē 'ka 'an da "nyian dī. 'Pian -te an ya minnun nēn o ya 'o lēadi -pei -tō wūnun man bē, o yēi "bē, an 'wī dra "le -wēē 'wī 'zv. Maan dra zīē 'nan -e 'an o drē Crizi -le vē -a. ²¹ En "nyian bē, -te an ya minnun nēn o 'ka o lēadi -pei -tō wūnun man diē o yēi "bē, an 'wī dra "le -wēē 'wī 'zv. Maan dra zīē 'nan -e 'an o drē Crizi -le vē -a. -Te an ya 'wūnun zīē -a drēnan bē, wa'a vīlē 'nan an Bali -le -pei -tō wūnun -fōala 'an "trōēn -sru "dī, 'pian Crizi -le -pei -tō wī da nēn an cī 'ta wōnan. ²² En "nyian bē, -te an ya minnun nēn -wēē cī "nrōndi tin -tēa "o da tada bē, o yēi

"bē, an 'wī dra "le -wee 'wī 'zū. Maan dra zīe 'nan -e 'an o dre Crizi -le vē -a. 'An 'fli dre "le min 'tō 'tūdū pēēnōn 'zū. Maan dre zīe 'nan -e 'an -kōla o -mie 'sīdī -a 'wī 'jī. ²³ An 'wī pēēnōn zīe -a dra 'nan -e Zozi Crizi -le 'wī 'nōnōn 'e fuila "man minnūn pēēnōn 'va. En "yī "nēn -a -sru "bē -e "an "yī.

²⁴ Fē -le "wēan nēn an 'wī zīe -a 'vī bē -nyrēn 'gū. -Te minnūn -sēn tērēn da 'nan 'o flān 'bli -e 'o man -kōpa yī bē, min -tōwli 'bē -kōan "o -wulo -a. Ka'a tōa zī dūv? -Yēe "wēan nēn 'ka flān 'bli -e -kōpa zīe 'e dre 'cēe vē -a! ²⁵ Min oō min nēn e "ta fē -tū -sa kōōman bē, 'e 'fli "kuan ēn 'e 'kōlē 'man wōōman. Yaa dra zīe 'nan -e 'e -kōpa nēn ya'a 'mōān dīe -a yī. 'Pīan -kaa Zozinōn 'le vē bē, fē nēn e cī -kaa man -pēēnān bē, -kōpa nēn e "mōān 'lī 'trilīī bē -nyrēn. ²⁶ -Yēe "wēan 'an 'bō Pōl -le vē bē, an ya flān 'blīnān. 'Pīan an 'ka -a 'blīnān "bajī dī, maan "blīa 'nan -e 'an man -kōpa yī. En "nyīan bē, e ya "le -kūlī -tannān nēn an cī. Ma'an 'fōlē tua "bajī dī, maan -tua 'nan -e 'e 'tō fē man. ²⁷ An 'tē "paa 'an 'fli 'kōlē da 'plēblē, 'nan -e 'an -kōla -a plādī -a "fō. Maan dra zīe 'nan "tōgō 'an 'bō nēn an Bali -le 'wī 'vī minnūn lē bē, 'an 'fō -sī -sru.

10

Izraēl 'nōn 'le 'wī nēn waa drē bē, 'e 'wī "paa -kaa 'jī!

¹ 'An "būi Zozinōn, 'ka 'cī "nrōn Izraēl 'nōn 'le 'wī da! Te -a -cīn 'e 'san 'ka 'jī "fō "dī! 'Kū tranūn nēn 'lī bē, Bali a "lōlū -kōeī 'va o 'lē, te e -sī -kōōnman -wlē. En o pēēnōn 'bē cīlā jemīe yēi. ² O pēēnōn 'bē -kūlā "lōlū -kōeī -sru ēn o cīlā jemīe yēi. -Yēē cī o -batīze drēdī -a 'nan -e 'o 'fū 'o lēādī Moizi man. ³ -Blīfē nēn Bali -a -nōn bē, o pēēnōn 'bē blī. ⁴ En 'yī nēn Bali -a -nōn bē, o pēēnōn 'bē mlin. Fē nēn maan vē zīe -yēē cī 'nan, 'yī nēn o pēēnōn -a mlin bē, e 'sī -kōlē nēn Bali -a -nōn bē -a -jī. -Kōlē zīe e yra o -sru, Crizi nēn. ⁵ 'Pīan Bali cī 'ka 'sōlē o "kaga 'kpa -va dī. Kōō o kaa "būi "da.

⁶ 'Wī pēēnōn nēn e 'bō 'kū tranūn man zīe, e ya -cēe 'wī -kōōn "man wūnūn -a. E drē zīe 'nan -e -kaa vīlē -kaa 'wī 'wlīdī yī "yī "le 'kū tranūn -le 'wī 'zū dī. ⁷ -Yēe "wēan te 'ka drē -yū -pannōn 'a "le o va min -mīēnūn -a drē bē, -yēe 'wī 'zū dī! Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī -wee 'wī 'a 'nan:

«O -nyran,

ēn o 'sragā fēnūn blī,

ēn o -wēn mlin.

"Bē -sru ēn o cī nran -sīgā trī nēn

waa drē bē -yrē.»

⁸ Te 'ka drē lī -wēēnōn 'lēē -kōōnēn -wēēnōn 'a "le o va min -mīēnūn -a drē bē -yēe 'wī 'zū dī. Zī o 'wī zīe -a drē bē, yīdē 'wlē 'tōwli 'wlu bē min -ka o va -kpi yō -tū 'wlē yaaga (23.000). ⁹ Te 'ka Mīnsan man -tan "le o va min -mīēnūn -a drē bē -yēe 'wī 'zū dī! Zī o 'wī zīe -a drē bē, ēn -mlēnūn o -nan -nyan. ¹⁰ Te 'ka 'cī 'e 'tō lōu Bali man "le o va min -mīēnūn -a drē bē -yēe 'wī 'zū dī! Zī o 'wī zīe -a drē bē, ēn Bali -le 'pasīānōn nēn lajī bē -a -tū o -nan -nyan.

¹¹ 'Wūnūn zīe o 'bō 'kū tranūn man 'nan -e 'o dre -cēe 'wī -kōōn "man wī -a. En "nyīan bē waa crēn -tē 'nan te e 'wī "paalā -kaa nēn -kaa 'lē 'fū -kōgō -e 'trēdā 'e 'nyan bē -cēē.

¹² -Yēe "wēan an 'wī "paalā 'cēē. Min nēn yaa vē 'nan, 'wī zīe ya'a 'kōlāman -e 'e bō 'e man dīe, 'e drē "yī, "tōgō 'e bō "man! ¹³ Maan vē 'cēē 'nan, 'wī 'wlīdī "drēdī -cīn nēn e -tō 'ka 'jī, ēn ka'a drēlē dīe, zī e dra blāmīn -tūdū pēēnōn lē zīe. E ya "le 'an -cīn -tō 'ka 'jī 'nan, Bali cī 'ka 'e 'sandī 'ka man dī. Ya'a -sī nōān -e 'wī 'wlīdī "drēdī nēn ka'a 'kōlāman -e 'ka 'sū -yrō "dīe 'e bō 'ka man "fō "dī. 'Pīan -te 'wī 'wlīdī "drēdī "ta bōā 'ka man bē, -sī nēn 'kō 'ka 'cīlā "da -e 'ka 'sū -yrō "bē yaa -kōōnman 'cēē, 'dū -e 'wī 'wlīdī zīe 'e vīlē 'e 'ka 'man yī dī.

Zozīan 'ka 'yū paan dī!

¹⁴ 'Wī pēēnōn nēn, an "sīa -a vīnān zīe, -yēe "wēan, 'an "būi Zozinōn, maan vē 'cēē 'nan: Te 'ka 'yū -pan "fō "dī! ¹⁵ Ka ya 'wī 'tōnōn 'a. -Njēē dūv? -Yēe "wēan nēn 'ka 'cī "nrōn 'wī nēn maan vē bē, -a da. ¹⁶ -Kaa Zozinōn -kaa cīn yē 'nan -e 'wī nēn Zozi -a drē bē -a -cīn

'e 'trōa -kaa 'ji. Min -tu 'kulenēn "sia te rēzen -wēn a -ji, e Bali muo -fōa -e -kaa pēēnōn 'e mlin. 'Wī zīe -a drēdi -a bē, -kaa -kōnman 'nan -ka nēn Zozi -a 'wū bē -kaa ya -a "nēn "blinōn 'a. -Njēē duv? -A -tūwli "nēn "nyian 'kpōun nēn waa -pliman bē, -yēē vē -a. 'Wī zīe -a drēdi -a bē, -kaa -kōnman 'nan -kaa ya -kaa lēadi Crizi man -tūwli. -Njēē duv? ¹⁷ -A -cin 'e 'tō 'ka 'ji 'nan 'kpōun a -tūwli, -a 'bō nēn -kaa pēēnōn -a -ble. -Yēē "wēan -kaa pēēnōn a "nyian "le min -tūwli "le 'wī 'zū.

¹⁸ 'Wī nēn Zuif 'nōn 'a dra Bali -pan 'kuin bē, 'ka -kōn "man! 'Sraganun nēn waa bō Bali lē bē, waa wī -ble. 'Wī zīe -a drēdi -a bē, waa -kōnman 'nan o 'wēē 'sraga 'bō "nēn "ble. -Njēē duv?

¹⁹ -Mē "wī nēn maan 'nan 'an vē 'wī zīe -a da? 'Nan -yū -pan wī 'bē cī -wī nēn -a 'wī cī bē -a? -Cējē, -njēē "fo "dī. En 'nan fē nēn waa -paan "bē te Bali nēn? -Cējē, -njēē "fo "dī.

²⁰ Maan vē 'cēē 'nan fē nēn waa -tē -yū lē bē, te Bali lē "cēē waa -nōn "fo "dī. 'Pian waa -nōn Satan lē 'o 'vale 'yēē minnūn -a. -Yēē "wēan te "ka "drē dī! Kōō an 'ka "vale 'ka lēa Satan 'lēē 'yēē minnūn man dī. ²¹ Ka 'a 'kōlaman -e 'ka 'yī 'mlin Minsan -le 'kulenēn "nēn, "bē -sru -e 'ka 'kū 'yī 'mlin Satan 'lēē 'yēē minnūn -le 'kulenēn "nēn "dī. En "nyian bē, ka 'a 'kōlaman -e 'ka 'nyran Minsan -le -blifēnūn -sru -e 'ka -blī, "bē -sru -e 'ka 'kū -nyran Satan 'lēē 'yēē minnūn -le -blifēnūn -sru -e 'ka -blī dī. ²² Te 'ka Minsan 'le -wēēla 'wī zīe -a drēdi -a dī! En te -a -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan 'ka 'plēble "mlīan "da "dī.

'Ka 'ci "nrōn 'ka bōēzan -tu da 'vaa -e 'ka 'wī drē!

²³ Min -mienun a 'ka yēi, waa vē 'nan: «Fē pēēnōn drēdi -si a 'e 'lē 'sūdī min lē.» 'Pian maan vē 'cēē 'nan, fē pēēnōn 'ka 'wī "yī 'dra min lē dī. Fē pēēnōn drēdi -si a 'e 'lē 'sūdī min lē, 'pian fē pēēnōn 'ka 'paa 'i bōēzan -tu -va -e -yēē yī -tērādī Bali da 'e 'pa "da "dī.

²⁴ Te 'ka 'va min -tu 'e 'e 'bō 'fli -le 'wī "yī -wēē "dī, 'pian min pēēnūn -le 'wī "yī "nēn 'e -wēē.

²⁵ -Wī pēēnōn nēn waa -taan 'flējī bē, 'ka 'lō -e 'ka -blī 'e "tūn. Te 'cēē 'ci "nrōndī 'e 'wī 'tō 'ka man -e 'ka laabu 'nan waa -tē -yū lē dī! ²⁶ Kōō e ya 'e 'crēn -tēdi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«'Trē 'lēē 'e 'ta fēnūn pēēnōn a Minsan -le vē -a.»

²⁷ En "nyian bē, min nēn e 'ka Zozi 'va dī, -tē e 'ka laabu fē man en ka -kū bē, fē pēēnōn nēn waa -nōn 'cēē bē, 'ka -blī 'e "tūn. Te 'cēē 'ci "nrōndī 'e 'wī 'tō 'ka man -e 'ka laabu 'nan waa -tē -yū lē dī! ²⁸ 'Pian -te min -tu -a 'vī 'cēē 'nan, -wī zīe waa -tē -yū lē bē, te 'ka -blī "fo "dī! 'Ka drē zīe min 'bō 'lē "wēan 'lēē cī "nrōndī -le "wēan. ²⁹ 'Ka 'bō 'lē 'cī "nrōndī -le "wēan maan 'vī 'nan, te 'ka -blī dī. 'Pian min zīe -yēē cī "nrōndī -le "wēan nēn maan 'vī zī.

Fē nēn -a -si a 'e 'nōndī 'mēn 'nan 'an drē bē, e 'ka "lē min pēē nēn 'e tin -tē 'an da -a drēdi man dī. ³⁰ Fē nēn an "ta -a -ble bē, an Bali muo -fōa en maan -ble. Min -tu 'ka 'kōlaman -e 'yaan 'tō 'wlīdī "vī fē nēn an Bali muo "fō 'vaa en maan blī bē -a man dī.

³¹ Maan vē 'cēē 'nan, -tē e ya fē nēn ka "ta -a -ble bē -a oō, en -tē e ya fē nēn 'ka "ta -a -mlīan "bē -a oō, 'wī oō 'wī nēn ka "ta -a dra bē, 'ka -wēē 'nan Bali 'tō 'e drē -dan. ³² Te 'cēē 'wī drēdi -tūwli 'e 'nan Zuif 'nōn man dī! En te 'e 'nan minnūn nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a dīē, o man dī! En te 'e 'nan 'ka "būi Zozinōn man dī! ³³ 'Ka drē "lē 'mēn 'wī 'zū! 'An 'bō "nyian maan -wēēman 'nan 'an 'sō min -tūdu pēēnōn lē 'mēn 'wī pēēnōn drēdi -ji. 'An 'bō 'fli -le 'wī "yī "cēē maan -wēēman dī. 'Pian min "kaga "lē 'wī "yī "nēn maan -wēēman. Maan dra zīe 'nan -e 'o -kōla 'sīdī -a 'wī 'ji.

11

¹ 'Ka drē 'an si drēnōn 'a "lē zī 'an 'bō "an Crizi si dra bē -yēē 'wī 'zū.

-Klōnmōn -kōan 'kō -leglizi, en lumōn -kōan 'kō -leglizi?

² An 'ka muo -fōa, 'nan 'an 'cin yra tian 'ka pēēnōn 'ji. En an 'ka muo -fōa "nyian 'nan 'wūnūn nēn maan paa 'ka 'ji bē, ka 'ta wūla "da.

³ 'Pian an ya "vale 'wī 'gūē -a -cin 'e 'fōla 'ka 'ji. 'Wī zīe -nyrēn 'nan: Crizi 'bē cī -klōnmōn tazan -a, en -klōnmōn 'bē cī lumōn tazan -a, en Bali 'bē cī Crizi tazan -a. ⁴ -Yēē "wēan nēn -klōnmōn nēn e ya Bali tru 'banan, -tē 'bē "cēē dī, e ya Bali 'lēwēi vūan te fē

-tu a 'e 'tōdi -a -wulo -man bē, te e ya 'e 'tazan nēn Crizi -a bē -a -tēnan 'yra -a. ⁵ 'Pian lumōn nēn e ya Bali tru 'banan -te 'bē "cēē di e ya Bali 'lewei vīnan te fē -tu 'ka 'e 'tōdi -a -wulo -man diē, te -a -sran nēn -a tazan -a bē e ya -a -tēnan 'yra -a. E ya 'le 'nan min nan nēn 'e 'wulo "jē "bō "klōglō bē -yēē 'wī 'zv. ⁶ -Te lumōn 'ka "vale 'nan e fē -tōa 'e 'wulo -man diē, 'e 'wulo "jē 'bō bu "klōglō "fo. Maan ve 'cēē 'nan, 'wī "fli zīē -a drēdi bē, e ya lumōn lō 'yra -tē wī -a. -Yēē "wēan te lumōn 'e 'wulo "jē "bō "klōglō di, ēn te 'e -tē "da "di! 'Pian 'e fē -tō 'e 'wulo -man!

⁷ -Klōnmōn -le vē bē, te 'e fē -tu -tō 'e 'wulo -man "fo "di! Kōō -klōnmōn 'bē cī Bali -kōōn "manvē -a, ēn -yēē -maan 'tō -dan a Bali lō. 'Pian lumōn 'bē 'tō -dan -nōan 'e -sran lē. ⁸ Fē -le "wēan nēn an 'wī zīē -a 'vī bē, lumōn man mēn -tu "cēē Bali -a 'si ēn e -klōnmōn drē 'a di, 'pian -klōnmōn man mēn -tu nēn Bali -a 'si ēn e lumōn drē 'a. ⁹ En "nyian bē, Bali 'ka -klōnmōn drē lē lumōn -le "wēan di. 'Pian e lumōn drē -klōnmōn -le "wēan. ¹⁰ 'Wī pēēnōn zīē -yēē "wēan, ēn Bali -le 'pasianōn 'le "wēan bē, lumōn 'e fē -tu -tō 'e 'wulo -man -a -kōōndi nēn 'nan -si -a 'e 'lē 'sōdi 'yrē.

¹¹ Maan ve 'cēē 'nan, -te min drē Minsan -le vē -a bē, lumōn 'ka fē -tu -a 'e 'saza 'ji di, ēn -klōnmōn 'ka fē -tu -a 'e 'saza 'ji di. ¹² Fē -le "wēan nēn maan ve zīē, -yēē cī 'nan -klōnmōn man mēn -tu -a nēn Bali lumōn drē. 'Bē a zī, 'pian lumōn 'bē 'klōnmōn -yaa. En Bali 'bē 'wī 'bō pēēnōn zīē -a drē.

¹³ 'Ka 'wī 'gūē -a 'si "va 'ka 'bō 'a! Maan laabo 'ka 'lō 'nan, e ya 'wī "yi "a -e lumōn 'e Bali tru 'ba te fē -tu 'ka 'e 'tōdi -a -wulo -man dūv? -Cēje! ¹⁴ En "nyian bē, kaa -tōa 'ka 'bō 'a 'nan 'trēda bē, e ya 'yra -tē wī -a -e -klōnmōn 'e 'wulo "jē 'tūi 'e trōdi. ¹⁵ 'Pian lumōn -le vē bē e ya 'wī "yi "a, -e -a -wulo "jē 'e 'kōn 'e trōdi. Kōō Bali -wulo "jē "trōdi -nōn lumōn lē 'nan, -e 'e 'kōn -a -wulo -man "le sō -le 'wī 'zv. ¹⁶ 'Pian -te 'ka 'va min -tu -a "vale 'e 'sa -fōa 'wī zīē -a da bē, maan ve -a san lē 'nan, -e lumōn 'e Bali tru 'ba te fē -tu 'ka 'e 'tōdi -a -wulo -man diē, ma'an tian "an "yūē di. En Bali -le -leglizi -ji bē, e 'ka zī di.

'Wī nēn e 'ka "yi "diē, te 'ka drē Minsan -le -blifē -sru "di!

¹⁷ 'Wī nēn an "ta 'bē ve 'cēē 'gūē, ma'an 'kōlaman -e 'an 'ka 'tō "yi "vī 'bē 'nan "fo "di. 'Wī zīē -nyrēn 'nan -te 'ka cin 'yī 'wī nēn kaa dra bē, ya'a 'kōlaman -e 'e 'ka 'tō 'plēblē "fo "di, 'pian e -leglizi 'bō -wia. ¹⁸ -A tēdē nēn 'nan, -te 'ka cin 'yī bē, 'cēndi 'e cin man a 'ka yei. 'Wī zīē maan 'man, ēn an yī -tēala "da 'sēzēnōn. ¹⁹ Kōō maan -tōa 'nan, -te 'cēndi 'e cin man a 'ka yei "bē, e -kōlaman e dra. E ya zīē 'nan -e minnūn nēn o yī -tēala Minsan da 'kpa bē 'o o -kōnnēn "yī.

²⁰ 'Wī nēn kaa dra, te 'ka cin 'yī Minsan -le -blifē man bē, ya'a kōōnman 'nan Minsan -le -blifē -sru "nēn ka cī di. ²¹ Fē nēn maan ve zīē, -yēē cī 'nan, -te 'ka cin 'yī -blifē -sru "bē, min -mienun 'o 'bō 'fli -le fē "siala -e 'o -bli. 'Wī zīē -yēē -maan min -mienun -fo dra -a, te min -mienun "o 'kan wū ēn -wēn "wee "tē wō. ²² -Mē "le "wēan ka 'wī zīē -a dra? 'Cēē "kōnnēn "ka -e 'ka fē -bli -nan nūn, ēn -e 'ka -wēn mlin -nan nūn dūv? Bali -le -leglizi nēn ka ya "vale 'ka dra "sōzō? -Te 'bē "cēē di, 'ka "būi Zozinōn nēn -wee -vēē "ka "diē, o nēn ka ya "vale 'ka o -tēa 'yra -a? -Mē "wī nēn 'an vī 'cēē 'wī zīē -a da? 'An 'ka 'tō "yi "vī? -Cēje, ma'an 'kōlaman -e 'an 'ka 'tō "yi "vī "fo "di!

²³ Kōō 'wī nēn Minsan -a 'vī 'mēn 'wī zīē -a da bē, maan paa 'ka 'ji 'va ēn ka 'ka 'bē drēnan di. 'Wī zīē -nyrēn 'nan, -pei 'bō 'lein nēn o -taa -kaa san Zozi 'nōnlē minnūn lē bē -a man, e 'kpōun 'si, ²⁴ e Bali muo "fō, ēn yaa "nēn jēēn. -A -nan nēn e 'nan: «-Nyrēn 'gūē, 'an 'kōlē nēn. -Yēē -taa "drēlē 'sraga būvē -a Bali lē 'ka 'lēji. 'Wī nēn an cī -a drēnan 'gūē 'ka drē! -Yēē cī 'an 'cin -trōa "vē -a 'ka 'ji.» ²⁵ -A -tūwli "nēn "nyian, zī o cēēn fēnūn -blīdi man bē, e 'kulēnēn 'si, ēn e 'nan: «'Kulēnēn 'gūē, 'an nyēn nēn -ji. -Yēē "ta -sēanla -e 'e drē 'ka -pli "vē -a "nyian Bali man 'e 'pēē. Tū -tūdv pēēnōn nēn ka -wēn -mlīan 'kulēnēn 'gūē -a -ji bē, 'wī nēn an cī -a drēnan 'gūē, 'ka drē! -Yēē cī 'an 'cin -trōa "vē -a 'ka 'ji.» ²⁶ 'Wī 'kpa! Tū pēēnōn man -te ka ya 'wī zīē -a drēnan 'kpōun -blīdi -a 'lēē -wēn mlīndi -a bē, Minsan -le -ka nēn yaa 'wū bē kaa -nan wī vē. Ka dra zīē -trīlii -e -a -tādī 'e bō.

²⁷ 'Wī zīē -yēē "wēan bē, min oō min nēn e 'kpōun bli ēn e -wēn zīē -a mlin 'wī 'wlīdi "pē -ji bē, te 'wī nēn Minsan 'kōlē 'lēē Minsan nyēn -a drē bē -a san -a srē. 'Wī 'wlīdi "nēn

yaa drē. ²⁸ "Tōgō 'ka 'va min -tv 'e 'wī 'wliđi "drē bē, -yee "wēan min -tv 'e 'fli -nanjēn 'e 'bō 'a. "Bē -sru 'vaa -e 'e 'kpōun -bli ēn -e 'e -wēn mlin. ²⁹ Kōō min nēn e 'kpōun bli ēn e -wēn mlin te 'wī nēn Minsan -a drē 'e 'kōlē 'a bē -a -cin "cēē -a san ji dīē, te Bali -le nyran -bliđi nēn yaa 'pla 'e 'fli man. ³⁰ 'Wī zīē -a 'bō nēn kaa dra, -yee "wēan nēn min "kaga 'man "yaaman 'ka yei, ēn -yee "wēan nēn -cē -tēnōn "kaga "a 'ka yei, ēn -yee "wēan nēn minnūn -kaa 'ka yei "kaga. ³¹ -Te -kaa fli -nanjēēn -kaa 'bō 'a 'vaa ēn -kaa 'kpōun zīē -a bli, ēn -kaa -wēn zīē -a mlin bē, Bali -le nyran -bliđi zīē ya'a 'bōa -kaa man dī. ³² 'Pian -a -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, -te Bali 'wī "nēn -kōōnman -cēē 'wī zīē -a man bē, 'wī nēn yaa "paala -cēē 'nan, "tōgō yi nēn 'e tin -tēa 'trēdanōn da bē, -kaa kōn o va.

³³ -Yee "wēan 'an "bōi Zozinōn, -te 'ka cin 'yi 'nan -e 'ka Minsan -le fē -bli 'e cin va bē, 'ka cin -pēn. ³⁴ Min nēn dra -a -tēa "bē, -a san 'e fē -bli 'yee "kōōnēn 'vaa -e 'e 'ta. 'Ka drē zī "tōgō 'ka cin yi -e 'ka Bali -le nyran -bliđi 'pla 'ka man.

'Wī -mie nēn tian 'an 'ji bē, -te an 'lv 'vaa -e 'mēn "paala.

12

Bali "yi 'tō 'tūdv pēēnōn dra Zozinōn lē

¹ 'An "bōi Zozinōn, 'wunūn nēn Bali lei 'saun -a dra Zozinōn lē bē, an 'ka "vale 'e 'fū 'e yōōđi 'ka man dī. ² Tū nēn -te ka'a tian Bali tōa dīē, yiba "minnūn nēn o 'ka fē -tv -a dīē, zī o 'nyranman "paa te min 'ka "nyian 'e 'fli -ji dīē, kaa -tōa. ³ -Yee "wēan nēn maan -cin -tōa 'ka 'ji 'nan: -Te Bali lei 'saun -sēn min da ēn e ya 'wunūn vīnan bē, ya'a 'kōlaman -e 'e wei 'plā Zozi man dī. En "nyian bē, min 'ka 'kōlaman -e 'e vī 'nan, Zozi a Minsan -a, te Bali lei 'saun "cēē 'pa -a 'le dī.

⁴ 'Yinūn nēn Bali lei 'saun -a -nōan Zozinōn lē bē -a 'pa a -ji "kaga. 'Pian Bali lei 'saun -tūwli 'bō 'bē "yinūn zīē -a -nōan Zozinōn lē. ⁵ En "nyian bē, 'nyranman 'padī 'pa a -ji "kaga, 'pian Minsan -tūwli 'bō 'bē -pēba 'wū Zozinōn 'lō. ⁶ En "nyian bē, 'nyranman a "kaga -e Zozinōn 'o 'pa, 'pian Bali -tūwli 'bō 'bē minnūn pēēnōn "kōē -tōa 'o da 'nyranman pēēnōn zīē -a 'panan.

⁷ Bali lei 'saun "yi -nōan Zozizan 'tv lē 'nan -e Zozinōn pēēnōn 'o "nēn "bli. ⁸ Fē nēn maan 'vī zīē -yēē cī 'nan, Bali lei 'saun "yi "dra Zozizan 'tv lē 'nan -e 'e Bali -le 'wī 'tōđi vī minnūn lē. En "nyian bē, Bali lei 'saun -tūwli zīē e "yi "dra Zozizan 'pēē lē 'nan -e 'e 'wī nēn e Bali -le 'wī 'cī "sia minnūn lē bē -a vī. ⁹ En "nyian bē, Bali lei 'saun -tūwli zīē e "yi "dra Zozizan 'pēē lē 'nan -e 'e yi -tēra Bali da 'kpa tīglī. En "nyian bē, Bali lei 'saun -tūwli zīē e "yi "dra Zozizan 'pēē lē 'nan -e 'e -cē 'si minnūn man. ¹⁰ En "nyian bē, Bali lei 'saun -tūwli zīē e "yi "dra Zozizan 'pēē lē 'nan -e 'e 'cē -srōn "wunūn drē. En "nyian bē, Bali lei 'saun -tūwli zīē e "yi "dra Zozizan 'pēē lē 'nan -e 'e Bali 'lewei vī. En "nyian bē, Bali lei 'saun -tūwli zīē e "yi "dra Zozizan 'pēē lē 'nan -e 'e 'wī nēn e 'si Bali lei 'saun 'va bē, 'lēē 'wī nēn e 'si Satan -va bē, -a 'cēnnan yi 'e cin man. En "nyian bē, Bali lei 'saun -tūwli zīē e "yi "dra Zozizan 'pēē lē 'nan -e 'e 'wī weinūn nēn blamin 'ka -a -cī maan dīē -a -ji. En "nyian bē, Bali lei 'saun -tūwli zīē e "yi "dra Zozizan 'pēē lē 'nan -e 'e -kōla weinūn zīē -a -cī vīđi -a. ¹¹ 'Pian Bali lei 'saun -tūwli 'bō 'bē Zozinōn "kōē -tōa 'o da 'wunūn pēēnōn zīē -a drēnan. E 'yee "yinūn -nōan Zozizan 'tv lē "le zī e cī "va "bē -yee 'wī 'zū.

Zozinōn pēēnōn a "le min -tūwli 'zū

¹² Fē "le "wēan nēn an 'wī pēēnōn zīē -a 'vī bē, -yēē cī 'nan, blamin a -tūwli, 'pian -a man mēn a "kaga. -A man mēn 'bō a "kaga zī, 'pian -a pēēnōn 'bē -tēa 'e cin da 'vaa ēn waa laabo blamin. 'Wī 'tūwli zīē -nyrēn minnūn nēn o drē Crizi -le vē -a bē -wēē vē -a. ¹³ Kōō -kaa Zozinōn pēēnōn bē, -te Zuif min nēn oō, -te Zuif min "cēē dī oō, -te nōan nēn oō, -te nōan "cēē dī oō, Bali lei 'saun -tūwli 'bō 'bē -kaa -batize drē 'nan -e -kaa drē "le min -tūwli "le 'wī 'zū. En Bali 'yēē lei 'saun 'nōn -kaa -tūdv pēēnōn lē.

¹⁴ En "nyian bē, -a -cin 'e 'tō 'ka 'ji 'nan, blamin man mēn 'ka 'tūwli "dī, 'pian e ya "kaga. ¹⁵ Min cēin 'ka 'kōlaman -e 'e vī 'nan, 'e 'ka min -pēē -a dī -le "wēan, 'e 'ka min man mēn -tv -a dī. Kōō e ya min man mēnūn va. ¹⁶ En "nyian bē, min "trōēn 'ka 'kōlaman -e 'e vī 'nan, 'e 'ka min yiē 'a dī -le "wēan, 'e 'ka min man mēn -tv -a dī. Kōō e ya min man

mennun va. ¹⁷ E ya 'le 'an 'wɪ 'gʊɛ -a laabu 'ka 'lɔ. -Te yiɛ 'saza nɛn paan blamin man bɛ, yaa dra 'kɔ -e 'e 'wɪ man? En -te 'trɔɛn 'saza nɛn paan blamin man bɛ, yaa dra 'kɔ -e 'e fɛ 'kui 'si? ¹⁸ Maan ve 'cɛɛ 'nan, min man mɛn -tu 'lee 'e 'pa 'nyranman, -a da nɛn Bali min man mɛn -tuɔv pɛɛnɔn drɛ 'le zɪ e cɪ 'va 'bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ¹⁹ "Te blamin a paan man mɛn -tuwli "cɛ "a bɛ, "te wa'a laabo blamin "fo "dɪ. ²⁰ 'Pian -a man mennun a "kaga, -wɛɛ -tɛa 'e cin da 'vaa -e 'o laabu blamin.

²¹ -Yɛɛ "wɛan min yiɛ 'ka 'kɔlaman -e 'e vɪ min -pɛ lɛ 'nan: «An 'ka 'i 'va dɪ.» En min -wulo 'ka 'kɔlaman -e 'e vɪ min cɛinnun lɛ 'nan: «An 'ka 'ka 'va dɪ.» ²² Kɔɔ min man mɛn nɛn min 'ka -a sɪala fɛ -tu -a dɪɛ, -a 'pa 'nyranman a. ²³ En min man mɛn nɛn min yiɛ 'ka 'naan "man 'kpa dɪɛ, -a 'bɔ nɛn min -a man dra. En "nyian bɛ, min man mɛn nɛn -a yɪdɪ min -tɛa 'yra -a bɛ, -a 'bɔ nɛn min -a nyɛɛnman. ²⁴ 'Pian min man mennun nɛn o yɪdɪ 'ka min tɛa 'yra -a dɪɛ, blamin 'ka o man dra "bʊv "dɪ. Bali blamin drɛ 'nan -e -a man mɛn nɛn -a 'bɔ 'ka -a sɪala fɛ -tu -a dɪɛ, 'e nyɛɛn 'kpa tɪglɪ. ²⁵ Bali -a drɛ zɪɛ 'nan -e 'cɛndɪ 'e cin man 'e vɪlɛ 'e 'kɔn blamin man mennun yɛi "dɪ. 'Pian 'nan -e 'o 'tɔ 'o cin wlu. ²⁶ -Yɛɛ "wɛan -te min man mɛn -tu "yaaman bɛ, e -wɪamlan min man mɛn pɛɛnɔn 'ji. En -te o 'tɔ -dan nɔn min man mɛn -tu lɛ bɛ, min man mɛn pɛɛnɔn 'ci "nranman.

²⁷ 'Ka pɛɛnɔn 'cɛɛ cɪ Crizi po -a, ɛn Zozizan 'tu a -a man mɛn -tu -a. ²⁸ Bali 'nyranman -pɛba 'wɔ Zozinɔn 'tuɔv pɛɛnɔn 'lɔ -leglizi -ji. -A tɛdɛ nɛn Zozi 'le 'pasianɔn 'a, ɛn -a 'flizan nɛn Bali 'lewei vɪnɔn 'a, ɛn -a yaagazan nɛn Bali -le 'wɪ "paanɔn 'a. -Wee -sru "bɛ, Zozinɔn nɛn o -cɛ -srɔn "wɪnɔn dra bɛ o nɛn. -Wee -sru "bɛ, Zozinɔn nɛn o -cɛ "sia minnɔn man bɛ o nɛn. -Wee -sru "bɛ, Zozinɔn nɛn o "paa minnɔn va bɛ o nɛn. -Wee -sru "bɛ, Zozinɔn nɛn o -tɔa -si 'lɛ bɛ o nɛn. -Wee -sru "bɛ, Zozinɔn nɛn o "we weinun nɛn blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji bɛ o nɛn. ²⁹ Maan ve 'cɛɛ 'nan, o pɛɛnɔn 'ka drɛlɛ Zozi 'le 'pasianɔn 'a dɪ. En o pɛɛnɔn 'ka drɛlɛ Bali 'lewei vɪnɔn 'a dɪ. En o pɛɛnɔn 'ka drɛlɛ Bali -le 'wɪ "paanɔn 'a dɪ. En o pɛɛnɔn 'ka -cɛ -srɔn "wɪnɔn drɛlɛ dɪ. ³⁰ En o pɛɛnɔn 'ka -cɛ 'sɪlɛ minnɔn man dɪ. En o pɛɛnɔn 'ka 'wɪlɛ weinun nɛn blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji dɪ. En o pɛɛnɔn 'ka -kɔlale weinun zɪɛ -a -ci vɪdɪ -a dɪ. ³¹ Kaa -tɔa 'nan "yi 'pa a -ji "kaga, 'pian 'yinun nɛn maan nrɔn 'e tɛdɛ bɛ, -a 'bɔ nɛn 'ka -wɛɛ!

En 'wɪ nɛn e cɪ "le 'ka drɛ te -a "yi "mlian 'wɪ pɛɛnɔn nɛn an "sia -a vɪnan 'gʊɛ -a da bɛ, an "ta -a ve 'cɛɛ.

13

Min yɪdɪ "yi "mlian 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ da

¹ -Te an weinun pɛɛnɔn nɛn 'trɛda 'gʊɛ o -fɔa "sɪdɔ, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ 'nan an Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ o wei -fɔa "sɪdɔ, 'pian -te ma'an min ye "yi "dɪɛ, 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya 'wɪ "tun "a. Te an ya "le 'nan 'kogoba nɛn e min man dra -wɪuwlu 'e "tun "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ "le 'nan -pʊ nɛn e min man dra -wɪuwlu 'e "tun "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ² En "nyian bɛ -te an Bali 'lewei ve, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ -te an Bali -le 'wɪ yɔɔdɪ pɛɛnɔn 'ci maan, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ -te an Bali -le 'wɪ pɛɛnɔn -tɔa, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ 'mɛn yi -tɛradɪ Bali da -kɔlaman e pɔn "sɪala 'e 'klu -ji, 'pian -te ma'an min ye "yi "dɪɛ, 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya 'wɪ "tun "a. ³ En "nyian bɛ -te an yɪfɛ pɛɛnɔn -nɔan 'yalɛ -tɛnɔn lɛ, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ -te an "we "man 'nan minnɔn 'an 'tɛ 'bli an 'ka "vale 'an "sia Bali -sru "dɪ -le "wɛan bɛ, 'pian -te ma'an min ye "yi "dɪɛ, 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya 'wɪ "tun "a.

⁴ Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn e min ye "yi "bɛ, -a -pɔan "sɔa 'wɪ 'ji. En min nɛn e min ye "yi "bɛ, -a ci a "yi. En min nɛn e min ye "yi "bɛ, ya'a man bo dɪ. En min nɛn e min ye "yi "bɛ, ya'a 'e 'fli kɔɔnman 'e 'lɔ fɛnɔn -a dɪ. En min nɛn e min ye "yi "bɛ, ya'a -dandan taan dɪ. ⁵ En min nɛn e min ye "yi "bɛ, ya'a 'wɪ nɛn e 'tɔ "paa min man bɛ -a dra dɪ. En min nɛn e min ye "yi "bɛ, ya'a 'e 'fli -le 'wɪ "yi 'wɛɛman dɪ. En min nɛn e min ye "yi "bɛ, 'bli 'ka 'fɔa -a san ji tada dɪ. En min nɛn e min ye "yi "bɛ, ya'a min man wɪ paa dɪ. ⁶ En min nɛn e min ye "yi "bɛ, -a ci "nranman te -a bɔɛzan -tu 'wɪ "yi drɛ. 'Pian -te 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn yaa drɛ bɛ, -a ci 'ka 'nranman dɪ. ⁷ En min nɛn e min ye "yi "bɛ, tu pɛɛnɔn man e min man wɪ "cɛa. En min nɛn e min ye "yi "bɛ, -yɛɛ yi -tɛradɪ Bali da 'ka 'le 'tɔa dɪ. En

min nen e min ye "yi "bē, -a 'bli 'fo Bali da. En min nen e min ye "yi "bē, ya'a 'sia min -sru "di.

⁸ Yi -tu bōa "bē, te Bali 'lewei vidı 'wı 'nyan. En te weinun nen blamin 'ka -a ci maan dıe -a -fōdı 'wı 'nyan. En te Bali -le 'wı yōōdı -tōdı bē -a 'wı 'nyan. 'Pian fē -tuwli "cē 'bē 'fo -nan, -yēē ci min yıdı "yi "a. ⁹ Fē nen maan ve zıē -yēē ci 'nan, -ka'a 'wı pēēnōn 'tōa Bali da dı. En -cēē Bali 'lewei vidı bē, -a pēēnōn "cēē dı. ¹⁰ 'Pian yi nen fē nen e ci tıglı bē e -taa "bē, te 'wı pēēnōn zıē e -nyan. ¹¹ -Kaa -kōōn 'wı 'gūē -a man -tu: Tu nen -te min a 'nen "wēnnēn 'a bē, min 'wı tin "baa 'nen "wēnnēn pē -ji, en -yēē ci "nrōndı a 'nen "wēnnēn pē -ji, en e 'wı "sia "va 'nen "wēnnēn pē -ji. 'Pian -te min drē ceje bē, 'wı pēēnōn nen 'nen "wēnnēn pē -ji bē e "sia -a drēdı man "fo. ¹² 'Bē nen 'gūē, e ya "le -niannun 'ji nen -kaa ci fē -nanjēnnan, en fē 'bō a "muizaan. 'Pian yi zıē -a da nen -kaa Bali ye -goēzee. En "nyian bē, 'bē nen 'gūē -ka'a tian Bali tōa 'e pēēnōn dı. 'Pian yi zıē -a da nen -kaa Bali -tōa 'e tıglı da, "le zı e -kaa -tōa 'va bē -yēē 'wı 'zı.

¹³ Tu nen -kaa ci -ji 'gūē, 'wı nen e -fı min man 'nan 'e drē bē, -nyrēn 'gū: Min -le yi -teradı Bali da a -tu, en min 'bli 'fōdı Bali lē a -tu, en min -le min yıdı "yi "a -tu. 'Pian o yaaga zıē -a -dan nen "va "bē, -nyrēn min yıdı "yi "a.

14

"Yi 'tō 'tōdı pēēnōn nen Bali lei 'saun -a dra Zozinōn lē bē, 'ka "yi "drē -a 'ka cin lē!

¹ Min yıdı "yi "nen 'ka -trōa -si 'lē 'wı pēēnōn drēnan! En "nyian bē 'ka "yi 'tō 'tōdı pēēnōn nen Bali lei 'saun -a -nōan Zozinōn lē bē -a -wēē! 'Pian -a tēdē nen 'ka -wēē "bē, -nyrēn Bali 'lewei vidı -a. ² Fē nen maan ve zıē -yēē ci 'nan, min nen e "we weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dıe -a -ji bē, Bali lē nen e 'wı tin "baa, minnūn lē "cēē dı. Blamin 'ka 'kōlaman -e 'e -ci man dı, kōō 'wunūn nen Bali lei 'saun a "paa -a 'le te yaa ve bē, -a -ci a 'e yōōdı minnūn man. ³ 'Pian min nen e Bali 'lewei ve bē, blaminūn lē nen e 'wı tin "baa. E 'wı tin "baa -włē, te -wēē yi -teradı Bali da "paa "da, te e 'wı "paala -włē, en te e 'o "kōē -tōa 'o da. ⁴ Kōō -te min "we weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dıe -a -ji bē, -a 'bō 'fli -le yi -teradı Bali da 'bē "paa "da. 'Pian min nen e Bali 'lewei ve bē, Zozinōn pēēnōn 'le yi -teradı Bali da nen yaa "paa "da.

⁵ An ya "vale 'ka pēēnōn 'ka 'wı weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dıe, -a -ji. 'Pian 'wı nen e ci 'wı "yi "a "fo "bē, -nyrēn 'nan, 'ka Bali 'lewei vı Zozinōn lē. Maan ve 'cēē 'nan, Bali 'lewei vidı -dan "mlian weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dıe -a -fōdı da. 'Pian -te min -tu weinun zıē -a -ci ve bē, e Zozinōn 'le yi -teradı Bali da "paa "da "nyian.

⁶ An "bı Zozinōn, -te an 'lū 'ka 'va, en an wı weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dıe -a -ji bē, te 'wı "yi "cēn "nen maan drē "cēē? E "ka "fo "di. 'Pian -te 'wunūn nen Bali -a -nan kōōn 'mēn bē, -a 'bō nen maan 'vı 'cēē, -te 'bē "cēē dı, -te 'wunūn nen maan -tōa Bali -le 'wı 'a bē, -a 'bō nen maan 'vı 'cēē, en -te 'bē "cēē dı, an Bali 'lewei 'vı 'cēē, en -te 'bē "cēē dı, an Bali -le 'wı paa 'ka 'ji bē, te 'wı "yi -dan nen maan drē 'cēē. -Njēē dıv? ⁷ An "ta -a -kōōn "man wı -tu ve 'cēē. -Te min -tu a -gōēdı -tēnan, -te 'bē "cēē dı, e ya -gūēde -tēnan, en -a wei -ci 'ka 'e 'sıdı dıe, wa'a 'kōlaman -a -ci mandı -a "fo "di. ⁸ En -a -kōōn "man wı -tu nen "nyian 'gū. 'Bei nen o -ko -a -kuli man bē, -te e ya 'wınan en -a wei -ci 'ka 'e 'sıdı dıe, 'sounjanun 'ka o man wıv man -kuli -tandı da "fo "di.

⁹ -A -tuwli "nen blamin -le vē -a. -Te ka ya 'wınan weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dıe -a -ji bē, 'wı nen ka ci -a vınan bē, min -a dra 'kō -e 'e -ci man? Te e ya "le ka ya 'ka 'fli "kōē -nyannan 'e "tun. ¹⁰ Wei a 'trēda "kaga, en wei -tu 'lēē 'e 'fōnōn. ¹¹ -Te min a wei -tu -fōnan, en ma'an -ci maan dıe, te min zıē e ya -pēn min -a "mēn 'va, en an ya -pēn min -a -yēē 'va. ¹² Zı 'cēē vē ci "nyian zıē. -Yēē "wēan -te ka ya "vale 'nan Bali lei 'saun 'e "yi "tu -nōn 'cēē bē, "yi "nen e Zozinōn pēēnōn 'le yi -teradı Bali da "paa "da "bē, -nyrēn 'ka -wēē!

¹³ -Yēē "wēan min nen e "we weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dıe -a -ji bē, 'e Bali tru 'ba -a -ci vidı man! ¹⁴ Kōō -te min a Bali tru 'banan wei nen blamin 'ka -a -ci maan dıe -a -ji bē, te Bali lei 'saun 'bē ci 'wı zıē -a drēnan, 'pian -a 'bō 'le 'ci "nrōndı "cēē dı, en 'wı 'bō nen yaa ve bē, -a 'bō 'ka "e -ci maan dı. ¹⁵ -Kaa dra "mēn 'kō? An Bali tru "baa wei

nēn blamin 'ka -a -ci maan diē -a -ji "le zɪ Bali lei 'saun -a ve 'mēn bē, -yee 'wɪ 'zʊ. 'Pian e ya "le 'an Bali trʊ 'ba "nyian wei nēn blamin -a -ci maan "bē -a -ji. An "dre -fɔa wei nēn blamin 'ka -a -ci maan diē -a -ji "le zɪ Bali lei 'saun -a ve 'mēn bē, -yee 'wɪ 'zʊ. 'Pian e ya "le 'an "dre "fɔ "nyian wei nēn blamin -a -ci maan "bē -a -ji. ¹⁶ 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gʊe -a da. Min a Bali muo "fɔnan wei nēn blamin 'ka -a -ci maan diē -a -ji "le zɪ Bali lei 'saun -a ve -yrē "bē, -yee 'wɪ 'zʊ. -Te min a 'e -nyrandɪ -a "srɔn "bē, yaa dra 'kɔ -e 'e 'wɪ "man Amēn? Kɔɔ Bali muo "nēn yaa -fɔ bē, 'wɪ nēn yaa 'vɪ bē, min zɪe ya'a manlē dɪ. ¹⁷ 'Wɪ 'kpa, Bali muo "fɔdɪ zɪe 'wɪ "yi "tʊ nēn, 'pian ya'a 'i bɔezan -tʊ Zozizan 'le yi -tɛradɪ Bali da paa "da "dɪ.

¹⁸ An Bali muo -fɔa 'nan, an "we wei nēn blamin 'ka -a -ci maan diē -a -ji an "mlian 'ka pɛɛnɔn da. ¹⁹ 'Pian -tɛ Zozinɔn 'o cin 'yɪ bē, maan -wɛɛman 'nan, 'an 'wɪ 'soolu vɪ wei nēn blamin -a -ci maan bē -a -ji, -e -wee yi -tɛradɪ Bali da 'e 'pa "da. 'Bē "yi "mlian 'wɪ -kpi fu (10.000) nēn blamin 'ka -a -ci maan diē -a vidɪ da.

²⁰ 'An "bʊ Zozinɔn, tɛ 'ka 'ci "nrɔn "le nannannun -lɛ 'wɪ 'zʊ dɪ! 'Cee 'wɪ 'fa 'sidɪ 'e 'kɔn min ceje pɛ -ji! 'Pian 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ va bē, 'ka 'kɔn "le 'nēn 'linennun nēn 'tɔ 'ka 'e 'padɪ o man diē, -wee 'wɪ 'zʊ! ²¹ 'Wɪ nēn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji bē, 'ka 'ci "nrɔn "da. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Minsan -a 'vɪ 'nan:

Minnun 'labɛ,

an -ciala -pɛnɔn 'va

-e 'an 'wɪ tin 'ba -wɛ wei nēn blamin 'ka -a -ci maan diē -a -ji.

An 'wɪ zɪe -a drɛ,

'pian wa'a 'o "trɔɛn "tɔlɛ 'an wei lɛ "fo "dɪ.»

²² -Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan, 'wɪdɪ wei nēn blamin 'ka -a -ci maan diē -a -ji bē, Bali 'bē 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ -tʊ drɛ minnun nēn o 'ka "vale 'o yi -tɛala Bali wei da diē -wee vɛ -a. 'Pian Bali 'ka -a drɛlɛ minnun nēn o yi -tɛala 'e da bē, -wee vɛ -a dɪ. En Bali 'lewei vidɪ bē, 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ -tʊ nēn Bali -a drɛ minnun nēn o yi -tɛala 'e da bē -wee vɛ -a, 'pian minnun nēn o 'ka "vale 'o yi -tɛala Bali wei da diē, "o "ye 'wɪ "tun "a.

²³ 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gʊe -a da -tʊ. -Te Zozinɔn pɛɛnɔn a 'o cin yɪdɪ -leglizi drɛnan, tɛ o pɛɛnɔn "we wei nēn blamin 'ka -a -ci maan diē -a -ji bē, en Zozinɔn nēn wa'a tian 'wɪ zɪe -a -nan yɪlɛ diē, -tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪ, minnun nēn wa'a yi tɛala Bali da diē, o wɪa Zozinɔn zɪe o va. Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'o 'ci "nrɔndɪ "siala 'nan, klin "nēn o man. -Njɛɛ dʊv? ²⁴ 'Pian -tɛ Zozinɔn pɛɛnɔn zɪe o ya Bali 'lewei vɪnan, en min nēn ya'a yi tɛala Bali da diē, -tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪ, Zozizan nēn ya'a tian 'wɪ zɪe -a -nan yɪlɛ diē, 'e -wɪa o va bē, 'wɪ pɛɛnɔn nēn o ci -a vɪnan bē, -yee "wɛan e 'yee 'wɪ 'wɪdɪ -tɔa 'e 'bɔ 'a, -e -a -wulo -ji "nrɔndɪ 'e tin -tɛ "da. ²⁵ 'Wɪnun nēn 'ji 'e yɔɔdɪ bē, -a ta bɔala. Tɔɔn 'e "pɔ -sɔɔnman -e 'e yra "blula, tɛ e "ta Bali bɔdɪ "siala -a vidɪ -a 'nan: «'Wɪ 'kpa, Bali a 'ka yɛi.»

Pɔl 'wɪ 'pla Korēnti 'nɔn lɛ -leglizi drɛdɪ da

²⁶ 'An "bʊ Zozinɔn, o -leglizi dra 'kɔ? -Te Zozinɔn a 'o cin yɪdɪ -leglizi drɛnan bē, min -tʊdʊ pɛɛnɔn -pɛ 'e 'kɔn 'va. Min -mie 'e "dre "fɔ. En min -mie 'e 'wɪ "paa minnun ji. En min -mie 'e 'wɪ nēn Bali -a -nan kɔɔn -yrē "bē -a vɪ. En min -mie 'e 'wɪ wei nēn blamin 'ka -a -ci maan diē -a -ji. En min -mie 'e 'wɪ zɪe -a -ci vɪ. 'Wɪ pɛɛnɔn nēn kaa dra bē, ka -wɛɛ 'nan 'e Zozinɔn pɛɛnɔn 'le yi -tɛradɪ Bali da 'pa "da. ²⁷ -Te min "ta "we wei nēn blamin 'ka -a -ci maan diē -a -ji bē, 'e drɛ min -tʊ, min "fli, -tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪ, min yaaga. 'Pian -tɛ min -tʊ cɛɛn "man "bɛ 'vaa -e min -tʊ 'e 'yee vɛ vidɪ 'sia. En "nyian bē -a -ci vɪzan 'e 'kɔn. ²⁸ -Te -a -ci vɪzan "ka "dɪ, tɛ min 'e 'wɪ wei nēn blamin 'ka -a -ci maan diē -a -ji Zozinɔn yɛi "dɪ! 'Pian 'e 'wɪ Bali lɛ tɛ e ya 'yee "kɔnnɛn!

²⁹ En "nyian bē, Bali 'lewei vidɪ bē, 'e drɛ min -tʊ, min "fli, -tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪ, min yaaga. En min -mienun 'o 'wɪ zɪe -a fa 'si! ³⁰ 'Pian -tɛ tʊ 'bɔ zɪe -a wɪu, Bali 'wɪ 'nan kɔɔn min pɛe lɛ 'wɪ zɪe -a da bē, min nēn e ci paan Bali 'lewei vɪnan bē, 'e -tɔa. ³¹ -Te min -tʊ cɛɛn "man "bɛ 'vaa -e min pɛe 'e 'yee vɛ vidɪ 'sia. Tɛ 'ka pɛɛnɔn 'e Bali 'lewei vɪ 'e cin -a dɪ! -Te kaa 'vɪ -tʊdʊ bē, e 'wɪ "paa "va 'ka pɛɛnɔn lɛ, en e 'ka pɛɛnɔn "koe -tɔa. ³² -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji

'nan, -te min a Bali 'lewei vīnan bē, e -kōlaman 'e 'fli 'kundi -a -e 'e 'le 'tō. ³³ Fē -le "wēan nēn an 'wī zīe -a 'vī bē, Bali 'wī dra 'e "nēn 'e "nēn ēn yaa dra -trōō, 'pian ya'a 'wī dra 'e baadi -ji dī.

Zī e dra Bali -le -leglizi -tūdū pēēnōn 'ji zīe. ³⁴ -Te Zozinōn a 'o cin yīdī ēn o ya -leglizi drēnan bē, lūmōnnun 'o 'lēbo 'plā "da. Kōō -a -sī 'ka 'e 'nōndī -wlē -e 'o 'wī 'sī "va "fo "dī. 'Pian 'o 'ta wōla 'wī nēn -klōnmōn -a ve bē -a da! Zī e cī 'e 'crēn -tēdī Bali -le -pei 'fluba 'ji zīe. ³⁵ -Te lūmōnnun a "vale 'nan 'o 'wī 'cī laabo 'wī -mie da bē, 'o laabu 'o -sran -lō te o ya "kōnnēn. Kōō e 'ka 'wī "yī "a -e lūmōn 'e 'wī 'sī "va te Zozinōn 'a -leglizi drēnan dī.

³⁶ E ya 'ka 'ji 'nan 'ka 'va nēn Bali -le 'wī 'bōla 'e tēdē? -Cējē, e 'ka zī "fo "dī. En e ya 'ka 'ji 'nan 'ka 'saza 'va nēn Bali -le 'wī 'bōla? -Cējē, e 'ka zī "fo "dī. ³⁷ -Te -a -cin a min -tū -ji 'nan 'e ya Bali 'lewei vīzan -a, -te 'bē "cēē dī, 'nan Bali lei 'saun 'bē 'e "paala "fo "bē, -a san 'e -tō 'nan, 'wī nēn maan crēn -tē 'cēē 'gūē, e "sia Minsan va. ³⁸ En min nēn e 'ka "vale 'e 'ta wōla 'wīnun zīe -a da dīe, Bali 'ka -a san siala 'yee min -a "fo "dī.

³⁹ -Yee "wēan, 'an "būi Zozinōn, 'ka -wēē 'nan 'ka Bali 'lewei ve. En -te min a 'wīnan wei nēn blamin 'ka -a -cī maan dīe -a -ji bē, 'ka 'tūi 'e vī. ⁴⁰ 'Pian 'ka 'wī pēēnōn zīe -a drē -trōō, ēn 'ka drē 'e "nēn 'e "nēn.

15

Pōl 'wī tin 'ba Korēnti 'nōn lē Crizi -le wluandī -kanōn 'va da

¹ 'An "būi Zozinōn, Zozi Crizi 'le 'wī 'nōnnōn nēn maan 'vī 'cēē bē, -a 'bō nēn maan -cin -tōa 'ka 'ji. Ka wū "man, ēn ka ya 'ka lēadi "man tian cēēgū yī -a. ² -Te ka 'ta 'wōla "da "le zī maan 'vī 'cēē bē, -yee 'wī 'zū bē, e 'ka "sia 'wī 'ji. 'Pian -te ka'a 'bē drēlē dīe, 'cēē yī -teradi Zozi da a 'wī "tun "a.

³ 'Wī nēn Minsan -a -pēba 'wū 'an 'lō bē, maan paa 'ka 'ji. 'Wī zīe e ya 'wī -dan tū -a. -Nyren 'nan: Crizi -ka -cēē 'wī 'wīdī "le "wēan. Bali -le 'fluba 'wī zīe -a 'vī 'e 'cēn 'nan e dra, ēn e drē. ⁴ Zī e -ka bē, ēn waa 'wū. -A yī yaagazan da bē ēn Bali -a wluan -kanōn 'va. Bali -le 'fluba 'wī zīe -a 'vī 'e 'cēn 'nan e dra, ēn e drē. ⁵ Zī e wluan -kanōn 'va bē, 'e 'fli kōōn Pīeri lē, ēn "bē -sru 'e 'fli kōōn 'e -srūnōn 'fuda "fli 'bō lē. ⁶ "Bē -sru ēn 'e 'fli kōōn -kaa "būi Zozinōn lē 'e cin -a. O ya min -yaa 'soolu. O "kaga yīe a tian 'man, ēn o -mie kaa. ⁷ "Bē -sru 'e 'fli kōōn Zaji lē, ēn 'e 'fli kōōn 'yee 'pasianōn lē. ⁸ O pēēnōn zīe 'wee -sru "bē, ēn 'e 'fli kōōn 'mēn. An ya 'nēn nēn Bali -a -ya te -a mlēn 'ka bōlē dīe -a.

⁹ Fē nēn maan ve zīe -yēē cī 'nan, an 'ka fē -tū -a Zozi 'le 'pasianōn yēi "dī. En e 'ka "le -e 'an drē paan Zozi 'le 'pasiazan -a dī, kōō an 'tē 'pa Bali -le -leglizi da. ¹⁰ 'Pian Bali "yī drē 'mēn, ēn yaan drē Zozi 'le 'pasiazan 'a. "Yī "nēn Bali -a drē 'mēn zīe, -a "nēn 'bōla -dan. Kōō an 'nyranman 'pa an cīi Zozi 'le 'pasianōn pēēnōn da. 'Wī tīghl 'ji bē, mēēn "cēē 'nyranman 'pa 'an 'bō 'a dī, 'pian Bali 'bō 'bē 'wī zīe -a drē 'yee "yī "a. ¹¹ -Yee "wēan -te e ya 'an 'bō 'a oō, -te 'bē "cēē dī, -te e ya Zozi 'le 'pasianōn -mienun -a oō, Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn nēn kūa ve 'cēē bē, -nyren zīe. En -a 'bō da nēn ka yī -tēra bē.

Bali Zozinōn pēēnōn wuanla -kanōn 'va

¹² -Kaa "paaman minnūn jī 'nan, Bali Crizi wluan -kanōn 'va. -Te 'bē a zīe, -mē "le "wēan nēn min -mienun a 'ka yēi, te waa ve 'nan, minnūn nēn o kaa bē, wa'a 'wuanla -kanōn 'va dī. ¹³ -Te minnūn nēn o kaa bē wa'a 'wuanla -kanōn 'va dīe, "te Crizi 'ka 'wunlēa -kanōn 'va dī. ¹⁴ En -te Crizi 'ka 'wunlēa -kanōn 'va dīe, "te 'wīnun nēn -kaa ve minnūn lē bē -a -cī "ka "dī. En "nyian "te 'wīnun nēn ka yī -tēala "da "bē -a -cī "ka "dī. ¹⁵ En -te Crizi 'ka 'wunlēa -kanōn 'va dīe, "te -kaa 'wlu wī 'vī Bali man, kōō -kaa 'vī 'nan e Crizi wluan -kanōn 'va. -Te e ya 'wī 'kpa -a 'nan minnūn nēn o kaa bē Bali 'ka o 'wuanla -kanōn 'va dīe, "te Bali 'ka Crizi 'wunlēa -kanōn 'va "fo "dī. ¹⁶ Maan ve 'cēē 'nan, -te minnūn nēn o kaa bē wa'a 'wuanla -kanōn 'va dīe, "te Crizi 'ka 'wunlēa -kanōn 'va dī. ¹⁷ En -te Crizi 'ka 'wunlēa -kanōn 'va dīe, "te 'wīnun nēn ka yī -tēala "da "bē, e ya 'wī "tun "a. En "te ka ya tian 'wī 'wīdī "drēnōn 'a Bali 'lē. ¹⁸ En "nyian "te minnūn nēn o drē Crizi -le vē -a ēn o kaa bē, o -nan -nyan. ¹⁹ -Te -fudī 'trē 'gūē -a da 'saza "cē "le "wēan nēn -kaa yī -tēra Zozi da bē, "te maan ve 'cēē 'nan -kaa "yago "mlīan minnūn pēēnōn 'le vē da.

²⁰ 'Pian 'wɪ tɪglɪ 'ji bɛ, Crizi wluan -kanɔn 'va. -Yɛɛ cɪ min tɛdɛ nɛn e wluan -kanɔn 'va bɛ -a. ²¹ 'Li 'e tɛdɛ bɛ, min -tɔwli 'le "wean nɛn -kadɪ 'pla blamin man. -A -tɔwli "nɛn "nyian minnɔn wuanla -kanɔn 'va min -tɔwli 'le "wean. ²² -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan blamin pɛɛnɔn nɛn 'trɛda bɛ, Adan kludanɔn nɛn waa, -yɛɛ "wean -kadɪ 'pla blamin man. 'Pian minnɔn pɛɛnɔn nɛn o drɛ Crizi -le vɛ -a bɛ, o wuanla -kanɔn 'va.

²³ ɛn wluandɪ -kanɔn 'va zɪɛ e dra 'e "nɛn 'e "nɛn. -A tɛdɛ drɛ Crizi -le vɛ -a. ɛn tɔ nɛn Crizi -ta pɛe wo bɛ, tɛ e 'bɔ minnɔn nɛn o drɛ Crizi -le vɛ -a bɛ o da. ²⁴ "Bɛ -sru tɛ 'trɛda -nyan tɔ nɛn. Tɔ zɪɛ -a man nɛn lei -wɪdɪnɔn 'lee fɛnɔn pɛɛnɔn nɛn o min "paala bɛ, 'lee fɛnɔn pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ a -wɔ "bɛ Crizi o -nan -nyaan, -e 'e mingɔnnɛn trɛ -pɛba wɔ Bali lɔ. -Yɛɛ cɪ -kaa "tɪ "a. ²⁵ Fɛ nɛn maan vɛ zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'nan Crizi mingɔnnɛn -ble -trɪlii, -e Bali 'e 'cɛn -a 'nanmannɔn 'klɪdɪ man. ²⁶ 'Nanmanzan nyranman nɛn -a -nan -taa "nyanlɛ bɛ waa laabo -ka.

²⁷ -A -nɔan da nɛn -e 'wɪ zɪɛ 'e drɛ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: «Bali -a -tɔ fɛ pɛɛnɔn da.»

'Pian -tɛ waa 'vɪ 'nan, Bali -a -tɔ fɛ pɛɛnɔn da bɛ, -a -ci a 'wein 'nan Bali 'bɔ 'ka "va "dɪ.

²⁸ ɛn tɔ nɛn Bali "cɛan Crizi -tɔdɪ man fɛ pɛɛnɔn da bɛ, -tɛ e 'bɔ bɛ, -e Crizi 'bɔ nɛn Bali -pɪ a bɛ 'e 'fli -pɛba wɔ Bali nɛn yaa -tɔ fɛ pɛɛnɔn 'bɔ da bɛ -yrɔ. Yaa dra zɪɛ 'nan -e Bali nɛn 'e 'kɔn mingɔnnɛn -a fɛ pɛɛnɔn da.

Pɔl 'wɪ 'pla 'kɪglɪ Korēnti 'nɔn lɛ

²⁹ 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gʊɛ -a da! 'Ka 'va min -mienun o -batize dra minnɔn nɛn o kaa bɛ o 'lɛji. -Mɛ "le "wean nɛn o 'wɪ zɪɛ -a dra? Kɔɔ kaa vɛ 'nan, minnɔn nɛn o kaa bɛ wa'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪ. ³⁰ ɛn -a -tɔ nɛn "nyian 'gʊ. -Tɛ minnɔn 'ka 'wuanla -kanɔn 'va dɪɛ, -mɛ "le "wean nɛn bodrun funnin ɛn -kaa fli ta "flumlan 'wɪ 'plɛblɛ pɛɛnɔn nɛn e bɔa "min man bɛ -yrɛ? ³¹ Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, tɔ -tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn e "cɛan bɛ, tɛ 'an 'fli ta "flumlan -ka lɛ. 'Wɪ tɪglɪ nɛn maan vɛ, 'ka yɪ -tɛra 'an da! Kɔɔ cɛɛ cɪ minnɔn nɛn waan 'blɔ -tɔa "da -kaa san Zozi Crizi 'lɛ bɛ waa. ³² ɛn kaa -tɔa 'nan, 'an 'fli ta flula -ka lɛ Efɛz 'nɔn fla. An yɪ -tɛala "da 'nan minnɔn nɛn o kaa bɛ, o wuanla -kanɔn 'va, -yɛɛ "wean nɛn an 'wɪ zɪɛ -a dra. -Tɛ e 'ka zɪ dɪɛ,

«'Tɛ maan dra "lɛ minnɔn nɛn

waa vɛ 'nan -kaa fɛ -blɪ

-e -kaa -wɛn mɪn,

kɔɔ "trɛ kaa -kaaman bɛ

-wee 'wɪ 'zʊ.»

³³ 'Ka drɛ "yɪ, 'wɪ zɪɛ tɛ 'ka 'fli 'tʊɪ -e 'e 'ka 'man yɪdɪ. Kɔɔ bɛe -wɪdɪ "blɪdɪ bɛ, -yɛɛ -maan min 'wɪ 'wɪdɪ "dra. ³⁴ 'Cɛɛ 'ci "nrɔndɪ 'e 'trɔa -si yra! Tɛ 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ "nyian dɪ! Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, min -mienun -a 'ka yɛi, wa'a Bali tɔa dɪ. -Tɛ an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, 'e 'ka 'tɛ 'yra -a.

-Te minnɔn wluan -kanɔn 'va bɛ o -kɔan 'kɔ?

³⁵ -A -mie dra bɛ, min -a laabo 'nan: «Min wuanla -kanɔn 'va 'kɔ? ɛn -tɛ min wluan -kanɔn 'va bɛ, -a 'kɔlɛ -kɔan 'e da 'kɔ?» ³⁶ Maan vɛ -a san lɛ -blɔzan. Fɛi fɛ 'wɛnɔn nɛn waa -fɔa 'trɛ 'ji bɛ, 'i 'ci "nrɔn 'wɪ nɛn e dra bɛ -a da! -Tɛ ya'a fʊlɪlɛ dɪɛ, -a -kɔn 'ka bɔa "da "dɪ. ³⁷ Fɛ 'wɛ nɛn min -a -fɔa 'trɛ 'ji bɛ, -tɔ -pɛ nɛn e dra -a bɛ, -nɪɛɛ wa'a 'fɔ dɪ. -A 'wɛ "tun "nɛn waa -fɔa 'trɛ 'ji. -Tɛ e ya 'saa 'wɛ -a oo, ɛn -tɛ e ya fɛ 'wɛ 'pɛɛ -a oo, -a 'wɛ "tun "nɛn waa -fɔa. ³⁸ "Bɛ -sru -e Bali 'e fɛ 'wɛ zɪɛ -a bɔ, -e -pɛ nɛn 'e truman "man "bɛ, 'e -nɔn -yrɛ. Fɛ 'wɛ 'tʊ 'lee 'e trʊ -pɛ, -a 'bɔ nɛn Bali -a dra.

³⁹ 'Wɪ -tɔwli zɪɛ -yɛɛ dra "nyian fɛ -tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn o "flian bɛ -wee vɛ -a. Blamin -tɔ -pɛ a, ɛn -winun -tɔ -pɛ a, ɛn "lomannun -tɔ -pɛ a, ɛn pɔnɔn -tɔ -pɛ a. ⁴⁰ ɛn "nyian bɛ, laji fɛnɔn a, ɛn 'trɛda fɛnɔn a. 'Pian laji fɛnɔn 'lee 'wee fɛnyian, ɛn 'trɛda fɛnɔn 'lee 'wee fɛnyian. ⁴¹ Yɪdɛ 'lɛ fɛnyian a 'e 'tɔ, ɛn mlɛn -lɛ fɛnyian a 'e 'tɔ, ɛn mlɛn crɛnnun -lɛ fɛnyian a 'e 'tɔ. Mlɛn crɛnnun pɛɛnɔn 'bɔ zɪɛ, -wee fɛnyian 'ka bɔa 'e cin man dɪ.

⁴² -Tɛ ka "ta 'ka 'ci "nrɔnman -kanɔn wluandɪ da bɛ, 'wɪnɔn zɪɛ -a da nɛn 'ka 'ci "nrɔn! Fɛ 'wɛ nɛn waa -fɔa "bɛ e fʊlɪman, -a -tɔwli "nɛn "nyian -kaa 'kɔlɛ -lɛ vɛ -a. 'Pian -tɛ -kaa wluan -kanɔn 'va bɛ tɛ -kaa 'ka "nyian fɛ nɛn e fʊlɪman bɛ -a dɪ. ⁴³ Min 'kɔlɛ nɛn waa -fɔa

'trē 'ji bē, e ya srē vē -a, ēn -a "koe 'ka 'e da dī. 'Pian -te e wluan -kanōn 'va bē, e "bia fenyian, ēn -a "koe -kōan 'e da. ⁴⁴ Blamin 'kōlē 'gūē -a 'bō nēn waa -fōa 'trē 'ji. 'Pian tū nēn e wuanla -kanōn 'va bē, e -kōan laji 'kōlē nēn Bali -le 'belidī a -yrō "bē -a.

Fē nēn maan vē zīē -yēē cī 'nan, -te blamin 'kōlē a bē, te laji 'kōlē nēn Bali -le 'belidī a -yrō "bē, e ya "nyian. ⁴⁵ 'Wī 'bō zīē e ya 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'ji. E ya 'e 'crēn -tēdī 'nan:

«Adan nēn blamin tēdē -a bē,
'trēda blamin -le 'belidī nēn -yrō.»

'Pian Crizi nēn e cī "le Adan -fōla "dazan 'zū bē, Bali -a wluan -kanōn 'va, e drē lei -a, ēn e 'belidī -nōan "min lē. ⁴⁶ Laji 'kōlē nēn Bali -le 'belidī a -yrō "bē, -yēē "cēē -trōa -si 'lē dī. 'Pian blamin 'kōlē 'bē -trōa -si 'lē, "bē -sru ēn e drē laji 'kōlē nēn Bali -le 'belidī a -yrō "bē -a. ⁴⁷ Adan nēn blamin tēdē -a bē, 'trē nēn Bali -a 'si ēn yaa drē. 'Pian Crizi bē, e 'si laji. ⁴⁸ Adan kludanōn pēēnōn a "le Adan 'bō 'le 'wī 'zū. 'Pian minnūn nēn laji vē -a bē, o ya "le Crizi nēn e 'si laji bē -yēē 'wī 'zū. ⁴⁹ 'Bē nēn 'gūē, -kaa ya "le Adan nēn Bali 'trē 'si ēn yaa drē bē, -yēē 'wī 'zū. 'Pian tū -tū -taa "bōlē bē, -e -kaa drē "le Crizi nēn e 'si laji bē -yēē 'wī 'zū.

-Mē "wī 'bē dra tū 'le 'srannan?

⁵⁰ 'An "būi Zozinōn, 'wī nēn an 'wī zīē -a 'vī "man "bē, -nyrēn 'gū. -Te min a "le blamin nēn -kaa cī -a 'gūē -yēē 'wī 'zū, -a nēn a "man, ēn -a nyēn a "ji "bē, ya'a 'ko Bali -le mingōnōn trēda dī. Ēn "nyian bē 'kōlē nēn -kaa da fulī vē -a 'gūē, 'belidī nēn ya'a 'nyaan dī, ya'a 'kōlaman -e 'e drē -yēē vē -a dī. ⁵¹ 'Wī 'tū nēn e ya 'e yōōdī blamin man bē, an "ta -a -cī vē 'cēē. -Kaa pēēnōn 'ka 'cēan -kaadī man dī, 'pian Bali -kaa pēēnōn 'kōlē limlan. ⁵² 'Wī zīē e dra tada ēn e dra tū "wēnēn 'wlu. Tū -fōla "da "ji, -te Bali -le 'bei 'nyranman wū bē, minnūn nēn o kaa bē, o wuanla -kanōn 'va te wa'a "nyian kaa dī. Ēn -kaa nēn -kaa yīē -kōan "man "bē, Bali -kaa 'kōlē limlan. ⁵³ Fē nēn maan vē zīē -yēē cī 'nan, blamin 'kōlē nēn 'e da fulī vē -a, ēn -kadī a 'e 'pladī "man 'gūē, e ya "le 'e lila laji 'kōlē nēn e 'belidī 'yī bē -a, te 'kadī 'ka "nyian -yēē vē -a "fo "dī. ⁵⁴ -Te 'wī zīē e cēēn drēdī man bē, tōōn -e 'wī nēn 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'ji bē, 'e 'lē sōō. Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī 'nan:

«Fē nēn waa laabo -ka bē -a -nan -nyan.

Bali -a klī "fo.

⁵⁵ -Ka -le 'plēblē 'ka "nyian blamin da dī.

Ya'a "nyian kōlaman min -tēdī -a dī.»

⁵⁶ Fē nēn yaa maan 'lōō -ka min -tēa "bē, 'wī 'wlidī "drēdī man nēn. Ēn "nyian bē, 'wī 'wlidī "le 'plēblē "sia -pei -tō winun va. ⁵⁷ -Kaa Bali muo "fō! E ciula -kaa san Zozi Crizi -va, ēn e 'plēblē 'nōn -cēē 'nan -e -kaa -ka 'klī.

⁵⁸ -Yēē "wēan 'an "būi Zozinōn, an 'ka ye "yī 'kpa, te 'ka 'pē 'e plū dī! 'Ka 'tō 'plēblē 'cēē yī -tērādī Zozi da -a! 'Ka 'fli -nōn Minsan -le 'nyranman 'padī -ji. Ēn -a -cīn 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, 'cēē 'nyranman nēn kaa "paa Minsan lē bē, -a "nēn 'ka 'fo 'e "tūn "dī.

16

Zozinōn "lala -nōn Zeruzalēm -le vē -a

¹ "Lala nēn 'kō 'ka -nōn Zeruzalēm Zozinōn 'le vē -a bē, 'wī nēn maan 'vī Galatī -leglizinūn lē bē, -a da nēn "ka "drē "nyian! ² -Yēē "wēan 'mōnōn yī -tūdū pēēnōn nēn e bōa "bē, min -tū 'e "lala 'pla 'e 'pē -a! Zī min -a 'yī bē, -a da fē nēn 'e 'pla 'e 'pē -a! -Te kaa drē zīē, yī nēn an 'lū 'ka 'va bē, "lala 'bodī wī 'ka 'kōan 'ka man dī. ³ Ēn yī nēn an 'lū bē, minnūn nēn ka o 'si "va "bē, -wēē ko 'cēē "lala zīē -a Zeruzalēm. 'Pian an 'fluba dra, maan "paa 'va, ēn o -ko -a. ⁴ Ēn -te e ya 'nan kū -kū waa bē -e 'kū 'kū.

Pōl 'yēē 'ta wūdī 'wī 'vī

⁵ "Mēn 'vī 'nan an "lō 'ka 'va bē, an -ciala Masedōa. 'Pian ma'an 'mōan -nan nūn dī. ⁶ -A -cīn a 'an 'ji 'nan 'an tū -mie drē 'ka 'va. -Te ya'a drēlē "yī "dī, tū -wlidī "nēn min 'ka 'kōlaman -e 'e 'kū 'ta wūnan dī, e -cia "fo 'vaa ēn an "sia 'ka 'va. 'Pian 'mēn -kūdī a 'ka 'lō -e 'an bōla fēnan nēn an "ta -ko bē -a -nan. ⁷ -Te an 'lū bē, ma'an 'ciala "da "dī, -te Minsan wū "man "bē, an "mōan 'ka 'va fōōnōn. ⁸ 'Pian an -fo Efēz 'gū, Pantekōt bōa 'an

man 'vaa en an "lo. ⁹ Kōō Minsan -si 'le 'sɔ 'mɛn 'fla 'bɔ da, 'nan -e 'an Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ minnɔn "kaga "le. 'Pian minnɔn nɛn o "naan 'an man bɛ, o ya -nan "kaga.

¹⁰ -Te Timote 'bɔ 'ka man nun bɛ, 'ka drɛ "yi, "tɔgɔ -a -pɛ -sru 'e tɔa 'ka 'va. En -a -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan e Minsan -le 'nyranman "paa "le 'mɛn 'wɪ 'zv. ¹¹ Te 'ka 'va min -tu 'e Timote va wɪ drɛ 'e 'pela koda "fo "di! Pian 'ka 'pa "va -yee lidɪ 'e da -ji, en e 'bɔ 'an man 'gɔ te -a -ci yra "tra. Ku ya -a -pɛnnan 'ku 'vale -kaa "bɔi Zozinɔn 'a.

¹² -Kaa "bɔi Zozizan Apolo -le vɛ bɛ, maan tru 'ba 'tandan 'nan 'e 'lɔ 'ka 'nanjɛn o 'vale -kaa "bɔi Zozinɔn -mienun -a. 'Pian ya'a 'wɪle "man 'nan 'e "lo 'nun -naagɔ dɪ. E 'nan, -te 'e 'wulo -da 'yɪ bɛ, te 'e "ta "lo.

Pɔl 'wɪ 'nyranman tin 'ba Korēnti 'nɔn lɛ en yaa 'le 'sran o 'tɔ budɪ -a

¹³ 'Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! 'Ka 'tɔ 'plɛblɛ 'cee yi -tɛradɪ Zozi da -a! 'Ka "koe 'e 'kɔn 'ka da! Te 'ka 'pɛ 'e plɔ dɪ! ¹⁴ Yɪdɪ "yi "nɛn e -trɔa 'cee 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -si 'le!

¹⁵ 'Wɪ 'tu nɛn e ya "le 'an vɪ 'cɛɛ bɛ, -nyrɛn 'gɔ. Ka Sefana 'lee 'e 'mangulinun -tɔa. -Wɛɛ drɛ Akai 'lɛglɔn 'ji minnɔn tɛdɛ nɛn o -fɔ Zozi 'va bɛ waa. O Zozinɔn pɛɛnɔn 'su. -Yee "wɛan 'an "bɔi Zozinɔn, an 'ka tru "baa 'nan, ¹⁶ 'ka 'ta wɪla o wei da! En minnɔn pɛɛnɔn nɛn o "paa o va Minsan -le 'nyranman 'panan bɛ, 'ka 'ta wɪla o wei da "nyian. ¹⁷ Sefana 'lee Fornatu 'lee Akaiku -le -ta nɛn waa 'wɔ 'an 'nanjɛnlɛ bɛ, yaan 'ci nran 'kpa tɪglɪ. Kōō zɪ an o 'yɪ bɛ, e drɛ 'mɛn "le 'nan an 'ka pɛɛnɔn 'yɪ. ¹⁸ Waan "koe "tɔ 'an da "le zɪ waa dra 'ka 'va nun tu pɛɛnɔn man bɛ -yee 'wɪ 'zv. -Yee "wɛan minnɔn nɛn "le -wee 'wɪ 'zv bɛ, 'ka o 'sia min -a.

¹⁹ Zozinɔn nɛn Azi 'lɛglɔn 'ji bɛ, o 'nan, o 'ka 'tɔ bo. Akila 'lee 'e nan Priskil 'lee Zozinɔn nɛn o cin ye -wee 'kuin bɛ, o 'nan, o 'ka 'tɔ bo 'tandan Minsan -le "wɛan. ²⁰ En Zozinɔn pɛɛnɔn "o 'nan, o 'ka 'tɔ bo. 'Ka Zozinɔn pɛɛnɔn 'tɔ bu -atu -tɛdɪ -a o man.

²¹ 'Ka 'tɔ budɪ nɛn 'gɔɛ, mɛɛn 'bɛ 'crɛn -tɛ 'an 'pɛ -a.

²² Min nɛn ya'a Minsan ye "yi "dɛ, Bali 'e 'wɪ "nɛn -kōōn -a san lɛ. Maranata! Minsan 'e 'ta!

²³ Minsan Zozi 'le "yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va!

²⁴ -Kaa drɛ "le min -tuwli 'zv Zozi Crizi -le "wɛan, -yee "wɛan an 'ka pɛɛnɔn ye "yi.

'Fluba "flizan nEn Pōl -a crēn -tē
KORēnti
'nōn lē

¹ 'An 'bō Pōl bē, Bali 'bō 'ci 'sō 'a nēn an drē Zozi Crizi -le 'pasiāzan -a. Mēēn 'fluba 'gūē -a crēn -tē 'kū 'vale -kaa "būi Zozizan Timote -a. Kūa crēn -tē Bali -le -lēglizi nēn Korēnti fla bē -a -ji 'nōn lē. En e ya "nyian Bali -le minnūn pēēnōn nēn Akai 'lēglōn 'ji bē -wee vē -a.

² -Kaa "tū Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fūdi -trōō -nōn 'cēē.

Pōl Bali muo "fō 'wū nēn Bali -a drē Zozinōn lē bē -a man

³ -Kaa Bali 'tō bō! -Yēē cī -kaa san Zozi Crizi "tū "a. En -yēē cī "tū "nēn min nyrinda -sēan "da "bē -a. E ya Bali nēn e -kaa "koe -tōa -kaa da bē -a. ⁴ Yra yūdi pēēnōn nēn e bōa -kaa man bē e -kaa "koe -tōa -kaa da. Yaa dra zīē 'nan -e -kaa 'bō "nyian, -kaa -kōla "wū minnūn nēn yra yūdi 'tō 'tūdv pēēnōn bōa "o man bē, o "koe "tōdi -a 'o da. Zī Bali 'bō -kaa "koe "tō -kaa da bē -a -tūwli "nēn "nyian -kaa dra -wee "lē. ⁵ E ya 'wū 'kpa -a 'nan -kaa yra ye "kaga -kaa ya Crizi -le vē -a -le "wēan. En e ya "nyian 'wū 'kpa -a, 'nan Crizi -kaa "koe -tōa -kaa da 'kpa tūglī.

⁶ -Yēē "wēan -te kū ya 'kū yra yūnan bē, e ya 'cēē 'wū "yi "a. Kōō kū yra ye 'nan -e 'ka "koe 'e 'kōn 'ka da, -e 'ka 'si 'wū 'ji. En -te Crizi 'kū "koe -tōa 'kū da bē, e ya 'cēē 'wū "yi "a "nyian. Kōō 'wū zīē e 'ka "koe -tōa 'ka da, en e 'ka 'man -tōa 'plēblē yra yūdi -tūwli "nēn e bōa -kaa pēēnōn man bē -a -ji. ⁷ 'Wū zīē -yēē "wēan bē, nyēn 'ka 'kū 'ji 'cēē "wēan dī. Kōō kūa -tōa 'nan, -te ka ya 'ka yra yūnan "le 'kūē 'wū 'zū bē, Crizi -taa 'ka "koe "tōlē 'ka da "le 'kūē 'wū 'zū "nyian.

⁸ 'Kū "būi Zozinōn, kū ya "vale 'ka -tō 'nan yra yūdi -dan tū 'bō 'kū man Azi 'lēglōn 'ji. Yra yūdi zīē e 'nan 'kū da 'e 'ciula "da. 'Kū "koe 'si 'kū da "fō, en 'kū 'cī nrōn 'nan 'kū 'wulo 'ka 'bōala "va "dī. ⁹ 'Wū 'kpa, -a -cīn -tō 'kū 'ji 'nan minnūn "ta 'kū -tēēman. Bali -si -nōn 'nan 'wū zīē 'e bō 'kū man -e 'kū vīlē 'kū yi -tēra 'kū 'bō 'fli da dī. 'Pian -e 'kū yi -tēra Bali 'bō nēn e minnūn wuanla -kanōn 'va bē -a da. ¹⁰ Bali 'bō zīē -yēē 'kū 'sv -kadī nēn e "ta paan bōa 'kū man bē -yrō. En yaa dra tian cēēgv yi -a zī. En "nyian bē, 'kū 'bli a -yrē 'nan, yaa dra tian 'trilīi. ¹¹ 'Pian 'ka 'bō cēē -tōa 'kū 'wlu Bali trū 'badī -a 'kūē. -Te min "kaga -a drē zīē, -a -nan nēn Bali -taa "yi "drēlē 'kūē, -e "yi "nēn Bali -a drē 'kūē zīē -yēē "wēan bē, min "kaga 'o Bali muo "fō.

Pōl -a 'vī 'nan 'e -cīala Korēnti, 'pian ya'a "nyian -kūlē dī. -Mē "lē "wēan?

¹² 'Wū nēn 'kū 'cī "nranman bē -nyrēn 'nan, 'kū 'wulo -ji "nrōndī 'ka tin tēa 'kū da dī. Kōō kū ta 'wū min -tūdv pēēnōn 'va 'kū 'cī 'fīdaa 'a "lē zī Bali -a dra bē -yēē 'wū 'zū. En 'ka 'va nēn kūa drē "būv. 'Pian blamin -le 'wū 'tōdi "cēē -maan kū 'wū zīē -a drē dī, Bali -le "yi "nēn. ¹³ En "nyian bē, kū 'ka "vale 'nan 'kū 'wū nēn e "mlīanla 'ka da bē 'kū crēn -tēa 'cēē 'fluba 'ji dī. -Te kaa ta 'vī bē, 'wū nēn kaa 'man bē, te -a 'bō nēn, 'wū 'pēē -cīn 'ka 'kū 'ji -a -sru "dī. -A -cīn a 'an 'ji 'nan, ka -taa 'wū 'gūē -a -cī manlē 'kpa tūglī. ¹⁴ 'Wū 'bō zīē kaa -cī mandī 'sia 'sēzēnōn 'va. -Nyrēn 'nan yi nēn Minsan Zozi -taa "man "bē, 'ka 'cī -taa "nranlē 'kūē "wēan en 'kū 'cī -taa "nranlē 'cēē "wēan.

¹⁵ 'Wū zīē an yi -tēra "da 'kpa tūglī, -a -nan nēn maan 'pla 'nan 'an 'lv "flizan wo 'ka 'va, -e 'ka Bali -le "yi "yi "nyian. ¹⁶ Maan 'pla 'nan 'an 'ciula 'ka 'va -e 'an 'kū Masedōa 'lēglōn 'ji. "Bē -sru "mēēn vūnan 'an "sia Masedōa 'lēglōn 'ji bē, -e 'an 'ciula "nyian 'ka 'va. Maan dra zīē 'nan "mēēn vūnan 'an 'ko Zude 'lēglōn 'ji bē, -e 'kaan 'nōn -si lē. ¹⁷ 'Wū zīē -a -cīn nēn paan 'an 'ji 'nan 'an dra, 'pian ma'an drēlē dī. Te 'ka 'cī "nrōn 'nan 'an wēi a "flivli "dī! En te 'ka 'cī "nrōn 'nan an 'wū dra "lē min -mīēnūn -le 'wū 'zū dī! Kōō waa vē 'wū man -inyan, te e ya -cējē -a.

¹⁸ Bali a 'kūē 'wū 'nan yūzan -a. 'Wū nēn 'kū 'ji bē, -a 'bō nēn kūa 'vī 'cēē. 'Wū 'pēē -cīn 'ka 'kū 'ji -a -sru "dī. ¹⁹ -A -cīn 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, Bali -pī Zozi Crizi wēi 'ka "flivli "dī. 'Wū nēn yaa 'vī bē yaa dra. 'An 'bō 'lee Sila 'lee Timote 'bē -yēē 'wū 'vī 'cēē. ²⁰ 'Wū 'kpa, 'wū

"yi p̄eñon n̄en Bali "e 'nan 'e 'c̄en 'e dra minnun l̄e b̄e, Zozi Crizi 'b̄e dr̄e -a 'l̄e s̄oʒan -a. -Yee "w̄ean -kaa -ciala Zozi Crizi -va, -e -kaa v̄i 'nan 'e dr̄e z̄i 'nan -e Bali 't̄o 'e dr̄e -dan. ²¹ -A -cin 'e 'k̄on 'ka 'ji 'nan, Bali 'b̄o b̄e -kaa man -t̄oa 'pl̄ebl̄e Crizi -le 'w̄i 'ji. -Yee -kaa 'si "va 'yee 'nyranman 'pan̄on 'a, ²² en e -kaa -k̄onnen 'pl̄a 'yee v̄e -a. Yaa dr̄e 'yee lei 'saun 'n̄on̄d̄i -a -c̄e. -Yee c̄i "le "yi "nen e -taa -a -n̄onl̄e -c̄e b̄e -a va f̄e t̄e d̄e -le 'w̄i 'zv.

²³ Bali 'b̄e c̄i 'm̄en 'w̄i 'nan ȳizan -a, -te an 'w̄lu 's̄en b̄e, 'e 'w̄i "nen -k̄on 'm̄en. F̄e -le "w̄ean n̄en ma'an "nyian 'l̄ul̄e 'ka 'va d̄i, -nyren 'nan an 'ka "vale 'an 'w̄i "paala 'c̄e 'k̄lagl̄a -e 'ka 'ta 'e dr̄e -tr̄odr̄o d̄i. ²⁴ En k̄v 'ka -a -w̄eēnan 'nan, k̄v n̄en k̄v -k̄on "tin 'ban̄on 'a 'c̄e yi -t̄erad̄i Zozi da da d̄i. 'Pian k̄v ya -a -w̄eēnan 'nan 'k̄v "paa 'ka 'va -e c̄i "nrand̄i 'e 'k̄on 'ka 'l̄o. K̄va -t̄oa 'nan 'ka man a 'e 't̄od̄i 'pl̄ebl̄e 'c̄e yi -t̄erad̄i Zozi da -ji.

2

¹ An 'ka "vale 'ka 'ta 'e dr̄e -tr̄odr̄o d̄i. -Yee "w̄ean maan 'ȳi "yi -e 'an v̄il̄e 'an 'l̄v 'p̄ee w̄v 'ka 'va d̄i. ² C̄e 'an 'ci "nranman paan, en -te an 'ka 'ta dr̄e 'tr̄odr̄o b̄e, -t̄unun 'b̄e 'an 'ci "nranman "nyian? E 'ka "fo "d̄i. ³ 'W̄i z̄iē -yee "w̄ean n̄en an 'fluba 'tv̄ c̄ren -t̄e 'c̄e. Maan dr̄e z̄iē 'nan -e "m̄eēn v̄inan 'an "l̄o "b̄e, te ka 'w̄i -mie paala "da. K̄o an 'ka "vale 'nan 'ka 'b̄o n̄en ka c̄i "nrand̄i -n̄on 'm̄en b̄e 'kaan 'ta dr̄e -tr̄odr̄o d̄i. An yi -t̄era "da 'nan -te c̄i "nrand̄i a 'an 'l̄o b̄e, -a 'w̄i -taa "nyian "c̄e 'ci "nranl̄e. ⁴ 'Fluba z̄iē, tv̄ n̄en an ya -a c̄ren -tenan 'c̄e b̄e, te 'c̄e 'w̄i 'an 'ta dr̄e 'tr̄odr̄o, en te 'w̄i "naan 'an man. Maan c̄ren -t̄e 'c̄e 'an ȳra le ȳi 'a. Ma'an c̄ren -t̄e l̄e 'c̄e 'nan, -e 'ka 'ta 'e dr̄e -tr̄odr̄o d̄i. 'Pian maan c̄ren -t̄e 'c̄e 'nan -e 'ka -t̄o 'nan an 'ka ye "yi 'k̄pa t̄igl̄i.

Min 'w̄i 'w̄lid̄i "dra b̄e waa man w̄i "c̄e

⁵ 'Ka 'va min -tv̄ -le 'w̄i 'w̄lid̄i "nen yaa dr̄e 'm̄en b̄e, e min ta dra -tr̄odr̄o. Maan ve 'c̄e 'nan 'an 'saza "c̄e 'yaan 'ta dr̄e 'tr̄odr̄o d̄i, e 'ka p̄eñon 'ta dr̄e 'tr̄odr̄o. 'Pian e 'ka "le 'an -bl̄oloo -s̄en "va "d̄i, e min "kaga 'ta dr̄e 'tr̄odr̄o 'ka yei. ⁶ Min z̄iē, 'w̄i n̄en 'ka 'va min "kaga 'ci dr̄e 't̄w̄li en waa "nen k̄on -ȳr̄e "b̄e, e 'b̄o "yi. ⁷ 'B̄e n̄en 'ḡv̄e, 'ka man w̄i 'c̄e, -e 'ka "koe "t̄o 'e da. "T̄oḡo -a -p̄e -sru 'e t̄oa, -e -a "koe 'e 'si 'e da "fo. ⁸ -Yee "w̄ean an 'ka tr̄v̄ "baa, 'ka -k̄on -ȳr̄e 'nan kaa ye "yi. ⁹ 'Fluba n̄en maan c̄ren -t̄e 'c̄e b̄e, kaa ta w̄i dr̄e. An 'ka muo -f̄oa. 'Ka 'nanj̄end̄i -le "w̄ean n̄en maan dr̄e z̄i en kaan wei 'man "yi. ¹⁰ Min n̄en kaa man w̄i 'c̄e b̄e, 'an 'b̄o "nyian "an man w̄i "c̄e. En -te e ya paan "m̄en 'saza 'a b̄e, maan man w̄i 'c̄e 'c̄e "w̄ean, Crizi a 'm̄en 'w̄i 'nan ȳizan -a 'w̄i z̄iē -a -ji. ¹¹ Maan dr̄e z̄iē 'nan -e Satan 'e v̄il̄e 'e -kaa man ȳi d̄i. K̄o -kaa -t̄oa 'nan 'w̄i z̄iē Satan -a "vale 'e dra.

'W̄i n̄en e dr̄e Troas b̄e -nyren 'ḡv̄

¹² An 'b̄ola Troas fl̄a, en an Crizi -le 'w̄i 'n̄on̄on 'v̄i min p̄eñon l̄e. Minsan -a -si 'l̄e 's̄v̄ 'm̄en 'k̄pa t̄igl̄i. ¹³ 'Pian te 'an 'ci 'k̄la "tra "d̄i, k̄o ma'an 'an "bv̄i Zozizan Tit ȳl̄e d̄i. -Yee "w̄ean n̄en an 'si 'nan nun, en an Mased̄oa 'l̄eḡl̄on 'ji si 'sia.

Crizi f̄e p̄eñon 'kl̄i

¹⁴ -Kaa Bali muo "f̄o! K̄o yaa dr̄e en Crizi f̄e p̄eñon 'kl̄i. En e -kaa s̄en Crizi -le -guliga -va. Yaa dr̄e z̄iē 'nan -e -c̄e "w̄ean min p̄eñon 'o -k̄ola Bali -t̄od̄i -a "le 'nan -lazigl̄o n̄en -a -koei "a 'n̄on̄on b̄e -ȳe c̄i fuilanan "man. ¹⁵ 'W̄i 'k̄pa, -kaa Crizi -le 'w̄i 'n̄on̄on ve minnun p̄eñon l̄e. Bali "le 'va b̄e, -ȳe c̄i "le -lazigl̄o n̄en -a -koei "a 'n̄on̄on b̄e -yee 'w̄i 'zv. -Kaa Crizi -le 'w̄i 'n̄on̄on ve minnun n̄en o ya -si n̄en e o "sia 'w̄i 'ji b̄e -a da b̄e -w̄l̄e. En -kaa ve minnun n̄en o ya -si n̄en e o "sia Bali man b̄e -a da b̄e -w̄l̄e. ¹⁶ Minnun z̄iē "o "kui maan "w̄lid̄i -e -kad̄i 'e dr̄e -wee v̄e -a. 'Pian minnun n̄en "o "kui maan "yi "b̄e, 'belid̄i n̄en ya'a 'nyaan d̄iē -ȳe dra -wee v̄e -a. Crizi -le 'w̄i 'n̄on̄on z̄iē, -t̄i -p̄e "b̄e "s̄oa -a vid̄i -a?

¹⁷ 'K̄v̄e v̄e b̄e, k̄v̄ 'ka minnun n̄en o Bali wei baaman -e 'o f̄e -w̄e "a b̄e waa d̄i. 'K̄v̄ 'ci 'f̄id̄aa 'a n̄en k̄v̄ Crizi -le 'w̄i ve minnun l̄e. K̄v̄ ya Crizi 'sun̄on 'a. Bali 'b̄o 'b̄e 'nyranman z̄iē -a -p̄eba 'w̄v̄ 'k̄v̄ 'l̄o, en -a l̄e n̄en k̄va -sru "ve.

3

-T̄iē -maan en Zozi 'le 'pasiāzan 't̄o "yi b̄ola?

¹-Te ku ya 'winun zɛ -a vɪnan bɛ, -a -ci nɛn 'nan ku ya 'ku 'fli 'tɔ 'yi -wɛɛnan? -Te 'bɛ 'cɛɛ dɪɛ, ku ya -a -wɛɛnan 'nan 'ku 'wɪ dra "le min -mienun -le 'wɪ 'zɔ? Kɔɔ 'nyranman nɛn waa "paa bɛ, waa 'fluba -kɔɔnman 'cɛɛ, ɛn 'nyranman nɛn waa 'pa 'ka 'va bɛ waa 'fluba 'nan laabo 'ka 'lɔ. -Cɛjɛ, 'kve vɛ 'ka zɪ dɪ. ²'Pian 'ka 'bɔ cɛɛ cɪ "le 'kve 'nyranman 'pa 'fluba 'le 'wɪ 'zɔ. ɛn 'fluba zɛ -yɛɛ cɪ 'e 'crɛn -tɛdɪ 'ku souba jɪ. Min -tɔdɔ pɛɛnɔn 'a ye, ɛn o -kɔlaman -a ta vɪdɪ -a. ³-A -ci a 'wein 'nan ka ya 'fluba nɛn Crɪzɪ -a crɛn -tɛ bɛ -a. 'Nyranman nɛn kva 'pa bɛ -a va nɛn e ciula ɛn yaa crɛn -tɛ. Ya'a crɛn -tɛlɛ -gla 'yi 'a dɪ, ɛn ya'a crɛn -tɛlɛ -kɔlɛ 'fɔɪ da dɪ. 'Pian Bali nɛn -a yɪɛ a "man "bɛ -a lei va nɛn e ciula ɛn yaa crɛn -tɛ. Yaa crɛn -tɛ 'ka souba jɪ, ɛn 'ka souba zɛ e ya nɛn -a.

⁴Fɛ -le "wɛan nɛn 'ku "koe "a 'ku da 'wɪ zɛ -a vɪnan bɛ, -yɛɛ cɪ 'nan Bali nɛn e ciula Crɪzɪ -va ɛn e 'ku 'pa 'sia bɛ, ku yɪ -tɛala "da. ⁵Kɔɔ -a -cin 'ka 'ku 'jɪ 'nan, 'ku 'pɛ "sɔa 'wɪ zɛ -a drɛdɪ -a 'ku 'bɔ 'a dɪ. 'Pian Bali 'plɛblɛ -nɔan 'kve, -a -nan nɛn ku -kɔlaman 'wɪ zɛ -a drɛdɪ -a. ⁶'Wɪ 'kpa, -yɛɛ -maan ku -kɔlaman Crɪzɪ -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪdɪ -a minnun lɛ. 'Wɪ 'nɔnɔn zɛ -yɛɛ -kɔlaman min -plɪdɪ -a Bali man "nyian 'e 'pɛe. E 'ka "le -pɛi -tɔ winun nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ -e min 'e 'ta wɪla "da "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ dɪ. 'Pian Bali lei 'saun 'bɔ 'bɛ dra -e min 'e -plɪ Bali man. -Kaa -tɔa 'nan 'ta wɪladɪ -pɛi -tɔ winun da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ e min -nɔan "ka lɛ, 'pian 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ Bali lei 'saun 'bɛ -nɔan "min lɛ.

⁷'Wɪ nɛn e drɛ Moɪzɪ tɔ va 'li bɛ, -kaa cɪ "nrɔn "da! -Pɛi -tɔ winun 'bɔ a 'e 'crɛn -tɛdɪ -kɔlɛ 'fɔɪnɪn da, ɛn Moɪzɪ -ta 'e 'lɔ le -a Izraɛl 'nɔn 'va. Moɪzɪ yra "bia "bɔv -yɛɛ "wɛan Izraɛl 'nɔn 'ka -kɔlɛ -a yra -nanjɛndɪ -a dɪ. 'Pian tɛ 'bɛ 'ka 'mɔnɛ dɪ. -Pɛi -tɔ wɪ nɛn 'bɛ min -nɔan "ka lɛ bɛ, -a 'sudɪ -maan nɛn Bali -le -dan Moɪzɪ yra bɪi "bɔv zɛ. ⁸-Yɛɛ "wɛan -kaa -tɔ 'nan, min nɛn e Bali lei 'saun "sua bɛ, e Bali -le -dan bɔala e -ciala "da.

⁹-Kaa 'yɪ 'nan min nɛn e -pɛi -tɔ winun 'vɪ minnun lɛ bɛ, e Bali -le -dan kɔɔn, 'pian tɛ -pɛi zɛ e min -nɔan "ka lɛ. -Yɛɛ "wɛan -kaa -tɔ 'nan min nɛn e 'wɪ 'nɔnɔn vɛ minnun lɛ bɛ, e Bali -le -dan -kɔɔnman e -ciala "da. Kɔɔ minnun zɛ Bali o "siala min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ. ¹⁰-Tɛ waa "fli zɛ -a kɔɔn 'e cin man bɛ, Bali -le -dan tɛdɛ bɛ e 'ka fɛ -tɔ -a -yɛɛ -dan "flɪzan man dɪ. ¹¹-Kaa 'yɪ 'nan -pɛi -tɔ winun nɛn wa'a 'fɔlɛ -trɪlɪɪ dɪɛ, o Bali -le -dan kɔɔn min lɛ. -Yɛɛ "wɛan -kaa -tɔ 'nan 'wɪ 'nɔnɔn nɛn e ya -nan 'li 'trɪlɪɪ bɛ, e Bali -le -dan -kɔɔnman e -ciala "da.

¹²'Wɪ zɛ -a lɛ nɛn 'ku 'bɪlɪ cɪ, -yɛɛ "wɛan ku 'wɪ vɛ 'ku 'ta le 'ku "koe "a. ¹³'Kve vɛ bɛ, ku'a 'yra tɛa "le Moɪzɪ -le 'wɪ 'zɔ dɪ. Kɔɔ e sɔ 'pa 'e yra 'nan -e Izraɛl 'nɔn 'o vɪlɛ 'o -tɔ 'nan -a yra nɛn e "bia bɛ e dra tɔ "wɛnnɛn 'wɪlɪ dɪ. ¹⁴ɛn Izraɛl 'nɔn 'bɔ 'o 'fli "trɔɛn drɛ "yuyɪ. -Yɛɛ "wɛan -e 'e bɔ cɛɛgɔ yɪ -a bɛ, -tɛ o ya Bali -le -pɛi 'fluba ta vɪnan bɛ, e ya "le sɔ a tɪan 'e 'padɪ "da, ɛn wa'a 'ci maan dɪ. 'Pian min nɛn 'o 'vale Crɪzɪ -a o drɛ min -tɔwɪlɪ "a bɛ, -a san lɛ nɛn sɔ zɛ e -kɔan 'e 'sɪdɪ "da. ¹⁵'Wɪ 'kpa, cɛɛgɔ yɪ -a tɪan bɛ, -tɛ o ya Moɪzɪ -le 'fluba ta vɪnan bɛ, e ya "le sɔ a 'e 'padɪ -wee 'wɪ 'ci mandɪ da. ¹⁶'Pian -tɛ Izraɛl 'nɔn 'bɔ 'sɪ 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, ɛn 'o 'fli -nɔn Mɪnsan lɛ bɛ, sɔ zɛ e "sia -wee 'wɪ 'ci mandɪ da. ¹⁷Mɪnsan nɛn maan 'vɪ 'nan 'o 'fli -nɔn -yɛɛ 'gɔvɛ, Bali lei nɛn maan vɛ. Kɔɔ min nɛn Bali lei 'saun -a "paala bɛ, -pɛi -le 'plɛblɛ 'ka "da "dɪ. ¹⁸-Kaa 'bɔ 'gɔvɛ, sɔ 'ka "nyian 'e 'padɪ -kaa yra dɪ. -Yɛɛ "wɛan -kaa Mɪnsan -le -dan yɛ tɪglɪ. -Tɛ -kaa ya -yɛɛ -dan 'bɔ 'nanjɛnnan bɛ, e -ko -kaa lɪladɪ -a, tɛ e -ko 'padɪ -a "da, -e -kaa drɛ "le -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. Mɪnsan 'bɛ 'wɪ zɛ -a dra 'yɛɛ lei 'saun 'a.

4

Pɔl -le 'nyranman

¹Bali 'ku nyrɪnda 'sɪ, ɛn e 'yɛɛ 'wɪ 'nɔnɔn vɪdɪ -pɛba 'wɔ 'ku 'lɔ. -Yɛɛ "wɛan 'ku "koe 'ka 'sia 'ku da 'nyranman zɛ -a 'panan dɪ. ²ɛn 'winun nɛn min -a dra 'e yɔɔdɪ tɛ o min -tɛa 'yra -a bɛ, ku 'ka 'vale 'ku dra dɪ. ɛn ku'a minnun sɛɛ "paaman 'ku wei -a 'nan -e 'o yɪ -tɛra Zozi da dɪ. ɛn "nyian ku'a Bali wei baaman dɪ. 'Wɪ 'kpa, 'wɪ pɛɛnɔn zɛ ku'a dra dɪ. 'Pian 'kve vɛ bɛ, 'ku 'ci 'fɪdaa 'a nɛn ku Bali -le 'wɪ tɪglɪ vɛ minnun lɛ 'wein. 'Wɪ nɛn kva dra -e minnun pɛɛnɔn 'o -tɔ 'nan, 'nyranman 'gɔvɛ -a 'pazan nɛn kva bɛ, -nyɛn zɛ. Bali 'bɛ cɪ 'kve 'wɪ 'nan yɪzan -a.

³ 'Bē a zi, 'pian -te Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn kva ve minnun lɛ bɛ, -a -ci a tian 'e yɔɔdi min -mienun man bɛ, 'wɪ zɪɛ yaa -kɔɔnman 'nan, minnun zɪɛ o ya -si nɛn e o "sia Bali man -kɔɔbli bɛ -a da. ⁴ Wa'a yi tɛala Zozi da di, kɔɔ Satan nɛn e ci minnun zɪɛ -wee bali -a bɛ, e -wee 'wɪ 'ci mandɪ 'lɛ 'wɪ. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e 'o vilɛ 'o Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn 'ci man di. -Yee "wɛan Zozi Crizi nɛn e Bali -kɔɔnman minnun lɛ bɛ wa'a -yee 'tɛ 'san ye di.

⁵ 'Kv 'bɔ 'fli -le 'wɪ "cɛɛ kva ve minnun lɛ di, 'pian Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn kva ve minnun lɛ. Kva ve 'nan -yɛɛ ci Minsan -a, ɛn kv 'ka "sua 'wɪ zɪɛ -a Zozi 'bɔ 'le "wɛan. ⁶ 'Li bɛ, Bali -a 'vɪ 'nan:

«'Tɛ 'san 'e 'sɛn klun va!»

ɛn 'bɛ nɛn 'gʊɛ Bali 'yee 'tɛ 'san zɪɛ -a -sɛn 'kv soubɑ 'ji. Yaa drɛ zɪɛ -e minnun 'o -yee -dan ci yɪ. -Yee -dan zɪɛ -a 'bɔ nɛn Zozi Crizi -a -kɔɔnman minnun lɛ.

⁷ 'Pian Bali -le 'tɛ 'san nɛn e -sɛn 'kv soubɑ 'ji zɪɛ, e ya 'e 'padɪ 'kv 'ji "le 'nan 'kv yɪfɛ -dan le 'wɪ 'zv. Bali -a 'pa 'kv 'bɔ nɛn kv ci -pɔ "tun "a 'gʊɛ 'kv 'ji. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e minnun 'o -tɔ 'nan -yee 'plɛblɛ nɛn -a -kɔɔn "manvɛ "ka "diɛ, -yɛɛ -maan 'kv -yee 'nyranman "paa, 'pian 'kv 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a "cɛɛ di. ⁸ 'Kv yra ye minnun lɔ -pɛ pɛɛnɔn 'ji, 'pian kv'a 'klanman 'bɛ 'lɔ di. Tv -mie bɔɑ "bɛ 'wɪ nɛn kɔ 'kv drɛ bɛ kv'a tɔɑ di, 'pian 'kv 'pɛ -sru 'ka 'tɔɑman di. ⁹ ɛn tv -mie bɔɑ "bɛ minnun 'tɛ "paa 'kv da, 'pian Bali 'ka 'e yɪɛ 'sia 'kv 'va di. ɛn tv -mie bɔɑ "bɛ, minnun 'kv -tialɑ "tra, 'pian 'kv 'wulo bɔɑla "va.

¹⁰ Yɪ -tɔvɔ pɛɛnɔn man bɛ, 'kv 'ta a 'e "fluladɪ -ka lɛ "le zɪ e drɛ Zozi lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zv. E dra zɪɛ 'nan -e minnun 'o ci yɪ 'nan Zozi 'le 'belidɪ nɛn 'kv 'lɔ. ¹¹ Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, tv nɛn kv ya tian 'trɛ da 'gʊɛ, Zozi 'le 'nyranman 'padɪ -le "wɛan nɛn 'kv 'ta a 'e "fluladɪ -ka lɛ. 'Pian e ya zɪɛ 'nan -e minnun 'o ci yɪ 'nan, 'kv 'bɔ nɛn -kadɪ a 'kve vɛ -a bɛ, Zozi 'le 'belidɪ nɛn 'kv 'lɔ. ¹² Zozi 'le 'nyranman nɛn kva "paa zɪɛ, e 'kv 'ta "flumlan -ka lɛ, 'pian e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan diɛ -a -nɔan 'cɛɛ.

¹³ E 'kv 'ta "flumlan -ka lɛ, 'pian te kva dra 'kve yɪ -tɛradɪ Bali da -le "wɛan. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'flubɑ 'ji 'nan:

«An yɪ -tɛala Bali da,

-yee "wɛan an -yee 'wɪ tin "baa.»

'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -nyrɛn 'kve vɛ -a. 'Kv 'bɔ "nyian "kv yɪ -tɛala Bali da, -yee "wɛan kv -yee 'wɪ 'nɔnnɔn tin "baa. ¹⁴ ɛn "nyian bɛ kva -tɔɑ 'nan, Bali nɛn e Minsan Zozi wluan -kanɔn 'va bɛ, e 'kv wuanla -kanɔn 'va "le zɪ yaa drɛ Zozi lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zv. Yaa dra zɪɛ -e 'e 'kv -kaa pɛɛnɔn 'a 'e "srɔn. ¹⁵ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ 'cɛɛ "wɛan nɛn kva dra. Kva dra zɪɛ 'nan -e Bali -le "yɪ 'e fuila "man min "kaga 'va, -e 'o 'tɔ -dan nɔn Bali lɛ te waa muo -fɔɑ.

¹⁶ 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan nɛn 'kv "kɔe 'ka 'sia 'kv da di. 'Wɪ 'kpa, 'kv 'kɔlɛ "kɔe "a -nyannan, te e -ko srɛdɪ -a 'sɛzɛnɔn. 'Pian 'belidɪ nɛn Bali -a -nɔn 'kve bɛ, Bali "kɔe -nɔan -yrɛ 'e -trɛ yɪ -tɔvɔ pɛɛnɔn man. ¹⁷ Yra yɪdinun nɛn o bɔɑ 'kv man 'gʊɛ, o ya 'sɛzɛnɔn, ɛn o ya tv "wɛnnɛn 'wlu. 'Pian e ya 'kve 'wɪ "yɪ "a, kɔɔ o ya 'kv 'man wɔvnan -e Bali 'e -kɔla 'tɔ -dan nɛn -a -kɔɔn "manvɛ "ka "diɛ -a -nɔndɪ -a 'kve 'li "fo "le vɛ -a. ¹⁸ Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, fɛ nɛn min -a ye 'e yɪɛ -a bɛ, -a lɛ "cɛɛ 'kv 'bli ci di. 'Pian fɛ nɛn min 'ka -a ye 'e yɪɛ -a diɛ, -a lɛ nɛn 'kv 'bli ci. Kɔɔ fɛ nɛn min -a ye 'e yɪɛ -a bɛ, -yee 'mɔndɪ a tv "wɛnnɛn 'wlu. 'Pian fɛ nɛn min 'ka -a ye 'e yɪɛ -a diɛ, e "mɔan 'li 'trilii.

5

Fɛ nɛn Pɔl 'bli a -yrɛ "bɛ yaa 'vɪ

¹ Kva -tɔɑ 'nan 'kɔlɛ nɛn kv ci -ji 'trɛda 'gʊɛ, e ya "le segle pannɛn 'wlu nɛn kv ci 'tv "wɛnnɛn 'le vɛ -a. -Te e srɛ bɛ, 'kɔlɛ nɛn Bali -a drɛ 'e 'pɛ -a bɛ, e -taa -a -nɔnlɛ 'kve. -Yɛɛ -kɔan "le 'kve 'kɔn tigli 'le 'wɪ 'zv. Blamin "cɛɛ -tɔ 'e 'pɛ -a di. E ya laji, ɛn ya'a 'srɛman 'li "fo "di. ² 'Wɪ 'kpa, 'bɛ nɛn kv ya tian 'trɛda 'gʊɛ, 'kv "kɔe "a -nyannan. ɛn kv ya "vale 'nan 'kɔlɛ nɛn Bali -taa -a -nɔnlɛ 'kve bɛ 'e 'kɔn 'kv da 'va. ³ Kɔɔ -te 'kɔlɛ zɪɛ -nyrɛn 'kv da ɛn kv -ka bɛ, kv'a 'kɔan 'kv plɔdɪ di. ⁴ Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, -te kv ya tian segle pannɛn 'gʊɛ -a 'wlu bɛ, 'kv "kɔe -nyaan ɛn kv -trunman. 'Pian e 'ka 'nan kv ya -kadɪ -wɛɛnan -e 'kv 'si segle pannɛn 'gʊɛ -a wlu di. E 'ka zɪ di, 'pian kv ya "vale 'kv 'kɔlɛ 'trɛ

bē -nyrēn 'e 'kōn 'kū da, 'nan -e 'kū 'kōlē nēn -kadū a 'e pladū "man 'gūē 'e lila 'kōlē nēn 'belidū a -yrō "bē -a. ⁵ En Bali -kaa 'man wvū 'wī zīē -yēē vē -a. Kōō e 'yēē lei 'saun 'nōn -cēē "yinun nēn yaa 'pla -cēē bē -a va fē tēdē -a.

⁶ -Yēē "wēan tū pēēnōn man bē, 'kū "kōē "a 'kū da. Kua -tōa 'nan, -te 'kōlē 'gūē e ya tian 'kū da bē, te kū ya 'kū 'sidū Minsan man -kōōbli. 'Pian 'kū "kōē 'ka 'e 'sidū 'kū da dī. ⁷ Kū'a Minsan ye 'kū yīē -a dī, 'pian kū yī -tēala "da en kū ya -a -sru. ⁸ Kū "kōē "a 'kū da tū pēēnōn man. En kū ya "vale 'kū "sia 'kōlē 'gūē -a -sru -e 'kū 'kū Minsan "srōn. ⁹ 'Wī nēn e cī 'kū man 'wī -dan a bē, -nyrēn 'nan 'kū 'sō Minsan lē. -Te kū ya tian 'kōlē nēn 'kū da 'gūē -a -jī oō, 'kū 'sō -yrē. En -te kū 'sī 'kōlē 'bō -sru oō, 'kū 'sō -yrē. ¹⁰ Kōō yī -tū bōa "bē, -kaa tūdū pēēnōn bōala 'jī Crizi cēin -da. Yī zīē -a da nēn 'nyranman nēn min -tū -a 'pa bē, yaa -sru "vē. Tū nēn e ya 'trēda 'gūē, -te 'wī "yī "nēn yaa drē bē, yaa man -kōpa ye, en -te 'wī 'wīdī "nēn yaa drē bē, yaa man -kōpa ye.

Crizi -kaa yei "sēn 'e cin va -kaa 'vale Bali -a

¹¹ Minsan -taa 'kūē 'wī tin 'balē. 'Wī zīē -yēē "klan "paa 'kū 'jī. -Yēē "wēan nēn kua -wēēman 'nan, 'wī nēn kua ve minnūn lē bē 'o man "yī -e 'o -sōōnla Zozi -sru. Bali a -tōa 'nan 'wī zīē -yēē cī 'kū man, en -a -cin a 'an 'jī "lē 'nan 'wī zīē kaa -tōa 'nan -yēē cī 'kū man. ¹² Kū 'ka 'kū 'fī 'tō -wēēnan 'wīnūn zīē -a vidū -a dī. 'Pian 'wīnūn zīē kua 'vī 'cēē 'nan -e 'ka -kōla 'kū 'sī -fōdū -a. -E 'ka -kōla 'wī 'cī vidū -a min -mienūn lē. Kōō minnūn zīē 'o 'fī -kōōnman fēnūn nēn min -a ye 'e yīē 'a bē -a, 'pian 'wī nēn o jī bē, e 'ka 'wī "yī "a dī. ¹³ -Te kaa ye 'nan, kū 'wī dra "lē minnūn nēn 'o 'wulo 'ka o da dīē, -wēē 'wī 'zū bē, Bali 'tō nēn kua -wēēman 'nan 'e drē -dan. En -te kaa ye 'nan, kū 'wī dra "lē minnūn nēn 'o 'wulo a o da bē, -wēē 'wī 'zū bē, 'cēē "wēan nēn kua dra.

¹⁴ 'Wī pēēnōn nēn kua dra bē, Crizi -lē 'kū yidū "yī "lē "wēan nēn kua dra. Kua -tōa 'nan -yēē min pēēnōn 'lējī -ka 'wū. E ya "mēn "lē 'nan min pēēnōn 'bē kaa. ¹⁵ E min pēēnōn 'lējī -ka 'wū 'nan -e minnūn nēn o yīē cī "man "bē, 'o vīlē 'o 'kōn 'trēda 'o 'bō 'fī -jī dī. 'Pian -e 'o 'kōn 'trēda Crizi nēn e min pēēnōn 'lējī -ka 'wū, en Bali -a wluan -kanōn 'va bē -yēē vē -a.

¹⁶ -Yēē "wēan 'bē nēn 'gūē, -ka'a "nyian min -nanjēan 'e 'kōlē man -e -kaa -yēē 'wī vī dī. -Te 'wī zīē -a 'bō -kaa drē Crizi lē 'e tēdē oō, 'bē nēn 'gūē, -ka'a "nyian Crizi tōa -pē zīē 'bē 'jī dī. ¹⁷ Fē nēn maan ve zīē -yēē cī 'nan, -te min drē Crizi -lē vē -a bē, e ya "lē Bali a drē min -trē -a. Min nēn e cī -a 'e tēdē bē, 'bē yī -ka. 'Bē nēn 'gūē -yēē 'wī pēēnōn drē 'e -trē. ¹⁸ En 'wī zīē -a drēdī bē, e "sia Bali va. E ciula Crizi -va, en e -kaa yei "sēn 'e cin va -kaa 'vale 'e 'bō 'a. Bali 'bō 'bē -a 'nyranman -pēba 'wū 'kū 'lō 'nan 'kū 'wī zīē -a vī minnūn lē. ¹⁹ 'Wī 'kpa, Bali ciula Crizi -va, en e minnūn pēēnōn yei "sēn 'e cin va 'o 'vale 'e 'bō 'a. 'Wī 'wīdī "nēn blamin -a drē 'e 'cēn bē, ya'a 'pālē 'bē man dī, en e 'wī zīē -a drē. E 'kū 'pa 'sia 'nan 'kū -nan 'sinan 'pa minnūn lē.

²⁰ -Yēē "wēan kū drē Crizi -lē 'pasianōn 'a. 'Kū 'va nēn Bali -ciala -e 'e 'wī 'pla minnūn lē. 'Wī nēn kua ve bē, -nyrēn 'nan: «'Ka yra 'sī! 'Ka 'wī "man -e 'ka yei 'e 'sēn 'e cin va 'ka 'vale Bali -a.» ²¹ Crizi 'ka 'wī 'wīdī "tōwli "drēlē dī, 'pian Bali -cēē 'wī 'wīdī "nēn "wī 'bō "man. Yaa drē zīē 'nan -e -kaa drē min tūglī 'a 'e lē, 'wī nēn e 'bō Crizi man zīē -yēē "wēan.

6

Pōl minnūn trū "baa 'nan 'o 'wī Bali -lē "yī "man

¹ 'Kū pēēnōn nēn kū 'nyranman 'bō zīē -a "paa bē, kū 'ka trū "baa 'nan Bali -lē "yī "nēn yaa drē 'cēē bē, te 'ka 'tūī -e -a "nēn 'e 'fū 'e "tūn "dī! ² Kōō Bali -a 'vī 'nan:

«Tū "yī "man "bē,
an -taa 'wūlē 'ka man.
En yī nēn
an minnūn "sia 'wī 'jī bē,
an "paa 'ka 'va.»

Kua ve 'cēē 'nan, tū "yī "nēn Bali -a 'vī bē -yēē 'bō 'gū. En yī nēn Bali -a 'vī 'nan e minnūn "sia 'wī 'jī bē, -yēē 'bō 'gū.

³ Ku 'ka "vale 'nan minnun 'o 'wi 'wliḍi 'kve 'nyranman man ḍi. -Yee "wean kva -weeman 'nan, te 'kve 'wi ḍreḍi 'e 'nan min -tu man ḍi. ⁴ 'Pian 'kve 'wi p̄eenon ḍreḍi -ji be, 'ku 'fli -k̄oonman 'nan ku ya Bali -le 'nyranman 'panon 'kpa -a. -Te 'ku yra 'yi minnun lo, en o 'wi 'b̄o 'ku man, en o 'te 'pa 'ku da be, kva k̄oon 'ku -p̄oan 's̄oḍi -a 'nan ku ya Bali -le 'nyranman 'panon 'kpa -a. ⁵ 'Wi 'kpa, minnun 'ku 's̄on, en o 'ku 'f̄o -p̄u 'kuin. En o minnun wluan 'ku man. 'Pian 'wi p̄eenon z̄ie -a -ji be, 'ku -p̄oan 's̄o. En "nyian be, ku 'nyranman "paa 'e -ciala 'ku da. Ku yi "s̄oan, en ku f̄e "s̄oan 'nyranman 'paḍi -le "wean. ⁶ 'Kve 'ta wu -p̄e a 'saun, en ku Bali -le 'wi -t̄o. Ku man -seanla minnun va, en 'ku ci "yi "taan -wle. Bali lei 'saun "yi ḍre 'kve, en ku min -tuḍu p̄eenon ye "yi 'ku 'ci 'f̄idaa 'a. 'Wi p̄eenon z̄ie -a -ji be, kva k̄oon 'nan ku ya Bali -le 'nyranman 'panon 'kpa -a. ⁷ En "nyian be, ku Bali -le 'wi t̄iḡli 'vi minnun le, en Bali ciḍa 'ku va e 'yee 'pleble ci k̄oon minnun le. 'Wi t̄iḡli nen kva dra, -yee ci 'kve 'kuli 'tan ve -a, en -yee 'wi "sia 'ku man. ⁸ Minnun 't̄o -dan -n̄oan 'kve bee, en o 'ku 'sr̄onman bee, en o "we 'ku man -wliḍi "bee, en o 'kve 'wi "yi "ve bee, 'pian te 'wi t̄iḡli nen kva dra. En "nyian be, o 'ku 'sia 'wlunon 'a, 'pian te 'wi t̄iḡli nen kva ve. ⁹ En o 'ku 'sia minnun nen wa'a o t̄o ḍie waa, 'pian minnun 'ku -t̄o. En ku ya "le minnun nen o "ta -kaaman be -wee 'wi 'z̄u, 'pian te 'ku yi e a "man. En minnun 'wi "nen k̄oon 'kve, 'pian ku'a 'kale -a 'wi 'ji ḍi. ¹⁰ Minnun 'ku 'ta ḍre 'tr̄oḍr̄o, 'pian te 'ku 'ci "nranman. En ku ya 'yale -tenon 'a, 'pian te ku minnun "kaga dra f̄enon 'a Bali 'le. En f̄e -tu 'ka 'ku 'lo ḍi, 'pian Bali "le 'va be te f̄e p̄eenon a 'ku 'lo.

¹¹ Korēnti 'n̄on, ku 'wi "kaga tin 'ba 'c̄ee 'wein. 'Wi p̄eenon nen 'ku 'ji be, kva 'vi 'c̄ee. ¹² 'Ka 'nan wi a 'ku man 'kpa, 'pian 'ku 'nan wi 'ka 'ka man ḍi. ¹³ E ya "le 'an 'wi 'pla 'c̄ee "le 'an 'p̄on -ji n̄ennun -le 'wi 'z̄u. Zi 'ka 'nan wi ci 'ku man be, -a -tuwli "nen "nyian 'ka -k̄oon 'kve 'nan 'ku 'nan wi a 'ka man.

Bali -tuwli "le nen 'ka 'fli 'n̄on!

¹⁴ Minnun nen wa'a yi t̄eala Zozi da ḍie, te 'ka 'f̄o o -sru "ḍi! -A -cin 'e 't̄o 'ka 'ji 'nan, 'wi t̄iḡli 'lee 'wi 'wliḍi 'ka 'k̄olaman -e 'o 'te 'e cin da ḍi. En "nyian be, 'te 'san 'lee klun 'ka 'k̄olaman -e 'o 'k̄on f̄e -tuwli "nan ḍi. ¹⁵ En "nyian be, Crizi 'lee Satan yei 'ka 'a ble ḍi. En "nyian be, min nen e yi -t̄eala Crizi da 'lee min nen ya'a yi t̄eala Crizi "da "ḍie, -wee ci "nr̄onḍi 'ka 'tuwli "ḍi. ¹⁶ En "nyian be, Bali -pan 'k̄on be, -ȳu -pan 'k̄on "c̄ee ḍi. -A -cin 'e 'k̄on 'ka 'ji 'nan -kaa ya Bali nen -a yi e ci "man "be -yee 'k̄on 'a. 'Wi z̄ie Bali -a 'vi 'e 'c̄en. K̄o e ya 'e 'c̄ren -t̄eḍi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«An -nyeanla o va.

An -k̄oan -wee Bali -a,

en o -k̄oan 'men minnun -a.»

¹⁷ -Yee "wean nen Minsan -a 'vi 'nan:

«'Ka 'si minnun yei,

'ka 'c̄en o man!

F̄e nen e 'ka "tri -t̄o Bali 'le be,

'ka -wee 'nan 'ka "sia -a ḍreḍi man!

-Te ka 'wi z̄ie -a ḍre be,

an 'ka "kuan 'an 'p̄e "fli "a.

¹⁸ An -k̄oan 'ka "ti "a.

En ka -k̄oan 'an 'pinun 'lee 'an 'lunun -a.

'An 'b̄o 'pleble p̄eenon 'san Bali,

m̄een 'wi z̄ie -a 'vi.»

7

¹ 'An beenun, 'winun z̄ie Bali -t̄o "da 'nan 'e dra -c̄ee, -yee "wean e ya "le -kaa 'fli ḍre 'saun Bali 'le 's̄idi -a 'wi 'wliḍinun nen o -kaa "tri -t̄o Bali 'le be -a ḍreḍi man! -Kaa 'wi z̄ie -a ḍre -e -kaa ḍre Bali -le ve -a "fo, en -kaa ḍre "klandi -a Bali lo!

P̄ol Korēnti 'n̄on tru 'ba 'nan 'e 'nan wi 'e 'k̄on o man

² 'Ku 'nan wi 'e 'k̄on 'ka man. Ku'a 'wi ḍrele -wliḍi 'ka 'va min -tu le ḍi. En ku'a ḍrele -e 'ka 'va min -tu 'e 'si -si t̄iḡli da ḍi. En ku'a 'ka 'va min -tu ta -bl̄le ḍi. ³ 'Wi "c̄ee maan -t̄o 'ka man 'wi z̄ie -a viḍi -a ḍi. Maan 'vi 'c̄ee 'va 'nan 'ka 'nan wi a 'ku man 'kpa t̄iḡli. -Te e

ya 'belidi -a oo, 'ka 'nan wi a 'ku man. En -te e ya -kadı -a oo, 'ka 'nan wi a 'ku man. ⁴ An -kolaman 'wi tin 'badı -a 'cēē 'an 'ta le 'an "koe "a. En an -kolaman 'ka 'sı -fōdı -a. Yra yidi pēēnōn nēn e bōa 'ku man bē, ya 'a 'an "koe 'sia 'an da dı, 'pian 'an 'ci "nranman 'e -ciala "da.

Korēnti 'nōn 'ta wi mandı ci "nran -nōn Pōl lē

⁵ Zı ku 'bōla Masedōa 'lēglōn 'ji bē, 'ku 'ci 'ka 'kōnlēa "tra "dı. 'Wı a 'ku man -pē pēēnōn da. Minnun a 'tē 'panan 'ku da -pē -tū -a. En "nyian bē, 'ku 'ci a 'e 'tōdı lou. ⁶ 'Pian Bali nēn e minnun nēn o -pē -fōnan "ka "dıē, e o ci -taa "tra "bē, e 'ku "koe "tō 'ku da Tit -le -tadı -a. ⁷ E 'ka 'nan Tit -le -tadı 'saza 'bē 'ku "koe "tō 'ku da dı. 'Pian 'wi nēn kaa 'bō "koe "tō -a 'e da bē, -yēē 'ku "koe "tō 'ku da. Yaa 'sinan 'pa 'kūē 'nan, 'an dra 'ka -tēa 'kpa tıglı. En 'wi nēn e drē bē e 'ka ta drē 'trōdrō. En "nyian 'nan, ka ya 'ka 'tōdı 'an -sru 'plēblē. 'Wı zıē -yēē "wēan bē, 'bē nēn 'gūē 'an 'ci "nranman 'e -ciala "da.

⁸ 'Fluba nēn maan crēn -tē 'cēē bē, maan -tōa 'nan e 'wi 'nan 'ka man. 'Pian -a 'wi 'ka 'nanlē 'an man "fō "dı. E ya "le 'an vı 'cēē 'nan, zı maan 'man 'nan 'fluba zıē e 'ka ta drē 'trōdrō 'e 'ciula "da "bē, 'wi 'nan 'an man. ⁹ 'Pian 'bē nēn 'gūē 'an 'ci "nranman. 'An 'ci 'ka "nranman 'nan an 'ka 'ta drē -trōdrō dı. 'Pian 'an 'ci "nranman 'nan 'ka 'ta nēn e drē 'trōdrō bē yaa drē en 'ka 'si 'wi 'wlıdı "drēdı man. 'Wı 'kpa, 'ka 'ta nēn e drē 'trōdrō zıē -yēē 'sō Bali lē. -Yēē "wēan nēn 'fluba 'bō nēn kua crēn -tē zıē ya 'a 'wi drēlē -wlıdı 'ka 'va min -tū lē dı. ¹⁰ Fē nēn maan ve zıē, -yēē ci 'nan -te min ta drē 'trōdrō 'wi 'wlıdı "tū -le "wēan en e 'si -a drēdı man bē, -yēē 'sō Bali lē. 'Wı nēn min zıē yaa drē bē, -a 'wi 'ka -taa 'nanlē "man "dı, kōō Bali -a "sia 'wi 'ji. 'Pian -te min ta drē 'trōdrō 'wi 'wlıdı "tū -le "wēan en ya 'a 'silē -a drēdı man dıē, -a 'le 'srannan "nēn -kadı -a.

¹¹ 'Wı 'kpa, 'ka 'ta nēn e drē 'trōdrō zıē, -yēē 'sō Bali lē. Kōō 'wi nēn e drē 'ka 'va nun bē, kaa 'sia 'wi 'a, en kaa man toba -fō 'mēn. 'An yidi dra 'ka -tēa, en 'ka 'man a 'e 'tōdı 'plēblē Bali -le 'wi 'ji. 'Wı nēn min zıē yaa drē bē, e 'nan 'ka man, en e 'ka 'tē "klan -a. -Yēē "wēan ka 'wi "nēn kōōn -yrē. 'Wı 'bō zıē -a drēdı -a bē, kaa -ci kōōn 'nan ka 'ka -a -sru "dı.

¹² 'Fluba 'bō nēn maan crēn -tē 'cēē zıē, ma'an crēn -tēlē min nēn e 'wi 'wlıdı drē bē -yēē "wēan dı. En "nyian bē, ma'an crēn -tēlē min nēn e 'wi 'wlıdı 'bō drē -yrē "bē -yēē "wēan dı. 'Pian maan crēn -tē 'cēē 'nan -e 'ka -kōla -a -kōōndı -a 'nan Bali 'lē bē, ka ya 'ku -sru "fō. ¹³ 'Wı zıē kaa drē. -Yēē -maan 'ku "koe "tō 'ku da.

-A da "cēē e -fū 'saza dı. 'Pian zı ku Tit 'yı bē, 'ku 'ci "nran 'e 'ciula "da. Kōō 'wi nēn kaa "koe "tō -a 'e da bē, e ci "nrandı -nōn -yrē. ¹⁴ 'Wı 'kpa, Tit 'bō yıē man bē, an 'ka 'sı -fō, en ka'an 'tēlē 'yra -a dı. 'Ka 'tō "yı "nēn kua 'vı bē, e drēla "da, "le zı 'wi pēēnōn nēn kua 'vı 'cēē bē e ya tū pēēnōn man 'wi tıglı 'a bē -yēē 'wi 'zū. ¹⁵ Tit -le 'ka yidi "yı "bē 'e 'ciula "da "mēn. Kōō zı e 'lū 'ka 'va bē, yaa 'yı 'nan 'ka 'man a 'e wūvı -e 'ka 'ta wōla 'ku wei da. En yaa 'yı "nyian 'nan 'ka yıē 'nan 'e man en cēē 'kun 'ka 'pē "fli "a. ¹⁶ Kaa -ci kōōn 'nan, an -kolaman 'an yı -tēala 'ka da 'wi pēēnōn 'ji. 'Wı zıē yaan 'ci nran 'kpa.

8

'Yalē -tēnōn nēn Zeruzalēm -lēglızı -ji bē Zozinōn "yı drē -wlē

¹ 'Kū "būi Zozinōn, 'wi nēn Bali -le "yı -a drē -lēglızınun nēn Masedōa 'lēglōn 'ji bē -a -jinōn lē bē, e ya "le 'ku 'sinan 'pa 'cēē. ² Yra yidi "kaga 'bō o man -wee yı -teradı Bali da -nanjen vē -a. En 'yalē o -tē 'e 'ciula "da. 'Pian ci "nrandı -dan a -włō, en o "lala -nōn "kaga Zozinōn 'lē vē -a. ³ 'Wı 'kpa, maan ve o man 'nan, zı e ci -włō "bē waa -nōn, en "nyian waa -nōn 'e 'ciula "da. Min -tū 'ka 'tōlē o man -a -nōndı -a dı. ⁴ -Wēē kōala 'ku man 'ku trū 'badı -a 'nan 'ku 'si -nōn 'wlē -e "yı "nēn Zozinōn "ta -a dra Bali -le minnun nēn Zeruzalēm bē -wlē "bē, 'o 'wee vē 'pa "va. ⁵ 'Wı nēn -a -cin 'ka 'ku 'ji dıē, -a 'bō nēn waa drē. Kōō 'o 'fli -nōn Minsan -le 'nyranman -ji, en "bē -sru 'o 'fli -nōn "nyian 'ku 'bō lē 'padı -a 'ku 'va. Waa drē "le zı Bali cı "va "bē -yēē 'wi 'zū. ⁶ 'Wı zıē -yēē "wēan nēn ku Tit trū 'ba 'nan, 'e 'lū 'ka 'va. "Yı "nēn yaa pēi -trōa 'nan 'ka drē Zeruzalēm Zozinōn 'lē vē -a bē, 'e 'lū -a 'lē 'sran.

⁷ 'Cēē yı -teradı Zozi da -dan. En ka Bali -le 'wi "paaman sidō. En kaa -ci maan 'kpa tıglı. En 'ka 'man a 'e 'tōdı 'plēblē Bali -le 'wi 'ji. En 'ka cin ye "yı 'kpa "le zı kua -nan

kōn 'cēē bē -yēē 'wī 'zv. 'Wī pēēnōn zīē cēē dra 'e -ciala "da. -Yēē "wēan maan laabo 'ka lō 'nan 'yi "nēn ka "ta -a dra Zozinōn 'lē vē -a bē 'e -ciala "da "nyian!

⁸ Tō "cēē maan wo 'ka man 'nan -e 'ka drē dī. 'Pian 'wī nēn Zozinōn -mienun -a drē bē, maan 'sinan 'pa 'cēē 'nan -e 'ka "koe 'e 'kōn 'ka da 'cēē vē drēnan. 'Wī zīē -a drēdī -a nēn 'ka "bū Zozinōn yīdī "yi "ci -kōnman. ⁹ "Yī "nēn -kaa san Zozi Crizi -a drē bē kaa -tōa. Kaa -tōa 'nan e ya fēzan -a Bali 'lē, ēn 'e 'fli drē 'yalē -tezan 'cēē "wēan. Yaa drē zīē 'nan -e -yēē 'yalē -tēdī 'e 'ka drē fēnōn 'a Bali 'lē.

¹⁰ 'An 'ci wī nēn e ya "lē 'an vī 'cēē 'wī zīē -a da bē, -nyrēn 'gū. E ya 'cēē 'wī "yi "a -e "yi "nēn Zozinōn "ta -a dra Zeruzalēm Zozinōn 'lē vē -a bē, 'ka 'cēē vē 'pa "va. 'Wī 'kpa, cēē 'wī zīē -a pēi 'trōa "nēn "lē pēē man, ēn cēē 'vī 'ka 'bō 'a 'nan, kaa dra. ¹¹ -Yēē "wēan 'bē nēn 'gūē, 'ka yīē -trōa "da, -e 'ka 'lē 'sran. 'Ka 'ta 'e 'kōn "fava -a drēnan "lē zī 'ka 'ta drē "fava -a vīnan 'nan kva dra bē -yēē 'wī 'zv. "Lala nēn 'ka 'pē "sōa -a -nōndī -a bē, -a 'bō nēn 'ka -nōn! ¹² Maan vē 'cēē 'nan, -te min fē -nōn 'e 'ci 'fīdaa 'a, "lē zī -a -pē "sōa -a bē -yēē 'wī 'zv bē, -yēē 'sō Bali lē. 'Pian 'bē nēn min -pē 'ka 'sōa 'bē 'nōndī -a dīē, Bali 'ka tin tēa min da 'bē man dī.

¹³ Fē nēn maan 'vī zīē -yēē cī 'nan, e 'ka 'nan 'ka "drē wū 'yalē -tēnōn 'a fē -nōndī min pēē lē -lē "wēan dī. 'Wī nēn e cī "yi "bē -nyrēn 'nan, 'e 'kōn 'ka pēēnōn 'lō 'sēzēnōn. ¹⁴ 'Bē nēn 'gūē fē a "cēē 'lō "kaga, 'pian -a 'wī a -wēē "man. -Yēē "wēan 'ka 'pa o va! 'Li 'pēi -te -a 'wī a "cēē "man bē, -wēē "paa 'ka 'va. E ya "lē Zozinōn 'o 'wī zīē -a drē tē fē a o pēēnōn 'lō 'sēzēnōn. ¹⁵ Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī Bali -lē 'fluba 'jī 'nan:

«-Te min -tū -a koola "kaga 'kō oō,

-yēē vē 'lēē min nēn

yaa koola "wēnōn bē e 'bō 'e cīn man.

En -te min -tū -a koola "wēnōn 'kō oō,

-yēē vē 'lēē min nēn

yaa koola "kaga "bē e 'bō 'e cīn man.»

Pōl minnūn 'pa 'sia Korēnti 'nōn lē

¹⁶ Kū Bali muo -fōa 'nan, yaa drē ēn 'ka 'nan wī a Tit man, "lē zī 'ka 'nan wī cī 'kū man bē -yēē 'wī 'zv. ¹⁷ Kōō 'wī nēn kva laabū Tit -lō bē, e wū "man 'e 'ta lē "koe "a. Maan vē 'cēē 'nan, -yēē 'vī 'e 'bō -a 'nan 'e "lō 'ka 'va.

¹⁸ -Kaa "bū Zozizan nēn -a 'tō "yi "a -leglizi -tūdū pēēnōn 'jī Zozi Crizi -lē 'wī 'nōnōn vīdī man bē, kva "paa "va -wēē "lō "a. ¹⁹ -Leglizinūn 'bō 'bē 'sī "va 'nan 'e 'kū 'kū 'pa "yi "nēn kū "ta -kō -a -nōn lē Zeruzalēm bē -a -nan. "Yī zīē kū "ta -kō -a 'nan -e Mīnsan 'bō 'tō 'e drē -dan, ēn -a -kōōndī nēn "nyian 'nan kū ya "vale 'nan 'kū "paa o va. ²⁰ En "nyian bē, kū 'ka "vale 'nan minnūn 'o 'wī 'kū man -wīdī "lala "kaga zīē -yēē "wēan dī. ²¹ Kōō kva -wēēman 'nan 'wī nēn kva dra bē 'e 'kōn 'e 'sūdī "jī Mīnsan 'lē, ēn kva -wēēman 'nan 'e 'kōn 'e 'sūdī "jī minnūn 'lē.

²² Mīn "fli zīē, -wēē "ta "lō. En kū -kaa "bū Zozizan 'tū 'pa "nyian o va. -Kaa "bū zīē, kva 'yī -pē "kaga "jī 'nan -a "koe "a 'e da Bali -lē 'nyranman 'padī -jī. 'Bē nēn 'gūē, -a "koe "a 'e da 'e 'cīladī "da, kōō e yī -tēala 'ka da "fo.

²³ Tit -lē vē bē, kūē 'ta wūla 'bē 'a, ēn kūē 'nyranman "paa 'bē 'a 'cēē vē -a. 'Pian Zozinōn nēn o 'lū -a 'palē bē, -wēē vē bē, -leglizinūn 'bē o 'pa 'sia. Minnūn Crizi 'tō dra -dan -wēē "wēan. ²⁴ -Yēē "wēan 'ka o 'kūn 'ka 'pē "fli "a, -e -leglizinūn 'o 'tō 'nan, ka min yē "yi. En -e 'o 'tō "nyian 'nan, 'ka 'sī nēn kva -fō bē, e 'ka 'wī "tūn "a dī.

9

Fē -lē "wēan nēn Pōl Zozinōn -mienun -trōa 'e 'lē bē yaa -cī 'vī

¹ Maan 'yī 'nan, e 'ka paan "lē 'an 'fluba crēn -tē 'cēē, "yi "nēn Zozinōn "ta -a dra Bali -lē minnūn nēn Zeruzalēm bē -wlē "bē, -a da dī. ² Kōō maan -tōa 'nan, 'ka 'ta a "fava 'wī zīē -a drēnan. En an 'ka 'sī -fō Masedōa 'nōn 'lē 'wī 'bō zīē -a man. Maan 'vī -wlē 'nan, kaa nēn Akai 'lēglōn 'jī bē, -e 'e "sia "nēn "lē pēē man bē, tē 'ka 'man a 'e wūdū 'wī zīē -a drēdī -a. En 'ka "koe "nēn 'ka da -a drēnan bē, e Zozinōn "kaga "koe "tō 'o da.

³ An -kaa "bui Zozinōn 'labe o -trōa 'an 'lε 'nan -e 'ka 'sɪ nɛn kva -fō bε, -a "nɛn 'e vɪlɛ 'e 'fʊ 'e "tun "dɪ. An ya "vale 'ka 'man 'e 'kōn 'e wʊvɪ 'wɪ nɛn maan 'vɪ minnun lɛ bε -a da. ⁴ Fε nɛn maan vɛ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, -tɛ 'kʊ 'vale Masedōa Zozinōn -mienun -a kʊ 'lʊ tɛ 'ka 'man 'ka 'e wʊvɪ dɪɛ, e 'ka "yɪ "dɪ. Kōō 'kʊ 'bō nɛn kʊ 'ka 'sɪ -fō bε, 'yra -taa 'kʊ 'tɛlɛ, ɛn 'ka 'bō "nyian 'yra -taa "cɛɛ "tɛ wʊlɛ. ⁵ -Yɛɛ "wɛan nɛn maan 'yɪ "yɪ -e 'an -kaa "bui Zozinōn zɪɛ o trʊ 'ba 'nan 'o 'trōa 'an 'lɛ. O "ta "lo 'nan -e "yɪ "nɛn kaa 'vɪ 'ka 'bō 'a 'nan 'ka dra bε 'o -tɛ 'e cɪn da. 'Ka -nōn -wɪlɛ, kōō an ya "vale -a man 'e 'kōn 'e wʊvɪ 'vaa -e 'kʊ 'lʊ. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kōōnman 'nan kaa -nōn 'ka 'cɪ 'fɪdaa 'a, ɛn min -tʊ 'ka 'tōlɛ 'ka -sru "dɪ.

Fε -nōndɪ cɪ 'fɪdaa 'a bε -yɛɛ 'sō Bali lɛ

⁶ E ya "lɛ 'an 'wɪ 'tʊ -cɪn -tō 'ka 'jɪ. -Nyɾɛn 'nan, zɪ min fei 'pa bε -a ta fɛ 'wɪlɛ nɛn yaa -tɛa. ⁷ 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn 'ka 'cɪ "nrōn, -e min -tʊ 'e 'nōn "lɛ zɪ e 'sɪ -a souba man bε -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. Tɛ 'e -nōn 'e 'cɪ "pou "a dɪ, ɛn tɛ 'e -nōn "lɛ 'nan fɛ nɛn min a 'e 'tōdɪ -a -sru "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ dɪ. Kōō min nɛn e fɛ -nōan cɪ "nrandɪ -a bε -a san nɛn Bali -a ye "yɪ. ⁸ ɛn "nyian bɛ, 'plɛblɛ a Bali lō 'nan -e 'e "yɪ 'tō 'tʊdʊ pɛɛnōn drɛ 'cɛɛ. Yaa -nōan 'cɛɛ 'e 'cɪladɪ "da, 'nan -e 'ka 'bō "nyian 'ka -kōla "yɪ 'tō 'tʊdʊ pɛɛnōn drɛdɪ -a min pɛɛnōn lɛ.

⁹ 'Ka drɛ zɪɛ, kōō e ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'jɪ 'nan:

«Min nɛn e 'yɛɛ "yɪ fuɪla "man,
yaa -nōn 'yalɛ -tɛnōn lɛ bɛ,
-a 'tō "yɪ "fo 'li 'trɪlɪi.»

¹⁰ ɛn "nyian bɛ, Bali nɛn e fɛ 'wɪlɛ -nōan fei 'pazan lɛ, ɛn e -blɪfɛ -nōan -yɾɛ "bɛ, e -taa fɛ 'wɪlɛ 'nōnlɛ 'cɛɛ 'e 'cɪladɪ "da. Yaa dra -e 'e 'pa "da, 'nan -e 'ka -kōla 'cɛɛ "yɪ fuɪladɪ -a "man. ¹¹ 'Wɪ 'kpa, Bali -taa 'ka drɛlɛ fɛnōn 'a -pɛ "kaga "jɪ, -e 'ka -kōla "fɛ -nōndɪ -a minnun lɛ 'kpa tɪglɪ. Tōōn 'cɛɛ "yɪ "nɛn kaa "paa 'kʊ 'lō -e 'kʊ 'kʊ -a bɛ, -yɛɛ "wɛan minnun -taa Bali muo "fōlɛ.

¹² 'Cɛɛ "yɪ "nɛn ka -taa -a drɛlɛ bɛ, e "paa Zozinōn nɛn 'yalɛ o -tɛ Zeruzalɛm bɛ o va. ɛn "nyian bɛ, yaa -maan -e min "kaga 'o Bali muo "fō. ¹³ 'Cɛɛ "yɪ "drɛdɪ zɪɛ, -tɛ waa -nan 'yɪ bɛ, o Bali 'tō dra -dan. Kōō ka ya 'ta wōlanan Zozi Crɪzɪ -lɛ 'wɪ 'nōnōn da, ɛn ka fɛ -nōan -wɪlɛ 'ka 'cɪ 'fɪdaa 'a, ɛn kaa dra zɪɛ min pɛɛnōn lɛ. ¹⁴ 'Wɪ -dan nɛn Bali -lɛ "yɪ -a drɛ 'cɛɛ bɛ, -yɛɛ "wɛan, o -taa Bali trʊ 'balɛ 'cɛɛ 'ka yɪdɪ "yɪ "a. ¹⁵ ɛn -kaa pɛɛnōn -kaa Bali 'tō drɛ -dan! Kōō "yɪ "nɛn min 'ka 'kōlaman -e 'e vɪ 'e 'lɛ dɪɛ, yaa drɛ -cɛɛ.

10

'Tō nɛn minnun -a 'pa Pōl man bɛ, yaa -cɪ 'sɪ

¹ 'An 'bō Pōl, e ya "lɛ 'an 'wɪ 'tʊ -cɪ 'sɪ 'cɛɛ. Minnun 'wɪ "paa 'an da 'nan, -tɛ 'an 'ka yɾa 'yɪ bɛ, an 'ka 'va wɪ vɛ -trōō. 'Pɪan -tɛ an 'ka 'ka "srōn "kogo dɪɛ, an 'ka 'va wɪ tɪn "baa 'e 'plɛblɛ da. Kaa -tōa 'nan Crɪzɪ a -trōō, ɛn e ya min 'kpa -a. An ya "vale 'an 'wɪ dra "lɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. -Yɛɛ "wɛan an 'ka trʊ "baa 'kpa tɪglɪ 'nan, ² tɛ 'ka 'wɪ drɛ -tɛ an 'bōla 'ka 'va nun bɛ, -e 'an 'ka 'va wɪ drɛ 'e 'plɛblɛ da dɪ! 'Pɪan minnun nɛn o 'tō "paa 'kʊ man 'nan blamin -cɪ 'sō wɪ -sru "nɛn kʊ cɪ bɛ, -tɛ an 'bōla 'ka 'va bɛ, an tɪn "baa -wɪlɛ 'e 'plɛblɛ da.

³ Kʊ ya blaminun -a, 'bɛ a zɪ. 'Pɪan -kʊlɪ nɛn kʊ cɪ "man 'gʊɛ, e 'ka blamin -lɛ -kʊlɪ -tandɪ pɛ -jɪ dɪ. ⁴ Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, 'kʊɛ -kʊlɪ -tan fɛnun nɛn kʊ -kʊlɪ -taan "a bɛ, o 'ka fɛnun nɛn blamin -a "sɪa -e 'e 'kʊ -kʊlɪ man bɛ -a dɪ. 'Pɪan 'kʊɛ -kʊlɪ -tan fɛnun bɛ, Bali 'plɛblɛ 'nōn -wɪlɛ -e 'kʊ Bali 'nanmannōn 'lɛ 'plɛblɛ 'klɪ. Blamin -lɛ cɪ "nrōndɪ nɛn e ya -wɪdɪ "bɛ, kʊa yɪ -kaa. ⁵ ɛn -yɛɛ -dandan 'tandɪ nɛn yaa maan ya'a 'wɛ "man -e 'e Bali -tō dɪɛ, kʊa yɪ -kaa. Kʊa dra 'nan -e blamin -lɛ cɪ "nrōndɪ pɛɛnōn 'e lɪla Bali da tɛ e 'ta wɪla Crɪzɪ wɛi da. ⁶ ɛn minnun nɛn 'o 'wɪ "paa 'kʊ da 'labe, kʊ -taa 'wɪ "nɛn -kōōnlɛ -wɪlɛ. 'Pɪan kʊ ya -a man -pɛnnan 'nan 'ka 'bō 'labe, 'ka 'ta wɪladɪ 'sɪa 'kʊ wɛi da tɪglɪ 'vaa -e 'kʊ drɛ.

⁷ 'Ka 'wɪ 'gʊɛ -a -nanjɛn 'ka 'bō 'a -tʊ. Min nɛn yaa vɛ 'e 'flɪ man 'nan 'e ya Crɪzɪ -lɛ vɛ -a bɛ, -a -cɪn 'e 'tō "jɪ 'nan, 'kʊ 'bō "nyian "kʊ "ya wo Crɪzɪ -lɛ vɛ -a "lɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ! ⁸ ɛn "nyian bɛ, 'ka -tō 'nan, Mɪnsan -a -sɪ -nōn 'kʊɛ 'nan 'kʊ 'pa 'ka 'va -e 'ka 'tō 'plɛblɛ, 'pɪan

yaa vūle 'nan kv 'ka 'ci baa -ji dī. -Te 'wī zīe an 'kv 'sī -fō -a 'e 'ciula "da "buv "bē, -a 'yra 'ka 'an 'tēa "fō "dī.

⁹ Te 'ka 'ci "nrōn 'nan, an ya "vale 'an 'ka -tēa "klan -a 'mēn 'flubanun nēn maan crēn -tēa 'cēē bē -a -ji dī! ¹⁰ Fē nēn maan ve zīe -yēē cī 'nan, minnūn -a ve 'an man 'nan: «Pōl -le 'flubanun nēn yaa crēn -tēa "bē, e 'wī tin "baa min lē -ji 'e 'plēblē da, ēn e 'wī -dandan ve 'e 'fli man. 'Pian -te -a 'bō po a -nan bē, min yīē 'ka "naan "man "dī, ēn e 'ka "le min 'e "trōēn "tō -a wei lē dī.» ¹¹ Min nēn e 'wī zīe -a ve 'an man bē, e ya "le 'an vī -a san lē 'nan, zī 'kv wei cī 'kve 'flubanun -ji bē, -a -tūwli "nēn "nyian, -te kv 'bōla 'ka 'va bē, zī 'kv drē wūnūn -kōan.

¹² -A -cin 'ka 'kv 'ji 'nan 'kv -kōan minnūn zīe o va dī. -Te 'bē "cēē dī, 'kv 'cēin -tōala 'kv cin yra 'kv 'vale waa dī. O 'wī -dandan ve 'o 'fli man, ēn o ya 'o 'fli -kōannan 'o cin man. -Blv 'tandī 'bē cī zīe. ¹³ 'Kve vē bē, kv 'a 'wī -dandan ve 'kv 'fli man 'e 'ciuladī "da "dī. 'Wī nēn 'kv 'fli -kōannan -a bē, Bali -a -nōn 'kve. -Nyren 'nan: Kve 'bōla Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn 'a 'ka 'va. ¹⁴ -Yēē "wēan -a -ci a 'wein 'nan, kv 'ka 'wī -dandan vūnan 'kv 'fli man 'e 'ciuladī "da "dī. "Te 'e 'kōn 'nan kvē "cēē 'bōla Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn 'a 'ka 'va 'e tēdē dīe, "te maan ve 'nan 'wūnūn nēn kva ve 'kv 'fli man 'gūē, e ya 'e 'ciuladī "da. ¹⁵ Kv 'a 'wī -dandan ve 'kv 'fli man 'e 'ciuladī "da "dī, ēn e 'ka min pee -le 'nyranman da dī. 'Pian -a -cin a 'kv 'ji 'nan, -te 'cēē yī -tēradī Zozi da 'pa "da "bē, 'kv 'tō 'e drē "nyian -dan 'ka 'va. ēn e drē -dan 'nyranman nēn kva "paa bē -yēē "wēan. ¹⁶ 'E drē zīe -e 'kv -kōla Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn vīdī -a 'ka -sru 'flanun da "nyian. 'Wī zīe -a -cin nēn 'kv 'ji. 'Pian kv 'ka "vale 'kv 'fli dra -dandan 'nyranman nēn min pee -a 'pa bē, -a da dī. ¹⁷ E ya 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nēn e ya "vale 'e -dandan "taan bē,

'e -dandan 'tan 'nyranman nēn

Minsan -a "paa bē -a.»

¹⁸ -Yēē "wēan maan ve 'cēē 'nan, -te min 'wī -dandan ve 'e 'fli man bē, e ya 'wī "tun "a. 'Pian min nēn Minsan -a 'tō "yī "ve bē, -yēē cī 'wī -dan a.

11

Pōl 'wī 'ci 'si Korēnti 'nōn lē 'e 'nanmannōn da

¹ 'Ka 'wī "man -e 'an 'wī tin 'ba 'cēē "le "mēēn -wulo 'ka "nyian 'an da dī! 'Ka yra 'si, 'ka 'wī "man -e 'an 'bō "nyian "an 'fli -sī -fō! ² Maan ve 'cēē 'nan, an 'ka 'sia te ka ye "le 'nan lūmōn nēn ya 'a tian 'kōnnēn -tōlē dīe -yēē 'wī 'zv, ēn an 'ka 'nōn -kōnnēn lē. -Kōnnēn zīe Crizi nēn. -Yēē "wēan an ya 'ka 'ta man būnan "le zī Bali man bō 'yēē minnūn da bē -yēē 'wī 'zv. ³ 'Wī nēn -mlēn -a drē 'li ēv lē bē, 'ka 'ci "nrōn "da! E ēv man 'yī 'yēē see "paa weinūn -a. "Klan a 'an 'ji 'nan, te 'cēē vē 'e drē zī dī! Kōō an ya "vale 'nan 'ka 'fō Zozi Crizi -tūwli -sru, ēn 'ka 'fō -a -sru 'ka 'ci 'fidaa 'a.

⁴ Fē nēn maan ve zīe -yēē cī 'nan, kv Zozi Crizi -le 'wī 'vī 'cēē, 'pian ka "we "man -e min 'e 'ta 'wī 'pee vī 'cēē Zozi da. ēn "nyian bē, Bali lei 'saun a 'ka 'lō, 'pian ka "we "man -e min 'e 'ta lei pee -nōndī 'cēē 'wī vī. ēn "nyian bē, kv Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn 'vī 'cēē, 'pian ka "we "man -e min 'e 'wī 'nōnnōn 'pee vī 'cēē.

⁵ Zozi 'le 'pasianōn nēn o -dandan "taan 'labē, maan -tōa 'nan an 'ka o man "wēnnōn Bali -le 'wī 'ji dī. ⁶ 'An 'pē 'ka 'sōa 'wī tin 'badī -a fēnyian "le -wēē 'wī 'zv. 'Bē a zī, 'pian te e ya Bali -le 'wī 'tōdī -a bē, mēēn -tōa. 'Wī zīe mēēn 'ci kōōn 'ka 'tūdv pēēnōn lē, ēn mēēn 'ci kōōn -pē "kaga "ji.

⁷ Bali -le 'wī 'nōnnōn nēn maan 'vī 'cēē bē, maan 'vī 'cēē 'e "tun. Ka 'an 'pan wūlē dī. -Te an 'wī zīe -a drē bē, e 'ka 'wī 'wīdī "a dī. 'Pian 'an 'fli drē 'cēē "wēnnōn 'nan -e 'ka drē -a "nēn "blūnōn 'a. ⁸ An wū "man ēn -leglizi pēēnūn 'an pan 'wū 'nan -e 'an -kōla 'nyranman zīe -a 'padī -a 'cēē. E ya "le crin nēn maan 'wū, kōō -a -nōan da "cēē -e -leglizi pee nēn 'yaan 'pan wū dī. ⁹ -A -cin 'e 'tō 'ka 'ji 'nan, tū nēn maan drē 'ka 'va ēn "lala 'wī 'tō 'an man bē, ma 'an 'sīlē 'ka 'va min -tū -lō dī. 'Pian -kaa "bū Zozi nēn Masedōa 'lēglōn 'ji bē -wēē ta 'palē 'an 'va "lala "nēn -a 'wī cī 'an man bē -a. Maan wēē 'nan te 'an 'kōn 'ka 'win -ji -trō -a dī. ēn maan dra tian zī. ¹⁰ An ya Crizi -le 'wī tīglī -sru, ēn an 'wī tīglī ve

'cēē. Maan ve 'cēē 'nan, 'wɪ nēn maan ye 'mēn 'tō -dan tv -a zɪē, min -tv 'ka Akai 'lēglōn pēēnōn 'ji -e 'e -kōla -a 'sɪdɪ -a 'an 'lō dɪ. ¹¹ -Mē "le "wēan nēn an 'wɪ zɪē -a 'vɪ? En -te maan 'vɪ bē, -a -ci nēn 'nan ma'an 'ka 'ye "yi dʊv? -Cējē, 'bē "cēē dɪ. 'Pian an 'ka ye "yi, en Bali -a -tōa 'nan 'wɪ 'kpa nēn maan ve.

¹² An 'ka ye "yi, 'pian maan dra "le zɪ maan pei 'trōa 'e 'cēn bē -yēē 'wɪ 'zʊ. Ma'an wēēman 'nan 'kaan 'pan wʊ dɪ. Maan dra zɪē minnūn nēn o cɪ 'kʊ 'man -wēēnan bē -wēē "wēan. O ya -si -tv -wēēnan 'nan -e 'o -dandan 'tan -a vɪdɪ -a 'nan, kʊ "lala 'sia "le 'wēē 'wɪ 'zʊ.

¹³ Maan ve 'cēē 'nan, Zozi Crizi -le 'pasianōn tɪglɪ "cēē waa dɪ. Min see "paanōn nēn waa, en 'o 'fli ta yōōman 'nan o ya Zozi Crizi -le 'pasianōn 'a. ¹⁴ 'Wɪ zɪē te 'e 'ka 'kan dɪ! Kōō Satan 'bō bē, 'e 'fli ta yōōman 'nan e ya Bali -le 'pasiazan -a. ¹⁵ -Yēē "wēan maan ve 'cēē 'nan, e 'ka min 'kan wɪ -a -e Satan -le minnūn zɪē 'o 'fli ta yōō 'nan o ya Bali -le 'nyranman 'panōn 'a dɪ. 'Pian -wēē 'wɪ 'le 'srannan "bē, 'wɪ 'wɪdɪ "nēn waa drē bē -a man pan nēn Bali -a wo -wɪē.

Yra yɪdɪnūn nēn o 'bō Pōl man bē yaa -nan wɪ 'vɪ

¹⁶ E ya "le 'an vɪ "nyian 'cēē 'nan, te -a -cɪn 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan 'an 'wulo 'ka 'an da dɪ! 'Pian -te 'wɪ zɪē -a -cɪn nēn 'ka 'ji bē, ka 'wɪ "man -e 'an 'bō "nyian "an 'wɪ -dandan vɪ 'an 'fli man "wēnōn "le 'an 'wulo 'ka 'an da dɪ. ¹⁷ 'Wɪ -dandan nēn an "ta -a ve 'an 'fli man 'gʊē, maan -tōa 'nan, e 'ka 'wɪ nēn Minsan 'suzan -a ve bē -a dɪ. 'Pian e ya "le min nēn -a -wulo 'ka 'e da dɪē, -yēē cɪ 'wɪnan. ¹⁸ Min "kaga "a 'ka yei, o 'wɪ -dandan ve 'o 'fli man 'nan -e 'o 'sō minnūn lē. -Yēē "wēan 'an 'bō "nyian "an dra zɪ. ¹⁹ 'Ka 'fli "siala 'wɪ 'tōnōn 'a, 'pian ka "we "man -e 'ka "trōēn "tō minnūn nēn o -wulo 'ka 'o da 'labē dɪē -wɪē. ²⁰ O 'ka drē 'wēē nōannūn -a, te 'o 'ka 'ta -ble. Ka ya -wɪ "pʊ 'kuin, en o -va -ble 'ka da, te o 'pa -fōōman 'ka yra. 'Wɪ pēēnōn zɪē waa dra 'cēē te ka "we "man. ²¹ Maan ve 'cēē 'nan, -a -cɪn 'ka 'tōlē 'kʊ 'ji 'nan 'kʊ 'ta zɪē -a wo 'ka 'va 'mlōnmlōn dɪ. 'Pian -te 'ka 'ci "nrōnman 'nan, e ya 'yra -tē wɪ -a 'kʊ 'lō bē, -a -nōan da nēn.

'Wɪ -dandan nēn minnūn -a ve 'o 'fli man bē, 'an 'bō "nyian an "ta "an "ve. "An "ve "nyian "le 'an 'wulo 'ka 'an da dɪ. ²² O ya Ebre 'nōn 'a. 'An 'bō "nyian Ebre min nēn "mēēn "a. Izraēl 'nōn nēn waa, en 'an 'bō "nyian Izraēl min nēn "mēēn "a. Abraam kludanōn nēn waa, en 'an 'bō "nyian Abraam kluda min nēn "mēēn "a. ²³ O ya Crizi 'sunōn 'a. 'An 'bō "nyian an ya Crizi 'suzan -a 'e "mlian o pēēnōn da. Maan ve "le 'an 'wulo 'ka 'an da dɪ. An Bali -le 'nyranman 'pa e cɪ o pēēnōn 'le vē da. An -pʊ 'kōn blɪ Bali -le 'wɪ 'ji e cɪ o pēēnōn 'le vē da. Minnūn 'an -sōn e cɪ o pēēnōn da. Tv "kaga 'bō bē, 'an 'kadɪ -fōla tv Bali -le 'wɪ 'ji. ²⁴ Zuif 'nōn 'an 'sōn 'e 'pa -a 'soolu, te o -ngble 'lē wo 'an 'ji -tʊdʊ -fuba yaaga 'wɪē 'sōrasɪēn. ²⁵ Rōm 'nōn 'an 'sōn sōnba "a 'e 'pa -a yaaga. En Zuif 'nōn -a wēē 'nan 'waan -tēa "kōlē -a 'e 'pa -a -tv. En -klv -sran ji 'maan 'e 'pa -a yaaga 'yi yɪē da. -A -tv drē bē, an -pei -man -tv 'lēē yɪdēa drē 'yi 'va. ²⁶ An 'ta "kaga 'wʊ bē, te fē 'an "bluman. -A -mie drē 'yi 'cēnnan 'ji, en -a -mie drē bē, yɪē 'plēnōn 'bē 'an blu, en -a -mie drē bē, 'an "bʊ Zuif 'nōn 'bē 'an blu, en -a -mie drē bē, minnūn nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a dɪē -wēē 'an blu, en -a -mie drē 'fla yei, en -a -mie drē "bui "da, en -a -mie drē 'yi yɪē da, en -a -mie drē bē, minnūn nēn 'o 'fli "siala 'an "bʊnūn Zozinōn 'a bē, -wēē 'an blu. ²⁷ En "nyian bē, bodrun funnin te an ya 'nyranman da, en bodrun funnin te 'an "koe -nyaan. -A -mie drē bē, 'an yɪ 'sōn, en -a -mie drē bē, dra 'an 'tē, en -a -mie drē bē, 'yi dra 'an 'tē, en -a -mie drē bē, an fē 'sōn, en -a -mie drē bē, trun 'an 'tē, en -a -mie drē bē, sō klɪ 'an man. ²⁸ 'Wɪ "kaga "a tian paan -e 'an vɪ, 'pian -a -tʊwɪ 'gʊē -a 'bō nēn maan ve. Yɪ -tʊdʊ pēēnōn man bē te -lēglɪzɪ -nan wɪ a 'an man. ²⁹ -Yēē cɪ "le 'nan -te min 'ka 'e 'tōdɪ 'plēblē yɪ -tēradɪ Zozi da -ji dɪē, 'an 'bō "nyian te "mēn "koe "a 'e 'sɪdɪ 'an da. En -te min -tv 'si -si tɪglɪ da bē, 'an 'bō "nyian -a 'wɪ trun -fōa 'an man.

³⁰ -Te e ya 'nan 'an 'wɪ -dandan vɪ 'an 'fli man bē, yra yɪdɪnūn nēn o 'bō 'an man Bali -le 'wɪ 'ji bē -a 'bō 'a nēn an -dandan "taan. ³¹ 'Wɪ "cēē maan -sēan "dɪ. Bali nēn -kaa san Zozi "tɪ "a bē yaa -tōa zɪ. 'Tō -dan 'e 'fʊ -yēē vē -a 'li 'trɪlɪi. ³² 'Wɪ 'kpa, tv nēn an ya Damas bē, 'fla zɪē -a tazan nēn mingōnēn Areta -a -tō bē, e minnūn paala 'fla man -klōn -yɪē

pɛɛnɔn "nɛn 'nan -e 'waan 'kun. ³³ 'Pian min -mienun 'pa 'an 'va, waan 'fɔ saannen 'ji, ɛn waan 'bɔla -fɛnɛdi da. -A -nan nɛn waan sɔnla 'fla man -klɔn -sru, ɛn an -kɔla 'tɛdi -a -ji.

12

'Wɪnun nɛn Bali -a -nan kɔɔn Pɔl lɛ bɛ yaa 'vɪ

¹ E ya "le 'an 'wɪ -dandan vɪ tian 'an 'fli man. Maan -tɔa 'nan e ya 'wɪ "tun "a. 'Pian 'wɪnun nɛn Minsan -a -nan kɔɔn 'mɛn bɛ 'lee 'wɪnun nɛn yaa ta 'bɔla 'mɛn bɛ, 'e 'bɔ 'mɛn 'bɛ da. ² An Zozizan 'tv -tɔa. Zozizan zɪɛ 'wɪ nɛn e drɛ -yrɛ "bɛ -a -nan lɛ -fuda sinjɛn nɛn 'gv. Bali -a 'sia ɛn e -kv -a la yaaga da. 'Pian -te -a lei -a nɛn Bali -kv -o, ma'an tɔa dɪ. ɛn -te -a po -a nɛn Bali -kv -o, ma'an tɔa dɪ. Bali -tɔwli 'bɛ -tɔa. ³ 'Wɪ 'kpa, min zɪɛ maan -tɔa. -Te -a lei -a nɛn Bali -kv -o, ma'an 'bɛ tɔa dɪ. ɛn -te -a po -a nɛn Bali -kv -o, ma'an 'bɛ tɔa dɪ. Bali -tɔwli 'bɛ -tɔa. ⁴ Maan -tɔa 'nan Bali -kv -a 'yɛɛ fɛnan nɛn min 'ka 'e yra ye 'mlɔnmlɔn dɪɛ -a -nan. Min zɪɛ 'wɪ nɛn yaa 'man bɛ, blamin 'ka 'kɔlaman -a vidɪ -a dɪ, ɛn -a -si 'ka 'e 'nɔndɪ 'nan blamin 'e vɪ dɪ. ⁵ Min zɪɛ -a lɛ nɛn an 'tɔ -dan -nɔan. -Dandan 'tandɪ 'an 'bɔ 'le 'wɪ 'a bɛ, ma'an dra dɪ. 'Pian -te maan 'vɪ 'nan 'an -dandan "taan bɛ, yra yɪdɪnun nɛn o 'bɔ 'an man bɛ, -a 'bɔ nɛn maan ve.

⁶ ɛn -te an "ta -dandan "taan 'an 'bɔ 'le 'wɪ 'a bɛ, e 'ka 'nan 'an 'wulo 'ka 'an da dɪ. Kɔɔ 'wɪ nɛn e drɛ tɪglɪ bɛ -a 'bɔ nɛn maan ve. 'Pian 'an 'pɛ da -tɔa 'bɛ 'a. Maan dra zɪɛ 'nan -e minnun 'o 'mɛn 'wɪ tin 'ba 'wɪ nɛn waa -nan 'yɪ 'an 'lɔ bɛ -a da 'lee 'wɪ nɛn waa 'man 'an da bɛ -a da.

⁷ 'Wɪ nɛn Bali -a -nan kɔɔn 'mɛn zɪɛ, e ya -nyrɛnnɛn wɪ -a. -Yɛɛ "wɛan "tɔgɔ 'an -dandan 'tan -a vidɪ -a bɛ, Bali 'an 'mɛan drɛ. E ya "le 'nan lei nɛn 'an 'kɔlɛ 'ji. Satan -le 'pasiazan -tv nɛn 'an man te 'e 'tɛ -kɔɔnman 'mɛn "tɔgɔ 'an -dandan 'tan -a vidɪ -a. ⁸ An Minsan tru 'ba 'e 'pa -a yaaga 'nan, 'e Satan -le 'pasiazan zɪɛ -a 'si 'an man. ⁹ Minsan 'ka 'wɪlɛ "man "dɪ. 'Pian yaa 'vɪ 'mɛn 'nan: «Mein ye "yi, ɛn mein drɛ 'mɛn min -a, -yɛɛ cɪ 'wɪ -dan a. 'Bɛ nɛn 'i "koe 'ka 'i da dɪɛ, -a -nan nɛn 'mɛn 'plɛblɛ bɔala -dan.» 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ "wɛan, an -dandan "taan 'nan 'an "koe 'ka 'an da dɪ. Maan dra zɪɛ 'nan -e Crizi -le 'plɛblɛ 'e 'kɔn 'an 'lɔ. ¹⁰ -Yɛɛ "wɛan 'bɛ nɛn 'gvɛ, -te yra yɪdɪ a 'an man oo, ɛn -te minnun 'an "srɔnman oo, ɛn -te 'wɪnun bɔa 'an man oo, ɛn -te minnun 'tɛ "paa 'an da oo, ɛn -te "klan 'an -tɛa oo, Crizi -le "wɛan bɛ an "we "man cɪ "nrandɪ -a. Kɔɔ maan -tɔa 'nan, 'bɛ nɛn 'an "koe 'ka 'an da 'gv dɪɛ, -a -nan nɛn Crizi 'plɛblɛ -nɔan 'mɛn 'e 'ciɪladɪ "da.

Korēnti 'nɔn 'nan wɪ a Pɔl man

¹¹ An 'wɪ tin 'ba 'cɛɛ "le 'an 'wulo 'ka 'an da dɪ. Cɛɛ -maan maan drɛ zɪ. Kɔɔ cɛɛ 'wɪ -dandan ve paan 'an man, 'pian ka'a drɛlɛ dɪ. An 'ka fɛ -tv -a dɪ, 'pian Zozi 'le 'pasianɔn nɛn o -dandan "taan 'labɛ, maan -tɔa 'nan an 'ka o man "wɛnnɔn Bali -le 'wɪ 'ji dɪ. ¹² 'Wɪnun nɛn waa -kɔɔnman 'nan an ya Zozi 'le 'pasiazan -a bɛ, 'an -pɔan 'sran 'e cin da, ɛn maan drɛ 'ka 'va. -Te e ya 'lebo "fɔ wɪnun -a oo, ɛn -te e ya -cɛ -srɔn "wɪnun -a oo, ɛn -te e ya 'wɪnun nɛn o Bali -le 'plɛblɛ 'ci -kɔɔnman bɛ -a oo, maan pɛɛnɔn drɛ 'ka 'va. ¹³ -Mɛ "wɪ nɛn maan drɛ -leglizi pɛenun -ji, te ma'an 'bɛ drɛlɛ 'ka 'va dɪ? Maan -tɔa 'nan, e ya -tɔwli "cɛ, -nyrɛn 'nan, ma'an -wɛɛlɛ 'nan 'kaan 'pan wɪ dɪ. -Te kaa ye "le maan drɛ 'wɪdɪ "bɛ, 'ka yra 'si, 'kaan man wɪ 'cɛ!

¹⁴ 'Bɛ nɛn 'gvɛ an man wɪv 'nan -e 'an 'cɛin yaagazan 'e 'lv 'ka 'va. 'Pian -te an 'lv bɛ, ma'an -wɛɛman 'nan 'kaan 'pan wɪ dɪ. Kɔɔ 'ka 'lɔ fɛ va "cɛɛ an cɪ dɪ, 'pian 'ka 'bɔ po va nɛn an cɪ. Kaa -tɔa 'nan, 'nɛnnun "cɛɛ fɛ treman 'o "tɪ 'lee 'o "bv "le vɛ -a dɪ, 'pian 'nɛn "tɪ 'lee 'nɛn "bv 'bɛ fɛ treman 'wee 'nɛnnun -le vɛ -a. ¹⁵ 'Mɛn vɛ bɛ, "lala pɛɛnɔn nɛn 'an 'lɔ bɛ, e -ko 'ka 'wulo -wɪ. ɛn 'an 'bɔ 'an 'fli -nɔan "nyian "fo 'nan -e 'an 'pa 'ka 'va. -Te an 'ka ye "yi "bv zɪɛ, ɛn ka'a "mɛn 'yɪ 'wo "yi "dɪɛ, e ya 'kpa?

¹⁶ Ma'an -wɛɛlɛ 'nan 'kaan 'pan wɪ dɪ. 'Wɪ 'kpa nɛn! 'Pian 'ka 'va min -mienun -a ve 'nan, an 'ka 'man 'yɪ see "paa weinun -a, te an "lala "kooman 'ka 'lɔ -pɛ pee -ji zia. ¹⁷ Minnun nɛn an o 'pa 'sia 'ka 'va bɛ, -tɪɛ 'ka 'ta blɪ "lala "koodɪ -a 'ka 'lɔ? ¹⁸ An Tit tru 'ba 'nan 'e 'lv 'ka 'va. ɛn an -kaa "bvɪ Zozizan 'tv 'pa "va, -wɛɛ 'lv 'a. Tit nɛn e 'lv zɪɛ, e 'ka

'ta bli "lala "koodi -a 'ka 'lɔ? -Cɛjɛ, ya'a drɛlɛ zɪ "fo "di. Kɔɔ 'ku 'vale -a 'kue ci "nrɔndi a -towli, ɛn ku 'ta wɔla 'a -si -towli "da.

¹⁹ -A -mie -nan bɛ, 'ka 'ci "nrɔnman 'nan, 'kue tin 'nɔnnɔn nɛn an ci -a -wɛɛnan. -Cɛjɛ, 'bɛ "cɛɛ di. 'Pian ku ya Crizi 'sunɔn 'a, ɛn 'wɔnɔn nɛn kua dra bɛ, Bali lɛ nɛn kua -sru "vɛ. 'Ku "bɔi Zozinɔn, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn kua dra bɛ, kua dra 'nan -e 'ka 'tɔ 'plɛblɛ Bali -lɛ 'wɪ 'ji. ²⁰ Kɔɔ "klan a 'an 'ji 'nan, -te an 'lɔ bɛ, ma'an -taa "bɔlɛ 'ka man "lɛ zɪ 'an ci "va "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ di. ɛn 'ka 'bɔ "nyian ka'a 'taa 'an 'tɔlɛ "lɛ zɪ 'ka ci "va "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ di. "Klan a 'an 'ji 'nan, an bɔa 'ka man te 'wɪ 'blɪdi a 'ka yei, ɛn te man bɔdi -a 'ka yei, ɛn te ka ya 'ka nyran siadi 'ka cin yei, ɛn te bɔɛ "blɪdi a 'ka yei, ɛn te "srɔn wɔdi a 'ka yei, ɛn te ka "wɛ 'ka cin man -wlɪdi, ɛn te 'ka 'fli "siala -dandan 'ka cin man, ɛn te ka'a blɛ 'ka cin yei "di. ²¹ ɛn "nyian bɛ "klan a 'an 'ji 'nan, -te an 'lɔ bɛ, Bali -taa -a drɛlɛ -e 'yra 'e 'an 'tɛ "nyian 'cɛɛ "wɛɛn. ɛn 'an 'ta -taa "drɛlɛ -trɔdrɔ minnɔn nɛn o 'wɪ 'wlɪdi drɛ 'e tɛdɛ, ɛn wa'a tian 'silɛ -a drɛdi man diɛ -wɛɛ "wɛɛn. An ya "vale 'o 'si 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e min "tri -tɔa Bali 'lɛ bɛ -a drɛdi man. ɛn an ya "vale 'o 'si nyinnandi lɪ 'lɛɛ 'kɔnnɛn -a te wa'a 'o cin 'palɛ diɛ -a man! ɛn an ya "vale 'o 'si 'wɪ 'wlɪdi "drɛdi nɛn waa -trɔa 'o 'win -ji bɛ -a man!

13

Pɔl 'wɪ 'nyranman tin 'ba Korēnti 'nɔn lɛ

¹ 'Mɛn 'lɔdi 'ka 'va bɛ -a yaagazan nɛn an "ta -a -si "siala 'gɔ. Kaa -tɔa 'nan, wa'a fɔa -towli -e 'o -klan "di. ² -Yɛɛ "wɛɛn 'bɛ nɛn an ya tian 'ka man -kɔɔbli 'gɔɛ, 'wɪ nɛn maan 'vɪ te 'an 'cɛin "flizan 'lɔ 'ka 'va nun bɛ, maan -fɔa "nyian "ji minnɔn nɛn o 'wɪ 'wlɪdi drɛ 'e tɛdɛ bɛ, -wlɛ. ɛn e ya "nyian min pɛɛnɔn 'lɛ vɛ -a. 'Wɪ zɪɛ -nyrɛn 'nan, -te an 'lɔ bɛ, an 'wɪ tin "baa 'e 'plɛblɛ da, ma'an 'wɪ 'cɛa "fo "di. ³ Kɔɔ ka ya "vale 'an -ci -kɔɔn 'cɛɛ 'nan Crizi -ciala 'an 'va ɛn e 'wɪ tin "baa. Crizi a 'ka 'va 'yɛɛ 'plɛblɛ 'a, kaa -tɔa zɪ. ɛn kaa -tɔa "nyian 'nan, e 'ka min "blɛblɛ -a di. ⁴ O Crizi pɛin yiba "plan da "lɛ min "blɛblɛ -lɛ 'wɪ 'zɔ, ɛn e -ka. 'Wɪ 'kpa, 'pian 'bɛ nɛn 'gɔɛ -a yɪɛ a "man Bali -lɛ 'plɛblɛ 'lɛ "wɛɛn. 'Wɪ 'towli zɪɛ e ya 'kue vɛ -a. Ku drɛ min "blɛblɛ -a 'ku 'vale Crizi -a. 'Pian -te ku 'bɔla 'ka 'va bɛ, ka -taa -a -tɔlɛ 'nan 'plɛblɛ a 'ku 'lɔ. Kɔɔ Bali -lɛ 'plɛblɛ a -maan, ɛn 'belɪdi a 'ku 'lɔ 'ku 'vale Crizi -a.

⁵ 'Ka 'cɛɛ yi -tɛradɪ Zozi da -nanjen! ɛn 'ka 'fli 'nanjen 'ka 'bɔ 'a, -e 'ka -tɔ! 'Ka 'nanjen -e 'ka -kɔnnɛn "yɪ 'nan, 'ka 'vale Zozi Crizi -a ka ya min -towli "a. -Te ka'a yɪlɛ zɪ diɛ, te 'cɛɛ yi -tɛradɪ Zozi da a 'wɪ "tun "a. ⁶ -A -cin a 'an 'ji 'nan, ka -taa -a -tɔlɛ 'nan 'ku 'kue vɛ -ci kɔɔn.

⁷ Ku Bali tru "baa 'nan, te 'ka 'wɪ 'wlɪdi "towli "drɛ di. 'Kue tin 'nɔnnɔn "cɛɛ ku'a -wɛɛman 'wɪ zɪɛ -a -ji di. 'Pian kua -wɛɛman 'nan, 'ka 'wɪ "yɪ "drɛ. ɛn -te minnɔn 'ka 'ku 'siala min -a diɛ, "kue ye 'wɪ "tun "a. ⁸ Maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali -lɛ 'wɪ tɪglɪ bɛ, ku'a 'kolaman -e 'ku 'si -tɔ -yrɔ "di. 'Pian 'wɪ nɛn yaa 'vɪ bɛ, -a 'bɔ nɛn kua dra. ⁹ -Yɛɛ "wɛɛn -te ku ya Bali -lɛ 'wɪ 'ji "blɛblɛ ɛn ka ya 'ka 'tɔdi 'plɛblɛ bɛ, 'ku 'ci a 'e "nrɔndi. 'Wɪ nɛn kua laabo Bali lɔ bɛ, -nyrɛn zɪɛ. 'Nan 'ka 'li 'ka da -e 'ka -sɔɔnla -si tɪglɪ da Bali -sru.

¹⁰ An ya tian 'ka man -kɔɔbli ɛn an 'fluba 'gɔɛ -a crɛn -tɛ 'cɛɛ. Maan drɛ zɪɛ 'nan -e -te an 'lɔ bɛ, 'an vɪlɛ 'an 'wɪ tin "baa 'cɛɛ 'e 'plɛblɛ da di. Maan ve 'cɛɛ 'nan Minsan -a 'plɛblɛ 'nɔn 'mɛn. 'Pian ya'a -nɔnlɛ 'nan -e 'an 'ka fuila "man "di, yaa -nɔn 'nan -e 'an 'pa 'ka 'va.

¹¹ 'An "bɔi Zozinɔn, maan 'lɛ -sɛanla -a vidɪ -a 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ci 'e 'kɔn 'e "nrɔndi! ɛn 'ka 'li 'ka da -e 'ka -sɔɔnla -si tɪglɪ da Bali -sru! ɛn 'wɔnɔn nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ 'ka 'sia 'wɪ 'a! ɛn 'ka cin "koe "tɔ 'ka da! ɛn 'ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'towli "da! ɛn 'ka yei 'e 'kɔn 'e 'sɛndɪ 'e cin va! 'Ka drɛ zɪɛ -e Bali nɛn e min ye "yɪ ɛn e -fɔdi -trɔɔ -nɔan "min lɛ bɛ, 'e 'kɔn 'ka 'va.

Pɔl -a 'lɛ 'sran 'tɔ bɔdi -a

¹² 'Ka Zozinɔn pɛɛnɔn 'tɔ bɔ -atu -tɛdi -a o man! Minnɔn pɛɛnɔn nɛn o drɛ Bali -lɛ vɛ -a 'ku 'va 'gɔɛ, o 'ka 'tɔ bɔ.

¹³ -Kaa san Zozi Crizi -lɛ "yɪ 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va! ɛn -kaa "tɪ Bali -lɛ min yɪdi "yɪ 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va! ɛn 'ka 'vale Bali lei 'saun 'a, 'ka yei 'e 'kɔn 'e 'sɛndɪ 'e cin va!

'Fluba n_{EN} Pəl -a cren -te
Galatı
'n_{ON} le

¹ 'An 'b₀ Pəl 'be 'fluba 'g_{VE} -a cren -te. An ya Zozi 'le 'pasiazan -a. Minnun "c_{EE} 'an 't₀ -a dı, en min -tu 'ka 't₀le 'k_V yei en yaan -t₀ -a dı. 'Pian Zozi Crizi 'b₀ 'lee -kaa "t_ı Bali nen e Zozi wluan -kan_{ON} 'va be, -w_{EE} 'an 'pa 'sia. ² 'An 'b₀ 'lee 'an "b_V Zozin_{ON} p_{EE}n_{ON} nen k_V cı waa 'g_{VE}, -leglizi -t₀du p_{EE}n_{ON} nen Galatı 'le_{GL}on 'ji be, k_V -a -jin_{ON} 't₀ b₀.

³ -Kaa "t_ı Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee 'yi 'lee 'wee -f₀du -tr₀z₀ -n_{ON} 'c_{EE}. ⁴ Zozi Crizi wu "man en e -ka -kaa 'le_{ji}, 'nan -e Bali 'e -c_{EE} 'w_ı 'w_ıl_ıdu 'fui. Yaa dre zıe 'nan -e 'e -kaa 'si tu nen -kaa cı -ji en e ya 'e f₀du 'w_ı 'w_ıl_ıdu "a 'g_{VE}, -y_{EE} 'p_{LE}ble 'l₀. -Kaa "t_ı Bali 'be 'v_ı 'nan 'e 'w_ı zıe -a dre. ⁵ 'T₀ -dan 'e 'k_{ON} Bali -le v_E -a 'li 'trilii. Amen!

-Si a -t₀wli, -a da nen min "sia 'w_ı 'ji

⁶ 'W_ı nen kaa dre be, yaan 'kan "fo! Bali 'ka laabu 'nan -e 'ka Crizi -le "yi "nen "blı. 'Pian -a -nan 'ka 'm_{ON}le dı, ka 'si -a -sru, en ka s_{ON}la 'w_ı 'p_{EE} -sru. ⁷ Maan ve 'c_{EE} 'nan -si p_{EE} "ka -e min 'e 'si 'w_ı 'ji "da "dı. Minnun nen 'o -w_{EE}man 'nan 'o 'ka 'ci baaman -ji be, 'w_{EE} cı. 'W_ı nen 'w_ı 'a be, -nyren waa ve Crizi -le 'w_ı 'n_{ON}n_{ON} man. ⁸ K_V Crizi -le 'w_ı 'n_{ON}n_{ON} paa 'ka 'ji 'nan -si zıe -a da nen min "sia 'w_ı 'ji. 'Pian -te min -a 'v_ı 'nan -si p_{EE} a -e min 'e 'si 'w_ı 'ji "da "be, maan laabo Bali l₀ 'nan 'e wei 'pla -a san man 'li "fo "le v_E -a. -Te e ya paan 'k_V 'b₀ 'a o₀, en -te 'be "c_{EE} dı, e ya Bali -le 'pasian_{ON} nen laji be -a -tu a o₀, Bali 'e dre zı! ⁹ K_V 'v_ı 'e 'c_{EN} 'va, en maan ve "nyian 'c_{EE} 'nan, -te min -tu -a 'v_ı 'nan, -si p_{EE} a -e min 'e 'si 'w_ı 'ji "da "be, maan laabo Bali l₀ 'nan 'e wei 'pla -a san man 'li "fo "le v_E -a.

¹⁰ 'W_ı nen maan cren -te 'lab_E, yaa -k_{ON}n_{ON}man 'nan, an ya "vale minnun 'o 'an 't₀ "yi "v_ı? -C_Eje, an ya 'pian "vale Bali 'e 'an 't₀ "yi "v_ı. Maan w_{EE} 'nan 'm_{EN} 'w_ı 'e 's₀ minnun l_E? -C_Eje, ma'an 'w_ı zıe -a -w_{EE}le dı, k₀ an ya Crizi -le v_E -a, en -y_{EE} 'nyranman nen maan "paa.

Bali 'be Pəl dre Zozi 'le 'pasiazan -a

¹¹ 'An "b_V Zozin_{ON}, 'w_ı 'n_{ON}n_{ON} nen maan 'v_ı 'c_{EE} be, ya'a 'sile min -tu 'le dı, ¹² en ma'an manle min da dı, en min "c_{EE} "m_{EN} paa 'an 'ji dı, 'pian Zozi Crizi 'b₀ 'be -nan k_{ON} 'm_{EN}.

¹³ 'Li 'e t_{ED}e be, tu nen an 'ta w_ıla Bali wei da "le 'an tra Zuif 'n_{ON} 'z₀ be, 'w_ınun maan dre be, kaa 'man. Tu zıe -a man be, an 'te 'pa Bali -le -leglizi -ji 'n_{ON} da, en maan w_{EE} 'nan 'an o -nan -nyaan. ¹⁴ An 'ta 'w_ıla Bali wei da "le 'an tranun z₀, e 'm_{lin} 'an 'p_E "kaga "da. 'An tranun dre w_ı be -a -nan w_ı a 'an man 'kpa tıglı.

¹⁵ 'Pian Bali "yi dre 'm_{EN}. Tu nen te an ya tian 'an "b_V 'ji be, Bali 'an 'si "va, en yaan 'pla 'nan 'an dre 'e 'suzan 'a. "B_E -sru, tu nen e 's₀ -a 'b₀ 'ji be, e 'b₀, ¹⁶ en zı -a -p_ı cı be, yaa ta 'b₀la 'm_{EN}. E dre zıe 'nan -e 'an -y_{EE} 'w_ı 'n_{ON}n_{ON} vı minnun nen o 'ka Zuif 'n_{ON} 'a dıe -w_ıle. Zı e dre be, ma'an 'w_ı laabule min l₀ dı. ¹⁷ En ma'an 'k_{UL}e Zeruzalem minnun nen o cı Zozi 'le 'pasian_{ON} t_{ED}e -a be o va dı. 'Pian an -k_V Arabi 'le_{GL}on 'ji. En "be -sru an 'li 'an da 'fla nen waa laabo Damas be -a da.

¹⁸ Le yaaga "m_{EN} 'vaa, en an -k_V Zeruzalem, 'nan -e 'an Pieri nen waa laabo Keva be -a -t₀. Maan dre "va "nun yi -f₀da 'soolu. ¹⁹ Zaji nen Minsan Zozi 'b₀ "b_V "a be, -nyren maan 'yi. Ma'an -y_{EE} 'pasiazan p_{EE} yile "nyian dı. ²⁰ 'W_ı nen an "sia -a v_ınan 'c_{EE} 'g_{VE}, Bali -a -t₀a 'nan, 'w_ı -t₀wli 'ka "va "dı.

²¹ "B_E -sru an -k_V Siri 'le_{GL}on 'ji, en an -k_V "nyian Silisi 'le_{GL}on 'ji. ²² Tu zıe -a man be, te Crizi -le -leglizinun nen Zude 'le_{GL}on 'ji be -a -ji 'n_{ON} 'ka 'an 't₀a dı. ²³ Waa 'man 'pian 'e "tun 'nan: «Min nen "nen e 'te "paa -kaa da be, 'be nen 'g_{VE} Bali -le 'w_ı 'n_{ON}n_{ON} nen "nen e ya "vale 'e -nan -nyaan "be, yaa "paaman 'sien minnun ji.» ²⁴ En o Bali 't₀ dre -dan, 'w_ı nen yaa dre 'm_{EN} be -y_{EE} "w_{EE}an.

2

Zozi 'le 'pasianon Pól -le 'wí 'paadı 'yí 'yí

¹ Lε -fuda sinjen "bε -sru, en an 'li 'an da Zeruzalem. Kve 'ku 'sien 'ku 'vale Barnaba -a, en an Tit 'pa 'ku 'va. ² Bali 'bε -nan kōon 'men 'nan, 'an 'ku -nan nun. 'Ku cin 'yí 'ku 'vale -leglizi 'lenon nen minnun o "siala 'kpa tıglı bε waa 'ku 'saza yei. Bali -le 'wí 'nōnnon nen maan ve tı pēenon man minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dıe -wle "bε, maan -sru 'vı -wle. Maan wεε 'nan 'nyranman nen maan 'pa 'trilii bε, 'o yí 'yí, "tōgō 'e 'sen 'yí 'a 'e "tun. ³ En waa 'man "nyian 'yí 'kpagba. Kōō -kaa "buı Zozizan Tit nen e -ku 'ku 'pale bε, Grēk min nen, e 'ka 'e 'fōdı -klōnmōn -va dı. 'Pian -leglizi 'lenon zıe, wa'a 'tōle "man 'nan 'e dre dı.

⁴ Min -mienun a 'ku yei "bε, o 'ka Zozinon tıglı 'a dı. -Wεε 'vı 'nan, Tit 'e 'kōn 'e 'fōdı -klōnmōn -va. O wla 'ku yei 'e yōōdı 'nan, -e 'o 'ku 'kun 'wee -pei -tō wı -tō man. Zozi Crizi -le 'ku 'si nen yaa 'wō -pei -le 'plēble 'wlu bε, o ya "saanan 'ku man 'nan -e 'o -nan yı 'ku 'lō. Kōō e ya o jı 'nan, 'ku 'kōn tian -pei -le 'plēble 'wlu. ⁵ Ku'a tōale -wle "fo "dı. Kva dre zıe 'nan -e Zozi Crizi -le 'wı 'nōnnon 'e 'fı 'cee vε -a kōnglōn. Ku 'ka "vale min 'e 'wı 'nōnnon zıe -a baa fε pee -a dı.

⁶ Maan ve 'cεε 'nan, -leglizi 'lenon nen minnun o "siala 'kpa tıglı zıe, wa'a 'wı 'pee 'pale "va 'men dı. Minnun o "siala 'kpa tıglı, 'pian 'an 'bō 'le vε bε, zı o cı 'e tēdε bε, 'bε "cεε "mēen -nanjean "dı, kōō Bali 'ka min bo "va "dı. ⁷ -Leglizi 'lenon zıe, waa -tō 'nan, Bali 'bō 'bε 'yee 'wı 'nōnnon vıdı -pēba 'wō 'an 'lō 'nan, -e 'an vı minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dıe -wle. En waa -tō "nyian 'nan, 'wı 'tōwli zıe -a 'bō nen Bali -a dre Pieri lε Zuif 'nōn 'le vε -a 'e tēdε. ⁸ Kōō waa -kōnnen 'yı 'nan, Bali 'an dre 'yee 'pasiazan -a minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dıe o va, "le zı e Pieri dre 'yee 'pasiazan -a Zuif 'nōn va bε, -yee 'wı 'zı. ⁹ Zaji 'lee Pieri 'lee Zan 'bō nen Zozinon o "siala 'nan -wεε cı -leglizi 'kōladren 'a bε, waa -tō 'o 'fı -a 'nan, Bali 'bō 'bε 'nyranman zıe -a -nōn 'men 'nan 'an 'pa. -A -nan nen 'o 'pē 'pa 'ku 'vale Barnaba -a 'ku 'lō. 'Ku pei dre 'sien waa -tōwli 'nan, "ku Bali -le 'wı 'nōnnon vı minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dıe -wle, -e "o "vı Zuif 'nōn lε. ¹⁰ 'Wı 'tōwli "nen waa 'vı 'nan 'ku dre bε, -nyren 'nan, 'yale -tenon nen -leglizi -jı Zeruzalem bε, te 'ku 'cı 'e 'san o man dı! En 'wı zıe 'an yıe 'trōa -a dređı da tıglı.

Pól 'wı 'tō Pieri man

¹¹ "Bε -sru, zı Pieri 'lū 'fla nen waa laabo Antıos bε -a da bε, maan dre wı 'sı "jı min pēenon yıe man. Kōō 'wı nen yaa dre bε e 'ka "yı "fo "dı. ¹² Fε nen maan ve zıe -yεε cı 'nan, zı Pieri 'lū 'e tēdε bε, Zozinon nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dıe, -wεε fenun -ble waa. 'Pian zı Zuif 'nōn -mienun 'sı Zaji -va, o -ta bε, e klan -wlı. -A -nan nen e cēen Zozinon zıe o man fenun -blıdı -a. ¹³ Zuif 'nōn -mienun nen Zozi 'va bε, "o dređı 'sıa "nyian -wlıdı "le Pieri -le 'wı 'zı. En Barnaba "e "fō 'wō o va 'wı 'wlıdı zıe -a dređı -a.

¹⁴ Zı maan 'yı 'nan, o 'ka Bali -le -sı tıglı da dıe, en maan 'le cēen Pieri lε Zozinon pēenon yıe man. Maan 'vı -yre 'nan: «Zuif min nen yia. 'Pian -te i -ta 'e tēdε bε, yı'a 'wı drele "le Zuif min -zı dı, en yı'a 'ta wulea Zuif 'nōn 'le -pei da dı. 'Bε nen 'gυε, minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dıe, i ya "vale 'nan 'o 'wı dre "le Zuif 'nōn 'zı. Te 'i dre zı "fo "dı!»

¹⁵ 'Wı 'kpa nen, 'ku "ya wō Zuif 'nōn 'a. Ku 'ka 'lēglōn 'pee -jı minnun nen wa'a 'ta 'wula Moizi -le -pei da dıe, waa "fo "dı. ¹⁶ 'Pian kva -tōa 'nan, 'ta wıladı Moizi -le -pei da min 'bō 'le 'plēble 'a bε, -a man "cεε Bali min "siala 'e 'lε min tıglı 'a dı. Min nen e yı -tēala Zozi Crizi da bε, -a 'bō nen Bali -a "siala min tıglı 'a. -Yee "wεan nen 'ku 'bō nen Zuif 'nōn 'a 'gυε, ku yı -tēra Zozi Crizi da. Ku yı -tēra "da 'nan, -e Bali 'e 'ku 'sıa min tıglı 'a 'kve yı -tēradı Zozi Crizi da man, 'pian wa'a vıle 'nan ku 'ta 'wula Moizi -le -pei da -yee "wεan dı. Kōō 'ta wıladı Moizi -le -pei da min 'bō 'le 'plēble 'a bε, -a man "cεε Bali min "siala 'e 'lε min tıglı 'a dı.

¹⁷ En 'ku 'bō nen Zuif 'nōn 'a 'gυε, -te kva -wεeman 'nan, Crizi -le "wεan nen Bali 'e 'ku 'sıa min tıglı 'a 'e 'lε bε, en 'wı zıe -yεε -maan minnun 'ku "siala 'wı 'wlıdı "drenon 'a bε, -a -cı nen 'nan Crizi 'ku dre 'wı 'wlıdı "drenon 'a? -Cεje, -njeε "fo "dı. ¹⁸ 'Pian 'wı nen 'bε -taa 'an drele 'wı 'wlıdı "drezan -a bε, -nyren 'nan, -pei nen 'an 'bō maan klu -sran 'jı bε, -te an 'li 'an da "nyian "va "bε, te 'an 'fı dre 'wı 'wlıdı "drezan -a.

¹⁹ 'An 'bɔ 'le vɛ bɛ, -pei -le 'plɛblɛ 'ka 'nyian 'an da dɪ, kɔɔ an -ka 'wɪnɪn zɪɛ -yee "wɛan. 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, an ya 'an 'belɪdɪ Bali -le vɛ -a. 'Kʊ 'vale Crɪzɪ -a kʊɛ drɛ min -tʊwli "a, ɛn kʊ -ka yɪba "plan da. ²⁰ -Yee "wɛan an 'ka 'nyian 'an 'fli -jɪ 'trɛda dɪ, 'pɪan Crɪzɪ -lɔ nɛn an cɪ. 'Bɛ nɛn an cɪ 'trɛda 'gʊɛ, Bali -pɪ nɛn yaan 'yɪ "yɪ, ɛn e wɪ "man e -ka 'an 'lɛjɪ bɛ, -a da nɛn an yɪ -tɛala. ²¹ Ma'an Bali -le "yɪ 'tua 'an 'pɛla koda dɪ. "Tɛ 'ta wɔladɪ -pei -tɔ wɪnɪn da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a man nɛn min dra tɪglɪ Bali 'lɛ bɛ, "tɛ maan vɛ 'nan Crɪzɪ -ka 'wɪ "tun "man.

3

-Te min yi -tɛra Zozi da bɛ, Bali -a "sɪala min tɪglɪ 'a

¹ Galatɪ 'nɔn, 'cee 'wɪ mandɪ a 'plɛblɛ. -Tɪɛ 'e 'pɛ 'pa 'ka yɪa? Kɔɔ Zozi Crɪzɪ -le -ka nɛn yaa 'wɔ yɪba "plan da bɛ, maan -cɪ 'vɪ 'cɛɛ 'weɪn 'va. ² E ya "le 'an 'wɪ 'tʊ laabu 'ka 'lɔ, -nyrɛn 'nan: «'Ta wɔladɪ Moɪzɪ -le -pei -tɔ wɪnɪn da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ -a man nɛn, Bali 'yee lɛɪ 'saun 'nɔn 'cɛɛ?» -Cɛjɛ, 'bɛ "cɛɛ dɪ! 'Pɪan Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn nɛn kaa 'man, ɛn ka yɪ -tɛra "da "bɛ, -yee "wɛan nɛn yaa -nɔn 'cɛɛ. ³ -Mɛ "le "wɛan nɛn 'cee 'wɪ 'cɪ mandɪ a 'plɛblɛ? Ka 'ta wɔladɪ 'sɪa Bali -sru 'e tɛdɛ Bali lɛɪ -le 'plɛblɛ 'a. 'Pɪan 'bɛ nɛn 'gʊɛ, ka ya "vale 'ka 'le -sɛanla 'ka 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a. ⁴ 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn kaa -nan 'yɪ bɛ, ya 'a 'wɪ "paale 'ka 'jɪ dʊv? Maan -tɔa 'nan -a "nɛn 'ka 'fʊlɛ 'e "tun "dɪ. ⁵ An 'wɪ 'tʊwli 'bɔ laabo "nyian 'ka 'lɔ 'nan: «'Ta wɔladɪ Moɪzɪ -le -pei -tɔ wɪnɪn da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, -a man nɛn Bali 'yee lɛɪ 'saun 'nɔn 'cɛɛ, ɛn e 'lɛbo "fɔ wɪnɪn drɛ 'ka yɛɪ?» -Cɛjɛ, 'bɛ "cɛɛ dɪ! 'Pɪan Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn nɛn kaa 'man, ɛn ka yɪ -tɛra "da "bɛ, -yee "wɛan nɛn Bali 'wɪnɪn zɪɛ -a drɛ 'ka yɛɪ.

⁶ 'Ka 'cɪ "nrɔn Abraam -le 'wɪ da -tʊ! E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'jɪ 'nan:

«Abraam yɪ -tɛra Bali da,
ɛn Bali -a 'sɪa min tɪglɪ 'a.»

⁷ -Yee "wɛan 'ka -tɔ 'nan, minnɪn nɛn o yɪ -tɛala Bali da bɛ, -wɛɛ cɪ Abraam kludanɔn tɪglɪ 'a. ⁸ 'Wɪ 'kpa, minnɪn nɛn o 'ka Zuɪf 'nɔn 'a dɪɛ, Bali o "sɪala min tɪglɪ 'a 'wee yɪ -tɛradɪ 'e da man. 'Wɪ zɪɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'jɪ 'e 'cɛn. Kɔɔ 'wɪ 'nɔnɔn zɪɛ -a -tʊwli 'bɔ nɛn Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn Abraam lɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan:

«An -fɛa vɛ 'trɛdanɔn pɛɛnɔn man 'yɪɛ "wɛan.»

⁹ Abraam yɪ -tɛra Bali da, ɛn Bali -fɛa 'vɪ "man. 'Wɪ 'tʊwli zɪɛ -a 'bɔ nɛn Bali -a dra minnɪn pɛɛnɔn nɛn o yɪ -tɛala Bali da bɛ, -wɛɛ.

¹⁰ 'Pɪan minnɪn nɛn o ya "va 'nan 'ta wɔladɪ Moɪzɪ -le -pei -tɔ wɪnɪn da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, -a man nɛn Bali 'e 'o 'sɪa min tɪglɪ 'a bɛ, Bali wɛɪ a 'e 'pladɪ o man. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'jɪ 'nan:

«Min nɛn e Moɪzɪ -le -pei -tʊwli "cɛ srɛ,
ɛn ya 'a 'ta wɔlɛa "da "dɪɛ,
'wɪ 'e bɔ -a san man.»

¹¹ 'Ta wɔladɪ Moɪzɪ -le -pei -tɔ wɪnɪn da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, -a man "cɛɛ Bali min "sɪala min tɪglɪ 'a dɪ. Kaa -tɔa zɪɛ, kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'jɪ 'nan:

«Min nɛn Bali -a "sɪala min tɪglɪ 'a bɛ,
yɪ -tɛradɪ Bali da man nɛn e 'belɪdɪ yɛ.»

¹² 'Pɪan 'ta wɔladɪ Moɪzɪ -le -pei -tɔ wɪnɪn da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, yɪ -tɛradɪ Bali da "cɛɛ dɪ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian Bali -le 'fluba 'jɪ 'nan:

«Min nɛn e 'ta 'wɔla Moɪzɪ -le -pei -tɔ wɪnɪn da,
ɛn ya 'a -tʊwli "cɛ "srɛlɛ dɪɛ,
yaa man 'belɪdɪ yɛ.»

¹³ Bali wɛɪ -a 'e 'pladɪ -kaa man, kɔɔ -ka 'a 'ta wɔlɛa Moɪzɪ -le -pei da 'e pɛɛnɔn dɪ. 'Pɪan zɪ Crɪzɪ -ta bɛ, e wɪ "man, ɛn Bali wɛɪ nɛn 'e 'pladɪ -kaa man bɛ, -a "nɛn "wɪ bɔ "man -kaa 'lɛjɪ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'jɪ 'nan:

«Min nɛn minnɪn -a -tɛa
-e 'o -tɪn yɪba "man "bɛ,

Bali wɛɪ a 'e pladɪ -a san man.»

¹⁴ Zozi Crizi -a dre zɛ, 'nan -e 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan 'e dra bɛ, 'e dre minnun pɛɛnɔn 'le vɛ -a. Bali "e 'nan Abraam lɛ 'nan: «An -fɛa ve 'trɛdanɔn pɛɛnɔn man 'yie "wɛan.» Minnun pɛɛnɔn nɛn o yi -tɛala Zozi 'bɔ da bɛ, lei 'saun nɛn Bali "e 'nan 'e -nɔan "minnun lɛ bɛ, e dra -wee vɛ -a.

'Wɪ nɛn Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan 'e dra bɛ, fɛ -tʊ 'ka -a lɛɛa dɪ

¹⁵ 'An "bʊ Zozinɔn, 'wɪ nɛn blamin -a dra bɛ, -a da nɛn 'an 'ci nrɔn ɛn an "ta 'wɪ 'gʊɛ -a ve. -Te min 'e -zia paala tɪgɫɪ bɛ, min 'ka 'kɔlaman -e 'e fuila 'nan dɪ, ɛn min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'pa "va "dɪ. ¹⁶ 'Wɪ nɛn Bali "e 'nan 'e dra Abraam 'lee 'e kluda min lɛ bɛ, -a -tʊwɫɪ "nɛn zɛɛ. Bali 'ka -a vɪɛ 'nan: «-a kludanɔn», "le min "kaga "le 'wɪ nɛn yaa 'vɪ dɪ. 'Pian e 'nan: «'i kluda min», min -tʊwɫɪ "le 'wɪ vɪdɪ -a. Min zɛ Crizi nɛn. ¹⁷ 'Wɪ nɛn maan 'nan 'an ve bɛ, -nyrɛn 'gʊ: Bali 'wɪ 'tʊ 'vɪ Abraam lɛ, "le min 'e -zia "paala bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. Moizi -le -pei nɛn e 'bɔla lɛ -yaa sinjɛn 'e 'ta le lɛ -fuba yaaga (430) "bɛ -sru "bɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e -zia zɛɛ -a fuila 'nan dɪ, ɛn ya'a 'kɔlaman -e 'e Bali -le 'wɪ nɛn yaa 'vɪ Abraam lɛ bɛ, -a klu -sran dɪ. ¹⁸ "Te 'ta woladɪ Moizi -le -pei da man nɛn min -zia zɛɛ -a ye bɛ, "te maan ve 'nan, ya'a -zia zɛɛ -a yɪɛ 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -a man dɪ. 'Pian Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn, -yee "wɛan nɛn Abraam -zia zɛɛ -a 'yɪ.

-Mɛ "le "wɛan nɛn Bali -pei -tɔ minnun lɛ?

¹⁹ -Te 'bɛ a zɪ bɛ, -mɛ "le "wɛan nɛn Bali -ta -pei -tɔ wunun -a "nyian? E -ta -a 'nan, -e min 'e 'wɪ nɛn ya'a Bali ci sɔa dɪɛ, -a -tɔ. -Peinun zɛɛ, -wɛɛ ci -trilii 'vaa, ɛn Abraam kluda min bɛ, e -ta. 'Wɪ nɛn Bali "e 'nan 'e dra Abraam lɛ bɛ, min zɛɛ -yee vɛ nɛn. -Peinun zɛɛ Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ, -wɛɛ -tɔ minnun lɛ, ɛn min -tʊ 'bɛ 'tɔ Bali -le 'pasianɔn 'lee minnun 'bɔ yei. ²⁰ 'Pian 'wɪ nɛn Bali "e 'nan, 'e dra Abraam lɛ bɛ, Bali 'bɔ 'bɛ tin 'ba -yrɛ 'e 'bɔ 'a. Min -tʊ 'ka 'tɔlɛ o yei "dɪ.

²¹ -A -ci nɛn "mɛn 'nan, Moizi -le -peinun bɛ, e 'wɪ nɛn Bali "e 'nan, 'e dra Abraam lɛ bɛ, -a baaman -ji? -Cɛjɛ, e 'ka zɪ "fo "dɪ. "Te Moizi -le -peinun zɛɛ e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ, "te maan ve 'nan, Bali min "siala min tɪgɫɪ 'a 'ta woladɪ "da "man. ²² 'Pian e 'ka zɪ dɪ. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: 'Trɛdanɔn pɛɛnɔn 'ta a 'e "fluladɪ 'wɪ 'wɫɪdɪ 'lɔ. ɛn zɪ 'kɔ -kaa dre 'lɔɔ -e -kaa 'sʊ -yrɔ "bɛ, -nyrɛn 'nan -kaa yi -tɛra Zozi Crizi da, -e 'wɪ nɛn Bali "e 'nan, e dra Abraam lɛ bɛ, 'e dre -cee vɛ -a.

²³ 'Pian tʊ nɛn te Bali 'ka tian yi -tɛradɪ Zozi da ci 'silɛ -cɛɛ dɪɛ, te -kaa ya -kaa -mɛan dɛɛdɪ Moizi -le -pei -lɔ. ²⁴ -Pei zɛɛ 'e yie 'tɔ 'ka 'va -trilii, ɛn Zozi Crizi -tadɪ 'bɔ. E dre zɛɛ 'nan -e -cee yi -tɛradɪ Zozi 'bɔ da man nɛn Bali 'e -kaa 'sia min tɪgɫɪ 'a 'e 'lɛ. ²⁵ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ Zozi 'ta, ɛn -kaa yi -tɛra Zozi 'bɔ da. -Yee "wɛan -kaa 'ka "nyian -kaa -mɛan dɛɛdɪ Moizi -le -pei -lɔ dɪ.

²⁶ 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, 'cee yi -tɛradɪ Zozi da -le "wɛan, ka ya Bali -le 'nɛnnun -a, kɔɔ 'ka 'bɔ 'lee Zozi Crizi bɛ, ka dre min -tʊwɫɪ "a. ²⁷ Bali 'bɛ 'ka -batize dre, -yee "wɛan ka dre min -tʊwɫɪ "a 'ka 'vale Crizi -a, ɛn ka Crizi 'kɔlɛ 'wʊ 'ka da. ²⁸ -Te Zuif min nɛn 'yia oo, ɛn -te i 'ka Zuif min -a dɪ oo, -te nɔan nɛn 'yia oo, ɛn -te i 'ka nɔan -a dɪ oo, -te -klɔnmɔn nɛn 'yia oo, ɛn -te lumɔn nɛn 'yia oo, ka 'ka 'ka 'cɛndɪ 'e cin man dɪ. Kɔɔ ka 'bɔ 'lee Zozi Crizi bɛ, ka dre 'sien min -tʊwɫɪ "a. ²⁹ Ka ya Crizi -le vɛ -a, -yee "wɛan ka ya Abraam kludanɔn 'a, ɛn -zia nɛn Bali "e 'nan, 'e -nɔan Abraam kludanɔn lɛ bɛ, e ya 'cee vɛ -a.

4

¹ 'Wɪ nɛn maan 'nan 'an ve 'cɛɛ bɛ, -nyrɛn 'gʊ, 'nɛn nɛn 'e "tɪ -zia -ble bɛ, tʊ nɛn e ya tian "wɛnnɔn bɛ, e ya "le nɔan -le 'wɪ 'zʊ, 'pian te -a -blɪnan nɛn 'e "tɪ -zia 'bɔ 'a. ² Tʊ nɛn e ya tian "wɛnnɔn bɛ, minnun 'bɛ "paala, ɛn -wɛɛ 'lɛji wɪ dra -trilii, -e tʊ nɛn -a "tɪ -a kɔɔn bɛ, 'e 'bɔ. ³ -A -tʊwɫɪ 'bɛ dre "nyian -cee vɛ -a. Tʊ nɛn -ka'a tian Crizi -tɔlɛ dɪɛ, te -kaa ya "le 'nɛn "wɛnnɛn 'zʊ, ɛn -kaa ya 'trɛda fɛnʊn 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'lɔ nɔan -a. ⁴ 'Pian zɪ tʊ nɛn Bali -a kɔɔn bɛ, e 'bɔ bɛ, ɛn Bali 'bɔ 'yee 'nɛn 'pa 'sia 'trɛda. 'Nɛn zɛɛ, lumɔn 'bɛ -ya, ɛn e 'ta 'wɫa Zuif 'nɔn 'le -pei da, ⁵ 'nan -e 'e minnun nɛn o ci -pei zɛɛ -yee nɔanba -ji bɛ, 'o 'si 'wɪ 'ji. Yaa dre zɛɛ, 'nan -e Bali 'e -kaa dre 'yee 'nɛnnun -a.

⁶ Fε nen yaa -kōōnman 'nan, ka ya -yee 'nennun -a bε, -nyren 'nan, lei nen, Bali -le 'nen zıe -yrō "bε, -a -tūwli "nen Bali -a -nyran -kaa 'ji. Lei zıe -yεε -maan -kaa ve Bali le 'nan: «'An "tı -baba.» ⁷ 'Wı 'kpa nen, i 'ka "nyian fε -tū -lō nōan -a dı, 'pian i ya Bali -le 'nen 'a. I ya -yee 'nen 'a -le "wεan, fε pεenōn nen yaa 'pla 'yee 'nennun -le vε -a bε 'yie vε nen.

Galatı 'nōn 'le 'sıdı Zozi -sru "naan Pōl man

⁸ 'E tede te ka'a tian Bali tōa dıe, te ka ya fεnun nen min o -paan εn o 'ka Bali tıglı 'a dıe -wee nōannun -a. ⁹ 'Pian 'bε nen 'gυε, ka Bali -tō "mεn. -A 'kpa tıglı 'ji bε, Bali 'bε 'ka 'tō. Ka'a 'kōlaman paan -e 'ka 'li 'ka da "nyian 'trēda fεnun va dı! -Wee 'plεblε 'le 'ka "man "dı, εn fε -tū 'ka -włō -e 'o -nōn min le dı! -Mε "le "wεan nen ka ya "vale 'ka dra "nyian -wee nōan -a? ¹⁰ Ka yi -mienun 'lee mlεn -mienun 'lee tū -mienun 'lee le -mienun 'si 'va, εn ka ya 'ka 'ladı 'o da. ¹¹ 'Cee nyen a 'an 'ji 'nan, 'mεn 'nyranman pεenōn nen maan 'pa 'ka 'va bε, -a "nen "fū 'e "tun.

¹² 'An "bıı Zozi nōn, an 'ka trı "baa 'nan, 'ka dre "le 'mεn 'wı 'zıv. Te 'ka -wεε 'nan 'ta wıladı -pei -tō wınun da man nen Bali 'e 'ka 'sia min tıglı 'a dı! -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, tū nen an ya 'ka 'va bε, an 'wı dre "le 'cee 'wı 'zıv. Ma'an leale -pei -tō wınun man dı. Tū zıe -a man nen an Bali -le 'wı 'nōnnōn 'vı 'cεε, εn ka'a 'wı drele 'mεn -wlıdı "dı. ¹³ Kaa -tōa 'nan, Bali -le 'wı 'nōnnōn tede vınan 'cεε bε, -cε 'bε 'lū 'maan. ¹⁴ 'Mεn -cε 'bō zıe yaan dre "le te 'ka -pli 'an man dı. 'Pian ka'a 'le 'yi 'senle 'mεn "wεan dı, 'ka yie 'tō 'an 'va. εn "nyian kaan 'sia tıglı "le Bali -le 'pasianōn nen laji bε -a -tū -le 'wı 'zıv, -te 'bε "cεε dı, "le Zozi Crızı 'bō 'le 'wı 'zıv. ¹⁵ Tū zıe -a man bε, te ci "nrandı -dan a 'ka 'lō. εn 'bε nen 'gυε -mε 'bε dre 'cεε? Maan ve 'ka man 'nan, tū zıe -a man bε, ka -kōlaman paan fε a "le 'ka yie 'le 'wı 'zıv bε, kaa "sia "ji -e 'ka -nōn 'mεn. ¹⁶ 'Pian 'bε nen 'gυε, ka ya 'an sianan 'ka 'nanmanzan 'a, an 'wı tıglı ve 'cεε -le "wεan.

¹⁷ Min -mienun 'bε 'ka -klanman 'wı 'nōnnōn 'pee vıdı -a 'cεε. 'Wı nen waa dra zıe, e 'ka "yi "dı. O ya "vale 'ka koda -tō 'an 'va -e 'ka lea 'o man. ¹⁸ 'Wı nen e ci "yi "bε, -nyren 'nan, te an ya 'ka yei oō, εn te an 'ka 'ka yei "dı oō, min 'e 'ka klan 'wı tıglı vıdı -a 'cεε.

¹⁹ 'Mεn 'nennun, 'cee "wεan an ya "nyian 'an yra yınan. An ya "le lımōn nen e -fō -srınan bε -yee 'wı 'zıv. An ya "vale 'ka dre Crızı -srınan tıglı 'a. ²⁰ E dra 'mεn "le te an ya 'ka yei "nun, -e 'an 'wı tin 'ba 'cεε 'an 'bō 'a. Kōō 'wı 'bō nen 'an vı "nyian 'cεε bε ma'an tōa dı.

Pōl Aga 'lee Sara -le 'wı 'vı

²¹ Kaa nen ka ya "vale 'ka 'wulo wo Moizi -le -pei -tō wınun wılu bε, 'wı nen -pei zıe yaa 'vı bε, ka'a manle dıv? ²² Moizi -le 'fluba 'ji bε, e ya 'e 'cren -tedı 'nan: Abraam -le 'nennun a "fli. Waa -tū -ya o 'vale 'e nan -le nōan nen waa laabo Aga bε -a. εn waa -tū -ya o 'vale 'e nan Sara -a. Sara 'ka nōan -a dı. ²³ -A nan -le nōan Aga "e 'nen 'ya blamin ci 'sō wı da. 'Pian Sara "e 'ya 'wı nen Bali -a 'vı 'nan 'e dra -yre "bε -a da.

²⁴ 'Wı zıe -a -ji bε, -kōnnεn "nen Bali -a -fō -cεε. -A -ci nen 'nan, lımōn "fli zıe o ya "le ci bō wı -tūdv "fli 'zıv. -A nan -le nōan Aga bε, -yεε ci "le 'wı nen Bali 'lee 'yee minnınnı ci 'bō "da Sinai pōn da bε -yee 'wı 'zıv. Minnınnı zıe, o ya nōannun -a "le Aga -le 'nennun -le 'wı 'zıv. ²⁵ Aga a "le Sinai pōn nen Arabı 'le glōn 'ji bε -yee 'wı 'zıv. εn e ya "nyian "le Zeruzalem nen -nan cεεgv yi -a bε -yee 'wı 'zıv, kōō -a da minnınnı a nōannun -a Moizi -le -pei -lō. ²⁶ 'Pian Zeruzalem nen laji bε, 'bε 'ka nōan -a fε -tū -lō dı. -Yεε ci -kaa "bı "a. ²⁷ -Yee 'wı a 'e 'cren -tedı Bali -le 'fluba 'ji. E ya 'e 'cren -tedı 'nan:

«Lımōn nen 'yie 'nen "ka "dıe,

'i 'ci -taa "nranle.

Yı'a 'nen 'yadı -le ci "yaa -tōle dı,

'pian i -taa ci "nran "dre "fōle.

'i 'sran 'si 'i -sru,

'pian 'i 'ci -taa "nranle,

kōō 'yie 'nennun -taa "kōnle "kaga

e "mlıan tū nen i ya 'i 'sran wılu bε -a da.»

²⁸ 'An "bui Zozinon, 'cee ci 'le 'nan Izak -le 'wi 'zu, koo 'wi nen Bali -a 'vi 'nan e dra be, -a da 'nennun nen 'kaa. ²⁹ Tu zue -a man be, 'nen nen waa -ya blamin ci 'so wi da be, e 'te 'pa 'nen nen waa -ya Bali lei -le 'wi da be -a da. -A -tuwli 'be dra tian 'gu. ³⁰ 'Pian -me "wi nen 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji? E ya 'e 'cren -tedi 'nan:

«I noan lu -pin 'o 'vale 'e 'pi -a!

Te noan ci 'nen

'lee 'tre 'wle 'ci 'nen

'o 'traa 'o 'ti -zia da "fo "di!»

³¹ 'An "bui Zozinon, -cee ve be, -kaa 'ka noan ci 'nennun -a di, 'pian -kaa ya 'tre 'wle 'ci 'nennun -a.

5

Zozi Crizi -kaa 'si -pei -le 'pleble 'wlu

¹ Crizi -kaa 'si 'wi 'ji 'nan, -e -kaa vile -kaa kon fe -tu -le noanba -ji di. -Yee "wean 'ka to 'pleble, te 'ka 'fli 'tvi -e min 'e 'ka dre "nyian -pei -le noan -a di!

² 'Ka "troen "to 'wi 'gve -yre! 'An 'bo Pol, maan ve 'cee 'nan, -te kaa wee 'nan 'ka -foa "klonmøn -va be, 'wi nen Crizi -a dre be, ka'a "nen 'ble "fo "di. ³ En min oo min nen e -fo -klonmøn -va be, maan ve -a san le 'nan, 'e 'ta wula -pei -to wi -tudv pæenon 'bo da. ⁴ Kaa nen kaa -weeman 'nan, 'ta wuladi Moizi -le -pei da man nen Bali 'e 'ka "sia min tigl 'a be, 'ka 'fli "cean Crizi man, en "nyian Bali -le 'yi "nen, yaa -non 'cee be, ka cæen "man.

⁵ 'Pian 'kue ve be, 'ku 'bli a da 'nan, 'kue yi -teradi Zozi da -le "wean, Bali 'ku "siala min tigl 'a. Bali lei 'saun 'be 'maan 'wi zue -a -cin a 'ku 'ji. ⁶ -Te min 'lee Zozi Crizi dre min -tuwli "a be, -te -a san -fo -klonmøn -va oo, e ya 'e "tun. En -te ya'a 'fole -klonmøn -va di oo, e ya 'e "tun. 'Pian 'wi nen Bali ci "va "be, -nyren 'nan, min 'e yi -tera Zozi da, en 'e -ci -koon min yidi "yi "a!

⁷ 'E tede be, kaa pou 'sia "yi! -Tie dre, en ka 'ka "vale 'ka 'ta wula "nyian 'wi tigl zue -a da di? ⁸ 'Wi nen waa 'vi 'cee en ka 'sia "da "be, ya'a 'sia Bali nen e 'ka laabu be -a va di. ⁹ -A -cin 'e 'to 'ka 'ji 'nan: «Si 'wle -tuwli min 'she pæenon "tranman!» ¹⁰ 'Pian 'men ve be, an yi -teala Minsan Zozi Crizi da, -yee "wean 'an 'bli a "da 'nan, 'wi nen maan 'vi be, -a -sru "nen ka -taa -soonlea. En maan -toa 'nan, min nen e -ta 'ka 'ci lilea be, Bali 'wi "nen -koonman -a san le.

¹¹ 'An "bui Zozinon, minnun -a 'vi 'nan, an -fodi -klonmøn -va 'wi ve tian minnun le. "Te 'wi 'kpa nen be, -me "le "wean nen Zuif 'non 'te "paa 'an da "men? 'Pian e 'ka 'wi 'kpa -a di. Crizi -le -ka nen yaa 'wu yiba "plan da be, -a 'wi nen maan ve minnun le, en 'wi zue e "naan o man. ¹² Minnun nen o -toa 'ka man 'nan, 'ka 'fo -klonmøn -va be, 'o 'ku 'o 'fli 'sa! 'Be "yi mlin.

Te 'ka 'ta wula blamin ci 'so wi -wliidi -sru "di, Bali ci 'so wi nen 'ka dre!

¹³ 'An "bui Zozinon, Bali 'ka laabu 'nan, -e 'ka vile 'ka 'kon fe -tu -lo noan -a di. Te 'ka 'pa 'wi zue -a da, -e 'ka blamin ci 'so wi -wliidi "dre di! 'Pian 'ka cin yidi "yi "a nen, 'ka cin man wi dre! ¹⁴ -Yee ci Bali -le -pei -to winun pæenon 'le soodi -a. Koo e ya 'e 'cren -tedi 'nan:

«I bæzan -tu yi "yi "le 'yie 'wi 'zu!»

¹⁵ 'Pian -te ka dre "le -plennun -le 'wi 'zu, en 'she srœan nen kaa -te be, 'ka dre "yi, "togo 'ka cin -tee.

¹⁶ -Yee "wean maan laabo 'ka 'lo 'nan: 'Ka 'ta wula Bali -sru -yee lei 'saun 'le 'pleble 'a! -Te kaa dre zue, ka -kolaman blamin ci 'so wi -wliidi 'klidi -a. ¹⁷ Koo blamin ci 'so wi -wliidi "be, Bali lei 'ka -a ye "yi "di. En fe nen Bali lei -a ye "yi "be, blamin 'ka ye "yi "di. -Yee ci 'nan, Bali lei ci 'so wi 'lee blamin ci 'so wi -wliidi "be, o yei 'ka -a ble di. -Yee "wean ka'a 'kolaman -e 'ka 'wi nen ka ci "va "be -a dre di. ¹⁸ 'Pian -te Bali lei 'saun 'be -si -koonman 'cee be, te -pei -le 'pleble 'ka "nyian 'ka da di.

¹⁹ Blamin ci 'so wi -wliidi "be, -kaa -toa 'e pæenon. Nyinnandi li 'lee 'konnæn -a te wa'a o cin 'pale die, e ya -tu. En 'wi nen e min "tri -toa Bali 'le be, -a dreda -a -tu. En -konnæn -weedi "kaga 'lee li -weedi "kaga "be e ya -tu. ²⁰ En yiba "minnun -pandi a -tu, en 'bui 'fodi a -tu, en 'nandi min man a -tu, en 'wi 'blidi a -tu, en man budi a -tu, en 'bli 'fodi min

ji a -tu, en bœ "blidi a -tu, en 'cendi 'e cin man, te min yei 'ka -a ble diē, e ya -tu. ²¹ En 'nandi min man min lō fē -le "wean bē, e ya -tu, en min -le 'fli -nōndi -wen mlindi lē 'lee "fedinun lē a -tu, en 'wī 'wliđi "pee dredi a -tu. 'Wī pēenōn zīē -a dredi 'ka "yi "fo "di. Maan 'vī 'cēē 'e 'cēn 'va, en an 'wī "paala "nyian 'cēē 'nan, min oo min nen e 'winun zīē -a -tu dra bē, ya'a 'ko Bali -le mingōnnen tredi dī.

²² 'Pian -te Bali lei 'saun 'bē min "paala bē, zī -a "nen bōala 'gu: -A san min ye "yi, en -a san ci "nranman, en -a san man yra flu, en -a san 'e 'man -seanla 'wī 'ji, en -a san a min 'kpa 'a, en -a san ci a "yi, en min yi -teala -a san da. ²³ -A san a "min -trōō -a, en -a san -kōlaman 'e 'fli 'pladi -a. 'Wī pēenōn zīē, -a -tuwli 'ka -pei -tu sre wī -a dī. ²⁴ Minnun nen o dre Zozi Crizi -le vē -a bē, o 'bō 'ci 'sō winun -wliđi "bē, wēē wo 'tre 'ji. E ya "le -a -pēindi -zu yiba "plan da.

²⁵ Bali lei 'saun 'bē 'belidi -nōn -cēē, -yēē "wean -a 'bō nen 'e -kaa 'pla! ²⁶ Te -kaa 'fli -kōōn "dī! En te -kaa bōēzan -tu 'le -wēēla dī! En te -kaa man bō -kaa bōēzan -tu -va dī!

6

'Ka "yi "dre 'ka cin lē!

¹ 'An "bōi Zozinōn, -te ka 'bō 'ka "bōi Zozizan 'tu man, te e ya 'wī 'wliđi "drenan bē, kaa nen Bali lei 'saun 'bē 'ka "paala bē, 'ka 'pa "va -e 'e -sōōnla -si tiglī da! 'Pian 'ka dre -trōō! En 'ka yīē 'tō 'ka 'fli -va, "tōgō 'ka 'bō nen 'ka dre 'wī 'wliđi "drenōn 'a. ² 'Wī oo 'wī nen e 'bō 'ka "bōi Zozizan 'tu man bē, 'ka 'pa "va! -Te kaa dre zīē, te ka ya 'ta wulanān Crizi -le -pei da. ³ Maan vē 'cēē 'nan, -te min 'e 'fli 'sia 'nan 'e 'kpa "mlian 'e "bōi Zozizan 'tu da bē, te e ya 'e 'bō 'fli see "paanan, kōō -a tiglī da bē -a 'bō "nyian "e 'ka 'wo fē -tu -a dī. ⁴ 'Pian min 'e 'bō 'fli dre wī -nanjen! -Te -a dre wī a "yi "bē, te -a 'bō 'le ci "nran nen. Te 'e 'fli dre wī -kōōn 'e bōēzan -tu -le vē man dī! ⁵ Kōō zī min -tu 'wī dre bē, -a da 'sinan nen e -taa -a 'palē.

⁶ Min nen o Bali -le 'wī 'nōnōn "paaman "ji "bē, -a san zīē fē pēenōn nen yaa ye bē, 'e min nen yaa "paaman "ji "bē -yēē "nōn.

⁷ Te 'ka 'fli see "paa dī! Wa'a Bali sēē wo dī. 'Ka -tō 'nan, fē nen min -a -fō 'tre 'ji bē, -a 'bō nen yaa -tea. ⁸ Fē nen maan 'vī zīē, -yēē cī 'nan blamin cī 'sō wī -wliđi "bē, -te -a 'bō nen min -a dre bē, -a "nen "nen -kadī -a. En 'wī nen Bali lei 'saun -a -kōōnman min lē bē, -te -a 'bō nen min -a dre bē, -a san -a "nen "ble 'belidi nen ya'a 'nyaan diē -a yidi -a. ⁹ -Yēē "wean, te -kaa "koe 'e 'si -kaa da 'wī "yi "dredi -a dī! Kōō -te -kaa 'pē -sru 'ka tōale diē, -kaa "nen "ble te -a tu 'bō. ¹⁰ 'Wī zīē e ya 'wī tiglī 'a, -yēē "wean -te -a -nan a -kaa 'lō bē, -kaa "yi "dre min pēenōn lē, 'pian -kaa 'sia -kaa "bōi Zozinōn da!

Pōl 'wī 'le 'sran 'wī 'pladi -a

¹¹ 'Fluba 'le 'sranan 'gūē, mēēn 'bē 'cēn -tea 'an 'bō 'a. Kaa -kōōnēn "yē -a 'wle -dandan man.

¹² Minnun nen o ya "vale 'nan 'o "sōa minnun lē bē, -wēē -tōa 'ka man 'nan, 'ka 'fō -klōnmōn -va. Waa dra zīē 'nan, "tōgō Zuif 'nōn 'o 'tē 'pa 'o da Zozi 'le -ka nen yaa 'wū yiba "plan da bē, -a 'wī vidi man. ¹³ Minnun 'bō zīē, o ya 'o 'fōdi -klōnmōn -va, 'pian wa'a 'ta 'wōla -pei -tō winun pēenōn 'bō da dī. O -tōa 'ka man 'nan 'ka 'fō -klōnmōn -va, -e 'o plō nen waa 'pla 'ka man bē -a -nan wī vī minnun lē.

¹⁴ 'Pian 'men vē bē, -kaa san Zozi Crizi -le -ka nen yaa 'wū yiba "plan da bē, -a 'wī 'saza 'a nen "an 'fli -kōōnman. Zozi 'le -ka nen yaa 'wū yiba "plan da bē, -yēē "wean 'wī nen 'bē cī 'tredi 'wī 'a zīē, "mēēn ye 'wī "tun "a, en 'tredi 'winun zīē 'o 'va zia bē, an dre min -kadī -a. ¹⁵ -Te min -fō -klōnmōn -va oo, e ya 'e "tun. En -te min 'ka 'fōlē -klōnmōn -va dī oo, e ya 'e "tun. 'Pian 'bē nen 'bē cī 'wī -dan -a bē, -nyrēn 'nan Bali 'e -kaa dre min -tre -a. ¹⁶ Minnun pēenōn nen waa -wēēman 'nan yi -teradi Zozi da man nen Bali 'e o 'sia min tiglī 'a bē, Bali 'e 'yēē "yi 'lee 'yēē -fōdi -trōō -nōn -wle. -Wēē cī Izrael 'nōn tiglī nen Bali -le vē -a bē waa.

¹⁷ An 'wī pēenōn 'ci 'vī 'cēē 'va, -yēē "wean te min -tu 'e "koe "nyan wī pee -nōn "nyian 'men dī! Kōō an yra 'yī "kaga Zozi 'sudi -le "wean, -a plōnūn nen 'an man 'gu.

¹⁸ 'An "buı Zozinon, -kaa san Zozi Crizi -le "yi 'e 'kon 'ka pεenon 'va. Amen!

'Fluba nɛn Pɔl -a cren -tɛ
Efez
'nɔn lɛ

¹ 'An 'bɔ Pɔl bɛ, Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nɛn an dre Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a cren -tɛ. Maan cren -tɛ Bali -le minnun nɛn Efez 'fla bɛ -wɛ. Zozi Crizi 'lee 'ka 'bɔ bɛ, ka dre min -tɔwli "a, ɛn 'ka 'pɛ -sru 'ka 'e tɔɔdɪ -yee 'wɪ 'ji dɪ.

² -Kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

Pɔl Bali 'tɔ 'bɔ "yi "nɛn yaa dre -cɛɛ bɛ -a man

³ -Kaa Bali 'tɔ 'bɔ! -Yɛɛ cɪ -kaa san Zozi Crizi "tɪ "a, ɛn -yɛɛ fɛa 'vɪ -kaa man. E ciɪla Zozi Crizi -va ɛn "yi 'tɔ 'tɔdɪ pɛɛnɔn nɛn -yee lei 'saun 'lɔ bɛ 'e dre -cee vɛ -a laji lou.

⁴ Te Bali 'ka tian 'trɛ dreɛ dɪɛ, ɛn e -kaa 'si "va, ka dre Zozi 'le vɛ -a -le "wɛan. Bali -kaa 'si "va 'nan -e -kaa dre 'yee vɛ -a, -e 'tɔ 'tɔ 'e vɪɛ 'e 'kɔn 'e 'padɪ -kaa man -a 'lɛ dɪ.

Bali -kaa ye "yi "le "wɛan, ⁵ yaa 'vɪ 'e 'cɛn 'nan 'e -kaa dra 'yee 'nɛnnun -a. E ciɪla Zozi Crizi -va 'nan -e 'e -kaa dre 'yee 'nɛnnun -a. Yaa dre "le zɪ e cɪ -a 'bɔ 'ci 'sɔ 'a bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ⁶ Yaa dre 'nan -e -kaa 'e 'tɔ -dan vɪ 'yee "yi "man. "Yi zɪɛ yaa dre -cɛɛ -a -pɪ nɛn 'e 'sɔ -yrɛ tɔɔlɪ bɛ -yee "wɛan.

⁷ Zozi Crizi nyɛn nɛn e -sran bɛ, -yɛɛ -maan ɛn Bali -kaa 'si 'wɪ 'ji, ɛn e -cee 'wɪ 'wɪdɪnɔn fui. Bali -le "yi "bɛ, -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪ, -yee "wɛan nɛn yaa dre zɪ. ⁸ 'Wɪ 'kpa, Bali 'yee "yi "nɔn -cɛɛ 'e 'ciɪladɪ "da. E 'wɪ 'tɔdɪ -nɔn -cɛɛ 'nan, -e -kaa 'yee 'wɪ 'ci man. ⁹ ɛn "nyian bɛ, -a 'ci 'sɔ wɪ nɛn 'e yɔɔdɪ blamin man bɛ, yaa ta 'bɔla -cɛɛ. -A -cin a Bali ji 'e 'cɛn 'nan, 'e -ciɪla Crizi -va -e 'yee 'ci 'sɔ wɪ zɪɛ -a dre. ¹⁰ Tɔ 'le 'srandɪ -a nɛn e "cɛan 'wɪ zɪɛ -a dreɪdɪ man. ɛn 'wɪ 'bɔ zɪɛ -nyrɛn 'nan, fɛ pɛɛnɔn nɛn laji bɛ, 'lee fɛ pɛɛnɔn nɛn 'trɛda bɛ, Bali 'e o tre 'e cin man, -e o tazan 'e dre -tɔwli. -A 'bɔ nɛn Crizi -a.

¹¹ 'Wɪ 'kpa, Zozi Crizi 'bɛ -maan, ɛn 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan e dra 'kv Zuif 'nɔn lɛ bɛ, yaa dre 'kve vɛ -a. 'Wɪ zɪɛ Bali -a dre "le zɪ e cɪ -a 'bɔ 'ci 'sɔ 'a bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ¹² Yaa dre zɪɛ 'nan, -e kv nɛn 'kv 'bli cɪ 'e tɛdɛ Crizi da bɛ, 'kve "wɛan Bali 'tɔ 'e dre -dan. ¹³ Bali ciɪla Zozi Crizi -va, ɛn e 'wɪ zɪɛ -a dre kaa nɛn ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, 'cee vɛ -a "nyian. Kɔɔ ka Bali -le 'wɪ tɔɔlɪ 'man, ɛn ka yi -tera "da. 'Wɪ 'nɔnnɔn zɪɛ -nyrɛn 'nan Zozi 'ka 'nan -e Bali 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. Ka yi -tera Zozi da -yee "wɛan nɛn, Bali lei 'saun nɛn Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan 'e -nɔan "minnun lɛ bɛ, e dre 'cee vɛ -a. 'Ka -kɔnnɛn pladɪ nɛn 'nan, ka dre Bali -le vɛ -a. ¹⁴ 'Wɪ 'kpa, -te Bali 'yee lei 'saun 'nɔn -cɛɛ bɛ, -yɛɛ cɪ "le fɛnɔn nɛn Bali -taa -a -nɔnɛ -cɛɛ bɛ, -a va fɛ tɛdɛ -le 'wɪ 'zɔ. ɛn -yɛɛ -ci -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, tɔ -fɔla "da "ji bɛ, Bali -kaa "sia 'wɪ 'ji "fo te fɛnɔn pɛɛnɔn zɪɛ o dre -cee vɛ -a. -Kaa Bali 'tɔ dre -dan 'wɪ nɛn yaa dre zɪɛ -a man!

Pɔl Bali tru 'ba

¹⁵⁻¹⁶ 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan bɛ, 'an 'bɔ "nyian, ma'an 'flian Bali muo "fɔdɪ -a 'cee "wɛan dɪ, ɛn an Bali tru "baa tɔ pɛɛnɔn man 'cee 'wɪ man. Kɔɔ an 'cee yi -teradɪ Minsan Zozi da 'wɪ 'man, ɛn maan 'man "nyian 'nan, ka Zozinɔn pɛɛnɔn ye "yi. ¹⁷ Bali nɛn -yɛɛ cɪ -kaa san Zozi Crizi -le Bali -a, ɛn -yɛɛ cɪ -kaa "tɪ "nɛn -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ -a bɛ, maan tru 'ba 'nan 'e 'wɪ 'tɔdɪ nɛn e "sia 'yee lei 'saun 'va bɛ, -a -nɔn 'cɛɛ, ɛn 'e 'fli -kɔɔn 'cɛɛ, -e 'ka -tɔ 'kpa kɔɛgɔɛ. ¹⁸ ɛn maan tru 'ba "nyian 'nan, 'e 'ka yɪɛ 'le 'sɔ, -e 'ka 'wɪ nɛn 'ka 'bli a -yrɛ ɛn -yee "wɛan Bali 'ka laabɔ bɛ, -a -tɔ. ɛn "nyian fɛnɔn "kaga "nɛn Bali -a 'vɪ 'nan, 'e -nɔan 'yee minnun lɛ te -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ, -e 'ka -tɔ. ¹⁹ ɛn "nyian Bali -le 'pleɛɛ nɛn e ya fɛ pɛɛnɔn 'ta lou "bɛ, -e 'ka -yee -dan cɪ yɪ. -Yee 'pleɛɛ zɪɛ, -a 'bɔ 'a nɛn e 'nyranman "paa -kaa nɛn -kaa yi -tera Zozi da bɛ -kaa man. ²⁰ -Yee 'pleɛɛ -tɔwli zɪɛ, -a 'bɔ 'a nɛn e Crizi wluan -kanɔn 'va, ɛn yaa -nyran 'e 'pɛ "yi "da laji lou. ²¹ Yaa dre zɪɛ 'nan -e Crizi 'e 'kɔn lei -wɪdɪnɔn pɛɛnɔn 'lee fɛ pɛɛnɔn nɛn 'pleɛɛ a -yrɔ "bɛ, 'lee fɛ pɛɛnɔn nɛn e min "paala bɛ o da. 'Trɛda fɛ pɛɛnɔn bɛ, -yɛɛ cɪ o da. Tɔ nɛn -kaa cɪ -ji 'gʊɛ, -a -ji 'saza "cɛɛ e cɪ o da dɪ, 'pian tɔ nɛn e -taa 'li bɛ -a -ji oo, te -yɛɛ cɪ o da. ²² 'Wɪ 'kpa, Bali fɛ

πρεσβυτηρια Crizi cein wlu. Crizi 'bo nen fe πρεσβυτηρια 'tazan -a be, Bali -a -to -leglizi -wulo -a. ²³ -Leglizi 'non 'bo 'be ci Crizi po -a. En Crizi nen e fe πρεσβυτηρια 'nan 'si be, e -leglizi -ji 'fa 'yee "yi "a.

2

Crizi -le "wean 'belidi a -kaa 'lo

¹ 'E tede be, ka'a 'ta 'wula Bali wei da di, en ka 'wi 'wulidi "dra, -yee "wean Bali "le 'va be, te ka ya 'ka 'kadu. ² Ka 'wi 'wulidinun dre 'e tede "le 'trada minnun πρεσβυτηρια 'zu. Ka 'ta 'wula Satan nen e -yu -wulidinun "paala be, -a wei da. Satan zue, -a lei 'be 'nyranman "paa minnun nen wa'a 'ta 'wula Bali wei da die waa. ³ En -kaa 'bo "nyian, -kaa ya 'e tede "le minnun zue -wee 'wi 'zu. -Kaa 'fli -non -kaa 'bo 'ci 'so winun -wulidi "le. 'Wi nen e ci -kaa 'bo 'ci 'so 'a be, 'lee 'wi nen e -toala -kaa 'bo 'wulo -ji be, -a -sru "nen -kaa 'ta 'wula. Tu zue -a man be, te -kaa ya Bali -le nyran -blidi wlu "le minnun πρεσβυτηρια 'le 'wi 'zu.

⁴ 'Pian Bali a 'e fadi min nyran -a, en e -kaa ye "yi "buu. ⁵ -Yee "wean -kaa 'bo nen -cee 'wi 'wulidi "le "wean -kaa ya -kaa kadu -a 'le be, e 'belidi -non -cee -kaa 'vale Crizi -a. -A -cin 'e 'kon -kaa 'ji 'nan, Bali -le "yi 'saza 'be -kaa 'si 'wi 'ji. ⁶ En "nyian -kaa 'vale Crizi -a, Bali -kaa wluan -kanon 'va, en e -kaa nyran 'e 'va laji lou. ⁷ E 'yee 'kpa kon -cee Zozi Crizi -ji 'nan, -e 'e 'yee "yi "nen -a -kon "manve "ka "die, -a -ci -kon tu 'le 'srannan.

⁸ 'Wi 'kpa, Bali -le "yi 'saza 'be -maan 'ka 'si 'wi 'ji. En 'ka 'sidi 'wi 'ji zue 'cee yi -teradi Bali da man nen e dre 'cee ve -a. Ya'a 'sile 'ka 'bo 'va di, 'pian Bali 'be "yi dre 'cee 'e "tun. ⁹ Bali 'ka 'ka 'sile 'wi 'ji 'wi 'tu nen kaa dre be -a man di. Yaa dre zue 'nan, -e min -tu 'e vile 'e 'fli -kon -a 'wi 'a di. ¹⁰ Bali 'bo 'be -kaa dre. En e -kaa dre min -tre -a Zozi Crizi -ji 'nan, -e dre wi 'yinun nen Bali -a man dre 'e 'cen be, -kaa 'ta wula "da.

Crizi -le "wean be -kaa sen 'e cin va

¹¹ Kaa nen ka 'ka Zuif 'non 'a die, Zuif 'non -a ve 'ka man 'nan, ka 'ka 'ka 'fodi -klonmon -va di. En waa ve 'o 'fli man 'nan, o ya 'o 'fodi -klonmon -va. E ya 'wi "tun "a, ko plon nen min -a 'pla o man 'e 'pe -a. Zi ka ci 'e tede be, -a da nen 'ka 'ci "non! ¹² -A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, tu zue -a man be, te 'ka 'sizan 'wi 'ji "ka "di. En "nyian te Bali -le minnun be, ka 'ka o vanon 'a "fo "di. En "nyian te 'wi nen Bali "e 'nan, 'e dra 'yee minnun le be, e 'ka 'cee ve -a "fo "di. En "nyian te ka ya 'trada 'e "tun, ka'a Bali toa di, en 'ka 'bli 'ka fe -tu le di. ¹³ Tu zue -a man be, te ka ya 'ka 'sidi Bali man -kobi. 'Pian 'be nen 'gve, 'ka 'vale Zozi Crizi -a ka dre min -twli "a, en Crizi nyen nen e -sran be, -yee 'ka pli Bali man.

¹⁴ Crizi 'bo 'be -fodi -trou -non -cee. Zuif 'non 'lee minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die, e o dre 'leglon 'twli "a. Non nen "nen 'e pladi 'leglon "fli zue o yei te e o "can 'e cin man, en te e 'wi -foala o yei "be, yaa fui 'yee -kadu -a yiba "plan da. ¹⁵ Ko Moizi -le -pei -to winun 'lee 'e 'ta 'srannun be, -a 'bo nen yaa klu -sran. E 'leglon "fli zue o 'si, en e o -sen 'e cin va 'e 'va 'nan, -e 'o 'kon min -tre -a. ¹⁶ En "nyian -yee -kadu yiba "plan da 'bo 'a nen, e 'wi nen "nen 'leglon "fli zue o yei "be, -a klu -sran. E o -te 'e cin da 'kole 'twli "ji, en e o yei "sen 'e cin va 'o 'vale Bali -a.

¹⁷ En "nyian be, Crizi 'be 'ta 'sinan nonon zue -a 'pale minnun πρεσβυτηρια le. E 'nan, Bali 'lee o 'bo be, 'wi 'ka "nyian o yei "di. 'Sinan zue, kaa nen ka 'ka Zuif 'non 'a die, e ya 'cee ve -a. En "nyian 'ku 'bo nen ku ci Zuif 'non 'a be, e ya 'kve ve -a. ¹⁸ -Yee "wean -kaa 'bo πρεσβυτηρια be, -te min a Zuif min -a oo, -te min 'ka Zuif min -a di oo, Crizi le "wean be -si a 'e 'le 'sudi, -e -kaa -pli -kaa "ti Bali man -yee lei 'saun 'le 'pleble 'a.

¹⁹ 'Wi nen Crizi -a dre be, -yee "wean kaa nen ka 'ka Zuif 'non 'a die, ka 'ka "nyian -pennon 'a di, en ka 'ka "le minnun nen o -blinan "ka "die -wee 'wi 'zu di. 'Pian Bali -le minnun be, ka dre o vanon 'a, en ka dre -yee "konnen 'non 'a. ²⁰ 'Ka 'bo nen Bali 'ka 'si, en e ci 'yee 'kon 'tonan. 'Kon zue Zozi 'le 'pasianon 'lee Bali 'lewei vinon 'be ci cein -a, en Zozi Crizi 'bo 'be ci 'kon zue -a -pu -fo -kole 'pleble 'a. ²¹ -Yee -maan -e 'kon zue e wluan lou, te e ya 'e 'fodi 'e cin man fenyian, 'nan -e 'e dre Minsan -le 'kon 'saun 'a. ²² En Zozi Crizi 'be -maan "nyian, en ka dre 'kon zue -a -tve -a, 'nan -e -kaa πρεσβυτηρια -kaa dre Bali -le 'kon nen -a lei 'saun -nyanla 'ji be -a.

3

Nyranman nen Bali -a -peba 'wu Pəl -lō be -nyren 'gu

¹ 'Wī p̄eñon zīe -yee "wean be, 'an 'bō Pəl, an Bali muo -fōa. 'Ka 'tō 'ji nen an ya -pu 'kuin, kōō an Zozi Crizi -le 'wī 'nōññon 'vī minnun nen o 'ka Zuif 'nōñ 'a diē -wlē.

² 'Yī "nen Bali 'bō -a -peba 'wu 'an 'lō 'nan -e 'an "cee -ci -kōōñ "bē, maan -tōa 'nan, kaa -nan wī 'man. ³ 'Wī yōōdī zīe, Bali 'bō 'bē -nan kōōñ 'mēn. -A 'bō nen an "sia -a cren -tenan 'cēē be.

⁴ -Te kaa ta 'vī bē, kaa -kōñnen "ye 'nan, 'wī nen Crizi -a dre minnun -le vē -a, te -a -ci a 'e yōōdī o man bē, e 'ka 'e yōōdī "mēn "man dī. ⁵ 'Lī 'e tēdē bē, Bali 'ka 'wī zīe -a -nan -kōōñlē minnun lē dī. 'Pīan 'bē nen 'gūē, Bali lei 'saun -a -nan kōōñ Zozi 'le 'pasianōñ nen Bali o 'si "va "bē -wlē. En yaa -nan kōōñ "nyian Bali 'lewei vūñ lē. ⁶ 'Wī yōōdī zīe -nyren 'nan: Zozi Crizi -le "wean be, fē nen Bali 'e 'nan 'e -nōñ 'yee minnun lē bē, en 'wī nen e 'nan 'e dra -wlē "bē, minnun nen o 'ka Zuif 'nōñ 'a diē, o 'tō a "va. En minnun zīe, 'o 'vale Zuif 'nōñ 'a bē, o dre 'kōlē -tūwli "le vē -a. 'Wī 'bō zīe -yēē cī Zozi 'le 'wī 'nōññon nen waa 'man bē -a. ⁷ En -a 'bō nen Bali -a -peba 'wu 'an 'lō 'nan 'an vī minnun lē. Bali 'bō 'le 'plēblē 'a nen e 'yee "yī zīe -a -nōñ 'mēn.

⁸ 'An 'bō nen an 'ka fē -tū -a Bali -le minnun yei "diē, 'an lē nen Bali "yī zīe -a dre 'nan -e 'an Zozi 'le 'wī 'nōññon vī minnun nen o 'ka Zuif 'nōñ 'a diē -wlē. 'Wī "yī "nen -a -kōōñ "manvē "ka "dī en Crizi -a dre minnun lē bē -a 'bō nen. ⁹ Bali "yī zīe -a dre 'mēn "nyian 'nan -e 'an 'wī yōōdī 'bō 'cī 'si minnun p̄eñon lē 'wein. Bali nen e fē p̄eñon dre bē, e 'wī zīe -a yōō minnun man -a pou sianan 'lī 'e 'cēn, en e 'bō cēēgū yī -a. ¹⁰ Bali -a dre zīe 'nan, -e tū nen -kaa cī -jī 'gūē, e 'wī yōōdī zīe -a ta bōla. Bali -le 'wī 'tōdī nen -a -kōōñ "manvē "ka "diē, -leglizi 'a nen yaa -ci -kōōñman laji fē p̄eñon nen 'plēblē a -wlō "bē, 'lee laji fē p̄eñon nen e min "paala bē, -wlē. ¹¹ Bali -a dre "le zī -a -cīn cī -a 'bō 'jī 'e 'cēn bē -yee 'wī 'zū. Bali ciula -kaa san Zozi Crizi, -va en e 'wī zīe -a dre.

¹² 'Wī nen Crizi -a dre bē, -yee "wean -si a 'e 'lē 'sūdī -cēē -e -kaa -pli Bali man, te "klan 'ka -kaa 'jī dī. -Cee yī -tēradī Zozi da 'bē dra. ¹³ 'Wī zīe -yee "wean maan 'vī 'cēē 'nan, te 'ka "kōē 'e 'si 'ka da 'mēn yra yūdī -le "wean dī! An ya 'an yra yūnan 'nan -e 'ka "nen "blī -e 'tō -dan 'e dre 'cēē vē -a.

Pəl Bali trū 'ba

¹⁴ 'Wī p̄eñon zīe -yee "wean 'an "pō -sōñman -kaa "tī Bali wlu. ¹⁵ -Yēē cī 'lēglōñ 'tūdū p̄eñon nen 'trēda 'lee laji lou "bē -a san -a. ¹⁶ Fēnūn nen Bali lō bē, -a -kōōñ "manvē "ka "dī. -Yee "wean an Bali trū "baa 'nan, -yee lei 'saun 'e 'nyranman 'pa 'ka man, -e 'ka "kōē 'lee 'cēē 'plēblē 'e 'pa "da Crizi -sru 'ta wūdī -jī. ¹⁷ Maan trū "baa "nyian 'nan, 'cēē yī -tēradī Crizi 'bō da -a nen 'ka 'kōñ tū p̄eñon man Crizi -lō. En maan trū "baa "nyian 'nan, yūdī "yī 'saza nen 'e 'kōñ 'cēē 'wī p̄eñon dredī pou sianan. ¹⁸ An 'wī p̄eñon zīe -a laabo Bali lō 'nan, -e 'ka 'vale Bali -le minnun p̄eñon 'a bē, yūdī "yī "nen Crizi 'ka ye "yī "a bē, 'ka 'kōla -yee -dan cī mandī -a. ¹⁹ -Yee yūdī "yī "nen e "mlīan blamin -le 'wī 'tōdī da bē, maan laabo Bali lō 'nan, 'ka -kōñnen "yī 'ka 'bō 'a. En Bali 'e dre -e 'ka 'kōñ 'ka fādī Bali 'bō 'le -dan a.

²⁰ Bali nen -yee 'plēblē 'bē 'nyranman "paa -kaa man bē, -kōladī a -yrō, -e 'e 'wī dre 'e 'ciuladī "da. Fē -tū "ka -e -kaa laabu -yrō, en 'wī 'tū "ka -e -kaa cī "nrōñ "da, te -a -pē 'ka 'sōa -a dredī -a dī. ²¹ -Kaa Bali 'tō dre -dan! 'Wī nen Zozi Crizi -a dre bē -a man, Bali 'tō 'e 'kōñ -dan -leglizi -jī! 'E 'kōñ zīe 'lī 'trilīī! Amen!

4

-Leglizi 'nōñ a "le min -tūwli "le 'wī 'zū

¹ 'An 'bō nen, an ya -pu 'kuin Minsan -le nyranman 'padī man 'gūē, 'wī p̄eñon nen Bali -a dre -cēē vē -a bē, -yee "wean an toba -fōa 'cēē 'nan, 'cēē 'ta wū -pē 'e 'kōñ "le min nen Bali -a laabu bē -yee vē zū. ² Te 'ka 'fī 'sia -dandan 'ka cīn man dī! 'Ka 'kōñ min -trōō -a! En 'ka 'man -sran 'wī 'jī 'ka cīn va! En 'ka 'kūla 'ka cīn va yūdī "yī "a! ³ Bali lei 'saun 'ka dre "le min -tūwli "le 'wī 'zū. 'Ka man -wēē -e 'ka 'fū "da zī, te -fūdī -trōō a 'ka yei.

⁴ Bali -kaa laabu 'nan, -e -kaa dre -yee minnun -a. -Yee "wean -kaa dre 'kole -towleri "a, en Bali lei nen -kaa 'lo be, e ya -towleri, en 'wi nen -kaa 'bli a -yre "be, e ya -towleri. ⁵ -Kaa san a -towleri. -Cee yi -teradi Crizi da be, e ya -towleri. En o -kaa -batize dre 'wi 'towleri "man. ⁶ Bali a -towleri. -Yee ci -kaa pweenon "ti "a. E -kaa pweenon "paala. E -ciala -kaa pweenon 'va en 'e 'nyranman "paa. E -nyeanla -kaa pweenon 'ji.

⁷ -Kaa -tudv pweenon be, -kaa "yi -dan 'yi -cee ve -a, "le zi Crizi -a -non be -yee 'wi 'zv. ⁸ Koo e ya 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«"Yee -ku lou "be,
e fe pweenon kli, e o kuun.

En e "yinun -non minnun le.»

⁹ -Te waa 'vi 'nan, e -ku lou "be, -a -ci nen 'non? -A -ci nen 'nan, 'e tede be, e soonla fenan "tradra "nan. ¹⁰ Min 'bo nen e -soonla fenan "tradra "nan be, -a min 'lein zie -yee ku "nyian labli 'ta lou "nun, 'du -e 'e fe pweenon 'nan 'si. ¹¹ Min 'bo 'lein zie -yee "yinun dre 'yee minnun le. Yaa -mie dre Zozi 'le 'pasianon 'a, en yaa -mie dre Bali 'lewei vnon 'a, en yaa -mie dre Zozi 'le 'wi 'nonnon vnon 'a, en yaa -mie dre minnun nen o yie -ta -leglizi -va, te o Bali -le 'wi "paaman o ji be waa. ¹² Yaa dre zie 'nan, -e 'o Bali -le minnun man wv -e 'o 'yee 'nyranman 'pa, -e -yee -leglizi nen -a 'bo po -a be, 'e 'to 'pleble. ¹³ 'Wi zie -a dredi -a nen, -kaa pweenon dra "le min -towleri "le 'wi 'zv -cee yi -teradi Crizi da -ji. En "nyian be, -kaa dra "le min -towleri "le 'wi 'zv -cee Bali -pi 'bo -todi -ji. -Te e dre zie be, -a -nan nen -kaa -koon "le min nen e -klonmon -fo be -yee 'wi 'zv, en zi Crizi ci be, min -taa -a yile -kaa 'lo.

¹⁴ Yaa dre zie 'nan, -e -kaa vile -kaa kon "nyian "le nannannun -le 'wi 'zv di. Koo nannannun le nen minnun see "paa winun ve -pe "yi 'lee -pe bu -a, -e 'o -soonla o -sru. Min see "paanon zie o ya -wlidi, en -dawli 'to 'tudv pweenon a o ji, -e 'o min 'si -si tigli da. ¹⁵ 'Pian -cee ve be -kaa 'wi tigli vi, en -kaa cin yi "yi, -e -kaa trula Crizi man. -Yee ci -leglizi -wulo -a. ¹⁶ -Leglizi be, Crizi 'bo po nen. En -a man men -tudv be, kloda 'be -maan 'o ya 'o 'fodi 'e cin man. En mienmiennun 'be -maan "nyian 'o cin "kuan 'pleble. Zi man men -tu "e -kola "wo be, -a da nen e 'nyranman "paa en -leglizi nen Crizi 'bo po -a be e -ta "kli, te e truman, te yidi "yi "a -ji. Trudi zie, Crizi -va nen e "sia.

'Ka 'pe 'e 'si 'cee 'ta wv -pe ceje -sru!

¹⁷ Minsan nen an dre -yee ve -a be, -a 'to da nen an 'wi "paala 'cee 'nan: Te 'cee 'ta wv -pe 'e 'kon "nyian "le minnun nen wa'a Bali toa die -wee ve -zv di! 'O 'bo 'ci 'so winun -wlidi -sru "nen o 'ta wo, te e ya 'wi "tun "a. ¹⁸ O "trwen "a "yuyu, en o 'ka "va 'nan 'o Bali -ta "di. -Yee "wean 'belidi nen Bali a -non be, e ya o man -koo bli, en o ya klun va. ¹⁹ 'Wi 'to 'ka "nyian o tea 'yra -a di. 'O 'fli -non 'wi 'wlidi "dredi le, en 'wi 'wlidi 'to 'tudv pweenon be, wa'a 'kaan -a dredi -a di.

²⁰ 'Pian 'cee ve be, 'wi nen waa paa 'ka 'ji Crizi da be, 'wi 'wlidunun zie -a -towleri 'ka "va "di. ²¹ Maan -ta 'nan 'wi 'kpa, ka Crizi -le 'wi 'man, en o -yee 'wi paa 'ka 'ji. 'Wi nen waa paa 'ka 'ji zie Zozi 'le 'wi tigli nen. ²² Waa paa 'ka 'ji 'nan, 'ka 'pe 'e 'si 'ka dre wi cejenun -sru. -Yee "wean 'ka dre la "da! Koo te ka'a tian Zozi 'tole die, ka 'wi 'wlidunun dre "kaga te -a 'le 'srannan "nen -kadu -a. ²³ 'Be nen 'gve, e ya "le Bali lei 'saun 'e 'cee ci "nrondi pweenon lila 'e 'tre "fo. ²⁴ En "nyian be, 'cee 'ta wv -pe 'e 'kon "le min -tre -le 'wi 'zv. Min zie Bali 'be dra -e 'e Bali 'sia 'e "pa 'ji. -A dre wi -koon 'e 'svdi "ji, en e -koon Bali -le ve -a "fo. En e 'ta wo Bali -le 'wi tigli da.

²⁵ -Yee "wean 'ka 'si 'wlu 'sendi man, en 'wi tigli nen 'ka vi 'ka cin le! Koo -kaa pweenon -kaa dre 'kole -towleri "man mennun -a. ²⁶ En "nyian be,

«-Te 'bli 'fo 'ka 'ji be,

te 'ka 'wi 'wlidi "dre du!»

Te yide 'e 'fo "va 'cee 'bli 'fodi "ji "man du! ²⁷ "Togo -si 'e 'le 'sv Satan le, -e 'e 'ka man yi.

²⁸ En "nyian be, min nen e crin wo be, 'e 'si -a dredi man! 'Pian 'e 'nyranman 'pa, -e 'e "nen "fe -bli, te e 'yale -tenon "le -non "nyian!

²⁹ En "nyian be, te wei -wliđi "tuwli 'e bōla 'ka 'le "fo "đi! 'Pian 'wı nen e min peenun 'le 'wı "paa 'va "be -a 'bō nen 'ka vı! En 'wı nen e "yi dra minnun le be, -a 'bō nen 'ka vı!
³⁰ Te 'ka Bali lei 'saun 'ta dre -trōđrō đı! -A 'bō 'a nen Bali 'ka -kōnnen 'pla -e 'e -kōon 'nan ka -kōan 'yee vε -a tū nen e 'ka "sia 'wı 'ji be, -a man.

³¹ -Yee "wean min man wı 'pađı, 'lee 'bli 'fōđı min ji, 'lee nyran siadı, 'lee 'wı 'bliđı, 'lee min sεε wuđı, 'lee 'wı 'wliđı 'tō 'tūđv pēenōn be, te -a -tuwli 'e 'kōn 'ka yei "fo "đi! ³² 'Pian 'ka 'kōn 'kpa 'ka cin le, 'ka cin dra nen 'e 'ka 'tε, en 'ka cin man wı 'cε "le zı Bali 'ka 'man wı 'cε Crizi -le "wean "be -yee 'wı 'zv.

5

¹ 'Wı nen Bali -a dre be, -a 'bō nen 'ka dre! Ka dre -yee 'nennun nen e o ye "yi "be waa.
² -Yee "wean 'ka cin yı "yi "le zı Crizi -kaa 'yı "yi "be -yee 'wı 'zv! E -kaa 'yı "yi "le "wean, e wı "man en e -ka -kaa 'leji. E dre "le 'nan 'sraga nen yaa 'bū Bali le en -a -koei 'nōnōn Bali ci 'sō.

'Cee 'ta wv -pe 'e -kōon 'nan ka dre 'tε 'san -le vε -a!

³ 'Ka dre wı 'e -kōon 'nan ka dre Bali -le minnun -a! Nyinnandı lı 'lee -kōnnen -a te wa'a 'o cin 'pale đıε, te 'e 'kōn 'ka yei "đi! En 'wı pēenōn nen e min "tri -tōa Bali 'le, 'lee min yie nen ya'a 'ciula fε da đıε, te -a -tuwli 'e 'kōn 'ka yei "đi! ⁴ 'Wıđı min man -wliđı, 'lee -blv wei -fōđı, 'lee -sεε "wliđı "wuđı be, te -a -tuwli 'e 'kōn "nyian 'ka yei "đi! 'Pian 'wı nen e cı "le 'ka dre be, -nyren Bali muo "fōđı -a. ⁵ -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, minnun nen o nyianla lı 'lee -kōnnen -a te wa'a 'o cin 'pale đıε, 'lee minnun nen o 'wı nen e min "tri -tōa Bali 'le be waa dra be, 'lee minnun nen 'o yie 'ka 'ciula fε da đıε, o -nyrannan 'ka Crizi 'lee Bali -le mingōnnen 'trēda đı. Kōō 'winun zıε -a dredi be, e ya "le fε nen e 'ka Bali -a đıε, -a 'bō nen min -a 'su.

⁶ Te 'ka 'wı "man -e min 'e 'ka see "paa -e 'ka 'wı 'wliđı zıε -a -tū dre đı! Kōō minnun nen o 'ka "vale 'o 'ta wōla Bali wei da đı, en o 'winun zıε -a dra be, Bali -le nyran -bliđı a o man -pennan. ⁷ -Yee "wean te 'ka -fō o -sru "fo "đi!

⁸ 'E tēđε be, ka 'bō te "ka "ya wo "nyian klun va. 'Pian 'be nen 'gve ka ya 'tε 'san da, ka dre Minsan -le vε -a -le "wean. -Yee "wean 'cee 'ta wv -pe 'e -kōon 'nan ka dre 'tε 'san -le vε -a! ⁹ Min nen e ya 'tε 'san da be, -a san 'wı "yi 'tō 'tūđv pēenōn dra, en -a san dre wı -kōan 'e 'sūđı 'ji, en -a san 'wı dra min va 'e 'ci -a -tuwli. ¹⁰ -Yee "wean 'wı nen e cı Minsan ci 'sō 'a be, 'ka man -wεε -e 'ka fa 'si sidō! ¹¹ 'Wı nen klun va winun -a en ya'a 'wı "yi dra min le đıε, te 'ka dre đı! 'Pian 'ka ta bōla! ¹² Kōō 'winun nen min -mienun -a dra 'e yōōđı be, -a -nan wı vıđı min -tεa 'yra -a. ¹³ 'Pian -te Bali -le 'tε 'san -a ta 'bōla be, min -a ye 'wein. ¹⁴ En fε pēenōn nen e -ta 'tε 'san da be, -a 'bō "nyian "e "dre wo 'tε 'san -a. -Yee "wean waa 'vı 'nan:

«Yi -tezan 'i 'fuv!

'I 'wluan -kanōn 'va,

-e Crizi -le 'tε 'san

'e 'i 'man dre 'wein.»

¹⁵ 'Wı pēenōn zıε -yee "wean be, 'ka yie 'tō 'ka 'fli -va! En 'cee 'ta wv -pe 'e -kōon 'nan, ka Bali -le 'wı -tōa! Te 'ka 'wı dre "le minnun nen wa'a 'o 'ci "nrōnman Bali -le 'wı da đıε -wee 'wı 'zv đı! ¹⁶ Tū nen Bali -a -nōn 'cεε be, 'wı "yinun nen 'ka dre -ji! Kōō tū nen -kaa cı -ji 'gve 'wı 'wliđı "dredi 'fa "da. ¹⁷ -Yee "wean te 'ka 'wı dre "le -blvōn 'zv đı, 'pian zı Minsan cı "vale 'nan 'ka 'wı dre be, 'ka man -wεε -e 'ka -tō!

¹⁸ Te 'ka 'wen 'mlin 'e 'ciula "da đı! Kōō 'wı 'nōnōan dredi nen yaa "paa min lō. 'Pian 'cee vε be, Bali lei 'saun nen 'e 'ka 'pla "fo. ¹⁹ 'Ka cin "koe "tō Bali -le 'fluba 'ji "drenun -fōđı -a, 'lee Bali 'tō bō "drenun -fōđı -a, 'lee "drenun nen Bali lei 'saun -a -cin -tōa 'ka 'ji be -a -fōđı -a. "Drenun zıε -a 'bō 'a nen 'ka Minsan 'tō bō 'ka 'bli pēenōn 'a. ²⁰ -Kaa "tı Bali be, 'ka muo "fō tū pēenōn man, en 'ka muo "fō 'wı pēenōn 'ji, -kaa san Zozi Crizi 'tō 'ji.

Zozinōn, 'ka 'wı dre 'ka cin va "yi!

Lūmōn 'lee 'e 'sran -le 'wı

²¹ 'Ka cin wei man "yi! Zı ka "klandı Crizi -lō -ci -kōon zıε!

²² 'Ka lumənnun bε, 'ka 'ta wula 'ka 'sran wei da! -A -ci -kəəndi nən 'nan, ka 'ta wula Minsan wei da. ²³ Kəə -klənməən 'bε 'e nan "paala, "le zı Crizi -leglizi "paala bε -yee 'wı 'zı. -Leglizi 'bε cı "le Crizi 'bə pə -le 'wı 'zı, ɛn minnən nən -ji bε, Crizi 'bε o "sia 'wı 'ji. ²⁴ -Leglizi 'nən 'ta wula Crizi wei da, -a -təwli "nən lumənnun 'o drε "nyian o -sran lε 'wı pεənən 'ji.

-Klənəmən 'lee 'e nan -le 'wı

²⁵ 'Ka -klənəmən bε, 'ka nannun yı "yi, "le zı Crizi -leglizi ye "yi "bε -yee 'wı 'zı! Crizi wı "man ɛn e -ka -leglizi 'nən 'lεji, ²⁶ 'nan -e -leglizi 'nən 'o drε Bali -le vε -a "fo. -A -batize drεdı 'yi 'a, 'lee Bali wei vıdı -a nən Crizi -leglizi drε 'saun Bali 'lε. ²⁷ Yaa drε zıε 'nan, -e -leglizi 'e drε 'e 'bə 'le vε -a, te e "bia fenyian, te "tri 'ka "man "dı, te -a man 'ka 'e yrudı dı, ɛn te 'wı 'wlıdı 'ka "man "fo "dı. 'Pian -e -leglizi 'e 'kən 'saun Bali 'lε, te 'tə 'tə 'ka "man "dı.

²⁸ Yıdı "yi zıε -a 'bə 'a nən -klənəmən 'o nan yı "yi! Min nən 'e nan ye "yi "bε, te 'e 'fli ye "yi. ²⁹ Kəə min -tə 'ka 'naan 'e 'bə 'fli man dı, 'e 'fli cı fε -wεman, ɛn 'e yıε -təa 'e 'fli -va. Zı Crizi -a dra -leglizi lε zıε. ³⁰ -Leglizi 'bə 'bε cı Crizi pə -a, ɛn -cεε cı -a man mənən -a. ³¹ 'Wı nən 'e 'cɛn -tədı Bali -le 'fluba 'ji bε, 'ka 'ci "nrən "da. E ya 'e 'cɛn -tədı 'nan:

«-Klənəmən "sia 'e "tı 'lee 'e "bı "man

-e 'e pei 'fə 'e nan va,

-e 'o drε min -təwli "a.»

³² 'Wı -dan tı 'a 'e yəədı 'wı zıε -a -sru. "An -ci ve 'cεε 'nan, zı Crizi 'lee 'yee -leglizi 'nən cı zıε. ³³ 'Pian 'wı 'təwli zıε e ya "nyian 'ka 'bə 'le vε -a. 'Ka -klənəmən bε, 'ka nan yı "yi "le zı 'ka 'fli ye "yi "bε -yee 'wı 'zı! ɛn 'ka lumənnun bε, 'ka 'sran 'sia min -a!

6

'Nən 'lee 'e "tı 'le 'wı

¹ 'Ka nannannun bε, [Minsan -le "wεan bε,] 'ka 'ta wula 'ka "tı 'lee 'ka "bı "wei da! -Yεε cı 'wı "yi "a. ² Kəə Bali "e 'nan: «'I yıε 'e 'nan 'i "tı 'lee 'i "bı "man!» -Yεε cı -pei -tə wı tεdε nən Bali 'wı 'tə 'pla -a -sru "bε -a. ³ 'Wı zıε -nyrən 'nan: «'I 'ci "nran ye, ɛn i "məən 'trεda.»

⁴ 'Ka 'nən "tınun bε, 'wı nən e 'nən 'ci -təa lou 'e "tı 'lee 'e "bı "man bε, te 'ka drε -włε "dı! 'Pian 'ka o 'lεbı 'wı "paadı -a o ji 'lee 'wı pladı -a -włε. 'Ka drε 'wı nən e "sia Minsan va bε -a yra man.

Nəən 'lee 'e 'tazan -le 'wı

⁵ 'Ka nəənnun bε, 'ka 'ta wula 'ka 'tanən wei da! 'Ka "klan Bali lə ɛn 'ka drε 'ka 'ci 'fıdaa 'a! ɛn 'ka 'ci "nrən 'nan, ka ya -a drənən Crizi lε! ⁶ Te 'ka drε o yıε lε 'saza 'nan -e 'o 'ka yı "yi "dı! 'Pian 'ka -kəən 'nan Crizi 'sunən nən 'kaa! ɛn 'wı nən e cı Bali cı 'sə 'a bε -a 'bə nən 'ka drε 'ka 'bli pεənən 'a! ⁷ 'Ka 'ta 'e 'kən "fava 'nyranman 'panan -włε. ɛn 'ka 'ci "nrən 'nan, Crizi lε nən ka cı 'nyranman zıε -a 'panan, 'nan blamin lε "cεε dı! ⁸ -A -cin 'e 'kən 'ka 'ji 'nan, -te min a nəən -a o, ɛn -te e 'ka nəən -a dı o, e ya 'wı "tun "a. 'Pian zı min -tə 'nyranman 'pa bε, -a da nən Minsan -a -ko "paa.

⁹ Kaa nən ka cı o tanən 'a bε, -a -təwli "nən "nyian 'cee vε -a. 'Ka 'cee nəənnun 'sia min -a! Te 'ka 'kən o man -włuwlu dı! -A -cin 'e 'kən 'ka 'ji 'nan, 'ka 'san a waa -təwli, e ya laji. Ya 'a min bə "va 'vaa -e 'e va wı drε dı.

'Ka 'man 'e 'kən 'e wıədı tı -wlıdı "le "wεan!

¹⁰ Maan 'le -səanla 'cεε 'nan, 'ka 'tə -kli! 'Cεε drεdı min -təwli "a 'ka 'vale Minsan -a 'bε dra, te -yee 'plεblε nən e ya fε pεənən 'ta lou "bε, e 'ka -təa -kli. ¹¹ Bali -le -kuli -tan fənun nən yaa -nən 'cεε bε, 'ka 'man wıə -a, -e 'ka 'kəla "tədı -a Satan -le see "paa wıənnun 'lε.

¹² Kəə -kuli nən -kaa 'lε bε, blamin man "cεε -kaa -taan "dı, 'pian -kaa -taan lei -wlıdınun pεənən nən laji bε, o man. 'Plεblε a -włə, ɛn o min "paala, ɛn o 'nyranman "paa klun va.

¹³ -Yee "wεan Bali -le -kuli -tan fənun nən yaa -nən 'cεε bε, 'ka 'sia! -Te kaa drεla "da "bε, tı nən yı -wlıdı bəa 'ka man bε, ka -kəlan -tədı -a -kli -e 'ka bəla 'ji 'kloun 'gloun.

¹⁴ 'Ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔɔdɪ! 'Ka 'ta wɔla 'wɪ tɪɣɪ da! -Yɛɛ cɪ "le 'ka -tɪɛn 'kɔlɛ 'le 'wɪ 'zɔ. 'Wɪ nɛn 'e 'sɔdɪ 'jɪ "bɛ 'ka drɛ! -Yɛɛ cɪ "le 'ka 'kɔlɛ "nɛn yɔɔvɛ -le 'wɪ 'zɔ -kuli -lɔ. ¹⁵ -Fɔdɪ -trɔɔ nɛn Bali -a -nɔn 'cɛɛ Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'a bɛ, 'ka 'tɔ "da 'plɛblɛ! -Yɛɛ cɪ "le 'ka 'cɛɛn -man -manwua "le 'wɪ 'zɔ. ¹⁶ ɛn "nyian bɛ, 'ka yɪ -tɛra Zozi da "fo! -Yɛɛ cɪ "le 'ka 'man yɔɔvɛ -le 'wɪ 'zɔ Satan -le -tin 'wɛnɛn nɛn 'tɛ nɛn a "nɛn "bɛ -wɔ. ¹⁷ Bali 'ka 'si 'wɪ 'jɪ, 'ka 'tɔ "da 'plɛblɛ! -Yɛɛ cɪ "le 'ka 'wulo -man yɔɔ 'kpɔngbo kle "le 'wɪ 'zɔ -kuli -lɔ. ɛn -kuli -tan sɛn nɛn Bali lei 'saun -a -nɔn 'cɛɛ bɛ, 'ka 'kun "man! -Yɛɛ cɪ Bali wei -a.

¹⁸ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛdɪ -jɪ bɛ, Bali nɛn 'ka tru 'ba, ɛn 'ka laabɔ -yrɔ 'nan, 'e 'pa 'ka 'va. Tɔ pɛɛnɔn man 'ka Bali tru 'ba "le zɪ -yɛɛ lei 'saun -a -cɪn -tɔa 'ka 'jɪ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. 'Ka yɛɛ -trɔa 'wɪ zɪɛ -a drɛdɪ da, tɛ 'ka 'pɛ 'e plɔ dɪ! 'Ka Bali tru 'ba Bali -le minnɛn pɛɛnɔn lɛ!

¹⁹ ɛn "nyian bɛ, 'ka Bali tru 'ba 'mɛn 'nan, 'wɪ nɛn 'kɔ 'an vɪ bɛ 'e -cɪn -tɔ 'an 'jɪ. ɛn 'nan -si 'e 'lɛ 'sɔ 'mɛn, -e 'an Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn -a -cɪ a 'e yɔɔdɪ minnɛn man bɛ, -a -cɪ vɪ -wɛ. ²⁰ 'Bɛ 'bɔ nɛn an ya -pɔ 'kuin 'gɔ oɔ, Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn 'pɛ 'ba a 'an 'lɔ -e 'an vɪ minnɛn lɛ. -Yɛɛ "wɛan 'ka Bali tru 'ba 'mɛn 'nan, -si 'e 'lɛ 'sɔ -e 'an vɪ, "le zɪ e cɪ 'mɛn 'nyranman -a bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ.

²¹ -Kaa "bɔ Zozizan Tisik nɛn -kaa yɛ "yɪ "bɛ, -a yɛɛ yra Minsan -le 'nyranman 'padɪ da. -A 'bɔ 'bɛ "ta "lɔ 'wɪ nɛn 'an man 'gɔvɛ -a 'sinan 'palɛ 'cɛɛ. ²² -Yɛɛ "wɛan maan 'pa 'sia 'ka 'va 'nan, -e 'wɪ nɛn 'kɔ man bɛ 'ka -tɔ. ɛn an ya "va 'nan 'e 'ka "kɔe "tɔ 'ka da.

²³ -Kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee -fɔdɪ -trɔɔ, 'lee 'wee yɪdɪ "yɪ, 'lee yɪ -tɛradɪ Zozi Crizi da -nɔn 'kɔ "bɔ Zozinɔn pɛɛnɔn lɛ. ²⁴ Bali -le "yɪ 'e 'kɔn minnɛn pɛɛnɔn nɛn o -kaa san Zozi Crizi yɛ "yɪ -a 'leda "ka "dɪɛ o va.

'Fluba nen Pól -a cren -te
Filipov
 'nón le

¹ An 'bó Pól 'lee Timote nen kv ci Zozi Crizi 'sunón 'a be, kvé 'fluba 'gve -a cren -te. Kva cren -te minnun pseenón nen o dre Zozi Crizi -le ve -a en o ya Filipov 'fla be -wle. Kva cren -te minnun nen 'o yie -tóa -leglizi -va 'lee minnun nen o "paa o va be -wle.

² -Kaa "tí Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fudí -tróó -nón 'cεε.

Pól Bali trv 'ba Zozinón nen Filipov fla be -wle

³ Tv -tudv pseenón man -te 'ka 'cin -tróa 'an 'ji be, an 'men Bali muo -fóa. ⁴ Tv pseenón man, -te "mεen vι 'nan 'an Bali trv 'ba 'cee 'wι man be, ci "nrandí -dan a 'an 'ló. ⁵ An Bali muo -fóa, kóó yi tede nen ka wu Zozi man -trilii, -e 'e bó cεεgv yi -a be, ka 'pa 'an 'va en -kaa Bali -le 'wι 'nónnón fuila "man. ⁶ An yi -teala "da 'nan, Bali 'bó nen e 'wι "yi zie -a pei 'tróa 'ka 'va be, yaa dra -e 'e 'kv 'e 'le 'trilii, -e 'e 'le sóó tv nen Zozi Crizi -taa "man "be -a.

⁷ -Te 'wι zie -a -cin a 'an 'ji 'cee "wean be -a -nón da nen, kóó 'ka 'nan wι a 'an man 'kpa tiglí. Tv nen te an ya -pv 'kuin oo, en tv nen te 'an -tó 'kpa tiglí Crizi -le 'wι 'nónnón -sru minnun tanón yie man oo, "yi "nen Bali -a dre 'men be e dre -kaa pseenón 'le ve -a.

⁸ -Te maan 'vι 'nan an 'ka ye "yi "le zι Zozi Crizi 'ka ye "yi "be -yee 'wι 'zv be, Bali -a -tóa 'nan 'wι 'kpa nen.

⁹ En 'wι nen maan laabo Bali ló te an ya Bali trv 'banan be -nyren 'nan, yidí "yi 'e 'pa "da 'ka 'va, en 'wι 'tódí 'lee 'wι 'fa 'si bli 'e 'kón 'ka yei, ¹⁰ -e 'ka -kóla 'wι nen e ci tiglí be -a -si siadí -a. -Te e dre zie, Zozi 'ta nyan be, te ka ya 'saun, en 'tó 'tv 'ka 'kóan 'e 'padí 'ka man dí. ¹¹ En "nyian be te 'cee 'wι nen kaa dre 'tréda be, e ya 'e fadí Zozi Crizi -le 'wι "yi 'saza 'a. 'E dre zι, -e minnun 'o Bali 'tó 'sia -dan, te waa bóa.

Pól 'e yra 'yι Bali -le 'wι 'nónnón vidí man

¹² An "bví Zozinón, an ya "vale 'ka -tó 'nan, 'wι nen e 'bó 'an man be, -yεε -maan en Crizi -le 'wι 'nónnón fuila "man. ¹³ Kóó 'sounjanun pseenón nen 'o yie -tóa mingónnen -le 'kón 'va be, 'lee 'flanón pseenón waa -tó 'nan Crizi -le 'wι 'nónnón vidí man nen an ya -pv 'kuin. ¹⁴ Zι -kaa "bví Zozinón "kaga 'an 'yι -pv 'kuin be, en -wee yi -teradí Minsan da 'pa "da, -a -nan nen wa'a "klanle "nyian dí, en o Bali -le 'wι 'vι minnun le.

¹⁵ Maan -tóa 'nan min -mienun a o va be, "o Crizi -le 'wι 'nónnón ve man budí -a 'an 'va zia, en waa ve -sa -fódi pé -ji. 'Pian min -mienun "o Crizi -le 'wι 'nónnón ve 'o 'ci 'fídaa 'a. ¹⁶ Minnun zie 'o dra 'an yidí "yi "le "wean. Kóó waa -tóa 'nan Bali 'an 'pla 'nan -e 'an 'tó Crizi -le 'wι 'nónnón -sru minnun tanón yie man. ¹⁷ En minnun nen "o Crizi -le 'wι 'nónnón ve -sa -fódi pé -ji 'an 'va zia be, wa'a ve 'o 'ci 'fídaa 'a dí. E ya o ji 'nan "weε dre zie, te 'men yra yidí "paa "da -pv 'kuin. ¹⁸ 'Be 'ka "men 'ji fé -tv -a dí. -Te -wee ci "nróndí a -wlidí oo, en -te 'be "cεε dí 'o 'ci "nrónman "yi oo, -a pseenón zie -a -ji be, Crizi -le 'wι 'nónnón 'be ve. 'Wι zie yaan 'ci "nranman.

En yaan ci "nranman 'li 'trilii, ¹⁹ kóó maan -tóa 'nan, 'cee Bali trv 'badí 'lee Zozi Crizi lei 'saun nen yaan 'ta -nanjean "be, -yee "wean an "sia 'wι 'ji. ²⁰ 'Wι zie 'an 'bli a "da, en an yi -teala "da 'kpa tiglí. Maan -tóa 'nan, Bali 'ka 'we "man -e 'yaan 'tví dí. An -taa Crizi 'tó drele -dan 'an 'kóle 'a minnun pseenón yie man. -Te an -ka oo, en -te 'an yie 'fú "man oo, an -taa -a 'tó drele -dan 'kpa tiglí "le zι maan dra tv pseenón man be -yee 'wι 'zv.

²¹ Maan ve zie, kóó 'men ve be, -te 'an yie a "man "be, te an ya Crizi -le ve -a. En -te an -ka be, te e cila "men "da. ²² En -pé -tv da zia be, -te an yie a "man "be, te an Crizi -le 'nyranman "paa tian. -Nyren kó an 'si "va "be, ma'an tóa dí. ²³ Kóó 'an 'fli ye "yi -pé 'fli 'bó dave -a. An ya "vale an "sia 'tre 'gve -a da -e 'kv 'vale Crizi -a 'kv 'kón. 'Be 'bó 'be ci "yi "fo. ²⁴ 'Pian 'cee "wean -a "yi mlin -e 'an yie 'e 'fú "man. ²⁵ An yi -teala 'wι zie -a da. -Yee "wean maan -tóa 'nan, an -fo tian 'ka "srón, -e 'an 'pa 'ka pseenón 'va, -e 'cee yi

-teradı Zozi da 'e 'kv 'e 'le, te 'ka 'ci a 'e "nrandi. ²⁶ En "nyian be -te an 'li 'an da 'ka 'va be, -e 'men 'ludi 'ka 'va 'e 'ka 'ci "nran 'e 'ciula "da, -e 'ka Zozi Crizi 'tə bə.

Ka yra ye Crizi -le "wean

²⁷ 'Pian -te 'wı oo 'wı nen e 'bə 'an man be, 'cee 'ta wı -pe 'e -kəon 'nan Crizi -le 'wı 'nənnən -sru "nen 'ka ci! En -te ma'an 'ka yile "nyian di oo, 'pian 'an 'ka 'ta wı man 'nan, ka -fı Zozi -sru 'ta wənən tıglı 'a. 'Ka 'ci 'e 'kən -təwli! En 'ka 'wulo -ji "nrən 'wı -təwli "da, -e 'ka Zozi Crizi -le 'wı 'nənnən fuila "man min pəenən 'va. ²⁸ Te nyen 'e 'kən 'ka 'ji 'ka 'nanmannən 'le 'wı nen waa dra 'cəe be -yee "wean di. 'Wı zıe -a dredi 'be -kəonman 'nan 'o 'fli 'si Bali man -kəobli. Bali -taa "o -nan -nyanle. 'Pian 'cee vε be, yaa -kəonman 'nan, ka ya -si nen e min "sia 'wı 'ji be -a da. En 'wı zıe e "sia Bali va. ²⁹ Kəə Bali 'ka "yi "drele 'cəe 'nan -e 'ka yi -tera Crizi da 'saza di, 'pian 'nan -e 'ka yra yı Crizi -le "wean. ³⁰ 'Be nen 'gυe, 'an yra -təwli "nen maan 'yı be, -a 'lein 'bə 'ji nen ka ci. Kaan 'yı te an ya 'an yra yunan Crizi -le "wean, en kaa maan 'nan an ya yra yıdı zıe -a -ji "nyian.

2

¹ Maan -təa 'nan ka ya 'ka leadı Crizi man, en 'wı zıe e 'ka "koe -təa 'ka da. En 'ka cin siiman yıdı "yi "a. En 'ka 'vale Bali lei 'saun 'a, 'ka yei "a 'e 'sendı 'e cin va. En 'ka cin nyrında "sia. ² Ka 'wı pəenən zıe -a dra, 'pian 'kaan 'ci "nran 'e 'ciula "da. 'Ka 'ci -pəan 'e 'kən -təwli, en 'ka 'wı 'təwli "yı "yi, en 'ka 'ci wı 'e 'kən -təwli, en 'ka 'wulo -ji "nrən 'wı -təwli "da. ³ Maan ve 'cəe 'nan, te 'ka 'wı 'tə dre te e ya bəe "blıdı pε -ji di. En "nyian te e ya 'ka 'bə 'fli -kəəndı "tun "a di. 'Pian 'ka 'fli dre "wənnən, -e 'ka min pəenun 'sia 'e 'mlin 'ka da. ⁴ Te 'ka 'va min -tə 'e 'e 'bə 'fli -le 'wı "yi -wεe "dı, 'pian min pəenun -le 'wı "yi "nen 'e -wεe.

⁵ -Pəan "təwli "nen Zozi Crizi -a 'pa 'e 'ji be, -a 'bə nen 'e 'kən 'ka 'ji.

⁶ Crizi nen e ya paan "le Bali -le 'wı 'zı 'wı pəenən dredi -ji be, ya'a -wεe 'nan 'e 'fo Bali -a -trilii di,

⁷ 'pian 'e 'bli 'si 'wı zıe -a da,

en e dre "le nəan -le 'wı 'zı.

'E 'fli dre "le blamin -le 'wı 'zı,

en e min dre wı dre.

⁸ E wı "man, en 'e 'fli dre "wənnən.

'Wı nen Bali -a 'vı -yrε "be,

e 'ta 'wıla "da -trilii,

en e dre -a -kadı -a.

-Ka zıe, yaa 'wı yıba "plan da

"le pləanzan -le 'wı 'zı.

⁹ 'Wı pəenən nen yaa dre zıe,

-yee "wean nen Bali -a -tə fe pəenən da.

En 'tə nen e ci fe pəenən 'tə 'ta lou "be,

yaa -nən -yrε.

¹⁰ Bali 'tə zıe -a 'pa "man,

'nan -e laji lou "fənun pəenən

'lee 'trəda fənun pəenən

'lee 'tre 'wılu fənun pəenən

'o "pə -səənlə Zozi 'wılu.

¹¹ En "nyian be,

-e o pəenən 'o vı 'nan,

Zozi Crizi a Minsan -a.

'Wı zıe e ya -kaa "tı Bali 'tə dredi -dan a.

'Ka 'kən 'ka 'bıdı 'trəda "le 'te 'le 'wı 'zı

¹² -Yee "wean 'an beenun, 'ka 'ta wıla Bali wei da, "le zı ka dredi 'sia 'va be -yee 'wı 'zı. 'Wı nen kaa -si 'sia be 'ka yıe -trəa "da "klandı -a Bali lə, -e 'e -kəon 'nan ka ya 'ka 'sıdı 'wı 'ji. Wa'a vıle 'nan 'ka dre 'an yıe man 'saza di, 'pian -a "yi mlin 'be nen an 'ka 'nan dıe, -e

'ka dre 'e 'ciula "da. ¹³ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali 'bɔ 'bɛ ci 'wɪ zɪɛ -a dre nan, ɛn -yɛɛ 'ta -tɔa 'ka man 'nan 'ka dre "le zi e ci "va "bɛ -yee 'wɪ 'zv.

¹⁴ 'Cee 'wɪ pɛɛnɔn dreɔɔ -ji bɛ, te 'ka wunwun "vɪ dɪ, ɛn te 'ka 'sa -fɔ dɪ! ¹⁵ 'Ka dre zi, -e 'tɔ 'e vɪɛ 'e 'pa 'ka man dɪ, -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'lɛ. ɛn "nyian bɛ, minnun nɛn 'wɪ 'wɪdɪ "dreɔɔ 'ka 'naan o man dɪɛ, -e 'ka 'kɔn o yei Bali -le 'nɛnnun nɛn 'wɪ 'wɪdɪ "tɔwɪ 'ka o man dɪɛ waa. 'Ka 'bi o yei "le zi mɛn crɛn "bia laji bɛ -yee 'wɪ 'zv. ¹⁶ 'Ka 'tɔ Bali wei nɛn e 'belidɪ nɛn ya 'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan "min lɛ bɛ -a da 'plɛblɛ. 'Ka dre zɪɛ, -e tɔ nɛn Crizi -taa "man "bɛ, 'an 'ci 'e 'kɔn 'e "nrandɪ 'ka 'va. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan, 'nyranman pɛɛnɔn nɛn maan 'pa 'ka 'va 'lee 'an "koe pɛɛnɔn nɛn maan -nyan 'ka 'va bɛ, -a "nɛn 'ka 'fɔlɛ 'e "tun "dɪ.

¹⁷ 'Cee yi -tɛradɪ Bali da bɛ, e ya 'cee Bali -pandɪ -a. -Te waan 'tɛ bɛ, e ya "le 'nan 'sraga buvɛ nɛn waa 'pa 'cee Bali -pandɪ da. -Te 'wɪ zɪɛ e dre bɛ, 'an ci "nranman, ɛn -kaa pɛɛnɔn 'ci "nranman 'e cin va. ¹⁸ ɛn "nyian "cee 'va zia bɛ, 'ka 'ci 'e "nran, -e -kaa ci 'e "nran 'e cin va.

Pɔl a "vale 'e Timote "paa -sia

¹⁹ 'An yi -tɛala Minsan Zozi da 'nan, yaa -si -nɔan -e 'an Timote 'pa "sia 'ka 'va "nyianɔv. Maan dra zɪɛ -e 'an 'ka 'ta wɪ man, te 'an "koe "a 'e 'tɔdɪ 'an da. ²⁰ Timote nɛn maan "paa -sia 'ka 'va, kɔɔ min pee 'ka 'gɔ te 'ka 'nan wɪ a "man tɪglɪ "le zi 'ka 'nan wɪ ci 'an man bɛ -yee 'wɪ 'zv dɪ. ²¹ -Yɛɛ ci 'nan minnun pɛɛnɔn a 'o 'bɔ 'fli -le 'wɪ "yi -wɛɛnan, 'pian o 'ka 'wɪ nɛn Zozi Crizi ci "va "bɛ -a -wɛɛnan dɪ. ²² Kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'nan, Timote a min nɛn min yi -tɛala "da "bɛ -a. E 'wɪ dra "le 'nan 'nɛn nɛn 'e "tɪ wei maan "bɛ -yee 'wɪ 'zv. 'E 'fli -nɔn Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪdɪ -ji "le 'mɛn 'wɪ 'zv.

²³ Timote zɪɛ, -a -cin a 'an 'ji 'nan 'an "paa -sia 'ka 'va "nyianɔv. Maan "paa -sia tɔ nɛn 'wɪ nɛn e "ta -daa "bɔlɛ 'an man bɛ, maan -ci ye bɛ -a man. ²⁴ ɛn 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a -ji bɛ, an yi -tɛala Minsan da 'nan o "sia 'an man -e 'an 'bɔ 'an 'lɔ "nyian 'ka 'va nun.

Epaprodi -le 'wɪ

²⁵ 'Pian 'bɛ nɛn 'gɔvɛ, e ya "yi -e 'an Epaprodi nɛn -kaa "bɔvɪ Zozizan 'a bɛ, -a li 'e da 'ka 'va. 'Kv 'vale -a kvɛ 'nyranman 'pa 'e cin va, ɛn 'kv 'vale -a kvɛ yra 'yɪ 'e cin va. -A 'bɔ nɛn kaa 'pa 'sia 'an 'va, ɛn fɛnɔn pɛɛnɔn nɛn kɔ 'e -nɔn 'mɛn bɛ kaa 'pa -yrɔ. ²⁶ 'Ka dra Epaprodi 'bɔ -tɛa 'kpa tɪglɪ. ɛn "nyian bɛ -a 'wɪ "naan "man 'nan ka 'yee man "yaadɪ 'wɪ 'man. ²⁷ 'Wɪ 'kpa nɛn! -A man yaa 'kpa tɪglɪ, -a -kadɪ -fɔla tɔ, 'pian Bali -a nyrinda 'si. Wa 'a vɪɛ 'nan -a 'saza nɛn Bali -a nyrinda 'si dɪ. 'An nyrinda -sɛn "nyian Bali da, 'dɔ -e 'an 'man 'e vɪɛ 'e 'fɔ 'yuo dɪ -le "wɛan. ²⁸ Maan "paa -sia 'ka 'va "nyianɔv, 'nan -e te kaa 'yɪ bɛ -e 'ka 'ci 'e "nran. 'Wɪ zɪɛ e "mɛn 'ci "nranman "nyian. ²⁹ -Te e 'bɔla 'ka 'va nun bɛ, 'ka 'sia ci "nrandɪ -dan a, "le zi Zozinɔn -a dra bɛ -yee 'wɪ 'zv. Minnun nɛn o 'wɪ dra "le -yee 'wɪ 'zv bɛ, 'ka o bɔ 'e 'ciula "da. ³⁰ Kɔɔ Zozi Crizi -le 'nyranman 'padɪ -le "wɛan -a -kadɪ -fɔla tɔ. 'Pian 'e 'bli 'si 'yee 'belidɪ lɛ, ɛn e 'pa 'an 'va, ka 'ka 'nan -kogo dɪ -le "wɛan.

3

Zozi Crizi -tɔwɪ 'bɛ min "sia 'wɪ 'ji

¹ 'Bɛ nɛn 'gɔvɛ 'an "bɔvɪ Zozinɔn, 'ka 'ci 'e "nran 'nan ka dre Minsan -le vɛ -a. 'Wɪ -tɔwɪ "nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ 'va bɛ, -te maan ve tian 'cɛɛ bɛ, -a vɪdɪ 'ka 'an "koe 'nyaan "fo "dɪ. ɛn "nyian bɛ e ya 'cee 'wɪ "yi "a.

² 'Ka dre "yi min -wɪdɪnɔn va! O Bali -le 'wɪ "paaman min -ji -wɪdɪ. Wɛɛ 'ta -tɔa 'ka man 'nan 'ka 'fɔ -klɔnmɔn -va 'vaa -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'lɛ. ³ 'Pian minnun nɛn 'o 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va tɪglɪ bɛ, -kaa 'bɔ nɛn. -Cɛɛ ci Bali -le minnun tɪglɪ 'a, kɔɔ Bali 'yee lei 'saun 'nɔn -cɛɛ. -Yee lei 'saun 'bɔ 'bɛ -maan ɛn -kaa "sua. ɛn "nyian bɛ -ka 'a yi -tɛala -kaa 'bɔ 'fli -le 'plɛblɛ da dɪ, 'pian Zozi Crizi -le 'plɛblɛ da nɛn -kaa yi -tɛala.

⁴ 'Mɛn vɛ bɛ, an -kɔlaman paan -e 'an yi -tɛra 'an 'bɔ 'fli -le 'plɛblɛ da. -Te min -a ve paan 'nan 'e 'wɪ dra 'e 'bɔ le 'plɛblɛ 'a bɛ, mɛɛn ci -a tɛdɛ -a. ⁵ Kɔɔ waan 'fɔ -klɔnmɔn -va 'an 'ya yi 'sɔrazan da. ɛn 'an "tɪ 'lee 'an "bɔ "a Izrael 'nɔn 'a. O "sia Benzamen -le kunnin -wulo da. Maan ve 'nan Ebre min 'bɛ 'an 'ya, ɛn an ya Ebre 'wɛ tɪglɪ 'a. -Te e ya 'ta wudɪ

Zuif 'nɔn 'le -pei da -a be, maan dre 'seze 'le Farizen 'nɔn 'a dra be -yee 'wɪ 'zv. ⁶ An 'ta 'wula -pei -tɔ winun da 'bɔv 'le "wean, an 'te 'pa -leglizi 'nɔn da. -Te e ya min nen e ci tigl 'ta wudɪ -a -pei -tɔ winun da be, min -tu 'ka 'mlinle 'an da 'be 'nan 'fo "di.

⁷ Winun nen 'nen maan ye 'an 'yie -goei 'wɪ -dan tu -a be, 'be nen 'sien 'gɔe Crizi -le "wean ma'an ye "nyian fe -tu -a di. ⁸ 'Wɪ 'kpa nen! Maan ye 'sien 'wɪ "tun "a, kɔɔ dɾɛdɪ Minsan Zozi Crizi -le ve -a be -a "yi "mlian 'wɪ pɛɛnɔn da. Crizi -le "wean 'an 'bli 'si fenun pɛɛnɔn da, en an o ye 'an 'yie -goei 'le bli da -pɔ -le 'wɪ 'zv. An ya "vale 'nan Crizi 'e dre 'men ve -a, ⁹ en an dre Crizi -le ve -a. Ma'an weɛman "nyian 'nan 'an 'ta wula -pei -tɔ winun da, 'vaa -e 'an dre min tigl 'a Bali 'le di. 'Pian maan -weɛman 'nan, 'an yi -teala Crizi da -e 'an dre min tigl 'a Bali 'le. Kɔɔ Bali min "siala min tigl 'a min -le yi -teradɪ Bali da man. ¹⁰ 'An 'ji wɪ pɛɛnɔn nen 'nan 'an Crizi -tɔ 'kpa tigl, en 'pleble nen Bali -a wluan 'a 'kanɔn 'va be, 'e dre 'men ve -a. En "nyian be, yra nen Zozi 'a 'yɪ be "an 'yɪ. En -yee -ka nen yaa 'wɔ be, an 'sia 'le 'nan 'an 'bɔ 'be 'ka. ¹¹ 'Wɪ zɪe -a -cin nen 'an 'ji, -e 'an -kɔla wluandɪ -a -kanɔn 'va 'le -yee 'wɪ 'zv.

¹² Ma'an vɪle 'nan an 'bɔ 'wɪ 'bɔ 'wulo planan 'va di. En -te 'be "cɛɛ di 'nan an dre min nen -yee 'wɪ a 'e 'le sɔɔdɪ Bali 'le 'va be -a di. 'Pian maan -weɛman 'nan 'an 'ko tian 'an 'le -e fe nen Bali -a 'pla 'an -kopa 'a be 'an yɪ. Zozi Crizi 'an dre 'yee ve -a 'va 'le "wean.

¹³ 'An "bɔv Zozinɔn, ma'an nrɔnman 'an 'ji 'nan fe nen Bali -a 'pla 'an -kopa 'a be, maan 'yɪ 'va di. 'Pian 'men ci "nrɔndɪ a -tɔwli, -nyren 'nan, 'wɪ nen 'be ci 'an -sru "be, 'an 'ci 'e 'san 'be man, en 'wɪ nen 'be ci 'an 'le zia be, maan -weɛman 'nan 'an bɔ 'be 'nan. ¹⁴ -Yee "wean maan dra 'nan -e 'an bɔ 'wɪ 'bɔ 'wulo planan, -e fe nen Bali -a 'pla 'an -kopa 'a be, 'an yɪ. Bali -ta Zozi 'a, en e -kaa laabu 'nan -e -kaa -kopa zɪe -a yɪ laji.

¹⁵ -Kaa pɛɛnɔn nen -kaa ci Bali -le 'wɪ 'ji ceje be, -cee 'wulo -ji "nrɔndɪ 'e 'kɔn -tɔwli 'wɪ zɪe -a da. -Te min -mienun a 'ka yei 'nan 'ka wei 'ka waa -tɔwli 'wɪ zɪe -a da dɪe, Bali -taa -a fa 'sile 'cɛɛ. ¹⁶ 'Pian e ya "le 'nan 'wɪ pɛɛnɔn nen cɛɛ 'ci 'man 'va be 'ka 'ta wula 'be da.

'Ka dre Pɔl si drenɔn 'a!

¹⁷ 'An "bɔv Zozinɔn, 'ka dre 'an si drenɔn 'a! Minnun nen -wee 'ta wɔ -pe a 'le zɪ kaa -nan 'yɪ 'kɔ 'lɔ be -yee 'wɪ 'zv be, o nen 'o dre 'cee 'wɪ -kɔn "mannɔn 'a. ¹⁸ Maan 'vɪ tian 'cɛɛ 'e 'pa -a "kaga, en maan ve "nyian 'cɛɛ 'an yra -le yie 'yɪ 'a 'nan: Minnun "kaga "a, te -wee 'ta wɔ -pe -a -kɔnman 'nan o ya Crizi -le yiba "plan 'nanmannɔn 'a. ¹⁹ Minnun zɪe, o klu -taa 'sɔle 'treda, wa'a 'ko Bali va di. 'O 'bɔ ci 'sɔ winun be, -yɛɛ ci 'le -wee Bali -le 'wɪ 'zv. En 'wɪ nen kɔ 'e o -te paan 'yra -a be, e ya 'pian -wee ci "nran wɪ -a. 'Treda winun 'gɔe -a da nen 'o 'ci "nrɔnman. ²⁰ 'Pian -cee ve be, -cee 'fla a laji lou. -Kaa ya Minsan Zozi Crizi man -pennan 'nan 'e 'si 'nan nun -e 'e 'ta -kaa 'si 'wɪ 'ji. ²¹ E -taa -cee 'treda 'kɔle nen e ci 'e yra yunan 'gɔe -a man lileɔ -e 'e dre 'le 'nan 'e 'kɔle nen e "bia be -yee 'wɪ 'zv. -Yee 'pleble nen yaa -maan 'lɔɔ fe pɛɛnɔn a 'e pladɪ "wlu "be -a 'bɔ 'a nen yaa dra.

4

¹ -Yee "wean 'an "bɔv Zozinɔn, 'ka 'nan wɪ a 'an man 'le 'an 'ka yɪ, en 'cee "wean 'an 'ci "nranman e -ciala "da. En "nyian be cɛɛ 'an 'blɔ -tɔa "da. 'Wɪ nen kɔ 'ka dre 'lɔɔ -e 'ka 'fɔ Minsan -sru 'ta wunɔn -a be, -nyren 'gɔ:

² Evodi 'lee Sentik, an toba -fɔa 'cɛɛ 'nan 'ka 'wulo -ji wɪ 'e 'kɔn -tɔwli, kɔɔ ka ya Minsan -le ve -a. ³ En 'i 'bɔ "nyian, i ya 'an 'pa "vazan tigl 'a. Maan laabo 'i 'lɔ 'nan, 'i 'pa lumɔnnun zɪe o va. Kɔɔ kɔe 'nyranman 'pa waa Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vidɪ -a. En o 'nyranman 'pa "nyian o 'vale Kleman 'lee 'kɔe 'nyranman 'panɔn -mienun -a. Bali o pɛɛnɔn 'tɔ cɾen -te 'yee 'fluba 'ji. 'Yee 'fluba zɪe minnun nen 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪe e ya -wɔ "be -a -ji nen o 'tɔ ci.

⁴ 'Ka 'ci 'e 'kɔn tɔ pɛɛnɔn man 'e "nrandɪ 'nan 'ka dre Minsan -le ve -a! Maan ve "nyian 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ci 'e "nran! ⁵ 'Ka dre wɪ 'e 'kɔn -trɔɔ min pɛɛnɔn 'va. Minsan -tadɪ 'bɔ 'kogo.

⁶ Te 'ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'tu da -e 'ka 'wulo -ji 'e 'kɔ 'koun di. 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn 'ji be, fe nen e klɪ 'ka man be 'ka laabu Bali lɔ, te ka ya Bali tru 'banan. 'Ka laabu -yɾɔ, te kaa muo -fɔa.

⁷ 'Ka dre zie -e Bali -le -fudı -trəo nen wa'a kəonman min -le 'wı 'tədı man dıe, 'e yie 'tə 'ka 'va, te 'ka 'ci yra "tra, te 'ka 'wulo -ji wı a -trəo, ka ya Zozi Crizi -le ve -a -le "wean.

⁸ 'An "bı Zozi nən, maan -fəala "nyian "va 'cee 'nan, 'ka 'ci "nrən 'wı nen e ci 'e 'sıdı "ji "be -a da. En 'wı nen yaa -maan min yie "naan min man be, 'ka 'ci "nrən "da. En 'wı nen e ci tıglı be, 'ka 'ci "nrən "da. En 'wı nen e ci 'saun Bali 'le be, 'ka 'ci "nrən "da. En 'wınen min a ye "yi en min "we man "yi "be, 'ka 'ci "nrən "da. En -te 'wı 'tə a, waa -nan ye min lə, te e "səa min le en e min 'bə 'tə dra -dan be, 'ka 'ci "nrən "da. ⁹ 'Wı nen maan paa 'ka 'ji 'lee 'wı nen kaa tranla be, 'ka 'ta wula "da. En 'wı nen kaa man 'an da 'lee 'wı nen kaa -nan 'yı 'an 'lə be, 'ka 'ta wula "da. -Te kaa dre zie, Bali nen e -fudı -trəo -nəan "min le be, 'e -kəan 'ka 'va.

Pəl Filipov 'nən muo "fə

¹⁰ 'Pa nen ka -ta "nyian -a wule 'an 'va be, yaan 'ci nən e -ciala "da. En 'wı nen kaa dre zie -yee "wean an Minsan muo -fəa -dan. Maan -təa 'nan, kaa man -weeman tı pəenən man, 'nan 'ka -taa 'pale 'an 'va, 'pian -si nen kə 'ka 'sia be ka'a -kələle -a yıdı -a dı. ¹¹ Wa'a vıle 'nan fe -tə 'wı a 'an man, -yee "wean nen 'wı zie an ci -a vınan dı. 'Pian zı kə 'an dre 'ləo -e te an 'ka 'an 'ladı min lə fe da dıe maan -təa. ¹² Fe nen maan ve zie, -yee ci 'nan -te e ya 'yale -tədı -a oo, an 'be 'ji ta wo sıdə. En -te e ya fe yıdı -a oo, an 'be 'ji ta wo sıdə. 'Wı pəenən nen e bəa "min man be, ma'an koda təa -a -tə -lə "fo "dı. -Te e ya -blıfe "kaga yıdı -a oo, en -te e ya dra -tədı -a oo, en -te e ya fe "kaga "yıdı -a oo, en -te e ya fe 'ka min lə dı -a oo, ¹³ 'wı pəenən zie, maan "kuan 'an 'pə "fli "a Zozi Crizi nen 'an 'tə -kli -a be -yee "wean.

¹⁴ 'Pian 'cee 'pa nen kaa 'wı 'an 'va 'men yra yıdı -ji be, kaa dre "yi. ¹⁵ Filipov flanən, kaa -təa 'ka 'bəa 'nan, tı nen an Bali -le 'wı 'nənnən vıdı pou 'sia, en an 'si 'cee 'leğlən 'ji Masedəa be, -leğlızi -təwlı "nen e 'pa 'an 'va be, 'ka 'bə nen. En -cee tə -kaa cin wlu 'wınen dınen. ¹⁶ Kəo tı nen an ya Tesalonik fla be, cee 'pa 'an 'va 'e 'pa -a "fli yaa fe nen -a 'wı ci 'an man be -a. ¹⁷ Wa'a vıle 'nan an ya -a -weenan 'nan minnən 'o "yi "dre 'men dı. 'Pian 'wı nen maan -weeman "bı "be, -nyren 'nan, 'cee "yi "nen kaa dre 'men be, 'ka "nen "blı 'e 'ciula "da.

¹⁸ 'Be nen 'gve, fe nen kaa -nən Epaprodı le 'nan 'e 'ta -a 'men be, maan 'yı 'e pəenən. E 'bə maan 'e 'ciula "da. 'Cee "yi "nen kaa dre 'men be, e ya "le 'nan Bali -panve nen kaa -nən, en -a -koei 'nənnən 'ko laji -e 'e Bali ci 'sə be -yee 'wı 'zı.

¹⁹ Fe pəenən nen e klı 'ka man be, Bali nen maan "sua be e -taa -a -nənlə 'cee. -A yıfe nen -a -kəon "manve "ka "dıe, Bali -ciala Zozi Crizi -va -e 'e 'nən 'cee.

²⁰ -Kaa "tı Bali 'tə 'e dre -dan 'li 'trılıi. Amen!

Pəl 'wı 'le 'sran o 'tə bıdı -a

²¹ Minnən pəenən nen Zozi Crizi -le "wean o ya Bali -le ve -a be, an 'o 'tə bo. -Kaa "bı Zozi nən kə ci waa 'gve o 'ka 'tə bo. ²² Minnən pəenən nen o dre Bali -le ve -a be, o 'ka 'tə bo. Mingənnənnən tazan nen Rəm be, -yee "kənnən 'nən nen Bali -le ve -a be, o 'ka 'tə bo 'tandan.

²³ Minsan Zozi Crizi -le "yi 'e 'kən 'ka pəenən 'va.

'Fluba nɛn Pɔl -a cren -tɛ
Kolɔs
 'nɔn lɛ

¹ 'An 'bɔ Pɔl bɛ, Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nɛn an drɛ Zozi 'le 'pasiazan -a. Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a cren -tɛ 'ku 'vale -kaa "bʊi Zozizan Timote -a. ² Kʊa cren -tɛ 'ka Bali -le minnun nɛn Kolɔs fla bɛ 'cɛɛ. Ka drɛ 'ku "bʊi Zozinɔn 'a, ɛn 'ka 'pɛ -sru 'ka 'e tɔadi Zozi 'le 'wɪ 'ji dɪ.

-Kaa "tɪ Bali 'e 'yee "yi 'lee 'yee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

Pɔl Bali trʊ 'ba Zozinɔn nɛn Kolɔs fla bɛ -wɛ

³ Tʊ pɛɛnɔn man, -te ku ya Bali trʊ 'banan 'cee 'wɪ man bɛ, Bali nɛn -kaa san Zozi Crizi "tɪ "a bɛ kʊa muo -fɔa. ⁴ 'Cee yi -tɛradɪ Zozi Crizi da bɛ, kʊa 'wɪ 'man, ɛn 'cee Zozinɔn pɛɛnɔn yɪdɪ "yi "bɛ, kʊa 'wɪ 'man "nyian. ⁵ Fɛ nɛn Bali -a 'pla 'cee vɛ -a laji, ɛn 'ka 'bli a -yɾɛ "bɛ, -yee "wɛan nɛn ka 'wɪ zɪɛ -a dra. Fɛ 'bɔ zɪɛ Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn 'wɪ tɪglɪ 'a bɛ, zɪ e 'bɔla 'ka 'va bɛ, ɛn ka -yee 'wɪ 'man 'e tɛdɛ. ⁶ Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn 'lein 'bɔ nɛn e 'bɔla 'ka 'va bɛ, e ya fuilanan "man 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan. Minnun nɛn waa maan te o 'ta wɔla "da "bɛ, o "nɛn "a -kʊnan 'padɪ -a "da. 'Wɪ 'tuwli zɪɛ -yɛɛ cɪ drɛnan "nyian "cee 'va. 'E pou 'sia yɪ nɛn ka 'wɪ 'nɔnnɔn bɛ -a 'man, ɛn kaa -ci 'man 'kpa tɪglɪ, 'nan 'ka nyrinda -sɛan Bali da bɛ -a da. ⁷ -Kaa "bʊi Zozizan Epafra nɛn kʊɛ 'nyranman "paa waa, ɛn kʊa ye "yi 'kpa bɛ, 'wɪ 'nɔnnɔn zɪɛ -yɛɛ paa 'ka 'ji. -A -pɛ -sru 'ka 'e tɔadi Crizi -le 'nyranman nɛn yaa "paa 'ka 'va nun bɛ -a -ji dɪ. ⁸ Min yɪdɪ "yi "nɛn Bali lei -a -nyran 'ka 'ji bɛ, -yɛɛ -nan 'sinan 'pa 'kʊɛ.

⁹ -Yee "wɛan 'ku 'bɔ "nyian, zɪ ku 'ka 'ta wɪ 'man bɛ, kʊ'a tian 'flinlɛ Bali trʊ 'badɪ -a 'cee 'wɪ man dɪ. Kʊa laabʊ Bali lɔ 'nan, 'e 'wɪ 'tɔdɪ 'lee 'wɪ 'fa 'si bli nɛn e "sia -yee lei 'saun 'va bɛ -a -nɔn 'cɛɛ, -e zɪ -a ci 'sɔ wɪ cɪ bɛ 'ka -tɔ 'e 'ciɪla "da. ¹⁰ Kʊ Bali trʊ 'ba zɪɛ 'nan, -e 'cee 'ta wɔ -pɛ 'e -kɔɔn 'nan Minsan -sru "nɛn ka cɪ, -e 'e 'sɔ -yɾɛ. ɛn kʊa trʊ 'ba "nyian 'nan -e 'ka 'wɪ "yi 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn drɛ, 'nan -e 'cee Bali -tɔdɪ bɛ 'e 'pa "da! ¹¹ ɛn ku Bali trʊ 'ba "nyian 'nan, -yee 'plɛblɛ nɛn -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ, 'e 'ka 'tɔ 'plɛblɛ -pɛ pɛɛnɔn 'ji. Bali 'e drɛ zɪ, -e 'ka "koe 'e vɪlɛ 'e 'si 'ka da dɪ, -e 'ka 'man -sran 'wɪ 'ji, te cɪ "nrandɪ a 'ka 'lɔ. ¹² 'Ka 'ka "tɪ Bali muo "fɔ! -Yɛɛ -si 'le 'sʊ, ɛn "yi "nɛn yaa 'pla 'yee minnun -le vɛ -a bɛ e drɛ 'cee vɛ -a. "Yɪ zɪɛ yaa 'pla 'yee mingɔnnɛn trɛ nɛn e "bia bɛ -a da. ¹³ -Yɛɛ -kaa 'si klun -le 'plɛblɛ 'wɪlʊ, ɛn -a -pɪ nɛn e 'sɔ -yɾɛ "bɛ yaa -tɔ -kaa da. ¹⁴ 'Wɪ nɛn -a -pɪ zɪɛ yaa drɛ bɛ, -yee "wɛan Bali -kaa ta pan 'wɔ, ɛn e -cee 'wɪ 'wɪdɪ fui.

¹⁵ Bali nɛn wa'a ye dɪɛ, zɪ e cɪ bɛ, -a 'bɔ nɛn Zozi -a kɔɔn minnun lɛ. -Yɛɛ cɪ Bali -pɛ drɛ fɛnʊn pɛɛnɔn da "le Bali -le 'nɛn flin -le 'wɪ 'zʊ. ¹⁶ Kɔɔ -a 'bɔ 'va nɛn Bali ciɪla ɛn e fɛ pɛɛnɔn drɛ. Fɛ pɛɛnɔn nɛn min -a ye 'e yɪɛ 'a 'trɛda bɛ, 'lee fɛ pɛɛnɔn nɛn laji te min 'ka -a 'ye dɪɛ, -yɛɛ o drɛ. -Nyɾɛn "le lei -wɪdɪnʊn -le 'wɪ 'zʊ, ɛn -nyɾɛn "le fɛnʊn pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ a -wɔlɔ "bɛ -wee 'wɪ 'zʊ. Bali ciɪla 'e 'pɪ Zozi 'va ɛn e fɛnʊn pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛ. -A pɛɛnɔn zɪɛ o ya -nan 'nan, -e 'o -a -pɪ 'tɔ drɛ -dan. ¹⁷ ɛn Zozi Crizi 'bɔ 'bɛ cɪ fɛ pɛɛnɔn 'wɔlɔ -a, ɛn -yɛɛ o man dra. ¹⁸ -Yɛɛ cɪ -leglizi nɛn -a 'bɔ pɔ -a bɛ -a -wɔlɔ -a, ɛn -yɛɛ cɪ -a pou -a. -Yɛɛ cɪ min tɛdɛ nɛn e wɪuan -kanɔn 'va bɛ -a, 'nan -e 'e 'kɔn fɛ pɛɛnɔn 'lɛ. ¹⁹ E ya Bali 'bɔ 'ji 'nan 'yee -dan nɛn 'e cɪ -a bɛ, 'e 'nyran a 'e 'pɪ -va. ²⁰ ɛn e ya "ji "nyian 'nan 'e -ciala 'e 'pɪ -va -e 'e fɛ pɛɛnɔn yei "sɛn 'e cin va 'o 'vale 'e 'bɔ 'a. Zozi 'le -ka nɛn yaa 'wɔ yiba "plan "da ɛn -a nyɛn -sran bɛ, -yɛɛ -maan 'wɪ 'ka "nyian Bali 'lee fɛ -tʊ yei "fo "dɪ. Fɛ pɛɛnɔn nɛn laji oo, ɛn fɛ pɛɛnɔn nɛn 'trɛda oo, 'wɪ 'ka 'o 'vale Bali -a o -tʊ yei "dɪ.

²¹ 'Ka 'bɔ "nyian, 'wɪ 'tuwli zɪɛ e ya 'cee vɛ -a. 'E tɛdɛ bɛ, te ka ya 'ka 'sidɪ Bali man -kɔɔbli, ɛn ka ya -a 'nanmannɔn 'a. 'Ka drɛ wɪ -wɪdɪnʊn 'lee 'cee cɪ "nrɔndɪ 'wɪdɪ 'bɛ -ci -kɔɔnman zɪɛ. ²² ɛn 'bɛ nɛn 'gʊɛ, Zozi 'le -ka nɛn yaa 'wɔ "le blamin -le 'wɪ 'zʊ bɛ, -yee "wɛan Bali 'ka drɛ 'e beenʊn -a 'nan, -e 'ka -pli 'e man, te ka ya 'saun 'e 'lɛ, ɛn 'wɪ 'wɪdɪ 'ka 'ka man dɪ, ɛn 'tɔ 'tʊ 'ka 'e 'padɪ 'ka man dɪ. ²³ -Yee "wɛan 'ka 'tɔ 'plɛblɛ! Te 'ka "koe 'e 'si 'ka da yi -tɛradɪ -a Zozi da dɪ! Fɛ nɛn Bali -a 'pla 'cee vɛ -a laji bɛ, te 'ka 'bli 'si -yɾɛ "dɪ!

Ƒε 'bɔ zɪε Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn kaa 'man bɛ, -yɛɛ -ci 'si 'cɛɛ. Ɛn Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn waa 'sinan 'pa minnun pɛɛnɔn lɛ bɛ, -a fuiladi "man "nɛn 'an 'bɔ Pɔl -a "paa 'nyranman -a.

Pɔl -le 'nyranman

²⁴ 'An yra nɛn an cɪ -a yɪnan 'gʊɛ, 'ka lɛ nɛn, ɛn -a 'wɪ 'an 'ci "nranman. Kɔɔ Crizi -le yra yɪdi bɛ, -a 'le nɛn an cɪ -a -srannan. An ya 'an yra yɪnan -yɛɛ -leglizi nɛn -a po a bɛ -a man. ²⁵ An drɛ -leglizi -le 'nyranman 'pazan 'a, kɔɔ Bali 'bɔ 'bɛ 'nyranman zɪε -a -pɛba 'wɪ 'an 'lɔ, 'nan -e 'an 'yɛɛ 'wɪ vɪ 'cɛɛ 'e pɛɛnɔn. ²⁶ Bali -le 'wɪ 'bɔ zɪε, 'li bɛ tɛ e ya 'e yɔɔdi minnun man. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, Bali -a kɔɔn 'wein minnun nɛn o cɪ -yɛɛ vɛ -a bɛ -wɛ. ²⁷ Kɔɔ -a -cin a Bali ji 'e 'cɛn 'nan, 'e 'wɪ yɔɔdi zɪε -a ta bɔala 'yɛɛ minnun lɛ -e 'o -tɔ 'nan, 'wɪ yɔɔdi 'bɔ a -dan, ɛn -a -kɔɔn "manvɛ "ka "di. Ɛn minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, e ya -wee vɛ -a "nyian. 'Wɪ yɔɔdi 'bɔ nɛn 'nan, kaa nɛn ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, Crizi a 'ka yɛi, ɛn -yɛɛ -maan 'ka 'bli a "da 'nan Bali -le mingɔnnɛn trɛ bɛ, "ka -koo "da.

²⁸ -Yɛɛ 'wɪ nɛn kʊa vɛ minnun pɛɛnɔn lɛ. 'Wɪ 'tɔdi -a nɛn kʊa "paaman o ji, tɛ kʊ -ko 'wɪ pladi -a -wɛ. Kʊa dra zɪε 'nan, -e minnun pɛɛnɔn 'o drɛ cɛjɛ Crizi -le 'wɪ 'ji. ²⁹ 'Wɪ zɪε -yɛɛ "wɛan nɛn an 'nyranman "paa, ɛn 'an 'fli -mɛan dra. Crizi -le 'plɛblɛ nɛn e 'nyranman "paa -a 'an man 'plɛblɛ 'gʊɛ, -yɛɛ -maan an -kɔlaman 'wɪ zɪε -a drɛdi -a.

2

¹ 'Wɪ nɛn an cɪ -a drɛnan 'cɛɛ vɛ -a 'gʊɛ, 'lɛɛ Zozi nɛn Laodize bɛ -wee vɛ -a 'gʊɛ, 'lɛɛ Zozi nɛn -mienun nɛn wa 'a tian "nyian 'an yɪlɛ 'o yɪɛ 'a dɪɛ -wee vɛ -a 'gʊɛ, an ya "vale 'nan 'ka -tɔ 'nan e ya "le -kuli man nɛn an cɪ. ² An ya -a drɛnan zɪε 'nan, -e 'ka "koe 'e 'tɔ 'ka da, ɛn "nyian -e yɪdi "yi 'e 'kɔn 'ka yɛi, tɛ 'ka yɪɛ -tɔa 'ka cin va. An ya -a drɛnan zɪε "nyian 'nan, -e 'cɛɛ 'wɪ 'tɔdi 'e 'ciɪla "da, tɔɔn -e Bali -le 'wɪ yɔɔdi bɛ 'ka -ci man. -Yɛɛ 'wɪ yɔɔdi zɪε Crizi nɛn. ³ Ɛn Crizi 'bɔ 'va nɛn Bali -le 'wɪ 'tɔdi pɛɛnɔn cɪ, ɛn -yɛɛ ta bɔala min lɛ.

⁴ An 'wɪnɪn zɪε -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan -e min 'e vɪlɛ 'e 'ka sɛɛ "paa 'e wei -a, -e 'ka 'si -si tɪglɪ da di. ⁵ 'An 'ka 'ka "srɔn "kogo di, 'pian 'mɛn ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn a 'ka 'va nun. Ci "nrandɪ a 'an 'lɔ, kɔɔ maan -kɔnnɛn 'yɪ 'nan 'ka 'ci "nrɔnman 'wɪ 'tɔwli "da, ɛn ka ya 'ka 'tɔdi -kli 'cɛɛ yɪ -tɛradɪ Crizi da -ji.

⁶ Ka wɪ "man 'nan Zozi Crizi 'bɛ cɪ 'ka 'san -a, -yɛɛ "wɛan 'ka 'fʊ 'ka lɛadi "man! ⁷ 'Ka 'kɔn Zozi 'va "lɛ yɪba "nɛn -a "sɛɪn "a 'trɛ 'ji 'plɛblɛ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zv. Ɛn "nyian "lɛ 'kɔn nɛn waa -pʊ -fɔ 'plɛblɛ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zv. Yɪ -tɛradɪ Zozi da nɛn waa paa 'ka 'ji bɛ, 'e 'kʊ 'padɪ -a "da. Ɛn 'ka Bali muo "fɔ -tidi.

'Ka drɛ "yi minnun nɛn o Bali -le 'wɪ vɛ 'wɪlɪ 'a bɛ o va

⁸ 'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Tɛ min -tʊ 'e 'ka sɛɛ "paa 'yɛɛ 'wɪ 'tɔdi -a -e 'ka 'si -si tɪglɪ da di! 'Wɪnɪn nɛn yaa vɛ bɛ e ya 'wɪ "tʊn "a, ɛn 'wɪnɪn nɛn blamin -a "nrɔnman 'e 'wɪlɔ -ji -e 'e vɪ bɛ -nyrɛn. Lɛi -wɪlɪdɪnɪn 'pa 'nyranman nɛn, zɪɛ. Ya 'a 'sia Crizi -va di.

⁹ Tɛ min 'e 'ka 'man yɪ di! Kɔɔ min nɛn e Bali kɔɔn minnun lɛ -pɛ pɛɛnɔn 'ji bɛ, Crizi -tɔwli "nɛn. ¹⁰ Ɛn Crizi 'bɔ man nɛn ka cɪ 'ka lɛadi, -yɛɛ "wɛan fɛ -tʊ 'ka 'e 'klɪdi 'ka man Bali -le 'belɪdi va di. Fɛnɪn pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ a -wɪlɔ ɛn o min "paala bɛ -yɛɛ cɪ o da.

¹¹ Ɛn "nyian 'cɛɛ lɛadi Crizi man bɛ, e ya 'ka 'fɔdi -klɔnmɔn -va -a. 'Ka 'fɔdi -klɔnmɔn -va zɪɛ, e 'ka 'nan blamin plɔ 'pla 'ka man 'e 'pɛ -a di, 'pian Crizi -va nɛn e 'si, ɛn -a -ci nɛn 'nan 'ka 'vale 'wɪ 'wɪlɪdi "a ka cɛɛn 'e cin man. ¹² 'Ka -batize nɛn waa drɛ bɛ, e ya "lɛ min nɛn ka cɪ -a 'e tɛdɛ bɛ -wɛɛ 'wɪ 'trɛ 'ji 'o 'vale Crizi -a. Ɛn "nyian e ya "lɛ Bali 'ka wɪlɪn -kanɔn 'va 'ka 'vale Crizi -a, kɔɔ ka yɪ -tɛala Bali -le 'plɛblɛ nɛn e Zozi Crizi wɪlɪn -kanɔn 'va bɛ -a da.

¹³ Kaa nɛn ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, 'e tɛdɛ bɛ 'wɪnɪn nɛn o cɪ 'wɪlɪdi "bɛ kaa dra. -Yɛɛ -maan Bali 'lɛ bɛ, ka ya "lɛ minnun nɛn o ya 'o 'kadɪ bɛ -wee 'wɪ 'zv. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ Bali 'belɪdi -nɔn 'cɛɛ 'ka 'vale Crizi -a. Bali -kaa pɛɛnɔn 'lɛ 'wɪ 'wɪlɪdi fui -kaa man. ¹⁴ 'Wɪnɪn nɛn o 'wɪ -tɔa -kaa man bɛ, -a pɛɛnɔn a 'e 'crɛn -tɛdi. 'Pian Bali -a fui, ɛn yaa 'lɛ 'ka yɪba "plan da. -Yɛɛ drɛ Zozi 'lɛ -kadɪ -a. ¹⁵ Ɛn "nyian, fɛnɪn pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ a -wɪlɔ ɛn o

min "paala bɛ, Bali o 'lɛ 'ka. -Guliga -blɪdɪ -a nɛn, yaa kɔɔn minnɔn pɛɛnɔn lɛ 'nan 'e o kɪ.

¹⁶ -Yee "wɛan -a -si 'ka min -tɔ -lɔ -e 'e tin -tɛ 'ka da, fɛ nɛn kaa -ble bɛ -a man dɪ, 'lee fɛ nɛn kaa -mlɪan bɛ -a man dɪ. -A -tɔwli "nɛn "nyian "fɛdɪ yɪnɔn -a, 'lee mlɛn yɪ -tɔ -a, 'lee 'flɪnla "yɪ -a. ¹⁷ 'Wɪnɔn pɛɛnɔn zɪɛ -wɛɛ trɔa 'wɪ nɛn e "ta -daa "drɛlɛ bɛ -a 'lɛ "le -a fulɔ lei -zv. 'Pian fɛ 'bɔ nɛn -a fulɔ lei -trɔa 'sɪ 'lɛ bɛ, Crɪzɪ 'bɔ nɛn.

¹⁸ Minnɔn nɛn waa vɛ 'cɛɛ 'nan, 'vaa -e min 'e 'kɔpa yɪ Bali va bɛ, 'e 'tɛ 'pa 'e 'fli 'kɔlɛ da, ɛn "nyian 'e Bali -le 'pasianɔn nɛn lajɪ bɛ o bɔ bɛ, tɛ 'ka "trɔɛn "tɔ o wei lɛ dɪ. 'O 'fli -kɔɔnman nyrɪn nɛn waa -tɛa "bɛ -a, ɛn -wee -wulo -jɪ "nrɔndɪ -wɪdɪ -a -maan 'o 'fli "siala -dandan, tɛ -a -ci "ka "dɪ. ¹⁹ ɛn Crɪzɪ nɛn -leglɪzɪ -wulo -a bɛ, o 'ka 'o lɛadɪ "nyian 'bɛ man dɪ. 'Pian tɛ -yɛɛ -leglɪzɪ nɛn -a 'bɔ pɔ -a bɛ, -a man dra. ɛn -yɛɛ -maan e ya 'e 'fɔdɪ 'e cɪn man 'plɛblɛ, ɛn -yɛɛ -maan "nyian -leglɪzɪ trɔman "le Bali cɪ "va "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zv.

²⁰ -A -cɪn 'e 'kɔn 'ka 'jɪ 'nan, 'cɛɛ -ka nɛn ka 'wɔ 'ka 'vale Crɪzɪ -a 'e cɪn va bɛ, -yɛɛ "wɛan lei -wɪdɪnɔn -le 'plɛblɛ 'ka "nyian 'ka da dɪ. -Mɛ "le "wɛan nɛn kaa dra "le 'nan fɛnɔn zɪɛ -wee 'plɛblɛ a tɪan 'ka da? ɛn -mɛ "le "wɛan nɛn ka ya "vale 'ka 'ta wɔla -wee 'srɔɛnnɔn 'gɔvɛ -a da? ²¹ Waa vɛ 'cɛɛ 'nan, tɛ 'ka fɛ 'gɔvɛ -a 'sɪa dɪ, ɛn tɛ 'ka fɛ 'gɔvɛ -a -blɪ dɪ, ɛn 'bɛ nɛn 'gɔvɛ ka'a 'kla 'bɛ man "fo "dɪ! ²² Fɛnɔn zɪɛ o ya -nan 'nan -e min 'e 'man wɪ drɛ -a. 'Srɔɛnnɔn 'bɔ zɪɛ minnɔn 'bɛ -tɔ -pɛɪ -a, ɛn minnɔn -le 'wɪ "paadɪ nɛn. ²³ Bali -le 'pasianɔn nɛn lajɪ bɛ o bɔdɪ bɛ, 'lee 'tɛ 'padɪ min 'fli 'kɔlɛ da bɛ, 'lee fɛnɔn 'cɪdɪ bɛ, tɛ min -a 'man bɛ, yaa yɛ "le 'wɪ 'tɔ wɪnɔn -zv. 'Pian tɛ 'srɔɛnnɔn zɪɛ -a -ci "ka "dɪ, kɔɔ blamin cɪ 'sɔ wɪnɔn -wɪdɪ "bɛ, ya'a 'bɛ 'sɪa 'e 'lɔ dɪ.

3

Fɛnɔn nɛn Bali va bɛ -a da nɛn 'ka cɪ "nrɔn!

¹ -A -cɪn 'e 'kɔn 'ka 'jɪ 'nan, Bali 'ka wɪuan -kanɔn 'va 'ka 'vale Crɪzɪ -a. ɛn Crɪzɪ a 'e -nyrandɪ Bali -pɛ "yɪ "da. -Yee "wɛan nɛn fɛnɔn nɛn Bali va bɛ -a 'bɔ nɛn 'ka -wɛɛ, ² ɛn -a da nɛn 'ka cɪ "nrɔn tɔ pɛɛnɔn man! 'Pian tɛ 'ka cɪ "nrɔn 'trɛda fɛnɔn da dɪ! ³ Kɔɔ ka ya "le minnɔn nɛn o -ka 'trɛda fɛnɔn va zɪa bɛ -wee 'wɪ 'zv. 'Bɛ nɛn 'gɔvɛ, Bali 'belɪdɪ -nɔn 'cɛɛ 'ka 'vale Crɪzɪ -a, ɛn 'belɪdɪ zɪɛ -a man a 'e yɔɔdɪ Bali 'bɔ 'va. ⁴ 'Cɛɛ 'belɪdɪ 'kpa bɛ Crɪzɪ nɛn, ɛn tɔ nɛn e -taa "man "bɛ -a nyan nɛn ka -kɔan -a "srɔn, -e 'ka -yɛɛ 'tɔ -dan bɛ -a "nɛn "blɪ.

⁵ -Yee "wɛan 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn nɛn 'trɛ 'gɔvɛ -a da bɛ, 'ka 'bɛ yɪ -ka! -A -mie nɛn "le nyɪnnandɪ lɪ 'lee -kɔnnɛn -a tɛ wa'a 'o cɪn 'palɛ dɪɛ -yɛɛ 'wɪ 'zv, ɛn "nyian "le 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e min "trɪ -tɔa Bali 'lɛ bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zv, ɛn "nyian "le min -le cɪ "nrɔndɪ 'wɪnɔn zɪɛ -a da bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zv, ɛn "nyian "le min 'bɔ cɪ 'sɔ wɪnɔn -wɪdɪ 'zv, ɛn "nyian "le min yɛ nɛn ya'a 'ciala fɛ da dɪɛ -yɛɛ 'wɪ 'zv. ɛn 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya "le fɛ -tɔ nɛn min -a -tɔ Bali 'lɛjɪ tɛ yaa "sua. -Yee "wɛan 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn zɪɛ tɛ -a -tɔwli 'e 'kɔn 'ka yɛɪ "dɪ! ⁶ Kɔɔ 'wɪnɔn zɪɛ -a man nɛn Bali 'wɪ "nɛn -kɔɔnman minnɔn nɛn o 'ka "vale 'o 'ta wɔla -a wei da dɪɛ -wɪɛ. ⁷ Tɔ nɛn tɛ 'wɪ 'wɪdɪnɔn zɪɛ -wɛɛ 'ka "paala bɛ, tɛ 'cɛɛ 'ta wɔ -pɛ a zɪɛ. ⁸ 'Bɛ nɛn 'gɔvɛ, 'ka 'pɛ 'e 'sɪ 'wɪ 'wɪdɪnɔn pɛɛnɔn zɪɛ -a -sru! ɛn "nyian bɛ, nyrɪn sɪadɪ, 'lee 'bli 'fɔdɪ min jɪ, 'lee 'nandɪ min man bɛ, tɛ -a -tɔwli 'e 'kɔn 'ka yɛɪ "dɪ! ɛn "nyian bɛ, "srɔnnɔn wɔdɪ 'lee 'wɪdɪ min man -wɪdɪ "bɛ, tɛ -a -tɔwli 'e bɔla 'ka 'le dɪ! ⁹ ɛn tɛ 'ka 'wɪ 'sɛn 'ka cɪn lɛ dɪ! Kɔɔ min nɛn ka cɪ -a 'e tɛdɛ bɛ 'lee 'ka drɛ wɪnɔn 'cɛn bɛ, ka cɛɛn 'bɛ man. ¹⁰ 'Bɛ nɛn 'gɔvɛ ka drɛ min -trɛ -a. Bali 'bɔ 'bɛ drɛ, ɛn e -ko 'ka liladɪ -a zɪɛ -trɪlɪɪ, -e 'ka 'sɪa, tɛ 'cɛɛ -a -tɔdɪ "paa "da. ¹¹ 'Wɪ nɛn Bali -a drɛ zɪɛ -yɛɛ "wɛan bɛ, -tɛ min a Zuɪf min -a oo, ɛn -tɛ e 'ka Zuɪf min -a dɪ oo, 'bɛ a 'e "tun. ɛn "nyian bɛ, -tɛ min a 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va oo, ɛn -tɛ e 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ oo, 'bɛ a 'e "tun. ɛn "nyian bɛ, -tɛ min a -pɛn min -a oo, ɛn -tɛ min a 'lɛglɔn 'kɔɔblɪ -jɪ min -a oo, 'bɛ a 'e "tun. ɛn "nyian bɛ, -tɛ min a nɔan -a oo, ɛn -tɛ min 'ka nɔan -a dɪ oo, -a pɛɛnɔn zɪɛ 'bɛ a 'e "tun. 'Pian 'wɪ nɛn Bali -a -nanjɛan 'ka pɛɛnɔn 'va bɛ, Crɪzɪ nɛn. ɛn -yɛɛ cɪ 'ka pɛɛnɔn 'jɪ.

¹² Bali 'ka 'sɪ "va 'nan, -e 'ka drɛ 'yɛɛ minnɔn -a, ɛn e 'ka yɛ "yɪ. -Yee "wɛan min nyrɪnda 'e 'sɛn 'ka da, ɛn 'ka 'kɔn min 'kpa -a, ɛn tɛ 'ka 'fli 'sɪa -dandan dɪ, ɛn 'ka 'kɔn -trɔɔ min pɛɛnɔn 'va, ɛn 'ka -pɔan 'e 'sɔ 'wɪ 'jɪ! ¹³ Tɛ 'ka "bɔɪ -tɔ plu 'ka man dɪ! -Tɛ 'ka "bɔɪ -tɔ 'wɪ

drɛ 'cɛɛ bɛ, 'ka man wɪ 'cɛ. Minsan 'ka 'man wɪ 'cɛ -yee "wɛan 'ka min man wɪ 'cɛ. ¹⁴ Ɛn 'wɪ 'tuwli "nɛn e cɪ -a pɛɛnɔn zɪɛ -a -wulo -a bɛ, -nyrɛn 'nan 'ka cin yɪ "yi. Kɔɔ 'ka cin yɪdɪ "yi 'bɛ -maan 'lɔɔ 'shɛ 'lee -sɛɛ -kɔan 'ka yei.

¹⁵ Crizi -le -fɔdɪ -trɔɔ nɛn yaa -nɔn 'cɛɛ bɛ, -a da nɛn 'ka 'ci "nrɔn -e 'ka 'wɪ drɛ 'ka cin va. -Fɔdɪ -trɔɔ zɪɛ -a man nɛn Bali 'ka laabu 'nan -e 'ka 'kɔn "le min -tuwli 'zɔ. -Yee "wɛan 'ka Bali muo "fɔ tɔ pɛɛnɔn man. ¹⁶ Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn bɛ, 'e 'kɔn 'ka yei 'e 'ciɪladɪ "da! 'Wɪ 'tɔdɪ -a nɛn 'ka 'wɪ "paa 'ka cin ji, te ka -ko 'wɪ pladɪ -a 'ka cin lɛ. 'Ka Bali muo "fɔ 'ka 'bli pɛɛnɔn 'a, te ka -ko -yee 'fluba 'ji "drenun -fɔdɪ -a, 'lee -a 'tɔ bɔ "drenun -fɔdɪ -a, 'lee "drenun nɛn Bali lei 'saun -a -cin -tɔa 'ka 'ji bɛ -a -fɔdɪ -a. ¹⁷ 'Wɪ oo 'wɪ nɛn kaa dra 'lee kaa ve bɛ, 'e -kɔn 'nan ka ya Minsan Zozi -srɛnɔn 'a. Ɛn 'ka 'ciɪla "va -e 'ka -kaa "tɪ Bali muo "fɔ.

'Ka 'wɪ drɛ 'ka cin va "yi!

¹⁸ Kaa nɛn ka cɪ min nannun -a bɛ, 'ka 'ta wɔla 'ka -sran wei da! 'Wɪ nɛn e cɪ "le 'ka drɛ bɛ -nyrɛn "bɛ, kɔɔ ka ya Minsan -le vɛ -a.

¹⁹ Kaa nɛn ka cɪ lɪ -srannun -a bɛ, 'ka nan yɪ "yi, ɛn te 'ka o 'pla -pɔan 'tɔndɔn 'a dɪ!

²⁰ Kaa nɛn ka cɪ nannannun -a bɛ, 'ka 'ta wɔla 'ka "tɪ 'lee 'ka "bu wei da -pɛ pɛɛnɔn 'ji! 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ 'bɛ 'sɔ Bali lɛ, kɔɔ ka ya Minsan -le vɛ -a.

²¹ Kaa nɛn ka cɪ 'nɛn "tɪnɔn -a bɛ, 'wɪ nɛn e 'cɛɛ 'nɛn 'ci -tɔa lou 'ka man bɛ, te 'ka drɛ -wɪɛ "dɪ, "tɔgɔ o "koe 'e 'si 'o da!

²² Kaa nɛn ka cɪ nɔannun -a bɛ, 'ka 'ta wɔla 'ka 'tanɔn wei da -pɛ pɛɛnɔn 'ji! Te 'ka drɛ o yɪɛ lɛ 'saza 'nan -e 'o 'ka yɪ "yi "dɪ! 'Pian 'ka "klan Minsan lɔ, ɛn 'ka drɛ 'ka 'ci 'fɪdaa 'a! ²³ 'Nyranman pɛɛnɔn nɛn kaa "paa bɛ, 'ka drɛ 'ka 'bli pɛɛnɔn 'a! Ɛn 'ka 'ci "nrɔn 'nan, Minsan lɛ nɛn ka cɪ 'nyranman zɪɛ -a 'panan, blamin lɛ "cɛɛ dɪ! ²⁴ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Minsan 'ka -ko "paa. -Kopa zɪɛ "yi "nɛn Bali -a 'pla 'yee minnɔn -le vɛ -a bɛ -nyrɛn. -Yee "wɛan 'ka 'tazan nɛn Crizi -a bɛ 'ka 'su! ²⁵ 'Pian min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ bɛ, yaa "nɛn "ye, kɔɔ Bali 'ka min bo "va -e 'e va wɪ drɛ dɪ.

4

¹ Kaa nɛn ka cɪ o tanɔn 'a bɛ, 'wɪ nɛn e cɪ "le 'o drɛ min lɛ -e 'e Bali ci 'sɔ bɛ -nyrɛn 'ka drɛ 'cɛɛ nɔannun lɛ! 'Ka 'bɔ "nyian, -a -cin 'e 'kɔn "cɛɛ 'ji 'nan, 'ka 'tazan a laji.

'Ka Bali trɔv 'ba ɛn 'ka Bali -le 'wɪ vɪ minnɔn lɛ

² Te 'ka "koe 'e 'si 'ka da Bali trɔv 'badɪ -a dɪ! 'Ka yɪɛ -trɔa "da, ɛn 'ka Bali muo "fɔ! ³ Ɛn "nyian 'ka Bali trɔv 'ba 'kɔɛ 'nan, 'e -si -nɔn 'kɔɛ -e 'ku Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn -a -ci a 'e yɔɔdɪ minnɔn man bɛ, -a fuɪla "man. 'Wɪ zɪɛ -a man nɛn an ya -pɔ 'kuin. ⁴ -Yee "wɛan 'ka Bali trɔv 'ba 'mɛn 'nan, -si 'e 'lɛ 'su -e 'an 'wɪ 'nɔnnɔn zɪɛ -a vɪ 'wein, "le zɪ e cɪ 'mɛn 'nyranman -a bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

⁵ 'Wɪ 'tɔdɪ -a nɛn 'ka 'ta wɔ minnɔn nɛn o 'ka Zozi 'va dɪɛ o va. Tɔ -tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn e "paala 'ka 'vale waa 'ka yei "bɛ, te 'ka 'tɔ 'e sɛɛ 'e "tun "dɪ! ⁶ Weinun nɛn o bɔala 'ka 'le bɛ, 'o 'kɔn tɔ pɛɛnɔn man "yi, ɛn -a 'nɔnnɔn 'e 'fɔ min man! Kɔɔ e ya "le -te min 'wɪ 'tɔ laabu 'ka 'lɔ bɛ, 'ka -kɔla -a -sru vɪdɪ -a -yɛɛ fɛnyian.

Pɔl 'wɪ 'nyranman 'vɪ Kolɔs 'nɔn lɛ

⁷ -Kaa "bɔv Zozizan Tisik nɛn ku 'nyranman "paa waa 'gɔɛ, 'wɪ nɛn 'an man 'gɔɛ -yɛɛ "ta "lo -a -nan 'sinan 'palɛ 'cɛɛ. Kua ye "yi 'kpa tɔgɪ, ɛn -a yɪɛ yɛra Minsan -le 'nyranman 'padɪ da. ⁸ Maan 'pa 'sia 'cɛɛ 'nan, -e 'e 'ku 'ta wɪ vɪ 'cɛɛ, ɛn "nyian -e 'e 'ka "koe "tɔ 'ka da. ⁹ Mɛɛn 'pa 'sia 'o 'vale -kaa "bɔv Zozizan Onezi nɛn 'ka 'bɔ 'va min -a bɛ -a. Ku 'bɛ ye "yi "nyian 'kpa tɔgɪ, ɛn -a yɪɛ yɛra Minsan -le 'nyranman 'padɪ da. -Wɛɛ 'ku 'ta wɪ pɛɛnɔn ve 'cɛɛ.

¹⁰ Ariza nɛn 'ku 'vale -a ku ya -pɔ 'kuin 'gɔɛ, e 'nan 'e 'ka 'tɔ bo. Ɛn "nyian Mark nɛn Barnaba "blu -le 'nɛn 'a bɛ, e 'nan 'e 'ka 'tɔ bo. An -yee 'wɪ crɛn -tɛ 'fluba -tɔ -ji bɛ, 'ka 'ci "nrɔn 'wɪ zɪɛ -a da. E "ta "lo "bɛ, 'ka 'kun 'ka 'pɛ "fli "a. ¹¹ Zozi nɛn waa laabo Zuti bɛ, "e 'vɪ "nyian 'nan 'e 'ka 'tɔ bo. Zuif 'nɔn pɛɛnɔn nɛn o yɪ -tɛra Zozi Crizi da bɛ o yei "bɛ, min yaaga zɪɛ o 'bɔ 'a nɛn, ku 'nyranman "paa. 'Nyranman zɪɛ -nyrɛn 'gɔ. Kua -wɛɛman

'nan, minnun 'o 'wɪ 'man 'nan Bali 'bɛ cɪ 'o da mingɔnnɛn -a. Min yaaga zɪɛ -wee "wɛan 'an "koe "a 'an da 'kpa tɪgɪ.

¹² Epafrɔ nɛn 'ka 'va min -a bɛ, e 'nan 'e 'ka 'tɔ bo. Zozi Crizi 'suzan tɪgɪ nɛn. Tɔ pɛɛnɔn man bɛ, e ya 'e kɔaladɪ Bali trɪ 'badɪ man 'cɛɛ. Yaa laabo Bali lɔ 'nan, tɛ 'ka 'pɛ -sru 'e tɔa -yee 'wɪ 'ji dɪ, ɛn "nyian 'nan 'ka drɛ ceje -yee 'wɪ 'ji. ɛn yaa laabo -yrɔ "nyian 'nan, 'wɪ nɛn e cɪ Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a bɛ, 'ka -kɔla -a drɛdɪ -a. ¹³ Maan 'yɪ 'nan, -a "koe "a -nyannan 'ka man 'kpa tɪgɪ, ɛn -a "koe "a -nyannan "nyian Laodize 'nɔn 'lee Irɔpoli 'nɔn man. ¹⁴ -Kaa bɛ Luk nɛn -dɔdrɔ -a bɛ, 'o 'vale Dema -a o 'nan 'o 'ka 'tɔ bo.

¹⁵ Zozinɔn pɛɛnɔn nɛn Laodize bɛ, kɪ o 'tɔ bo. ɛn "nyian bɛ Nifa 'lee Zozinɔn nɛn o cin ye -yee 'kuin bɛ, kɪ o 'tɔ bo.

¹⁶ -Tɛ ka cɛɛn 'fluba 'gɔɛ -a ta vidɪ man bɛ, ka -kɪ -a Zozinɔn nɛn Laodize bɛ -wɪɛ -e "o ta vɪ. ɛn 'ka 'bɔ "nyian, Laodize 'nɔn 'le vɛ bɛ "cɛɛ ta vɪ.

¹⁷ 'Ka vɪ Asip ɛ 'nan, 'e yɪɛ 'tɔ 'e 'fli -va, -e 'nyranman nɛn Minsan -a -pɛba 'wɔ -yrɔ "bɛ, -a -pɛ 'e 'sɔ -a drɛdɪ -a.

¹⁸ 'An 'bɔ Pɔl, an "we 'ka 'va. Mɛɛn 'ka 'tɔ budɪ 'gɔɛ -a crɛn -tɛ 'an 'bɔ 'pɛ -a. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, an ya -pɪ 'kuin.

Bali -le "yɪ 'e 'kɔn 'ka 'va.

'Fluba tɛdɛ nɛn Pɔl -a crɛn -tɛ
Tesalonik
 'nɔn lɛ

¹ 'An 'bɔ Pɔl 'lee Sila 'lee Timote 'bɛ 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ. Kʋa crɛn -tɛ -leglizɪ nɛn Tesalonik bɛ -a -ji 'nɔn lɛ. Ka ya -kaa 'tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi -le vɛ -a.

Bali 'e 'yee 'yi 'lee 'yee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

Pɔl Tesalonik 'nɔn 'le yi -tɛradɪ Zozi da 'wɪ 'vɪ

² Kʋ Bali muo -fɔa yi pɛɛnɔn man 'cee "wɛan, ɛn kʋ Bali trʊ "baa 'cee 'wɪ man. ³ 'Cee 'nyranman nɛn kaa "paa yi -tɛradɪ Zozi da -a, 'lee 'nyranman 'plɛblɛ nɛn kaa "paa -a yɪdɪ 'yi "a, 'lee 'ka yɛ nɛn e cɪra -kaa 'san Zozi Crizi lɛ bɛ, -a -cin a 'kʋ 'ji yi -tʊdʊ pɛɛnɔn man -kaa "tɪ Bali trʊ 'banan.

⁴ 'Kʋ "bʊ Zozinɔn, Bali 'ka ye 'yi. ɛn kʋa -tɔa 'nan, e 'ka 'si "va 'yee vɛ -a. ⁵ Kɔɔ zɪ kʋ 'lʊ Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪlɛ 'cɛɛ bɛ, kʋ'a vɪlɛ 'kʋ 'le 'saza "tʊn "dɪ. 'Pian Bali lei 'saun 'yee 'plɛblɛ 'ci kɔɔn, ɛn e 'kʋ "koe "tɔ 'kʋ da 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ -a. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a, kɔɔ 'nyranman nɛn kʋa 'pa 'cɛɛ bɛ, kaa -nan 'yɪ.

⁶ 'Wɪ 'kpa, Bali 'ka 'si "va 'yee vɛ -a. Kʋa -tɔa zɪ, kɔɔ ka sɔɔnla 'kʋ "pa "da ɛn ka drɛ Minsan si drɛnɔn 'a. Minnʊn 'tɛ 'pa 'ka da 'wɪ zɪɛ -a man "kaga, 'pian 'ka wʊ Bali -le 'wɪ man ci "nrandɪ -a. Bali lei 'saun 'bɛ ci "nrandɪ zɪɛ -a -nɔn 'cɛɛ. ⁷ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, minnʊn pɛɛnɔn nɛn o yi -tɛra Zozi da Masedɔa 'lee Akai 'lɛglɔn 'ji bɛ, ka drɛ -wee 'wɪ -kɔɔn "man 'nɔn 'a. ⁸ Kɔɔ 'ka 'va nɛn Minsan -le 'wɪ 'e pei 'trɔa, ɛn e fuila "man Masedɔa 'lee Akai 'lɛglɔn 'ji. ɛn "nyian bɛ, minnʊn 'cee yi -tɛradɪ Bali da 'wɪ ve fɛ pɛɛnɔn 'nan. Kʋɛ "cɛɛ 'wɪ zɪɛ 'bɛ ve "nyian minnʊn lɛ dɪ. ⁹ Minnʊn pɛɛnɔn -a ve 'ka man 'nan, kʋ 'lʊ 'ka 'va bɛ, ka 'kʋ 'kun fɛnyian. ɛn "nyian 'nan, ka 'si yiba "minnʊn nɛn ka o -paan "bɛ o -sru. Kaa drɛ zɪɛ 'nan -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ te kaa "sua. -Yɛɛ cɪ Bali nɛn -a yɛɛ cɪ "man "bɛ -a. ɛn -yɛɛ cɪ Bali tɪglɪ 'a. ¹⁰ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, ka ya -a -pɪ nɛn e -taa 'silɛ laji -e 'e 'ta bɛ -a -pɛnnan. -A -pɪ zɪɛ Zozi nɛn Bali -a wluan -kanɔn 'va bɛ, -nyrɛn. -Yɛɛ -kaa "sia Bali -le nyran -blɪdɪ nɛn e cɪ -tanan bɛ -a wlu.

2

Bali -le 'wɪ pei 'trɔa Tesalonik 'kɔ?

¹ 'Kʋ "bʊ Zozinɔn, kaa -tɔa 'ka 'fli -a 'nan 'kʋe 'lɔdɪ 'ka 'va bɛ -a "nɛn 'ka 'fʊlɛ 'e "tʊn "dɪ. ² ɛn kaa -tɔa "nyian 'nan, minnʊn 'kʋ srɔn, ɛn o 'tɛ 'pa 'kʋ da Filipʊ flɔ 'vaa ɛn kʋ 'bɔla 'ka 'va. ɛn 'ka 'va "nyian bɛ, 'kʋ 'man 'ka 'fʊlɛa flu dɪ. 'Pian kʋ yi -tɛra Bali da, ɛn kʋ -yee 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ 'cɛɛ. ³ Kʋ "koe 'sia, ɛn kʋ 'wɪ zɪɛ -a drɛ. Kɔɔ Bali -le 'wɪ nɛn kʋa ve minnʊn lɛ bɛ, kʋ'a ve 'wlu 'a dɪ, ɛn kʋ'a ve 'ci "nrɔndɪ -wɪdɪ "a dɪ, ɛn kʋ'a -dawli dra dɪ. ⁴ 'Pian 'wɪ nɛn Bali "e 'nan 'kʋ vɪ bɛ, -nyrɛn kʋa ve. E 'kʋ 'nanjɛɛn, ɛn e 'kʋ 'yɪ tɪglɪ. -A -nan nɛn e 'yee 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ -pɛba 'wʊ 'kʋ 'lɔ. -Yee "wɛan kʋ 'ka -a -wɛɛnan 'nan 'kʋ 'sɔ minnʊn lɛ dɪ, 'pian kʋa -wɛɛman 'nan, 'kʋ 'sɔ Bali nɛn e min ci wɪ -tɔa "bɛ -yrɛ.

⁵ Kaa -tɔa 'weɪn 'nan, kʋ'a 'wɪ vɪlɛ 'cɛɛ see "paa wei -a dɪ, ɛn kʋ'a 'wɪ vɪlɛ 'cɛɛ 'nan -e 'kʋ 'ka 'lɔ fɛ yɪ dɪ. Bali a 'kʋe 'wɪ 'nan yɪzan -a. ⁶ Kʋ'a -wɛɛlɛ 'nan min 'e 'kʋ 'tɔ "yi "vɪ dɪ. -Te e ya 'ka 'bɔ 'a oo, ɛn -te e ya min pɛɛnʊn -a oo, kʋ'a -wɛɛlɛ 'nan 'o 'kʋ 'tɔ "yi "vɪ "fo "dɪ.

⁷ Kʋ -kɔlaman paan -e 'kʋ drɛ 'ka 'win -ji -trɔ -a, kʋ ya Crizi -le 'pasianɔn 'a -le "wɛan. 'Pian kʋ -fʊ 'ka 'va 'trɔɔ "le zɪ 'nɛn "bʊ 'e yɛɛ -tɔa 'yee 'nɛn 'va bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ⁸ ɛn 'ka yɪdɪ 'yi "bʊ "le "wɛan, Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'saza "cɛɛ kʋa 'vɪ 'cɛɛ dɪ, 'pian 'kʋ 'fli -nɔn 'cɛɛ "fo. 'Wɪ 'kpa, 'ka 'nan wɪ a 'kʋ man "bʊ, -yee "wɛan kʋa drɛ zɪ.

⁹ 'Kʋ "bʊ Zozinɔn, 'nyranman nɛn, kʋa 'pa 'ka 'va, 'lee 'kʋ "koe "nɛn e -nyan bɛ, -a -cin a 'ka 'ji. Bodrun funnin, te kʋ ya 'nyranman da, 'nan -e 'kʋe -blɪfɛ 'e vɪlɛ 'e drɛ 'ka 'tʊ 'win -ji -trɔ -a dɪ. 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn kʋa drɛ, te kʋ -ko Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ -a 'cɛɛ.

¹⁰ Kaa nen ka yi -tera Bali da be, tu nen kua dre 'ka 'va be, kaa 'yi 'nan, 'kue 'ta wu cein a 'saun, en e ya tigli, en 'to 'ka 'e 'padu "man "di. 'Wɪ 'kpa, ka ya 'wɪ zɪe -a -nan yɪnɔn 'a, en Bali 'e "ya wo "nyian -a -nan yɪzan -a. ¹¹ En "nyian be, 'wɪ nen kua dre 'ka -tudɔ pɛɛnɔn lɛ be, -a -cin a 'ka 'ji. 'Wɪ nen 'nen "ti -a dra 'yee 'nɛnnun lɛ be, -a 'bɔ nen kua dre 'cee. ¹² Kɔɔ ku 'wɪ 'pla 'cee, en ku 'ka "koe "to 'ka da. En ku 'ka tru 'ba 'nan 'ka -wɛɛ 'nan 'cee 'ta wu cein 'e 'sɔ Bali lɛ. -Yɛɛ 'ka laabu 'nan 'ka mingɔnnɛn -bli 'e 'va, en -yee 'to -dan 'e dre 'cee vɛ -a.

¹³ -Yee "wɛan ku Bali muo -fɔa "tu pɛɛnɔn man, 'nan Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn nen kua 'vɪ 'cee be, 'ka "trɔɛn "to -yrɛ, en ka wu "man. Ka 'a yɪlɛ "le min 'lewei "tun 'zu di. 'Pian kaa 'sia fɛ nen e ci -a be -a, Bali wei nen. -Yɛɛ ci 'nyranman 'panan kaa nen ka yi -tera Zozi da be, 'ka man.

¹⁴ 'Ku "buɪ Zozinɔn, fɛ nen kua -tɔa 'nan, 'wɪ zɪe e ya 'wɪ 'kpa -a be, Zozinɔn nen Zude 'lɛglɔn 'ji be, ka sɔɔnla o "pa "da. 'Tɛ nen Zuif 'nɔn 'a 'pa o da be, -a 'tɛ 'tuwli zɪe, -a 'bɔ nen 'ka flanɔn ci -a 'panan "cee "da. ¹⁵ Zuif 'nɔn zɪe, -wɛɛ Minsan Zozi 'tɛ, en -wɛɛ Bali 'lewei vɪnɔn tɛɛ. En -wɛɛ 'tɛ 'pa 'ku da "nyian. Bali 'ka 'o dre wɪ ye "yi "fo "di. En -wɛɛ "naan min -tudɔ pɛɛnɔn man. ¹⁶ O -si -tɔa 'ku 'lɔ 'nan, te 'ku 'ku minnɔn nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪe, o va di. Wa 'a yɪlɛ "yi 'nan, 'ku Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ -wɪlɛ -e Bali 'e o 'si 'wɪ 'ji di. 'Wɪ zɪe -a dɛɛdɪ be, e ya -wee 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'bɔ 'padu -a "da. 'Pian 'bɛ nen 'gɔvɛ Bali a nyran -blunɔn o va.

Tesalonik 'nɔn dra Pɔl -tɛa

¹⁷ 'Ku "buɪ Zozinɔn, -a -nan yi "fli 'bɔ te -ka 'a cin ye di. 'Pian 'kue ci "nrɔndɪ a 'ka da tu pɛɛnɔn man. 'Ka dra 'ku -tɛa tigli 'le "wɛan, ku ya "vale 'ku "lo 'ka yɪlɛ. ¹⁸ Kua wɛɛ 'nan, ku "lo 'ka 'va. 'An 'bɔ Pɔl, maan ve 'cee 'nan 'an 'lɔdɪ 'ka 'va yi 'pa 'e 'pa -a "fli, 'pian Satan -si -tɔ 'ku 'lɔ. ¹⁹ Fɛ -le "wɛan nen kua wɛɛ 'nan, ku "lo 'ka 'va be, kɔɔ 'ka 'bɔ "nyian, 'ka da nen ku yi -tɛala, en 'cee ci 'kue ci "nran wɪ -a, en 'cee 'ku 'blɔ -tɔa "da, tu nen -kaa san Zozi Crizi -taa "bɛ -a man. ²⁰ 'Wɪ 'kpa, 'cee "wɛan Bali 'to -dan -nɔn 'kue, en 'cee "wɛan 'ku 'ci "nranman.

3

Pɔl Timote 'pa 'sia Tesalonik 'nɔn 'va

¹ Ku 'a 'ka 'ta wɪ maan "fo "di, te 'ka 'nan wɪ a 'ku man be, -yee "wɛan 'ku wei dre 'tu, en "ku -fɔv Atɛn fla 'gɔ, ² 'nan -e 'ku -kaa "buɪ Timote 'pa 'sia 'ka 'va. 'Ku 'vale waa, kue Bali -le 'nyranman "paa 'e cin va Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn vidɪ -a. Kua 'pa 'cee -sia 'nan, -e 'e 'ka man -tɔ 'plɛblɛ, te 'ka "koe "a 'ka da Bali -sru 'ta wɔdɪ -a. ³ Ku 'ka "vale 'nan, Zozizan 'tu 'e 'si -si tigli da, yɪa yɪdɪ nen -kaa man be -yee "wɛan di. Kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'nan, 'wɪ zɪe -yɛɛ 'pla -kaa man. ⁴ Kɔɔ tu nen te ku ya tian 'ka 'va be, ku -fɔ 'e 'flin, en ku 'wɪ zɪe -a 'vɪ 'cee. Kua 'vɪ 'cee 'nan, 'wɪ yɪdɪ bɔa -kaa man. -Yɛɛ ci bɔnan -kaa man, kaa -tɔa zɪ. ⁵ 'Ka 'nan wɪ a 'an man "buɪ, -yee "wɛan nen an Timote 'pa 'sia 'cee 'nan, -e 'e 'ka 'ta wɪ vɪ 'mɛn. -Te 'cee yi -tɛradɪ Zozi da dre 'kɔ -o, an ya "vale 'an -tɔa. Kɔɔ nyɛn a 'an 'ji 'nan, Satan nen e min "sia -si tigli da be e 'ka 'man 'yɪ. En 'nyranman nen kua 'pa 'ka 'va be, e -ɛn 'yɪa 'e "tun.

⁶ Zɪ Timote 'lɔ be e -ta e 'bɔ 'ku man 'gɔ. En e 'cee yi -tɛradɪ Zozi da 'lee 'ka cin yɪdɪ "yi 'sinan fɛnyian 'pa 'kue. Yaa 'vɪ 'kue "nyian 'nan, 'ku 'cin a 'ka 'ji tu pɛɛnɔn man. En 'ku dra 'ka -tɛa "le zɪ 'ka dra 'ku -tɛa "bɛ -yee 'wɪ 'zu. ⁷ -Yee "wɛan, 'ku "buɪ Zozinɔn, zɪ kua 'man 'nan, ka yi -tɛala tian Zozi da be, 'ku "koe "to 'ku da yɪa yɪdinun nen 'ku 'man 'gɔvɛ -a -ji. ⁸ 'Bɛ nen 'gɔvɛ 'ku 'ci -ta "tra, kɔɔ 'ka 'man a 'e 'tɔdɪ 'plɛblɛ Minsan -le 'wɪ 'ji. ⁹ En 'cee 'wɪ 'ku 'ci "nranman Bali 'le "fo, -yee "wɛan ku Bali muo -fɔa 'tandan. ¹⁰ Bodrun funnin, te ku ya 'ku kɔaladɪ Bali tru 'badɪ man 'nan, 'e 'si -nɔn 'kue -e 'ku 'lɔ 'ka 'va. Kɔɔ ku ya "vale 'nan, 'cee yi -tɛradɪ Zozi da 'le nen e -fɔ be, 'ku "paa "da.

¹¹ Ku -kaa "ti Bali 'lee -kaa 'san Zozi tru "baa 'nan, 'o 'si 'lɛ 'sɔ 'kue -e 'ku 'lɔ. ¹² En kua laabo Minsan lɔ 'nan, 'e 'ka cin yɪdɪ "yi 'pa "da 'e 'ciɪla "da. En 'e minnɔn pɛɛnɔn yɪdɪ "yi 'pa "da 'e 'ciɪla "da, "le zɪ ku 'ka ye "yi "bɛ -yee 'wɪ 'zu. ¹³ -Te e dre zɪe, -a -nan nen 'ka

'man -təa 'pleble. 'Tə 'ka 'kəan 'e 'padı 'ka man dı. En ka -kəan 'saun -kaa "tı Bali 'le, tu nən Minsan Zozi 'lee 'yee minnun -taa "man "bə, -a man. Amen!

4

'Ka -wεε 'nan 'ka dre wı 'e 'sə Bali le!

¹ 'Kv "bvı Zozinən, kva 'le -seanla 'wı 'gvε -a vıdı -a 'cεε. Zı kə 'ka 'ta wv 'ləə -e 'cee 'wı 'e 'sə Bali le bε, kva paa 'ka 'ji 'va, en ka ya 'ta wulanən 'wı zıε -a da. Kv 'ka trv "baa Minsan Zozi 'tə da 'nan, 'ka 'ta wula 'wı zıε -a da 'e 'kv 'e 'le! ² Kəə 'wınnun nən kva 'pla 'cεε Minsan Zozi 'tə da bε, kaa -təa.

³ 'Wı nən, e 'sə Bali le bε, -a 'bə nən kva 'vı 'cεε, -nyren 'nan, 'ka 'kən 'yee vε -a "fo! Te 'ka nyinnan lı 'lee 'kənnən -a te ka 'a cin 'palε dı! ⁴ 'Pian 'ka -tvdv pεenən 'ka 'fli 'kun -e 'ka 'kən 'saun Bali 'le, te 'tə 'ka 'e 'padı 'ka man dı. ⁵ Te 'ka dre "le minnun nən wa 'a Bali təa dıε, -wee 'wı 'zv dı! Kəə -wεε 'fli -nəan lı -wεεdı 'lee -kənnən -wεεdı le. ⁶ En 'wı zıε -a da bε, te 'ka 'tv 'e 'wı dre -wlıdı 'e bəεzan -tv -va -a nan -wεεdı -a dı! Kva 'vı 'cεε 'va, en kva -fəa "nyian 'ji 'nan, Minsan 'wı "nən -kəənnan min nən e 'wı zıε -a dre bε -yε. ⁷ En -a -cin 'e 'kən 'ka 'ji 'nan, Bali 'ka -kaa laabule 'nan -e -kaa fli -nən lı -wεεdı 'lee -kənnən -wεεdı le dı. 'Pian e -kaa laabv 'nan -e -kaa dre 'yee vε -a "fo. ⁸ -Yee "wεan min nən e weınun zıε -a -fəla 'e "trəen -sru "bə, min wei "cεε yaa -fəla 'e "trəen -sru "dı. 'Pian Bali nən e 'yee lei 'saun 'nən 'cεε bε, -a wei nən yaa -fəla 'e "trəen -sru.

⁹ 'Kv "bvı Zozinən, -te e ya 'ka cin yıdı 'yi "a bε, e 'ka "nyian "le 'kvε 'cɾen -te 'cεε dı. Bali -a paa 'ka 'ji 'va. ¹⁰ En -kaa "bvı Zozinən nən o cı Masedəa 'leɣlən pεenən 'ji bε, ka ya o ynan "yi. 'Pian kva laabo tian 'ka 'lə 'nan, 'ka o yı 'yi 'e 'ciula "da.

¹¹ En zı kə 'ka 'blı te 'ka 'man yra flu bε, -a -cin nən 'e 'kən 'ka 'ji! 'Ka 'tə 'si minnun -le 'wı 'ji! 'Ka 'nyranman 'pa 'ka 'pε -a -e 'ka "nən "fε -blı! 'Wınnun zıε kva 'vı 'cεε 'va. ¹² 'Ka dre zıε, -e minnun nən o 'ka Zozi 'va dıε, o yıε 'e 'nan 'ka man, -e 'ka vıle 'ka dre fε trv 'banən 'a dı.

Min wluandı -kanən 'va bε e dra 'kə?

¹³ 'Kv "bvı Zozinən, kv 'ka "vale 'nan 'wı nən e dra minnun nən o kaa "bə -wle bε, 'e 'fv 'e yəədı 'ka man dı. Kv 'ka "vale 'nan, -kadı wı 'e 'ka ta dre -trədrə "le minnun nən wa 'a Zozi 'təa dıε -wee 'wı 'zv dı. ¹⁴ -Kaa yı -tεala "da 'nan Zozi 'ka, en Bali -a wluan -kanən 'va. -Yee "wεan -kaa yı -tεra "nyian "da 'nan, Zozinən nən o kaa bε, Bali o wuanla -kanən 'va, -e 'o 'ta 'o 'vale Zozi 'a.

¹⁵ Kva ve 'cεε Minsan wei -a 'nan, -kaa nən -kaa yıε a "man Minsan -ta nyan bε, -cεε "cεε -təala Zozinən nən o kaa bε o 'le dı. ¹⁶ Kəə yı zıε -a da bε, Bali -a ve 'yee 'pasianən 'tazan le 'nan 'e trəan -tə. -A -nan nən Bali -le 'bei "we, en Minsan "sia laji, -e 'e -səənlə. Tv zıε -a man bε, minnun nən o yı -tεra Crızı da en o kaa bε, -wεε wuanla -kanən 'va 'e tεdε. ¹⁷ "Bε -sru, -kaa nən -kaa yıε cı "man "bə, Bali -kaa pεenən "siala -kaa 'vale waa "lolu -koeı "da, -e -kaa cin yı Minsan nun -a. Tv pεenən man te -kaa ya 'e cin va waa Minsan -va. ¹⁸ -Yee "wεan 'wınnun zıε -a 'bə 'a nən 'ka cin "koe "tə 'ka da!

5

'Ka Minsan -ta tv man -pen!

¹ 'Kv "bvı Zozinən, tv nən 'wı zıε e dra "man "bə, e 'ka "le 'kvε 'cɾen -te 'cεε dı. ² Kəə kaa -təa 'ka 'bə 'a 'wein 'nan, Minsan -ta yı dra kligli. E dra "le zı wa 'a crınzan -ta tv -təa -pei -man dıε -yee 'wı 'zv. ³ Tv nən minnun -a ve 'nan, 'o 'fv -trəə, 'wı 'tv 'ka 'o man dıε, 'nun təən -e 'wı yıdı -dan zıε 'e bə o man kligli. E dra "le zı 'nən 'yadı -le cı "yaa -pənzan "kuan bε -yee 'wı 'zv. Min -tv 'ka 'so -yırə "fo "dı.

⁴ 'Pian 'cee vε bε 'kv "bvı Zozinən, "ka 'ka wo klun va -e yı zıε 'e 'bə 'ka man kligli "le crınzan -tadı -le 'wı 'zv dı. ⁵ Kəə ka pεenən ka ya minnun nən o ya fεnan 'wein da bε waa. En ka ya yıdεa 'nən 'a. -Kaa 'ka -pei -man 'nən 'a dı. En -kaa 'ka minnun nən o 'ta wo klun va bε waa dı. ⁶ -Yee "wεan te -kaa yı -tε "le min -mıenun -le 'wı 'zv dı! 'Pian -kaa yıε 'e 'fv "man -e -kaa 'fli 'pla! ⁷ Kaa -təa 'nan, -pei -man nən min yı -tεa, en -pei -man nən min -wεn mlındı -təala 'e 'wınnun -ji. ⁸ 'Pian -cee vε bε, te 'e 'kən zı dı, kəə -kaa ya yıdεa 'nən 'a.

-Yee "wean -kaa 'fli 'pla! -Kaa yi -tera Zozi da, en -kaa yi "yi! -Yee ci "le -kaa 'kole da yoo ve -le 'wi 'zu -kuli -lo! Bali -taa -kaa 'sile 'wi 'ji. -Kaa -to "da 'pleble! -Yee ci "le -kaa wulo -man yoo 'kpongbo kle "le 'wi 'zu -kuli -lo!

⁹ Bali 'ka -kaa -sounlea 'nan -e 'e -kaa te 'wi 'a di. 'Pian e -kaa sounla 'nan -e 'e -kaa 'si 'wi 'ji 'wi nen -kaa 'san Zozi Crizi -a dre be -a man. ¹⁰ Zozi 'ka -cee "wean 'nan -e -kaa 'belidi yi -kaa 'vale 'waa. 'Wi zie 'wi 'kpa nen, -te -kaa yie a "man oo, en -te -kaa ka oo, tu nen e -taa "man "be, -kaa 'belidi ye. ¹¹ -Yee "wean 'ka cin "koe "to 'ka da 'wi zie -a! En 'ka 'pa 'ka cin va, te 'cee yi -teradi Zozi da -ko 'padi -a "da, "le zi ka ci -a drenan 'va be -yee 'wi 'zu.

Pɔl 'wi 'pla Tesalonik 'non le

¹² 'Ku "bui Zozinon, 'ka yra 'si! 'Ka yie 'e 'nan minnun nen o Bali -le 'nyranman "paa 'ka 'va be o man! Koo -wee Bali -le -si -koonman 'cee, en -wee 'ka "so 'ji. ¹³ O yidi "yi 'e 'kon 'ka 'ji -dan, 'nyranman nen waa "paa be -yee "wean! 'Ka 'fu 'ka cin va -troo!

¹⁴ En "nyian be, 'ku "bui Zozinon, 'ka yra 'si! Minnun nen o kon wo be, 'ka 'wi 'pla -wle! En minnun nen o ci -toonman tian be, 'ka o "koe "to 'o da! En minnun nen o -pe -sru "ci 'e toadi Bali -le 'wi 'ji be, 'ka 'pa o va! 'Ka 'kon -troo minnun ppeonon 'va. ¹⁵ 'Ka dre "yi, te min -tu 'e 'wliidi "man -wliidi "dre 'e baezan le di! 'Pian tu ppeonon man be, 'wi "yi "nen 'ka dre 'ka cin le, en 'ka dre "nyian min ppeonon le!

¹⁶ 'Ka 'ci 'e "nran tu ppeonon man! ¹⁷ 'Ka Bali tru 'ba, te -a 'le 'e 'to di! ¹⁸ 'Ka Bali muo "fo 'wi ppeonon 'ji! 'Winun zie -a 'bo nen 'ka dre! -Yee ci Bali ci 'so wi -a, en -a 'bo nen Zozi Crizi -a kon.

¹⁹ Te 'ka 'si -to Bali lei 'saun 'le 'nyranman lo di! ²⁰ Te 'ka Bali 'lewei vunon wei -fola 'ka "troun -sru "di. ²¹ 'Pian 'ka 'wi ppeonon 'fa 'si, -e 'ka "yi 'si "va! ²² En 'ka 'si 'wi 'wliidi 'to 'tudu ppeonon man!

Pɔl 'wi 'le 'sran Bali tru 'badi -a -wle en e o 'to bu

²³ Bali nen e -fodi -troo -noon "min le be, 'e 'ka dre 'yee ve -a "fo! 'E yie 'to 'ka 'va, 'nan -e tu nen -kaa 'san Zozi Crizi -taa "be, 'to 'tu 'e vile 'e 'kon 'e 'padi 'ka man di! -Te e ya 'ka lei -a oo, en -te e ya 'cee ci "nrondi -a oo, en -te e ya 'ka 'kole 'a oo, -e 'to 'e vile 'e 'kon 'e 'padi "man "di! ²⁴ Bali nen e 'ka laabu be, -te e 'wi 'vi be yaa dra, -yee "wean e 'winun zie -a 'le sooman.

²⁵ 'Ku "bui Zozinon, 'ka Bali tru 'ba 'koe 'wi man! ²⁶ 'Ka Zozinon ppeonon 'to bu -atu -tedi -a o man! ²⁷ 'Ka yra 'si Minsan 'to 'ji be, 'ka 'fluba 'gve -a ta vi -kaa "bui Zozinon ppeonon le.

²⁸ -Kaa 'san Zozi Crizi -le "yi 'e 'kon 'ka 'va.

'Fluba "flizan nEn Pól -a cren -te
Tesalonik
'nón le

¹ 'An 'bó Pól 'lee Sila 'lee Timote 'bé 'fluba 'gúe -a cren -te. Kva cren -te -leglizi nen Tesalonik bé -a -ji 'nón le. Ka ya -kaa "tí Bali 'lee Minsan Zozi Crizi -le vé -a. Kú 'ka 'tò bo.

² -Kaa "tí Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fudí -tróo -nón 'céé.

Zozi -taa 'trédanón 'le tin 'balé

³ 'Kú "bú Zozinón, e ya "le 'kú Bali muo "fó tú pèenón man 'cee "wéan. Kóó 'cee yi -teradí Zozi da ta a 'sónan, én 'ka cin yídí "yi "a 'panan "da. ⁴ -Yee "wéan kú 'ka 'sí -fóa Bali -le -leglizi -mienun 'lé. Kva dra zí, kóó minnun a 'té 'panan 'ka da, én ka ya 'ka yra yunan, 'pian ka yi -tera Zozi da, én ka'a 'silé Bali -sru "dí.

⁵ 'Wí zíe -yéé -kóonman 'céé 'nan, Bali -taa tin 'balé 'e 'nóan da. Kóó 'ka yra nen ka cí -a yunan bé, -yéé -kóonman 'nan, Bali -taa 'ka 'siléa 'yee mingónnen 'tréda 'nón 'a.

⁶ Fé nen maan vé zíe -yéé cí 'nan, Bali -a ye 'wí "yi "a, -e 'e 'té 'pa minnun nen o 'té "paa 'ka da bé, o da. ⁷ Én 'cee vé nen ka cí 'ka yra yunan 'labé, yaa ye 'wí "yi "a -e 'e 'fudí -tróo -nón 'céé. Yaa -nóan -kaa pèenón lé 'e cin va. E 'wí zíe -a dra tú nen Minsan Zozi "sia laji -e 'e 'ta pee wú bé -a man. Tú zíe -a man nen e -taa 'o 'vale 'yee 'pasianón 'pléblé nen laji bé waa. ⁸ E -taa 'té nren -dan yei. -Te e -ta bé, e 'wí "nen -kóonman minnun nen wa'a Bali -tólé díe -wlé. Én e 'wí "nen -kóonman minnun nen wa'a 'ta wúléa -kaa 'san Zozi 'bó 'le 'wí 'nónnón da díe -wlé. ⁹ O -taa 'wí yíle -pú 'kón nen -a lé "nen "ka "díe -a -ji. O -kóan 'o 'sídí Minsan man -kóobli, én wa'a 'kólaman -yee mingónnen tré nen e "bia bé -a yídí -a dí. ¹⁰ 'Wí zíe e dra yi nen Zozi -taa "man "bé, -a da. -A -nan nen minnun nen o cí -yee vé -a én o yi -tera -a wei da bé, waa sí -fóa te waa bóa. Ka -kóan "minnun zíe o va, kóó ka yi -tera 'wúnun nen kva 'vú 'céé bé -a da.

¹¹ -Yee "wéan kú Bali trú "baa tú pèenón man 'cee 'wí man. Kva laabo -cee Bali ló 'nan, 'e 'ka yí 'wí nen e 'ka laabú "man "bé -a drénón tígí 'a. Én kva laabo -yró "nyian 'nan, 'e 'pa 'ka 'va 'yee 'pléblé 'a, -e 'wí "yi pèenón nen e 'só 'céé 'nan 'ka dra bé 'ka dré. Én 'e 'pa 'ka 'va -e 'cee 'nyranman nen ka 'nan 'ka "paa yi -teradí -a Zozi da bé, 'ka 'pa. ¹² 'É dré zíe, -e -kaa 'san Zozi 'tò 'e dré -dan 'cee "wéan, -e "cee 'tò 'e dré -dan -yee "wéan. 'Wí pèenón zíe, 'e dré -kaa "tí Bali 'lee Minsan Zozi Crizi -le "yi "a.

2

Bali 'nanmanzan klu "so

¹ 'Kú "bú Zozinón, -kaa 'san Zozi Crizi -tadí nen kva 'wí 'vú bé, 'lee -kaa cin yídí -a "srón "nen, kva 'vú bé, kú 'wí "paala 'céé "da. ² -Te min -a 'vú 'céé 'nan, Zozi 'ta 'va bé, te 'ka 'cí 'e baa -ji -e 'ka 'sí 'sí tígí da dí! -Te Bali 'lewei vúnón 'le nen kaa 'man oo, te 'ka 'cí 'e baa -ji dí! Én -te Bali -le 'wí vúnón 'le nen kaa 'man oo, te 'ka 'cí 'e baa -ji dí! Én -te min -a 'vú 'céé 'nan, kúe cren -te 'fluba 'jí oo, te 'ka 'cí 'e baa -ji dí!

³ Te 'ka 'wí "man -e min -tú 'e 'ka see "paa 'wí zíe -a da dí! Fé nen maan vé zíe -yéé cí 'nan, tú nen min "kaga Bali wei -fóala 'o "tróen -sru "bé, e bóa 'vaa -e Zozi 'ta yi 'e bó. Én min nen e 'wí 'wídí "paa 'nyranman -a én Bali -a 'pla 'té 'le vé -a bé, e -taa 'vaa -e yi zíe 'e bó. ⁴ Min zíe Bali 'nanmanzan nen. -Yéé -taa -a víle 'nan 'yéé cí fé pèenón nen minnun a laabo Bali te waa bóa "bé -a da. E -taa 'e 'fli dréle -dandan. Yaa dra -trilii, -e 'e -wlala 'yee -dandan 'tandí 'bó 'a Bali -pan 'kuin, -e 'e -nyran. Yaa vé 'e 'fli man 'nan, 'yéé cí Bali -a.

⁵ Tú nen te an ya tian 'ka 'va bé, an -fó 'e 'flin an 'wúnun zíe -a 'vú 'céé. -A -cin 'san 'ka 'jí? ⁶ Én fé nen e -sí -tóa tian Bali 'nanmanzan zíe -yró "bé, kaa -tóa. Fé zíe e -sí -tóa -yró "trilii, -e tú nen Bali 'bó 'a -tò -yрэ "bé, e 'bó. -A -nan nen -a ta bóala. ⁷ 'Nyranman -wídí "nen Bali 'nanmanzan 'bó 'a "paa bé, e ya -a 'panan 'va. 'Pian yaa "paa 'e yóódí, kóó min -tú -sí -tóa tian -yró. -Te 'bé 'ka "nyian -nan díe, ⁸ -a -nan nen Bali 'nanmanzan zíe, -a ta

bɔala. Yi zɪe -a da nen Minsan Zozi -a -tɛa 'e 'le fulɔ -a. 'Wɪ 'kpa Minsan Zozi 'le -tadɪ -a -nan -nyaan.

⁹ Bali 'nanmanzan zɪe Satan 'bɛ -kɔladɪ -nɔn -yrɛ. -Yee "wean e -kɔlaman -dravia wɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn drɛdɪ -a. En e -kɔlaman 'wɪ -kɔɔn "man wɪnɔn 'lee -cɛ -srɔn "wɪnɔn drɛdɪ -a. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪe yaa dra 'nan -e 'e minnun see "paa. ¹⁰ 'Wɪ 'kpa, minnun nen o ya -si nen e o "sia Bali man bɛ -a da bɛ, Bali 'nanmanzan -taa o see "paale 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ -tɔdɔ pɛɛnɔn nen yaa dra bɛ -a. Kɔɔ wa'a Bali -le 'wɪ tɪglɪ nen, e o "sia paan 'wɪ 'jɪ bɛ -a yɪlɛ "yɪ "dɪ. ¹¹ -Yee "wean nen Bali -a drɛ en Bali 'nanmanzan 'le see "paa wɪnɔn -kɔla o man yɪdɪ -a, 'nan -e 'o yɪ -tɛra 'wɪlɔ wɪnɔn da. ¹² Bali 'wɪ zɪe -a drɛ 'nan -e 'e tin -tɛ minnun zɪe o da. Kɔɔ wa'a yɪ -tɛlɛa 'wɪ tɪglɪ da dɪ, 'pɪan o 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ 'yɪ "yɪ.

'Ka 'tɔ 'plɛblɛ Bali -le 'wɪ 'jɪ!

¹³ 'Kɔ "bɔɪ Zozinɔn, kva -tɔa 'nan Minsan 'ka ye "yɪ. En tɔ nen Bali 'ka tɪan 'trɛ drɛlɛ dɪɛ, e 'ka 'sɪ "va 'nan -e 'e 'ka 'sɪ 'wɪ 'jɪ. -Yee "wean e ya "le 'kɔ Bali muo "fɔ tɔ pɛɛnɔn man 'cee "wean. 'Wɪ 'kpa, Bali -taa 'ka 'sɪlɛ 'wɪ 'jɪ, kɔɔ 'yee lei 'saun 'ka drɛ Bali -le vɛ -a "fo, en ka yɪ -tɛra 'wɪ tɪglɪ da. ¹⁴ 'Ka 'sɪdɪ 'wɪ 'jɪ -le "wean nen Bali 'ka laabɔ 'wɪ 'nɔnɔn nen kva 'vɪ 'cɛɛ bɛ -a. E 'ka laabɔ 'nan -e 'tɔ -dan nen -kaa san Zozi Crɪzɪ -lɔ bɛ, 'ka drɛ -a "nen "blɪnɔn 'a.

¹⁵ -Yee "wean 'kɔ "bɔɪ Zozinɔn, 'ka 'tɔ 'plɛblɛ Bali -le 'wɪ 'jɪ! 'Wɪ pɛɛnɔn nen kva paa 'ka 'jɪ bɛ, 'ka 'tɔ "da 'plɛblɛ! -Tɛ kva 'vɪ 'kɔ 'le oo, en -tɛ 'fluba nen kva crɛn -tɛ 'cɛɛ oo, 'ka 'tɔ "da 'plɛblɛ!

¹⁶ -Kaa "tɪ Bali -kaa 'yɪ "yɪ, en e "yɪ -dan drɛ -cɛɛ. -Yee "wean -kaa "koe a -kaa da 'lɪ "fo "le vɛ -a, en -kaa 'bɪlɪ a "da 'nan 'belɪdɪ a -cee vɛ -a. Kva laabɔ -kaa "tɪ Bali 'lee -kaa 'san Zozi Crɪzɪ -lɔ 'nan, ¹⁷ 'o 'ka "koe "tɔ 'ka da "fo. En kva laabɔ -wɪlɔ "nyɪan 'nan, 'o 'plɛblɛ 'nɔn 'cɛɛ, -e tɔ pɛɛnɔn man 'ka 'wɪ "yɪ "drɛ, en 'ka 'wɪ "yɪ "vɪ.

3

'Ka Bali trɔ 'ba 'kɔɛ!

¹ 'Kɔ "bɔɪ Zozinɔn, kva 'le -sɛanla -a laabɔdɪ 'ka 'lɔ 'nan, 'ka Bali trɔ 'ba 'kɔɛ 'wɪ man. 'Ka Bali trɔ 'ba 'nan -e Minsan -le 'wɪ 'e fuɪla "man fɛ pɛɛnɔn 'nan. En 'ka trɔ 'ba 'nan min "kaga 'o 'wɪ "man cɪ "nrandɪ -a, "le zɪ ka wɪ "man "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ² 'Ka Bali trɔ 'ba "nyɪan 'nan, 'e 'pɛ 'pa 'kɔ da min -wɪdɪnɔn nen o "naan 'kɔ man bɛ, -wee "wean. Fɛ nen maan vɛ zɪe -yɛɛ cɪ 'nan, minnun pɛɛnɔn "cɛɛ "we "man -e 'o yɪ -tɛra Bali wei da dɪ.

³ 'Wɪ nen Minsan -a 'vɪ bɛ, yaa dra. E 'ka man -tɔa 'plɛblɛ 'ta wɔdɪ -a Bali -sru. En ya'a 'ka 'tɔvɛ -e Satan nen e 'wɪ 'wɪdɪ "paa 'nyranman -a bɛ 'e 'ka man yɪ dɪ. ⁴ Kɔ yɪ -tɛala Bali da 'nan, 'wɪnɔn nen kva 'plɔ 'cɛɛ bɛ, ka ya -a drɛnan, en kaa dra 'lɪ 'trɪlɪɪ. ⁵ Kva laabɔ Minsan lɔ 'nan, 'e 'cee cɪ "nrɔndɪ 'plɔ Bali -le min yɪdɪ "yɪ "da, en e 'plɔ -pɔan 'sɔdɪ nen Zozi 'jɪ bɛ -a da.

Te 'ka drɛ kɔannɔn 'a dɪ!

⁶ 'Kɔ "bɔɪ Zozinɔn, kɔ 'wɪ "paala 'cɛɛ -kaa san Zozi Crɪzɪ 'tɔ da 'nan, Zozinɔn pɛɛnɔn nen o kɔan wɔ, tɛ wa'a 'nyranman paa dɪɛ, en tɛ wa'a 'ta wɪla 'wɪnɔn nen kva paa 'ka 'jɪ bɛ -a da dɪɛ, tɛ 'ka -blɪ waa dɪ! ⁷ Kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'nan, e ya "le 'ka drɛ 'kɔ sɪ drɛnɔn 'a. Kɔɔ kɔ 'lɔ 'ka 'va bɛ, kɔ'a kɔan wɪlɛ dɪ, ⁸ en kɔ'a min lɔ fɛ -blɪlɛ 'e "tun "dɪ. Bodrun funnin, tɛ 'kɔ "koe -nyaan 'nyranman 'padɪ -a, 'nan -e 'kɔɛ -blɪfɛ 'e vɪlɛ 'e drɛ 'ka 'tɔ -wɪn -jɪ -trɔ -a dɪ. ⁹ 'Kɔ 'blɪfɛ "sia paan 'ka 'lɔ, 'pɪan ya'a drɛlɛ zɪ dɪ. Kɔɔ kva wɛɛ 'nan, 'kɔ drɛ 'cee 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a, en 'ka drɛ 'kɔ sɪ drɛnɔn 'a. ¹⁰ En tɔ nen tɛ kɔ ya tɪan 'ka 'va bɛ, kva paa 'ka 'jɪ 'nan, min nen 'e 'ka "vale 'e 'nyranman "paa dɪɛ, tɛ 'ka fɛ -nɔn -yrɛ "dɪ.

¹¹ 'Bɛ nen 'gɔvɛ, kva 'man 'nan, 'ka 'va min -mienun 'o 'flɪ drɛ kɔannɔn 'a. Wa'a 'nyranman paa dɪ, tɛ o -cia 'o 'tɔ wɔdɪ -a min peenun -le 'wɪ 'jɪ. ¹² Kɔ 'wɪ "paala minnun zɪe -wɪlɛ Minsan Zozi Crɪzɪ 'tɔ da 'nan, 'nyranman 'padɪ da nen 'o yɪɛ 'trɔa, tɛ waa "nen "fɛ -blɛ.

¹³ 'Kɔ "bɔɪ Zozinɔn, tɛ 'ka "koe 'e 'sɪ 'ka da 'wɪ "yɪ "drɛdɪ -a dɪ!

¹⁴ Min nen ya'a 'ta wɔlɛa 'wɪ nen kva crɛn -tɛ zɪɛ -a da dɪɛ, 'ka 'san -kɔnnɛn 'pla, tɛ 'ka "nran waa dɪ. 'Ka drɛ zɪɛ -e 'yra 'e -tɛ. ¹⁵ 'Pian tɛ 'ka 'san 'sia "lɛ 'ka 'nanmanzan 'zɔ dɪ! E ya 'ka "bɔi Zozizan 'tɔ -a, 'wɪ nen 'ka 'pla -yrɛ!

¹⁶ Minsan nen -fɔdɪ -trɔɔ "sia "va "bɛ, kva laabo -yrɔ 'nan, 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ. 'E -nɔn yi pɛɛnɔn man, ɛn 'e -nɔn -pɛ pɛɛnɔn 'ji! Minsan 'e 'pa 'ka pɛɛnɔn 'va!

¹⁷ An 'bɔ Pɔl 'bɛ 'ka 'tɔ bɔdɪ 'gɔɛ -a crɛn -tɛ 'an 'pɛ -a. Zɪ maan dra 'mɛn 'fluba pɛɛnɔn 'ji zɪɛ -e 'ka -tɔ 'nan mɛɛn 'pa 'sia 'cɛɛ.

¹⁸ -Kaa 'san Zozi Crizi -lɛ "yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va!

'Fluba tɛdɛ nɛn Pɔl -a crɛn -tɛ
Timote
lɛ

¹ 'An 'bɔ Pɔl 'bɛ 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ. An ya Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Bali nɛn -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ, 'o 'vale Zozi Crizi nɛn -kaa 'bli a -yrɛ "bɛ, -wɛɛ 'an drɛ 'a. ² Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ 'i 'bɔ Timote lɛ. Mɛɛn Bali -le 'wɪ 'vɪ 'yɪɛ, ɛn i wu "man. -Yɛɛ "wɛan i drɛ "le 'an 'pɔn -ji 'nɛn -le 'wɪ 'zv.

-Kaa "tɪ Bali 'lee -kaa san Zozi Crizi 'wei nyrinda 'si, ɛn 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'yɪɛ!

I drɛ "yi minnun nɛn o Bali -le 'wɪ "paaman 'wlu 'a bɛ o va!

³ 'Wɪ nɛn maan 'vɪ 'yɪɛ te an "ta Masedɔa si "siala bɛ, -a -cin 'e 'fɔla 'i 'ji. Maan 'vɪ 'yɪɛ 'nan, 'i 'fɔ Efɛz nun, 'nan -e 'i 'wɪ 'pla min -mienun lɛ. O ya 'ka yei, te o 'wɪ nɛn 'wlu 'a bɛ -a "paaman minnun -ji. ⁴ 'Wɪnun zɪɛ, polunun nɛn Zuif 'nɔn -a bo bɛ 'lee o tranun kludanɔn "nrɔndɪ nɛn o -ko -a 'padɪ -a "da "bɛ, -a 'bɔ nɛn. 'I vɪ -wɛɛ 'nan 'o 'le 'tɔ! Kɔɔ 'wɪnun zɪɛ o -taala -sa -fɔdɪnun -a. 'Nyrannan nɛn Bali -a "paa min man 'lɔɔ -e 'e min 'si 'wɪ 'ji bɛ, ya'a 'sia 'wɪnun zɪɛ -a va "fo "dɪ, 'pian e "sia yi -tɛradɪ Zozi da va. ⁵ Bali -le 'wɪ "paadɪ 'le 'srannan "nɛn 'nan yɪdɪ "yi 'e 'kɔn 'ka yei. ɛn yɪdɪ "yi zɪɛ 'ka drɛ 'ka 'ci 'fidaa 'a! Te 'ka 'wɪ drɛ te 'ka 'wulo -ji "nrɔndɪ tin -tɛa 'ka da dɪ! ɛn yɪdɪ "yi zɪɛ, e 'si yi -tɛradɪ Zozi da nɛn e 'ka "ta lou 'e "tun "dɪɛ -a va.

⁶ 'Wɪnun zɪɛ "o 'ka wo 'bɛ drɛnan "fo "dɪ, 'pian 'o 'fli -nɔn 'wɪnun nɛn o ya 'wɪ "tun "a bɛ -a vɪdɪ lɛ. ⁷ O 'fli "siala 'nan Bali -le -pei -tɔ wɪnun bɛ -wɛɛ cɪ -a "paanɔn 'a. 'Pian 'wɪnun nɛn waa ve bɛ wa'a ci 'tɔa dɪ, ɛn 'wɪ 'bɔ nɛn o ya o -tɔdɪ "da 'nan 'wɪ 'kpa nɛn bɛ, wa'a 'tɔa dɪ.

⁸ -Kaa -tɔa 'nan -pei -tɔ wɪnun bɛ, e ya 'wɪ "yi "a, 'pian e ya 'nan min 'e 'ta wɔla "da 'e -si tɪglɪ da. ⁹ ɛn -a -cin 'e 'kɔn -kaa 'ji 'nan, minnun nɛn o cɪ tɪglɪ bɛ -wee "wɛan "cɛɛ -pei -tɔ wɪnun a dɪ, 'pian minnun nɛn o 'ka 'kpa dɪɛ, -wee "wɛan nɛn. 'Wɪnun nɛn waa dra bɛ -nyrɛn: O yɪɛ 'ka 'naan Bali man dɪ, ɛn o 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn dra. O 'tɔ srɔman Bali man, ɛn fɛnun nɛn Bali -le vɛ -a bɛ, o "we "man -wɪdɪ. Min -tɛnɔn nɛn waa, 'o "tɪ 'lee 'o "bɔ -tɛa. ¹⁰ Minnun zɪɛ o nyianla lɪ 'lee -kɔnnɛn -a te wa'a 'o cin 'palɛ dɪ. ɛn -klɔnmɔn 'lee 'e bɔɛzan -klɔnmɔn nyianla. ɛn 'o bɔɛzan blamin -taan "nɔan -a. ɛn o 'wlu -sɛan. ɛn o -pɛ wluannan 'wɪ 'ji, te e ya 'wlu -a. ɛn o 'wɪ dra te e 'ka Bali -le 'wɪ "paadɪ da dɪ. Minnun pɛɛnɔn nɛn o 'wɪnun zɪɛ -a -tɔ dra bɛ, -wee "wɛan nɛn -pei -tɔ wɪnun a. ¹¹ Bali nɛn -a 'tɔ a -dan, ɛn -a va nɛn -fɛa pɛɛnɔn "sia bɛ, -yɛɛ Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn 'pɛba 'wɔ 'an 'lɔ. 'Wɪnun nɛn an "sia -a vɪnan 'yɪɛ 'gʊɛ -a da wɪ nɛn.

Pɔl Bali muo "fɔ "yi "nɛn yaa drɛ -yrɛ "bɛ -a man

¹² Zozi Crizi nɛn -kaa san -a bɛ, maan muo -fɔa. E yi -tɛra 'an da, ɛn yaan 'si "va 'nan -e 'an 'yɛɛ 'nyrannan 'pa, ɛn yaa ta "koe "nɔn 'mɛn. ¹³ 'E tɛdɛ bɛ, an wu Zozi 'bɔ man -wɪdɪ, ɛn an 'tɛ 'pa Zozinɔn da, te an -kuli -taan "o man. 'Pian 'an nyrinda -sɛn Bali da. Tɔ zɪɛ -a man bɛ te ma'an yi tɛala Zozi da dɪ, ɛn 'wɪnun nɛn maan dra bɛ, ma'an -ci tɔa dɪ, -yɛɛ "wɛan 'an nyrinda -sɛn Bali da. ¹⁴ 'Wɪ 'kpa, Zozi nɛn -kaa san -a bɛ, e "yi drɛ 'mɛn, ɛn yaa drɛ e "mlianla "da. Yɪdɪ "yi "nɛn e "sia -a 'bɔ 'va bɛ, 'lee yi -tɛradɪ Zozi da bɛ -yɛɛ paa 'an 'ji.

¹⁵ Zozi Crizi -ta 'trɛda 'nan, -e 'e 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'si 'wɪ 'ji. 'Wɪ zɪɛ 'wɪ tɪglɪ nɛn. E ya "le min 'e yi -tɛra "da "fo. 'I 'ci "nrɔn 'mɛn 'wɪ da. An 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'e mlinla "da, ¹⁶ 'pian 'an nyrinda -sɛn Bali da. Yaa drɛ 'an 'bɔ 'wɪ 'wɪdɪ "drɛzan -dan 'gʊɛ 'an 'va, kɔɔ e ya "vale 'nan, blamin 'e -ci yɪ 'nan Zozi Crizi 'le man -srandɪ min va a -dan. ɛn Bali 'wɪ zɪɛ -a drɛ 'nan, -e minnun nɛn o -taa "yi -tɛlɛa Zozi da -e 'o 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a yɪ bɛ, 'an drɛ -wee 'wɪ -kɔn "manvɛ -a. ¹⁷ Bali a mingɔnnɛn -a 'li 'trilii, ya'a 'kaa "fo "dɪ. Min 'ka

-a ye 'e yie 'a di. -Yee ci Bali -a 'e -tuwli, fe pee 'ka "nyian -yee -sru "di. 'Tɔ 'wɔdi 'e 'kɔn -yee ve -a, en 'tɔ -dan 'e 'kɔn -yee ve -a 'li 'trilii. Amen!

Pɔl Timote "koe "tɔ 'e da

¹⁸ Timote, 'wɔ nen maan 'vɔ paan 'yie be, 'men 'nen 'kpa, 'be 'nen 'gɔe maan -pɛba wo 'i 'lɔ. 'An 'ci "nrɔn 'wɔ nen Bali 'lewei vɔnɔn -a 'vɔ 'i man be -a da, en maan dre. 'O wei zɛ -a 'bɔ nen 'e dre 'i 'tɔ -kli -a, -e 'i Minsan -le 'nyranman 'pa. E ya "le -kuli man nen i ci. ¹⁹ 'Yie yi -teradi Zozi da be 'i "trɔen "trɔa ji, en te 'i 'wɔ dre te 'i 'wulo -ji "nrɔndi tin -tea 'i da di! Min -mienun be 'wɔ "yi "nen o -wulo -ji "nrɔndi -a ve -wle 'nan 'o dre be, wa'a 'ta wulea 'be da di. 'Wɔ zɛ -yee -maan en -wee yi -teradi Zozi da 'e 'le 'tɔ. ²⁰ En 'wɔ 'bɔ zɛ -yee 'bɔ Ime 'lee Alexandre man. 'O "fli zɛ an 'o dre Satan -le ve -a 'e "pa 'ji, kɔɔ maan 'vɔ -wle 'nan, te 'o 'ta "nyian 'ku yei "di. Maan dre zɛ -e 'o -tɔ 'nan, Bali 'tɔ sredi be e 'ka "yi "di.

2

Pɔl Bali tru 'badɔ 'wɔ 'vɔ

¹ An 'ka tru "baa, 'wɔ nen e ci "le 'ka dre en -yee ci 'wɔ 'tede -a be, -nyren 'nan, 'ka Bali tru 'ba minnun pɛenɔn le! 'Wɔ nen o man be 'ka tin 'ba Bali le, en 'ka Bali muo "fɔ! ² 'Ka Bali tru 'ba minnun nen mingɔnnennun -a be -wle, 'lee minnun nen min tanɔn 'a be -wle. 'Ka dre zɛ -e -kaa man 'e 'fɔla flu te "pen 'ka -kaa man di. -A -nan nen -kaa -kɔlaman Bali 'sudi -a, en -cee ta wɔdi minnun va be e -kɔan 'e 'sudi "ji. ³ 'Wɔ zɛ -yee ci 'wɔ "yi "a, en e 'sɔ Bali nen -kaa 'sizan 'wɔ 'ji -a be -yre. ⁴ Bali -a "va 'nan minnun pɛenɔn 'o 'si 'wɔ 'ji, en 'o 'yee 'wɔ tɔgli 'tɔ. ⁵ Kɔɔ -yee ci Bali -a 'e -tuwli, -a pee "ka "di. En min nen e ci Bali 'lee minnun yei "be, e ya "nyian 'e -tuwli. -A pee "ka "di. Min zɛ Zozi Crizi nen. ⁶ E wu "man, en e minnun pɛenɔn 'leji -ka 'wu. O ta pan nen yaa 'wu. 'Wɔ nen yaa dre zɛ, -yee -ci kɔn 'nan Bali a "va 'nan minnun pɛenɔn 'o 'si 'wɔ 'ji. Tu nen Bali -a -kɔn be -a tu 'bɔ man nen 'wɔ zɛ 'e dre. ⁷ Bali 'an dre Zozi 'le 'pasiazan -a, 'nan -e 'an 'wɔ zɛ -a fuila "man minnun pɛenɔn 'va. 'Wɔ tɔgli nen maan ve, 'wlu "cee maan -sean "fo "di. Yaa dre zɛ 'nan -e 'an yi -teradi Zozi da 'lee Bali 'bɔ 'le 'wɔ tɔgli be, -a "paa minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a di e o ji.

⁸ An ya "va 'nan fe pɛenɔn 'nan be -klɔnmɔnnun 'o Bali tru 'ba. O -pɛnun nen waa wuanla lou Bali tru 'banan be, 'o 'kɔn 'saun. Te min man nyran 'e 'kɔn o ji di, en te -sa -fɔdi 'e 'kɔn o yei "di!

⁹ Lumɔnnun -le ve be, an ya "va 'nan, 'o sɔ 'cen 'o man 'kpa. 'O 'man dre 'e tɔgli da, te 'o 'fli -fɔ bei -klɔnmɔn 'le -wɛladɔ -a di. -Nyren "le -wulo "je "dredi senjen senjen 'le 'wɔ 'zɔ, en "nyian "le -siga fenun 'lee 'klanvenun -sendi o man -le 'wɔ 'zɔ, en "nyian "le sɔnun nen -a 'fle ci be -a wɔdi -le 'wɔ 'zɔ. ¹⁰ 'Pian -wee fenyan 'e 'si o dre winun "yi 'va. 'Wɔ zɛ -a dredɔ 'be -kɔnman 'nan o "klanman Bali lɔ.

¹¹ -Te min a Bali -le 'wɔ "paanan be, lumɔnnun ta 'e 'kɔnman flu, te o "trɔen "a 'e 'tɔdi -a wei le, en 'o 'ta wɔla "da! ¹² En "nyian be, ma'an -si -nɔan lumɔnnun le, -e 'o Bali -le 'wɔ "paa di. En ma'an -si -nɔan -wle, -e 'o -klɔnmɔnnun 'pla di, 'pian o 'ta 'e 'kɔnman flu. ¹³ 'Ka 'ci "nrɔn 'wɔ nen e dre 'li 'trɛda pou sianan "be -a da: Adan nen Bali -a dre 'e tɛde, "be -sru en e εv dre. ¹⁴ Adan "cee -mlɛn -a see paa di, 'pian lumɔn nen εv -a be, -a 'bɔ nen -mlɛn -a see paa, en -pei nen Bali -a -tɔ -wle "be, yaa sre. ¹⁵ 'Be a zi, 'pian maan ve 'cee 'nan, Bali lumɔn "sia 'wɔ 'ji 'nen 'yadi man. 'Pian e ya 'nan 'e yi -tera Zozi da -trilii, en 'e min yi "yi -trilii, en 'e 'kɔn Bali -le ve -a "fo, en 'e 'wɔ pɛenɔn zɛ -a dre -pe nen e "sɔa Bali le be -a man.

3

Minnun nen 'o yie -tɔa -leglizi -va be -wee 'wɔ

¹ -Te min a "va 'nan 'e yie -tɔa -leglizi -va be, te 'wɔ "yi "nen yaa -si 'sia. 'Wɔ zɛ e ya 'wɔ tɔgli 'a "fo.

² 'Pian e ya 'nan, min nen 'e yie -təa -leglizi -va be, te 'tə 'tə 'e 'kən 'e 'padı "man "dı. Lı -kəan -a san wlu -təwli. -A san -kəlamən 'e 'fli 'kundi -a, en -a san 'e 'kən min tıgı 'a, en -a san drē wı 'e 'kən 'e 'sudi "ji. -A san 'e 'kən min nen e min "kuan 'e 'pē "fli "a be -a. -A san 'e 'kən min nen e Bali -le 'wı "paaman sidə be -a. ³ Te -a san 'e -wən mlindi -trəa 'e 'win -ji dı, te 'bli 'e 'fə -a san ji tada dı, 'pian -a san 'e 'kən min -trəə -a. Te -a san 'e 'wı 'blidi yı "yi "dı, en te -a san 'e 'kən min nen e "lala ye "yi "buu "be -a dı. ⁴ -A san 'e 'kən min nen -a -pē "səa 'e 'bə 'le "kənnən 'nən 'pladı -a be -a. -A san -le 'nənnun be o yie 'e 'nan -a 'bə man, en 'o 'yra -tē min man. ⁵ Kəə -te min -pē 'ka 'səa 'e 'bə 'le "kənnən 'nən 'pladı -a dıe, yaa dra 'kə -e 'e yie 'tə Bali -le -leglizi be -a va? ⁶ Te -a san 'e 'kən min nen e -fə Zozi 'va 'e 'trē be -a dı, "təgə 'e 'fli 'sia -dan, -e Bali 'e tin -tē "da "le zı yaa drē Satan lē be -yēe 'wı 'zı. ⁷ En e ya "nyian 'nan, minnən nen o 'ka Zozi 'va dıe -a san 'tə "yi 'e 'kən 'o 'le. -Te e ya zıe, minnən 'ka 'we "man -wlıdı "dı, en Satan 'ka 'kəlamən -a man yıdı -a dı.

Minnun nen o "paa -leglizi 'lənən 'va be

⁸ Minnən nen o "paa -leglizi 'lənən 'va be 'wı 'təwli zıe e ya -wee vē -a. 'O 'kən minnən nen o drē wı -a -maan min 'yra -tēa "o man be waa. En te 'o 'kən minnən nen 'o wei a "flivli "be -a dı, en te 'o 'fli -nən -wən mlindi lē dı, en te 'o -dawli yı "yi "lala -nan dı. ⁹ 'Wı yəədı nen -cee yi -teradı Zozi da -a be 'o "trəən "trəa ji, te 'o 'wı drē te 'o 'wulo -ji "nrəndı tin -tēa "o da dı! ¹⁰ 'Ka cin yı -wee 'wı man, -te ka'a 'wı 'tə yıle o man dıe, 'vaa -e 'ka o drē -leglizi 'lənən 'pa "vanən 'a.

¹¹ -Te lumənnun nen waa be, -a -təwli "nen "nyian -wee vē -a. 'O 'kən lumənnun nen 'o drē wı -a -maan min 'yra -tēa "o man be waa. Te 'o 'kən lumənnun nen 'o 'le 'ble be -a dı. 'O 'kən lumənnun nen 'o 'kəlamən 'o 'fli 'kundi -a be waa. 'O 'kən lumənnun nen min yi -tēala o da 'wı pēənən 'ji be waa.

¹² Minnən nen o ya -leglizi 'lənən 'pa "vanən 'a be, lı -kəan -wlo "təwli, en o -pē "səa 'wee 'nənnun 'lee 'wee "kənnən 'nən 'pladı -a. ¹³ -Leglizi 'lənən 'pa "vanən be, -te o -pē "səa 'wee 'nyranman 'padı -a 'kpa be, Zozinən 'yra -tēa "o man. -A -nan nen o yi -tēala 'o 'fli da -e 'o yi -teradı Zozi Crizi da -nan wı vı minnən lē.

Zozi Crizi -le 'wı 'nənnən be Bali -le 'wı yəədı -dan nen

¹⁴ -A -cin a 'an 'ji 'nan yi "fli yaa 'gve -a -ji be, 'an bəa 'i man nun, 'pian 'an ya 'fluba 'gve -a crēn -tēnan 'yie, ¹⁵ 'nan -te 'an 'mən te yi'an ye dıe, təən zı 'kə 'i 'wı drē Bali -le 'kuin be, te yia -təa. Bali nen -a yie cı "man "be, -yēe -leglizi nen. -Yēe cı 'wı tıgı 'kəladrēn 'a, en -yēe cı -a cēin -a. ¹⁶ 'Wı 'kpa nen, -kaa pēənən pēi a -təwli 'nan, 'wı yəədı nen -cee yi -teradı Zozi da -a be e ya -dan.

-Nyren 'nan Zozi drē blamin -a,

en Bali lei 'saun -a -ci kəən 'nan

ya'a 'wı 'wlıdı -təwli "drēle dı.

Bali -le 'pasianən -a 'yı.

'Wı nen Zozi -a drē be,

waa -nan 'sinan 'pa

'lēgłən pēənən 'ji 'nən lē,

en minnən yi -tēra "da.

Bali 'tə -dan -nən -yre laji lou.

4

Minnun nen o 'wlu wı "paaman minnən ji be, 'i o -ci bəla

¹ Bali lei 'saun -a 'vı 'wein 'nan, tı -fəla "da "ji be minnən 'ka 'taa yi -tēləa 'wı nen Bali -a 'vı be -a da dı. O -taa -səənleə min see "paa winun -sru 'lee 'wı "paadı nen lei -wlıdı -a -cin -təa "min ji be -a -sru. ² Minnən nen o 'wı 'bə zıe -a "paaman be, 'wlunən nen waa, en o ya 'o 'fli 'tə -wēenan. -Wee -wulo -ji "nrəndı va be Satan -pē -flē yra 'nan. ³ Waa "paaman minnən ji 'nan, te lumən 'e -kənnən 'pa dı, en te -klənmən 'e lı 'pa dı! En "nyian

'nan -blufe -mie a be, te min 'e 'be 'bli di! 'Pian Bali -blufe pæenon dre 'nan -e minnun nen o yi -tera Zozi da en o 'wi tigli -tɔa "be, 'o Bali muo "fo -e 'o -bli. ⁴ Kɔɔ fe pæenon nen Bali -a dre -blufe -a be e ya 'kpa, en -a -tu 'ka "va -wliɔ "fo "di. 'Pian e ya 'nan min 'e Bali muo "fo -e 'e -bli. ⁵ Kɔɔ 'wi nen Bali -a 'vi be -a da, 'lee Bali 'bɔ tru 'baɔ man nen, fe pæenon zɛ e dra 'saun Bali le.

⁶ -Te 'winun zɛ -a 'bɔ nen i ci -a "paanan Zozinon 'ji be, te i ya Zozi Crizi -le 'nyranman 'pazan 'kpa -a. En yaa -kɔonman 'nan Bali wei 'lee 'wi "paadi tigli nen i kɔala "man "be, -wee ci "le 'yie -blufe -le 'wi 'zu. ⁷ 'Pian 'winun nen e 'ka Bali -le 'wi 'a di en e ya "le liblanun -le polu "tun 'zu be, te 'yie 'si -non min le "fo "di!

'I man -wee 'nan 'i dre wi 'e 'sɔ Bali le. ⁸ -A man -weeɔ 'nan -e fe -tu 'e -trɔa min 'kɔle 'a be, e ya 'kpa, 'pian e "paa min va "wennon 'e "tun. 'Be nen 'be ci 'wi "yi "a "fo "be, -nyren 'nan min 'e 'ta wula Bali wei da. -Te -kaa ya 'wi zɛ -a drenan be, Bali -le -fea a -kaa man tu 'gve -a -ji, en e ya -kaa man tu -fɔla "da "ji.

⁹ 'Wi zɛ e ya 'wi tigli 'a, en e ya "le -e min 'e yi -tera "da. ¹⁰ En "nyian 'wi zɛ -a le nen -kaa 'nyranman "paa, en -kaa 'fli -mean dra, kɔɔ Bali nen -a yie a "man "be, -kaa 'bli a -yre. -Yee ci 'tredanon pæenon 'sizan 'wi 'ji -a. 'Pian minnun nen o yi -tera Zozi da be, o nen e o "sia 'wi 'ji.

¹¹ 'Winun pæenon zɛ, -a 'bɔ nen 'i "paa Zozinon 'ji, en -a 'bɔ nen 'i 'pla -wle 'wi 'a. ¹² Te min -tu 'e vi 'nan, i ya -gobo 'a -le "wean be 'e yie 'ka 'naan i man di. 'Pian 'i dre Zozinon pæenon 'le 'wi -kɔonmanzan 'a 'yie 'wi vidɔ man, 'lee 'yie 'wi dredi min va man, 'lee 'yie min yidi "yi "man, 'lee 'yie yi -teradi Zozi da man, en 'wi nen e 'tɔ "paa min man be te 'i -tu dre "fo "di. ¹³ 'Wi nen e ci "le 'i yie 'trɔa "da "trilii 'vaa -e 'men 'ludɔ 'e bɔ be -nyren 'gu: 'I Bali -le 'fluba ta vi Zozinon le! En "nyian 'wi 'bɔ nen Bali -a 'vi be 'i -ci 'si -wle -e 'o "koe 'e 'tɔ 'o da! En "nyian 'i Bali -le 'wi "paa o ji! ¹⁴ "Yi "nen Bali -a dre 'yie be, te 'i -fɔla "trɔen -sru "di! "Yi zɛ Bali 'lewei vunon 'be 'vi 'nan e ya 'yie ve -a, en -leglizi min cejenun 'o 'pe 'pla 'i da.

¹⁵ 'Winun zɛ -a dredi da nen 'i yie -trɔa, en 'i 'fli -non -yre, 'du -e minnun pæenon 'o -tɔ 'nan 'yie ta wudi Bali -sru "be e ya -kunan 'e 'le. ¹⁶ 'I yie 'tɔ 'i 'fli -va, en 'i dre 'yi 'yie 'wi "paadi va. 'Winun nen maan 'vi 'yie paan be, te 'i 'pe -sru 'e tɔa -a dredi -ji di. Kɔɔ -te i ya -a drenan "da "be, Bali 'i "sia 'wi 'ji, 'ka 'vale minnun nen 'o "trɔen "a 'e 'tɔdi 'yie 'wi "paadi le be waa.

5

Zozinon 'wi dra 'o cin le 'kɔ?

¹ -Te min ceje 'wi dre -wliɔ "be, te 'i vi -yre wei 'pleble 'a di, 'pian 'wi nen e min "koe -tɔa 'e da be, -a 'bɔ nen 'i vi -yre "le 'i "ti "le nen i ci 'wi tin 'banan. -Te -gobonun nen waa be, 'wi -tuwli zɛ -a 'bɔ nen 'i dre. 'I 'wi tin 'ba -wle "le 'i "bunun -le 'wi 'zu. ² -Te lumon cejenun nen waa be, 'wi -tuwli zɛ -a 'bɔ nen 'i dre. 'I 'wi tin 'ba -wle "le 'i "bunun -le 'wi 'zu. En -te nonbenun nen waa be, 'wi -tuwli zɛ -a 'bɔ nen 'i dre. 'I 'wi tin 'ba -wle "le 'i "blunun -le 'wi 'zu, en 'wi nen e 'tɔ "paa min man be te -a -cin 'e 'kɔn 'i 'ji o va "fo "di.

Lumonun nen -cale a be -wee 'wi nen 'gu

³ Lumonun nen o -sran -ka 'o da en 'wee -mie "ka "diɛ, 'i yie 'tɔ o da. ⁴ 'Pian lumonun nen o ya -cale -a, en 'wee 'nennun -a be, -te be "ceɛ di 'wee -anonmaannun a be, 'wi nen 'kɔ 'nennun zɛ 'o dre be -nyren 'gu. 'O 'wee yi -teradi Zozi da -ci -kɔon 'e tede 'o 'bɔ 'mangulinun 'va. 'Wi nen e ci "le 'o dre 'o 'mangulinun le be, -nyren zɛ. En -yee 'sɔ Bali le. ⁵ Lumon nen e ya -cale -a, -yee -mie "ka "di, en -a -pe -fonan "ka "diɛ, -a 'bli a Bali le. Tu pæenon man e ya Bali tru 'banan, te yaa laabo -yɔ 'nan 'e 'pa 'e 'va. ⁶ 'Pian lumon nen e ya -cale -a, en -a 'bɔ ci 'sɔ winun -sru "nen e 'ta wo be, -te -a yie a "man oo, Bali "le 'va be, e ya min -kadɔ -a. ⁷ 'Wi nen e ci "le 'i 'pla -wle 'wi 'a be -nyren zɛ. -Te o 'ta wula "da "be, 'tɔ 'ka 'kɔan 'e 'padi o man di. ⁸ 'Nen nen ya 'a 'e yie -tɔa 'e 'mangulinun va diɛ, te 'e 'pe 'si yi -teradi Zozi da -sru. 'Nen zɛ, e ya min -wliɔ "a, e "mlian min nen ya 'a Bali -tɔa

dɪe -a da. 'Nɛn nɛn -a mangulinun 'bɔ -nyɛanla -yee "kɔnnɛn, ɛn ya'a 'e yie -tɔa o va dɪe, -yee vɛ 'bɛ ci -wɪdɪ "fo.

⁹ Lumɔn nɛn -a -sran -ka 'e da bɛ, 'i 'tɔ 'sia 'fluba nɛn -calɛnun 'tɔ 'a -ji bɛ -a -ji. 'Pian lumɔn nɛn -a 'lɛ -fuba 'shɛɛdɔ -cia, ɛn e -kɔnnɛn 'pa 'e 'pa -a -tɔwɪ "bɛ, -a 'tɔ nɛn 'i 'sia. ¹⁰ -A 'tɔ 'yi 'e 'kɔn min 'le -yee 'wɪ "yinun nɛn yaa drɛ bɛ -a man. -A -mie nɛn "le 'nɛn 'lɛbɔdɪ sɪdɔ -le 'wɪ 'zɔ, ɛn -a -mie nɛn "le minnun nɛn o bɔala "va "bɛ o 'kundɪ 'e 'pɛ "fli "a -le 'wɪ 'zɔ, ɛn -a -mie nɛn "le Zozinɔn nɛn o bɔala "va "bɛ o cɛin -man "foɛdɪ -le 'wɪ 'zɔ, ɛn -a -mie nɛn "le minnun nɛn o ya sɛe -ji bɛ, 'padɪ o va -le 'wɪ 'zɔ, 'lee 'wɪ 'yi 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn drɛdɪ.

¹¹ 'Pian -te lumɔnnun zɪɛ o ya nɔnbɛnun -a bɛ, te 'i 'o 'tɔ 'sia "fo "dɪ. Kɔɔ tɔ -mie bɔa "bɛ, -kɔnnɛn -cin a o ji -le "wɛan, o "sia Crizi -sru, -e 'o -kɔnnɛn 'pa. ¹² Tɔɔn 'wɪ nɛn o -tɔ "da 'nan o dra bɛ, te 'o 'pɛ 'si -a -sru. E ya "le tin nɛn waa -te 'o 'fli da zɪɛ. ¹³ ɛn "nyian bɛ 'o 'fli dra kɔannɔn 'a, te o -cia 'kɔn 'lɛ "nɛn -tɔɔladɪ -a "da. 'Wɪ nɛn e ci -wɪdɪ "fo "bɛ, -nyrɛn 'nan o 'le 'ble, ɛn 'wɪ nɛn e 'ka 'wee 'wɪ 'a dɪɛ 'lee 'wɪ nɛn e 'ka "le 'e bɔla min lɛ dɪɛ, -a 'bɔ nɛn waa vɛ. ¹⁴ 'Wɪnun pɛɛnɔn zɪɛ -yee "wɛan bɛ, an ya "va 'nan lumɔnnun nɛn o ya nɔnbɛ "a ɛn o -sran -ka bɛ, 'o -kɔnnɛn 'pa, 'o 'nɛn 'ya, 'o yie 'tɔ 'wee "kɔnnɛn 'va, 'dɔ -e 'o vɪlɛ 'o -si -nɔn -kaa 'nanmanzan lɛ -e o 'tɔ 'e sɛɛ dɪ. ¹⁵ Kɔɔ lumɔnnun zɪɛ o -mienun 'si -si tɔglɪ da, ɛn o sɔɔnla Satan -sru 'va.

¹⁶ Lumɔn nɛn e ya Zozi 'va ɛn -cale lumɔnnun a -yee "kɔnnɛn "bɛ, 'e 'pa o va. Te -leglizi nɛn 'e yie 'tɔ o va dɪ, 'dɔ -e -leglizi 'e -kɔla 'padɪ -a -cale tɔglunun va.

Minnun nɛn o o -tɔ -leglizi min ceje -a bɛ -wee 'wɪ nɛn 'gɔ

¹⁷ Minnun nɛn o o -tɔ -leglizi min ceje -a bɛ, -te o yie -tɔa -leglizi -va 'kpa bɛ, 'ka o muo "fɔ -pɛ "kaga "ji. 'Pian minnun nɛn ka o muo -fɔa 'e "mlianla "da "bɛ, minnun nɛn o Bali -le 'wɪ vɛ, ɛn o Bali -le 'wɪ "paaman bɛ o nɛn. ¹⁸ Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Tri nɛn e ya 'nyranman 'panan 'saa va bɛ,

te 'i 'si -tɔ -yrɔ -e 'e 'saa 'blɪ dɪ.»

ɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian -ji 'nan:

«'Nyranman 'pazan bɛ, -a 'pan a.»

¹⁹ -Te o -leglizi min ceje -tɔ man wɪ 'vɪ 'yie, te ya'a 'silɛ min "fli yaa 'le dɪɛ, te 'i 'sia "da "dɪ. ²⁰ 'Pian minnun nɛn 'o 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, 'i 'wɪ 'pla 'wɪlɛ Zozinɔn pɛɛnɔn yie man. 'I drɛ zɪɛ -e "klan 'e 'fɔ min -mienun ji.

²¹ Ku ya Bali 'lɛ, ɛn ku ya Zozi Crizi 'lɛ, ɛn ku ya Bali -le 'pasianɔn nɛn laji e o 'si "va "bɛ o 'lɛ. Maan vɛ 'yie 'nan, 'wɪ nɛn an "sia -a crɛn -tɛnan 'yie 'gɔɛ -a da nɛn 'i drɛla. -Te i min man wɪ 'man ɛn yi'a tian -a san wei manlɛ dɪɛ, te 'i tin -tɛ "da "dɪ. ɛn te 'i min bɔ "va "dɪ.

²² Te 'i kɔɔ min -tɔdɪ -a 'nan -e 'e 'nyranman -tɔ 'pa -leglizi -ji dɪ! ɛn 'wɪ zɪɛ -a -ji bɛ, te 'i 'pɛ 'pla min da tada dɪ! Te 'i 'wɪ drɛ -e min pee -le 'wɪ 'wɪdɪ 'yi 'e baa 'i man dɪ! ɛn 'wɪ nɛn e 'tɔ "paa min man bɛ, te 'i -tɔ drɛ "fo "dɪ!

²³ Te 'i vɪ 'nan 'i 'fo 'yi 'saza 'mlɪndɪ man dɪ. 'Pian 'i man nɛn ya'a 'cɛan dɪɛ, 'lee 'i 'pɔn -ji -le "wɛan bɛ, 'i -wɛn mɪn 'sɛzɛnɔn.

²⁴ Min -mienun a bɛ, 'wee 'wɪ 'wɪdɪ "ta a 'e bɔladɪ min pɛɛnɔn lɛ 'wein 'vaa, -e yi nɛn Bali minnun -le tin "baa bɛ 'e bɔ. 'Pian min -mienun -le vɛ bɛ, yi zɪɛ -a da nɛn -a ta bɔala.

²⁵ -A -tɔwɪ "nɛn "nyian min drɛ wɪnun "yi "le vɛ -a. O ta a 'e bɔladɪ min pɛɛnɔn lɛ 'wein. ɛn 'bɛ nɛn 'bɛ 'ta 'ka tian bɔlɛa dɪɛ, yi zɪɛ -a da nɛn 'o 'ta bɔala.

6

Nɔannun -le 'wɪ nɛn 'gɔ

¹ Zozinɔn nɛn o ya nɔan -a bɛ, 'o 'o 'tanɔn 'sia min -a -pɛ pɛɛnɔn 'ji. 'O drɛ zɪɛ, 'dɔ -e minnun 'o vɪlɛ 'o 'wɪ 'wɪdɪ Bali 'lee -cee 'wɪ "paadɪ man dɪ. ² ɛn Zozinɔn nɛn o ya nɔan -a, te o tanɔn a Zozi 'va bɛ, te o yie 'e 'ciɪ 'o 'tanɔn 'bɔ 'ji 'nan 'o 'vale waa 'o drɛ "bɔnun

-a dt. 'Pian 'o 'nyranman 'pa -wle 'kpa tıglı, koo o tanon 'bo nen o 'nyranman "paa -wle "be, o ya Zozi 'va en Bali o ye "yi.

I dre "yi min -mienun a, te o Bali -le 'wi "paaman 'wlu 'a

'Wunun p̄eenon zıe, -a 'bo nen 'i "paa Zozinon 'ji, en -a 'bo nen 'i 'pla -wle 'wi 'a. ³ 'Pian min -mienun a be, o 'ka 'wi zıe 'be -sru "di. 'Wi 'pee nen "o "paaman Zozinon 'ji. Wei nen e ya tıglı en e "sia -kaa san Zozi Crizi 'le be, o 'ka 'be 'va dt. En 'wi "paadi nen e yi -teradı Bali da -ci "sia min le be, wa'a 'ta 'wula "da "di. ⁴ Minnun zıe 'o 'fli "siala -dandan, te wa'a fe -tu taa dt. -Sa -fodi dre o man "le -ce -tu -zu, o 'wi 'blıdı ye "yi 'wi "wennennun da. 'Wunun zıe -yee -taala "man budı -a 'ka yei. En -yee -taala 'cendı 'e cin man -a 'ka yei. En -yee -taala min see wudı -a 'ka yei. En -yee -taala ci "nrondi min man -wlıdı "a 'ka yei. ⁵ En "nyian -yee -maan min yei 'ka -a ble dt. O 'wi dra "le minnun nen 'o 'wulo 'ka o da dıe, -wee 'wi 'zu, en wa'a 'wi tıglı 'taa "fo "di. -A -cin a o ji 'nan Bali -sru 'ta wudı be "lala yunan nen.

⁶ 'Wi 'kpa nen, 'ta wıladı Bali -sru "be, e ya fe yıdı -dan tu -a. 'Pian min 'ka 'kooan 'e 'ladı min lı fe da dt. ⁷ Koo min 'ka 'tale 'e 'lı le fe -tu -a 'tre 'gve -a da dt. En min "e vi 'nan 'e 'li 'e da be, ya'a 'ko 'e 'lı le fe -a dt. ⁸ -Yee "wean -te -kaa -blıfe ye, en -kaa man so ye be, 'e bo -kaa a. ⁹ 'Pian minnun nen o ya "va 'nan o dra fenon 'a be, Satan o see "paaman -e 'o 'te -yee san -ji. Min ci 'so wi -wlıdınun nen, o ya 'wi "tun "a en o min sreman be, te -a -cin a -töolanen "o ji. 'Wunun zıe, -yee min -nan -nyaan, en -yee min 'sia Bali man -koobli.

¹⁰ Fe nen maan ve zıe -yee ci 'nan, "lala yıdı "yi "be, -yee ci 'wi 'wlıdı 'to 'tudu p̄eenon pei -tröanan "a. "Lala yıdı "yi "le "wean, min -mienun 'si Bali -sru 'va, en o ya 'o yra yunan 'wi 'wlıdı 'to 'tudu p̄eenon 'lı.

Pöl 'wi 'pla Timote le

¹¹ 'Pian 'i 'bo Bali -le 'nyranman 'pazan be, te 'wunun zıe 'o -pli 'i man "fo "di. 'I -wee 'nan, 'i 'wi nen 'e 'sudi "ji "be -a dra. 'I -wee 'nan, 'i 'fo 'i leadı Bali man. 'I -wee 'nan, 'i yi -teala Bali da. 'I -wee 'nan, 'i Bali ye "yi, en 'i min ye "yi. 'I -wee 'nan, 'i -pöan 'e 'so 'wi 'ji. En 'i -wee 'nan, 'i -kooan "min -tröo -a. ¹² 'Ta wudı Bali -sru "nen yia -si 'sia be, 'i 'kun "man 'kpa, -e 'i 'wulo 'e bōla "va. En 'belıdı nen ya'a 'nyaan dıe, 'i 'kun 'i 'pe "fli "a. Bali 'i laabu "man, en i wu "man min "kaga yie man 'nan, Bali -sru "nen i ci. ¹³ Bali nen e 'belıdı -noan 'tređa fe p̄eenon le be, 'lee Zozi Crizi nen e wu "man Ponzv Pilati yie man 'nan, Bali -sru "nen 'e ci be, an 'wi "paala 'yie o 'le 'nan, ¹⁴ 'Nyranman nen Bali 'bo -a -peba 'wv 'i 'lı be, 'i yie 'to "va. Te 'to 'e 'pa "man "di, en te min 'e 'wi "man 'wlıdı "di. 'I dre zıe -trilii, -e tu nen -kaa san Zozi Crizi -taa "man "be 'e bo. ¹⁵ Tu zıe Bali 'be 'pla 'e 'bo 'a.

Bali zıe -a va nen -fea p̄eenon "sia,

en -yee fe p̄eenon "paala 'e 'töwli.

-Yee ci mingönnennun da mingönnen -a,

en -yee ci minsannun p̄eenon da Minsan -a.

¹⁶ En -yee 'ka 'kaa 'li "fo "di.

En 'te 'san nen min 'ka 'kölaman

-e 'e -pli "man "dıe,

-a va nen e ci.

En Bali zıe min 'ka tian 'li -a yule 'e yie 'a dt,

en min 'ka 'kölaman -a yıdı -a dt.

'To 'wıdı 'lee 'pleble nen -a 'leda "ka "dıe,

'e 'kön -yee ve -a.

Amen!

¹⁷ Minnun nen o ci fenon 'a tu 'gve -a -ji be, 'i 'wi 'pla -wle. 'I vi -wle 'nan, te 'o 'fli 'sia -dandan dt! Koo fe yıdı be, ceegv e ya 'yie ve -a, "tre e 'ka 'yie ve -a dt. -Yee "wean 'i vi -wle 'nan, te o 'bli 'e 'kön -yre "di! 'Pian o 'bli 'e 'kön Bali nen e fe p̄eenon -noan "min le be -yre. Yaa -noan 'e "mlianla "da 'nan -e -kaa ci 'e "nran. ¹⁸ 'I vi -wle 'nan, 'o 'wi "yi "dre, en o dre wi "yinun nen 'e 'kön "kaga. 'I vi -wle 'nan fe 'e 'sv o man, en 'o 'pa min va.

¹⁹ "Wεε vi 'nan 'o 'kɔn 'winun zɛ -a drenan bε, e ya "le o yufe planan nen o ci tu -fɔla "da "ji vε -a. Zi o -taa 'belidi tɪglɪ 'kunlɛ 'o 'pɛ "fli "a zɛ.

²⁰ Timote, 'wɪ pɛɛnɔn nen waa paa 'i 'ji bε, 'i yiε 'trɔa "da. Minnun nen waa ve 'o 'fli man 'nan, 'o 'winun -tɔa te 'bε a 'e -trɛ bε, te 'ka -kɔn waa -tɔwli "di! ɛn te 'i 'fli wɔ -wee -sa -fɔdunun va di! ²¹ Zozinɔn -mienun o -pɛ 'si yi -tɛradɪ Zozi da -sru, ɛn o sɔɔnla -si zɛ -a da.

Bali -le "yi 'e 'kɔn 'ka 'va.

'Fluba "flizan nɛn Pɔl -a cɛn -tɛ Timote lɛ

¹ An 'bɔ Pɔl bɛ, Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nɛn an drɛ Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. ɛn 'an 'bɔ nɛn Bali 'an 'pla 'nan 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, 'an 'nan wɪ vɪ minnun lɛ. 'Belidɪ zɪɛ Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan e ya -cee vɛ -a Zozi Crizi -le "wɛan. ² Timote, mɛin ye "yi 'kpa, i drɛ "le 'an 'pɪ -le 'wɪ 'zv. Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a cɛn -tɛ 'yɪɛ.

-Kaa "tɪ Bali 'lee -kaa san Zozi Crizi 'wei nyrinda 'si, ɛn 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'yɪɛ!

Pɔl Bali muo -fɔ

³ Tʊ -tʊdʊ pɛɛnɔn man, -te an ya Bali trʊ 'banan 'yɪɛ 'wɪ man bɛ, maan muo -fɔa. Bali nɛn 'an tranun -a 'su, ɛn "wee -sru an ya "an 'sunan 'gʊɛ, 'an 'wulo -ji "nrɔndɪ 'ka tin tɛa 'an da dɪ. ⁴ Tʊ nɛn an "ta "sia 'i "srɔn "bɛ, -wʊɔ nɛn yia 'wʊ bɛ, 'i yɪɛ 'yi 'cin "ɛ vɪnan 'e 'tɔ 'an 'ji bɛ, te 'i dra 'an -tɛa. Tɔɔn e dra 'mɛn "le 'mɛin yɪ "nyian, 'dʊ -e 'an 'ci 'e "nran. ⁵ 'Yɪɛ yi -teradɪ Zozi da nɛn yia dra 'i 'ci 'fidaa 'a bɛ, -a -cin a 'an 'ji. Zɪ 'i naan Loyis yi -tera Zozi da zɪɛ, ɛn -a -tʊwli "nɛn 'i "bʊ Eni "e drɛ. Maan -tɔa 'nan, -wee yi -teradɪ Zozi da -tʊwli zɪɛ -a da nɛn i sɔɔnla.

⁶ 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ "wɛan mɛin trʊ "baa 'nan, "yi "nɛn 'an 'pɛ 'pla 'i da ɛn Bali -a drɛ 'yɪɛ bɛ, te 'i 'tʊ -e 'e "dri dɪ. ⁷ Kɔɔ lei nɛn Bali -a -nɔn -cɛɛ bɛ, e "klan 'sia -kaa 'ji, ɛn e 'plɛblɛ -nɔan -cɛɛ. Lei zɪɛ -yɛɛ -maan -kaa min ye "yi, ɛn -yɛɛ -maan -kaa -kɔlaman -kaa 'fli 'kundɪ -a 'wɪ 'ji.

⁸ -Yɛɛ "wɛan te 'yra 'e 'i 'tɛ 'wɪ nɛn -kaa san Zozi Crizi -a drɛ bɛ -a -nan wɪ vidɪ -a dɪ! ɛn "nyian, 'an 'bɔ nɛn an ya -pʊ 'kuin -yɛɛ 'nyranman 'padɪ man bɛ, te 'yra 'e 'i 'tɛ 'mɛn 'wɪ vidɪ -a dɪ! 'Pian 'i 'man 'e 'kɔn 'e wʊdɪ, -e 'i yra yɪ "le 'mɛn 'wɪ 'zv Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn vidɪ man. Bali -le 'plɛblɛ 'bɛ -tɔa 'i 'wlu.

⁹ Bali 'bɔ 'bɛ -kaa 'si 'wɪ 'ji, ɛn -yɛɛ -kaa drɛ 'yɛɛ minnun -a -kaa laabudɪ man. -Kaa drɛ winun man "cɛɛ Bali 'wɪ zɪɛ -a drɛ dɪ, 'pian 'wɪ nɛn -a -cin a Bali 'bɔ 'ji 'e 'cɛn bɛ -a man nɛn e 'wɪ zɪɛ -a drɛ. ɛn "yi "nɛn Zozi Crizi 'le "wɛan Bali 'bɔ -a 'pla -cɛɛ te ya'a tian 'trɛ drɛlɛ dɪɛ, -a man nɛn e 'wɪ zɪɛ -a drɛ. ¹⁰ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, "yi zɪɛ Bali -a -ci kɔɔn -cɛɛ -kaa 'sizan 'wɪ 'ji Zozi Crizi -tadɪ -a 'trɛda. Zozi Crizi 'bɔ 'bɛ -ka -le 'plɛblɛ 'le 'ka, ɛn 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, -yɛɛ ta 'bɔla minnun lɛ 'yɛɛ 'wɪ 'nɔnɔn 'a.

¹¹ Bali 'an drɛ Zozi 'le 'pasiazan -a 'nan, 'an 'wɪ 'nɔnɔn zɪɛ -a fuila "man minnun pɛɛnɔn 'va, te maan "paaman o ji. ¹² 'Wɪ nɛn -yɛɛ "wɛan an ci 'an yra ynan tʊ 'gʊɛ -a -ji bɛ, -nyrɛn zɪɛ. 'Pian 'yra 'ka 'an 'tɛa dɪ, kɔɔ min nɛn an yi -tera "da "bɛ, maan -tɔa. Maan -tɔa 'nan, 'wɪ nɛn yaa -pɛba 'wʊ 'an 'lɔ 'gʊɛ, 'plɛblɛ a -yrɔ -e 'e yɪɛ 'tɔ "va "trilii, -e tin 'ba yi 'e 'bɔ.

¹³ An Bali -le 'wɪ tɪglɪ paa 'i 'ji. 'Wɪ zɪɛ 'e drɛ 'yɪɛ 'wɪ -kɔɔn "manvɛ -a, ɛn 'i 'ta wula "da! Te 'i 'pɛ 'si yi -teradɪ Zozi da 'lee yidɪ "yi "nɛn Zozi Crizi -a -nɔn 'yɪɛ bɛ -a -sru "fo "dɪ!

¹⁴ Bali -le 'wɪ "paadɪ tɪglɪ nɛn maan 'pla 'i 'va bɛ, 'i yɪɛ 'tɔ "va! Bali lei 'saun nɛn -kaa 'ji bɛ, -yɛɛ "paa 'i 'va -a drɛnan.

¹⁵ Timote, yia -tɔa 'nan, minnun pɛɛnɔn nɛn o -nyɛanla Azi 'leglɔn 'ji bɛ, o 'si 'an -sru. Fijɛl 'lee Emoʝɛl bɛ, "o 'si 'wʊ "nyian 'an -sru.

¹⁶ 'Pian Onezifor 'bɛ 'an "koe "tɔ 'an da, ɛn 'mɛn -pʊ 'kɔn drɛdɪ bɛ, -a 'yra 'ka -a tɛa "fo "dɪ. -Yɛɛ "wɛan an Minsan trʊ "baa 'nan, 'e 'yɛɛ "yi "nɔn -yɛɛ "kɔnnɛn 'nɔn lɛ. ¹⁷ Zɪ e 'bɔla Rɔm bɛ, yaan wɛɛ 'trilii ɛn yaan 'yɪ. ¹⁸ ɛn "nyian "yi 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn nɛn yaa drɛ 'mɛn Efɛz bɛ, yia -tɔa e "mlian min pɛɛnɔn da. An Minsan trʊ "baa "nyian 'nan, Onezifor nyrinda 'e 'sɛn Bali da tʊ nɛn Bali 'bɔ minnun -le tin "baa bɛ -a man.

2

Te 'i pɛ -sru 'e tɔa Crizi -le 'wɪ 'ji dɪ!

¹ 'Mɛn 'nɛn, 'i 'tɔ 'plɛblɛ! 'Yi 'nɛn Zozi Crizi -a -nɔn -cɛɛ bɛ, -a va nɛn 'i -wɛɛ 'nan 'yie 'plɛblɛ 'e 'si. ² ɛn 'wɪ nɛn yia 'man 'an da min 'kaga yie man bɛ, 'i 'paa min -mienun ji. Minnun zɪɛ 'o 'kɔn minnun nɛn min yi -tɛala o da, ɛn o -pɛ 'sɔa -a 'paadi -a min peenun 'le ji bɛ waa.

³ 'I 'wɪ 'man, -e 'i yra yɪ 'le 'mɛn 'wɪ 'zɜ. 'Wɪ nɛn Zozi Crizi -le 'sounja 'kpa -a dra bɛ -nyrɛn zɪɛ. ⁴ 'Sounja nɛn e ya 'vale 'nan 'yee 'wɪ 'e 'sɔ 'e 'tazan lɛ bɛ, 'e 'trɔɛn 'sia 'e -sru 'winun pɛɛnɔn 'va. ⁵ ɛn 'nyian -te min a fɛ -tɜ -sa kɔɔnan bɛ, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn waa 'pla 'da 'bɛ, -a da nɛn yaa drala, 'dɜ -e 'e 'yee -kopa yɪ. ⁶ ɛn 'nyian fei 'pazan nɛn 'e yie -trɔa 'yee 'nyranman da bɛ, -yɛɛ fɛ 'wɛ tɛdɛ -ble. ⁷ 'Wɪ nɛn an 'sia -a vnan 'yie zɪɛ, 'i 'ci 'nrɔn 'da 'kpa. Minsan 'bɛ 'wɪ 'tɔdɪ -nɔan 'yie, -e 'i 'wɪ pɛɛnɔn 'ci man.

⁸ 'I 'ci 'nrɔn Zozi Crizi da. E ya David kluda min a, ɛn -a 'bɔ nɛn Bali -a wluan -kanɔn 'va. Zozi -le 'wɪ 'nɔnɔn nɛn maan ve minnun lɛ bɛ -nyrɛn zɪɛ. ⁹ Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn 'bɔ zɪɛ, -yee 'wɛan nɛn an ci 'an yra ynan, ɛn an ya -pɜ 'kuin 'le plɔanzan -le 'wɪ 'zɜ 'gɜ. O -bulalɛ baa -fɔ 'an man, 'pian Bali wei bɛ, baa 'ka 'e 'fɔdɪ 'bɛ 'le 'man dɪ. ¹⁰ -Yee 'wɛan 'tɛ pɛɛnɔn nɛn waa 'paa 'an da bɛ, 'an 'wulo -tɔa 'wlu minnun nɛn Bali o 'si 'va 'bɛ o 'tɔ 'ji. Maan dra zɪɛ 'nan -e Zozi Crizi 'e -wee 'si wɜ 'nyian 'wɪ 'ji, -e Bali 'tɔ -dan nɛn -a 'leda 'ka 'dɪɛ, 'e drɛ -wee vɛ -a.

¹¹ 'Wɪ 'gɜɛ e ya 'wɪ tɪglɪ 'a. -Te -kaa 'vale Crizi -a -cɛɛ -ka bɛ, -kaa wuanla 'nyian 'le -yee 'wɪ 'zɜ, -e -kaa yie 'e 'fɜ 'man 'li 'trilii 'fo. ¹² -Te -kaa -pɔan 'sɔ 'wɪ 'tɔndɔn pɛɛnɔn 'ji -trilii bɛ, -kaa -taa 'mingɔnnɛn -blɪlɛ -kaa 'vale waa. 'Pian -te -kaa 'vɪ 'nan -kaa tɔa dɪɛ, e -taa 'nyian 'e 'vɪlɛ 'nan ya'a -kaa 'tɔa dɪ. ¹³ ɛn -te -kaa 'li -kaa da -kaa 'si Crizi -sru 'bɛ, -a 'bɔ 'ka 'e wei fuimlan 'nan dɪ, kɔɔ 'wɪ nɛn e -tɔ 'da 'nan 'e dra bɛ, yaa dra -kpɔ.

I drɛ 'yi min -mienun va, o Bali -le 'wɪ 'paaman 'wlu 'a!

¹⁴ 'Winun zɪɛ -nyrɛn 'i 'cin -trɔa Zozinɔn 'ji! ɛn 'i vɪ -wɛɛ Bali 'lɛ 'nan, -sanun -fɔdɪ nɛn e ya 'wɪ 'blɪdɪ -a Bali -le 'wɪ -mie da bɛ, 'wɛɛ 'tɜ! Kɔɔ ya'a 'wɪ paa 'va 'minnun nɛn waa maan 'bɛ -wɛɛ 'dɪ, 'pian e o -nan -nyaan. ¹⁵ 'I man -wɛɛ 'nan 'nyranman nɛn yia 'paa bɛ 'e 'sɔ Bali lɛ, -e 'yra 'e vɪlɛ 'yei 'tɛ dɪ. 'I man -wɛɛ 'nan 'i -kɔan 'min nɛn e Bali wei ve 'e -si tɪglɪ da bɛ -a. ¹⁶ 'Pian -sanun -fɔdɪ nɛn ya'a 'wɪ 'paa 'va 'min lɛ dɪɛ, ɛn e 'tɔ 'paa Bali -le 'wɪ man bɛ, te 'i 'fli wɜ 'va 'dɪ! Kɔɔ minnun nɛn o -sanun zɪɛ -a -fɔa 'bɛ, o -ko 'o 'fli 'sidɪ -a Bali man -kɔɔbli. ¹⁷ -Wee 'wɪ 'paadi bɛ, e -ko fuiladɪ -a 'man 'le 'nan mlɔn 'nɛn e ya 'lɛ 'sinan bɛ -yee 'wɪ 'zɜ. Ime 'lee Filet bɛ o sɔɔnla minnun zɪɛ o 'pa 'da. ¹⁸ 'O 'fli 'si Bali -le 'wɪ tɪglɪ man -kɔɔbli -a vɪdɪ -a 'nan tɜ nɛn Bali minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ e ci 'va. ɛn 'wɪ zɪɛ e min -mienun -le yi -tɛradɪ Zozi da 'le 'tɔ.

¹⁹ 'Pian 'kɔn nɛn Bali -a -pɜ -fɔ 'plɛblɛ 'e 'bɔ 'a bɛ, wa'a -kɔlɛ 'bɛ 'widɪ -a 'fo 'dɪ. 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ 'kɔn zɪɛ -a man bɛ, -nyrɛn 'gɜ: «Minsan 'yee minnun -tɔa.» ɛn 'nyian: «Min oo min nɛn e Minsan 'tɔ ve bɛ, -a san 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ -sru!»

²⁰ Timote, -a -cin 'e 'kɔn 'i 'ji 'nan, 'kɔn -dan ji bɛ, -pɔ 'tɔ 'tɜdɜ pɛɛnɔn -kɔan 'nan. -A -mie -kɔan 'e drɛdɪ -siga -a, ɛn -a -mie -kɔan 'e drɛdɪ yɪba 'a, ɛn -a -mie -kɔan 'e drɛdɪ -pɔ 'trɛ 'a. -Pɔnun zɪɛ, -a -mienun a bɛ, wɛɛ bɔala 'ji min 'fli yaa cin ynan. ɛn -a -mienun a bɛ, o ya fɛ 'tri 'sɛn -ji vɛ -a.

²¹ Maan ve 'yie 'nan, -pɔnun zɪɛ -wɛɛ ci 'le minnun nɛn maan 'vɪ 'labɛ -wee 'wɪ 'zɜ. 'Pian min nɛn e cɛɛn o man bɛ, -a san -kɔan 'le 'nan -pɔ nɛn waa bɔala 'ji min 'fli yaa cin ynan bɛ -yee 'wɪ 'zɜ. E -kɔan 'e 'pladɪ 'e 'tazan -le vɛ -a, ɛn -a 'pa 'nyranman -kɔan 'e 'tazan lɛ, ɛn 'wɪ 'yi 'tɔ 'tɜdɜ pɛɛnɔn nɛn yaa dra.

²² Timote, 'wɪ 'tɔ 'tɜdɜ pɛɛnɔn nɛn e -kɔlaman e -wulo -ji 'nrɔndɪ -wɪdɪ -nɔan -gobo lɛ bɛ, te 'i -pli -a -tɜ man 'fo 'dɪ! 'I -wɛɛ 'nan 'i 'wɪ nɛn 'e 'sɜdɪ 'ji 'bɛ -a dra! 'I -wɛɛ 'nan 'i yi -tɛala Zozi da! 'I -wɛɛ 'nan 'i Bali ye 'yi, ɛn 'i min ye 'yi! ɛn 'i -wɛɛ 'nan 'ka yei 'e 'kɔn -trɔɔ 'ka 'vale min -tɜdɜ pɛɛnɔn nɛn o Minsan laabo 'o 'ci 'fɪdaa 'a bɛ waa! ²³ 'Winun nɛn e -taala -sanun -fɔdɪ -a, te ya'a 'wɪ 'paa 'va 'min lɛ dɪɛ, te 'yie -si -nɔn min lɛ 'fo 'dɪ. Kɔɔ yia -tɔa 'nan 'winun zɪɛ -a 'le 'srannan 'bɛ, 'wɪ 'blɪdɪ nɛn -nan. ²⁴ ɛn Minsan 'suzan bɛ,

ya'a 'wɪ 'ble dɪ. 'Pian e -kɔan "trɔɔ min pɛɛnɔn 'va, -a -pɛ "sɔa Bali -le 'wɪ "paadi -a, ɛn -a -pɔan "sɔa 'wɪ 'ji. ²⁵ ɛn "nyian minnun nɛn o -sa -fɔa "va "bɛ, e 'wɪ "paala -wɛ -pɔan "trɔɔ -a, te -a 'bli a "da 'nan, Bali "paa o va -e 'o 'si 'wɪ zɪɛ -a -sru, -e 'o Bali -le 'wɪ tɪgɪ 'tɔ. ²⁶ -Si nɛn o cɪ "da "bɛ -e 'o -kɔnnɛn "yɪ 'o 'bɔ 'a, tɔɔn te o 'sɜ Satan -lɔ. Kɔɔ Satan 'bɛ o man 'yɪ. E o drɛ 'yɛɛ nɔannun -a, ɛn o 'ta wɪla -a wei da.

3

Bali -sru 'ta wɔdɪ -taa "drɛɛ 'plɛblɛ

¹ Timote, e ya "le 'i -tɔ 'nan, tɜ -nyranman nɛn -kaa cɪ 'gɜɛ, Bali -sru 'ta wɔdɪ -taa "drɛɛ 'plɛblɛ. ² Minnun 'o 'bɔ 'fli -le 'wɪ "yɪ -wɛɛman, ɛn "lala yɪdɪ 'bɛ -kɔan "o 'nanman wɪ -a. O -yɔɔdɪ ye "yɪ "min lɛ, ɛn 'o 'fli "siala -dandan. O "we "min man -wɪdɪ, ɛn wa'a 'o 'mangulinun wei maan dɪ. -Te min 'wɪ "yɪ drɛ -wɛ "bɛ, wa'a san tɔa "fo "dɪ, ɛn 'o yɛɛ 'ka 'naan Bali man "fo "dɪ. ³ 'Wɪ 'ka 'naan o man dɪ, ɛn min nyirinda 'ka 'sɛan o da dɪ. O 'tɔ "paa min man. Wa'a 'kɔlaman 'o 'fli 'kundɪ -a dɪ, ɛn -te 'bli 'fɔ o ji bɛ, wa'a 'o 'pɛ da tɔa dɪ. 'Wɪ "yɪ "drɛdɪ 'ka o nyɛn va "fo "dɪ. ⁴ O wɛ -fɔdɪ ye "yɪ, ɛn -te o ya "vale 'nan 'o fɛ -tɜ ye bɛ, wa'a 'ci nrɔnman 'o bɔɛzan pɛɛ -le 'wɪ 'a "fo "dɪ, kɔɔ 'fli drɛdɪ -dandan o 'sa. Wa'a Bali ye "yɪ "fo "dɪ, o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ nɛn waa ye "yɪ. ⁵ 'O 'fli dra "le 'o 'ta wɪla Bali wei da, 'pian -a tɪgɪ da bɛ, o 'ka "va 'nan Bali -le 'plɛblɛ 'e 'nyranman 'pa 'o man dɪ.

Minnun zɪɛ te 'i -pli "o man "fo "dɪ. ⁶ O -mienun -cia 'kɔn 'lɛ "nɛn -tɔɔladɪ -a "da, -e 'o minnun see "paa 'wee 'wɪ "paadi -a. -Wee 'wɪ "paadi lumɔn -mienun "siala 'nan -e 'o 'fɔ o -sru. Lumɔnnun zɪɛ o 'wɪ 'wɪdɪ "dra "kaga, ɛn o 'ta wɪla 'o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun da. ⁷ ɛn o ya "vale 'nan 'o bɔa 'wɪ pɛɛnɔn 'tɔdɪ man, 'pian 'wɪ nɛn e cɪ Bali -le 'wɪ tɪgɪ 'a bɛ, wa'a -ci maan dɪ.

⁸ 'Wɪ nɛn Yanɛzi 'lee Yanble -a drɛ Moizi lɛ ɛn wa'a -yɛɛ 'wɪ 'silɛa 'wɪ 'a dɪɛ, -a -tɜwɪli "nɛn minnun zɪɛ o cɪ -a drenan. Wa'a 'o "trɔɛn 'tɔa 'wɪ tɪgɪ lɛ dɪ, o -wulo -ji "nrɔndɪ 'ka -si tɪgɪ da dɪ, ɛn -te min -wee yɪ -tɛradɪ Zozi da -nanjɛɛn bɛ, yaa -kɔnnɛn "ye 'nan e 'ka 'wɪ 'kpa -a dɪ. ⁹ 'Pian 'wɪnun 'bɔ zɪɛ, wa'a 'mɔan -a drɛdɪ da dɪ, kɔɔ min pɛɛnɔn -taa -a -tɔɛ 'nan o ya -blɜ -a. Zɪ Yanɛzi 'lee Yanble -le vɛ drɛ zɪɛ.

Pɔl Timote "koe "tɔ 'e da

¹⁰ 'Yɛɛ vɛ bɛ, i 'ta 'wɪla Bali -le 'wɪ "paadi tɪgɪ da "le 'mɛn 'wɪ 'zɜ. ɛn zɪ 'mɛn 'ta wɜ -pɛ cɪ bɛ, 'lee 'wɪnun nɛn -a -cin cɪ 'an 'ji 'nan 'an dra bɛ, yɪa -tɔa ɛn -a da nɛn i cɪ -a drenan. 'Mɛn yɪ -tɛradɪ Zozi da, 'lee 'mɛn man -srandɪ 'wɪ 'ji bɛ, 'lee 'mɛn Bali yɪdɪ "yɪ "bɛ, 'lee 'mɛn min yɪdɪ "yɪ "bɛ, yɪa -tɔa ɛn -a da nɛn i cɪ -a drenan. 'Wɪnun nɛn o 'bɔ 'an man 'e pɛɛnɔn te 'an -pɔan "sɔa -ji bɛ, yɪa -tɔa ɛn -a da nɛn i cɪ -a drenan. ¹¹ ɛn "nyian bɛ, 'te nɛn minnun -a 'pa 'an da Antɪɔs 'lee Ikomɪɛn 'lee Lisitri bɛ, yɪa -tɔa. ɛn 'an yra pɛɛnɔn nɛn maan 'yɪ 'flanun zɪɛ -a da bɛ, yɪa -tɔa. -Mɛ "wɪ 'bɛ 'ka bɔɛ 'an man dɪ? 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a -ji bɛ, Minsan 'ka 'an 'tɜvɛ 'e "tun dɪ, yaan 'si 'ji. ¹² -A -cin 'e 'kɔn 'i 'ji 'nan min nɛn 'o 'vale Zozi Crizi -a o drɛ min -tɜwɪli "a ɛn e ya "vale 'e 'ta wɪla Bali wei da bɛ, minnun 'tɛ "paa "da. ¹³ 'Pian minnun -wɪdɪ zɪɛ 'wɪlunɔn nɛn waa. 'Wee 'wɪ 'wɪdɪ "ko 'mlinladɪ -a "da. O min see "paaman, 'pian te fɛ -tɜ 'bɛ o 'bɔ "le "see paa.

¹⁴ 'Yɛɛ vɛ bɛ, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn waa paa 'i 'ji bɛ, 'i yɛɛ -trɔa "da. Yɪa -tɔa 'nan e ya 'wɪ 'kpa -a "fo. ɛn minnun nɛn waa -maan 'lɔɔ i 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, o -cin a 'i 'ji. ¹⁵ I -fɜ "wɛnnɔn, ɛn Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ, yɪa -tɔdɪ 'sia. Bali wei zɪɛ e -kɔlaman 'e "paa 'i 'va -e 'si nɛn e min "sia 'wɪ 'ji bɛ 'i 'sia. -Si zɪɛ yɪ -tɛradɪ Zozi Crizi da nɛn, ɛn -yɛɛ -maan min "sia 'wɪ 'ji. ¹⁶ 'Wɪ 'kpa, Bali wei pɛɛnɔn nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ, Bali 'bɔ 'bɛ 'ta 'tɔ minnun man ɛn waa crɛn -tɛ. E ya 'kpa 'wɪ "paa vɛ -a min ji. ɛn e "paa min va -e min 'e 'yɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ "yɪ. ɛn e "paa min va -e 'e min drɛ wɪ 'sɜ "ji. Zɪ kɔɔ min -le 'ta wɜ -pɛ -kɔan 'trɛda fɛnyian bɛ, yaa "paaman min ji. ¹⁷ E ya zɪɛ 'nan -e Bali -le min man 'e 'kɔn 'e wɔdɪ "fo, te -a -pɛ "sɔa 'wɪ "yɪ 'tɔ 'tɜdɜ pɛɛnɔn drɛdɪ -a.

4

¹ Ku ya Bali 'le, en ku ya Zozi Crizi nen e -taa "minnun nen o yie ci "man 'lee minnun nen o kaa be -wee tin 'bale be -a 'le, en "nyian Zozi 'bo -le -tadi, 'lee -yee mingonnen nen e -taa -a -blile be, -yee "wean mein tru "baa 'nan: ² 'I Bali -le 'wi vi minnun le! 'Wi nen yia ve be, -te waa maan "yi oo, 'i vi -wle, -te wa'a 'maan "yi "di oo, 'i vi -wle! 'I -wee 'wi 'wli di 'ci 'si -wle! 'I vi -wle 'nan 'o 'le 'to, en 'wi nen e ci "le min 'e dre be -a 'bo nen 'i 'pla -wle 'wi 'a. 'I man -sran 'wi pɛɛnɔn zɛ -a "paadi -a o ji.

³ Koo tu -tu -taa "bale be, te minnun 'ka 'we "man "nyian -e 'o "trɛɛn "to Bali -le 'wi "paadi tɔɔli le di. 'Pian 'o 'ci 'so minnun "sia "va 'wi "paanɔn 'a, te o 'wi nen o ci "vale 'o maan "be -a "paaman o ji. ⁴ 'O "trɛɛn "sia 'wi tɔɔli 'va, -e 'o -sɔɔnla polunun nen min -a "sia 'e 'wulo -ji be -a -sru. ⁵ Timote, 'i yie 'to 'i 'fli -va, te 'wei 'man yi di. 'I 'wi yra yidi man. 'I Zozi 'le 'wi 'nɔnɔn vidɔ 'pa 'nyranman -a. 'Nyranman nen Bali -a -peba 'wu 'i 'lo be, 'i 'pa.

⁶ Koo 'men ve be, 'an -kadɔ 'bo. -Kadɔ 'bo zɛ, maan "siala "le 'sraga nen an -taa -a bule Bali le 'an 'kole 'a. ⁷ Minsan -le -kuli be, maan -tan fɛnyian, an cɛɛn flan 'blidi man. An yi -tera Zozi da -trilii, maan 'le 'sran. ⁸ 'Be nen 'gɔɔ, fe nen e ci 'an 'man -pennan be, 'wi tɔɔli nen maan dre be -a man -kopa nen. Minsan nen e tin "baa 'e 'nɔn da be, -yee -kopa zɛ -a -nɔn 'men yi nen e -taa "man "be -a da. Ya'a nɔn 'an 'tuwli "ce "le di, 'pian minnun pɛɛnɔn nen -yee -tadi dra o -tea "be, yaa -nɔn "nyian -wee "le.

Pɔl 'wi 'nyranman 'vi Timote le

⁹ Timote, te 'i 'mɔn di! 'I bo 'an man 'gu 'trele! ¹⁰ Dema 'an 'tu, en e -ku Tesalonik, koo 'trɛda fɛnun yidi "yi "cin -trɔa "ji. Cresɛn "e -ku Galati, en Tit "e -ku Damati. ¹¹ Luk 'be ci 'an 'va 'gu 'e -tuwli. -Yee "wean 'ka 'vale Mark -a 'ka 'ta. -A -nan wi a 'an man 'kpa 'men 'nyranman 'gɔɔ -a -ji. ¹² Tisik nen an "ta -a "paa 'sia Efɛz nun.

¹³ Timote, "yie vi 'nan 'i -taa "be, 'i 'ciula Troas -e 'men -trale -gblɔ nen maan 'tu Karpu -lo be, 'i 'si, 'i 'ta -a. En 'men 'flubanun 'lee 'kolɛnun nen 'fluba a 'e 'crɛn -tedɔ "da "be, 'i o 'si, 'i 'ta waa. 'Kolɛnun zɛ o 'wi a 'an man 'kpa tɔɔli.

¹⁴ Alexandre nen feli buzan -a be, e 'wi 'wli di dre 'men "kaga. Maan -tɔa 'nan 'winun nen yaa dre 'men be, Minsan -a -pan wo -yɛ. ¹⁵ 'I 'bo "nyian, 'i dre "va "yi, koo e ya 'e 'tɔdi lou 'kve 'wi "paadi man.

¹⁶ Tu nen minnun -ku 'maan tin 'banɔn 'cɛin -da 'e tede be, min -tu 'ka 'kole -nyenle 'men 'wi -sru "di, o pɛɛnɔn 'an 'tu. Te Bali 'e 'wi 'tu dre -wle 'be man di. ¹⁷ 'Pian Minsan 'be 'pa 'an 'va, en yaan "koe "to 'an da. Yaa dre zɛ 'nan -e 'an -kɔla Zozi 'le 'wi 'nɔnɔn fuiladi -a "man, 'du -e minnun pɛɛnɔn nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a die 'o man. Tu zɛ -a man be, 'an 'kadɔ -fɔla tu, 'pian Minsan 'an 'su -yɔ. ¹⁸ -Yee "wean maan -tɔa 'nan, 'wi 'wli di 'to 'tɔdu pɛɛnɔn nen, minnun -a "vale 'nan 'o dra 'men be, Minsan 'an "so -yɔ "nyian, en yaan "sia 'wi 'ji, -e 'an 'ku laji -yee mingonnen 'trɛda. 'Tɔ -dan 'e 'kɔn Minsan -le ve -a 'li 'trilii! Amen!

¹⁹ Timote, 'i vi Priskil 'lee 'e 'sran Akila le 'nan, an o 'to bo. En 'i vi Onezifor mangulinun le 'nan, an o 'to bo.

²⁰ Eras "e -fuɔ Korɛnti, en an Trofi 'tu Mile -a man "yaaman -le "wean.

²¹ Timote, 'i bo 'an man 'gu 'vaa -e tu nen fulɔ "fɛɛnman 'yi yie da -wli di "be, 'e bo.

Ebulu 'lee Pudɛn 'lee Linu 'lee Klodia, 'lee Zozinɔn pɛɛnɔn nen 'gɔɔ, o 'nan wei 'to bo.

²² Minsan 'e 'pa 'i 'va, en -yee "yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va!

'Fluba nɛn Pɔl -a cɾɛn -tɛ
Tit
lɛ

¹ 'An 'bɔ Pɔl 'bɛ 'fluba 'gʊɛ -a cɾɛn -tɛ. Bali 'suzan nɛn 'maan, ɛn an ya Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Bali 'an 'pla 'nan 'an 'pa minnun nɛn 'e o 'si 'va 'nan 'o 'kɔn 'yee vɛ -a bɛ o va. 'An 'pa o va -e 'o yi -tɛra 'e da, te wee bɔa 'e tɪglɪ da. ² 'An 'pa o va -e o 'bli 'e 'kɔn 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan diɛ -yrɛ. Kɔɔ tʊ nɛn Bali 'ka tian 'trɛ drɛlɛ diɛ, yaa 'vɪ 'nan 'e 'belidɪ zɪɛ -a -nɔan "minnun lɛ. ɛn Bali zɪɛ ya'a 'wlu 'sɛan dɪ. ³ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, tʊ nɛn Bali -a 'pla 'nan 'e 'wɪ zɪɛ -a 'lɛ sɔɔman "man "bɛ e 'bɔ. -Yee "wɛan Bali nɛn e ci -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ, e 'wɪ 'nɔnnɔn zɪɛ -a -pɛba 'wʊ 'an 'lɔ 'nan 'an vɪ minnun lɛ.

⁴ Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a cɾɛn -tɛ 'i 'bɔ Tit lɛ. Mɛɛn Bali -le 'wɪ 'vɪ 'yɪɛ, ɛn i wʊ "man. 'Wɪ 'kpa, i drɛ "le 'an 'pɔn -ji nɛn -le 'wɪ 'zʊ.

-Kaa "tɪ Bali 'lee -kaa 'sizan 'wɪ 'ji Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'yɪɛ!

-Tɪ nɛn waa -tɔa -leglizi min ceje -a?

⁵ Mɛɪn 'tʊ Crɛt 'trɛda 'nan -e 'winun nɛn o -fʊ bɛ 'i 'le 'sran. 'I -leglizi nɛn 'fla -tʊdʊ da bɛ -a -ji min cejenun -tɔɔ! 'Winun nɛn maan 'vɪ 'yɪɛ bɛ, -a da nɛn 'i 'ci "nrɔn -e 'i drɛ! ⁶ -Nyɾɛn 'nan, min nɛn waa -tɔa -leglizi min ceje -a bɛ, 'tɔ 'tʊ 'ka 'kɔan 'e 'padɪ "man "dɪ. -Yɛɛ ci 'nan, lɪ -kɔan -a san wlu -tʊwli, ɛn ya'a tʊɛ -e 'e nyin lɪ pee -sru "dɪ. -Yee 'nɛnnun yi -tɛala Zozi da, 'tɔ 'ka 'kɔan 'e 'padɪ o man lɪ -wɛɛdɪ 'lee -kɔnnɛn -wɛɛdɪ da dɪ, ɛn o yɪɛ "naan min man. ⁷ 'Wɪ 'kpa! E ya 'nan min nɛn 'e yɪɛ -tɔa -leglizi -va bɛ, te 'tɔ 'tʊ 'e 'kɔn 'e 'padɪ "man "dɪ, kɔɔ Bali -le 'nɛnnun -pɛba a 'e wʊdɪ -yrɔ. ɛn te 'e 'kɔn min nɛn e ya "vale 'wɪ pɛɛnɔn e 'cɛn 'yee 'wɪ da bɛ -a dɪ. ɛn te 'bli 'e 'fɔ -a san ji tada dɪ. ɛn te -a san 'e -wɛn mlɪndɪ -trɔa 'e 'win -ji dɪ. ɛn te -a san 'e 'wɪ 'blɪdɪ yɪ "yi "dɪ. ɛn te -a san "lala yɪ "yi "dɪ. ⁸ 'Pian 'e 'kɔn min nɛn e min "kuan 'e 'pɛ "fli "a bɛ -a. ɛn 'e 'wɪ "yi "drɛdɪ yɪ "yi. ɛn -a san 'e 'kɔn min tɪglɪ 'a, 'e 'ta wʊla Bali wei da tɪglɪ, ɛn 'e -kɔla 'e 'fli 'pladɪ -a. ⁹ ɛn "nyian -a san 'e 'kɔn 'e kɔaladɪ Bali -le 'wɪ tɪglɪ nɛn waa paa "ji "bɛ -a man. -Te e ya min zɪɛ -a bɛ, -a -nan nɛn e -kɔlaman min -mienun "koe "tɔdɪ -a 'o da 'wɪ "paadɪ tɪglɪ zɪɛ -a. ɛn minnun nɛn o 'ka "vale 'o maan "yi "dɪɛ, e -kɔlaman -a -ci 'sidɪ -a -wɛlɛ 'nan 'wee tin 'ka 'nɔnnɔn dɪ.

Pɔl -a 'vɪ Tit lɛ 'nan 'e Bali -le 'wɪ "paadɪ tɪglɪ 'ci 'si minnun lɛ!

¹⁰ Min "kaga "a ve 'o 'fli man 'nan o yi -tɛala Zozi da, te o 'ka "vale 'o 'ta wʊla 'wɪ tɪglɪ da dɪ. Minnun zɪɛ o "kaga "a Zuif 'nɔn 'a, ɛn o min ci baaman -ji 'wɪ "kaga "vɪdɪ -a, te 'wɪ 'bɔ 'ci "ka "dɪ. ¹¹ -Yee "wɛan 'i o 'lɛbo 'pla "da! Kɔɔ 'wɪ nɛn e 'ka 'wɪ tɪglɪ 'a dɪɛ, -a 'bɔ nɛn waa "paaman minnun ji, -e 'o "lala yɪ -dawli a. -Wee "wɛan 'kɔn -mie 'lɛ "nɛn 'nɔn pɛɛnɔn 'si 'si tɪglɪ da. ¹² Crɛt min -tʊ nɛn minnun -a 'sia 'wɪ 'tɔzan -a 'wɪ nɛn e -taa "drɛlɛ bɛ -a vɪdɪ man bɛ, e Crɛt 'nɔn 'le 'wɪ 'vɪ. Yaa 'vɪ o man 'nan: «Crɛt 'nɔn 'sɛn vɛ nɛn 'wlu 'a, ɛn o ya "le plɔ winun -le 'wɪ 'zʊ, ɛn kɔannɔn nɛn waa, ɛn -blɪfɛ da nɛn 'o 'ci "nrɔnman 'saza.» ¹³ 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ o man bɛ, 'wɪ 'kpa nɛn. -Yee "wɛan 'i 'wɪ 'pla -wɛlɛ 'klagla! 'I drɛ zɪ -e -wee yi -tɛradɪ Zozi da 'e drɛ tɪglɪ 'e 'pee. ¹⁴ 'I drɛ zɪ -e 'o "trɔɛn 'si Zuif 'nɔn 'le polunun lɛ. ɛn -e 'o vɪlɛ 'o 'ta wʊla minnun nɛn o 'ka "nyian Bali -le -si tɪglɪ da dɪɛ -wee 'srɔɛn winun da dɪ. ¹⁵ -A -cin 'e 'kɔn 'i 'ji 'nan, minnun nɛn o ya 'saun Bali 'lɛ bɛ, fɛ -tʊ 'ka o "tri 'tɔa Bali 'lɛ dɪ. 'Pian minnun nɛn o ya 'o "tri "tɔdɪ Bali 'lɛ, te wa'a yi tɛala Zozi da dɪɛ, fɛ pɛɛnɔn o "tri -tɔa Bali 'lɛ. Kɔɔ -wee ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn drɛ 'wɪdɪ Bali 'lɛ, ɛn ya'a tin tɛa o da dɪ. ¹⁶ Waa ve 'o 'fli man 'nan o ya Bali -le vɛ -a. 'Pian 'winun nɛn waa dra bɛ, yaa -kɔnnan 'nan o 'ka Bali -le vɛ -a dɪ. Wa'a 'ta 'wʊla Bali wei da dɪ, ɛn o -pɛ 'ka 'sɔa 'wɪ "yi "tʊ drɛdɪ -a dɪ. Minnun zɪɛ Bali 'ka o ye "yi "fo "dɪ.

2

Zɪ kɔ Zozi -sruzan 'e 'ta wʊ bɛ Pɔl -a 'vɪ Tit lɛ

¹ Tit, te 'i 'wɪ drɛ "le -wee 'wɪ 'zʊ dɪ! 'Pian 'yie vɛ bɛ, Bali -le 'wɪ "paadɪ tɪɡɪ bɛ, -nyren 'i vɪ minnun lɛ! ² 'I vɪ -klɔnmɔn cejenun lɛ 'nan, -wee 'wɪ 'fa 'e 'kɔn 'e 'sɪdɪ. 'I vɪ -wɛ 'nan, 'o drɛ wɪ 'e maan minnun yɛ 'e 'nan o man. 'I vɪ -wɛ 'nan, 'o 'fli 'kun 'wɪ pɛɛnɔn 'ji. En "nyian bɛ -wee yɪ -tɛradɪ Zozi da, 'lee -wee min yɪdɪ "yɪ, 'lee -wee -pɔan 'sɔdɪ bɛ, 'i vɪ -wɛ 'nan, tʊ pɛɛnɔn man 'wɪ zɪɛ 'e 'kɔn o man 'pleblɛ.

³ 'I lɔmɔn cejenun -le vɛ 'vɪ "nyian zɪ. 'I vɪ -wɛ 'nan, o drɛ wɪ 'e -kɔn 'nan 'o ya Bali -le vɛ -a. En 'i vɪ -wɛ 'nan, te 'o 'wɪ min man -wɪdɪ "dɪ. En 'i vɪ -wɛ 'nan, te 'o -wɛn mlɪndɪ -trɔa 'o 'wɪn -ji dɪ. En 'i vɪ -wɛ 'nan, 'o 'wɪ "yɪ "paa minnun ji. ⁴ -Te o ya 'wɪ zɪɛ -a drɛnan bɛ, -a -nan nɛn o -kɔlaman 'wɪ "paadɪ -a lɔmɔnnun ji. En zɪ kɔ lɔmɔn 'e -sran yɪ "yɪ "bɛ, 'o "paa o ji. En zɪ kɔ lɔmɔn 'e 'yee 'nɛnnun yɪ "yɪ "bɛ, 'o "paa o ji. ⁵ En "nyian bɛ 'o "paa o ji 'nan, 'o 'fli 'kun 'wɪ pɛɛnɔn 'ji. En 'wɪ nɛn e 'tɔ "paa lɔmɔnnun man bɛ te 'o drɛ dɪ. En 'o drɛ -kɔnnɛn wɪ lɔmɔn tɪɡɪ 'a. En 'o 'ci 'e 'kɔn "yɪ. En 'o 'ta wɪla 'o -sran wei da. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'o "paa o ji, "tɔɡɔ minnun 'o 'wɪ 'wɪdɪ Bali wei man.

⁶ 'I 'wɪ 'pla "nyian -gobonun lɛ. 'I vɪ -wɛ 'nan 'o 'fli 'kun 'wɪ pɛɛnɔn 'ji. ⁷ Tit, 'i 'bɔ nɛn 'i drɛ -wee 'wɪ -kɔn "manzan 'a 'wɪ "yɪ "drɛnan. En 'yie Bali -le 'wɪ "paadɪ bɛ 'e 'kɔn 'e 'nɔan da, te 'i -tɛ srɔan -a "fo "dɪ! ⁸ Bali -le 'wɪ tɪɡɪ nɛn min 'ka 'kɔlaman -a -sa -fɔdɪ -a dɪɛ, -a 'bɔ nɛn 'i "paa minnun ji. 'I drɛ zɪ -e 'yra 'e -kaa 'nanmannɔn 'tɛ, te wa'a 'kɔlaman 'wɪ 'wɪdɪ "tɔwɪ "vɪdɪ -a -kaa man dɪ.

⁹ En "nyian 'i 'wɪ 'pla nɔannun lɛ 'nan, 'o 'ta wɪla 'o 'tazan wei da 'wɪ pɛɛnɔn 'ji. 'I vɪ -wɛ 'nan, 'o 'tazan ci 'sɔ wɪnun drɛ, en te 'o 'sa -fɔ -a 'nɛan dɪ. ¹⁰ En te 'o -wee fɛ -tʊ crɪn wʊ dɪ. 'Pian 'o yɛ 'trɔa 'wɪ "yɪ "drɛdɪ da. 'O drɛ zɪ yɪ pɛɛnɔn man -e minnun 'o Bali nɛn -kaa 'sɪzan 'wɪ 'ji -a bɛ -yee 'wɪ "paadɪ -sɪ -fɔ.

¹¹ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'i 'cin -tɔ minnun ji, kɔ Bali 'yee "yɪ "nɛn e ci blamin pɛɛnɔn 'si 'wɪ 'ji vɛ -a bɛ -a ta 'bɔla. ¹² En -yee "yɪ zɪɛ -yɛɛ "paaman -kaa 'ji 'nan, -kaa 'si 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e 'ka Bali ci 'sɔ wɪ -a dɪɛ -a -sru! En 'nan -kaa 'si blamin ci 'sɔ wɪnun -sru! Yaa "paaman "nyian 'nan, tʊ nɛn -kaa ci -ji 'ɡʊɛ -kaa 'ta wʊ -kaa 'fli 'kʊndɪ -a 'wɪ pɛɛnɔn 'ji, en -kaa 'wɪ nɛn e ci 'kpa bɛ -a drɛ, en -kaa 'yra -tɛ Bali man! ¹³ -Kaa drɛ zɪ, te -kaa ci "nran yɪ -dan bɛ -a man -pɛan. Yɪ zɪɛ -a da nɛn -kaa 'sɪzan 'wɪ 'ji Zozi Crɪzɪ nɛn -cee Bali -dan a bɛ, e -taa 'yee 'tɛ 'san -a. ¹⁴ E wɪ "man en e -kaa 'leji -ka 'wʊ. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e 'e -kaa 'si 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn 'le nɔanba -ji. En "nyian 'nan -e 'e -kaa drɛ minnun 'saun nɛn o ci 'e 'saza 'le yɛ -a bɛ waa. Yaa drɛ zɪɛ 'nan, -e -kaa kɔn minnun nɛn o ci 'o kɔaladɪ 'wɪ "yɪ "drɛdɪ man bɛ waa.

¹⁵ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'i "paa minnun ji! 'I 'pla -wɛ 'wɪ 'a, en 'i o "trɔɛn nyuɔn! 'Nyranman zɪɛ -a 'bɔ nɛn Bali -a -pɛba 'wʊ 'i 'lɔ. Te 'i 'fli 'tʊ -e min -tʊ 'yɛɪ drɛ 'e 'pɛla koda dɪ!

3

Zozi -sru 'ta wʊdɪ

¹ 'I -cin -tɔ Zozɪnɔn pɛɛnɔn 'ji 'nan, 'o 'ta wɪla minnun tanɔn wei da, en 'wɪ nɛn waa vɛ bɛ 'o drɛ! En o man 'e 'kɔn 'e wʊdɪ tʊ pɛɛnɔn man 'wɪ "yɪ "drɛdɪ -a! ² Te 'o min 'tɔ 'tɛ dɪ! Te 'o 'wɪ 'blɪdɪ yɪ "yɪ "dɪ! 'Pian tʊ pɛɛnɔn man bɛ, 'o 'kɔn -trɔɔ, en min -tʊdʊ pɛɛnɔn yɪdɪ "yɪ 'e 'kɔn o ji!

³ Fɛ nɛn maan vɛ zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, -kaa 'bɔ 'ɡʊɛ 'e tɛdɛ bɛ, te -ka'a 'wɪ 'tɔ wɪ dra dɪ, en te -ka'a yɛ 'ka 'naan min man dɪ. En "nyian bɛ -kaa yɪ -tɛala 'wɪ nɛn e 'ka 'wɪ tɪɡɪ 'a dɪɛ -a da. En te -kaa ya fɛ -tʊ -tʊdʊ pɛɛnɔn yɪdɪ "yɪ "le nɔan -a 'lee blamin ci 'sɔ wɪnun 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn 'le nɔan -a. Te -kaa nyannɛn drɛdɪ yɛ "yɪ, en te -kaa min lɔ fɛ yɛ "yɪ "le 'e drɛ -cee vɛ -a. Te -kaa "naan min man, en minnun "naan -cee "man.

⁴ 'Pian zɪ -kaa 'sɪzan 'wɪ 'ji Bali 'yee "yɪ 'lee 'yee min yɪdɪ "yɪ "ta 'bɔla bɛ, ⁵ -a -nan nɛn e -kaa 'si 'wɪ 'ji. Ya'a drɛlɛ 'nan 'wɪ "yɪnun nɛn -kaa drɛ bɛ -a man nɛn dɪ, 'pian -kaa nyɪrɪnda 'bɛ 'sɛn "da. E -kaa ya 'e 'pɛɛ Bali lei 'saun 'le 'pleblɛ 'a 'nan -e -kaa drɛ min -trɛ -a. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya "le -kaa -sɪrudɪ -le 'wɪ 'zʊ. ⁶ 'Wɪ 'kpa Bali -ta 'yee lei 'saun 'a -cɛɛ. E ciɪla -kaa 'sɪzan 'wɪ 'ji Zozi Crɪzɪ -va, en e -ta -a 'e 'ciɪladɪ "da. ⁷ Bali -le "yɪ "le "wɛan bɛ,

e -kaa dre min tıglı 'a 'e 'le. -Yee "wean -a -cin a -kaa 'ji 'nan 'belıdı nen ya'a 'nyaan dıe, yaa -nəan -ceε.

⁸ 'Wı zıe, e ya 'wı tıglı 'a, en e ya "le min 'e yi -tera "da "fo! An ya "vale 'i 'tə 'wınun zıe -a da 'kpa tıglı, -e minnun nen o yi -tera Bali da be, 'o yie -trəa 'wı nen e cı "yi "be -a dredi da 'kpa tıglı. 'Wı zıe -yεε cı "yi, en -yεε "paa min va.

⁹ 'Pian -sa -fədı nen ya'a 'wı 'paa "va "min le dıe 'i "paala "man! En Zuif 'nən tranun kluda wı 'lee Moizi -le -pei -tə wınun be, te 'i 'wı 'blı "da "dı, en te 'i -sa -fə "da "dı! 'I "paala "man, kəə e ya 'wı "tun "a. ¹⁰ Min nen -yee 'wı "paadı min "cean 'e cin man be, 'i 'wı 'pla -yε! -Te yia 'pla -yε 'e 'pa -a -tv, en yia dre 'e 'pa -a "fli, te ya'a maan "yi "dıe, 'i -nyran si -sru. ¹¹ Kəə yia -tə "men 'nan, min zıe 'e 'fli 'si -si tıglı da. 'Wı 'wlıdı "drezan nen, en 'e 'fli 'pla Bali -le nyran -blıdı wlu.

Pəl 'wı 'nyranman 'vı

¹² -Te Atema nen, en -te Tisik nen, tv nen an o -tv "paa -sia 'yie be, 'i man -wεε -e 'i 'bə "nyıandv 'an man Nikopoli. 'Fla zıe -a da nen an tv -wlıdı "nen min 'ka 'kəlamən -e 'e 'ku 'ta wnan dıe -a dra.

¹³ Tit, 'i yra 'si! 'I 'pa Zena 'lee Apolo -va -wee -kvdı 'ta wnan -ji! Te fe -tv 'e klı o man dı! Zena 'bə a min nen min -fəa -a -sru -e 'e min 'leji wı -blı be -a. ¹⁴ En -kaa "bı Zozinən "nyian be, e ya "le "o 'wı "yi "dredi -tranla fe nen -a 'wı a min man be, -a -nəndı -a -yε! -Te o ya 'wınun zı -a dřenən be, te o 'ka 'trəda 'e "tun "dı.

¹⁵ Minnun pεenən nen kv cı waa 'gve, wei 'tə bo. En minnun nen o 'ku ye "yi te o yi -teala Bali da be, 'i o 'tə bı.

Bali -le "yi 'e 'kən 'ka pεenən 'va!

'Fluba n_{En} Pōl -a cren -te
Filemōn
le

¹ 'An 'bō Pōl bē, Zozi Crizi -le 'nyranman 'padı man nen an ya -pυ 'kuin. Mēen 'fluba 'gυe -a cren -te 'ku 'vale -kaa "'bui Zozizan Timote -a.

Kua cren -te 'i 'bō Filemōn le. I ya 'kve min 'kpa -a, en i Bali -le 'nyranman "paa "le 'kve 'wı 'zv. Kvi 'tō bo. ² En e ya "nyian -kaa "blu Zozizan Apia -le ve -a, kua 'tō bo. En e ya "nyian Azip nen e ci -kuli -tūwli zıe -a man "le 'kve 'wı 'zv bē, -yee ve -a. Kua 'tō bo. En e ya "nyian Zozinōn nen 'o cin ye 'i 'bō Filemōn -le 'kuin bē, -wee ve -a. Kū 'o 'tō bo.

³ -Kaa "tı Bali 'lee -kaa san Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fudı -trōō -nōn 'cēe.

Pōl Bali tru 'ba Filemōn le

⁴ Filemōn, -te an ya Bali tru 'banan 'yie bē, tυ pēenōn man te an Bali muo -fōa. ⁵ Kōō 'yie yi -teradı Minsan Zozi da, 'lee 'yie Zozinōn yıdı "yi "bē, -a 'wı -seanla 'an da 'gυ. ⁶ -Yee "wean -te an ya Bali tru 'banan bē, maan laabo -yrō 'nan, 'yie yi -teradı Zozi da bē 'yei "koe "tō 'i da 'padı -a Zozinōn 'va. "Yi 'tō 'tūdυ pēenōn nen o dre -cee ve -a -kaa dre Crizi -le ve -a -le "wean bē, 'i -kōnnen "yi! ⁷ 'An "'bui Zozizan, 'yie min yıdı "yi "nen yia dre en Zozinōn 'ci yra "tra "bē, e ci "nran -nōn 'mēn -dan, en yaan "koe "tō 'an da.

Pōl Filemōn -le nōan 'li 'e da -yre

⁸ Filemōn, 'wı nen kō 'i dre bē, Crizi -a -si -nōn 'mēn -e 'an 'tō 'i man -sa -a, 'nan 'i dre. ⁹ 'Pian min yıdı "yi "le "wean bē, toba -ji nen an -ciala. 'An 'bō Pōl bē, an dre ceje, en 'bē nen 'gυe Zozi Crizi -le 'nyranman 'padı man nen an ya -pυ 'kuin 'gυ. -Yee "wean 'i 'wı 'mēn toba 'gυe -a man! ¹⁰ Toba zıe -nyren 'yie nōan Onezi -le 'wı 'a. -Pυ 'kuin 'gυ nen an Zozi 'le 'wı 'vı -yre, en e wı "man. E dre 'sien "le 'an 'pōn -ji nen -le 'wı 'zv. ¹¹ 'Wı 'kpa, maan -tōa 'nan, 'e tēde bē Onezi 'wı 'wlıdı dre 'yie. 'Pian 'bē nen 'gυe, e dre min nen e -kolaman e "paa 'ku 'va 'kpa bē -a.

¹² E dre 'sien "le 'nan 'an 'man mēn -tυ -le 'wı 'zv. An "ta -a lia 'e da 'yie. ¹³ 'Bē nen an ya -pυ 'kuin Zozi Crizi -le 'wı 'nōnōn vıdı man 'gυe, an ya "vale 'e 'fı 'an "srōn 'gυ, te e "paa 'an 'va "le yie cı -a dre nan. ¹⁴ 'Pian an 'ka "vale 'nan 'an 'wı zıe -a dra, te yie "cēe -si -nōn 'mēn dı. An ya "vale 'nan, -te i "ta 'wı "yi "dra 'mēn bē, 'e 'si 'i 'bō 'a, 'pian te 'e dre 'nan 'an 'tō 'i man -sa -a dı.

¹⁵ -A -mie dra bē, Onezi -te -ji 'i 'lō tυ "wēnnen 'a 'nan, -e 'lū nen e "ta -a wo bē, 'e 'fı 'i 'va 'li "fo "le ve -a. ¹⁶ Fē nen maan ve zıe -yēe cı 'nan, 'bē nen 'gυe Onezi 'ka "nyian 'i 'lō "le nōan "tun "le 'wı 'zv dı. 'Pian -a "yi "mlian min lō nōan da, kōō e dre 'sien 'i "'bui Zozizan nen yia ye "yi "bē -a. Onezi -nan wı a 'an man 'kpa tıgı, 'pian maan -wēeman 'nan 'yie ve 'e 'ciıla "da! Kōō 'i 'lō min nen en e dre "nyian 'i "'bui Zozizan 'tυ -a.

¹⁷ An ya 'i "'bui Zozizan 'tυ -a, mēin tru "baa 'nan Onezi "ta "lō "bē, 'i 'kun 'i 'pē "fı "a, "le zı yia dra paan 'mēn bē -yee 'wı 'zv! ¹⁸ 'Wı oo 'wı nen yaa dre 'yie bē, 'yian 'pēn -a! En te 'yie fıen nen "da oo, 'yian 'pēn -a! ¹⁹ 'Wı nen an "ta 'bē ve 'yie 'gυe, mēen 'bē cren -tea 'an 'fı -a. Maan ve 'yie 'nan, maan 'leji bōala 'yie. 'Pian -a -cin 'e 'kōn "yie 'ji 'nan, 'mēn fıen 'a 'i da "nyian, kōō 'mēn "wean nen i 'belıdı 'yı.

²⁰ 'An "'bui Zozizan, mēin tru "baa 'nan, 'wı "yi "nen maan laabu 'i 'lō bē 'i dre Minsan 'tō 'ji. Kū ya Zozinōn 'a, -yee "wean 'i yra 'si, 'i 'ci "nrandı -nōn 'mēn 'wı zıe -a dre dı -a.

²¹ An 'fluba 'gυe -a cren -te 'yie, kōō an yi -teala 'i da 'nan, 'wı nen maan laabo 'i 'lō bē yia dra. 'Wı 'kpa, maan -tōa 'nan, i -taa -a drele e -ciala "da.

²² 'Wı nen 'bē cı 'an 'bō 'le ve -a bē, -nyren 'gυ. Maan laabo 'i 'lō 'nan 'i 'kōn "bu "tυ man dre 'an nyinnan -a, kōō -a -cin 'a 'an 'ji 'nan, 'cee Bali tru 'badı -le "wean bē, Bali "we "man -e 'o 'si 'an man, te an "ta "lō 'ka 'va nun.

²³ Epafra "e 'nan, 'yei 'tə bo. Zozi Crizi -le 'nyranman 'padı -le "wεan kye ci -a -pu 'kuin 'gv. ²⁴ Mark 'lee Ariza 'lee Dema 'lee Luk nεn, o "paa 'an 'va Bali -le 'nyranman 'panan bε, o 'nan, 'wei 'tə bo.

²⁵ Minsan Zozi Crizi -le "yi 'e 'kən 'ka pεεnən 'va!

'Fluba nən min -tu -a cren -te
Ebre
'nən lə

Bali 'e 'fli kəən minnun lə 'e 'pɪ -a

¹Li 'e tɛdɛ bɛ, Bali ciula 'e 'lewei vɪnən 'va, ɛn e 'wɪ tin 'ba -kaa tranun lə. E 'wɪ tin 'ba -wɛ 'e 'pa -a "kaga, ɛn e ciula 'pɛ "kaga "ji te yaa tin "baa -wɛ. ²Pian tu -nyranman nən -kaa ci -ji 'gʊɛ, Bali 'e 'fli kəən -cɛɛ 'e 'pɪ -a. Bali ciula "va, ɛn e fɛ pɛɛnən drɛ. Fɛ pɛɛnən 'bɔ zɪɛ Bali -a -nən -yɾɛ -yɛɛ vɛ -a. ³Bali -pɪ zɪɛ, -yɛɛ Bali -lɛ -dan kəən -cɛɛ, ɛn e Bali 'sia -pɛ pɛɛnən 'ji. 'Plɛblɛ nən -a wei -lɔ bɛ -yɛɛ -maan labli 'lɛɛ 'trɛ a -nan tian. -A -pɪ -towli zɪɛ -yɛɛ 'trɛdanən pɛɛnən 'lɛ 'wɪ 'wɪdɪ fui, ɛn e -kʊ -nyɛnlɛa Bali nən 'plɛblɛ pɛɛnən 'san -a bɛ -a -pɛ "yi "da laji lou.

Bali -pɪ a -dan

⁴Bali -pɪ zɪɛ -a -dan "mlian Bali -lɛ 'pasianən pɛɛnən nən laji bɛ o da. Kəɔ 'tɔ -dan nən e "mlian o pɛɛnən 'lɛ vɛ da bɛ, -a 'bɔ nən Bali -a -nən -yɾɛ. ⁵Maan vɛ zɪɛ 'nan -e 'wɪ nən 'e 'cɾɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji bɛ, -a -cin 'e -trɔa 'ka 'ji. Kəɔ e ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ 'nan:

«Yiɛ ci 'mɛn 'nɛn 'a,
-e 'e 'sia cɛɛgʊ man bɛ

an drɛ 'i "tɪ "a.»

ɛn "nyian 'nan:

«An -kəən -a "tɪ "a,
ɛn e -kəən 'an 'pɪ -a.»

'Wɪ zɪɛ Bali 'ka tian 'li -a vɪlɛ 'yɛɛ 'pasiazan -tu man "fo "dɪ. ⁶ɛn "nyian bɛ Bali -taa 'yɛɛ 'nɛn flin 'pale -sia 'trɛda 'e 'pɛɛ. 'Wɪ nən 'e 'cɾɛn -tɛdɪ tu zɪɛ -a -ji 'wɪ 'a bɛ -nyɾɛn 'gʊ.

«Bali "e 'nan 'yɛɛ 'pasianən pɛɛnən nən laji bɛ

'o "pɔ səən "wɪ, -e 'o bɔ!»

⁷'Wɪ nən Bali -lɛ 'pasianən nən laji bɛ -wee vɛ -a bɛ, -nyɾɛn 'gʊ.

«Bali 'yɛɛ 'pasianən drɛ

"lɛ fulɔ 'plɛblɛ 'zʊ,

ɛn e 'e 'sunən drɛ

"lɛ 'tɛ nɾɛn -lɛ 'wɪ 'zʊ.»

⁸Pian 'wɪ nən Bali -a 'vɪ 'e 'pɪ man bɛ, -nyɾɛn 'gʊ. E 'nan:

«I ya Bali -a,

ɛn 'yie mingənnɛn -blɪdɪ 'leda "ka "dɪ.

'Wɪ tɪglɪ drɛdɪ -a nɛn

i mingənnɛn -ble 'yie minnun da.

⁹Yi'a 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ ye "yi "dɪ,

'wɪ tɪglɪ drɛdɪ nɛn yia ye "yi.

-Yɛɛ "wɛan 'an 'bɔ nɛn 'yie Bali -a bɛ,

mɛin 'si "va,

ɛn ci "nrandɪ nɛn e "mlian

'i bɔɛnɪn pɛɛnən 'lɛ vɛ da bɛ,

maan -nən 'yie.»

¹⁰ɛn Bali -a 'vɪ "nyian 'e 'pɪ man 'nan:

«I ya Minsan -a.

Fɛ pɛɛnən drɛdɪ pou sianan "bɛ,

i 'trɛ drɛ, ɛn i labli drɛ.

¹¹'Trɛ 'lɛɛ labli 'nyan tu a,

'pian "i "ya wo -nan 'li 'trilii.

-Te sɔ 'mən bɛ, e srɛman.

'Wɪ 'towli zɪɛ,

-yεε dra 'trε 'lee labli ε.

¹²-Te sɔ 'mɔn bε,
waa ta -fɔɔman sɔ -trε -a.

'Wɪ 'tɔwli zɪε,
-a 'bɔ nɛn yia dra 'trε

'lee labli ε.

'Pian 'yie vε bε,

i -fo -nan 'li 'trilii,

εn 'yie 'belidi 'leda "ka "di.»

¹³'Wɪ nɛn Bali 'ka tian 'li -a vɪε 'yee 'pasianɔn nɛn laji bε -a -tɔ lε diε, yaa 'vɪ 'e 'pɪ lε. Yaa 'vɪ -yɾε 'nan:

«I 'nyran 'an 'pε "yi "da!

I 'fɔ -nan zɪε, -trilii

-e 'an 'cɛn 'i 'nanmannɔn 'klɪdi man.»

¹⁴Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bε -wee vε a "mε 'kɔ? O ya Bali 'sunɔn 'a, εn Bali o "paa -sia 'nan 'o 'pa minnɔn nɛn Bali o "sia 'wɪ 'ji bε o va.

2

'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ bε, te 'ka -fɔla 'ka "trɔɛn -sru "di!

¹Bali -pɪ -dan "mlian Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bε o da. -Yee "wean 'wɪ pɛɛnɔn nɛn -kaa 'man -yee 'wɪ 'a bε, e ya "le -kaa yɪε -trɔa "da, -e -kaa vɪε -kaa 'si -si tɪglɪ da di! ²-Kaa -tɔa 'nan, 'wɪnɔn nɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bε waa 'vɪ 'li -kaa tranun lε bε, Bali -a "va 'nan 'o 'ta wɔla "da. 'Pian min nɛn ya'a 'ta wɔlɛa "da "diε, Bali 'wɪ "nɛn kɔɔn -a san lε.

³'Wɪ 'tɔwli zɪε, -yεε bɔa "nyian min nɛn ya'a 'wɪε "man -e Bali 'e 'si 'wɪ 'ji diε -a man. Bali 'wɪ "nɛn -kɔɔnman -yɾε, e -ciala "da. Zozi nɛn Minsan a bε, -yεε 'vɪ 'e tɛdɛ 'nan Bali min "sia 'wɪ 'ji. Minnɔn nɛn o 'wɪ zɪε -a 'man bε, waa 'vɪ -cɛε 'wein 'nan 'wɪ 'kpa nɛn. ⁴En 'wɪ nɛn waa 'vɪ bε, Bali 'bɔ -a -ci kɔɔn 'nan 'wɪ tɪglɪ nɛn, kɔɔ e ciɪla o va, εn o -cɛ srɔn "wɪ -dandannun 'lee 'lɛbo "fɔ wɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn drε. En "nyian bε, "yi 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn Bali lei 'saun -a -nɔan "min lε bε, Bali -a pli o man 'e 'ci 'sɔ 'a.

Zozi 'va nɛn min "sia 'wɪ 'ji

⁵'Trε -trε nɛn e -taa "bε, kva -nan wɪ 'vɪ 'cɛε. 'Ka -tɔ 'nan 'trε zɪε, Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bε -wεε "cɛε "paala di. ⁶'Wɪ nɛn 'e 'cɛn -tɛdi Bali -le 'fluba 'ji bε, 'ka 'ci "nrɔn "da. E ya 'e 'cɛn -tɛdi fε -tɔ -nan 'nan:

«-Mε "nɛn blamin -a,

εn 'i 'bɔ Bali,

'i 'ci "nrɔnman "da?

En -mε "nɛn Blamin -pɪ -a,

εn 'i 'bɔ Bali,

-a -nan wɪ a 'i man?

⁷I Blamin -pɪ drε "wɛnnɔn

'yie 'pasianɔn nɛn laji bε

o man tɔ "wɛnnɛn 'a.

"Bε -sru, i 'tɔ -dan nɔn -yɾε,

εn yia 'tɔ wɪ.

⁸Yia -tɔ mingɔnnɛn -a fε pɛɛnɔn da.»

-Te waa 'vɪ 'nan Bali Blamin -pɪ -tɔ mingɔnnɛn -a fε pɛɛnɔn da bε, fε -tɔ 'ka 'e 'sidi "va "fo "di. 'Pian ka'a 'wɪ zɪε -a -kɔnnɛn 'ye tɔ 'gυε -a -ji di. ⁹'Wɪ nɛn -cɛε -tɔa "bε, -nyɾɛn 'gυ. Bali Zozi drε "wɛnnɔn 'yee 'pasianɔn nɛn laji bε o man tɔ "wɛnnɛn 'a. Bali ci a "yi "le "wean e 'wɪ zɪε -a drε, 'nan -e Zozi 'e 'ka blamin pɛɛnɔn 'lɛji. 'Bε nɛn 'gυε -kaa -tɔa "mɛn 'nan, Bali 'tɔ -dan -nɔn -yɾε, εn yaa 'tɔ wɪ, -a yɾa nɛn yaa 'yɪ -kaa man bε -yee "wean.

¹⁰'Wɪ 'kpa nɛn, Bali nɛn e fε pɛɛnɔn drε, εn -yεε -maan e ya -nan tian bε, e ya "va 'nan 'yee 'nɛnnun "kaga 'o 'yee -dan ci yɪ. -Yee "wean yɾa yɪdi man bε Bali Zozi drε min tɪglɪ 'a, 'nan -e 'e Bali va -si 'lɛ 'sɔ minnɔn lε. 'Wɪ nɛn Bali ci "va "bε -nyɾɛn zɪε.

¹¹ Zozi nen e blamin -le 'wɪ 'wɪdɪ fui bɛ, -a "tɪ "nɛn Bali -a. En minnun nen Zozi 'wee 'wɪ 'wɪdɪ fui bɛ 'o "tɪ "dra -tʊwɪ 'o 'vɛle Zozi 'a. -Yee "wean Zozi 'ka 'yra tɛa o laabudɪ -a 'e "bʊnʊn dɪ. ¹² Kɔɔ yaa 'vɪ Bali lɛ 'nan:

«Mein 'nan wɪ ve 'an "bʊnʊn lɛ.
Mein 'tɔ dra -dan minnun pɛɛnɔn nen
o drɛ 'yie vɛ -a bɛ o yie man.»

¹³ En yaa 'vɪ "nyian 'nan:

«'Men yi -tɛradɪ pɛɛnɔn a Bali da.»

Yaa -tɔ "nɛn "nyian -a vidɪ -a 'nan:

«Maan nen 'gʊ,

kʊɛ ci 'nɛnnʊn nen i o -nɔn 'mɛn bɛ waa.»

¹⁴ 'Nennun zɪɛ o o -ya blamin -a. En -kaa -tɔa 'nan, yi -tʊ bɔa "bɛ -e blamin 'e 'ka Satan -le 'plɛblɛ a blamin da -le "wean. 'Wɪ zɪɛ -yee "wean nen o Zozi 'ya blamin -a, en e -ka yiba "plan da, 'nan -e 'e Satan -le 'plɛblɛ 'lɛ 'ka. ¹⁵ E drɛ zɪɛ 'nan -e minnun nen -wee "klandɪ -ka 'lɔ -le "wean o ya Satan -le nɔannʊn a bɛ, Zozi 'e o 'si Satan -lɔ nɔanba -ji.

¹⁶ Maan 'nan 'an ve 'cɛɛ 'nan, Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ, o va 'padɪ -le "wean "cɛɛ Zozi 'ta dɪ, 'pian e -ta 'palɛ Abraam kluda 'nɔn 'va. ¹⁷ -Yee "wean nen Zozi drɛ blamin -a. E drɛ zɪɛ 'nan -e 'e -kaa blaminʊn 'sia -pɛ pɛɛnɔn 'ji. 'Nan -e 'e -kɔla "dredɪ -a Bali -panzan -dan nen minnun nyrinda -sɛan "da en 'e 'ta wɔla Bali wei da bɛ -a. E wɪ "man en 'e -ka 'nan -e minnun pɛɛnɔn 'o drɛ 'saun Bali 'lɛ. ¹⁸ Zozi 'kɔlaman 'padɪ -a -kaa 'va, kɔɔ yra yidɪ nen e bɔa -kaa man bɛ, e 'bɔ -yee "man. En "nyian Satan nen e -kaa man -taan "bɛ, e -yee "man -tan.

3

Zozi -dan "mlian Moizi da

¹ 'An "bʊ Zoziɔn, ka drɛ Bali -le vɛ -a, kɔɔ Bali 'ka 'si "va 'nan -e 'ka 'kʊ laji. -Yee "wean 'ka 'ci "nrɔn Zozi da. Bali -a 'pa 'sia 'trɛda, en -yɛɛ drɛ -cɛɛ Bali -panzan -dan a. -A 'bɔ 'lɛ 'wɪ nen -kaa ve minnun lɛ. ² Bali Zozi 'si "va en yaa drɛ 'a. Zozi 'ta 'wɔla -a wei da. 'Wɪ 'tʊwɪ zɪɛ -a 'bɔ nen Moizi -a drɛ 'li. E 'ta 'wɔla Bali wei da, te -yɛɛ ci Bali -le minnun 'lɛzan 'a. ³ 'Pian Zozi -dan "mlian Moizi da. -A -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, min nen e 'kɔn 'tɔ bɛ, -a 'tɔ "we e "mlian 'kɔn 'bɔ nen yaa -tɔ bɛ -a da. ⁴ En "nyian bɛ, 'kɔn 'tʊdʊ pɛɛnɔn nen 'trɛda bɛ, blamin 'bɛ -tɔ, 'pian Bali 'bɛ fɛ pɛɛnɔn drɛ.

⁵ 'Li bɛ, Moizi a Bali 'suzan "tʊn "a Bali -le minnun yɛi. E 'ta 'wɔla Bali wei da, en 'wɪ nen Bali "ta -a dra bɛ, -a 'bɔ nen yaa ve Bali -le minnun lɛ. ⁶ 'Pian Crizi -le vɛ bɛ, Bali -pɪ nen, en Bali 'yee minnun pɛɛnɔn 'pɛba 'wʊ -yrɔ. -Kaa ya Bali -le minnun -a, 'pian e ya 'nan te -kaa 'pɛ -sru 'e 'tɔa dɪ, en -kaa yi -tɛra Minsan da ci "nrandɪ -a.

Bali -le minnun 'o "trɔɛn -tɔa Bali wei lɛ!

⁷ 'Wɪ zɪɛ -yee "wean nen 'ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ nen Bali lei 'saun -a 'vɪ bɛ -yrɛ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Te cɛɛgʊ nen

ka ci Bali wei mannan bɛ,

⁸ te 'ka "trɔɛn "yuyu 'tan dɪ!

Te 'ka 'wɪ drɛ

"lɛ 'ka tranun -le 'wɪ 'zʊ dɪ!

Te o ya "bui "da bɛ,

'o 'ci -tɔ lou 'an man,

en waan 'lɛ wɛɛla.

⁹ An 'wɪ "kaga drɛ 'o yie man

lɛ -fuba sinjen wɪlu paan "lɛ 'nan -e 'waan 'tɔ vɪ,

'pian 'bɛ 'nan nen 'o 'ci -tɔ lou 'an man,

en waan 'lɛ wɛɛla.

¹⁰ -Wee 'wɪ dredɪ 'an 'ci srɛ,

en maan 'vɪ 'an 'fli lɛ 'nan:

⟨Tʊ pɛɛnɔn man bɛ

-wee -wulo -ji "nrɔndi o "sia 'an man -kɔɔbli.

-Si nen an ci -a -kɔɔnnan -wle "be,
o 'ka 'be 'va di.»

¹¹ -Yee "wean 'bli 'fo 'an 'ji o man,

en an -tɔ "da 'nan:

«Fenan nen maan 'pla -wee 'flinla "nan "a be,

wa'a bɔa -nan 'li "fo "di!» »

¹² 'An "bui Zozinɔn, 'ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! Min -wliɔ "nen ya'a yi -teala Bali da di, -e 'e 'si Bali -sru "be, te 'e 'kɔn 'ka yei "di. ¹³ 'Pian yi -tɔɔv pɛɛnɔn man be, 'ka cin "koe "tɔ 'ka da! 'Wɔ nen Bali -le 'fluba -a 'vi 'nan, -te cɛɛɔv nen ka ci Bali wei mannan be, -te e ya tian 'cee ve -a be, 'ka cin "koe "tɔ 'ka da! -Te ka ya 'wɔ zɛ -a dɛnan be, 'wɔ 'wliɔ 'ka 'kɔlaman min -tɔ man yidi -a 'ka yei -e -a san 'e "trɔɛn "yuyu 'tan Bali va di. ¹⁴ Fe nen maan ve zɛ -yɛɛ ci 'nan, -te -cee yi -teradi Bali da -ji, -kaa 'pɛ -sru 'ka tɔale di -trilii en -kaa 'le 'sran be, te -kaa 'vale Crizi -a -cɛɛ 'ta 'wɔla. ¹⁵ Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Te cɛɛɔv nen ka ci Bali wei mannan be,

te 'ka "trɔɛn "yuyu 'tan

"le 'ka tranun -a dre "bui "da be

-yee 'wɔ 'zɔ di!»

¹⁶ Tɔ zɛ -a man be, -tɔnɔn le nen Bali 'wɔ tin 'ba, "be -sru en 'o 'ci -tɔ lou Bali man? Minnun pɛɛnɔn nen Moizi o 'si nɔanba -ji Ezipti be o nen. ¹⁷ En "nyian -tɔnɔn man nen Bali ci sɛ le -fuba sinjen wlu? Minnun nen o 'wɔ 'wliɔ dre en o kaa "bui "da be o nen.

¹⁸ Bali -tɔ "da 'nan:

«Fenan nen maan 'pla -wee 'flinla "nan "a be,

wa'a bɔa -nan 'li "fo "di!»

-Tɔnɔn -le 'wɔ nen Bali -a 'vi? Minnun nen o Bali wei -fɔla 'o "trɔɛn -sru "be o nen. ¹⁹ 'Wɔ pɛɛnɔn nen e 'bɔ -kaa tranun man zɛ, yaa -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, wa'a yi -telea Bali da di -le "wean, wa'a bɔle fenan nen Bali -a 'pla -wee 'flinla "nan "a be, -a -nan di.

4

¹ -Te Bali -a 'vi 'nan, e fe -tɔ -nan 'pla minnun -le 'flinla "nan "a be, -kaa yie 'tɔ -kaa fli -va, "tɔɔɔ -kaa 'va min -tɔ 'e vɛle 'e bɔ 'flinla "nan zɛ -a -nan di! ² Kɔɔ -kaa Bali -le 'wɔ 'nɔnɔn 'man "le zɛ -kaa tranun -a 'man "bui "da be -yee 'wɔ 'zɔ. 'Pian wa'a 'silɛa 'wɔ 'a di, -yee "wean nen wa'a "nen -blɛle di. ³ -Kaa nen -kaa yi -tera 'wɔ 'nɔnɔn zɛ -a da be, -kaa bɔa 'flinla "nan "nen Bali -a 'vi be -a -nan. Kɔɔ yaa 'vi -kaa tranun "le "man 'nan:

«'Bli 'fo 'an 'ji o man,

en an -tɔ "da 'nan:

«Fenan nen maan 'pla -wee 'flinla "nan "a be,

wa'a bɔa -nan 'li "fo "di!» »

'Flinla "nan zɛ Bali -a 'pla 'li 'e 'cɛn tɔ nen e 'tre 'lee la dra be -a man. ⁴ Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Zɔ Bali fe pɛɛnɔn dre

yi -tɔɔv 'shɛɛɔv be,

-a 'sɔravlizan da be,

en e flinla.»

⁵ 'Pian 'fluba nen -kaa 'sia -a ta vnan 'gɔɛ, e ya 'e 'cɛn -tɛdi 'nan:

«Fenan nen maan 'pla -wee 'flinla "nan "a be,

wa'a bɔa -nan 'li "fo "di!»

⁶ -Kaa tranun nen o Bali -le 'wɔ 'nɔnɔn 'man 'e tɛde be, wa'a 'ta wɔlea "da "di, -yee "wean nen wa'a bɔle 'flinla "nan zɛ -a -nan di. 'Pian Bali a "va 'nan minnun 'o 'bɔ -nan.

⁷ -Yee "wean e yi -tɔ kɔɔn minnun le "nyian. Yi zɛ yaa 'tɔ 'pa cɛɛɔv. Le "kaga "be -sru Bali ciula David -va en e yi zɛ -yee 'wɔ 'vi. Yaa 'vi 'nan:

«-Te cɛɛɔv nen

ka ci Bali wei mannan be,

te 'ka "trɔɛn "yuyu 'tan di!»

⁸ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Zozue 'bɔla -kaa tranun -a Kanan 'lɛglɔn 'ji 'vaa "bɛ -sru ɛn David -a 'vɪ. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔnman 'nan 'flinla "nan "nɛn Bali -a 'vɪ bɛ, -a -nan "cɛɛ Zozue 'bɔla -kaa tranun -a dɪ. ⁹ -Yee "wɛan 'flinla "nan "nɛn Bali -a 'vɪ bɛ, e ya tian Bali -le minnun man -pɛnnan. ¹⁰ Min nɛn e 'flinla "nan zɪɛ -a 'yɪ bɛ, -a san "flian 'yee 'nyranman pɛɛnɔn 'padɪ -a "le zɪ Bali flinla yɪ 'sɔravlizan da bɛ -yee 'wɪ 'zv. ¹¹ -Yee "wɛan -kaa -cee 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'sia, -e -kaa bɔ 'flinla "nan zɪɛ -a -nan! -Kaa drɛ zɪɛ, -e min -tɔ 'e vɪlɛ 'e 'kɔn -kaa yɛi -e 'e 'wɪ drɛ "le -kaa tranun -le 'wɪ 'zv dɪ. Wa'a 'ta wɔlɛa Bali wei da dɪ, ɛn wa'a bɔlɛ 'flinla "nan zɪɛ -a -nan dɪ.

¹² Bali wei bɛ, fɛ -tɔ nɛn -a yɪɛ a "man "bɛ -nyrɛn. -A "koe "a 'e da, ɛn -a 'lɛ a "man 'e "mlian sɛn 'lɛ "fli "da. -Te Bali 'wɪ tin 'ba min lɛ bɛ, e -wɪamlan min man -wɪlɪdɪ. Min 'wɪlɛ 'fɔnan 'e cin "nɛn, 'lee min 'wɪlɛ 'ji -srun, 'lee min lei, 'lee fɛ pɛɛnɔn nɛn min ji bɛ, -a -tɔ 'ka 'fo "man 'e yɔɔdɪ dɪ. Min -wɔlo -ji "nrɔndɪ pɛɛnɔn, 'lee 'wɪ yɔɔdɪ pɛɛnɔn nɛn min ji bɛ, Bali wei -a ta bɔala 'vaa ɛn e tin -tɛa "da. ¹³ Fɛ -tɔ "ka -e 'bɛ 'fɔ 'e yɔɔdɪ Bali man dɪ. Bali -a pɛɛnɔn 'nan ye, kɔɔ -a ta a 'e 'sɪdɪ -yrɛ "fo. 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn min -a drɛ bɛ, Bali lɛ nɛn yaa -sru "ve.

Zozi 'bɛ -cee 'wɪ ve Bali lɛ

¹⁴ -Cee Bali -panzan -dan a, e ya Bali 'srɔn. Zozi nɛn Bali -pɪ -a bɛ, -nyrɛn. -Yee "wɛan 'wɪ nɛn -kaa yɪ -tɛra "da ɛn -kaa ve minnun lɛ bɛ, te -kaa 'pɛ 'e plɔ "man "fo "dɪ! ¹⁵ -Te -kaa "koe 'ka -kaa da Bali -sru 'ta wɔdɪ -a dɪɛ, -cee Bali -panzan zɪɛ 'wɪ nɛn -kaa man bɛ yaa -tɔa. Kɔɔ Satan nɛn e -kaa 'man -taan "bɛ, e -yee 'man -tan, 'pian ya'a 'wɪ 'wɪlɪdɪ "tɔwɪlɪ "drɛlɛ "fo "dɪ. ¹⁶ -Yee "wɛan -kaa yɪ -tɛra Bali da, -e -kaa -pli -yee mingɔnnɛn pɛin man. Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn -kaa nyrɪnda -sɛan Bali da, ɛn e "yɪ "dra -cɛɛ tɔ nɛn -kaa 'mɛan drɛ 'nan 'e 'pa -kaa 'va bɛ -a man.

5

¹ Min nɛn Bali -a "sia "va 'e 'panzan -dan a bɛ, yaa "sia "va minnun yɛi, 'nan -e min zɪɛ 'yee 'su o pɛɛnɔn 'le vɛ -a. -Te min 'wɪ 'wɪlɪdɪ drɛ 'nan ɛn e -ta -a -nan fɛ -a bɛ, min zɪɛ -yɛɛ -nɔan Bali lɛ. ² Bali -panzan -dan 'bɔ bɛ, minnun nɛn o 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra te wa'a -ci tɔa dɪɛ, e -wee 'wɪ 'ci maan. Kɔɔ tɔ -mie bɔa "bɛ, -a 'bɔ "nyian e 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra. ³ -Yee "wɛan e 'yee 'wɪ 'wɪlɪdɪ "man fɛ -nɔan Bali lɛ, "le zɪ e minnun -le vɛ dra bɛ -yee 'wɪ 'zv.

⁴ Min "cɛɛ 'e 'fli -tɔa Bali -panzan -dan a dɪ. Bali 'bɔ 'bɛ min -tɔa 'e 'panzan -dan a "le zɪ -yaa drɛ Arɔn lɛ 'li bɛ -yee 'wɪ 'zv.

⁵ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -yɛɛ drɛ "nyian Crizi -le vɛ -a. -Yɛɛ "cɛɛ 'e 'fli -tɔ Bali -panzan -dan a dɪ. 'Pian Bali 'bɛ -tɔ 'e 'panzan -dan a. Bali -a 'vɪ -yrɛ 'nan:

«Yɪɛ cɪ 'mɛn 'nɛn 'a,
-e 'e 'sia cɛɛɣɔ man bɛ
an drɛ 'i "tɪ "a.»

⁶ ɛn Bali -le 'fluba 'ji bɛ, Bali 'wɪ tin 'ba "nyian fɛ pee -nan. E 'nan:

«I ya 'an -panzan -a,
"le Mɛlcisedɛk -le 'wɪ 'zv,
ɛn i -fo "a 'li 'trilii.»

⁷ Tɔ nɛn Crizi a 'trɛda bɛ, e Bali trɔ 'ba 'plɛblɛ, te -a yɪɛ 'yɪ -sɛan 'e da. ɛn Bali nɛn e -kɔlaman -a 'sɪdɪ -a -ka 'lɔ bɛ, ya'a wei 'tɔlɛa nan dɪ, kɔɔ Crizi man a 'e wɔdɪ -e 'e 'ta wɔla 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali -a ve bɛ -a da. ⁸ Crizi a Bali -pɪ -a, 'pian yra yɪdɪ pɛɛnɔn nɛn e 'bɔ "man "bɛ, -yɛɛ 'ta wɔladɪ Bali -sru paa "ji. ⁹ Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ pɛɛnɔn 'le sɔɔdɪ man Bali 'le bɛ, -a -nan nɛn e drɛ minnun pɛɛnɔn nɛn o 'ta 'wɔla -a wei da bɛ o 'sɪzan 'wɪ 'ji -a 'li 'trilii. ¹⁰ ɛn Bali -a drɛ 'e 'panzan -dan a "le Mɛlcisedɛk -le 'wɪ 'zv.

'Cee yɪ -tɛradɪ Zozi da 'e 'kɔ 'e 'lɛ

¹¹ 'Wɪ zɪɛ -a da bɛ, 'wɪ "kaga "a 'kɔ 'ji -e 'kɔ tin 'ba 'cɛɛ. 'Pian -a -ci vɪdɪ 'cɛɛ bɛ e ya 'plɛblɛ, kɔɔ ka'a 'wɪ 'ci maan tada dɪ. ¹² Ka 'mɔn Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji paan "le -e te ka drɛ 'ji ceje, 'pian kaa -kɔnman 'nan Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji wɪ "wɛnwɛnnɛnnun bɛ, -a 'bɔ nɛn min 'e "paa 'ka 'ji. 'Ka 'fli dra tian "le 'nɛn 'linɛnnun -le 'wɪ 'zv, 'nɔnnɔn 'va nɛn ka cɪ, ka'a 'kɔlaman fɛ 'plɛblɛ 'blɪdɪ -a dɪ. ¹³ Min oo min nɛn e cɪ 'nɔnnɔn 'va bɛ, te -a san a tian

'le 'nen 'linen 'le 'wɪ 'zʊ. Ya'a 'wɪ 'yi 'lee 'wɪ 'wɪdɪ 'cɛnnan 'e cin man tɔa dɪ. ¹⁴ 'Pian min cejenun 'bɛ, fɛ 'plɛblɛ 'va nen o ci. -Wee 'ta wɔdɪ Bali -sru "bɛ, o 'wɪ "kaga tranla, en o 'wɪ 'yi 'lee 'wɪ 'wɪdɪ 'cɛnnan 'e cin man -tɔa.

6

¹ -Yee "wɛan -kaa ku -kaa 'lɛ zia, -e 'wɪ nen waa "paaman min ceje ji bɛ, 'ka -tranla! 'Wɪnun nen Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji 'wɪ "wɛnwɛnnɛnnun -a bɛ, 'ka 'bɛ 'tʊ! 'Wɪnun zɪɛ -nyrɛn 'gʊ, min 'e 'sɪ 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -e 'e 'fli -nɔn Bali lɛ, en min 'e yi -tɛra Bali da, ² en min -batize drɛdɪ da wɪnun, en min -pɛ pladɪ min da, en -kanɔn wluandɪ da wɪnun, en tʊ -fɔla "da "ji Bali minnun -le tin "baa bɛ -a da 'wɪnun. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, ku 'ka "vale 'ku 'bɛ "paaman "nyian 'ka 'ji dɪ. ³ 'Pian ku ya "vale, -te Bali wɪ "man "bɛ -kaa -ku -kaa 'lɛ zia, -e 'wɪ nen waa "paaman min ceje ji bɛ, 'ka -tranla!

⁴ Minnun nen o 'ta 'wɪla Zozi -sru fɔnɔn, "bɛ -sru 'vaa -e 'o pei 'fɔ "man "bɛ, 'ka 'ci "nrɔn o da! Minnun zɪɛ Bali o man drɛ 'wein 'yee 'tɛ 'san -a, en e 'yee "yi "nɔn -wɪɛ. Bali lei 'saun drɛ -wee vɛ -a. ⁵ En "nyian bɛ, zɪ Bali wei ci 'kpa bɛ, waa -tɔ. En 'plɛblɛ nen Bali -taa 'yee mingɔnnɛn -blɪɛ -a bɛ, wɛɛ 'tɔ "nyian. ⁶ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ waa -tɔ 'vaa "bɛ -sru en 'o pei 'fɔ Zozi man. Min nen e 'wɪ zɪɛ -a drɛ bɛ, -si pee "ka -e 'e 'fli -nɔn Bali lɛ "nyian dɪ. Kɔɔ 'wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, yaa -kɔɔnman 'nan, ya'a Bali -pɪ 'silɛa min -a dɪ, en yaa pɛin "nyian yiba "plan da, te minnun -a "srɔnman.

⁷ -Kaa -kɔɔn fei nen min -a "paa bɛ, -a man. Laa -fɛan "man, -e fɛ 'wɪɛ nen waa -fɔ fei zɪɛ -a da bɛ, e 'bɔla "kaga min nen -yee fei ci -a bɛ -yrɛ. Tɔɔn te Bali -le -fɛa a 'trɛ zɪɛ -a man. ⁸ 'Pian -te fei zɪɛ lu -wɪdɪ "bɛ bɔa "da "bɛ, min nen -yee fei ci -a bɛ ya'a "nen 'ble dɪ. -Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan, min nen e ya "le fei zɪɛ -yee 'wɪ 'zʊ bɛ, tʊ 'ka "nyian -fule "kaga "dɪ, -e Bali 'e tin -tɛ "da -e 'e -nan -nyan 'tɛ 'a.

⁹ 'An beenun, ku 'wɪ 'pla 'cɛɛ 'wɪnun zɪɛ -a vidɪ -a, 'bɛ a zɪ. 'Pian ku yi -tɛala "da 'nan 'cee vɛ bɛ, ka ya -si tɪglɪ nen min 'sia 'wɪ 'ji "da "bɛ -a da. ¹⁰ Kɔɔ Bali a tɪglɪ, en 'cee 'nyranman nen 'ka "paa bɛ -a -cin 'ka 'saan "ji "dɪ. En "nyian 'cee 'pa nen kaa wo Zozinɔn 'va 'cee Bali yɪdɪ "yi "le "wɛan bɛ, -a -cin 'ka 'saan Bali ji dɪ. ¹¹ Ku ya "vale 'nan 'ka 'fʊ 'wɪ zɪɛ -a drɛnan -trilii, -e 'wɪ nen 'ka yɪɛ yra -yrɛ "bɛ 'e drɛ 'cee vɛ -a "fo. ¹² Ku 'ka "va 'nan 'ka 'pɛ 'e plʊ Bali -sru 'ta wɔdɪ man dɪ. Minnun nen o yi -tɛra Bali da, en o -pɔan 'sɔ bɛ, 'o drɛ 'cee 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a! Kɔɔ minnun 'bɔ zɪɛ, fɛ nen Bali -tɔ "da 'nan 'e -nɔan "minnun lɛ bɛ, o -taa -a yulɛ.

Bali ci 'ka 'limlan dɪ

¹³ Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan, 'e "ta fɛ -tʊ -nɔan -yrɛ, en yaa -ci pɛ wluan 'e 'bɔ 'fli da. Kɔɔ fɛ -tʊ "ka -e Bali 'e 'pɛ wluan 'bɛ da, te 'bɛ -dan "mlian Bali da dɪ. ¹⁴ -Yee "wɛan yaa 'vɪ Abraam lɛ 'nan:

«Maan ve 'yɪɛ 'nan,
an -taa "fɛa vɪɛ 'i man,
en an -taa 'i kluda 'nɔn drɛɛ "kaga.»

¹⁵ Abraam 'e -pɔan "sran 'e cin da, en 'wɪ nen Bali -a 'vɪ bɛ yaa man -pɛn. -Yee "wɛan "bɛ -sru e drɛ -yee vɛ -a.

¹⁶ -Te min "ta 'wɪ 'tʊ -ji -pɛ wuanla bɛ, fɛ nen -a -dan "mlian "da "bɛ, -a man nen 'e 'pɛ wuanla. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan 'wɪ tɪglɪ nen yaa 'vɪ, te -sa 'ka "nyian "da "dɪ. ¹⁷ 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nen Bali -a drɛ Abraam lɛ. 'E 'pɛ wluan 'e 'fli da, 'nan -e minnun nen o -taa 'wɪ zɪɛ -a "nen "blɪɛ bɛ, 'o -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nen yaa ve. ¹⁸ Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan 'e "ta fɛ -tʊ -nɔan -yrɛ, en Bali 'e 'pɛ wluan 'wɪ 'tʊwɪ zɪɛ -a -ji. 'Wɪ "fli zɪɛ -a drɛdɪ -a bɛ, Bali -a kɔɔn -cɛɛ 'nan -te 'e 'wɪ 'vɪ bɛ, 'e 'ci 'ka 'limlan 'li "fo "dɪ. En ya'a 'kolaman -e 'e 'wɪ 'sɛn dɪ. 'Wɪ zɪɛ e ya "le -e -kaa "koe "tɔ -kaa da, -e 'wɪ nen -kaa yɪɛ yra -yrɛ "bɛ -kaa man -pɛn. ¹⁹ 'Wɪ nen -kaa yɪɛ yra -yrɛ "bɛ, 'wɪ wɪ "cɛɛ dɪ, en -yɛɛ -maan -e -kaa tʊ 'plɛblɛ. Zozi lɛ nen -kaa yɪɛ yra, en -yɛɛ wɪa fɛnan nen Bali ci bɛ -a -nan. ²⁰ Fɛ zɪɛ -a -nan nen Zozi -trɔa -kaa 'lɛ, 'nan -e 'e 'pa -kaa 'va. Kɔɔ -yɛɛ drɛ -cee Bali -panzan -dan a, "le zɪ Mɛlcisedɛk ci Bali -panzan -a 'li bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. En e -fo -a 'li 'trilii.

7

Melcisedek -le 'wɪ

¹ Melcisedek zɪe e ya Salem 'nɔn 'le mingɔnnɛn -a, ɛn e ya Bali nɛn fɛ pɛɛnɔn 'ta lou "bɛ -a -panzan -a. Tɔ nɛn Abraam "sia mingɔnnɛnnun 'klɪnan, ɛn e ya -tanɛn bɛ, -a -nan nɛn Melcisedek -kɔ -a 'lɛ, ɛn e -fɛa 'vɪ "man. ² Fɛnɛn pɛɛnɔn nɛn Abraam -a 'si te e mingɔnnɛnnun klɪ bɛ, yaa -fuzan -nɔn Melcisedek lɛ. Melcisedek -ci nɛn 'nan, mingɔnnɛn nɛn e 'wɪ tɪglɪ dra. ɛn "nyian bɛ, e ya Salem 'nɔn 'le mingɔnnɛn -a. -A -ci nɛn 'nan, mingɔnnɛn nɛn e -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn "min lɛ. ³ Min -tɔ 'ka Melcisedek "tɪ 'tɔa dɪ, ɛn min -tɔ 'ka -a "bɔ 'tɔa dɪ, ɛn min -tɔ 'ka -a tra -tɔ tɔa dɪ. Min -tɔ 'ka -a -yadɪ 'lee -a -kadɪ tɔa dɪ. -Yee 'wɪ drɛ "le Bali -pɪ -le vɛ drɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ, e -fo Bali -panzan -a 'li 'trilii.

⁴ Melcisedek -le -dan nɛn, e cɪ -a 'li bɛ, -kaa ci "nrɔn "da! Abraam 'bɔ nɛn e ya -kaa tra tɛdɛ -a bɛ, fɛnɛn pɛɛnɔn nɛn yaa 'si mingɔnnɛnnun lɔ bɛ, yaa -fuzan -nɔn -yrɛ. 'Wɪ zɪe yaa -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, Melcisedek -dan "mlɪan Abraam da. ⁵ E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Levi kluda 'nɔn nɛn Bali -pannɔn 'a bɛ, 'o fɛ -fuzan 'si Izrael 'nɔn 'lɔ. Levi kluda 'nɔn 'lee Izrael 'nɔn bɛ, o pɛɛnɔn a Abraam kluda 'nɔn 'a. ⁶ 'Pian Melcisedek 'ka Abraam kluda min -a dɪ, ɛn -yɛɛ fɛ -fuzan 'si Abraam -lɔ. ɛn "nyian bɛ, Abraam nɛn Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan, e "ta fɛ -tɔ -nɔn -yrɛ "bɛ, Melcisedek -fɛa 'vɪ "man. ⁷ -Kaa -tɔa 'nan min ceje 'bɛ -fɛa ve 'nɛn "wɛnnɛn man. -Sa 'ka 'wɪ zɪe -a da dɪ. ⁸ Levi kluda 'nɔn 'bɔ nɛn o fɛ -fuzan "sia bɛ, blamɪnnun nɛn waa, o kaa "le -cɛɛ 'wɪ 'zɔ. 'Pian Melcisedek nɛn e fɛ -fuzan 'si Abraam -lɔ bɛ, waa crɛn -tɛ 'nan, -a yɪɛ a "man 'li 'trilii. ⁹ Levi kluda 'nɔn lɛ nɛn mɪnnun fɛ -fuzan -nɔn. 'Pian Levi 'bɔ fɛ -fuzan -nɔn min lɛ. -Yɛɛ drɛ -a tra Abraam -le fɛ -fuzan -nɔndɪ -a Melcisedek lɛ. ¹⁰ Tɔ nɛn Abraam fɛ -fuzan -nɔn Melcisedek lɛ bɛ, te wa 'a tɪan Levi -yale dɪ. 'Pian te Bali -a 'pla 'e 'cɛn 'nan, Levi a Abraam kluda min -a, -yee "wɛan o -kɔlaman waa ve 'nan Levi 'bɛ -nɔn.

¹¹ Bali -pan nyranman nɛn waa -nɔn Levi kluda 'nɔn lɛ bɛ, -yɛɛ -maan min 'ta wɔla Moizi -le -pei -tɔ wunun da, 'pian ya 'a 'kɔlaman -e 'e min drɛ 'saun Bali 'lɛ dɪ. "Te e min dra 'saun Bali 'lɛ bɛ, "te Bali 'ka 'tale 'e 'panzan pee -a dɪ. 'Pian -kaa 'yɪ 'nan, e -ta 'e 'panzan pee -a. 'Bɛ a "le Melcisedek -le 'wɪ 'zɔ, ɛn e 'ka "le Levi kluda min nɛn Arɔn -a bɛ -yee 'wɪ 'zɔ dɪ. ¹² Bali -pan nyranman nɛn Levi kluda 'nɔn -a "paa bɛ, 'bɛ nɛn 'gɔɛ Bali -a -pɛ man 'lɪla. -Yee "wɛan e -pei -tɔ wɪ man lɪla "nyian. ¹³ Kɔɔ min 'bɔ nɛn o -yee 'wɪ 'vɪ 'gɔɛ, e 'ka Levi kluda min -a dɪ, ɛn -a kluda min -tɔ 'ka tɪan 'li Bali -pan nyranman 'pale dɪ. ¹⁴ -Kaa -tɔa 'wein 'nan, -kaa san Zozi Crizi a Zuda kluda min -a. ɛn tɔ nɛn Moizi Bali -pannɔn 'le 'wɪ ve bɛ, ya 'a Zuda kluda 'nɔn 'fɔlɛ "va "dɪ.

¹⁵ 'Wɪ 'kpa nɛn, Bali -pei -tɔ wɪ man 'lɪla. Kɔɔ Bali -ta 'e 'panzan pee -a, te 'bɛ a "le Melcisedek -le 'wɪ 'zɔ. ¹⁶ E 'ka Bali -pannɔn kluda min -a 'vaa ɛn Bali -a -tɔ 'e 'panzan -a dɪ. 'Belidɪ nɛn ya 'a 'nyaan dɪɛ, e ya -yrɔ, -yee "wɛan yaa -tɔ. ¹⁷ Zɪ e cɪ 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji zɪɛ, kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«I ya 'an -panzan -a,
"le Melcisedek -le 'wɪ 'zɔ,
ɛn i -fo "a 'li 'trilii.»

¹⁸ 'Wunun zɪe -wɛɛ -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, -pei -tɔ wunun nɛn Bali -a -nɔn Moizi lɛ bɛ, Bali -a klu -sran ji. Kɔɔ 'plɛblɛ 'ka -yrɔ "dɪ, e ya 'wɪ "tun "a, ¹⁹ ɛn ya 'a -kɔlale min drɛdɪ -a 'saun Bali 'lɛ dɪ. 'Bɛ nɛn 'gɔɛ, fɛ nɛn e cɪ 'kpa e "mlɪan -a pɛɛnɔn da bɛ, -kaa yɪɛ yra -yrɛ, ɛn -yɛɛ -kaa -plɪman Bali man.

²⁰ ɛn "nyian bɛ, Bali -a -ci -pɛ wluan. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali 'ka 'e 'pɛ wunlɛa 'vaa ɛn e Levi kluda 'nɔn drɛ 'e 'pannɔn 'a dɪ. ²¹ 'Pian Bali -a -ci -pɛ wluan 'vaa ɛn e Zozi drɛ 'e 'panzan -a. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«'An 'bɔ Mɪnsan bɛ,
maan -ci -pɛ wluan,
ɛn 'an wei 'ka 'limlan 'li "fo "dɪ.
I ya 'an 'panzan -a,
ɛn i -fo "a 'li 'trilii.»

²² Zı Bali Zozi -tə 'e 'panzan -a bε, yaa -ci -pε wluan, 'pian ya'a Arən -le vε -ci -pε wunlea dı. 'Wı zıε -yεε -kəənman -cεε 'nan, fε nən Bali -a 'si εn e blamin pli 'a 'e man "nyian 'e 'pee bε, e "mlian -a tεdε vε da. En Bali Zozi -tə -ji 'nan -e -kaa -tə 'nan 'wı 'kpa nən.

²³ -A -cin 'e 'kən -kaa 'ji "nyian 'nan, Bali -pannən nən Arən kluda 'nən 'a bε, o ya "kaga, "təgə -te o va min -tu -ka bε, -e Bali -pandı 'e 'le 'tə. ²⁴ 'Pian Zozi yıε a "man 'li 'trilii, -yee "wεan min -tu "ka -e 'e Bali -pan -a "pa 'ji dı. ²⁵ 'Bε nən 'gυε, minnun nən o ciula Zozi 'va, εn o pli Bali man bε, Zozi o "sia 'wı 'ji 'li "fo "le vε -a. Kəə Zozi yıε a "man 'li 'trilii, 'nan te e Bali tru "baa -wle.

²⁶ Bali -panzan -dan nən -a 'wı cı -kaa man bε, -a 'bə nən Zozi 'a. E 'sə Bali lε, ya'a 'wı 'wlıdı "tu drεlε dı, εn 'tə 'ka 'e 'padı "man "dı. Bali -a 'si 'wı 'wlıdı "drenən yei, εn e -ku -a laji lou. ²⁷ Bali -pannən -dandan nən -a tedenun -a bε, o 'bə 'fli -le 'wı 'wlıdı "man fε -nəan Bali lε. "Bε -sru 'vaa -e 'o min nən e 'wı 'wlıdı drε εn e -ta -a -nan fε -a bε, -yee vε -nən Bali lε. 'Pian Zozi 'le vε 'ka drεlε zı dı. Kəə zı Zozi wu "man εn e -ka yiba "plan da bε, -cee 'wı 'wlıdı pεenən 'nan fε nən yaa -nən 'li "fo "le vε -a. ²⁸ Moizi -le -pei bε, blamin nən tu -mie bəa e 'wı 'wlıdı "dra bε, -a 'bə nən -pei -a -tə Bali -panzan -dan a. 'Pian 'bε nən 'gυε, Moizi -le -pei klu -sran. Kəə zı Zozi cεen 'wı pεenən 'le səədı man Bali 'lε bε, Bali 'e 'pε wluan, εn 'e 'pı -tə 'e 'panzan -dan a 'li "fo "le vε -a.

8

-Cee Bali -panzan -dan nən Zozi 'a

¹ 'Wı pεenən nən kυ cı -a vınan 'gυε, -a -wulo nən 'gυ. -Cee Bali -panzan -dan a laji lou. E ya 'e -nyrandı Bali nən 'yee mingənnən pεin -da bε -a -pε "yi "da. ² E ya Bali -pan nyranman 'panan fεnan 'saun nən Bali -a man drε 'wı zıε -a drenan -a bε -a -nan. Blamin "cεε fεnan zıε -a man drε dı, 'pian Bali 'bε man drε 'e 'bə 'a.

³ Bali -panzan -dan pεenən nən waa -təa "bε, waa -təa 'nan -e 'e Bali -pan nyranman 'pa. -Yee "wεan -cee Bali -panzan -dan "e "fε -tu -nən "nyian Bali lε. ⁴ "Te Crizi 'e 'kən tian 'trεda bε, "te e 'ka Bali -panzan -a dı. Kəə Bali -pannən a -nan 'va. En o ya Bali -pan nyranman 'panan "le zı Moizi -le -pei -a 'vı bε -yee 'wı 'zv. ⁵ Bali -pan nyranman nən minnun zıε waa "paa bε, e ya "le -a 'kpa nən waa dra laji bε -a -kəən "manvε -le 'wı 'zv. Kəə zı Bali -a 'vı Moizi lε 'nan 'e -tandan -tə 'yre bε, yaa 'vı 'nan:

«'I drε "yi!

-Tandan nən maan kəən 'yıε

te i ya pən da bε,

-a 'lein nən 'i -tə 'mən.»

⁶ Bali -pan nyranman nən Bali -a -nən Zozi lε bε, -a 'kpa "mlian Bali -pannən pεenən 'le vε da. Kəə Zozi nən Bali -a 'si εn e Bali 'lee blamin yei "sən 'e cin va "nyian 'e 'pee. En blamin 'lee Bali yei "sendı 'e cin va pee zıε -a 'kpa "mlian -a tεdε vε da. Kəə fε nən Bali -a 'vı 'nan 'e -nəan "blamin lε 'wı zıε -a -ji bε -a 'kpa "mlian -a tεdε vε da.

⁷ Bali -a 'yı "yi -e 'e blamin pli 'e man "nyian 'e 'pee, kəə -a tεdε vε nən Bali -a drε Izrael 'nən lε bε, ya'a -kəlalε -e 'e o drε 'saun Bali 'lε dı. ⁸ Tu zıε -a man nən Bali 'wı 'pla Izrael 'nən 'bə lε. Yaa 'vı -wle 'nan:

«Tu -tu -taa "bəle bε,

an Izrael 'nən

'lee Zude 'nən -pliman 'an man 'e 'pee.

⁹ O -pli "nən

maan wo 'an man 'e 'pee bε,

ya'a 'kəan "le -a tεdε nən

maan drε o tranun lε

te an o 'si Ezipti 'lēglən 'ji bε

-yee 'wı 'zv dı.

-A tεdε vε nən

maan drε zıε

wa'a 'ta wulea "da "dı,

-yee "wean 'an "trəɛn 'si o va.

¹⁰ 'Pian tu -tu -taa "bɔɛ bɛ,
an -tɔa 'an wei da 'nan
-e 'an Izrael 'nɔn -pli
'an man "nyian 'e 'pee.

Tu zɪe -a man bɛ,
'mɛn -pei -tɔ winun -cin -kɔanla o ji,
ɛn zi kɔ min 'e 'ta wu 'trɛda bɛ
-yɛɛ "paaman o ji.

An -kɔan -wee Bali -a,
ɛn o -kɔan 'mɛn minnun -a.

¹¹ -E 'e "sia nannannun man
-e 'e 'bɔ min cejenun da bɛ,
o pɛɛnɔn -taa -a -tɔɛ 'nan

mɛɛn ci Bali -a.
'Wɪ zɪe min -tu "cɛɛ "paaman "nyian
'e bɔɛzan -tu ji dɪ.

-Te 'bɛ "cɛɛ dɪ,
min -tu "cɛɛ vɛ 'e "bɔɪ -tu ɛ 'nan,
'i 'ta -e 'i Minsan yɪ dɪ!

¹² -Te o 'winun drɛ 'an 'va 'wɪdɪ 'e 'cɛn oo,
maan "cɛa -wɛɛ.

ɛn -te o 'mɛn -pei -tɔ wɪ -mie sɾɛ 'e 'cɛn oo,
ma'an "nyian 'an 'ci nrɔnman "da "dɪ.»

¹³ -Te Bali -tɔ 'e wei da 'nan 'e blamin -pliman 'e man 'e 'pee bɛ, yaa -kɔɔnman 'cɛɛ
'nan, -a tɛdɛ vɛ nɛn Bali -a drɛ bɛ, e drɛ "le sɔ ceje -le 'wɪ 'zv. Kɔɔ -te sɔ drɛ ceje bɛ, -a 'yi
"sia "ji, te 'bɛ 'fɔladɪ 'bɔ.

9

Minnun Bali -paan 'e tɛdɛ 'kɔ?

¹ Zi Bali -tɔ 'e wei da -kaa tranun ɛ 'e tɛdɛ 'nan 'e o -pliman 'e man bɛ, pɛ pɛɛnɔn nɛn
kɔ 'o Bali 'bɔ 'pan -a bɛ yaa kɔɔn -wɛɛ. Yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan 'o fɛnan 'saun 'tu drɛ 'nan -e 'wee
'pan -nan. ² -A -nan nɛn o -tandan -tɔ. O -kannɛn -trɔa "dave drɛ -tandan zɪe -a -ji nun,
ɛn o 'tablo drɛ "nyian -ji. 'Tablo zɪe -a da nɛn 'o 'kpɔun nɛn waa -nɔn Bali ɛ bɛ -a "paala.

³ -Tandan zɪe e ya 'e 'cɛndɪ -ji sɔ -tu -a. Fɛnan nɛn -kannɛn 'lee 'tablo ci 'e -trɔadɪ bɛ, waa
laabo fɛnan 'saun. ɛn fɛnan nɛn sɔla -sru zia bɛ, waa -nan laabo fɛnan 'saunzaun 'kpa.

⁴ O Bali -pan "dave -trɔa fɛnan 'saun 'nan. -Siga 'yi nɛn 'e wɔdɪ "man, ɛn -a da nɛn o fɛ
-tu nɛn -a -koeɪ "a 'nɔnnɔn bɛ -a 'tɛ 'ble Bali ɛ. ɛn o 'cezu -tu -trɔa fɛnan 'saunzaun 'kpa
'nan. -Siga 'yi nɛn 'e wɔdɪ "man 'e pɛɛnɔn. Fɛ yaaga nɛn 'cezu zɪe -a -ji bɛ -nyrɛn 'gɔ,
-pɔ -tu a 'e drɛdɪ -siga -a, ɛn o -blɪfɛ -tu nɛn waa laabo manɛn bɛ waa -sɛn -ji, e ya -ji. ɛn
Arɔn -le "tonyrin nɛn -a 'nɛn a 'e bɔdɪ "da "bɛ, e ya -ji. ɛn -kɔɛ 'fɔunun nɛn Bali -le -pei
-tɔ winun a "da 'e 'cɛn -tɛdɪ bɛ, o ya -ji. ⁵ Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ, waa -mie laabo
Sheriben. O min yiba "fli "a 'e 'tɔdɪ 'cezu zɪe -a ta "bluvɛ da. -Yɛɛ -kɔɔnman 'nan Bali -le
-dan a -nan, ɛn o -pɛ "jɛ "a 'e cin yɪdɪ "da. -A ta "blu vɛ 'bɔ da nɛn o nyɛn -sɛanla -e Bali
'e min -le 'wɪ 'wɪdɪ "fui. 'Wɪ 'sɛzɛnun pɛɛnɔn zɪe ku 'ka "vale 'ku vɛ 'cɛɛ tu 'gɔvɛ -a dɪ.

⁶ Ku 'sia -a vɪnan 'cɛɛ 'nan -tandan zɪe e ya 'e 'cɛndɪ -ji. Fɛnan 'saun 'nan nɛn Bali -
pannɔn -wɪamlan yɪ -tɔdɔ pɛɛnɔn man 'nan -e 'o Bali -pan nyranman 'pa. ⁷ 'Pian fɛnan
'saunzaun 'kpa bɛ, Bali -pannɔn 'tazan -dan 'bɛ -wɪamlan 'nan nun 'e -tɔwɪli. ɛ -tu -ji bɛ
e -wɪamlan 'nan nun 'e 'pa -a -tɔwɪli "cɛ. E -wɪamlan 'e 'lɔ le -wi nyɛn -a -e 'e -sran 'cezu
ta "blu vɛ da lou. Yaa -sɛanla 'e 'bɔ 'le 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn ya'a dreɛ 'e yɪɛ man dɪe -a man. ɛn
yaa -sɛanla "nyian minnun pɛɛnɔn 'le 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn wa'a dreɛ 'o yɪɛ man dɪe -a man.

⁸ 'Wɪ zɪe -a nɛn Bali lei 'saun -a -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan, tu nɛn -tandan tɛdɛ a -nan bɛ,
minnun 'ka 'kɔlaman -e 'o wɪ fɛnan 'saun da dɪ. Kɔɔ te -si nɛn e blamin -pliman Bali
man bɛ, e 'ka tian 'e 'le 'sɔdɪ dɪ. ⁹ Tu nɛn -kaa ci -ji 'gɔvɛ, 'winun nɛn waa drɛ -tandan tɛdɛ

zɪe -a -ji bɛ, e ya -cee 'wɪ -kɔɔn "manvɛ -a. Kɔɔ minnun fɛnɪn -nɔn Bali lɛ ɛn o Bali -pan -winun -a, 'pɪan 'wɪnɪn nɛn waa drɛ zɪe, ya'a -kɔlale o drɛdɪ -a 'saun Bali 'lɛ dɪ. ¹⁰ Min nɛn e Bali -paan "bɛ, -blɪfɛ -mienun a -a 'srɔɛn 'a, ɛn mlinvɛ -mienun a -a 'srɔɛn 'a, ɛn e -sru -mie wo 'vaa -e 'e Bali -pan. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪe -a drɛdɪ bɛ, e ya min 'kɔlɛ da lou. E -fɪ zɪe -trɪlii ɛn tɪv nɛn Bali -a lɪla 'e 'trɛ bɛ 'e 'bɔ.

Zozi Bali -pandɪ lɪla

¹¹ Zɪ Crɪzɪ -ta bɛ, ɛn tɪv zɪe e 'bɔ. E ya Bali -panzan -dan a, ɛn "yɪnɪn nɛn Bali "e 'nan, 'e dra minnun lɛ bɛ, -yɛɛ -sɪ 'lɛ 'sv. -Tandan 'kpa nɛn -a "yɪ "mlɪan -a tɛdɛ vɛ da, ɛn blamin "cɛɛ -tɔ dɪɛ, e ya lajɪ. -Tandan zɪe -a -jɪ nɛn Crɪzɪ cɪlɪla ¹² 'nan -e 'e -wla fɛnan 'saunzaun 'kpa -nan, tɛ e ya -nan nɪn 'lɪ "fo. Ya'a -wlalɛ -nan nɪn 'e 'lɔ lɛ bɔ nyɛn -a dɪ, ɛn ya'a -wlalɛ 'e 'lɔ lɛ trɪ nyɛn -a dɪ, 'pɪan e wlala 'nan nɪn 'e 'bɔ 'flɪ nyɛn -a. 'Wɪ nɛn yaa drɛ zɪe -yɛɛ -maan -kaa 'sɪ 'wɪ 'jɪ 'lɪ "fo "lɛ vɛ -a. ¹³ -A -cɪn 'e 'kɔn 'ka 'jɪ 'nan, -tɛ min 'wɪ 'tɪv drɛ, ɛn 'wɪ zɪe e min 'bɔ 'trɪ "tɔ Bali 'lɛ bɛ, 'wɪ nɛn -cee -pɛɪ "e 'nan 'o drɛ -yrɛ "bɛ -nyɛn 'gv. Bɔ nyɛn nɛn waa wɛɛnman "da, -tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪ, trɪ nyɛn nɛn waa wɛɛnman "da, -tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪ, trɪ nɛn waa 'tɛ blɪ Bali -pan "davɛ da bɛ, -a 'tɛ 'yɪɛ nɛn waa wɛɛnman "da, -e min zɪe 'e -kɔla Bali 'sudɪ -a "nyɪan 'e "pa 'jɪ. ¹⁴ -Tɛ 'bɛ a zɪe, maan vɛ 'cɛɛ 'nan Crɪzɪ nyɛn min dra 'saun Bali 'lɛ 'e -cɪlɪla "da, 'dɪv -e -a san 'e -kɔla Bali nɛn -a yɪɛ cɪ "man "bɛ -a 'sudɪ -a. Bali lɛɪ 'saun nɛn -yrɔ "bɛ, -yɛɛ "wɛan nɛn e wɪ "man ɛn e -ka. E ya "lɛ Bali -panvɛ nɛn 'tɔ 'ka 'e 'padɪ "man "dɪɛ -yɛɛ 'wɪ 'zv.

¹⁵ -Yɛɛ -kadɪ zɪe, -yɛɛ -maan Bali 'lɛɛ blamin yɛɪ "sɛn 'e cɪn va "nyɪan 'e 'pɛɛ. 'Wɪ 'wɪlɪdɪ pɛɛnɔn nɛn blamin -a drɛ 'e tɛdɛ bɛ, -yɛɛ -kadɪ -lɛ "wɛan nɛn Bali -a fɪɪ -kaa man. -Yɛɛ "wɛan "yɪ "nɛn Bali -a 'vɪ 'nan e dra -yɛɛ minnun lɛ bɛ, e ya minnun nɛn Bali o laabo bɛ -wee vɛ -a. "Yɪ zɪe 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -nyɛn.

¹⁶ -Kaa -tɔa 'nan, -tɛ min 'e -zɪa paala bɛ, min zɪe e -kaa 'vaa ɛn waa -zɪa 'bɔ -nɔn "minnun nɛn e cɪ -wee vɛ -a bɛ -wlɛ. ¹⁷ 'Pɪan -tɛ min zɪe -a yɪɛ a tɪan "man "bɛ, min 'ka -a -zɪa -ble dɪ. ¹⁸ -Yɛɛ "wɛan tɪv nɛn Bali -tɔ 'e wei da 'nan 'e o -plɪman 'e man bɛ, fɛ -tɪv -ka -a 'wɪ 'jɪ. ¹⁹ Kɔɔ -kaa ta vɛ Bali -lɛ 'fluba 'jɪ 'nan, zɪ Moɪzɪ cɛɛn Bali -lɛ -pɛɪ -tɔ winun ta vɪdɪ man Izraɛl 'nɔn lɛ bɛ, trɪnɪn 'lɛɛ bonun nɛn yaa tɛɛ 'wɪ zɪe -a -jɪ. "Bɛ -sru e o nyɛn baa 'yɪ 'a, ɛn e yɪba pɛnɛn yrɪ 'e cɪn man sɔ 'tɛndɛn 'a, ɛn yaa 'wɪv nyɛn zɪe -a va. Yaa wɛɛn Bali -lɛ -pɛɪ 'bɔ da, "bɛ -sru ɛn e cɪɪ -a wɛɛndɪ -a Izraɛl 'nɔn pɛɛnɔn nɛn o cɪn 'yɪ bɛ o da.

²⁰ -A -nan nɛn Moɪzɪ -a 'vɪ -wlɛ 'nan:

«Bali -tɔ 'e wei da 'cɛɛ 'nan

e 'ka -plɪman 'e man.

Nyɛn 'gvɛ, -yɛɛ -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan

-e 'e 'sɪa cɛɛgv man bɛ

'ka drɛ Bali -lɛ vɛ -a.»

²¹ ɛn "nyɪan bɛ Moɪzɪ nyɛn zɪe -a wɛɛn -tandan 'lɛɛ fɛnɪn pɛɛnɔn nɛn o Bali -pan nyranman "paa -a bɛ -a da. ²² -Kaa -tɔa 'nan Moɪzɪ -lɛ -pɛɪ "e 'nan, nyɛn -kɔlaman e fɛ pɛɛnɔn dra 'saun Bali 'lɛ. -Tɛ min 'wɪ 'wɪlɪdɪ drɛ bɛ, e -taa -a -nan fɛ -a, waa nyɛn -sɛanla 'vaa -e Bali 'e -yɛɛ 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'bɔ fɪɪ.

Crɪzɪ a -cee 'wɪ 'wɪlɪdɪ "nan fɛ -a

²³ Fɛnɪn nɛn o Bali -pan nyranman "paa -a 'trɛda 'gvɛ, -wɪ nyɛn -a nɛn waa dra 'saun Bali 'lɛ. ɛn fɛnɪn zɪe o ya "lɛ fɛnɪn 'kpa nɛn lajɪ bɛ -a -kɔɔn "manvɛ -lɛ 'wɪ 'zv. 'Pɪan fɛnɪn nɛn lajɪ bɛ, fɛ nɛn yaa dra 'saun bɛ -a 'kpa "mlɪan -wɪ nyɛn da. ²⁴ -A -cɪn 'e 'kɔn 'ka 'jɪ 'nan, -tandan nɛn blamin -a -tɔ -nyɛn lajɪ bɛ -a -kɔɔn "manvɛ -a bɛ, -a -jɪ "cɛɛ Crɪzɪ wla dɪ. 'Pɪan lajɪ 'bɔ -nan nɪn nɛn Crɪzɪ -kv, 'nan -e 'e 'tɔ -cee 'wɪ 'jɪ Bali 'lɛ. ²⁵ ɛn "nyɪan bɛ, -kaa -tɔa 'nan, lɛ -tɪdv pɛɛnɔn man nɛn Bali -panzan -dan -wɪamlan fɛnan 'saunzaun 'kpa -nan 'e 'lɔ lɛ -wɪ nyɛn -a. 'Pɪan Crɪzɪ 'ka "e "drɛlɛ zɪ dɪ, "e wla 'wɪv 'e nyɛn -a 'e 'pa -a -tɔwɪlɪ "cɛ. ²⁶ "Tɛ Crɪzɪ "e drɛ "lɛ Bali -pannɔn 'lɛ vɛ zv bɛ, "tɛ e -ka 'e 'pa -a "kaga 'trɪlii -e 'e bɔ cɛɛgv yɪ -a. 'Pɪan tɪv -nyranman nɛn -kaa cɪ -jɪ 'gvɛ e -ta ɛn e -ka, 'nan -e 'yɛɛ -kadɪ zɪe 'e blamin -lɛ 'wɪ 'wɪlɪdɪ pɛɛnɔn 'fɪɪ.

²⁷ -Kaa -tōa 'nan, blamin -kaa 'e 'pa -a -tūwli, "bē -sru -e Bali 'e -yee tin 'ba. ²⁸ 'Wī 'tūwli zīe Crizi -a drē, e -ka 'e 'pa -a -tūwli "cē 'nan, -e Bali 'e min "kaga 'le 'wī 'wliđi 'fui. Crizi -ta pee wo "nyian, 'pian ya'a 'taa 'nan -e 'e 'ka -e Bali 'e minnun -le 'wī 'wliđi 'fui dī. E -taa 'nan -e 'e minnun nen o cī -a -pennan bē o 'sī 'wī 'ji.

10

¹ 'Wī "yi "nen Bali -taa -a drēle -cēē bē, -a 'bō nen Moizi -le -pei -a lei kōōn -cēē, 'pian -a tiglī 'bō "cēē dī. Kōō le -tūdu pēēnōn man bē te Bali -pan nyranman -tūwli 'bō zīe waa dra. Moizi -le -pei zīe ya'a -kōlale -e 'e min drē 'saun Bali 'le dī. ² "Te e -kōla min drēdī -a 'saun Bali 'le bē, "te Bali -pan nyranman 'padī 'le 'tō. 'Pian e 'ka zī dī, kōō -wee -wulo -ji "nrōndī tin -tēa "o da tū pēēnōn man. ³ -A tiglī da bē, Bali -pan nyranman 'padī 'bō zīe 'wī 'wliđinun nen minnun -a dra bē -a 'bō nen yaa -cin -tōa "o jī le -tūdu pēēnōn man. ⁴ Kōō trinun nyēn 'lee bonun nyēn -srandī bē, ya'a 'kōlaman -e 'e minnun -le 'wī 'wliđi "fui dī.

⁵ 'Wūnūn zīe -yee "wēan bē, tū nen Crizi "ta -daa 'trēda bē, yaa 'vī Bali le 'nan:

«I 'ka 'sraga budī 'va dī,
ēn i 'ka 'i 'pandī 'va dī.
-Yee "wēan yian drē blamin -a.

⁶ -Wūnūn nen waa 'tē 'ble
'i 'pan "dave da bē,
yi'a yīle "yi "dī.
ēn 'wī 'wliđi "man 'sraganun bē,
yi'a yīle "yi "dī.

⁷ -Yee "wēan 'an 'bō
maan 'vī 'yīe 'nan:
<Maan nen 'gū,
an -ta 'nan -e 'mēin 'ci 'sō wūnūn drē.
'Wī nen e ya 'e 'cēn -tēdī
'mēn 'wī 'a Bali -le 'fluba 'jī bē, -nyrēn zīe.> »

⁸ Crizi -a 'vī 'e tēdē 'nan:
«I 'ka 'sraga budī 'va dī,
ēn i 'ka 'i 'pandī 'va dī.
-Wūnūn nen waa 'tē 'ble
'i 'pan "dave da bē,
yi'a yīle "yi "dī.
ēn 'wī 'wliđi "man 'sraganun bē,
yi'a yīle "yi "dī.»

Bali -pandī zīe -kaa -tōa 'nan Moizi -le -pei -a 'vī 'nan 'o drē, 'pian Crizi -a 'vī "man 'nan Bali 'ka 'bē 'va dī. ⁹ ēn yaa 'vī "nyian 'nan:

«Maan nen 'gū,
an -ta 'nan -e 'mēin 'ci 'sō wūnūn drē.»
'Wī zīe -yēē -kōōnman 'nan, -pē nen o Bali -paan "a 'e tēdē bē Crizi -a 'le 'tō, ēn Crizi 'bō 'le -kadī -a ta fōō. ¹⁰ 'Wī nen Bali cī "va "bē Crizi -a drē. 'E 'fli -nōn ēn e -ka -e Bali 'e -cēē 'wī 'wliđi 'fui. 'Sraga nen yaa 'bū Bali le 'lī "fo "le vē -a.

¹¹ -A -cin 'e 'kōn 'ka 'jī "nyian 'nan, Bali -pannōn pēēnōn bē, o ya 'o 'tōdī lou yī -tūdu pēēnōn man te o Bali -pan nyranman "paa. O 'sraga bō Bali le te waa bō Bali le, 'pian ya'a minnun -le 'wī 'wliđi "fuīle dī. ¹² 'Pian Crizi -le vē nen yaa drē 'e 'pa -a -tūwli "cē "bē, e 'sraga budī pēēnōn 'wulo cēēn, ēn e minnun -le 'wī 'wliđi pēēnōn fui. "Bē -sru ēn Crizi 'bō 'kū -nyenlēa Bali -pē "yi "da. ¹³ E -fo -nan nun -trilīi, -a man -pendī -a 'nan Bali 'e 'cēn 'e 'nanmannōn pēēnōn 'kludī man. ¹⁴ Minnun nen Bali o drē 'yee vē -a bē, 'sraga nen Crizi -a 'bū 'e 'pa -a -tūwli "cē zīe, e o drē 'saun Bali 'le 'lī "fo "le vē -a.

¹⁵ 'Wī 'tūwli zīe Bali lei 'saun 'e 'vī "nyian, kōō yaa 'vī 'nan:

¹⁶ «Tū -tū -taa "bōle bē,
'an 'bō Bali,
an -tōa 'an wei da 'nan

-e 'an Izrael 'nɔn -pli
 'an man "nyian 'e 'pee.
 Tu zɪe -a man bɛ,
 'mɛn -pei -tɔ wunun -cin -kɔanla o ji,
 ɛn zɪ kɔ min 'e 'ta wu 'trɛda bɛ
 -yɛɛ "paaman o ji.»

¹⁷ ɛn yaa 'le 'sran 'nan:

«-Te o 'wunun drɛ 'an 'va 'wɪdɪ 'e 'cɛn oo,
 ɛn -te o 'mɛn -pei -tɔ wɪ -mie srɛ 'e 'cɛn oo,
 ma'an "nyian 'an 'ci nrɔnman 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ 'bɛ da dɪ.»

¹⁸ 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan, min nɛn Bali -yɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ fui bɛ, -a san 'ka "nyian 'sraganun bo Bali lɛ dɪ.

Te 'ka 'pɛ -sru 'e -tɔa -e 'ka 'si Bali -sru "dɪ!

¹⁹ 'An beenun, Zozi 'le -ka nɛn yaa 'wɔ bɛ, -yɛɛ -maan -kaa -tɔa 'nan -si a 'e 'lɛ 'sɔdɪ -cɛɛ -e -kaa wɪa fɛnan 'saunzaun 'kpa -nan. ²⁰ Kɔɔ sɔ nɛn 'e 'tɪndɪ -a 'lɛ "nɛn "bɛ yaa 'fɔ 'bɔ. -Yɛɛ -ka nɛn yaa 'wɔ bɛ, -yɛɛ drɛ sɔ zɪɛ -a 'fɔ bɔdɪ -a. -Si zɪɛ, e ya 'e -trɛ, ɛn e 'belɪdɪ -nɔan "min lɛ. ²¹ ɛn Zozi drɛ -cɛɛ Bali -panzan -dan a. Bali 'yɛɛ minnun pɛɛnɔn 'pɛba 'wɔ -yrɔ.

²² 'Wɪ nɛn Zozi -a drɛ zɪɛ, -yɛɛ "wɛan -kaa -pli Bali man. -Kaa yi -tɛra Bali da -kaa ci 'fɪdaa 'a, -e -kaa -pli "man. Kɔɔ -kaa ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn nɛn e tin -tɛa -kaa da bɛ, yaa fui. ɛn e -kaa -sru 'yɪ 'saun 'a. ²³ ɛn "nyian bɛ, 'wɪ nɛn -kaa 'bli a -yrɛ ɛn -kaa ve minnun lɛ bɛ, te -kaa 'pɛ 'e plɔ "man "dɪ, kɔɔ Bali nɛn yaa 'vɪ 'nan e -taa 'wɪ zɪɛ -a drɛlɛ bɛ, -te e 'wɪ 'vɪ bɛ yaa dra. ²⁴ ɛn "nyian bɛ, -kaa 'pa -kaa bɔɛnun va, -e 'o min yɪ "yɪ 'e 'ciula "da, ɛn -e 'o 'wɪ "yɪnun drɛ. ²⁵ Cin nɛn kaa ye -e 'ka Bali tru 'ba bɛ, te 'ka -nan -kɔdɪ 'le 'tɔ dɪ. Min -mienun 'wɪ zɪɛ -a drɛ 'e -trɔa waa 'va, te 'ka drɛ "le -wee 'wɪ 'zɔ dɪ! 'Pian 'ka cin "koe "tɔ 'ka da -e 'ka man 'e 'tɔ 'pleblɛ -a -nan -kɔdɪ -a. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan Minsan -tadɪ a bɔnan -kogo.

²⁶ Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, -kaa nɛn -kaa 'wɪ tɪglɪ -tɔ 'gɔɛ, te -kaa kv "nyian 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ pou 'silɛa -kaa yɛɛ man bɛ, 'sraga nɛn e -kɔlaman 'wɪ 'wɪdɪ zɪɛ -a fuidɪ -a -kaa man bɛ, e "ka "nyian "fo "dɪ. ²⁷ 'Pian 'wɪ nɛn e min -tɛa "klan -a, ɛn e ya minnun nɛn o yɛɛ 'ka 'naan Bali man dɪɛ o man -pɛnnan bɛ, te -yɛɛ cɪ -kaa man -pɛnnan 'sɪɛn. 'Wɪ zɪɛ -nyrɛn 'gɔv: Bali tin -tɛa "o da -e 'e o -nan -nyan 'tɛ -dan 'va.

²⁸ -Kaa -tɔa 'nan -te min -tɔ Moizi -le -pei -tɔ wunun srɛ, ɛn min "fli yaa -a man wɪ 'pla bɛ, min zɪɛ -a nyrinda 'ka 'sɛan min da dɪ, waa -tɛa. ²⁹ -A -tɔwɪ "nɛn "nyian min nɛn e 'si Bali -pɪ -sru "bɛ, -yɛɛ vɛ -a. 'Wɪ nɛn e -taa "bɔlɛ -a san man bɛ, e "mlianla "da. Kɔɔ e Bali -pɪ 'sia min "sɔzɔ -a, ɛn Zozi nyɛn nɛn Bali -a 'si ɛn e blamin drɛ 'a 'saun 'nan -e 'e -pli 'e man bɛ, min zɪɛ yaa 'yɪ 'wɪ "tun "a. ɛn "nyian bɛ, Bali lei 'saun nɛn e Bali -le "yɪ -nɔan "min lɛ bɛ, min zɪɛ e wɪ "man -wɪdɪ. ³⁰ Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, -kaa -tɔa 'nan Bali -a 'vɪ 'nan:

«'Mɛn vɛ nɛn 'wɪ 'lɛjɪ -tɔdɪ -a.
 ɛn -te min 'wɪ 'wɪdɪ drɛ bɛ,
 'mɛn vɛ nɛn 'wɪ "nɛn -kɔɔndɪ -a san lɛ -a.»
 ɛn yaa 'vɪ "nyian 'nan:

«'An 'bɔ Minsan,
 an 'mɛn minnun -le tin "baa.»

³¹ Bali yɛɛ a "man, ɛn -yɛɛ tin -tɛdɪ min da a 'wɪdɪ "fo.

'Ka yi -tɛra Zozi da 'ka 'ta le 'ka "koe "a!

³² 'Wunun nɛn o 'bɔ 'ka man te ka yi -tɛra Zozi da 'e tɛdɛ bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da. 'Wɪ "kaga 'bɔ 'ka man, ɛn ka yɪ "kaga, 'pian 'ka 'pɛ -sru 'ka tɔalɛ -e 'ka 'si Zozi -sru "dɪ. ³³ Tɔ -mie 'bɔ bɛ, minnun 'ka srɔn, ɛn o 'tɛ 'pa 'ka da minnun yɛɛ man. ɛn tɔ -mie 'bɔ bɛ, minnun nɛn o cɪ 'tɛ 'panan o da bɛ, kaa wɛɛ 'nan 'ka "paa o va. ³⁴ Minnun nɛn o ya -pɔ 'kuin bɛ 'o nyrinda -sɛn 'ka da. Minnun 'ka yɪfɛnun koo 'ka 'lɔ, 'pian 'wɪ zɪɛ e drɛ 'ka 'ci

"nran wɪ -a. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan, fɛ nɛn Crizi -a -nɔn 'cɛɛ bɛ, e "mlianla 'ka yɪfɛ 'bɔ zɪɛ -a da, ɛn ya'a 'li 'srɛman dɪ.

³⁵ 'Cee yi -teradɪ Zozi da -ji bɛ, kaa -ci kɔɔn 'nan 'ka -pɔan "sɔa. 'Wɪ zɪɛ te 'ka drɛdɪ 'le 'tɔ dɪ, kɔɔ -a man -kopa a -dan. ³⁶ 'Ka -pɔan -sran 'e cin da 'dɔ -e 'ka -kɔla 'wɪ nɛn e cɪ Bali ci 'sɔ 'a bɛ -a drɛdɪ -a. -Te kaa drɛ zɪɛ, fɛ nɛn e -tɔ "da 'nan 'e -nɔan 'cɛɛ bɛ, e dra 'cee vɛ -a. ³⁷ 'Wɪ nɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, -a -cin 'e -trɔa 'ka 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Tɔ -fɔ "wɛnnɔn,
-e min nɛn e "ta -daa "bɛ,
'e 'ta. Ya'a "nyian mɔan -tadɪ -a dɪ.

³⁸ Min nɛn Bali -a "siala min tɪglɪ 'a bɛ,
yi -teradɪ Bali da man nɛn
e 'belidɪ ye.

'Pian min nɛn
e 'si 'an -sru "bɛ,
'an 'ci 'ka 'kɔan 'e 'sɔdɪ "va "dɪ.»

³⁹ -Cee vɛ bɛ, -kaa 'ka minnɔn nɛn o 'si Zozi -sru ɛn o -nan -taa "nyanlɛ bɛ waa dɪ. 'Pian -kaa ya minnɔn nɛn o yi -tera Zozi da ɛn o -taa 'belidɪ yɪlɛ bɛ waa.

11

Minnun nɛn o yi -tera Bali da 'li bɛ 'o drɛ -cee 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a

¹ Min nɛn e yi -teala Bali da bɛ, yaa -tɔa 'nan, fɛ nɛn Bali -tɔ "da 'nan 'e -nɔan 'yrɛ bɛ, e ye. ɛn "nyian yi -teradɪ Bali da bɛ, -a -ci -kɔɔndɪ nɛn 'nan fɛ nɛn min 'ka -a ye 'e yɪɛ 'a dɪɛ, e ya. ² -Kaa tranun nɛn 'li bɛ -wee yi -teradɪ Bali da man nɛn Bali o 'tɔ "yi 'vɪ.

³ -Kaa yi -teala Bali da, -yee "wɛan nɛn -kaa -tɔa 'nan, Bali wei 'bɛ 'trɛ 'bɔla. ɛn -yee "wɛan nɛn -kaa -tɔa "nyian 'nan, fɛ nɛn min -a ye bɛ, e 'si fɛ nɛn min 'ka -a ye 'e yɪɛ 'a dɪɛ -a va.

⁴ Abɛl yi -tera Bali da, -yee "wɛan nɛn 'sraga nɛn -a "yi "mlian 'e "bɔ Kaɛn 'le vɛ da bɛ, yaa 'bɔ Bali lɛ. -Yee yi -teradɪ Bali da zɪɛ -yee "wɛan nɛn Bali -a 'sia min tɪglɪ 'a, ɛn e -yee 'sraga 'yɪ "yi. ɛn "nyian bɛ, -te Abɛl yɪɛ 'ka "man "dɪ oo, -yee yi -teradɪ Bali da zɪɛ e 'wɪ "paaman tian -kaa 'ji cɛɛgɔ yi -a.

⁵ Enɔk yi -tera Bali da, -yee "wɛan nɛn Bali -a 'si ɛn e -kɔ -a, ya'a 'kalɛ dɪ. Wa'a "nyian 'li -a yɪlɛ "fo "dɪ, Bali -a 'si 'le "wɛan. Tɔ nɛn te Enɔk a 'trɛda bɛ, Bali -a 'vɪ 'nan, e 'sɔ 'yrɛ.

⁶ ɛn -kaa -tɔa 'nan, min nɛn ya'a yi teala Bali da dɪɛ, ya'a 'sɔlɛ Bali lɛ "fo "dɪ. -Yee "wɛan min nɛn e ya "vale 'e -pliman Bali man bɛ, min zɪɛ 'e yi -tera "da 'nan Bali a, ɛn 'e yi -tera "da 'nan, Bali "yi "dra minnɔn nɛn o cɪ -a -wɛnan 'nan Bali 'e 'pa 'o 'va bɛ -wlɛ.

⁷ Noe "e "yi -tera Bali da "nyian. 'Wɪ nɛn Bali -taa -a drɛlɛ bɛ yaa -nan wɪ 'vɪ Noe lɛ. Fɛ -tɔ 'ka -a -kɔɔnman 'nan 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ bɛ e ya 'wɪ 'kpa -a dɪ, 'pian Noe 'ka -a -fɔlɛa 'e "trɔɛn -sru "dɪ, e 'ta 'wɔla "da. E -klɔ -dan drɛ 'nan -e 'e 'mangulinun 'o 'si 'wɪ 'ji. -Yee yi -teradɪ Bali da man nɛn e tin -tɛ minnɔn da, kɔɔ 'o "trɔɛn "yuyɪ 'tan. ɛn -yee yi -teradɪ Bali da man nɛn Bali a 'sia min tɪglɪ 'a.

⁸ Abraam yi -tera Bali da, -yee "wɛan zɪ Bali tin 'ba -yrɛ "bɛ, e 'ta 'wɔla "da. Bali -a 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'si 'e fla, 'e -taa 'lɛglɔn 'tɔ -nɔnlɛ -yrɛ. -A -nan nɛn e -kɔdɪ 'sia, 'pian fɛnan nɛn e "ta -ko bɛ ya'a -nan tɔa dɪ. ⁹ Zɪ Abraam 'bɔla 'lɛglɔn nɛn Bali -a kɔɔn -yrɛ "bɛ -a -ji bɛ, e yi -tera Bali da, ɛn e -nyran nan nun -pɛn -a. -Tandannun -ji nɛn e -nyran. "Bɛ -sru Izak 'lee Zago "o drɛ "nyian zɪ. 'Wɪ nɛn Bali -tɔ "da Abraam lɛ bɛ, e -tɔ "da "nyian -wee "lɛ. ¹⁰ Abraam a 'fla -dan nɛn -a -pɔ a 'e 'fɔdɪ 'trɛ 'ji 'plɛblɛ bɛ -a man -pɛnnan, -yee "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a drɛ. 'Fla zɪɛ Bali 'bɛ cɪ -a plazan "a, ɛn -yɛɛ cɪ -a -tɔzan -a.

¹¹ Abraam nan Sara a lumɔn nɛn ya'a 'nɛn 'yaa dɪɛ -a, ɛn Abraam 'bɔ drɛ "nyian ceje 'kpa, 'pian e yi -tera Bali da, -yee "wɛan nɛn e kɔla 'e klu bɔladɪ -a 'trɛda. Kɔɔ Abraam -a -tɔa 'nan, Bali nɛn e -tɔ 'e wei da 'yrɛ bɛ, -te e 'wɪ 'vɪ bɛ, yaa dra. ¹² -Yee "wɛan nɛn Abraam 'bɔ nɛn tra tɛdɛ 'a bɛ, -a klu 'bɔla 'trɛda "kaga. -A kluda min a "kaga "le laji mlɛn

crennun -le 'wɪ 'zʊ, ɛn o ya 'nyian 'kaga 'le jemie man nyren -le 'wɪ 'zʊ, min 'ka 'kɔlaman -a 'nrɔndi -a dɪ.

¹³ Abraam 'lee Izak 'lee Zago bɛ, o -fʊ yi -teranan Bali da, ɛn o kaa. Fɛ nɛn Bali -tɔ 'da 'nan 'e -nɔan -wɛ 'bɛ, wa'a yɪɛ dɪ. 'Pian Bali -a -nan kɔɔn -wɛ -kɔɔbli, ɛn -a yɪdɪ o ci nran. Tʊ pɛɛnɔn man bɛ, te waa ve 'nan, o ya -pɛn -a 'trɛda, ɛn 'o 'ta tʊ 'wɛnnɛn 'cɛ 'drɛɛ. ¹⁴ -Te min 'wɪ zɪɛ -a ve bɛ, yaa -kɔɔnman 'nan, -a fla dra -a -tɛa. ¹⁵ "Te o -ya trɛ dra 'bɛ o -tɛa 'bɛ, 'te o -kɔla o 'li 'o da -nan nun. ¹⁶ 'Pian -a tɪglɪ da bɛ, o fla nɛn e ci 'kpa ɛn e ya laji bɛ, -a dra 'bɛ o -tɛa. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ 'wɛan nɛn 'yra 'ka Bali tɛa -a vidɪ -a 'nan 'e ya -wee Bali -a dɪ. ɛn -yɛɛ 'wɛan nɛn e 'fla fɛnyian -tʊ man drɛ -wɛɛ.

¹⁷ Tʊ nɛn Bali Abraam man 'tan 'nan 'e 'pɪ Izak -nɔn 'yrɛ 'sraga -a bɛ, Abraam yi -tɛra Bali da, ɛn e -kʊ -a drɛɛ. 'Pian tʊ 'bɔ zɪɛ -a man bɛ te Bali -tɔ 'e wei da Abraam lɛ 'e 'cɛn 'nan:

¹⁸ «'I 'pɪ Izak 'bɛ 'i 'klu bɔala 'trɛda.»

¹⁹ Abraam 'wɪ zɪɛ -a drɛ, te -a -cin a 'ji 'nan, 'plɛblɛ a Bali lɔ -e 'e -kɔla min nɛn e -ka bɛ, -a fuɔdɪ -a. -Yɛɛ 'wɛan nɛn Bali Izak -nɔn Abraam lɛ 'e 'pa 'ji. 'Wɪ zɪɛ e ya 'wɪ -kɔɔn 'man wɪ -tʊ -a.

²⁰ Izak yi -tɛra Bali da, -yɛɛ 'wɛan nɛn e -fɛa 'vɪ 'e 'pɪ Zago 'lee 'e 'pɪ Ezo man -wee 'trɛ 'wɪ da.

²¹ Zago yi -tɛra Bali da, -yɛɛ 'wɛan nɛn e -fɛa 'vɪ 'e 'pɪ Zozɛfʊ ci nɛnnun man te e 'ta -kaa. "Tonyrin man nɛn e wluan lou, ɛn e Bali trʊ 'ba.

²² Zozɛfʊ yi -tɛra Bali da, -yɛɛ 'wɛan nɛn zɪ -a -kadɪ 'bɔ bɛ, ɛn e Izraɛl 'nɔn 'le 'sidɪ Ezipti 'lɛglɔn 'ji wɪ 'vɪ. ɛn yaa 'vɪ 'nyian 'nan, -te 'e 'ka bɛ, te 'e 'wɛnɛn 'o 'fʊ Ezipti 'lɛglɔn 'ji dɪ.

²³ Moizi 'tɪ 'lee -a 'bʊ 'yi -tɛra Bali da, -yɛɛ 'wɛan nɛn zɪ o Moizi -ya bɛ, waa yɔɔ mɛn yaaga 'nan -e minnɛn 'o vɪɛ 'o 'tɛ dɪ. Waa 'yɪ 'nan 'nɛn zɪɛ e ya fɛnyian, ɛn 'wɪ nɛn Ezipti mingɔnnɛn -a 'vɪ bɛ, wa'a 'ta wɛɛa "da "dɪ.

²⁴ Moizi yi -tɛra Bali da, -yɛɛ 'wɛan nɛn zɪ e drɛ ceje bɛ, ya'a 'wɪɛ 'man -e 'wee laabu Ezipti mingɔnnɛn 'lu 'le 'nɛn dɪ. ²⁵ Moizi -a 'yɪ 'nan, -te 'o 'vale Bali -le minnɛn -a 'o yra 'yɪ 'e cin va bɛ, -a 'yi mɛlin. Kɔɔ -te Moizi -fʊ mingɔnnɛn -le 'kɔnnɛn 'bɛ, yaa -tɔa 'nan 'e ya ci 'nran nɛn ya'a 'mɔan dɪɛ -a -ji, ɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "dra. ²⁶ 'Wɪ 'kpa nɛn, Moizi -a -tɔ 'nan, -te minnɛn 'nan 'e man "le zɪ o 'nan Crizi man bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ bɛ, 'bɛ 'yi 'mlian fɛnɛn 'kpagba nɛn Ezipti mingɔnnɛn -le 'kuin bɛ -a drɛdɪ 'yɛɛ vɛ -a bɛ -a da. Kɔɔ 'yi 'nɛn Bali -taa -a drɛɛ -yrɛ 'bɛ, -a 'lɛ nɛn -a yɪɛ ci.

²⁷ Moizi yi -tɛra Bali da, -yɛɛ 'wɛan nɛn e 'si Ezipti 'lɛglɔn 'ji. Ya'a 'klanɛ Ezipti mingɔnnɛn -le nyran -blɪdɪ -lɔ dɪ. Moizi "koe 'ka 'silɛ 'e da "fo "dɪ. Yaa drɛ "le 'nan min nɛn e Bali ye bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ, 'pian te wa'a ye 'o yɪɛ 'a dɪ. ²⁸ Moizi yi -tɛra Bali da, -yɛɛ 'wɛan nɛn yaa 'vɪ Izraɛl 'nɔn lɛ 'nan 'o 'blanun -tɛɛ "le zɪ Bali -a 'vɪ 'yrɛ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ɛn yaa 'vɪ 'nyian 'nan 'o -a nyɛn 'si, -e 'o ci -kpɛin "fɔ yibanun man. 'O drɛ zɪɛ 'nan -te Bali -le 'pasiazan nɛn laji bɛ e -ta bɛ, -e 'e vɪɛ 'e -wee 'nɛn flinnun -tɛɛ "dɪ. Izraɛl 'nɔn 'si nɔanba -ji "fɛdɪ bɛ, zɪ Moizi -a pou sia zɪɛ.

²⁹ Izraɛl 'nɔn yi -tɛra Bali da, -yɛɛ 'wɛan nɛn jemie 'tɛndɛn cɛɛn 'e cin man ɛn o 'ta 'wɔla -a yei. 'Pian zɪ Ezipti 'nɔn sɔɔnla o -sru "bɛ, 'yɪ o 'ta 'lɛ 'wɔ ɛn o -nan -nyan.

³⁰ Izraɛl 'nɔn yi -tɛra Bali da, -yɛɛ 'wɛan nɛn -klɔn -dan nɛn minnɛn -a 'bʊ Zeriko 'fla man bɛ, e -wɪ. Zɪ waa si -fɔ yi -tʊdʊ 'sɔravli "bɛ, ɛn e drɛ.

³¹ ɛn 'nyian bɛ Zeriko 'fla 'bɔ da bɛ -kɔnnɛn -wɛɛzan -tʊ a -nan, waa laabo Rab. E yi -tɛra Bali da, -yɛɛ 'wɛan nɛn minnɛn nɛn Izraɛl 'nɔn o 'pa 'sia 'nan 'o 'kʊ 'fla 'nanjɛn bɛ, e 'pa o va. 'Wɪ nɛn yaa drɛ zɪɛ -yɛɛ 'wɛan nɛn -a -nan 'ka 'nyanɛ dɪ. 'Pian 'fla zɪɛ -a da 'nɔn "le 'nan -nan "fɔ, kɔɔ wa'a 'o "trɔɛn "tɔlɛ Bali wei lɛ dɪ.

³² -Mɛ 'wɪ nɛn an -kɔlaman -a vidɪ -a 'nyian 'cɛɛ? Kɔɔ -te maan 'vɪ 'nan 'an Zedeon -le 'wɪ ve, -e 'an Barak -le 'wɪ vɪ, -e 'an Samsɔn -le 'wɪ vɪ, -e 'an Zefete -le 'wɪ vɪ, -e 'an David -le 'wɪ vɪ, -e 'an Sanmian -le 'wɪ vɪ, -e 'an Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'wɪ vɪ bɛ, ya'a 'nyaan cɛɛgʊ dɪ. ³³ O pɛɛnɔn zɪɛ o yi -tɛra Bali da, -yɛɛ 'wɛan nɛn o 'wɪ -dandan drɛ. O -mienun mingɔnnɛnnun kɪ, ɛn o -mienun -a wɛɛ 'nan 'wɪ 'yi 'nɛn minnɛn 'o drɛ, ɛn fɛ nɛn Bali

-tə "da 'nan e -nəan -wle "bε, o -mienun -a 'yι. En "nyian bε, o -mienun -jranun 'le 'le 'wυ, ³⁴ en o -mienun 'tε -dan dri, en min 'ka -kəlalε o -mienun -tədι -a -kuli -tan sən -a dι. En zι o -mienun "koe 'si 'o da bε, "bε -sru 'plεblε 'ta -wlə "nyian. O -mienun 'tə wυ 'kuli man, o minnun klι en -wee 'sounjanun flan bli. ³⁵ Lumən -mienun yi -tεra Bali da, -yee "wean nən zι -wee min -ka bε, Bali -a fuu en yaa -nən -wle 'e "pa 'ji.

En "nyian bε, min -mienun yi -tεra Bali da, minnun o -sən -trilii, 'pian wa'a 'wle "man -e 'o 'si Bali -sru "dι. Waa -təa 'nan -te o -ka 'wι zιε -a -ji bε, Bali 'belidι nən e "mlianla "da "bε -a -nəan 'wle. ³⁶ En minnun o -mienun sεε 'wυ, en minnun o -mienun -sən, en "nyian bε, minnun o -mienun yri, en o -kυ o -fəle -pυ 'kuin. ³⁷ Minnun o -mienun tεε 'kəle -a, en minnun o -mienun "nən jεen 'ji "fli, en minnun 'wlu wι 'pa o -mienun da -a -nan nən minnun o tεε -kuli -tan sən -a. En o -mienun -le vε bε, minnun o -sən te o 'tε "paa o da. 'Wι zιε -yee "wean nən o -nyrannan "ka "dι, te o -cia "wudι -a. O dre 'yale -tənən 'a, en -wι 'kəle nən waa wo 'o da "le sə -le 'wι 'zυ. ³⁸ O -cia yəədι -a "buinun da 'lee pənnun yei. O nyian kunun ji, en -te o -yρε 'yι 'trε 'ji bε o nyian "ji. Minnun zιε Bali 'ka -a yile "yι "le o -fυ 'trε nən e ya 'e fadι 'wι 'wlidι "a 'gυε -a da dι.

³⁹ Minnun pεenən zιε -wee yi -tεradι Bali da -le "wean bε, Bali o 'tə "yι 'vι. 'Pian fε nən Bali -tə da 'nan -e -nəan "minnun lε bε, ya'a -nənle -wle "dι. ⁴⁰ Kəw 'wι nən e "mlianla "da "bε, -a -cin nən Bali 'ji 'nan e dra -kaa pεenən lε. E 'ka "vale e dra o 'saza lε dι -le "wean.

12

Bali 'wι -mie "paaman -kaa 'ji sənba "a

¹ -Cee vε bε minnun "kaga zιε -wεε dre -cee 'wι -kəənmannən 'a, -yee "wean nən -kaa -pəan 'e 'sə -cee Bali -sru 'ta wudι -ji "le -wee 'wι 'zυ! -Kaa 'pε 'e 'si 'wι nən e -si -təa -cee Bali -sru 'ta wudι lə bε, -a -sru! 'Wι zιε 'wι 'wlidinun nən tυ pεenən man o ya "vale 'o -kaa man ye bε, -nyren. ² -Cee Bali -sru 'ta wudι -ji bε, Zozi -təwli "nən -kaa -nanjen. Zozi zιε e yi -tεra Bali da, -yεε -si 'le 'sυ -cεε en e 'bə -a 'le 'srannan. E wυ "man en minnun -a -te yiba "plan da. -Ka 'wlidι zιε -a wudι bε e min -tεa 'yra -a, 'pian Zozi 'ka 'e "trəen "təle -yρε "dι. Kəw ci "nrandι -dan nən Bali -taa -a -nənle -yρε -a 'le 'srannan "bε, -a 'le nən -a yie ci. 'Bε nən 'gυε, e -nyran Bali -pε "yι "da, te e mingənnən -ble minnun da. ³ Minnun 'nan Zozi man -pε "kaga "ji, 'pian -a -pε 'ka plυle yi -tεradι Bali da man dι. 'Wι zιε -a da nən 'ka 'ci "nrən, -e 'ka 'pε 'e vile 'e plυ yi -tεradι Bali da man dι.

⁴ Maan -cin -trəa 'ka 'ji 'nan, 'cee -tədι 'plεblε -e 'ka vile 'ka 'wι 'wlidι dre dιε, -kadι 'wι 'ka tian bəle 'ka man dι. ⁵ 'Wι nən Bali -a 'pla 'yee 'nennun lε bε, -a da nən 'ka 'ci "nrən! Yaa 'vι 'nan:

«'An 'bə Minsan,
-te an ya 'wι 'tədι "paanan
'i 'ji sənba "a bε,
te 'i 'ci 'e -tə lou 'an man dι.
En -te an 'wι "nən kəən 'yie bε,
te 'i "koe 'e 'si 'i da 'an 'va dι.

⁶ Kəw 'an 'bə Minsan,
min nən maan ye "yι "bε,
-a ji nən an 'wι 'tədι "paaman sənba "a.
En min nən maan 'si "va 'mən 'nən 'a bε,
-a ji nən an sənba 'lε wo.»

⁷ -Te yra yidunun a bənan 'ka man bε, 'ka 'sia "le 'nan 'ka "tι Bali 'bε ci 'wι planan 'cεε. 'Wι 'kpa nən, 'nən 'tυ "ka te -a "tι 'ka -a sən dι. ⁸ Bali 'yee 'nennun pεenən 'lε bo zιε. -Yee "wean -te e ya "cee "drenan bε, yaa -kəənman 'nan ka ya -yee 'nennun -a. ⁹ -Kaa ci "nrən -kaa "tunun nən 'trεda bε o da -tυ! Zι o -kaa 'lε 'bυ zιε, 'pian te -kaa yie "naan o man. -Yee "wean Bali nən e ya -kaa "tι -dan a bε, -kaa yie 'e 'nan "man 'e 'ciula "da -e -kaa 'belidι yι. ¹⁰ -Kaa "tunun nən 'trεda bε, o -kaa 'lε 'bυ o 'bə 'ci 'sə wι yra man, en waa dre tυ "wennen 'wlu. 'Pian Bali -le vε bε, "e -kaa 'lε bo 'nan -e -kaa "yι "yι -ji, kəw e ya "va 'nan -kaa -kən 'saun "le 'yee 'wι 'zυ. ¹¹ Maan ve 'cεε 'nan, 'wι 'tədι nən waa "paaman 'nən 'ji sənba "a

βε, -a pou sianan "βε 'wι "naan 'nen 'bɔ man, 'pian -a 'le 'srannan 'βε 'nen zιε yaa "nen 'ble. -Fudɪ -trɔɔ -kɔan -yrɔ, en -yee 'ta wu -pɛ -kɔan tɪglɪ 'trɛ da.

Tu nen e 'ka "le 'o srɔan -tɛ dɪɛ, -a -ji nen -kaa cɪ 'gυ

¹² -Yee "wean 'ka "koe 'e 'tɔ 'ka da, -e 'ka 'pɛ nen e cɪ plunan βɛ, 'ka -tɔ 'plɛblɛ! En "nyian βɛ 'ka cɛin -sru "nen e cɪ tɔanan βɛ, 'ka -tɔ 'plɛblɛ! ¹³ -Si nen e 'sɔdɪ "ji "βε, -a da nen 'ka 'ta wɔla! 'Ka cɛin nen -a "koe "nyan βɛ, te 'e 'sia 'e cin "nen "dɪ, 'pian -a "koe 'e 'tɔ 'e da!

¹⁴ 'Ka -wɛɛ 'nan 'ka yei 'e 'kɔn 'e 'sɛndɪ 'e cin va 'ka 'vale min pɛɛnɔn 'a! En 'ka -wɛɛ 'nan 'cee 'ta wu -pɛ 'e 'sɔ Bali lɛ! Kɔɔ -te 'cee 'ta wu -pɛ 'ka 'sɔlɛ Bali lɛ dɪɛ, ka'a Bali ye 'fo "dɪ. ¹⁵ 'Ka yei 'tɔ 'ka cin va -e 'ka 'va min -tu 'e vlɛ 'e 'si Bali -le "yi "βε -a -sru "dɪ! En "nyian βɛ, 'ka yei 'tɔ 'ka cin va -e 'ka 'va min -tu 'e vlɛ 'e nyran 'sia 'e bɔɛzan -tu man dɪ! "Tɔgɔ min zιε 'e 'wι 'fɔla 'ka yei -e 'wι 'bɔ 'e 'ka pɛɛnɔn 'sa. ¹⁶ En "nyian βɛ, 'ka yei 'tɔ 'ka cin va -e 'ka 'va min -tu 'e vlɛ 'e nyinnan lɪ 'lee -kɔnnɛn -a te wa'a tian 'o cin 'palɛ dɪ! Te 'ka 'wι drɛ "le Ezo -le 'wι 'zɔ dɪ! 'E 'ci nrɔn 'trɛda winun da 'saza, en ya'a "klanlɛ Bali lɔ dɪ, -yee "wean 'e 'blunan -tan fɛ 'kpɔngbo 'nen 'tu -va. ¹⁷ Kaa -tɔa 'nan "βε -sru yaa wɛɛ 'nan 'e 'tɪ 'e -fɛa vɪ 'e man -e -a -blunan zιε 'e drɛ -yee vɛ -a 'e "pa 'ji. 'Pian -a "tɪ 'ka 'wɪlɛ "man "dɪ. E -wuɔ 'tandan, 'pian -a "tɪ 'ka -a dreɛ dɪ.

¹⁸ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'wι nen e drɛ Izraɛl 'nɔn lɛ βɛ, -yɛɛ "cɛɛ drɛ 'cee vɛ -a dɪ. Kɔɔ Izraɛl 'nɔn pli pɔn man, te Bali a "da. 'Tɛ -dan bii pɔn zιε -a da, waa 'yɪ. En laa 'e 'wɪlɛ -wɪlɛ -fɔ pɔn zιε -a da, waa 'yɪ. En fulɔ 'plɛblɛ fɛɛn pɔn zιε -a da, waa 'yɪ. ¹⁹ En "nyian βɛ, 'bei -dan wɪ, waa 'man. En "nyian βɛ, wei -tu wu 'plɛblɛ 'kpa, waa 'man. "Klan o -tɛdɪ 'sia, -a -nan nen waa 'vɪ 'nan, e 'ka "le o wei zιε -a maan dɪ. ²⁰ Fɛ -le "wean nen o 'wι zιε -a 'vɪ βɛ, kɔɔ 'wι nen Bali -a 'vɪ βɛ 'o 'wulo 'ka 'sɔa "wlu "dɪ. Yaa 'vɪ 'nan:

«-Te e ya blamin -a,

en -te e ya -wɪ -a,

fɛ oo fɛ nen

e klɛ pɔn zιε -a man βɛ,

minnun 'o 'tɛ -kɔlɛ -a.»

²¹ 'Wɪ nen e cɪ drɛnan zιε e min -tɛa "klan -a "buɔ "le "wean, Moizi -a 'vɪ 'nan:

«"Klan 'an -tɛa "le "wean

an nyɔɔndɪ 'sia.»

²² 'Pian 'cee vɛ βɛ, 'wι zιε -yɛɛ "cɛɛ drɛ 'cɛɛ dɪ. Kɔɔ ka pli pɔn nen waa laabo Zion βɛ -a man, Bali nen -a yei cɪ "man "βε 'yee 'fla nen ka wla. Zeruzalem nen laji βɛ -nyrɛn. Fɛ zιε -a -nan nen Bali -le 'pasianɔn nen laji βɛ o "kaga "cɪ 'o cin yɪdɪ te o "fɛdɪ -ble. ²³ En "nyian βɛ, ka pli Zozinɔn nen o -tɛ 'e cin da βɛ o man. O ya "le Bali -le 'nen flinnun nen o 'tɔ a 'e 'cɛn -tɛdɪ laji βɛ -wee 'wι 'zɔ. En "nyian βɛ, ka pli Bali nen e ya 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'le tin 'bazan 'a βɛ -a man. En "nyian βɛ, minnun tɪglɪ nen Bali o drɛ 'saun 'e 'lɛ, en o kaa βɛ, o lei man nen ka pli. ²⁴ En "nyian βɛ, Zozi nen -yɛɛ -maan en Bali 'ka pli 'e man "nyian 'e 'pee βɛ, -a man nen ka pli. En "nyian βɛ, Zozi nyɛn nen e -sran 'cee "wean βɛ -a man nen ka pli. Nyɛn zιε -a 'plɛblɛ "mlian Abel -le vɛ da.

²⁵ 'Ka drɛ "yi! -Te Bali a 'wɪ tin 'banan 'cɛɛ βɛ, te 'ka -fɔla 'ka "trɔɛn -sru "dɪ! Bali 'wɪ 'pla Izraɛl 'nɔn lɛ Sinai pɔn "srɔn, 'pian 'wɪ zιε waa -fɔla 'o "trɔɛn -sru, en Bali 'wɪ "nen kɔɔn -wɪlɛ. 'Bɛ nen 'gυɛ, Bali a laji en e ya 'wɪ planan -cɛɛ. -Te -kaa 'wɪ zιε -a -fɔla -kaa "trɔɛn -sru "βε, Bali 'wɪ "nen -kɔɔnman -cɛɛ -kpɔ. ²⁶ Tu nen Bali a 'wɪ planan Izraɛl 'nɔn lɛ 'li βɛ, -a wei 'trɛ nyɔɔn. En 'bɛ nen 'gυɛ, e -tɔ 'e wei da. E 'nan:

«-A drɛdɪ -fɔ "nyian

'e 'pa -a -tu.

Tu zιε -a man βɛ,

'trɛ 'saza "cɛɛ maan nyɔɔnman dɪ,

an labli "paa "va "nyian.»

²⁷ Bali -a 'vɪ 'nan, -a drɛdɪ -fɔ "nyian 'e 'pa -a -tu. 'Wɪ zιε -a vidɪ -a -kɔɔnman 'nan, fɛ pɛɛnɔn nen Bali -a drɛ βɛ, -a -nan -nyaan tu nen Bali 'trɛ 'lee labli nyɔɔnman βɛ -a man. Bali 'wɪ zιε -a dra 'nan -e fenun tɪglɪ nen wa'a 'kɔlaman nyɔɔndɪ -a dɪɛ, 'o 'fɔ -nan.

²⁸ Bali -le mingōnnen trε nen fε -tu 'ka 'kōlaman -a nyōōndi -a diε, e ya -cee vε -a. -Yee "wεan -kaa Bali muo "fō, εn -cee Bali 'sudi bε -kaa drε "le zi e "sōa Bali lε bε -yee 'wι 'zυ!
-Kaa 'yra -tε Bali lō -e -kaa drε, εn -kaa "klan Bali lō -e -kaa drε! ²⁹ -A -cin 'e 'kōn -kaa 'ji 'nan:

«-Cee Bali bε e ya "le 'tε -dan nen
e fε srεman bε -yee 'wι 'zυ!»

13

'Wι "cεn "nen min -a dra te e "sōa Bali lε?

¹ Te 'ka cin yidi "yi 'le 'tō 'ka Zozinōn yei "dī! ² Te 'wι 'gυε -a -cin 'e 'san 'ka 'ji dī, minnun nen o bōala 'ka 'va bε, 'ka o 'kun 'ka 'pε "fli "a! 'Wι ziε -a drēdī man bε, min -mienun nyinnannan "nōn Bali -le 'pasianōn nen laji bε -wλε, wa'a -tōλε dī. ³ Minnun nen -pυ 'kuin bε, 'ka 'ci "nrōn o da "le 'nan 'ka 'bō nen -pυ 'kuin. εn minnun nen o ci 'tε 'panan o da bε, 'ka 'ci "nrōn o da "le 'nan 'ka da nen o ci 'tε 'panan.

⁴ Lumōn 'lee -klōnmōn -le cin 'padī bε, 'ka 'sia 'wι -dan tu -a. Te -klōnmōn 'e nyin li pee -sru "nyian dī, εn te lumōn 'e nyin -kōnnen pee -sru "nyian dī. -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, Bali tin -tεa "minnun pεenōn nen o nyianla li 'lee -kōnnen -a te wa'a o cin 'palε diε o da, εn e tin -tεa "min nan -wεenōn 'lee min -sran -wεenōn da.

⁵ Te 'ka "lala yi "yi "bυ "dī! 'Pian fεnun nen 'ka 'lō bε, 'e 'ka 'ci "nran, kōō Bali -a 'vι 'e 'bō 'a 'nan:

«Mein 'tυe 'e "tun "dī,
εn ma'an 'pε 'sia 'i -sru "dī.»

⁶ 'Wι ziε -yee "wεan nen e ya "le -kaa "koe 'e 'kōn -kaa da -a vidī -a 'nan:

«Minsan 'bε "paa 'an 'va,
nyen 'ka 'an 'ji dī.

Blamin 'ka 'kōlaman 'wι 'tu drēdī -a 'mēn
-e 'yaan 'tε "klan -a dī.»

⁷ 'Ka 'lεnōn nen o Bali -le 'wι 'paa 'ka 'ji 'e tεδε bε, 'ka 'ci "nrōn -wee 'wι drēdī da, εn 'ka 'ci "nrōn -wee -kadī da! 'Cee yi -tεra Zozi da -ji bε, 'o drε 'cee 'wι -kōōn "mannōn 'a.

⁸ -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, Zozi Crizi -tōwli "nen 'li bε, -nyrēn tian cεεgυ yi -a, εn -yεε fo -nan 'li 'trilii.

⁹ -Yee "wεan te 'ka 'fli 'tυι -e 'ka sōōnla 'wι "paadi -trε -sru -e 'ka 'si -si tiglī da dī! "Yi "nen Bali -a drε 'cεε bε -a da nen 'ka 'ci "nrōn -e 'ka 'kōn 'ka 'tōdī 'plεblε Bali -sru 'ta wudī -ji. -Blife -mienun drēdī min 'srōen 'a bε, e ya 'e "tun. -Yεε "cεε min -tōa 'plεblε Bali -sru 'ta wudī -ji dī.

¹⁰ 'Sraga nen Zozi 'a 'bυ bε, -cεε "nen "ble. 'Pian minnun nen o Bali -paan tian "le Bali -pannōn 'a dra 'li -tandan -ji bε -yee 'wι 'zυ bε, wa'a 'kōlaman -e "o "nen "bli dī.

¹¹ Fε nen maan 'vι ziε, -yεε ci 'nan lε -tōdυ pεenōn man bε, Izrael 'nōn -taa -wee 'wι 'wli dī "nan fε -a. Bali -pannōn -a "sia -e 'o -tε. Bali -pannōn 'tazan -a nyen "sia, -e 'e wla fεnan 'saunzaun 'kpa -nan. Fε ziε -a -nan nen e nyen 'bō -sēanla -e Bali 'e -wee 'wι 'wli dī fui. 'Pian -wi 'bō nen waa -tε bε, o -ko -a 'tε 'blilε 'fla -sru. ¹² 'Wι ziε -yee "wεan nen zi Zozi nyen "ta -sēanla -e 'e minnun drε 'saun Bali 'lε bε, e -kυ 'e yra yilε 'fla -sru. ¹³ -Kaa 'bō "nyian, -kaa -kυ Zozi 'va 'fla -sru, εn -kaa 'wι "man -e -kaa yra yι -kaa 'vale waa 'e cin va. ¹⁴ -Kaa fla nen 'trε 'gυε -a da bε, ya'a 'fo 'nan 'li 'trilii dī, 'pian -kaa ya -a -wεēnan 'nan 'fla nen e -fo -nan 'li 'trilii bε 'e drε -cee vε -a.

¹⁵ 'Wι nen Zozi -a drε ziε, -yee "wεan nen e ya "le -kaa Bali 'tō -dan vι tu pεenōn man! -Cee 'sraga nen -kaa bō Bali muo "fō vε -a bε, -nyrēn ziε. ¹⁶ 'Pian te 'ka 'ci 'e 'san "yi "drēdī man dī! εn te 'ka 'ci 'e 'san 'padī -a 'ka cin va dī! 'Wι pεenōn ziε -a drēdī 'sō Bali lε, 'cee 'sraga bōdī Bali lε nen "nyian ziε.

¹⁷ 'Ka "trōen "tō 'wι nen 'ka 'lεnōn -a ve 'cεε bε -yrε, εn 'ka 'ta wula "da! -Wεε yie -tōa 'ka 'va, εn 'wι pεenōn nen waa dra bε waa 'sinan "paa Bali lε. -Te ka o wei 'man εn ka 'ta 'wula "da "bε, o -wee 'nyranman "paa ci "nrandī -a. Kōō -te o 'nyranman 'pa 'wι 'nanmandī -a bε, e 'ka 'cee 'wι "yi "a "fo "dī.

¹⁸ 'Ka Bali tru 'ba 'kve 'wɪ man! Kva -tɔa 'nan 'kve 'wulo -ji "nrɔndɪ 'ka tin tɛa 'kɪ da dɪ. Kɔɔ 'wɪ pɛɛnɔn 'ji bɛ, kɪ -wɛɛman 'nan 'kve 'ta wɔ -pɛ 'e 'kɔn "yi. ¹⁹ Maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, 'ka Bali tru 'ba 'mɛn 'wɪ man, 'dɒ -e Bali 'e 'si 'lɛ 'sɔ -e 'an 'li 'an da 'ka 'va.

Yaa 'le 'sran o 'tɔ bɒdɪ -a

²⁰ Bali 'bɛ -fɒdɪ -trɔɔ -nɔan "min lɛ. -Kaa san Zozi a -yee 'bla -sru "pinzan -dan a, ɛn Bali 'bɔ 'bɛ wluan -kanɔn 'va. Bali -a nyɛn 'si ɛn e minnɔn pli 'a 'e man 'li "fo "le vɛ -a.

²¹ Bali zɪɛ 'e 'pa 'ka 'va, -e 'ka -kɔla 'wɪ "yi pɛɛnɔn nɛn e cɪ -a cɪ 'sɔ 'a bɛ, -a drɛdɪ -a. Zozi Crizi 'e 'pleblɛ 'nɔn 'cɛɛ -e 'ka 'wɪnɔn zɪɛ -a drɛ. 'Tɔ -dan 'e 'kɔn Zozi 'le vɛ -a 'li 'trilii! Amen!

²² 'An "bɒɪ Zoziɔn, 'wɪnɔn nɛn maan 'pla 'cɛɛ bɛ, tɛ 'ka -fɔla 'ka "trɔɛn -sru "dɪ, kɔɔ e 'ka 'wɪ "kaga "a dɪ.

²³ Maan -nan sɛɛ wɔ 'cɛɛ 'nan, o 'si -kaa "bɒɪ Timote man. -Tɛ e 'bɔla 'an 'va 'gɒɛ, -e 'kɪ 'lɒ 'ka 'ta -nanjɛn.

²⁴ An 'ka 'lɛnɔn pɛɛnɔn 'tɔ bɔ, ɛn an Zoziɔn 'tɔ bɔ. Zoziɔn nɛn Itali bɛ, o 'nan 'o 'ka 'tɔ bɔ.

²⁵ Bali -le "yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va!

'Fluba nɛn
Zaji
-a cɛn -tɛ

¹ 'An 'bɔ Zaji nɛn an Bali 'lee Minsan Zozi Crizi "sua bɛ, mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a cɛn -tɛ. Maan cɛn -tɛ Bali -le minnun pɛɛnɔn nɛn 'o fuiladi "man 'trɛda bɛ, -wɛ. An 'ka 'tɔ bo.

E 'ka "le Zozizan 'e 'ci -fɔɔ "di!

² 'An "bʊi Zozinɔn, 'wɪ 'tɔndɔn pɛɛnɔn nɛn o bɔa 'ka man bɛ, 'ka yɪ 'cee ci "nran wɪ -a. ³ Kɔɔ te ka yɪ -tɛra Bali da bɛ, ka bɔala 'ji, -e 'e -pɔan 'sɔdi -nɔn 'cɛɛ. ⁴ 'Ka yɪɛ 'trɔa "da, -e -pɔan 'sɔdi zɪɛ 'e 'ku 'kaa -trilii "le zɪ e ci Bali ci 'sɔ 'a bɛ, -yee 'wɪ 'zv. -E 'ka 'kɔn tɪglɪ, te 'ka drɛ wɪ a 'e 'sɔdi "ji Bali 'lɛ.

⁵ 'Pian -te min -tu a 'ka yei 'nan 'wɪ nɛn kɔ 'e drɛ ya'a tɔa dɪɛ, 'e laabu Bali 'lɔ. Bali 'wɪ 'tɔdi -nɔan -yrɛ "le zɪ yaa laabu -yrɔ "bɛ -yee 'wɪ 'zv. Kɔɔ ya'a min bo "va "di, ɛn yaa -nɔan 'e "tun. ⁶ 'Pian min 'bɔ 'e yɪ -tɛra "da -e 'e laabu -yrɔ. Te 'e 'ci -fɔɔ "di! Kɔɔ min nɛn 'e 'ci -fɔɔman bɛ, e ya "le "pɛzannen nɛn fulɔ 'ta -tɔa "man "bɛ, -yee 'wɪ 'zv. ⁷ Maan ve 'cɛɛ 'nan, te -a -cin 'e 'kɔn min zɪɛ -a -ji 'nan, 'e fɛ -tu ye Minsan 'lɔ "fo "di. ⁸ Kɔɔ min nɛn 'e 'ci -fɔɔman bɛ, -a -wulo -ji wɪ 'ka -tɔwli "di. ɛn -yee 'wɪ pɛɛnɔn drɛdi -ji bɛ, ya'a 'e yɪɛ 'tɔala 'wɪ 'tu da tɪglɪ -e 'e drɛ di.

Seezan 'lee fɛzan -le 'wɪ

⁹ Min nɛn e ya seezan -a, ɛn e sɔɔnla Zozi -sru "bɛ, -a san ci 'e "nran 'nan, Bali 'e dra min -dan a. ¹⁰ 'Pian min nɛn e ya fɛzan -a, ɛn e sɔɔnla Zozi -sru "bɛ, -a -cin 'e 'kɔn -a san ji 'nan, e 'ka min -dan a Bali 'lɛ "fo "di. Kɔɔ e "sia 'e yɪfɛ -sru "le zɪ lu 'e -fui -tɛa, -e 'e 'sran bɛ -yee 'wɪ 'zv. ¹¹ -Te yidɛ bii 'plɛblɛ bɛ, -e lu -fui 'e 'sran, te -yee fɛnyian -nyan. Zɪ fɛzan "sia 'e yɪfɛ da zɪɛ.

'Wɪ 'wɪdi "drɛdi -taala 'kɔ!

¹² Min nɛn 'wɪ 'wɪdi "cin -trɔa "ji ɛn ya'a drɛɛ dɪɛ, Bali -le -fɛa -a san man. Kɔɔ -te -a san 'yee 'plɛblɛ 'ci kɔɔn zɪɛ -trilii ɛn e 'bɔla -a -wulo planan "bɛ, 'belidi nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ e ya -yee vɛ -a. Minnun nɛn o Bali ye "yɪ "bɛ o -kopa nɛn zɪɛ.

¹³ Min nɛn 'wɪ 'wɪdi "cin -trɔa "ji "bɛ, te 'e 'pa Bali da di! Kɔɔ 'wɪ 'wɪdi "cin 'ka Bali ji di, ɛn Bali 'ka 'wɪ 'wɪdi "cin tɔala min ji di. ¹⁴ 'Pian blamin 'bɔ 'wulo -ji wɪ 'bɛ see "paaman, -e 'e 'wɪ 'wɪdi "drɛdi -cin -tɔ "ji. ¹⁵ -Te min sɔɔnla 'e 'wulo -ji "nrɔndɪ 'wɪdi zɪɛ -a -sru "bɛ, -e 'e 'wɪ 'wɪdi "drɛ. ɛn -te min 'wɪ 'wɪdi drɛ 'trilii bɛ, -a 'le 'sran "nɛn -kadɪ -a.

¹⁶ 'An "bʊi Zozinɔn, an 'ka ye "yɪ 'kpa. Te 'ka 'wɪ 'gʊɛ -a "sia 'ka see "paa wɪ -a di. ¹⁷ Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'wɪ "yɪ 'lee 'wɪ tɪglɪ pɛɛnɔn "sia Bali va lou. -Yɛɛ laji fɛnɔn pɛɛnɔn nɛn o "bia bɛ o drɛ. Fɛnɔn pɛɛnɔn zɪɛ 'o 'man limlan, 'pian Bali 'ka 'limlan 'li "fo "di. ¹⁸ Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nɛn, e -kaa drɛ 'yee 'nɛnnun -a. Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn nɛn e ya 'wɪ tɪglɪ 'a bɛ, -a 'bɔ 'a nɛn e 'belidi 'nɔn -cɛɛ 'nan, -e -kaa kɔn 'e 'pɛ drɛvɛ flin -a.

'Ka "trɔɛn "tɔ Bali wei lɛ, -e 'ka 'ta wɪla "da!

¹⁹ 'An "bʊi Zozinɔn, an 'ka ye "yɪ 'kpa. 'Wɪ 'gʊɛ -a -cin 'e 'fɔla 'ka 'ji. 'Ka "trɔɛn 'e 'wɪ man! Te 'ka 'lɛbo 'e 'fɔ 'e 'flin -e 'e 'wɪ di! ɛn te 'bli 'e 'fɔ 'ka 'ji tada di! ²⁰ Kɔɔ -te 'bli 'fɔ min ji bɛ, ya'a Bali ci 'sɔ winun dra "fo "di! ²¹ -Yee "wɛan nɛn 'ka 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e min "tri -tɔa Bali 'lɛ bɛ -a 'tʊi, 'lee 'wɪ 'wɪdi pɛɛnɔn, -e 'ka 'wɪ Bali wei nɛn waa 'vɪ 'cɛɛ bɛ -a man, -e 'e -kɔla 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji -le "wɛan.

²² Te 'ka 'fli sɛɛ wɔ 'nan ka ya Bali wei mannan di! 'Pian -te kaa 'man bɛ, 'ka 'ta wɪla "da! ²³ -Yɛɛ ci 'nan, min nɛn 'e "trɔɛn -tɔa Bali wei lɛ, te ya'a 'ta 'wo "da "dɪɛ, yaa dra "le 'nan min -tu 'bɛ 'e 'fli -nanjɛɛn -niannun 'ji, ɛn 'e 'fli -tɔ klɔ 'yɪ. ²⁴ Zɪ e cɛɛn "man ɛn e -ku bɛ, 'nun tɔɔn -a -tɔ klɔ 'san 'e 'fli ji. ²⁵ 'Pian bii nɛn 'i yɪɛ -trɔa Bali wei tɪglɪ nɛn e min "sia 'wɪ 'wɪdi "le nɔanba -ji bɛ -a da bɛ, Bali -fɛa ve 'i man. Kɔɔ 'i "trɔɛn "tɔ -yrɛ, ɛn i kɔala "man, ɛn -a -cin 'ka 'sanlɛ 'i 'ji di, 'pian i 'ta 'wɪla "da.

²⁶ Min nen e 'nan e ya Bali -sru, te ya'a 'kolaman 'e wei 'kundi -a dɛ, te e ya 'e 'fli sɛɛ wɔnan. Te -yee 'ta wɔdɪ Bali -sru "bɛ -a -ci "ka "dɪ. ²⁷ 'Pian -kaa "tɪ Bali bɔdɪ tɪglɪ nen 'nan, blamin 'e yie 'tɔ "tɪ 'lee "bu "ka "da "nɛnnun 'lee -calenun va 'wee yra yɪdɪ -ji. En 'nyian 'nan blamin 'e 'fli 'kun -e 'e vɪlɛ 'e 'wɪ 'wɪdɪ "tɔwɪ "drɛ dɪ.

2

Te 'ka min bu "va dɪ!

¹ 'An "bɔɪ Zozinɔn, kaa nen ka yi -tɛra mingɔnnɛn -kaa san Zozi Crizi da bɛ, te 'ka min bu "va "dɪ. ² 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gɔvɛ -a da. Fɛzan -tɔ wɪa 'cee cin yɪ 'kuin 'e 'pɛ 'wɪlɛ man le -siga, ɛn 'e 'ta le sɔ fɛnyian -a. Seezan -tɔ wɪa 'nyian 'cee cin yɪ 'kɔn 'lein zɪɛ -a -ji, te sɔ "cɛɛndɪ a "da. ³ Min nen 'e 'ta le sɔ fɛnyian -a bɛ, kaa -nanjɛn, ɛn 'ka 'nyrannan fɛnyian -nɔn -yrɛ. 'Pian kaa 'vɪ seezan "le "lɛ 'nan: «Bii 'gɔ, "i "tɔ wɔ lou, ɛn -te i ya "va "bɛ, 'i 'nyran 'mɛn pɛin "srɔn "tra.» ⁴ 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya min bɔdɪ "va "wɪdɪ "a.

⁵ 'An "bɔɪ Zozinɔn, an 'ka ye "yi 'kpa. 'Ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ 'gɔvɛ -yrɛ! Maan ve 'cɛɛ 'nan, minnɔn nen o ci seenɔn 'a 'trɛ 'gɔvɛ -a da bɛ, Bali o 'si "va 'nan, -e 'e o drɛ fɛnɔn 'a 'wee yi -tɛradɪ 'e da man, -e 'o 'kɔ 'yee mingɔnnɛn trɛ nen yaa 'pla minnɔn nen waa ye "yi "bɛ, -wɪlɛ "bɛ -a da. ⁶ 'Pian 'cee vɛ bɛ, ka'a seenɔn 'siala min -a dɪ, fɛnɔn nen ka o ye "yi. -Mɛ "le "wean nen kaa dra zɪ? Fɛnɔn 'bɛ 'tɛ "paa 'ka da, ɛn -wɛɛ -ko 'kaa tin 'banɔn 'cɛin -da. ⁷ En -wɛɛ 'tɔ "srɔnman 'tɔ fɛnyian nen Zozi Crizi 'tɔ a bɛ -a man.

⁸ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, -yee -pei -tɔ wɪ -dan tɔ -a. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«'I bɛzan -tɔ yɪ "yi

"le 'yie 'wɪ 'zɔ!»

-Te 'wɪ zɪɛ -a drɛnan nen ka ci bɛ, te ka 'wɪ "yi drɛ. ⁹ 'Pian -te ka min 'bu "va "bɛ, te ka 'wɪ 'wɪdɪ drɛ. En te Bali -le -pei zɪɛ e tin -tɛa 'ka da Bali 'lɛ. ¹⁰ Kɔɔ -te min Bali -le -pei -tɔwɪ "cɛ srɛ bɛ, te yaa pɛɛnɔn srɛ "fo. ¹¹ Bali -a 'vɪ 'nan:

«Te blamin 'e min nan -wɛɛ "dɪ,

ɛn te 'e min -srɔn -wɛɛ "dɪ!»

En yaa 'vɪ "nyian 'nan:

«Te blamin 'e drɛ min -tɛzan -a dɪ!»

-Te min 'ka min nan -wɛɛlɛ dɪ, 'pian ɛn e drɛ min -tɛzan -a bɛ, te ya'a 'ta wɔlɛa Bali wei da "fo "dɪ.

¹² -Yee "wean maan ve 'cɛɛ 'nan, -te 'ka "ta "we, ɛn 'ka "ta 'wɪ dra bɛ, -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali wei nen e min "sia 'wɪ 'wɪdɪ "le nɔanba -ji bɛ, e 'cee tin "baa. ¹³ Kɔɔ yi nen Bali 'trɛdanɔn 'le tin "baa bɛ, min nen ya'a 'e bɔɛnɔn nyrinda 'silɛ dɛ, Bali 'ka -a san nyrinda sia dɪ. 'Pian min nen 'e bɔɛnɔn nyrinda 'si bɛ, te "klan 'e 'kɔn -a san -ji dɪ.

Yi -tɛradɪ Bali da 'lee min drɛ wɪ

¹⁴ 'An "bɔɪ Zozinɔn, -te min -a 'vɪ 'nan, an yi -tɛala Bali da, te ya'a kɔɔnman 'e drɛ wɪ -a dɛ, -a -ci nen 'nɔn? -Yee yi -tɛradɪ Bali da zɪɛ, ya'a sia 'wɪ 'ji "fo "dɪ. ¹⁵ 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gɔvɛ -a da. 'Ka "bɔɪ Zozizan 'tɔ a 'ka 'va, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, 'ka "blu Zozizan 'tɔ a 'ka 'va, -a ta sɔ "ka "dɪ, ɛn -a -blɪfɛ "ka "dɪ. ¹⁶ En kaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kɔ ya yi pee nyan. I -fɔ -trɔɔ. Bali 'e fɛ nen yia -wɛɛman bɛ -a -nɔn 'yie.» 'Pian fɛ nen 'e klɪ "man "bɛ, ka'a -nɔnɛ -yrɛ "dɪ. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, -a -ci "ka "fo "dɪ. ¹⁷ -A -tɔwɪ "nen "nyian yi -tɛradɪ Bali da -a. Min nen e yi -tɛala Bali da, ɛn ya'a kɔɔnman 'e drɛ wɔnɔn -a dɛ, min zɪɛ -yee yi -tɛradɪ Bali da -ci "ka "fo "dɪ.

¹⁸ En "nyian bɛ, -te min -a 'vɪ 'mɛn 'nan: «Min -tɔ yi -tɛala Bali da, ɛn min pee "e "yi "dra minnɔn lɛ.»

Tɔɔn maan laabo min zɪɛ -yrɔ 'nan, 'i 'yie yi -tɛradɪ Bali da nen wa'a kɔɔnman o drɛ wɪ -a dɛ, -a -ci -kɔɔn 'mɛn! -E 'an 'mɛn yi -tɛradɪ Bali da -ci -kɔɔn 'yie 'an drɛ wɪ -a. ¹⁹ I yi -tɛala "da 'nan Bali a -tɔwɪ "cɛ. 'Wɪ 'kpa nen. 'Pian -a -cin 'e 'kɔn 'i 'ji 'nan, -yɔ -wɪdɪnɔn "o yi -tɛala "nyian "da zɪ, ɛn o "klanman -yrɔ.

²⁰ -Bluzan, i ya "vale 'an -ci -kɔɔn 'yie 'nan, yi -tɛradɪ Bali da nen wa'a kɔɔnman 'o drɛ wɪ -a dɛ, -a -ci "ka "dɔvɔ? ²¹ -Mɛ "le "wean nen Bali -kaa tra Abraam 'sia min tɪglɪ 'a? -A drɛ wɪ man nen. Kɔɔ Abraam wu "man, ɛn e 'e 'pɪ Izak 'si, yaa -nɔn Bali lɛ 'sraga bɔvɛ -a

Bali -pan "dave da. ²² Yia 'yi? -A dre wi 'lee -yee yi -teradı Bali da dre 'towlı. En -yee yi -teradı Bali da 'e 'le sɔɔ -a dre wi man. ²³ 'Wı 'bɔ zıe -yee "wean e ya 'e 'cren -tedı Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Abraam yi -tera Bali wei da,

en Bali -a 'sia min tıglı 'a

'yee yi -teradı 'e da man.»

Bali -a laabu 'e bee. ²⁴ -Yee "wean maan 'vı 'cɛɛ 'nan, Bali min "siala min tıglı 'a 'e dre wi 'lee 'yee yi -teradı 'e da man, 'pian ya'a siala min tıglı 'a 'yee yi -teradı Bali da 'saza "cɛ "man dı.

²⁵ 'Wı 'towlı zıe -yee dre "nyian -kɔnnɛn -wɛɛzan nɛn waa laabo Rab bɛ -yee vɛ -a. Bali -a "sia lumɔn tıglı 'a 'e dre wi man. Kɔɔ minnun nɛn Zozue o 'pa 'sia bɛ, e 'pa 'o 'va, en e -si -tu kɔɔn -wle 'nan 'o 'te -ji "da.

²⁶ Kaa -tɔa 'nan -te 'flındı -nyan min lɔ bɛ, te e -ka. -A -towlı "nɛn "nyian yi -teradı Bali da -le vɛ -a. Yi -teradı Bali da nɛn wa'a kɔɔnman 'o dre wi -a dıe, te e ya 'e 'kadı.

3

Min nren 'le 'wı

¹ 'An "bı Zozınɔn, te 'ka vınan 'ka pɛɛnɔn 'e dre Bali wei "paanɔn 'a dı. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan, 'kɔ Bali wei "paanɔn bɛ, Bali 'kve 'wı tin "baa 'plɛblɛ 'e "mlıan min peenun -le vɛ da. ² -Kaa pɛɛnɔn -pɛ "saanman 'wı 'wlıdı 'va 'wı "kaga 'ji. -Te min 'lewei 'ka "saanle -towlı 'wı 'wlıdı 'va dıe, te min nɛn -a dre wi a 'e 'le sɔɔdı bɛ, -nyren. Te e -kɔlaman 'e 'fli 'kındı -a "fo.

³ 'Ka 'ci "nrɔn 'wı 'gɔvɛ -a da. -Kaa -bulalɛ wle wo -sunun 'le, 'nan -e 'o -kaa wei man, -e -kaa -kɔla "o pladı -a. ⁴ En "nyian bɛ, 'ka 'ci "nrɔn -klv -dandannun da. -Te -klv a -dan 'kɔ oo, -a -trɔa "vɛ -si yra a "wennɔn. -Te fulɔ 'plɛblɛ a 'ta 'tɔnan "man "bɛ, -a -trɔa "vɛ -si yra "wennɛn zıe -yɛɛ -maan -e -a -fɔzan 'e -trɔa -si yra. ⁵ -A -towlı "nɛn "nyian min nren 'le vɛ -a. E ya min man mennun va "wennɔn, 'pian -yɛɛ -maan -e 'wı -dan 'e 'fɔla.

En "nyian bɛ 'ka 'ci "nrɔn plɔ -dan nɛn 'te "wennɛn -fɔala 'ji bɛ -a da. ⁶ Min nren a "le 'te 'le 'wı 'zv. -A da nɛn 'wı 'wlıdı 'tɔ -tɔdɔ pɛɛnɔn cı. E ya -kaa man mennun va, en -yɛɛ -kaa munmuan "tri -tɔa. Maan ve 'cɛɛ 'nan, -e 'e 'sia yi nɛn o min -yaa "da "trılıı, -e -a -ka yi 'e bɔ bɛ, -a nren 'bɛ 'te wo -yee 'trɛda va. 'Tɛ zıe Satan -va nɛn e "sia.

⁷ Min -kɔlaman -e 'e luji wi pɛɛnɔn, 'lee "lomannun, 'lee pɔnɛnnun, 'lee fɛ pɛɛnɔn nɛn o 'ta wɔla 'o 'kɔlɛnɛn "bɛ, o 'lɛbı. ⁸ 'Pian min -tu 'ka 'kɔlaman 'e nren pladı -a "fo "dı. Fɛ -wlıdı "nɛn, ya'a 'tɔa 'e "pa 'ji flu dıe, -nyren. E ya 'e fadı min -te 'yile -a.

⁹ Nren zıe -a 'bɔ 'a nɛn -kaa Mınsan nɛn e cı -kaa "tı "a bɛ, -a 'tɔ bɔa. En -a 'bɔ 'a nɛn -kaa wei "paala blamin nɛn Bali -a dre "le 'yee 'wı 'zv bɛ, -a man. ¹⁰ Min 'le 'a nɛn min -fɛa ve min man. En min 'le 'towlı zıe -a 'bɔ 'a nɛn min 'e wei "paala min man. 'An beenun, te 'cee vɛ 'e 'kɔn zıe dı! ¹¹ Fɛnan nɛn 'yi bɔala bɛ, 'e dre 'cee 'wı -kɔɔn "manvɛ -a! 'Yi 'nɔnnɔn 'lee 'yi nyrannyran 'ka 'bɔala fɛ -towlı zıe -a -nan 'e cin -a dı. ¹² En "nyian bɛ, -lomin yiba 'ka 'baa -voga -a dı, en -mango yiba 'ka 'baa -lomin -a dı. En 'yi 'wɛwɛa 'lee 'yi 'nɔnnɔn 'ka bɔala 'yi bɔlanan 'towlı "nan dı.

Laji 'wı 'tɔdı

¹³ -Te min -tu a 'ka yei, te 'wı pɛɛnɔn 'cin a "ji, en e 'wı -tɔa "bɛ, 'e -kɔɔn 'yee -kɔndı "yi 'lee 'e dre wınnun tıglı 'a. ¹⁴ 'Pian -te man budı -nɔnnɔn -cin a 'ka 'ji bɛ, te 'ka 'fli -kɔɔn 'cee 'wı 'tɔdı -a "fo "dı. En -te bɔɛ "blıdı -cin a 'ka 'ji bɛ, te 'ka 'fli -kɔɔn 'cee 'wı 'tɔdı -a "fo "dı. Kɔɔ -te 'ka 'fli -kɔɔn 'nan ka ya 'wı 'tɔnɔn 'a bɛ, te ka 'wlu -sɛan. ¹⁵ 'Wı 'tɔdı zıe, Bali "cɛɛ 'bɛ -nɔan "dı. E "sia 'trɛda 'gɔv, en min 'bɔ -wulo -ji nɛn e -tɔala. Satan -va nɛn e "sia. ¹⁶ Fɛ nɛn maan ve zıe -yɛɛ cı 'nan, -te man budı a fɛnan, en bɔɛ "blıdı a fɛnan bɛ, fɛ zıe -a -nan 'ka flu "fo "dı. 'Wı 'wlıdı 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn a -nan.

¹⁷ 'Pian 'wı 'tɔdı nɛn e "sia Bali va bɛ, e ya 'wı 'tɔdı tıglı 'a. E min dra min -trɔɔ -a, en e min dra min cı "yızan 'a. Min zıe e min wei maan, min nyrında -sɛan "da, en e "yi "dra

min le. Ya'a min bo "va "di, en ya'a 'wɪ 'dra -dawli a di. ¹⁸ Minnun nen waa -wɛɛman -trɔɔ 'nan minnun yei 'e 'fʊ -trɔɔ bɛ, -a 'le 'srannan "bɛ 'wɪ "yi "drɛdɪ nun 'bɛ -taa "bɔlɛa.

4

'Ka Satan 'tʊ -e 'ka -sɔɔnla Bali -sru!

¹ -Kulinun a 'ka yei, en 'wɪ 'blidɪnun a 'ka yei. Nyin zia nen 'wɪnɪn zɪɛ -a pou 'si? Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'ka 'bɔ 'wulo -ji "nrɔndɪ -wɪdɪnɪn nen ka 'ta wɔla "da "bɛ -yɛɛ -maan 'wɪnɪn a 'ka yei. ² Ka ya "vale fɛ -tʊ 'e drɛ 'cee vɛ -a, 'pian -te ka'a ye dɪɛ, te ka 'nandɪ 'sia min man "le 'ka -tɛ. En ka ya "vale 'nan 'ka bɔɛzan -tʊ -lɔ fɛ 'e drɛ 'cee vɛ -a, 'pian -te ka'a 'kɔlaman -a yɪdɪ -a dɪɛ, te -kulinun 'lee 'wɪ 'blidɪnun wɪla 'ka yei. Fɛ nen ka ci "va "bɛ ka'a ye dɪ, ka'a laabo Bali lɔ dɪ -le "wɛan. ³ En -te kaa laabʊ Bali lɔ bɛ, ya'a nɔan 'cɛɛ dɪ, kɔɔ -a laabʊ "manwɪ a -wɪdɪ. Kaa laabo 'nan, -e 'ka 'fli ci 'sɔ wɪnɪn drɛ -a.

⁴ Ka "we "flivli Bali man "le lɪmɔn nen e 'si 'e 'sran wɪlɪ, en e -kʊ -kɔnnɛn pee -va bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. 'Trɛda fɛnɪn yɪdɪ "yi "bɛ, e ya Bali 'nan man wɪ -a. Ka'a -ci tɔa dʊv? Min oo min nen e 'trɛda fɛnɪn pɛɛnɔn ye "yi "bɛ, 'e 'fli dra Bali 'nanmanzan 'a. ⁵ E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Lei nen Bali -a -nɔn 'cɛɛ bɛ,
Bali -a ye "yi, en e man bo "da!»

Te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'wɪ zɪɛ e ya 'wɪ "tun "a dɪ! ⁶ 'Pian "yi "nen Bali -a dra -cɛɛ bɛ e "mlɪanla "da. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Minnun nen o 'fli dra -dandan bɛ
Bali 'ka o ye "yi "dɪ.

'Pian e "yi "dra minnun nen
wa'a 'o 'fli kɔnnɛn dɪɛ -wɪɛ.»

⁷ -Yee "wɛan nen 'ka 'wɪ "man 'ka 'ci 'fɪdaa 'a, -e 'ka 'ta wɔla Bali -sru! Te 'ka tɔa Satan lɛ dɪ! 'Ka drɛ zɪɛ -e 'e 'si 'ka man -kɔɔbli! ⁸ 'Ka -pli Bali man, -e 'e -pli 'ka man! 'Wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn, 'ka 'pɛ 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ -sru! Kaa nen 'ka 'ci -fɔɔman Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji bɛ, 'ka 'ci 'si 'fɪdaa -e 'ka 'ta wɔla Bali -sru. ⁹ 'Wɪ 'wɪdɪnɪn nen kaa dra bɛ, -a 'wɪ 'e 'nan 'ka man! 'O 'ka 'ta drɛ -trɔdrɔ! 'Ka 'wɔɔ! 'Ka 'cee 'shɛ 'blɪdɪ lɪla "da -wɔɔdɪ -a! 'Ka 'cee 'ci "nrɔndɪ lɪla "da -trundɪ -a! ¹⁰ 'Ka 'fli drɛ "wɛnnɔn Bali 'lɛ, -e 'e 'ka drɛ -dan!

Te 'ka min 'tɔ 'tɛ dɪ!

¹¹ 'An "bʊi Zozinɔn, te 'ka 'wɪ 'ka cin man -wɪdɪ "dɪ! Min nen e 'wɪ 'wɪdɪ 'vɪ 'e "bʊi -tʊ man, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ yaa 'tɔ 'tɛ bɛ, te e 'wɪ 'wɪdɪ 'vɪ Bali -le -pei man, en e tin -tɛ "da. -Yɛɛ ci 'nan, -te i 'wɪ 'wɪdɪ 'vɪ Bali -le -pei man bɛ, te yi'a 'ta wɔlɛa "da "dɪ, 'pian te i drɛ -a man tin 'bazan 'a. ¹² Bali -tʊwɪli 'bɛ -pei -tɔ minnun lɛ, en -yɛɛ ci -a ta tin 'bazan a. -A -tʊwɪli 'bɛ -kɔlaman min 'sɪdɪ -a 'wɪ 'ji, 'lee min -tɛdɪ -a. 'I 'fli "sɪala 'kɔ, en i "we 'i bɔɛnɪn man zɪɛ.

Fɛnɔn, te 'ka 'fli 'sia -dan dɪ!

¹³ Kaa nen kaa ve 'nan: «Cɛɛɣv 'lee "trɛ "a kʊ -ko 'fla 'gʊɛ -a da, kʊ lɛ -tʊ -tɛa "nan nun, kʊ 'flɛ -taan -e 'kʊ "lala yɪ» bɛ, 'ka drɛ "yi! ¹⁴ Ka'a "trɛ wɪ tɔa dɪ. Ka ya "le "lolu -koei "wɛnnɛn nen e -tɔala -voo, -e 'e 'si 'nan bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ¹⁵ 'Wɪ nen kɔ 'ka vɪ bɛ, -nyrɛn 'gʊ. 'Ka vɪ 'nan: «-Te Minsan wu "man 'nan 'belɪdɪ 'bɔ 'kʊ man bɛ, kʊ fɛ 'gʊ 'lee fɛ 'gʊɛ -a dra.» ¹⁶ 'Pian ka'a 'wɪ zɪɛ 'bɛ 've dɪ. 'Ka 'fli "sɪala -dan, en 'ka 'fli -kɔnnɛn. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya -wɪdɪ.

¹⁷ Maan ve 'cɛɛ 'nan, min oo min nen e 'wɪ "yi "nen kɔ 'e drɛ bɛ -a -tɔa, en ya'a drɛlɛ dɪɛ, te e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ.

5

Fɛnɔn, 'ka drɛ "yi, "tɔɔɔ 'wɪ 'e bɔ 'ka man!

¹ Fɛnɔn, an 'wɪ "paala 'cɛɛ 'nan, 'ka wɪ 'sia 'plɛblɛ, 'wɪ 'nɔnnɔn nen e -taa "bɔlɛ 'ka man bɛ -yee "wɛan. ² Tʊ zɪɛ -a man bɛ, 'ka yɪfɛnɪn srɛman, en fadrɪnɛn 'cee sɔnɪn -blɛ. ³ -Jeza -fɔa 'cee -sɪga 'lee 'cee "lalanun man. -Jeza zɪɛ -yɛɛ 'ka man wɪ -tɔa lou -e 'e 'ka kɔlɛbo "blɪ "le 'tɛ 'zʊ. 'Trɛda -nyan tʊ 'bɔ 'kogo, 'pian te ka -ko 'ka yɪfɛnɪn tɛdɪ -a "kaga.

⁴ Minnun nen o 'nyranman 'pa 'cee fei en ka'a o -pan wule die, 'pleble pɛɛnɔn 'san Bali -wee -paandi man. ⁵ En "nyian be fe -tu 'ka 'klule 'ka man di, 'ka 'ci 'so winun pɛɛnɔn dre 'treda. 'Treda -nyan tu 'bo 'kogo, 'pian te ka -ko fenun -blidi -a, en ka -ko boadi -a "le -sru nen o ci -a 'le bunan 'nan -e 'o -bli be -yee 'wi 'zu. ⁶ En "nyian be minnun nen wa'a 'wi 'tu drele die, ka 'wi 'pa o da, en ka o tee. Wa'a 'wi 'tu vile di.

'Ka -pɔan 'e 'so!

⁷ 'An "bui Zozinɔn, 'ka -pɔan 'e 'so 'trilii, -e Minsan -ta tu 'e bo. 'Ka 'ci "nrɔn fei 'pazan nen e 'yee fe 'wle -foa 'tre 'ji be -a da. Yaa man -pɛan -pɔan 'sɔdi -a -trilii, -e laa 'e 'fen "man, -e -a -te tu 'e bo. ⁸ 'Ka 'bo "nyian, "cee -pɔan 'e 'so zie! 'Ka -pɔan 'kun, kɔɔ Minsan -tadi 'bo 'kogo.

⁹ 'An "bui Zozinɔn, te 'ka cin man wi 'pa di, "tɔgɔ Bali 'e tin -te 'ka da! Min nen 'e tin -tea "min da be, e 'bo 'kogo. ¹⁰ Minnun nen o Bali 'lewei 'vi Minsan 'to da be, o -pɔan 'so 'wee yra yidi -ji. 'Ka 'ci "nrɔn o da, -e 'o dre 'cee 'wi -kɔɔn "mannɔn 'a. ¹¹ Minnun nen o -pɔan 'so yra yidi -ji be, kua ve o man 'nan 'wee 'wi a "yi. Ka Zob -le -pɔan 'sɔdi 'wi 'man. En fe nen Bali -a -nɔn -yre -a 'le 'srannan "be, kaa -toa. Maan ve 'cee 'nan, Minsan ci a "yi, en min nyirinda -sean "da.

¹² 'An "bui Zozinɔn, te 'ka 'wi 'tu -ji -pe wluan di! Te 'ka 'pe wluan labli man di, en te 'ka 'pe wluan 'tre man di, en te 'ka 'pe wluan "nyian fe pee man di! 'Pian 'wi tigli nen 'ka vi! -Te 'wi a 'wi 'kpa -a be, 'ka vi -inyan! En -te 'wi a 'wlu 'a be, 'ka vi -ceje! "Tɔgɔ yi nen Bali tin -tea 'tredanɔn da be, 'e vile 'e 'ka 'tvi 'e "tun "di.

'Ka Bali tru 'ba!

¹³ -Te min -tu a 'ka yei 'nan e ya 'e yra yunan be, 'e Bali tru 'ba! -Te min -tu a 'ka yei 'nan -a ci "nranman be, 'e Bali 'to 'bo "dre "fo! ¹⁴ -Te min -tu a 'ka yei 'nan -a man "yaaman be, 'e -leglizinɔn ceje laabu, -e 'o Bali tru 'ba -yre, te o 'nyrɔn -sean -a -win -ji Minsan 'to da. ¹⁵ -Wee Bali tru 'badi nen waa dra yi -teradi Bali da -a be, e man "yaazan zie -a "belia, en Minsan -a wuanla. -Te 'wi 'wlidi "nen yaa dre be, Bali -a fuiman.

¹⁶ -Yee "wean nen 'ka 'cee 'wi 'wlidi "vi 'ka cin le 'vaa -e 'ka Bali tru 'ba 'ka cin le, 'du -e 'ka 'beli. Kɔɔ -te min a tigli Bali 'le be, -yee Bali tru 'badi 'e 'bli pɛɛnɔn 'a be, -a 'le a "man.

¹⁷ 'Ka 'ci "nrɔn 'wi nen Bali 'lewei vɔzan -tu -a dre 'li be -a da. Bali 'lewei vɔzan zie waa laabo Eli, en e ya blamin -a "le -cee 'wi 'zu. E Bali tru 'ba 'e 'bli pɛɛnɔn 'a 'nan, te laa 'e 'fen di. En 'wi 'kpa, laa 'ka 'fenle 'treda di. Yaa dre le yaaga mlen 'shɛɛdu. ¹⁸ "Be -sru en e Bali tru 'ba "nyian, tɔɔn laa 'fen, en fe pɛɛnɔn bɔdi 'sia.

¹⁹ 'An "bui Zozinɔn, -te min -tu a 'ka yei, en e 'si 'wi tigli man -kɔɔbli be, 'ka dre -e 'e sɔɔnla "nyian 'wi tigli zie -a -sru. ²⁰ 'Ka -to 'nan, min oo min nen yaa dre en e 'wi 'wlidi "drezan 'si 'si 'wlidi "da en yaa sɔɔnla 'wi tigli -sru "be, -yre -maan en Bali 'belidi nen ya'a 'nyaan die -a -nɔn min zie -yre, kɔɔ Bali -yee 'wi 'wlidi pɛɛnɔn fui.

'Fluba tēde nēn
Piēri
-a crēn -tē

¹ 'An 'bō Piēri nēn Zozi Crizi 'an 'pa 'sia bē, mēen 'fluba 'gūe -a crēn -tē. Zozinōn nēn o -nyēanla Pōnt 'lēglōn 'ji, 'lee Galatū 'lēglōn 'ji, 'lee Kapadōs 'lēglōn 'ji, 'lee Azi 'lēglōn 'ji, 'lee Bitini 'lēglōn 'ji bē, maan crēn -tē -wlē. Bali 'ka 'si 'va 'nan -e 'ka 'kōn 'yee vē -a. Ka ya -pēn -a 'trē 'gūe -a da, ēn ka ya minnūn nēn wa'a Bali tōa diē o yēi. ² -Kaa "tū Bali 'ka 'si 'va 'li 'e 'cēn. -Yee lei 'saun 'bē 'ka drē -yee vē -a, 'nan -e 'ka 'ta wūla Zozi Crizi wei da, -e -a nyēn nēn e -sran bē 'e 'ka drē 'saun Bali 'lē.

Maan laabo Bali 'lō 'nan 'e 'yee "yi 'lee 'yee -fūdū -trōō -nōn 'cēē tū pēēnōn man 'e 'ciuladū "da.

'Belidū nēn ya'a 'nyaan diē Bali -a -nōn -cēē

³ -Kaa Bali 'tō 'bō! -Yēē cū -kaa san Zozi Crizi "tū "a. E -kaa nyrinda 'si, ēn e -kaa drē min -trē -a. Zozi Crizi wluan -kanōn 'va, -yee "wēan -kaa 'bli 'e 'kōn "da 'nan -kaa wuanla -kanōn 'va "nyian. ⁴ En -zia nēn Bali -a paala 'yee 'nēnnūn -le vē -a bē, yaa -nōan -cēē. -Zia zīē ya'a 'srēman 'li "fo "dī, ya'a "tri 'tōa dī, ēn -yee fēnyian 'ka 'nyaan dī. Yaa 'pla 'cēē vē -a laji. ⁵ Ka yi -tēra Bali da, -yee "wēan Bali 'e yīē -tōa 'ka 'va, 'nan -e 'e 'ka 'si 'wī 'ji. 'Cēē 'sidī 'wī 'ji zīē -a ta bōala yi -fōla "da 'ji.

⁶ 'Wūnūn zīē -yēē -maan 'lōō cī "nran a 'ka 'lō. -Te 'wī 'tōndōn 'tō -tūdū pēēnōn a bōnan 'ka man tū "wēnnēn 'a, te 'ka yra ye -yrō oō, cī "nran a 'ka 'lō. ⁷ 'Wūnūn 'bō nēn o bōa 'ka man zīē bē, -wēē 'cēē yi -teradū Bali da -kōōnman. 'Ka 'cī "nrōn -siga da, e ya fē -tū nēn ya'a 'fo 'trilīi diē -a, 'pian o -yee 'kpa -nanjēan 'tē 'a. En 'cēē yi -teradū Bali da -ji bē, 'wūnūn 'plēblē bōa 'ka man, -a -tūwli "nēn "nyian zīē, 'pian 'cēē yi -teradū Bali da "le 'kpa "mlīan -siga da. -Te ka yi -tēra Bali da 'nan 'ka 'pē -sru 'ka tōalē diē, tū nēn Zozi Crizi -taa "man "bē, Bali 'ka 'tō "yi 'vē, e 'ka 'tō bōa, ēn e 'ka yra 'fuo -fōa. ⁸ Ka'a tian Zozi yūlē -tū dī, 'pian kaa ye "yi. En ka'a Zozi 'bō 'yē dī, 'pian ka yi -tēala "da. -Yee "wēan cī "nrandī -dan a 'ka 'lō. Cī "nrandī zīē e -ciala "da "būū "le "wēan min 'ka 'kōlamān -e 'e vī 'e 'lē dī. ⁹ Cī "nrandī zīē e ya 'ka 'lō, kōō 'cēē yi -teradū Bali da 'le 'srannān "bē kaa -tōa. -Nyren 'nan, ka ya 'ka 'sidī 'wī 'ji.

¹⁰ Zī e dra 'lōō -e Bali 'e min 'si 'wī 'ji bē, 'li bē Bali 'lewei vūnōn -a man wēē 'nan "o -tōa, ēn o -yee 'wī 'vī minnūn lē 'e 'cēn 'a, 'nan "yi zīē e ya 'cēē vē -a. ¹¹ En zī Crizi -taa 'e yra yūlē bē, 'lee 'tō -dan nēn Bali -a -nōan -yrē "bē -sru "bē, Crizi lei nēn o da bē, -yēē 'vī -wlē 'e 'cēn 'a. Tū nēn 'wūnūn zīē o dra "man "bē, ēn zī 'wūnūn 'bō -taa "drēlē bē, Bali 'lewei vūnōn -a -cī laabū. ¹² En Bali -a -cī 'si -wlē 'nan, 'wūnūn zīē ya'a dra o tū va dī, 'pian 'ka 'bō nēn an 'fluba 'gūe -a crēn -tē 'cēē bē, 'ka tū va nēn e dra. 'Wī zīē Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn nēn minnūn -a 'vī 'cēē bē, -nyren. Bali lei 'saun nēn Bali -ta -a bē, -yēē 'wī zīē -a 'pa o 'lē. Bali -le 'pasianōn 'bō nēn laji nūn bē, o ya "va 'nan "o 'wī zīē -a -tōa.

'Ta wū -pē nēn e "sōa Bali lē bē

¹³ 'Wī pēēnōn nēn Bali -a drē 'cēē bē, -yee "wēan 'ka 'man 'e 'kōn 'e wūdū, ēn 'ka 'fli 'kun! "Yī "nēn Bali -taa -a drēlē 'cēē tū nēn Zozi Crizi -taa "man "bē, -a da nēn 'cēē cī "nrōndī pēēnōn 'e 'kōn! ¹⁴ 'Ka 'ta wūla Bali wei da tū pēēnōn man! 'Ka 'bō cī 'sō wūnūn nēn o 'ka "paala 'li 'e tēdē, te ka'a tian Bali tōa diē, te 'ka 'fli 'tū "nyian -wlō "dī! ¹⁵ Bali 'bō nēn e 'ka laabū bē e ya 'saun. -Yee "wēan 'ka drē wī pēēnōn 'e 'kōn 'saun, ēn ka -kōōn 'nan, ka ya -yee vē -a. ¹⁶ Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan,
'an 'bō Bali an ya 'saun,
-yee "wēan 'ka 'kōn 'saun!»

¹⁷ 'Cee Bali tru 'badı -ji be, ka Bali laabo «'an 'tu», en Bali -tuwli zıe ya'a min bo 'va "dı. E min -tu -le 'wı tin "baa "le zı e 'ta 'wı be -a yra man. -Yee "wean 'cee tu nen e -fı -e 'ka dre 'tre 'gve -a da be, 'ka -kən 'ka dre wı pəənən 'a 'nan, 'ka "klanman Bali lə.

¹⁸ Fə nen Bali -a 'si, en e 'ka 'ta pan 'wı 'a, 'nan -e 'ka 'si 'ka tranun dřenan wı -sru "be, kaa -təa. Fə nen e srəman "le -siga 'lee "lala -zı be, -njee yaa 'si dı. ¹⁹ 'Pian Crizi nyen nen e "mlıan fə pəənən da be, -a 'bə a nen e 'ka 'ta pan 'wı. Crizi -ka "le 'nan 'sraga bu 'bla fenyian nen 'tə 'ka 'e 'padı "man "dıe -yee 'wı 'zı. ²⁰ Tu nen te Bali 'ka tian 'tre drele dıe, e Crizi 'si "va 'wı zıe -a dreve -a, en yaa 'pla tu -nyranman nen ka cı 'ji 'gve -a -ji, 'nan -e 'e 'ka 'si 'wı 'ji. ²¹ Crizi 'bə 'be -maan, en ka yi -tera Bali da. Bali -a wluan -kanən 'va, en e 'tə -dan -nən -yre 'nan, -e 'ka yi -tera Bali da, -e 'ka 'bli 'e 'kən Bali lə.

²² 'Be nen 'gve, Zozi 'le 'wı 'nənnən nen kaa 'man be, -a da ta wudı -a dre en 'ka 'pe 'si 'wı 'wlıdı -sru, 'nan -e 'ka 'ka "bu 'lee 'ka "blu Zozınən yı 'yi, te -a -sru "ka "dı. -Yee "wean 'ka cin yı "yi tu pəənən man 'ka 'ci 'fıdaa 'a! ²³ En -a -cin 'e 'kən 'ka 'ji 'nan, Bali 'ka 'ya 'e -tre. Blamin nen yi -tu bəa -e 'e 'ka be, -yee "cee 'ka 'ya 'e -tre dı. 'Pian Bali wei nen ya'a 'li 'srəman dı, en e 'belıdı -nəan "min lə be, -yee 'ka 'ya min -tre -a. ²⁴ E ya 'e 'cřen -tedı Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«'Treda blamin a "le lu -le 'wı 'zı, e -kaa.
-Yee -dan a "le lu -fı "le 'wı 'zı, e -seanla.

²⁵ 'Pian Minsan wei a -nan 'li 'trılıı.»

-A wei zıe 'wı 'nənnən nen kaa 'man be -nyren.

2

Bali 'ka 'si 'va 'nan -e 'ka 'kən 'yee ve -a

¹ Bali 'ka 'ya 'e -tre, -yee "wean 'ka 'pe 'e 'si 'wı 'wlıdı 'tə 'tudu pəənən -sru! Te 'ka 'wlu 'sen "nyian dı! Te 'ka wei 'e 'kən "flıvlı "nyian dı! Te 'ka 'bli 'e bu min -le fə man "nyian dı! Te 'ka 'wı min man -wlıdı "nyian 'e koda dı! ² "Le zı 'nen 'lınen e "bu 'nyən -wəeman tu pəənən man be, ka 'bə "nyian zı 'ka Bali wei nen e 'ka 'e baadı fə -tu -a dıe -a -wəe! -Te kaa drele "da "be, 'cee yi -teradı Bali da "paa "da -trılıı, -e 'ka 'si 'wı 'ji tu 'e bə. ³ 'Wı 'kpa nen, ka Minsan -le "yi -kənnen 'yı 'va.

⁴ 'Ka -pli Minsan man! -Yee 'belıdı -nəan "min lə, en -yee cı 'kən 'tə -kəle nen minnun -a tuw 'o 'pela koda be -a. 'Pian Bali -a 'si "va 'nan -yee cı -kəle 'kpa -a. ⁵ 'Ka 'bə "nyian, ka ya "le -kəlenun nen 'belıdı a -wı "be -wee 'wı 'zı. 'Ka 'bə -a nen Bali 'yee 'kən -təa, -e Bali lei 'saun 'e -nyran ji. 'Kaa nen Bali 'ka 'si "va 'e 'pannən 'a. Bali -panve nen kaa -nəan -e 'e 'sə Bali lə be, 'cee 'nyranman nen kaa "paa Zozi Crizi 'le "wean be -nyren. ⁶ E ya 'e 'cřen -tedı Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«'Ka 'yıd, an -kəle 'kpa 'si,
en maan 'pla Zeruzalem.

-A da nen an 'men 'kən -təala.
Min oo min nen e yi -tera "da "be,
-a -pe 'ka 'seanla 'e "tun "dı.»

⁷ Fə nen -a -pe -təala "da "be, 'tə -dan nen Bali -a -nəan 'cee be -nyren, kə ka yi -tera Zozi da. 'Pian minnun nen wa'a yi -telea "da "dıe, e ya 'e 'cřen -tedı -wee ve -a 'nan:

«-Kəle nen 'kən 'tənən -a tuw
'o 'pela koda be,

-yee dre 'kən 'pı -fə -kəle -a.

⁸ En -yee dre -kəle nen

minnun srəen -wia "man "be -a.
-Kəle zıe e minnun -tıala.»

Bali -a 'pla 'nan -e 'o -tria "da, kə wa'a 'ta wıleə Bali wei da dı.

⁹ 'Pian 'cee ve be, ka ya 'leglən nen Bali -a 'si "va "be -a. Ka ya Bali nen mingənnen -a be -a -pannən 'a, ka ya minnun 'pa 'tu nen o ya 'saun be waa, en ka ya minnun nen o ya Bali -le ve -a be waa. Bali 'ka 'si "va 'nan -e 'ka 'yee 'wı -dandan vı minnun lə. Bali 'bə 'be 'ka 'bəla klun va, en e -ta 'ka 'a 'yee 'te 'san fenyian da. ¹⁰ 'Li 'e tedə be, te ka 'ka Bali -le

minnun -a di, en 'ka nyrinda 'ka 'sean Bali da di. 'Pian 'be nen 'gve, ka dre -yee minnun -a, en 'ka nyrinda -sean "da.

Zi Bali -le min 'ta wo minnun va be

¹¹ 'An beenun, -a -cin 'e 'køn 'ka 'ji 'nan, 'tre 'gve -a da be, ka ya -pen -a, en ka ya cinøn 'a. -Yee "wean an 'wi "paala 'cee 'nan, 'ka yie 'si blamin ci 'sɔ winun le! -Wεε min -le 'belidi sremān. ¹² 'Ka dre wi 'e 'køn 'e 'sɔdi "ji minnun nen wa'a Bali tɔa diε o va. -Te minnun 'wi 'wliɔ 'tɔ -tɔɔ pɛɛnøn ve 'ka man oo, 'ka dre wi "yinun be 'weε yi, -e tɔ nen Bali 'bɔ 'e 'fli -kɔnman -wle "be, 'o -yee -dan si -fɔ.

¹³ Minnun nen o ci min tanøn 'a be, Minsan -le "wean be, 'ka 'ta wula o wei da! -Te e ya mingønennun tazan a oo, ¹⁴ -te e ya -yee -kønmandannun a oo, 'ka o wei man "yi. Mingønennun tazan 'bɔ 'be o 'pla 'nan, -e 'o 'wi "nen -kɔn 'wi 'wliɔ "drenøn le, -e 'o 'wi "yi "drenøn 'tɔ "yi "vi. ¹⁵ Kɔɔ 'wi nen Bali ci "va "be -nyren 'nan, 'cee 'wi "yi "dredɔ 'e minnun nen wa'a tian Bali -tɔle di, en o 'wi "tun "ve be, o 'lebo 'pla "da. ¹⁶ Ka ya minnun nen o ya 'o 'fli -ji be waa. 'Pian te 'ka vi 'nan, ka ya 'ka 'fli -ji -e te ka 'wi 'wliɔ "dra di. 'Ka -kɔn 'pian 'nan ka ya Bali 'sunøn 'a. ¹⁷ 'Ka min pɛɛnøn 'sia min -a! 'Ka "bu Zozinøn yi "yi! 'Ka "klan Bali lɔ! 'Ka mingønennun tazan 'sia min -a!

Nyranman 'pazan 'lee 'e 'tazan -le 'wi

¹⁸ Kaa nen ka 'nyranman "paa min lɔ be, 'ka 'ta wula 'ka 'tazan wei da "klandɔ a Bali lɔ -pɛ pɛɛnøn da. Te 'ka 'ta wula o nen o ci a "yi "be o wei da 'saza di! 'Pian o nen o 'te "paa 'ka da be, 'ka 'ta wula o wei da "nyian! ¹⁹ 'Wi nen e 'kla -si yra diε, -te waa dra 'cee -e 'ka yra yi be, min nen e wu 'wi zie -a man 'ta wuladi Bali wei da -le "wean be, te -a san 'wi "yi dre. ²⁰ -Te min 'wi 'wliɔ dre, en -a san 'e 'wulo -tɔ 'yee -sɔndɔ wlu be, -tɛ 'tɔ "yi "ve? 'Pian -te 'wi "yi "nen kaa dra te min 'te "paa 'ka da, en 'ka 'wulo -tɔ "wlu "be, 'wi zie -yεε 'sɔ Bali le. ²¹ Bali 'ka laabu 'nan, -e 'ka 'wi zie -a dre, kɔɔ Crizi 'e yra 'yi "nyian 'cee "wean. E -si kɔn 'cee 'nan -e 'ka 'ta wula 'e "pa "da.

²² «Ya'a 'wi 'wliɔ "tɔwli "ce "dɛle di, en 'wlu wi -tɔwli "ce 'ka bɔleā -a 'le di.»

²³ Minnun -a srøn, ya'a 'leji -tɔle di. 'E yra 'yi minnun lɔ, ya'a 'e wei 'paleā o man di. 'Pian e yi -tera Bali nen e min -le 'wi tin "baa 'e -nɔn da be -a da. ²⁴ Crizi 'bɔ 'be -cee 'wi 'wliɔ "sen 'e 'fli da, en e -ka yiba "plan da. Yaa dre zie 'nan -e -kaa 'pɛ 'e 'si 'wi 'wliɔ -sru, -e 'wi nen e 'sɔ Bali le be -kaa dre. 'Wi 'kpa nen, tuonun nen yaa 'wɔ be -yεε -maan ka 'beli. ²⁵ -Yεε ci 'nan 'li 'e tɛde be, te ka ya "le 'nan 'blanun nen 'o saan "bui "da be -wee 'wi 'zv. 'Pian 'be nen 'gve ka 'li 'ka da Zozi Crizi -va. -Yεε 'e yie -tɔa 'ka 'va, en e ya "le 'bla -sru "pinzan -zv.

3

Min 'lee 'e nan -le 'wi dɛɔ 'o cin va

¹ 'Ka lumønun, -a -tɔwli "nen "nyian 'cee ve -a, 'ka 'ta wula 'ka -srannun wei da! En -te 'ka -srannun 'ka yi -tɛleā tian Bali wei da diε, 'ka 'ta wula o wei da "nyian! 'Dv -e 'ka dre wi 'e -si 'le 'sv -wle Bali va, te ka'a 'wi tin 'bale 'ka 'le di. ² 'Ka dre wi fenyian nen waa 'yi be, en 'cee "klandɔ Bali lɔ nen waa 'yi be, -yεε -kɔle "sia o cɛin -da. ³ Te 'ka -weε 'nan 'ka 'fli dra fenyian 'ka 'kɔle da lou "di! -Yεε ci "le 'ka 'wulo "je "man dɛɔ zv, "le -siga fenun -sendɔ 'ka man zv, "le sɔnun fenyian fenyian 'padɔ 'ka man zv. ⁴ 'Pian 'cee fenyian e 'si 'wi nen 'ka 'ji be -a va. 'Ka 'ci 'e 'køn "yi, en 'ka 'køn -trɔɔ. 'Wi zie -yεε ci 'wi "yi "a Bali 'le. ⁵ 'Li be, lumønun nen Bali o 'si "va, en o 'bli a Bali le be, zi o 'wee fenyian weε zie, o 'ta 'wula 'o -srannun wei da. ⁶ -A 'bɔ nen Sara "e dre. E 'ta 'wula 'e -sran Abraam wei da, en yaa laabu 'an 'san. Ka dre Sara -le 'nennun -a. -Yee "wean 'ka 'wi "yi "dre! Te 'wi 'tɔ 'e 'ka 'te "klan -a di!

⁷ 'Ka -klønønnun, -a -tɔwli "nen "nyian 'cee ve -a. 'Wi 'tɔdi -a nen 'ka 'ta wu 'ka 'nan va! -A -cin 'e 'køn 'ka 'ji 'nan, -wee 'plɛble 'ka "le 'cee ve -zv di. 'Ka o 'sia min -a! Kɔɔ "yi "nen Bali -a dre minnun le 'belidi -a be, e -wee ve -nɔn. 'Ka 'wi zie -a dre, -e 'wi 'tɔ 'e vile 'e 'si -tɔ 'ka "flinøn 'le Bali tru 'badɔ lɔ di.

⁸Maan 'le -səanla 'ka pɛɛnɔn lɛ 'nan, 'ka 'wulo -ji "nrɔn 'wɪ -tɔwli "da! 'Ka cin nyrinda 'si! 'Ka cin yɪ "yi "le "bɔi 'lee "blu -le 'wɪ 'zɔ! 'Ka "yi "drɛ 'ka cin lɛ! 'Ka cin bɔ! ⁹-Te min -tɔ 'wɪ 'wɪdɪ drɛ -cɛɛ bɛ, tɛ 'ka man 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ dɪ! -Te min 'ka sɔn bɛ, tɛ 'ka 'lɛji -tɔ dɪ, 'pian -fɛa nɛn 'ka vɪ -a san man! Kɔɔ Bali 'ka laabu 'nan, -e 'e -fɛa vɪ 'ka man, -yee "wean 'ka 'bɔ "nyian "ka -fɛa vɪ min man! ¹⁰E ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nɛn e ya "va 'nan,
'e 'ci 'e 'kɔn 'e 'sɔdɪ 'trɛda,
tɛ 'e 'ci yɾa "tra "bɛ,
-a san zɪɛ 'e wei 'kun.
Tɛ 'e 'wɪ 'wɪdɪ "vɪ min man dɪ,
ɛn tɛ 'e 'wɪ 'sɛn dɪ!

¹¹-A san 'e 'pɛ 'si 'wɪ 'wɪdɪ -sru,
'wɪ "yi "nɛn 'e drɛ!
'Wɪ nɛn yaa -wɛɛman tɔ pɛɛnɔn man bɛ,
-nyɛn 'nan o 'vale 'e bɔɛnɔn -a bɛ
o yɛi 'e 'fɔ -trɔɔ!

¹²Kɔɔ Minsan yɛ a minnɔn nɛn
o cɪ min tɪgɪ 'a bɛ o va,
ɛn -a "trɔɛn "a 'e 'tɔdɪ
-wee Bali trɔ 'badɪ lɛ.
'Pian minnɔn nɛn
o 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ,
Minsan -le nyɾan -blɪdɪ a o -pɛnnan.»

Minnun 'tɛ "paa 'ka da Zozi Crizi -le "wean

¹³-Te ka ya 'wɪ "yi "drɛdɪ 'panan 'nyɾanman -a bɛ, -tɪɛ -kɔlaman 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ -a 'cɛɛ? ¹⁴-A san "ka "dɪ. 'Pian -tɛ 'wɪ tɪgɪ nɛn Bali cɪ "va "bɛ -a drɛdɪ -le "wean, minnɔn 'tɛ "paa 'ka da bɛ, Bali 'bɔ -fɛa vɛ 'ka man. Tɛ 'ka "klan minnɔn zɪɛ -wɔ dɪ, ɛn tɛ 'ka 'ci 'e baa -ji dɪ! ¹⁵'Pian Crizi nɛn 'ka 'san -a bɛ, -a -tɔwli "da nɛn 'ka 'ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn 'pla!
-Te minnɔn -a laabu 'ka 'lɔ 'nan: «-Mɛ "le "wean 'ka yɛi yɾa Zozi lɛ» bɛ, tɔ pɛɛnɔn man 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔdɪ, -e 'ka 'ci vɪ -wɛ. ¹⁶'Pian 'ka 'ci vɪ -wɛ -trɔɔ, ɛn 'ka "klan Bali lɔ. 'Ka man -wɛɛ 'nan 'cɛɛ 'wɪ pɛɛnɔn 'e 'kɔn 'e 'sɔdɪ "ji Bali 'lɛ. 'Ka drɛ zɪɛ, -tɛ minnɔn 'wɪ 'tɔ 'ka man, tɛ o 'wɪ 'wɪdɪ "vɛ 'cɛɛ 'ta wɔdɪ Crizi -sru fɛnyian man bɛ, -e 'wɪ 'bɔ nɛn waa vɛ bɛ 'e tin -tɛ o da.

¹⁷-Te 'wɪ "yi "drɛdɪ man nɛn minnɔn cɪ 'tɛ 'panan 'ka da, ɛn Bali wɪ "man "bɛ, e ya 'kpa e "mlian 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ -e min 'e 'tɛ 'pa 'ka da bɛ, 'bɛ da.

¹⁸Kɔɔ Crizi 'bɔ 'e yɾa 'yɪ min pɛɛnɔn 'le 'wɪ 'wɪdɪ "le "wean. Ya 'a 'wɪ 'wɪdɪ -tɔwli "drɛlɛ dɪ, ɛn e -ka 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'lɛji 'e 'pa -a -tɔwli 'li "fo "le vɛ -a. Yaa drɛ zɪɛ 'nan, -e 'e 'ta 'ka 'a Bali va. Waa -tɛ "le 'nan min nɛn e ya blamin -a bɛ -yee 'wɪ 'zɔ, ɛn e wɪuan -kanɔn 'va "le 'nan min nɛn e ya Bali lei -a bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ¹⁹Tɔ zɪɛ -a man nɛn, e -kɔ fɛnan nɛn lei -wɪdɪnɔn cɪ bɛ -a -nan, ɛn e 'yee 'wɪ tin 'ba -wɛ. ²⁰'Li 'e tɛdɛ bɛ, leinɔn zɪɛ o Bali wei tuw 'o 'pɛla koda. Bali 'e -pɔan -sɾan 'e cin da, ɛn e 'o man -pɛn Noe -le -klɔ -dan drɛ tɔ -a. Min "wɛnɔn 'bɛ wɪa -klɔ -ji, o ya min 'sɔra "cɛ, -wɛɛ 'sɔ 'yɪ 'lɔ. ²¹'Bɛ nɛn 'gɔɛ, 'yɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ "le 'ka -batize drɛdɪ -kɔɔn "manvɛ -zɔ. Min -batize drɛdɪ 'ka min drɛ wɪ -wɪdɪ 'sia 'e 'lɔ dɪ, 'pian -a -ci nɛn 'nan, min wɪ "man 'nan 'e drɛ wɪ 'e 'kɔn 'e 'sɔdɪ "ji Bali 'lɛ. 'Ka -batize drɛdɪ zɪɛ e 'ka 'sia 'wɪ 'ji, kɔɔ Zozi Crizi wɪuan -kanɔn 'va. ²²Zozi 'kɔ laji, ɛn e -nyɾan Bali -pɛ "yi "da. Bali -le 'pasianɔn 'lee lei -wɪdɪnɔn pɛɛnɔn 'lee fɛnɔn pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ a -wɔ "bɛ, -yɛɛ cɪ o da.

4

'Ka 'fli -nɔn Bali lɛ "fo!

¹Kaa -tɔa 'nan, Crizi wɪ "man ɛn 'e yɾa 'yɪ. 'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -a da nɛn 'ka 'ci "nrɔn. Kɔɔ min nɛn 'e yɾa 'yɪ bɛ, tɛ -a san 'e 'pɛ 'si 'wɪ 'wɪdɪ -sru. ²-Yee "wean 'cɛɛ tɔ nɛn e -fɔ -e 'ka drɛ 'trɛda bɛ, Bali cɪ 'sɔ winun da nɛn 'ka 'ta wɔla! Tɛ 'ka 'ta wɔla 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn blamin

ci 'sə -a bε -a da dɪ! ³ -Yεε ci 'nan ka tʊ "kaga drε, te 'cee 'ta wʊ -pε a "le minnun nɛn wa'a Bali tɔa diε -wee vε zʊ. 'E tɛdɛ bε, 'ka 'fli -nɔn 'wɪ 'wliɔɪ "drɛɔɪ lɛ, ɛn tʊ pɛɛnɔn man bε 'ka 'bɔ 'ka 'ci 'sɔ winun -wliɔɪnɔn nɛn kaa dra. Ka -wɛn mlɪndɪ -trɔa 'ka 'win -ji, ɛn 'ka 'fli -nɔn "fɛɔɪnɔn lɛ fɛ -blɪɔɪ 'lee -wɛn mlɪndɪ -a, te ka -yʊnɔn -paan, 'bε a -wliɔɪ "fo. ⁴ 'Bε nɛn 'gʊɛ, -te o ya 'winun zɪɛ o drɛnan bε, ka'a 'kula "nyian 'o -sru "ɔɪ. 'Wɪ zɪɛ e ciɪla o da, -yee "wɛan o 'ka "srɔnman. ⁵ 'Pian Bali yi -tʊ 'pla, -e 'o 'wɪ zɪɛ -a -sru "vɪ. Yi zɪɛ e 'bɔ 'kogo. -A da nɛn e minnun nɛn 'o yiε ci "man, 'lee minnun nɛn o -ka bε, e -wee 'wɪ tin "baa. ⁶ Minnun nɛn o -ka bε, o Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn 'vɪ -wɛ, te 'o yiε a tian "man, 'nan -te o -ka oo, -e 'o 'kɔn min 'belɪɔɪ -a Bali "le 'va zia.

⁷ Yi nɛn 'trɛ 'gʊɛ e -nyaan "man "bε, e 'bɔ 'kogo. -Yee "wɛan te 'ka 'wɪ drε "le minnun nɛn o -wulo 'ka 'o da diε -wee 'wɪ 'zʊ dɪ, 'pian 'ka 'fli 'kun, -e 'ka Bali tru 'ba! ⁸ 'Wɪ -dan nɛn e "mlɪan 'wɪ pɛɛnɔn da bε -nyrɛn 'nan, 'ka cin yɪ "yi, te -a 'leda 'e 'kɔn dɪ! Kɔɔ fɛnan nɛn yɪɔɪ "yi "ci bε, 'wɪ 'wliɔɪ -nyaan "nan. ⁹ Minnun nɛn o 'bɔala 'ka 'va bε, 'ka 'o 'kun 'ka 'pɛ "fli "a, te 'ka drε 'ka 'ci "pou "a dɪ! ¹⁰ Bali "yi drε 'ka 'tʊdʊ pɛɛnɔn lɛ -pɛ "kaga "ji, -yee "wɛan te min -tʊ 'e 'yee vε 'tʊ 'e 'saza 'le vε -a dɪ, 'pian 'ka "yi "drε -a 'ka cin lɛ! ¹¹ -Te Bali "yi drε 'yiε 'nan, -e 'i 'yee 'wɪ vɪ bε, 'wɪ nɛn e 'sia Bali va bε -nyrɛn 'i vɪ! -Te Bali "yi drε 'yiε 'nan, -e 'i 'pa minnun va bε, zɪ Bali 'plɛblɛ 'nɔn 'yiε bε -a da nɛn 'i drɛ! 'Ka drε zɪ, -e minnun 'o Bali 'tɔ drε -dan, 'wɪ nɛn Zozi Crizi -a drε bε -a man. 'Tɔ -dan 'lee 'plɛblɛ 'o 'fʊ -yee vε -a 'li 'trilii. Amen!

-Mε "le "wɛan 'wɪ 'tɔndɔn bɔa Zozizan man?

¹² 'Mɛn 'nɛnnun, 'tɛ nɛn minnun ci -a 'panan 'ka da 'plɛblɛ bε, te -a 'wɪ 'e 'ka 'kan dɪ! E ya "le 'winun zɪɛ 'o bɔ 'ka man, -e 'winun 'bɔ zɪɛ 'o 'cee yi -tɛrɔɔɪ Bali da -kɔɔn. ¹³ Yra nɛn Crizi -a 'yɪ bε, 'cee vε nɛn ka ci "ka "yuan. -Yee "wɛan 'ka 'ci 'e "nran, -e tʊ nɛn Crizi -le -dan ta bɔala bε, te ci "nrandɪ a 'ka 'lɔ 'e 'ciɪladɪ "da. ¹⁴ -Te minnun 'ka "srɔnman 'nan ka ya Zozi -srɔnɔn 'a -le "wɛan bε, Bali -fɛa vε 'ka man. 'Winun zɪɛ -yεε -kɔɔnman 'nan Bali lei nɛn -yee -dan "mlɪan fɛ pɛɛnɔn da bε, e ya 'ka 'lɔ.

¹⁵ Maan vε 'cɛɛ 'nan, min -tɛɔɪ a -tʊ, crɪn wʊɔɪ a -tʊ, 'wɪ 'wliɔɪ "drɛɔɪ a -tʊ, ɛn 'tɔ wʊɔɪ min pɛɛ -le 'wɪ 'ji a -tʊ. Te 'ka yra yɪ 'winun zɪɛ -a -tʊwli "cɛ "le "wɛan dɪ. ¹⁶ 'Pian -te 'ka 'va min -tʊ a, ɛn e ya 'e yra yuan, 'nan e ya Zozizan -a -le "wɛan bε, te 'wɪ zɪɛ -a 'yra 'e -tɛ dɪ, 'pian 'e Bali 'tɔ drε -dan 'wɪ zɪɛ -yee "wɛan.

¹⁷ -Yεε ci 'nan, tʊ nɛn Bali 'trɛdanɔn 'le tin "baa bε e 'bɔ. -Yεε pou 'sia Bali -le minnun da zɪɛ. -Te Bali tin 'badɪ "siala 'ka da bε, minnun nɛn wa'a 'ta wʊlɛa Bali 'bɔ 'le 'wɪ 'nɔnɔn da diε, -wee vε -ciala "da "fo. ¹⁸ E ya "le 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛɔɪ Bali -le 'fluba 'ji bε -yee 'wɪ 'zʊ. E ya 'e 'crɛn -tɛɔɪ 'nan:

«-Te min tɪɪlɪnɔn 'sɪɔɪ 'wɪ 'ji drε 'plɛblɛ bε,
'wɪ 'wliɔɪ "drɛnɔn 'le vε -taa 'ciɪlɛa "da "fo.»

¹⁹ Minnun nɛn o ci 'o yra yuan 'nan Bali 'wɪ zɪɛ a 'pla 'wee vε -a bε, 'o 'fli -pɛba wʊ Bali 'lɔ! -Yεε fɛ pɛɛnɔn drε, ɛn -te e -tɔ 'wɪ -tʊ da bε, yaa 'lɛ sɔɔman. Minnun zɪɛ 'o kɔala 'wɪ "yi "drɛɔɪ man!

5

Bali -leglizi -pɛba 'wʊ minnun lɔ

¹ Minnun nɛn o 'o 'tɔ min ceje -a -leglizi bε, an 'wɪ "paala "mɛn 'cɛɛ. 'An 'bɔ, "an "ya wʊ "nyian -leglizi min ceje -a. Crizi -le yra nɛn yaa 'yɪ bε, an ya -a -nan yɪzan -tʊ -a, ɛn tʊ nɛn Crizi -le -dan ta bɔala bε, 'an 'tɔ -kɔan "va "nyian. An 'wɪ "paala 'cɛɛ 'nan: ² Ka ya "le 'bla -sru "pɪnnɔn 'zʊ. 'Ka yiε 'tɔ minnun nɛn Bali 'o -nɔn 'cɛɛ bε o va. Te 'ka yiε 'tɔ o va, "le 'nan min 'bε 'tɔ 'ka -sru ɛn ka ya -a drɛnan dɪ, 'pian 'ka drε ci 'fidaa 'a, "le zɪ Bali ci "va "bε -yee 'wɪ 'zʊ. Te 'ka drε "lala -le "wɛan dɪ, 'pian 'ka drε 'ka 'ci -a -tʊwli. ³ Te 'ka -va -blɪ o da dɪ, 'pian 'ka 'kɔn -wee 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a! ⁴ -E tʊ nɛn Zozi 'bɔ nɛn 'bla -sru "pɪnnɔn 'tazan -a bε e -taa "man "bε, 'ka 'cee -kopa yɪ. -Kopa zɪɛ, 'tɔ -dan nɛn -yee fɛnyian 'ka 'nyaan diε -nyrɛn.

⁵ 'Ka -gobonun bε, an 'wɪ "paala 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ta wʊla min cejenun wei da!

En ka p̄een̄on, te 'ka 'fli 'sia -dandan 'ka cin man d̄i! E ya 'e 'c̄ren -t̄ed̄i Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali 'ka minnun nen

'o 'fli dra -dandan b̄e

o ye "yi "d̄i,

'pian e "yi dra minnun nen

wa'a 'o 'fli k̄oonman d̄ie -w̄le.»

⁶-Yee "w̄ean 'ka 'fli dr̄e "w̄enn̄on Bali nen e ci f̄e p̄een̄on da b̄e -a 'le. T̄oon tv̄ nen yaa k̄oon b̄e, -te e 'b̄o -e 'e 'ka dr̄e -dan. ⁷'W̄i p̄een̄on nen 'ka 'man w̄i -a b̄e, 'ka 'p̄e 'ba w̄u -yr̄o, k̄oo -ȳeē yie -t̄oa 'ka 'va.

⁸'Ka 'fuw, en 'ka 'fli 'kun! 'Ka 'nanmanzan nen Satan -a b̄e, e ya "le -jra nen e ya -paannan b̄e -yee 'w̄i 'zv. E -cia f̄e p̄een̄on 'nan min -w̄eēd̄i -a, -e 'e 'bli. ⁹'Ka 't̄o -kli -a 'le! 'Cee yi -t̄erad̄i Bali da -ji b̄e, te 'ka 'p̄e 'e pl̄v d̄i! K̄oo kaa -t̄oa 'nan, yra -t̄owli z̄ie 'ka "b̄ui Zozin̄on -a ye 't̄red̄a f̄e p̄een̄on 'nan.

¹⁰'Ka yra ye tian tv̄ "w̄enn̄en 'a, 'pian Bali nen -ȳeē ci "yi 't̄o 't̄ud̄v p̄een̄on 'san -a b̄e, e 'ka laabv̄ Zoz̄i Cr̄izi 'ji 'nan, -e 'ka 'k̄on -yee -dan nen -a 'leda "ka "d̄ie, -a "nen "bl̄n̄on 'a. -Ȳeē 'ka -t̄oa 'pl̄ebl̄e 'e 'b̄o 'a, en -ȳeē 'ka "koe -t̄oa 'ka da 'e 'b̄o 'a, en -ȳeē dra -e 'ka 'p̄e 'e v̄le 'e pl̄v d̄i. ¹¹'Pl̄ebl̄e 'e 'f̄v -yee v̄e -a 'li 'tr̄ilii. Amen!

Πιερι minnun 't̄o 'b̄u

¹²-Kaa "b̄ui Zoz̄izan Sila nen, maan 'ȳi 'nan min -k̄olaman e yi -t̄eala "da "b̄e, -ȳeē 'pa 'an 'va 'fluba "tienn̄en 'ḡv̄e -a c̄ren -tenan, en maan 'pa 'sia 'c̄eē. An ya "va 'nan, 'an 'ka "koe -t̄oa 'ka da, -e zi Bali -le "yi t̄igl̄i ci b̄e, 'an 'ci v̄i 'c̄eē. Te 'ka 'si "yi z̄ie -a -sru "d̄i!

¹³-Legl̄izi 'n̄on nen Babil̄on 'fla b̄e, o 'ka 't̄o bo. Bali 'o 'si "va 'yee v̄e -a "le 'cee 'w̄i 'zv. En 'm̄en 'nen Mark 'ka 't̄o bo "nyian. ¹⁴'Ka cin 't̄o b̄v -atu 'lee -az̄oēyi -t̄ed̄i -a 'ka cin man! 'Ka p̄een̄on nen ka ci Cr̄izi -le v̄e -a b̄e, Bali 'e 'f̄v̄d̄i -tr̄oo -n̄on 'c̄eē.

'Fluba "flizan nen
Piere
-a cren -te

¹ 'An 'bo Simon Piere be, an ya Zozi Crizi 'suzan 'a, en an ya -yee 'pasiazan -a. Meeen 'fluba 'gve -a cren -te, minnun preeenon nen Bali -a dre en o yi -tera Zozi da 'le 'kve 'wi 'zu be, -wle. Zozi Crizi nen -cee Bali -a, en e ya -kaa 'sizan 'wi 'ji -a be, ya'a min bo "va "di, -yee "wean 'wi zie e dre -kaa preeenon 'le ve -a.

² Maan laabo Bali 'lo 'nan 'e 'yee 'yi 'lee 'yee -fodi -traw -non 'cee 'e 'ciila "da. Zi 'cee Bali -todi "paa "da 'lee -kaa san Zozi 'todi "paa "da "be, -a da nen "yi 'lee -fodi -traw zie o dra 'cee ve -a.

'Ka 'cee 'pleble preeenon 'sia -e 'cee 'ta wu -pe 'e 'so Bali le

³ Fe preeenon nen yaa -maan 'lo -e -cee 'ta wu -pe 'e 'so Bali le be, Zozi -a -non -cee, kaw Bali -le 'pleble a -yru. -Yee -dan nen yaa -ci koon -cee 'wi -dandan dredi -a be, -a 'bo 'a nen e -kaa laabu. ⁴ En -a 'bo 'a nen e "yi "nen e "mlian fe preeenon da be, -a -non -cee "le zi yaa 'vi 'e 'cen be -yee 'wi 'zu. Yaa dre zie 'nan -e Bali -le 'belidi 'e dre 'cee ve -a, -e 'ka 'su min ci 'so winun nen o min -nan -nyan be -wlo. Min ci 'so winun zie -wee 'tre 'gve -a da 'si "fo.

⁵ Winun zie -yee "wean be, 'ka 'cee 'pleble preeenon 'sia, -e 'ka 'cee yi -teradi Zozi da -koon 'ka dre winun "yi "a. 'Ka dre winun "yi zie cee koon be, "be -sru -e 'ka 'wi 'to wi dre.

⁶ En ka 'wi 'to wi dre be, "be -sru -e 'ka 'fli 'pla. En 'ka 'fli 'pla be, "be -sru -e 'ka -pooan 'e 'so. En 'ka -pooan 'so be, "be -sru -e 'ka Bali ci 'so wi dre. ⁷ En ka Bali ci 'so wi dre be, "be -sru -e 'ka "bu Zozinon yi "yi. En 'ka "bu Zozinon 'yi "yi "be, "be -sru -e 'ka min preeenon yi "yi.

⁸ -Te ka 'winun preeenon zie -a dra, te e -ko 'padi -a "da "be, yaa -koonman 'nan -kaa san Zozi Crizi -todi be, e 'ka 'wi "tun "a di. 'Pian ka dra 'wi "yi "kaga "dreonon 'a. ⁹ 'Pian min nen 'winun preeenon zie, ya'a -koonman die, -a san a "le 'nan min nen ya'a fenan -nanjean -koobli die, -yee 'wi 'zu, e dre yie 'wizan -a. En -a ci a 'e 'sandt 'nan Bali 'yee 'wi 'wliidi fui.

¹⁰ 'An beenun, te 'ka 'kon "le min zie -yee 'wi 'zu di! Bali 'ka laabu, en e 'ka 'si "va. 'Ka 'cee 'pleble preeenon 'sia, -e 'ka 'to "da 'pleble 'kpa! Kaw -te kaa dre la "da "be, 'ka 'pe 'ka 'saanman 'wi 'wliidi 'va 'li "fo "di. ¹¹ Toon Bali -taa -si 'le 'sole 'cee -gbaun -e 'ka -wla mingonnen tre nen -a 'leda "ka "die -a da. Mingonnen tre zie, -kaa san Zozi Crizi nen -kaa 'sizan 'wi 'ji -a be, -yee ve nen.

'Wi preeenon nen 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'ji be, 'ka 'sia 'wi tigli 'a!

¹² 'Cee -wliidi mingonnen 'tre da -le "wean be, an 'wi preeenon zie -a -cin -toa 'ka 'ji tu preeenon man. Maan -toa 'nan kaa -toa 'va, en 'wi tigli nen kaa 'man be, ka ya 'ka 'todi "da 'pleble. ¹³ 'Pian -a -cin a 'an 'ji 'nan 'be nen an ya tian 'tre da 'gve, 'an 'wi preeenon zie -a -cin -toa 'ka 'ji, te 'ka 'man a 'e wudi. ¹⁴ Maan -toa 'nan 'an 'le 'bo 'e pu, -e 'an 'ka. -Kaa san Zozi Crizi 'wi zie -a -nan koon 'men. ¹⁵ -Yee "wean zi ko 'an dre be, maan dra -te an -ka be, te 'winun zie -a -cin yra 'ka 'ji tu preeenon man.

¹⁶ Kva 'vi 'cee 'nan -kaa san Zozi Crizi -ta pee wo -e 'e 'yee 'pleble preeenon 'ci -koon. Fien "ce kva 'pa 'cee di, en ku'a "nrone 'ku 'ji en kva 'vi di. 'Pian ku -yee -dan ci 'yi 'ku yie 'a, ¹⁷ tu nen te 'to -dan nen e "mlian fe preeenon da be -kaa "ti Bali -a -non -yre "be -a man. Bali 'bo nen -yee -dan "mlian fe preeenon da be, e 'wi tin 'ba Zozi le. Yaa 'vi -yre 'nan: «I ya 'an 'pi nen e 'so 'men tigli be -a, 'i 'bo nen mein 'si "va.» ¹⁸ Wei zie e 'si laji, en kva 'man 'ku 'bo 'a, te ku ya Zozi "srone Bali -le pon da.

¹⁹ Zi ku wei zie -a 'man be, en ku yi -tera 'wi nen Bali 'lewei vunon -a 'vi 'e 'cen be -a da 'kpa tigli. 'Ka dre "yi 'wi nen waa 'vi be -a va. Kaw 'wi zie e ya "le 'te 'san nen e ci 'binan klun va be -yee 'wi 'zu. E "bia zie -trilii, -e tu nen yide 'san boala be e 'bo. Tu zie -a man nen tu 'cen mlen cren boala. Zozi nen, -yee 'wi preeenon 'ci "sia -cee 'wein.

²⁰ 'Wɪ 'gʊɛ te -a -cin 'e 'san 'ka 'ji 'fo "dɪ. 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ 'li 'e 'cɛn, ɛn waa cɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ -a "cɛɛ waa -ci ve dɪ. ²¹ Kɔɔ 'wɪ 'bɔ nɛn Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ bɛ, blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ "cɛɛ 'pa o -wulo -ji dɪ. 'Pian Bali lei 'saun 'bɛ 'ta 'tɔ o man, ɛn 'wɪ nɛn e 'si Bali 'le bɛ, waa 'vɪ.

2

'Ka drɛ "yi minnun nɛn o 'wɪ ve 'wlu 'a Bali wei da bɛ o va!

¹ 'Li bɛ, Izrael 'nɔn 'bɔ yei "bɛ, min -mienun 'wlu -sɛan, te waa ve 'nan 'o ya Bali 'lewei vɪnɔn 'a. -A -tɔwli "nɛn "nyian 'cee ve -a, minnun nɛn o 'wlu -sɛan, te waa ve 'nan o ya Bali -le 'wɪ 'paanɔn 'a bɛ, o -taa "kɔnɛ 'ka yei. 'Winun nɛn e ya 'wlu 'a, ɛn e min -nan -nyaan "bɛ, o -taa -a "paale 'ka 'ji. Minsan nɛn 'bɛ o 'si 'wɪ 'ji bɛ, wa'a 'bɛ 'siala min -a dɪ. 'Wɪ nɛn waa dra zɪɛ -yee "wean bɛ, Bali -taa 'wɪ "nɛn -kɔnɛ -wɛ o kligli tɔ va. ² 'Winun nɛn waa dra, te e ya -wɪdɪ "bɛ, -a -sru "nɛn min "kaga -taa -sɔnɛa. 'Wɪ zɪɛ -yee "wean bɛ, minnun -taa 'wɛ -wɪdɪ Bali -le -si tɪgli bɛ -a man. ³ "Lala yɪdɪ "yi "le "wean bɛ, o 'ka see "paaman wei 'nɔnɔn 'a, -e 'o "lala "koo 'ka 'lɔ. 'Pian 'wɪ nɛn e -taa "bɔɛ o man bɛ, Bali -a 'pla 'e 'cɛn -a -nan 'mɔn, ɛn o -nan -nyandɪ 'bɔ 'kogo.

⁴ Maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan, zɪ Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ bɛ, Bali 'ka o 'tɔɛ 'e "tun "dɪ, 'pian e o -fɔ klun 'pɔ tiidii 'va. Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn, o -fo 'li 'trilii, -e tin 'ba yi 'e bɔ.

⁵ ɛn "nyian bɛ, Noe tɔ va 'li bɛ, minnun nɛn o yɪɛ 'ka 'naan Bali man dɪɛ, Bali 'ka o 'tɔɛ 'e "tun "dɪ, 'pian e laa -dan fɛn -trilii, ɛn o pɛɛnɔn -nan -nyan. Min 'sɔra "cɛ "nɛn Bali -a 'si 'wɪ 'ji, Noe 'lee min 'sɔravli. Noe zɪɛ -yɛɛ 'vɪ minnun lɛ 'nan, 'o 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, -e 'o 'ta wɔla 'wɪ tɪgli -sru.

⁶ ɛn "nyian bɛ, 'fla nɛn waa laabo Sodɔm 'lee Gomɔr bɛ, Bali 'wɪ "nɛn -kɔn -wɛ, e o -nan -nyan 'tɛ 'a. 'Wɪ zɪɛ Bali -a drɛ 'nan, -e 'e drɛ minnun nɛn wa'a 'kɔnɛn Bali 'lɔ dɪɛ, -wee 'wɪ -kɔn "manve -a. ⁷ 'Fla 'bɔ zɪɛ -a da bɛ, min -tɔwli "cɛ "nɛn Bali -a 'si 'wɪ 'ji. Waa laabo Lɔt. E ya min tɪgli 'a, ɛn 'wɪ 'wɪdɪnɔn nɛn minnun zɪɛ waa dra bɛ -a 'wɪ "naan "man. ⁸ Tɔ -tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn e "cɛan bɛ, te e 'o drɛ wɪ -wɪdɪnɔn ye. ɛn 'wɪ 'wɪdɪnɔn nɛn waa ve bɛ, te yaa maan. 'Wɪ zɪɛ e "naan Lɔt man 'e -ciala "da, e ya min tɪgli 'a -le "wean. ⁹ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ yaa -kɔnɛnman -cɛɛ 'nan, zɪ kɔ Minsan 'e minnun nɛn o ci -yee ve -a bɛ o 'si 'wɪ 'ji bɛ, yaa -tɔa. ɛn yaa -kɔnɛnman "nyian 'nan, -si nɛn kɔ Minsan 'e 'ciɪla "da, -e 'e 'wɪ "nɛn -kɔn 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn lɛ bɛ, yaa -tɔa.

¹⁰ Minnun nɛn Minsan 'wɪ "nɛn -kɔnɛnman -wɛ "bɔɔ "bɛ, minnun nɛn o 'ta wɔla 'o 'bɔ 'ci 'sɔ winun -wɪdɪ -sru "bɛ o nɛn. -A -cin 'ka o 'ji 'nan, Bali a 'plɛblɛ, ɛn e 'wee tin "baa dɪ. Wa'a 'kɔnɛnman 'wɪ 'tɔ -lɔ "fo "dɪ, ɛn 'o 'fli "siala 'kpa. 'Yra 'ka o yɪɛ man Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ o "srɔnnan dɪ. ¹¹ Bali -le 'pasianɔn 'bɔ nɛn o 'plɛblɛ "mlian minnun zɪɛ o da bɛ, wa'a 'wɪ 'wɪdɪ 've minnun zɪɛ o man Minsan 'lɛ dɪ.

¹² Lua winun 'ka 'o 'wulo 'ji nɔnman dɪ, o 'bɔla 'trɛda 'nan, -e 'o -fɔ san 'ji, -e min 'e o -tɛ. Minnun 'bɔ 'labɛ, o ya "le -wee 'wɪ 'zɔ. Fɛ nɛn wa'a tɔa dɪɛ, o "we "man -wɪdɪ. -Wee -kadɪ dra "le -winun zɪɛ -wee ve zɔ.

¹³ 'Wɪ 'wɪdɪ "nɛn waa drɛ bɛ, o -taa -a "nɛn "yɪɛ yra yɪdɪ -a. -Te tɔ cɛɛn bɛ, 'wɪ nɛn e 'o ci "nɔnman bɛ -nyɛn "fɛdɪ -blɪdɪ -a. Minnun zɪɛ -te o yra 'cee -blɪfɛ -sru "bɛ, 'wɪ nɛn e ya paan "le 'e o -tɛ 'yra -a bɛ, e o ci "nɔnman. Wɛɛ -maan minnun 'ka 'tɔ srɛman. ¹⁴ O yɪɛ 'ka 'ciala lumɔn da dɪ, ɛn o "koe 'ka 'nyaan 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ -a dɪ. Minnun nɛn o 'ka 'o 'tɔdɪ Bali wei da tɪgli dɪɛ, o o "sia -si tɪgli da. Fɛ yɪdɪ da nɛn -wee ci "nɔndɪ pɛɛnɔn ci. Bali -le nyran -blɪdɪ a -wee ve -a. ¹⁵ O 'si -si tɪgli bɛ 'bɛ da, ɛn o 'san. -Si -tɔwli "nɛn Bɛɔr -pɪ Balam -a 'sia 'li bɛ, -a da nɛn o sɔnɛla. "Lala yɪdɪ "yi "le "wean Bɛɔr -pɪ zɪɛ, e ya "vale 'e 'wɪ 'wɪdɪ "dra, ¹⁶ 'pian Bali a "trɔɛn nyuɔn 'wɪ zɪɛ -a man. -Aflumun nɛn ya'a 'we dɪɛ, e 'wɪ tin 'ba -yɛɛ blamin wei -ji. E -si -tɔ Bali 'lewei vɪzan zɪɛ -yɛɔ, 'nan te 'e 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ dɪ.

¹⁷ Minnun 'bɔ zɪɛ, o ya "le 'nan, 'yi ku nɛn 'yi 'ka 'bɔala 'ji "dɪɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. ɛn o ya "nyian "le 'nan, laa 'bɛ wɔla 'ji, ɛn fulɔ ci ciɪlanan "a "da "bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. Klun 'pɔ

tiidii 'kpa nen Bali -a 'pla -wee yra yunan -a. ¹⁸ En minnun 'bō zīe, 'wī -dandan nen waa ve minnun lē te -a -ci "ka "dī. 'O 'bō 'ci 'sō wunun -wliđi "bē, -a 'bō nen waa "paaman minnun ji, 'nan -e 'o o see "paa, -e 'o 'wī 'wliđi "drē. Zī waa dra zīe -e 'o minnun nen o -si tīglī 'sia 'e -trē bē o man yī. ¹⁹ Waa ve minnun lē 'nan, o 'ka "nyian fē -tv -le nōan -a dī, te o 'bō o ya 'o drē wī -wliđi "nen waa dra bē -yee nōan -a. -Yēē o -nan -nyaan. Kōō 'wī nen min -a dra, en ya'a 'kolaman -e 'e 'pē 'si -a -sru "dīe, te e ya 'wī zīe -yee nōan -a.

²⁰ Min nen e -kaa san Zozi Crizi nen -kaa 'sizan 'wī 'ji -a bē, -a -tō bē, te 'e 'pē 'si 'trēda wunun -wliđi -sru. 'Pian -te -a san 'li 'e da "nyian 'wunun zīe -a va, en ya'a 'kolaman -e 'e 'pē 'si -a -sru "dīe, -a 'le 'srannan "bē -yee -kōndī -wliđi "mlīan -a tēdē vē da. ²¹ Min zīe -a "yī mlin paan -e 'e vīlē 'e -si tīglī zīe -a -tō dī. Kōō Bali -le -pei -tō wunun nen waa paa "ji "bē, yaa -tō 'vaa, en e 'si -a -sru. ²² 'Wī nen e 'bō min zīe -a man bē, -kōnnēn "fli 'gūē -a da wī nen. Waa -fō 'nan: «Fē nen -plēn fēē 'a bē, yaa 'sia "nyian, yaa blī.» En «'Sru nen o 'si -a -srunan bē, e 'li 'e da "nyian -fēli -va.»

3

Minsan Zozi Crizi -taa "nyian

¹ 'An beenun, 'fluba nen maan crēn -tēa -e 'an 'pa 'sia 'cēē bē, -a "flīzan nen 'gū 'va. 'Fluba "fli zīe -a -ji bē, 'wī nen kaa -tōa 'va bē, -a 'bō nen maan -cin -trōa 'ka 'ji, 'nan -e 'ka 'wulo -ji "nrōn "da tīglī. ² 'Wī nen Bali 'lewei vūnōn -a 'vī 'li 'e 'cēn bē, 'ka 'ci "nrōn "da. En 'wī nen Minsan nen min 'sizan 'wī 'ji -a bē, yaa 'vī 'nan 'ka drē bē, 'ka 'ci "nrōn "da "nyian. 'Wī zīe -yee 'pasianōn 'bē paa 'ka 'ji.

³ 'Wī nen e cī "le 'ka 'pla 'ka 'ji 'e tēdē bē, -nyrēn 'gū, tv -fōla "da "ji bē, minnun nen o 'ta wo 'o 'bō 'ci 'sō 'wunun da bē o -kōan. Minnun zīe o 'ka sēē wo. ⁴ Waa ve 'cēē 'nan: «Zozi "e 'nan, 'e 'ta pee wo "nyian, -njēē dūv? En e ya "mēn nyin zīa? 'Kū tranun cēēn -kaadı man, en zī Bali 'trē drē 'li bē, fē -tv 'ka tīan līlēa dī.» ⁵ Minnun zīe, -te o ya 'wī zīe -a vūnān bē, -a -cin 'ka o 'ji 'nan, 'trē tēdē a 'li dī. -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan Bali wei da nen 'trē 'lee la 'bōla 'li 'kpa. 'Yī 'va nen Bali 'trē 'bōla, en 'yī 'a nen Bali 'trē -sru cēēn. ⁶ Bali wei da nen "nyian laa -dan fēn, en 'trē tēdē zīe 'e srē. ⁷ En Bali wei -tūwli zīe, -yēē 'vī 'nan, 'trē 'lee labli nen -nan cēēgū yī -a 'gūē, 'tē 'bē -taa "o srēlē. 'Pian Bali o ta -tō, -e tv nen e minnun -le tīn "baa bē 'e bō. Minnun nen o yīē 'ka 'naan Bali 'bō man dīe, tv zīe -a man nen e o -nan -nyaan.

⁸ 'An beenun, 'cēē vē bē, -a -cin 'e 'kōn "cēē 'ji 'nan, Minsan "le 'va bē, yī -tūwli "cē "bē, lē -kpi tv nen (1.000), en lē -kpi tv bē yī -tūwli "cē "nen. ⁹ Min -mienun 'o 'ci "nrōnman 'nan, 'wī nen Minsan -a 'vī bē, e 'ka -a drēnan tada dī. -Wee tīn 'ka 'nōnōn dī, 'pian e -sēanla minnun man -trōō, kōō e 'ka "vale 'nan min -tv -nan 'e 'nyan dī. 'Wī nen e cī "va "bē, -nyrēn 'nan, min -tūdv pēēnōn 'o 'si 'o drē wī -wliđi "man, -e 'o -sōōnla 'e -sru.

¹⁰ 'Bē a zī, 'pian Minsan -taa "kpō. -Yēē -tādī dra kligli, "le 'nan zī crīnzān -taa "min va bē -yēē 'wī 'zv. Tv zīe -a man nen labli 'tē 'blīđī "sīala -wūūūū, te wa'a "nyian -a ye dī. Lajī fēnūn pēēnōn 'yī bō 'tē 'lō, en 'trē 'lee 'e 'ta fēnūn pēēnōn 'nan -nyaan.

¹¹ -Yēē "wēan -pē nen e "sōa Bali lē bē, -a man nen 'ka 'ta wū 'kpa tīglī, kōō zī fē pēēnōn 'nan -taa "nyanlē bē -a -cin a 'ka 'ji. ¹² 'Ka yīē yra Bali -le yī zīe -yrē, zī 'kō 'ka drē 'lōō, -e 'e bō tada bē, -nyrēn 'ka drē. Yī zīe -a da nen, 'tē labli -nan -nyaan "fō, en yī zīe -a da nen, lajī fēnūn pēēnōn 'yī bō 'tē 'lō. ¹³ 'Pian Bali "e 'nan, 'e labli -trē dra, en 'e 'trē -trē dra. Bali 'ci 'sō wunun 'saza 'bē dra fē zīe -a -nan. 'Wunun zīe -a man -pēnnan nen -kaa cī.

¹⁴ 'An beenun, 'wunun zīe -a man -pēnnan nen ka cī, -yēē "wēan 'ka 'cēē 'plēblē pēēnōn 'sia, -e 'ka yēi 'e 'kōn 'e 'sēndī 'e cīn va 'ka 'vale Bali -a. En 'ka 'cēē 'plēblē pēēnōn 'sia "nyian, -e 'ka 'kōn 'saun Bali 'lē, te 'wī 'wliđi -tūwli 'e 'kōn 'ka man dī. ¹⁵ 'Ka -tō 'ka 'fli -a 'nan, -te -kaa san 'e man -sran bē, e ya "va 'nan 'ka 'si 'wī 'ji. 'Wī -tūwli zīe, -kaa "bū Pōl nen -cēē min 'kpa -a bē, yaa crēn -tē 'cēē. Bali 'wī 'tōđī -nōn -yrē, en e 'wī zīe -a crēn -tē. ¹⁶ -Yēē 'fluba -tūdv pēēnōn 'ji bē, 'wī zīe e ya -ji. En 'wunun nen -a -ci a 'plēblē bē, o ya -ji "nyian. 'Pian minnun nen, wa'a 'wī 'tōa 'kpa dī, en o 'ka 'o 'tōđī Bali wei da tīglī dīe, waa

-ci ve -wliɗi. En Bali wei pee nen 'e 'crɛn -tɛɗi be, waa dra "nyian zi. 'Wi ziɛ -a dɛɗi be e ya o 'bo 'fli -nan -nyan wi -a.

¹⁷ 'An beenun, 'cee ve be, 'wi ziɛ -a -cin a "cee 'ji 'va. -Yee "wean 'ka yiɛ 'to 'ka 'fli -va, "tɔgɔ minnun -wliɗi ziɛ o 'ka see "paa. Kɔɔ o ya "vale 'nan 'o 'ka "sia -si nen, ka ya 'ka 'tɔɗi "da -kli 'va be, -a da, -e 'ka -sɔɔnla o -sru. ¹⁸ 'Wi nen e ci "le 'ka dɛ be, -nyɛn 'nan: -Kaa san Zozi Crizi nen -kaa 'sizan 'wi 'ji -a, en ka sɔɔnla -a -sru "be, 'ka 'ku -a 'e 'le, -e 'e 'yee "yi "nɔn 'ceɛ. En -a -to nen kaa 'wu be, 'e 'pa "da. 'To -dan 'e 'kɔn -yee ve -a ceɛgu, en 'e 'kɔn -yee ve -a 'li 'trilii. Amen!

'Fluba tɛdɛ nɛn
Zan
-a cɛn -tɛ

Zozi a Bali wei -a

¹ Wei nɛn e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ, kɔ -yee 'wɪ 'cɛn -tɛa 'cɛɛ. E ya 'li 'e 'cɛn 'wɪ pou sianan "nun, kɔa 'man, kɔa 'yɪ 'kɔ yɪɛ 'a, kɔa bɔv tɪglɪ, ɛn kɔ klɛ "man 'kɔ 'pɛ -a.

² 'Belidɪ zɪɛ 'e 'fli kɔɔn, kɔa 'yɪ. Kɔ ya -a -nan yunɔn 'a, ɛn kɔ -yee 'wɪ ve 'cɛɛ. 'Belidɪ nɛn ya 'a 'nyaan dɪɛ -nyɛn. E ya "nɛn -kaa "tɪ Bali va, ɛn 'bɛ nɛn 'gɔɛ, yaa kɔɔn 'kɔɛ.

³ 'Wɪ nɛn kɔa 'yɪ, ɛn kɔa 'man bɛ, kɔ "cee "ve "nyian, 'dɔ -e -kaa drɛ min -tɔwli "a, kɔɔ -kaa pɛɛnɔn drɛ min -tɔwli "a -kaa "tɪ Bali 'lee 'e 'pɪ Zozi Crizi nun -a. ⁴ 'Wɪ 'gɔɛ kɔa cɛn -tɛ 'cɛɛ 'nan, -e -cee ci "nɛn 'e 'ciɪla "da "fo.

'Ka 'kɔn 'tɛ 'san da

⁵ 'Wɪ nɛn kɔa 'man Zozi da, ɛn kɔ "ta "cee "ve bɛ -nyɛn 'gɔ: E 'nan Bali a 'tɛ 'san -a, ɛn klun 'ka "man "dɪ.

⁶ -Te -kaa 'vɪ 'nan, -kaa 'vale Bali -a -kaa drɛ min -tɔwli "a, te -kaa 'ta wo klun va bɛ, te -kaa 'wɪ -sɛan, ɛn -ka 'a 'ta 'wɪla 'wɪ tɪglɪ da dɪ. ⁷ 'Pian -te -kaa 'ta wo 'tɛ 'san da "le Bali nɛn 'tɛ 'san -a bɛ -yee 'wɪ 'zɔ bɛ, te -kaa drɛ -kaa cin yei min -tɔwli "a. -A -nan nɛn -a -pɪ Zozi nɛn waa -tɛ bɛ, -a nyɛn e -cee 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn fuiman, -e -kaa drɛ 'saun.

⁸ -Te -kaa 'vɪ 'nan, 'wɪ 'wɪdɪ 'ka -kaa man dɪɛ, te -kaa ya -kaa 'fli see "paanan, ɛn -ka 'a 'ta 'wɪla 'wɪ tɪglɪ da dɪ. ⁹ 'Pian -te -kaa -cee 'wɪ 'wɪdɪ 'vɪ Bali lɛ 'wein bɛ, Bali nɛn e ya tɪglɪ bɛ, e 'ta wɪla 'e wei da, -e 'e -cee 'wɪ 'wɪdɪ "fui, ɛn "nyian e -kaa dra 'saun 'e 'lɛ 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn 'sɪdɪ -a -kaa 'lɔ.

¹⁰ -Te -kaa 'vɪ 'nan, -kaa 'wɪ 'wɪdɪ "drɛlɛ dɪɛ, te -kaa Bali drɛ 'wluzan 'a, ɛn -kaa 'ta 'wɪla Bali wei da dɪ.

2

¹ 'Mɛn 'nɛnnun, 'wɪ 'gɔɛ maan cɛn -tɛ 'cɛɛ 'nan, -e 'ka vɪlɛ 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ dɪ. ɛn -te min -tɔ 'wɪ 'wɪdɪ drɛ bɛ, 'ka -tɔ 'nan min nɛn e -nyɛanla -cee 'wɪ -sru, -e 'e -cee 'wɪ 'sɪ "va "bɛ, e ya -kaa "tɪ Bali "srɔn. Zozi Crizi nɛn e ya tɪglɪ bɛ, -nyɛn. ² -A 'bɔ 'bɛ drɛ 'sraga bɔvɛ -a -kaa man, 'nan -e Bali 'e -cee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui. Wa 'a vɪlɛ 'nan -kaa 'saza "cɛ "dɪ, 'pian -e 'e 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'lɛ 'wɪ 'wɪdɪ "fui.

'Wɪ nɛn Bali -a vɪ bɛ, 'ka drɛ

³ 'Wɪ nɛn yaa -kɔɔnman 'nan, -kaa Bali -tɔa "bɛ, -nyɛn 'nan -kaa 'ta wo Bali -le -pei da. ⁴ Min nɛn yaa 'vɪ 'nan: «'An Bali -tɔa», te ya 'a 'ta wɪla -yee -pei da dɪɛ, te 'wluzan nɛn -a san -a, ɛn te -a san 'lee 'wɪ tɪglɪ 'ka 'sɪ -tɔwli "da dɪ. ⁵ 'Pian bii nɛn i 'ta wo Bali wei da bɛ, te 'yɪɛ Bali yɪdɪ "yɪ "a 'e 'lɛ sɔɔdɪ. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, -kaa 'vale Bali -a -kaa drɛ min -tɔwli "a. ⁶ ɛn min nɛn yaa 've 'nan: «'Kɔ 'vale -a kɔ ya min -tɔwli "a» bɛ, -a san -le 'ta wɔ cɛin -kɔan "le Zozi 'le 'ta wɔ cɛin -zɔ.

Bali -le -pei "e 'nan, 'ka cin yɪ "yɪ!

⁷ 'An beenun, wa 'a vɪlɛ 'nan -pei -trɛ nɛn maan cɛn -tɛa 'cɛɛ dɪ, 'pian -pei ceje nɛn kaa 'yɪ -a pou sianan "bɛ -nyɛn. -Pei ceje zɪɛ wei nɛn kaa 'man bɛ, -nyɛn. ⁸ ɛn -pɛ -tɔ da zɪa bɛ, -pei -trɛ nɛn maan cɛn -tɛa 'cɛɛ. 'Wɪ 'kpa nɛn, kɔɔ Crizi -le 'ta wɔ cɛin -pei -trɛ zɪɛ -a kɔɔn, ɛn 'cee vɛ a -a -kɔɔnman "nyian. -Yɛɛ ci 'nan, 'tɛ 'san tɪglɪ bii 'va, ɛn klun a -nyannan.

⁹ Min nɛn yaa 'vɪ 'nan, 'e ya 'tɛ 'san da, -e te ya 'a 'e "bɔv -tɔ ye "yɪ "dɪɛ, te e ya tian klun va. ¹⁰ Min nɛn 'e "bɔv -tɔ ye "yɪ "bɛ, e -fɔ 'tɛ 'san da, ɛn fɛ -tɔ 'ka -yee ci "nrɔndɪ va -e 'e -tria dɪ. ¹¹ 'Pian bii nɛn yɪ 'a 'i "bɔv -tɔ ye "yɪ "dɪɛ, te i ya klun va. I 'ta wo klun va. ɛn fɛnan nɛn i ci -kunan bɛ, yɪ 'a tɔa dɪ, kɔɔ klun 'i yɪɛ 'wi.

Te 'ka yɪɛ 'e 'kɔn 'trɛda fɛnun lɛ dɪ!

¹² 'Mën 'nennun, an ya 'wɪ 'gʊɛ -a cɾɛn -tɛnan 'cɛɛ 'nan Zozi 'tɔ 'ji nɛn Bali 'cɛɛ 'wɪ 'wɪɪɪɪ fui. ¹³ "Tɪnɪn, an ya 'wɪ 'gʊɛ -a cɾɛn -tɛnan 'cɛɛ 'nan, min nɛn e cɪ 'wɪ pou sianan "a bɛ, kaa -tɔ. -Gobonun, an ya 'wɪ 'gʊɛ -a cɾɛn -tɛnan 'cɛɛ 'nan, ka Satan nɛn e 'wɪ 'wɪɪɪɪ "paa 'nyranman -a bɛ, -a klɪ.

¹⁴ 'Mën 'nennun, 'wɪ 'gʊɛ maan cɾɛn -tɛ 'cɛɛ 'nan, ka -kaa "tɪ Bali -tɔ. "Tɪnɪn, 'wɪ 'gʊɛ maan cɾɛn -tɛ 'cɛɛ 'nan, min nɛn e cɪ 'wɪ pou sianan "a bɛ, kaa -tɔ. -Gobonun, 'wɪ 'gʊɛ maan cɾɛn -tɛ 'cɛɛ 'nan, ka ya 'plɛblɛ, Bali wei a 'ka 'ji, ɛn ka Satan nɛn e 'wɪ 'wɪɪɪɪ "paa 'nyranman -a bɛ, -a klɪ.

¹⁵ 'Wɪnɪn nɛn 'trɛda minnɪn -a dra bɛ te 'ka yɪ "yɪ "dɪ! -Te min 'wɪnɪn zɪɛ -a drɛɪɪ ye "yɪ "bɛ, te -kaa "tɪ Bali yɪɪɪ "yɪ 'ka -a san ji dɪ. ¹⁶ Kɔɔ o drɛ wɪnɪn 'bɔ nɛn 'gʊ, min 'kɔlɛ 'ci 'sɔ wɪnɪn 'wɪɪɪɪ "a -tɔ, 'lee fɛ pɛɛnɔn nɛn min yɪɛ -a ye bɛ min a "vale 'e 'kɔn 'yɛɛ vɛ -a, e ya "nyian -tɔ. ɛn fɛ pɛɛnɔn nɛn min lɔ bɛ min a "vale 'e 'fli -kɔɔnman -a, 'bɛ a "nyian -tɔ. 'Wɪnɪn pɛɛnɔn zɪɛ, wa'a 'sia -kaa "tɪ Bali va dɪ, 'pian o "sia 'trɛda 'gʊ. ¹⁷ ɛn 'trɛ 'gʊɛ, e -nyaan 'o 'vale fɛ pɛɛnɔn nɛn min cɪ "vale 'e 'kɔn "nyian 'yɛɛ vɛ -a bɛ waa. 'Pian min nɛn e Bali ci 'sɔ wɪnɪn dra bɛ, 'belɪɪɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e ya -a san -le vɛ -a.

'Ka drɛ "yɪ Crɪzi 'nanmanzan 'va

¹⁸ 'Mën 'nennun, tɔ -nyranman -ji nɛn -kaa cɪ 'gʊ. Kaa 'man 'nan, Crɪzi 'nanmanzan -taa "talɛ. ɛn 'bɛ nɛn 'gʊɛ, Crɪzi 'nanmannɔn 'bɔla "kaga 'va. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan tɔ -nyranman -ji nɛn -kaa cɪ. ¹⁹ Crɪzi 'nanmannɔn zɪɛ o ya "nɛn 'kʊ 'va, 'pian kʊ 'ka waa -tɔwɪɪ "dɪ, -yɛɛ "wɛan nɛn o 'bɔla 'kʊ 'va. "Te 'e 'kɔn 'nan kʊ ya waa -tɔwɪɪ "bɛ, "te o -fʊ 'kʊ 'va. 'Pian o 'bɔla 'kʊ 'va, 'dʊ -e 'e -kɔɔn 'wein, 'nan kʊ 'ka waa -tɔwɪɪ "dɪ.

²⁰ 'Cɛɛ vɛ bɛ, Bali lei 'saun nɛn Crɪzi -a -nɔn 'cɛɛ, ɛn 'ka pɛɛnɔn 'wɪ tɪglɪ -tɔa. ²¹ Wa'a vɪlɛ 'nan ka'a 'wɪ tɪglɪ 'tɔa dɪ, -yɛɛ "wɛan an 'wɪ 'gʊɛ -a cɾɛn -tɛ 'cɛɛ dɪ, 'pian 'nan -kaa -tɔa. ɛn kaa -tɔa 'nan 'wɪ -tɔwɪɪ 'ka 'sia 'wɪ tɪglɪ 'va dɪ.

²² -Tɪɛ cɪ 'wɪluzan 'a? Min nɛn yaa vɛ 'nan Zozi 'ka min nɛn Bali -a 'si 'va -e 'e minnɪn 'si 'wɪ 'ji bɛ -a dɪɛ -a san nɛn. Crɪzi 'nanmanzan zɪɛ, min nɛn ya'a -kaa "tɪ Bali 'lee 'e 'pɪ sɪala fɛ -tɔ -a dɪɛ -a san nɛn. ²³ ɛn min oo min nɛn ya'a Bali -pɪ sɪala fɛ -tɔ -a dɪɛ, te 'o 'vale -a "tɪ "a o 'ka min -tɔwɪɪ "a "dɪ. 'Pian min nɛn yaa 'vɪ 'wein 'nan Zozi a Bali -pɪ -a bɛ, te 'o 'vale -a "tɪ "a, o ya min -tɔwɪɪ "a.

²⁴ 'Cɛɛ vɛ bɛ, 'wɪ nɛn kaa 'man -a pou sianan "bɛ, -a -cɪn 'e 'fɔla 'ka 'ji. Kɔɔ -te 'wɪ nɛn kaa 'man -a pou sianan, 'nan -a -cɪn -fɔla 'ka 'ji bɛ, te 'ka 'vale -kaa "tɪ Bali 'lee 'e 'pɪ -a ka ya min -tɔwɪɪ "a, ²⁵ te 'wɪ nɛn e 'nan 'e dra -cɛɛ bɛ, e ya -cɛɛ vɛ -a, -nyɾɛn 'belɪɪɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a.

²⁶ 'Wɪ 'gʊɛ maan cɾɛn -tɛ 'cɛɛ minnɪn nɛn o ya "vale 'o 'ka "sia -sɪ tɪglɪ da bɛ -wee "wɛan. ²⁷ 'Cɛɛ vɛ bɛ, Bali lei 'saun nɛn Crɪzi -a -nɔn 'cɛɛ bɛ, e ya 'ka 'lɔ. -Yɛɛ "wɛan e 'ka "le min 'e 'bɛ "paa "nyian 'ka 'ji dɪ. 'Pian -yɛɛ lei 'saun 'bɔ 'bɛ 'wɪ pɛɛnɔn "paaman 'ka 'ji. ɛn 'wɪ tɪglɪ nɛn, yaa "paaman 'ka 'ji, 'wɪ "cɛɛ dɪ. -Yɛɛ "wɛan 'ka 'vale Crɪzi -a 'ka 'fʊ -tɔwɪɪ, "le zɪ lei 'saun -a paa 'ka 'ji bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

Bali -le 'nennun 'ka 'wɪ 'wɪɪɪɪ dra dɪ

²⁸ 'Mën 'nennun, -maan vɛ "nyian 'cɛɛ 'nan 'ka 'vale Crɪzi -a 'ka 'fʊ -tɔwɪɪ, 'dʊ -e tɔ nɛn e -taa "man "bɛ, te 'ka 'ci a 'e 'sɔɪɪ 'nan 'ka 'man a 'e wʊɪɪ. ɛn 'yɾa 'ka 'kɔɔn yɪɛ man yɪ zɪɛ -a da dɪ.

²⁹ Zɪ kaa -tɔa 'nan Zozi Crɪzi a min tɪglɪ 'a bɛ, -a -tɔwɪɪ "nɛn 'ka -tɔ "nyian 'nan min nɛn e 'wɪ tɪglɪ dra bɛ, te Bali -le 'nɛn nɛn -a san -a.

3

¹ "Ka 'yɪɔ "le zɪ -kaa "tɪ Bali -kaa 'yɪ "yɪ -dan, ɛn e -kaa laabu 'yɛɛ 'nennun, ɛn -kaa ya "nyian -yɛɛ 'nennun -a 'kpagba. 'Trɛdanɔn 'ka -a -cɪ tɔa 'nan -kaa ya Bali -le 'nennun -a dɪ, kɔɔ wa'a Bali -tɔlɛ dɪ. ² 'An beenun 'bɛ nɛn 'gʊɛ, -kaa drɛ Bali -le 'nennun -a, ɛn zɪ -kaa -taa "kɔnɛ bɛ, ka'a tɪan -a tɔa dɪ. 'Pian tɔ nɛn Crɪzi -taa "man "bɛ, -kaa -kɔɔn "le -yɛɛ 'wɪ 'zʊ kɔɔ -kaa ye "le zɪ e cɪ bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ³ Min nɛn 'wɪ zɪɛ -a -cɪn cɪ "ji "bɛ, 'e yɪɛ -tɔa 'e 'fli -va, -e 'e vɪlɛ 'e 'wɪ 'wɪɪɪɪ "drɛɪɪ "le zɪ Crɪzi "e drɛ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

⁴ Min nen e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, te -a pei a 'e 'padɪ Bali man, kɔɔ 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ bɛ, e ya pei 'padɪ -a Bali man. ⁵ En kaa -tɔa 'nan Crizi -ta -e 'e -cee 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn bɛ -a 'nen 'wɪ yɪ, te ya'a 'wɪ 'wɪdɪ "drɛɛ dɪ. ⁶ -Yee "wɛan min nen 'o 'vale Crizi -a o ya min -tɔwli "a bɛ, ya'a 'wɪ 'wɪdɪ 'dra dɪ. 'Pian bii nen i 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, te zɪ Crizi cɪ bɛ, yɪ'a 'tɔa dɪ, en yɪ'a tian Crizi -tɔɛ "fo "dɪ.

⁷ 'Mɛn 'nɛnnun, te min 'e 'ka see "paa dɪ! Min nen e 'wɪ tɪgɪ dra Bali 'lɛ bɛ, te e ya tɪgɪ, "le Zozi a tɪgɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ⁸ 'Pian bii nen i 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, te Satan -le 'nen nen 'yia. -Yɛɛ cɪ 'nan, Satan 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ 'sia 'trɛda pou sianan. -Yee "wɛan nen Bali -pɪ -ta, 'nan -e 'e Satan -le 'nyranman srɛ.

⁹ Min nen e cɪ Bali -le 'nen a bɛ, ya'a 'wɪ 'wɪdɪ 'dra dɪ, kɔɔ Bali -le 'belidɪ a -a san lɔ. Ya'a 'kɔlaman te e 'wɪ 'wɪdɪ "dra dɪ, e ya Bali -le 'nen 'a -le "wɛan. ¹⁰ 'Pian bii nen yɪ'a 'wɪ tɪgɪ 'dra dɪ, te Bali -le 'nen "cɛɛ 'yia dɪ. En -te yɪ'a 'i "bɔɪ -tɔ ye "yɪ "dɪɛ, te Bali -le 'nen "cɛɛ 'yia dɪ. 'Wɪnun zɪɛ -a man nen o Bali -le 'nen 'lee Satan -le 'nen -kɔnnɛn "ye.

'Ka cin yɪ "yɪ!

¹¹ 'Wɪ nen -kaa man -a pou sianan "bɛ, -nyrɛn 'nan -kaa cin yɪ "yɪ!

¹² Te -kaa 'kɔn "le min -tɔ nen waa laabo Kaɛn bɛ -yee 'wɪ 'zɔ dɪ! -Yɛɛ cɪ 'nan e ya Satan nen e 'wɪ 'wɪdɪ "paa 'nyranman a bɛ, -yee 'nen 'a. En 'e -suannɛn "bɔ "tɔwli, "tɪ "tɔwli "tɛ. -Mɛ "le "wɛan nen yaa -tɛ "mɛn? Kɔɔ Kaɛn 'pa nyranman a -wɪdɪ, 'pian -a -suannɛn "le 'pa nyranman a "yɪ.

¹³ 'An "bɔɪ Zozinɔn, -te 'trɛdanɔn 'ka 'ka 'ye "yɪ "dɪɛ, te 'wɪ 'e 'ka 'kan dɪ. ¹⁴ Kɔɔ -kaa -tɔa 'nan, -kaa 'sɔ 'ka -lɔ, en 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ, e ya -cee vɛ -a. -Kaa "bɔɪnun ye "yɪ "le "wɛan nen -kaa -tɔa zɪɛ. -Te min -tɔ a 'nan, ya'a 'e "bɔɪ -tɔ ye "yɪ "dɪɛ, te -a san a tian 'ka -lɔ. ¹⁵ Min oo min nen e "naan 'e "bɔɪ -tɔ man bɛ, te min -tɛzan nen -a san -a. En kaa -tɔa 'nan 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ, e 'ka min -tɛzan -le vɛ -a dɪ.

¹⁶ 'Wɪ 'gɔvɛ -a nen -kaa yɪdɪ "yɪ "ci -tɔa: Zozi Crizi -ka -cee "wɛan. -Yee "wɛan -kaa "ka wɔ "nyian -kaa "bɔɪnun 'tɔ 'ji. ¹⁷ -Te 'trɛda fɛnun a min -tɔ -lɔ 'nan 'e "bɔɪ -tɔ 'yɪ, te -yee "ka "dɪ, en -a 'wɪ a "man "bɛ, -te -a nyrinta 'ka 'sɛnɛ "da "dɪɛ, -a -ci a 'wein 'nan Bali -le yɪdɪ "yɪ 'ka -a san lɔ dɪ.

¹⁸ 'Mɛn 'nɛnnun, te -kaa min yɪ "yɪ -kaa 'le lou "dɪ! 'Pian -kaa drɛ wɪ 'e -kɔɔn 'nan -kaa min ye "yɪ. ¹⁹ 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman -cɛɛ 'nan -kaa ya Bali -le 'wɪ tɪgɪ -sru, te -kaa ci yra "tra Bali 'lɛ. ²⁰ En -te -cee ci "nrɔndɪ tin -tɛa -kaa da bɛ, -kaa -tɔ 'nan Bali -dan "mlian -cee ci "nrɔndɪ da en e -kaa drɛ wɪ pɛɛnɔn -tɔa.

²¹ 'An beenun, -te -cee ci "nrɔndɪ 'ka tin -tɛa -kaa da dɪɛ, te -kaa Bali trɔ 'ba -kaa 'ji le "kɪan -a dɪ, ²² en fɛ pɛɛnɔn nen -kaa laabo -yrɔ "bɛ, yaa -nɔan -cɛɛ. Kɔɔ -kaa 'ta wo -yee -pei da, en 'wɪ nen e cɪ -a -ci 'sɔ 'a bɛ, -kaa dra.

²³ En 'wɪ nen yaa laabɔ -kaa 'lɔ bɛ -nyrɛn 'nan, -kaa yɪ -tɛra 'e 'pɪ Zozi Crizi da, en -kaa cin yɪ "yɪ "le zɪ 'e 'vɪ -cɛɛ bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. ²⁴ Min nen e 'ta wo 'wɪ nen Bali -a 'vɪ bɛ -a da bɛ, -a san 'lee Bali a min -tɔwli "a. En Bali 'lee -a san a min -tɔwli "a. Bali -le lei 'saun nen yaa -nɔn -cɛɛ bɛ, -yɛɛ -ci -kɔɔnman 'nan -kaa 'vale Bali -a -kaa ya min -tɔwli "a.

4

O Bali lei 'saun -tɔa 'kɔ?

¹ 'An beenun, te 'ka yɪ -tɛra minnun -tɔdɔ pɛɛnɔn nen waa ve 'nan Bali lei a 'o 'lɔ bɛ, o da dɪ. 'Pian 'ka o bɔv 'kpa -e 'ka -tɔ 'nan lei nen -wɪlɔ "bɛ, e "sia Bali va. -Yɛɛ cɪ 'nan, 'wlunɔn "kaga fuila "man 'trɛda, te o 'nan 'o ya Bali 'lewei vɪnɔn 'a. ² Fɛ nen e Bali lei 'saun 'nɔan -kɔɔnman bɛ -nyrɛn 'gɔ: Min nen yaa ve min pɛɛnɔn yɪɛ man 'wein 'nan Zozi Crizi -ta 'trɛda blamin -a bɛ, te -a san zɪɛ Bali lei 'saun a -yrɔ. ³ 'Pian bii nen yɪ'a 'wɪ zɪɛ -a ve Zozi man dɪɛ, te Bali lei 'saun 'ka 'i 'lɔ dɪ. Lei zɪɛ e "sia Crizi 'nanmanzan 'va. Kaa 'man 'nan lei zɪɛ e -taa "talɛ, en 'e -ta 'trɛda 'va.

⁴ 'Mɛn 'nɛnnun, ka ya Bali -le 'nɛnnun -a. En minnun nen o Bali 'lewei ve 'wɪlɔ 'a bɛ, ka o kɪ, kɔɔ lei nen 'ka 'ji bɛ, -a 'plɛblɛ "mlian lei nen 'trɛda minnun ji bɛ, -a da. ⁵ 'Wɪlunɔn zɪɛ, 'trɛdanɔn nen waa -yee "wɛan o 'wɪ ve "le 'trɛdanɔn 'le 'wɪ 'zɔ, en 'trɛdanɔn o wei

maan "yi. ⁶ -Kaa 'gυε, -cεε ci Bali -le 'nennun -a. -Yee "wean min nen e Bali -tɔa "bε, e -kaa wei maan "yi, 'pian min nen e 'ka Bali -le 'nen 'a dɛ, -a san 'ka -kaa wei maan "yi "di. Zɪ -kaa lei nen e 'wɪ tɪgɪ ve bε, 'lee lei nen e 'wlu -sean "bε, -a -tɔa zɪε.

Bali va nen yɪdɪ "yi "sia

⁷ 'An beenun, -kaa cin yɪ "yi, kɔɔ Bali va nen yɪdɪ "yi "sia. Min nen e min ye "yi "bε, te Bali -le 'nen -a san -a, εn e Bali -tɔa. ⁸ 'Pian bii nen yi'a min ye "yi "dɛ, te yi'a Bali tɔa dɪ, kɔɔ Bali min ye "yi. ⁹ Zɪ Bali -a -ci kɔɔn -cεε 'nan e min ye "yi -gυ, e 'yee 'nen -tɔwli 'pa 'sia 'trɛda, 'nan -e 'e 'belidɪ -nɔn -cεε. ¹⁰ εn -yee yɪdɪ "yi zɪε, e 'ka 'nan -cεε Bali yɪ "yi "dɪ, 'pian -yεε -kaa 'yɪ "yi. -Yee "wean e -ta 'yee 'nen 'a, -e 'e drɛ 'sraga bu ve -a -kaa man, 'nan -e Bali 'bɔ 'e -cee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui.

¹¹ 'An beenun, Bali -kaa 'yɪ "yi zɪε, -yee "wean -kaa "cin yɪ "yi "nyian. ¹² Min -tɔ 'ka tian Bali yɪlɛ dɪ. -Te -kaa cin ye "yi "bε, te -kaa 'vale Bali -a, -kaa ya min -tɔwli "a, εn te Bali yɪdɪ "yi "a 'e 'lɛ sɔɔdɪ -kaa 'ji.

¹³ Bali 'yee lei 'saun 'nɔn -cεε, -yεε -kɔɔnman 'nan -kaa ya waa min -tɔwli "a, εn -kaa fo waa min -tɔwli "a. ¹⁴ -Kaa "tɪ Bali 'yee 'nen 'pa 'sia 'nan -e 'e 'trɛdanɔn 'si 'wɪ 'ji. Ku 'bɔ 'gυε kva -nan 'yɪ, εn ku ya -a vɪnan minnun lɛ. ¹⁵ -Te min -tɔ -a 'vɪ minnun pɛɛnɔn yɪε man 'wein 'nan Zozi a Bali -pɪ -a bε, te -a san 'lee Bali a min -tɔwli "a, εn Bali 'lee -a san a min -tɔwli "a. ¹⁶ -Kaa 'gυε, -kaa -tɔa 'nan Bali -kaa ye "yi, εn -kaa yi -tɛra 'wɪ zɪε -a da.

Bali min ye "yi, -yee "wean min nen e minnun ye "yi εn e Bali ye "yi "bε, te -a san 'lee Bali a min -tɔwli "a, εn Bali 'lee -a san a min -tɔwli "a. ¹⁷ 'Wɪ zɪε -yεε -kɔɔnman 'nan minnun yɪdɪ "yi 'lee Bali yɪdɪ "yi "a 'e 'lɛ sɔɔdɪ -kaa 'ji. -Te 'wɪ zɪε e ya 'e 'lɛ sɔɔdɪ -kaa 'ji bε, "klan 'ka 'kɔan -kaa 'ji tin 'ba nyan dɪ, kɔɔ -kaa 'wɪnɔn drɛ 'trɛ da "le Zozi Crizi -le 'wɪ 'zɔ. ¹⁸ Min nen Bali -a ye "yi "bε "klan 'ka 'ji "dɪ, -yεε ci 'nan -a -nan nen Bali -le yɪdɪ "yi "ci 'e 'lɛ sɔɔdɪ bε, "klan "sia -nan "fo. Min nen yaa -tɔa 'nan o 'wɪ "nen -kɔɔnman 'yɛ bε, "klan a "ji, min nen "klan a "ji zɪε, te -yee Bali yɪdɪ "yi 'ka 'e 'lɛ sɔɔdɪ dɪ. ¹⁹ Bali 'bɔ 'bε -kaa 'yɪ "yi 'e 'flin, -yee "wean -kaa minnun 'lee Bali ye "yi.

²⁰ -Te min -a ve 'nan, an Bali ye "yi -e te ya'a 'e "bɔɪ -tɔ ye "yi "dɛ, te 'wluzan nen -a san -a. -Yεε ci 'nan, min nen ya'a 'e "bɔɪ nen yεε ye bε, 'bε ye "yi "dɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e Bali nen ya'a 'bε ye dɛ, 'bε yɪ "yi "dɪ. ²¹ -Pei nen yaa -tɔ -cεε bε, -nyɛɛn 'gυ. E 'nan: Min nen 'e Bali ye "yi "bε 'e "bɔɪ -tɔ yɪ "yi "nyian.

5

¹ Minnun nen o yi -tɛala "da 'nan Zozi 'bε ci min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi -a bε, te Bali -le 'nennun nen waa. εn -te min 'e "tɪ ye "yi "bε, yaa ci 'nennun ye "yi "nyian. ² 'Wɪ nen yaa -kɔɔnman 'nan -kaa Bali -le 'nennun ye "yi "bε, -cee Bali yɪdɪ "yi 'lee 'ta wɔladɪ -a wei da nen. ³ -Te -kaa 'ta wɔla 'wɪ nen Bali -a 'vɪ bε -a da bε, -yεε ci Bali yɪdɪ "yi "a. -Yee 'wɪnɔn 'bɔ 'ta 'ta wɔdɪ 'ka 'plɛblɛ dɪ, ⁴ kɔɔ min nen Bali -le 'nen 'a bε, e 'trɛda fɛnɔn klɪ.

Min nen e yi -tɛra Bali da bε 'wɪ "yi "nen yaa -si 'sia

Fɛ nen yaa -maan 'lɔɔ -kaa 'trɛda fɛnɔn klɪ bε, -cee yi -tɛradɪ Bali da nen. ⁵ -Tɪε -kɔlaman 'trɛda fɛnɔn 'klɪdɪ -a? Min nen e yi -tɛala "da 'nan Zozi a Bali -pɪ -a bε -a san nen.

⁶ Zozi Crizi zɪε e -ta. Zɪ e -ta bε, 'yi nen waa -batize drɛ -a bε, -yεε -maan waa -tɔ 'nan Bali -pɪ nen. εn -a -tɛ nen waa 'wɔ -a nyɛn nen e -sran bε, -yεε -maan waa -tɔ 'nan Bali -pɪ nen. Wa'a vɪlɛ 'yi 'saza 'bε -maan waa -tɔ dɪ, 'pian o "flinɔn nen. εn Bali lei "e 'vɪ 'nan 'wɪ zɪε, 'wɪ 'kpa nen, kɔɔ Bali lei 'ka 'wlu 'sean dɪ. ⁷ Fɛ nen yaa -kɔɔnman 'nan 'wɪ 'kpa nen bε, e ya yaaga. ⁸ Bali lei 'saun a, εn 'yi a, εn nyɛn a, o yaaga zɪε o wei drɛ 'tɔwli.

⁹ 'Wɪ nen min -a ve bε, -kaa "siala 'wɪ 'kpa -a. 'Pian 'wɪ nen Bali -a ve bε -a 'kpa "mlian 'wɪ nen min -a ve bε -a da, εn "mɛn "bε Bali 'bε 'vɪ 'nan 'e 'pɪ nen. ¹⁰ Min nen e yi -tɛala Bali -pɪ da bε, 'wɪ nen Bali -a 'vɪ zɪε, yaa -tɔa 'nan 'wɪ 'kpa nen. εn min nen ya'a yi tɛala Bali da dɛ, e Bali "siala 'wluzan 'a, kɔɔ ya'a yi -tɛlɛa 'wɪ nen Bali -a 'vɪ 'e 'pɪ man bε -a da dɪ. ¹¹ 'Wɪ 'bɔ nen Bali -a 'vɪ bε -nyɛɛn 'gυ: 'Belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛ Bali 'bɔ -a -nɔn -cεε. 'Belidɪ zɪε yaa -nɔn -cεε 'e 'pɪ -a. ¹² Min nen 'o 'vale Bali -pɪ -a o ya min -tɔwli "a bε, te

'belidi zɪe e ya -yrɔ. En min nen 'o 'vale Bali -pɪ -a o 'ka min -tɔwli "a diɛ, 'belidi zɪe e 'ka -a san lɔ di.

Te 'ka 'pɛ 'si 'cee yi -tɛradɪ Bali da -sru "di!

¹³ Kaa nen ka yi -tɛala Bali -pɪ da bɛ, 'wɪ pɛɛnɔn zɪe maan cɛɛn -tɛ 'cɛɛ -e 'ka -tɔ 'nan 'belidi nen ya'a 'nyaan diɛ, e ya 'ka 'lɔ.

¹⁴ Fɛ nen yaa -maan 'lɔɔ nyɛn 'ka -kaa 'ji Bali 'lɛ diɛ, -nyɛn 'gɔv, -te -kaa fɛ -tɔ laabu -yrɔ "lɛ zɪ e ci -a ci 'sɔ 'a -yɛɛ 'wɪ 'zɔ bɛ, e -kaa wei maan. ¹⁵ -Te -kaa fɛ -tɔ laabu -yrɔ "bɛ, -kaa -tɔa 'nan e -kaa wei maan, -yɛɛ "wɛan -kaa -tɔ "nyian 'nan, fɛ nen -kaa laabu -yrɔ "bɛ, yaa -nɔan -cɛɛ.

¹⁶ -Te min 'e "bɔɪ Zozizan -tɔ 'yɪ, te e ya 'wɪ 'wɪdi "drɛnan bɛ, 'e Bali tru 'ba -yɛɛ 'wɪ man. 'Wɪ 'wɪdi "nen min zɪe ya'a drɛ bɛ -te ya'a 'belidi sia min lɔ diɛ, Bali 'belidi -nɔan -yrɛ. 'Pian 'wɪ 'wɪdi "tɔ a bɛ, e 'belidi "sia min lɔ. -Te min -a drɛ bɛ, te 'ka Bali tru 'ba -a san lɛ "fo "di! ¹⁷ 'Wɪ pɛɛnɔn nen min -a dra te e 'kla -si yɛ diɛ, e ya 'wɪ 'wɪdi "drɛdi -a Bali 'lɛ. 'Pian -a -mie a bɛ, 'bɛ 'ka 'belidi sia min lɔ di.

¹⁸ -Kaa -tɔa 'nan Bali -lɛ 'nen 'ka 'wɪ 'wɪdi dra te yaa dra di. Bali -pɪ 'bɔ 'bɛ yɪɛ -tɔa "va -e Satan 'e vilɛ 'e 'wɪ 'tɔ drɛ -yrɛ "di.

¹⁹ -Kaa -tɔa 'nan Bali -lɛ 'nennun nen -kaa a, ɛn 'trɛdanɔn pɛɛnɔn a Satan -lɔ.

²⁰ -Kaa -tɔa "nyian 'nan Bali -pɪ -ta, e 'pa -kaa 'va ɛn -kaa Bali tɪglɪ 'tɔ. En -kaa 'vale Bali tɪglɪ 'a -kaa drɛ min -tɔwli "a, kɔɔ -kaa 'vale -a -pɪ Zozi Crizi -a -kaa drɛ min -tɔwli "a. -A -pɪ zɪɛ, -yɛɛ ci Bali tɪglɪ 'a, ɛn -yɛɛ ci 'belidi nen ya'a 'nyaan diɛ -a.

²¹ 'Mɛn 'nennun, te 'ka -sɔɔnla fɛ nen min -a -paan "bɛ -a -sru "di.

'Fluba "flizan nɛn
Zan
-a cɾɛn -tɛ

¹ An 'bɔ 'gʊɛ, an ya -leglizi min ceje -tʊ -a, mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a cɾɛn -tɛ -leglizi nɛn, Bali -a 'si "va "bɛ, -yɾɛ. Maan cɾɛn -tɛ -a 'bɔ 'lee 'e 'jinɔn lɛ. An 'ka ye "yi 'kpa, 'pian 'an 'saza "cɛɛ dɪ, minnɔn pɛɛnɔn nɛn o -si tɪglɪ -tɔa "bɛ "o 'ka ye "yi "nyian. ² Kɔɔ Bali wei tɪglɪ a -kaa 'ji, ɛn -a -cin yɾa -kaa 'ji 'li 'trilii.

³ -Kaa "tɪ Bali 'lee 'e 'pɪ Zozi Crizi bɛ, o "yi "dra -cɛɛ, o -kaa nyrinda "sia, ɛn o -fʊdɪ -trɔɔ -nɔan -cɛɛ. -Te -kaa ya -tʊwli 'wɪ tɪglɪ -sru, ɛn -kaa cin ye "yi "bɛ, -a pɛɛnɔn zɪɛ, waa -nɔan -cɛɛ -kpɔ.

'Ka cin yɪ "yi!

⁴ An 'ci nran 'kpa, kɔɔ an 'ka -mienun 'yɪ, te o 'ta wula 'wɪ tɪglɪ -sru, "le zɪ -kaa "tɪ a 'vɪ bɛ, -yee 'wɪ 'zv. ⁵ ɛn 'bɛ nɛn 'gʊɛ, 'an "bʊt Zozinɔn, an 'wɪ "paala 'cɛɛ 'nan, -kaa cin yɪ "yi! -Pei -trɛ "cɛɛ an cɪ -a cɾɛn -tɛnan dɪ, 'pian -pei ceje nɛn -a pou sianan -kaa 'man bɛ, -nyɾɛn. ⁶ Yɪdɪ "yi "nɛn maan ve bɛ, -nyɾɛn 'nan, -kaa 'ta wula Bali wei da. -Pei ceje nɛn -a pou sianan kaa 'man bɛ, -nyɾɛn. 'Ka 'ta wula "da!

'Ka drɛ "yi minnɔn nɛn o Bali 'lewei ve 'wlu 'a bɛ o va

⁷ Minnɔn nɛn o min see "paaman -e min 'e 'si 'wɪ tɪglɪ -sru "bɛ, o ya "kaga, ɛn o fuila "man 'trɛda. Minnɔn zɪɛ, o 'ka "vale 'o "we "man 'nan Zozi Crizi nɛn e -ta 'trɛda bɛ blamin nɛn dɪ. Min nɛn yaa dra zɪɛ, Zozi Crizi 'nanmanzan nɛn, ɛn min nɛn 'e min see "paaman bɛ -nyɾɛn. ⁸ 'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va, -e 'ka 'ka -kopa yɪ 'e 'ciula "da. -Te ka 'a drɛɛ dɪɛ, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn -kaa drɛ bɛ, -a "nɛn "fo 'e "tun. ⁹ 'Wɪ nɛn Crizi 'a paa minnɔn ji bɛ, min nɛn ya 'a 'bɛ "paale minnɔn ji dɪɛ, 'pian "e pee 'pa "da "bɛ, te -a san 'lee Bali 'ka min -tʊwli "a dɪ. 'Wɪ nɛn Crizi 'a paa minnɔn ji bɛ, min nɛn yaa 'lein "paaman minnɔn ji bɛ, te -a san a min -tʊwli "a 'o 'vale -kaa "tɪ 'lee 'e 'pɪ -a. ¹⁰ -Te min -ta 'ka 'va 'nan, ɛn -yee 'wɪ "paada a 'e 'pee Crizi 'le vɛ man bɛ, te 'ka 'wɪ "man -e 'e 'fʊ 'cee "kɔnnɛn "dɪ, ɛn te 'ka 'bɔ 'tɔ bʊ "fo "dɪ. ¹¹ Kɔɔ min nɛn yaa 'tɔ 'bʊ bɛ, 'wɪ 'wli dɪ "nɛn min zɪɛ yaa drɛ bɛ, te e drɛ o "fli "le vɛ -a.

¹² 'Wɪ "kaga "a 'an 'ji -e 'an vɪ 'cɛɛ, 'pian an 'ka "vale 'an cɾɛn -tɛa "dɪ. An ya "vale 'an "lo 'ka 'va -e 'an 'wɪ tin 'ba 'cɛɛ 'an 'bɔ 'a, 'dʊ -e -kaa ci 'e "nran 'kpa.

¹³ 'Ka "bʊt Zozinɔn nɛn Bali o 'si "va "nyian 'gʊɛ, o "we 'ka 'va.

'Fluba yaagazan nɛn
Zan
-a cɛn -tɛ

¹ 'An 'bɔ 'gʊɛ, an ya -leglizi min ceje -tʊ -a, mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a cɛn -tɛ. Maan cɛn -tɛ 'an bee Gai nɛn maan ye "yi 'kpa bɛ -yrɛ.

² 'An bee, an Bali trʊ "baa 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn 'e drɛ 'yie "yi, 'nan 'i 'kɔn 'i 'belidɪ 'i kɔlɛbo 'ji. Maan -tɔa 'nan, Bali 'lɛ bɛ 'i lei a 'e 'belidɪ. ³ Kɔɔ -kaa "bʊi Zozinɔn -mienun -ta 'gʊ, ɛn zɪ i ci 'wɪ tɪglɪ -sru "bɛ, 'lee zɪ i 'ta wʊla "da "bɛ, waa 'vɪ 'mɛn. 'Wɪ zɪɛ yaan 'ci nran 'kpa. ⁴ 'Wɪ 'pee 'ka "nyian 'an 'ci nranman -e 'bɛ 'mlin -a mandɪ 'nan 'mɛn 'nɛnnun 'ta wʊla 'wɪ tɪglɪ -sru "bɛ -a da dɪ.

Zan Gai 'tɔ "yi 'vɪ

⁵ 'An bee, i 'wɪ dra 'i 'ci -a -tʊwli 'i "bʊi Zozinɔn lɛ. -Te yi'a o tɔa dɪ oo, yia dra -wle "nyian zɪ. ⁶ Minnun zɪɛ, o 'yie min yɪdɪ "yi 'vɪ -leglizi -ji 'nɔn lɛ 'gʊ. Mɛin trʊ "baa, -te o "ta -ko fɛ pee -nan bɛ, 'i 'pa o va. -Yɛɛ cɪ Bali ci 'sɔ wɪnɪn -a. ⁷ O 'si 'wee vɛ -nan 'nan -e 'o Zozi Crizi -le 'nyranman 'pa. Wa'a 'wɪlɛ "man -e minnun nɛn wa'a tian -sɔɔnlɛa Zozi -sru "dɪɛ, 'o o lɔ fɛ 'si dɪ. ⁸ 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan bɛ, -kaa nɛn -kaa -sɔɔnla Zozi -sru "bɛ, -kaa 'pa minnun zɪɛ o va. Zɪ -kaa "paa o va 'wɪ tɪglɪ fuiladɪ -a "man zɪɛ.

Zan min -tʊ nɛn waa laabo Diotrɛfu bɛ -yee 'wɪ 'vɪ

⁹ 'An 'wɪ -mie cɛn -tɛ 'e tɛdɛ, maan 'pa 'sia -leglizi nɛn Diotrɛfu cɪ -ji bɛ, -a -ji 'nɔn lɛ. 'Pian Diotrɛfu 'bɔ nɛn e cɪ "vale 'e dra o tazan -a bɛ, 'wɪ nɛn maan 'vɪ bɛ, ya'a 'silɛa "da "dɪ. ¹⁰ -Yee "wɛan -te an 'bɔla 'nan nun bɛ, 'wɪ 'wɪlɪdɪ pɛɛnɔn nɛn yaa dra bɛ, maan ta bɔala. E "we 'kʊ man -wɪlɪdɪ, ɛn e 'wɪlɪ -sɛan 'kʊ man. 'Pian 'bɛ nɛn zɪɛ 'bɛ 'ka -a ci sɔa dɪ. -Kaa "bʊi Zozinɔn nɛn o bɔala "va "bɛ, ya'a 'we "man -e 'o 'fʊ -yee "kɔnnɛn "dɪ. ɛn -te min nɛn e -kʊ min zɪɛ -a 'yee "kɔnnɛn "bɛ, yaa san -pian -leglizi -ji.

¹¹ 'An bee, te 'i 'wɪ nɛn e cɪ -wɪlɪdɪ "bɛ -a -nan yɪ min lɔ -e 'i drɛ dɪ. 'Pian 'wɪ "yi "nɛn 'i drɛ. Min nɛn e 'wɪ "yi "dra bɛ, te Bali -le 'nɛn nɛn -a san -a. ɛn min nɛn e 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra bɛ, te ya'a Bali tɔa dɪ.

Zan min -tʊ nɛn waa laabo Demetri bɛ -yee 'wɪ 'vɪ

¹² Demetri -le vɛ bɛ, min pɛɛnɔn -yee 'wɪ "yi "ve. ɛn 'wɪ tɪglɪ nɛn e 'ta wʊla "da "bɛ -yɛɛ 'tɔ "yi bɔala "nyian. 'Kʊ 'bɔ 'gʊ, "kʊ 'tɔ "yi "ve "nyian, ɛn yia -tɔa 'nan 'wɪ nɛn kʊa vɛ bɛ, 'wɪ 'kpa nɛn.

¹³ 'Wɪ "kaga "a 'an 'ji -e 'an vɪ 'yie, 'pian an 'ka "vale 'an cɛn -tɛa "dɪ. ¹⁴ Maan "nrɔnman 'nan tʊ -fʊ "wɛnnɔn -e 'kʊ cin yɪ, -e 'kʊ -sɛɛ "wʊ 'kʊ cin yei.

¹⁵ 'I 'fʊ -trɔɔ! 'I beenun "we 'i 'va, ɛn an "we 'kʊ beenun pɛɛnɔn 'va 'tʊdʊ.

'Fluba nɛn
Zud
-a cɾɛn -tɛ

¹ 'An 'bɔ Zud nɛn Zaji "bʊ -a bɛ, an ya Zozi Crizi 'suzan 'a. Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a cɾɛn -tɛ minnun pɛɛnɔn nɛn Bali o laabʊ bɛ -wɛ. -Kaa "tɪ Bali 'ka ye "yi, ɛn -a yiɛ a 'ka da -trilii -e Zozi Crizi 'e 'ta.

² Bali -le nyrinda, 'lee 'yee -fʊdɪ -trɔɔ, 'lee 'yee yɪdɪ "yi 'e drɛ 'cee vɛ -a 'e 'ciula "da!

'Ka drɛ "yi minnun nɛn o 'wɪ ve 'wlu 'a Bali wei da bɛ o va!

(2 Pi 2.1-17)

³ 'An beenun, -a -cin a 'an 'ji 'e tɛdɛ 'kpa tɪglɪ 'nan, 'an 'fluba 'cɾɛn -tɛa 'cɛɛ, -kaa 'si nɛn Bali -a 'wʊ 'wɪ 'ji bɛ -a da. 'Pian maan 'yi 'nan, e ya "le 'an 'wɪ 'pla 'cɛɛ. 'Wɪ zɪɛ -nyrɛn 'nan: Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn -kaa yi -tɛra "da "bɛ, 'ka 'tɔ "da 'plɛblɛ! Bali -a -nɔn minnun nɛn o cɪ -yee vɛ -a bɛ -wɛ, ɛn ya'a 'limlan 'li "fo "dɪ. ⁴ 'Wɪ zɪɛ maan 'pla 'cɛɛ, kɔɔ min -mienun wla 'ka yei 'e yɔɔdɪ. Wa'a 'ta 'wɔla Bali wei da dɪ, ɛn o 'wɪ 'wɪdɪ "dra te waa "paa 'nan, Bali -le "yi 'bɛ -si -nɔn 'wɛ. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ -ji bɛ, Minsan Zozi Crizi nɛn -kaa tazan -a 'e -tʊwli "bɛ, -a 'bɔ nɛn waa -tua 'o 'pɛla koda. Minnun zɪɛ 'wɪ nɛn e "ta -taa "bɔɛ o man bɛ, waa cɾɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn.

⁵ 'Winun nɛn 'gʊɛ kaa -tɔa 'e 'cɛn 'va, ɛn an ya "vale 'an -cin -tɔa "nyian 'ka 'ji. 'Li 'kpa bɛ, Minsan 'yee minnun Izrael 'nɔn 'si Ezipti nɔanba -ji, 'pian "bɛ -sru minnun nɛn wa'a yi -tɛɛa "da "dɪɛ, e o -nan -nyan. ⁶ ɛn "nyian bɛ 'ka 'ci "nrɔn 'wɪ nɛn e 'bɔ Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ o -mienun man bɛ -a da. 'Wɪ zɪɛ -nyrɛn 'nan: Bali 'plɛblɛ 'nɔn -wɛ, ɛn wa'a 'wɛɛ 'bɛ man dɪ. Fɛnan nɛn Bali o -nyran bɛ, -wɛɛ 'tʊ. -Yee "wɛan Bali o yɪ, ɛn e o 'pla klun 'pʊ 'va. O -fo -nan zɪɛ, -trilii -e tin 'ba yi -dan 'e 'bɔ. ⁷ 'Fla nɛn waa laabo Sodɔm 'lee Gomɔr bɛ 'lee 'flanun nɛn o "srɔn "bɛ, o -cin 'e -trɔa 'ka 'ji "nyian. 'Fla zɪɛ -a da 'nɔn bɛ, 'wɪ 'tʊwli "nɛn Bali -le 'pasianɔn zɪɛ waa drɛ bɛ, -a 'bɔ nɛn "o drɛ. Kɔɔ 'o 'fli -nɔn -kɔnnɛn -wɛɛdɪ 'lee lɪ -wɛɛdɪ lɛ, te 'winun nɛn blamin 'ka -a dra dɪɛ, waa "paa 'nyranman -a. -Yee "wɛan Bali 'wɪ "nɛn -kɔɔn -wɛɛ 'tɛ nɛn ya'a 'driman 'li 'mlɔnmlɔn dɪɛ -a. Bali 'wɪ zɪɛ -a drɛ 'nan -e 'e drɛ -cee 'wɪ -kɔɔn "manvɛ -a.

⁸ Minnun nɛn o wla 'ka yei "bɛ, 'wɪ 'tʊwli zɪɛ -a 'bɔ nɛn waa dra. Nyrin nɛn waa -tɛa "bɛ, -a da nɛn o 'wɪ "paa -e 'o 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ, -e 'o Bali wei -fɔla 'o "trɔɛn -sru, -e 'o 'tɔ srɔ Bali -le 'pasianɔn nɛn laji ɛn o cɪ -dan -a bɛ, o man. ⁹ Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ, o tazan -dan nɛn waa laabo Mishɛl bɛ, ya'a 'wɪ zɪɛ -a drɛɛ dɪ. Tʊ nɛn 'o 'vale Satan -a o Moizi pa ta wɪ 'vɪ bɛ, ya'a 'tɔ srɔɛ Satan man dɪ. Yaa 'vɪ 'pian -yrɛ 'nan: «Minsan 'e 'wɪ "nɛn -kɔɔn 'yiɛ!»

¹⁰ 'Pian minnun 'labɛ o 'tɔ srɔman fɛ nɛn wa'a 'tɔa dɪɛ -a man. O -blʊ "taan "le -winun -zv. 'Wɪ nɛn e -trɔa 'o 'wulo -ji bɛ, -a da nɛn o 'ta 'wɔla, o 'bɔ 'nan -nyan wɪ nɛn.

¹¹ 'Wɪ -taa "bɔɛ o man. Kɔɔ -si -tʊwli "nɛn Kaɛn 'ta 'wɔla "da 'li bɛ, -a da nɛn o -sɔɔnla. ɛn "lala yɪdɪ "yi "le "wɛan, 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn Balam a drɛ 'li bɛ, -a -tʊwli "nɛn o cɪ -a drɛnan. ɛn o wluan Bali man "le zɪ Kore -a drɛ 'li bɛ -yee 'wɪ 'zv. O -nan -nyan wɪ nɛn.

¹² -Te Zozinɔn 'o cin 'yi 'nan, -e 'o fɛ -bli 'e cin va bɛ, vɛ -mienun zɪɛ o ya 'o yei. 'Yra 'ka 'o yiɛ man fɛ -blunan dɪ. O 'bɔ 'pɔn -ji fɛ nɛn waa -wɛɛman. Wɛɛ -maan minnun 'ka 'tɔ srɛman. Vɛ -mienun zɪɛ o ya "le 'nan laa 'bɛ wla 'ji, 'pian 'yi 'ka 'ji -e 'e 'fɛn dɪ, fulɔ -ciala waa "da. ɛn o ya "nyian "le yiba "nɛn -a ba tʊ 'bɔ, te -a 'blʊ "ka "man "dɪɛ, -yee 'wɪ 'zv. O ya "le yiba "nɛn waa 'sʊra bɛ, -yee 'wɪ 'zv. O -ka "fo. ¹³ Waa dra "le zɪ jemie 'e 'blʊ -fɔa, -e 'e 'va "tri wɛɛn bei "bɛ, -yee 'wɪ 'zv. Waa dra "le mlɛn cɾɛn nɛn e 'si 'e 'tɔ -nan bɛ, -yee 'wɪ 'zv. Klun 'pʊ tiidii 'va nɛn Bali o -nyran "nan 'pla. -A -nan nɛn, o -fo 'li 'trilii.

¹⁴ 'Li bɛ ɛnɔk nɛn Adan klu 'sɔravɪzan 'a bɛ, e minnun zɪɛ 'wee 'wɪ 'vɪ. Yaa 'vɪ 'nan: «'Ka 'yiɔ! Minsan -taa 'o 'vale 'yee 'pasianɔn nɛn laji bɛ o "kaga 'kpa -a, ¹⁵ -e 'e 'tredanɔn pɛɛnɔn 'le tin 'ba. E 'wɪ "nɛn -kɔɔnman minnun nɛn o drɛ wɪ cɪ -wɪdɪ "bɛ -wɛ, 'winun nɛn waa drɛ "va 'zia -wɪdɪ 'lee 'winun nɛn waa 'vɪ "va 'zia -wɪdɪ "bɛ -a man.»

¹⁶ Minnun zɪe o ci 'ka 'li 'sɔle dɪ. 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn e bɔa "o man bɛ, o wunwun "ve "da. O 'ta 'wula 'o 'ci 'sɔ wunun -wɪdɪ "da. Wei -dandan a o 'le, ɛn o minnun see "paaman wei 'nɔnnɔn 'a, te o o -ble.

Te 'ka 'pɛ -sru 'e tɔa dɪ!

¹⁷ 'An beenun, 'wunun nɛn -kaa san Zozi Crizi -le 'pasianɔn -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, -a -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji. ¹⁸ Waa 'vɪ 'cɛɛ 'nan: «Tɔ -fɔla "da "ji bɛ, Bali sɛɛ wɔnɔn -kɔan. O 'ta wo 'o 'bɔ 'ci 'sɔ wunun 'wɪdɪ -sru.»

¹⁹ Minnun zɪe -wɛɛ Zozinɔn "cɛan 'e cin man. 'O 'bɔ 'wulo -ji 'wunun da nɛn o 'ta wula, Bali lei 'ka -wɔ "fo "dɪ.

²⁰ 'Pian 'an beenun, 'cee vɛ bɛ, 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn e 'si Bali 'bɔ 'va, ɛn ka yi -tɛra "da "bɛ, 'ka 'pa 'ka cin va -a -e 'ka 'tɔ 'plɛblɛ! 'Ka Bali trɔ 'ba Bali lei 'saun 'le 'plɛblɛ 'a! ²¹ Bali 'ka ye "yi, 'ka 'fɔ 'ka lɛadɪ "man! -Kaa san Zozi Crizi -kaa nyrinda 'si, 'ka yiɛ 'trɔa "da "trilii, -e tɔ nɛn e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan -cɛɛ bɛ, 'e bɔ.

²² Minnun nɛn 'o 'ci -fɔdɪ 'sia bɛ, 'ka o nyrinda 'si! ²³ ɛn "nyian min -mienun a bɛ, o dre wɪ o 'pla Bali -le tin 'badɪ wɪ. 'Ka o 'si 'wɪ 'ji, "tɔgɔ 'o 'kɔ 'tɛ 'va! ɛn "nyian min -mienun a bɛ, 'ka o nyrinda 'si! 'Pian 'ka "klan Bali lɔ! -Wee "tri "nɛn -wɔ "bɛ, te 'ka 'pɛ wɔ "va "dɪ!

²⁴ 'Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali -le vɛ -a! E -kɔlaman 'e yiɛ 'tɔdɪ -a 'ka 'va, -e 'ka vɪɛ 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "dre dɪ.

'Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali -le vɛ -a! E -kɔlaman e -ko 'kaa, -e 'ka -yee -dan ci yɪ, te 'tɔ 'ka 'e 'padɪ 'ka man dɪ, te ci "nrandɪ a 'ka 'lɔ.

²⁵ 'Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali -le vɛ -a! E ya 'e 'towli, ɛn -yɛɛ ci min 'sizan 'wɪ 'ji -a. -Kaa san Zozi Crizi -le "wɛan bɛ, 'tɔ -dan a -yee vɛ -a, ɛn mingɔnnɛn -blɪdɪ a -yee vɛ -a, ɛn 'plɛblɛ a -yee vɛ -a, ɛn -kɔladɪ a -yee vɛ -a. -A pou sianan 'li 'e 'cɛn, -e 'e 'bɔ cɛɛgɔ yi -a bɛ, zɪ Bali ci zɪɛ, ɛn e -fɔ -a 'li 'trilii. Amen!

'Wunun nen Zozi -a -nan koon Zan le be -nyren 'gu
Apokalis

¹ 'Wunun nen Bali -a ta 'bola Zozi Crizi le be -nyren 'gu. 'Wunun zie Bali -a ta bola -yre 'nan -e 'wi nen e -taa "drele be, Zozi 'e -koon 'e 'sunon le. -Yee "wean nen Zozi 'yee 'pasianon nen laji be -a -tu 'pa 'sia 'e 'suzan Zan -va, en yaa -a -nan koon -yre.

² 'Wi preeon nen Bali -a ta 'bola Zozi le, en Zozi -a -nan koon Zan le be, -a 'bo nen Zan -a 'sinan 'pa 'fluba 'gve -a -ji. ³ Min nen e 'fluba 'gve -a ta ve be, Bali -le -fea a "man. En minnun nen 'o "troen -toa -a -ji wi le, waa "paala 'o 'ji te o 'ta wula "da "be, Bali -le -fea a o man. Minnun zie 'o 'ci 'e "nran, koo 'wunun nen Zozi -a -nan koon be -a drede tu 'bo 'kogo.

Zan Zozinon 'to 'bu

⁴ 'An 'bo Zan, meen 'fluba 'gve -a cren -te 'ka -leglizi 'soravli "nen Azi 'leglon 'ji be, 'cee. Bali a -nan tu preeon man, e ya -nan 'li 'e 'cen, en e -taa.

'E 'yee "yi 'lee 'yee -fudi -troo -non 'cee. En "nyian be, lei 'soravli "nen Bali -le mingonnen pein 'le be, Bali lei 'saun nen. 'O 'wee "yi 'lee 'wee -fudi -troo -non 'cee. ⁵ En "nyian be, Zozi Crizi 'e 'yee "yi 'lee 'yee -fudi -troo -non 'cee. -Yee ci 'wi zie -a -nan yizan -a, ya 'a 'wi ve 'wlu 'a di. En -yee ci min nen Bali -a wluan -kanon 'va 'e tede be -a, en -yee mingonnennun preeon nen 'treda be o "paala.

Zozi Crizi -kaa ye "yi. E wu "man en minnun -a -te, 'nan -e -a nyen 'e -kaa 'su 'wi 'wli di 'lo. ⁶ E -kaa dre Bali -le mingonnen treda 'non 'a. E -kaa dre Bali -pannon 'a, 'nan -e -kaa 'e "ti Bali 'su. 'To -dan 'e 'kon Zozi 'le ve -a, en 'pleble 'e 'kon 'yee ve -a 'li 'trilii. Amen!

⁷ 'Ka dre "yi! Zozi Crizi -taa "nyian 'e 'pee. E -taala "lolu -koei "da, en minnun preeon -a ye. Minnun 'bo nen o -tin 'wu -a 'sean da oo, "o "ye "nyian. Yi zie -a da be, 'leglon preeon 'ji minnun -wuodi "siala "klan -dan 'lo. 'Wi tigli nen, Amen!

⁸ Minsan Bali 'e 'nan, 'yee ci 'wi preeon pou sianan "a, en 'yee ci 'wi preeon 'le 'srannan "a. 'E ya -nan tu preeon man, 'e ya -nan 'li 'e 'cen, en 'e -taa. 'Yee ci 'pleble preeon 'san Bali -a.

Zozi 'e 'fli koon Zan le

⁹ 'An 'bo Zan nen 'ka "bu Zozizan 'tu -a be, an ya 'an yra yinan "le 'cee 'wi 'zv. An ya Bali -le mingonnen tredave -a "le 'cee 'wi 'zv. Zozi "paa 'an 'va, -yee "wean nen an -pan "soa 'wunun -ji "le 'cee 'wi 'zv. An -to Bali -le 'wi -sru, en an -to 'wunun nen Zozi -a -ci 'si 'men be -a da, -yee "wean nen minnun 'an 'kun, en o -ku 'maan 'yi yei 'tre nen waa laabo Patmo be -a da. ¹⁰ -Kaa san -le yi da nen Bali lei -sen 'an da, en an wei -tu 'man 'an koda. E wu 'pleble "le 'bei 'le 'wi 'zv. ¹¹ Wei zie e 'nan: «'Wunun nen yia -nan ye be, 'i cren -te 'fluba da, -e 'i 'pa 'sia -leglizi 'soravli 'gve -wle. Efez -leglizi a -tu, en Simiri -leglizi a -tu, en Pergami -leglizi a -tu, en Tiatire -leglizi a -tu, en Sardo -leglizi a -tu, en Filadefi -leglizi a -tu, en Laodize -leglizi a -tu, o le nen 'i 'fluba zie -a 'pa 'sia.»

¹² -A -nan nen 'an 'man lila 'nan -e 'an min nen e ci 'wi tin 'banan 'men be -a yi. Zi 'an 'man lila be, an -kannen -tora "dave 'yi 'soravli. O ya 'o drede -siga -a. ¹³ -Kannen -tora "dave zie o yei "be, an fe -tu 'yi. E ya "le Blamin -pi -le 'wi 'zv. So -gblon nen 'e wudi "da, en -tien 'kole nen 'e drede -siga -a be, -a 'bo nen yaa -to 'e kugu da. ¹⁴ -A -wulo "je "a 'fuvu "le 'nanwle luw "le 'wi 'zv. E ya 'fuvu 'yiryi. En -a yie "bia "le 'te 'le 'wi 'zv. ¹⁵ En -a cein "fli "nen 'e 'wlu be, o "bia "le -bulale nen waa 'wu 'te 'a en e 'man be -yee 'wi 'zv. En -a wei -klunman "le 'yi -dan 'be ci -sennan -klo -ji. ¹⁶ En mlen cren 'soravli "a -a -pe "yi 'lo. Sen nen -a 'le a "man en -a 'le a -pe "fli "da be, e ya -a 'le. En -a yra "bia "le yide 'be ci 'binan 'pleble 'kpa.

¹⁷ Zi an min zie -a 'yi be, en an -tria "wlu. An 'sura "ji "le min -kadu -le 'wi 'zv. -A -nan nen 'e 'pe "yi 'pla 'an da, en e 'men 'nan: «Te "klan 'e 'i 'te di! Meen ci 'wi preeon pou

sianan "a, en mēen ci 'wɪ pɛɛnɔn 'le 'srannan "a. ¹⁸ Mēen 'belidɪ -nɔan "min lɛ. An -ka en an fuu, 'bɛ nɛn 'gʊɛ 'an yɪɛ a "man 'li 'trilii. 'Plɛblɛ a 'an 'lɔ -e 'an minnun wluan -kanɔn 'va. En 'plɛblɛ a 'an 'lɔ -e 'an minnun 'si -yremo fla.

¹⁹ -Yee "wɛan 'winun nɛn yia 'yɪ bɛ, 'i crɛn -tɛ. -A -mienun a drɛnan 'va, en -a -mienun -taa "drɛlɛ. ²⁰ I mlɛn crɛn 'sɔravli 'yɪ 'an 'pɛ "yɪ 'lɔ, en i -kannɛn -trɔa "dave nɛn -siga -a bɛ -a 'yɪ 'sɔravli. 'Winun zɪɛ -a -ci nɛn 'gʊ, mlɛn crɛn 'sɔravli "bɛ, -wɛɛ ci Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ, o 'sɔravli "nɛn 'o yɪɛ -tɔa -leglizɪ 'sɔravli 'bɔ 'va bɛ waa. En -kannɛn -trɔa "dave 'sɔravli "bɛ -leglizɪ 'sɔravli 'bɔ nɛn.»

2

'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ Efɛz 'nɔn 'le vɛ -a bɛ -nyrɛn 'gʊ

¹ «'Wɪ 'gʊɛ 'i crɛn -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nɛn Efɛz -leglizɪ -ji bɛ -yrɛ. 'I crɛn -tɛ 'nan:

'An 'pɛ "yɪ 'lɔ nɛn mlɛn crɛn 'sɔravli "ci, en 'mɛn 'ta 'wɔla -kannɛn -trɔa "dave nɛn -siga -a bɛ -a yɛi. 'An 'bɔ "e 'nan:

² 'Ka Zozinɔn nɛn Efɛz bɛ, an 'ka drɛ winun -tɔa, en 'ka 'fli nɛn kaa -nɔan 'mɛn 'nyranman -ji 'plɛblɛ bɛ, maan -tɔa. En 'ka yɪɛ nɛn ka -tɔala 'wɪ da bɛ, maan -tɔa. Maan -tɔa 'nan 'ka 'vale min -wɪdɪnɔn -a ka'a 'sɔala dɪ. Minnun nɛn waa vɛ 'o 'fli man 'nan Zozi 'le 'pasianɔn nɛn 'waa, tɛ o 'ka 'a dɪɛ, ka o -nanjɛn en kaa -tɔ 'nan 'wɪnɔn nɛn waa. ³ Maan -tɔa 'nan 'ka yɪɛ -tɔala 'wɪ da, en 'mɛn "wɛan 'ka yra 'yɪ, 'pian 'ka 'pɛ 'ka plɔlɛ dɪ.

⁴ 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn kaa drɛ "yɪ "bɛ, maan -tɔa, 'pian 'wɪ 'tʊ a 'an 'ji -e 'an 'pla 'cɛɛ. 'Wɪ zɪɛ -nyrɛn 'nan, 'an yɪdɪ "yɪ "tɛdɛ nɛn 'ka 'ji bɛ, 'ka 'pɛ plʊ "man. ⁵ 'Cɛɛ 'an yɪdɪ "yɪ "tɛdɛ tɛ ka drɛ 'an -srɔnɔn 'a 'e 'trɛ bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da! 'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, -e 'wɪ "yɪ "nɛn kaa drɛ 'e tɛdɛ bɛ 'ka drɛdɪ 'sia "nyian! -Tɛ ka'a drɛlɛ dɪɛ, an "lo 'ka 'va -e 'an 'cɛɛ -kannɛn -trɔa "dave 'si 'an man -kɔɔbli. ⁶ 'Wɪ nɛn kaa dra "nyian "yɪ "bɛ, -nyrɛn 'gʊ, 'winun nɛn Nikolai -srɔnɔn -a dra bɛ, -a 'wɪ "naan 'ka man 'le zɪ -a 'wɪ "naan 'an man bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

⁷ Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wɔlo -man bɛ, 'wɪ nɛn Bali lei ci -a vɪnan Zozinɔn lɛ bɛ -a san 'e man. Min nɛn e 'ta wɔla 'winun zɪɛ -a da en -a -wɔlo 'bɔla "va "bɛ, yɪba "nɛn e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ, maan 'blʊ -nɔan -a san lɛ -e 'e -blɪ. Yɪba zɪɛ e ya 'e 'tɔdɪ Bali -le fei.»

'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ Simiri 'nɔn 'le vɛ -a bɛ -nyrɛn 'gʊ

⁸ «'Wɪ 'gʊɛ 'i crɛn -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nɛn Simiri -leglizɪ -ji bɛ -yrɛ. 'I crɛn -tɛ 'nan:

Mēen ci 'wɪ pɛɛnɔn pou sianan "a, en mēen ci 'wɪ pɛɛnɔn 'le 'srannan "a. An -ka en an fuu. 'An 'bɔ "e 'nan:

⁹ 'Ka Zozinɔn nɛn Simiri bɛ, 'ka yra nɛn ka ci -a yɪnan bɛ, maan -tɔa. En 'yalɛ nɛn e 'ka 'tɛ bɛ, maan -tɔa. 'Pian maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan ka ya fɛnɔn 'a. Zuif 'nɔn nɛn waa vɛ 'o 'fli man 'nan 'o ya Bali -le minnun -a bɛ, 'winun nɛn waa vɛ 'ka man -wɪdɪ "bɛ, maan -tɔa. 'Pian maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan, o 'ka Bali -le minnun -a dɪ. O ya Bali 'nanmanzan nɛn waa laabo Satan bɛ, -yɛɛ minnun -a. ¹⁰ Yra yɪdɪnɔn nɛn o -taa "bɔlɛ "nyian 'ka man bɛ, tɛ 'ka "klan -wɔlɔ "dɪ! Bali 'nanmanzan nɛn waa laabo Satan bɛ, yaa dra -e 'o 'ka 'va min -mienun -fɔ -pʊ 'kuin. Yaa dra zɪɛ 'nan -e 'e 'cɛɛ yɪ -tɛradɪ 'an da -nanjɛn. En "nyian bɛ minnun 'tɛ "paa 'ka da yɪ -fu. -Tɛ 'ka 'va min -mienun -ka 'wɪ zɪɛ -a -ji oo, tɛ 'ka yɪ -tɛradɪ 'an da 'le 'tɔ "fo "dɪ! -Tɛ kaa drɛ zɪɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, maan -nɔan 'cɛɛ 'ka -kopa 'a.

¹¹ Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wɔlo -man bɛ, 'wɪ nɛn Bali lei ci -a vɪnan Zozinɔn lɛ bɛ -a san 'e man. Min nɛn e 'ta wɔla 'winun zɪɛ -a da en -a -wɔlo 'bɔla "va "bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e dra -yɛɛ vɛ -a. -Yɛɛ ci 'nan -a san 'ka -ka "flizan 'wo dɪ.»

'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ Pɛrgami 'nɔn 'le vɛ -a bɛ -nyrɛn 'gʊ

¹² «'Wɪ 'gʊɛ 'i cɾɛn -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nɛn Pɛrgami -leglizi -ji bɛ -yɾɛ. 'I cɾɛn -tɛ 'nan:

Sɛn nɛn -a 'lɛ a "man ɛn -a 'lɛ a -pɛ "fli "da bɛ, 'an 'lɔ nɛn e ci. 'An 'bɔ "e 'nan:

¹³ 'Ka Zozinɔn nɛn Pɛrgami bɛ, ka -nyɛanla 'fla nɛn Bali 'nanmanzan Satan mingɔnnɛn -ble "da "bɛ -a da. 'Pian 'ka 'pɛ -sru 'ka tɔalɛ -e 'ka 'si 'an -sru "di. Maan -tɔa zɛ. Antipa nɛn 'an -sruzan 'plɛblɛ 'a bɛ, minnɛn -a -tɛ 'ka 'va nɛn, 'pian ka'a yi -tɛradɪ 'an da 'le 'tɔlɛ di.

¹⁴ 'Wɪ pɛɛnɔn zɛ kaa drɛ "yi, 'pian 'wɪ 'tʊ a 'an 'ji -e 'an 'pla 'cɛɛ. 'Wɪ zɛ -nyɾɛn 'nan, 'wɛnɛn nɛn Balam -a paa minnɛn ji 'li bɛ, min -mienun a -a drɛnan 'nyian 'cɛɛ -leglizi -ji. -A -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, -si nɛn kɔ Izraɛl 'nɔn 'o 'ciɪla "da -e 'o 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛ bɛ, Balam -a kɔɔn Balak lɛ, ɛn Balak -a kɔɔn -wɪɛ. -A -nan nɛn Izraɛl 'nɔn -yʊ -pan wɪ -blɪdɪ 'sia, ɛn o nyinnandɪ 'sia li 'lee 'kɔnnɛn -a te wa'a 'o cin 'palɛ di. ¹⁵ 'Wɪ 'tʊwɪ zɛ, -a 'bɔ nɛn Nikolai -srunɔn ci -a drɛnan, ɛn min -mienun a 'ka 'va te o ya 'wɪ zɛ -a -sru. ¹⁶ 'Ka 'si 'wɪ 'wɪlɪdɪ zɛ -a drɛdɪ man! -Te ka'a 'silɛ -a drɛdɪ man dɪɛ, an "lo 'ka 'va -e 'an 'wɪ "nɛn -kɔɔn "minnɛn nɛn o ci 'wɪ zɛ -a drɛnan bɛ -wɪɛ. Sɛn nɛn 'an 'le 'gʊɛ, -a 'bɔ 'a nɛn maan dra.

¹⁷ Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "ci -a -wulo -man bɛ, 'wɪ nɛn Bali lei ci -a vɛnan Zozinɔn lɛ bɛ -a san 'e man. Min nɛn e 'ta 'wɪla 'wɛnɛn zɛ -a da ɛn -a -wulo 'bɔla "va "bɛ, -blɪfɛ nɛn e ya laji, waa laabo manɛn bɛ, maan -nɔan -yɾɛ. ɛn "nyian bɛ, an -kɔlɛ 'fuvu -nɔan -yɾɛ. -Kɔlɛ zɛ -a da nɛn min 'bɔ 'tɔ 'trɛ -kɔan 'e 'cɾɛn -tɛdɪ. 'Tɔ zɛ -a 'bɔ 'tʊwɪ 'bɛ -tɔa, min pee 'ka -a tɔa "fo "di.»

'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ Tiatire 'nɔn 'le vɛ -a bɛ -nyɾɛn 'gʊ

¹⁸ «'Wɪ 'gʊɛ 'i cɾɛn -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nɛn Tiatire -leglizi -ji bɛ -yɾɛ. 'I cɾɛn -tɛ 'nan:

Mɛɛn ci Bali -pɪ -a, ɛn 'an yɪɛ 'bɛ "bia "le 'tɛ 'le 'wɪ 'zʊ, ɛn 'an 'cɛɪn -man 'bɛ "bia "le -sɪga -le 'wɪ 'zʊ. 'An 'bɔ "e 'nan:

¹⁹ 'Ka Zozinɔn nɛn Tiatire bɛ, an 'ka drɛ wɛnɛn -tɔa, ɛn 'cɛɛ 'an yɪdɪ "yi "bɛ, maan -tɔa. ɛn 'cɛɛ yi -tɛradɪ 'an da bɛ, maan -tɔa. ɛn 'cɛɛ 'nyɾanman nɛn kaa 'paa 'mɛn bɛ, maan -tɔa. ɛn 'ka yɪɛ nɛn kaa -tɔala 'wɪ da bɛ, maan -tɔa. ɛn maan -tɔa 'nyian 'nan, 'wɪ "yɪnɛn nɛn ka ci -a drɛnan 'e 'fɔla "da 'gʊɛ, -a "kaga "mlɪan -a tɛdɛ vɛ da.

²⁰ 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn kaa drɛ "yi "bɛ, maan -tɔa, 'pian 'wɪ 'tʊ a 'an 'ji -e 'an 'pla 'cɛɛ. 'Wɪ zɛ -nyɾɛn 'nan, lɪmɔn nɛn waa laabo Zezabel bɛ, ka'a -si tɔa -yɾɔ "di. Yaa vɛ 'e 'fli man 'nan Bali 'lewei vɪzan nɛn 'yaa. 'Pian -yɛɛ 'wɪ "paadɪ -a -maan minnɛn nɛn 'cɛɛ -leglizi -ji bɛ, o 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛdɪ 'sia. O -yʊ -panwɪ -blɪdɪ 'sia, ɛn o nyinnandɪ 'sia li 'lee 'kɔnnɛn -a te wa'a 'o cin 'palɛ di. ²¹ An tʊ -nɔn -yɾɛ 'nan -e 'e 'si 'wɪ 'wɪlɪdɪ zɛ -a drɛdɪ man. 'Pian ya'a 'wɪɛ "man -e 'e 'si 'e drɛ wɪ -wɪlɪdɪ zɛ -a man "fo "di. ²² -Yɛɛ "wɛan an "ta -a nyianla -saa nɛn min 'e yɾa ye "da "kaga "bɛ -a da. ɛn "nyian bɛ, an 'wɪ "nɛn -kɔɔnman minnɛn nɛn o 'si 'an -sru ɛn o sɔɔnla -a -sru "bɛ -wɪɛ. 'Pian -tɛ o 'si 'o drɛ wɪ -wɪlɪdɪnɛn man bɛ, ma'an dra di. ²³ An Zezabel -le 'nɛnnɛn -tɛɛman. Kɔɔ zɪ min -tʊ 'wɪ drɛ bɛ, -a "nɛn "fɛ nɛn maan -nɔan -a san lɛ. Maan dra zɛ -e -leglizi 'nɔn pɛɛnɔn 'o -tɔ 'nan, an min ci wɪ -tɔa 'e pɛɛnɔn.

²⁴ Maan -tɔa 'nan, Zozinɔn -mienun a Tiatire bɛ, wa'a -sɔɔnɛa 'wɪ "paadɪ -wɪlɪdɪ zɛ -a -sru "di. ɛn wa'a -wɛɛɛ 'nan Satan -le 'wɛnɛn nɛn minnɛn -a "sɪala 'wɪ -dan a bɛ, 'o -tɔa "di. 'Ka Zozinɔn zɛ, 'ka lɛ nɛn an ci 'wɪ 'gʊɛ -a vɛnan. An 'ka 'an 'tɔdɪ 'ka man -sa -a 'nan 'an 'wɪ 'pee "paa "da 'cɛɛ -e 'ka drɛ di. ²⁵ 'Pian 'wɛnɛn nɛn kaa -tɔa 'va bɛ, -a da nɛn 'ka yɪɛ -trɔa -trɪlɪi, -e 'mɛn 'lʊdɪ 'e bɔ.

²⁶ Min nɛn e 'ta 'wɪla 'an 'ci 'sɔ wɛnɛn da -trɪlɪi ɛn e 'bɔ -a 'le 'srannan "bɛ, -yɛɛ ci min nɛn -a 'wulo 'bɔla "va "bɛ, -a. Min zɛ an 'trɛda 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'pɛba wo -yɾɔ, -yɛɛ "paala.

²⁷ «ɛn -bulalɛ "tonyrin -a nɛn

e -va -ble 'lɛglɔnnɛn zɛ o da.

E o -wiiman "le zɪ -pɔ -wia "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.»

²⁸ 'An "ti 'be 'pleble zie -a -nōn 'men, en an min zie -yee -nōan "nyian. En "nyian be, an bodrun mlen cren -nōan -yre.

²⁹ Min nen 'wi man "trōen "ci -a -wulo -man be, 'wi nen Bali lei ci -a vnan Zozinōn le be, -a san 'e man.»

3

'Wi nen Zozi -a 'vi Sardo 'nōn 'le ve -a be -nyren 'gu

¹ «'Wi 'gve 'i cren -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Sardo -leglizi -ji be -yre. 'I cren -te 'nan:

'An 'lō nen Bali lei 'sōravli "ci, en 'an 'lō nen mlen cren 'sōravli "ci. 'An 'bō "e 'nan: 'Ka Zozinōn nen Sardo be, an 'ka dre winun -tōa. 'Ka 'tō "we 'nan 'belidi a 'ka 'lō, 'pian -a tigli da be ka ya 'ka 'kadu. ² 'Ka dre "yi, "tōgō ka -kaala 'nan "fo! 'Ka 'wi "wenwennen -mienun dra be, e ya 'an 'ci 'sō winun yra man, 'winun zie -a -sru "nen 'ka 'kōla, "tōgō 'ka -kaala 'nan "fo! Fe nen maan ve zie -yee ci 'nan, zi an 'ka dre winun -nanjeen be, maan 'yi 'nan ya'a 'sōle 'an "ti "le di. ³ Bali -le 'winun nen kaa 'man be, 'ka 'ci "nrōn "da, en 'winun nen waa paa 'ka 'ji "da "be, 'ka 'ci "nrōn "da! 'Winun zie -a -cin 'e 'fōla 'ka 'ji -e 'ka 'si 'wi 'wlidi "dredi man. -Te ka'a 'wi zie -a manle "yi "di, en ka -fu yi -tēnan be, an bōa 'ka man kligli, "le zi crinzan -taa "min va be -yee 'wi 'zv. 'Ka dre "yi, kōō tv nen an -taa "man "be ka'a tōa di.

⁴ Maan -tōa 'nan, Zozinōn -mienun a Sardo be, wa'a 'o 'fli "tri "tōle Bali 'le di. -Yee "wean nen Bali -taa sō 'fuvu wūle o da, -e 'kv 'ta wūla waa. -A -nōan da nen -e Bali 'e 'wi zie -a dre -wle. ⁵ Min nen e 'ta 'wūla 'winun zie -a da en -a -wulo 'bōla "va "be, sō 'fuvu zie -a 'bō nen e -taa -a wūle. En "nyian be, min zie -a 'tō nen 'e cren -tedi Bali -le min 'beli 'fluba 'ji be, ma'an fuiman "fo "di. 'Pian maan ve 'an "ti 'lee 'yee 'pasianōn nen laji be -wle 'nan, 'men min nen.

⁶ Min nen 'wi man "trōen "ci -a -wulo -man be, 'wi nen Bali lei ci -a vnan Zozinōn le be -a san 'e man.»

'Wi nen Zozi -a 'vi Filadēfi 'nōn 'le ve -a be -nyren 'gu

⁷ «'Wi 'gve 'i cren -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Filadēfi -leglizi -ji be -yre. 'I cren -te 'nan:

'An 'bō 'gve, an ya 'saun, en an ya tigli. 'An 'lō nen David -le -lagle ci, -a -ci nen 'nan mēen Bali -le mingōnnen tre "paala. -Te maan 'le 'sv be, min pee 'ka 'kōlaman -a 'le wūdi -a di. En -te maan -fō -ji be, min pee 'ka 'kōlaman -a 'le 'sūdi -a di. 'An 'bō "e 'nan:

⁸ 'Ka Zozinōn nen Filadēfi be, an 'ka dre winun -tōa. Maan -tōa 'nan, minnun yie 'ka 'naan 'ka man di, 'pian ka 'ta 'wūla 'an wei da, en ka'a 'sile 'an -sru "di. -Yee "wean an -kpein 'le 'sv 'cēē. -Kpein zie min pee 'ka 'kōlaman -a 'le wūdi -a di. ⁹ 'Wi nen an -taa -a drele be -nyren 'gu. Zuif 'nōn nen waa ve 'o 'fli man 'nan, 'o ya Bali -le minnun -a, te o 'ka 'a die, 'wlunōn nen waa. Kōō Bali 'nanmanzan nen Satan -a be, -a -srūnōn nen waa. Minnun zie an -taa "tōle o man -sa -a 'nan 'o 'pō -sōōn 'ka 'wlu, -e 'o -tō 'nan an 'ka ye "yi. ¹⁰ 'Ka 'pe 'ka plūle di, 'winun nen maan 'vi 'cēē be ka 'ta 'wūla "da. -Yee "wean yra yūdi -dan nen e -taa "bōle 'tredanōn man be, 'an yie -tōa 'ka 'va. Yra yūdi zie an -taa "a 'treda 'nan -e 'an o dre winun -nanjen.

¹¹ -A -nan 'ka "nyian mōan di, te an "ta "lō. 'Winun nen kaa -tōa 'va be, 'ka yie -trōa "da. 'Ka dre zie -e 'ka -kōpa 'e -fu 'ka 'lō, "tōgō 'e dre min pee -le ve -a. ¹² Min nen e 'ta 'wūla 'winun zie -a da en -a -wulo 'bōla "va "be, maan dra 'kōladren 'a 'an "ti Bali -le 'kuin. 'Kōn zie -a -ji nen e -fo 'li "fo. 'An "ti Bali 'tō nen maan cren -tea min zie -a man. En 'an "ti Bali -le 'fla 'tō nen maan cren -tea "nyian "man. 'Fla zie Zeruzalem -tre nen e "sia 'an "ti Bali 'srōn "laji be -nyren. En "nyian be, 'an 'tō -tre nen 'an man 'gve, -a 'bō nen maan cren -tea min zie -a man.

¹³ Min nen 'wi man "trōen "ci -a -wulo -man be, 'wi nen Bali lei ci -a vnan Zozinōn le be -a san 'e man.»

'Wi nen Zozi -a 'vi Laodize 'nōn 'le ve -a be -nyren 'gu

¹⁴ «'Wi 'gve 'i cren -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Laodize -leglizi -ji be -yre. 'I cren -te 'nan:

Mεεν ci Amen -a. Μεεν ci 'wi nen Bali -a dre be, -a -nan yizan tigli 'a, en ma'an 'wi 've 'wlu 'a di. Bali ciula 'an 'va en e fe pεenon dre. 'An 'bō 'e 'nan:

¹⁵ 'Ka Zozinon nen Laodize be, an 'ka dre winun -tōa. Maan -tōa 'nan, ka 'ka 'men 'wi 'ji 'pleble di, en ka 'ka 'men 'wi 'ji 'ka tōadi di. Ka -kōan paan 'pe -tv da. ¹⁶ 'Pian ka ya -a yei, -yee "wean an "ta 'ka -pian 'an -sru. ¹⁷ 'Ka 'fli "siala fenon 'a. Kaa ve 'ka 'fli man 'nan, fe a 'ku 'lō, ku 'ka "nyian fe pee -va di. Ka'a -ci tōa di, -yee "wean nen ka 'wi zie -a ve. -A tigli da be, -pe nen ka ci -ji be, e ya -wliidi "fo. 'Yale 'ka 'te, 'ka yie a 'e 'widi, en ka ya 'ka plōdi. ¹⁸ -Yee "wean an 'wi "paala 'cεe 'nan, -siga nen o -yee 'kpa -nanjen 'te 'va be, 'ka 'ta -a 'lō 'an 'lō. -Te ka 'wi zie -a dre be, ka -taa "drele fenon tigli 'a. En "nyian be, an 'wi "paala 'cεe 'nan, 'ka 'ta sō 'fuvu 'lō 'an 'lō, -e 'ka wu 'ka da. -Te ka 'wi zie -a dre be, 'yra -taa 'sile 'ka yie man. En "nyian be, an 'wi "paala 'cεe 'nan, 'ka 'ta yie 'yile 'lō 'an 'lō, -e 'ka -sen 'ka yie -goei -e 'ka -kōla "fenan yidi -a.

¹⁹ -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, minnun nen an o ye "yi "be, an 'wi "paala -wle, en an 'wi 'tōdi "paaman o ji sōnba "a. -Yee "wean 'ka 'si 'wi 'wliidi "dredi man -e 'ka 'tō 'men 'wi 'ji 'pleble. ²⁰ Maan nen, 'an -tōdi 'cee 'kōn -yre "nen 'gu. An ya -a -tenan 'ka da. Min nen yaan wei 'man en e 'kōn 'le 'sv 'men be, an -wlamlan -a san -le 'kuin -e 'ku fenun -bli -a 'e cin va.

²¹ Zi an 'wi pεenon dre, en 'an 'wulo 'bōla "va "be, -a -nan nen 'an "ti Bali 'an 'nyran 'e "srōn 'yee mingōnnen pein -da. Min nen e 'ta 'wōla 'winun zie -a da en -a -wulo 'bōla "va "be, 'wi 'tōwli zie -a 'bō nen 'an 'bō "nyian "an "dra -a san le. Maan -nyeanla 'an "srōn 'men mingōnnen pein -da.

²² Min nen 'wi man "trōen "ci -a -wulo -man be, 'wi nen Bali lei ci -a vnan Zozinon le be -a san 'e man.»

4

Fenun pεenon nen laji be o Bali bōa

¹ Zi e cεen 'winun zie -a tin 'badī man 'men be, en an fe pee yidi 'sia "nyian. An -kpein "tu 'yi 'e 'le 'sudi laji. Wei nen maan 'man paan 'e tede 'pleble "le 'bei 'le 'wi 'zv be, e wu "nyian. E 'nan: «'I 'ta 'an 'va lou 'gu! 'Winun nen o -taa "drele "be -sru "be -e 'an -nan -kōon 'yie.» ² 'Nun tōon Bali lei -sen 'an da, en an mingōnnen pein -tv 'yi laji. Bali a 'e -nyrandi "da. ³ E "bia -nyrannyran, en -a cren 'bō a fenyian 'e -ciala "da. -Yee mingōnnen pein zie -pōblen a 'e 'sudi "ta lou te e "bia. -Pōblen zie -a cren a fenyian 'e -ciala "da. ⁴ Mingōnnen pein zie e ya 'e 'si -fōdi mingōnnen pein -yō -tv 'wle sinjen -a. Mingōnnen peinnun zie min cejenun yra 'o -nyrandi "da, te sō 'fuvu a o pεenon da. -Siga kle "a o pεenon 'wulo -man. ⁵ Mingōnnen pein zie laa 'wlei -wlei -fōdi "sia "va 'zia te e -ko -pe pεenon da, te laa -paan "we. En -kannen -pō 'sōravli "nen o "bia 'pleble 'kpa be, o ya 'o -trōadi -a 'le. Lei 'sōravli "nen Bali lei 'saun 'a be -nyren. ⁶ Mingōnnen pein zie -a 'le be, jemie a -nan. E ya 'e siadi "da.

En pein 'bō zie -a "srōn -e 'e si -fō "da "be, fenun sinjen a 'o -tōadi -nan. O yie a "kaga, en e ya o fe pεenon 'nan. ⁷ Fenun zie -a -tv a "le -jra -le 'wi 'zv, en -a -tv a "le tri -kōnnen -le 'wi 'zv, en -a -tv yra a "le blamin -le 'wi 'zv, en -a -tv a "le kōebo -le 'wi 'zv. "Loman zie e ya 'sōnan. ⁸ Fenun zie o -pe "je "a 'shēdu, 'shēdu 'o pεenon. Yie "kaga "a o -pe "je "ta lou, en -a -mie a o -pe "je 'wlu. Wa'a 'flian "dre -fōdi -a di. Bodrun funnin te o "dre -fōa, waa -fōa 'nan:

«Minsan Bali a 'saun 'saun 'saun.

-Yee ci 'pleble pεenon 'san -a.

E ya -nan tv pεenon man,

e ya -nan 'li 'e 'cen, en e -taa.»

⁹ Fenun sinjen 'bō zie, "dre "nen waa -fōa "be, min nen -a yie a "man 'li 'trilii en e ya 'e -nyrandi mingōnnen pein -da be, -a 'tō nen waa dra -dan, te waa bōa, te waa muo -fōa.

¹⁰ -Te o ya "dre zie -a -fōnan be, min ceje -yō -tv 'wle sinjen be, 'o "po -sōnman min nen -a yie a "man 'li 'trilii en e ya 'e -nyrandi mingōnnen pein -da be, -a wlu. O 'wee -siga klenun -seanla -a 'le te waa bōa "drenun -a. Waa -fōa 'nan:

11 «'Kv 'san, yie ci 'kve Bali -a.
 Yie fe p̄een̄on dre,
 en f̄enun p̄een̄on nen 'tr̄eda 'gve,
 'i 'ci 's̄o winun da nen i o dre.
 -Yee "wean -a -n̄oan da nen
 -e min 'e 't̄o -dan 'n̄on 'yie,
 en -a -n̄oan da nen
 -e min 'e 'i b̄o,
 en -a -n̄oan da nen
 -e min 'e vi 'nan 'pl̄ebl̄e p̄een̄on a 'yie ve -a.»

5

F̄enun p̄een̄on nen laji b̄e o Bali -le 'bla b̄o

1 "B̄e -sru en min nen 'e -nyrandi minḡonnen p̄ein -da b̄e, an 'fluba 't̄o 'ȳi -a -p̄e "yi 'l̄o.
 'Fluba z̄ie e ya 'e pl̄indi, en 'winun a 'e 'cr̄en -t̄edi "man bei, en e ya 'e 'cr̄en -t̄edi -ji. En
 "nyian b̄e, -a -yr̄unan a 's̄oravli. 2 -A -nan nen Bali -le 'pasian̄on nen laji b̄e, maan 'pl̄ebl̄e
 't̄o 'ȳi, te e -paanman wei 'pl̄ebl̄e 'ji. Yaa laabu 'nan: «-T̄ie ci "le 'e 'fluba 'gve -a baanun
 "flu -e 'e 'le 's̄o?» 3 Min 'ka ȳle laji di, en min 'ka ȳle 'tr̄eda di, en min 'ka ȳle 'tr̄e 'wlu
 di. Min -t̄o 'ka ȳle -e 'e -k̄ola 'e 'fluba z̄ie -a "flu -e 'e yie 't̄o -ji di. 4 'W̄i z̄ie, zi maan -nan
 'ȳi b̄e, -a 'w̄i 'nan 'an man, en an -wūadi 'sia. K̄o min -t̄o 'ka ȳle -e 'e 'fluba z̄ie -a 'le 's̄o,
 -e 'e yie 't̄o -ji di. 5 -A -nan nen min ceje -t̄o 'e 'm̄en 'nan: «Te 'i 'wūo di! -Jra nen 'e "sia
 Zuda -le kunnin -wulo da b̄e, David kluda min b̄e -a 'b̄o nen. E fe p̄een̄on kl̄i, en 'b̄e nen
 'gve 'e -k̄olaman 'fluba 'lab̄e -a -yr̄ive p̄een̄on "c̄eendi -a -e 'e yie 't̄o -ji.»

6 En an f̄e -t̄o 'ȳi, e ya 'e 't̄odi minḡonnen p̄ein 'le. Min cejenun 'lee f̄enun sinjen b̄e waa
 si -f̄o. Bali -le 'bla nen. E ya "le f̄e nen waa -bl̄o c̄een 'sraga -a b̄e -yee 'w̄i 'z̄o. -A 'bei a
 's̄oravli, en -a yie a 's̄oravli. Yie 's̄oravli z̄ie Bali lei 's̄oravli "nen Bali o 'pa 'sia 'tr̄eda fe
 p̄een̄on 'nan b̄e, o 'b̄o nen. 7 'Bla z̄ie e pli min nen 'e -nyrandi minḡonnen p̄ein -da b̄e -a
 man, en e 'fluba 'si -a -p̄e "yi 'l̄o. 8 Zi e 'fluba 'b̄o 'si b̄e, 'nun t̄oan en f̄enun sinjen b̄e 'lee
 min ceje -ȳo -t̄o 'w̄le sinjen b̄e, 'o "po s̄oan "wlu. "Dre "f̄o "dave nen e ya "le -ḡoedi -le
 'w̄i 'z̄o b̄e, e ya o p̄een̄on 'l̄o. En -siga 'kulenen nen e ya 'e fadi -lazigl̄o -a b̄e, e ya "nyian
 o p̄een̄on 'l̄o. -Lazigl̄o z̄ie minnun nen o ci Bali -le ve -a b̄e, -wee Bali tru 'badi nen. 9 -A
 -nan nen o "dre "tr̄e -f̄odi 'sia. Waa -f̄oa 'nan:

«-A -n̄oan da nen i 'fluba 'sia,
 'nan -e 'i -a -yr̄ivenun "c̄een "man.

K̄o yie dre 'sraga b̄ve -a
 'l̄egl̄on -t̄udu p̄een̄on nen
 'tr̄eda 'gve -a -ji minnun man,
 'lee minnun nen
 o wei -t̄udu p̄een̄on -f̄oa
 'tr̄eda 'gve o man.
 'I nyen nen e -sran b̄e,
 -a 'b̄o 'a nen i o ta pan 'w̄o Bali le.

10 Yia dre z̄ie
 en o dre Bali -le minḡonnen tr̄eda 'n̄on 'a,
 en o dre Bali -pan̄on 'a,
 'nan -e 'o -kaa "ti Bali 'su.
 -W̄ee -taa "minḡonnen -bl̄ile
 'tr̄eda fe p̄een̄on da.»

11 "B̄e -sru en Bali -le 'pasian̄on nen laji b̄e, an o "kaga 'ȳi. O ya "kaga, blamin 'ka
 'k̄olaman -e 'e o "nr̄on di. An o 'ȳi minḡonnen p̄ein "sr̄on, o ya f̄enun sinjen 'lee min
 cejenun yei. An o wei 'man, 12 te o "dre -f̄oa wei 'pl̄ebl̄e 'ji. Waa -f̄oa 'nan:

«Bali -le 'bla nen
 waa -bl̄o c̄een 'sraga b̄ve -a minnun man b̄e,
 -a -n̄oan da nen minnun -a ve 'nan,

'plɛblɛ a -yrɔ.

En -a -nɔan da nɛn minnun -a ve 'nan,
'yi pɛɛnɔn 'san nɛn.

En -a -nɔan da nɛn minnun -a ve 'nan,
'wɪ 'tɔdɪ pɛɛnɔn 'sia 'va.

En -a -nɔan da nɛn minnun -a ve 'nan,
-a lɔ nɛn 'koe 'ci.

En -a -nɔan da nɛn minnun -a ve 'nan,
'tɔ bɔdɪ a -yee vɛ -a.

En -a -nɔan da nɛn minnun -a ve 'nan,
'tɔ -dan a -yee vɛ -a.

En -a -nɔan da nɛn minnun -a ve 'nan,
'tɔ 'yi 'vidɪ a -yee vɛ -a.»

¹³ En "nyian fɛnɛn pɛɛnɔn nɛn Bali o drɛ bɛ, an o wei 'man te o "dre -fɔa. -A -mienun a laji, en -a -mienun a 'trɛda, en -a -mienun a 'trɛ 'wlu, en -a -mienun a jemie -va. Waa -fɔa 'nan:

«Min nɛn 'e -nyrandɪ mingɔnnɛn pɛin -da bɛ,

'lee Bali -le 'bla bɛ,

-kaa o 'tɔ 'yi 'vi,

en -kaa o 'tɔ bɔ,

en -kaa o 'tɔ -dan vi,

en -kaa vi o man 'nan

o ya 'plɛblɛ 'li 'trilii.»

¹⁴ -A -nan nɛn fɛnɛn sinjɛn bɛ, o wula "man 'nan: «Amen!» En min cejenun 'o "po sɔɔn, te waa bɔa.

6

Bali -le 'bla 'fluba -yrɪvɛnɛn "cɛɛndɪ 'sia "man

¹ "Bɛ -sru en an Bali -le 'bla 'yi, te e ya 'fluba -yrɪvɛ 'sɔravli "bɛ -a tɛdɛ 'cɛnnan. Zɪ yaa cɛɛn bɛ, -a -nan nɛn fɛnɛn sinjɛn bɛ, -a tɛdɛ paan 'kpa 'plɛblɛ "le laa -paan 'bɛ wu. Yaa 'vi fɛ -tɔ lɛ 'nan: «'I 'ta!» ² 'An yie 'tɔ, en an -sɔ 'fuvu 'yi 'tanɛn. Min nɛn -sɔ zɪɛ -a da bɛ, "sa "a -yrɔ. Fɛ pɛɛnɔn 'klɪzan nɛn en e "ta -ko "nyian o 'klɪɛ. Bali -siga kle 'wɔ -a -wulo -man.

³ Zɪ Bali -le 'bla 'fluba -yrɪvɛ "flɪzan cɛɛn bɛ, en fɛnɛn sinjɛn bɛ -a "flɪzan paan. Yaa 'vi fɛ -tɔ lɛ 'nan: «'I 'ta!» ⁴ En an -sɔ pee 'yi "nyian -tanɛn. E ya 'tɛndɛn "le 'tɛ nyin -le 'wɪ 'zɔ. Min nɛn -sɔ zɪɛ -a da bɛ, Bali sɛn -plɔun -nɔn -yrɛ, 'nan -e 'e 'kuli -fɔla 'trɛdanɔn yei. Yaa dra zɪɛ 'nan -e 'o cin -tɛɛ.

⁵ Zɪ Bali -le 'bla 'fluba -yrɪvɛ yaagazan cɛɛn bɛ, en fɛnɛn sinjɛn bɛ -a yaagazan paan. Yaa 'vi fɛ -tɔ lɛ 'nan: «'I 'ta!» 'An yie 'tɔ, en an -sɔ tiidii 'yi 'tanɛn. -Yee tiidii "a "le 'tɛ -drɛn 'zɔ. Min nɛn -sɔ zɪɛ -a da bɛ, fɛ -kalɪ "vɛ a -yrɔ. ⁶ En an wei -tɔ 'man fɛnɛn sinjɛn bɛ o yei. Yaa 'vi 'nan: «'I drɛ -e -blɪfɛnɛn pɛɛnɔn 'flɛ 'e drɛ 'plɛblɛ, 'pɪan 'nyrɔn 'lee -wɛn bɛ, te o 'flɛ 'e 'pa "da "dɪ!»

⁷ Zɪ Bali -le 'bla 'fluba -yrɪvɛ sinjɛnzɛn cɛɛn bɛ, en fɛnɛn sinjɛn bɛ -a -nyranman paan. Yaa 'vi fɛ -tɔ lɛ 'nan: «'I 'ta!» ⁸ 'An yie 'tɔ, en an -sɔ 'yi 'tanɛn. -A crɛn min -tɛa "klan -a. Min nɛn -sɔ zɪɛ -a da bɛ, -a 'tɔ nɛn -ka. -Yremo fla a -a -sru, te e -taa. Bali 'plɛblɛ 'nɔn -wɛ 'nan 'o 'trɛ 'fɔi 'tɔ da minnun -tɛɛ, kɔɔ e 'trɛ 'bɔ cɛɛn 'e cin man sinjɛn. Waa -mie -tɛɛman sɛn -a, en waa -mie -tɛɛman dra -tɛdɪ -a, en waa -mie -tɛɛman -cɛ -tɔ nɛn e min "saa bɛ -a, en waa -mie -tɛɛman plɔ winun -a.

⁹ Zɪ Bali -le 'bla 'fluba -yrɪvɛ 'sooluzɛn cɛɛn bɛ, en an min leinun 'yi Bali -pan "dave wlu. Minnun nɛn o -tɔ Bali -le 'wɪ -sru 'kpa tɪglɪ minnun yie man, en minnun o tɛɛ bɛ, o leinun nɛn. ¹⁰ Min leinun zɪɛ, o -paandɪ 'sia 'kpa 'plɛblɛ. O -paanman 'nan: «'Kv 'san, i ya 'saun, en i ya tɪglɪ. Tɔ "cɛn "nɛn i ci -a -pɛnnan, -e 'i 'wɪ "nɛn -kɔɔn 'trɛdanɔn lɛ, 'wɪ nɛn waa drɛ 'kvɛ bɛ -a man?» ¹¹ Bali sɔ 'fuvu 'wɔ o pɛɛnɔn da, en yaa 'vi -wɛ 'nan, 'o man -pɛn tɪan "nyian. Kɔɔ o "blu 'lee o "bɔunɛn nɛn o 'nyranman -tɔwli zɪɛ -a "paa bɛ, minnun -taa "o -tɛɛɛ "le -wee 'wɪ 'zɔ. En o pɛɛnɔn 'ka tɪan 'o cin yɪdɪ dɪ.

¹² Zi Bali -le 'bla 'fluba -yrive 'sheedvzan cæen bæ, 'an yie 'tə en an 'tre nyōōndi -dan 'yi. Yide yra dre tiidii "le -ce bu sō -le 'wɪ 'zv, en mlæn dre 'tænden "le nyen -le 'wɪ 'zv. ¹³ -A -nan nen mlæn crënnun 'sidi 'sia laji te o -tæmlan "tra. O -sænla "le 'nan -te fulō 'plëble yiba nyōōn -a 'blv -sænla bæ -yee 'wɪ 'zv. ¹⁴ En labli 'sandı 'sia 'sezenōn "le 'nan 'fluba nen o ci -a 'bunan bæ -yee 'wɪ 'zv. Pōnnun pëenōn 'lee 'yi yei tre pëenōn 'san 'o 'tōnan.

¹⁵ Zi 'tre nyōōndi 'sia bæ, 'trëda blamin pëenōn yōō. -Te e ya mingōnnen a oo, en -te e ya minnun tazan a oo, en -te e ya 'sounjanun tazan a oo, en -te e ya fëzan a oo, en -te e ya min 'plëble 'a oo, en -te e ya nōan -a oo, en -te e 'ka nōan -a dı oo, o pëenōn yōō 'tredre. O -mie yōō kunun ji, en o -mie yōō -kōlē -dandannun yei, en o -mie yōō pōnnun yei. ¹⁶ Waa ve pōnnun 'lee -kōlē -dandannun lë 'nan: «'Ka 'te 'ku da -e 'ku 'ta 'e 'san, "tōgō min nen 'e -nyrandı mingōnnen pëin -da bæ 'e 'ku yi, en "tōgō Bali -le 'bla 'le nyran -blıdı 'e bō 'ku man. ¹⁷ Kōō -wee nyran -blı yi -dan bæ, -yee 'bō. Min -tū 'ka 'kōlaman -e 'e 'tō o 'lë dı.»

7

Bali 'yee minnun -kōnnen 'pla

¹ "Bë -sru en Bali -le 'pasianōn nen laji bæ, an o sinjen 'yi. -A -tū a 'e 'tōdı yide wluan "nan 'zia, en -a -tū a 'e 'tōdı yide 'fō -nan "va 'zia, en -a -tū a 'e 'tōdı 'trëda "tre 'zia, en -a -tū a 'e 'tōdı 'trëda lou 'zia. Waa dre zıe 'nan -e fulō 'e vılë 'e "fëen 'trëda dı, en -e fulō 'e vılë 'e "fëen jemie da dı, en -e fulō 'e vılë 'e "fëen yiba "tōwli "man dı. ² En Bali -le 'pasianōn nen laji bæ, maan pee 'yi "nyian, te e ya 'sinan yide wluan "nan 'zia. Bali nen -a yie a "man "bë, -yee fë -kōnnen pla "vë a -yrō. -A -nan nen e paan wei 'plëble 'ji Bali -le 'pasianōn sinjen bæ -wle, kōō o lë nen Bali 'plëble 'nōn 'nan 'o 'tre 'lee jemie srë. ³ E paan -wle 'nan: «Te 'ka klë tian 'tre man dı! En te 'ka klë tian jemie man dı! En te 'ka klë tian yibanun man dı! 'Ka ta -pën, 'ku 'cën -kaa "tı Bali 'sunōn -kōnnen pladı man 'o yra 'vaa -e 'ka dre.»

⁴ -A -nan nen minnun nen Bali -le 'pasianōn nen laji bæ, o o -kōnnen 'pla Izraël kunnin -wulo -tūdv pëenōn da bæ, an o "nen 'man. O ya min -kpi yaa tū 'e 'ta le min -fuba sinjen 'wle sinjen (144.000).

⁵ Zuda -le kunnin -wulo da minnun "nen "nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Ruben -le vë nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Gad -le vë nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000).

⁶ En Aser -le vë nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Nefotali -le vë nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Manase -le vë nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000).

⁷ En Simeōn -le vë nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Levi -le vë nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Izaka -le vë nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000).

⁸ En Zabalōn -le vë nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Zozefv -le vë nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000),

en Benzamen -le vë nen 'gv,

o ya min -kpi fuda 'fiili (12.000).

'Lεglɔn -tɔdɔ pɛɛnɔn 'ji minnun "kaga 'o cin 'yɪ Bali 'lɛ

⁹ "Bɛ -sru ɛn an min "kaga 'kpa 'yɪ. Blamin 'ka 'kɔlaman o "nrɔndɪ -a "fo "dɪ. 'Lεglɔn 'tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn 'trɛda 'gɔɛ -a -ji minnun nɛn waa. ɛn o wei -tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn 'trɛda 'gɔɛ -a -fɔa. O ya 'o 'sɛndɪ mingɔnnɛn pɛin 'lɛɛ Bali -lɛ 'bla 'lɛ. Sɔ 'fuvu nɛn o pɛɛnɔn da ɛn lo 'la a o pɛɛnɔn 'lɔ. ¹⁰ O -paanman wei 'plɛblɛ 'ji 'nan:

«'Kɔ "tɪ Bali nɛn

'ɛ -nyrandɪ 'yɛɛ mingɔnnɛn pɛin -da bɛ,

'o 'vale 'yɛɛ 'bla 'a

-wɛɛ -maan kɔ 'si 'wɪ 'ji.»

¹¹ -A -nan nɛn Bali -lɛ 'pasianɔn pɛɛnɔn nɛn laji bɛ, 'lɛɛ min cejenun, 'lɛɛ fɛnɔn sinjɛn bɛ, o mingɔnnɛn pɛin zɪɛ -a si -fɔ. O pɛɛnɔn 'ta "blulɛa mingɔnnɛn pɛin zɪɛ -a 'lɛ ɛn o Bali 'bɔ. ¹² Waa 'vɪ 'nan:

«'Wɪ tɪglɪ nɛn.

'Kɔ "tɪ Bali bɛ,

kɔi 'tɔ "yɪ "ve,

ɛn kɔi 'tɔ -dan ve,

ɛn kɔ 'yɪɛ 'wɪ 'tɔdɪ ve,

ɛn kɔi muo -fɔa,

ɛn kɔi 'tɔ bɔa,

ɛn kɔa ve 'nan

'plɛblɛ 'lɛɛ -kɔladɪ a 'yɪɛ vɛ -a 'li 'trilii.

Amen!»

¹³ -A -nan nɛn min ceje -tɔ 'wɪ laabu 'an 'lɔ. Yaa laabu 'nan: «Minnun nɛn sɔ 'fuvu 'ji 'labɛ, -tunun nɛn waa? ɛn o "sia nyin zia?»

¹⁴ ɛn maan 'vɪ -yrɛ 'nan: «'An 'san, ma'an 'kɔlaman -ɛ 'an -tɔ dɪ, 'pian 'i 'bɔ yia -tɔa. 'I yra 'si, 'i vɪ 'mɛn!»

ɛn e 'nan 'mɛn 'nan: «Minnun nɛn o "sia 'o yra yunan -dan bɛ o nɛn. Bali -lɛ 'bla nyɛn -wee sɔ ci 'bɔla. ¹⁵ -Yɛɛ "wɛan nɛn o ya 'o 'sɛndɪ Bali -lɛ mingɔnnɛn pɛin 'lɛ, tɛ o Bali "sua bodrun, funnin -yɛɛ 'kuin. Bali nɛn 'ɛ -nyrandɪ pɛin zɪɛ -a da bɛ, 'ɛ yɪɛ -tɔa "o va. ¹⁶ Dra 'ka "nyian o tɛa dɪ, ɛn 'yɪ dra 'ka "nyian o tɛa dɪ, ɛn yɪɛ 'ka "nyian o tɛa dɪ, ɛn 'tɛdɛ 'ka "nyian o tɛa dɪ. ¹⁷ Kɔɔ Bali -lɛ 'bla nɛn Bali -lɛ mingɔnnɛn pɛin "srɔn "bɛ, e -blɪfɛ -nɔan -wɛɛ, ɛn e 'yɪ nɛn e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ, -a -nɔan -wɛɛ, ɛn Bali o yɪɛ 'yɪ pɛɛnɔn buuman.»

8

Bali -lɛ 'bla 'fluba -yrɪvɛ 'sɔravɪzan ɔɛɛn

¹ Zɪ Bali -lɛ 'bla 'fluba -yrɪvɛ 'sɔravɪzan ɔɛɛn bɛ, ɛn laji -tɔ flu. E 'mɔn fɔɔnɔn. E bɔa 'lɛri -bu -a.

² "Bɛ -sru ɛn Bali -lɛ 'pasianɔn nɛn laji bɛ, an o 'sɔravɪ 'yɪ 'o 'tɔdɪ Bali 'lɛ. Bali 'bei 'sɔravɪ "nɔn -wɛɛ.

³ ɛn Bali -lɛ 'pasianɔn nɛn laji bɛ -a pee -ta -tɔlɛ Bali -pan "davɛ "srɔn. Fɛ -tɔ a -yrɔ, e ya 'ɛ dɛdɪ -sɪga -a. Fɛ zɪɛ -a -ji nɛn o -lazɪglɔ 'tɛ 'blɛ Bali lɛ. Bali -lazɪglɔ "kaga "nɔn -yrɛ, 'nan -ɛ 'ɛ baa Bali -lɛ minnun -lɛ Bali trɔ 'badɪ -a. -A pɛɛnɔn zɪɛ, yaa 'tɛ blɪ Bali -pan "davɛ nɛn 'ɛ dɛdɪ -sɪga -a, ɛn e ya 'ɛ -trɔadɪ Bali -lɛ mingɔnnɛn pɛin 'lɛ bɛ -a da. ⁴ -A -kɔɛi wɪuan -yrɔ, tɛ e -kɔ Bali va zia 'o 'vale Bali -lɛ minnun -lɛ Bali trɔ 'badɪ -a. ⁵ "Bɛ -sru ɛn Bali -lɛ 'pasiazan zɪɛ e fɛ nɛn o -lazɪglɔ 'tɛ 'blɛ -ji bɛ -a 'si, ɛn e 'tɛ nɛn Bali -pan "davɛ da bɛ -a -sɛn -ji. -A -nan nɛn yaa tuw 'trɛda. Zɪ yaa tuw bɛ, ɛn laa -paan 'wɪdɪ 'sia, tɛ laa 'ɛ 'wɛi -wɛi -fɔa, tɛ 'trɛ 'nyɔɔnman.

-Tɛ 'bei -tɔ wɪ bɛ 'wɪ a -a -sru

⁶ Bali -lɛ 'pasianɔn nɛn 'bei 'sɔravɪ "a -wɔlɔ "bɛ, 'o 'man wɔv 'nan -ɛ 'o 'fɛn.

⁷ -A tɛdɛ -a fɛɛn, ɛn lalo 'lɛɛ 'tɛ nyin -srandɪ 'sia 'trɛda. O ya 'ɛ baadɪ nyɛn -a. -Tɛ o 'trɛ ɔɛɛn 'ɛ cin man yaaga bɛ, -a 'fɔv 'tɔ nɛn yaa 'tɛ blɪ "fo 'o 'vale 'ɛ 'ta yɪbanun 'lɛɛ 'ɛ 'ta lunun pɛɛnɔn 'a.

⁸ -A "flizan -a fæen, en pøn -dan tv næn e dræ 'tæ 'a "fo "bæ, e -kv -tæle jemie -va. -Te o jemie cæen 'e cin man yaaga bæ, -a 'fvi 'tv næn yaa dræ nyæn -a "fo. ⁹ -Winun pæenøn næn jemie -va bæ, -te o cæen 'e cin man yaaga bæ, -a 'pa 'tv næn yaa -nan -nyan "fo. 'Wɪ zɪe -yæe dræ -kɫv -dandannun pæenøn næn jemie da bæ -wee vɛ -a "nyian.

¹⁰ -A yaagazan -a fæen, en mlen cren -dan tv 'si laji 'e -tria te 'e -ble "le 'nan srøn -le 'wɪ 'zv. 'Yi ba pæenøn næn 'trɛda bæ 'lee 'yi ku pæenøn næn 'trɛda bæ, -te waa cæen 'e cin man yaaga bæ, -a 'fvi 'tv -va næn e -tæ. ¹¹ Mlen cren zɪe -a 'tɔ næn 'yile nyrannyran. Kɔɔ 'yi pæenøn zɪe yaa lila nyrannyran, en minnun næn waa mlin bæ o kaa.

¹² -A sinjenzan -a fæen, 'nun tɔn en yide 'le 'bidɪ -ta "tra. Kɔɔ yide 'le 'bidɪ -le 'plɛble cæen 'e cin man yaaga, en -a 'fvi 'tv 'si "va. 'Wɪ 'tɔwli zɪe, -yæe dræ mlen 'lee mlen crennun pæenøn lɛ. Zɪ 'wɪ zɪe e dræ bæ, klun -le tiidii 'pa "da en yide dræ "le klun "ta -tɔala.

¹³ 'An yie 'tɔ en an kɔɛbo 'yɪ te 'e -cia 'widɪ -a laji 'plɛble. Yaa ve 'nan: «'Trɛdanøn, 'wɪ "ta bɔa 'ka man! 'Trɛdanøn, 'wɪ "ta bɔa 'ka man! 'Wɪ "ta bɔa 'ka man, kɔɔ Bali -le 'pasianøn yaaga "ta -daa 'wee 'beinun 'fɛnlɛ.»

9

'Bei 'sooluzan wu en 'wɪ yɪdɪ 'e pou 'sia

¹ Bali -le 'pasiazan 'sooluzan 'yee 'bei fæen, en an mlen cren -tv 'yɪ 'sinan laji, e -tria. -Klu næn -a 'leda "ka "dɪe, Bali -a -lagle 'wɛ 'nøn mlen cren zɪe -yrɛ. ² Yaa 'le 'sv, en 'tɛ -goei wluandɪ 'sia -klu zɪe -a ji. E ya "le 'nan -yrɛ bli -dan næn waa 'tɛ 'wɪ. 'Tɛ -goei zɪe e yide dræ tiidii, en e fulɔ dræ tiidii. ³ 'Flevlenun bɔɔladɪ 'sia "va, en o fuila "man 'trɛda. Bali 'plɛble 'nøn -wɛ, -wee 'shɛ wɔdɪ "yaaman "le zɪ 'trɛda -sanjre 'shɛ "yaaman bæ -yee 'wɪ 'zv. ⁴ En yaa 'vɪ -wɛ 'nan, te 'o klɛ 'trɛda lu -tɔwli "man dɪ, en te 'o klɛ yiba "tɔwli "man dɪ. 'Pian minnun næn o 'ka 'o -kɔnnɛn pladɪ fɛ -tv -a 'o yra dɪe, o man næn 'o 'shɛ wɪ. ⁵ Ya'a -si -nɔnlɛ -wɛ 'nan 'o minnun zɪe o -tɛɛ "dɪ. 'Pian yaa 'vɪ -wɛ 'nan 'o 'wɪ "næn -kɔn -wɛ mlen 'soolu 'wlu. -Wee 'shɛ wɔdɪ "yaaman "le 'nan -te -sanjre 'shɛ 'wɪ min man e "yaaman bæ -yee 'wɪ 'zv. ⁶ Tv zɪe -a man bæ, minnun 'bɔ -a -wɛɛman 'nan 'o 'fli -tɛa, 'pian wa'a 'kaa dɪ. O -kadɪ -wɛɛman 'o 'bɔ 'a, 'pian wa'a ye "fo "dɪ.

⁷ 'Flevlenun zɪe 'o "næn 'pa "le 'nan -sɔnun næn o -sɛn o "ta -ko -kuli man bæ -wee 'wɪ 'zv. Fɛ -tv a o -win -ji 'e pladɪ "le -siga kle "le 'wɪ 'zv, en o yra a "le blamin -le vɛ -zv. ⁸ En o -wulo "jɛ "a "le lɪmøn -wulo "jɛ 'zv, en o 'shɛ a "le -jra 'shɛ 'zv. ⁹ O 'kɔle da yɔɔvɛ -kuli -lɔ bæ, e ya -bulalɛ -a. En o -pɛ "jenun 'o 'cin "we 'plɛble "le 'nan odronun næn -sv -a -klanman bæ, o "kaga 'bɛ cɪ flan 'blinan -kɔdɪ -a -kuli man. ¹⁰ O wei "a, en -a "næn "a 'e budɪ "le -sanjre -le vɛ -zv. O wei 'bɔ zɪe, fɛ -tv næn e "yaaman bæ e ya "ji. -Yɛɛ -maan o -taa 'wɪ "næn -kɔnɛ minnun lɛ mlen 'soolu 'wlu. ¹¹ Satan -le 'pasiazan næn 'e yie -tɔa -klu næn -a 'leda "ka "dɪe -a va bæ, -yæe cɪ 'flevlenun zɪe o da mingɔnnɛn -a. Satan -le 'pasiazan 'bɔ zɪe waa laabo Ebre wei -ji «Abadøn», en waa ve Grɛk wei -ji «Apoliyøn». 'Tɔ "fli zɪe -a -ci næn fɛ klu 'sɔzan.

¹² 'Wɪ yɪdɪ tɛdɛ "sia -nyannan, en 'wɪ yɪdɪ "fli næn -a tɛdɛ -sru "bɛ -nyrɛn 'gv.

'Bei 'shɛɛduzan wu en 'wɪ yɪdɪ 'pa "da

¹³ Bali -le 'pasiazan 'shɛɛduzan "e 'yee 'bei fæen, en an wei -tv 'man Bali -pan "dave næn o -siga 'yɪ 'wɪ "man "bɛ, -a -gan sinjɛn ji. Bali -pan "dave zɪe, e ya 'e -trɔadɪ Bali 'lɛ. ¹⁴ Wei zɪe yaa 'vɪ Bali -le 'pasiazan 'shɛɛduzan næn 'bei a -yrɔ "bɛ -yrɛ 'nan: «Bali -le 'pasianøn sinjɛn næn 'o -yrɪdɪ 'yɪ næn waa laabo Efra bæ -a "srøn bæ, 'i o "flu.» ¹⁵ -A -nan næn e o flu. E o flu 'nan -e 'o 'trɛdanøn pæenøn næn Bali o cæen 'e cin man yaaga bæ, o 'fvi 'tv -tɛɛ. Kɔɔ 'wɪ zɪe -a man -pɛnnan næn o cɪ 'e 'cɛn, en tv 'gvɛ e 'bɔ o man. Bali -a lɛ 'pla 'e 'cɛn, en yaa mlen 'pla 'e 'cɛn, en yaa yɪ 'pla 'e 'cɛn. ¹⁶ -Wee minnun a -sv da. An o "næn 'man. O ya min -kpi yaa -tɔdv -trilii -mlinyøn -yaa 'fiili (200.000.000).

¹⁷ -A -nan næn an -sɔnun 'lee 'o 'ta minnun 'bɔ 'yɪ. Minnun zɪe o 'kɔle da yɔɔvɛ -kuli -lɔ bæ, -a cren -mie a 'tɛndɛn "le 'tɛ 'le 'wɪ 'zv, en -a cren -mie a tiidii "le 'tɛ -goei "le 'wɪ 'zv, en -a cren -mie min -tɛa "klan "a. -Sɔnun zɪe o -wulo a "le -jra -wulo -zv, en 'tɛ bɔala o 'le, te 'tɛ -goei bɔala o 'le, te -kɔle 'tɛ bɔala o 'le. ¹⁸ 'Tɛ a -tv, en 'tɛ -goei "a -tv, en -kɔle

'te a -tu, fe yaaga zie, -wee 'treða minnun pæenon nen Bali o cæen 'e cin man yaaga be, o 'fui 'tu tee "fo. ¹⁹ Koo -sunun zie, 'wee 'pleble a 'o 'le, en e ya o wei 'ji. O wei "a "le -mlen -le 'wi 'zu, -a -wulo a "da. -A 'bo 'a nen o 'wi 'wliði "dra minnun le.

²⁰ 'Wi yidi -dan zie, ya'a minnun pæenon -teele di. 'Pian minnun nen o yie 'fu "man "be, wa'a 'sile 'o dre wi -wliðunun man di, en wa'a 'sile -younun -pandi man di, en wa'a 'sile fenun -pandi man di. -Te e ya -siga a oo, en -te e ya -bulale a oo, en -te e ya -kole a oo, en -te e ya yiba "a oo, wa'a 'sile -a -tu -pandi man "fo "di. Fenun zie wa'a fenan ye di, en wa'a 'wi maan di, en wa'a 'ta 'wo di. ²¹ Wa'a 'sile min -tedi man di, en wa'a 'sile 'bui 'fodi man di, en wa'a 'sile nyinnandi li 'lee 'konnæn -a te wa'a 'o cin 'pale die -a man di, en wa'a 'sile crin wodi man di.

10

Bali -le 'pasiazan -tu 'fluba 'non Zan le 'nan 'e -bli

¹ "Be -sru en Bali -le 'pasianon nen laji be, maan pee nen e ya 'pleble 'kpa be -a 'yi, te e ya 'sinan laji. "Lolu -koei -a man 'si, en -pöblen a 'e 'sudi -a -wulo -man. -A yra "bia "le yide 'le 'wi 'zu, en -a cæinnun "bia "le 'te nren -le 'wi 'zu. ² 'Fluba "wennæn 'tu a -yru 'e 'le 'sudi. 'E 'pe "yi "cæin -tröa jemie da, en 'e 'pe bu cæin -tröa 'tre da. ³ -A -nan nen e paan wei 'pleble 'kpa -ji "le zi -jra -paanman be -yee 'wi 'zu. Zi e cæen -paandi man be, en laa -paan wu 'söravli. ⁴ 'Wi nen maan 'man laa -paan zie -a wlu be, an "ta -a cren -tea, en an wei -tu man laji. E 'nan 'men 'nan: «'Wunun nen laa -paan 'söravli -a 'vi 'labæ te 'yie 'cren -te "fo "di.»

⁵ Bali -le 'pasiazan nen maan 'yi 'e 'tödi lou 'tre 'lee jemie da zie, 'e 'pe "yi wluan laji. ⁶ En e 'nan: «Bali yie a "man 'li 'trilii, en -yee labli 'lee 'e 'ci fenun pæenon dre, en -yee 'tre 'lee 'e 'ta fenun pæenon dre, en -yee jemie 'lee 'e 'va fenun pæenon dre. Bali zie -a man nen 'an 'pe wluan 'gu, ya'a "nyian möan di, ⁷ -e Bali -le 'pasiazan 'söravlizan 'e 'yee 'bei 'fen. -Te yaa fæen be, 'wi nen Bali -a yoo minnun man be te -a dre tu 'bo. 'Pian 'wi zie Bali -a 'vi 'e 'lewei vunon nen 'e 'sunon 'a be -wle 'e 'cæn.»

⁸ "Be -sru en wei nen maan 'man paan laji be, e 'nan "nyian 'men 'nan: «Bali -le 'pasiazan nen 'e 'tödi 'tre 'lee jemie da be, 'i 'ku 'fluba "wennæn nen 'e 'le 'sudi -yru "be -a 'si.»

⁹ An -ku Bali -le 'pasiazan zie -a va, en maan 'vi -yre 'nan, 'e 'fluba 'bo 'non 'men. -A -nan nen e 'nan 'men 'nan: «'I 'fluba 'bo 'si, 'i "suu -e 'i 'men! E -köan 'i 'le 'nonnon "le -sru 'nyron 'zu, 'pian 'i -pöan 'ka 'taa -a yule "yi "di.» ¹⁰ Yaa -non 'men, en maan "suudi 'sia, e ya 'an 'le 'nonnon "le -sru 'nyron 'zu. 'Pian zi maan mæen be, en 'an 'ci plendi 'sia.

¹¹ "Be -sru en Bali -le 'pasiazan 'bo "e 'nan 'men 'nan: «'Wi nen e -taa "drele be, 'i tin 'ba "nyian Bali 'to da minnun nen 'leglon 'tudv pæenon 'ji be -wle, en 'i tin 'ba minnun nen o wei -tudv pæenon -foa "be -wle, en 'i tin 'ba mingonnennun le.»

11

Bali 'yee 'wi vunon "fli 'pa 'sia

¹ "Be -sru en e -cæan -kö -tu -non 'men. E ya fe -sunzun dre ve -a. En e 'nan 'men 'nan: «'I 'ku Bali -pan 'køn 'sunzun dre, -e 'i Bali -pan "dave -sunzun dre! En "nyian be, minnun nen o Bali tru "baa 'køn 'bo 'ji be, 'i o "nrøn! ² 'Pian -kløn nen e -cia Bali -pan 'køn 'bo man be, 'yie 'tu 'e "tun, te 'yie 'ci -sunzun dre di! Koo minnun nen wa'a Bali töa die o fe zie -a -nan "sia -e 'o sre. Bali -le 'fla 'saun zie, waa ta sremæn mlen -fuba sinjen 'wle 'fiili 'wlu.»

³ En Bali "e 'nan: «An 'men 'wi vunon "fli "paa -sia, -e 'o 'wi nen e -taa "drele be -a tin 'ba minnun le 'an 'to da. -Ce bu sö 'be -köan 'e wodi o da, en waa tin "baa -wle yi -kpi tu yi -yaa 'fiili 'e 'ta le yi -fuba 'shæedv (1.260) wlu.»

⁴ Min "fli zie, o ya "le Olivie yiba "fli "le 'wi 'zu, en o ya "nyian "le -kannen -tröa "dave "fli "le 'wi 'zu. Bali nen e 'tre "paala be -a 'le nen o ci 'o 'tödi. ⁵ -Te min "ta 'wi 'wliði "dra -wle "be, 'te böala o 'le -e 'e min zie -a -nan -nyan. E ya 'wi 'kpa -a, min nen e ya "vale 'e 'wi 'wliði "dra -wle "be, zi e -kaa zie. ⁶ Tu nen o "ta 'wi nen e -taa "drele be -a ve minnun le Bali 'to da be, 'pleble a -wlo -e 'o 'te 'pa minnun da. O -kölamæn laa 'cendi -a,

en "nyian be o -kolaman -e 'o 'yi lila nyen -a. -Te o ya "va "be, o 'wi 'wliidi 'to 'tudu pæenon baa 'tredanon man.

⁷-Te o cæen 'wi nen e -taa "drele be -a vidu man minnun le be, -wi -tu bōala -klu nen -a 'leda "ka "dte -a ji, -e 'e 'kuli -to o man. E o "flinon "kle -e 'e o -tæ. ⁸O -kadu -fōla 'fla -dan zie -a -guada. 'Fla 'bō zie -a da nen minnun Minsan pein yiba "plan da. 'Fla zie e ya "le 'o laabu Sodam, en e ya "le 'o laabu "nyian Ezipti. ⁹Minnun 'ka 'wile "man -e 'o min "fli zie o wu di. 'Læglon pæenon 'ji 'non 'ta o pa -nanjenle yi -tudu yaaga 'e 'ta le 'e -bu. ¹⁰-Wee -kadu be, -a 'wi 'treda 'non pæenon 'ci nran. O ci "nran 'e 'ciula "da, en waa -ci "yinin dre 'o cin le. Koo min "fli zie o 'te 'pa 'tredanon da "kaga.

¹¹Zi yi yaaga 'e 'ta le 'e -bu zie e ci be, lei nen e 'belidu -non "min le be, Bali -a 'pa -sia 'yee 'wi vinon "fli 'bō le. E wlala o ji en o wluan lou 'o 'cæin -da. -A -nan nen minnun nen o ya 'wi zie -a -nan yinan be, nyen -dan o cæen. ¹²En o wei 'pleble 'tu 'man laji. Wei zie yaa 'vi Bali -le 'wi vinon "fli zie -wle 'nan: «'Ka 'ta 'an 'va lou 'gυ!» -A -nan nen o wluandi 'sia "lolu -koei 'va te o 'nanmannon -a -nan ye.

¹³Tu 'bō 'lein zie -a wlu be, 'tre 'nyōndi 'sia 'kpa tigl. 'Fla zie -te waa cæen 'e cin man -fu be, -a 'foi 'tu -nan -nyan "fo. Min -kpi 'sōravli (7.000) 'be kaa 'wi zie -a -ji. Min -mienun nen o -fu be, nyen o cæen 'wliidi, -a -nan nen o wu "man "men 'nan Bali nen laji lou "be, -yæe ci o da.

¹⁴'Wu yidi "flizan "sia -nyannan, 'pian 'ka dre "yi -a yaagazan 'bōla 'kogo.

'Bei 'sōravlizan wu en 'wi yidi yaagazan 'e pou 'sia

¹⁵"Be -sru en Bali -le 'pasiazan 'sōravlizan 'yee 'bei fæen. -A -nan nen weinun 'widi 'sia laji 'kpa 'pleble. Waa 'vi 'nan:

«Mingōnnen tre pæenon nen
'treda be o dre "men 'ku 'san Bali -le ve -a,
en o dre -a -pi Zozi Crizi -le ve -a.
E mingōnnen -ble "da 'li 'trilii.»

¹⁶Min cejenun -yō -tu 'wle sinjen nen 'o -nyrandu 'wee mingōnnen peinnun da Bali 'le be, o blula 'o 'kōle "nen en o Bali 'bō. ¹⁷Waa 'vi 'nan:

«'Ku "ti Bali, kvi muo -fōa.
Yie ci 'ku 'san -a,
en 'pleble pæenon a 'yie ve -a.
I ya -nan 'li 'e 'cæen,
en i ya -nan cæegυ yi -a.
I 'yie 'pleble -dan ci kōon,
en 'be nen 'gυe
i ya mingōnnen -a fe pæenon da.

¹⁸'Læglon pæenon 'ji 'non 'ka 'i wei manle "yi "di,
-yee "wean 'yie nyran -bli tu 'bō o va.

En "nyian be,
minnun pæenon nen o kaa be,
-wee tin 'badu 'bō.
'I 'sunon nen 'i 'lewei vinon 'a be,
'lee 'yie minnun be,
'lee minnun nen o 'yra -tea 'i man be,
o -ko 'pa tu 'bō.
-Te e ya 'i -sruzan "wennon 'a oo,
en -te e ya 'i -sruzan -dan a oo,
o -ko 'pa tu 'bō.
En "nyian be,
minnun nen o 'treda sre 'trilii be,
o -nan -nyan tu 'bō.»

¹⁹ -A -nan nen Bali -pan 'kōn nen laji bē, Bali -a 'lē 'sv. En an Bali -le 'cezu nen -yee -pei -tō winun ci -ji bē -a 'yī. En laa 'e 'wlei -wlei -fōdī 'sia, te laa -paan -klunman, te 'tre 'nyōnman, te lalo -seanla 'kpa 'plēble.

12

Lumōn -tū 'lee -mlengan -dan

¹ En 'lēbo "fō wī -dan tū drē laji. 'Wī zīe -nyren 'gv: Lumōn -tū nen, yidē -a man 'si 'e pēenōn bē, -a cēin "fli "a 'e 'tōdī mlēn da, en -siga kle "nen mlēn cren a "man 'sōravli "bē, e ya 'e wōdī -a -wulo -man. ² Lī zīe -a -pōn a 'e man, en e -fō -srunan, -yee "wēan e -paandī 'sia.

³ Zī e -paandī 'sia bē, en 'lēbo "fō wī pee drē laji. 'Wī zīe -nyren 'gv: -Mlengan nen, e ya -dan, en e ya 'tēndēn. -A -wulo a "da 'sōravli, en -a 'bei a "da "fu, en -siga kle "a 'e wōdī -a -wulo 'sōravli 'bō man. ⁴ Mlēn cren pēenōn nen Bali o cēen 'e cin man yaaga bē, -mlengan zīe -a wei -a 'fū 'tū wēen 'trēda. -A -nan nen -mlengan pli lī zīe -a man, 'nan -te e cēen 'nen 'yadi man bē -e 'e 'nen 'bō 'bli. ⁵ Kōō 'nen zīe -a 'bō nen Bali -a 'pla 'nan -yēē -taa "mingōnnēn -blīlē 'lēglōn pēenōn 'jī 'nōn da "fō. Lī zīe e 'nen 'bō 'ya -klōnmōn -a, en Bali -kū -a 'e "srōn. 'Wī 'kpa nen, e ya Bali -le mingōnnēn pēin "srōn, -mlengan 'ka -kōlālē -a -blūdī -a dī. ⁶ -A -nan nen lī 'bō flān 'sia, en e -kū "bui "da zīa. E -kū fēnan nen Bali -a man drē -a yōōnan -a bē -a -nan. Fē zīe -a -nan nen waa 'lē 'bū 'trilīi yī -kpi tū yī -yaa 'fiilī 'e 'ta le yī -fuba 'shēēdū (1.260).

Bali -le 'pasianōn 'kuli -tō Satan man en waa klī

⁷ -Kulī 'sv laji. Bali -le 'pasiazan nen waa laabo Mishēl bē, o 'vale 'yee 'pasianōn 'a, o -kulī -tō -mlengan man. En -mlengan 'lee 'yee 'pasianōn -a -tan 'o 'vale waa. ⁸ 'Pian zī -mlengan -pē 'ka 'sōlē -kulī -a dīe, en 'o 'vale 'yee 'pasianōn 'a o -nyrannan 'ka yilē "nyian laji dī. ⁹ -A -nan nen Bali -le 'pasianōn o -pin laji, en o 'ta 'tō o pēenōn man 'trēda. -Mlēn nen e blamin see paa 'lī bē, -a 'bō nen. Waa laabo Bali 'nanmanzan, en waa laabo "nyian Satan. -Yēē 'wī 'wlīdī "drēdī "paa 'trēda blamin lō.

¹⁰ "Bē -sru en an wei 'plēble 'tū 'man laji. Wei zīe yaa 'vī 'nan:

«'Bē nen 'gvē,
tū nen -kaa "tī Bali min "sia 'wī 'jī bē, e 'bō.
E 'yee 'plēble 'ci kōōn,
en yaa -ci kōōn 'nan
'yēē ci mingōnnēn -a.
En e 'plēble 'nōn
'e 'pī Zozi Crizi lē
'nan 'e mingōnnēn -blī fē pēenōn da.
'Wī 'kpa nen 'winun zīe -a,
kōō o Satan -pin laji.
Ya'a 'kōlaman "nyian -tōdī -a Bali 'lē,
-e 'e 'wī 'tō -kaa "būi
'lee -kaa "blū Zoziōn man dī.
'Wī zīe -a 'bō nen
yaa dra 'e 'cēn bodrun funnin,
en waa 'lē 'tō -yrō 'sien.

¹¹ En "nyian bē,
Bali -le 'wī nen
waa 'vī minnūn lē bē,
'lee Bali -le 'blā nyēn nen,
e -sran bē,
-yee "wēan -kaa "būi
'lee -kaa "blū Zoziōn Satan klī.
Wa'a "klanlē -kadī lō
'wee yī -tēradī Zozi da -jī dī.

¹² 'Wɪ zɪe -yee "wɛan bɛ,
 laji fɛnɪn 'lee 'ka pɛɛnɔn nɛn
 ka -nyɛanla 'nan nun bɛ,
 'ka 'ci 'e "nran!
 'Pian 'trɛ 'lee jemie -le vɛ bɛ,
 'wɪ -taa "bɔlɛ "wee "man,
 kɔɔ Satan 'e yra 'pa o da.
 'Bli a 'e 'fɔdɪ "ji -dan,
 kɔɔ yaa -tɔa

'nan 'yee tv 'ka "nyian -fulɛ "kaga "dɪ.»

¹³ Zɪ -mlɛngan -a 'yɪ 'nan laji si a 'e 'lɛ wɔdɪ 'e 'lɔ bɛ, -a -nan nɛn e sɔɔnla lɪmɔn nɛn e
 'nɛn 'ya -klɔnmɔn -a bɛ -a -sru. ¹⁴ 'Pian lɪ zɪe, Bali kɔɛbo -pɛ "jɛ -dandan "fli "nɔn -yrɛ,
 'nan -e 'e 'kɪ "bui "da, fɛnan nɛn Bali 'bɔ -a 'pla -yrɛ "bɛ -a -nan. Fɛ zɪe -a -nan nɛn waa
 'lɛ 'bɪ 'trilii lɛ yaaga 'e 'ta lɛ 'e -bu, ɛn -mlɛngan 'ka -kɔlɛ -a man yɪdɪ -a dɪ. ¹⁵ Tv zɪe -a
 man bɛ -mlɛngan 'yɪ bɔladɪ 'sia 'e 'lɛ tɛ e "yro, 'nan -e 'yɪ 'bɔ 'e -kɪ lɪ zɪe -a. ¹⁶ 'Pian 'trɛ
 'pa lɪ zɪe -a va. E 'lɛ 'sɪ, ɛn 'yɪ nɛn e 'bɔla -mlɛngan 'lɛ bɛ, e -sɛn "ji 'e pɛɛnɔn. ¹⁷ -A -nan
 nɛn 'bli 'fɔ -mlɛngan -ji lɪ zɪe -a man -wlɪdɪ. -Yee "wɛan e -kɪlɪ -tɔ 'sɪɛn lɪ zɪe -a kluda 'nɔn
 man. Minnɪn nɛn o 'ta wɔla Bali wei da, ɛn o -tɔ 'wɪnɪn nɛn Zozi 'a -ci 'si -wlɛ "bɛ -a da
 bɛ, -wɛɛ cɪ lɪ zɪe -a kluda 'nɔn 'a.

Satan -wi -tv 'pa 'sia 'trɛda

¹⁸ "Bɛ -sru ɛn -mlɛngan 'bɔ 'kɪ jemie man.

13

¹ -A -nan nɛn an -wi -tv 'yɪ, tɛ e ya bɔlanan jemie -va. -Wi zɪe -a 'bei a -fu, ɛn -a -wulo a
 'sɔravli. ɛn -sɪga kle "a 'e wɔdɪ -a 'bei pɛɛnɔn man. ɛn "nyian bɛ 'tɔnɪn nɛn e ya Bali sɛɛ
 wɔdɪ -a bɛ, e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ -a -wulonun 'bɔ man. ² E ya "lɛ 'nan kɔanɛn 'lɛ 'wɪ 'zɪ. -A
 cɛɪnnɪn a -dandan, ɛn -a sɔɛn a 'e trɔdɪ. ɛn -a 'lɛ a "lɛ -jra 'lɛ 'zɪ. -Mlɛngan 'yee 'plɛblɛ
 'nɔn -wi zɪe -yrɛ, ɛn e 'yee mɪngɔnnɛn pɛɪn 'bɔla -yrɛ 'nan 'e mɪngɔnnɛn -bli "da. ³ -Wi
 'bɔ zɪe -a -wulo -tv tuo 'plɛblɛ, 'pian -a mlɔn "a 'e 'nyandɪ, -a "pa 'ji "tun "nɛn -nan. 'Wɪ
 zɪe e 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'lɛbo "fɔ, -yee "wɛan o sɔɔnla -a -sru. ⁴ -A -nan nɛn o pɛɛnɔn 'o
 "po sɔɔn -mlɛngan zɪe -a wlu, ɛn waa 'bɔ, kɔɔ -yɛɛ 'plɛblɛ 'nɔn -wi lɛ. ɛn o pɛɛnɔn 'o "po
 sɔɔn "nyian -wi 'bɔ 'wlu, ɛn waa 'bɔ -a vɪdɪ -a 'nan: «Min -tv 'ka 'kɔlaman -e 'e 'fli -kɔɔn
 -wi 'gɪvɛ -a man dɪ. ɛn min -tv 'ka 'kɔlaman -a 'klɪdɪ -a dɪ.»

⁵ -Si a e 'lɛ 'sɔdɪ -wi zɪe -yrɛ -e 'e 'fli 'sia -dandan, ɛn "nyian -e 'e 'wɪ Bali man -wlɪdɪ. -Si
 a 'e 'nɔndɪ -yrɛ mlɛn -fuba sɪnjɛn 'wlɛ "fli (42) 'wlu. ⁶ -Yee "wɛan nɛn e Bali "sɔɛndɪ 'sia.
 E wɪ Bali man -wlɪdɪ, ɛn e wɪ fɛnan nɛn Bali -nyɛanla bɛ -a man -wlɪdɪ, ɛn e wɪ minnɪn
 nɛn o -nyɛanla laji bɛ o man -wlɪdɪ. ⁷ ɛn -si a 'e 'lɛ 'sɔdɪ "nyian -wi zɪe -yrɛ -e 'e Bali -le
 minnɪn 'klɪ -kɪlɪ -a. ɛn "nyian -si a 'e 'nɔndɪ -yrɛ -e 'e mɪngɔnnɛn -bli 'lɛglɔn pɛɛnɔn
 'jɪnɔn da. ⁸ -Yee "wɛan nɛn 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'o "po sɔɔn "wlu ɛn waa 'bɔ. 'Pian Bali -le
 minnɪn 'ka "o "dɛɛlɛ dɪ. Kɔɔ Bali o 'tɔ 'crɛn -tɛ min 'beli 'fluba 'ji 'vaa ɛn Bali 'trɛ dɛ.
 'Fluba zɪe Bali -le 'bla nɛn waa 'nɔn 'sɔɛga -a bɛ, e ya -yee vɛ -a.

⁹ Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "cɪ -a -wulo -man bɛ, -a san 'e "trɔɛn "tɔ 'wɪ nɛn an "ta -a vɛ
 'gɪvɛ -yrɛ! ¹⁰ Min nɛn Bali -a 'pla 'nan 'e 'pɪ 'kɔn 'bli bɛ, e -pɪ 'kɔn 'ble. ɛn min nɛn Bali
 -a 'pla 'nan 'e 'ka -kɪlɪ 'tan sɛn "nɛn "bɛ, waa -tɛa -kɪlɪ 'tan sɛn -a. -Yee "wɛan nɛn e ya
 "lɛ Bali -le minnɪn -pɔan 'e 'sɔ. Tɛ -wee yɪ -tɛradɪ Bali da 'lɛ 'e 'tɔ dɪ!

Satan -wi pee 'pa 'sia 'trɛda

¹¹ "Bɛ -sru ɛn an -wi pee 'yɪ, tɛ e ya bɔlanan 'trɛ 'ji. -Wi zɪe -a 'bei a "fli, ɛn o ya
 "wɛnwɛnnɔn "lɛ 'bla 'nɛn 'bei 'lɛ 'wɪ 'zɪ. 'Pian -a wei min -tɛa "klan -a "lɛ -mlɛngan
 wei -le 'wɪ 'zɪ. ¹² -Wi tɛdɛ nɛn -a -wulo -tv tuo 'plɛblɛ, ɛn -a mlɔn 'bɔ 'nyan bɛ, e 'yee
 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'nɔn -wi "flɪzan zɪe -yrɛ. -A -nan nɛn e -tɔ 'trɛdanɔn pɛɛnɔn man -sa -
 a, 'nan 'o "po -sɔɔn -wi tɛdɛ wlu -e 'o bɔ. ¹³ E 'lɛbo "fɔ wɪnɪn -dandan dɛɛ, e 'tɛ 'si laji
 minnɪn pɛɛnɔn yɪɛ man, ɛn yaa -sɔan 'trɛda. ¹⁴ 'Lɛbo "fɔ wɪnɪn nɛn -wi tɛdɛ -a -si -nɔn

-yre 'nan 'e dre be, -a 'bɔ 'a nen e kola 'tredanɔn 'ci sɾɛdɪ -a. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan, -wi nen waa tuo sɛn -a ɛn ya'a 'kalɛ dɪɛ, 'o -a min yiba "nyaan. ¹⁵ ɛn -wi tɛdɛ -a -si -nɔn -yre "nyian 'nan, 'e 'belidɪ -nɔn min yiba 'bɔ lɛ. Zɪ yaa dre be, ɛn min yiba 'bɔ 'wɪdɪ 'sia. ɛn minnun nen wa'a 'o "pɔ -sɔɔnlɛa "wlu -e 'o bɔ dɪɛ, min yiba 'bɔ o tɛɛ. ¹⁶ Yaa dre ɛn min -tɔdɔ pɛɛnɔn plɔ 'pla 'o 'pɛ "yi "man, -te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ waa 'pla 'o nyɛɛnɔn da. -E 'e 'sia min -dan man, 'lee min nen e 'ka -dan dɪɛ -a man, 'lee fɛzan man, 'lee 'yalɛ -tɛzan man, 'lee min nen e ya nɔan -a bɛ -a man, 'lee min nen e 'ka nɔan -a dɪɛ -a man, o pɛɛnɔn plɔ zɪɛ -a 'pla 'o man 'tredɛ.

¹⁷ Min oo min nen plɔ zɪɛ e ya "man "bɛ, -a san -kɔlaman fɛnɔn 'lɔdɪ -a, ɛn -a san -kɔlaman fɛnɔn -tandɪ -a. 'Pian min nen plɔ 'ka "man "dɪɛ, ya'a 'kɔlaman -e "e "dre dɪ. -Wi 'bɔ 'tɔ nen waa 'pla 'o man. -Te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, waa 'tɔ 'bɔ 'fluba 'wɛ -tɔdɔ -tɛ 'e cin da, ɛn waa cɾɛn -tɛ 'o man. Kɔɔ -a 'tɔ 'cɾɛn 'fluba 'wɛ 'tɔ "we fɛ "nrɔndɪ -a, ɛn -a -tɔ "we fɛ "nrɔndɪ -a.

¹⁸ 'Wɪ 'tɔdɪ -a nen min -kɔlaman 'wɪ zɪɛ -a -ci mandɪ -a. -Yee "wɛan min nen e 'wɪ -tɔa "bɛ, 'e -wi zɪɛ -a 'tɔ 'cɾɛn 'fluba 'wɛ -tɔdɔ -tɛ 'e cin da, -e 'e -tɔ. E -tɪala min 'tɔ 'lɛ vɛ -a. ɛn -a "nen "nen 'gɔ, e ya -yaa 'shɛɛdɔ -fuba 'shɛɛdɔ 'wɛ 'shɛɛdɔ (666).

14

Minnun nen Bali -le 'bla o 'si 'wɪ 'ji bɛ o "dre "fɔ

¹ "Bɛ -sru ɛn an Bali -le 'bla 'yɪ 'e 'tɔdɪ pɔn nen waa laabo Ziɔn bɛ -a da. Pɔn zɪɛ e ya Zeruzalɛm fla yei. Min -kpi yaa tɔ 'e 'ta le min -fuba sinjɛn 'wɛ sinjɛn (144.000) a 'o 'tɔdɪ -a "srɔn. Bali -le 'bla 'tɔ 'lee -a "tɪ 'tɔ a 'e 'cɾɛn -tɛdɪ o pɛɛnɔn nyɛɛnɔn da. ² ɛn an wei -tɔ -klundɪ 'man laji. E wu "lɛ 'nan 'yi -dan 'bɛ cɪ 'yrɔnan, ɛn e wu "nyian "lɛ 'nan laa -paan 'bɛ wu 'plɛblɛ. ɛn e wu "nyian 'nɔnnɔn "lɛ 'nan "dre "nen min "kaga "cɪ -a -fɔnan -gɔɛdɪ -ji. ³ Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ, o ya 'o 'tɔdɪ Bali -le mingɔnnɛn pɛɪn 'lee min cejenun 'lee fɛnɔn sinjɛn bɛ o 'lɛ, ɛn o "dre zɪɛ -a -fɔa. Min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'e "dre 'bɔ -tranladɪ. 'Pian min -kpi yaa tɔ 'e 'ta le min -fuba sinjɛn 'wɛ sinjɛn (144.000) bɛ, -wɛɛ -fɔa "sidɔ. Minnun nen Bali o 'si 'wɪ 'ji 'treda bɛ, o 'bɔ nen. ⁴ 'Wɪ 'kpa, minnun zɪɛ Bali o 'si 'wɪ 'ji 'nan -e 'o 'kɔn Bali -le vɛ -a, ɛn "nyian -e 'o 'kɔn Bali -le 'bla 'lɛ vɛ -a. Te o ya "lɛ 'nan fei fɛ 'wɛ tɛdɛ nen waa -nɔan Bali lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. Fɛnan pɛɛnɔn nen Bali -le 'bla 'ko bɛ, te o -ciala -a -sru. Minnun zɪɛ wa'a lumɔn -tɔlɛ dɪ. Wa'a 'o 'fli "tri "tɔlɛ Bali 'lɛ nyinnandɪ -a lumɔn -sru "dɪ. ⁵ Wa'a 'wlu -tɔwli "sɛnlɛ "fo "dɪ. ɛn 'tɔ 'tɔ 'ka 'e 'padɪ o man dɪ.

Bali -le 'pasianɔn yaaga 'wɪ 'pla minnun lɛ

⁶ "Bɛ -sru ɛn an Bali -le 'pasiazan -tɔ 'yɪ, te e ya 'sɔnan laji. 'Wɪ 'nɔnnɔn nen ya'a 'li sɾɛman "fo "dɪɛ, -a vidɪ -a nen e ya ciunan 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji minnun 'lee minnun nen o wei -tɔdɔ pɛɛnɔn -fɔa "bɛ -wɛɛ. ⁷ Yaa 'vɪ wei 'plɛblɛ 'ji 'nan: «'Ka yɪɛ 'e 'nan Bali man, ɛn 'ka Bali 'bɔ 'tɔ dre -dan! Tɔ nen e 'tredanɔn 'lɛ tin "baa bɛ e 'bɔ. Bali nen e 'trɛ 'lee la 'lee jemie 'lee 'yi pɛɛnɔn dre bɛ, 'ka "pɔ sɔɔn "wlu -e 'ka bɔ.»

⁸ Bali -le 'pasiazan "flizan sɔɔnla -a tɛdɛ -sru "nyian, te yaa ve 'nan: «Babilɔn -nan -nyan. Babilɔn -dan nen e -tɔ 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'jinɔn man -sa -a 'nan 'o 'si Bali -sru "bɛ, -a -nan -nyan.»

⁹ ɛn Bali -le 'pasiazan yaagazan sɔɔnla -a "flizan -sru "nyian, te yaa ve wei 'plɛblɛ 'ji 'nan: «Min oo min nen 'e "pɔ sɔɔnla -wi nen waa min yiba dre bɛ -a wlu ɛn yaa 'bɔ bɛ, Bali 'wɪ "nen -kɔɔnman -a san lɛ. Min nen 'e "pɔ sɔɔnla -a min yiba 'bɔ wlu ɛn yaa 'bɔ bɛ, Bali 'wɪ "nen -kɔɔnman "nyian -a san lɛ. ɛn "nyian bɛ min nen e plɔ 'pla 'e nyɛɛnɔn da, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ yaa 'pla 'e 'pɛ -man bɛ, Bali 'wɪ "nen -kɔɔnman -a san lɛ. ¹⁰ Bali nyran -ble minnun zɪɛ o va 'plɛblɛ. O -taa 'o yɾa yɪlɛ -wɪdɪ 'tɛ 'va. -Kɔlɛ nen e 'lɛ "sia bɛ e -kɔan "va. Bali -le 'pasianɔn 'saun nen laji bɛ 'lee Bali -le 'bla yɪɛ man nen 'wɪ zɪɛ e dra. ¹¹ O -taa 'o yɾa yɪlɛ bodrun funnin 'tɛ zɪɛ -a va, te -a -koei "ko laji 'li 'trilii. ɛn -wee yɾa yɪdɪ 'leda "ka "dɪ.»

¹² 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan nen e ya "lɛ Bali -le minnun -pɔan 'e 'sɔ. Te 'o 'ta wɔladɪ Bali -le -pei da 'lɛ 'tɔ dɪ, ɛn te -wee yɪ -tɛradɪ Zozi da 'lɛ 'e 'tɔ dɪ!

¹³ "Bε -sru en an wei -tu 'man laji. E 'nan 'men 'nan: «'I 'wι 'gυε -a cren -te! Minnun nen o -fu yi -teranan Minsan da en minnun o tεε βε, 'be nen 'gυε tu nen Bali -le -fεa dra -wee vε -a βε 'e 'bα.»

En Bali lei 'saun -a 'vι "nyian 'nan: «'Wι 'kpa, o "flian 'wee 'nyranman 'padι -a, kαα 'wι "yinun nen waa dre βε, -a "nen "blιdι 'bα.»

Bali 'trεdanon 'le tin 'badι pou "siala 'kα?

¹⁴ "Bε -sru en an "lolu -koei 'fuvu 'yι laji. Fε -tu a 'e -nyrandι "lolu -koei zιε -a da, e ya "le Blamin -pι -le 'wι 'zv. -Siga kle "a 'e wυdι -a -wulo -man, en fε -tu nen o 'saa -tεa "a "be e ya -yρ. Fε zιε -a 'lε a "man 'kpa tιgλι. ¹⁵ -A -nan nen Bali -le 'pasianon nen laji βε -a -tu 'bαa Bali -pan 'kαn 'bα 'ji, en e paan 'kpa 'pleble min nen 'e -nyrandι "lolu -koei "da βε -yρ. Yaa 'vι 'nan: «'I 'yie 'saa 'teve 'si -e 'i 'saa 'tεdι 'sia! 'Saa 'te tu 'bα, kαα 'saa pεenon tran 'trεda.» ¹⁶ -A -nan nen min nen 'e -nyrandι "lolu -koei "da βε, e 'trεda 'saa pεenon 'tε.

¹⁷ "Bε -sru en -a pee 'bαa "nyian Bali -pan 'kαn 'bα nen laji βε, -a -ji. 'Saa 'teve nen -a 'lε a "man 'kpa βε -a -tu a "nyian -yee 'lα.

¹⁸ En Bali -le 'pasianon 'bα nen laji βε, -a -tu nen -te e 'wι 'vι 'tε lε yaa dra βε, e 'si Bali -pan "dave va zia. E paan 'kpa 'pleble Bali -le 'pasiazan nen 'saa 'teve 'lε 'lεa a -yρ "be -yρ. Yaa 'vι 'nan: «'I 'yie 'saa 'teve 'si -e 'i rεzen 'blv "cεendι 'sia! Kαα rεzen yiba pεenon nen rεzen fei βε o 'blv tran.» ¹⁹ -A -nan nen Bali -le 'pasiazan zιε e rεzen yiba pεenon 'bα 'nan. En yaa -sen fenan nen o rεzen "blo "be -a -nan. Zι Bali -le nyran -blιdι -taa "drele zιε. ²⁰ O -taa "minnun -tεεlε -e 'o o pαlε "bv. O nyen "yro "le 'yι ba -le 'wι 'zv. E -ko -trilii e bαa kilo -ya yaaga da, en -a klu trudι bαa -menliε -tu.

15

Bali 'wι "nen "nyranman -kαonman 'trεdanon lε 'kα?

¹ "Bε -sru en an 'lεbo "fα wι -dan 'yι "nyian laji. An Bali -le 'pasianon 'sαravli 'yι. Bali o 'pla 'nan -wee 'wι "nen "nyranman -kαonman 'trεdanon lε. -A -tu 'yee vε -kαonman, "be -sru -e -a -tu 'e 'yee vε -kαon. Bali -le nyran -blιdι -nyranman 'leda nen zιε.

² En an fε -tu nen e ya "le jemie -le 'wι 'zv βε -a 'yι "nyian. 'Pian e ya 'e siadι "da, en 'tε a "va. En "nyian βε, an minnun 'yι. Minnun zιε -wee 'ka 'o "po -sαonlεa -wi nen waa min yiba dre βε -a wlu dι, en -wee 'ka 'o "po -sαonlεa -a min yiba 'bα 'wlu dι, en -wee 'ka -wi 'bα 'tα 'cren -tεlε 'o man dι, en -wee 'ka "nyian -wi 'bα 'tα 'cren 'fluba 'wle 'tυdυ -tεlε 'e cin da, -e 'o 'pla 'o man dι. O ya 'o 'tαdι jemie 'bα da lou. Bali "dre "fα "dave nen e ya "le -gαedi -le 'wι 'zv βε, -a -non o pεenon lε. ³ En o "dre "nen Moizi nen Bali 'suzan 'a βε yaa 'pa βε, -a -fαdι 'sia. "Dre zιε e ya "nyian Bali -le 'bla 'le "dre "a. Waa -fα 'nan:

«Bali, yie ci 'kv 'san -a,
 en 'pleble pεenon 'san nen 'yia,
 'i dre 'winun a -dandan,
 en o ya 'lεbo "fα winun -a.
 Yie ci 'kv 'san -a
 en 'pleble pεenon 'san nen 'yia.
 -Si tιgλι nen yia -kαonman minnun lε,
 en -yεε ci -a 'kpa -a.
 Yie ci mingonnen -a
 'lεglon pεenon 'ji 'non da.
⁴ -Tιε 'ka 'klanman 'i 'lα dι?
 En -tιε 'ka 'i 'tα -dan 've dι?
 -A san "ka "fo "dι.
 Kαα yie ci 'saun 'i -twli.
 'Lεglon pεenon 'ji 'non
 'o "po -sαonmlan 'i 'wlu -e 'wei bα.
 Kαα o -taa -a -tαlε 'nan
 'winun nen o ci tιgλι βε,

-nyren yia dra.»

⁵ "Bε -sru, en an Bali -pan 'kɔn 'yɪ 'e 'lɛ 'sɔdɪ laji, te -tandan yra 'e -trɔɔdɪ fɛnan 'saunzaun 'kpa -nan. ⁶ En Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ, an o 'sɔravli 'yɪ bɔlanan -tandan zɪɛ -a -ji. -Wɛɛ "ta -daa 'wɪ "nɛn "tɔdɔ 'sɔravli -kɔɔnɛ 'trɛda 'nɔn lɛ 'gɔ. Sɔ 'fuvu 'yɪyɪyɪ nɛn 'e wɔdɪ o da, en -tɪɛn 'kɔlɛ nɛn e ya -sɪga -a bɛ, -a 'bɔ nɛn 'e 'tɔdɪ o kugu da. ⁷ -A -nan nɛn fɛnun sinjɛn nɛn Bali 'lɛ bɛ, -a -tɔ -sɪga 'kulɛnɛnnun -nɔn Bali -le 'pasianɔn 'sɔravli 'bɔ lɛ. Yaa -nɔn o pɛɛnɔn lɛ 'sɔravli. En 'kulɛnɛnnun zɪɛ, Bali nɛn -a yɪɛ a "man 'li 'trilii bɛ, -yɛɛ nyran -blɪdɪ nɛn -a pɛɛnɔn 'ji. ⁸ 'Nun tɔɔn en Bali -le 'plɛblɛ 'lɛɛ -yɛɛ -dan -le "wɛan bɛ, 'tɛ -goɛi Bali -pan 'kɔn 'bɔ 'ci 'si. -Te Bali -le 'pasianɔn 'sɔravli zɪɛ wa'a tɪan 'cɛnɛ lɛ 'wɪ "nɛn -kɔɔndɪ man 'trɛdanɔn lɛ dɪɛ, min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'e -wla Bali -pan 'kɔn 'bɔ 'ji dɪ.

16

Bali -le 'pasianɔn 'sɔravli 'wɪ "nɛn kɔɔn 'trɛdanɔn lɛ

¹ -A -nan nɛn an wei 'plɛblɛ 'tɔ 'man. Wei zɪɛ e wɪ Bali -pan 'kɔn 'bɔ 'ji, en yaa 'vɪ Bali -le 'pasianɔn 'sɔravli "lɛ 'nan: «'Ka 'kɔ Bali -le nyran -blɪdɪ 'sɔravli "nɛn 'kulɛnɛnnun -ji 'labɛ -a -sran 'trɛda.»

² Bali -le 'pasiazan tɛdɛ -kɔ en e 'yɛɛ 'kulɛnɛn 'wun sɔɔn 'trɛda. -A -nan nɛn mlɔnnun -sɛn minnun nɛn -wi 'tɔ 'cɛn plɔ a o man en 'o "pɔ -sɔɔnmlan -wi zɪɛ -a min yɪba 'wlu -e 'o bɔ bɛ o man. Mlɔnnun zɪɛ o ya "wɪdɪ 'kpa en o ya "nyian 'o 'lɛ 'sɪdɪ.

³ "Bε -sru en -a "flizan 'kɔ, e 'yɛɛ vɛ -wun sɔɔn jemie -va. Jemie zɪɛ e 'nyin "lɛ 'nan min -kadɪ nyɛn -le 'wɪ 'zɔ. -A -nan nɛn fɛnun pɛɛnɔn nɛn "va te o yɪɛ a "man "bɛ, o kaa.

⁴ "Bε -sru -a yaagazan 'kɔ, en e 'yɛɛ vɛ -wun sɔɔn 'yɪ banun 'lɛɛ 'yɪ kunun va. -A -nan nɛn o pɛɛnɔn lɪla nyɛn -a. ⁵ En Bali -le 'pasiazan nɛn -te e 'wɪ 'vɪ 'yɪ lɛ yaa dra bɛ, maan wei 'man. Yaa 'vɪ 'nan:

«Bali, yɪɛ cɪ Bali -a,
en i ya -nan 'li 'e 'cɛn,
en yɪɛ cɪ 'saun.

'Yɪɛ 'wɪ "nɛn -kɔɔndɪ minnun lɛ bɛ,
e ya 'e 'nɔan da.

⁶ Kɔɔ o 'yɪɛ minnun tɛɛ
en wei 'lɛ 'wei vɪnɔn tɛɛ,
-yɛɛ "wɛan o tɛɛ nɛn yɪa 'wɔ bɛ,
yɪa drɛ 'e nɔan da.»

⁷ En an wei -tɔ 'man, e 'si Bali -pan "dave va zia. Wei zɪɛ e 'nan:

«'Kɔ "tɪ Bali,
yɪɛ cɪ 'kɔ 'san -a,
en yɪɛ cɪ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san -a,
en 'yɪɛ tin -tɛdɪ min da bɛ,
'wɪ 'kpa, e ya 'e 'nɔan da.»

⁸ "Bε -sru Bali -le 'pasiazan sinjɛzan -kɔ, en e 'yɛɛ 'kulɛnɛn -wun sɔɔn yɪdɛ da. 'Nun tɔɔn Bali 'plɛblɛ 'nɔn yɪdɛ lɛ 'nan -yɛɛ 'bɪdɪ 'e minnun 'tɛ 'blɪ. ⁹ -A -nan nɛn yɪdɛ 'bɪdɪ 'sia 'kpa 'plɛblɛ, en e minnun 'tɛ 'blɪdɪ 'sia. Bali 'bɔ nɛn -yɛɛ cɪ 'wɪ "nɛn -kɔɔnnan minnun lɛ 'e 'bɔ 'a bɛ, waa "srɔndɪ 'sia, 'pɪan wa'a 'sɪlɛ 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -e 'o Bali 'tɔ -dan vɪ dɪ.

¹⁰ "Bε -sru Bali -le 'pasiazan 'sooluzan 'kɔ, en e 'yɛɛ 'kulɛnɛn 'wun sɔɔn -wi nɛn waa min yɪba drɛ bɛ -yɛɛ mingɔnnɛn pɛɪn -da. 'Nun tɔɔn klun -trɔa -wi 'bɔ 'lɛ mingɔnnɛn trɛda "fo. En minnun 'o yra yɪdɪ 'sia 'wɪdɪ te o 'shɛ wɔwman 'o nɛn man. ¹¹ Mlɔnnun nɛn o -sɛn o man bɛ, 'lɛɛ yra nɛn o cɪ -a yɪnan -wɪdɪ "bɛ -yɛɛ "wɛan o Bali nɛn laji lou "bɛ -a "srɔndɪ 'sia. 'Pɪan wa'a 'o 'pɛ 'sɪlɛ 'o drɛ wɪ -wɪdɪnun -sru "dɪ.

¹² "Bε -sru en Bali -le 'pasiazan 'shɛɛdɔzan -kɔ, en e 'yɛɛ 'kulɛnɛn 'wun sɔɔn 'yɪ -dan nɛn waa laabo Efra bɛ -a da. 'Nun tɔɔn 'yɪ zɪɛ 'e bee "ji, 'nan -e mingɔnnɛnnun nɛn o "sia yɪdɛ wluan "nan 'zia bɛ -wee -si 'e 'lɛ 'sv. ¹³ En an fɛ -wɪdɪ yaaga 'yɪ. O ya "lɛ 'nan yolunun -le 'wɪ 'zɔ. -A -tɔ 'bɔla -mlɛngan -dan 'lɛ, en -a -tɔ 'bɔla -wi nɛn waa min yɪba

dre be -a 'le, en -a -tu 'bōla min nen e 'wlu -sean te yaa ve 'nan 'e ya Bali 'lewei vnan be -a 'le. ¹⁴ -Yu -wliḍinun nen o 'lebo "fō winun dra be o 'bō nen. O yaaga zie o -ku 'treda mingōnnennun cin yile 'nan -e 'o 'man wuv -kuli -tandi da. -Kuli zie waa -taan Bali man, yi -dan nen 'pleble pēenōn 'san Bali -a 'pla be -a da.

¹⁵ 'Ka 'ci "nrōn 'wi nen Minsan -a 'vi be -a da. Yaa 'vi 'nan: «'Mēn -tadī dra kligli. E dra "le crinzan -le ve 'zv, ma'an yi paa dī. Min nen -a yie 'fu "man en 'e 'man wuv be, Bali -le -fēa a -a san man. 'Pian min nen ya'a 'e 'man wuvle dīe, an bōa "man 'e plvdi, -e 'yra 'e san -tē min pēenōn yie man.»

¹⁶ -Yu -wliḍi yaaga zie o 'treda mingōnnennun cin 'yi fēnan nen waa laabo Ebre wei -ji «Armajedōn» be -a -nan.

¹⁷ "Bē -sru en Bali -le 'pasiazan 'sōravli 'ku, en e 'yee 'kulenen 'wun sōōn fēnan 'wein nen labli 'lee 'trē yei "bē -a va. 'Nun tōōn an wei 'pleble 'tu 'man Bali -pan 'kuin. Wei zie e 'si Bali -le mingōnnen pēin -va zia, en yaa 'vi 'nan: «'Bē nen 'gūe, e -nyan "mēn "fo!»

¹⁸ En laa 'e 'wlei -wlei -fōdī 'sia, en laa -paan -klundī 'sia, en 'trē 'nyōōndī 'sia 'kpa 'pleble. Zi Bali blamin sōōnla 'li 'treda be, -a sūman 'trē 'ka tian 'nyōōnle dī. ¹⁹ Babilōn 'fla -dan be, e cēen 'e cin man yaaga. En 'fla pēenōn nen 'treda be, o -nan -nyan. Bali 'yee nyran -blvdi -ci kōōn Babilōn le 'pleble, kōō 'wi 'wliḍinun nen yaa dre be, -a -cin 'ka 'sanle "ji "dī.

²⁰ 'Yi yei 'trenun pēenōn saan, en pōn -tu 'ka "nyian yile 'treda dī. ²¹ En lalo 'wle -dandan -srandī 'sia 'treda. -A 'wlenun cibēn a -wliḍi. -A -tu -kōlaman e bōa kilo -fuba 'soolu. Lalo nen e ci -srannan -wliḍi zie, -yee "wean minnun Bali "srōndī 'sia.

17

-Kōnnen pēenōn -wēezan -le 'wi

¹ "Bē -sru en Bali -le 'pasianōn 'sōravli "nen 'kulennun a -wlo "bē, -a -tu -ta 'wi tin 'bale 'mēn. E 'nan: «'Wī nen e -taa "bōle Babilōn man be, 'i 'ta -e 'an -kōōn 'yie! 'Fla zie e ya 'e 'tōdī 'yi -dandannun "srōn, en e dre -kōnnen pēenōn -wēezan 'a. ² Mingōnnennun pēenōn nen 'treda be, o -fō -a -sru. -Yee -kōnnen -wēedi 'bō zie e 'treda minnun pēenōn 'sianan, en 'o 'fli -nōn -yre.»

³ E dre 'mēn "le 'nan nyrin -tenan nen an ci. En Bali -le 'pasiazan zie e -ku 'maan "bui "da. An lūmōn -tu 'yi fē zie -a -nan. E ya 'e -nyrandī -wi 'tēden 'tu da. -Wi zie -a -wulo a 'sōravli, en -a 'bei a -fu. 'Tōnun nen e ya Bali sēe wvdi -a be, e ya 'e 'cren -tēdi -wi 'bō man. ⁴ En sō 'tēden nen -a 'flē a be -a 'bō nen li zi -a da. Min -dandannun da sō nen. -Siga 'lee fēnun nen -a 'flē a be, e li zie -a man 'si 'e pēenōn. En -siga 'kulenen a -yrō. 'Wī 'wliḍinun nen yaa dre -kōnnen -wēedi -a be e ya 'e fadi 'kulenen zie -a. ⁵ 'Wī 'tu nen -a -ci a 'e yōōdī be, e ya 'e 'cren -tēdi li zie -a nyrenbōn da. E ya 'e 'cren -tēdi 'nan:

Mēen ci Babilōn -dan a.

Mēen ci -kōnnen -wēenōn pēenōn "bv "a.

En mēen ci 'wi 'wliḍi 'tō 'tōdv pēenōn "bv "a.

⁶ An li zie -a 'yi Bali -le minnun nen e o tēe be o nyen mlinnan, 'lee Zozi -srūnōn nen e o tēe be o nyen mlinnan. En yaa -tēdi 'sia "le -wen -le 'wi 'zv. 'Wī zie yaan 'lebo "fō 'e ciila "da.

⁷ -A -nan nen Bali -le 'pasiazan zie, e 'nan 'mēn 'nan: «-Mē "le "wean 'i 'lebo "fō? Li nen yia 'yi 'labē, e ya 'wi yōōdī -tu -a, 'pian an -taa -a -ci vīle 'yie. En -wi nen -a -wulo a 'sōravli, en -a 'bei a -fu te li 'bō a 'e -nyrandī "da 'labē, e ya 'wi yōōdī -tu -a, 'pian an -taa -a -ci vīle 'yie. ⁸ -Wi nen i 'sia -a yūnan 'gūe, 'li te e ya, 'pian 'bē nen 'gūe e "ka "nyian dī. Yi -tu bōa "bē, -wi zie e bōala -klu nen -a 'leda "ka "dīe -a ji, -e Bali 'e -nan -nyan "fo. Tu zie -a man be, minnun nen Bali 'ka o 'tō 'cren -tēle 'yee min 'beli 'fluba 'ji 'vaa en e 'tre dre dīe, -wi zie -a yidi o 'lebo -fōa. Kōō -wi zie, 'li te e ya, 'pian 'bē nen 'gūe e "ka "nyian dī.

⁹ 'Wī 'tōdī -a nen min -kōlaman 'wi zie -a -ci mandī -a.

-A -wulo 'sōravli "nen yia 'yi 'labē, pōn 'sōravli "nen li 'bō ci 'e -nyrandī "da "bē -nyren. Pōnnun zie o ya "le mingōnnen 'sōravli "le 'wi 'zv. ¹⁰ Mingōnnennun zie o 'soolu yie 'ka "nyian "man "dī. 'Pian -a -tu a mingōnnen -blinan cēegv yi -a, en -a -tu 'ka tian 'talē dī.

-Te e -ta be, ya'a mingōnnen -ble tu "kaga 'wlu di. ¹¹ -Wi 'bō nen, e ya 'li, 'pian 'be nen 'gve e "ka "nyian di, -yee -taa "mingōnnen 'sōrazan 'a, -e Bali 'e -nan -nyan "fo. -Wi zie e ya "nyian mingōnnen 'sōravlinōn 'bō 'va.

¹² 'Bei 'fu nen yia 'yi be, mingōnnen -fu nen waa. 'Pian wa'a tian mingōnnen -blidi 'silēa di. Bali -taa -a -si -nōnle -wle 'nan 'o mingōnnen -bli 'o 'vale -wi be waa tu "wennen 'a. E bōa 'lērī -tu. ¹³ Mingōnnennun zie 'wī -tūwli "cin a o pēenōn 'ji. O 'wee -koladi 'lee 'wee 'pleble 'pa -wi zie -yee ve da. ¹⁴ En o -kū -kuli -tōle Bali -le 'bla man. 'Pian Bali -le 'bla o klī, kōō -yee ci minsannun da Minsan -a, en -yee ci mingōnnennun da mingōnnen -a. Minnun nen Bali -le 'bla o laabu en e o 'si "va 'yee ve -a be, -wēe -taa mingōnnennun 'klūle 'o 'vale Bali -le 'bla 'a.»

¹⁵ "Be -sru en Bali -le 'pasiāzan zie, yaa 'vī 'mēn "nyian 'nan: «I 'yi -dandannun 'yi, te -kōnnen pēenōn -wēezan a 'e -nyrandī -a "srōn. 'Yinun zie -wēe ci "le 'lēglōn pēenōn 'ji minnun -le 'wī 'zū, 'lee minnun nen o wei -tūdv pēenōn -fōa "be -wee 'wī 'zū.

¹⁶ En 'bei 'fu nen yia 'yi be, 'o 'vale -wi -a, o -taa 'nanle -kōnnen pēenōn -wēezan 'bō man. O -taa fe pēenōn "koolē "man -e 'o 'tūī 'e plūdi. O -taa lī 'bō 'blīle, -e 'o -nyranman 'tē 'blī. -A fe -tu 'ka 'fo "fo "di. ¹⁷ 'Wī pēenōn nen o -taa -a drēle be, Bali 'bō 'be 'cin -tōa "o ji, 'nan -e 'wī nen yaa 'plā 'e 'cēn be 'e 'le sōō.

¹⁸ En lumōn nen yia 'yi be, Babilōn 'flā -dan 'bō nen. -Yee 'trēda mingōnnennun pēenōn "paala.»

18

-Kōnnen pēenōn -wēezan -nan -nyan wī

¹ "Be -sru en an Bali -le 'pasiāzan pee 'yi, te e ya 'sinan laji. E ya 'pleble 'kpa, en -yee 'tē 'san 'trēda 'si "fo. ² E paan 'kpa 'pleble -a vidī -a 'nan:

«Babilōn -nan -nyan.

Babilōn 'flā -dan be,

-a -nan -nyan.

E drē -yū -wliḍunun flā -a.

-Yū -wliḍī 'tō 'tūdv pēenōn -nyēanla 'nan nun.

"Loman 'tō 'tūdv pēenōn nen o 'ka 'saun Bali 'lē di,

en minnun 'ka o ye "yi "di,

o ya -nan nun.

[-Wi -tūdv pēenōn nen

o 'ka 'saun Bali 'lē di,

en minnun 'ka o ye "yi "di,

o ya -nan nun.]

³ 'Lēglōn pēenōn 'ji minnun

Babilōn 'flā 'le -wēn mlin 'e 'ciṭla "da.

-Yee ci 'nan

e o pēenōn wēe 'kōnnen -a.

En "nyian be

'trēda mingōnnennun -fō -a -sru,

en o 'wī 'wliḍī "tūwli zie -a drē.

En 'flē 'tannōn nen 'trēda be,

o drē fēnōn 'a,

Babilōn 'flā yīfē a "kaga "le "wēan.»

⁴ "Be -sru en an wei pee 'man laji. Wei zie yaa 'vī 'nan:

«'Mēn minnun,

'ka 'si Babilōn 'flā!

'Ka 'si 'nan nun,

-e -yee 'wī 'wliḍī 'e vīle e baa 'ka man di,

"tōgō 'wī nen e -taa "bōle "man "be,

e 'bō 'ka man.

⁵ 'Flā zie -yee 'wī 'wliḍī a "kaga,

e bəa labli man.

-Yee 'wɪ 'wɪdɪnɪn 'bə zɪɛ

-a -cin -trəa Bali ji.

⁶ 'Wɪnɪn nɛn yaa drɛ minnɪn lɛ bɛ,

'mɛn 'pasianən "o "dra "nyian -yee "lɛ.

Waa 'lɛji bəala 'e 'pa -a "fli.

'Kulenɛn nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ 'fa 'a

ɛn yaa -nən minnɪn lɛ bɛ,

waa faa 'e 'pa -a "fli

-e 'o -nən -yee "lɛ.

⁷ 'Fla zɪɛ,

zɪ 'e 'tə 'wɪdɪ 'yɪ "yi

ɛn e fɛ yɪdɪ 'yɪ "yi "bɛ,

-a da nɛn o 'tɛ "paa "da,

ɛn -a da nɛn waa ta dra -trədrə.

Yaa 'vɪ 'e 'fli man 'nan,

e ya mingənnɛn -blɪnɪn,

ɛn -kənnɛn 'ka 'kale 'e da dɪ,

ɛn 'e 'ta 'ka 'li 'dra -trədrə "fo "dɪ.

⁸ 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ zɪɛ -yee "wɛan bɛ,

'wɪnɪn nɛn o -taa "bələ "man

yɪ -təwɪ "cɛ 'wɪlɪ bɛ -nyrɛn 'gɒ,

-cɛ bədi a -tɒ,

ɛn ta drɛdɪ -trədrə a -tɒ,

ɛn dra -tɛdɪ a -tɒ.

ɛn 'tɛ 'bɛ -taa -a -nan -nyanlɛ.

Kəa Minsan Bali nɛn e tin -tɛ "da "bɛ,

e ya 'plɛblɛ.»

⁹ 'Trɛda mingənnɛnnɪn nɛn o -fə -a -sru, ɛn -yee 'wɪ 'wɪdɪ zɪɛ "o drɛ, ɛn "o fɛ yɪdɪ 'yɪ "yi "bɛ, 'wɪ -taa 'nanlɛ o man. Tɒ nɛn o 'fla zɪɛ -a -yee 'tɛ 'blɪnɪn bɛ, -a -nan nɛn 'wɪ 'nandɪ "siala o man. ¹⁰ 'Wɪ nɛn e -taa "bələ 'fla zɪɛ -a man bɛ, e o -tɛa "klan -a, -yee "wɛan wa'a -kələman -e 'o -pli "man "kogo dɪ. 'Pian o -fo -kəəbli tɛ o -paanman. Waa ve 'nan:

«Babilən 'fla -dan,

'wɪ 'bə 'i man,

'wɪ 'bə 'i man.

Tɒ "wɛnnɛn "cɛ 'wɪlɪ nɛn

Bali cɛɛn 'wɪ "nɛn -kəəndɪ man 'yɪɛ.»

¹¹ 'Wɪ nɛn e -taa "bələ 'fla zɪɛ -a man bɛ, -yee "wɛan 'flɛ 'tannən 'wuədi "siala, kəa min 'ka "nyian -wee 'flɛ 'ləa dɪ. ¹² -Wee 'flɛnɪn 'bə nɛn 'gɒ: -siga fɛnɪn 'lee "lala fɛnɪn, 'lee -kələnɪn nɛn o 'flɛ "mlɪan -siga da bɛ, 'lee mingənnɛnnɪn da sənɪn, 'lee yiba "nɛn -a 'flɛ cɪ bɛ, 'lee -fɪt 'shɛ fɛnɪn, 'lee -bulalɛ fɛnɪn, 'lee -kələ 'kpagba, ¹³ 'lee -lazɪglə 'tə 'tɒdɒ pɛɛnən, 'lee rɛzɛn -wɛn, 'lee 'nyrən, 'lee -fari puu, 'lee fei fɛ 'wɪlɛnɪn, 'lee trinɪn, 'lee 'blanɪn, 'lee -sɪnɪn, 'lee odronɪn, 'lee nəannɪn.

¹⁴ Yiba "bɛ 'wɪlɛ "trandɪ pɛɛnən nɛn yaa 'yɪ "yi "bɛ, -a -nan -nyan. ɛn -a yɪfɛnɪn pɛɛnən bɛ, o 'san -yrə, wa'a "nyian taa "fo "dɪ.

¹⁵ 'Flɛ 'tannən nɛn o drɛ fɛnən 'a Babilən 'fla 'lɛ "wɛan bɛ, 'wɪ nɛn e -taa "bələ 'fla zɪɛ -a man bɛ, e o -tɛa "klan -a, -yee "wɛan wa'a 'kələman -e 'o -pli "man "kogo dɪ. 'Pian o -fo -kəəbli tɛ o -wua. ¹⁶ Waa 've 'nan:

«Babilən 'fla -dan,

'wɪ 'bə 'i man,

'wɪ 'bə 'i man.

'I man a 'e 'padɪ

"nɛn mingənnɛnnɪn da sənɪn -a

'lee -siga fɛnɪn 'lee -kələnɪn nɛn

o 'flɛ "mlɪan -siga da bɛ -a.

¹⁷ ɛn tɒ "wɛnnɛn 'wɪlɪ nɛn

Bali -a pɛɛnɔn zɪe -a -nan -nyan.

E bɔa 'lɛri -tɔ.»

'Wɪ nɛn e -taa "bɔlɛ 'fla zɪe -a man bɛ, -yee "wɛan -klv -dandan -fɔnɔn 'lee minnun nɛn o 'ta 'ta wo ɛn o ya -klv 'bɔ 'ji bɛ, 'lee minnun nɛn o 'nyranman "paa -klv 'bɔ 'ji bɛ, 'lee minnun nɛn o 'wee -blifɛ ye 'yi yie da bɛ, o pɛɛnɔn 'fɔ -kɔɔbli. ¹⁸ Zɪ 'fla zɪe e ya -blunɔn, ɛn waa 'tɛ -goei 'yɪ bɛ, ɛn o pɛɛnɔn -a vidɪ 'sia 'wɪ 'nanmandɪ -a 'nan: «Babilɔn 'fla -dan, 'i yra "nɛn 'fla 'ka yɪlɛ 'trɛda 'li "fo "dɪ.» ¹⁹ O 'trɛ 'wɪ 'o da, tɛ o -wua 'wɪ 'nanmandɪ -a.

Waa ve 'nan:

«Babilɔn 'fla -dan,

'wɪ 'bɔ 'i man,

'wɪ 'bɔ 'i man.

Minnun pɛɛnɔn nɛn

'wee -klv -dandannun a 'yi yie da bɛ

o drɛ fɛnɔn 'a,

'i yifɛ a "kaga "le "wɛan.

Tɔ "wɛnnɛn "cɛ 'wlu nɛn

Bali cɛɛn 'wɪ "nɛn -kɔɔndɪ man 'yie.

²⁰ 'Pian kaa nɛn ka cɪ laji bɛ,

'lee kaa nɛn

ka cɪ Bali -le minnun -a bɛ,

'lee kaa nɛn

ka cɪ Zozi -le 'pasianɔn 'a bɛ,

'lee kaa nɛn

ka cɪ Bali 'lewei vɪnɔn 'a bɛ,

'ka 'ci 'e "nran!

Kɔɔ Bali 'wɪ "nɛn kɔɔn Babilɔn 'fla -dan lɛ,

'wɪ nɛn yaa drɛ 'cɛɛ bɛ -yee "wɛan.»

²¹ -A -nan nɛn Bali -le 'pasiazan -tɔ nɛn e ya 'plɛblɛ 'kpa bɛ, e -kɔlɛbu -dan 'kpa 'sia ɛn yaa tuw jemie -va, ɛn yaa 'vɪ 'nan:

«Zɪ Babilɔn 'fla -dan bɛ

o -taa -a tuvlɛ zɪe,

tɛ wa'a "nyian -a ye 'li "fo "dɪ.

²² Wa'a "nyian "dre "fɔ "da "fɛnɔn -cin 'wɪdɪ maan

-nan 'li "fo "dɪ,

ɛn wa'a "nyian "dre maan

-nan 'li "fo "dɪ.

Wa'a bla bɔnɔn 'ye

'nan 'li "fo "dɪ,

ɛn wa'a "nyian fɛ -sɔndɪ -cin 'wɪdɪ maan

-nan 'li "fo "dɪ.

²³ Wa'a "nyian -kannɛn 'san ye

-nan 'li "fo "dɪ,

ɛn lɪ 'pa "fɛdinun 'ka "nyian -kɔɔn

-nan 'li "fo "dɪ.

Fɛ -le "wɛan nɛn 'wɪ zɪe e 'bɔ 'i man bɛ,

-nyrɛn 'nan:

'Yie 'flɛ 'tannɔn 'tɔ bɛ wu 'trɛ 'gɔvɛ -a da.

'Yie -dravia wɪnɔn drɛdɪ -a nɛn

i 'trɛda minnun pɛɛnɔn see paa.

²⁴ Babilɔn 'fla -dan,

yie Bali 'lewei vɪnɔn tɛɛ,

ɛn yie Bali -le minnun tɛɛ.

ɛn "nyian bɛ minnun pɛɛnɔn nɛn

minnun o tɛɛ bɛ,

yie -maan ɛn e drɛ.

'Wɪ zɪe -yee "wɛan nɛn

Bali 'wɪ "nɛn kɔɔn 'yɪɛ.»

19

Ci "nrandɪ -dan dre laji

¹ "Bɛ -sru ɛn an wei -tʊ 'man laji 'plɛblɛ 'kpa. E wu "le 'nan min "kaga 'bɛ cɪ -a vɪnan 'nan:

«-Kaa Bali 'tɔ "yɪ "vɪ!

-Kaa "tɪ Bali 'bɔ

'bɛ cɪ min 'sɪzən 'wɪ 'jɪ -a,

'tɔ -dan a -yɛɛ vɛ -a,

ɛn 'plɛblɛ pɛɛnɔn a -yɛɛ vɛ -a.

² -Yɛɛ tɪn -tɛdɪ min da a 'e 'nɔɔn da,

ɛn e ya 'wɪ tɪglɪ da.

E 'wɪ "nɛn kɔɔn Babilɔn 'fla -dan nɛn

e dre -kɔnnɛn pɛɛnɔn -wɛɛzən 'a bɛ -yɛɛ.

Lɪmɔn zɪɛ -yɛɛ 'trɛda srɛ 'yɛɛ 'wɪnɪn nɛn

yaa dra bɛ -a.

Bali -le 'nyranman 'panɔn nɛn

e o tɛɛ bɛ,

-a 'tɔ 'jɪ nɛn Bali 'wɪ "nɛn kɔɔn -yɛɛ.»

³ ɛn waa 'vɪ "nyɪan 'nan:

«-Kaa Bali 'tɔ "yɪ "vɪ!

Babilɔn 'fla -dan zɪɛ,

e ya 'tɛ 'blɪnan.

-A 'tɛ -kɔɛɪ wuanla 'lɪ 'trɪlɪɪ.»

⁴ -A -nan nɛn min cejenun -yɔ -tʊ 'wlɛ sɪnjɛn 'lee fɛnɪn sɪnjɛn bɛ, o "pɔ sɔɔn Bali -le mɪngɔnnɛn pɛɪn 'lɛ, ɛn o Bali 'bɔ. Waa 'vɪ 'nan:

«Amɛn! -Kaa Bali 'tɔ "yɪ "vɪ!»

⁵ ɛn wei -tʊ 'sɪ Bali -le mɪngɔnnɛn pɛɪn zɪɛ -a va zɪa. Wei zɪɛ yaa 'vɪ 'nan:

«'Ka pɛɛnɔn nɛn

ka cɪ Bali -le 'nyranman 'panɔn 'a bɛ,

'lee 'ka pɛɛnɔn nɛn

'ka yɪɛ "naan Bali man bɛ,

-e 'e 'sɪa 'nɛn "wɛnnɛn man

-e 'e bɔ min ceje da bɛ,

'ka -cɛɛ Bali 'tɔ "yɪ "vɪ!»

⁶ "Bɛ -sru ɛn an wei -tʊ 'man "nyɪan. E wu "le 'nan min "kaga 'bɛ cɪ -a vɪnan, ɛn e wu "nyɪan "le 'nan 'yɪ -dan 'bɛ cɪ 'yɪrɪnan, ɛn e wu "nyɪan "le 'nan laa paan 'bɛ wu 'plɛblɛ. Yaa 'vɪ 'nan:

«-Kaa Bali 'tɔ "yɪ "vɪ!

Kɔɔ -kaa san Bali nɛn

e cɪ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san -a bɛ,

e mɪngɔnnɛn -blɪdɪ 'sɪa.

⁷ -Kaa cɪ 'e "nran!

-Kaa -paan cɪ "nran "dre "fɔdɪ -a!

-Kaa Bali 'tɔ bɔ!

Kɔɔ Bali -le 'bla 'le lɪ 'pa tʊ 'bɔ,

ɛn -a nan 'bɔ 'e man wɪv 'va.

⁸ O sɔ 'fuvu 'yɪyɪ nɛn

"trɪ 'ka 'jɪ "dɪɛ -a -nɔn -yɛɛ

'nan -e 'e 'wɪ 'e da.»

Sɔ 'fuvu zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'wɪ tɪglɪnɪn nɛn Bali -le mɪnnɪn -a dre bɛ, -a -kɔɔn "manvɛ -a.

⁹ Bali -le 'pasiazan be, e 'nan 'men 'nan: «'I cren -te 'nan: Minnun nen o o laabo Bali -le 'bla 'le li 'pa "fedi da be, Bali -le -fea a o man.» En yaa -to "nen "nyian 'nan: «'Wl zie e ya 'wl tigl 'a, en e 'si Bali 'bo 'le.»

¹⁰ Nun tōn en an blula "wlu 'nan -e 'an bo. 'Pian e 'nan 'men 'nan: «Te 'i 'wl zie -a dre "fo "di! Bali nen 'i bo! Kō an ya Bali 'suzan 'a "le 'yie 'wl 'zv. En an ya Bali 'suzan 'a "le 'i "bu Zozinon 'le 'wl 'zv. -Wēē ci 'o 'tōdi 'winun nen Zozi 'a -ci 'si -wle "be -a da.» 'Winun nen Zozi 'a -ci 'si minnun le be, -yēē 'ta -tōa "o man en o Bali 'lewei ve.

Min -tv a 'e -nyrandi -sv 'fuvu da

¹¹ "Be -sru en an labli 'yi 'e 'le 'sudi te an -sv 'fuvu ye. Min nen -sv zie -a da be waa laabo yie -trōazan 'wl da, en waa laabo "nyian 'wl tigl drezan. E tin -tea "min da 'e 'nōan da, en e -kuli -taan 'e 'nōan da. ¹² -A yie "bia "le 'te 'le 'wl 'zv. -Siga kle "kaga "a 'e wudi -a -wulo -man. 'Tō 'tv a 'e 'cren -tedi "man. Min -tv 'ka 'tō zie -a tōa "fo "di, -te ya 'a 'sileā -a 'bo 'tōwli "a diē. ¹³ Sō nen e ya 'e 'fōdi nyen -a be, -a 'bo nen 'e wudi "da. O min 'bo laabo Bali wei. ¹⁴ -Kuli man 'nōn nen laji be, o yra -a -sru. O ya -sv 'fuvunun da o pēēnōn, en sō 'fuvu 'yryryr nen "tri 'ka "ji "diē, -a 'bo nen o da. ¹⁵ Sen nen -a 'le a "man "be, e ya -a 'le. -A 'bo a nen e 'wl "nen -kōnman 'lēglōn pēēnōn le. En -bulale "tonyrin -a nen e -va -ble o da. E o pōle "bo "le zi minnun rezēn pōle "bo be -yee 'wl 'zv. Zi 'pleble pēēnōn 'san Bali -le nyran -blidi bōa "o man zie. ¹⁶ 'Tō 'tv a 'e 'cren -tedi -yee sō da -a "pin "man. Waa cren -te 'nan:

Mingōnnennun da mingōnnen,
en minsannun da Minsan.

¹⁷ "Be -sru en an Bali -le 'pasiazan -tv 'yi "nyian 'e 'tōdi yide yra. E paan 'kpa 'pleble "lomannun nen o -wi -ble be -wle. Yaa 'vi -wle 'nan: «Bali fe -dan tōēn, 'ka 'ta 'ka cin yi "man! ¹⁸ 'Ka 'ta mingōnnennun wi -bli! 'Ka 'ta 'sounjanun tanōn wi -bli! 'Ka 'ta 'sounjanun wi -bli! 'Ka 'ta -sōnun 'lee minnun nen o -sōnun -fōa "be, o wi -bli! 'Ka 'ta minnun pēēnōn wi -bli! -Te e ya nōan -a oo, en -te e 'ka nōan -a di oo, -te e ya min -dan a oo, en -te e 'ka min -dan a di oo, 'ka 'ta o wi -bli!»

¹⁹ -A -nan nen an -wi be -a 'yi, en an 'trēda mingōnnennun 'yi o 'vale waa. O -ta 'wee 'sounjanun -a, 'nan -e 'o 'kuli -tan min nen 'e -nyrandi -sv 'fuvu da be 'lee 'yee 'sounjanun man. ²⁰ -Wi zie waa 'kun 'o 'vale min nen e 'wlu -sean te yaa ve 'nan 'e ya Bali 'lewei vnan be waa. 'Wluzan zie e 'lēbo "fō winun dre "le zi -wi 'bo 'a 'vi -yre "be -yee 'wl 'zv. Minnun nen -wi 'bo 'tō 'cren plō a o man en 'o "po -sōnmlan -wi zie -a min yiba 'wlu -e 'o bō be, 'wl zie -a dredi -a nen e o man 'yi. O -wi 'lee 'wluzan zie o tuv 'te -dan nen -a ta a "le 'yi 'le 'wl 'zv be -a va te o yie a "man. 'Te zie e ya -wli di en -kōle nen e 'le "sia be e ya "va. ²¹ Min nen -sv da be e o -nyranman tēē sen nen -a 'le be -a. En "lomannun -ta 'kanle minnun zie o wi -a.

20

Zozi Crizi -mlengan -fō -pv 'kuin le -kpi tv (1.000)

¹ "Be -sru en an Bali -le 'pasiazan 'yi te e ya 'sinan laji. -Klu nen -a 'leda "ka "diē, -a -lagle 'wle a -yrō, en -bulale baa a -yrō "nyian. ² E -mlengan be -a 'kun, en yaa yri 'nan 'e 'fōla baa da le -kpi tv. -Mlen nen e blamin see paa 'li be, -a 'bo nen. Waa laabo Bali 'nanmanzan, en waa laabo "nyian Satan. ³ Yaa tuv -klu nen -a 'leda "ka "diē -a ji. Yaa -fō -ji "da, en yaa -kōnnen 'pla. Yaa dre zie 'nan -e -mlengan 'e vile 'e 'lēglōn pēēnōn 'ji minnun see "paa "nyian di. E -fō -nan zie -trilii -e le -kpi tv (1.000) 'e 'ciu. -Te le -kpi tv ciu be, -e 'o "flu tv "wennen 'wlu.

⁴ "Be -sru en an mingōnnen pēinnun 'yi. Minnun nen 'o -nyrandi pēinnun zie -a da be, Bali 'pleble 'nōn -wle 'nan 'o minnun -le tin 'ba. Minnun nen o -tō 'winun nen Zozi 'a -ci 'si -wle "be -a da, en o -tō Bali -le 'wl -sru "be o 'bo nen. Minnun zie -wēē 'ka 'o "po -sōnlea -wi zie -a wlu -e 'o bō di, en -wēē 'ka 'o "po -sōnlea -wi zie -a min yiba 'wlu -e 'o bō di. En "nyian -wēē 'ka -wi 'bo 'tō 'cren plō 'palea 'o nyrenbōn da di, en wa 'a 'palea "nyian 'o 'pē -da di. -Wēē wluan -kanōn 'va, en -wēē mingōnnen bli 'o 'vale Crizi a le -kpi

tu 'bɔ 'wlu. ⁵ 'Pian min -kadɪ -mienun bɛ wa'a 'wunlɛa -kanɔn 'va dɪ. O -fʊ zɪɛ -trilii en lɛ -kpi tu bɛ e -nyan.

Zɪ wluandɪ -kanɔn 'va tɛdɛ drɛ zɪɛ. ⁶ Minnun nɛn wluandɪ -kanɔn 'va tɛdɛ zɪɛ e drɛ 'wee vɛ -a bɛ, Bali -lɛ -fɛa a o man. -Wɛɛ cɪ Bali -lɛ minnun -a. Wa'a 'ka "flizan 'wo dɪ. -Wɛɛ -kɔan Bali 'lɛɛ Crizi -pannɔn 'a, ɛn -wɛɛ mingɔnnɛn blɛ 'o 'vale Crizi -a lɛ -kpi -tuwli 'bɔ 'wlu.

⁷ Lɛ -kpi tu zɪɛ -tɛ e -nyan bɛ, o "sia Satan man, ⁸ -e 'e 'kʊ 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan. E -ko 'trɛda 'lɛglɔnnun sɛɛ "paalɛ 'nan 'o 'tɛ 'e cin da -e 'o 'kʊ -kuli man. 'Lɛglɔnnun zɪɛ o o laabo Go, ɛn o o laabo "nyian Mago. -A -ji minnun a "kaga "lɛ jemie man nyɛn -lɛ 'wɪ 'zʊ. ⁹ O fuila "man 'trɛda 'nan -e 'o 'kʊ minnun nɛn o cɪ Bali -lɛ vɛ -a bɛ o fla si -fɔ. 'Fla zɪɛ Bali -a ye "yi. -A -nan nɛn 'tɛ -dan 'si laji ɛn e minnun nɛn Satan o cin 'yɪ bɛ o -nan -nyan "fɔ. ¹⁰ "Bɛ -sru ɛn Bali 'nanmanzan nɛn e minnun sɛɛ paa bɛ, waa tuw 'tɛ -dan nɛn -a ta a "lɛ 'yɪ 'lɛ 'wɪ 'zʊ bɛ -a va. 'Tɛ zɪɛ e ya -wliɪ ɛn -kɔlɛ nɛn e 'lɛ "sia bɛ e ya "va. 'Tɛ zɪɛ -a va nɛn -wi 'lɛɛ min nɛn e 'wlu -sɛan tɛ yaa vɛ 'nan e ya Bali 'lɛwei vɪnan bɛ o o tuw. Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn o -fɔ 'o yra yɪnan bodrun funnin 'lɛ 'fu 'lɛ man.

Bali yi -tu 'pla 'nan -e 'e 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'lɛ 'wɪ tin 'ba

¹¹ "Bɛ -sru ɛn an mingɔnnɛn pɛɪn 'fuvu -dan 'yɪ, tɛ Bali a 'e -nyrandɪ "da. ɛn Bali 'bɔ 'lɛ bɛ an 'trɛ 'lɛɛ labli 'yɪ tɛ o -ko 'sandɪ -a. Wa'a "nyian o yɪlɛ 'li "fɔ "dɪ. ¹² 'Nun tɔɔn ɛn minnun nɛn o -kaa bɛ an o yɪɪɪ 'sia. -E 'e 'sia 'nɛn "wɛnnɛn man, -e 'e bɔ min ceje da bɛ, an o pɛɛnɔn 'yɪ 'o 'tɔɪɪ lou Bali -lɛ mingɔnnɛn pɛɪn 'bɔ 'lɛ. ɛn 'flubanun nɛn o drɛ winun a 'e 'crɛn -tɛɪɪ -ji bɛ, Bali -a 'lɛ sʊv. "Bɛ -sru ɛn Bali 'fluba pɛɛ 'lɛ 'sʊ, min 'beli 'fluba bɛ -nyɛn. Minnun zɪɛ o drɛ winun nɛn 'e 'crɛn -tɛɪɪ 'fluba 'ji bɛ, -a da nɛn Bali tin -tɛ o da. ¹³ Minnun nɛn o kaa jemie -va bɛ, jemie o bɔɔla bei. Minnun nɛn o kaa, ɛn o ya -ka 'lɔ bɛ, -ka o bɔɔla 'ji. ɛn minnun nɛn o kaa, o ya -yɛmo fla bɛ, -yɛmo fla o bɔɔla 'ji. 'Winun nɛn o pɛɛnɔn 'tʊdʊ -a drɛ bɛ, -a da nɛn Bali tin -tɛ o da. ¹⁴ "Bɛ -sru ɛn Bali fɛ 'bɔ nɛn waa laabo -ka bɛ 'lɛɛ fɛ nɛn waa laabo -yɛmo fla bɛ o tuw 'tɛ -dan nɛn -a ta a "lɛ 'yɪ 'lɛ 'wɪ 'zʊ bɛ -a va. 'Tɛ zɪɛ -a va nɛn min -ka "flizan wo. ¹⁵ Min oo min nɛn -a 'tɔ 'ka yɪlɛ 'e 'crɛn -tɛɪɪ Bali -lɛ min 'beli 'fluba zɪɛ -a -ji dɪɛ, 'tɛ zɪɛ -a va nɛn waa tuw.

21

Bali trɛ -trɛ 'lɛɛ labli -trɛ drɛ

¹ "Bɛ -sru ɛn an 'trɛ -trɛ 'lɛɛ labli -trɛ 'yɪ. 'Trɛ tɛdɛ 'lɛɛ labli tɛdɛ bɛ, "wee "nan -nyan, ɛn jemie -nan -nyan "nyian. ² ɛn an Bali -lɛ 'fla 'saun 'yɪ 'sinan Bali "srɔn "laji tɛ e -taa. Zeruzalɛm -trɛ bɛ -nyɛn. -A man 'e drɛɪɪ fɛnyian "lɛ zɪ lumɔn 'e 'man dra fɛnyian tɛ e ya 'e bɔɛ -pɛnnan 'nan -e 'o cin 'pa bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ³ ɛn an wei 'plɛblɛ 'tʊ 'man. Wei zɪɛ e 'si Bali -lɛ mingɔnnɛn pɛɪn zɪɛ -a va zia. Yaa 'vɪ 'nan: «"Ka 'yɪɔ! Fɛnan nɛn Bali -nyɛanla bɛ, 'bɛ nɛn 'gʊɛ e ya minnun yei. E -fɔ o va, ɛn o -kɔan -yɛɛ minnun -a. Bali 'bɔ -nyɛanla o va ɛn e -kɔan -wee Bali -a. ⁴ Bali 'bɔ 'bɛ -taa "o yɪɛ 'yɪ bʊʊlɛ. -Kadɪ 'ka "nyian kɔan min man dɪ, ɛn -cɛ 'ka "nyian bɔa min da dɪ, ɛn -wuɔɪɪ 'ka "nyian kɔan min man dɪ, ɛn 'wɪ 'nanmandɪ 'ka "nyian kɔan min man dɪ. Kɔɔ 'winun nɛn e dra 'e tɛdɛ bɛ, 'bɛ yɪ -ka.»

⁵ -A -nan nɛn Bali nɛn 'e -nyrandɪ mingɔnnɛn pɛɪn -da bɛ, yaa 'vɪ 'nan: «"Ka 'yɪɔ! An fɛ pɛɛnɔn dra 'e -trɛ.» ɛn e 'nan 'mɛn 'nan: «'I crɛn -tɛ! Kɔɔ 'winun pɛɛnɔn zɪɛ e ya "lɛ min 'e yɪ -tɛra "da, ɛn e ya 'wɪ tɪglɪ 'a.»

⁶ ɛn e 'nan "nyian 'mɛn 'nan: «An cɛɛn -a drɛɪɪ man. Mɛɛn cɪ 'wɪ pɛɛnɔn pou sianan "a, ɛn mɛɛn cɪ 'wɪ pɛɛnɔn 'lɛ 'srannan "a. Min nɛn 'yɪ dra -a -tɛa "bɛ, an -taa 'yɪ 'nɔnlɛ -yɛɛ. Maan -nɔan -yɛɛ 'yɪ nɛn e 'belɪɪɪ -nɔan -yɛɛ "bɛ -a ba ji. Maan -nɔan -yɛɛ 'e "tun, ma'an fɛ -tʊ sia -yɛɛ "fɔ "dɪ. ⁷ Min nɛn e 'bɔla -a 'lɛ 'srannan "bɛ, -a san lɛ nɛn an "yɪ zɪɛ -a dra. Mɛɛn -kɔan -yɛɛ Bali -a, ɛn e -kɔan 'mɛn 'nɛn 'a. ⁸ 'Pian minnun nɛn o klan 'an -sru 'ta wɔɪɪ lɔ bɛ, 'lɛɛ minnun nɛn -wee yɪ -tɛradɪ 'an da 'lɛ 'tɔ bɛ, 'lɛɛ minnun nɛn o 'wɪ 'wliɪɪ "drɛɪɪ 'pa 'nyranman -a bɛ, 'lɛɛ minnun nɛn o drɛ min -tɛnɔn 'a bɛ, 'lɛɛ minnun nɛn o nyinnan lɪ 'lɛɛ 'kɔnnɛn -a tɛ wa'a 'o cin 'palɛ dɪɛ, 'lɛɛ minnun nɛn o 'bui 'fɔ bɛ, 'lɛɛ minnun nɛn o -yɔnnun -pan bɛ, 'lɛɛ minnun pɛɛnɔn nɛn o 'wlu 'sɛn bɛ, 'tɛ -dan nɛn -a ta

a "le 'yi "le 'wɪ 'zʊ bɛ -a va nɛn Bali 'wɪ "nɛn -kɔɔnman -wɛ. 'Tɛ zɪɛ e ya -wɪdɪ ɛn -kɔɛ nɛn e 'lɛ "sia bɛ e ya "va. -Yɛɛ ɔɪ -wee -kadɪ "flizan 'a.»

Zeruzalem -trɛ -kɔɔn 'kɔ?

⁹ "Bɛ -sru ɛn Bali -le 'pasiazan -tʊ -ta 'an 'va. Bali -le 'pasianɔn 'sɔravli "nɛn 'wɪ "nɛn -kɔɔn "vɛ -nyranman a -wɔɔ 'kulɛnɛn 'sɔravli "ji bɛ, o vazan -tʊ nɛn. ɛn e 'nan 'mɛn 'nan: «'I -ta -e 'an lɪmɔn nɛn e -taa "drɛɛ Bali -le 'blɑ nan -a bɛ, -a -kɔɔn 'yɪɛ.»

¹⁰ E drɛ 'mɛn "le 'nan nyrin -tɛnan nɛn an ɔɪ. ɛn Bali -le 'pasiazan -kʊ 'maan pɔn loulou 'kpa -tʊ -win -ji. ɛn e Bali -le 'flɑ 'saun bɛ -a kɔɔn 'mɛn. Zeruzalem 'bɛ ɔɪ 'sinan Bali "srɔn "lɑji ɛn e ya -tanan. ¹¹ Bali -le 'tɛ 'san a "da 'e 'sɛndɪ. 'Flɑ 'bɔ "bia "le 'nan -kɔɛ fɛnyian -tʊ nɛn -a 'flɛ a 'kpa tɪgɪ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ¹² Flɑ zɪɛ e ya 'e 'si -fɔdɪ -klɔn loulou 'kpa -a. ɛn -kpeɪn "a -klɔn 'bɔ man -fuda 'fiili. Bali -le 'pasianɔn a o -tɔɔdɪ -tʊdʊ -kpeɪn "fuda "fli 'bɔ 'lɛ "nɛn 'e pɛɛnɔn. Izrael kunnin -wulo -fuda "fli "bɛ, 'o 'tɔ a 'e 'crɛn -tɛdɪ -kpeɪnnun 'bɔ man -tʊdʊ 'e pɛɛnɔn. ¹³ -Kpeɪn yaaga a yidɛ wluan "nan 'zia, ɛn -a yaaga a yidɛ 'fɔ -nan "va 'zia, ɛn -a yaaga a 'trɛda lou 'zia, ɛn -a yaaga a 'trɛda "tre 'zia. ¹⁴ Flɑ 'bɔ man -klɔn bɛ e ya 'e -trɔadɪ -kɔɛ -tʊdʊ -fuda 'fiili "da. -Kɔɛnɛn zɪɛ o man bɛ Bali -le 'blɑ 'le 'pasianɔn 'fuda 'fiili 'bɔ 'tɔ a 'e 'crɛn -tɛdɪ "man "tʊdʊ 'e pɛɛnɔn.

¹⁵ Bali -le 'pasiazan 'bɔ nɛn e ɔɪ 'wɪ tin 'banan 'mɛn bɛ, fɛ -sunzun drɛ vɛ a -yrɔ. E ya -sɪgɑ -a. -A 'bɔ 'a nɛn e "ta -daa 'flɑ 'bɔ 'sunzun drɛɛ, ɛn -a 'bɔ 'a nɛn e "ta -daa -klɔn 'bɔ 'lɛɛ -kpeɪnnun -sunzun drɛɛ. ¹⁶ Flɑ 'bɔ 'pɛ sinjɛn bɛ, e bɔɑ 'e ɔɪn man 'sɛzɛ. Zɪ yaa -sunzun drɛ bɛ, -a loulou "da 'lɛɛ -a -pɛ sinjɛn 'bɔ bɛ e ya stad -kpi fuda "fli. (Kilo 2.500) ¹⁷ ɛn e 'flɑ 'bɔ 'sunzun drɛ 'e loulou "da, 'bɛ a kude -yaa tʊ -fuba sinjɛn 'wɛ sinjɛn. (-Mɛnliɛ 35) ¹⁸ Flɑ 'bɔ man -klɔn bɛ e ya 'e drɛdɪ -kɔɛ fɛnyian -tʊ nɛn -a 'flɛ a 'kpa tɪgɪ bɛ -a. ɛn 'flɑ 'bɔ bɛ e ya 'e 'tɔdɪ -sɪgɑ 'tɛndɛn tɪgɪ 'a. E "bia "le -niannun nɛn e ya 'segasɛgɑ 'kpa bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ¹⁹ -Kɔɛ -fuda "fli "nɛn o -klɔn 'bɔ 'pʊ -fɔ "da "bɛ, o man a 'e 'padɪ -kɔɛ fɛnyian fɛnyian nɛn -a 'flɛ a 'kpa tɪgɪ bɛ -a. -A tɛdɛ a 'e drɛdɪ -kɔɛ nɛn waa laabo Yaspe bɛ -a, ɛn -a "flizan a 'e drɛdɪ -kɔɛ nɛn waa laabo Safi bɛ -a, ɛn -a yaagazan a 'e drɛdɪ -kɔɛ nɛn waa laabo Kalzedo bɛ -a, ɛn -a sinjɛzan a 'e drɛdɪ -kɔɛ nɛn waa laabo Emero bɛ -a, ²⁰ ɛn -a 'sooluzan a 'e drɛdɪ -kɔɛ nɛn waa laabo Sadoni bɛ -a, ɛn -a 'shɛɛdʊzan a 'e drɛdɪ -kɔɛ nɛn waa laabo Sadoan bɛ -a, ɛn -a 'sɔravlizan a 'e drɛdɪ -kɔɛ nɛn waa laabo Crizoli bɛ -a, ɛn -a 'sɔrazan a 'e drɛdɪ -kɔɛ nɛn waa laabo Beri bɛ -a, ɛn -a 'sɔrasɪɛnzan a 'e drɛdɪ -kɔɛ nɛn waa laabo Topaze bɛ -a, ɛn -a -fuzan a 'e drɛdɪ -kɔɛ nɛn waa laabo Crizopla bɛ -a, ɛn -a -fuda -tʊzan a 'e drɛdɪ -kɔɛ nɛn waa laabo Yasɛn bɛ -a, ɛn -a -fuda "flizan a 'e drɛdɪ -kɔɛ nɛn waa laabo Amɛti bɛ -a. ²¹ -Kpeɪn "fuda 'fiili 'bɔ bɛ o ya 'o drɛdɪ -kɔɛ fɛnyian -tʊ nɛn -a 'flɛ "mlɪan -sɪgɑ da bɛ -a. -Kɔɛ -tʊ "fo "a nɛn -kpeɪn "tʊ a 'e drɛdɪ. ɛn -sɪ nɛn 'flɑ 'bɔ yɛi "bɛ, e ya 'e drɛdɪ -sɪgɑ 'tɛndɛn tɪgɪ 'a. E "bia "le -niannun nɛn e ya "segasɛgɑ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

²² Ma'an Bali -pan 'kɔn yɪɛ 'flɑ 'bɔ da "fo "dɪ. Kɔɔ Mɪnsan Bali nɛn 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san Bali -a bɛ, -yɛɛ ɔɪ -nan "le Bali -pan 'kɔn 'le 'wɪ 'zʊ, 'o 'vɑɛ 'yɛɛ 'blɑ 'a. ²³ Flɑ 'bɔ zɪɛ e 'ka 'nan yidɛ 'san 'lɛɛ mlɛn -san nɛn 'o 'ta drɛ 'wɛɪn dɪ. Kɔɔ Bali -le 'tɛ 'san 'bɛ ta dra 'wɛɪn, ɛn Bali -le 'blɑ 'bɛ ɔɪ -yɛɛ -kannɛn -a. ²⁴ Flɑ 'bɔ san 'bɛ 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji minnɛn man dra 'wɛɪn. ɛn 'trɛda mɪngɔnnɛnnun -ko 'o yɪfɛnɛn -a -nan nɛn. ²⁵ Flɑ 'bɔ man -kpeɪnnun bɛ, o -fo 'o 'lɛ "svʊdɪ tʊ pɛɛnɔn man, kɔɔ -pɛɪ 'ka 'taan -nan nɛn dɪ. ²⁶ Minnɛn -ko fɛnɛn fɛnyian 'lɛɛ 'o yɪfɛnɛn pɛɛnɔn 'a -nan nɛn. ²⁷ 'Pɪan fɛ nɛn e ya 'e 'tri "tɔdɪ Bali 'lɛ bɛ, ya'a 'ko 'nan nɛn "fo "dɪ. ɛn min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, ya'a 'ko 'nan nɛn "fo "dɪ. ɛn min nɛn e 'wɪ -sɛan "bɛ, ya'a 'ko 'nan nɛn "fo "dɪ. Minnɛn nɛn 'o 'tɔ a 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le min 'belɪ 'flubɑ 'ji bɛ -wɛɛ -ko -nan nɛn. Min 'belɪ 'flubɑ zɪɛ, Bali -le 'blɑ 'le vɛ nɛn.

22

¹ "Bɛ -sru ɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -a -tʊ 'yɪ nɛn e 'belɪdɪ -nɔan "min lɛ bɛ -a kɔɔn 'mɛn. 'Yɪ zɪɛ e ya 'e ba -a, ɛn e ya 'e siadɪ "da. E bɔala mɪngɔnnɛn pɛɪn nɛn e ya Bali -le vɛ -a ɛn e ya "nyian Bali -le 'blɑ 'le vɛ -a bɛ -a wɪ. ² ɛn e "yro -sɪ nɛn 'flɑ 'bɔ da bɛ -a yɛi. Yɪbanun nɛn o 'belɪdɪ -nɔan "min lɛ bɛ, o ya 'o 'tɔdɪ -a 'plo "fli 'bɔ da. Yɪbanun zɪɛ

o baa 'e 'pa -a -fuda "fli 'le man. En mlen -tu -ji be o baa 'e 'pa -a -tu. En o 'la 'be 'belidi -nōan 'leḡlōn pēenōn 'ji minnun le. ³ Fe -tu 'ka 'kōan 'fla zie -a da, te Bali wei a 'e pladi "man "fo "di.

Mingōnnen pēin nen e ya Bali -le ve -a, en e ya Bali -le 'bla 'le ve -a be, e ya 'e -trōadi 'fla 'bō da, te Bali 'sunōn Bali bōa. ⁴ O Bali ye 'o yie 'a, en -a 'tō 'cren -kōan 'e 'tēdi o nyrenbōn da. ⁵ Wa'a wēeman 'nan -kannen 'san 'e 'o 'man dre 'wein di. En wa'a wēeman "nyian 'nan yide 'san 'e 'o 'man dre 'wein di. Kōō klun 'ka 'nan di, Minsan Bali 'be o man dra 'wein 'le "wēan. En o mingōnnen -ble 'li 'trilii le -fu 'le man.

'Wī tiglī, Zozi -taa

⁶ "Be -sru en Bali -le 'pasiazan -a 'vī 'mēn 'nan: «'Wūnun pēenōn zie e ya 'wī tiglī 'a, en e ya 'le min 'e yi -tera "da. Minsan Bali nen e 'yee lei 'saun 'nōn 'e 'lewei vūnōn le be, -yee 'yee 'pasiazan 'pa 'sia 'nan -e 'e 'wī nen e -taa "drele be -a 'sinan 'pa 'e 'sunōn le.»

⁷ En Zozi "e 'nan: «'Ka dre "yi! 'An 'lūdi 'bō 'kogo. 'Wūnun nen o -taa "drele en o ya 'o 'cren -tēdi 'fluba 'gūe -a -ji be, min oo min nen e -tō "da "be, Bali -le -fēa a -a san man.»

⁸ 'An 'bō Zan, 'wūnun pēenōn zie maan 'man 'an "trōen "a, en maan -nan 'yī 'an yie 'a. Zi Bali -le 'pasiazan cēen 'wūnun pēenōn zie -a -nan -kōōndi man 'mēn be, en 'an "po sōōn "wlu 'nan -e 'an bō. ⁹ 'Pian e 'nan 'mēn 'nan: «Te 'i 'wī zie -a dre "fo "di! Bali nen 'i bō! Kōō an ya Bali 'suzan 'a "le 'yie 'wī 'zv. En an ya Bali 'suzan 'a "le 'i "būi Zozinōn nen o Bali 'lewei ve be -wee 'wī 'zv. En an ya Bali 'suzan 'a "le minnun nen o ya 'o 'tōdi 'wūnun nen 'fluba 'gūe -a -ji be -a da be -wee 'wī 'zv.»

¹⁰ En yaa -tō "nen "nyian 'nan: «'Wūnun nen o -taa "drele en o ya 'o 'cren -tēdi 'fluba 'gūe -a -ji be, te 'i 'tūi 'i 'tūwli -le ve -a di. Kōō tū nen 'wūnun zie o 'le sōōman be, e 'bō 'kogo. ¹¹ Min nen e 'ka "vale 'e "sia 'wī 'wliidi "dredī man diē, -a san 'e 'wī 'wliidi "dre. En min nen e ya "vale 'e 'fli "tri -tōa "be, -a san 'e dre. 'Pian min nen e 'wī tiglī dra be, -a san 'e dre tian 'trilii. En min nen e ya Bali -le ve -a be, -a san 'e -kōn Bali -le ve -a 'e ciula "da.»

¹² En Zozi "e 'nan: «'Ka dre "yi! 'An 'lūdi 'bō 'kogo. 'Ka 'kopa a 'an 'lō. Zi min -tu dre wī ci be, -a da nen maan -ko "paa. ¹³ Mēen ci 'wī pēenōn pou sianan "a, en mēen ci 'wī pēenōn 'le 'srannan "a.

¹⁴ Minnun nen o 'wee sō -sruman be, Bali -le -fēa a o man. En -si a 'e 'le 'sudī -wle -e 'o -wla Bali -le 'fla, 'dū -e yiba "nen e 'belidi -nōan "min le be 'o 'blū 'bli. ¹⁵ 'Pian minnun nen 'o 'fli -nōn 'wī 'wliidi 'tō 'tūdu pēenōn le be, 'lee minnun nen o 'bui 'fō "be, 'lee minnun nen o nyinnan li 'lee 'kōnnen -a te wa'a 'o cin 'palē diē, 'lee minnun nen o dre min -tenōn 'a be, 'lee minnun nen o -yūnūn -pan be, 'lee minnun pēenōn nen o 'wlu -sendī 'yī "yi "be o -fō bei.

¹⁶ 'An 'bō Zozi, an 'mēn 'pasiazan nen laji be -a 'pa 'sia, en 'wūnun zie yaa -ci 'si -leglizinūn -le ve -a. David klu da min nen 'maan. Mlen cren nen e "bia bodrun be -nyren 'maan.»

¹⁷ Bali lei 'saun 'lee lūmōn nen e -taa "drele Bali -le 'bla nan -a be, waa 'vī 'nan: «'I 'ta!» En min oo min nen e 'wī zie -a 'man be, "e "vī "nyian 'nan: «'I 'ta!»

Min nen 'yī dra -a -tēa "be, 'e 'ta. En min nen e ya "va "be, 'e 'ta 'yī nen e 'belidi -nōan "min le be -a 'kolu 'e "tun.

¹⁸ 'Wūnun nen o -taa "drele be e ya 'fluba 'gūe -a -ji. -Yee "wēan min oo min nen e "trōen -tōa -a ci 'wūnun le be, 'an 'bō Zan, an 'wī "paala -a san le 'nan: Te min -tu 'e 'wī 'pee 'pa -a ci 'wūnun va "fo "di, "tōgō Bali 'e 'wī "nen -kōōn -a san le "le zi e ci 'fluba 'bō 'gūe -a -ji be -yee 'wī 'zv. ¹⁹ En "nyian be te min -tu 'e -a ci 'wī -tūwli "cē 'si "va "fo "di, "tōgō Bali 'e 'si -tō -yrō. -A san 'ka -wlamlan Bali -le 'fla 'saun da di, en -a san 'ka yiba "nen e 'belidi -nōan "min le be -a 'blū 'ble di.

²⁰ Zozi 'bō nen yaa 'vī 'nan 'wī pēenōn nen 'fluba 'gūe -a -ji be, e ya 'wī 'kpa 'a be, e 'nan: «'Wī tiglī, 'an 'lūdi 'bō 'kogo.»

Amēn! Minsan Zozi, 'i 'ta!

²¹ Minsan Zozi 'le "yi 'e dre 'ka pēenōn 'le ve -a.